

**POLIBYOU ...
HISTORION TA
SOIZOMENA.
POLYBII...**

5.7.387

5 W 7

ch. XXIII
Preliminary

P O L Y B I I
H I S T O R I A R V M

T O M V S I I.

Π Ο Λ Υ Β Ι Ο Τ
ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΤΟΤ
Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Ω Ν
Τ Α Σ Ω Ζ Ο Μ Ε Ν Α.
Ρ Ο Λ Υ Β Ι Ι
ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΤΑΝΙ
HISTORIARVM
QVIDQVID SVPEREST.

RECENSUIT, DIGESSIT,
EMENDATIORE INTERPRETATIONE, VARIE-
TATE LECTIONIS, ADNOTATIONIBVS, INDI-
CIBVS ILLUSTRAVIT

IOHANNES SCHWEIGHÆVSER
ARGENTORATENSIS.

TOMVS SECVNDVS.

LIBER IV. ET V.

CVM RELIQVIIS LIBROR. VI. ET VII.

LIPSIÆ
IN LIBRARIA WEIDMANNIA
MDCCLXXXIX.

PRAEFATIO EDITORIS.

DE CODICIBVS MSSTIS,

• QVIBVS VSI SVMVS IN RECENSENDIS EXCERPTIS
EX LIBRIS POLYBII DEPERDITIS: TVM DE ALIIS
NONNVLLIS REBVS, AD HANC EDITIONEM
PERTINENTIBVS.

I.

Codices Mssti, EXCERPTA ANTIQVA continentes.

Q uum in hoc Volumine ad eos accedamus Historiarum Polybii libros, e quibus nonnisi Excerpta atque Fragmenta ad nostram aetatem pervenerunt; persequemur hoc loco ea, quæ in Præfatione primo volumini præmissa de Codicibus manuscriptis, quibus in recensendis harum Historiarum Reliquiis usi sumus, dicere institueramus: ac primo quidem de illo dicamus genere Excerptorum, quæ, quoniam ante cetera fortasse confecta, certe prius, quam cognitæ atque repertæ essent Eclogæ de Legationibus ac de Virtutibus & Vitiis, in lucem producta sunt, *Antiquorum Excerptorum* nomine, quo a reliquis distinguerentur, appellavimus.*) Illa igitur ex Libris duodecim, qui quintum sequuntur, ducta, Ἐπιτομῆς vel Ἐπιτομῶν titulo primum in editione Basileensi quinque prioribus Libris integris sunt adjecta: *Excerptorum* nomine, quo ad hunc diem potissimum innotuerunt, insignivit Casaubonus; qui de eisdem, cum ex msstis Codicibus, tum vero maxime ex perspicaci felicique Conjectura emendandis, singulariter inprimis atque immortaliter promeritus est. Nam ea

a 2

quidem

a) Vide Præfat. ad Tom. I. Sect. I. n. 3. p. vii. & Sect. II. n. 2. p. xvi sqq.

quidem est horum Excerptorum in scriptis libris conditio, ut, Codicum omnium probatissimas Lectiones in unum si conferas, multo tamen gravioribus vulneribus in his, quam in quinque prioribus Libris, laboret oratio, multoque frequentior tentandæ Conjecturæ locus relinquatur. Neque id mirum. Codex, quo usus est Compiler, ab illo vetusto Codice, qui communis fons est eorum Codicum Polybianorum, quibus hodie utimur, jam multis in locis in pravam abierat partem: b) tum vero rursus Compiler, qui exiguo sane iudicio hæc Excerpta confecit, alia multa ipse in transcribendis eis, quæ ex integro codice selegit, peccasse videtur; quorum errorum contagium deinde ad omnes Codices, qui ex ipsius exemplo promanarunt, pervasit. Quæ cum ita sint, minime spernendum tamen præsidium nos in Codicibus, quibus licuit nobis uti, invenimus, non solum ad statuendum, quid ex scriptis libris profecisset Casauboniana recensio horum Excerptorum, quid Editoris ingenio deberetur; verum etiam ad emendanda passim sive ea, quæ ex Hervagiana editione retinebat Casaubonus, sive quæ in ea immutaverat.

Codicum vero, qui hodie supersunt, quibus illa *Excerpta* continentur, varia esse genera reperio. 1. *Primum genus* eorum, qui totam ipsius Compileris rationem tenuerunt: id est, qui *Excerpta non ex eis tantum Polybii Libris, qui quintum sequuntur, sed ex prioribus quinque pariter complectuntur*, atque etiam breves illas sententias sive Fragmenta minora exhibent, quæ ex eis Historiæ Polybianæ partibus, quæ in ipsa Epitome prætermittæ sunt, ad marginem passim adnotaverat Compiler. Quibus de minoribus Fragmentis If. Casaubonus, postquam ex illorum numero ea, quæ ex Libris post quintum ducta sunt; in unum locum collecta inter Fragmenta Polybiana edidisset, c) univérse his verbis monuit lectorem: *Sciendum est,*

b) Confer Præfationem eidem Tomo I. præmissam, Sect. IV. n. 6. p. XLVI.

c) Pag. 1028 sq. edit. Casaub. (Edit. Gron. T. II. p. 1541 sq. Ernest. T. III. p. 263 sq.)

est, inquit, auctorem Epitomes, in conscribendis his Eclogis, interdum etiam breviores quasdam excerptisse sententias, quæ in Vrbinati Codice extra paginam in mundo, suis quæque locis, sunt descriptæ. Exempli gratia, sub finem libri primi ad Excerpta de bello Sociali Carthaginiensium in ora codicis est hæc gravissima sententia adnotata: Οὕτως καὶ κατὰ ταύτας τὰς ἀμαρτίας μεγάλην ἔχει διαφορὰν ἢ μετρίότης, καὶ τὸ μηδὲν ἀνῆκεστον ἐπιτηδύειν ἐκούσιως. quæ extat p. 88. (lib. I. cap. 88, 3.) Eadem ratio servata ubique. Quin igitur vere Polybiana ista sint, per illum optimum codicem dubitare nobis non licet. Ex hoc itaque genere est CODEX ille VRBINAS, hodie VRBINO - VATICANVS, de quo jam in Præfatione ad Tomum primum hujus editionis verba feci: ^{d)} omnium ceteroquin codicum Polybianorum, quos novimus, excepto illo Vaticano qui quinque priores Libros integros continet, vetustissimus. Quo ex codice Lectiones ab Hervagiano exemplo discrepantes, a libro primo usque ad libri noni caput 19 extr. (quod nobis caput vigesimum est) studiose nostram in gratiam enotatas, nobiscum communicavit idem, quem sæpius laudavi, Spallettus. In reliqua parte libri noni, & in sequentibus libris, contentum esse oportuit ea Lectionis Varietate, quam ex eodem codice ipse olim If. Casaubonus ad oram sui exempli editionis Hervagianæ adnotaverat; quo de exemplo Jac. Gronovius lectiones istas codicis Vrbinati, nota *Vrb.* signatas, una cum aliis Casauboni adnotatis, in libellum transcripsit, cujus usus mihi cum reliquo Adparatu Gronoviano ad Polybium Ill. Ruhnkenii beneficio concessus est. ^{e)} Codex hic Vrbinas nihil habet ex libro decimo septimo excerptum. Quæ vulgo ad librum XVII. referuntur, ea hic codex ad decimum octavum

a 3

librum

^{d)} Sect. IV. n. 6. p. XLV seqq. ubi etiam alia nonnulla specimina istorum brevium Fragmentorum, quæ in ora hujus Codicis notata sunt, dedimus p. XLVII seq. Laudem, qua eundem codicem profe-

curus est Casaubonus, vidimus in eadem Præfat. nostra ad Tom. I. p. XX. nota e).

^{e)} Vide Præfat. ad Tom. I. Sect. II. n. 5. p. XXXIII. ibique notata e).

librum refert, hoc titulo, Πολυβίου τοῦ ἸΗ'. scil. Ἐπιτομή. Quod quidem, cum ex consensu aliorum bonæ notæ codicum & Stephani Byzantini, tum vero ex temporum ratione, quorum res gestæ & hoc libro & præcedente libro XVIto continentur, colligi potest haud immerito esse factum. Videturque aut nihil prorsus excerptum ex libro decimo septimo fuisse ab ipso compilatore horum Excerptorum, aut, si quid fuit, illud intercidisse: nisi fortasse pars aliqua libri illius, de quo ambigitur, nempe tredecim priora capita, ad *septimum decimum*, reliqua ad *decimum octavum librum* fuerint referenda; quam rationem nos in hac editione cum Henr. Valesio tenebimus.

Vrbinati Codici simillimus fuit is, quo FVLV. VRSINVS olim usus est in Emendationibus in Polybium, quas ad calcem Eclogarum de Legationibus adjecit.^{f)} Quod quidem cum ex ipsis maxime emendationibus, quas hisce Excerptis adtulit, intelligere mihi visus sum; tum vero ex eo colligi posse putaverim, quod inter Fragmenta Polybiana easdem sententias, quas ex codice Vrbinate exhibuit Casaubonus, jam ipse ediderat Vrsinus.^{g)} Nam quod vir, quem in indicandis codicibus msstis, quibus usus est, perbreviter semper ac jejune (ut fere solebant ea ætate editores) versatum videmus, sententiis istis tituli loco hæc verba inscripsit, *Ex libro manuscripto incerti*; id quidem non eo valere puto, ut inde *appareat, aliena fide illas edidisse Vrsinum*, nec vidisse codicem in quo illæ inessent, quod Casaubonus sibi persuaferat.^{h)} Imo vero suspicari prope liceret, eisdem ipsis Vrbinatibus membranarum usum esse Vrsinum, ni passim loca nonnulla dubium moverent, ubi ex vetere suo Codice notabiles Lectiones protulit, quas ex Vrbinate nec a Spalletto nec a Casaubono enotatas video.

2. Aliud

f) De illis Vrsini Emendationibus dictum est in Præf. ad Tom. I. Sect. II. n. 3. p. XIX. & Sect. IV. n. 7. p. XLVIII.

g) In Selectis de Legationibus p. 274 sq.

h) Casaub. in Fragmentis Polybianis, loco paulo superius citato.

2. Aliud est genus eorum Codicum, in quibus *Excerpta ex libro sexto & sequentibus adjecta sunt quinque prioribus libris integris*. Hoc ex genere fere unicus, qui ad nostram notitiam pervenit, CODEX AUGUSTANUS est: ¹⁾ qui, sicut ceteris omnibus, qui quidem hæc Excerpta continent, excepto Vrbinate, vetustior est, sic & multo emendatior, & bonitate Vrbinati proximus; atque etiam haud raro probas lectiones præstat, ubi ille in errore versatur. Et hic pariter codex, prætermissis libris XVII, quæ Excerpta vulgo isto numero notantur, ad librum XVIII refert, hoc titulo: Πολυβίου τοῦ ἡ λόγου κατ' ἐπιτομήν. ²⁾ In fine autem non habet illa adfumenta, quæ aliis codicibus recentioribus sive per errorem sive per fraudem quamdam adjecta sunt, de quibus paulo post dicemus. ³⁾

Est quidem Florentiæ in Bibliotheca LAURENTIANA MEDICEA Codex, idem ille de quo supra dixi, ⁴⁾ qui præter quinque priores libros Polybii integros Excerpta etiam ex reliquis, a sexto usque ad decimum septimum vel octavum, sicut Augustanus, complectitur, neque in fine aliud Excerptorum adfumentum habet. Sed in illo, sicut in aliis recentioribus, de quibus mox agetur, extremus Excerptorum Liber non *decimus octavus*, sed *decimus septimus*, *ιβ'* numeratur. Suntque in eodem codice Excerpta illa Polybiana non ab ea manu, quæ quinque priores libros scripsit, sed ab alia manu suppleta; ut post Montfauconium in Biblioth. Mssorum T. I. p. 375. docuit Bandinius in Catal. Biblioth. Laurentianæ T. II. p. 628. Ex illo Mediceo Codice, qui sæpius cum Hervagiano exemplo & aliis recentioribus codicibus in deteriora abit, ubi Augustanus probam lectionem tenet, Varietas Lectionis excerpta est in Adparatu nostro Gronoviano ad Polybium; pariterque ex *alio codice MEDICEO*, qui Excerpta

a 4

ex

¹⁾ De eo confer quæ diximus in Præf. ad Tom. I. Sect. IV. n. 2. p. xxxvi sqq. & Sect. II. n. 2. p. xvi sq.

²⁾ Simili modo quisque liber in-

scriptus est: veluti sextus, Πολυβίου τοῦ τοῦ λόγου κατ' ἐπιτομήν.

³⁾ Vide infra, n. 4.

⁴⁾ Præf. ad T. I. Sect. IV. n. 5.

p. XLIII.

ex libro VI - X. continet, quem Bandinius T. II. p. 641. recensuit. Nec tamen valde religiosa diligentia ex his codicibus lectiones omnes discrepantes a Gronovio excerptae videntur; puto, quod earum multas nimis manifeste mendosas esse intellexisset. *)

3. Sunt alii Codices, in quos *Excerpta ex uno* potissimum libro Sexto Polybii, ob notabile inprimis argumentum de Reipublicæ ac Militiæ Romanæ ratione & præstantia, relata sunt; eadem prorsus, ab initio ad extremum, quæ aliis codicibus continentur. Illis autem libri Sexti reliquiis adjecta sunt, ob argumenti similitudinem atque cognitionem, *Fragmenta nonnulla ex aliis Libris descripta*. Scilicet primo: *Ἀπὸ τοῦ δεκάτου ὀγδόου λόγου*, id est, ex libro XVIII fragmentum illud, quo & *armaturam* & *aciei instructionem Romanorum atque Macedonum* inter se confert Polybius; a verbis *Ἐγὼ δὲ κατὰ τὴν ἕκτον βίβλον ἐν ἐπαγγελίᾳ καταλιπὼν* (quæ vulgo medio cap. 23. libri XVII. leguntur, in hac nostra autem editione initium facient capituli undecimi libri XVIII.) usque ad verba *ἔτι πρὸς Λάρισσαν*. quæ vulgo claudunt cap. 29. ejusdem libri XVII. nobis autem sunt extr. cap. 16. libri XVIII. Tum Fragmentum de Scipionis animo imperatorio & exercitationibus militaribus: *Ἀπὸ τοῦ δεκάτου λόγου, ex libro Decimo*, a verbis *Κατὰ τὸν καιρὸν τούτων νεανίσκοι τινὲς*, usque *ὅλην ποιεῖ τὴν δύναμιν ἰσχυράν*. (lib. X. cap. 19-22.) Cui fragmento, per errorem amanuensis, (ut videtur) qui illum locum excerpere debuit, subiectum est continua serie aliud breve Fragmentum, quod in tota collectione Excerptorum antiquorum (cap. 23. libri X.) proxime sequebatur, sed ad superius argumentum nihil perti-

n) Enotatæ sunt illæ Lectiones codicis Medicei in ora ejusdem exempli editionis Gronovianæ, de quo dixi loco modo citato. Ad finem libri XVII. p. 1077 hæc notavit Gronovius: *Finiri collationem Polybii hujus cum Ms. Laurentiano, in pergameno, & quodamto, sed nuper*

manus, die 20 Octobris Florentiæ. In fine libri X. p. 864. hæc adscripsit: *Hæcque Metus in folio & charta.* Ex hoc codice ductæ videntur illæ lectiones, quæ adjecta habent verba *alter ms.* Quæ vel nullam notam vel notam 2 adjectam habent, in his uterque Codex consentire videtur.

pertinet. Denique addunt nonnulli & aliud Fragmentum, pariter nihil ad rem, de qua in superioribus agebatur, spectans, cui titulum *περὶ Μηδίας* faciunt; quod vulgo caput 24. ejusdem libri X. occupat, nobis cap. 27. libri X. erit. Hoc genus Excerptorum exhibet in Bibliotheca Laurentiana Medicea Codex ille membranaceus seculi decimi quinti, complura simul Xenophontis scripta complectens, quem recensuit Bandinius in Catal. Tom. III. p. 203. Quo in codice, initio Excerpti illius quod ex libro XVIII. ductum est, in ora libri hoc legitur de isto Excerptorum Polybianorum selectu monitum: *Ἐκόντες παρήκαμεν τοὺς μεταξύ ἀπὸ τοῦ Ἑκτοῦ λόγους, καὶ ἐθέμεθα τὰ δὲ τοῦ ἡ. διὰ τὴν σύγκρισιν ἣν ποιῆται ὁ συγγραφεὺς τῶν Ῥωμαϊκῶν καὶ Μακεδονικῶν στρατευμάτων.* id est: *Consulto prætermisimus libros a sexto interjectos, Et hæc ex libro XVIII. adposuimus, propter collationem quam inter Militiam Romanorum Et Macedonum instituit Scriptor.*

Eadem Fragmenta, excepto ultimo *περὶ Μηδίας*, uno tenui volumine, forma majori, complectitur CODEX REGIVS No. MDCLII; quem, non admodum licet antiquum, diligenter consuluisse & cum vulgato textu contulisse minime me pœnituit. In hoc Codice, quem nota *Reg. D.* insignivi, post Excerptum illud quod ex libro XVIII. ductum est, leguntur duæ sententiæ Polybianæ ex illarum numero, quas ora codicis Vrbinatis inscriptas esse supra monui; *) scilicet: *Πολεμοῦντας γὰρ οὐ τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδρας &c.* quæ etiam in Ecloga VI. de Legat. conservata est, atque in nostra editione libro XVIII. cap. 20. v. 7. legetur. Tum: *Οὐδεὶς γὰρ οὕτως οὔτε μαρτυρὸς &c.* quæ a nobis capiti 26 libri XVIII. (quod Eclogam VIII. de Legationibus continebit,) subjicietur, præeunte Livio lib. XXXIII. cap. 28. p) Ex quo intelligitur, eum,

a 5

qui

o) Hæc Sect. n. i. not. c).

p) Adjecta eodem loco in hoc codice alia est sententia: *Τῶν γὰρ παρὰβύλων καὶ καλῶν ἔργων ἐφίενται μὲν πολλοί, πολλῶσι δ' ὀλίγοι*

φαύον. quæ in pleniori Excerptorum collectione paulo post in ipso contextu legitur; initio capitis 34. (nobis cap. 36.)

qui primus selectum instituit Excerptorum hoc codice comprehensorum, exemplari usum esse ex eo genere, ad quod vetustas illas Virbinates membranas retulimus. Regio isti Codici similis est OXONIENSIS, *Bibliotheca Bodlejana*, No. 3367. ex quo varietatem Lectionis a Iac. Gronovio enotatam in *Adparatu Gronoviano* inveni. De ipso codice hæc monuit Gronovius: ^{q)} *Contuli librum VI. cum Ms. Oxoniensi, qui in primis paginis indicabatur fuisse e libris DAVIDIS HOESCHELII Augustani. Et præter sextum erant Fragmenta quinque foliorum ex Libro, ut notabatur, XVIIIvo. In fine erat Θεω τῷ δόντι τὴν ἀρχὴν καὶ τέλος δόξα.* ^{r)}

4. Postquam cæptum erat, libri sexti reliquias separatim describere, ex eo tempore *Excerpta* ex ceteris libris, a septimo usque ad decimum octavum, seorsim exscribi, absque sexto, vulgo cæperunt. Cujus generis sat multi Codices ad hunc diem supersunt. Sunt duo REGII, No. MDCL. & MDCLI, quibus usus sum; quorum illum *Reg. F.* hunc *Reg. G.* insignivi. Horum altero (nescio utro; neque enim multum inter se differunt) usus est Casaubonus, qui cum non admodum bonæ notæ esse nec immerito pronunciavit. ^{s)} Vterque seculo XV. scriptus perhibetur. His paulo meliorem & emendatiorem reperi, qui mihi interdum fons etiam illorum visus est, quem VESONTINVM adpello, ad Bibliothecam Abbatix S. Vincentii, quæ Vefontione in Comitatu Burgundix est, pertinens; qui mecum, intercedente Brunckii nostri gratia, est communicatus. Ejusdem fere notæ TVBINGENSIS est CODEX, cujus diversitatem Lectionis diligentissime enotatam, & cum

q) Ad initium libri VIri, in eo exemplo Polybii Gronoviani, quod Lectiones Polybianas a Ioh. Bæclero ex codice Augustano excerptas margini adscriptas habet.

r) Eadem Excerpta ex libro VI. cum appendice ex libro XVIII. adnexa sunt libris quinque prioribus

integris in *Codice Sam-Germanensi* No. CCCXVIII, cui quidem non multum momenti tribuit Montfaucon in *Biblioth. Mssorum* T. II. p. 1063. Cf. *Catal. Biblioth. Coislianæ* p. 430.

s) Vide Præfat. nostram ad Tom. I. p. xx.

cum variarum editionum & codicis Augustani lectionibus collatam, publici juris fecit Reussius Vir Clarissimus. *)

Isti Codices cum plurima alia, tum hoc, inter se commune habent, ut, quem *librum* alii *decimum octavum* fecerunt, eundem *septimum decimum* numerent; ne scilicet ex uno libro, inter ceteros interjecto, intercuisse viderentur Excerpta. Tum vero vel idem ille, qui primus istum numerum mutavit, vel alius deinde librarius, quum videret, eis codicibus, de quibus paulo ante dixi, qui librum sextum continent, adjectum esse Fragmentum ex libro XVIII; sive imprudens, neque cogitans hoc ipsum fragmentum jam paulo ante in eodem libro, quem XVII numeravit, a se descriptum esse, sive (quod credibilis est) fraude quadam, ut fucum faceret emtori, eique persuaderet, pleniorum & locupletiorum Polybianum codicem se illi vendere; idem ipsum Fragmentum, Ἐγὼ δὲ κατὰ τὴν ἑκτὴν βίβλον ἐν ἐπαγγελίᾳ καταλιπὼν &c. velut ex sequenti Libro excerptum, denuo descripsit, & superioribus Excerptis adjecit, præfixo titulo: Πολυβίου ἐκ τοῦ ιή λόγου. id est: *Excerpta ex Polybii Libro XVIII.* Denique & Fragmentum illud de Scipione, de quo pariter paulo superius dixi, κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τούτων νεανίσκοι τινὲς &c. repetiit prioribusque attexuit; non quidem *decimum Librum* inscribens, sed, quo auctiorem nimirum Polybium daret, ad *decimum nonum Librum* referens, hoc titulo: Πολυβίου ἐκ τοῦ ιθ' λόγου. Περὶ τῆς Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ ἡγεμονικῆς ἐμπερίας. Eidemque fragmento, ut paulo etiam ampliores viderentur Reliquæ quas ex libro XIX. exhiberet, alterum fragmentum (ex eodem libro X. ductum) περὶ Μηδίας, adjecit. Istam, quam exposui, codicum hujus familiæ rationem quum non perspiceret Nesselius in recensione duorum ex eadem familia Codicum Polybianorum, qui sunt in *Bibliotheca*

*) Ierem. Dav. Reuß: Beschreibung Anzeige der verschiedenen Lesarten.
einiger Handschriften aus der Univer-
sitäts-Bibliothek zu Tübingen, nebst Tübing. 1778. in 8. Conf. Præf. ad
T. I. p. xiiii.

theca Casarea Vindobonensi, ^{u)} non modo sibi fucum fieri passus est, verum etiam doctissimo persuasit Fabricio, inesse in illis codicibus Excerpta Polybiana, quæ in lucem nondum essent protracta. ^{v)} Quem errorem Kollarius coarguit, in Epistola de Commentariis in manu exaratos Codices Bibliothecæ Vindobonensis. ^{w)} Ex eisdem Codicibus Vindobonensibus specimina Lectionum e duobus prioribus capitibus libri septimi excerptarum olim ad me miserat Illustris L. B. de Locella, uberiora etiam ultro offerens, si operæ pretium mihi videretur: sed quum intelligerem, post ea quæ mihi ad manus essent subsidia, nihil magnopere utilitatis ad Polybium ex aliorum istius præsertim familiæ codicum collatione accessurum, veritus sum & otio & humanitate politissimi Viri abuti.

Ad eandem familiam pertinuisse eum Codicem, quo ad procurandam editionem *Hervagianam* usus est *Arlenius*, ^{x)} intelligitur ex eo, quod in fine græci textus Excerptorum ex libro XVII. monuit Editor; ubi, *in græco exemplari*, inquit, *quædam sequebantur, ex præcedentibus tantum excerpta, quamquam titulo Epitomes libri XVIII inscribebantur: ea certo consilio omittenda censuimus.* ^{y)} Eodem pertinet *Leidenfis Codex*, ad quem in Notis editis nonnumquam provocavit Gronovius, & passim in ora msta exempli suæ editionis. ^{z)} Tum *Codex Dorvillianus*, e quo Lectiones nonnullas, minime quidem bonitate præstantes,

u) Catal. Biblioth. Vindobonensis, Parte V. Cod. 25. & Cod. 30.

x) Fabricius in Bibl. Græc. T. II. p. 755.

y) Conf. Acta Eruditorum Lipsiensis anni 1760. p. 286.

z) Conf. Præf. nostram ad T. I. Sect. II. n. 2.

a) Codex ille quorsum pervenerit, non satis habeo compertum. Casaubonus, de Codicibus Polybianis differens, quibus ipse usus est, ait, *idem ipsum exemplar, unde Bosilenfis editio fuerat desumpta, a Franc.*

Pithæo sibi esse suggestum. (Vide Præf. nostr. ad T. I. p. xx.) Sed quum in Rhemensem Bibliothecam migraverit Pithæana, illius codicis tamen in recensione Bibliothecæ Rhemenfis apud Montfauconium in Bibliotheca Mssorum nullam video mentionem factam. Quod si dono datus ille codex Casaubono est, fuerit hodie, si cui tanti videbitur, inter Oxonienses querendus.

b) De illo codice cf. Reisk. Animadv. ad Polyb. p. 615. & Catal. Biblioth. Lugduno-Bat. p. 343.

flantes, protulit Dorvillius ad Charitonem. Denique *Oxonienſes Bodleiani tres*, No. 3664. 65. 66: *) qui, quamquam in Catalogo Codd. Msstorum Angliæ in Codicibus Ioh. Seldeni recensentur, tamen Iſaaci Caſauboni olim fuiſſe videntur; cujus filius Mericus Caſaubonus *Epitomarum Polybii plura mſta exemplaria* commemorat, ad ſe miſſa, quæ patris Iſaaci olim fuiſſent. †) In quibus Codd. Oxoniensibus, ut ex Gronovianis ſchedis intellexi, eſt iſ qui a *Joyenſi* Cardinali olim Iſ. Caſaubono fuerat oblatuſ: ‡) & eſt fortaſſe in eiſdem *Memmianus*, cujus idem Caſaubonus meminit, & e quo ſubinde lectionem aliquam in ora ſui exempli notavit Gronovius: denique in eiſdem fortaſſe etiam eſt Pithæanus ille, ex quo olim ab Arlenio editio Baſileenſis adornata eſt. §)

5. Denique ſingularis eſt CODEX REGIVS MMDCCCLXVII. qui ad ſeculum XV. reſertur: quo codice, præter alia aliorum Auctorum ſcripta, continentur *ex Polybii libris nonnullis ſelecta Excerpta*; quæ negligentia quidem ſtylo, ſed ex ſatis probato exemplari deſcripta ſunt, ita ut inter plurima eaque putida utique librarii ſphalmata multæ probæ lectiones in hoc codice ſint conſervatæ, quæ in aliis codicibus depravatæ ſunt. Hunc nota *Reg. E.* deſignavi. Inſunt autem ei Fragmenta ex libro VI. cap. 1 - 16. (capita nunc dico editionis Gronovianæ & Erneſtinæ:) tum rurfus ex VI. 41 - 56. X. 1 - 20. X. 29 - 37.

c) Codex Bodl. 3666. in Catal. librorum mſtorum Angliæ T. I. p. 162. diſerte hiſ verbis recensetur: *Polybii Excerpta ex ſeptimo ad decimum nonum librum, cum fragm. de Media*. Duo præcedentes codices, no. 3664 & ſq. brevioribus verbis expediuntur: *Excerpta ex Hiſtoriis Polybii*.

d) Vide Mer. Caſauboni Præfat. ad Noras ſuas in Polybium, Tomo III. Polybii Gronoviani p. 207. — Edit. Ern. T. III. p. 692.

e) Conf. Præfat. noſtram ad T. I.

p. xx. *Joyenſianus* ille tamen ſexti etiam libri Polybiani Epitomen cum ceteris complectitur. Certe Iac. Gronovius eodem loco, ubi de codice Oxoniensī, olim Hæſcheliano, qui Epitomen libri ſexti continet, locutus eſt, hæc verba adiecit: *Undem ſtybils* (inquit) *erant conſancta eſdem libri Vlti cum reliquis omnibus Fragmentis, quæ indicabantur fuiſſe e Bibliotheca Illuſtriſſ. Cardinalis D. Joyenſii &c. quæ collationem non merentur.*

f) Vide, paulo ante, notam a) .

37. XI. 17. XI. 1-3. (cui Fragmento tamen perperam inscriptus rursus titulus est, ἐκ τοῦ δεκάτου.) Tum rursus XI. 18-31. XIV. 1-20. XV. 1-19. Denique XVII. 23. med. (nobis XVIII. 11.) a verbis illis, Ἐγὼ δὲ κατὰ τὴν ἑκτὴν βιβλίον &c. hoc titulo: Ἐκ τοῦ ἡνὸς τῆς Πολυβίου ιστορίας. usque cap. 28 extr. (nobis XVIII. 15.) Hic est codex ille *ms. Regius*, ex quo Lectiones nonnullas ex Polybii libro VIto laudavit Henr. Valesius in *Variis Lectionibus in Polybium*, quas Excerptis de Virt. & Vitiis in fine adjecit. Ad eundemque codicem idem Valesius in Notis ad eadem Excerpta p. 18. provocavit. ⁶⁾

II.

CODEx BAVARICVS *Excerptorum DE LEGATIONIBVS vel DE LEGATIS*, ΠΕΡΙ ΠΡΕΣΒΕΩΝ.

Tum de aliis Codicibus manuscriptis ejusdem argumenti.

De *Excerptis* vel *Selectis*, quæ περὶ Πρεσβεωῶν, DE LEGATIONIBVS vulgo inscribuntur, differens in Praefatione primo Tomo nostri Polybii præmissa, ⁴⁾ oblitus eram monere, Titulum istum non ex scripto codice, qui illas continebat eclogas, sed ex *Vrsini ingenio atque emendatione*, qui primus eas in lucem edidit, profectum videri. Certe & *Pacianus Codex*, ¹⁾ & *Schottanus*, eadem

Ex-

g) In Polybio Gronov. T. III. p. 361. Edit. Ernestii T. III. p. 175.

h) Secl. I. n. 5. p. 18 seq.

i) *Iulii Pacii* codice msto, Eclogas de Legationibus continente, in edendis Dionysii Halicarnassensis Antiquitatibus Romanis usus olim est *Frid. Sylburgius*, ut docet ipse in Praefatione; ubi, *Fragmenta Legationum*, ait, a *Fulv. Vrsino* primum publicata, hac editione denno collata sunt ad manuscriptum exemplar, quod inter alia non aspersanda in thesauris suis habet *Iulius Pacius, philosophus & jurisconf. praestantissimus*. De eodemque codice *Paciano* in Notis ad

eundem Dionysium p. 82. hæc refert: „In cod. manuscr. *Iulii Pacii* alius [puta, quam apud Vrsinum] his Ἐκλογαῖς προσέχεται ὁ τίτλος, hic scilicet: Περὶ Πρεσβεων (scilicet Πρεσβεωῶν) Ῥωμαίων πρὸς Ἕλληνας.“ — Vrsini quidem igitur titulum, περὶ Πρεσβεωῶν, quem rethorem judicavit, tenuit in Dionysio Sylburgius, ut in Polybio Casaubonus. Quem vero *Sylburgianum* librum mstum *Excerptorum de Legationibus* laudat Leunclavius, (de quo deinceps,) aut idem ille *Pacianus* est, aut ex eo utique transcriptus.

Excerpta exhibentes, *περὶ Περίσεων*, id est, DE LEGATIS, erant inscripti; eundemque titulum BAVARICVS noster & in fronte gerit, & sæpius deinde repetit; denique in græco horum Excerptorum Proæmio, quod ex Schottano codice Hæschelius edidit, eodem modo legitur. ^{k)} Quare non est cur dubitemus, eundem pariter Vrsiniano codici Titulum fuisse inscriptum; sed ipsum Vrsinum, qui & ceteroquin in contextu etiam multa tacite mutavit, & de manuscripto codice, unde hæc Excerpta hausit, nonnisi perquam breviter atque jejune monitos Lectores in Præfatione voluit, *περὶ Περίσεων* pro *περὶ Περίσεων* sua auctoritate posuisse. ^{l)} Quam scripturam quum ex ipso Codice Vrsini ductam putaret H. Casaubonus, eandem non solum retinuit, verum etiã in græco Proæmio, quod & ipse (quum ab Vrsino prætermisum esset) ex Andreæ Schotti codice edidit, *Περίσεων*, quod
ibi

k) Ex Codice Andreæ Schotti, cuius viri Bibliotheca, ut ait Hæschelius, nemini non patebat rempublicam juvare cupienti, idem *Davidus Hæschelius*, adhibito simul Bavarico nostro Codice, Augustæ Vindel. anno MDCIII. edidit *Eclogas Legationum*, ex *Demetrio Atheniensi* aliisque junioribus Scriptoribus collectas, quas Vrsinus in sua prætermiserat editione. Et ibi quidem Hæschelius in summa paginarum ora retinuit Vrsinianam inscriptionem *περὶ Περίσεων*; sed cum in sua Præfatione, tum in græco Compilatoris Proæmio p. 1. & 2. rursusque in Titulo p. 3. ex Schottano Codice *περὶ Περίσεων* dedit. Eandemque scripturam tenuit *Phil. Labbeus* in Excerptis de Legationibus, cum Protrepico ad Scriptores Historiæ Byzantinæ editis, p. 3. & p. 7.

l) Multa Vrsinum de eis, quæ in ipsius Codice erant scripta, sua auctoritate mutasse, monui in Præfat.

ad T. I. Sect. II. n. 3. p. XVIII seq. Quæ autem de ipso Codice, quo usus est, lectorem in Præfatione docuit Editor, hæc sunt: *Ant. Augustinus*, inquit, *Archiepiscopus Tarraconensis*, misit ad me superioribus annis Polybii Fragmenta quædam, ut titulus indicabat, *περὶ Περίσεων*, a Ioanne quodam Constantinopolitano collecta, qui Romanam antiquitatem in capita & locos communes digesserat; ut cum librum a mendis, quibus pene infinitis corruptus erat, vindicaret; & cum studiosis etiam, si videretur, communicarem. Quid indicaverit titulus, dixit: ipsum titulum ad verbum expromere non dignatus est. De Eclogis ex aliis Scriptoribus præter Polybium, quæ eodem codice comprehensæ erant, (quarum partem etiam simul cum Polybianis Eclogis edidit, partem prætermisit,) ne verbulum quidem in Præfatione fecit. Denique de multis aliis, de quibus ibi differendi locus erat, dubios lectores reliquit.

ibi erat, in *Πρεσβεῶν* mutavit.^{m)} Neque vero, quemadmodum absque ulla adjectione, *περὶ Πρεσβεῶν*, Eclogas has Vrsinus inscripsit, sic nude *περὶ Πρέσβεων* dant manuscripti libri: sed Bavaricus quidem habet *περὶ Πρέσβεων ἱθῶν* (ac in medio libro alicubi etiam *ἱθινῶν*) *πρὸς Ῥωμαίους*. Pacianus autem, *περὶ Πρέσβεων Ῥωμαίων πρὸς ἱθινούς*. Denique Schottanus, in Proœmio quidem, *περὶ Πρέσβεων Ῥωμαίων πρὸς ἱθινούς* in inscriptione vero Eclogarum, sicut Bavaricus, *περὶ Πρέσβεων ἱθῶν πρὸς Ῥωμαίους*. Videntur autem ambæ phrasæ, ex consilio ejus qui has Eclogas ex græcis Historiarum Romanarum scriptoribus conficiendas curavit, debuisse conjungi; quoniam promiscue & Legationes gentium ad Romanos, & Romanorum Legationes ad exterarum gentes, in istis Eclogis exponuntur. Sed id omne quidem ad ipsum Polybium parum utique refert.

Quoniam vero *Vrsini Codex* harum Eclogarum *de Legatis* vel *de Legationibus* (tenebimus enim & nos hunc titulum, communi omnium usu receptum) plurimis mendis, ut ipse professus est editor, fuerat oblitus;ⁿ⁾ quarum magnam quidem partem ipse Vrsinus ex ingenio emendavit, partem If. Casaubonus ex *Andrea Schotti Codice*, adhibitis etiam suis conjecturis, correxit;^{o)} sed ita, ut codicis lectiones, a se mutatas, sæpe tacuerit Vrsinus, & ut in Casauboni correctionibus, quid codicis Schottani debeatur auctoritati, quid ex editoris ingenio sit profectum, nusquam valeas discernere: sane quam desideraveram, ut, si minus ipsos illos libros, quibus olim usi essent Fulv. Vrsinus, Andr. Schottus, Iul. Pacius, consulere perlustrareque mihi

m) Eodem modo in Indice Codicum mssorum, quibus usus est, (vide Præf. nostr. ad T. I. p. xx.) titulum codicis Schottani, *περὶ Πρεσβεῶν*, non *περὶ Πρέσβεων*, perhibuit Casaubonus. Nec tamen ipsum Schotti Codicem, ut paulo inferius docebo, vidit Casaubonus: sed Proœmium illud, quod dixi, ex

Hæschelii utique editione sumxisse videtur.

n) Vide paulo ante, not. f) & conf. Præf. nostr. ad T. I. p. xviii sq.

o) *Multa emendavimus*, ait Casaubonus, *vel pauca supplementis e codice ms. περὶ Πρεσβεῶν viri eruditissimi Andrea Schotti*. Vide Præf. nostr. T. I. p. xx. & p. xxii.

mihi liceret, saltem diligenter ex eisdem enotatas Lectiones ab edito contextu discrepantes contingeret nancisci. Eoque etiam magis optabile nobis fuerat tale quoddam ad recognoscenda emendandaque hæc Excerpta subsidium, quoniam in BAVARICO nostro & initium aberat Eclogarum ex Polybio ductarum, & in reliqua earundem eclogarum serie multæ rursus ex his, quas habet Vrsini editio, desiderabantur. Sed nullius ex illis, quos nominavi, codicibus, de quibus ceteroquin & in instructissima Montfauconii Bibliotheca Mssorum & in aliis ejusdem generis repertoriis altum est silentium, nullum usquam ne vestigium quidem, ad hunc diem, deprehendere mihi licuit. Et *Vrsinianus* quidem *Codex*, si modo superest hodie, in Hispania fuerit fortasse quærendus, quo remissus esse ab Vrsino videtur, postquam ea, quæ in lucem emittere placuit, inde depromserat Editor: certe nec ex Vaticana Bibliotheca, ubi suspicatus eram latere eum codicem, per diligentissimum Spalletum nostrum quidquam de eo potui rescire. Ac subiit etiam interdum dubitare, ipsum-ne antiquum Exemplar, an Apographum solum ad Vrsinum miserit Tarraconensis Archiepiscopus, cujus fuerat ille codex. *Pacianum* librum, post Sylburgium, a nemine ne memoratum quidem video. Iam ad *Schottanum* quod spectat *Codicem*, quum per complures aliquot annos in Hispania versatum esse constet Andreæ Schottum, atque etiam circa annum MDLXXXIV contubernalem fuisse ejusdem Ant. Augustini Tarraconensis Archiepisc. qui librum *de Legationibus* ad Vrsinum miserat; nata mihi est suspicio, Schotti illum librum ex eodem fortasse exemplari, quod vel ipsum vel cujus apographum cum Vrsino communicatum fuerat, esse descriptum. Cui non repugnat, quod & plurima, quæ non ediderat Vrsinus, complexus est Schottanus codex, (quæ partim jam ante Vrsini editionem in ipsorum auctorum superstitibus operibus edita legebantur, atque ob eam causam ab Vrsino neglecta fuerant; partim deinde ab Hæschelio & Labbeo sunt edita, ex junioribus auctoribus

Polybii Histor. T. II. b Ex-

Excerpta;) aut quod in eisdem Polybianis Eclogis, quæ erant in Vrsini editione, multa ex eodem codice emendare, & nonnullas etiam lacunas supplere potuit Casaubonus. Ac mihi probabile visum est, Schottum, quum in Hispania apud Ant. Augustinum degens editionem Vrsini esset nactus, primum quidem eclogas ab Vrsino editas cum ipso exemplari Augustini denuo contulisse, & discrepantes ab Vrsiniano contextu Lectiones, hiatusque nonnullorum, qui in Vrsini editione (sive amanuensis culpa, sive typographi) passim sædabant orationem, supplementa ex exemplari enotasse; *) deinde vero reliqua omnia, quæ multa adhuc supererant in exemplari, quæ non ediderat Vrsinus, integra descripsisse, ut olim edenda curaret. **) Vna tamen maxime res dubitationem quamdam movere potest; quæ de re quid statuam, certi nihil habeo: scilicet, quod Vrsinus a *Iohanne* quodam *Constantinopolitano* collectas illas Eclogas dicit, quarum collectionem *Theodosio* cuidam, cognomine *Parvo*, Schotti codex cum aliis tribuebat. †) Sed, undecumque tandem nomen istud, nemini alii memoratum, *Iohannis Constantinopolitani* arripuerit Vrsinus; ex eodem illo Vrsini de Collectore harum Eclogarum dissensu alias turbas in tota questione de eisdem Eclogis natas video, quæ primum quidem Leunclavium in Dionis editione,

p) Multa passim in Vrsini editione ab operis officinæ Plantinianæ peccata esse; ex ipsius Vrsini Notis, si eas cum contextu græco conferas, satis adparet.

q) Id si ita est: si non antiquus codex fuit ille *Schottanus*, sed ab ipso Schotto de vetere exemplari recens descriptus; non fuerit magno opere mirandum, quod, postquam omnia, quæ in eo erant comprehensa, publici juris sunt facta, ipse codex deinde non sit servatus, & nusquam hodie compareat. Nisi forte etiam nunc alicubi latet hic codex; ac fortasse *Pacianus* quoque,

aut etiam *Sylburgianus*, uspiam superest. Quod quidem sperare si fas est; ne illud quidem despero, fieri posse, ut aliquis studiosus fautorque harum literarum, hoc nostro fortasse desiderio, quod dissimulare non potuimus, excitatus, favente occasione, ex tenebris in lucem eos sit vindicaturus.

r) Cum *Schotti* codice consentit *Sylburgianus* a Leunclavio laudatus, & *Thuanus*, cuius mentionem a Casaubono factam paulo inferius vidimus. In *Bavarica* nomen collectoris Eclogarum nusquam memoratum vidi.

tione, tum vero etiam Casaubonum in Polybio versantem, & cum his alios eruditos viros, in errorem induxerunt.

Scilicet Casaubonus in Indice Codicum Msstorum, quibus usus est,¹⁾ postquam dixerat, in *Excerptis de Legationibus multa se emendasse nec pauca supplevisse e codice ms. πρὸς Πρεσβευτῶν Andreæ Schotti*; his verbis pergit: „qui (Andreas Schottus) etiam fragmenta quædam e Theodosii Parvi *Excerptis* descripta ad nos misit; quæ tamen vulgata prius fuerant, verum aliis locis, quædam etiam in secunda parte. Eorumpse excerptorum totum primum invenimus in splendidissima librorum supellectile - - Jacobi Augusti Tinnani. Certe in prima fronte ejus libri erant hæc verba, etsi diversa manu, 'Ο ἑκτιστὸς τοῦ πρεσβ., Θεοδοσίος ἐστὶν ὁ μίχρς. De quo plura in Commentariis.“ Quibus ex verbis intelligere mihi visus sum, ipsum Schotti codicem Excerptorum de Legationibus non vidisse Casaubonum: non nisi Lectiones discrepantes atque Emendationes ad Eclogas Polybianas ab Vrsino editas, ex msto libro excerptas, cum Casaubono communicasse Schottum; simul vero integras nonnullas Eclogas Polybianas, quæ non fuerant in Vrsini editione, ad eundem misisse. Quum vero etiam adnotasset Schottus, Collectorem Eclogarum in suo codice perhiberi Theodosium Parvum;²⁾ id perperam ita interpretatus est Casaubonus, ac si Lectiones quidem emendationesque ductæ essent ex codice ms. *Eclogarum de Legationibus* ejusdem generis cum eo, quo usus Vrsinus erat; reliquæ vero *Eclogæ*, quas integras miserat Schottus, ex alia atque diversa *Excerptorum* collectione fuissent ductæ, cujus collectionis auctor Theodosius esset. At vero ex uno eodem-

b 2

que

s) Vide Præfat. nostr. ad T. I. p. xx.

t) Nempe in fronte libri Schottani inscripta haud dubie erant verba illa, quæ & in Tinnani codice Casaubonus, & in Sylburgiano Leunclavius invenit: 'Ο ἑκτιστὸς τοῦ πρεσβ. (vel ταύτα) Θεοδοσίος ἐστὶν ὁ

μικρός. Unde etiam factum, ut ipsum quoque Præwium græcum, quod toti collectioni Eclogarum de Legationibus in Schottano codice præmissum erat, eidem Theodosio tribuerint Henschelius & Labbeus in Eclogis Legationum ex junioribus Scriptoris excerptis, quas ex eodem Schottano codice ediderunt.

que codice & ex eadem Excerptorum collectione ductæ illæ eclogæ Theodosianæ erant, unde depromptæ erant Lectiones & emendationes ad Eclogas Vrsinianas: atque easdem, simul cum reliquis, haud dubie etiam complexus erat Vrsini codex; sed in editione sua prætermisit eas Vrsinus, quod sciret, in Historiis Polybii editis, scilicet partim in quinque libris prioribus, partim in Antiquis, quæ vocavimus, Excerptis ex libris sequentibus usque ad XVIII. easdem jam in lucem esse emissas.) Atque id ipsum est, quod prædicto loco Casaubonus ait, *Excerpta ista Theodosii*, a Schotto ad se missa, *aliis jam locis*, (nempe passim in quinque prioribus Polybii libris;) *quædam etiam in secunda parte*, (id est, in Excerptis Antiquis; hanc enim secundam Historiarum Polybii partem ibi intelligit) *vulgata prius fuisse*.

Sed ita quidem Casaubonus, Eclogas illas Polybianas, quæ ab Vrsini aberant editione, ex diversa Excerptorum collectione & ab alio Compilatore esse ratus, levius fane erravit, quam ante eum erraverat *Leunclavius*, a quo etiam in errore suo confirmatus ille potissimum fuisse videtur. Et quoniam in eo sum, ut totam hanc *de Eclogarum istarum collectione* implicatam quæestionem paululum expediam, quam eo potissimum consilio institui, ut in Codices mstos, si qui

u) Pari ratione (docta sane illa, ac prudenti, si modo ex prætermittis Eclogis Lectiones saltem excerptisset, quibus emendari vulgaris contextus posset) in *Excerptis ex Appiano* eas Eclogas omisit Vrsinus, quæ ex superstitis Appiani libris ductæ erant; ut monui in Præfat. ad Appian. p. xi. & p. xxxi. Sic & in Excerptis ex Dione Cassio complura sunt in codice *Bavarico* (ante illud quod est num. XXXVIII. apud Vrsinum) ex libris Dionis superstitis defuncta, quæ eandem ob causam prætermisit Vrsinus. Fuisse autem easdem in Vrsini pariter Codice, cum ex eo colligi possit, quod

& ceteroquin multas Vrsinus Eclogas habet, quæ desiderantur in Bavarico; nec vero ulla, quæ in Bavarico est, (quæ quidem ex libro alioquin deperdito ducta sit.) apud Vrsinum desideratur: tum vero & ex Vrsini Annotatione ad Excerpt. XXXVIII. ex Dione satis intelligitur. Ut taceam, miraculo proximum videri debere, si in Codice illo antiquo præcise nonnisi ea fragmenta essent conservata, quæ ex libris aliis deperditis ducta sunt; ex eis autem libris, quos alia via salvos ad nos pervenire passa est fortuna, nihil prorsus in eodem fuisset.

si qui fortasse supersunt, inquirerem; operæ pretium videtur, ut ipsa Leunclavii. verba adponam. Is igitur, in Præfatione Dionii latine a se converso anno MDXCII præmissa, quæ repetita est in editione posthuma græco-latina MDCVI *) hæc scripsit: *Ne denique Dio noster auctario quodam destitueretur, quo priores editiones superaret; Excerpta Theodosii ejusdam græci hominis e Dionie posterioribus libris inferui . . . Fuisse vero nomen hoc illi collectori, quodam in exemplari manu exarato, quod est eruditi viri Frid. Syllburgii, notatum his verbis reperitur: Θεόδωρος ὁ μικρὸς, ὁ ἑκατόστας τὰν τῶν. quibus significatur, a Theodosio, viro minime magno (sic ipse de se modestiæ causa locutus est: vix enim puto, Theodosium minorem Augustum intelligi) fuisse illa congesta. Cum his Et conjungenda judicavi, quæ de prioribus XXXIV Cassii libris excerpta continentur in voluminibus manuscriptis, quæ titulo de Legationibus exstant. Igitur, Eclogas quidem ex XXXIV prioribus Dionii libris, Leunclavius ait, iis Codicibus mstis contineri, quæ titulo de Legationibus exstant: reliquas Eclogas, quæ ex posterioribus libris ductæ sunt, non solum alii collectori tribuit, sed & ab illis ita separatas facit, ac si cum Excerptis de Legationibus nihil commune haberent. Quam Leunclavii rationem presso pede secutus est Fabricius in Bibl. Græc. T. III. p. 324. n. X. & XI. Atqui nulla est ex omnibus illis Eclogis, quas Theodosio tribuens Leunclavius diversas statuit ab Excerptis de Legationibus, quin in continua Eclogarum de Legationibus serie apud Vrsinum eadem legatur: & longe plurimus earundem numerus in Bavarico pariter codice de Legationibus inest. Itaque errorem Leunclavii & Fabricii perspicte notavit Reimarus in Præfat. ad Dionem §. 8. rursusque in Apparatu critico ad Dionem, T. II. p. 1543. Mihi vero, quid-*

b 3

quid

*) Ista editio quum *Hanozia*, ut dem bibliopolarum nomen in fronte præfert titulus, *Typis Wecheliani* te gerit, *Hanozia* impressum esse apud Claud. Marnium & hæredes Io. Aschii prodierit; video, cur Polybium Casaubonianum, qui eorum-

p. x.

quid tandem non modo de *codice Sylburgiano*, & nonnumquam etiam de *duobus mssis Excerptorum de Legationibus*,^{y)} verum etiam de *non perfunctorio collationis studio*, quo *veræ lectiones ex illis codicibus a se erutæ sunt*,^{z)} crepuerit Leunclavius, tamen ne ipse quidem oculis suis codicem manuscriptum istorum Excerptorum vidisse umquam videtur; non nisi schedis quibusdam usus esse Sylburgianis, in quibus Sylburgius ex Iulii Pacii codice (de quo supra ex Sylburgii Præfat. ad Dionysium Halic. non nihil retuli) Lectiones ad Excerpta ex Dione pertinentes excerpserat, adjectis fortasse etiam Lectionibus ab Andrea Schotto communicatis; a quo certe & alia nonnulla, ad Xiphilinum pertinentia, idem Sylburgius communicata fuisse sibi prædicavit.^{a)} Sed ne sic quidem rationem illius inconstantiae Leunclavii satis explicatam putarem, ni accederet æmulatio illa & incredibilis festinatio, qua in edendo suo Dione usum esse hunc virum Reimarus docuit.^{b)}

Iam vero, quod de *Thuani Codice* Casaubonus loco supra a nobis adlato scribit, *eorumpse Excerptorum* (Theodosii Parvi) *tomum primum in Thuani Bibliotheca se invenisse, in cuius libri fronte fuerint hæc verba*, 'Ο ἱερὰν-σας τὸ παρὲν, Θεοδοσίος ἐστὶν ὁ μὲνός' id quale sit, quove pertineat, non valeo hariolari. Excerpta quidem de *Virtutibus & Vitiis* in duos tomos sive duos libros distributa fuisse reperio; quorum priorem, Selecta ex vetustioribus Scriptoribus continentem, Peirescianus codex complectebatur; Selecta ex junioribus auctoribus, quæ ad nos non pervenerunt, in alterum librum sive tomum erant relata.^{c)} De *Legationum Eclogis* nihil tale ab eis notatum video,

y) In notis ad Dionis lib. XXXVII. c. 2. p. 1013. editionis Leuncl. græco-latina: p. 112 editionis Reimari.

z) In edit. græco-lat. Dionis p. 1048.

a) Sylburgius, in editione Dio-

nis Leunclaviana græco-latina p. 975.

b) In Præfat. ad Dionem §. 10. p. xviii. n. v.

c) Scilicet in fine Proœmii græci Excerptis illis præmissi (quod fere non differt a Proœmio Legationum) post

video, qui manuscriptos codices, quibus illæ continentur, tractaverunt: neque ejus divisionis vestigium in Bavarico codice, qui Excerpta ex junioribus pariter atque ex vetustioribus complectitur, ullum comparet. Sed, sive (ut consentaneum est) *vetustiorum* Scriptorum excerpta *priori* illo *tonno*, quem Casaubonus dicit, comprehensa fuisse statuas; fuerit in illis vel præcipuus auctor *Polybius*: atqui ita de hoc codice loquitur Casaubonus, ut intelligi videatur, nihil in eo fuisse quod ad Polybium pertineret.^{d)} Sive Eclogas ex *junioribus* auctoribus in eo fuisse sumamus; mirum rursus fuerit, cur eundem codicem Labbeus in repetita auctorum istorum editione, de qua supra dixi, non modo in consilium non vocaverit, sed ne mentionem quidem ejus fecerit ullam; quum tamen, Thuanæ Bibliothecæ subsidio in tota, quam instituit, Scriptorum Historiæ Byzantinæ collectione usum se esse, in Præfatione profiteatur. Denique, quorsum *Thuanæus* ille *codex*, qualiscumque fuit, evaserit, non magis, quam de ceteris codicibus Legationum, compertum habeo: quem ne in Catalogo quidem Bibliothecæ Thuanæ, qui Parisiis anno MDCLXXIX publicatus est, diligenter licet indicem msstorum Codicum perlustrans, memoratum reperi.

b 4

Relin-

post indicem Auctorum, quorum postremus Dio Cassius est, hæc verba leguntur: καὶ οἱ ἱστορικοὶ ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ ἐκτελεσθέντες. id est, *Posteriores Scriptores initio libri secundi* (vel *tomi secundi*) *enumerantur*. Neque alio fundamento (quoad equidem video) nifus est Valeſius, cum in Præfat. ad Exc. de Virt. & Vitiis de universa Collectione antecorum Constantini ratione ita scripsit: *Singulos titulos Constantinus in duo volumina dividit. Priori continebantur antiquissimi quique historiae scriptores, aut certe qui historiam ab origine mundi repetebant: ii vero, qui res gestas Cesarum compo-*

suerant, in posterius volumen erant reſecti.

d) Nam non nisi ex occasione inscriptionis, quæ *Theodosii* nomen præferebat, codicis illius mentionem fecisse videtur. Et sane, si *Polybiana de Legationibus Excerpta* in illo codice fuissent, cupide eum Casaubonus, qui nullum alium mstrum librum horum Excerptorum vidit, perlustraturus fuerat, & plura de eodem dicturus. Iam *plura* quidem in *Commentariis*, qui nunquam prodierunt, promittit: sed, plura ne de illo *Thuanæ* codice, an de *Theodosio* isto parvo fuerit dicturus, in ambiguo relinquit.

Relinquebatur igitur, ut in praesidio BAVARICI illius CODICIS ECLOGARVM DE LEGATIONIBVS, qui jam in emendando Appiano insignem nobis operam praestiterat, *) esset adquietendum. Etenim eodem tempore, quo Appiani causa Codicem illum olim excussi, Polybianas etiam Eclogas cum exemplo Vrsiniano contuleram, & Lectionis varietatem ad marginem mei libri adnotaveram. Et memini quidem, satis diligenter istam Collationem tunc a me & (qui suam mecum operam amice sociaverat) Dahlero Viro clariss. esse institutam: sed optaveram tamen, ut nunc mihi, ex professo Polybio emendando operam danti, denuo eundem Codicem perlustrare licuisset. At contentum esse oportuit eis, quae ex pristina collatione ejusdem Codicis adnotata habebam. Quae tamen, vel sic, tam ad statuendum de recensione Vrsiniana & Casauboniana, quam ad tollendos passim errores, atque ad lacunas etiam nonnullas explendas, haud leve momentum nobis contulerunt. †) Codex ille, qui circa decimum quartum vel quintum seculum (satis quidem negligenter) conscriptus est, in impresso *Catalogo Graecorum Mssorum Codicum Bibliothecae Serenissimi Bavariae Ducis*, num. CCIV. hoc titulo recensetur: „*De Legationibus variarum gentium ad Romanos, ex diversis Historicis, Arriano, Appiano, Malchio Rhetore Philadelphiorum & aliis. Chart. fol.*“ Vbi quod Polybianarum Eclogarum, quarum tamen plurima pars est in hoc codice, mentionem nullam factam in titulo videmus, causa

hæc

e) De illo Codice confer quae dixi in Praefat. ad Appianum p. xxx-xxxii. Est autem idem etiam ipse, quo in edendis Eclogis Legationum, quae ex junioribus auctoribus ductae sunt, una cum codice Schottano usus olim erat Hirschelius.

f) Sic, ut hoc utar, sub finem Eclogae VI. pro οὐ. τελευτα, id est, *quadringenta talenta*, quod vulgo semel atque iterum ibi scriptum legitur, recte Bavaricus codex οὐ. τελευτα ponit, id est, *ducenta talenta*;

quemadmodum ex Livio atque Appiano corrigendum apud Polybium esse jam pridem monuit Drakenborchius ad Livii librum XXXIII, cap. 13. Et, ut lacunae etiam supplerem exemplum adferam, in Ecloga XLII. fere media, ubi defectum orationem asterisco notavit Casaubonus, opportunissime hiarum explet codex noster hoc modo: *ἀτ' ἐν αὐτοῖς ἐπισφαλῇ καὶ ἀπαρνήσιστον καταλείπειν τὴν πολιτείαν· ἐπισφαλῇ μὲν, ὀλίγοις οὖσι, καὶ τοῦτοις &c.*

hæc est, quod & *Proœmium* illud in hoc codice desideratur, quod Schotti codex habebat, cui adnexus index enumerabat Auctores, e quibus Legationes sunt excerptæ; tum vero quod ipsum principium Eclogarum Polybianarum in eodem nostro codice deest, ita quidem ut prima Ecloga Polybiana, quæ in eo superest, nulloque inscripto titulo continua serie excipit Eclogas ex Eunapio ductas, sit ea, quæ numero *sexta* est in Vrsini editione, ductaque est ex Polybii libro decimo octavo. Ex quo adparet, quaternionem saltem unum, aut plures etiam quaterniones, quod magis mihi sit probabile, intercidisse. Neque enim dubito, quin, præter Eclogas ab Vrsino editas, alias etiam ex superioribus XVII Polybii libris ductas complexus olim sit Eavaricus hic codex; quas & Schottanus & Vrsini liber instus, ut supra monui, habuerant, prætermisit autem in editione sua Vrsinus, quod eas jam inter editas Polybii Historias in lucem emissas esse sciret. Eclogæ ex Dionysio Halicarnassensi nullæ plane hoc codice continentur: quæ utrum numquam in eo fuerint comprehensæ, an simul cum initio Polybianarum Eclogarum interciderint, meum non est definire.

Sed illud quidem non videtur ab hoc loco alienum, ut, quoniam unus est hic Codex, quem hodie ex toto isto genere superstitem cognovimus, paulo etiam accuratius ejusdem rationem, atque *seriem* saltem *Auctorum*, e quibus excerptæ Legationes in eo continentur, exponam. Igitur generalis quidem Inscriptio, ut jam supra monui, hæc est: Περὶ Πρῶτων ἑθνῶν πρὸς Ῥωμαίους. Tum sequuntur ipsæ statim Eclogæ. Nempe

1. Ex *Arriano* nonnihil excerptum est, quod quatuor folia complet,*) præmissis hoc titulo: Ἐκ τῆς ἱστορίας Ἀββαίου ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου.

b 5

2. Ἐκ

g) Latæ admodum per totum codicem sunt oræ cujusque folii, quibus nihil inscriptum est: ipsa autem scriptura ita laxa & lais ver-

sum intervallis distincta, ut non nimis multum scripturæ sit, quod unamquamque paginam complet.

2. Ἐκ τῆς ἱστορίας Ἀππιανοῦ, τῆς ἐπιγραφομένης Βασιλικῆς. Eclogæ foliis 63 comprehensæ.
3. Ἐκ τῆς ἱστορίας Μάλλχου ῥήτορες τοῦ Φιλαδελφείων. Folia octo cum dimidio.
4. Ἐκ τῆς ἱστ. Πρίσκου ῥήτορες. Folia 19 cum dimidio.
5. Ἐκ τῆς ἱστ. Εὐναπίου Σαερδιανοῦ. Folia 10.
6. Ἐκ τῆς ἱστ. Πελυβίου. Initio trunca Excerpta: sed nomen Polybii in fine subscriptum est, hoc modo: Τέλος τῆς ἱστορίας Πολυβίου καὶ Ἀππιανῶ. Complent autem ista Polybiana Excerpta folia 157 cum dimidio.
7. Ἐκ τῆς Ἰωσήπου Ἀρχαιολογίας. λόγος ζ΄. Folia 13.
8. Ἐκ τῆς ἱστορίας Θεοφυλάκτου ἀπὸ Ἐπαρχῶν καὶ ἀντιγραφείας. Folia 13.
9. Ἐκ τῆς ἱστ. Προκοπίου Καισαρείας. Folia 31.
10. Ἐκ τῆς ἱστ. Ζωσίμου Ἀσκαλωνίτου. Fol. 13.
11. Ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας Σωκράτους. Fol. 4.
12. Ἐκ τῆς ἱστορίας Πέτρου Πατρικίου καὶ Μαγίστρου. Fol. 7 cum dim.
13. Ἐκ τῆς ἱστορίας Διοδώρου Σικελιώτου. Folia 15½.
14. Ἐκ τῆς ἱστορίας Δίωνος Κοκκιανοῦ. Folia 29½.
15. Ἐκ τῆς ἱστορίας Ἡροδότου Ἀλικαρνασσεύς. Folium 1.
16. Ἐκ τῆς ἱστορίας Θουκυδίδου. Folia 2.
17. Ἐκ τῆς ἱστορίας Ἀγαθίου σχολαστικοῦ. Folia 4½.
18. Ἐκ τῆς ἱστορίας Μενάνδρου. Folia 46.

Inter ipsas autem Polybianas Eclogas, quas suo ex codice Vrsinus edidit, defunt passim haud paucæ in Bavarico hoc libro: quæ (sicut & ex Appiano, ex Dione, ex aliis denique auctoribus passim nonnullæ) quo casu, quove consilio, prætermittæ sint, an quod jam initio dux diversæ fuerint

fuerint collectiones, ^{b)} non ausim definire. Desiderantur autem ex Polybianis Eclogis, præter priores quinque, de quibus jam dixi, illæ quæ sunt apud Vrsinum num. X. XV. XX. XXII. XXXIII. XLIII. Tum initium & major pars Eclogæ XLIV. Defunt porro Eclogæ XLV. XLVIII. LV. LXIV. LXVII. LXXIII. XC. XCII. CVIII. CXXV. CXXXIII. CXXXVI. Denique absunt Eclogæ CXLIII. & CXLIV.

III.

Codex Peirescianus Eclogarum DE VIRTUTIBVS
ET VITIIS.

Ad *Eclogas* illas quod adinet, quæ de *Virtutibus & Vitiis*, *περὶ Ἀρετῆς καὶ Κακιᾶς*, inscriptæ sunt, quas easdem & ab Editoris nomine *Valesianas Eclogas*, & a domino Codicis, e quo editæ sunt, *Peiresciana Excerpta* nominare consuevimus; nullus alius, quod sciam, manu exaratus liber, qui illas contineat, ad hunc diem repertus est, præter illum ex insula Cypro *Nicolai Fabricii Peirescii* sumtibus advectum; quo ex codice HENR. VALESIVS, cujus fidei eum commiserat Peirescius, Editionem illam, de qua in Præfatione ad primum Tomum dixi, ¹⁾ Parisiis anno M. DC. XXXIV. procuravit. In cujus editionis marginibus quum Valesius eis locis, quæ ex conjectura ab ipso correctæ sunt, ipsam manuscripti libri scripturam adnotaverit; si omnia loca, in quibus a codicis scriptura in contextu discessit Editor, ab illo adnotata sunt, valde diligenter scriptus ille codex fuerit necesse est. Sed puto, illis tantum locis adnotatam a Valesio diversitatem esse scripturæ, ubi dubitationis aliquid habere videbatur Emendatio, quam depravato contextui ex sua conjectura adtulit Editor. Quare quamquam & fidem & industriam & doctrinam pariter atque ingenii acumen Valesii, ut debeo, maximi facio;

^{b)} Ex illa causa & omissiones hujusmodi, & aliam confusionem, quæ in illis Excerptis subinde deprehenditur, repetiit Henr. Valesius in Notis ad Excerpta de Legationibus a Labbeo edita p. 217 & p. 220.

¹⁾ Sect. I. n. 7. p. XII.

cio; tamen exoptatissimum mihi fuerat futurum, si eundem ipsum Codicem Peirescianum, quo usus est ille primus Editor, inspicere atque recognoscere mihi licuisset. Neque fere dubito, quin in locis nonnullis, quæ fortasse a Valesio mutata sunt, scripturam codicis eam fuissem inventurus, quæ vel restituenda Polybio, vel alia quadam ratione, quam quæ doctissimo Editori placuit, corrigenda nobis fuisset visa. Nunc, de scriptura Codicis, in unius Valesii auctoritate fuit adquiescendum; quæ quidem, prospero Polybii fato, ejusmodi est, ut bene præclarissimeque cum veterum auctorum scriptis foret actum, si cuncta Editores nacta essent Henr. Valesii similes.

IV.

PROOEMIUM ECLOGARVM DE LEGATIONIBVS,
AC DE VIRTVTIBVS ET VITIIS.

Codici Peiresciano præmissum erat *Proœmium*, idem prorsus (pauca verba si excipias & Auctorum Indicem) quod Schottano Codici de Legationibus præmissum fuisse supra monui. Illud Proœmium, ab Hæschelio, Casaubono, Labbeo ex Codice Schottano, a Valesio vero e Peiresciano libro editum, quum nec ab hac nostra editione debeat abesse, nullibi commodiorem, puto, locum, quam hac in parte hujus Præfationis, inveniet. Titulum ei Hæschelius, & post eum Labbeus, hunc fecit: Ὑπόθεσις τοῦ περὶ Πρεσβευτῶν τέχνης Ῥωμαίων πρὸς ἔθνη καὶ πόλεις. Casaubonus hanc præposuit inscriptionem: Τοῦ περὶ Πρεσβευτῶν τέχνης Ῥωμαίων πρὸς ἔθνη καὶ πόλεις Προοίμιον. Denique Valesius: Ὑπόθεσις τοῦ περὶ Ἀρετῆς καὶ Κακίας βιβλίου πρώτου. Videturque, ex ipsius Præfatoris consilio, non alius inscribendus fuisse Titulus, nisi hic: ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ. Est autem ipsum illud PROOEMIUM, quale ex *Peiresciano Codice* edidit Valesius,*) hujusmodi:

Ὅσοι

*) Varietates ex SCHOTTANO CODICE, aut ex eorum Editionibus, qui illo usi sunt, huc adponam.

Οσοι τῶν πάλα ποτὲ βασιλέων τε καὶ ἰδιωτῶν μὴ τὸν νοῦν παρεσύρησαν ἡδοναῖς, ἢ κατεμαλακίσθησαν, ἀλλὰ τὸ τῆς ψυχῆς εὐγενὲς ἀκηλιδωτὸν ἀρετῇ συνετήρησαν· οὗτοι δὴ οὗτοι καὶ πένεις ἐνεκαρτέρησαν, καὶ λόγοις ἐνητχελήθησαν, καὶ ἄλλος ἄλλο τι τῶν σοῖσι λογικώτερον ἐπεβίωσαν, παιδείας ἐρασταὶ γεγενῆσθαι, σπουδαιότερόν τινα συνεγράψαντο, τοῦτο μὲν τῆς σφῶν αὐτῶν πολυμαθίας ^{b)} δῶγμα ἐναργὲς τοῖς μετέπειτα καταλιπεῖν ἰμερόμενοι, τοῦτο δὲ καὶ εὐκλειαν αἰείμνηστον ἐκ τῶν ἐντυγχανόντων καρπωσασθαι μνήμενοι. ^{c)} Ἐπεὶ δὲ ἐκ τῆς τῶν τοσούτων ἐτῶν περιδρομῆς ἀπλετόν τι χεῖμα καὶ πρᾶγμα ἐγγίγνεται, καὶ λόγων ἐπλέκετο, ἐπ' ἀπειρὸν τε καὶ ἀμήχανον ἢ τῆς ἱστορίας εὐρύνεται συμπλοκή, ἔδει δ' ἐπιβρεπέστερον πρὸς τὰ χεῖρω τὴν τῶν ἀνθρώπων προαιρεσιν μετατίθεσθαι χρενοῖς ὕστερον, καὶ ὀλιγώρως ἔχειν πρὸς τὰ καλὰ, καὶ

b) Sua auctoritate Casaubonus πολυμαθίας dedit.

c) μνήμενοι ex utroque codice editum est. Sed μνήμενοι utique scripsisse videtur auctor.

PROOEMIUM EXCERPTORVM

de Legationibus, & de Virtutibus ac Vitiis:

interprete Isanico Casaubono.

Quicumque olim sive reges, sive mentum relinquere averent, fortis privatae homines, mente partim etiam immortalis memoriae desiderio, quam apud fuerunt neque voluptatibus depravata, neque mollietie corrupta, sed animi nobilitatem intemeratam ad virtutem conservarunt: hi profecto & inter labores durarunt, & otium in literis consumserunt. Ac si qui illorum vitam in studiis diligentius egissent, eruditionis amore inflammati aliquid impensiore cura [alius aliud quidpiam] conscripserunt; partim quod multiplicis doctrinae suae certum aliquod posteris moni- mentum relinquere averent, partim etiam immortalis memoriae desiderio, quam apud lectores consequerentur. Quoniam vero per tot annorum curricula & res immensa quotidie exoriebantur & scripta contexebantur; historiae scriptio, semper latius sese propagans, infinita jam res erat, & quae humani ingenii vim excederet. Enimvero aliter evenire non poterat, quin hominum studia & voluntates posterioribus temporibus ad deteriora se inclinarent, honesta sus- que

καὶ ῥαθυμότερον διακινῆσαι πρὸς τὴν τῶν φθασάντων γενέσθαι κατάληψιν, κατόπιν γινομένης τῆς^{d)} ἀληθοῦς ἐπιτεύξεως, ὥστ' ἐντεῦθεν ἀδηλίᾳ σκιαζεσθαι τὴν τῆς ἱστορίας ἐφεύρεσιν, πῇ μὲν σπάνει βιβλίων ἐπωφελῶν, πῇ δὲ πρὸς τὴν ἐκταδὴν πολυλογίαν δειμανόντων καὶ κατορθωδούντων· ὁ τῆς Πορφύρας ἀπόγονος Κωνσταντῖνος, ὁ ὀρθοδόξοτατος καὶ χριστιανικώτατος τῶν πάποτε βεβασιλευκότων, ὁ ἕξωπότερον πρὸς τὴν τῶν καλῶν κατανόησιν διακείμενος, καὶ δραστικῶς ἐσχηκὸς νοῦν, ἔκρινε, βέλτιστον εἶναι καὶ κοινωφελές, τῷ τε βίῳ ὀνησίφορον, πρότερον μὲν ζητητικῇ διεγέρσει βιβλίου ἀλλοθεν ἄλλας ἐξ ἀπάσης ἐκασταρχοῦ εἰκουμένης συλλέξασθαι, παντοδαπῆς καὶ πολυεσδούς ἐπιστήμης ἐγκύμονας. ἔπειτα τὸ τῆς πλατυπειᾶς μέγεθος καὶ ἀκόας ἀποκινῶν, ἄλλως τε καὶ ἐχληρὸν καὶ φορτικὸν φαινόμενον τοῖς πολλοῖς, δεῖν αἰετὶ καταμείρισθαι τοῦτο εἰς λεπτομέρειαν, ἀνεπιφθόνως τε προθεῖναι πᾶσι κοινῇ τὴν ἐκ τούτων ἀναφυσμένην ὠφέλειαν, ὥς ἐκ μὲν τῆς ἐκλογῆς προσεκτικωτέρως καὶ ἐνδελεχέστερον κατεντυγχά-
νεν

d) Casaubonus ex conject. edidit τῆς τοῦ ἀληθοῦς ἐπὶ. quod & in lat. vers. expressit.

que deque haberent, Et ad cognoscendas priorum saeculorum res evaderent negligentiores, investigatione veri semel neglecta; ita ut historiae cognitio tenebris obvoluta redderetur incerta, tum propter librorum utilium inopiam, tum quia ad illa tot Et tanta volumina vulgo homines expavescabant. Idcirco Constantinus Porphyrogeneta, imperator, omnium qui unquam fuerunt recte fidei tenacissimus Et christianissimus, ingenio praeditus ad rerum pulchrarum perceptionem acutissimus, ea denique praestans intel-

ligentia, ut facile quidvis ad effectum perduceret, illud primo fore optimum est ratus Et vulgo omnibus utile, ut libros undique ex omnibus orbis partibus doctrina varia refertos conquireret; deinde vastam illam librorum molem, quae lectores evocabat (cum praesertim molesta plerisque omnibus Et tardius plena ea res videretur) in partes minutas putavit distribuendam, Et luculentam utilitatem, quae poterat inde percipi, oculis hominum exponendam; adeo ut, hoc delectu habito, majori attentione Et assiduitate

γεν τοὺς τροφίμους τῶν λόγων, καὶ μονιμώτερον ἐντυ-
ποῦσαι τοῖς τὴν τῶν λόγων εὐφραδεῖαν, μεγαλο-
φυῶς τε καὶ εὐεπιβόλως πρὸς ἐπὶ ταῖς ᾗ) καταμε-
ρίσαι εἰς ὑποθέσεις διαφόρους, τρεῖς ἐπὶ ταῖς πενήκον-
τα τὸν ἀριθμὸν οὖσας, ἐν αἷς καὶ ὑφ' αἷς ἰ) ἀπασα
ἱστορικὴ μεγαλουργία συγκλείεται. κ' οὐκ ἔστιν οὐδὲν
τῶν συγκειμένων, ὃ διαφεύχεται τὴν τοιαύτην τῶν ὑπο-
θέσεων β) ἀπαρίθμητιν, οὐδ' ἐν τῷ παράπαν ἀφαιρεμέ-
νης τῆς τοῦ λόγου ἀκολουθίας τῇ διαιρέσει τῶν ἐννοιῶν,
ἀλλὰ σύσσωμιν σωζούσης, καὶ ἐκάστη ὑπόθεσις προσαρ-
μοζομένης τηλικαυτῆς οὐ συνόψεως, ἀληθέστερον δ'
εἰπέν, εἰκασίσεως. Ὡν κεφαλαιωδῶν ὑποθέσεων ἡ προ-
κειμένη αὕτη καὶ ἐπιγραφομένη ΠΕΡΙ ΑΡΕΤΗΣ ΚΑΙ
ΚΑΚΙΑΣ, πεντηκστὴ οὖσα τυγχάνει, ἡ) τῆς πρώτης
τὸ ἐπάνυμνον λαχούσης ΠΕΡΙ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΑΝΑΓΟΡΕΤ-
ΣΕΩΣ.

ε) πρὸς ἐπὶ ταῖς. Sic in utroque codice fuisse videtur: sed præposi-
tionem ἐπὶ uncis inclusit Hæschelius, & prorsus deleuit Casaubonius.

φ) Verba καὶ ὑφ' αἷς per errorem in græco contextu omiſſa sunt in
edit. Casaub.

g) προθέσεων Casaub. invitis mssis.

h) Pro verbis ΠΕΡΙ ΑΡΕΤΗΣ &c. in *Præmio Exceptorum de Le-
gationibus* in Cod. Schottano sic legebatur: ΠΕΡΙ ΠΡΕΣΒΕΩΝ
'ΡΩΜΑΙΩΝ ΠΡΟΣ ΕΘΝΙΚΟΤΣ, τυγχάνει οὖσα ἰβδόμη ἐπὶ
τοῖς αἰκῶσι. Casaubonus vero ΠΡΕΣΒΕΩΝ in ΠΡΕΣΒΕΙΩΝ
mutavit. Hæschelius ad marginem, pro 'Ρωμαίων πρὸς 'Εθνικοὺς,
scripsit 'Εθνῶν πρὸς 'Ρωμαίους.

duitate lectioni incumbere stu-
dioſi queant. Et sermonis fa-
cundiam altius ac penitius ani-
mo imprimere. Hoc amplius
imperator magno Et felici co-
natu opus univſum in tracta-
tus diverſos numero tres Et
quingenta cenſuit diſtribuen-
dum, in quibus, quidquid ma-
gnificum habet hiſtoria, inclu-
ſum continetur. Neque ineſt
quidquam hiſtoriæ inſertum,
quod partitionem hanc in hosce
tractatus effugerit. Neque ve-

ro ob diſiſionem ſententiarum
ſeries operis totius ullo modo
corrumpitur; verum ſervat hæc
ſynopſis, vel ut verius dicam,
hæc rerum cognatarum aduna-
tio in ſingulis partibus concin-
nandis unicuique tractatui con-
venientem rationem. Horum
vero tractatuum præſens hic,
qui DE VIRTUTIBVS ET
VITIIS inſcribitur, ordine
autem inſcriptionem habet DE
REGVM [ET IMPERA-
TO-

ΣΕΠΣ. Ἐμφαίνει δὲ τοῦτ' τὸ Προίμιον, τίνες οἱ λόγοι πατέρας κέκτηνται, καὶ ὅθεν ἀποκρίσκονται, ὥς ἀν μὴ ᾧσιν αἱ κεφαλαιώδεις ὑποθέσεις ἀκατενέμαστοι καὶ μὴ γνήσιοι, ἀλλὰ νόθοι τε καὶ ψευδῆνυμοι. Εἰσὶ δ' ἐκ τῶν ὑποτεταγμένων χρονικῶν·

α'. Ἰωσήπου ἀρχαιολογίας.	α'. Πέτρου Πατρικίου καὶ
β'. Γεωργίου μοναχοῦ.	Μαγίστρου.
γ'. Ἰωάννου τοῦ ἐπίκλην	β'. Γεωργίου Μοναχοῦ Χρο-
Μαλέλα χρονικῆς.	νικῆς.
δ'. Ἰωάννου Ἀντισχέως χρο-	γ'. Ἰωάννου Ἀντισχέως.
νικῆς ἱστορίας.	δ'. Διονυσίου Ἀλικαρνασ-
ε'. Διοδώρου Σικελιώτου κα-	σέως Ῥωμαϊκῆς Ἀρχαιο-
θολικῆς ἱστορίας.	λογίας.
ς'. Νικολάου Δαμασκηνῶ	ε. ς'. Πολυβίου Μεγαλοπο-
καθολικῆς ἱστορίας.	λίτου καὶ Ἀππιανῶ.)
ζ'. Ἡρο-	ζ'. Ζω-

i) Ἀππιανῶ per π simplex erat in Codice Pacii apud Sylburg. in Notis ad Dionys. Halic.

TORVM] RENVCIA- *hæc nominibus caveant, & ha-*
TIONE. *Continetur vero*
etiam hoc Proæmio, quos pa-
tres habeant & auctores sin-
gula scripta, & quorum par-
ta sint ingeniis; ne Excerpta *scriptis:*

(Index AVCTORVM, ex quibus excerptæ sunt

Eclogæ de VIRT. ET VITIIS.

Eclogæ de LEGATIONIBVS.)

1. Ex Iosephi Antiquitatum	1. Petri Patricii & Magi-
libris.	stri.
2. Ex Georgio Monacho.	2. Ex Georgii Monachi Chro-
3. Ex Chronico Iohannis Ma-	nica Historia.
lela.	3. Iohannis Antiocheni.
4. Ex Iohannis Antiocheni	
Chronico.	
5. Ex Diodori Siculi universa-	4. Ex Dionysii Halicarnassæ
li Historia.	Antiquitatibus Romanis.
6. Ex Nicolai Damasceni uni-	5. 6. Polybii Megalopolitani
versali Historia.	& Appiani.

7. Ex

7. Zo-

- ζ'. Ἡροδότην Ἀλικαρνησέως. ζ'. Ζωσίμου Ἀσκαλωνίτου.
 η. Θουκυδίδου. ή. Ἰωσήπου Ἰουδαϊκῆς ἀρ-
 θ'. Ξενοφῶντος Κύρου παι- χασιολογίας.
 δέας, καὶ ἀναβάσεως Κύ- θ'. Διοδώρου Σικελιώτου.
 ρου τοῦ Παρυσάτιδος. ι. Δίανος Κοκκιανῶν.¹⁾
 ι. Ἀρβιανῶν Ἀλεξ. . . ιά. Προκοπίου Καισαρέως.
 ιά. Διονυσίου Ἀλικαρνησ- ιβ'. Πρίσκου ῥήτορος.
 σέως Ῥωμαϊκῆς ἱστορίας. ιγ'. Μάλχου σοφιστοῦ.
 ιβ'. Πολυβίου τοῦ Μεγαλο- ιδ'. Μενάνδρου Προτίκτο-
 πολίτου Ῥωμαϊκῆς ἱστο- ρος.
 ρίας. ιγ'. Ἀππιανῶν Ῥωμαϊκῆς ιέ. Θεοφυλάκτου, τοῦ ἀπὸ
 τῆς ἐπικλῆν Βασιλικῆς. ἐπάρχων καὶ ἀντιγρα-
 ιδ'. Δίανος Κοκκιανῶν Ῥω- φέως, τοῦ Σιμοκάτιου.²⁾
 μαϊκῆς ἱστορίας.³⁾

k) In Cod. Peiresciano adjecta hæc verba erant: Καὶ οἱ ἐξῆς ἐν τῷ δευ-
 τέρῳ τούτῳ ἐπιγράφονται. id est: Sequentes Auctores initio secundi li-
 bri recensentur.

1) Κοκκιανῶν Casaub.

2) Σιμοκάτου idem: utrumque invito libro msto.

7. Ex Herodoto Halicarnasseo.	7. Zosimi Ascalonita.
8. Ex Thucydide.	8. Ex Iosephi antiquitatibus
9. Ex Xenophontis libris de in-	Judaicis.
stitutione Cyri, & de expedi-	9. Diodori Siculi.
tionem Cyri Parysatidis filii.	10. Dionis Coccejani.
10. Ex Arriani historia de re-	11. Procopii Casariensis.
bus gestis Alexandri.	12. Prisci Rhetoris.
11. Ex Dionysii Halicarnassei	13. Malchi Sophista.
historia Romana.	14. Menandri Protektoris.
12. Ex Polybii Megalopolita-	15. Theophylacti Simocatta,
ni historia Romana.	Expressæ & Rescripto-
13. Ex Appiani historia Roma-	ris.
na, quæ inscribitur Regia.	
14. Ex Dionis Coccejani histo-	
ria Romana.	

V.

ALIA SUBSIDIA nonnulla, quibus, præter Codices Manuscriptos, usi sumus in constituendo & emendando Textu Polybiano.

Iam præter ea præsidia, quæ ad constituendum emendandumque Contextum Polybianum ex manuscriptis Codicibus adsciscere nobis licuit, faciendum duxi, ut (quemadmodum in Præfat. ad Tom. I. p. xxvii. significavi) quidquid passim a Viris doctis, sive ex professo in illustrando Polybio occupatis, sive aliud agentibus ex oblata occasione adnotatum inveni, quod ad ipsam Polybii orationem, ubi corrupta a librariis videbatur, restituendam valeret, id in usum meum, id est, Polybii nostri, converterem, auctoremque Emendationis aut probabilis Conjecturæ in brevibus Scholiis criticis infra contextum positus laudarem. Et ibi quidem quum interdum *ex mente Is. Casauboni* aliquid vel a nobis emendatum esse dixi, vel emendandum videri; id eo valere intelligendum est, ut Casaubonus in Contextu quidem Græco scripturam ante ipsum vulgatam tenuerit, sed aliam lectionem, quæ nobis pariter probatior videtur, ex sua conjectura vel in *Latina versione* expresserit, vel in ora exempli sui Editionis Basileensis adnotaverit: qua ex ora *Basileensi* Emendationes nonnullæ Isaacii a filio Merico Casaubono sunt in lucem prolatae, sed multo maiorem copiam exhibet libellus ille Gronovianus, ex eadem ora *Basileensi* transcriptus, de quo jam supra dictum est. *)

Gronovianæ vel *Emendationes* vel *Conjecturæ*, quas passim laudavi, non modo ex illarum sunt numero, quas in Notis tertio Tomo sui Polybii ipse vulgaverat olim Iac. Gronovius; sed sunt etiam aliae, nunc primum a nobis ex Apparatu illo Gronoviano, quem Ruhnkenii beneficio debemus, depromtæ; scilicet partim ex marginibus eorundem duorum exemplorum editionis Gronovianæ, in quibus

Varic-

*) Sect. I. n. 1. hujus Præfationis, & in Præf. ad Tom. I. p. xxiii. not. e).

Varietatem etiam Lectionis ex codd. msstis exhiberi supra dixi, partim vero ex Adnotationibus manuscriptis ejusdem Iac. Gronovii, quas secundæ editioni, si olim prodiret, desinaverat editor.

Scaligeri quasdam Emendationes, raro quidem, sed aliquoties tamen, laudavi; ^{b)} easdemque in uberioribus Adnotationibus nostris fortasse laudandi frequentior fuerit occasio. Scaligeranas illas Emendationes ad Polybium in reliquo *Adparatu Gronoviano* inveni, raptim quidem & inconcinne inscriptas marginibus schedarum nonnullarum, quarum plerasque ex dissoluto exemplo Aeliani ab Abrah. Gronovio editi decerptas intellexi. Major - ne fuerit olim earumdem Emendationum copia, similibus schedis illitarum, nescio. Quæ supersunt, pertinent illæ ad Polybii lib. I. cap. 43-88. tum ad II. 24. denique ad lib. II. cap. 34. usque ad lib. III. cap. 78. Referuntur autem illæ (quod ex diligenti collatione liquido cognovi) ad lectiones editionis Hervagianæ: & adjectis literis *Sr.* vel *Scal.* ac subinde etiam integro nomine *Scaligeri*, huic auctori haud dubie tribuuntur. Quare quum partim ex If. Casauboni, partim ex Ios. Scaligeri Epistolis intellexissem, fuisse olim *Notulas Criticas* ejusdem *Iosephi Scaligeri* marginibus impressi cujusdam exempli Historiarum Polybii inscriptas; ^{c)} non vidi, cur dubitarem, ex illo exemplo (ubicunque tandem illud hodie lateret) Emendationes has esse transscriptas. Et quoniam jam olim ad me scripserat humanissimus Ruhnkenius, inesse in *Adparatu Gronoviano*, quem ad me misisset, nonnihil etiam manu Abrahami Gronovii scriptum; incideram in eam cogitationem, esse forte eas, quas dixi, schedas ipsius Abr. Gronovii manu conscriptas, & superesse fortasse in Bibliotheca Leidensi illud exemplar,

c 2

quod

b) Vide lib. I. 48. 9. II. 39. 4.

c) Vide If. Casauboni Epist. 604. edit. Almelo. & Ios. Scaligeri Epist. 65. 115. & 141. Ac fuisse quidem exemplum illud editionis *Hervagianæ*, colligo ex eo, quod Casaubo-

nus, quum cupidus admodum fuisset videndi quid a Scaligero in Polybium esset adnotatum, natum se esse ipsum illud exemplum scribit; qui tamen, ut alibi docui, editionem Obsoptæ numquam inspexisse videtur.

quod Scaligeranas notulas contineret; unde, præter has, quas Abr. Gronovius excerptisset, amplior etiamnum fructus quidam ex Scaligeri ingenio atque doctrina ad emendandum illustrandumve Polybium posset derivari. Quae de re postquam compellavi eundem Ruhkenium, quem nunquam nisi honoris & grati animi testificandi causa possum nominare, perbenigne ille rescripsit, non solum esse in Bibliotheca Leidensi, in *Vossianorum codicum* numero exemplum impressum Polybii, multas notulas criticas (quæ fortasse Scaligeranæ essent illæ, quas requirerem) marginibus inscriptas habens; verum etiam describendum id omne, quidquid esset, in usum nostri Polybii se curaturum. Et describendarum earundem Notularum operam, pro eo quo fervet de bonis literis omni ex parte præclare merendi studio, ac pro singulari qua nos complectitur benevolentia, ultro in se suscepit doctissimus suavissimisque Daniel Wytttenbachius; qui nuper (veluti non satis priorum negotiorum haberet, ornandis promovendisque literarum studiis consecratorum) integrum ad me libellum misit, sua manu conscriptum, *Notulas illas criticas*, quæ sunt in *Vossiani libri marginibus*, continentem. Quas ego conferens cum Scaligeranis illis Notulis, cognovi quidem, nihil vel parum admodum his cum illis esse commune, adeoque nihil ad Scaligerum pertinere; quod ex eo etiam statim intellexeram, quod videre in Vossianum librum ex *Obfopæi* esse editione; *) cum Scaligeranæ Emendationes ad *Hervagiani* exempli lectiones essent relatæ. Neque vero eo minus grata esse debuit illa ad ornandum nostrum Polybium accessio: quæ quidem serius ad me pervenit, quam ut in perpoliando iplo contextu Polybiano ea potuerim uti; sed in Commentariis nostris passim laudandi eandem

d) Est nimirum, uti video, idem illud exemplum, quod in Catalogo Librorum Mssorum Angliæ T. II. p. 70. in *Codicibus Mssis Isaacii Vossii*, Canonici Windforiensis, n. 2684. hoc titulo recensetur: *Polybii Historia Edi-*

tionis Hagenovensis cum variis Lectionibus. Et nomen quidem *Scaligeri*, ut ex Wytttenbachii nostri schedis intellexi, nusquam in eo libro commemoratum conspicitur.

dem & ex ea proficiendi erit occasio. Nam quamvis plurima fere notarum illarum pars versetur in pravis Obsoletæ editionis lectionibus ex Hervagiana emendandis; multæ tamen insunt præclaræ Emendationes, ex felici conjectura (nam ex manuscripto quidem codice nihil ductum videtur) prolatae: quarum partem confirmat librorum notarum nostrorum auctoritas, pars etiam invitis mssis Polybio restitui debet; verbi causa, παραλίαι III. 118, 2. quam eandem conjecturam & nos expressimus; sic IV. 25, 4. μετα τῶν Ἰλλυριῶν, quod ex Gronovii conjectura edidimus. *) Ita fit, ut præter spem opinionemque vossianis Emendationibus sumus ditati; exemplum autem illud Polybianum, quod Scaligeri continet Emendationes, (si modo continet plures, quam quæ in schedas Gronovianas relatæ sunt) ubinam gentium aut locorum lateat, adhuc quidem ignoremus.

Ex omnibus Viris doctis, qui præter ipsos Polybii Editores, de Scriptore hoc bene meruerunt, nullus est, cujus opera tam frequenter usus sum in castigandis sanitatique suæ, quoad fieri poterat, restituendis Polybianæ Historiæ reliquiis, quam IOH. IACOBVS REISKIUS: quem virum, sicut olim, quum quotidiana per sex menses consuetudine ejus uter, mirifice amavi, sic post cineres pia memoria colere numquam desinam. Is quum *Animadversionum suarum ad Græcos Auctores Volumen quartum* totum emendandis illustrandisque Polybianæ Historiæ Reliquiis dicaverit, [†]) rectissime de illa opera, gravissimo antiquitatis Scriptori a se præstita, ipse judicavit in Præfatione, tertio Volumini præmissa: ubi (p. XII seq.) *Ego equidem, ait, pro eo, quo in Polybium exarsi amore atque studio, quem*

c 3

ita

e) Ad eum locum nunc demum video oblitum me esse in brevi scholio conjecturam illam, quam fecutus sum, ad Gronovianum auctorem (qui eam in editis ad Polybium Notis protulit) referre: quod casu, non consilio, factum esse profiteor.

f) Præfationem deinde ad sua Polybianam, quam sæpius in Præfat. ad primum Polybii nostri Tomum laudavi, quinto demum Volumini, certas ob causas, quas haud obscure ipse indicavit, inseruit.

ita frequenter leſitavi, ut alium neminem neque græcum neque latinum frequentius, ita in eum diligenter commentatus ſum, ut, quæ ad eum annotavi, niſi ſum iniquus ingenii mei iudex, omnium, quæ ab ingenio meo profecta ſunt, ſi quid in illis eſt non contemnendum, auſum vel in elaboratiſſimis habere. Quæ Polybiana ſi unquam potero in lucem proferre, ſpero, me tum per ea hoc effecturum, ut cum illis in gratiam redeam, qui de mearum notularum jejunitate queruntur, & aridiſſimarum emendatiuncularum macie atque ruſticitate offendi ſe haud diſſimulant.

VI.

LATINA INTERPRETATIO.

Secundum iſta, quæ de Subſidiis, quibus ad recognoscendum emendandumque Polybianum Contextum uſus ſum, ſatis copioſe hucusque dixi; ſupereſt, ut de aliis nonnullis rebus, quibus in hac Editione commoditati atque ſtudiis Lectorum Polybii conſulere, quoad potui, conatus ſum, paucis exponam. Et primo quidem, quod ad *Latinam Verſionem* ſpectat: quemadmodum Erneſtius, Vir & græce & latine doctiſſimus, in Præfatione ad Polybium^{g)} de *Iſaaci Caſauboni Verſione* diſſerens, non ſuſtinuiſſe ſe, ait, *alienum opus, tanti præſertim viri, interpolare*; ſic pulcre & ego, ac multo quidem pro mea parte etiam magis, intellexi, magna me cum invidia tum moleſtia iri liberatum, ſi intactam relinquerem præſtantiſſimi illius Editoris atque Interpretis Polybii verſionem; cujus & præclare perſpexi virtutes & maximi ſemper feci, immo cujus ejusdem ope plurimum me ad intelligendum hunc Scriptorem adjutum eſſe gratus profiteor, ita quidem, ut, niſi illo Caſaubonianæ verſionis præſidio niſus, numquam fortasſe edendi Polybii conſilium ſuſcipere auſus fuiſſem. Sed quandoquidem, recte ſi rem æſtimare voluerimus, negari non poteſt, quod ideam Erneſtius ſe non ignorare profeſſus eſt: *pluri-*
bur

g) Erneſti Præf. ad Polyb. p. xxiii.

*bus locis eandem versionem vel a sensu græcorum verborum aberrare, vel a proprietate verborum, vage sensum exprimendo; denique structuram orationis græcæ implicationemque sententiarum sæpe, ubi necessitas, hoc est linguæ latinæ indoles, non desisterabat, deferere; quibus rebus subinde vehementer deceptus est Franciscus interpres in Folardino Polybio: non committendum duxi, ut vel nostræ commoditatis vel iussu cuiusdam ceteroquin pudoris rationem utilitati præponerem studioforum Polybii Lectorum, quorum bonam partem curatiore Versione latina haud parum adjutum iri intelligebam ad Scriptoris hujus intelligentiam. Itaque, monitus etiam præsertim de hac ineunda ratione ab eis viris, quorum apud me auctoritas plurimum debuit valere, arduum illud quidem & alex plenum consilium cepi, latinam If. Casauboni Versionem non solum eis locis, ubi Emendationes, ex meliorum codicum fide aut ex certiore conjectura græcæ orationi a nobis adlatæ, aliam pande-
rent Auctoris sententiam, quam quæ a Casaubono expressa esset, verum etiam ubicumque ceteroquin opus fuisset visum, reformandi & ad græci exemplaris fidem coloremque refingendi. Duas igitur res in hoc negotio me secutum esse, profiteor; quousque consecutus sim, aliorum judicium esto: mihi quidem minime sæpe satisfecisse me fateor; sed quatenus pro mearum modulo virium, varias inter curas, quæ Polybio intentum animum alio sæpe distrahebant, potui, primum illud spectavi, ut ipsam Scriptoris sententiam, quæ ob sermonis Polybiani proprietatem (ab aliorum auctorum oratione, qui vulgo magis in eorum manibus, qui græcas literas tractant, solent versari, non-nihil discedentem) obscurior interdum videri potest, quam verissime possem, repræsentarem: alterum, ut latinus sermo non solum per se ubique planus & perspicuus esset, sed & ipsam vim verborum græcorum & conversionum, quibus usus esset auctor, luculenta quadam ratione exprimeret, utque adeo vice perpetui commentarii, quem vocare solent, quodammodo fungeretur hæc interpretatio. At,*

postquam cœperam isto consilio nonnulla immutare, saepe etiam alia rursus, quæ per se commode stare potuerant, paululum refingenda visa sunt, ut æquabilitati sermonis aliquatenus consuleretur. Denique, ut sit, nonnulla etiam casu magis quodam, quam consilio, ac veluti per contagium, dum alia refingo, simul mutata sunt, quæ non solum intacta relinqui potuerant, sed commodius etiam fortasse erant a Casaubono expressa. Rursus vero, dum plura passim, quam necesse fuit, a me mutata interdum animadverti; ingrati dehinc invidiosique negotii pertæsus, alia subinde reliqui, quæ cum maxime mutanda, & ad græci exemplaris veritatem revocanda, haud immerito fortasse nonnullis videbuntur. Sed quis tandem modum atque mensuram, in hoc genere servandam, ita ad amissim definiet, ut nulla prorsus conditione ne latum quidem unguem vel ultra progredi vel citra subsistere liceat? Dummodo nihil vehementius obscuratum aut fœdatum a nobis, quod recte & perspicue a Casaubono erat positum, passim autem ea, quæ obscurius aut minus ad veritatem ille expresserat, explanata a nobis atque emendata judicaverint æqui peritique in hoc genere æstimatores; bene præclareque hanc a me operam positam arbitrabor. In *Henr. Valesii Versione* Eclogarum de Virtutibus & Vitiis parcior, prouti par erat, fui in mutando. Ceterum, ubi vel a Casauboni vel a Valesii interpretatione eis in locis discessero, quæ dubitationem aliquam videantur posse habere, ad ejusmodi loca in Commentariis nostris versionem illorum Interpretum adferemus, adjectis, quoad opus fuerit, rationibus, cur ab illa discedendum putarimus.

VII.

Reliqua nonnulla ad hanc Editionem spectantia.

Commentarii, ad quos subinde provocavi, sive *uberiores Adnotationes ad Polybium*, quintum volumen, & partem voluminis sexti, quod claudet hoc opus, complebunt.

Reli-

Reliqua pars sexti voluminis *Indices* duos, alterum Rerum, alterum Græcitatis Polybianæ, utrumque auctiorem & emendatiorem, quam quibus adhuc illustratus erat Polybius, comprehendet. Tertium volumen, Reliquias Libri octavi & octo consequentium; quartum, ceterorum Librorum inde a decimo septimo reliquias, quarum longe maxima pars in Eclogis de Legationibus ac de Virtutibus & Vitiis inest, complectetur. *Fragmenta* ea, quæ, quoniam e Libro Historiæ Polybianæ ducta sunt, non potuero constituere, sive ad calcem quarti voluminis, sive, prouti res tulerit, in quinti principium rejicientur. Quod autem a reliqua operis materia separatis voluminibus edendos *Commentarios* dico, id si cui haud satis commodum ad usum Lectorum videbitur, meminerit is velim, *Polybium* potissimum, non *Commentarios*, in manus tradere lectoribus nos voluisse: quod consilium, emendato græco Contextu, tum adpositis Lectionum discrepantiis, in quibus momentum aliquod ad judicandum de nostra constitutione contextus inesse visum est, denique latina etiam Versione in usum eorum, quibus minus familiaris est Polybianus sermo, adjecta, consecutos nos esse putamus. Multi legent Polybium, qui Adnotationes nostras non magnopere requirent: qui, si easdem simul cum Polybiano contextu oculis necessario subjectas habere oporteret, distrahi se potius ab eo argumento, cujus causa in manus sumfissent librum, quam juvari, haud sine veri specie conqueri quodammodo possent: præsertim, quum in hac octona forma libri, quæ plurimum ceteroquin commoditatis habet, illud sane, si Textui statim subjectæ essent uberiores Adnotationes, haud exiguum nasceretur incommodum, ut de ipso Polybiano textu sæpe non nisi minuta particula in quaque pagina posset exhiberi; quod quantum sit impedimentum ad continuam auctoris lectionem atque ad ipsam intelligentiam eorum quæ legimus, experiri quisque potest in illis veterum Auctorum editionibus, in quibus una interdum orationis periodus per complures etiam paginas est dispersita, ut, si verbum in
fine

sine periodi quæras, quod superiori cuidam respondeat, aut vice versa, folia nonnulla interdum volvenda sint aut revolvenda. Ceterum per eam rationem, quam in edendo Appiano etiam secuti sumus, quam eandem in hac Polybii editione tenebimus, ut in quaque earum Adnotationum, quæ separato volumine comprehensæ erunt, perspicue notetur, quemnam ad locum, quem ad versum orationis Polybianæ referatur quæque Adnotatio; non video, quid commoditati eorum Lectorum decedat, qui Adnotationes nostras, prouti ipsi in legendo contextu progrediuntur, simul oculis subjectas habere cupient: quandoquidem nil impedit, quo minus Tomum illum, qui continet Adnotationes, apertum in promptu & ad manus habeant, illumque quoties libuerit inspiciant; quod non æque commode fieri potest, ubi (quemadmodum placere aliis video) ad calcem cujusque voluminis Adnotationes eæ, quæ ad contextum eodem volumine comprehensum pertinent, adjiciuntur.

Quod in quaque pagina & *Temporum rationem*, & earum rerum, de quibus agitur, *brevia Argumenta* ad marginem notaverim; ea res quanta cum difficultate nonnumquam fuerit conjuncta, experimento equidem cognovi; commoditatis fructum Lectores capient, quorum in usum hoc quidquid est laboris lubens suscepi. In numerandis annis, qui a Roma condita effluerunt, Fastos Consulares secutus sum a Ianfonio ab Almeloveen editos. Cum annis ab Vrbe condita notationem Olympiadum ea ratione conjunxi, qua ipsum Polybium usum esse ex compluribus nonnullis locis intellexi, ubi in exponendis rebus & annum Olympiadis definivit, quæ tunc agebatur, & Consules Romanos nominavit, qui eodem anno magistratum gesserunt. In definiendis autem annis, quos apud ipsum Auctorem nostrum (in ea præsertim Historiarum parte, quæ non integra ad nos pervenit) notatos non inveni, ex veteribus Scriptoribus Livius potissimum dux fuit: ex recentioribus Chronographis, Simsoni Chronicon Vniuersale præ

præ ceteris consuluisse me profiteor; nec parum adjutus sum (quamquam non tantum, quantum speraveram) Synopsi illa Chronologica, quam H. Casaubonus multo studio ad Polybium composuit. Ceterum, sicut, Chronologicas omnino rationes non penitus perspectas mihi esse, ultro profiteor; sic, si quid subinde fuero in hoc genere hallucinatus, veniam me ab æquis iudicibus impetraturum spero: qui si meliora certioraque docere me Lectoresque Polybii voluerint, magnam habebō gratiam. De difficultatibus, quæ mihi in eodem genere passim oblatæ sunt, in Adnotationibus quantum opus videbitur differram; ac vel rationes, quibus ad eas solvendas usus sum, exponam; vel dubitationes, quæ etiamnum mihi supersunt, ingenue proferam.

In eis *Polybianæ Historiæ Libris, quorum nonnisi Eclogæ & Fragmenta ad nos pervenerunt*, haud exiguo hoc incommodo laborabant superiores Editiones, quod eæ res, quæ eodem Libro continua serie a Polybio erant expositæ, nunc non tribus modo, sed nonnumquam multo etiam pluribus diversis locis fuerint quærendæ; quum pars in Excerptis Antiquis exhiberetur, pars in Legationibus, pars rursus in Eclogis de Virtutibus & Vitiis, tum rursus alia pars in Fragmentis Polybianis ex Suida aliisque auctoribus a Casaubono collectis esset dispersa, rursus alia in Fragmentorum Supplemento a Valesio congesto, alia in Spicilegio a Jac. Gronovio adjecto. Vnde summa oriebatur rerum confusio; ex qua, mirum est profecto, quo pacto extricare sese potuerint docti illi & industrii viri, qui nostra aut patrum memoria historiam illorum temporum componentes, quorum res gestas Polybius scripsit, disiecta illa Polybianæ Historiæ membra, collatis utique aliorum Scriptorum monumentis, unum in corpus redegerunt. Cui confusio curandum esse novo Polybii editori ut medela adferatur, perspecte Reiskius monuit,^{b)} quum, *Optandum*

b) In Præfat. ad sua Polybiana, pag. 798.

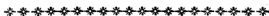
dum erat, ait, ut hanc quoque operam dedisset Gronovius, ut fragmenta Legationum & Valesiana in unum consequentem ordinem construeret, qui, quantum ejus fieri ex sola conjectura potest, proxime accederet ad illum primigenium, quem olim in libris adhuc integris obtinebant; qui ordo hanc raro satis est dilucidus atque insignis. Erat illa ratio non parum lucis rebus ipsis illatura, memoriamque rerum narratarum altius animo infixura. Quam ego operam quum Polybio & studiosis Polybii Lectoribus conatus sim præstare; sæpe quidem lucidissime perspicere mihi visus sum nexum atque seriem, qua inter se olim in integro Polybii opere cohaesissent aut se invicem exceperissent varia illa, quæ hodie supersunt, sive majora sive minora fragmenta: sed sæpe rursus, præsertim ubi Livii deficiebat cynosura, magnis cum tenebris ac difficultatibus luctatus, conjecturis niti sui coactus.

Vellem sane mihi licuisset, hac in urbe typis, quibus superbiunt nostrates officinæ, exscribendum hoc opus curare; ut specimina foliorum impressorum ipse relegere, & si quid vel operarum culpa, vel mea etiam oscitantia esset peccatum, (quæ enim inter scribendum excidunt *παρεγράμματα*, facilius fere animadvertere solemus, si impressa, quæ scripsimus, legimus, quam si manuscripta relegimus,) corrigere id potuissem, priusquam in publicum emanaret liber. Sed quum id quidem per rationes, quæ mei non fuerant arbitrii, fieri non potuerit; tamen nec per intervallum, quod me ab ea urbe, ubi excuditur liber, sejungit, nec per ipsum obitum, qui mihi, postquam vix prelo subjectus Polybius erat, luctuosissimus accidit, præstantissimi Viri mihiq; conjunctissimi, cujus fidei curæque rem conficiendam commiseram, detrimenti quidquam cepit operis executio. Nam & eas rationes inierat Reichius meus, quo præside cummaxime floruit Weidmanniana libreria, quibus effectum est, ut in exteriori libri forma nil
magno-

magnopere, quod reprehendant, inventuros sperem homines non nimis delicatulos; & curam corrigendorum speciminum typographicorum Viro commiserat tam insigniter græce docto, tamque singulare studium ad corrigenda non operarum modo σφάλματα, verum etiam si qua editori subinde excidissent, adhibere solito, ut non nisi oppido paucissima in duobus Tomis, qui nunc in lucem prodeunt (quatenus quidem illōs recognoscere potui) errata animadverterim, & in his ne unum quidem, quod vel mediocriter doctum virum, ac pæne tyronem dixerim, morari posset. Si qua fuerint tamen, quæ difficultatem aliquam creare posse videantur, de his sive in Commentariis, prout ad quemque locum accedam, sive singulari scheda Tomo quarto adnectenda, monere decrevi. Sed quod de græco Polybii contextu, ac de latina versione, tum de brevibus scholiis textui subiectis, verissime prædicare possum; vellem, idem de diligentia ad corrigendam *Præfationem* nostram *Tomo primo* præmissam adhibita possem confirmare. At ea quidem cura, dum fervet prelum, & dum ad finem perducere secundum Tomum properat Bibliopola, alii viro, quam qui reliqua corrigere solet, commissa fuisse videtur. Ac ne ibi quidem gravius fere quidquam peccatum ab operis animadverti; & in citationibus præsertim, & in numeris, nihil erratum vidi. Sed ingratum est tamen, imo verendum, ne inauspicatum etiam quodammodo videatur, si in ipso operis introitu vel leviusculas huiusmodi maculas offendat Lector; veluti *groece* pro *græce* p. vi. l. 7. & rursus p. xii. lin. 4. aut *acutissimus* pro *acutissimus*, & *Præfationa* pro *Præfatione* p. vii. lin. 13. porro *tum nimis* pro *dum nimis* p. xi. lin. 5. a fine. *Eclogio* pro *Eclogis* p. xii. 4. *quam vocant* pro *quem vocant* p. xiv. 14. *innumerabilis* pro *innumerabilibus* p. xv. 16. *suis verbis* pro *his verbis* p. xx. 5. *inscripto* pro *inscriptio* p. xxiv. not. *conforment* pro *conferunt* p. xlvi. 15. *manarant* pro *manarunt* p. l. lin. 15. *Lute-*
riam

riam pro *Lutetiam* p. LV. not. *Augustanos* pro *Augusta-*
nas p. LVII. infra med. Quibus addere nonnulla liceat,
quæ ita quidem impressa sunt, ut a nobis scripta erant,
sed quæ mutata mallet: scil. p. XVIII. l. 10. *promeruit*
velim pro *commeruit*. Pag. XXIV. not. *q.* ponendum erat
n. 12. pro *n.* 11. Pag. XLII. l. 6. a fine, lege *adjecta nota*
codicis pro *nota codici adjecta*. Pag. LVI. l. 5. lege *facile*
intelligitur pro *facile quidem intelligitur*.

Scripti Argentorati, mense Majo, anno Christi
M.DCC.LXXXIX.

Π Ο Λ Υ Β Ι Ο Υ
ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Εν μὲν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ, τὰς αἰτίας ἐδη- Connexio
λώσαμεν τοῦ δευτέρου συστάντος Ῥωμαίοις καὶ cum fu-
Καρχηδονίοις πολέμου, καὶ τὰ περὶ τῆς εἰσβολῆς periori-
αὐτῆς εἰς Ἰταλίαν Ἀννίβου δηλώσαμεν. πρὸς δὲ τού- bus.
τοις ἐξηγησάμεθα τοὺς γενομένους αὐτοῖς ἀγῶνας
πρὸς ἀλλήλους, μέχρι τῆς μάχης τῆς περὶ τὸν Αὐ-
3φιδον ποταμὸν καὶ πόλιν Κάνναν γενομένης. Νῦν Argu-
δὲ τὰς Ἑλληνικὰς διέξιμεν πράξεις τὰς κατὰ τοὺς mentam
αὐτοὺς καιροὺς ἐπιτελεθεῖσας τοῖς πρᾶξι μόνον, hujus
καὶ ἀπὸ τῆς ἑκατοστῆς καὶ τετραρακοστῆς Ὀλυμ- libri.
4πιάδος· πρότερον ἀναμνήσαντες διὰ βραχέων τοὺς Res Græ-
corum
Olymp.
cxl.

Λ 3

ἐντυγ-

Cap. I. 1. ἐδηλώσαμεν. δεδηλώκαμεν Flor.

P O L Y B I I
MEGALOPOLITANI
HISTORIARVM LIBER IV.

Superiore libro causas bel- prælium, quod prope amnem
li secundi quod Roma- Aufidum & urbem Cannas
ni & Carthaginienſes inter est commissum. Nunc Græ-
se gesserunt, exposuimus. corum res, quæ temporibus
Hannibalis quoque ingres- iisdem contingere, quibus &
sum in Italiam declaravi- modo dicta, Olympiade vi-
mus; pugnas præterea per- delicet quadragesima supra
egimus, quas invicem pu- centesimam, commemorabi-
gnaverunt, ad illud usque mus: si prius tamen lectori
breviter

ἐντυγχάνοντας τῇ πραγματείᾳ τῆς κατασκευῆς,
 ἣν ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ περὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἐποη-
 σάμεθα, καὶ μάλιστα περὶ τοῦ τῶν Ἀχαιῶν ἔθνους,
 διὰ τὸ καὶ τοῦτο τὸ πολίτευμα παραδόξον ἐπίδοσιν
 λαβεῖν εἰς τε τοὺς πρὸ ἡμῶν καὶ καθ' ἡμᾶς καιρούς.
 Ἀρξάμενοι γὰρ ἀπὸ Τισαμενοῦ, τῶν Ὀρέστου παί-
 δων ἐνός, καὶ φήσαντες, αὐτοὺς ἀπὸ μὲν τούτου
 βασιλευδῆναι κατὰ γένος ἕως εἰς Ὀγγυγον, μετὰ
 δὲ ταῦτα καλλίστῃ προαιρέσει χρησαμένους δημο-
 κρατικῆς πολιτείας, τὸ μὲν πρῶτον ὑπὸ τῶν ἐκ
 Μακεδονίας βασιλέων διασπαδῆναι κατὰ πόλεις
 καὶ κάμας· ἐξῆς δὲ τούτοις ἐπεβαλόμεθα λέγειν,⁶
 πῶς αὖτις ἤρξαντο συμφρονεῖν, καὶ πότε, καὶ τίνες
 αὐτοῖς πρῶτοι συνέστησαν. τούτοις δ' ἐπομένως ἐδη-
 λώσαμεν, τίνι τρόπῳ καὶ ποίᾳ προαιρέσει προσ-
 γόμενοι τὰς πόλεις, ἐπεβάλλοντο Πελοποννησίους
 πάντας

4. περὶ τῶν Ἑλλ. περὶ μὲν τῶν Ἑλλ. edd. ex Bav. 5. ἀπὸ μὲν
 τούτου. τούτων h. l. dant vulgo omnes præter Perott. Ibid. γί-
 νος ἕως εἰς. γένος εἰς edd. cum Bav. & Ang. γένος ὡς εἰς Vat.
 Flor. Reg. A. quod corrigendum putavi. Ibid. ἐκ Μακεδόν. Men-
 dosè scripti libri omnes ἐκ Λακεδαιμονίας.

breviter in memoriam revo-
 caverimus, quæ Libro se-
 cundo præstruximus, cum
 de ceteris Græcis, tum ma-
 xime de *Achaïs*; quoniam
 istorum etiam Respublica
 nostra & patrum nostrorum
 memoria admirandum cepit
 incrementum. Orsi namque
 a *Tisameno*, qui fuit unus
 e filiis *Orestæ*; postquam
 ostendimus, *Achaos* paruisse
 regibus ex horum genere
 continua successione ad *Ogy-*
gum usque, deinde autem

translata ad populum pote-
 state, *Rempublicam* instituisse
pulcerrimam, quæ a Mace-
 donum regibus primo qui-
 dem divulsa fuerit & per
 oppida vicosque diremta;
 his statim subjecimus, quo-
 modo iterum consentire in
 unum cœperint, & quando,
 & quinam primi eis se
 adjunxerint. Post hæc de-
 claravimus, quonam modo
 & quibus consiliis, in suam
 societatem urbibus pelle-
 ctis, efficere sint aggressi,
 ut

Recapi-
 tulatione
 rerum
 Achaica-
 rum ex
 Libro II.

πάντας ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἄγειν ὀνομασίαν καὶ πολι-
 ιτείαν. καθολικῶς δὲ περὶ τῆς προσηρημένης ἐπιβο-
 λῆς ἀποφηνάμενοι, μετὰ ταῦτα τῶν κατὰ μέρος
 ἔργων κατὰ τὸ συνεχὲς ἐπιψάουντες, εἰς τὴν Κλεο-
 μένους τοῦ Λακεδαιμονίων βασιλείᾳς ἔκπτωσιν κατην-
 ῖτῃσάμεν. Συγκεφαλαιωσάμενοι δὲ τὰς ἐκ τῆς Προ-
 κατασκευῆς πράξεις, ἕως τῆς Ἀντιγόνου καὶ Σελεύ-
 κου καὶ Πτολεμαίου τελευτῆς, ἐπειδὴ περὶ τοὺς
 αὐτοὺς καιροὺς πάντες οὗτοι μετήλλαξαν· λοιπὸν
 ἐπηγελάμεθα τῆς αὐτῶν πραγματείας ἀρχὴν
 ποιήσασθαι τὰς ἐξῆς τοῖς προσηρημένοις πράξεις·

Καλλίστην ὑπόστασιν ὑπολαμβάνοντες εἶναι II.
 ταύτην· διὰ τὸ, πρῶτον μὲν τὴν Ἀράτου σύνταξιν Cur ab
 ἐπὶ τούτους καταστρέφειν τοὺς καιροὺς· οἷς συνά- Ol. CXL
 πτοντες τὴν διήγησιν, τὸν ἀκόλουθον ὑπὲρ τῶν Ἑλ- Historiam
 λήνων ἀποδιδόναί προσηρήμεθα λόγον. δεύτερον δὲ, suam in-
 ἀρχὴν ἀποδιδόναί προσηρήμεθα λόγον. δεύτερον δὲ, Auctor.
 ἀρχὴν ἀποδιδόναί προσηρήμεθα λόγον. δεύτερον δὲ, ibi defi-
 ἀρχὴν ἀποδιδόναί προσηρήμεθα λόγον. δεύτερον δὲ, nit Ara-
 ἀρχὴν ἀποδιδόναί προσηρήμεθα λόγον. δεύτερον δὲ, tus.

A 4

II. 1. οἷς συνάπτ. ex consensu. Vrsini recepit Casaubonus. Marti omnes
 οἷς συνάπτ. Unde ὡς συνάπτοντες suspicari licet cum Reiskio. Ibid.
 Ἑλλήνων. Forst. Ἑλληνικῶν. Reisk.

ut omnes Peloponnesi populi
 communi simul nomine ac
 Reipubl. forma continerentur.
 Quo de incepto postquam
 aliquid generatim diximus;
 postea, res particulares bre-
 viter perstringendo, conti-
 nuam narrationem ad illa
 tempora perduximus, quan-
 do Cleomenes rex Lacedæ-
 moniorum regno excidit.
 Tum autem in brevem sum-
 mam collectis omnibus, quæ
 Præparatione nostra compre-
 henduntur, usque ad Anti-
 goni, Seleuci & Ptolemæi
 excessum, qui omnes circa

eadem tempora fato sunt
 functi; principium operis
 nostri esse nos ducturos su-
 mus polliciti ab iis rebus,
 quæ proxime cum iis co-
 hærent, quæ modo attigi-
 mus.

2. Existimamus enim non
 aliud Historiæ nostræ com-
 modius poni posse veluti
 fundamentum: primo, quo-
 niam in illorum temporum
 expositione definunt Arati
 Commentarii. Itaque, con-
 tinuantes illius narrationem,
 quæ deinceps videbuntur de
 Græcis dicenda, subtexemus.

Deinde,

Rerum
 Achaica-
 rum reca-
 pitulatio.

Res istæ
ætati Po-
lybii pro-
ximæ
sunt.

Nova
ubique
facies re-
rum circa
id tem-
pus.

διὰ τὸ καὶ τοὺς χρόνους οὕτω συντρέχον, τοὺς ἐξῆς
καὶ τοὺς πίπτοντας ὑπὸ τὴν ἡμετέραν ἱστορίαν,
ὥστε τοὺς μὲν καθ' ἡμᾶς εἶναι, τοὺς δὲ κατὰ τοὺς
πατέρας ἡμῶν· ἐξ οὗ συμβαίνει, ταῖς μὲν αὐτοὺς
ἡμᾶς παραγεγονέναι, τὰ δὲ παρὰ τῶν ἐωρακότων
ἀκηκοέναι. Τὸ γὰρ ἀνωτέρω προσλαμβάνουσιν τοῖς
χρόνοις, ὡς ἀκοὴν ἐξ ἀκοῆς γράφον, οὐκ ἐφαίνεθ'
ἡμῖν ἀσφαλῆς ἔχεν οὔτε τὰς διαλήψεις, οὔτε τὰς
ἀποφάσεις. Μάλιστα δὲ ἀπὸ τούτων ἡρξάμεθα
τῶν καιρῶν, διὰ τὸ καὶ τὴν τύχην ὥσανει κεκαινο-
ποικέναι πάντα τὰ κατὰ τὴν οἰκουμένην ἐν τοῖς
προειρημένοις καιροῖς. Φίλιππος μὲν γάρ, ὁ Δημη-
τρίου κατὰ φύσιν υἱός, ἔτι παῖς ὢν, ἄρτι παρελάμ-
βανε τὴν Μακεδόνων ἀρχήν. Ἀχαιοὺς δὲ, τῆς ἐπὶ
τάδε τοῦ Ταύρου δυναστεύων, οὐ μόνον προστασίαν
ἔχε βασιλικήν, ἀλλὰ καὶ δύναμιν. ὁ δὲ Μέγας ἐπι-7
κληθεὶς

3. ἀσφαλῆς ἔχον &c. Sic Casaub. ex conject. constituit locum; qui
in multis ita legitur: τὸ ἀσφαλῆς ἔχον, οὔτε γὰρ διαλήψεις,
οὔτε τὰς ἀποφάσεις μάλιστα. διὸ ἀπὸ τούτων &c.

Deinde, quoniam res ita tu-
lit, ut tempora hæc, quæ
ista exceperunt & quæ Hi-
storia nostra persequitur, par-
tim in nostram ætatem, par-
tim in patrum nostrorum in-
ciderint memoriam: quo fa-
ctum est, ut aliis rebus ipsi
interfuerimus, alias ab iis
acceperimus qui testes ocu-
lati fuere. Anteriorum si-
quidem temporum res ge-
stas simul exponere, ut au-
ditionem ex auditione scri-
berem, parum existimavi tu-
tum: quod nec satis claræ

notiones earum rerum infor-
mari possunt, nec de earum-
dem veritate satis certo ju-
dicari potest. Maxime au-
tem impulit nos ut inde ex-
ordiremur, quod ea tempe-
state fortuna *universis prope
orbis terrarum partibus no-
vam quasi faciem* induxerit.
Philippus siquidem, Deme-
trii filius, etiamnum puer,
Macedoniæ regnum recens
susceperat. *Achaus*, regio-
nibus Asiæ cis Taurum do-
minans, non speciem solum
regiam, sed & potentiam obti-

κληθεὶς Ἀντίοχος, μικροῖς ἀνώτερον χρόνοις, τοῦ ^{Nova}
 ἀδελφοῦ Σελεύκου μετηλλαχότος, ἔτι κομιδῇ νέος ὢν, ^{ubique}
 εἰσὴν ἐν Συρίᾳ διεδέδεκτο βασιλείαν. ἅμα δὲ τούτοις ^{terum fa-}
 Ἀριαραθῆς παρέλαβε τὴν Καππαδοκῶν ἀρχήν.
 ὁ δὲ Φιλοπάτωρ Πτολεμαῖος ἐν τοῖς αὐτοῖς καιροῖς
 ὅτων κατ' Αἴγυπτον ἐγεγόνει κύριος. Λυκοῦργος δὲ
 Λακεδαιμονίων μετ' οὐ πολὺ κατεστάθη βασιλεὺς.
 ἤρηντο δὲ Καρχηδόνιοι προσφάτως ἐπὶ τὰς προεξη-
 10 μένας πράξεις στρατηγὸν αὐτῶν Ἀντίβαν. Οὕτω
 δὲ τοιαύτης περὶ πάσας τὰς δυναστείας καινοποιίας
 εὐσης, ἔμελλε πραγμάτων ἔσεσθαι καινῶν ἀρχή.
 τοῦτο γὰρ δὴ πέφυκε καὶ φιλεῖ συμβαίνειν κατὰ
 11 φύσιν· ὁ καὶ τότε συνέβη γενέσθαι. Ῥωμαῖοι μὲν
 γὰρ καὶ Καρχηδόνιοι τὸν προεξημένον ἐνεστήσαντο
 πόλεμον· Ἀντίοχος δὲ καὶ Πτολεμαῖος ἅμα τούτοις, ^{BELLVM}
 τὸν ὑπὲρ τῆς Κοίλης Συρίας· Ἀχαιοὶ δὲ καὶ Φίλιπ- ^{SOCIALE}
 πος, τὸν πρὸς Αἰτωλοὺς καὶ Λακεδαιμονίους· ^{ACHZO-}
 τὰς αἰτίας συνέβη γενέσθαι τοιαύτας. ^{rum &}
^{cu} ^{Philippi,}
^{cum Ae-}
^{tolis &}
^{Lacedæ-}
^{moniiis.}

A 5

Αἰτω-

obtinebat. *Antiochus*, qui
Magnus est cognominatus,
 paucis ante annis, mortuo
 fratri Seleuco admodum ad-
 huc puer in regnum Syriæ
 successit. Simul & *Aria-*
rathes Cappadociæ regnum
 cepessivit. *Ptolemaus* item
Philopator circa idem tem-
 pus Aegypti regno potitus
 est. Nec multo post, *Lycur-*
gus rex Lacedæmoniorum
 est constitutus. Carthagi-
 nienfes vero nuper ad res
 eas gerendas, quas comme-
 moravimus, *Hannibalem* im-
 peratorem creaverant. Hoc

igitur modo innovatis ubique
 locorum potestatibus, quin
 novandarum quoque rerum
 principia nascerentur, nul-
 lum erat dubium: quippe
 ita comparatum natura est:
 neque aliter tunc evenit.
 Romani enim & Carthagi-
 nienfes bellum, de quo di-
 ximus, inchoarunt: simul
 Antiochus & Ptolemæus de
 Syria Cava bellarunt: *Achai*
 & *Philippus* adversus *Aeto-*
los & *Lacedæmonios*. Hujus
 autem belli causæ hæc fue-
 runt.

3. Iam-

III.
Causſa
& origo
belli.
Ætoli
paciſ im-
patientes

Materiam
belli
quarunt
adverſus
Achæos.
Ol. i 39. 3.
A. V. 533.

Αἰτωλοὶ πάλαί μὲν δυσχερῶς ἔφερον τὴν εἰρήνην,
καὶ τὰς ἀπὸ τῶν ἰδίων ὑπαρχόντων δαπάνας· ὥς
ἂν εἰθισμένοι μὲν ζῆν ἀπὸ τῶν πέλας, δεόμενοι δὲ
πολλῆς χρησῆσός διὰ τὴν ἔμφυτον ἀλαζονείαν, ἣ
δουλεύοντες αἰεὶ πλεονεκτικὸν καὶ θηριώδη ζῶσι βίον,
οὐδὲν οἰκῶν, πάντα δ' ἡγούμενοι πολέμια. οὐ μὲν,²
ἀλλὰ τὸν πρὸ τοῦ χρόνου, ἕως Ἀντίγονος ἔζη, δε-
διδότες Μακεδόνας, ἥγον ἡσυχίαν. ἐπειδὴ δ' ἐκείνος³
μετήλλαξε τὸν βίον, πᾶντα καταλιπὼν Φίλιππον,
καταφρονήσαντες, ἐζήτουν ἀφορμὰς καὶ προφάσεις
τῆς εἰς Πελοπόννησον ἐπιπλοκῆς· ἀγόμενοι κατὰ τὸ
παλαιὸν ἔθος ἐπὶ τὰς ἐκ ταύτης ἀρπαγαίς, ἅμα
δὲ καὶ νομίζοντες ἀξιοχρεωτέρους εἶναι σφᾶς πρὸς
τὸ πολεμεῖν αὐτοῖς Ἀχαιοῖς. ὄντες δ' ἐπὶ ταύτης⁴
τῆς προθέσεως, βραχέα τ' αὐτομάτου σφίσι συνε-
ργήσαντες, ἔλαβον ἀφορμὰς πρὸς τὴν ἐπιβολὴν
τοιαύ-

III. 2. ἀλλὰ τὸν. ἀλλὰ καὶ τὸν *edd. ex Hav. κατὰ μάλιν pro καὶ.*

3. ἀξιοχρεωτέρους *ex canjecl. posui. Pessl. ὁ ἀξιοχρεῖταις συβρι-
cati. Vnlze omittit ἀξιοτέλους.*

3. Iamdudum ÆTOLI pacem, & quod suis se sum-
tibus sustentare cogebantur,
iniquo animo ferebant: gens
assueta ex rapto vivere, &
multis vitæ præfidiis egens
propter inſitam arrogantiam;
cui dum indulget, aliena ap-
petere, ac ferinam quamdam
agitare vitam confuevit; ni-
hil amicū, omnia hostilia
reputans. Sed enim ſupe-
rioribus temporibus, quam-
diu vixit Antigonus, metu
Macedonum quieti egerant.
Poſtea vero quam e vivis

Antigonus exceſſit, relicto
Philipπο adhuc puero; Æ-
toli, eo ſpreto, occaſiones
ac prætextus quaſivere im-
miſcendi ſe rebus Pelopon-
neſi: nam & pro veteri ſua
conſuetudine ad hanc de-
prædandam ducebantur, &
magis pares ſe eſſe exiſti-
mabant bello adverſus ſo-
los Achæos gerendo. Hæc
quum animo deſtinaffent, ca-
ſu quodam nonnihil eorum
conſilia adjuvante, ad bel-
lum ſuſcipiendum hoc uſi
ſunt prætextu. *Dorimachus,*
Tricho-

ιταυτάς. Δορίμαχος ὁ Τριχωνεύς ἦν μὲν υἱὸς Νι-
 κστράτου, τοῦ παρασπονδίσαντος τὴν τῶν Παμ-
 βοιωτῶν πανήγυριν. νέος δ' ὢν καὶ πλήρης Αἰτωλι-
 κῆς ἑρμῆς καὶ πλεονεξίας, ἐξαπεστάλη κατὰ κοινὸν
 αἰεὶς τὴν τῶν Φιγαλέων πόλιν· ἥτις ἐστὶ μὲν ἐν Πε-
 λοποννήσῳ, καὶται δὲ πρὸς τοῖς τῶν Μεσσηνίων ὄρεσι
 ἐτύγχανε δὲ τότε συμπολιτευομένη τοῖς Αἰτωλοῖς
 γλῶγῳ μὲν, παραφυλάζων τὴν τε πόλιν καὶ χῶραν
 τῶν Φιγαλέων, ἔργῳ δὲ κατασκόπου τάξιν ἔχων
 ἐτῶν ἐν Πελοποννήσῳ πραγμάτων. Συνδραμόντων
 δὲ περσῶν, καὶ παραγνομένων πρὸς αὐτὴν εἰς τὴν
 Φιγαλίαν, οὐκ ἔχων τούτοις ἀπὸ τοῦ δικαίου συμ-
 παρασκευάζειν ὠφελείας, διὰ τὸ μένειν ἔτι τότε τὴν
 κοινὴν εἰρήνην τοῖς Ἑλλήσι τὴν ὑπὸ Ἀντιγόνου συντε-
 λεθεῖσαν· τέλος ἀπορούμενος ἐπέτρεψε τοῖς περ-
 ταῖς λήζεσθαι τὰ τῶν Μεσσηνίων θεῖματά, φίλων
 ἰούτων καὶ συμμάχων. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἠδίκουν τὰ
 περὶ

A.V. 533.
 Dorima-
 chus Tri-
 chonien-
 sis,

Phigaleam
 residens
 nomine
 Aetolo-
 rum,

Piratis
 faveat ad-
 versus
 Messen-
 ios.

5. Τριχωνεύς. Τριχωνεύς h. l. dant edd. & multi. Rectius fortasse
 foret Τριχωνεύς. 6. Μεσσηνίων. Μεσσην. Bav. & sic deinde con-
 stanter.

Trichoniensis, Nicostrati fi-
 lius fuit, illius, cujus in uni-
 versae gentis Bæotorum con-
 ventum insignis exstitit per-
 fidia. Hic tum juvenis, &
 ut Aetolus, turbulento in-
 genio atque alieni avido,
 Phigaleam (Peloponnesi ur-
 bem, ad fines Messeniorum
 sitam, quæ eamdem tunc
 temporis rempublicam cum
 Aetolis colebat:) publice
 missus est; in speciem qui-
 dem, ad tutandam Phigalen-
 sium urbem atque agros; re

vera, ut eorum, quæ in Pe-
 loponneso fierent, specula-
 torem ageret. Ad hunc
 quum variis ex locis *pira-
 tæ* Phigaleam concurrissent;
 quia nullam ipsis justam
 prædam conciliare poterat,
 durante adhuc inter Græcos
 communi pace per Antigo-
 num facta; tandem, quia
 aliud nullum consilium sup-
 petebat, abigendi pecora
 Messeniorum, qui amici Ae-
 tolorum ac socii erant, po-
 testatem piratis facit. Hi
 igitur

Ol. 139. 3. *περὶ τὰς ἰσχυαῖας ποίμνιας*· μετὰ δὲ ταῦτα, προ-
 Dorima-
 chus pi-
 ratis fa-
 ver adv.
 Messen-
 ios. *βαινούσης τῆς ἀπονοίας, ἐνεχέρησαν καὶ τὰς ἐπὶ*
τῶν ἀγρῶν οἰκίας ἐκκόπτειν, ἀνυπονοήτως τὰς νύ-
κτας ἐπιφαινόμενοι. Τῶν δὲ Μεσσηνίων ἐπὶ ταύτοις¹¹
ἀγανακτοῦντων, καὶ διαπρεσβευσμένων πρὸς τὸν
Δορίμαχον, τὰς μὲν ἀρχαῖς παρήκουε, βουλόμενος
τὰ μὲν ὠφελεῖν τοὺς ὑπ' αὐτὸν τατλιόμενους, τὰ δ'
αὐτὸς ὠφελεῖσθαι, μερίτης γιγνόμενος τῶν λαμβι-
νομένων. πλεοναζούσης δὲ τῆς παρουσίας τῶν πρεσ-¹²
βειῶν διὰ τὴν συνέχειαν τῶν ἀδικημάτων, αὐτὸς
ἤξεν ἐπὶ τὴν Μεσσήνην, ἔφη, δικαιολογησόμενος
πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας τοῖς Αἰτωλοῖς. Ἐπειδὴ¹³
δὲ παρεγένετο, προσπορευομένων αὐτῷ τῶν ἡδίκη-
μένων, τοὺς μὲν διέσυρε χλευάζων, τῶν δὲ κατανί-
στατο, τοὺς δ' ἐξέπληττε λειδορῶν.

IV. Ἔτι δ' αὐτοῦ παρεπιδημῶντος ἐν τῇ Μεσσήνῃ,
 συνεγίσσαντες τῇ πόλει νυκτὸς οἱ πειραταί, καὶ
 πρεσ-

12. δικαιολογησ. δικαιολογούμενος *Asq.*

igitur principio greges in
 extremis finibus repertos
 raptabant: deinde, crescen-
 te audaciæ immanitate, vil-
 las in agris noctu aggredien-
 tes, nemine tale quid suspi-
 cante, effringere cœperunt.
 Et quum *Messenii* quereren-
 tur, ac de injuriis expo-
 latum legatos ad *Dorima-*
chum mitterent, initio ratio-
 nem eorum nullam habebat:
 tum quia illos qui sibi mili-
 tabant ditare, tum quia ipse
 ditari cupiebat, factus eo-
 rum quæ capiebantur par-

ticeps. Vrgentibus dein-
 de frequentioribus legatio-
 nibus, propter assiduas isto-
 rum rapinas; *ipse*, inquit,
Messeniam veniam, *Et que-*
rentibus de Actolis jus red-
dam. Eo ut venit, quum
 adirent eum qui injuria fue-
 rant affecti, alios cum jocos
 irridebat, contra alios ipse
 insurgibat, alios conviciis
 terrebat.

4. Messenæ adhuc mora-
 batur *Dorimachus*, quando
 piratæ, nocte quadam pro-
 pius urbem progressi, *Chi-*
ronis

προσβαλόντες κλίμακας, ἐξέκοψαν τὸ Χείρωνος κα-
 λούμενον ἐπαύλιον· καὶ τοὺς μὲν ἀμυνομένους ἀπέ-
 σφαξαν, τοὺς δὲ λοιποὺς τῶν οἰκετῶν δῆσαντες,
 καὶ τὰ κτήνη μετ' αὐτῶν ἀπήγαγον. οἱ δὲ τῶν Μεσ-
 σηνίων ἔφοροι, πάλαι μὲν ἐπὶ τε τοῖς γιγνομένοις
 καὶ τῇ παρεπιδημίᾳ τοῦ Δοριμάχου διαλγύντες,
 τότε δὲ καὶ προσενυβρίζουσαι δόξαντες, ἀνεκαλοῦντο
 αὐτὸν εἰς τὰς συναρχίας. Ἐν ᾧ καιρῷ Σκίρων, ὃς
 ἦν μὲν ἔφορος τότε τῶν Μεσσηνίων, εὐδοκίμει δὲ καὶ
 κατὰ τὸν ἄλλον βίον παρὰ τοῖς πολίταις, συνεβού-
 λευε μὴ προέειδαι τὸν Δοριμάχον ἐκ τῆς πόλεως,
 εἰὰν μὴ τὰ μὲν ἀπολωλότα πάντα τοῖς Μεσσηνίοις
 ἀποκαταστήσῃ, περὶ δὲ τῶν τεθνεώτων δωσιδίκους
 παρὰσχῇ τοὺς ἡδίκηκότας. Πάντων δ' ἐπιστημηνα-
 μένων, ὡς δίκαια λέγοντος τοῦ Σκίρωνος· διοργισθεὶς
 ὁ Δοριμάχος, εὐήθεις αὐτοὺς ἔφη τελέως ὑπάρχειν,
 εἰ Δο-

IV. 1. Χείρωνος. Χυρώνος Vat. Flor. Reg. A. Χερώνος Aug. sed tal.
 mam. superstr. Xuy. 3. Σκίρων. Σκύρων Vat. Flor. Aug. Reg. A.
 & sic deinde constanter. Ibid. δωσιδίκους Casaub. auferre Suida
 edidit. Misti omnes dōsidikous.

ronis quam vocant villam
 scalis admotis effregerunt:
 ubi occisis qui repugnabant,
 reliquam familiam catenis
 oneratam, & cum his ju-
 menta, abduxerunt. Messe-
 niorum Ephori, dudum tam
 propter piratarum rapinas,
 quam propter Dorimachi in
 ipsorum urbe commoratio-
 nem, dolore accensi; tum
 vero etiam nova contumelia
 affectos se rati; ad magistra-
 tum conventum diem illi
 dicunt. Erat tunc temporis

Messeniorum Ephorus Sci-
 ron, ob reliquæ etiam vitæ
 probitatem in magna apud ci-
 ves suos opinione: qui con-
 filium dedit, ne Dorimacho
 exeundi ex urbe prius face-
 rent potestatem, quam omnia
 damna, quæ acceperant Messe-
 nii, sarcisset, perpetratarum-
 que eorum auctores ad pœ-
 nas pendendas sitisset. Se-
 cuta omnium approbatione,
 tamquam æqua suadente Sci-
 rone; excandescens Dori-
 machus; plane stultos esse il-
 los,

Ol. 139.3. ἐς Δορίμαχον αἰόνται νῦν προπηλακίζεν, ἀλλ' οὐ τὸ κοινὸν τῶν Αἰτωλῶν· καὶ καθόλου δεσπὴν ἡγήτο τὸ γιγνώμενον, καὶ κοινῆς αὐτοὺς ἐπιστροφῆς ἔφη τεύξεσθαι· καὶ τοῦτο πείσεσθαι δικαίως. Ἦν δέ τις κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς ἄνθρωπος ἀσυρῆς ἐν τῇ Μεσσήνῃ, τῶν ἐξηγμένων τὸν ἄνδρα κατὰ πάντα Babyras. τρέπον, ὄνομα Βαβύρτας, ᾧ τις εἰ περιέθηκε τὴν καυσίαν καὶ χλαμύδα τοῦ Δοριμάχου, μὴ εἶναι τ' εἴη διαγινώσκεν· ἐπὶ τοσοῦτον ἐξωμοίωτο κατὰ τε τὴν Φωνὴν καὶ τὰλλα μέρη τοῦ σώματος τῷ πρεσβερημένῳ. καὶ τοῦτ' οὐκ ἐλάτθανε τὸν Δορίμαχον. Ὀμιλοῦντος οὖν αὐτοῦ ἀνατατικῶς τότε καὶ μάλα ὑπερηφάνως τοῖς Μεσσηνίοις, περιεργιθεῖς ὁ Σκίρων, Νομίσεις γὰρ ἡμῖν, ἔφη, σοῦ μέλεν ἢ τῆς σῆς ἀνατάσεως, Βαβύρτα; Ῥηθέντος δὲ τούτου, παραυτίκα μὲν εἶξας ὁ Δορίμαχος τῇ περιστάσει, συνεχώρησε πάντων ἐπιστροφὴν ποιήσασθαι τῶν γεγονότων ἀδικοημάτων.

5. ἐξηγμένον. ἐξηγμένων Reg. B. C. Ibid. οἷον τ' εἴη. Vulgo οἷος τ' εἴη. οἷον τ' dedere Vat. & Flor. εἴη pro εἴη ex conjec. positi.

los, pronuntiat, si Dorimachus se nunc contumelia afficere, non autem commune Aetolorum arbitrentur: atque omnino factum illorum indignum sibi, ait, videri: addit denique, publica animadversione, quam nunc agerent, esse luituros; idque jure merito ipsis eventurum. Fuit autem quidam Messenae tempestate illa, homo impurus, qui virilitatem prorsus omnibus modis exuerat, cui nomen Babyras: huic causiam & chlamydem imponeres

Dorimachi, ab illo neutiquam dignosceres; tanta hominem similitudine referebat & voce & aliis corporis partibus: neque hoc Dorimachus nesciebat. Eo igitur superbe tum Messenios compellante, & minas etiam intentante; ira effervescens Sciron: Tune, inquit, veris, Babyrta! aut te aut minas tuas nos curare? Post hanc vocem Dorimachus, impraesentiarum quidem necessitati concedens, permisit Messeniis, ut factarum sibi injuriarum

9κημάτων τοῖς Μεσσηνίοις. Ἐπανελθὼν δ' εἰς τὴν ^{A.V. 533.}
 Αἰτωλίαν, οὕτω πικρῶς ἤνεγκε καὶ βαρέως τὸ ἐν- ^{Bellum}
 δὲν, ὥς, οὐδεμίαν ἄλλην ἔχων εὐλογον πρόφασιν, ^{medita-}
 δι' αὐτὸ τοῦτο τοῖς Μεσσηνίοις ἐξέκαυσε τὸν πό- ^{tur Dori-}
 λεμον. ^{nachus.}

Στρατηγὸς μὲν οὖν ὑπῆρχε τῶν Αἰτωλῶν Ἀρί- ^{V.}
 στον. οὗτος δὲ διὰ τινὰς σωματικὰς ἀδυνείας ἀδύ- ^{Ariston,}
 νατος ὢν πρὸς πολεμικὴν χρεῖαν, ἅμα δὲ καὶ συγ- ^{prator}
 γενὴς ὑπάρχων Δοριμάχου καὶ Σκόπα, τρέπον τινὰ ^{Aetol. in-}
 ἀπαρακεχωρήκει τούτῳ τῆς ὅλης ἀρχῆς. ὁ δὲ Δορί- ^{firmus.}
 μαχος κατὰ κοινὸν μὲν οὐκ ἐτόλμα παρακαλεῖν ^{Res ad-}
 τοὺς Αἰτωλοὺς εἰς τὸν κατὰ τῶν Μεσσηνίων πόλε- ^{ministrat}
 μον, διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχεν ἀξίαν λόγου πρόφασιν· ^{Scopas.}
 ἀλλ' ὁμολογουμένως ἐκ παρανομίας καὶ σκώμματος
 3 γεγονέναι τὴν ὅρμην. Ἀφόμενος δὲ τῆς ἐπινοίας ταύ-
 της, ἰδίᾳ προετρέπετο τὸν Σκόπαν, κοινωνῆσαι τῆς
 ἐπιβολῆς αὐτῷ τῆς κατὰ τῶν Μεσσηνίων· ὑποδει-
 κνύων

9. δι' αὐτὸ τοῦτο. Sic corrigendum putavi vulgatum διάτοι τοῦτο.

rum omnium poenas exige-
 rent. Idem vero, in Aetoli-
 am reversus, adeo acerbè
 ac graviter dictum illud tu-
 lit, ut propter id unum,
 (neque enim quidquam aliud
 habebat, quod cum aliquo
 saltem colore prætenderet,) bellum Messeniis conflaverit.

5. Prætor Aetolorum tunc
 erat *Ariston*: qui ob corpo-
 ris infirmitates aliquas ad
 belli munia inhabilis, ad hoc
Dorimachus & *Scopas* co-
 gnatione contingens, uni-
 versis magistratu huic quo-

dammodo cessit. *Dorima-*
chus igitur in publicis qui-
 dem conventibus bellum
 contra *Messenios* Aetolis
 suadere non audebat: quip-
 pe cujus nullam satis di-
 gnam causam posset asserere;
 quum apud omnes constaret,
 ob commissa scelera & ja-
 ctum in se dictærium ad hoc
 bellum ipsum stimulari. Hac
 igitur omissa cogitatione,
 privatim *Scopam* cepit hor-
 tati, ut eorum quæ adversus
Messenios moliebatur, par-
 ticeps fieri vellet; ostendit-
 que

Ol. 139. 3. κνύων μὲν τὴν ἀπὸ Μακεδόνων ἀσφάλειαν διὰ τὴν
 Scopam ἡλικίαν τοῦ προεστῶτος· (οὐ γὰρ ἔχχε πλεῖον ἐτῶν
 ad bel- ἴσχυος· τότε Φίλιππος ἑπτακαίδεκα·) παραιτιθεὶς δὲ τὴν 4
 lum adv. Μεττι- Λακεδαιμονίων ἀξιοτριότητα πρὸς τοὺς Μεσσηνίους,
 nios inci- τῶν ἀναμιμνήσκων δὲ τῆς Ἠλείων πρὸς σφᾶς εὐνοίας
 tat Dori- καὶ συμμαχίας· ἐξ ὧν ἀσφαλῇ τὴν εἰσβολὴν τὴν
 machus. εἰς τὴν Μεσσηνίαν ἐσομένην αὐτοῖς ἀπέφανε. Τὸς
 δὲ συνέχον τῆς Αἰτωλικῆς προτροπῆς, ὑπὸ τὴν ὄψιν
 ἐτίθει τὰς ἐσομένας ὠφελείας ἐκ τῆς τῶν Μεσση-
 νίων χώρας, οὗσης ἀπρονόητου, καὶ διαμεμενηκυίας
 ἀκεραίου μόνης τῶν ἐν Πελοποννήσῳ κατὰ τὸν Κλεο-
 μενικὸν πόλεμον. ἐπὶ δὲ πᾶσι τούτοις συνίστανε τῇ 6
 ἐξακολουθήσουσαν εὐνοίαν σφίσι παρὰ τοῦ τῶν Αἰ-
 τωλῶν πλήθους. Ἀχαιοὺς δ', ἂν μὲν καλύσωσι τὴν 7
 δίοδον, οὐκ ἔρεῖν ἐγκλήματα τοῖς ἀμυνομένοις· ἐὰν
 δὲ

V. 4. εἰς τὴν Μεσσηνίαν ἀλφεινὴ ex Vat. Ὡ Flor. Ceteri vulgo εἰς τὴν
 Μεσσηνίαν. 6. ἐξακολουθήσουσαν a Casaub. est. Libri omnes ἐξα-
 κολουθήσαν. 7. οὐκ ἔρεῖν. An οὐχ ἔξειν?

que illi, nihil quidquam a
 Macedonibus periculi immi-
 nere, ob aetatem illius qui re-
 bus tum praeerat: nondum
 enim Philippus annum aeta-
 tis decimum septimum ex-
 cesserat. Addit & de Lace-
 daemoniorum animis, qui a
 Messeniis essent alienati: re-
 vocat insuper illi in memo-
 riam Eleorum erga Aetolos
 benevolentiam, & initam cum
 iis societatem. Ex quibus
 efficiebat, absque omni peri-
 culo impressionem in Messe-
 nios esse se facturos. Eui-
 vero validissimum argumen-

tum Aetolicæ cohortationis
 erat, quod ponebat ei ob
 oculos, quantam praedam e
 ditione Messeniorum essent re-
 laturi: omni namque custo-
 dia vacuum regionem fore
 deprehensuros, quæ Cleome-
 nici belli tempore, sola e Pe-
 loponnesi urbibus, mansisset
 ab hostili populatione immu-
 nis. Secundum hæc omnia
 prædicabat, quantopere mul-
 titudinem Aetolorum eo pa-
 tro esset demeriturus. Achaos
 vero, siquidem transitu eos
 prohiberent, non habituros
 quod de vim vi repellentibus
 queran-

δὲ ἀγάγωσι τὴν ἡσυχίαν, οὐκ ἐμποδιῖν αὐτοῖς πρὸς A.V. 533.
 τὴν ἐπιβολήν. πρὸς δὲ Μεσσηνίους, προφάσεως οὐκ
 ἀπορήσαν, ἔφη· πάλα γὰρ αὐτοὺς ἀδικεῖν, Ἀχαιοῖς
 καὶ Μακεδόσιν ἐπηγελημένους κοινωνήσαν τῆς συμμα-
 χίας. Ταῦτα δ' εἰπὼν, καὶ παραπλήσια τοῖς Bellum
 ἕτεροι πρὸς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, ταιαύτην ἐρμὴν ^{adv. Mes-}
 παρέστησε τῷ Σκόπῳ καὶ τοῖς τούτου φίλοις, ὥστε ^{senios &}
 οὔτε κοινὴν τῶν Αἰτωλῶν προσδεζάμενοι σύνοδον, ^{eorum}
 οὔτε τοῖς Ἀποκλήτοις συμμεταδόντες, οὐδὲ μὴν ἄλλο ^{focios de-}
 ἰοτῶν καθηκόντων οὐδὲν πράξαντες, κατὰ δὲ τὰς αὐ- ^{cernit}
 τῶν ἐρμῶς καὶ κρίσεις διαλαβόντες, ἅμα Μεσση- ^{Scopas.}
 νίοις, Ἡπειρώταις, Ἀχαιοῖς, Ἀκαρνανῶσι, Μακεδόσι, ^{Apocleti}
 πόλεμον ἐξήνεγκαν. ^{Aetolo-}
^{rum.}

Καὶ κατὰ μὲν Θάλατταν παραχρηῖμα πειρατὰς VI.
 ἐξέπεμψαν· οἱ παρατυχόντες πλοῖα βασιλικῶ τῶν ^{Piratas}
 ἐκ Μακεδονίας περὶ Κύθρῳ, ταῦτό τε εἰς Αἰτωλίαν ^{emittunt}
 καταγαγόντες αὐτανδρον, τοὺς τε ναυκλήρους καὶ ^{Aetoli.}
 τοὺς ἐπιβάτας, σὺν τούτοις δὲ καὶ τὴν ναῦν, ἀπέ-
 δοντο.

*querantur: sin quieti mane-
 rent, sua consilia nihil impe-
 dituros. Neque vero desore,
 quod adversus Messenios pra-
 texerent: qui dudum inique
 agerent, quod Achaëis ac Ma-
 cedonibus sint polliciti, se con-
 silia cum eis consociaturos.*
 Hæc & similia his alia in
 eamdem sententiam afferens
Dorimachus, tantum ardoris
Scopæ & ejus amicis injecit,
 ut commune *Aetolorum* con-
 cilium non exspectarent, ac
 ne cum *Apocletis* quidem
 rem communicarent, aut
Polybii Histor. T. II.

omnino pro more consueto
 quidquam agerent; sed de
 proprio ipsorum impetu ac
 judicio, *Messenis, Epirotis,*
Achaëis, Acarnanibus, ac *Ma-*
cedonibus simul bellum in-
 ferrent.

6. Statim igitur *piratas*
 per maria dimiserunt: qui
 obviam circa *Cythera* sibi fa-
 ctam navem regis Macedo-
 num in portum cum omni-
 bus viris deduxerunt; &
 naucleros, vectores, navem
 denique ipsam, venum de-
 derunt.

B

derunt.

ΟΙ.139.3. δοντο. τῆς δ' Ἡπείρου τὴν παραλίαν ἐπύρθουν, συγ-
 χράμενοι πρὸς τὴν ἀδικίαν ταῖς τῶν Κεφαλληνῶν
 ναυσὶν· ἐπεβάλλοντο δὲ καὶ τῆς Ἀκαρνανίας Θύρεον
 καταλαβέσθαι. ἅμα δὲ τούτοις λάτρεα διὰ Πελο-
 ποννήσου τινὰς πέμψαντες, ἐν μέσῃ τῇ τῶν Μεγα-
 λοπολιτῶν χώρᾳ κατέσχον τὸ καλούμενον ὀχύρωμα
 Κλαίριον· ᾧ λαφυροπωλείῳ χρησάμενοι, διῆγον ἐν
 ταύτῳ πρὸς τὰς ἀρπαγὰς. Οὐ μὲν, ἀλλὰ τοῦτο
 μὲν Τιμόξενος, ὁ τῶν Ἀχαιῶν στρατηγός, παραλα-
 βὼν Ταυρίωνα τὸν ἐπὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ βασιλι-
 κῶν πραγμάτων ὑπ' Ἀντιγόνου καταλελειμμένον,
 ἐξεπολιόρκησε τελέως ἐν ὀλίγαις ἡμέραις. Ὁ γὰρ
 βασιλεὺς Ἀντίγονος Κόρινθον μὲν ἔειχε, κατὰ τὸ
 τῶν Ἀχαιῶν συγχώρημα, διὰ τοὺς Κλεομενικούς
 καιροὺς· Ὀρχομένον δὲ κατὰ κράτος ἔλαβεν, οὐκ
 ἀποκατέστησε ταῖς Ἀχαιοῖς, ἀλλὰ σφετερισάμενος
 κατέειχε· βουλόμενος, ὥς γ' ἐμοὶ δοκεῖ, μὴ μόνον
 τῆς

VI. 2. Θύρεον. Θύραιον h. l. Flor. Arg. Reg. A. Alibi apud Nostm
 Θύρεον, & Θούριον. 5. διὰ τοὺς Κλεομ. κατὰ ἐδ. ex Bau.

derunt. Simul Epiri oram
 maritimam populari inci-
 piunt, Cephalleniorum na-
 vibus ad id scelus utentes.
 Tentarunt & Thyreum Acar-
 nanize oppidum occupare.
 Ad hæc, clam submissa per
 Peloponnesum manu mili-
 tum, in media Megalopoli-
 tanorum dititione castellum,
 quod Clarium vocant, cepe-
 runt: ubi manubiarum au-
 ctione instituta, sedem ad ra-
 pinas faciendas cum locum
 sibi statuere. Verum id qui-
 dem castellum paucis admo-

dum diebus penitus expu-
 gnavit Timoxenus, Achæo-
 rum prætor; assumpto expe-
 ditionis comite Taurione,
 quem Antigonus reliquerat
 rebus Peloponnesi ad reges
 Macedonum pertinentibus
 præfectum. Rex enim An-
 tigonus Corinthum quidem
 permisso Achæorum, Cleo-
 menici belli causa, obtinue-
 rat; Orchomenum vero, vi
 a se captum, Achæis non
 restituerat, verum ipse sibi
 vindicaverat detinueratque;
 nempe eo consilio, ut mihi
 quidem

τῆς εἰσόδου κυριεύειν τῆς εἰς Πελοπόννησον, ἀλλὰ A.V. 533.
καὶ τὴν μεσόγειον αὐτῆς παραφυλάττειν, διὰ τῆς
τὴν Ὀρχομενῶν φρουρᾶς καὶ παρασκευῆς. Οἱ δὲ περὶ Aratus
τὸν Δορίμαχον καὶ Σκόπαν, παρατηρήσαντες τὸν praet. de-
καιρὸν, ἐν ᾧ λοιπὸς ἦν Τιμοξένῳ μὲν ὀλίγος ἔτι χρό- sign. A-
νος τῆς ἀρχῆς, Ἄρατος δὲ καθίστατο μὲν εἰς τὸν chporum.
ἐνιαυτὸν τὸν ἐπιόντα στρατηγὸς ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν, Ol. 139.4.
σοῦπω δὲ ἔμελλε τὴν ἀρχὴν ἔχειν· συναθροίσαντες A.V. 534.
πανδημεὶ τοὺς Αἰτωλοὺς ἐπὶ τὸ Ῥίον, καὶ παρα- Messe-
σκευασάμενοι πορθμεῖα, καὶ ταῖς Κεφαλληνῶν ἐτοι- niam po-
μάσαντες ναῦς, διεβίβασαν τοὺς ἀνδρας εἰς Πελο- pulantur
πόννησον, καὶ προῆγον ἐπὶ τὴν Μεσσηνίαν. Ποιού- Aetoli.
μενοι δὲ τὴν πορείαν διὰ τῆς Πατραίων καὶ Φα-
ραίων καὶ Τριταίων χώρας, ὑπεκρίνοντο μὲν, βού-
λεσθαι μηδὲν ἀδίκημα ποιεῖν εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς· οὐ
δυναμένου δὲ τοῦ πλήθους ἀπέχεσθαι τῆς χώρας,
διὰ τὴν πρὸς ταῖς ὠφελείας ἀκρασίαν, κακοποιοῦν-

B 2

tes

8. τὴν Μεσσηνίαν. τὴν Μεσσηνίαν Bau. Ang. Reg. A. 9. βούλεσθαι.
βουλεύεσθαι Flor.

quidem videtur, quo non
aditum dumtaxat liberum in
Peloponnesum haberet, sed
& mediterranea custodiret
praesidii illius ope, quod cum
necessario apparatu Orchome-
meni esset futurum. *Dori-*
machus & *Scopas*, tempore
observato, quo pauci Timo-
xeno dies ad abeundum ma-
gistratu superabant, *Aratus*
vero, in annum sequentem
praetor designatus, nondum
inierat; iussa Rhium conve-
nire omni *Aetolorum* multi-

tudine, praeparatis vectoriis
navigiis, provisoque ut prae-
sto essent Cephalleniorum
naves; copias in Pelopon-
nesum trajiciunt, ac Messe-
niam versus agmen ducunt.
Et quum per fines *Patraen-*
sium, *Pharaensium*, & *Tri-*
taensium iter facerent, simu-
larunt illi quidem, nullo se
maleficio Achæos velle læ-
dere: sed quum agrorum
copiis abstinere manum mi-
les non possit, (tanta fuit
ejus incontinentia & praedæ
avid-

OL. 139. 4. ⁴τες αὐτὴν καὶ λυμαίνόμενοι διήεσαν, μέχρι παρεγγε-
νήθησαν εἰς τὴν Φιγαλείαν. ποιησάμενοι δὲ τὴν ὁρ-¹¹
μὴν ἐντεῦθεν αἰφνιδίως καὶ θρασέως, ἐνέβαλον εἰς
τὴν τῶν Μεσσηνίων χώραν· οὔτε τῆς ὑπαρχούσης
αὐτοῖς ἐκ παλαιῶν χρόνων πρὸς τοὺς Μεσσηνίους
φιλίας καὶ συμμαχίας οὐδ' ἠντιοῦν ποιησάμενοι
πρόνοιαν· οὔτε τῶν κατὰ κοινὸν ὠρισμένων δικαίων
παρ' ἀνθρώποις. ἅπαντα δ' ἐν ἐλατρίῳ θέμενοι τῆς¹²
σφετέρως πλεονεξίας, ἀδεῶς ἐπόρθουν, οὐ τολμών-
των ἐπεξίεναι καθόλου τῶν Μεσσηνίων.

VII.
Messeniis
auxilium
dece-
runt
Achæi.

Οἱ δ' Ἀχαιοὶ, καθηκούσης αὐτοῖς ἐκ τῶν νόμων
συνόδου κατὰ τὸν καιρὸν τούτων, ἦγον εἰς Ἀργίον.
συνελθόντες δ' εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τῶν τε Πα-³
τραίων καὶ Φαραίων ἀπολογιζομένων τὰ γεγονότα
περὶ τὴν χώραν αὐτῶν ἀδικήματα κατὰ τὴν τῶν
Λιτωλῶν δίοδον· τῶν τε Μεσσηνίων παρόντων κατὰ
πρεσβείαν, καὶ δεομένων σφίσι βοηθεῖν ἀδικουμένοις
καὶ παρασπονδυμένοις· διακούσαντες τῶν λεγομέ-³

νων,

10. Φιγαλείαν. Φιγαλίαν b. l. Vat. Flor. Aug. Reg. A.

aviditas;) populabundi at-
que omnia vastantes transi-
verunt, donec ad *Phigaleam*
pervenerunt. Ea belli arce
ulsi, subito atque audacter
*Messeni*orum agros incursant:
neque aut illius amicitie &
societatis, quæ a longo tem-
pore ipsis intercedebat cum
Messeniis, aut communis
juris, in quod gentes omnes
confessere, rationem habent
vel minimam. Sed jura
omnia avaritiæ suæ posipo-
nentes, impune populatio-

nes faciebant: Messeniis in
hostem exire plane non au-
dentibus.

7. *Achæi*, legitimi conci-
lii tempore appetente, *Ar-
giis* veniunt. Vbi omnes
ad concilium convenere, Pa-
træenses Pharæensesque de-
trimenta agris in transitu
Aetolorum illata exponunt,
& *Messinii* per legatos suos
opem sibi ferri possunt, de
injuriis ac perfidia *Aetolorum*
in se conquerentes. His au-
ditis,

νων, καὶ συναγανακτοῦντες μὲν τοῖς Πατραεῦσι A.V. 534.
καὶ Φαραιεῦσι, συμπάσχοντες δὲ ταῖς τῶν Μεσση-
νίων ἀτυχίαις· μάλιστα δὲ νομίζοντες εἶναι δεινόν,
εἰ μὴτε συγχωρήσαντος τοῖς Λιτωλοῖς μηδενὸς τὴν
δίοδον, μηδὲ καθάπαξ ἐπιβαλλόμενοι παραιτεῖσθαι,
κατετόλμησαν ἐπιβῆναι στρατοπέδῳ τῆς Ἀχαιῆας
ὑπὲρ τὰς συνθήκας· ἐπὶ πᾶσι τούτοις παροξυν-
θέντες, ἐψηφίσαντο βοηθεῖν τοῖς Μεσσηνίοις, καὶ
συνάγειν τὸν στρατηγὸν τοὺς Ἀχαιοὺς ἐν τοῖς
ἔπλοις· ὃ δ' ἂν τοῖς συνελθοῦσι βουλευομένοις δόξῃ,
ἐτούτ' εἶναι κύριον. Ὁ μὲν οὖν Τιμόξενος, ὁ τότε ἔτι
ὑπάρχων στρατηγός, ὅσον οὐπω ληγούσης τῆς ἀρ-
χῆς, ἅμα δὲ τοῖς Ἀχαιοῖς ἀπιστῶν, διὰ τὸ ξαδύ-
μως αὐτοὺς ἐσχηκέναι κατὰ τὸ παρὸν περὶ τὴν ἐν
τοῖς ἔπλοις γυμνασίαν, ἀνεδύετο τὴν ἐξόδον, καὶ
γκαθόλου τὴν συναγωγὴν τῶν ὄχλων. μετὰ γὰρ τὴν

Acheo-
rum ar-
mis diffi-
dit Timo-
xenus.

B 3

Κλεο-

VII. 6. ὅσον οὐπω. *Vocab. ὅσον, quo caret vulgo omnes, ex contextu. Retiit adjiciendum putavi.*

ditis, Achæi, Patræensium
ac Pharæensium indignatio-
ni consentientes, Messenio-
rumque miseriis ad miseri-
cordiam moti; maxime ve-
ro indignum rati, aulos esse
Aetolos præter formulam
pactionis cum exercitu A-
chæiam ingredi, quum ne-
que quicquam transitum illis
concessisset, & ipsi ne de
rogando quidem transitu co-
gitassent: hæc omnes ob
causas irritati, decreverunt
Messeniis auxiliari; Et, post-
quam prætor Achæos in ar-

mis coëgisset, quidquid con-
gregatis super ea re delibe-
rantibus visum esset facien-
dum, id ut ratum esset. At
Timoxenus quidem, qui præ-
tor adhuc tunc erat; quo-
niam & instabat tempus, quo
magistratu erat abiturus, &
parum ipse Achæis fidebat,
propterea quod illa tempe-
state admodum negligenter
in armis erant exercitati,
expeditionem atque omni-
no congregationem multi-
tudinis refugiebat. Omnes
namque Peloponnesii, a quo
tempore

ΟΙ 139.4. Κλεομένους τοῦ Σπαρτιατῶν βασιλέως ἔκπτωσιν, κάμνοντες μὲν τοῖς προγεγονόσι πολέμοις, πιστεύοντες δὲ τῇ παρούσῃ καταστάσει, πάντες ὠλιγώρησαν Πελοποννήσιοι τῆς περὶ τὰ πολεμικὰ παρὰ σκευῆς. Ὁ δ' Ἄρατος, σχετλιάζων καὶ παροξυνόμενος ἐπὶ τῇ τόλμῃ τῶν Αἰτωλῶν, θυμικώτερον ἐχρῆτο τοῖς πράγμασιν, ἅτε καὶ προὔπαρχούσης αὐτοῖς ἀλκοτριότητος ἐκ τῶν ἐπάνω χρόνων. διὸ καὶ συνάγειν ἔσπευδε τοὺς Ἀχαιοὺς ἐν τοῖς ὅπλοις, καὶ συμβαλεῖν πρόθυμος ἦν τοῖς Αἰτωλοῖς. τέλος δὲ, πένθ' ἡμέραις πρότερον τοῦ καθ' ἡκόντος αὐτῷ χρόνου παραλαβὼν παρὰ τοῦ Τιμοξένου τὴν δημοσίαν σφραγίδα, πρὸς τε τὰς πόλεις ἔγραφε, καὶ συνῆγε τοὺς ἐν ταῖς ἡλικίαις μετὰ τῶν ὅπλων εἰς τὴν Μεγάλην πόλιν. ὑπὲρ αὐτοῦ δοκεῖ μοι πρέπον εἶναι βραχέα προειπεῖν, διὰ τὴν ιδιότητα τῆς φύσεως.

Aratus
ante tem-
pus init
prætu-
ram.

Ἄρατος

tempore regno Lacedæmoniorum Cleomenes excidit, partim superioribus bellis fessi, partim duratorum præsentem statum confisi, rei bellicæ curam contemptui habuerant. Aratus vero, indigne ferens, graviterque commotus audacia ista Aetolorum, ardentiore animo rem tractabat; utpote non tum primum, sed jam olim Aetolis infensus. Quamobrem Achæos in armis cogere festinabat, manum conse-

rere cum Aetolis paratus. Tandem, diebus quinque prius quam tempus advenisset, quo illi ineundus erat magistratus, suscepto publico sigillo a Timoxeno, literas ad civitates scripsit, & universæ publi armis gerendis aptæ diem, qua Megalopolin convenirent, edixit. Ceterum de hoc viro, propter singularem ejus indolem, consentaneum videtur pauca hic prius commemorare.

8. Erat

Ἄρατος γὰρ ἦν τὰ μὲν ἄλλα τέλειος ἀνὴρ εἰς A.V. 534.
 τὸν πραγματικὸν τρόπον. καὶ γὰρ εἶπεν καὶ δια- VIII.
 νοηθῆναι καὶ στέξαι τὸ κριθὲν δυνατός· καὶ μὴν ^{Atati in-}
 ἐνεγκεῖν τὰς πολιτικὰς διαφορὰς πράως, καὶ Φί- ^{genium}
 λους ἐνθῆσθαι, καὶ συμμαχοὺς προσλαβεῖν, οὐδε- ^{& mores.}
 ζνός δεύτερος· ἔτι δὲ πράξεις, ἀπάτας, ἐπιβουλαῖς
 συστήσασθαι κατὰ τῶν πολεμίων, καὶ ταύτας ἐπὶ
 τέλος ἀγαγεῖν διὰ τῆς αὐτοῦ κακοπαθείας καὶ τόλ-
 4 μης, θεινότητος. ἐναργῆ δὲ τῶν τοιούτων μαρτύρια
 καὶ πλείω μὲν, ἐκφανέστατα δὲ τοῖς ἱστορηκόσι κα-
 τὰ μέρος, περὶ τε τῆς Σικυῶνος καὶ Μαντινείας κα-
 ταλήψεως, καὶ περὶ τῆς Αἰτωλῶν ἐκ τῆς Πελληνέων
 πόλεως ἐκβολῆς· τὸ δὲ μέγιστον, περὶ τῆς εἰς Ἄκρο-
 5 κόρινθον πράξεως. Ὁ δ' αὐτὸς οὗτος, ὅτε τῶν
 ὑπαίθρων ἀντιποιήσασθαι βουλευθείη, νωθεὶς μὲν ἐν
 ταῖς ἐπινοίαις, ἀτολμος δὲ ἐν ταῖς ἐπιβολαῖς· ἐν

B 4

ὄψε

VIII. 4. δὲ τῶν τοιούτων. δὲ τὰ τοιούτων *Ang. Reg. A.* δὲ τὰ τού-
 των *edd. ex Bav.* 5. ὅτε τῶν. ὑπὸτε τῶν *Snid.*

8. Erat nempe ARATUS vir cetera numeris omnibus absolutus ad res gerendas. Nam & eloquendi facultate, & mente ingenioque, & arte consilia sua tegendi præstabat: in dissensionibus civilibus leniter ferendis, jungendis amicitiiis, fociis alli-
 ciendis, nemini secundus: adhæc, in molitionibus occultis, dolis, & insidiis hosti struendis, iisque laboris improbi tolerantia audacter ad effectum perducendis, solertissimus. Cujus rei ma-

nifesta sunt testimonia cum alia multa, tum illustrissima, si quis res ab eo gestas sigillatim cognitās habeat, quando urbes Sicyonem & Mantineam occupavit, item cum Aetolos Pellenensium oppido ejecit: omnium vero maximum, *Acrocorinthus* dolo intercepta. Hic idem tamen *Aratus*, quoties in aperto ductare exercitum instituit, tardus in consiliis excogitandis, in rebus aggrediendis parum audax fuit; & qui eorum, quæ terribilia cen-
 sentur,

Ol. 139. 4. ὄψαι δ' οὐ μένων τὸ δεινόν. διὰ καὶ τροπαίων ἐπ' αὐ-6
 τὸν βλέπόντων ἐπλήρωσε τὴν Πελοπόννησον· καὶ
 τῇδ' ἢ πῃ τοῖς πολεμίοις αἰέ ποτ' ἦν εὐχέρως.
 Οὕτως αἱ τῶν ἀνθρώπων φύσεις οὐ μόνον τοῖς σώ-7
 μασιν ἔχουσι τι πολυειδές, ἐτι δὲ μάλλον ταῖς ψυ-
 χαῖς· ὥστε τὸν αὐτὸν ἄνδρα μὴ μόνον ἐν τοῖς δια-
 φέρουσι τῶν ἐνεργημάτων, πρὸς ἃ μὲν εὐφυῶς ἔχεν,
 πρὸς ἃ δὲ ἐναντίως, ἀλλὰ καὶ περὶ τινὰ τῶν ὁμοει-
 δῶν πολλαίαι τὸν αὐτὸν καὶ συνετώτατον εἶναι καὶ
 βραδύτατον, ὁμοίως δὲ καὶ τολμηρότατον καὶ δειλό-
 τατον. οὐ παρὰδόξα ταῦτά γε, συνήθη δὲ καὶ γνώ-8
 ρημα τοῖς βουλομένοις συνεφιστάμεν. τινες μὲν γάρ
 ἐν ταῖς κυνηγίαις εἰσὶ τολμηροὶ πρὸς τὰς τῶν θη-
 ρίων συγκαταστάσεις, οἱ δ' αὐτοὶ πρὸς ὄπλα καὶ
 πολεμίους ἀγενεῖς· καὶ τῆς τε πολεμικῆς χρείας,
 τῆς κατ' ἄνδρα μὲν καὶ κατ' ἰδίαν, εὐχερεῖς καὶ

πρακτι-

7. ἀλλὰ καὶ περὶ τινὰ. *Deest vulgo καὶ, quam adferri ex Vat. & Flor.*
 9. κυνηγίας. κυνηγεσίας *Smith.* *Ibid.* καὶ τῆς τε. καὶ τῆς δὲ
legend. putavit Reisk.

sentur, conspectum ferre non
 valeret. Itaque etiam tro-
 pæis ad se spectantibus Pe-
 loponnesum implevit: sem-
 perque ab hac parte non
 magno conatu ab adversariis
 fuit superatus. Adeo natu-
 ra hominum, non corpori-
 bus tantum, sed multo ma-
 gis etiam animis, *e variis*
veluti mixta sunt formis;
 ut idem homo, partim aptus,
 partim ineptus inveniat,ur,
 non dicam ad diversas actio-
 nes, verum etiam ad non-
 nullas quæ generis sunt
 ejusdem: estque idem sæpe

ingeniosissimus & tardissi-
 mus; ac similiter audentissi-
 mus idem ac timidissimus.
 Neque rem novam aut abhor-
 rentem a communi hominum
 opinione dicimus; sed quam
 usu sint experti, probeque
 norint, quicumque voluerint
 attendere. Est enim inveni-
 re nonnullos, qui in vena-
 tionibus ad congressus cum
 feris sint animosi, quum ad-
 versus arma atque hostes ii-
 dem sint ignavi: alii ad bel-
 li usus, quoties viritim &
 privatim res geritur, expe-
 diti sunt atque follertes; in
 com-

πρακτικοί, κοινῇ δὲ καὶ μετὰ πολεμικῆς ἐνίων συν-Α. V. 534.
 10 τῶν ἄπρακτοι. Θετταλῶν γοῦν ἵππεῖς, κατ' Ejus rei
exempla.
 ἵλην μὲν καὶ Φαλαγγίδην, ἀνυπόστατοι· χωρὶς δὲ
 παρατάξεως πρὸς καιρὸν καὶ τόπον κατ' ἄνδρα
 κινδυνεύσαι, δύσχεστοι καὶ βραδεῖς. Λίτωλοι δὲ
 11 τούτων τ' ἀναντία. Κρήτες δὲ, καὶ κατὰ γῆν καὶ
 κατὰ θάλατταν, πρὸς μὲν ἐνέδρας καὶ ληστείας
 καὶ κλοπὰς πολεμίων, καὶ νυκτερινὰς ἐπιθέσεις,
 καὶ πάσας τὰς μετὰ δόλου καὶ κατὰ μέρος χρείας
 ἀνυπόστατοι· πρὸς δὲ τὴν ἐξ ὁμολόγου καὶ κατὰ
 πρῶτον Φαλαγγίδην ἔφοδον, ἀγενεῖς καὶ πλάγιοι
 ταῖς ψυχαῖς. Ἀχαιοὶ δὲ καὶ Μακεδόνες τ' ἀναντία
 12 τούτων. Ταῦτα μὲν εἰρήδω μοι, χάριν τοῦ μὴ δια-
 πιστεῖν τοὺς ἀναγινώσκοντας τοῖς λεγομένοις, εἰάν
 που περὶ τῶν αὐτῶν ἀνδρῶν ἐναντίας ἀποφάσεις
 ποιῶμεθα περὶ τὰ παραπλήσια τῶν ἐπιτηδευ-
 μάτων.

B 5

Ἀθροί-

9. ἐνίων. Ἀπ' ἔργου?

communi bello, & cum aliis
 in acie stantes, sunt inutiles.
 Sic certe *Theſſalorum equi-*
tum impetus, quando turma-
 tim aut iuxta aciem pugnant,
 sustineri non potest; ad pu-
 gnandum extra aciem pro
 loco & tempore viritum, in-
 habiles sunt ac lenti: *Aetoli*
 contrario modo se habent.
Cretensium, terra marique,
 ad insidias, latrocinia, furta
 belli, nocturnas invasiones,
 & omnia facinora cum dolo

conjuncta ac minuta, vis est
 intolerabilis; at, quoties ex
 compacto res agitur, & ho-
 stis acie instructa ex adverso
 irrumpit, parum generosos &
 animi parum firmi se pro-
 dunt: contrarium observet
 in *Achaïs & Macedonibus*.
 Atque hæc dicta nobis sun-
 to, ne fidem nostram suspi-
 citam lectores habeant, sicuti
 de viris iisdem contraria
 judicia fecerimus super simi-
 libus institutis.

9. Igi-

Ol. 139.4.

IX.

Achæi in

armis

conve-

niunt.

Ἀθροισθέντων δὲ τῶν ἐν ταῖς ἡλικίαις μετὰ τῶν ὅπλων εἰς τὴν Μεγάλην πόλιν κατὰ δόγμα τῶν Ἀχαιῶν· (ἀπὸ γὰρ τούτων παρεξέβημεν) καὶ τῶν Μεσσηνίων αὖθις ἐπιπορευθέντων ἐπὶ τὸ πλῆθος, καὶ δεομένων μὴ περιθεῖν σφᾶς, προφανῶς οὕτω παρεσπονδημένους· βουλομένων δὲ καὶ τῆς κοινῆς συμμαχίας μετασχεῖν, καὶ σπευδόντων ὁμοῦ τοῖς ἄλλοις ἐπιγγραφεῖν· περὶ μὲν τῆς συμμαχίας οἱ 3 πρεσβυτάτες τῶν Ἀχαιῶν ἀπέλεγον, οὐ φάσκοντες δυνατόν εἶναι, χωρὶς Φιλίππου καὶ τῶν συμμάχων, οὐδένα πρὸς λαβεῖν· ἔτι γὰρ ἑνορκος ἔμενε πᾶσιν ἡ γεγενημένη συμμαχία δι' Ἀντιγόνου κατὰ τοὺς Κλεομενικοὺς καιροὺς Ἀχαιοῖς, Ἠπειρώταις, Φωκεῦσι, Μακεδόσι, Βοιωτοῖς, Ἀκαρναῖσι, Θετταλοῖς. Ἐξελεύσεσθαι δὲ καὶ βοηθήσεν αὐτοῖς ἔφασκαν, ἐάν τις ὁμῆρα δῶσιν οἱ παραγεγονότες τοὺς ἑαυτῶν υἱούς

εἰς

IX. 1. κατὰ δόγμα. κατὰ τὸ δόγμα τῶν Ἀχ. Flor. κατὰ τῶν Ἀχαιῶν δόγμα Vat. Malim κατὰ τὸ τῶν Ἀχαιῶν δόγμα. 2. προφ. οὕτω παρσιπ. οὕτω προφανῶς παρασπονδουμένοις Vat. Flor. Ang. Reg. A. 4. Ἀκαρναῖσι correxi monente Gronov. Vulgo omnes Ἀρκάσι.

¶ Igitur, postquam ex Achæorum edicto armati Megalopolin convenerant qui ætate militari erant; (inde enim divertit nostra oratio:) quum ad multitudinem iterum adiiissent Messenii, orantes, ne se tam manifesto scelere oppressos deferrent, cupientesque in communis societatis socius recipi, & ut columnæ sæderis suum cum ceteris nomen inscriberetur, admodum optantes: de societate quidem principes A-

chæorum abnuerunt; quod dicerent, insciis Philippo ac reliquis sociis neminem admitti posse. Adhuc enim manebat illius jurisjurandi religio, quo temporibus Cleomenicis Antigonus societatem sanciverat inter Achæos, Epirotas, Phocenses, Macedones, Bæotos, Acarnanes ac Thessalos. Copias tamen eduçuros se, & opem eis laturos, promittere: si modo qui advenerant non recusarent, filios suos obfidum

εἰς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων πόλιν, χάριν τοῦ μὴ δια- A.V. 534.
 λυθῆσθαι πρὸς Αἰτωλοὺς χωρὶς τῆς τῶν Ἀχαιῶν
 βουλευσεως. Ἐστρατοπέδευον δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι,
 κατὰ τὴν συμμαχίαν ἐξεληλυθότες, ἐπὶ τοῖς τῶν
 Μεγαλοπολιτῶν ἔρεϊς, ἐφέδρων καὶ θεωρῶν μᾶλλον,
 ἢ συμάχων ἔχοντες τάξιν. Ἄρατος δὲ, τὸν τρέ- Aetolos
 πον τοῦτον τὰ πρὸς Μεσσηνίους διαπεράξας, ἐπεμπε- Pelopon-
 πρὸς τοὺς Αἰτωλοὺς, διασαφῶν τὰ δεδογμένα, καὶ nese ex-
 παρακελεύόμενος ἐπανάγειν ἐκ τῆς τῶν Μεσσηνίων cedere
 χώρας, καὶ τῆς Ἀχαιῆας μὴ ψεύειν· εἰ δὲ μὴ, διότι jubent.
 κηρήσεται τοῖς ἐπιβαίνουσιν ὡς πολεμίοις. Σκόπας
 δὲ καὶ Δορίμαχος, ἀκούσαντες τὰ λεγόμενα, καὶ
 γνόντες ἠθροισμένους τοὺς Ἀχαιοὺς, ἠγούντο συμ-
 φέρεν σφίσι τότε πείθεσθαι τοῖς παραγχελλομένοις.
 Παραυτίκα μὲν οὖν ἐξαπέστελλον γραμματοφόρους Parant
 εἰς τε Κυθῆρην, καὶ πρὸς Ἀρίσταναν τὸν τῶν Αἰτω- abire Ae-
 λῶν στρατηγόν, ἀξιῶντες κατὰ σπουδὴν αὐτοῖς toli.
 ἀπο-

3. τότε πείθεσθαι. τότε τείθεσθαι dant scripti omnes: quod in
 τὸ πείθεσθαι mutavit Casaub. Nulla mutatione opus fuisse censuit
 Reisk.

dum loco Lacedaemone collo-
 care; quo ne absque Achaeo-
 rum voluntate pacem cum Ae-
 tolis essent facturi. Egressi
 etiam erant ex foederis legi-
 bus Lacedaemonii, & ad fi-
 nes Megalopolitanorum ca-
 stra habebant; magis ut se-
 dentes spectantesque even-
 tum observarent, quam ut
 sociorum officio fungeren-
 tur. Ita administrato Messe-
 niorum negotio, Aratus ad
 Aetolos mittit, qui significa-
 rent quod decretum fuerat:

monetque illos, ut ex agro
 Messeniorum excedant, neque
 in Achaiani pedem inferant;
 alioquin pro hostibus se habi-
 turum, si qui ingrederentur.
 Quae ut audiverunt Scopas
 & Dorimachus, cernentes
 convenisse jam in unum A-
 chaeos, e re sua duxerunt,
 ut in praesentia postulata fa-
 cerent. Sine mora igitur ta-
 bellarios Cyllenen & ad Ari-
 stonem praetorem Aetolorum
 expediunt; postulantes, mit-
 ti sibi festinato vectorias na-
 ves

συμμένειν· τὰ μὲν διαγωνιάσαντες, μὴ κατὰ τὴν ^{Arato} ^{diffidunt} ^{Aetoli.} ^{A.V. 534.}
εἰς τὰς ναῦς ἐμβασιν ἐπιθῶνται σφίσι περισπωμέ-
νοῖς, τὰ δὲ σπουδάζοντες συγχία τὸν πόλεμον.

4τὴν μὲν λείαν ἀπέστειλαν ἐπὶ τὰ πλοῖα, συστή-
σαντες τοὺς ἱκανοὺς καὶ τοὺς ἐπιτηδείους πρὸς τὴν
διακομιδὴν, προσεντελάμενοι τοῖς ἐκπεμπομένοις
ταῦτα πρὸς τὸ ῥίον ἀπαντᾶν, ὡς ἐντεῦθεν ποιη-
5σόμενοι τὴν ἐμβασιν. αὐτοὶ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἐφή-
δρευον τῇ τῆς λείας ἐξαποστολῇ περιέποντες· με-
τὰ δὲ ταῦτα προῆγον ἐκ μεταβολῆς ὡς ἐπ' Ὀλυμ-
6πίας. Ἀκούοντες δὲ, τοὺς περὶ τὸν Ταυρίωνα με- ^{Iter}
τὰ τοῦ προσηρημένου πλήθους περὶ τὴν Κλετορίαν ^{avertunt}
εἶναι, καὶ νομίζοντες αὐδ' ὡς δυνήσεσθαι τὴν ἀπὸ τοῦ ^{adversus}
ῥίου διάβασιν ἀνευ κινδύνου ποιήσεσθαι καὶ συμπλο-
7κῆς· ἔκριναν συμφέρον τοῖς σφετέροις πράγμασιν,
ὡς τάχιστα συμμίξαι τοῖς περὶ τὸν Ἄρατον, ἀκμήν
8ὀλγόις οὖσι, καὶ τοῦ μέλλοντος ἀνυπονοήσις· ὑπο-
λαβόντες,

3. συμμένειν. συμβαίνειν *Bay. Aug. & Regii.* Ibid. διαγωνιάσαντες.
διαγωνιάσαντες *Vat. Flor.* 4. ἐκπεμπ. ταῦτα. *Αἱ μετὰ ταῦτα?*
Αἱ αὖτις? 8. ὑπολαβόντες. ὑπολαμβάνοντες *Flor.*

manereque in armis; par-
tim veriti, ne, dum ipsi in
navium ingressu forent oc-
cupati, ab hoste invaderen-
tur, partim belli conflandi
studio, prædam ad naves
mittunt; cura illius deferen-
dæ idoneo numero hominum
ad eam rem aptorum com-
missa, quibus proficiscenti-
bus mandarunt, ut ad *Rhium*
deinde sibi præsto essent,
utpote naves inde conscen-
suris. Ipsi primo prædam
præmissam præsidii causa

subsequi, omnia circumspe-
ctantes: deinde *Olympiam*
versus iter avertunt. Quum
vero *Taurionem* atque *Ara-
tum*, cum iis quas diximus
copiis, in agro *Clitoriorum*
esse intelligerent; rati, ne
sic quidem trajecturos se a
Rhio absque periculo &
dimicatione; optimum esse
constituerunt, quam primum
cum hostibus concurrere,
dum adhuc pauci numero
essent, & nihil dum tale su-
spicarentur. Ita enim apud
se

Ol. 139. 4. λαβόντες, ἂν μὲν τρέψωνται τούτους, προκατασφραντες τὴν χώραν, ἀσφαλῆ ποιήσασθαι τὴν ἀπὸ τοῦ Ἴριου διάβασιν, ἐν ᾧ μέλλει καὶ βουλευέται συναθροίζεσθαι πάλιν τὸ τῶν Ἀχαιῶν πλῆθος· ἂν δὲ καταπλαγέντες φυγομαχῶσι, καὶ μὴ βούλωνται συμβάλλειν οἱ περὶ τὸν Ἄρατον, ἄνευ κινδύνου ποιήσασθαι τὴν ἀπόλυσιν, ὅποτε αὐτοῖς δοκῇ συμφέρεν. Οὗτοι μὲν οὖν, τοιούτοις χρησάμενοι λογισμοῖς, 10 προῆγον, καὶ κατεστρατοπέδευσαν περὶ Μεθυδρίον τῆς Μεγαλοπολίτιδος.

XI. Οἱ δὲ τῶν Ἀχαιῶν ἡγεμόνες, συνέντες τὴν παρυσίαν τῶν Αἰτωλῶν, εὐτὼ κακῶς ἐχρήσαντο τοῖς XI.
Aratus
male con-
sulit re-
bus suis. πρᾶγμασιν, ὥστ' ὑπερβολὴν ἀνείας μὴ καταλιπεῖν. ἀναστρέψαντες γὰρ ἐκ τῆς Κλειτορίας, κατεστρα- 2 τοπέδευσαν περὶ Καφύας. τῶν δ' Αἰτωλῶν πεισιμέ- 3 νων τὴν πορείαν ἀπὸ Μεθυδρίου παρὰ τὴν τῶν Ὀρχομενίων πέλιν, ἐξάγοντες τοὺς Ἀχαιούς, ἐν τῷ τῶν Καφύων πεδίῳ παρενέβαλον, πρίβλημα πεισύ- 4 μνοι

se cogitabant: si hos fugare possent, omni clade belli regione pervastata, tuto se, dum cunctaretur Aratus, & de convocanda Achæorum multitudine deliberaret, a Rhio fore trajecturos: quod si, inopinato casu perterriti, pugnam adversarii detrectarent, & dimicare nollent; tum se absque ullo periculo, quando ita conducere suis rationibus arbitrarentur, discessuros. Hæc isti secum reputantes, pergunt ducere, donec circa *Methydrium* in

agro Megalopolitanorum castra metantur.

II. *Achæorum* duces, ut resciverunt appropinquasse hostes, adeo male rebus suis consuluerunt, ut ad stultitiam nihil sibi reliqui fecerint. Reverſi enim e Clitoriorum finibus, prope *Caphyas* confederunt: & quum Aetoli, Methydrio profecti, præter urbem Orchomenum agmen ducerent; ipsi Achæos educunt, atque in Caphyenſium campis in aciem dirigunt, habentes muni-

4 μενει τὸν δι' αὐτοῦ ῥέοντα ποταμόν. Οἱ δ' Αἰτωλοὶ, A.V. 534.
καὶ διὰ τὰς μεταξὺ δυσχωρίας, (ἦσαν γὰρ ἐτι πρὸ
τοῦ ποταμοῦ τάφροι καὶ πλείους δύσβατοι) καὶ διὰ
τὴν ἐπιφασιν τῆς ἐτοιμότητος τῶν Ἀχαιῶν πρὸς τὸν
κίνδυνον, τοῦ μὲν ἐγχερεῖν τοῖς ὑπεναντίοις κατὰ
5 τὴν ἐξ ἀρχῆς πρόθεσιν ἀπεδειλίασαν· μετὰ δὲ
πολλῆς εὐταξίας ἐποιοῦντο τὴν πορείαν, ὡς ἐπὶ τὰς
ὑπερβολαῖς, ἐπὶ τὸν Ὀλίγυρτον· ἀσμενίζοντες, εἰ
μή τις αὐτοῖς ἐγχεροίη καὶ βιάζοιτο κινδυνεύειν.
6 Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἄρατον, τῆς μὲν πρωτοπορείας τῶν Commo-
Αἰτωλῶν ἡδὴ προβατανούσης πρὸς τὰς ὑπερβολαῖς, dum ten-
τῶν δ' ἱππέων σὺραγούντων διὰ τοῦ πεδίου, καὶ συν- pus lo-
εγλίζοντων τῷ πρὸς αὐτοὺς ἐκτεταμένῳ Πρέποδι τῆς παρω- cumque
ρείας, ἐξαποστέλλουσι τοὺς ἱππεῖς καὶ τοὺς εὐζώ- omittit.
νους, Ἐπίστρατον ἐπιστήσαντες τὸν Ἀκαρναῖνα, καὶ
συντάζαντες ἐξάπτεσθαι τῆς σὺραγίας, καὶ κατα-
περάζεν

XI. 4. τάφροι καὶ πλείους. τάφροι οἱ πλείους edd. ex Bau. 5.
Ὀλίγυρτον. Ὀλύγυρτον Ang. Reg. A. Perott. Sic etiam puto valuit
Vrb. ex quo adfertur Ὀλύγυρτον. Ὀλόγυρτον Plutarch. An Ὀλό-
γυρτον? 6. Ἐπίστρατον. Libri omnes ἐπὶ στρατὸν. Contextit
Cesàmb.

menti loco amnem qui per
illam regionem labitur. *Ae-*
toli, tum propter medii in-
tervallī difficultates; (nam
præter fluvium, ante ipsum
fossæ complures ductæ
fuerant, transitu difficil-
es;) tum propter alacritatem
ad prælium; quam
ostenderant Achæi; manum
cum hoste conferere, quod
prius destinauerant, ausi non
sunt: sed composito agmine
per loca elata *Oligyrtum* pe-
tunt; fatis in præsentia ha-

bentes, si nemo ipfos adori-
retur, nec invitos pugnare
cogeret. *Aratus & Taurion*,
postquam primum agmen
Aetolorum ad juga montis
jam processisset, equitibus in
planis ultimam aciem tuen-
tibus, & jam ad prominen-
tem collem, qui *Propus* ap-
pellatur, accedentibus, equi-
tes Achæorum cum leviter
armatis, duce *Episfrato* A-
carnane, in eos mittunt, no-
vissimumque agmen carpere
& laceßere hostem jubent.

Atqui,

ΟΙ.139.4. περράζεν τῶν πολεμίων. Καί τοι γε, εἰ μὲν ἦν κν-7
 δυνεύτεον, οὐ πρὸς τὴν οὐραγίαν ἐχρῆν συμπλέκεσθαι,
 διηनुκτόων ἤδη τῶν πολεμίων τοὺς ὁμαλοὺς τόπους·
 πρὸς δὲ τὴν πρωτοπορείαν, εὐθέως ἐμβαλόντων εἰς
 τὸ πεδίον. οὕτω γὰρ ἂν τὸν ἀγῶνα συνέβη γενέσθαι
 τὸν ὅλον ἐν τοῖς ἐπιπέδοις καὶ πεδινοῖς τόποις· οὗ
 τοὺς μὲν Αἰτωλοὺς δυσχερηστοτάτους εἶναι συνέβαι-
 νε, διὰ τε τὸν καθοπλισμὸν καὶ τὴν ὅλην σύνταξιν·
 τοὺς δ' Ἀχαιοὺς εὐχερηστοτάτους καὶ δυναμικωτά-
 τους, διὰ τὰναντία τῶν προεξημένων. Νῦν δ' ἀφέ-9
 μενοι τῶν οἰκείων τόπων καὶ καιρῶν, εἰς τὰ τῶν
 πολεμίων προτερήματα συγκατέβησαν. τογαραὺν
 ἀκόλουθον τὸ τέλος ἐξέβη τοῦ κινδύνου ταῖς ἐπι-
 βολαῖς.

XII. Ἐξαπτομένων γὰρ τῶν εὐζῶων, τηρεῦντες εἰ
 Pugna τῶν Αἰτωλῶν ἱππεὺς τὴν τάξιν, ἀπεχώρουν εἰς τὴν
 Achæo- τῶν Αἰτωλῶν ἱππεὺς τὴν τάξιν, ἀπεχώρουν εἰς τὴν
 rum cum παρώρεαν, σπεύδοντες συνάψαι τοῖς παρ' αὐτῶν
 Aetolis περὶ τοὺς. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀράτον, οὔτε κατιδόντες·
 ad Ca- καλῶς
 phyas.

Atqui, si pugnandum tunc
 fuit, nequaquam ultimos ad-
 oriri oportuit, cum jam pla-
 na loca essent emensi hostes;
 sed primos, simul atque in
 planitiem sunt ingressi. Ita
 namque certamen omne in
 planis & campestribus locis
 fuisset: ubi propter armo-
 rum genus, & universam
 dispositionem aciei, magno
 suo incommodo dimicaturi
 erant Aetoli; Achæi vero,
 qui & armati & dispositi ge-
 nere diverso erant, magno

fuo commodo pugnaturi &
 plurimum roboris habituri
 erant. Nunc, & loco suo
 & tempore prætermisso, quo
 maxime opportunum erat
 hostibus, eo ad pugnandum
 descenderunt. Itaque con-
 filiis eventus prælii respon-
 dit.

12. Namque, ut pugnam
 levis armatura inchoavit, Ae-
 toli equites servatis ordini-
 bus sub montem succedunt,
 & consequi pedites suos fe-
 stinant. Aratus vero, nec
 quid

καλῶς τὸ γιγνόμενον, οὐδ' ἐκλογισάμενοι δέντων τὸ ^{A.V. 534.}
 μετὰ ταῦτα συμβησόμενον, ἅμα τῷ τοὺς ἰππεῖς ^{Pugna}
 ἰδεῖν ὑποχωρεῦντας, ἐλπίσαντες αὐτοὺς Φεύγειν· ^{Achæo-}
 3 τοὺς μὲν ἀπὸ τῶν κεράτων θωρακίτας ἐξαπέστη- ^{rum cum}
 λαν, παραγγείλαντες βοηθεῖν καὶ συνάπτειν τοῖς ^{Aetolis}
 παρ' αὐτῶν εὐζώνοις· αὐτοὶ δ' ἐπὶ κέρας κλίναντες ^{ad Ca-}
 4 τὴν δύναμιν, ἤγον μετὰ δρόμου καὶ σπουδῆς. Οἱ δὲ ^{phyas.}
 τῶν Αἰτωλῶν ἰππεῖς, διανύσαντες τὸ πεδίον, ἅμα
 τῷ συνάψαι τοῖς πεζοῖς, αὐτοὶ μὲν ὑπὸ τὴν παρῶν
 5 φρεῖαν ὑποστεύλαντες ἔμενον· τοὺς δὲ πεζοὺς ἤθρου-
 ζον πρὸς τὰ πλάγια, καὶ παρεκάλουν, ἐτοίμως
 πρὸς τὴν κραυγὴν ἀνατρεχόντων καὶ παραβοηθού-
 6 των αἰετῶν ἐκ τῆς πορείας. Ἐπεὶ δ' ἀξιομάχους
 ὑπέλαβον εἶναι σφᾶς αὐτοὺς κατὰ τὸ πλῆθος, συ-
 στραφέντες ἐνέβαλον τοῖς προμάχοις τῶν Ἀχαιῶν
 ἰππέων καὶ ψιλῶν· ὄντες δὲ πλείους, καὶ ποιούμενοι
 τὴν ἔφοδον ἐξ ὑπερδεξίου, πολὺν μὲν χρόνον ἐκινδύ-
 νευσαν,

XII. 4. ὑπὸ τὴν. *Perpetram tulgo sumper ὑπὲρ τὴν.* 6. προμάχοις.
προμαχομίνοις Urb. Vat. Flor. Reg. B.C.

quid ageretur satis cognito,
 nec proviso quanta par fue-
 rat prudentia quid postmo-
 dum esset futurum; simulat-
 que videt equites sensim re-
 cedere, ratus fugere illos,
 progredi e cornibus suæ
 aciei loricated, & conjun-
 gere se cum leviter armatis,
 eisque auxiliatum ire jubet.
 Ipse detortum in alterum
 cornu agmen curriculo du-
 cere, & festinanter omnia
 agere. Equites Aetolorum,
 planitiem emensi, statim ut
 peditem sunt adepti, ipsi

quidem monti sese appli-
 cant, ibique gradum figunt;
 pedites vero ad latera con-
 gregant, eosque hortantur;
 cunctis ad ipsorum clamo-
 rem propere accurrentibus,
 & opis ferendæ causâ ex
 itinere se convertentibus.
 Qui ubi numero suo confi-
 dere cœperunt, cuneo facto,
 Achaicorum equitum veli-
 tumque primos ordines in-
 vadunt: quumque & nume-
 ro vincerent, & hostem e lo-
 co superiore peterent; post
 longam quidem dimicatio-

Polybii Histor. T. II.

C

nem

Ol. 139. 4. νευσαν, τέλος δ' ἐτρέψαντο τοὺς συγκαθεστῶτας.

Fugantur. Εὐ δὲ τῶ τούτους ἐγκλίναντας Φεύγον, οἱ παρα-
Achæi ab Aetolis. βοηθεύοντες θωρακίται κατὰ πορείαν ἀτάκτως ἐπι-
παρεγνόμενοι καὶ σπεράδην, οἱ μὲν ἀποροῦντες ἐπὶ
τοῖς γυγνομένοις, οἱ δὲ ἐμπύπτοντες ἀντίοις τοῖς Φεύ-
γουσι κατὰ τὴν ἀποχώρησιν, ἀναστρέφον ἡναγκά-
ζοντο, καὶ τὸ παραπλήσιον ποιεῖν. ἐξ αὐ συνέβαντες
τοὺς μὲν ἐκ τῆς συγκαταστάσεως ἡττηθέντας, μὴ
πλείους ἔσθαι πεντακασίων· τοὺς δὲ Φεύγοντας,
πλείους δισχιλίων. Τοῦ δὲ πράγματος αὐτοῦ δι-
δάσκοντες τοὺς Αἰτωλοὺς ὁ δὲ ποιεῖν, ἔπεινον κατό-
πιν, ἐπιπολαστικῶς καὶ κατακόρως χρώμενοι τῇ
κρυαυγῇ. ποιουμένων δὲ τῶν Ἀχαιῶν τὴν ἀποχώρη-
σιν πρὸς τὰ βαρέα τῶν ἔπλων, ὡς μενόντων ὑπὸ
ταῖς ἀσφαλείαις ἐπὶ τῆς ἐξ ἀρχῆς τάξεως· τὸ μὲν
πρῶτον εὐσχήμων ἐγένεθ' ἡ φυγὴ καὶ σωτήριος.
συνθεασάμενοι δὲ καὶ τούτους λελοιπότες τὰς τῶν ἱ-
τόπων

7. παραβοηθεύοντες. προβοηθεύοντες *Vib. Vrsin. Vat. Flor. Hinc*
προσβοηθ. Reg. B. Ibid. ἐμπύπτοντες. συμπύπτοντες Vib. Vrsin.
Vat. Flor.

nem eos, quibuscum erant
congressi, in fugam tandem
avertunt. Qui dum tergis
versis profugiunt; interim
loricati, in composito agmine
atque sparsim auxilio venien-
tes, partim incerti quid con-
siliū caperent, partim quod
in pedem referentes fugien-
tesque inciderent, ipsi quo-
que redire retrorsum & idem
facere cum aliis cogebantur.
Ex quo evenit, ut, qui in
congressu, cum vincerentur,
plures quingentis non fue-

rant, in fuga plures essent
duobus millibus. *Aetoli*, ab
ipsa re admoniti quid opus
esset facto, tergis eorum in-
stare, immodice effusæque
vociferantes. Quum autem
Achaicæ copiae ad gravem
armaturam suam se recipe-
rent, quam putabant loco
tuto sic ordinatam, ut prin-
cipio fuerat, manere; ho-
nesta primum & salutaris fu-
ga eorum erat. Vbi vero
tuta ad receptum loca etiam
ab his esse relicta, & lon-

go

τόπων ἀσφαλείας, καὶ μακροὺς ὄντας ἐν πορείᾳ A.V. 534.
Fugantur
Achæi ab
Aetolis.
καὶ διαλελυμένους· οἱ μὲν αὐτῶν, εὐθέως διαβαίνον-
τες, αὐτάκτως ἐποίησαντο τὴν ἀναχώρησιν ἐπὶ τὰς

¹² παρακειμένας πόλεις· οἱ δὲ, συμπίπτοντες ἀντίοις
τοῖς ἐπιφερομένοις φαλαγγίταις, οὐ προσεδέοντο τῶν
πολεμίων· αὐτοὶ δὲ σφᾶς αὐτοὺς ἐκπλήττοντες,
¹³ ἠανάγκαζον φεύγειν πρετροπάδην. ἐχρῶντο δὲ τῇ
φυγῇ κατὰ τὴν ἀποχώρησιν, ὥς προσέπομεν, ἐπὶ
τὰς πόλεις· ὃ τε γὰρ Ὀρχομενός, αἴ τε Κἀφύαι
σύνεγχε οὔσαι, πολλοὺς ὤνησαν. μὴ γὰρ τούτου συμ-
βάντος, ἅπαντες ἂν ἐκινδύνευσαν διαφθαρεῖναι πα-
¹⁴ ραελέγως. Ὁ μὲν οὖν περὶ Κἀφύας γενόμενος κίν- Exitus
pugnæ ad
Caphyas.
δυνος, ταῦτον ἀπέβη τὸν τρόπον.

Οἱ δὲ Μεγαλοποῖται, συνέντες τοὺς Αἰτωλοὺς XIII.
περὶ τὸ Μεθύδιον ἐστρατοπεδευκότες, ἦκον ἀπὸ
σάλπργος πανδήμει βοηθοῦντες τῇ κατὰ πέδας
C 2 ἡμέρᾳ

II. διαβαίνοντες ex Reiskii conjell. recepi. Vulgo omnes διαμίνοντες. διακλίναντες suspicatus erat Cusanb. διαρρίοντες Gronov. Ibid. ἀναχώρησιν. ἀποχώρησιν Vat. Flor. Reg. B. 13. ἐπὶ τὰς πόλεις. κατὰ τὰς πόλεις Bav. sed ead. manu superser. ἐπὶ.

go atque interrupto agmine
progredi eos cognoverunt;
alii huc illuc extemplo dila-
psi, in propinquas urbes or-
dinibus non servatis eva-
dunt; alii, in phalangem,
quæ subsidio ipsis obviam
veniebat, incidentes, ut nul-
lus fuisset hostis, ipsi sibi in-
vicem terroris causam præ-
bebant, & effusam capessere
fugam compellebant. Fu-
gientes autem proximas ur-
bes, ut jam diximus, pete-

bant: multisque Orchome-
nus & Caphyæ, quæ oppida
non longe aberant, salutis
fuerunt. Nam absque hoc
foret, inopinata hæc clades
universos fortasse delevisset.
Hic igitur *pugnæ ad Caphyas*
pugnata exitus fuit.

13. *Megalopolitani*, co-
gnito Aetolos circa Methy-
drium castra posuissc, postri-
die ejus diei qua pugnatum
est, omnibus suis copiis tu-
bæ classico convocatis, iup-
petias

Ol. 139. 4. ἡμέρᾳ τῆς μάχης· καὶ μεθ' ὧν ζώντων ἤλπισαν κιν-
 δινεύσειν πρὸς τοὺς ὑπεναντίους, τούτους ἠναγκά-
 ζοντο θάπτειν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τετελευτηκότας.
 ἀρύξαντες δὲ τάφρον ἐν τῷ τῶν Καφυέων πεδίῳ,³
 καὶ συναθροίσαντες τοὺς νεκροὺς, ἐκένευσαν μετὰ
 πάσης φιλοτιμίας τοὺς ἡτυχηκότας. Οἱ δ' Αἰτω-⁴
 λοι, παραδόξως δι' αὐτῶν τῶν ἰππέων καὶ τῶν ψι-
 λῶν παιήσαντες τὸ πρῶτον, λοιπὸν ἤδη μετ'
 ἀσφαλείας διὰ μέσης Πελοποννήσου διήεσαν. Ἐν-
 ᾧ καιρῷ καταπειράσαντες μὲν τῆς Πελοποννήσου πό-
 λεως, κατασύραντες δὲ τὴν Σικυωνίων χώραν, τέλος
 κατὰ τὸν ἰθὺν ἐποίησαντο τὴν ἀπόλυσιν. Τὴν⁶
 μὲν οὖν αἰτίαν καὶ τὴν ἀφορμὴν ὁ Συμμαχικὸς πό-
 λεμος ἔσχεν ἐκ τούτων· τὴν δ' ἀρχὴν ἐκ τοῦ μετὰ
 ταῦτα γενομένου δόγματος ἀπάντων τῶν συμμάχων·
 οἱ συνελθόντες εἰς τὴν τῶν Κορινθίων πόλιν ἐπεκύ-⁷
 ρωσαν, διαπροστατεύσαντος τὸ διαβούλιον Φιλίπ-
 που τοῦ βασιλέως.

Per Isth-
 mum
 redeunt
 Actoli.

Causa
 Belli
 Socialis.

Τὸ

XIII. 6. Verba μετὰ ταῦτα post ἀπάντων ponit Baz. 7. οἱ συνελθόντες.
 Malim utique ὁ συνελθόντες.

petias veniunt: &, quibus-
 cum pugnaturos se adversus
 hostem putabant, eos ab ho-
 ste occisos sepelire sunt co-
 acti. Igitur fovea in agro
Caphyensis effossa, defun-
 ctorum cadavera colligunt,
 & miseris omni honorum
 genere parentant. *Actoli*,
 parta præter spem per equi-
 tes tantummodo & velites
 victoria, de cetero, sine ullo
 jam periculo, per mediam
 Peloponnesum ire pergunt.
 Quo tempore in oppidum

Pellenensium impetum fa-
 cere conati, Sicyoniorum
 etiam agrum populati, ad
 extremum per Isthmum dif-
 fessionem fecerunt. Hæc
 sunt quæ *Bello Sociali caus-
 sam & occasionem* præbue-
 runt: principium vero illius
 fuit decretum cunctorum fo-
 ciorum, quod postea secu-
 tum: id enim in concilio
 Corinthi congregato, cui
 Philippus intererat decreti
 suator & auctor, sancitum
 est.

14. At

Τὸ δὲ τῶν Ἀχαιῶν πλῆθος, μετὰ τινὰς ἡμέρας
 ἀθροισθὲν εἰς τὴν καθήκουσαν σύνοδον, πικρῶς διέ-
 κειτο καὶ κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν πρὸς τὸν Ἄρατον, ὡς
 τούτων ὁμολογουμένως αἴτιον γεγονότα τοῦ προειρη-
 2 μένου συμπτώματος. διὸ καὶ τῶν ἀντιπολιτευομένων
 κατηγοροῦντων αὐτοῦ, καὶ φερόντων ἀπολογισμοὺς
 ἐναργεῖς, ἔτι μᾶλλον ἠγανάκτει καὶ παρωζύετο τὸ
 3 πλῆθος. Ἐδόκει γὰρ πρῶτον ἀμάρτημα προφανὲς
 εἶναι, τὸ, μηδέπω τῆς ἀρχῆς αὐτῷ καθηκούσης,
 προλαβόντα τὸν ἀλλότριον καιρὸν, ἀναδέχεσθαι τὰς
 τοιαύτας πράξεις, ἐν αἷς συνήδει πολλαίαις αὐτῷ
 4 διεσφαλμένοι. Δεύτερον δὲ, καὶ μῆζον τούτου, τὸ
 διαφεῖναι τοὺς Ἀχαιοὺς, ἀκμὴν ἐν μέσῳ Πελοπον-
 νήσου τῶν Αἰτωλῶν ὑπαρχόντων· ἄλλως τε, καὶ προ-
 διεληφότα, διότι σπεύδουσιν οἱ περὶ τὸν Σκόπαν καὶ
 Δοριμαχὸν κινεῖν τὰ καθεστῶτα, καὶ συνταραξάξαι

C 3

τὸν

XIV. 3. τὰς τοιαύτας. τὰς caret Vat. Flor. Vrsin. & deletit Cas-
 simb. Ibid. διεσφαλμένην correxi cum Reisk. Vulgo διεσφαλμένα.

14. At multitudo Achaeorum, post paucos dies ad statum conventum coire; ibique & publice & privatim Arato graviter omnes succensere: ut qui, confessione omnium, solus acceptae cladis culpam sustineret. Et quum factionis contrariae homines ipsum accusarent, ac, quid quantumque ab eo peccatum esset, manifestis rationibus docerent; crescere etiam magis magisque indignatio atque ira multitudinis. In hoc quippe primo peccasse Aratum nemo dubi-

tabat; quod, priusquam magistratus incundi dies advenisset, tempore non suo eum occupasset; resque ejusmodi suscepisset, quas parum feliciter sibi succedere frequenti experientia didicerat. Deinde etiam in hoc errasse, & quidem gravius, arguebatur; quod, Aetolis in media Peloponneso cum maxime constitutis, Achaeos dimisisset; qui praesertim jam ante cognovisset, Scopam & Dorimachum in eo esse, ut praesentem statum turbarent, & bellum concitarent. Tertium pec-

catum

Ol. 139.4. τὸν πόλεμον. Τρίτον δὲ, τὸ συμβαλεῖν τοῖς ὑπεν-
 Accusa-
 tur Ara-
 tus.
 αντίοις οὕτω μετ' ὀλίγων, μηδεμίᾳς κατεπεργούσης
 ἀνάγκης· δυνάμενον ἀσφαλῶς εἰς τὰς παρακειμένας
 πόλεις ἀποχωρῆσαι, καὶ συναγαγεῖν τοὺς Ἀχαιοὺς,
 καὶ τότε συμβαλεῖν τοῖς πολεμίοις, εἰ τοῦτο πάν-
 τως ἡγήτο συμφέρεν. Τελευταῖον, καὶ μέγιστον, 6
 τὸ, προεθιμένον γε συμβαλεῖν, οὕτως εἰκῇ καὶ ἀσκό-
 πως χρῆσασθαι τοῖς πράγμασιν, ὥστε, παρέντα
 τὰ πεδία καὶ τὴν τῶν ὀπλιτῶν χρείαν, δι' αὐτῶν
 τῶν εὐζώνων ἐν ταῖς παρωρείαις πρὸς Αἰτωλοὺς
 ποιήσασθαι τὸν κίνδυνον· οἷς οὐδὲν ἦν τούτου προϋρ-
 Excusat
 se Aratus,
 γιαιότερον, οὐδὲ οἰκειότερον. Οὐ μὲν, ἀλλ' ἅμα τῷ 7
 προελθόντα τὸν Ἁρατον ἀναμνησάει μὲν τῶν προπε-
 πολιτευμένων καὶ πεπραγμένων πρότερον αὐτῶ, φέ-
 ρειν δ' ἀπολογισμοὺς περὶ τῶν ἐγκαλουμένων, ὡς οὐ
 γέγονεν αἴτιος τῶν συμβεβηκότων, αἰτῶνται δὲ συγ-
 γνώμην, εἰ καί τι παρεώρακε κατὰ τὸν γερόμενον
 κίνδυ-

6. ἐν ταῖς παρωρείαις. Ignorant ἐν libri veteres. 7. προελθ. προελθόντα voluerat Vissius.

catum fuit, quod, milites adeo paucos habens, cum hostibus conflixisset; qui posset sine ullo discrimine ad proximas urbes sese recipere, Et copias Achaeorum cogere, atque ita, si id omnino duceret expedire, manum cum hostibus conferere. Postremum, & maximum omnium, illud erat; quod, quandoquidem pugnare decrevit, ita temere ac nullo consilio omnia egisset, ut, campis omissis Et gravi armatura, cujus praecipua futura erat utilitas, per ve-

lites dumtaxat in radicibus montium pugnam cum Aetolis conferuisset; quibus nihil utilius neque commodius potuerat evenire. At enimvero, simulatque progressus in mediam concionem Aratus de suis prioribus in Rempubl. meritis & rebus gestis disseruit, &, ad ea quae sibi fuerant objecta respondens, probare annisus est, non esse damnum sua culpa acceptum; veniam autem petiit, si qua etiam ex parte in eo praelio imprudens peccavisset; denique

κίνδυνον, οἰεσθαι δὲ δεῖν καὶ καθόλου σκοπεῖσθαι τὰ Ἀ. V. 534.
 πρᾶγματα μὴ πικρῶς, ἀλλ' ἀνθρωπίνως· οὕτω τα- Et libera-
 χέως καὶ μεγαλοψύχως μετεμελήθη τὸ πλῆθος, liter ab-
 ὥστε καὶ τοῖς συνεπιτιθεμένοις αὐτῷ τῶν ἀντιπολι- solvitur.
 τευομένων ἐπιπολὺ δυσαρεστῆσαι, καὶ περὶ τῶν ἐξῆς
 πάντα βουλευέσθαι κατὰ τὴν Ἀράτου γνώμην.
 Ἰκτῦτα μὲν οὖν εἰς τὴν προτέραν ἔπεσεν Ὀλυμπιά-
 δα· τὰ δ' ἐξῆς, εἰς τὴν τετταρακοστὴν ἐπὶ ταῖς
 ἑκατόν.

Ἦν δὲ τὰ δόξαντα τοῖς Ἀχαιοῖς ταῦτα· πρὸς XV.
 βεύσιν πρὸς Ἡπειρώτας, Βοιωτοὺς, Φωκίας, Ἀκαρ- Decreta
 ἀνάνας, Φίλιππον· καὶ διασαφεῖν, τίνα τρέπον Δι- Achæo-
 τωλοὶ παρὰ τὰς συνθήκας μεθ' ὅπλων ἤδη δις εἰς- rum adv.
 βεβηκότες ἔησαν εἰς τὴν Ἀχαιίαν· καὶ παρακαλεῖν, Aetolos.
 αὐτοῖς βοηθεῖν κατὰ τὰς ὁμολογίας, προσδέξασθαι
 3 δὲ καὶ τοὺς Μεσσηνίους εἰς τὴν συμμαχίαν. τὸν δὲ
 στρατηγὸν ἐπιλέξαι τῶν Ἀχαιῶν πεζοὺς μὲν πεντα-

C 4

κισχι-

XV. 2. αὐτοῖς βοηθῶν. Restius puto Flor. παρακαλεῖν αὐτοὺς
 βοηθ. Et sic in Vat. fuisse videtur a pr. manu.

que postulavit, ut omnino
 res gestas non malevolo ani-
 mo, sed humaniter specta-
 rent: ibi tum ita repente &
 liberaliter mutata in melius
 est populi voluntas, ut &
 Arati inimicis, qui illum
 premebant, per diu irascere-
 tur, & super iis quæ dein-
 ceptis erant agenda, unius
 Arati consilii stare. Hæc
 superiore Olympiade sunt ge-
 sta: quæ deinceps sequun-
 tur. in centesimam quadra-
 gesimam incidunt.

15. Decreta autem sunt
 ab Achæis hæc: ut ad Epi-
 rotas, Bæotas, Phocenses,
 Acarnanas, & Philippum,
 legati mitterentur; qui &
 significarent eis, quomodo bis
 jam Aetoli violato fœdere
 Achæiam cum armis essent in-
 gressi; & auxilia ab eisdem
 ex fœdere postularent, roga-
 rentque ut Messenios etiam in
 societatem recipi vellent. Ad
 hæc, ut Prætor exercitum
 conscriberet Achæorum, quin-
 que millium peditum, equi-
 tum

Ol. 139. 4. ^{Decreta} ^{Achaeorum adv.} ^{Aetolos.} ^{χιλίους}, ἰππεῖς δὲ πεντακοσίους· καὶ βοηθεῖν τοῖς Μεσσηνίοις, εἰάν ἐπιβαίνωσιν Αἰτωλοὶ τῆς χώρας αὐτῶν· συντάξασθαι δὲ καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους, καὶ πρὸς Μεσσηνίους, ἔσους δέησαι παρ' ἀμφοῖν ὑπάρχεν ἰππεῖς καὶ πεζοὺς πρὸς τὰς κοινὰς χρεῖας. Δοξάντων δὲ τούτων, οἱ μὲν Ἀχαιοὶ, Φίροντες γενναίως τὸ γεγονός, οὔτε τοὺς Μεσσηνίους ἐγκατέλιπον, οὔτε τὴν αὐτῶν πρόθεσιν· οἱ δὲ πρὸς τοὺς συμμάχους καθεσταμένοι, τὰς πρεσβείας ἱπετέλουν. Ὁ δὲ στρατηγὸς τοὺς μὲν ἐκ τῆς Ἀχαιᾶς ἀνδρας ἐπέλεγε κατὰ τὸ δόγμα· πρὸς δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ Μεσσηνίους συνετάττετο, πεζοὺς μὲν παρ' ἑκατέρων ὑπάρχεν δισχιλίους καὶ πεντακοσίους, ἰππεῖς δὲ πεντήκοντα καὶ διακοσίους· ὥστ' εἶναι τὸ πᾶν σύστημα πρὸς τὰς ἐπγγενομένας χρεῖας, πεζοὺς μὲν μυρίους, ἰππεῖς δὲ χιλίους. Οἱ δ' Αἰτωλοὶ, παραγενομένης αὐτοῖς τῆς καθηκούσης ἐκκλη-

5. καθεσταμένοι. καθεστάμενοι Aug.

tum quingentorum; quibus suppetias iret Messeniis, si eorum agrum invaderent Aetoli: denique, ut cum Lacedaemoniis ac Messeniis constitueret Praetor, quantum equitum peditumque numerum ad commune bellum subministrare illos oporteret. His ita decretis, Achaei, numerum detrimentum fortiter ferentes, neque Messenios, neque propositum suum destituerunt. Legati mandata sibi legationem obeunt.

Prætor, ut communi concilio placuerat, & in Achaia copias legit, & cum Lacedaemoniis ac Messeniis constituit mittendos ab utroque populo, pedites bis millenos quingenos, equites vero duccenos quinquagenos. Ita ut esset universus exercitus, quem ad omnia paratum habituri erant, peditum decies mille, equitum mille. Conveniunt & Aetoli appetente legitimi concilii die; ibi dolofo consilio, & ut socios

ἐκκλησίας, συνελθόντες ἐβουλεύσαντο, πρὸς τε Λα-
κεδαίμονιους καὶ Μεσσηνίους καὶ τοὺς ἄλλους πάν-
τας εἰρήνην ἄγειν· κακοπραγμονοῦντες, καὶ βουλό-
μενοι φθεῖρην καὶ λυμαίνεσθαι τοὺς τῶν Ἀχαιῶν
9 συμμαχούς· πρὸς αὐτοὺς δὲ τοὺς Ἀχαιοὺς, ἐὰν μὲν
ἀφιστῶνται τῆς τῶν Μεσσηνίων συμμαχίας, ἄγειν
ἔψηφίσαντο τὴν εἰρήνην· εἰ δὲ μὴ, πολεμεῖν· πρᾶγμα
10 πάντων ἀλογώτατον. ὄντες γὰρ αὐτοὶ σύμμαχοι
καὶ τῶν Ἀχαιῶν, καὶ τῶν Μεσσηνίων· εἰ μὲν οὗτοι
πρὸς ἀλλήλους φιλίαν ἄγοιεν καὶ συμμαχίαν, τὸν
πόλεμον τοῖς Ἀχαιοῖς ἐπήγχελλον· εἰ δ' ἔχθραν
ἔλοιτο πρὸς τοὺς Μεσσηνίους, τὴν εἰρήνην αὐτοῖς
11 ἐποίουν καταμόνας. ὥστε μὴδ' ὑπὸ λόγον πίπτειν
τὴν ἀδικίαν αὐτῶν, διὰ τὸ παρηλασγμένον αὐτῶν
τῶν ἐπιχειρημάτων.

Οἱ δ' Ἠπειρώται καὶ Φίλιππος ὁ βασιλεὺς, XVI.
ἀκούσαντες τῶν πρέσβεων, τοὺς μὲν Μεσσηνίους εἰς
2 τὴν συμμαχίαν προσέλαβον· ἐπὶ δὲ τοῖς ὑπὸ τῶν
Sociorum
responsa.

C 5

Αἰτω-

II. ἐπεχρησ. ἐγχειρημάτων Vat. Flor. Ang. Reg. A.

cios Achæorum corrumpere-
rent atque ab illis avertere-
rent, decernunt, cum Lacedæ-
moniiis, Messeniis, & aliis
omnibus pacem sancire: cum
ipsis vero Achæis ita demum
pacem colere constituunt, si
a Messeniorum societate re-
cessissent; sin minus, bellum
cum iis gerere placuit. Qua
re nulla fingi potest absur-
dior. Nam quum esset ipsis
& cum Achæis, & cum
Messeniis amicitia; si qui-

dem manerent hi amicitia
& societate inter se juncti,
bellum Achæis indicebant;
sin fierent inimici, privatim
cum Achæis fœdus serie-
bant. Itaque tam iniquarum
conditionum ne ratio qui-
dem ulla iniri poterat: in
tantum a communi sensu ab-
horrebant eorum consilia.

16. Epirota, & Philippus,
auditis legatis, Messenios in
societatem recipiunt: Aeto-
lorum

Ol. 139. 4. Αἰτωλῶν πεπραγμένοις παραυτίκα μὲν ἡγανάκτησαν, εὐ μὲν ἐπὶ πλεῖον ἐθαύμασαν· διὰ τὸ μὴ ἐν παράδοξον, τῶν εἰδισμένων δὲ τι πεποιθηκέναι τοὺς Αἰτωλοὺς. διόπερ εὐδ' ὠργίσθησαν ἐπὶ πλεῖον, ἀλλ' ἐψηφίσαντο τὴν εἰρήνην ἄγειν πρὸς αὐτοὺς· οὕτως ἡ συνεχὴς ἀδικία συγνώμης τυγχάνει μᾶλλον τῆς σπανίου καὶ παραδόξου πονηρίας. Αἰτωλοὶ γοῦν τοῦ-
 Aetolo-
 rum info-
 lentia. τῶ τῷ τρόπῳ χρώμενοι, καὶ ληστεύοντες συνεχῶς τὴν Ἑλλάδα, καὶ πολέμους ἀνεπαγγέλλτους φέροντες πολεῖς, εὐδ' ἀπολογίας ἔτι κατηξίουσιν τοὺς ἐγκαλοῦντας, ἀλλὰ καὶ προσεχλεύαζον, εἴ τις αὐτοὺς εἰς δικαιοδοσίας προκαλοῖτο περὶ τῶν γεγονότων, ἢ
 Lacedæ-
 monii
 clam fa-
 vent Ae-
 tolis. καὶ νῆ Δία τῶν μελόντων. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, προσφάτως μὲν ἡλευθερωμένοι δι' Ἀντιγόνου καὶ διὰ τῆς τῶν Ἀχαιῶν φιλοτιμίας, ὀφείλοντες δὲ Μακεδόνσι

XVI. 3. ἄγειν πρὸς αὐτοὺς. πρὸς earent ultro omnes. Adjecti ex mente Casaub. & Reiskii. 4. ἀνεπαγγ. ἀτυπηγγίλτους Flor. Reg. B. C. Ibid. δικαιοδοσ. δικαιοδοσίας Bau. Reg. A. Sic & debet Ang. in quo est δικοτίας. Ibid. προκαλοῖτο. προῦκαλοῖτο edit. 2. & seqq. inicitis mistis.

lorum vero facinoribus indignati quidem statim, neque tamen magnopere ea mirati sunt; quoniam novi nihil hic fecerant Aetoli, sed pro consuetudine institutisque suis se gefierant. Quare ne irati quidem gravius illis sunt; sed pacem cum illis servare decreverunt. Adeo continua injuria facilius ignosci solet, quam rara & inopinata pravitati. Itaque Aetoli quidem, hoc institutum tenentes, assidui Græciæ prædones, & ultro bella multis

sine ulla denunciatione inferre soliti, ne excusatione quidem ulla jam uti apud eos, qui ipsos accusabant, dignabantur: verum etiam cum irrisione & cachinnis dimittebant, si quis eos in juris contentionem de damno illato, quin & de eo quod jam nunc inferre parabant, vocaret. Lacedæmonii vero, recenti beneficio Antigoni & liberali studio Achæorum libertatem nacti, quom eos officii ratio deberet impedire, ne Macedonibus

δοσι καὶ Φιλίππῳ μηδὲν ὑπεναντίον πράττειν, δια-^{A.V. 534.}
 πεμφόμενοι λάθρα πρὸς τοὺς Αἰτωλοὺς, Φιλίαν δὲ
 βῶπορήτων ἔθεντο καὶ συμμαχίαν. Ἦδη δ' ἐπιλε-
 λεγμένων τῶν Ἀχαιῶν νεανίσκων, καὶ συντεταγμέ-
 νων ὑπὲρ τῆς βοηθείας τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Μεσ-
 σηνίων, Σκερδιλαΐδας ὁμοῦ καὶ Δημήτριος ὁ Φάριος, ^{Illyrii ul-}
 ἔπλευσαν ἐκ τῆς Ἰλυρίδος ἐνενήκοντα λέμβοις ^{tra Lissum} ἔξω
 τῷ Λίσσῳ, παρὰ τὰς Ῥωμαίων συνθήκας. οἱ τὸ
 μὲν πρῶτον τῇ Πύλῳ προσμίζαντες, καὶ ποιησάμε-
 νοι προσβολαίς, ἀπέπεσαν. μετὰ δὲ ταῦτα Δημή-
 τριος μὲν, ἔχων τοὺς πεντήκοντα τῶν λέμβων, ᾤρ-
 μισεν ἐπὶ νήσῳ· καὶ περιπλέον, τινὰς μὲν ἡρυγο-
 γλῶγαι, τινὰς δ' ἐπόρθει τῶν Κυκλάδων. Σκερδιλαΐ-^{Scerdi-}
 δας δὲ, ποιοῦμενος τὸν πλοῦν ὡς ἐπ' οἴκου, προσῆλθε ^{laidas}
 πρὸς Ναύπακτον μετὰ τετραράκοντα λέμβων, πε-^{Aetolis}
 δεῖς Ἀμύνῃ τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀθαμάνων, ὃς ἐτύγ-^{se jungit}
 χοχανε κηδεστῆς ὑπάρχων αὐτοῦ. ποιησάμενος δὲ συν-^{adversus}
 θήκας ^{Achæos.}

6. Ῥωμαίων. Ῥωμαίους *Vat. Flor. Et in Flor. inter linear adscri-*
ptum πρὸς. 7. προσμίζαντες. συμμίζαντες *Vat. & Flor. sed lac-*
data simul altera lectione. 9. Ἀμύνῃ. Ἀμύντῃ *Vat. & Perett.*

donibus aut Philippo con-
 trarium quidquam facerent;
 clam missis ad Aetolos lega-
 tis, arcanum amicitiae & so-
 cietatis foedus cum iis pepi-
 gerunt. Iam e juventute
 Achaica exercitus erat con-
 scriptus, & ad ferendam
 opem Lacedaemonii ac Mes-
 senii subsidia promiserant;
 quum *Scerdilaidas*, una cum
Demetrio Phario, classe no-
 naginta lemborum, ex Illy-
 rico ultra *Lissum*, contra
 quam foedere Romano cau-

tum erat, navigarunt. Hi
 ad Pylum primo appellunt;
 eamque oppugnare aggressi,
 frustra fuerunt. Postea De-
 metrius, lembis quinquagin-
 ta comitatus, insulas petere
 instituit: & Cycladas cir-
 cumiens, ab aliis pecuniam
 exigit, alias populatur. *Scer-*
dilaidas, cursu domum ver-
 sus directo, cum lembis qua-
 draginta Naupactum venit,
Amynae regis Athamanum,
 quocum affinitate junctus
 erat, amicitia fretus. Dein-
 de,

Ol. 139. 4. Θῆκας πρὸς Αἰτωλοὺς δι' Ἀγελαίου περὶ τοῦ με-
ρισμοῦ τῶν λαφύρων, ὑπέσχετο συνεμβαλεῖν ὁμόσε
τοῖς Αἰτωλοῖς εἰς τὴν Ἀχαιίαν. Συνθέμενοι δὲ ταῦ-
τα πρὸς τὸν Σκερδιλαΐδαν οἱ περὶ τὸν Ἀγέλαον καὶ
Δορίμαχον καὶ Σκόπαν, πραττομένης αὐτοῖς τῆς τῶν
Κυναιθέων πόλεως, συναθροίσαντες πανδημεὶ τοὺς
Αἰτωλοὺς, ἐνέβαλον εἰς τὴν Ἀχαιίαν μετὰ τῶν
Ἰλλυριῶν.

XVII. Ἀρίστων δ', ὁ τῶν Αἰτωλῶν στρατηγός, οὐ προσ-
ποιούμενος οὐδὲν τῶν γιγνομένων, ἤγε τὴν ἡσυχίαν
ἐπὶ τῆς οἰκίας· φάσκων οὐ πολεμεῖν τοῖς Ἀχαιοῖς,
ἀλλὰ διατηρεῖν τὴν εἰρήνην· εὐηθες καὶ παιδικὸν
πρᾶγμα ποιοῦν. ὅθλον γάρ, ὡς εὐήθη καὶ μάταιον
εἰκὸς φαίνεσθαι τὸν τοιοῦτον, ἔταν ὑπολαμβάνει τοῖς
λόγοις ἐπιμερύψασθαι τὰς τῶν πραγμάτων ἐναρ-
γείας. Οἱ δὲ περὶ τὸν Δορίμαχον, διὰ τῆς Ἀχαιαί-
τιδος

XVII. 1. οὐ προσποιούμε. Casent. οὐ Aug. Reg. A. 2. ὅταν. ὅς ἂν
utique videtur scribendum. Ibid. ἐναργύας. ἐνεργύας Vat. Flor.
Voss.

de, per *Agelaum* de spolio-
rum ac prædæ divisione cum
Aetolis pactus, expeditionis
adversus Achæos comitem
se eis futurum est pollicitus.
Quam pactiōnem ubi *Age-
laus*, *Dorimachus*, & *Scopas*
cum *Scerdilaïda* fecissent,
quum proderetur ipsis urbs
Cynæthensium, coactō exerci-
tu quantum maximum ex
Aetolia poterant, in Achaïam
cum Illyriis impressionem
faciunt.

17. *Aristo* interim, Aeto-
lorum prætor, tamquam ni-
hil prorsus ad se pertinerent
quæ gerebantur, domi quie-
tus manebat, & nullum esse
cum Achæis bellum, dicebat,
sed pacem durare: sane quam
stulte ac pueriliter in eo se
gerens. Nam qui verbis te-
gere posse sperat, quæ evi-
dentibus rerum argumentis
patent; hunc pro stulto &
vano homine esse habendum,
nemo negaverit. *Dorima-
chus*,

τιδος ποιησάμενοι τὴν πορείαν, ἦκον ἄφνω πρὸς τὴν Ἀ. V. 534.
 4 Κύναιθαν. Συνέβαινε δὲ τοὺς Κυναιθεῖς, ὄντας Ἀρ- Cynatha
 κάδας, ἐκ πολλῶν χρόνων ἐν ἀκαταπαύστοις καὶ ^{οἰκίᾳ} Arc-
 μεγάλας συνεσχῆθαι στάσεσι, καὶ πολλὰς μὲν κατ'
 ἀλλήλων πεποιοῦναι σφαγὰς καὶ φυγάς· πρὸς δὲ
 τούτοις, ἀρπαγὰς ὑπαρχόντων, ἔτι δὲ γῆς ἀνα-
 στασμούς· τέλος δ' ἐπικρατῆσαι τοὺς τὰ τῶν Ἀχαιῶν
 αἰρουμένους, καὶ κατασχῆν τὴν πόλιν, φυλακὴν
 ἔχοντας τῶν τευχῶν, καὶ στρατηγὸν τῆς πόλεως
 ἐξ Ἀχαιῆας. Τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, ὀλίγοις ἐμ- Cyn-
 προδὲν χρόνις τῆς τῶν Αἰτωλῶν παρουσίας, δια- ^{theses} exules
 πεμπομένων τῶν φυγάδων πρὸς τοὺς ἐν τῇ πόλει,
 καὶ δεομένων διαλυθῆναι πρὸς αὐτοὺς, καὶ κατὰ γεν
 τσφᾶς εἰς τὴν οἰκίαν· πεπιδόντες οἱ κατέχοντες τὴν
 πόλιν, ἐπρέσβευον πρὸς τὸ τῶν Ἀχαιῶν ἔθνος, βου-
 λόμενοι μετὰ τῆς ἐκείνων γνώμης ποιῆσαι τὰς δια-
 λύσεις. ἐπιχωρησάντων δ' ἐτοίμως τῶν Ἀχαιῶν, δια
 τὸ

8. ἐπιχωρ. δ' ἐτοίμως ἔσ. Verba sic ordinavit Casaub. cum in libris
 esset τῶν Ἀχαιῶν ἐπιχωρησάντων δ' ἐτοίμως.

chus, per ditionem Achæo-
 rum itinere facto, Cynatham
 subito venit. Cynathenses,
 genere Arcades, a longo
 tempore continuis magnis-
 que seditionibus agitati; qua
 cædibus, qua ejectionibus
 in exilium, per sæpe invicem
 sævierant; ad hæc, faculta-
 tes alii aliis diripere; divi-
 sionem denique agri patrii
 denuo instaurare. Tandem,
 vincente illorum factione
 qui Achæis favebant, erat
 in ipso potestate civitas;
 cujus mœnia tuebantur, ac-

cito duce ex Achæia ad præ-
 fecturam urbis. Hic erat
 rerum status, cum, paullo
 ante Aetolorum adventum,
 exules, missis Cynatham nun-
 ciis, cives rogarunt, ut red-
 ire in gratiam secum, & ab
 exilio in patriam ipsos revo-
 care vellent. Cui petitioni
 annuere parati cives, quo
 gererentur omnia ex Achæo-
 rum voluntate, legationem
 ea de re ad eorum gentem
 decreverunt. Quum facile
 illis Achæi rem permisissent,
 quod persuasum haberent,
 utrosque

OL. 139. 4. τὸ πεπεῖσθαι σφίσιν ἀμφοτέρους εὐνοήσεν· ἅτε τῶν
 μὲν κατεχόντων τὴν πόλιν, ἐν τοῖς Ἀχαιοῖς ἔχόντων
 πᾶσας τὰς ἐλπίδας· τῶν δὲ καταπερσευμένων,
 μελλόντων τυγχάνειν τῆς σωτηρίας διὰ τὴν τῶν
 Ἀχαιῶν συγκατάθεσιν· οὕτως ἀποστείλαντες τὴν
 παραφυλακὴν καὶ τὸν στρατηγὸν ἐκ τῆς πόλεως οἱ
 Κυναιθεῖς, διελύσαντο καὶ κατήγαγον τοὺς φυγά-
 δας, ὄντας σχεδὸν εἰς τριακοσίους, λαβόντες πί-
 σteis τῶν παρ' ἀνδράποισ νομιζομένων τὰς ἰσχυρο-
 τάτας. Οἱ δὲ, κατανοστήσαντες, οὐχ ὥς αἰτίας¹⁰
 ἢ προφάσεως ἐπιγενομένης τοῦ δοκεῖν ἄλλης διαφο-
 ρᾶς ἀρχὴν αὐτοῖς τινὰ γεγενῆσθαι· τὸ δ' ἐναντίον,
 παραχρηῖμα κατελθόντες, εὐθέως ἐπεβούλευον τῇ
 πατρίδι καὶ τοῖς σώσασι. Καί μοι δοκοῦσι, καθ' ἡ
 ὃν καιρὸν ἐπὶ τῶν σφαγίων τοὺς ὄρκους καὶ τὰς πί-
 σteis ἐδίδουσιν ἀλλήλοις, τότε μάλιστα διανοεῖσθαι
 περὶ τε τῆς εἰς τὸ θεῖον καὶ τοὺς πιστεύσαντας
 ἀσε-

10. κατανοστήσαντες. *Mendose κατανοήσαντες* *edd. cum Bau. Aug.*
et Regiis.

utrosque sibi amicos fore;
 illos quorum in potestate
 urbs erat, quia spes omnes
 suas in Achæis sitas habe-
 rent; qui redituri erant ab
 exilio, quia consensus A-
 chæorum hanc ipsis salutem
 peperisset: *Cynathenses*, di-
 missio præsidio & urbis præ-
 secto, exulibus (trecenti fe-
 re numero erant) reconcili-
 iati, potestatem redeundi
 in patriam faciunt, acceptis
 fidei pignoribus quæ inter
 homines validissima habentur.

Illi vero, in patriam
 reduces, ne causâ quidem
 vel specie ulla accedente,
 quæ odia quodammodo re-
 novasse posset videri, sed
 prorsus simul atque reversi
 ab exilio sunt, e vestigio &
 patriæ & auctoribus salutis
 suæ insidias struunt. Ac
 mihi videntur eo ipso tem-
 pore, quo super mactatas vi-
 ctimas jusjurandum ac fidem
 invicem præstabant, de im-
 pio hoc scelere in Deum, &
 in eos qui sibi fidebant, cum
 maxime

12 αἰσθεβείας. ἅμα γὰρ τῷ μετασχεῖν τῆς πολιτείας, A.V. 534.
 εὐθέως ἐπεσπῶντο τοὺς Αἰτωλοὺς, καὶ τούτοις
 ἔπραττον τὴν πόλιν, σπεύδοντες τοὺς σώσαντας ἅμα
 καὶ τὴν θρέψασαν ἄρδην ἀπολέσαι.

Τὴν δὲ πρᾶξιν, ταιᾶδὲ τινι τέλμῃ καὶ τοιοῦτῳ XVIII.
 13 τρόπῳ συνεστήσαντο. Πολέμαρχοι τῶν κατελλήν. ^{Proditio-}
 θότων τινὲς ἐγγέγονεσαν· ταύτην δὲ συμβαίνει τῇ ^{ne Pole-}
 ἀρχῇ κλείειν τὰς πύλας, καὶ τὸν μεταξὺ χρόνον ^{marcho-}
 κυριεύειν τῶν κλειδῶν· ποιῆσθαι δὲ καὶ τὸ καθ' ἡμέ- ^{tum}
 3 ζαν τὴν διαίταν ἐπὶ τῶν πυλῶνων. Οἱ μὲν οὖν Αἰ-
 τωλοὶ διεσκευασμένοι, καὶ τὰς κλίμακας ἐτοίμους
 4 ἔχοντες, ἐπετήρουν τὸν καιρὸν. οἱ δὲ πολέμαρχοὺν-
 τες τῶν φυγάδων, κατασφάζαντες τοὺς συνάρχον-
 5 τας ἐπὶ τοῦ πυλῶνος, ἀνέωξαν τὴν πόλιν. εὐ συμ- ^{Cyn-}
 βάντος, τινὲς μὲν τῶν Αἰτωλῶν διὰ ταύτης εἰσέπι- ^{tham ca-}
 πτον· τινὲς δὲ τὰς κλίμακας προσερέσαντες ἐβιά- ^{piunt Ae-}
 6 σάντο διὰ τούτων, καὶ κατελάμβανον τὸ τεῖχος. ^{toli.}

οἱ

maxime cogitasse. Simul enim ac patuit ipsis ad Rempublicam aditus, confestim *Aetolos* acciverunt, iisque urbem prodiderunt; ipsam quæ eos aluerat patriam, cum suis servatoribus, funditus ire perditum gestientes.

18. *Proditionem* illam hujusmodi audacia & modo instituerunt. Ex iis, qui ab exilio redierant, quidam rei bellicæ fuerant præfecti: *Polemarchos* vocant: qui magistratus portas claudit, &

quamdiu illæ clausæ manent, claves in sua potestate habet; idemque per totum etiam diem in statione ad portam moratur. Aderant igitur *Aetoli*, parati, & in promptu habentes scalas, rei perficiendæ tempus expectantes. *Polemarchi* qui exules fuerant, collegis in statione pro porta jugulatis, portam aperiant. Quo facto, *Aetoli*, partim qua patefacta erat via irruere, partim per admotas scalas irrumpere ac moenia occupare. At cives, ino-

Οἱ.139.4. οἱ δ' ἐν τῇ πόλει πάντες, ἐκπλαγεῖς ὄντες ἐπὶ ταῖς⁶
 συντελουμένοις, ἀπόρων καὶ δυσχερήσας ἔχον πρὸς
 τὸ συμβᾶναι. οὔτε γὰρ πρὸς τοὺς διὰ τῆς πύλης
 εἰσπίπτοντας εἰοί τ' ἦσαν βοηθεῖν ἀπερισπάσας,
 διὰ τοὺς πρὸς τὰ τέγχη προσβάλλοντας, οὐδὲ μὴν
 τοῖς τέχεσιν ἐπαμύνειν, διὰ τοὺς τῇ πύλῃ βιαζο-
 μένους. Οἱ δ' Αἰτωλοὶ, διὰ ταύτας τὰς αἰτίας τα-
 χέως ἐγκρατεῖς γενόμενοι τῆς πόλεως, τῶν ἀδίκων
 ἔργων ἐν ταύτ' ἔπραξαν δικαιοτάτην· πρώτους γὰρ
 τοὺς εἰσαγαγόντας καὶ προδόντας αὐτοῖς τὴν πόλιν
 κατασφάζαντες, διήρπασαν τοὺς τούτων βίους.
 ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐχρήσαντο πᾶσι· τὸ δὲ⁸
 τελευταῖον ἐπισκηνώσαντες ἐπὶ τὰς οἰκίας, ἐξετοι-
 χωρέυσαν μὲν τοὺς βίους, ἐστρέβλωσαν δὲ πολ-
 λούς τῶν Κυναῖθων, οἷς ἠπίστησαν ἔχεν κεκρυμ-
 μενον διάφορον ἢ κατασκευάσμα, ἢ ἄλλό τι τῶν

Occisus
 ipfis pro-
 ditoribus, di-
 repta
 urbe,

πλείονος

XVIII. 8. οἷς ἠπίστησαν. *Revocati, adhibiti licet, lesiorem codicum
 mistorum; quam primas Editor in οἷς ἤλπισαν, Casaubonus vero
 cum Vrsino & Reg. B. in οἷς ἤλπισαν mutavit. οἷς ἠπίστησαν
 το, aut οἷς ἠπίστησαν μὴ, suspicatus est Kästner.*

inopinato casu omnes per-
 culsi, quo se verterent, aut
 quid consilii caperent, nesci-
 re. Neque enim aut iis, qui
 per portam irruebant, se op-
 ponere poterant, quin statim
 revocarentur ab his qui ad
 moenia scalas applicabant;
 neque rursus moenia defen-
 dere ii sinebant, qui per por-
 tam magna vi se inferebant.
 Has ob causas quum urbis
 cito potiti essent *Aetoli*, in-
 ter multa scelera, quæ ibi
 tum patrarunt, unum hoc fa-
 cinus iustissimum ediderunt:

quod eos, a quibus introdu-
 cti in proditam sibi urbem
 fuerant, primos occiderunt,
 eorumque bona diripuerunt.
 Simili vero modo & erga
 alios omnes se gesserunt;
 ac tandem in civium domi-
 cilia immigrantes, fortunas
 omnes eorum, velut parie-
 tibus effossis, exhausserunt;
 multos etiam Cynæthensium
 tormentis affecerunt, quos
 vel pecuniam, vel exquisi-
 tam suppellectilem, vel ali-
 quid aliud pretiosum habere
 absconditum putabant. Hunc

in

9 πλείονος ἀξίων. Τοῦτον δὲ τὸν τρόπον λαβησάμε- A.V. 534.
 ναι τοὺς Κυναιθεῖς, ἀνεστρατοπέδευσαν, ἀπολιπόν-
 τες φυλακὴν τῶν τευχῶν, καὶ προῆγον ὡς ἐπὶ Λού- ^{Lufos &}
 10 σω· καὶ παραγενόμενοι πρὸς τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ^{templum}
 ἱερὸν, ὃ κεῖται μὲν μεταξὺ Κλείτορος καὶ Κυναίθης, ^{Dianæ}
 ἄστυλον δὲ νενόμισται παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀνετεί- ^{petunt.}
 νοντο διαρπάσσειν τὰ θρέμματα τῆς Θεοῦ, καὶ
 11 τὰλλα τὰ περὶ τὸν ναόν. οἱ δὲ Λουσιᾶται, νουνεχῶς
 δόντες τινὰ τῶν κατασκευασμάτων τῆς Θεοῦ, παρε-
 τήσαντο τὴν τῶν Αἰτωλῶν ἀσέβειαν, καὶ τὸ μὴδὲν
 12 παθεῖν ἀνῆκεστον. οἱ δὲ, δεξάμενοι, παραχρῆμα
 ἀναξευζάντες, προσεστρατοπέδευσαν τῇ τῶν Κλει-
 τορίων πόλει.

Κατὰ δὲ τοὺς καιροὺς τούτους ὁ τῶν Ἀχαιῶν XIX.
 στρατηγὸς Ἄρατος, ἐξαπέστειλε μὲν πρὸς Φίλιπ-
 πον, παρακαλῶν βοηθεῖν, συνῆγε δὲ τοὺς ἐπιλέ-
 κτους, μετεπέμπετο δὲ παρὰ Λακεδαιμονίων καὶ
 Μεσση-

9. Λούσων ὅ ν. II. Λουσιᾶται. Λουσσῶν ὅ Λουσιᾶται edidit Ce-
 saur. inuicis mistis. II. καὶ τὸ μὴδὲν. Perperam rect. misti καὶ
 τοῦ μὴδὲν.

in modum male habitis Cy-
 naethensibus, *Aetoli*, præli-
 dio ad custodiam murorum
 relicto, castra moverunt, ac
 versus *Lufos* iter institue-
 runt. Quumque ad *Dianæ*
fanum, inter Clitorem & Cy-
 naetham situm, pervenissent,
 quod *asylū* religione Græci
 colunt; sacrum deæ pecus
 ac cetera circa fanum diri-
 pere minati sunt. *Lusiata*,
 data prudenter sacræ supel-

lectilis parte, furorem im-
 pium Aetolorum, ne quid
 gravius in se confuleretur,
 averterunt. Illi, quod da-
 batur accepto, motis extem-
 plo signis, ante *Clitoriorum*
 urbem metantur castra.

19. Eo tempore prætor
 Achæorum *Aratus*, missis
 ad Philippum qui auxilia po-
 scerent, ipse lectos jam an-
 tea milites cogebat: & con-
 stituta ex cœdere subsidia a

Polybii Histor. T. II.

D

Lace-

Ol. 139. 4 Μεσσηνίων τοὺς διατεταγμένους κατὰ τὰς ὁμολο-
 Clitoriam γίας. Οἱ δ' Αἰτωλοὶ τὸ μὲν πρῶτον παρεκάλουν²
 frustra τοὺς Κλετορίους, ἀποστάντας τῶν Ἀχαιῶν αἰρεῖ-
 tentant. δαι τὴν πρὸς αὐτοὺς συμμαχίαν. τῶν δὲ Κλετο-³
 ρίων ἀπλῶς οὐ προσιεμένων τοὺς λόγους, πρὸς βο-
 λαῖς ἐποιούντο· καὶ προσερέδοντες τὰς κλίμακας
 τοῖς τέχεσι, κατεπέραζον τῆς πόλεως. Ἀμυνο-⁴
 μένων δὲ γενναίως καὶ τολμηρῶς τῶν ἔνδον, ἔξαντες
 τοῖς πράγμασιν, ἀνεστρατοπέδευσαν· καὶ προαγα-
 γόντες αὖθις ὡς ἐπὶ τὴν Κύναιθαν, ὅμως τὰ θρήμ-
 Sacrum ματα τῆς Θεοῦ περισύραντες ἀπήγαγον. καὶ τὸ μὲν⁵
 dex pec- πρῶτον παρεδίδosan ταῖς Ἠλείαις τὴν Κύναιθαν·
 cus abi-
 gunt. Cy-
 nethum
 combu-
 runt. οὐ βουλομένων δὲ προσδέξασθαι τῶν Ἠλείων, ἐπε-
 βάλλοντο μὲν δὲ αὐτῶν κατέχεν τὴν πόλιν, στρα-
 τηγὸν ἐπιστήσαντες Εὐριπίδην. μετὰ δὲ ταῦτα, πά-⁶
 λιν δέσαντες ἐκ τῶν προσαγγελλομένων τὴν ἐκ Μα-
 κεδονίας βοήθειαν, ἐμπρήσαντες τὴν πόλιν ἀπηλλά-
 γησαν· καὶ προῆγον αὖθις ὡς ἐπὶ τὸ Ῥίον, ταύτη
 κρίνεν-

XIX. 4. ὁμοι. ὁμοίως edd. ex Bss.

Lacedæmoniis atque Messæ-
 niis arcessabat. *Aetolia Cli-*
torii initio postulare, ut,
 fcederi Achaico renuncian-
 tes, societatem secum ini-
 rent: deinde, quum penitus
 conditionem aspernarentur,
 vi illos aggrediuntur, &
 scalis admotis superare mu-
 ros, atque in urbem ingredi
 conantur. Verum oppida-
 nis forti constantique animo
 mœnia defensantibus, fortu-
 næ concedentes, castra mo-
 vent: inde rursus *Cynatham*

versus populabundi ducunt,
 & sacrum deæ pecus nihilo
 minus abigunt. Ipsum op-
 pidum principio Eleis trade-
 re voluerunt: his vero re-
 pudiantibus, custodire illud
 ipsi per se, Euripidem cu-
 stodiæ præficientes, insti-
 tuerunt. At mox, fubeun-
 te iterum animos metu, ob
 acceptum nuncium de auxi-
 liaribus Macedonum copiis;
 cremata urbe, discedunt.
 Rhium inde repetunt, & tra-
 jicere ex eo loco in *Aetoli-*
liam

τρεφόντες ποιῶσθαι τὴν διάβασιν. Ὁ δὲ Ταυρίων, ^{A.V. 534. Demetrius Pharius frustra infestur redeunt Aetolos.} πυνθανόμενος τὴν τῶν Αἰτωλῶν εἰσβολὴν, καὶ τὰ περὶ τὴν Κύναιδαν πεπραγμένα· θεωρῶν δὲ τὸν Δημήτριον τὸν Φάριον ἀπὸ τῶν νήσων εἰς τὰς Κεγχρεὰς καταπεπλευκῶτα· παρεκάλεσεν αὐτὸν βοηθεῖν τοῖς Ἀχαιοῖς· καὶ διωμήσαντα τοὺς Λέμβους, ἐπιτίθεσθαι τῇ τῶν Αἰτωλῶν διαβάσει. Ὁ δὲ Δημήτριος, λυσιτελῇ μὲν, οὐκ εὐσχήμονα δὲ πεπονημένος τὴν ἀπὸ τῶν νήσων ἐπάνοδον, διὰ τὸν τῶν Ῥοδίων ἐπ' αὐτὸν ἀνάπλου, ἄσμενος ὑπήκουσε τῷ Ταυρίωνι, προσδεξαμένου ἐκείνου τὴν εἰς τὴν ὑπερβάσιν τῶν Λέμβων δαπάνην. οὗτος μὲν οὖν ὑπεριωμήσας, καὶ δυσὶ καδυστερήσας ἡμέραις τῆς τῶν Αἰτωλῶν διαβάσεως, προκατασύρας τινὰς τόπους τῆς παραλίας τῆς τῶν Αἰτωλῶν, κατήχθη πάλιν ἰοεὶς τὴν Κόρινθον. Λακεδαιμόνιοι δὲ τὸ μὲν πέμπειν τὰς βοηθείας κατὰ τὴν διάταξιν, ἐνεκάκησαν·

D 2

βραχεῖς

7. διωμήσαντα. διωμήσαντα voluit Küster. 8. ὑπέρβασιν. Forst. ὑπερβίβασιν. Reisk. 9. ὑπεριωμήσας. ὑπεριωμήσας Vat. Flor.

liam constituunt. *Taurion*, incurfione Aetolorum cognita, & omnibus quæ Cynæthæ admiserant sceleribus, *Demetrium Pharium*, quem ex insulis Cycladibus Cenchreas appulisse intellexerat, hortari cœpit ad ferendum Achæis auxilium, & ut lembis suis per Isthmum traductis, *Aetolos* dum trajiciunt aggrediretur. *Demetrius*, qui, persequentes Rhodios fugiens, e Cycladibus insulis non minus de-

decoris quam prædæ retulerat, *Taurioni* nec invitatus assentitur: quum præfertim sumtum, in trajectionem lemborum faciendum, *Taurion* in se susciperet. Verum, superato Isthmo, quum Aetoli biduo prius trajicere occupassent, incurfionibus factis in quedam loca agri Aetolorum littori proxima, *Corinthus* rursus se recipit. *Lacedæmonii*, auxilia quæ fuerant imperata submittere, pravo consilio negligunt; paucos

OL. 139. 4. βραχὺς δὲ τινὰς παντελῶς ἰππεὺς καὶ πεζοὺς, στο-
 Aratus χαζόμενοι τοῦ δοκεῖν μόνον, ἐξέπεμψαν. Ἄρατος II
 imbellis. δὲ, τοὺς Ἀχαιοὺς ἔχων, πολιτικώτερον ἢ στρατηγι-
 κώτερον ὑπὲρ τῶν παρόντων ἐβουλευσάτο. μέχρι¹²
 γὰρ τούτου τὴν ἡσυχίαν ἤγε, προσανέχων καὶ με-
 μνημένος τῆς προγεγενημένης συμφορᾶς, ἕως οὗ
 πάντα διαπραξάμενοι κατὰ τὰς αὐτῶν προαιρέσεις
 οἱ περὶ τὸν Σκόπαν καὶ Δορίμαχον ἐπανήλθον εἰς
 τὴν οἰκίαν, καίπερ διὰ τόπων ποιούμενοι τὰς πο-
 ρείας εὐεπιθέτων καὶ στενῶν, καὶ μονοῦ σαλπυγ-
 κτοῦ δεομένων. Κυναιδεῖς δὲ, μεγάλαις ἀτυχίμα-¹³
 σιν ὑπ' Αἰτωλῶν καὶ μεγάλαις συμφοραῖς περιπε-
 σόντες, ὅμως πάντων ἀνθρώπων ἔδοξαν ἡτυχηκέαι
 δικαιοτάτα.

XX. Ἐπειδὴ δὲ κοινῇ τὸ τῶν Ἀρκάδων ἔθνος ἔχει τι-
 Arcadium ναὶ παρὰ πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν ἐπ' ἀρετῇ φήμην, οὐ
 virtus. μόνον

12. μονοῦ σαλπυκτ. Virtus vel μόνον vel μόνου videtur le-
 gendum.

paucos dumtaxat quosdam
 equites peditesque, dicis mo-
 do caussa, misisse contenti.
 Aratus, postquam Achæo-
 rum copiarum ad eum conven-
 erunt, ita in hoc negotio fe-
 gessit, ut insignem civili pru-
 dentia virum potius, quam
 strenuum ducem, agnosce-
 res. Tantisper enim quie-
 tum se tenuit, eventum rei
 opperiens, acceptæ prius
 cladis memor, donec Sco-
 pas & Dorimachus, omni-
 bus quæ destinaverant con-

fectis, in patriam revertē-
 runt; quum tamen per loca
 arcta & insidiis nata iter ha-
 berent, ubi vel solus tubi-
 cen ad victoriam sufficiebat.
 Cynathenses vero, magno
 infortunio magnisque cala-
 mitatibus ab Aetolis affecti,
 dignissimi tamen hisce malis,
 supra omnes homines, qui-
 bus adversa umquam conti-
 gerunt, sunt existimati.

20. Quoniam vero gens
 Arcadum aliquam virtutis
 opinionem apud Græcos ob-
 tinet,

μόνον διὰ τὴν ἐν τοῖς ἡθεσι καὶ βίοις Φιλοξενίαν καὶ ^{A.V. 534} Φιλανθρωπίαν, μάλιστα δὲ διὰ τὴν εἰς τὸ θεῖον εὐ-
 2 σέβειαν· ἄξιον, βραχὺ διαπερῆσαι περὶ τῆς Κυναι- ^{Peritas}
 3 θείων ἀγριότητος· πᾶς, ὄντες ὁμολογουμένως Ἀρ- ^{Cynae-}
 4 κάδες, τοσούτο κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς διήνεγκαν
 5 τῶν ἄλλων Ἑλλήνων αἰσότητι καὶ παρανομία; Δο-
 6 κοῦσι δὲ μοι, διότι τὰ καλῶς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐπι-
 7 νενοημένα, καὶ φυσικῶς συντεθεωρημένα περὶ πάν-
 8 τας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀρκαδίαν, ταῦτα δὴ
 9 πρῶτοι καὶ μόναι τῶν Ἀρκάδων ἐγκατέλιπον. Μου- ^{Musicae}
 10 σικὴν γάρ, τὴν γε ἀληθῶς μουσικὴν, πᾶσι μὲν ἀν- ^{studium}
 11 θρώποις ὄφελος ἀσκεῖν, Ἀρκάσι δὲ καὶ ἀναγκαῖον. ^{Arcadi-}
 12 οὐ γὰρ ἡγητέον, μουσικὴν, ὡς Ἐφορὸς φησιν ἐν τῷ ^{bus ne-}
 13 προοιμίῳ τῆς ὅλης πραγματείας, οὐδαμῶς ἀρμό- ^{cessa-}
 14 ζοντα λόγον αὐτῷ βίβας, ἐπ' αἰπάτῃ καὶ γοητεία ^{rium.}
 15 ἐπαρεσχηθῆαι τοῖς ἀνθρώποις· οὐδὲ τοὺς παλαιούς

D 3

Κρητῶν

XX. I. ἡθεσι. ἔδοσι *Cosmab. invitis mstit.*

tinet, non solum propter
 mores & instituta vitæ erga
 hospites omnesque homines
 laudabilia; verum etiam ob
 pietatem erga numen vel
 maxime: non alienum sit, de
 feritate *Cynathensium* paucis
 disquirere, quam ratione
 factum sit, ut, qui sine du-
 bio Arcades erant, crudeli-
 tate ac scelere omnes ejus
 ætatis Græcos longo adeo
 intervallo superarent. Mihi
 quidem, evasisse tales viden-
 tur, quod præclara majorum
 inventa, quæque convenien-
 ter naturæ omnium, qui Ar-

cadiam colunt, observata fue-
 rant, primi & soli ex univer-
 sis Arcadibus deferuissent.
 Studium enim *Musicæ* (ve-
 ram intelligo *Musicam*;) am-
 plecti, quum omnibus mor-
 talibus sit utile, tum Arcadi-
 bus etiam est necessarium.
 Neque enim arbitrari debemus,
 quod *Ephorus* in Præ-
 fatione universi sui operis
 scripsit, vocem effutiens mi-
 nime ipso dignam: *Musicam*
ad fraudem & deceptionem
fuisse inter homines introdu-
ctam. Neque item existi-
 mandum, veteres *Lacedæ-*
monios

Ol. 139.4. Κρητῶν καὶ Λακεδαιμονίων αὐλὸν καὶ ῥυθμὸν εἰς τὸν πόλεμον ἀντὶ σάλπιγγος εἰκῇ νομιστέον εἰσαγαγεῖν· οὐδὲ τοὺς πρώτους Ἀρκάδων εἰς τὴν ὅλην πολιτείαν τὴν μουσικὴν παραλαβεῖν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε μὴ μόνον παισὶν οὖσιν, ἀλλὰ καὶ νεανίσκοις γενομένοις ἕως τριάκοντ' ἐτῶν, κατ' ἀνάγκην σύντροφον ποιεῖν αὐτὴν, τὰλλα τοῖς βίοις ὄντας αὐστηροτάτους. Ταῦτα γὰρ πᾶσιν ἐστὶ γνώριμα, καὶ συνήθη, διότι σχεδὸν παρὰ μόνοις Ἀρκάσι, πρῶτον μὲν οἱ παῖδες ἐκ νηπίων ἄθεν ἐθίζονται κατὰ νόμους τοὺς ὕμνους καὶ παιᾶνας, οἷς ἕκαστοι κατὰ τὰ πάτρια τοὺς ἐπι-

Philoxeni & Timothei nomi. χωρίους ἥρωας καὶ θεοὺς ὕμνοῦσι· μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς Φιλοξένου καὶ Τιμοθέου νόμους μανθάνοντες, πολλῇ φιλοτιμίᾳ χρεεύουσι κατ' ἐνιαυτὸν τοῖς Διονυσιακοῖς αὐλήταις ἐν τοῖς θεάτροις, οἱ μὲν παῖδες, τοὺς παιδικούς ἀγῶνας, οἱ δὲ νεανίσκοι, τοὺς τῶν ἀνδρῶν λεγομένους. ὁμοίως γε μὴν καὶ παρ' ὅλον τὸν οἶον

βίον

7. Verba τὴν μουσικὴν παραλαβεῖν ex Athenæo adfuit. Forſan ex eod. etiam recipiendum fuit ἐν παισιν ἐν νεανίσκοις. 9. αὐλήταις. αὐλοῖς edd. ex Bau.

monios & Cretenses loco tui-
bæ tibiā E rhythmum ad
bella sine causā usurpare
cœpisse: aut priscos Arca-
des sine ratione, in Republi-
ca sua formanda, Musicæ
tantum tribuisse, ut, quum
ceteris vitæ institutis uteren-
tur severissimis, in Musica ta-
men erudiri non solum pue-
ros juberent, verum etiam
adolescentes ac juvenes ad
annum usque trigefimum.
Nam, ut notum est usuque
compertum omnibus, soli

ferme sunt Arcades, apud
quos pueri primo ab ipsa in-
fantia ex legibus assueſcunt
hymnos & pæanes canere,
quibus more patrio singuli
suos heroas & deos conce-
lebrant: deinde Philoxeni ac
Timothei nomos addiscentes,
quotannis per Liberalia ipsi
in theatris cum saltatione &
tibiis, summo studio pueri-
lia quæ vocant ludicra pueri
agitant; juvenes, quæ di-
cuntur virorum. Similiter
& in universa vita, quoties
convi-

βίον τὰς ἀγωγὰς τὰς ἐν ταῖς συνουσίαις, οὐχ οὕτω A.V. 534.
ποιεῦνται διὰ τῶν ἐπεισάκτων ἀκροαμάτων, ὥς δι'
αὐτῶν, ἀνὰ μέρες ἄθεν ἀλλήλοις προστάττοντες.

- 11 καὶ τῶν μὲν ἄλλων μαθημάτων ἀρνηθῆναι τι μὴ γι- Musice
imperii
tum esse
nefas est
Arcadi.
νώσκων, εὐδὲν αἰσχερὸν ἡγούνται· τὴν γε μὴν ᾧδὴν
οὗτ' ἀρνηθῆναι δύνανται, διὰ τὸ κατ' ἀνάγκην πάν-
τας μανθάνειν· οὗθ' ὁμολογοῦντες ἀποτρίβειν,
διὰ τὸ τῶν αἰσχερῶν παρ' αὐτοῖς νομίζεσθαι τοῦτο.
12 καὶ μὴν ἐμβατήρια μετ' αὐλοῦ καὶ τάξεως ἀσκούν-
τες, ἔτι δ' ὀρχήσεις ἐκπονοῦντες, μετὰ κοινῆς ἐπι-
στρεφῆς καὶ δαπάνης κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τοῖς θεάτροις
ἐπιδείκνυνται τοῖς αὐτῶν πολίταις οἱ νέοι.

Ταῦτά δὴ μοι δοκῶσιν οἱ πάλα παρειαγαγεῖν. XXI.
Cur Mu-
sicæ stu-
dium ne-
cessarium
sit Arca-
dibus.
οὐ τρυφῆς καὶ περισυίας χάριν· ἀλλὰ θεωροῦντες
μὲν τὴν ἐκάστων αὐτουργίαν; καὶ συληθῆναι τὸ τῶν
βίων

D 4

10. τὰς ἀγωγὰς. Ἀπὸ τὰς διαγωγὰς? 12. ἐμβατήρια ὅτι max ἐπι-
δείκνυνται ἵνα ex Athenas, pro quibus talis est ἐμβατηρίας ὅτι
ἀποδείκνυνται.

XXI. 1. παρειαγαγεῖν. Valde προπαραγαγεῖν.

convivantur, non tam adsci-
titiis acroamatis sese oble-
tant, quam ipsi per se can-
tionibus, quas sua quemque
vice canere alius alii impe-
rant. Et ceterarum quidem
disciplinarum aliquam se te-
nere si quis negaverit, pro-
bri loco non ducunt: at
cantandi peritiam neque ne-
gare possunt, quia discendi
necessitas omnibus incum-
bit; neque, peritiam faten-
tes, ullam excusationem, quo-
minus canant, afferre, quo-
niam turpe id moribus ipso-

rum habetur. Quin etiam
ad *præliares* modulos cum ti-
bia & ordinata acie se exer-
centes, saltationibus ad hæc
operam navantes, cura sumtu-
que publico quotannis prod-
eunt juvenes in theatrum,
ut suæ industriæ specimen
civibus edant.

21. Quæ quidem videntur
mihi instituisse antiqui, non
ad luxum, neque ex super-
vacuo: sed quia cernerent,
singulos *Arcadum* operi ma-
num assidue admovere, &c,
ut paucis dicam, vitam de-
gere

Ol. 139.4. βίῳ ἐπίπονον καὶ σκληρὸν· θεωροῦντες δὲ τὴν τῶν
 ἡθῶν αὐστηρίαν, ἣτις αὐτοῖς παρέπεται διὰ τὴν
 τοῦ περιέχοντος ψυχρότητα καὶ στυγνότητα τὴν
 κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν τοῖς τόποις ὑπάρχουσαν, ὥ
 Caeli in-
 fluxus in
 hominum
 inge-
 nium. ^{αὐτῶν} συνεξομοιοῦσθαι πεφύκαμεν πάντες ἄνθρωποι κατ'
 αὐτῶν ἀνάγκην. οὐ γὰρ δι' ἄλλην, διὰ δὲ ταύτην τὴν αἰ-
 τίαν, κατὰ τὰς ἐθνικὰς καὶ τὰς ὁλοσχερεῖς δια-
 στάσεις πλεῖστον ἀλλήλων διαφέρομεν ἡθεσί τε καὶ
 μορφαῖς καὶ χρώμασιν, ἔτι δὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων
 τοῖς πλείστοις. Βουλόμενοι δὲ μαλατίειν καὶ κί-
 νῶν τὸ τῆς φύσεως αὐθαδὲς καὶ σκληρὸν, τά τε
 προειρημένα πάντα παρεισῆγαγον, καὶ πρὸς τού-
 τοις συνόδους κοινὰς καὶ θυσίας πλείστας ὁμοίως
 ἀνδράσι καὶ γυναῖξι κατέειθισαν, ἔτι δὲ χοροὺς παρ-
 θέων ὁμοῦ καὶ παίδων· καὶ συληθῆναι, πᾶν ἐμψυχα-
 νήσαντο, σπεύδοντες τὸ τῆς ψυχῆς ἀτέραμνον διὰ
 τῆς

1. στυγνότητα. πυκνότητα Bav. sed altera lect. in marg. 4. ψυχῆς.
 φύσις Athen.

gere laboriosam ac duram:
 tum quia notam haberent
 austeritatem morum, quam
 ipsis conciliat aëris qualitas,
 quo in plerisque locis utun-
 tur frigidiorē & tristiorē;
 quum ita sit natura compa-
 ratum, ut cœlo habitationis
 confimiles necessario omnes
 evadamus. Hæc namque,
 non alia causa ulla est, cur,
 pro varietate nationum, &
 ut quæque invicem longissi-
 mis distant intervallis, ita
 plurimum invicem, moribus,
 formis, coloribus, maxima

denique parte institutorum;
 mortales differamus. Ut
 igitur naturæ rigorem hunc
 torvitatemque ac duritiem
 aliquo temperamento emol-
 lissent; ea, quæ jam com-
 memoravimus, in usum in-
 vexerunt: præterea commu-
 nibus conventibus & sacris
 quam plurimis viros pariter
 ac mulieres assuefecerunt:
 puerorum insuper ac puella-
 rum una saltantium choros
 instituerunt: &, ut verbo
 expediam, quo possent du-
 rum illud atque ingratum
 animi

τῆς τῶν ἱθισμῶν κατασκευῆς ἐξημεροῦν καὶ πρᾶν. ^{A.V. 534.}
 5289. Ὡν Κυναιθεῖς ἀλγωρήσαντες εἰς τέλος, καὶ ^{Cynathenses}
 ταῦτα πλείστης δέομενοι τῆς τοιαύτης ἐπικουρίας, ^{neglectu}
 διὰ τὸ σκληρότατον παρὰ πολὺ τῆς Ἀρκαδίας ἔχεν ^{musica}
 αἶρα καὶ τόπον· πρὸς αὐτάς δὲ τὰς ἐν ἀθήλοις ^{esserati.}
 παρὰτριβὰς καὶ φιλοτιμίας ὀρμήσαντες· τέλος
 ἀπεθριώθησαν οὕτως, ὥστε μὴδ' ἐν ὁποίᾳ γερονέ-
 ναι τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἀσεβήματα μείζονα καὶ
 στυνχέστερα. Σημεῖον δὲ τῆς Κυναιθέων αὐτυχίας
 περὶ τοῦτο τὸ μέρος, καὶ τῆς τῶν ἄλλων Ἀρκάδων
 ταῖς τοιούτοις τῶν ἐπιτηδευμάτων δυσαρεστήσεως·
 5290. καὶ οὐς γὰρ καιροὺς, τὴν μεγάλην σφαγὴν ποιή-
 σαντες Κυναιθεῖς, ἐπρέσβευσαν πρὸς Λακεδαιμο-
 νίους, εἰς αἷς πόλεις ποτὲ Ἀρκαδικὰς εἰσῆλθον κα-
 τὰ τὴν ὁδόν, εἰ μὲν ἄλλοι παραχρῆμα πάντες αὐ-
 5291. τοὺς ἐξεκέρυξαν· Μαντινεῖς δὲ μετὰ τὴν μεταδρα-

D 5

γῆν

5. παρὰτριβὰς debetur Cusanbono. Libri nostri omnes διατριβὰς.
 6. ὁποῖα. ὁποιοῦν ex Reg. B. editit Cusanb.

animi robur cultura morum
 mansuefacere ac mitigare,
 quidvis sunt moliti. Hæc
 ergo quum penitus negle-
 xissent *Cynathenses*, qui præ-
 fertim, quod ex omnibus *Ar-*
cadibus cælo soloque utan-
 tur longe inclementissimo,
 hoc subsidio præ ceteris in-
 digebant; quumque contra
 ad mutuas offensiones, &
 acres contentiones, animos
 convertissent; ad extremum
 usque eo sunt esserati, ut
 neque majora, neque fre-
 quentiora summæ impieta-
 tis scelera in ulla Græca-

nicarum urbium exstiterint,
 Singularem vero quamdam
 hac in parte *Cynathensium*
 exstitisse infelicitatem, quum
 interim reliqui *Arcades* in-
 stituta eorum hujuscemodi
 vehementer improbarent, in-
 dicio hoc fuerit. Scilicet,
 quo tempore *Cynathenses*,
 post perpetratam illam ma-
 gnam cædem, legatos *Lace-*
dæmonem miserunt; simul-
 atque hi aliquam ex urbibus
Arcadiæ intrassent, aliarum
 quidem omnium cives, ex-
 templo ut excederent, præ-
 conis voce edixerunt; Man-
 tinenfes

OL. 139. 4. γὴν αὐτῶν, καὶ κατασχεμὸν ἐποιήσαντο, καὶ σφάγια
 περιήνεγκαν τῆς τε πόλεως κύκλῳ, καὶ τῆς χώρας
 πάσης. Ταῦτα μὲν οὖν ἡμῖν εἰρήδω, χάριν τοῦ μῆιο
 διὰ μίαν πόλιν τὸ κοινὸν ἦδος διαβάλλεσθαι τῶν Ἀρ-
 καδῶν· ὁμοίως δὲ καὶ, τοῦ μὴ, νομίσαντας ἐνίοις
 τῶν κατεικούντων τὴν Ἀρκαδίαν περιουσίας χάριν
 τὰ κατὰ μουσικὴν ἐπὶ πλεον ἀσκηθῆαι παρ' αὐ-
 τοῖς, ἐλιγυρεῖν ἐγχειρήσαι τούτου τοῦ μέρους. ἔτι
 δὲ καὶ Κυναθίων ἕνεκα· ἵν', ἂν ποτ' αὐτοῖς ὁ Θεὸς
 εὖ δῶ, τραπέντες πρὸς παιδείαν, ἡμερώσειαν αὐ-
 τοὺς, καὶ μάλιστα ταύτης πρὸς μουσικὴν. οὕτω γὰρ
 μόνως ἂν λήξαιεν τῆς τότε περὶ αὐτοὺς γενομένης
 ἀγριότητος. Ἡμεῖς δ', ἐπειδὴ τὰ περὶ Κυναθίων
 ὑποπίπτοντα δεδηλώκαμεν, αὐτοῖς ἐπὶ τὴν ἐκτρο-
 πὴν ἐπ' ἀνίμεν.

Hortatur
 Polybius
 ad stu-
 dium
 Musicæ.

Αἰτώ-

10. μὴ διὰ μίαν. Mendose vulgo μηδεμίαν. 11. εὖ δῶ. εὖ δῶ Ca-
 sanb. inicitis vestris. Ibid. ἡμερώσειαν ex Reg. B. adjicit Casaub.
 pro ἡμερώσειν, quod habent vett. libri omnes.

tinenfes vero, hoc amplius,
 post illorum exitum lustra-
 tionem quoque instituerunt,
 & viſtimas circa urbem at-
 que agros suos circumtul-
 runt. Hæc dicta nobis fun-
 to, ne, propter unam civi-
 tatem, communes Arcadum
 mores temere accuſentur:
 ſimul, ne forte aliquis popu-
 lorum Arcadiæ, ratus *ſtudia*
muſicæ ex ſupervacuo ad de-
 licias apud ipſos coli, ne-
 gligere eam diſciplinæ par-
 tem incipiat: poſtremo ve-

ro, ipſorum quoque Cynæ-
 thenſium cauſa; ut, ſi quan-
 do clementius cum ipſis ege-
 rit Deus, ad ſtudia diſcipli-
 narum converſi, præcipue
 autem ad eam partem quæ
 circa *Muſicam* verſatur, ipſi
 ſeſe manueſciant. Nulla
 enim alia ratio eſt, qua
 veterem illam ſuperiorum
 temporum feritatem poſſint
 exuere. Sed nos, expoſitis
 quæ tunc Cynæthenſibus ac-
 ciderunt, eo, unde ſumus
 digreſſi, jam redeamus.

22. Igi-

Ol. 139. 4. οἱ δὲ τρεῖς ἐκοινώνουν τοῖς Αἰτωλοῖς τῶν πραγμά-
των, πεπεισμένοι, διὰ τὴν ἡλικίαν τὸν Φίλιππον
οὐδέπω δυνήσεσθαι τοῖς κατὰ τὴν Πελοπόννησον
πραγμασίῃ ἐπαρκεῖν. Ἐπεὶ δ' οἱ μὲν Αἰτωλοὶ πα-
ρὰ τὴν προσδοκίαν αὐτῶν ἐκ Πελοποννήσου ταχθεῖαν
ἐποιήσαντο τὴν ἐπάνοδον, ὁ δὲ Φίλιππος ἐκ Μακε-

Adiman-
tus favet
Macedo-
nibus.
δονίας ἔτι θάττω τὴν παρυσίαν· ἀπιστοῦντες οἱ
τρεῖς ἐνὶ τῶν δυῶν Ἀδεμάντα, διὰ τὸ συνειδέναι μὲν

σφίσι πάσας τὰς ἐπιβολὰς, μὴ λίαν δὲ τοῖς γιγνο-
μένοις εὐδοκεῖν· ἡγωνίαν, μὴ συνεγλίσσαντος τοῦ βα-
σιλέως πάντα τὰ πραττόμενα πρὸς τὸν Φίλιππον
ἐξηγήσεται. δι' αὐτὴν δὲ συλλαλήσαντές τισι τῶν νέων,
ἐκέρυττον εἰς τὸ τῆς Χαλκιδικῆς τέμενος μετὰ τῶν
ὀπλων προεῖναι τοὺς ἐν ταῖς ἡλικίαις, ὡς τῶν Μα-
κεδόνων ἐπὶ τὴν πόλιν παραγγενομένων. ταχὺ δὲ διὰ
τὸ παραάδοξον ἀφρεσιδέντων, δυσαρεστῶν Ἀδεμάν-
τος τοῖς γιγνομένοις, ἐπειρᾶτο προπορευθεὶς παρὰ
καλεῖν

Aetolos res trahere: tene-
rioris adhuc ætatis Philip-
pum esse rati, quam ut re-
gendis Peloponnesi rebus
par esse posset. Vbi vero
exspectatione ipforum citius
e Peloponneso Aetoli ex-
cesserunt, & multo etiam
citius e Macedonia Philippus
advenit; tres illos, fidem
Adimanti (is erat alter e
duobus) suspectam haben-
tes, quod omnium incepto-
rum confici parum sibi illa
placere ostenderat, animi
solicitude ingens invasit,

ne, postquam rex Philippus
accessisset propius, omnia
illi quæ agerentur aperiret.
Itaque consilio cum nonnul-
lis e juventute communica-
to, præconio edicunt, ut,
quoniam urbi Macedones im-
mineant, quicumque per ata-
tem apti essent, ad Minervæ
Chalcidicæ sanum omnes cum
armis se conferrent. Quo
quum propter rei novitatem
cito armati convenissent;
Adimantus, cui ea res dis-
plicebat, in medium pro-
gressus, hortatus est multi-
tudinem

10 καλῆν καὶ διδάσκειν· διότι πρῶν ἔδεν τὰ κηρύγμα· A.V. 534.

τα ταῦτα καὶ τοὺς ἀθροισμοὺς τοὺς ἐν τοῖς ὅπλοις
 παραγέλλεν, καθ' ὃν καιρὸν τοὺς Αἰτωλοὺς, πολε-
 μίους ὄντας, ἠκούομεν τοῖς ὅρεσι τῆς χάρας ἡμῶν
 συνεγίξεν· οὐ νῦν, ὅτε Μακεδόνας, τοὺς εὐεργέτας
 καὶ σωτῆρας, πυθανόμεθα πλησιάζειν μετὰ τοῦ

11 βασιλέως. Ἐτι δ' αὐτοῦ ταῦτ' ἀνακρουσμένου, Per seditionem
 προσπεσόντες οἱ παρακεκλημένοι τῶν νέων, ταῦτόν occiditur
 τε συνεκέντησαν, καὶ μετὰ τούτου Σθενέλαον, Ἀδ-
 αμάν- tus & alii.
 καμένην, Θυέστην, Βιονίδα, ἑτέροις τῶν πολιτῶν

12 καὶ πλείους. οἱ δὲ περὶ Πολυφόντην, καὶ τινες ἄμα
 ταῦταις, ἐμφρόνως προιδόμενοι τὸ μέλλον, ἀπεχώρη-
 σαν πρὸς τὸν Φίλιππον.

Ταῦτα δὲ πράξαντες, εὐθέως ἔπεμπον οἱ προ- XXIII.
 στώτες Ἐφοροὶ τῶν πραγμάτων τοὺς κατηγορήσαν- Legatio
 τας πρὸς τὸν Φίλιππον τῶν ἀνηρημένων, καὶ πα- Spartiano-
 ρακα- rum ad Philip-
 rum.

11. Ἀλκαμένη. Ἀλκαμένη Flor. Aug. 12. Πολυφόντην. Πολυ-
 φόνταν Vat. Aug. Reg. A.

tudinem docuitque: Nuper
 hujusmodi praconiis locum
 fuisse, Et editis, quae con-
 gregari in armis eos jube-
 rent, quando Aetoli, hostes
 nostri, ad fines ditionis acce-
 dere nunciabantur: non nunc,
 cum Macedones, adeo pra-
 clare de nobis meritis, ser-
 vatores nostros, appropin-
 quare cum rege audimus.
 Adhuc sermones hujusmo-
 di exordiebatur Adimantus,
 cum juvenes, quibus man-
 datum fuerat negotium, im-

petu in eum facto, gladio-
 rum mucronibus eum confi-
 ciunt, & una cum ipso,
 Sthenelaum, Alcamenem,
 Thyestem, Bionidam, &
 plures alios e civibus. Po-
 lyphontes vero, & nonnulli
 cum eo, exitum rei, quae pru-
 dentia erant, praevidentes,
 ad Philippum se contule-
 runt.

23. Hoc patrato facinore,
 Ephori, rerum Sparta: tunc
 potientes, ad Philippum pro-
 tinus miserunt, qui occisos
 crimini.

Ol. 139.4 ρακαλέσοντας αὐτὸν, ἐπισχεῖν τὴν παρουσίαν, ἕως
 ἂν ἐκ τοῦ γεγενέτος κινήματος εἰς τὴν ἀποκατά-
 στασιν ἔλθῃ τὰ κατὰ τὴν πόλιν· γνώσκων δὲ,
 διότι πρόκειται διατηρεῖν αὐτοῖς πάντα τὰ δίκαια
 καὶ Φιλάνθρωπα πρὸς Μακεδόνιας. Οἱ καὶ, συμ-
 μίζαντες ἤδη περὶ τὸ Παρθένιον ὄρος ὄντι τῶ βασι-
 λεῖ, διελέχθησαν ἀκολουθῶς ταῖς ἐντολαῖς. ὁ δὲ,
 διακούσας, παρεκάλεσε τοὺς ἡκόντας, κατὰ σπου-
 δὴν ποιήσασθαι τὴν εἰς οἶκον ἐπάνοδον, καὶ δηλοῦν
 τοῖς Ἐφόροις, ὅτι κατὰ τὸ συνεχὲς πορευθεῖς, αὐ-
 τὸς μὲν ἐν Τεγείᾳ ποιήσεται τὴν στρατοπεδείαν·
 ἐκείνους δ' αἰεταὶ δὲν τὴν ταχίστην ἐκπέμπειν ἄν-
 δρας ἀξιόχρεους, τοὺς κοινολογησόμενους πρὸς αὐ-
 τὸν ὑπὲρ τῶν ἐνεστῶτων. Πεισασάτων δὲ τὸ προσ-
 ταχθὲν τῶν ἀπαντησάντων, διακούσαντες τὰ πα-
 ρὰ τοῦ βασιλέως οἱ προεστῶτες τῶν Λακεδαιμονίων,
 ἐξέπεμψαν ἄνδρας δέκα πρὸς τὸν Φίλιππον. Οἷς
 καὶ πορευθέντες εἰς τὴν Τέγεαν, καὶ παρελθόντες
 εἰς

Parthe-
 nius.
 Altera
 legatio
 Lacedæ-
 monio-
 rum.

criminarentur; orarentque regem, ut adventum in urbem tantisper differret, donec res civitatis, fidente motu præsentium turbarum, ad priorem statum rediissent: pro certo interim haberet, propositum ipsis esse, fidem in omnibus atque amicitiam Macedonibus præstare. Ad montem Parthenium jam rex pervenerat, quando isti cum eo congressi, mandatis quæ acceperant convenientes sermones habuerunt. Ille, au-

ditis quæ afferebant qui venerant, domum ipsos extemplo reverbos Ephoris significare jubet, se quidem continuato itinere castra Tegeæ positurum, illos vero hortari, ut quamprimum idoneos viros ad se mittant, qui de instantibus negotiis secum possint consultare. Quum regis mandato legati paruisent, principes Lacedæmoniorum viros decem ad Philipppum miserunt. Hi, Tegeam profecti, & in concilium regis admissi,

εἰς τὸ τοῦ βασιλείως συνέδριον, Ὡμίῳ πρεσβυτάτῳ A.V. 534.
 αὐτῶν, κατηγόρησαν μὲν τῶν περὶ τὸν Ἀδείμαντον,
 ὥς αἰτίων γενέσθαι τῆς κινήσεως· πάντα δ' ὑπι-
 σχνούντων ποιήσεν αὐτῷ διὰ τῷ Φιλίππῳ τὰ κατὰ
 τὴν συμμαχίαν, καὶ μηδὲν ἐν μηδενὶ φανήσεσθαι
 δεύτεροι, κατὰ τὴν πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν, τῶν δοκούν-
 των ἀληθειῶν αὐτῷ φίλων ὑπάρχειν. Οἱ μὲν οὖν
 Λακεδαιμόνιοι, ταῦτα καὶ τούτοις παραπλήσια δια-
 λεχθέντες, μετέστησαν. Οἱ δὲ μετέχοντες τοῦ Severiora
 συνεδρίου διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους ταῖς γνώμαις. in Spar-
 8 καὶ τινες μὲν, εἰδότες τὴν κακοπραγμοσύνην τῶν ἐν tanos sua-
 τῇ Σπάρτῃ, καὶ πεπεσμένοι, τοὺς περὶ τὸν Ἀδεί- dent alii.
 μαντον ἀπολαλέειν διὰ τὴν πρὸς αὐτοὺς εὐνοίαν,
 τοὺς τε Λακεδαιμονίους ἐπιβεβληῖσθαι κοινοπραγεῖν
 τοῖς Αἰτωλοῖς, συνεβούλευον τῷ Φιλίππῳ, παρὰ-
 δεῖγμα ποιῆσαι τοὺς Λακεδαιμονίους, χρησάμενον
 αὐτοῖς τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅν περ Ἀλέξανδρος ἐχρή-
 σατο

XXIII. 6. Tria verò dñ τῷ Φιλίππῳ delenda suspicari licet cum
 Reiskio. Pro αὐτῷ δὲ dant αὐτῷ οἱ Vat. Flor. Aug. Reg. A. De-
 buerant forsan indicare diversam sententiam, αὐτοὶ pro αὐτῷ. 7.
 καὶ τὰ τούτοις παραπλήσι. Aug.

admissi, (Omius caput lega-
 tionis erat;) Adimantum,
 tamquam tumultus auctorem
 accusare instituerunt: ipsi
 vero Philippo omnia se offi-
 cia sociorum praeistituros re-
 cipiant; neque commissuros,
 ut de benevolentia erga ipsum
 ulli populo, ex iis quos sibi
 vere amicos esse confidat, vi-
 deri possint concedere. Haec
 familiaeque his locuti Lacedae-
 monii, excefferunt. Qui
 concilio intererant, diffide-

re sententiis. Nonnulli, ma-
 lam Spartanorum mentem
 notam habentes, gnari prae-
 terea Adimantum cum cete-
 ris propter suarum partium
 amorem fuisse occisos; ad
 haec, Lacedaemonios consi-
 liorum societatem cum Ae-
 tolis inire voluisse; Philippo
 auctores erant, ut severita-
 tis exemplum in Lacedaemo-
 nios statueret; neque aliter
 eos tractaret, quam olim
 Thebanos Alexander statim
 post

Ol. 139+ σατο. Ὁθηβαίσις εὐθέως παραλαβὼν τὴν ἀρχήν. ἕτεροι δὲ τῶν πρεσβυτέρων τὴν μὲν τοιαύτην ἐργήν βαρυτέραν ἀπέφαινον εἶναι τῶν γεγενότων, ἐπιτιμήσαι δὲ δεῖν τοῖς αἰτίαις, καὶ μεταστησάμενον τοὺς, ἐγχειρίσαι τὸ πολίτευμα καὶ τὰς ἀρχὰς τοῖς αὐτοῦ φίλοις.

XXIV. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπὶ πᾶσιν· εἰ χεὶρ τοῦ βασι-
Clemen-
tius pro-
nunciat
rex, au-
ctore (ut
videtur)
Arato.
λέως λέγειν τὰς τότε γνώμας· οὐ γὰρ εἰκὸς ἐπτα-
καίδεκαετῇ παῖδα περὶ τηλικούτων δυνάμει πραγ-
μάτων διευκρινεῖν· ἀλλ' ἡμῖν μὲν καθήκει τοῖς γρά-
Φουσι, τὰς κυρούσας τὰ διαβούλια γνώμας ἀνατι-
θέναι τοῖς πρεστώσι τῶν ὅλων· τοὺς μὲν τοί γε
ἀκούοντας αὐτοὺς χεὶρ συνυπονοεῖν, διότι τῶν συνόν-
των, καὶ μάλιστα τῶν παρακειμένων, εἰκὸς ἐστὶν
εἶναι τὰς τοιαύτας ὑποθέσεις καὶ διαλήψεις· ὧν
Ἀράτω τις ἐπιεικίστατ' ἂν προσάπτει τὴν τότε
ἐξηθέσαν ὑπὸ τοῦ βασιλέως γνώμην. Ὁ γὰρ Φίλιπ-
πος,

post susceptum regnum. Alii e senioribus dicere, gravius id supplicium fore, quam pro commerita noxa: in auctores tamen seditionis animadvertendum, iisque de statione depulsis, Rempubl. & omnes magistratus amicis regis esse tradendos.

24. Post omnes Rex inquit; si modo regi tribui debent quæ per ea tempora pronuntiata ab eo sunt sententiæ: neque enim simile est veri, id ætatis puerum, annorum vix septemdecim, statuere de tantis rebus posse. Ve-

rum, quemadmodum nos, qui res gestas perscribimus, sententias illas, quæ in deliberationibus & consiliis sumendis ratæ fuerunt, adscribere iis par est, qui rerum summæ præsunt: sic, qui hæc legunt, simul illud taciti cogitare debent, per esse verisimile, huiusmodi sententias a familiaribus principum, & iis maxime, qui deliberantibus assident, proficisci. Ex omnibus autem Arato potissimum sententiam, quæ tunc a rege dicta, æquisimè quisque adscripserit.

πος, τὰ μὲν κατ' ἰδίαν τῶν συμμάχων εἰς αὐτοὺς A.V. 534.
 ἀδικήματα, καθήκεν, ἔφησεν, αὐτῷ μέχρι λόγου ^{Sententia}
 καὶ γραμμάτων διορθοῦν καὶ συνεπισημαίνεσθαι. τὰ ^{regis de}
 δὲ πρὸς τὴν κοινὴν ἀνήκοντα συμμαχίαν, ταῦτ', ^{Lacedæ-}
 ἔφη, μόνᾳ δεῖν κοινῆς ἐπιστροφῆς καὶ διορθώσεως ^{monii.}
 εὐτυχάνειν ὑπὸ πάντων. Λακεδαιμονίων δὲ μηδὲν εἰς
 τὴν κοινὴν συμμαχίαν ἐκφανὲς ἡμαρτηκότων, ἐπαγ-
 γελλομένων δὲ πάντα καὶ ποιεῖν τὰ δίκαια πρὸς
 ἡμᾶς· οὐ καλῶς ἔχον εἶναι, τὸ βουλευέσθαι τι περὶ
 ταύτων ἀπαραίτητον. καὶ γὰρ ἄτοπον, τὸν μὲν πα-
 τέρα, πολεμίων ὄντων κρατήσαντα, μηδὲν ποιῆσαι
 δεινόν· αὐτὸν δ' ἐφ' οὗτω μικρῶς αἰτίας ἀνήκεστόν
 εἶτι βουλευέσθαι περὶ αὐτῶν. Ἐπικυρωθείσης δὲ ταύ- ^{Societas}
 της τῆς γνώμης, ὅτι δεῖ παριδεῖν τὸ γεγονός· ^{jungitur}
 θίως ὁ βασιλεὺς Πετρεῖον, τὸν αὐτοῦ φίλον, ἅμα ^{cum La-}
 τοῖς περὶ τὸν Ὠμίαν ἐξαπέσταλε, παρακαλέσοντας ^{cedæmo-}
 τοὺς ^{niis.}

XXIV. 7. μικρῶς αἰτίας. μικρῶς αἰτίαις edd. ex Bav. 8. Verba
 ὅτι δὴ sua auctoritate Casaub. in τοῦ δὲν mutavit. Ibid. τὸν αὐ-
 τοῦ φίλον. τῶν αὐτοῦ φίλων Vat. Flor. Ibid. ἐξαπίσταλε. ἐξα-
 πίσταλε Vat. ἐξαπίσταλε Flor.

pferit. Dixit igitur Rex:
 inique facta, quæ a sociorum
 quibusque intra ipsorum ci-
 vilitatem admittantur, ad sese
 hactenus solum pertinere, ut
 verbis literisve eos moneat Et
 reprehendat: at, quæ com-
 munem societatem attingant,
 ea vero sola esse, dixit, quæ
 ad totius concilii curam per-
 tinerent, ut iis prospiciant,
 atque remedium afferant.
 Quum igitur Lacedæmonii,
 nihil, quod quidem appareat,
 adversus communem societa-
 tem deliquerint; sed contra

etiam polliceantur, omnia se
 nobis, quæ iusta Et æqua fue-
 rint, præstituros; non con-
 venire, ut gravius quidquam
 adversus eos statuat. Absur-
 dum enim futurum, si, quos
 pater hostes a se viçlos nulla
 re laxisset; in eosdem pro-
 pter levem adeo causam, du-
 rius aliquid ipse consuleret.
 Postquam ea sententia obti-
 nuisset, quæ negligi quod ac-
 ciderat volebat; extemplo
 rex Petreum, e cohorte
 amicorum, cum Omia militi,
 qui & populum hortaretur,

Polybii Histor. T. II.

E

ut

OL. 139. 4. τοὺς πολλοὺς, ἀντέχεσθαι τῆς πρὸς αὐτὸν καὶ Μακεδόνας εὐνοίας, ἅμα δὲ δάσονται καὶ ληψόμενον τοὺς ὄρκους περὶ συμμαχίας. αὐτοὺς δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἀναζεύξας προῆγε πάλιν ὡς ἐπὶ Κόρινθον· καλὸν δαῖγμα τῆς ἑαυτοῦ προαιρέσεως τοῖς συμμαχοῖς ἐκτιθέμενος ἐν τῇ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἀποφάσει.

XXV.
Corin
conve-
niunt So-
ciii cum
Philippo.
Querelæ
sociorum
de Aeto-
lis.

Καταλαβὼν δὲ τοὺς ἀπὸ τῶν συμμαχίδων παραγεγονότας εἰς τὴν Κόρινθον, συνήδρευε καὶ διαλάμβανε μετὰ τούτων, τί δεῖ ποιεῖν, καὶ πῶς χρῆσασθαι τοῖς Αἰτωλοῖς. Ἐγκαλούντων δὲ Βοιωτῶνα μὲν, ὅτι συλήσαιεν τὸ τῆς Ἀθηναίων τῆς Ἰωνίας ἱερὸν, εἰρήνης ὑπαρχούσης· Φωκίων δὲ, διότι στρατεύσαντες ἐπ' Ἀμβρυσον καὶ Δαυλίον, ἐπιβάλοιντο καταλαβέσθαι τὰς πόλεις· Ἡπειρωτῶν δὲ, καθότι πορθήσαιεν αὐτῶν τὴν χώραν· Ἀκαρνανῶν δὲ παραδεσकुόντων, τίνα τρόπον συστήσάμενοι πρᾶξιν ἐπὶ

9. ἐν Κόρινθον Vat. Flor.

ut in sua & Macedonum amicitia manerent, & simul societatem præstito exactoque jurejurando firmaret: ipse cum exercitu Corinthum revertitur, postea quam egregium animi sui propositum luculenter sociis per ea probasset, quæ de Lacedæmoniis statuerat.

25. Corinthi eos nactus, qui a sociis civitatibus illuc missi fuerant, communiter cum illis de rebus præfenti-

bus, & quonam modo erga Aetolos se gererent, consultabat. Quum autem a Bæotis accusarentur Aetoli, quod Minervæ Itoniæ sanum pacis tempore spoliassent: a Phocensibus, quod expeditione adversus Ambrysium & Daulium suscepta, oppugnare eas urbes essent conati: ab Epirotis, quod agrum ipsorum vastassent: quum etiam demonstrarent Acarnanes, quomodo Aetoli, conflata.

ἐπὶ Θύριον, νυκτὸς ἔτι προσβαλεῖν τολμήσαμεν τῇ Α. V. 534.
 4 πέλαι· πρὸς δὲ τούτοις Ἀχαιῶν ἀπολογιζομένων,
 ὡς καταλάβοιτο μὲν τῆς Μεγαλοπολίτιδος Κλά-
 ριον, προθήσαιεν δὲ διεξίοντες τὴν Πατραίων καὶ
 Φαραίων χώραν, διαερπάσαιεν δὲ Κύναιθαν, συλή-
 σαιεν δὲ τὸ τῆς ἐν Λούσοις Ἀρτέμιδος ἱερὸν, πολιορ-
 κήσαιεν δὲ Κλετορίους, ἐπιβουλεύσαιεν δὲ κατὰ μὲν
 θάλατταν Πύλῳ, κατὰ δὲ γῆν ἄρτι συνοικιζομένῃ
 τῇ Μεγαλοπόλει, μετὰ τῶν Ἰλλυριῶν, ἀνάστατον
 αὐτὴν ποιῆσαι· διακούσαντες τούτων εἰ τῶν συμμά-
 χων σύνεδροι, πάντες ὁμοθυμαδὸν ἐκφίρεν ἐβουλεύ-
 6 σσαντο τοῖς Αἰτωλοῖς τὸν πόλεμον. Προθέμενοι δὲ ^{Sociorum}
 τὰς προεξημέναις αἰτίας ἐν τῷ δόγματι, παρὰ ^{adversus}
 κατεβάλλοντο ψήφισμα· προσδιασαφύντες, ὅτι ^{Aetolos.}

E 2

συνανα-

XXV. 3. Θύριον b. l. misti omnes, pro quo Θύριον edidit Casaub. Ibid. Libri omnes scripti & editi dant νυκτὸς ἔτι, καὶ προσβαλεῖν. Delevi conjunctionem: quæ si tenenda est, legendum cum Reiskio fuerit καὶ ἄφνω aut aliquid simile. 4. Κλάριον correxit Casaub. cum Vrsino, quum mendoze b. l. fuisset Κάριον. Ibid. Πύλῳ ex Reg. B. adscribit Casaub. Πύλον editt. text. cum Bav. Aug. Reg. A. Πύλων Vat. Flor. Ibid. μετὰ τῶν Ἰλλυριῶν. Propositionem ex censet. adjeci. Verum autem, ne tel sic nondum persanatus sit locus. 6. παρὰ κατεβάλ. προκατεβάλ. edd. ex Bav.

fiata urbis Thyrii proditione, noctu illam invadere essent ausi: ad hæc, quum exposuissent Achæi, quomodo Clarium in agro Megalopolitano cepissent, Patræensium & Pharaensium agros in transitu populati essent, Cynatham diripuissent, Dianæ templum Lusis expulsaissent, Clitorios obfuderissent; denique quod una cum Illyriis, mari quidem, Pylum, terra vero Megalo-

polim tentassent, hancque, recens tunc frequentari rursus incolis ceptam, funditus evertere voluissent: Hæc, inquam, omnia ubi in communi concilio fuissent expolita, Bellum Aetolis esse inferendum, omnes uno ore consenserunt. Igitur omnibus, quas dixi, belli causis in introitu decreti commemoratis, subjiiciunt Decretum, quo profitebantur: Mutuam sociis

Ol. 139. 4. συνανασώσουσι τοῖς συμμάχοις ἢ τινα κατέχουσιν
 Decrerum Sociorum αὐτῶν Αἰτωλοὶ χώραν ἢ πόλιν, ἀφ' οὗ Δημήτριος
 adversus Aetolos. ὁ Φιλίππου κατὰ φύσιν πατὴρ μετήλλαξε· παρα-7
 πλησίως δὲ καὶ τοὺς ὑπὸ τῶν καιρῶν ἠναγκασμένους
 ἀκουσίως μετέχεν τῆς Αἰτωλῶν συμπολιτείας, ὅτι
 πάντας τούτους ἀποκαταστήσουσιν εἰς τὰ πάτρια
 πολιτεύματα, χώραν ἔχοντας καὶ πόλεις τὰς αὐ-
 τῶν, ἀφρουρήτους, ἀφορελογήτους, ἐλευθέρους ὄν-
 τας, πολιτείαις καὶ νόμοις χρωμένους τοῖς πατέροις·
 συνανακομιεῖσθαι δὲ καὶ τοῖς Ἀμφικτυόσιν ἔγραψαν
 τοὺς νόμους, καὶ τὴν περὶ τὸ ἱερὸν ἐξουσίαν, ἣν Αἰ-
 τωλοὶ παρεῖχοντα νῦν, βουλόμενοι τῶν κατὰ τὸ ἱε-
 ρὸν ἐπικρατεῖν αὐτοί.

XXVI. Τούτου δὲ τοῦ δόγματος κυρωθέντος, κατὰ τὸ
 Initium BELLII SOCIA-
 LIS. Ol. 140. I. A.V. 535. πρῶτον ἔτος τῆς ἑκατοστῆς καὶ τετταρακοστῆς
 Ὀλυμπιάδος ὁ μὲν Συμμαχικὸς προσαναγορευόμενος
 πόλεμος ἀρχὴν εἰλήφει δικαίαν, καὶ πρέπουσαν τοῖς

γεγο-

6. Verbam συνανασώσουσι ὅς deinde ἢ τινα κατέχουσιν ex multis re-
 sistui.

XXVI. I. καὶ πρέπουσαν. Ignorant καὶ Vat. Bau. Ang. Reg. A.

ciis operam se laturos ad re-
 cipiendos sive agros illorum,
 sive urbes, si quas Aetoli oc-
 cupassent ab illo inde tempo-
 re, quo Philippi pater Deme-
 trius e vivis excessit. Simi-
 liter, si qui, temporibus coa-
 cti, praefer voluntatem se Ae-
 tolis contribuissent, omnibus
 his pristinam Reipubl. for-
 mam se reddituros; ut ἔς
 agros suos ἔς urbes sine pra-
 sidio tenerent, liberi, absque
 ulla tributii pensitatione vive-
 rent, legibus atque institutis

patriis civitatem administra-
 rent. Amphictyones etiam
 se adjuturos in legum instaui-
 ratione, ἔς in subjiciendo po-
 testati ipsorum templo, quam
 eis Aetoli ademaverant, cum
 omnium ad illud spectantium
 soli domini esse voluissent.

26. Facto igitur hoc de-
 creto, circa annum primum
 Olympiadis centesimae qua-
 dragesimae BELLVM SO-
 CIALE principium habuit,
 justum & ex Aetolorum in-
 juriis

Ol. 139-4. γινόντες δὲ παραγγνόμενον, ἀπέστειλαν γεαμματο-
 φόρον διασαφούντες, ὡς εὐ δύνανται πρὸ τῆς τῶν
 Αἰτωλῶν συνόδου δι' αὐτῶν οὐδὲν ὑπὲρ τῶν ὅλων εἰ-
 κονομεῖν. Οἱ δ' Ἀχαιοὶ, συνελθόντες εἰς τὴν καθή-
 κουσαν σύνοδον, τό τε δόγμα πάντες ἐπεκύρωσαν,
 καὶ τὸ λάφυρον ἐπεκήρυξαν κατὰ τῶν Αἰτωλῶν.
 προσελθόντος δὲ καὶ τοῦ βασιλέως πρὸς τὴν βου-
 λην ἐν Αἰγίῳ, καὶ διαλεχθέντος διὰ πλείονων, τὰ
 ἐξηθέντα μετ' εὐνοίας ἀπεδέξαντο, καὶ τὰ πρὸς πέρ-
 χοντα φιλάνθρωπα τοῖς πρεγόνοις ἀνενεώσαντο
 πρὸς αὐτὸν τὸν Φίλιππον.

Amicitia
 Achæo-
 rum &
 Philippi.

XXVII. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς Αἰτωλοὶ, συνά-
 ψαντες τοῦ τῶν ἀρχαιρεσιῶν χρόνου, στρατηγὸν
 αὐτῶν ἔλκοντο Σκόπαν, ὃς ἐγγίγει πάντων τῶν
 προειρημένων ἀδικημάτων αἴτιος. ὑπὲρ ὧν οὐκ εἶδα,
 πῶς χρὴ λέγειν. τὸ γὰρ κοινῷ μὲν δόγματι μὴ πο-
 λεμεῖν,

XXVII.
 Scopas
 prætor
 Aetolo-
 rum.

6. παραγγνόμενον. Vulgo παραγγνόμε. 8. προσελθόντος. προσελ-
 θόντος Bas. Aug. & Regii.

XXVII. 1. ἀρχαιρεσιῶν penante Vrb. Reg. A. Ibid. στρατ. αὐ-
 τῶν. αὐτόν Vrb. Aug. Reg. A. B. 2. μὴ πολεμεῖν. Particulam
 negantem, qua caret misti, adjecit Cosmab.

gregarentur. Deinde, Phi-
 lippi adventu cognito, misso
 nuncio significarunt, ante
 legitimum Aetolorum cætum
 de publicis rebus statuendi
 quidquam non habere se po-
 testatem. Achæi, postquam
 statum tempus conventus
 ipsorum appetiit, in unum
 coacti, & decretum universi
 confirmarunt, &, jus esse
 spolia capiendi ab Aetolis,
 voce præconis edixerunt.
 Et quum Rex quoque Ae-
 giium ad concilium venisset,

multosque ibi sermones ha-
 buisset, benevole ejus ora-
 tio est excepta, & amicitia
 jura, quæ fuerant genti
 Achæorum cum ejus majo-
 ribus, omnia cum Philippo
 sunt renovata.

27. Circa idem tempus
 Aetoli, ad solennia sua co-
 acti comitia, Prætorem creant
 Scopam, qui auctor fuerat
 omnium ante expositarum
 injuriarum. Quæ de re quid
 dicam, equidem nescio. Nam
 decreto quidem publico non
 gerere

λεμῖν, πανδήμει δὲ στρατεύοντας ἄγειν καὶ φέρειν^{A.V. 534.}
 τὰ τῶν πέλας, καὶ κολάζειν μὲν μηδένα τῶν αἰτίων,^{Malitia}
 στρατηγούς δ' αἰρεῖσθαι καὶ τιμᾶν τοὺς προσεστώτας^{Aetolorum.}
 τῶν τοιούτων ἔργων· ἐμοὶ μὲν δοκεῖ τῆς πάσης γέ-
 3 μιν κακοπραγμοσύνης. τί γὰρ ἂν ἄλλο τις τὰς
 τοιαύτας κακίας ἐνομάσειε; ὅηλον δ' ἔσται τὸ λε-
 4 γόμενον ἐκ τούτων. Λακεδαιμόνιοι, τὴν Καδμείαν^{Similia}
 Φοιβίδου παρασπονδήσαντος, τὸν μὲν αἷτιον ἐξημίω-^{Lacedæ-}
 σαν, τὴν δὲ Φρουρὰν οὐκ ἐξήγαγον· ὥσπερ λυομέ-^{monio-}
 5 νης τῆς ἀδικίας διὰ τῆς τοῦ πράξαντος βλάβης·
 παρὸν τὰναντία ποιεῖν· τοῦτο γὰρ διέφερε τοῖς Θη-
 6 ραίοις. πάλιν ἐκήρυττον ἀφίεναι τὰς πόλεις ἐλευ-
 7 θέραις καὶ αὐτονόμοις, κατὰ τὴν ἐπὶ Ἀνταλκίδου
 γενομένην εἰρήνην· τοὺς δ' ἄεμοσταὶς οὐκ ἐξῆγον ἐκ
 8 τῶν πόλεων. Μαντινεῖς, φίλους ὄντας καὶ συμμά-
 9 χους, ἀναστάτους ποιήσαντες, οὐκ ἔφασαν ἀδικεῖν,

E 4

ἐκ

gerere bellum, quum interea
 copioso exercitu feras cun-
 cta passim aliorum agasque,
 &, nocentium neminem pu-
 niens, hos, qui ad scelera
 id genus patranda duces se
 præbuerunt, imperiis etiam
 & dignitatibus augeas; id
 meo quidem iudicio, facinus
 est perditissimæ malitiæ ple-
 num. Quo enim alio nomi-
 ne hoc genus pravitatis no-
 mines? Quod sentio, mani-
 festius ex his poterit intel-
 ligi. *Lacedæmonii*, quum
 Cadmeam *Phæbidas* fraude
 & perfidia occupasset, a no-

runt, ceterum *Cadmea* præ-
 fidium non eduxerunt; tam-
 quam expiatum esset ad-
 missum scelus damno aucto-
 ris: quum contrarium fue-
 rit faciendum; id enim The-
 banorum intererat. Rursus
 iidem, tempore pacis ab
Antalcida factæ, præconio
 significarunt, dimittere se li-
 beras civitates ut suis legi-
 bus utantur; *harmostas* ve-
 ro ex urbibus non revoca-
 runt. Quum *Mantiniensium*,
 sociorum atque amicorum
 suorum, statum atque urbem
 funditus evertissent; nihil
 se injuriæ commisisse dicti-
 tabant,

Ol. 139.4. ἐκ μιᾶς πόλεως εἰς πλείους αὐτοὺς διοικίσαντες.

Stultitia^a Ἀνοσιὰ μετὰ κακίας, τὸ δοκεῖν, εἰάν τις αὐτὸς ἐπι-7
cum ma-
litia con- μύη, μηδὲ τοὺς πέλας ὄραϊν. Ἀμφοτέροισι τοίνυν8
juncta.

ὁ ζῆλος οὗτος τῆς πολιτείας, αἴτιος κατέστη τῶν
μεγίστων συμπτωμάτων. ὃν οὐδαμῶς οὐδαμῇ ζηλω-
τέον, οὔτε κατ' ἰδίαν, οὔτε κοινῇ, τοὺς ὀρθῶς βου-
λευομένους. Ὁ δὲ βασιλεὺς Φίλιππος, χρηματί-9
σας τοῖς Ἀχαιοῖς, ἀνέζευξε μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ
Μακεδονίας, σπεύδων ἐπὶ τὴν παρασκευὴν τῶν πρὸς
τὸν πόλεμον· οὐ μόνον τοῖς συμμαχοῖς, ἀλλὰ καὶ 10
πᾶσι τοῖς Ἑλλήσι διὰ τοῦ προσηρημένου ψηφίσματος
καλαῖς ἐλπίδας ὑποδακνύων πρᾶότητος καὶ μεγα-
λοψυχίας βασιλικῆς.

XXVIII.
Synchro-
nismus.

Ταῦτα δ' ἐπράττετο κατὰ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς,
καθ' οὓς Ἀννίβας, γεγωνὸς ἤδη κύριος τῶν ἐντὸς
Ἰβηρος ποταμοῦ πάντων, ἐποιεῖτο τὴν ὁρμὴν ἐπὶ
τὴν Ζακανθαίων πόλιν. εἰ μὲν οὖν τὰς πρώτας ἐπι-2

βολαῖς

9. τῆς δυνάμεως. Abest vulgo articulus. 10. ἀλλὰ καὶ. Ignorant
καὶ Vat. & Flor.

tabant, qui ex uno oppido
in plura eos distribuissent.
Enimvero amentia est cum
malitia conjuncta, putare,
si tu oculos claudas, ne alios
quidem cernere. His igitur
institutis usus in suæ Reip.
administratione uterque ille
populus, maximas sibi cala-
mitates accivit. Quæ qui-
dem instituta, nemo, neque
privatim, neque publice, ullo
modo umquam æmulari de-
bet, qui quidem recte sibi
consulere cupiat. *Philippus*,
postquam operam Achæis

dedit, cum exercitu in Ma-
cedoniam est reversus; ad
præparandum bellum ingen-
ti studio contendens: magna
non fociis dumtaxat, verum
omnibus in universum Græ-
cis, clementiæ & regiæ ma-
gnanimitatis spe per decre-
tum illud, de quo diximus,
ostensa.

28. Hæc iisdem tempori-
bus gesta sunt, quibus *Han-
nibal*, devictis trans Iberum
omnibus, adversus Sagunti-
norum urbem arma conver-
tit. Quod si igitur Hanni-
balis

βολαὶς τὰς Ἀντίβου ταῖς Ἑλληνικαῖς πράξεσιν ἀπ' ἀρχῆς εὐθὺς ἐπιπεπλήχθαι συνέβαινε, ὅλην ὡς ἐν τῇ περὶ τῆς βίβλου περὶ τούτων ἀν' ἡμᾶς ἐναλλαχὺ εἶδαι, καὶ κατὰ παραθέσειν τοῖς Ἰβηρικοῖς, πεποιθῶσαι τὴν ἐξήγησιν, ἀκολουθοῦντας τοῖς καιροῖς. Ἐπεὶ δὲ τὰ τε κατὰ τὴν Ἰταλίαν καὶ κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ κατὰ τὴν Ἀσίαν τὰς μὲν ἀρχαῖς τῶν πολέμων τούτων ἰδίαις εἰλήφει, τὰς δὲ συντελείας κοινὰς καὶ τὴν ἐξήγησιν περὶ αὐτῶν ἐκρίναμεν ποιήσασθαι κατ' ἰδίαν, ὥς ἀν' ἐπὶ τὸν καιρὸν ἔλθωμεν τούτον, ἐν ᾧ συνεπλάκησαν αἱ προσηρημέναι πράξεις ἀλλήλαις, καὶ πρὸς ἐν τέλος ἤρξαντο καὶ τὴν ἀναφορὰν ἔχουσιν (οὕτω γάρ ἢ τε περὶ τὰς ἀρχαῖς ἐκάστων ἔσται διήγησις σαφής, ἢ τε συμπλεκὴ καταφανής, περὶ ἧς ἐν ἀρχαῖς ἐνεδειξάμεθα, παραδείξαντες, πότε καὶ πῶς καὶ δι' αἷς αἰτίας γέγονε) λοιπὸν ἡδη σκαιὴν ποιήσασθαι περὶ πάντων τὴν ἱστορίαν. Ἐγένετο δὲ ἡ συμπλοκὴ τῶν πράξεων περὶ τὴν τοῦ πο-

E 5

λέμου

XXVIII. 2. παρὰ τῶν περὶ τῶν Vat. Flor. Urb. Vrb. παρὰ τῶν
ova Reg. B.

balis prima incepta rebus gestis Græcorum statim a principio fuissent immista; nobis utique superiori libro de his verba per vices fuissent facienda; ut, temporis ratione habita, rebus Hispanicis Græcanicas velut e regione apponeremus. Sed quoniam res Italix, Græciæ, & Asiæ, causas quidem bellorum separatas habuerunt, exitus vero communes; nos quoque separatim de iis agendum duximus, donec ad illud per-

venerimus tempus, quo res jam distæ inter se mutuo implicatæ, & ad unum eundemque finem referri omnes sunt cæptæ. Hoc enim modo, & principia singularum rerum clarius explicabuntur, & illa commistio erit illustrior, de quo initio jam monui, docuique, quando, quomodo, quasve ob causas, ea contigerit. Deinde vero communem rerum omnium Historiam contexemus. Contigit autem ea commistio cir-

CA

Ol. 139. 4. λέμου συντέλειαν, κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τῆς ἑκατο-
στῆς καὶ τετταρακστῆς Ὀλυμπιάδος. διὸ καὶ τὰ
μετὰ ταῦτα κοινῇ, τοῖς καιροῖς ἀκολουθοῦντες, ἐξη-
γησόμεθα· τὰ δὲ πρὸ τοῦ κατ' ἰδίαν, ὡς εἶπον·
προσαναμιμνήσκοντες μόνον τῶν κατὰ τοὺς αὐτοὺς
καιροὺς ἐν τῇ προτέρᾳ βίβλῳ δεδηλωμένων, ἵνα μὴ
μόνον εὐπαράκολουθῆτος, ἀλλὰ καὶ καταπληκτικὴ
γίγηται τοῖς προσέχουσιν ἡ διήγησις.

XXIX. Φίλιππος δὲ, παραχειμάζων ἐν Μακεδονίᾳ,
κατέγραφε τὰς δυνάμεις πρὸς τὴν μέλλουσαν χρεῖαν
ἐπιμελῶς. ἅμα δὲ τοῦτοις ἡσφαλίζετο τὰ πρὸς τοὺς
ὑπερκειμένους τῆς Μακεδονίας βαρβάρους. Μετὰ
δὲ ταῦτα συνελθὼν πρὸς Σκερδιλαῖδαν, καὶ τολμη-
ρῶς δοὺς αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας, διελέγετο περὶ Φι-
λίας καὶ συμμαχίας· καὶ, τὰ μὲν ὑπισχνούμενος
αὐτῷ συγκατασκευάσειν τῶν κατὰ τὴν Ἰλλυρίδα
πραγμά-

XXIX.
Philippi
appara-
tus belli.

Fœdus
cum Scer-
dilaïda.

5. ὡς εἶπον. ὡς εἶπα Vat. Flor. 6. μόνον τῶν. μόνων τῶν Bas. Aug.
Reg. A. C. Ibid. καταπληκτικὴ. καταληπτικὴ *supplicatus est*
Græcorum. quod malim utique, (nisi potius καταληπτικὴ) ad comple-
chendum animo tenendumque facilis.

XXIX. 1. ἡσφαλίζετο τὰ. *Articulatum omittunt alii.*

ca belli hujus finem, anno
tertio Olympiadis cxi. Id-
circo sequentia quidem, con-
venienter temporibus, con-
junctim narrabimus; ante-
cedentia vero, separatim, ut
jam dixi; obiter tantum in
memoriam revocatis, quæ
circa eadem tempora gesta
superiore libro ostendimus:
ut non perspicua tantum sit
narratio, sed etiam admira-
tionem apud attentos lecto-
res inveniatur.

29. *Philippus*, dum hiber-
na ageret in Macedonia, ad
futurum bellum exercitus
summo studio conscribebat:
simul Macedoniam adversus
barbaros, illi superne immi-
nentes, muniebat. Deinde
cum *Scerdilaïda* congressus,
temere atque audacter fidei
illius se permittens, de ami-
citiæ & pace cum illo egit:
ac, partim auxilium illi pol-
licitans ad perficienda non-
nulla quæ in Illyrico agita-
bat;

πραγμάτων, τὰ δὲ κατηγορῶν τῶν Αἰτωλῶν, ἔντων A.V. 534.
 εὐκατηγορήτων, βραδίως ἔπεισε συγχωρεῖν τοῖς πα- ^{Fædus}
 4 ρακαλουμένοις. Μήποτε γάρ οὐδὲν διαφέρει τα- ^{cum Scer-}
 κατ' ἰδίαν ἀδικήματα τῶν κοινῶν, ἀλλὰ πλήθει μό- ^{dilaïda.}
 νον καὶ μεγίθει τῶν συμβαινόντων. καὶ γὰρ κατ'
 ἰδίαν τὸ τῶν βραδιουργῶν καὶ κλεπτῶν Φῦλον, τούτω
 μάλιστα τῷ τρόπῳ σφάλλεται, τῷ μὴ ποιῆν ἀλλή-
 λους τὰ δίκαια, καὶ συλλήβδην ταῖς εἰς αὐτοὺς ἀθε-
 σίαις. Ὁ καὶ τότε συνέβη γενέσθαι περὶ τοὺς Αἰ-
 τωλοὺς. συνθέμενοι γὰρ τῷ Σκερδिलाΐδᾳ, δώσεν
 μέρος τι τῆς λείας, εἰάν συνεσβάλλῃ μετ' αὐτῶν εἰς
 6 τὴν Ἀχαιῶν πεσόντος, καὶ ποιήσαντος τούτο,
 διαρπάσαντες τὴν τῶν Κυναιθίων πόλιν, καὶ πολλὰ
 περιελασάμενοι σώματα καὶ θρέμματα, τὸν Σκερ-
 δилаΐδαν οὐδενὸς μερίτην ἐποίησαντο τῶν αἰλόντων.
 διόπερ,

4. ταῖς εἰς αὐτ. ἀθεσίαις. Cusanbonni ex Reg. B. edidit διὰ τὰς
 εἰς αὐτ. ἀθεσίας. Sed quoniam præpositionem ignorant cet. libri
 omnes & Suida codices, commodius visum est, quantum casum, qui
 est in libris, cum tertio commutare. 5. Ἀχαιῶν. Ἀχαιῶν Pat. 6.
 ἐποίησαντο ex Suida adfcti. Ceteri vulgo omnes ἐποίησαν.

bat; Aetolos incusans, quæ
 sane facilis materia erat;
 haud difficulter hominem
 perpulit, ut postulatis suis
 annueret. Nihil enim ad-
 modum privatorum injuriæ
 a publicis differunt, nisi mul-
 titudine & magnitudine de-
 lictorum. Nam & qui pri-
 vatim ad scelorum & latro-
 ciniorum societatem coie-
 runt, hoc potissimum modo
 perire solent, cum fidem in-
 ter se non servant, &, ut
 summatim dicam, pacta mu-

tua violant. Quod ipsum
 etiam Aetolis tunc usu ve-
 nit. Pacti enim *Aetoli* cum
Scerdilaïda, partem aliquam
 prædæ se ei daturus, si
 ad expeditionem Achaicam
 una secum vellet proficisci;
 quum is conditionem acce-
 pissset implevissetque, illi,
 urbe Cynæthensium direpta,
 &, qua mancipiorum, qua
 pecorum, magna præda ab-
 acta, nullius penitus eorum
 quæ capta fuerant Scerdilaï-
 dæ partem ullam dederant.
 Magnam

Ol. 139.4. δίοπερ, ὑποκαθμένης ἐκ τούτων αὐτῶ τῆς ὀργῆς, 7
 βραχία προσαναμνήσαντος τοῦ Φιλίππου, ταχέως
 ὑπήκουσε, καὶ συνέθετο μεθέξεν τῆς κοινῆς συμμα-
 χίας· ἐφ' ᾧ λαμβάνειν μὲν ἑκοσι τάλαντα κατ'
 ἑνιαυτὸν, πλεῖν δὲ λέμβοις τριάκοντα, καὶ πολεμεῖν
 τοῖς Αἰτωλοῖς κατὰ θάλατταν.

XXX. Ὁ μὲν οὖν Φίλιππος περὶ ταῦτα διέτριβεν.
 Variorum foederis cum Scerdilaia. Οἱ δ' ἐξαποσταλίντες πρέσβεις πρὸς τοὺς συμμα-
 χους, ἀφικόμενοι πρῶτον εἰς Ἀκαρνανίαν, ἐνετύγ-
 χανεν τούτοις. Οἱ δ' Ἀκαρναῖες τό τε δόγμα γνη-
 σίας συνεπεκύρωσαν, καὶ τὸν ἀπὸ χώρας πόλεμον
 ἐξηγεγκαν τοῖς Αἰτωλοῖς· καίπερ τούτοις, εἰ καὶ τι-
 σιν ἑτέροις, δίκαιον ἦν συγνώμην ἔχεν, ὑπερτιθε-
 μένοις καὶ καταμέλλουσι, καὶ καθόλου δεδῶσι τὸν
 ἀπὸ τῶν ἀστυγετόνων πόλεμον· καὶ διὰ τὸ παρὰ
 κῆθαι μὲν συντερεμανοῦντας τῇ τῶν Αἰτωλῶν χώρᾳ,
 πολὺ δὲ μᾶλλον διὰ τὸ κατ' ἰδίαν εὐχερωτούς ὑπάρ-
 χον·

7. ὑποκαθμένης. Alii τολίε ὑποκαμένης.

Magnam igitur ille ex ea re
 iram animo concipere: cu-
 jus ubi memoriam ei Philip-
 pus paucis revocasset, ex-
 templo morem ei gessit, &
 ad communem societatem
 sese adjuncturum promisit
 his legibus: ut quotannis
 vicena talenta acciperet, Et
 ut triginta lemborum classe
 bellum cum Aetolis mari ge-
 reret.

30. Dum in his occupatur
 Philippus; legati, ad socios
 missi, Acarnaniam primo ad-

eunt, cum illisque agunt.
 Acarnanes autem & decre-
 tum pro sua parte candido
 simplicique animo confirma-
 runt, & universis regionis
 suae viribus bellum Aetolis
 intulerunt. Quamquam, si
 quis erat populus, cui par
 esset ignoscere procraftinanti,
 cunctanti, atque adeo
 metuenti bellum cum finiti-
 mis suscipere, hic profecto
 erat: quoniam & proximi
 sunt Aetolis, finibus eorum
 contermini; & quod majus
 est, ipsi per se facile possunt
 debel-

·χεν· τὸ δὲ μέγιστον, διὰ τὸ μικροῖς ἔμπροσθεν χρέ-^{Λ.V. 534.}
νοῖς πῆραν εἰληφέναι τῶν δεινотάτων, διὰ τὴν πρὸς
4 Αἰτωλοὺς ἀπέχθεαν. Ἀλλὰ μοι δοκοῦσιν οἱ γῆσις
τῶν ἀνδρῶν, καὶ κοινῇ, καὶ κατ' ἰδίαν, οὐδέ ποτε
περὶ πλείονος οὐδὲν ποιεῖσθαι τοῦ καθήκοντος· ὅπερ
Ἀκαρναῖες ἐν τοῖς πλείστοις καιροῖς, οὐδενὸς τῶν
Ἑλλήνων ἤτις, εὐρίσκονται διατετηρηκότες, καίπερ
σὰπὸ μικρὰς ὀρμώμενοι δυνάμεως. εἰς οὐκ ἐκνητίον
κατὰ τὰς περιστάσεις κοινωνεῖν πραγμάτων, σπεν-
στέον δὲ μάλλον, εἰ καὶ τισιν ἐτέροις τῶν Ἑλλήνων
καὶ γὰρ ἰδίᾳ καὶ κοινῇ στάσιμον ἔχουσί τι καὶ φιλε-
6 λεύθερον. Ἡπειρώται δὲ, ἐκ παραθέσεως, διακρύ-
σαντες τῶν πρέσβεων, τὸ μὲν δόγμα παραπλησίως <sup>Epirota-
rum in-
constans
ratio.</sup>
ἐπεκύρωσαν· τὸν δὲ πόλεμον ἐκφύερεν ἐψηφίσαντο
τοῖς Αἰτωλοῖς, ἐπειδὴν καὶ Φίλιππος ὁ βασιλεὺς
7 ἐξενέγκη. τοῖς δὲ παρὰ τῶν Αἰτωλῶν πρεσβευταῖς
ἀπεκρίθησαν, ὅτι δέδεκται τοῖς Ἡπειρώταις, δια-
τηρεῖν πρὸς αὐτοὺς τὴν εἰρήνην· ἀγενῶς καὶ ποικί-
λως

XXX. 6. διαπορεύσιντες. ἀκούσαντες edd. ex Bau.

debellari; tum autem, quod
rei caput, non multis ante
annis propter odium Aeto-
lorum gravissima infortunia
invenerant. Sed mihi vi-
dentur qui ingenio sunt li-
berali atque ingenuo, ne-
que privatim, neque publice,
pluris facere quidquam ho-
nestate: cujus in maximis
quibusque fere periculis ra-
tionem habuisse Acarnanes,
(etfi virum non magna ipfis
fiducia aderat) non minus
quam ullos alios e Græcis
invenias. Vt in adversis

dubitare nemo debeat, so-
cietatem cum his inire, si
quacum ulla alia Græcorum
gente: nam & privatim &
publice constantes & aman-
tes libertatis reperiuntur.
Epirota, e contrario, lega-
tione audita, decretum illi
quidem pariter confirma-
runt: at bellum *Aetolis* tunc
denuo inferre decreverunt,
quando & *Philippus* intu-
lisset. Aetolorum vero le-
gatis responderunt, *statuisse*
se pacem cum ipsis servare:
neque generose neque con-
stanter

OL. 139. 4. ^{Legati} λῶς χρώμενοι ταῖς πράγμασιν. Ἀπεστάλησαν δὲ ^{ad Ptole-} καὶ πρὸς βασιλίαν Πτολεμαῖον πρέσβεις, οἱ παρα-
^{mum.} καλέσαντες αὐτὸν, μήτε χρήματα πέμπειν τοῖς Λι-
τωλοῖς, μήτ' ἄλλο μὲν χρηγῆν κατὰ Φιλίππου
καὶ τῶν συμμάχων.

XXXI. Μεσσηνίαι δὲ, δι' οὓς ὁ πόλεμος τὴν ἀρχὴν ἔλα-
βε, τοῖς παραγενομένοις πρὸς αὐτοὺς ἀπεκρίθησαν·
Meſſenio-
rum re-
ſponſum. ὅτι, τῆς Φιγαλίας κειμένης ἐπὶ τοῖς ὄρεσι αὐτῶν,
καὶ ταττιομένης ὑπ' Αἰτωλοῦς, οὐκ ἂν ἐπιθίζαντο
τὸν πόλεμον, πρὶν ἢ ταύτην ἀπ' Αἰτωλῶν ἀποσπα-
θῆναι τὴν πόλιν. περὶ δὲ τῆς ἀποφάσεως ταύτης α
κατίσχυσαν, οὐδαμῶς εὐδοκούντων τῶν πολλῶν, οἱ
ἐφορεύοντες, Οἶνις καὶ Νίκιππος, καὶ τινες ἕτεροι
τῶν ἐλγαραχικῶν ἀγνοοῦντες, καὶ πολὺ παραπαίον-
τες τοῦ δέοντος, κατὰ γε τὴν ἐμὴν γνώμην. Ἐγὼ 3
γὰρ, φοβερὸν μὲν εἶναι, φημί, τὸ πολεμεῖν, οὐ μὴν
οὕτω

XXXI. 1. Φιγαλίας. Φιγαλίας *Cafanb.* ἰνυίτις *metis*. 2. οἱ ἐφο-
ρεύοντες. *Vulgo Αἰτωλῶν οἱ ἐφορ. vel Αἰτωλῶν ἐφορ. Delatū*
ex viciatim doctum consensu importantia nomen gentile. An οἱ τῆς
πόλεως ἐφορεύοντες? Sic Perott. urbis praesides. 3. φημί τὸ
πολεμεῖν. *φημί τὸν πόλεμον Vat. Flor. Vrb. Perott.*

stanter in eo se gerentes. Missi vero sunt etiam ad Pto-
lemæum regem legati, qui
peterent ab ipso, ne Aetolos
aut pecunia aut ulla alia ope
contra Philippum & socios
adjuvaret.

31. Messenii, propter quos
initium cepit bellum, lega-
tis, qui ad se venerant, re-
sponderunt: quum finibus
suis Phigalea immineat, urbs
ditionis Aetolorum, non ante

suscepturos se bellum, quam
oppidum illud ab Aetolorum
concilio fuisset divulsus. Hoc
autem decretum ab invita
multitudine expresserunt Oe-
nis & Nicippus, Aetolorum
Ephori, & alii nonnulli qui
paucorum potentiae fave-
bant: perperam illi quidem,
ut iudicium meum est, a re-
cta via consiliorum procul
aberrantes. Nam metuen-
dum esse bellum, equidem
non abnuo: sed non usque
adeo

οὕτω γε φοβερὸν, ὥστε πᾶν ὑπομένειν χάριν τοῦ
 4 μὴ προσδέξασθαι πόλεμον. ἐπεὶ τί καὶ θρασύνομεν
 τὴν ἰσχυρίαν καὶ παρρησίαν καὶ τὸ τῆς ἐλευθερίας
 ὄνομα πάντες, εἰ μὴδὲν ἴσται προεργιαίτερον τῆς
 5 εἰρήνης; Οὐδὲ γὰρ Θηβαίους ἐπαινοῦμεν κατὰ τὰ
 Μηδικὰ, διότι, τῶν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀποστάντες
 κινδύνων, τὰ Περσῶν ἔλκοντο διὰ τὸν φόβον· οὐδὲ
 Πίνδαρον, τὸν συναποφηνάμενον αὐτοῖς ἄγειν τὴν
 ἡσυχίαν, διὰ τῶνδε τῶν πειρημάτων·

6 Τὸ κοινὸν τις ἀστῶν ἐν εὐδρίᾳ τιθεῖς
 ἐρευνησάτω μεγαλάνορος ἡσυχίας
 τὸ Φαιδρὸν Φάος.

7 δόξας γὰρ παρραυτικά πιθανῶς εἰρηκίνας, μετ' οὐ
 πολὺ πάντων αἰσχίστην εὐρίθην καὶ βλαβερωτάτην
 8 πεπονημένους ἀπόφασιν. Εἰρήνη γὰρ μετὰ μὲν τοῦ
 δικαίου, καὶ πρέποντος, κάλλιστόν ἐστι κτῆμα καὶ
 λυσι-

6. τιθεῖς. καταθεῖς Stobaeus. Ibid. τὸ Φαιδρὸν. ἰερὸν Idem, abique
 artic.

adeo metuendum, ut ejus
 vitandi gratia omnia velis
 suscipere. Quid enim ju-
 ris æquabilitatem jactamus
 omnes, & facultatem ex
 æquo dicendi quæ sentias,
 ipsum denique libertatis no-
 men; si nihil est omnium,
 quod potius ducamus pace?
 Neque enim Thebanos lau-
 damus, quod, belli Medici
 tempore, pericula refugien-
 tes pro communi Græciæ
 salute obeunda, præ formi-
 dine Persis se adjunxerunt;
 neque item PINDARVM,
 qui sententiæ illorum & ipse
 assentiens de conservanda
 quiete, in suis poematibus sic
 ait: *Pro se quisque civium
 publicæ tranquillitati consu-
 lens, quietis magnanimæ la-
 tum jubar requirito.* Pin-
 darus enimvero, quum visus
 statim esset dixisse aliquid
 quod merito omnes proba-
 rent, non multo post & tur-
 pissimæ & damnosissimæ sen-
 tentiæ auctor fuisse est com-
 pertus. *Vt enim pace justa
 Et honesta nihil pulcrius, ni-
 hil utilius: sic ea, quam vel*
 igna-

ΟΙ. 139. 4. λυσιτελέστατον· μετὰ δὲ κακίας ἢ δουλείας ἐπο-
νευδίστου, πάντων αἰσχιστον καὶ βλαβερώτατον.

XXXII. Οἱ δὲ τῶν Μεσσηνίων προεστώτες, ὀλιγαρχικαί,
καὶ στοχαζόμενοι τοῦ παραιντικά κατ' ἰδίαν λυσι-
τελοῦς, φιλοτιμότερον τοῦ δέοντος αἰεὶ διέκοντο πρὸς
τὴν εἰρήνην. διὸ πολλὰς μὲν περιστάσεις καὶ καιροὺς
ἔχοντες, ἐνίστε δὲ καὶ φόβους καὶ κινδύνους, διαλι-
θάνον· ἡθροίζετο δὲ κατὰ τὴν πρόθεσιν ταύτην αἰεὶ
τὸ κεφάλαιον αὐτοῖς, καὶ μεγίσταις ἐποίουν πα-
λαίειν τὴν πατρίδα συμφοραῖς. Δοκῶ δ' ἔγωγε, 3
τὴν αὐτίαν εἶναι ταύτην· ὅτι δυοὶ γεγενηῶντες ἔθνησι
τοῖς μεγίστοις τῶν κατὰ Πελοπόννησον, μᾶλλον δὲ
σχεδὸν καὶ τῶν Ἑλληνικῶν, λέγω δὲ τῶν τε τῶν Ἀρ-
μενίων καὶ τῶν Λακωνίων· καὶ τοῦ μὲν ἐχθροῦς 4
καὶ ἀκαταπαύκτως αἰεὶ ποτε πρὸς αὐτοὺς ἔχοντος,
ἐξ οὗ καὶ κατέσχον τὴν χώραν, τοῦ δὲ φιλικῶς καὶ
κηδε-

Messenii
semper
odio La-
cedæmo-
niorum
obnoxii.

3. δουλείας. δειλίας Vat. Flor. Vrb.

XXXII. 1. παραιντικά. παραινὰ Vat. Flor.

*ignavia vel servitus infamant,
nihil neque turpius est, neque
magis noxium.*

32. Verum qui rebus præ-
erant ex optimatum factione
apud *Messenios*, dum præsen-
tis suæ privatim utilitatis ra-
tionem habent, majore sem-
per studio, quam par erat,
pacem amplectebantur. Ita-
que multas temporum diffi-
cultates experti, imminen-
tes nonnumquam metus &
pericula declinanda evase-
runt; sed semper, dum istud
institutum secuti sunt, cu-

mulata eis mali summa est,
& cum maximis calamitati-
bus luctari patriam coëge-
runt. Cujus rei causam ar-
bitror istam esse: quod, vi-
cini quum essent duobus ma-
ximis totius Peloponnesi,
imo vero omnium Græciæ,
populis, *Arcadibus* nempe
& *Lacedæmoniiis*; quorum
alteri jam inde a principio,
quo eum agrum occuparunt,
inimici eorum sic erant, ut
conciliari invicem potuerint
nunquam; alteri vero eos
amabant, & salutem ipsorum
curæ

κηδεμονικῶς· οὔτε τὴν πρὸς Λακεδαιμονίους ἔχθραν ^{A.V. 534.}
 εὐγενῶς ἀνελάμβανον, οὔτε τὴν πρὸς Ἀρκάδας ^{Messenii} Φι-
 λίαν. ^{semper} ^{odio La-} ^{cedæmo-} ^{niorum} ^{obnoxii.} ^{per} ^{odio} ^{Lacedæ-} ^{niorum} ^{obnoxii.} ^{per} ^{odio} ^{Lacedæ-} ^{niorum} ^{obnoxii.}
 λοιπὸν, ὅταν μὲν οὗτοι πρὸς ἀλλήλους ἢ πρὸς
 ἑτέρους πολεμοῦντες, ἐν περισπασμοῖς ἦσαν, ἐγένε-
 το τὸ δέον αὐτοῖς. ἦγον γὰρ τὴν εἰρήνην αἰεὶ παρευ-
 ὀδίζοντες, διὰ τὴν τοῦ τύπου παράπτωσιν. ὅταν
 δ' εὐσχολοὶ καὶ ἀπερίσπαστοι Λακεδαιμόνιοι γενη-
 θέντες, ἐτραέπησαν πρὸς τὸ βλάπτειν αὐτούς· οὗτ'
 αὐτοὶ δὲ αὐτῶν ἀνταφθαλμῶν ἠδύναντο πρὸς τὸ
 βάρεσθαι τὸ Λακεδαιμονίων, οὔτε προκατεσκευασμένοι
 φίλους τοὺς ἀληθινῶς αὐτοῖς πάντα συνυποστησο-
 μένους, ἢ δουλεύειν ἠναγκάζοντο τούτοις ἀχθοφο-
 ροῦντες, ἢ, φεύγοντες τὴν δουλείαν, ἀνάστατοι γί-
 γνεσθαι, λείποντες τὴν χώραν μετὰ τέκνων καὶ γυ-
 ναικῶν. ὅπερ ἤδη πλεονάκις αὐτοῖς συνέβη παθεῖν,

οὐ

7. Φεύγοντες Sc. Φεύγοντας Flor. & sic Vat. a sec. manu. Τὴν ἀναστάτου & λείποντας veteres libri omnes; ut excidisse videri possit verbum idem.

euræ habebant: neque ini-
 micitias cum Lacedæmoniis
 generoso animo exercue-
 runt; neque cum Arcadibus
 amicitiam recte coluerunt.
 Proinde, si quando hi popu-
 li vel inter se vel cum aliis
 bellum gerendo occuparen-
 tur, bene cum Messeniis age-
 batur: pace enim & tran-
 quillitate fruebantur semper,
 quod extra viam illorum
 erant siti. Quoties vero
 Lacedæmoniis, postquam ab
 omni alia occupatione se
 expediissent, otium fuit con-
 vertendi animos ad perni-

ciem Messeniorum; quum
 neque ipsi per se oculos
 contra possent attollere, ob
 gravem potentiam nominis
 Laconici, neque amicos an-
 te sibi comparassent, qui for-
 tunæ cujuscumque aleam ex
 animo subire cum ipsis vel-
 lent; aut servire Spartanis,
 bajulorum munia obeuntes,
 cogebantur, aut, si jugum
 servitutis pati recusarent,
 extorres in exilium, patria
 relicta, cum liberis atque
 uxoribus abire. Quam qui-
 dem fortunam sæpius jam
 illis experiri contigit, idque

Polybii Hist. T. II.

F

non

Ol. 139. 4. οὐ πάνυ πολλοῖς πρότερον χρόνοις. Εἴη μὲν οὖν αἰ-9
 Monitum
 Polybii
 ad Melle-
 nios &
 Megalo-
 politas.
 ονὲς συμφῦναι τὴν νῦν ὑπάρχουσαν κατάστασιν Πε-
 λοποννησίαις, ἵνα μηδενὸς δέη τῶν λέγεσθαι μελλόν-
 των. εἰάν δέ ποτε κίνησιν καὶ μετάστασιν σχῇ ταύ-10
 τα, μίαν ὁρῶ Μεσσηνίαις καὶ Μεγαλοπολίταις ἐλ-
 πίδα τοῦ δύνασθαι νέμεσθαι τὴν αὐτῶν χώραν τὸν
 πλεῶν χρόνον· εἰάν, συμφρονήσαντες, κατὰ τὴν
 Ἐπαμινώνδου γνώμην, παντὸς καιροῦ καὶ πρᾶγμα-
 τος ἔλονται κοινωνεῖν ἀλλήλοις ἀληθινῶς.

XXXIII. Ὁ δὲ λόγος οὗτος ἔχει μὲν ἴσως καὶ διὰ τῶν
 Arcadia,
 olim
 velut
 altera
 patria
 Messenio-
 rum.
 πάλαμ γεγονότων πίστιν. Οἱ γὰρ Μεσσηνιοὶ, πρὸς α
 ἄλλοις πολλοῖς, καὶ παρὰ τὸν τοῦ Διὸς τοῦ Λυκίου
 βωμὸν ἀνέθεσαν στήλην ἐν τοῖς κατ' Ἀριστομένην
 καιροῖς, καθάπερ καὶ Καλλιθένης Φησί, γράψαντες
 τὸ γράμμα τοῦτο·

Πάντως ὁ χρόνος εὖρε δίκην ἀδίκῃ βασιλεῖ,

3

Εὖρε δὲ Μεσσήνη σὺν Διὶ τὸν προδότην

Ῥηϊ.

2. Vocabulum πρότερον ignorant Vat. & Flor.

XXXIII. 2. Λυκίου. Λυκίου Aug. Reg. A. Λυκαίου legendum vi-
 detur cum Strab. & Pausan. Ibid. τὸ γράμμα. τὸ ἐπίγραμμα
 ead. inuitis vet. libris. 3. Μεσσήνη. Μεσσηνίης Pausan.

non multis ante hæc tempo-
 ra annis. Iam opto equi-
 dem, ut, qui nunc est rerum
 status in Peloponneso, ita
 coalescat, ut iis quæ dicam
 nihil sit opus. Sed si quis
 aliquando motus aut muta-
 tio status contigerit, unicam
 spem superesse video *Messe-
 niis & Megalopolitanis*, in
 agri sui possessione posthac
 manendi; si concordēs in-
 ter sese, ex Epaminondæ
 consilio, omnium temporum

omniumque rerum sinceram
 colant societatem.

33. Ac facit quidem for-
 tasse & vetus Historia his,
 quæ diximus, fidem. *Messe-
 nii* enim, ut alia omittam,
 etiam ad *Iovis Lycæi* aram,
 temporibus *Aristomenis*, co-
 lumnæ dedicarunt, in qua,
 teste *Callisthene*, hujusmodi
 epigramma fuit insculptum:

*Injustum regem tempus non fuit
 invenit cum Iove
 proditor est*

Perfa-

Ῥηϊδίως. χαλεπὸν δὲ λαθεῖν θεὸν ἄνδρ' ἐπιτορκον. A.V. 534.

Χαῖρε Ζεῦ βασιλεῦ, καὶ σάω Ἀρκαδίαν.

4 Ἐπεὶ γὰρ τῆς αὐτῶν ἐστερήθησαν, αἰσινὲς περὶ δευ-
τέρας πατριδος, ὥς γ' ἰμοὶ δοκεῖ, τοῖς θεοῖς εὐχόμε-
νοι σώξεν τὴν Ἀρκαδίαν, τοῦτ' ἀνέθεσαν τὸ
5 γράμμα· καὶ τοῦτ' εἰκότως ἐποίουν. οὐ γὰρ μόνον
αὐτοὺς Ἀρκαῶδες ὑποδεξάμενοι κατὰ τὴν ἐκπτώσιν
τὴν ἐκ τῆς ἰδίας ὑπὸ τὸν Ἀριστομένεον πόλεμον, ^{Bellum}
^{Aristo-}
^{meni-}
^{cum.} ὁμοστίους ἐποίησαντο καὶ πολίτας, αἰθὰ καὶ τὰς

θυγατέρας ἐψηφίσαντο τοῖς ἐν ἡλικίᾳ δίδόναι τῶν
6 Μεσσηνίων. πρὸς δὲ τούτοις, ἀναζητήσαντες τὴν
Ἀριστοκράτους τοῦ βασιλέως προδοσίαν ἐν τῇ μάχῃ
τῇ καλουμένῃ περὶ Τάφρον, αὐτόν τ' ἀνέϊλον, καὶ ^{Pugna ad}
^{Fossam.}
7 τὸ γένος αὐτοῦ πᾶν ἠφάνισαν. Οὐ μὴν, αἰθὰ καὶ
χωρὶς τῶν πάλαι τὰ τελευταῖα γεγονότα μετὰ τὸν
Μεγάλῃς πόλεως καὶ Μεσσήνης συνοικισμὸν, ἱκανὴν
ἀν. παράσχοι πίστιν τοῖς ὑφ' ἡμῶν εἰρημίοις.

8 Καθ' οὗς γὰρ καιροῦς, τῆς περὶ Μαντίνειαν μάχης

F 2

τῶν

3. σάω. σάου Pansan. 7. παράσχοι. Vulgo παράσχη.

Perfacile: hand poterat perjuris
fallere nomen.

Iupiter, o salve: protege &
Arcadiam.

Amiſſa enim propria patria,
deos orantes, credo, ut *Arcadiam*,
velut alteram suam
patriam, fervarent, hanc in-
scriptionem *Messenii* posue-
runt. Et merito illi qui-
dem: nambelli *Aristomenici*
tempore, *Arcades* non so-
lum patria sua extorres eos
in suam ditionem accepe-
runt ac civitate donarunt,

sed etiam filias suas pube-
ribus ipsorum elocandas de-
creverunt. Ad hæc, facta
inquisitione super *Aristocra-
tis* regis proditione in pu-
gna, quæ dicitur *ad Fossam*,
& ipsum necaverunt, & ge-
nus universum illius extin-
xerunt. Sed, ut taceamus
hæc antiqua: novissima, quæ
contigerunt post *Megalopoli-
leos* & *Messenæ* instauratio-
nem, satis id, quod diceba-
mus, confirmant. Etenim
postquam ad *Mantineam* pu-
gnatum

Ol. 139. 4. τῶν Ἑλλήνων ἀμφιδόηριτον ἐχούσης τὴν νίκην διὰ τὸν
 Arcadum fides in Messenios post pugnam Mantinensem.
 Ἐπαμεινώνδου θάνατον, ἐκάλυσαν Λακεδαιμόνιοι μετέ-
 χεν τῶν σπονδῶν Μεσσηνίους, ἀκμὴν σφετεριζόμενοι
 ταῖς ἐλπίσι τὴν Μεσσηνίαν· ἐπὶ τοσούτον διέσπεν-9
 σαν Μεγαλοπολίται, καὶ πάντες οἱ κοινωνοῦντες
 Ἀρκαδῶν τῆς αὐτῶν συμμαχίας, ὥστε Μεσσηνίους
 μὲν ὑπὸ τῶν συμμάχων προσδεχθῆναι, καὶ μετα-
 σχεῖν τῶν ἔρκων καὶ διαλύσεων, Λακεδαιμόνιους δὲ
 μένους ἐκσπόνδους γενέσθαι τῶν Ἑλλήνων. Ἄ τις 10
 οὐκ ἂν τῶν ἐπιγυγνομένων ἐν νῷ τιθέμενος, νομίσειε
 καλῶς εἰρηθῆναι τὰ μικρῷ πρότερον ὑφ' ἡμῶν δεδη-
 λωμένα; Ταῦτα μὲν οὖν εἰρήσθαι μοι χάριν Ἀρκα- 11
 δων καὶ Μεσσηνίων· ἵνα, μνημονεύοντες τῶν συμβε-
 βηκότων αὐταῖς περὶ ταῖς πατρίδας ἀτυχημάτων
 ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ἀληθινῶς ἀντέχωνται τῆς πρὸς
 αὐτοὺς εὐνοίας καὶ πίστεως· καὶ μήτε φόβον ὑφ' 12
 ὧν οἱ, μήτ' εἰρήνης ἐπιθυμοῦντες, ἐγκαταλίπωσιν
 ἀλλήλους ἐν ταῖς ὁλοσχερεῖσι περιστάσεσι.

Λακε-

gnatum est a Græcis victoria
 accipite ob mortem Epami-
 nondæ; *Lacedæmoniis* Mes-
 senios fœderi adscribi vetan-
 tibus, quod Messeniam cer-
 ta spe sibi jam vindicarent;
Megalopolitani contra, &
 quicumque societate juncti
 cum Arcadibus erant, usque
 pertenderunt, donec, *Messe-
 niis* in societatem receptis,
 & pacis atque jurisjurandi
 formula comprehensis, soli
 Lacedæmonii legibus fœde-
 ris excluderentur. Quæ si
 diligenter consideraverit in-

sequens ætas, non dubitabit
 profecto, rectum esse consi-
 lium, quod paullo ante ex-
 ponebamus. Atque hæc in
 gratiam *Arcadum* & *Messe-
 niorum* dicta mihi sunt: ut
 calamitatum memores, quas
 conditionibus ipsorum Lacedæ-
 monii intulerunt, mutue fi-
 dei atque benevolentie con-
 stanter dent operam; neve
 aut propter metum, aut cu-
 piditate pacis, quando agê-
 tur de salute patriæ alteru-
 trorum, se mutuo deserant.

34. La-

Λακεδαιμόνιοι δὲ τῶν εἰδισμένων ἐποίησάν τι· ^{A.V. 534. XXXIV.} τέλος ^{Lacedæmonii} γὰρ τοὺς παρὰ τῶν συμμαχῶν πρέσβεις ἀναπο- ^{dubitant} κρείτους ἀπίστευαν· οὕτως ἐξηπόρῃσαν, ὑπὸ τῆς ^{de sociate.} ἀλογίας καὶ κακίας τῆς αὐτῶν. καὶ μοι δοκεῖ τοῦτ' ἀληθὲς εἶναι, διότι Πολλᾶκις τὸ τολμᾶν περιττὸν εἰς ἄνθρωπον καὶ εἰς τὸ μηδὲν καταντᾶν εἶωθεν. Οὐ μὴν, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, κατασταθέντων Ἐφόρων ἄλλων, οἱ κινήσαντες ἐξ ἀρχῆς τὰ πράγματα, καὶ γενόμενοι τῆς προειρημένης σφαγῆς αἰτίοι, διεπέμποντο πρὸς τοὺς Αἰτωλοὺς, ἐπισπῶμενοι πρεσβευ- ^{Arceflunt} ^{legatum} ^{ab Ac-} ^{tolis.} τήν. τῶν δὲ καὶ μάλα ἀσμένως ὑπακουσάντων, ἤκε- μετ' ὀλίγον πρεσβεύων εἰς τὴν Λακεδαίμονα Μαχα- ^{34.} ^{35.} ^{36.} ^{37.} ^{38.} ^{39.} ^{40.} ^{41.} ^{42.} ^{43.} ^{44.} ^{45.} ^{46.} ^{47.} ^{48.} ^{49.} ^{50.} ^{51.} ^{52.} ^{53.} ^{54.} ^{55.} ^{56.} ^{57.} ^{58.} ^{59.} ^{60.} ^{61.} ^{62.} ^{63.} ^{64.} ^{65.} ^{66.} ^{67.} ^{68.} ^{69.} ^{70.} ^{71.} ^{72.} ^{73.} ^{74.} ^{75.} ^{76.} ^{77.} ^{78.} ^{79.} ^{80.} ^{81.} ^{82.} ^{83.} ^{84.} ^{85.} ^{86.} ^{87.} ^{88.} ^{89.} ^{90.} ^{91.} ^{92.} ^{93.} ^{94.} ^{95.} ^{96.} ^{97.} ^{98.} ^{99.} ^{100.} ^{101.} ^{102.} ^{103.} ^{104.} ^{105.} ^{106.} ^{107.} ^{108.} ^{109.} ^{110.} ^{111.} ^{112.} ^{113.} ^{114.} ^{115.} ^{116.} ^{117.} ^{118.} ^{119.} ^{120.} ^{121.} ^{122.} ^{123.} ^{124.} ^{125.} ^{126.} ^{127.} ^{128.} ^{129.} ^{130.} ^{131.} ^{132.} ^{133.} ^{134.} ^{135.} ^{136.} ^{137.} ^{138.} ^{139.} ^{140.} ^{141.} ^{142.} ^{143.} ^{144.} ^{145.} ^{146.} ^{147.} ^{148.} ^{149.} ^{150.} ^{151.} ^{152.} ^{153.} ^{154.} ^{155.} ^{156.} ^{157.} ^{158.} ^{159.} ^{160.} ^{161.} ^{162.} ^{163.} ^{164.} ^{165.} ^{166.} ^{167.} ^{168.} ^{169.} ^{170.} ^{171.} ^{172.} ^{173.} ^{174.} ^{175.} ^{176.} ^{177.} ^{178.} ^{179.} ^{180.} ^{181.} ^{182.} ^{183.} ^{184.} ^{185.} ^{186.} ^{187.} ^{188.} ^{189.} ^{190.} ^{191.} ^{192.} ^{193.} ^{194.} ^{195.} ^{196.} ^{197.} ^{198.} ^{199.} ^{200.} ^{201.} ^{202.} ^{203.} ^{204.} ^{205.} ^{206.} ^{207.} ^{208.} ^{209.} ^{210.} ^{211.} ^{212.} ^{213.} ^{214.} ^{215.} ^{216.} ^{217.} ^{218.} ^{219.} ^{220.} ^{221.} ^{222.} ^{223.} ^{224.} ^{225.} ^{226.} ^{227.} ^{228.} ^{229.} ^{230.} ^{231.} ^{232.} ^{233.} ^{234.} ^{235.} ^{236.} ^{237.} ^{238.} ^{239.} ^{240.} ^{241.} ^{242.} ^{243.} ^{244.} ^{245.} ^{246.} ^{247.} ^{248.} ^{249.} ^{250.} ^{251.} ^{252.} ^{253.} ^{254.} ^{255.} ^{256.} ^{257.} ^{258.} ^{259.} ^{260.} ^{261.} ^{262.} ^{263.} ^{264.} ^{265.} ^{266.} ^{267.} ^{268.} ^{269.} ^{270.} ^{271.} ^{272.} ^{273.} ^{274.} ^{275.} ^{276.} ^{277.} ^{278.} ^{279.} ^{280.} ^{281.} ^{282.} ^{283.} ^{284.} ^{285.} ^{286.} ^{287.} ^{288.} ^{289.} ^{290.} ^{291.} ^{292.} ^{293.} ^{294.} ^{295.} ^{296.} ^{297.} ^{298.} ^{299.} ^{300.} ^{301.} ^{302.} ^{303.} ^{304.} ^{305.} ^{306.} ^{307.} ^{308.} ^{309.} ^{310.} ^{311.} ^{312.} ^{313.} ^{314.} ^{315.} ^{316.} ^{317.} ^{318.} ^{319.} ^{320.} ^{321.} ^{322.} ^{323.} ^{324.} ^{325.} ^{326.} ^{327.} ^{328.} ^{329.} ^{330.} ^{331.} ^{332.} ^{333.} ^{334.} ^{335.} ^{336.} ^{337.} ^{338.} ^{339.} ^{340.} ^{341.} ^{342.} ^{343.} ^{344.} ^{345.} ^{346.} ^{347.} ^{348.} ^{349.} ^{350.} ^{351.} ^{352.} ^{353.} ^{354.} ^{355.} ^{356.} ^{357.} ^{358.} ^{359.} ^{360.} ^{361.} ^{362.} ^{363.} ^{364.} ^{365.} ^{366.} ^{367.} ^{368.} ^{369.} ^{370.} ^{371.} ^{372.} ^{373.} ^{374.} ^{375.} ^{376.} ^{377.} ^{378.} ^{379.} ^{380.} ^{381.} ^{382.} ^{383.} ^{384.} ^{385.} ^{386.} ^{387.} ^{388.} ^{389.} ^{390.} ^{391.} ^{392.} ^{393.} ^{394.} ^{395.} ^{396.} ^{397.} ^{398.} ^{399.} ^{400.} ^{401.} ^{402.} ^{403.} ^{404.} ^{405.} ^{406.} ^{407.} ^{408.} ^{409.} ^{410.} ^{411.} ^{412.} ^{413.} ^{414.} ^{415.} ^{416.} ^{417.} ^{418.} ^{419.} ^{420.} ^{421.} ^{422.} ^{423.} ^{424.} ^{425.} ^{426.} ^{427.} ^{428.} ^{429.} ^{430.} ^{431.} ^{432.} ^{433.} ^{434.} ^{435.} ^{436.} ^{437.} ^{438.} ^{439.} ^{440.} ^{441.} ^{442.} ^{443.} ^{444.} ^{445.} ^{446.} ^{447.} ^{448.} ^{449.} ^{450.} ^{451.} ^{452.} ^{453.} ^{454.} ^{455.} ^{456.} ^{457.} ^{458.} ^{459.} ^{460.} ^{461.} ^{462.} ^{463.} ^{464.} ^{465.} ^{466.} ^{467.} ^{468.} ^{469.} ^{470.} ^{471.} ^{472.} ^{473.} ^{474.} ^{475.} ^{476.} ^{477.} ^{478.} ^{479.} ^{480.} ^{481.} ^{482.} ^{483.} ^{484.} ^{485.} ^{486.} ^{487.} ^{488.} ^{489.} ^{490.} ^{491.} ^{492.} ^{493.} ^{494.} ^{495.} ^{496.} ^{497.} ^{498.} ^{499.} ^{500.} ^{501.} ^{502.} ^{503.} ^{504.} ^{505.} ^{506.} ^{507.} ^{508.} ^{509.} ^{510.} ^{511.} ^{512.} ^{513.} ^{514.} ^{515.} ^{516.} ^{517.} ^{518.} ^{519.} ^{520.} ^{521.} ^{522.} ^{523.} ^{524.} ^{525.} ^{526.} ^{527.} ^{528.} ^{529.} ^{530.} ^{531.} ^{532.} ^{533.} ^{534.} ^{535.} ^{536.} ^{537.} ^{538.} ^{539.} ^{540.} ^{541.} ^{542.} ^{543.} ^{544.} ^{545.} ^{546.} ^{547.} ^{548.} ^{549.} ^{550.} ^{551.} ^{552.} ^{553.} ^{554.} ^{555.} ^{556.} ^{557.} ^{558.} ^{559.} ^{560.} ^{561.} ^{562.} ^{563.} ^{564.} ^{565.} ^{566.} ^{567.} ^{568.} ^{569.} ^{570.} ^{571.} ^{572.} ^{573.} ^{574.} ^{575.} ^{576.} ^{577.} ^{578.} ^{579.} ^{580.} ^{581.} ^{582.} ^{583.} ^{584.} ^{585.} ^{586.} ^{587.} ^{588.} ^{589.} ^{590.} ^{591.} ^{592.} ^{593.} ^{594.} ^{595.} ^{596.} ^{597.} ^{598.} ^{599.} ^{600.} ^{601.} ^{602.} ^{603.} ^{604.} ^{605.} ^{606.} ^{607.} ^{608.} ^{609.} ^{610.} ^{611.} ^{612.} ^{613.} ^{614.} ^{615.} ^{616.} ^{617.} ^{618.} ^{619.} ^{620.} ^{621.} ^{622.} ^{623.} ^{624.} ^{625.} ^{626.} ^{627.} ^{628.} ^{629.} ^{630.} ^{631.} ^{632.} ^{633.} ^{634.} ^{635.} ^{636.} ^{637.} ^{638.} ^{639.} ^{640.} ^{641.} ^{642.} ^{643.} ^{644.} ^{645.} ^{646.} ^{647.} ^{648.} ^{649.} ^{650.} ^{651.} ^{652.} ^{653.} ^{654.} ^{655.} ^{656.} ^{657.} ^{658.} ^{659.} ^{660.} ^{661.} ^{662.} ^{663.} ^{664.} ^{665.} ^{666.} ^{667.} ^{668.} ^{669.} ^{670.} ^{671.} ^{672.} ^{673.} ^{674.} ^{675.} ^{676.} ^{677.} ^{678.} ^{679.} ^{680.} ^{681.} ^{682.} ^{683.} ^{684.} ^{685.} ^{686.} ^{687.} ^{688.} ^{689.} ^{690.} ^{691.} ^{692.} ^{693.} ^{694.} ^{695.} ^{696.} ^{697.} ^{698.} ^{699.} ^{700.} ^{701.} ^{702.} ^{703.} ^{704.} ^{705.} ^{706.} ^{707.} ^{708.} ^{709.} ^{710.} ^{711.} ^{712.} ^{713.} ^{714.} ^{715.} ^{716.} ^{717.} ^{718.} ^{719.} ^{720.} ^{721.} ^{722.} ^{723.} ^{724.} ^{725.} ^{726.} ^{727.} ^{728.} ^{729.} ^{730.} ^{731.} ^{732.} ^{733.} ^{734.} ^{735.} ^{736.} ^{737.} ^{738.} ^{739.} ^{740.} ^{741.} ^{742.} ^{743.} ^{744.} ^{745.} ^{746.} ^{747.} ^{748.} ^{749.} ^{750.} ^{751.} ^{752.} ^{753.} ^{754.} ^{755.} ^{756.} ^{757.} ^{758.} ^{759.} ^{760.} ^{761.} ^{762.} ^{763.} ^{764.} ^{765.} ^{766.} ^{767.} ^{768.} ^{769.} ^{770.} ^{771.} ^{772.} ^{773.} ^{774.} ^{775.} ^{776.} ^{777.} ^{778.} ^{779.} ^{780.} ^{781.} ^{782.} ^{783.} ^{784.} ^{785.} ^{786.} ^{787.} ^{788.} ^{789.} ^{790.} ^{791.} ^{792.} ^{793.} ^{794.} ^{795.} ^{796.} ^{797.} ^{798.} ^{799.} ^{800.} ^{801.} ^{802.} ^{803.} ^{804.} ^{805.} ^{806.} ^{807.} ^{808.} ^{809.} ^{810.} ^{811.} ^{812.} ^{813.} ^{814.} ^{815.} ^{816.} ^{817.} ^{818.} ^{819.} ^{820.} ^{821.} ^{822.} ^{823.} ^{824.} ^{825.} ^{826.} ^{827.} ^{828.} ^{829.} ^{830.} ^{831.} ^{832.} ^{833.} ^{834.} ^{835.} ^{836.} ^{837.} ^{838.} ^{839.} ^{840.} ^{841.} ^{842.} ^{843.} ^{844.} ^{845.} ^{846.} ^{847.} ^{848.} ^{849.} ^{850.} ^{851.} ^{852.} ^{853.} ^{854.} ^{855.} ^{856.} ^{857.} ^{858.} ^{859.} ^{860.} ^{861.} ^{862.} ^{863.} ^{864.} ^{865.} ^{866.} ^{867.} ^{868.} ^{869.} ^{870.} ^{871.} ^{872.} ^{873.} ^{874.} ^{875.} ^{876.} ^{877.} ^{878.} ^{879.} ^{880.} ^{881.} ^{882.} ^{883.} ^{884.} ^{885.} ^{886.} ^{887.} ^{888.} ^{889.} ^{890.} ^{891.} ^{892.} ^{893.} ^{894.} ^{895.} ^{896.} ^{897.} ^{898.} ^{899.} ^{900.} ^{901.} ^{902.} ^{903.} ^{904.} ^{905.} ^{906.} ^{907.} ^{908.} ^{909.} ^{910.} ^{911.} ^{912.} ^{913.} ^{914.} ^{915.} ^{916.} ^{917.} ^{918.} ^{919.} ^{920.} ^{921.} ^{922.} ^{923.} ^{924.} ^{925.} ^{926.} ^{927.} ^{928.} ^{929.} ^{930.} ^{931.} ^{932.} ^{933.} ^{934.} ^{935.} ^{936.} ^{937.} ^{938.} ^{939.} ^{940.} ^{941.} ^{942.} ^{943.} ^{944.} ^{945.} ^{946.} ^{947.} ^{948.} ^{949.} ^{950.} ^{951.} ^{952.} ^{953.} ^{954.} ^{955.} ^{956.} ^{957.} ^{958.} ^{959.} ^{960.} ^{961.} ^{962.} ^{963.} ^{964.} ^{965.} ^{966.} ^{967.} ^{968.} ^{969.} ^{970.} ^{971.} ^{972.} ^{973.} ^{974.} ^{975.} ^{976.} ^{977.} ^{978.} ^{979.} ^{980.} ^{981.} ^{982.} ^{983.} ^{984.} ^{985.} ^{986.} ^{987.} ^{988.} ^{989.} ^{990.} ^{991.} ^{992.} ^{993.} ^{994.} ^{995.} ^{996.} ^{997.} ^{998.} ^{999.} ^{1000.} ^{1001.} ^{1002.} ^{1003.} ^{1004.} ^{1005.} ^{1006.} ^{1007.} ^{1008.} ^{1009.} ^{1010.} ^{1011.} ^{1012.} ^{1013.} ^{1014.} ^{1015.} ^{1016.} ^{1017.} ^{1018.} ^{1019.} ^{1020.} ^{1021.} ^{1022.} ^{1023.} ^{1024.} ^{1025.} ^{1026.} ^{1027.} ^{1028.} ^{1029.} ^{1030.} ^{1031.} ^{1032.} ^{1033.} ^{1034.} ^{1035.} ^{1036.} ^{1037.} ^{1038.} ^{1039.} ^{1040.} ^{1041.} ^{1042.} ^{1043.} ^{1044.} ^{1045.} ^{1046.} ^{1047.} ^{1048.} ^{1049.} ^{1050.} ^{1051.} ^{1052.} ^{1053.} ^{1054.} ^{1055.} ^{1056.} ^{1057.} ^{1058.} ^{1059.} ^{1060.} ^{1061.} ^{1062.} ^{1063.} ^{1064.} ^{1065.} ^{1066.} ^{1067.} ^{1068.} ^{1069.} ^{1070.} ^{1071.} ^{1072.} ^{1073.} ^{1074.} ^{1075.} ^{1076.} ^{1077.} ^{1078.} ^{1079.} ^{1080.} ^{1081.} ^{1082.} ^{1083.} ^{1084.} ^{1085.} ^{1086.} ^{1087.} ^{1088.} ^{1089.} ^{1090.} ^{1091.} ^{1092.} ^{1093.} ^{1094.} ^{1095.} ^{1096.} ^{1097.} ^{1098.} ^{1099.} ^{1100.} ^{1101.} ^{1102.} ^{1103.} ^{1104.} ^{1105.} ^{1106.} ^{1107.} ^{1108.} ^{1109.} ^{1110.} ^{1111.} ^{1112.} ^{1113.} ^{1114.} ^{1115.} ^{1116.} ^{1117.} ^{1118.} ^{1119.} ^{1120.} ^{1121.} ^{1122.} ^{1123.} ^{1124.} ^{1125.} ^{1126.} ^{1127.} ^{1128.} ^{1129.} ^{1130.} ^{1131.} ^{1132.} ^{1133.} ^{1134.} ^{1135.} ^{1136.} ^{1137.} ^{1138.} ^{1139.} ^{1140.} ^{1141.} ^{1142.} ^{1143.} ^{1144.} ^{1145.} ^{1146.} ^{1147.} ^{1148.} ^{1149.} ^{1150.} ^{1151.} ^{1152.} ^{1153.} ^{1154.} ^{1155.} ^{1156.} ^{1157.} ^{1158.} ^{1159.} ^{1160.} ^{1161.} ^{1162.} ^{1163.} ^{1164.} ^{1165.} ^{1166.} ^{1167.} ^{1168.} ^{1169.} ^{1170.} ^{1171.} ^{1172.} ^{1173.} ^{1174.} ^{1175.} ^{1176.} ^{1177.} ^{1178.} ^{1179.} ^{1180.} ^{1181.} ^{1182.} ^{1183.} ^{1184.} ^{1185.} ^{1186.} ^{1187.} ^{1188.} ^{1189.} ^{1190.} ^{1191.} ^{1192.} ^{1193.} ^{1194.} ^{1195.} ^{1196.} ^{1197.} ^{1198.} ^{1199.} ^{1200.} ^{1201.} ^{1202.} ^{1203.} ^{1204.} ^{1205.} ^{1206.} ^{1207.} ^{1208.} ^{1209.} ^{1210.} ^{1211.} ^{1212.} ^{1213.} ^{1214.} ^{1215.} ^{1216.} ^{1217.} ^{1218.} ^{1219.} ^{1220.} ^{1221.} ^{1222.} ^{1223.} ^{1224.} ^{1225.} ^{1226.} ^{1227.} ^{1228.} ^{1229.} ^{1230.} ^{1231.} ^{1232.} ^{1233.} ^{1234.} ^{1235.} ^{1236.} ^{1237.} ^{1238.} ^{1239.} ^{1240.} ^{1241.} ^{1242.} ^{1243.} ^{1244.} ^{1245.} ^{1246.} ^{1247.} ^{1248.} ^{1249.} ^{1250.} ^{1251.} ^{1252.} ^{1253.} ^{1254.} ^{1255.} ^{1256.} ^{1257.} ^{1258.} ^{1259.} ^{1260.} ^{1261.} ^{1262.} ^{1263.} ^{1264.} ^{1265.} ^{1266.} ^{1267.} ^{1268.} ^{1269.} ^{1270.} ^{1271.} ^{1272.} ^{1273.} ^{1274.} ^{1275.} ^{1276.} ^{1277.} ^{1278.} ^{1279.} ^{1280.} ^{1281.} ^{1282.} ^{1283.} ^{1284.} ^{1285.} ^{1286.} ^{1287.} ^{1288.} ^{1289.} ^{1290.} ^{1291.} ^{1292.} ^{1293.} ^{1294.} ^{1295.} ^{1296.} ^{1297.} ^{1298.} ^{1299.} ^{1300.} ^{1301.} ^{1302.} ^{1303.} ^{1304.} ^{1305.} ^{1306.} ^{1307.} ^{1308.} ^{1309.} ^{1310.} ^{1311.} ^{1312.} ^{1313.} ^{1314.} ^{1315.} ^{1316.} ¹

ΟΙ. 139. 4. τοὺς πολλοὺς, καὶ βασιλεῖα καθιστάσθαι κατὰ τὰ
 πάτρια, καὶ μὴ περιεῖν τὸν πλείων χρόνον παρὰ
 τοὺς νόμους καταλελυμένην τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν
 ἀρχήν. Οἱ δ' Ἐφορεῖ, δυσαρξστούμενοι μὲν τοῖς
 ὅλοις πράγμασιν, οὐ δυνάμενοι δὲ πρὸς τὴν ἐρμὴν
 ἀντοφθαλμεῖν, ἀλλὰ δεδιότες τὴν τῶν νέων συστρο-
 φήν, περὶ μὲν τῶν βασιλείων ἔφασαν μετὰ ταῦτα
 βουλευέσθαι, τῷ δὲ Μαχατᾷ συνεχώρησαν δώσεν
 τὴν ἐκκλησίαν. Συναχθέντος δὲ τοῦ πλήθους, 7
 παρελθὼν ὁ Μαχατᾶς, παρεκάλει διὰ πλειόνων
 αὐτοὺς, αἰρεῖσθαι τὴν πρὸς Αἰτωλοὺς συμμαχίαν,
 εἰκὴ μὲν καὶ θρασέως κατηγορῶν Μακεδόνων, ἀλό-
 γως δὲ καὶ ψευδῶς ἐγκωμιάζων τοὺς Αἰτωλοὺς.
 Μεταστάντος δὲ τούτου, πολλῆς ἀμφισβητήσεως
 ἐτύγχανε τὸ πρᾶγμα. τινὲς μὲν γὰρ συνηγόρου
 τοῖς Αἰτωλοῖς, καὶ συντίθεσθαι πρὸς αὐτοὺς παρῆ-
 νουν τὴν συμμαχίαν· ἔνιοι δὲ τούτοις ἀντέλεγον.
 οὐ μὴν, ἀλλὰ τῶν πρεσβυτέρων τινὲς, ἐπιστήσαντες 9
 τὸ

Machatas
 legatus
 Aetolo-
 rum.

5. βασιλεῖα. βασιλεὺς cum Vifino edidit Casaub. inuitis mistis.

appellandi; utque more pa-
 trio rex creetur, neque sinat-
 ur *Heraclicidarum* principa-
 tus, contra quam per leges
 liceat, diutius jacere disso-
 lutus. Displicebant omnia,
 quæ gerebantur, *Ephoris*:
 sed, qui impetum istorum
 reprimere non possent, &
 juniorum coitionem metue-
 rent, *de regibus quidem*
postea se deliberaturos dixe-
rent; Machatae vero concio-
ni daturus. Cogitur con-
cio: prodit Machatas in me-

dium, hortaturque multis La-
 cedæmonios, ut cum *Aeto-*
lis consilia confociare velint:
 Macedones temere & auda-
 ceter incusat: Aetolos ine-
 pte & falso dilaudat. Qui
 postquam concione excessit,
 de proposita re altercatio
 magna est coorta: aliis par-
 tem Aetolorum tuentibus,
 & populum hortantibus ad
 societatem cum illis ineun-
 dam; aliis horum sententiæ
 contradicentibus. Verum-
 tamen e senioribus nonnulli,
 revo-

τὸ πλῆθος ἐπὶ τε τὰς Ἀντιγόνου καὶ Μακεδόνων Α. V. 534.
 εὐεργεσίας, ἐπὶ τε τὰς διὰ Χαριζίνου καὶ Τιμαίου
 βλαΐβας, ὅτε στρατεύσαντες Λίτωλοι πανδήμει,
 κατέφθειραν μὲν αὐτῶν τὴν χώραν, ἐξηνδραποδί-
 σαντο δὲ τοὺς Περιόικους, ἐπεβούλευσαν δὲ τῇ
 Σπάρτῃ, μετὰ δόλου καὶ βίας τοὺς Φυγάδας ἐπα-
 ιονάγοντες ἐπ' ἄλλης ἐγένοντο γνώμης, καὶ τέλος ^{infecta re}
 ἐπέδθησαν τηρεῖν τὴν πρὸς Φίλιππον καὶ Μακεδ- ^{discedit.}
 νικας συμμαχίαν. Γενομένων δὲ τούτων, ὁ μὲν Μα-
 χατᾶς ἀπερρακτος ἐπανήει πάλιν εἰς τὴν οἰκίαν.

Οἱ δ' ἐξ ἀρχῆς αἵτιοι γεγονότες τῆς κινήσεως, XXXV.
 οὐδαμῶς ἔχθαι δυνάμενοι τοῖς παροῦσιν, αὐτοῖς ἐπε- ^{Novi}
 βάλλοντο ^{moris} ^{Spartæ.} ^{Pompa}
 πρῶγμα ποιεῖν πάντων ἀσεβέστατον, ^{Minervæ}
 φθείραντες τινὰς τῶν νέων. Κατὰ γὰρ τινὰ θυ- <sup>Chalcia-
ce.</sup>
 σίαν πάτριον ἔδον τοὺς μὲν ἐν ταῖς ἡλικίαις μετὰ
 τῶν ὀπλῶν πομπεύειν ἐπὶ τὸν τῆς Ἀθηνᾶς τῆς

F 4

Χαλ- <sup>Chalcia-
ce.</sup>

9. τοὺς Φυγ. ἐπανάγοντες ex conj. dedit. Libri omnes ἐπα-
 γαγόντες.
 XXXV. 1. ἐπιβάλλοντο. ἐπιβάλλοντο Buv.

revocatis populo in memo-
 riam hinc *Antigoni & Ma-*
cedonum beneficiis, inde *Cha-*
rixeni & Timai maleficiis,
 quo tempore *Aetoli*, omnibus
 viribus expeditione suscepta,
 agrum ipsorum essent popu-
 lati, finitimos ditioni Spar-
 tanorum subiectos in servitu-
 tem abduxissent, ipsique etiam
 Spartæ infidias struxissent,
 dolo ac vi exules in eam re-
 ducentes; ut multitudo sen-
 tentiam mutaret, obtinue-
 runt: persuasumque illi ad

extremum est, ut in Philippi
 & Macedonum societate ma-
 neretur. Atque ita Macha-
 tas infecta re ad suos est re-
 versus.

35. Tum vero seditionis
 nuperæ auctores, quum præ-
 senti statui acquiescere nullo
 possent modo, nonnullis e
 juventute corruptis, rursus
 facinus ausi sunt scelestissi-
 mum. Erat moris, per so-
 lenne quoddam a majoribus
 traditum, ut universa pubes
 cum armis ad *Minervæ Chal-*
ciææ

Ol. 139.4 Χαλκιοίκου νεῶν, τοὺς δ' Ἐφόρους συντελεῖν τὰ περὶ
τὴν θυσίαν, αὐτοῦ περὶ τὸ τέμενος διατρέιβοντας.
ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ τῶν πομπευόντων ἐν τοῖς ὅπλοις
τινὲς τῶν νεανίσκων ἄφνω προσπεσόντες θύουσι ταῖς
Ἐφόροις, ἀπέσφαξαν αὐτούς· καὶ τοὶ πᾶσι ταῖς
καταφυγούσι τὴν ἀσφάλειαν παρεσκεύαζε τὸ ἱερὸν,
καὶ θανάτου τις ἢ κατακεκριμένος. τότε δὲ διὰ τὴν
ἀνικότητα τῶν τολμώντων εἰς ταῦτ' ἦλθε καταφρο-
νήσεως, ὥστε περὶ τὸν βωμὸν καὶ τὴν τράπεζαν
τῆς θεῆς κατασφαγῆναι τοὺς Ἐφόρους ἅπαντας.
ἐξῆς δὲ τούτου, τὰκόλουθον τῇ προθέσει ποιοῦντες,
ἀνείλον μὲν τοὺς περὶ Γυρίδαν τῶν γερόντων· ἐφυ-
γάδουσιν δὲ τοὺς ἀντιπόντας ταῖς Αἰτωλοῖς· ἔλυν-
το δ' ἐξ αὐτῶν Ἐφόρους· συνέθεντο δὲ πρὸς τοὺς
Αἰτωλοὺς τὴν συμμαχίαν. Ἐποίουν δὲ ταῦτα, καὶ
τὴν τε πρὸς Ἀχαιοὺς ἀπέχθειαν, καὶ τὴν πρὸς
Μακεδόνας ἀχαριστίαν, καὶ καθόλου τὴν πρὸς πάν-
τας

Truci-
dantur
Ephori
Philippo
faventes.

Fœdus
jungitur
cum Ae-
tolis.

6. καὶ τὴν τε πρὸς. διὰ τε τὴν πρὸς edd. ex Bau.

ciacæ sanum pompam duce-
ret, Ephoris ad peragenda
sacra circa delubrum manen-
tibus. Eo igitur tempore
adolescentes quidam, ex iis
qui pompam armati comita-
bantur, Ephoros rei divinæ
operantes repente invadunt,
& contrucidant; idque eo
ipso in templo, quod omni-
bus ad illud confugientibus
securitatem præstabat, etiam
si mortis damnatus aliquis
esset: tum vero, præ imma-
nitate illorum, qui tantum
scelus patrare sustinuerunt,
ita contemptui habita loci re-

ligio est, ut circa aram ipsam
& mensam deæ omnes Epho-
ri jugularentur. Iidem, reli-
qua deinceps consilii sui per-
agentes, Gyridam & alios e
senioribus sustulerunt: eos,
qui Aetolis fuerant contra-
rii, exilio multarunt: Epho-
ros ex suo numero crearunt:
postremo, societatem cum
Aetolorum gente junxerunt.
Fecerunt autem ista, & tan-
tum adversus Achæos odium,
tantam adversus Macedones
ingratitude exercuerunt,
tamque adversus omnes in
universum temerarios atque
vesanos

τας ἀλογίαν ὑπέμενον, οὐχ ἥκιστα διὰ Κλεομένην, ^{A.V. 534.}
καὶ τὴν πρὸς ἐκείνον εὐνοίαν· ἐλπίζοντες αἰεὶ, καὶ <sup>Defide-
rium</sup>
προσδοκίαν ἔχοντες τῆς ἐκείνου παρουσίας ἅμα καὶ <sup>Cleome-
nis regis.</sup>
τρωτηρίας. Οὕτως οἱ δυνάμενοι τῶν ἀνθρώπων ἐπι-
δεξίως ὁμιλεῖν τοῖς συμπεριφερομένοις, οὐ μόνον
παρόντες, ἀλλὰ καὶ μακρὰν ἀφεστῶτες, ἐγκατα-
λείπουσι τινα καὶ λίαν ἰσχυρὰ τῆς πρὸς αὐτοὺς
εὐνοίας αἰδύγματα. οἳ γε, χωρὶς τῶν ἄλλων, καὶ
τότε, πολιτευόμενοι κατὰ τὰ πάτρια σχεδὸν ἥδη
τρεῖς ἐνιαυτοὺς μετὰ τὴν Κλεομένους ἔκπτωσιν, οὐδ'
ἐπενόησαν οὐδέποτε βασιλεῖς καταστῆσαι τῆς Σπάρ-
της· ἅμα δὲ τῷ τὴν Φήμην ἀφικέσθαι περὶ τῆς
Κλεομένους τελευτῆς, εὐθέως ᾤρμησαν ἐπὶ τὸ βα- <sup>Novi re-
ges Spar-
tae.</sup>
σιλεῖς καθιστάναί τε τὰ τε πλήθη καὶ τὸ τῶν Ἐφο-
ρων ἀρχεῖον. Καὶ κατέστησαν οἱ κοινωσύντες Ἐφο-
ροι τῆς αἰρέσεως τοῖς στασιώταις, οἳ καὶ τὴν πρὸς

F 5

Αἰτω-

6. Vulgo omnes οὐχ ἥκιστα δὲ διὰ. Deleat censura. quae tamen ex
dñ corrupta videri potest. Ibid. Κλεομένην. Κλεομένη. 9. εὐ-
θείας. εὐθείς edd. ex Bau.

vefanos se præbuerunt, po-
tissimum propter Cleomenem
& singularem in eum bene-
volentiam; quum sperarent
semper exspectarentque, sal-
vum eum & incolumem
Spartam rediturum. Vsque
adeo, qui dextre sollerterque
erga eos, quorum consuetu-
dine utuntur, gerere se no-
runt; non solum præsentem,
sed etiam longe locatam, suæ
benevolentiae fomitem quem-
dam vehementem atque vali-
dum relinquunt. Hi sane,

ut alia taceam, quum ipso-
rum Respublica tertium jam
fere annum a Cleomenis fu-
ga patriis legibus administra-
retur, de eligendis Spartæ
regibus, ne cogitarant qui-
dem umquam: qui tamen,
simulatque audita est Cleo-
menis mors, ad reges crean-
dos statim se accinxerunt,
tam populus, quam Ephoro-
rum Curia. Et constitue-
runt quidem illi ex Ephoris,
qui factionis ejusdem erant
cum auctoribus seditionis,
(qui

Ol. 139.4. Αἰτωλοὺς συνθίμενοι συμπαχίαν, ὑπὲρ ὧν τὸν ἄρτι
 λόγον ἐποιήσαμην, τὸν μὲν εἶνα νομίμως καὶ καθηκόν-
 τως, Ἀγησιπόλιν, ἔντα μὲν παῖδα τὴν ἡλικίαν, υἱὸν
 Ἀγεσι-
 lis. πάλιδος τοῦ Κλεομβρότου. τὸν δὲ συνίβαινε¹¹
 βεβασιλευκίαν, καθ' οὗς καιροὺς ἐξέπεσε Λεωνίδης
 ἐκ τῆς ἀρχῆς, διὰ τὸ κατὰ γένος ὑπάρχειν ἐγλι-
 στα τῆς οἰκίας ταύτης. ἐπίτροπον δὲ τοῦ παιδὸς¹²
 εἵλοντο Κλεομένην, Κλεομβρότου μὲν υἱὸν, Ἀγησι-
 πάλιδος δ' ἀδελφόν. Ἀπὸ δὲ τῆς ἐτέρας οἰκίας,¹³
 ὄντων ἐκ τῆς Ἰππομέδοντος θυγατρὸς Ἀρχιδάμου
 δυοῖν παῖδων, ὃς ἦν υἱὸς Εὐδαμίδου· ζῶντος δὲ καὶ
 Ἰππομέδοντος ἀκμῆν, ὃς ἦν υἱὸς Ἀγησιλάου τοῦ Εὐ-
 δαμίδου, καὶ ἐτέρων δὲ πλειόνων ἀπὸ τῆς οἰκίας
 ὑπαρχόντων, ἀπατέρω μὲν τῶν προειρημένων, προση-
 κόντων δὲ κατὰ γένος· τούτους μὲν ἅπαντας ὑπερῆ-¹⁴
 λον, Λυκούργον δὲ βασιλεία κατέστησαν, οὗ τῶν προ-
 γόνων οὐδεὶς ἐτετεύχεε τῆς προσηγορίας· ὃς δούς
 ἐκάστῳ τῶν Ἐφόρων τάλαντον, Ἡρακλέους ἀπόγο-
 νος

Lycurgus
 regiam
 dignita-
 tem emit.

(qui etiam societatem cum
 Aetolis sunt pacti, de qua
 modo diximus;) alterum re-
 gem rite & legitime, *Age-
 sipolim*, ætate quidem pue-
 rum, sed filium Agesipoli-
 dis, cui pater fuerat Cleom-
 brotus ille, qui olim, post-
 quam Leonidas regno exci-
 disse, regnaverat, quod hanc
 regiam domum cognatione
 proxime contingebat. Tu-
 tor puero datus *Cleomenes*,
 Cleombroti filius, Agesipo-
 lidis frater. Quod ad regem
 ex altera familia attinet:

quum essent Archidami, qui
 Eudamidæ filius erat, duo
 filii ex Hippomedontis filia;
 & Hippomedon etiam ipse
 adhuc in vivis esset, Agesi-
 lai filius, Eudamidæ nepos;
 essentque præterea alii plu-
 res ex eadem stirpe, qui lon-
 gius quidem quam priores,
 sed tamen contingebant ge-
 nere eam familiam regum;
 aspernati hosce omnes, *Ly-
 curgo* regnum detulerunt,
 e cujus maioribus nemo eo
 honore fuerat usus. Verum
 hic talentum cuique Ephoro-
 rum

15νος καὶ βασιλεὺς ἐγγένεια τῆς Σπάρτης. Οὕτως A.V. 334.
 εὖωνα πανταχῇ τὰ κακὰ γέγονε. Τοιγαρὺν οὐ
 παῖδες παίδων, ἀλλ' αὐτοὶ πρῶτοι τῆς ἀνείας ἀπέ-
 τισαν τοὺς μισθοὺς οἱ καταστήσαντες.

16Ο δὲ Μαχατᾶς, πυθόμενος τὰ γεγονότα περὶ XXXVI.
 τοὺς Λακεδαιμονίους, ἤκε πάλιν ὑπεστρέψας εἰς ^{Lacedæ-}
 τὴν Σπάρτην, καὶ παρεκάλεε τοὺς Ἐφόρους καὶ τοὺς ^{monii Ar-}
 βασιλείας, ἐξενεγκεῖν τοῖς Ἀχαιοῖς τὸν πόλεμον. ^{givis &}
^{Achæis}

2Μόνως γὰρ οὕτως, ἔφη, λῆξαι τὴν τῶν Λακεδαιμο-
 νίων φιλονεικίαν τῶν ἐκ παντὸς τρόπου διακοπτόν-
 των τὴν πρὸς Αἰτωλοὺς συμμαχίαν, τὴν τε τῶν ἐν
 Αἰτωλίᾳ τὰ παραπλήσια τούτοις πρατίντων.

3Πειθύντων δὲ τῶν Ἐφόρων καὶ τῶν βασιλέων, ὁ μὲν
 Μαχατᾶς ἐπανῆλθε, συντετελεσμένος τὴν πρόθε-
 4σιν διὰ τὴν ἄγνοιαν τῶν συμπρατίντων· ὁ δὲ Λυ-
 κούργος, ἀναλαβὼν τοὺς στρατιώτας καὶ τινες τῶν
 πολι-

15. τὰ κακὰ. τὰ καλὰ ex codd. edidit Cesari. quam lectionem
 habet & Vat. a pr. manu & ex eo Flor.

XXXVI. 2. τῶν τε τῶν ἐν. τῶν τε ἐν Bas. Arg. Reg. A. 3. ἄγνοιαν.
 ἄνοιαν edd. ex Bas.

rum largitus, Herculis pro-
 pago & rex Spartæ est fa-
 ctus. Adeo ubique venalia
 sunt maleficia. Itaque etiam
 non nati natorum, sed illi
 ipsi ante omnes, qui regem
 hunc creaverant, stultitiæ
 suæ pœnas luerunt.

36. Machatas, auditis quæ
 Lacedæmone facta erant,
 Spartam denuo pergit ire,
 hortaturque Ephoros & re-
 ges, ut Achæis bellum infe-
 rant. Numquam enim ali-

ter finem, ait, habituras eo-
 rum contentiones, vel qui La-
 cedæmone societatem cum Ae-
 tolis divellere omnibus modis
 conarentur, vel qui in Ae-
 tolia idem ipsis facerent. Per-
 ductis in suam sententiam
 ephoris ac regibus, redit
 Machatas, confectis ex ani-
 mi sententia quæ destinave-
 rat, per stultitiam eorum
 qui ab illius partibus erant.
 Lycurgus, assumpto milite, &
 parte etiam copiarum urba-
 narum,

ΟΙ. 139. 4. πολιτικῶν, ἐνέβαλεν εἰς τὴν Ἀργείαν, ἀφυλάκτως διακειμένων εἰς τέλος τῶν Ἀργείων διὰ τὴν προϋπάρχουσαν κατάστασιν. καὶ Πολίχχαν μὲν καὶ Πρασσίας καὶ Λεύκας καὶ Κύφαντα, προσπεσὼν ἄφνω, κατέσχε· Γλύμπεσι δὲ καὶ Ζάρακι προσπεσὼν, ἀπέπεσε. Τούτου δὲ ταῦτα πράξαντος, ἐπεκλήρουξεν τὸ λάφυρον οἱ Λακεδαιμόνιοι κατὰ τῶν Ἀχαιῶν ἔπενσαν δὲ καὶ τοὺς Ἠλείους οἱ περὶ τὸν Μαχατᾶν, παραπλήσια λέγοντες ὅτι καὶ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἐξεγεγκέν τοῖς Ἀχαιοῖς τὸν πόλεμον. Παραδόξως δὲ καὶ κατὰ νοῦν τοῖς Αἰτωλοῖς τῶν πραγμάτων προκεχωρηκότων, οὗτοι μὲν εὐθαρσῶς ἐνέβανον εἰς τὸν πόλεμον· οἱ δ' Ἀχαιοὶ τᾶναντία. Φίλιππος μὲν γὰρ, ἐφ' ᾧ τὰς ἐλπίδας εἶχον, ἀκμήνῃ ἐγένετο περὶ παρασκευήν· Ἠπειρώται δ' ἔμελλον πολεμεῖν, Μεσσήνιοι δ' ἡσυχίαν εἶχον. Αἰτωλοὶ δὲ, 9
προσ-

5. Γλύμπεσι restitui ex vestigiis scripturae librorum. Γλυμπέσι Bann. Ang. Regii. Γλυμπέσι (adique accentu) adfertur ex Vet. Γλύμπειν Flor. Γλυμπέσι Casaub. Ibid. ἀνίπτοι ex Gronovii conject. recte. Μεσσήνιοι καὶ οἱ περὶ τὸν πόλεμον. 6. Ἠλείους. Mendo se misti πλείους.

narum, Argivorum fines incurfat, quos Argivi nullo prorsus modo custodiebant, praesenti rerum statu freti. Polichnam igitur, Prasias, Leucas & Cyphantem repentino impetu capit. Glympes quoque & Zaracem invadit; sed hoc quidem conatu excidit. Quae postquam fecit Lycurgus, Lacedaemonii spolia capiendi de Achæis jus fasque esse praconis voce significant. Eleis item persuasit Macha-

tas, iisdem verbis usus, quibus Lacedaemonios impulerat, ut bellum Achæis inferrent. Hoc modo rebus Aetolis ex animi sententia mirabiliter succedentibus, ipsi quidem ingenti cum spe bellum capessabant: apud Achæos vero contrario modo res se habebant. Nam Philippus in quo spes suas reposuerant, in apparatu belli adhuc erat occupatus: Epirotæ vero suscipere bellum cunctabantur: Messenii manebant

προσεληφότες τὴν Ἠλείαν καὶ Λακεδαιμονίαν A.V.534.
 ἄγνοιαν, πανταχόθεν περιέχον αὐτοὺς τῷ πο-
 λέμῳ.

Ἀράτῳ μὲν οὖν συνέβαινε κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ XXXVII.
 τον ἤδη λήγειν τὴν ἀρχήν, Ἀρατον δὲ τὸν υἱὸν αὐ-^{Aratus,}
 τοῦ, καθισταμένον ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν, παραλαμβά-^{Arati fil.}
 νειν τὴν στρατηγίαν. Αἰτωλῶν δ' ἐστρατήγει Σκό-^{prætor}
 πας· ὁ δὲ χρόνος αὐτῷ τῆς ἀρχῆς μάλιστα τότε ^{Achæo-}
 πως διήρητο. τὰς γὰρ ἀρχαιεσίας Αἰτωλοὶ μὲν ^{tum.}
 ἐπείκουσιν μετὰ τὴν Φθινωπωρινὴν ἰσημερίαν εὐθέως ^{OL.140.1.}
 Ἀχαιοὶ δὲ τότε περὶ τὴν τῆς Πλειάδος ἐπιτολήν. ^{A.V.535.}
 Ἡδὴ δὲ τῆς Θερείας ἐνισταμένης, καὶ μεταληφότες ^{Scopas}
 Ἀράτου τοῦ νεωτέρου τὴν στρατηγίαν, ἅμα πάντα ^{prætor.}
 τὰ πρᾶγματα τὰς ἐπιβολαῖς ἐλάμβανε καὶ τὰς ^{Aetolorum.}
 ἀρχάς. Ἀνίβας μὲν γὰρ ἐνεχέει κατὰ τοὺς και-^{Synchro-}
 ροὺς τούτους Ζάκανθαν περικερκεῖν· Ῥωμαῖοι δὲ Λεύ-^{nismus.}
 κιον Αἰμίλιον εἰς τὴν Ἰλλυρίδα μετὰ δυνάμεως ἐξα-
 πέντε ἄλλον

XXXVII. 4. ἐνεχέειν. ἐνεχέειν edd. ex Bsn. Ibid. Ζάκανθαν.
 Ζάκανθον b. l. Aug. Reg. A. Ibid. μετὰ δυνάμεως. Alii vulgo
 μετὰ τῆς δυνάμεως.

nebant quieti. Aetoli au-
 tem, adjuvante ipso Eleo-
 rum & Lacedæmoniorum
 stultitia, omnibus ex parti-
 bus bello eos cingebant.

37. Circa id tempus ma-
 gistratu exierat Aratus; in
 cujus locum suffragiis A-
 chæorum succedens Aratus,
 Arati filius, præturam inie-
 rat. Aetolorum prætor Sco-
 pas erat: qui eo maxime
 tempore dimidium legitimi
 spatii in magistratu consece-

rat. Aetoli namque statim
 ab æquinoctio autumnali co-
 mitia prætorum suorum ce-
 lebrabant: Achæi vero, illis
 quidem temporibus, circa
 Plejadum ortum. Ineunte
 itaque jam æstate, quum ju-
 nior Aratus imperium susce-
 pisset, simul omnium ubique
 bellorum principia inchoa-
 bantur. Quippe eo tempo-
 re Hannibal Sagunti obsidio-
 nem moliebatur. Romani
 L. Aemilius cum legioni-
 bus in Illyricum adversus
 Deme-

Ol. 140.1.
Synchro-
nismus.

πίστελλον ἐπὶ Δημήτριον τὸν Φάριον. ὑπὲρ ὧν ἐν τῇ
πρωτέρᾳ βιβλῷ δεδηλώκαμεν. Ἀντίοχος δὲ, Πτο-
λεμαῖδα καὶ Τύρον παραδόντες αὐτῷ Θεοδότου, ταῖς
κατὰ Κοίλην Συρίαν ἐγχειρεῖν ἐπεβάλετο. Πτολε-
μαῖος δὲ περὶ παρασκευὴν ἐγένετο τοῦ πρὸς Ἀν-
τίοχον πολέμου. Λυκούργος δ', ἀπὸ τῶν ἐμείων⁶
βουλόμενος ἄρχεσθαι κλεομένης, τὸ τῶν Μεγαλοπο-
λιτῶν Ἀθηναίων ἐπολιόρκει προσστρατοπεδευκῶς.
Ἀχαιοὶ δὲ μισοφόρους ἱππεῖς καὶ πεζοὺς ἤθροισον
εἰς τὸν περιστῶτα πόλεμον. Φίλιππος δ' ἐκ Μα-
κεδονίας ἐκίνε μετὰ τῆς δυνάμεως, ἔχων Μακεδό-
νων Φαλαγγίτας μὲν μυρίους, πελταστας δὲ πεντα-
κισχιλίους· ἅμα δὲ τούτοις ἱππεῖς ὀκτακοσίους.
Ταῦτα μὲν οὖν ἅπαντ' ἦν ἐν τοιαύταις ἐπιβολαῖς
καὶ παρασκευαῖς. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς
ἐξήνεγκαν Ῥόδιοι Βυζαντίοις πόλεμον, διὰ τινὰς
τοιαύτας αἰτίας.

Βυζάν-

7. Μακεδόνων. Αἱ Μακεδόνες.

Demetrium Pharium mitte-
bant: de quibus rebus supe-
riore libro est actum. *Antiochus*, tradente sibi Theo-
doto *Ptolemaïdem* & *Ty-*
rum, occupare Syriam Cœ-
len aggrediebatur. *Ptole-*
maus adversus Antiochum
se comparabat. *Lycurgus*
autem, initio statim regimi-
nis vestigiis Cleomenis stu-
dens insilire, positis ante
Athenarum Megalopolitano-
rum castris, obsidione illud
premebat. *Achai* ad bel-

lum, quod undique coorie-
batur, equites pedesque
mercede conducebant. *Phi-*
lippus e Macedonia movebat,
habens in exercitu gravis
armaturæ millia decem, ce-
tratorum quinque millia, &
cum his equites octingen-
tos. Hæc igitur omnia illo
tempore ita destinabantur
parabanturque. Eodem ve-
ro tempore RHODII etiam
adversus BYZANTIOS bel-
lum susceperunt, ob causas
hujusmodi.

38. BY-

Βυζάντιοι, κατὰ μὲν θάλατταν, εὐκαιρέστατον
 αἰκοῦσι τόπον, καὶ πρὸς ἀσφάλειαν, καὶ πρὸς εὐ-
 δαιμονίαν, πάντων τῶν ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένῃ·
 κατὰ δὲ γῆν πρὸς ἀμφοτέρωθεν πάντων ἀφουέστατον.
 κατὰ μὲν γὰρ θάλατταν οὕτως ἐπικένται τῷ στό-
 ματι τοῦ Πόντου κυρίως, ὥστε μήτ' εἰσπλεῦσαι μήτ'
 ἐκπλεῦσαι δυνατὸν εἶναι τῶν ἐμπόρων τινὰ, χωρὶς
 3 τῆς ἐκείνων βουλῆσεως. ἔχοντες δὲ τοῦ Πόντου
 πολλὰ τῶν πρὸς τὸν βίον εὐχρήστων τοῖς ἄλλοις ἀν-
 θρώποις, πάντων εἰς τούτων κύριοι Βυζάντιοι.
 4 πρὸς μὲν γὰρ τὰς ἀναγκαίας τοῦ βίου χρείας, τά
 τε θρήγματα καὶ τὸ τῶν εἰς τὰς δουλείας ἀγομέ-
 νων σαμμάτων πλῆθος οἱ κατὰ τὸν Πόντον ἡμῖν τό-
 ποι παρασκευάζουσι θαυσιλεύστατον καὶ χρησιμώτα-
 τον ὁμολογουμένως· πρὸς δὲ περιουσίαν, μέλι, κη-
 5 ρὸν, τάρχχος, ἀφθόνως ἡμῖν χορηγοῦσι. δέχοντάς γε
 μὴν τῶν ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν τόποις περιττευόντων,
 ἔλαιον

XXXVIII. 4. Θρήγματα. Vitiose vulgo θέγματα.

38. BYZANTII locum tenent, omnium in nostro orbe, mari quidem, commodissimum aptissimumque ad vitam cum secure, tum beate, degendam: terra vero, ad utrumque horum minime omnium accommodatum. Nam quod ad mare, ita prorsus ori Ponti imminet, ut, absque eorum voluntate, nulla cujusquam mercatoris navis neque intrare neque exire queat. Quum igitur multa Pontus

ferat ceteris mortalibus ad vitam expetita, omnia illa Byzantii in sua potestate habent. Ad necessarios quippe vitæ usus, pecorum ingentem copiam, & servilium corporum maximum numerum, & quidem optimorum sine controversia, Ponticæ regiones nobis subministrant: ad lautitiam vero, mel, ceram, fassamenta, abunde præbent. Recipiunt vero e nostrorum locorum copiis, oleum, & quæcumque

Ol. 139. 4. ἔλαιον καὶ πᾶν οἴνου γένος· σίτω δ' ἀμείβονται, πε-
 Situs By- τὲ μὲν εὐκαίρως διδόντες, ποτὲ δὲ λαμβάνοντες.
 zantii. Πάντων δὲ τούτων ἡ κωλύεσθαι δέον ἦν ὀλοσχερῶς⁶
 τοὺς Ἕλληνας, ἡ τελέως ἀλυσιτελῇ γίγνεσθαι σφίσι
 τὴν ἀλλοαγὴν αὐτῶν, Βυζαντίων ἤτοι βουλομένων
 ἐδελοκακεῖν, καὶ συνδουάζειν, ποτὲ μὲν Γαλάταις,
 τότε δὲ πλείονα Θραξίν, ἡ τὸ παράπαν μὴ κατοι-
 κούντων τοὺς τόπους. διὰ τε γὰρ τὴν στενότητά
 τοῦ πόρου, καὶ τὸ παρακείμενον πλῆθος τῶν βαρ-
 βάρων, ἅπλους ἀν' ἡμῖν ἦν ἐμολογουμένως ὁ Πέντος.
 Μέγιστα μὲν οὖν ἴσως αὐτοῖς ἐκείναις περιγίγνεται
 λυσιτελῇ πρὸς τοὺς βίους διὰ τὰς τῶν τόπων ιδιό-
 τητας. ἅπαν γὰρ τὸ μὲν περιττεῦσιν παρ' αὐτοῖς,⁹
 ἐξαγωγῆς· τὸ δὲ λαῖπον, εἰσαγωγῆς ἐτοίμευ τυγ-
 χάνει καὶ λυσιτελοῦς, ἀνευ πάσης κακοπαθείας καὶ
 κινδύνου. πολλὰ γε μὲν καὶ τοῖς ἄλλοις εὐχρηστοὶ δι'¹⁰
 ἐκείνους, ὥς εἰρήκαμεν, ἅπαντά. διὸ καὶ κοινοὶ τινες
 ὥς

6. τότε ex mistis trocavi, pro ποτὲ, quod vulgo hic repetebatur.

que sunt vini genera: in frumento mutuum faciunt, aliās opportune dando, aliās accipiendo. Harum igitur omnium rerum commercio aut carendum omnino fuerat Græcis, aut nulla penitus cum utilitate id fuerat exercendum; si Byzantii deteriora consilia sequi, & olim cum Galatis, tunc vero cum Thracibus magis, societate jungi voluissent, aut si illa loca penitus non inhabitarent. Nam partim ob freti angustias, partim ob adja-

centium barbarorum multitudinem, erepta nobis esset in Pontum navigandi facultas. Puto igitur, ad ipsos quidem primo Byzantios ex natura locorum maxima redire vitæ commoda; quum & ea, quibus superfluum, exportari, & quibus deficiunt, importari facile & cum lucro & sine ulla molestia aut periculo possint. Sed & ad alios multa commoda propter ipsos, ut diximus, perveniunt. Quare, velut communes omnium bene-

- ὡς εὐεργέται πάντων ὑπάρχοντες, εἰκότως ἂν οὐ
 μόνον χάριτος, ἀλλὰ καὶ ἐπικουρίας κοινῆς τυγχά-
 νειεν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὰς ὑπὸ τῶν βαρβα-
 ρῶν περιστάσεις. Ἐπεὶ δὲ παρὰ τοῖς πλείστοις
 ἀγνοεῖσθαι συνέβαινε τὴν ιδιότητα καὶ τὴν εὐφυΐαν
 τοῦ τόπου, διὰ τὸ μικρὸν ἔξω κεῖσθαι τῶν ἐπισκο-
 πουμένων μερῶν τῆς οἰκουμένης· βουλόμεθα δὲ πάν-
 τας εἰδέναι τὰ τοιαῦτα, καὶ μάλιστα μὲν αὐτέπτας
 γίγνεσθαι τῶν ἐχόντων παρηλαγμένον τι καὶ διαφέ-
 ρον τόπων· εἰ δὲ μὴ τοῦτο δυνατὸν, ἐννοίας γε καὶ
 τύπους ἔχεν ἐν αὐτοῖς ὡς ἔγγιστα τῆς ἀληθείας·
 ἤρτηεν ἂν εἴη, τί τὸ συμβαῖνόν ἐστι, καὶ τί τὸ ποιοῦν
 τὴν τηλικαύτην καὶ τοιαύτην εὐπορίαν τῆς περὶ τὴν
 μένης πόλεως.

A.V. 534.
Byzantini
velut
commu-
nes Græ-
corum
benefa-
ctores.

Ratio
fitus tam
opportu-
ni.

Ὁ δὲ καλούμενος Πόντος ἔχει τὴν μὲν περίμε-
 τρον, ἔγγιστα τῶν δισφυρίαν καὶ δισχιλίαν σταδίων·
 στόμα-

XXXIX.
Ponti Eu-
xini de-
scriptio.

12. *Involas γε ex Reg. B. recepit Casaub. Libri vet. dent involas τε, quod bene haberet, si paulo ante esset ei δὲ μή γε τοῦτο.*

benefactores, non gratiam dumtaxat jure merito a Græcis referant; sed etiam commune Græcorum omnium auxilium, quando a barbaris periculum eis imminet. Quoniam autem proprietatem & naturam hujus loci plerique hominum idcirco ignorant, quia aliquanto longius abest ab iis orbis nostri partibus, ad quas visendas iri solet: nos, qui res hujusmodi notas esse omnibus cupimus, & maxime quidem, si fieri possit, ex inspectione

omnia cognosci loca, in quibus peculiare aliquid aut excellens inest, aut, si hoc non potest, unumquemque in animo habere notiones fultem eorum & expressas formas, ad veritatem quam proxime accedentes; dicendum existimamus, quid id rei sit, & quæ causa dictæ urbi talem tantamque felicitatem conciliet.

39. *Pontus* igitur, quem vocant, ambitum habet stadiorum circiter **xxi** mil-

Polybii Hist. T. II.

G

lium:

Ol.139-4. στόματα δὲ διττὰ, κατὰ διάμετρον ἀλλήλοισ κείμε-
 να· τὸ μὲν ἐκ τῆς Προποντίδος, τὸ δ' ἐκ τῆς Μαιώ-
 τιδος λίμνης· ἢ τις αὐτὴ κατ' αὐτὴν ὀντακισχλίαν
 ἔχει σταδίων τὴν περιγραφὴν. εἰς δὲ τὰ προειρημέ-²
 να κοιλώματα ποσσῶν μὲν καὶ μεγάλων ποταμῶν ἐκ
 τῆς Ἀσίας ἐκβαλλόντων, ἔτι δὲ μειζόνων καὶ πλειό-
 νων ἐκ τῆς Εὐρώπης· συμβαίνει, τὴν μὲν Μαιώτιν,
 ἀναπληρουμένην ὑπὸ τούτων, εἶναι εἰς τὸν Πόντον διὰ
 τοῦ στόματος, τὸν δὲ Πόντον εἰς τὴν Προποντίδα.
 Καλεῖται δὲ τὸ μὲν τῆς Μαιώτιδος στόμα, Κιμμερι-³
 κὸς Βόσπορος, ὃ τὸ μὲν πλάτος ἔχει περὶ τριάκον-
 τα στάδια, τὸ δὲ μῆκος ἐξήκοντα στάδια· πᾶν δ'
 ἐστὶν ἀλιτενές. τὸ δὲ τοῦ Πόντου, παρὰ πηλυσίως⁴
 ἐνομάζεται μὲν Βόσπορος Θρακίος· ἐστὶ δὲ τὸ μὲν
 μῆκος ἐφ' ἑκατὸν καὶ ἑκοσι στάδια, τὸ δὲ πλάτος
 οὐ πάντῃ ταυτόν. Ἀρχαί δὲ τοῦ στόματος, ἀπὸς
 μὲν

Duo
Bospori.

XXXIX. 1. ἔχει σταδίων. ἐστὶ σταδ. edd. ex Bas. 3. ἐξήκοντα
 στάδια. Absst b. l. vocab. στάδια a Vat. & Flor. 4. πάντα ταυ-
 τόν. Vulgo πάντα ταύτη ταυτόν. Delevi ταύτη cum Flor. & Vat.
 Forssan πάντα πάντως ταυτόν. 5. Ἀρχαί. ἀρχαὶ ex mss Reg. B.
 recepit Casaub.

lium: ora duo, sibi ex ad-
 verso opposita; alterum e
 Propontide, alterum e *lacu*
Maotio; qui & ipse per se in
 circuitum patet stadia octies
 mille. Quum autem in de-
 scriptos alveos multi magni-
 que amnes ex Asia influant,
 majores vero etiam & plu-
 res ex Europa; evenit, ut
 Maotius quidem lacus, ubi
 ab illis fluminibus est reple-
 tus, in Pontum per os suum
 effundatur; Pontus vero, in

Propontidem. Nominatur
 autem os Maotidis, *Cimme-
 rius Bosporus*; cujus latitu-
 do est stadiorum plus minus
 triginta; longitudo, sexa-
 ginta; est autem totum il-
 lud ostium humile & vado-
 sum. Ipsius Ponti os simili-
 ter vocatur *Bosporus*, & qui-
 dem *Thracius*; porrectum
 in longitudinem ad centum
 viginti stadia; latitudo non
 ubique semper eadem. Oris
 principium est, e Proponti-
 de

μὲν τῆς Πρεποντίδος, τὸ κατὰ Καλχηδόνα διάστη-
μα καὶ Βυζάντιον, ὃ δεκατετάρων ἐστὶ σταδίων·
ἀπὸ δὲ τοῦ Πόντου, τὸ καλούμενον Ἰερὸν, (ἐφ' οὗ
τόπου Φασὶ κατὰ τὴν ἐκ Κόλχων ἀνακομιδὴν, Ἰά-
σονα θῦσαι πρῶτον τοῖς δώδεκα θεοῖς) ὃ κέεται μὲν
ἐπὶ τῆς Ἀσίας, ἀπέχει δὲ τῆς Εὐρώπης ἐπὶ δώδεκα
στάδια πρὸς τὸ καταντικρὺ κείμενον Σαρραπίεον
τῆς Θρακίας. Τοῦ δὲ ῥεῖν ἔξω κατὰ τὸ συνεχὲς
τὴν τε Μαῖωτιν καὶ τὸν Πόντον, εἰσὶν αἰτίαι διτλαί.
μίας μὲν αὐτόθεν καὶ πᾶσι προφανές· καθ' ἣν,
πολλῶν εἰσπιπτόντων ῥευμάτων εἰς περιγραφήν ἀγ-
γείων ὠρισμένων, πλεῖον αἰὲ καὶ πλεον γίγνεται τὸ
ὑγρὲν. ὃ, μηδεμίᾳ μὲν ὑπαρχούσης ἐκρύσεως, δέον
ἂν ἦν, προσαναβαῖνον, αἰὲ μείζω καὶ πλείω τοῦ
κοιλώματος περιλαμβάνειν τόπον· ὑπαρχουσῶν δ'
ἐκρύσεων, ἀνάγκη, τὸ προσγυγνόμενον καὶ πλεονάζ-
ον, ὑπερπίπτον ἀπορρεῖν καὶ φέρεσθαι συνεχῶς διὰ

G 2

τῶν

5. Καλχηδόνα. Χαλκηδ. edd. cum aliis, & sic constanter.

de venienti, illud interval-
lum, quod est inter Calche-
donem & Byzantium, sta-
diorum quatuordecim: ex-
eunti vero e Ponto, locus
ille quem Hieron vocant;
ubi fama est Iasonem, quan-
do e Colchis revertebatur,
duodecim diis primum sacri-
ficasse. Est autem ille lo-
cus in Asia situs; abestque
ab Europa & sano Sarapidis,
quod in opposita est Thracia,
duodecim fere stadia. Quod
autem Maotis & Pontus
continenter effluant, ejus rei

caussa duplex est: una in
promptu, & nemini non ma-
nifesta: quatenus enim mul-
ti amnes vasa ingrediuntur,
quorum est circumscripta de-
finitaque mensura, accedit
major in dies aquarum co-
pia; quæ, si nullus pateret
exitus, assurgere magis ma-
gisque in altum deberet, &
majorem amplioremque al-
vei locum semper occupare.
Nunc quum pateant exitus,
necesse est, ut, quod nova
accessione redundat, id ex-
cedens oram effluat, ac per

ea

Ol. 139. 4. τῶν ὑπαρχόντων στομάτων. Δευτέρα δὲ καθ' ἣν, 9
 Et agge- πολὺν καὶ παντοδαπὸν χεῖν εἰσφερόντων εἰς τὰ
 ita humo- ποταμῶν καὶ κοιλάματα τῶν ποταμῶν κατὰ τὰς τῶν
 fundum- προσηρημένα
 aque at- ὄμβρων ἐπιτάσεις, ἐκπιεζόμενον τὸ ὕδρον ὑπὸ τῶν
 tollunt. συνισταμένων ἐγχωμάτων, αἰὲ προσαναβαίνει, καὶ
 φέρεται κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον διὰ τῶν ὑπαρχουσῶν
 ἐκρύψεων. τῆς δ' ἐγχώσεως καὶ τῆς ἐπιβρύσεως ἀδια- 10
 παύστου καὶ συνεχεῦς γιγνομένης ἐκ τῶν ποταμῶν,
 καὶ τὴν ἀπόβυσσον ἀδιάπαυστον καὶ συνεχῇ γίγνε-
 θαι διὰ τῶν στομάτων ἀναγκαῖον. Αἱ μὲν οὖν ἀλη- 11
 θῆς αἰτίαι τοῦ βεῖν ἔξω τὸν Πόντον, αἰδ' εἰσὶν· οὐκ
 ἐξ ἐμπορικῶν ἔχουσαι διηγημάτων τὴν πίστιν, ἀλλ'
 ἐκ τῆς κατὰ φύσιν θεωρίας, ἥς ἀκριβεστέραν εὐ-
 ρῆν οὐ βῆδιδιον.

XL.
 Rerum
 natura-
 lium ex-
 positio
 Historico
 non ne-
 gligenda.

Ἐπεὶ δ' ἐπὶ τὸν τόπον ἐπέστημεν, οὐδὲν ἀφε-
 τέον ἀργὸν, οὐδ' ἐν αὐτῇ τῇ φύσει κείμενον, ὅπερ
 οἱ πλεῖστοι ποιεῖν εἰώθασιν τῶν συγγραφέων· ἀπο-
 δεκτι-

ea quæ adfunt ora continen-
 ter labatur. Altera causâ
 est hujusmodi. Quum per
 magnos & vehementes im-
 bres flumina multum atque
 omnis generis limum in præ-
 dictos alveos inferant; elisa
 aqua ab aggesta terra, altius
 semper attollitur, & ratione
 ea, quam diximus, per al-
 veorum exitus manat. Et
 quoniam indefinenter atque
 continuo ab amnibus & hu-
 mus aggeritur, & aquæ in-
 funduntur; etiam emanan-
 tes per ora aquas numquam

definere, sed semper fluere
 est necesse. Ac veræ qui-
 dem causæ, cur extra al-
 veum feratur Pontus, istæ
 sunt: quarum fides non ex
 mercatorum narrationibus
 pendet, verum e rerum
 naturalium contemplatione,
 quam maxime fieri potest,
 accurata.

40. Quoniam autem huic
 loco insistere cœpimus; ni-
 hil nobis, ne eorum quidem
 quæ in rerum natura sunt
 posita, inexplicatum præter-
 mittendum est; quod pleri-
 que

δεικτικῇ δὲ μάλλον τῇ διηγήσει χρηστέον, ἵνα μηδὲν A.V. 534.
 ἄπερον ἀπολείπωμεν τῶν ζητουμένων τοῖς φιληκόοις.
 αὐτοῦ γάρ ἰδίον ἐστὶ τῶν νῦν καιρῶν, ἐν οἷς, πάν-
 των πλωτῶν καὶ πορευτῶν γεγονότων, οὐκ ἂν ἔτι
 πρέπον εἴη, ποιηταῖς καὶ μυθογράφοις χρῆσθαι μάρ-
 τυσι περὶ τῶν ἀγνοουμένων· ὅπερ εἰ πρὸ ἡμῶν πε-
 ποιήκασι περὶ τῶν πλείστων, ἀπίστους ἀμφισβη-
 τουμένων παρεχόμενοι βεβαιωταῖς, κατὰ τὸν Ἡρά-
 κλειτον. περατέον δὲ, δι' αὐτῆς τῆς ἱστορίας ἰκα-
 νὴν παριστάται πίστιν τοῖς ἀκούουσι. Φαμὲν δὴ, Pontus
Euxinus
aliquan-
do opple-
bitur.
 χαίνουσθαι μὲν καὶ πάλαι καὶ νῦν τὸν Πόντον, χρό-
 νῳ γε μὴν ὁλοσχερῶς ἐγχαωθήσεσθαι τὴν τε Μαῖω-
 τιν καὶ τοῦτον· μενούσης γε δὴ τῆς αὐτῆς τάξεως
 περὶ τοὺς τόπους, καὶ τῶν αἰτίων τῆς ἐγχαώσεως
 ἐνεργούντων κατὰ τὸ συνεχές. Ὅταν γάρ ὁ μὲν
 χρόνος ἄπερος ᾖ, τὰ δὲ κοιλάματα πάντα πάν-

G 3

τως

XL. I. ἀπολείπων. ἀπολείπων Flor.

que Historiarum scriptores
 facere solent: imo vero eo
 genere narrationis utendum
 est, quo rerum commemora-
 tarum rationes etiam expo-
 nuntur; ne dubium ullum
 de eis rebus, de quibus quaeritur, studiosis relinquamus.
 Eam siquidem diligentiam
 hodierna tempora requirunt.
 Nam quia hodie terra mari-
 que sunt omnia pervia; turpe jam sit, de iis, quæ vulgo ignorantur, poetis & fabularum scriptores testes asserre: quod in plerisque superiores scriptores fece-

runt, infidos rerum de quibus disceptatur fidei iussores, ut ait Heraclitus, asserentes. Quin potius conandum est nobis, ut ipsa per se nostra narratio fidem audientibus faciat. Dicimus igitur, Et olim Et nunc Pontum humo obrui atque adimpleri: tandem vero etiam penitus Et Maotidem Et ipsum Pontum iri oppletum, si modo eadem maneat conditio illorum locorum, Et causæ aggestus illius continenter operentur. Quando enim tempus quidem infinitum est, alvei ve-

ro

Ol.139.4. τως ᾠρεισμένα· δῆλον, ὥς, καὶ τὸ τυχὸν εἰσφέρειται, πληρωθῆσαντα τῷ χρόνῳ. Κατὰ φύσιν γὰρ, τὸ πεπερασμένον, ἐν ἀπέρῳ χρόνῳ συνεχῶς γιγνόμενον, ἢ φθειρόμενον, καὶ κατ' ἐλάχιστον γήνηται, (τοῦτο γὰρ νοεῖω νῦν) ἀνάγκη τελευτῆσαι κατὰ τὴν πρόθεσιν. Ὅταν δὲ μὴ τὸ τυχόν, ἀλλὰ καὶ ἴδιαν πολὺς τις εἰσφέρειται χρόνος, φανερόν, ὥς οὐ ποτὲ, ταχέως δὲ, συμβήσεται γενέσθαι τὸ νῦν δὴ λεγόμενον ὑφ' ἡμῶν. ὃ δὴ καὶ φαίνεται γιγνόμενον. 8
 τὴν μὲν οὖν Μαιῶτιν ἥδη κεχωῶσαι συμβαίνει· τὸ γὰρ τοι πλεῖστον αὐτῆς μέρος, ἐν ἑπτά καὶ πέντε ὀργυαῖς ἐστὶ. διὸ καὶ πλεῖν αὐτὴν οὐκ ἔτι δύνανται ναυσι μεγάλας, χωρὶς καθηγεμένους. οὐσά τ' ἐξ 9
 ἀρχῆς θαλάττης σύβρους τῷ Πόντῳ, καθὰ οἱ πα-
 λαιοὶ συμφωνοῦσι, νῦν ἐστὶ λίμνη γλυκεῖα· τῆς μὲν θαλάττης ἐκπεπισμένης ὑπὸ τῶν ἐγχωμάτων, τῆς
 δὲ

Palus
 Maotis
 jam nunc
 oppleta
 est.

Et ejus
 aqua,
 dulcis.

6. ἢ φθαρτόν. ἢ καὶ φθαρτόν. Casaub. ex Reg. B.

ro certis plane finibus circumscripti; perspicuum est, etsi vel minimum sit quod invehitur, futurum tamen aliquando tandem, ut impleantur. Ita enim natura comparatum est: si finitum aliquid tempore infinito nascatur, aut denascatur, etsi minimum est quod sit quotidie, (ponamus enim id nunc quidem;) necesse est, ut illud ad destinatum finem perveniat. Iam vero, si non parum nescio quid, sed longe plurimum limi aggeratur; perspicuum est, non dico ali-

quando, sed brevi eventurum id quod modo dicebamus. Quin, fieri jam id ipsum, apparet. *Maoticus* siquidem *lacus* jam nunc est oppletus: nam in plerisque illius partibus non ultra septem aut quinque ulnarum est ejus altitudo; ut sine itineris duce navigari magnis navibus non amplius possit. Et quum olim *mare* illud fuerit, Ponto conjunctum, ut consentiunt veteres; nunc *lacus* est aquæ dulcis, postquam maris aqua elisa est ab aggesta terra, & ingredien-
 tium

103¹ ἐ τῶν ποταμῶν εἰσβολῆς ἐπικρατούσης. ἔστα¹ δὲ A.V. 534.
 καὶ περὶ τὸν Πόντον παραπλήσιον, καὶ γίγνεται νῦν² Idem fiet
 ἁλὶ εὐ λῖαν τοῖς πολλοῖς ἐστὶ καταφανὲς, διὰ τὸ Ponto.
 μέγεθος τοῦ κοιλάματος. τοῖς μὲν τει βραχεία συνε-
 πιστήσασι, καὶ νῦν ἐστὶ δῆλον τὸ γιγνόμενον.

Τοῦ γὰρ Ἰστρου πλείοσι στόμασιν ἀπὸ τῆς Εὐ- XLI.
 ρύπης εἰς τὸν Πόντον εἰσβάλλοντες, συμβαίνει πρὸς Ejus rei
 τῷτον σχεδὸν ἐπὶ χίλια στάδια συνιστάνα¹ ταινίαν, ratio &
 ἡμέρας δρόμον ἀπέχουσιν τῆς γῆς· ἢ τις νῦν συνέ- indicium.
 στικεν ἐκ τῆς τοῖς στόμασιν εἰσφερομένης ἰλῦος·
 2¹ ἐφ' ἣν, ἔτι πελάγιοι, τρέχοντες οἱ πλείοντες τὸν
 Πόντον, λανθάνουσι ἐποκέλλοντες νυκτὸς ἐπὶ τοὺς
 3¹ τόπους. καλοῦσι δ' αὐτοὺς οἱ ναυτικοὶ Στήθη. Τοῦ Stethe,
 δὲ μὰ παρ' αὐτὴν συνίστασθαι τὴν γῆν, ἀλλ' ἐπὶ τὸ five dor-
 πολὶ προωθεῖσθαι τὸν χεῦν, ταύτην νομιστέον εἶνα¹ fa, ante
 4¹ τὴν ὑτίαν. ἐφ' ὅσον μὲν γὰρ αἱ φύσεις τῶν ποτα- offia Istri.
 μῶν ἰαὶ τὴν βίαν τῆς φρεᾶς ἐπικρατοῦσι καὶ διω-
 G 4 θρύνται

10. παραπλήσιον. Putebam τὸ παραπλήσιον.

XLI. 2. ἐποκέλλ. ἐπικέλλοντες edd. cum Bas. Aug. & Regiis.

tium annuum influxus per-
 vicit. Idem vero fiet etiam
 Ponto, & jam nunc fit: sed
 præ avei magnitudine pa-
 rum idvulgus observat; ve-
 rum qui vel mediocriter at-
 tendum jam nunc super eo
 nihil dubitant.

41. Jam quum pluribus
 offiis ex Europa in Pontum
 Ister præcipitet, efficitur in
 Ponto & nunc obtinet *tania*
 quædam, sive moles, per
 mille circiter stadia in lon-
 gum porrecta, diei unius
 cursu distans a terra, ex li-

mo concreta quem offia flu-
 viorum deferunt. In quam
 si hi, qui Pontum navigant,
 dum adhuc in alto esse pu-
 tant, incurrunt; accidit illis
 noctu, ut imprudentes na-
 vem in hæc loca impingant.
Stethe, id est, *dorja* nautæ
 vocant. Quod autem agger
 ille non propius terram cre-
 scit, sed procul inde submo-
 vetur, causam existimare
 hanc oportet. Scilicet in
 quantum influentia flumina
 impetum præ ea, qua ferun-
 tur, violentia servant, &
 mare

Ol. 139. 4.
Doria in
Ponto,
ante ostia
Iltri.

Θοῦνται τὴν θάλατταν, ἐπὶ τοσούτο καὶ τὴν γῆν
καὶ πάντα τὰ φερόμενα τοῖς ρεύμασιν ἀνάγκη προ-
θεῖσθαι, καὶ μὴ λαμβάνειν μονὴν μηδὲ στάσιν ἀπλῶς
ὅταν δὲ διὰ τὸ βάθος ἤδη καὶ πλήθος τῆς θαλάττης
τῆς ἐκλύεται τὰ ρεύματα· τότε εἰκὸς ἤδη, κατὰ
φύσιν φερόμενον κάτω, μονὴν καὶ στάσιν λαμβάνειν
τὸν χεῦν. δι' αὐτὴν δὲ τῶν μὲν λάβρων καὶ μεγάλων
ποταμῶν, τὰ μὲν χώματα μακρὰν συνίστανται, τὰ
δὲ παρὰ τὴν χέρσον ἐστὶν ἀγχιβαθῆ· τῶν δ' ἐλατ-
τόνων καὶ προάως ρεόντων, παρ' αὐτάς τας εἰσβο-
λάς οἱ θῖνες συνίστανται. Μάλιστα δ' ἐκδηλον γί-
γνεται τοῦτο κατὰ τὰς τῶν ὀμβρῶν ἐπιφοράς. καὶ
γὰρ τὰ τυχόντα τότε τῶν ρείθρων, ἐπειδὴν ἐπι-
κρατήσωσι τοῦ κύματος κατὰ τὴν εἰσβολὴν, προω-
θοῦσι τὸν χεῦν εἰς θάλατταν ἐπὶ τοσούτον, ὥστε
πρὸς λόγον ἐκάστου γίνεσθαι τὴν ἀπόστασιν τῇ
βίᾳ τῶν ἐμπιπτόντων ρευμάτων. Τῷ δὲ μετέπειτα
τῆς προειρημένης ταινίας, καὶ καθόλου τῷ πλήθει
τῶν

mare protrudunt; in tan-
tum & limum, & quæcum-
que cursu aquarum devehun-
tur, protrudi necesse est,
neque moram ullam accipe-
re ad subsistendum potest.
Vbi vero, propter profundi-
tatem & immensitatem ma-
ris, fluentorum vis minuit;
ibi demum rationi naturæ-
que consentaneum est, ut
materia illa quæ aggeritur
subsidiat, & quæta firmaque
maneant. Propterea rapido-
rum magnorumque amnium
moles procul excitantur, &

prope terram mare altum
est: minorum vero flumi-
num & leviter fluentium,
prope ipsa ostia aggees con-
sistunt. Maxime autem ma-
nifestum hoc sit, ubi magni
imbres cadunt: nam tunc
vel minimi amnes, superata
vi fluctuum circa osium, li-
mum adeo longe protrudunt
in altum, ut, præ violen-
tia cujusque amnis in mare
se exonerantis, brevior aut
longior distantia præcedat.
De magnitudine autem illius
tæniæ, quam diximus liro
præ-

τῶν εἰσφερομένων λίθων καὶ ξύλων καὶ γῆς ὑπὸ τῶν ποταμῶν, οὐδαμῶς ἀπιστητίαν· (εὐηθεῖς γάρ·) θεωρεῦντας ὑπὸ τὴν ἔψιν τὸν τυχόντα χαιμαῖρρον ἐν βραχέϊ χρόνῳ πολλαῖς ἐκχαεραδρεῦντα μὲν καὶ διακίπτοντα τόπους ἡλιβάτους, φέροντα δὲ πᾶν γένος ὕλης καὶ γῆς καὶ λίθων, ἐπιχώσεις δὲ ποιούμενον τηλικαύτας, ὥστ' ἀλλοιοῦν ἐνίοτε, καὶ μὴδὲ γινώσκεν ἐν βραχέϊ χρόνῳ τοὺς αὐτοὺς τόπους.

XLII.

Ἐξ ὧν οὐκ εἰκὸς θαυμάζειν, πῶς οἱ τηλικούτοι καὶ τοιούτοι ποταμοὶ, συνεχῶς ῥέοντες, ἀπεργάζονται τι τῶν προειρημένων, καὶ τέλος ἐκπληροῦσι τὸν Πόντον. οὐ γάρ εἰκὸς, ἀλλ' ἀναγκαῖον γενέσθαι τοῦτό γε, προφανέεται κατὰ τὸν ἐρθὸν λόγον. σημῶν δὲ τοῦ μέλλοντος· ὅσα γάρ ἐστι νῦν ἡ Μαιώτις γλυκυτέρα τῆς Ποντικῆς θαλάττης, τοσούτῳ θεωρεῖται διαφέρουσα προφανῶς ἡ Ποντικὴ τῆς κατ' ἡμᾶς.

Pentia
aqua dul-
cior,
quatin re-
liqui ma-
ris.

G 5

ἐξ

9. μὴδὲ γινώσκεν ἔτι ἐν βρ. χρ. *suspiciatus est Reisch.*

XLII. 3. ὅσα. ὅσον Aug. *ibid.* τοσούτῳ cum *Vesino dedit Casanb.*

Libri nostri omnes outa.

præterendi, aut omnino de copia faxorum, lignorum, & terræ, quam invehunt amnes, non est quod fidem superare cuiquam ea res videatur: stultum enim hoc fuerit: quum cernere sæpe sit oculis, quamvis parvum torrentem brevi tempore per loca præcelsa præruptaque meatus sibi confragosos aperire, & vi perrumpere, materiam omne genus, terramque, & saxa devehentes; loca vero, per quæ transit, usque adeo aggere complere, faciemque loco-

rum interdum penitus adeo immutare, ut modico temporis intervallo eadem loca non agnoscantur.

42. Quare mirari nemo debet, si tanti amnes, tamque rapidi, continuo influxu, eorum quæ diximus aliquid efficiunt, ac tandem *Pontum* sunt impleturi. Nam recta ratione rem putantibus, non simile veri, sed necessarium videbitur, ut id ita fiat. Futuri porro argumentum est: quod, in quantum dulcior *Maotis* Pontico mari, in tantum disferre palam est Ponti-

Ponti-

Ol. 139. 4. ἐξ ὧν δῆλον, ὡς, ὅταν ὁ χρόνος, ἐν ᾧ πεπληρωθῇ συμβαίνες τὴν Μαιώτιν, τοῦτον λάβῃ τὸν λόγον πρὸς τὸν χρόνον, ὃν ἔχει τὸ μέγεθος τοῦ κοιλώματος πρὸς τὸ κοίλωμα, τότε συμβήσεται καὶ τὸν Πόντον τεναγῶδη καὶ γλυκύν καὶ λιμνώδη γενέσθαι, παραπλησίως τῇ Μαιώτιδι λίμνῃ. καὶ θάττον δις τοῦτον ὑποληπτέον, ὅσῳ μείζους καὶ πλείους εἰσὶν αἱ ῥύσεις τῶν εἰς τοῦτον ἐκπιπτόντων ποταμῶν.

Narratio-
nes mir-
ratione
dijudi-
candæ
sunt. Ταῦτα μὲν οὖν ἡμῖν εἰρήδω πρὸς τοὺς ἀπίστως δια-
κειμένους, εἰ δὴ χάννεται καὶ νῦν, καὶ χωδῆσεν
ποτε συμβήσεται τὸν Πόντον, καὶ λίμνη καὶ τένα-
γος ἔσται τὸ τηλικούτον πέλαγος. ἔτι δὲ μάλλον
εἰρήδω καὶ τῆς τῶν πλοιζομένων ψευδολογίας καὶ
τερατίας χάριν· ἵνα μὴ παντὶ τῷ λεγόμενῳ προσ-
κεχρηναίη παιδικῶς ἀναγκαζώμεθα διὰ τὴν ἀπει-
ρίαν· ἔχοντες δ' ἔχνη τῆς ἀληθείας ἐπὶ ποσὸν, ἐξ
αὐτῶν ἐπικρίνεν δυνάμεθα τὸ λεγόμενον ὑπὸ τινων
ἀλη-

6. χάννεται ex Reg. B. & conject. Vrsini edidit Celsus. χάννεται Vat.
Vrb. Aug. Reg. A. Bav.

Ponticum a nostro. Ex quo apparet, ubi tempus, quo compleri *Maotim* contigit, eadem proportionem fuerit au-
ctum, quam proportionem inter se habent magnitudines alveorum; futurum tunc, ut *Pontus* dulcescat, fiatque ad instar paludis & lacus, haud secus ac *Maotis palus*. Imo vero tanto citius hoc even-
tuum existimare debemus, quo majora & plura flumina sunt, quæ in hunc præcipi-
tant. Hæc igitur dicta sint adversus eos, quibus incre-

dibile videtur, Pontum & adimpleri jam nunc, & op-
pletum iri quandoque, & tantum pelagus lacum palu-
demque aliquando futurum. Atque magis etiam adver-
sus navigantium mendacia miraculosaque figmenta fun-
to hæc dicta: ne, propter imperitiam, more puerorum cogamur quidquid dictum fuerit ore hiantie excipere; sed ut, vestigia atque indi-
cia quædam veritatis habentes, per nos ipsos, verum sit, nec ne, quod quisque dixerit,

καληθῶς ἢ τουναντίον. Ἐπὶ δὲ τὸ συνεχὲς τῆς εὐ-Α. V. 534.
καίρας τῶν Βυζαντίων ἐπαίνημεν.

Τοῦ δὲ στόματος, τοῦ τὸν Πόντον καὶ τὴν Προ- XLIII.
ποντίδα συνάπτοντος, ὅντος ἑκατὸν ἑξοσί σταδίων. Descri-
τὸ μῆκος, καθάπερ ἀετίως ἔπομεν, καὶ τοῦ μὲν πορί Bos-
Ἱεροῦ τὸ πρὸς τὸν Πόντον πέρας ὀρίζοντος, τοῦ δὲ porī
κατὰ Βυζάντιον διαστήματος, τὸ πρὸς τὴν Προπον- Thracii.
τίδα· μεταξὺ τούτων ἐστὶν Ἑρμαῖον, τῆς Εὐρώπης
ἐπὶ προσχῆς τινος ἀκρωτηριαζούσης ἐν τῷ στόματι
κείμενον, ὃ τῆς μὲν Ἀσίας ἀπέχει περὶ πέντε στά-
δια, κατὰ τὸν στενώτατον δὲ τόπον ὑπάρχει τοῦ
παντὸς στόματος· ἢ καὶ Δαρεῖον ζευξάει Φασι τὸν
πόρον, καὶ ὃν χρόνον ἐποιᾶτο τὴν ἐπὶ Σκύθας διὰ-
3 βασιν. Κατὰ μὲν δὲ τὸν ἄλλον τόπον ἀπὸ τοῦ
Πόντου, παραπλήσιός ἐστιν ἡ Φορὰ τοῦ ρεύματος,
διὰ τὴν ὁμοιότητα τῆς παρ' ἑκάτερον τὸ μέρος τῶ
στόματι

XLIII. 1. ἔπομεν. εἶπον Vat. Flor. Aug. Reg. A. Urb. V. ἴην. 2.
ἀκρωτηριαζούσης. Alii vulgo ἀκρωτηριαζούσης. Ibid. στενώτατον.
Alii στενότητον, ὅς ἴσ' v. 4. ἴεττον.

dixerit, dijudicare valeamus.
Nunc redeamus ad reliquam
opportunitatem situs Byzan-
tiorum.

43. Quum igitur *fretum*
illud, quod *Pontum & Pro-*
pontidem jungit, longitudi-
nem habeat stadiorum, ut
paullo ante dicebamus, cen-
tum & viginti: quumque
ejus extremum, Ponto pro-
ximum, terminetur *Hiero*,
(sive *Fano*;) alterum vero,
Propontidem versus, eo in-
tervallo quod est inter By-
zantium & oram oppositam:

est in medio spatio isto ab
Europæ latere *Hermaum*,
id est, Mercurii sanum, rupi
cuidam, instar promontorii
in fretum prominenti, su-
perstructum; stadiis quinque
distans ab Asia, qua parte
angustissimum est fretum.
Vbi etiam dicitur *Darius*,
quando infesto exercitu Scy-
thas petiit, ponte fretum
junxisse. In cetero igitur
tractu inde a Ponto, quia
similis est utraque ora hinc
inde juxta fretum porrecta,
etiam cursus aquæ ubique
æqua-

Ol. 139. 4. στόματι παρηκόντων τόπων. Ἐπὰν δὲ εἰς τὸ τῆς 4

Fluxus
aquis in
freto va-
rie reper-
cussus.
Εὐρώπης Ἑρμαῖον, ἣ στενώτατον ἔφαμεν εἶναι, φε-
ρόμενος ἐκ τοῦ Πόντου καὶ συγκλειόμενος ὁ ῥεύς βία

προσπίσῃ· τότε δὴ τραπείς, ὥσπερ ἀπὸ πληγῆς,
ἐμπίπτει τοῖς ἀντικρὺ τῆς Ἀσίας τόποις. ἐκείθεν
δὲ πάλιν, οἷον ἐξ ὑπεστρεφῆς, τὴν ἀνταπόδοσιν
ποιεῖται πρὸς τὰ περὶ τὰς Ἑστίας ἄκρα καλούμε-
να τῆς Εὐρώπης. ὅθεν αὖθις ὀρμήσας, προσπίπτει
πρὸς τὴν Βοῦν καλουμένην· ὅς ἐστι τῆς Ἀσίας τό-
πος, ἐφ' ἣν ἐπιστῆναί φασι πρῶτον οἱ μῦθοι τὴν ἰὼ
περαιωθεῖσαν. πλὴν ὅ γε ῥεύς, τὸ τελευταῖον ὀρμή-
σας ἀπὸ τῆς Βοῦς, ἐπ' αὐτὸ φέρεται τὸ Βυζάντιον·
περισχιθεὶς δὲ περὶ τὴν πόλιν, βραχὺ μὲν εἰς τὸν
κόλπον αὐτοῦ διορίζει, τὸ καλούμενον Κίρας, τὸ δὲ

Langui-
dior hic
verfus
Calche-
donem.
πλεῖον πάλιν ἀπονέυει. διευτονεῖν μὲν οὖν οὐκ ἔτι
δύναται πρὸς τὴν ἀντιπέρασ χάραν, ἐφ' ἣς ἐστι
Καλχηδών. πλεονάκεις γὰρ τὴν ἀνταπόδοσιν πε- 9

ποίη-

4. ἀντικρὺ. ἀντικρυς Vrb. ἀντιπρασ Vat. ἀντιπράς Flor. 2.
Καλχηδών. Χαλκηδών Casaub. innotis mistis, & sic deinde con-
stanter in hoc vocab.

requabilis est. Postquam ve-
ro delapsæ e Ponto aquæ
fluxus, in angustias jam co-
arctatus, magna cum vio-
lencia in oram Europæam,
ad *Hermæum*, qua angustissi-
mum esse trajectum diximus,
impulsus est; tunc, quasi
accepto ictu, conversus, op-
positis in Asia locis vehe-
mens ingruit. Tum inde
rursus, velut nova conver-
sione facta, ad illa Europæ
loca redit, quæ dicuntur ad
Heflias promontoria. Hinc
iterum magno impetu Asiæ

locum petit, quem *Bovem*
vocant; in quo, ut narrant
fabulæ, trajecto freto, *Io*
pedem primo posuit. Quo
ex loco percussus fluxus,
ad *Byzantium* ipsum postre-
mo fertur. Vbi, circa ur-
bem divisus, parvæ sui par-
tem sinui immittit, quem
Cornu vocant; pars vero
major aquæ cursum inde
avertit. Sed jam quidem
languidior factus fluxus, ad
Calchedonem e regione sitam
pervenire porro non potest.
Sæpius enim ultro citroque
reper-

ποιημένους, καὶ τοῦ πόρου πλάτος ἔχοντας, ἤδη περὶ A.V. 534. τοῦτον τὸν τόπον ἐκλυόμενος ὁ ῥοῦς, οὐκ ἔτι βρα-
χεύας πρὸς ὁρεῖαν γωνίαν ποιῆται τὰς ἀνακλάσεις
10 ἐπὶ τὴν περαιάν, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς ἀμβλείαν. διό-
περ ἀπολιπὼν τὴν τῶν Καλχηδονίων πόλιν, φέρε-
ται διὰ πόρου.

Καὶ τὸ ποιοῦν τὴν μὲν τῶν Βυζαντίων πόλιν εὐ- XLIV.
καιρεστάτην, τὴν δὲ τῶν Καλχηδονίων, τάναντία, ^{Quanto}
τοῦτ' ἔστι τὸ νῦν ὑφ' ἡμῶν εἰρημένον· καίπερ ἀπὸ ^{commo-}
τῆς ὁψεως ὁμοίας ἀμφοτέραις δοκούσης εἶναι τῆς ^{dior situs}
2 θύσεως πρὸς τὴν εὐκαιρίαν. ἀλλ' ὅμως εἰς τὴν μὲν
βουληθέντα καταπλεῦσαι οὐ βέλδιον· πρὸς τὴν δὲ,
καὶ μὴ βούλη, φέρεται κατ' ἀνάγκην ὁ ῥοῦς, καὶ 3
περ ἀετίως εἶπομεν. Σημεῖον δὲ τούτου· ἐκ Καλ-
χηδόνας γὰρ εἰ βουλέμενοι διαίρεσιν εἰς Βυζάντιον, οὐ
δύνανται πλεῖν κατ' εὐθεῖαν διὰ τὸν μεταξὺ ῥοῦν·
ἀλλὰ

9. πεποιημένους. ποιούμενος Bau. Apx. Regii.

XLIV. 2. πρὸς τὴν δὲ. *Veteres libri omnes* πρὸς ἣν δὲ.

repercussus, nunc jam hoc loco, quia latius ibi fretum est, resolutio impetu cursus aquæ nequaquam amplius breves reciprocationes ad rectos angulos versus oppositam continentem facit, sed potius ad obtusos. Itaque, omiſſa urbe Calchedonio- rum, per medium fretum fertur.

44. Quamobrem, cur *Byzantinae urbis* situs tantas commoditates habeat, *Calchedoniorum* tantas incommo- ditates, caussa ea est, quam

jam ostendimus; quamquam loca intuentibus parem utriusque urbis situs commoditatem habere videtur. Verum enimvero ad alteram cupienti appellere, multum erit negotii: ad alteram, velis nolis, cursus aquæ te feret, sicuti modo dicebamus. Quod hoc etiam documento constat. Qui *Calchedone* Byzantium trajicere volunt, propter aquæ cursum qui in medio spatio est, rectam conficere navigationem non possunt: sed naves desle-

Ol. 139. 4. αἰθὰ παράγουσιν ἐπὶ τε τὴν Βοῦν, καὶ τὴν καλευ-
 Quanto μένην Χρυσόπολιν· (ἣν Ἀθηναῖοι ποτε κατασχόντες, 4
 commo- Ἀλκιβιάδου γνώμη παραγωγιάζεν ἐπεβάλλοντο
 dior situs πρῶτον τοὺς εἰς Πόντον πλέοντας·) καὶ τῶ ἔμπρο-
 Byzantii,θεν ἀφ' αἷσι κατὰ ῥοὴν, ᾧ φέρονται κατ' ἀνάγκην
 πρὸς τὸ Βυζάντιον. Ὅμοια δὲ τούτοις καὶ τὰ κα-5
 τὰ τὸν ἐπὶ θάτερα πλεῦν ἐστὶ τῆς Βυζαντίων πό-
 λεως. ἂν τε γὰρ ἀφ' Ἑλλησπόντου τρέχῃ τις τοῖς 6
 νότοις, ἂν τ' ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἐκ τοῦ Πόντου
 τοῖς ἐτησίαις, παρὰ μὲν τὴν Εὐρώπην ἐκ τῆς Βυζαν-
 τίων πόλεως ὀρθὸς, αἶμα δ' εὐπαρεκρόμιστος, ἐστὶν
 ὁ πλοῦς, ἐπὶ τὰ τῆς Προποντίδος στενὰ κατ' Ἀβυ-
 δον καὶ Σηστὸν, καὶ ἑξ' ὧν ὡσαύτως πάλιν ἐπὶ τὸ Βυ-
 ζάντιον. Ἀπὸ δὲ Καλχηδόνος παρὰ γῆν αἰεὶ τάναν-7

τία

4. ποτε κατασχ. ex Reg. B. edidit Casaub. Veteres libri omnes τότε κατασχ. quod teneri fortasse debuerat. Ibid. καὶ τῶ ἔμπρ. Perpetuam Vat. Flor. & Vrb. τῶν ἔμπροθεν, omissa conjunctione Debeant fortasse τῶ δ' ἔμπροθεν. Ibid. κατὰ ῥοὴν. Vulgo κατὰ ῥοήν. 5. καὶ τῶ, unde κατὰ, abest a Bav. Aug. Reg. A. C. 6. κατ' Ἀβυδον. τὰ κατ' Ἀβυδον veluit Reisk. 7. παρὰ γῆν. παράγωγαν Bav. Aug. Reg. A. παράγωγαν δεῖ εἰς τάναντία τούτοις suspicatus est Reiskius. Nobis suspicari licet, verba γῆν αἰεὶ forsan ex τῇν Ἀσίαν esse depravata.

deslectunt *Bovem* versus, & *Chrysopolim* quam vocant: (quam urbem quum olim occupassent Athenienses, ex Alcibiadis consilio portorium exigere primi instituerunt ab eis, qui in Pontum navigabant:) deinde paullulum ulterius provecti, descendentes aquæ cursui se permittunt, atque ita necessario Byzantium devenerunt. Similia his sunt, quæ navigantibus aut supra

aut infra Byzantium urbem solent evenire. Sive enim flantibus Austris ab Hellesponto, sive ad Hellespontum etesiis spirantibus e Ponto tendat aliquis; recta facilisque navigatio est secundum oram Europæ ab oppido Byzantium ad Propontidis fauces, ubi *Sestus* & *Abydos*; & inde rursus pariter versus Byzantium. A *Calchedone* vero, secundum Asiaticam oram, contraria ratio

τία τούτοις, διὰ τὸ κολπαῖδη τὸν παράπλου ὑπάρ-
 χεν, καὶ προτείνειν πολὺ τὴν τῶν Κυζικηνῶν χώραν.
 8 αὖτ' Ἐλλησπόντου γὰρ φερόμενον εἰς Καλχηδῶνα, καὶ περὶ
 χηρσαδαὶ τῷ παρὰ τὴν Εὐρώπην πλῶ, καὶ περὶ
 9 συναγίζοντα τοῖς κατὰ Βυζάντιον τόποις, κάμπτην
 καὶ προστρέχεν πρὸς τὴν Καλχηδῶνα, διὰ τὸν ῥεῖν
 9 καὶ τὰ προσηρμένα, δυσχερές. ὁμοίως δὲ πάλιν ἐκ-
 πλέοντα προστρέχεν εὐθείως τῇ Θρακίᾳ, τελείως
 αἰδύνατον, διὰ τε τὸν μεταξὺ ῥεῖν, καὶ διὰ τὸ τοὺς
 ἀνέμους ἐκατέρους ἀντιπίπτειν πρὸς ἀμφοτέρους
 10 αἰσ ἐπιβολαίς. ἐπεὶ δὲ περ εἰσάγει μὲν εἰς τὸν Πόν-
 τον Νότος, ἐξάγει δὲ Βορέας· καὶ τούτοις ἀνάγκη
 χηρσαδαὶ πρὸς ἑκάτερον τὸν δρέμον τοῖς ἀνέμοις.
 11 Τὰ μὲν οὖν τὴν κατὰ θάλατταν εὐκαιρίαν ποιοῦντας
 Βυζαντίοις, ταῦτα ἐστὶ· τὰ δὲ τὴν κατὰ γῆν ἀκαι-
 ρίαν, τὰ μέλλοντα ἐξηγήσεσθαι.

Τῆς

8. Pro γὰρ post Ἐλλησπόντου, videtur δὲ legendum, quod in ver-
 sione expressi.

ratio est; quoniam & fle-
 xuosa inter sinus navigatio
 est, & admodum prominet
 in mare ager Cyzicenorū.
 Petentibus autem Calchedo-
 nem ab Hellesponto, Euro-
 pæ littus legere, & deinde,
 ubi ad loca ventum fuerit
 Byzantio vicina, cursum fle-
 xtere & accedere ad Calche-
 donem, propter aquæ cur-
 sum & ea quæ diximus,
 difficile est. Similiterque
 rursum, si Calchedone exie-
 ris, Thraciam statim appel-

lere, nulla prorsus ratione
 queas; cum propter aquæ
 cursum, qui medius interve-
 nit; tum quod uterque ven-
 tus utrique navigationi con-
 trarius est. Nam in Pontum
 deducit Auster, educit vero
 Boreas: quibus ventis ad
 utrumque cursum utaris ne-
 cesse est. Quæ igitur By-
 zantiis tantam mari commo-
 ditatem præbent, hæc sunt:
 incommodorum vero quæ ter-
 ra accipiunt, causam ape-
 rient quæ jam dicemus.

45. Quia

Ol.139.4. στόματα δὲ διτλά, κατὰ διάμετρον ἀλλήλοις κείμε-
 να· τὸ μὲν ἐκ τῆς Προποντίδος, τὸ δ' ἐκ τῆς Μαιώ-
 τιδος λίμνης· ἢ τις αὐτὴ κατ' αὐτὴν ὀκτακισχιλίαν
 ἔχει σταδίων τὴν περιγραφὴν. εἰς δὲ τὰ προσηρημέ-²
 να κοιλάματα πολλῶν μὲν καὶ μεγάλων ποταμῶν ἐκ
 τῆς Ἀσίας ἐκβαλλόντων, ἔτι δὲ μειζόνων καὶ πλειό-
 νων ἐκ τῆς Εὐρώπης· συμβαίνει, τὴν μὲν Μαιώτιν,
 ἀναπληρουμένην ὑπὸ τούτων, ῥεῖν εἰς τὸν Πόντον διὰ
 τοῦ στόματος, τὸν δὲ Πόντον εἰς τὴν Προποντίδα.
 Καλεῖται δὲ τὸ μὲν τῆς Μαιώτιδος στόμα, Κιμμερι-³
 κὸς Βόσπορος, ὃ τὸ μὲν πλάτος ἔχει περὶ τριάκον-
 τα στάδια, τὸ δὲ μῆκος ἐξήκοντα στάδια· πᾶν δ'
 ἐστὶν ἀλιτενές. τὸ δὲ τοῦ Πόντου, παραπλησίως⁴
 ὀνομάζεται μὲν Βόσπορος Θρακίος· ἔστι δὲ τὸ μὲν
 μῆκος ἐφ' ἑκατὸν καὶ εἴκοσι στάδια, τὸ δὲ πλάτος
 οὐ πάντῃ ταυτόν. Ἀρχαὶ δὲ τοῦ στόματος, ἀπὸς
 μὲν

Duo
Bospori.

XXXIX. 1. ἔχει σταδίων. ἐστὶ σταδ. edd. ex Bau. 3. ἐξήκοντα
 στάδια. Adest b. l. vocab. στάδια a Vat. & Flor. 4. πάντῃ ταυ-
 τόν. Vulgo πάντῃ ταύτῃ ταυτόν. Delevi ταύτῃ cum Flor. & Vat.
 Forſan πάντῃ πάντως ταυτόν. 5. Ἀρχαί. ἀρχή ex mss Reg. B.
 recepit Casaub.

lium: ora duo, sibi ex ad-
 verso opposita; alterum e
 Propontide, alterum e *lacu*
Maotio; qui & ipse per se in
 circuitum patet stadia octies
 mille. Quum autem in de-
 scriptos alveos multi magni-
 que amnes ex Asia influant,
 majores vero etiam & plu-
 res ex Europa; evenit, ut
 Maotius quidem lacus, ubi
 ab illis fluminibus est reple-
 tus, in Pontum per os suum
 effundatur; Pontus vero, in

Propontidem. Nominatur
 autem os Maotidis, *Cimme-
 rius Bosporus*; cujus latitu-
 do est stadiorum plus minus
 triginta; longitudo, sexa-
 ginta; est autem totum il-
 lud ostium humile & vado-
 sum. Ipsius Ponti os simili-
 ter vocatur *Bosporus*, & qui-
 dem *Thracius*; porrectum
 in longitudinem ad centum
 viginti stadia: latitudo non
 ubique semper eadem. Oris
 principium est, e Proponti-
 de

μὲν τῆς Προποντιίδος, τὸ κατὰ Καλχηθόνα διάστη-^{A.V.534.}
μα καὶ Βυζάντιον, ὃ δεκατετράρων ἐστὶ σταδίων·
ἐὰπὸ δὲ τοῦ Πόντου, τὸ καλούμενον Ἰερὸν, (ἐφ' οὗ
τόπου Φασὶ κατὰ τὴν ἐκ Κόλχων ἀνακομιδὴν, Ἰά-
σωνα θῦσαι πρῶτον τοῖς δώδεκα θεοῖς·) ὃ κεῖται μὲν
ἐπὶ τῆς Ἀσίας, ἀπέχει δὲ τῆς Εὐρώπης ἐπὶ δώδεκα
στάδια πρὸς τὸ καταντικρὺ κείμενον Σαρραπιεῖον
τῆς Θρακίας. Τοῦ δὲ ρεῖν ἔξω κατὰ τὸ συνεχὲς ^{Cur Pon-}
τὴν τε Μαιώτιν καὶ τὸν Πόντον, εἰσὶν αἰτία διτλαί· ^{tus jugi-}
μία μὲν αὐτόθεν καὶ πᾶσι προφανής· καθ' ἣν, ^{tereffluat.}
πολλῶν εἰσπιπτόντων ῥευμάτων εἰς περιγγραφήν ἀγ-
γείων ὠρισμένων, πλεον αἰεὶ καὶ πλεον γίννεται τό-^{Fluvii}
ῦγρόν. ὃ, μηδεμιᾶς μὲν ὑπαρχούσης ἐκρύψεως, δέν ^{semper}
ἂν ἦν, προσαναβαῖνον, αἰεὶ μείζω καὶ πλείω τοῦ ^{infundunt}
κοιλώματος περιλαμβάνειν τόπον· ὑπαρχουσῶν δ' ^{aquam.}
ἐκρύσεων, ἀνάγκη, τὸ προσγγνόμενον καὶ πλεονά-
ζον, ὑπερπίπτον ἀπορρεῖν καὶ φέρεσθαι συνεχῶς διὰ
G 2 τῶν

5. Καλχηθόνα. Χαλκηδ. edd. cum aliis, & sic constanter.

de venienti, illud interval-
lum, quod est inter Calche-
donem & Byzantium, sta-
diorum quatuordecim: ex-
eunti vero e Ponto, locus
ille quem Hieron vocant;
ubi fama est Iasonem, quan-
do e Colchis revertebatur,
duodecim diis primum sacri-
ficasse. Est autem ille lo-
cus in Asia situs; abestque
ab Europa & fano Sarapidis,
quod in opposita est Thracia,
duodecim fere stadia. Quod
autem Maotis & Pontus
continenter effluant, ejus rei

caussa duplex est: una in
promptu, & nemini non ma-
nifesta: quatenus enim mul-
ti amnes vasa ingrediuntur,
quorum est circumscripta de-
finitaque mensura, accedit
major in dies aquarum co-
pia; quæ, si nullus pateret
exitus, assurgere magis ma-
gisque in altum deberet, &
majorem amplioremque al-
vei locum semper occupare.
Nunc quum pateant exitus,
necesse est, ut, quod nova
accessione redundat, id ex-
cedens oram effluat, ac per

ea

OL. 139. 4. τῶν ὑπαρχόντων στομάτων. Δευτέρα δὲ καθ' ἣν, 9
 Et agge- πολὺν καὶ παντοδαπὸν χεῖν εἰσφερόντων εἰς τὰ
 ita humo- fundum
 aquæ at- tollunt. προεξημένα κοιλώματα τῶν ποταμῶν κατὰ τὰς τῶν
 ἔμβρων ἐπιτάσεις, ἐκπιεζόμενον τὸ ὕδρον ὑπὸ τῶν
 συνισταμένων ἐγχωμάτων, αἰὲν προσαναβαίνει, καὶ
 φέρεται κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον διὰ τῶν ὑπαρχουσῶν
 ἐκρύσεων. τῆς δ' ἐγχώσεως καὶ τῆς ἐπιβύσεως ἀδια- 10
 παύστου καὶ συνεχεῶς γιγνομένης ἐκ τῶν ποταμῶν,
 καὶ τὴν ἀπόβυσιν ἀδιάπαυστον καὶ συνεχῇ γίγνε-
 θαι διὰ τῶν στομάτων ἀναγκαῖον. Αἱ μὲν οὖν ἀλη- 11
 θεῖς αἰτίαι τοῦ ῥεῖν ἔξω τὸν Πόντον, αἷδ' εἰσὶν· οὐκ
 ἐξ ἐμπορικῶν ἔχουσαι διηγημάτων τὴν πίστιν, ἀλλ'
 ἐκ τῆς κατὰ φύσιν θεωρίας, ἥς ἀκριβεστέραν εὐ-
 ρεῖν οὐ ῥαδίον.

XL.
 Rerum
 natura-
 lium ex-
 positio
 Historico
 non ne-
 gligenda.

Ἐπεὶ δ' ἐπὶ τὸν τόπον ἐπέστημεν, εὐδὴν ἀφε-
 τέον ἀργὸν, εὐδ' ἐν αὐτῇ τῇ φύσει κείμενον, ὅπερ
 οἱ πλεῖστοι ποιεῖν εἰώθασι τῶν συγγραφέων· ἀπο-
 δεκτι-

ea quæ adsunt ora continen-
 ter labatur. Altera causâ
 est hujusmodi. Quum per
 magnos & vehementes im-
 bres flumina multum atque
 omnis generis limum in præ-
 dictos alveos inferant; elisa
 aqua ab aggesta terra, altius
 semper attollitur, & ratione
 ea, quam diximus, per al-
 veorum exitus manat. Et
 quoniam indefinenter atque
 continuo ab amnibus & hu-
 mus aggeritur, & aquæ in-
 funduntur; etiam emanan-
 tes per ora aquas numquam

desinere, sed semper fluere
 est necesse. Ac veræ qui-
 dem causâ, cur extra al-
 veum feratur Pontus, istæ
 sunt: quarum fides non ex
 mercatorum narrationibus
 pendet, verum e rerum
 naturalium contemplatione,
 quam maxime fieri potest,
 accurata.

40. Quoniam autem huic
 loco insilire cœpimus; ni-
 hil nobis, ne eorum quidem
 quæ in rerum natura sunt
 posita, inexplicatum præter-
 mittendum est; quod pleri-
 que

δεικτικῇ δὲ μᾶλλον τῇ διηγήσει χρηστέον, ἵνα μηδὲν A.V. 534.
 ἄπορον ἀπολείπωμεν τῶν ζητουμένων τοῖς φιληκούοις.
 αὐτοῦτο γὰρ ἰδίον ἐστὶ τῶν νῦν καιρῶν, ἐν οἷς, πάν-
 των πλωτῶν καὶ πορευτῶν γεγονότων, οὐκ ἂν εἴ-
 πέριπον εἴη, ποιηταῖς καὶ μυθουργοῖς χρηῖσθαι μάρ-
 τυροι περὶ τῶν ἀγνοουμένων· ὅπερ οἱ πρὸ ἡμῶν πε-
 ποιήκασι περὶ τῶν πλείστων, ἀπίστους ἀμφισβη-
 τουμένων παρεχόμενοι βεβαιωτάς, κατὰ τὸν Ἡρά-
 κλειτον. περὶ αὐτῆς δὲ, δι' αὐτῆς τῆς ἱστορίας ἰκα-
 νὴν περιεστάναι πίστιν τοῖς ἀκούουσι. Φαμὲν δὲ, Pontus
Euxinus
 χώννουθαι μὲν καὶ πάλαι καὶ νῦν τὸν Πόντον, do opple-
 ναί γε μὴν ὁλοσχερῶς ἐγγχωθήσεσθαι τὴν τε Μαίω-
 τιν καὶ τοῦτον· μενούσης γε δὴ τῆς αὐτῆς τάξεως
 περὶ τοὺς τόπους, καὶ τῶν αἰτίων τῆς ἐγχώσεως
 ἐνεργούντων κατὰ τὸ συνεχές. Ὅταν γὰρ ὁ μὲν
 χρόνος ἄπειρος ᾖ, τὰ δὲ κοιλώματα πάντα πάν-

G 3

τως

XL. 1. ἀπολείπωμεν. ἀπολίπωμεν Flor.

que Historiarum scriptores
 facere solent: imo vero eo
 genere narrationis utendum
 est, quo rerum commemora-
 tarum rationes etiam expo-
 nuntur; ne dubium ullum
 de eis rebus, de quibus quæ-
 ritur, studiosis relinquamus.
 Eam siquidem diligentiam
 hodierna tempora requirunt.
 Nam quia hodie terra mari-
 que sunt omnia pervia; tur-
 pe jam sit, de iis, quæ vul-
 go ignorantur, poetæ &
 fabularum scriptores testes
 afferre: quod in plerisque
 superiores scriptores fece-

runt, infidos rerum de qui-
 bus disceptatur fidejussores,
 ut ait Heraclitus, afferentes.
 Quin potius conandum est
 nobis, ut ipsa per se nostra
 narratio fidem audientibus
 faciat. Dicimus igitur, Et
 olim Et nunc Pontum humo
 obrui atque adimpleri: tan-
 dem vero etiam penitus Et
 Maotidem Et ipsum Pontum
 iri oppletum, si modo eadem
 maneat conditio illorum loco-
 rum, Et causæ aggestus il-
 lius continenter operentur.
 Quando enim tempus qui-
 dem infinitum est, alvei ve-
 ro

Ol.139.4. τως ὠρισμένα· δῆλον, ὥς, καὶ τὸ τυχόν εἰσφέρειται, πληρωθήσονται τῷ χρόνῳ. Κατὰ φύσιν γάρ, τὸ πεπερασμένον, ἐν ἀπείρῳ χρόνῳ συνεχῶς γιγνόμενον, ἢ φθειρόμενον, καὶ κατ' ἐλάχιστον γίγνηται, (τοῦτο γὰρ νοεῖται νῦν) ἀνάγκη τελεωθῆναι κατὰ τὴν πρόθεσιν. Ὅταν δὲ μὴ τὸ τυχόν, ἀλλὰ καὶ ἴλιαν πολὺς τις εἰσφέρειται χρός, φανερόν, ὥς οὐ ποτὲ, ταχέως δὲ, συμβήσεται γενέσθαι τὸ νῦν δὴ λεγόμενον ὑφ' ἡμῶν. ὃ δὴ καὶ φαίνεται γιγνόμενον. 3
 τὴν μὲν οὖν Μαιωτίν ἤδη κεχωῶσαι συμβαίνει· τὸ γάρ τοι πλεῖστον αὐτῆς μέρος, ἐν ἑπτὰ καὶ πέντε ὀργυαῖς ἐστι. διὸ καὶ πλεῖν αὐτὴν οὐκ ἔτι δύνανται ναυσὶ μεγάλαις, χωρὶς καθηγεμόνος. εὐσά τ' ἐξ ἀρχῆς θαλάτῃα σύβρους τῷ Πάντῳ, καθὰ οἱ πα-
 Et ejus
 aqua,
 dulcis. λαιοὶ συμφωνοῦσι, νῦν ἐστὶ λίμνη γλυκεῖα· τῆς μὲν θαλάττης ἐκπεπυσμένης ὑπὸ τῶν ἐγχωμάτων, τῆς
 δὲ

6. ἢ φθειρόμ. ἢ καὶ φθαιρόμ. Cifanb. ex Reg. B.

ro certis plane finibus circumscripti; perspicuum est, etsi vel minimum sit quod invehitur, futurum tamen aliquando tandem, ut impleantur. Ita enim natura comparatum est: si finitum aliquid tempore infinito nascatur, aut denascatur, etsi minimum est quod sit quotidie, (ponamus enim id nunc quidem;) necesse est, ut illud ad destinatum finem perveniat. Iam vero, si non parum nescio quid, sed longe plurimum limi aggeratur; perspicuum est, non dico ali-

quando, sed brevi eventurum id quod modo dicebamus. Quin, fieri jam id ipsum, apparet. *Maoticus* siquidem *lacus* jam nunc est oppletus: nam in plerisque illius partibus non ultra septem aut quinque ulnarum est ejus altitudo; ut sine itineris duce navigari magnis navibus non amplius possit. Et quum olim *mare* illud fuerit, Ponto conjunctum, ut consentiunt veteres; nunc *lacus* est aquæ dulcis, postquam maris aqua elisa est ab aggesta terra, & ingredien-
 tium

103¹ ἐ τῶν ποταμῶν εἰσβολῆς ἐπικρατούσης. ἔστα¹ δὲ Ἀ. V. 534.
 καὶ περὶ τὸν Πόντον παραπλήσιον, καὶ γίγνεται νῦν² Idem fiet
 ἅλ' οὐ λίαν τοῖς πολλοῖς ἐστὶ καταφανὲς, διὰ τὸ Ponto.
 μέγεθος τοῦ κοιλάματος. τοῖς μὲν τοι βραχεία συνε-
 πιστήσασι, καὶ νῦν ἐστὶ δῆλον τὸ γιγνόμενον.

Τοῦ γὰρ Ἰστρου πλείοσι στόμασιν ἀπὸ τῆς Εὐ-^{XLI.}
 ρύπης εἰς τὸν Πόντον εἰσβάλλοντος, συμβαίνει πρὸς<sup>Ejus rei
ratio &
indictum.</sup>
 τῷτον σχεδὸν ἐπὶ χίλια στάδια συνιστάνα¹ ταινίαν,
 ἡμέρας δρέμον ἀπέχουσιν τῆς γῆς· ἢ τις νῦν συνέ-
 στικεν ἐκ τῆς τοῖς στόμασιν εἰσφερομένης ἰλύος·
 2 ἐφ' ἣν, ἔτι πελάγιοι, τρέχοντες οἱ πλείοντες τὸν
 Πόντον, λανθάνουσι ἐποκέλλοντες νυκτὸς ἐπὶ τοὺς
 3 τόπους. καλοῦσι δ' αὐτοὺς οἱ ναυτικοὶ Στήθη. Τοῦ^{Stethe,}
 δὲ μὴ παρ' αὐτὴν συνίστασθαι τὴν γῆν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ<sup>sive dor-
sa, ante
ostia Istri.</sup>
 πολλοῦ προωθεῖσθαι τὸν χεῖν, ταύτην νομιστέον εἶνα¹
 4 τὴν ὑτίαν. ἐφ' ὅσον μὲν γὰρ αἱ φύσεις τῶν ποτα-
 μῶν διὰ τὴν βίαν τῆς φορᾶς ἐπικρατοῦσι καὶ δια-

G 4

δοῦνται

10. παραπλήσιον. Pontum τὸ παραπλήσιον.

XLI. 2. ἐποκέλ. ἐπικέλλοντες edd. cum Bau. Aug. & Regiis.

tium annuum influxus per-
 vicit. Idem vero fiet etiam
 Ponto, & jam nunc fit: sed
 præ avei magnitudine pa-
 rum idvulgus observat; ve-
 rum qui vel mediocriter at-
 tendunt, jam nunc super eo
 nihil dubitant.

41. Jam quum pluribus
 ostiis ex Europa in Pontum
 Ister præcipitet, efficitur in
 Ponto & nunc obtinet *tania*
 quædam, sive moles, per
 mille circiter stadia in lon-
 gum porrecta, diei unius
 cursu distans a terra, ex li-

mo concreta quem ostia flu-
 viorum deferunt. In quam
 si hi, qui Pontum navigant,
 dum adhuc in alto esse pu-
 tant, incurrunt; accidit illis
 noctu, ut imprudentes na-
 vem in hæc loca impingant.
Stethe, id est, *dorsa* nautæ
 vocant. Quod autem agger
 ille non propius terram cre-
 scit, sed procul inde submo-
 vetur, causam existimare
 hanc oportet. Scilicet in
 quantum influentia flumina
 impetum præ ea, qua ferun-
 tur, violentia servant, &
 mare

Ol. 139. 4.
Dorsu in
Ponto,
ante ostia
litri.

Θρύνεται τὴν θάλατταν, ἐπὶ τοσούτο καὶ τὴν γῆν
καὶ πάντα τὰ φερόμενα τοῖς ρεύμασιν ἀνάγκη προ-
θεῖσθαι, καὶ μὴ λαμβάνειν μονὴν μηδὲ στάσιν ἀπλῶς.
ὅταν δὲ διὰ τὸ βάθος ἤδη καὶ πληθὺς τῆς θαλάττης
τῆς ἐκλύηται τὰ ρεύματα· τότε εἰκὸς ἤδη, κατὰ
φύσιν φερόμενον κάτω, μονὴν καὶ στάσιν λαμβάνει
τὸν χεῦν. δι' αὐτὴν δὲ τῶν μὲν λάβρων καὶ μεγάλων
ποταμῶν, τὰ μὲν χώματα μακρὰν συνίσταται, τὰ
δὲ παρὰ τὴν χέρσον ἐστὶν ἀγχιβαθῆ· τῶν δ' ἐλασ-
τένων καὶ πρῶτος ρεόντων, παρ' αὐτάς τὰς εἰσβο-
λάς οἱ θῖνες συνίστανται. Μάλιστα δ' ἐκδηλον γί-
γνεται τοῦτο κατὰ τὰς τῶν ἔμβρων ἐπιφορέας. καὶ
γὰρ τὰ τυχόντα τότε τῶν ρείθρων, ἐπειδὴν ἐπι-
κρατήσωσι τοῦ κύματος κατὰ τὴν εἰσβολὴν, προ-
θεῖσι τὸν χεῦν εἰς θάλατταν ἐπὶ τοσούτον, ὥστε
πρὸς λόγον ἐκάστου γίνεσθαι τὴν ἀπόστασιν τῇ
βίᾳ τῶν ἐμπιπτόντων ρευμάτων. Τῷ δὲ μεγέθει
τῆς περσειμένης ταινίας, καὶ καθόλου τῷ πλίθει
τῶν

mare protrudunt; in tan-
tum & limum, & quæcum-
que cursu aquarum devehun-
tur, protrudi necesse est,
neque moram ullam accipe-
re ad subsistendum potest.
Vbi vero, propter profundi-
tatem & immensitatem mar-
is, fluentorum vis minuit;
ibi demum rationi naturæ-
que consentaneum est, ut
materia illa quæ aggeritur
subsidat, & quieta firmaque
maneant. Propterea rapidor-
um magnorumque amnium
moles procul excitantur, &

prope terram mare altum
est: minorum vero flumi-
num & leviter fluentium,
prope ipsa ostia aggeres con-
sistunt. Maxime autem ma-
nifestum hoc fit, ut magni
imbres cadunt: nam tunc
vel minimi amnes, superata
vi fluctuum circa ostium, li-
mum adeo longe protrudunt
in altum, ut, pro violentia
cujusque amnis in mare
se exonerantis, brevior aut
longior distantia intercedat.
De magnitudine autem illius
tæniæ, quam diuimus litro
præ-

τῶν εἰσφερομένων λίθων καὶ ξύλων καὶ γῆς ὑπὸ τῶν ποταμῶν, εὐδαμῶς ἀπιστητέον· (εὐηθες γάρ·) θεωρῶντας ὑπὸ τὴν ἔψιν τὸν τυχόντα χερμαῖζόν, ἐν βραχέϊ χρένῳ ποθᾶκίς ἐκχαραδρῶντα μὲν καὶ διακόπτοντα τόπους ἡλιβάτους, φέροντα δὲ πᾶν γένος ὕλης καὶ γῆς καὶ λίθων, ἐπιχάσσει δὲ ποιούμενον τηλικαύτας, ὥστ' ἀλλοιοῦν ἐνίστει, καὶ μηδὲ γινώσκεν ἐν βραχέϊ χρένῳ τοὺς αὐτοὺς τόπους.

A.V. 534.
Doria in
Ponto, ante ostia
Ilii.

XLII.

Ἐξ ὧν οὐκ εἰκὸς θαυμάζειν, πῶς οἱ τηλικούτοι καὶ τοιούτοι ποταμοὶ, συνεχῶς ῥέοντες, ἀπεργάζονται τι τῶν προειρημένων, καὶ τέλος ἐκπληροῦσι τὸν Πόντον. οὐ γὰρ εἰκὸς, ἀλλ' ἀναγκαῖον γενέσθαι τοῦτό γε, προφαίνεται κατὰ τὸν ἐρῶν λόγον. σημεῖον δὲ τοῦ μέλλοντος· ὅσα γὰρ ἐστὶ νῦν ἡ Μαϊῶτις γλυκυτέρα τῆς Ποντικῆς θαλάττης, τοσούτω θεωρεῖται διαφέρουσα πρὸφανῶς ἡ Ποντικὴ τῆς καθ' ἡμᾶς.

Ponti
aqua dul-
cior,
quam re-
liqui ma-
ris.

G 5

9. μηδὲ γινώσκον ἔψιν ἐν βρ. χρ. suspicatus est Reisk.
XLII. 3. ὅσα. ὅσον Aug. Ibid. τοσούτω cum Vrsino dedit Casanb.
Libri nostri omnes οὕτω.

præterendi, aut omnino de copia faxorum, lignorum, & terræ, quam invehunt amnes, non est quod fidem superare cuiquam ea res videatur: stultum enim hoc fuerit: quum cernere sæpe sit oculis, quamvis parvum torrentem brevi tempore per loca præcelsa præruptaque meatui sibi confragosos aperire, & vi perrumpere, materiam omne genus, terramque, & saxa devehentem; loca vero, per quæ transit, usque adeo aggere complere, faciemque loco-

rum interdum penitus adeo immutare, ut modico temporis intervallo eadem loca non agnoscantur.

42. Quare mirari nemo debet, si tanti amnes, tamque rapidi, continuo influxu, eorum quæ diximus aliquid efficiunt, ac tandem Pontum sunt impleturi. Nam recta ratione rem putantibus, non simile veri, sed necessarium videbitur, ut id ita fiat. Futuri porro argumentum est: quod, in quantum dulcior Maotis Pontico mari, in tantum differre palam est Ponti-

Ol.139.4. ἐξ ὧν δῆλον, ὡς, ὅταν ὁ χρόνος, ἐν ᾧ πεπληρωθῇ 4
 συμβαίνει τὴν Μαιώτιν, τοῦτον λάβῃ τὸν λόγον
 πρὸς τὸν χρόνον, ὃν ἔχει τὸ μέγεθος τοῦ κοιλάμα-
 τος πρὸς τὸ κοιλάμα, τότε συμβήσεται καὶ τὸν
 Πέντον τεναγώδῃ καὶ γλυκύν καὶ λιμνώδῃ γενέσθαι,
 παραπλησίως τῇ Μαιώτιδι λίμνῃ. καὶ θάττον δὲ 5
 τοῦτον ὑποληπτέον, ὅσω μείζους καὶ πλείους εἰσὶν
 αἱ ῥύσεις τῶν εἰς τοῦτον ἐκπιπτόντων ποταμῶν.

Narratio-
 nes mira-
 ratione
 dijudi-
 candæ
 sunt. Ταῦτα μὲν οὖν ἡμῖν εἰρήδω πρὸς τοὺς ἀπίστας δια-6
 κειμένους, εἰ δὴ χώννυται καὶ νῦν, καὶ χωδιήσεσθαι
 ποτε συμβήσεται τὸν Πέντον, καὶ λίμνη καὶ τένα-
 γος ἔσται τὸ τηλικούτον πέλαγος. ἔτι δὲ μάλλον 7
 εἰρήδω καὶ τῆς τῶν πλοιοζόμενων ψευδολογίας καὶ
 τερατείας χάριν· ἵνα μὴ παντὶ τῷ λεγόμενῳ περσ-
 κεχηγνέαι παιδικῶς ἀναγκαζώμεθα διὰ τὴν ἀπει-
 ρίαν· ἔχοντες δ' ἴχνη τῆς ἀληθείας ἐπὶ ποσὸν, ἐξ
 αὐτῶν ἐπικρίνειν δυνάμεθα τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῶν
 ἀλη-

6. χώννυται ex Reg. B. & conject. Vrsini edidit Casaub. χώννυται Vat.
 Vrb. Aug. Reg. A. Bav.

Ponticum a nostro. Ex quo
 apparet, ubi tempus, quo
 compleri Maotim contigit,
 eadem proportionem fuerit au-
 ctum, quam proportionem
 inter se habent magnitudines
 alveorum; futurum tunc, ut
 Pontus dulcescat, fiatque ad
 instar paludis & lacus, haud
 secus ac Maotis palus. Imo
 vero tanto citius hoc even-
 turum existimare debemus,
 quo majora & plura flumina
 sunt, quæ in hunc præcipi-
 tant. Hæc igitur dicta sint
 adversus eos, quibus incre-

dibile videtur, Pontum &
 adimpleri jam nunc, & op-
 pletum iri quandoque, &
 tantum pelagus lacum palu-
 demque aliquando futurum.
 Atque magis etiam adver-
 sus navigantium mendacia
 miraculosaque signa sun-
 to hæc dicta: ne, propter
 imperitiam, more puerorum
 cogamur quidquid dictum
 fuerit ore hiante excipere;
 sed ut, vestigia atque indi-
 cia quædam veritatis habentes,
 per nos ipsos, verum
 sit, nec ne, quod quisque
 dixerit,

ἰαληθῶς ἢ τούαντιον. Ἐπὶ δὲ τὸ συνεχὲς τῆς εὐ-Α. V. 534.
καίρας τῶν Βυζαντίων ἐπάνημεν.

Ταῦ δὴ στόματος, τοῦ τὸν Πόντον καὶ τὴν Προ-
ποντίδα συνάπτοντος, ὄντος ἑκατὸν ἑξοσι σταδίων
τὸ μῆκος, καθάπερ ἀετίως εἶπομεν, καὶ τοῦ μὲν
Ἰερῶ τοῦ πρὸς τὸν Πόντον πέρας ὀρίζοντος, τοῦ δὲ
κατὰ Βυζαντίον διαστήματος, τὸ πρὸς τὴν Προπον-
τίδα· μεταξὺ τούτων ἐστὶν Ἑρμαῖον, τῆς Εὐρώπης
ἐπὶ προσχῆς τινος ἀκρωτηριαζούσης ἐν τῷ στόματι
κείμενον, ὃ τῆς μὲν Ἀσίας ἀπέχει περὶ πέντε στά-
δια, κατὰ τὸν στενώτατον δὲ τόπον ὑπάρχει τοῦ
παντὸς στόματος· ἢ καὶ Δαρεῖον ζευξάϊ Φασι τὸν
πόρον, καὶ ὃν χρόνον ἐποιεῖτο τὴν ἐπὶ Σκυθας δια-
βασιν. Κατὰ μὲν δὴ τὸν ἄλλον τόπον ἀπὸ τοῦ
Πόντου, παραπλήσιός ἐστιν ἡ Φορὰ τοῦ βέματος,
διὰ τὴν ὁμοιότητα τῆς παρ' ἐκάτερον τὸ μέρος τοῦ
στόματι

XLIII. 1. εἶπομεν. ἔπον Val. Flor. Ang. Reg. A. Vrb. Vrb. 2.
ἀκρωτηριαζούσης. Alii vulgo ἀκρωτηριαζούσης. Ibid. στενώτατον.
Alii στενύτατον, & sic v. 4. iterum.

dixerit, dijudicare valeamus. Nunc redeamus ad reliquam
opportunitatem situs Byzantiorum.

43. Quum igitur fretum illud, quod Pontum & Propontidem jungit, longitudinem habeat stadiorum, ut paullo ante dicebamus, centum & viginti: quumque ejus extremum, Ponto proximum, terminetur Hiero, (sive Fano;) alterum vero, Propontidem versus, eo intervallo quod est inter Byzantium & oram oppositam:

est in medio spatio isto ab Europæ latere *Hermæum*, id est, Mercurii fanum, rupi cuidam, instar promontorii in fretum prominenti, superstructum; stadiis quinque distans ab Asia, qua parte angustissimum est fretum. Vbi etiam dicitur *Darius*, quando infesto exercitu Scythas petiit, ponte fretum junxisse. In cetero igitur tractu inde a Ponto, quia similis est utraque ora hinc inde juxta fretum porrecta, etiam cursus aquæ ubique æqua-

Ol. 139. 4. στόματι παρηκάντων τόπων. Ἐπὰν δὲ εἰς τὸ τῆς 4

Fluxus
aque in
fretis va-
rie reper-
cussus.

Εὐρώπης Ἑρμαῖον, ἧ στενώτατον ἔφαμεν εἶναι, φε-
ρόμενος ἐκ τοῦ Πόντου καὶ συγκλειόμενος ὁ ῥεύς βίᾳ
προσπίσῃ· τότε δὴ τραπείς, ὥσπερ ἀπὸ πληγῆς,
ἐμπίπτει τοῖς ἀντικρὺ τῆς Ἀσίας τόποις. ἐκείθεν
δὲ πάλιν, οἷον ἐξ ὑπαστροφῆς, τὴν ἀνταπόδοσιν
ποιεῖται πρὸς τὰ περὶ τὰς Ἑστίας ἄκρα καλούμε-
να τῆς Εὐρώπης. ἔθεν αὖθις ὀρμήσας, προσπίπτει
πρὸς τὴν Βοῦν καλουμένην· ὅς ἐστι τῆς Ἀσίας τό-
πος, ἐφ' ᾧ ἐπιστῆναί φασι πρῶτον οἱ μῦθοι τὴν ἰὼ
περαιωθῆσαν. πλὴν ὁ γε ῥεύς, τὸ τελευταῖον ὀρμή-
σας ἀπὸ τῆς Βοῦς, ἐπ' αὐτὸ φέρεται τὸ Βυζάντιον·
περισχιθεὶς δὲ περὶ τὴν πόλιν, βραχὺ μὲν εἰς τὸν
κόλπον αὐτοῦ διορίζει, τὸ καλούμενον Κέρας, τὸ δὲ
πλεῖον πάλιν ἀπνεύει. διευτονεῖν μὲν οὖν οὐκ ἔτι
δύναται πρὸς τὴν ἀντιπέραν χώραν, ἐφ' ἧς ἐστι
Καλχηδών. πλεονάκις γὰρ τὴν ἀνταπόδοσιν πε-9

Langui-
dior fit
versus
Calche-
donem.

ποιη-

4. ἀντικρὺ. ἀντικρυς Vrb. ἀντίπρασ Vrb. ἀντιπύας Flor. 8.
Καλχηδών. Καλχηδών Casaub. inuitis mastis, & sic deinde cen-
stanter in hoc vocab.

requabilis est. Postquam ve-
ro delapsæ e Ponto aquæ
fluxus, in angustias jam co-
arctatus, magna cum vio-
lencia in oram Europæam,
ad *Hermæum*, qua angustissi-
mum esse tractum diximus,
impulsus est; tunc, quasi
accepto ictu, conversus, op-
positis in Asia locis vehe-
mens ingruit. Tum inde
rursus, velut nova conver-
sione facta, ad illa Europæ
loca redit, quæ dicuntur ad
Hestias promontoria. Hinc
iterum magno impetu Asiæ

locum petit, quem *Bovem*
vocant; in quo, ut narrant
fabulæ, trajecto fretis, *Io*
pedem primo posuit. Quo
ex loco percussus fluxus,
ad *Byzantium* ipsum postre-
mo fertur. Vbi, circa ur-
bem divisus, parvæ sui par-
tem sinui immittit, quem
Cornu vocant; pars vero
major aquæ cursum inde
avertit. Sed jam quidem
languidior factus fluxus, ad
Calchedonem e regione sitam
pervenire porro non potest.
Sæpius enim ultro citroque
reper-

ποιημένους, καὶ τοῦ πόρου πλάτος ἔχοντας, ἤδη περὶ Δ. V. 534.
 τοῦτον τὸν τόπον ἐκλυόμενος ὁ ῥοῦς, οὐκ ἔτι βρα-
 χείας πρὸς ὁξείαν γωνίαν ποιῆται τὰς ἀνακλάσεις
 10 ἐπὶ τὴν περαιάν, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς ἀμβλείαν. διό-
 περ ἀπολιπὼν τὴν τῶν Καλχηδονίων πόλιν, φέρε-
 ται διὰ πόρου.

Καὶ τὸ ποιοῦν τὴν μὲν τῶν Βυζαντίων πόλιν εὐ- XLIV.
 καιρεστάτην, τὴν δὲ τῶν Καλχηδονίων, τὰν αἰστία, ^{Quanto}
 τοῦτ' ἔστι τὸ νῦν ὑφ' ἡμῶν εἰρημένον· καίπερ ἀπὸ ^{commo-}
 τῆς ὄψεως ὁμοίας ἀμφοτέραις δοκούσης εἶναι τῆς ^{dior situs}
 2 θέσεως πρὸς τὴν εὐκαιρίαν. ἀλλ' ὅμως εἰς τὴν μὲν
 βουληθέντα καταπλεῦσαι οὐ ῥάδιον· πρὸς τὴν δὲ,
 καὶ μὴ βούλη, φέρεται κατ' ἀνάγκην ὁ ῥοῦς, καθά-
 3 περ αἰετίως εἴπομεν. Σημεῖον δὲ τούτου· ἐκ Καλ-
 χηδόνης γὰρ οἱ βουλούμενοι διαίρεσιν εἰς Βυζάντιον, οὐ
 δύνανται πλεῖν κατ' εὐθείαν διὰ τὸν μεταξὺ ῥοῦν·
 ἀλλὰ

9. πεποιημένους. ποιούμενος Bau. Aug. Regii.

XLIV. 2. πρὸς τὴν δὲ. Veteres libri omnes πρὸς ἣν δὲ.

repercussus, nunc jam hoc
 loco, quia latius ibi fretum
 est, resolutio impetu cursus
 aquæ nequaquam amplius
 breves reciprocationes ad
 rectos angulos versus oppo-
 sitam continentem facit, sed
 potius ad obtusos. Itaque,
 omissa urbe Calchedonio-
 rum, per medium fretum
 fertur.

44. Quamobrem, cur *By-*
zantina urbis situs tantas
commoditates habeat, *Cal-*
chedoniorum tantas *incommo-*
ditates, causâ ea est, quam

jam ostendimus; quamquam
 loca intuentibus parem u-
 triusque urbis situs com-
 moditatem habere videtur.
 Verum enimvero ad alteram
 cupienti appellere, multum
 erit negotii: ad alteram,
 velis nolis, cursus aquæ te
 feret, sicuti modo diceba-
 mus. Quod hoc etiam do-
 cumento constat. Qui *Cal-*
chedone Byzantium trajicere
 volunt, propter aquæ cur-
 sum qui in medio spatio est,
 rectam conficere navigatio-
 nem non possunt: sed naves
 delle-

Ol. 139 4. ἀλλὰ παράγουσιν ἐπὶ τε τὴν Βοῦν, καὶ τὴν καλευ-
 Quanto
 comino- μένην Χρυσόπολιν· (ἦν Ἀθηναῖοι ποτε κατασχόντες, 4
 dior situs, Ἀλκιβιάδου γνώμη παραγωγιάζεν ἐπεβάλλοντο
 Byzantii, πρῶτον τοὺς εἰς Πόντον πλέοντας·) καὶ τῷ ἔμπερ-
 Δεν ἀφίᾳσι κατὰ βοῦν, ᾧ φέρονται κατ' ἀνάγκην
 πρὸς τὸ Βυζάντιον. Ὅμοια δὲ τούτοις καὶ τὰ κα-5
 τὰ τὸν ἐπὶ θάτερα πλεῦν ἐστὶ τῆς Βυζαντίων πό-
 λεως. ἂν τε γὰρ ἀφ' Ἑλλήσποντου τρέχῃ τις τοῖς 6
 νότοις, ἂν τ' ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἐκ τοῦ Πόντου
 τοῖς ἐπὶ θάτερα πλεῦν ἐστὶ τῆς Βυζαν-
 τίων πόλεως ὁρθὸς, αἶμα δ' εὐπαρεκόμιστος, ἐστὶν
 ὁ πλεῦς, ἐπὶ τὰ τῆς Περποντιδὸς στενὰ κατ' Ἀβυ-
 δον καὶ Σηστόν, καὶ κἄθεν ὡσαύτως πάλιν ἐπὶ τὸ Βυ-
 ζάντιον. Ἀπὸ δὲ Καλχηδόνος παρὰ γῆν αἰεὶ τάναν-7

τία

4. ποτε κατασχ. ex Reg. B. edidit Casaub. Videret libri omnes τότε
 κατασχ. quod teneri fortasse debuerat. Ibid. καὶ τῷ ἔμπερ. Pter-
 tam Vat. Flor. & Urb. τῶν ἔμπερ. omiffa conjunctione Debe-
 rant fortasse τῷ δ' ἔμπερ. Ibid. κατὰ βοῦν. Velge κατάφθγ.
 5. καὶ τὸ, ante κατὰ, abest a Baz. Aug. Reg. A.C. 6. κατ' Ἀβυ-
 δον. τὰ κατ' Ἀβυδον veluit Reisk. 7. παρὰ γῆν. παράγει Baz.
 Aug. Reg. A. παράγει δεῖ εἰς τάναντία τοῖς τοῖς faspicatus est
 Reiskius. Nobis faspicari licet, verba γῆν αἰεὶ fortan ex τῇ
 Ἀσίαν esse depravata.

defleunt *Bovem* versus, &
Chrysolim quam vocant:
 (quam urbem quum olim
 occupassent Athenienses, ex
 Alcibiadis consilio porto-
 rium exigere primi institue-
 runt ab eis, qui in Pontum
 navigabant:) deinde paullu-
 lum ulterius proVecti, de-
 scendentis aquæ cursui se
 permittunt, atque ita ne-
 cessario Byzantium deve-
 huntur. Similia his sunt,
 quæ navigantibus aut supra

aut infra Byzantium ur-
 bē solent evenire. Sive
 enim flantibus Austris ab
 Hellesponto, sive ad Helles-
 pontum etefiis spirantibus
 e Ponto tendat aliquis; re-
 cta facilisque navigatio est
 secundum oram Europæ ab
 oppido Byzantium ad Pro-
 pontidis fauces, ubi *Soflus*
 & *Abydus*; & inde rursus
 pariter versus Byzantium.
 A *Calchedone* vero, secundum
 Asiaticam oram, conraria
 ratio

τία τούτοις, διὰ τὸ κολπώδη τὸν παράπλουον ὑπάρ-
 χεν, καὶ προτένεν πολὺ τὴν τῶν Κυζικηνῶν χώραν.
 8 αὖθ' Ἐλλησπόντου γὰρ φερόμενον εἰς Καλχηδῶνα, A.V. 534.
Tanto in-
commodior situs
Calchedonis.
 χρησάσθαι τῷ παρὰ τὴν Ευρώπην πλῶ, κάπτεται
 συνεγλίζοντα τοῖς κατὰ Βυζάντιον τόποις, κάμπτεται
 καὶ προστρέχεν πρὸς τὴν Καλχηδῶνα, διὰ τὸν ῥοῦν
 9 καὶ τὰ προεξημένα, δυσχερές. ὁμοίως δὲ πάλιν ἐκ-
 πλέοντα προστρέχεν εὐθείως τῇ Θράκῃ, τελείως
 αἰθύναντον, διὰ τε τὸν μεταξύ ῥοῦν, καὶ διὰ τὸ τοὺς
 ἀνέμους ἑκατέρους ἀντιπίπτειν πρὸς ἀμφοτέρας
 10 τὰς ἐπιβολάς. ἐπειδὴ περ εἰσάγει μὲν εἰς τὸν Πόν-
 τον Νότος, ἐξάγει δὲ Βορέας· καὶ τούτοις ἀνάγκη
 χρεῖσθαι πρὸς ἑκάτερον τὸν δρόμον τοῖς ἀνέμοις.
 11 Τὰ μὲν οὖν τὴν κατὰ θάλατταν εὐκαιρίαν ποιοῦντας
 Βυζαντίοις, ταῦτα ἐστὶ· τὰ δὲ τὴν κατὰ γῆν ἀκαι-
 ρίαν, τὰ μέλλοντα ῥηθῆσεσθαι.

Τῆς

8. Pro γὰρ post Ἐλλησπόντου, videtur δὲ legendum, quod in ver-
 sione expressi.

ratio est; quoniam & fle-
 xuosa inter sinus navigatio
 est, & admodum prominet
 in mare ager Cyzicenorū.
 Petentibus autem Calchedo-
 nem ab Hellesponto, Euro-
 pæ littus legere, & deinde,
 ubi ad loca ventum fuerit
 Byzantio vicina, cursum fle-
 xtere & accedere ad Calche-
 donem, propter aquæ cur-
 sum & ea quæ diximus,
 difficile est. Similiterque
 rursus, si Calchedone exie-
 ris, Thraciam statim appel-
 lere, nulla prorsus ratione
 queas; cum propter aquæ
 cursum, qui medius interve-
 nit; tum quod uterque ven-
 tus utrique navigationi con-
 trarius est. Nam in Pontum
 deducit Auster, educit vero
 Boreas: quibus ventis ad
 utrumque cursum utaris ne-
 cesse est. Quæ igitur By-
 zantiis tantam mari commo-
 ditatem præbent, hæc sunt:
 incommodorum vero quæ ter-
 ra accipiunt, causam ape-
 rient quæ jam dicemus.

45. Quia

Ol. 139.4.

XLV.

A Thracibus
continuis
bellis
premun-
tur By-
zantijs.

Τῆς γὰρ Θράκης κύκλῳ περιεχούσης αὐτῶν τὴν
 χώραν εὐτως, ὥστ' ἐκ θαλάττης εἰς θαλάττιαν
 καθήκεν, αἰδίων ἔχουσι πόλεμον καὶ δυσχερῆ πρὸς
 τούτους. οὔτε γὰρ, παρασκευασάμενοι, καὶ κρατή-
 σαντες αὐτῶν εἰσάπαξ, ἀποτρίψασθαι τὸν πόλε-
 μον αἰοί τε εἰσὶ, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ὅχλων καὶ τῶν
 δυναστῶν. εἰάν τε γὰρ ἐνὸς περιγέγωνται, τρεῖς ἐπι-
 βαίνουσιν ἐπὶ τὴν τούτων χώραν ἄλλοι βαρύτεροι
 δυνάσται. καὶ μὴν οὐδ', εἴξαντες, καὶ συγκαταβαίν-
 τεσ εἰς φόρους καὶ συνθήκας, οὐδὲν ποιῶσι πλέον.
 ἂν γὰρ ἐνὶ πρέωντάι τι, πενταπλασίους δι' αὐτὸ
 ταῦτο πολεμίους εὐρίσκουσι. διόπερ αἰδῶν συνέχον-
 ται καὶ δυσχερεῖ πόλεμῳ. τί γὰρ ἐπισφαλέστερον
 ἀστυγείτονος Φαύλου; καὶ βαρβαρέου πολέμου τί
 δεινότερον; Οὐ μὴν, ἀλλὰ τούτοις τὸ παράπαν κα-

κοῖς

XLV. 2. ἀποτρίψασθαι ex *deformum vitiorum conjecl.* correcti. ἀπο-
 τρίψασθαι add. V misti. 4. πολεμίους. πολέμους add. ex Bav.
 5. αἰδῶν ceterum ex edit. Lipsiens. idēq. habent editientes priores cum
 mistis. Ibid. Φαύλου ignoravit Vat. Flor. Aug. Reg. A. Vrb. - 6.
 ἀλλὰ ex conjecl. Vrsini recepit Casaub. pro ἄμα, quod est in mistis.
 Ibid. τούτοις. Γγ'. τοιούτοις. σα Bav.

45. Quia enim Thracia
 fines eorum cingit undique,
 a mari ad mare pertinens;
 perpetuum ac difficile cum
 Thracibus bellum gerunt.
 Vt enim, magnis belli aparatibus usi, eos semel de-
 bellent; tamen in posterum
 gerendi cum iis belli mole-
 stia se liberare non possunt,
 propter barbarorum & dynas-
 tarum multitudinem. Nam
 si unum populum superave-
 rint, tres alii dynastæ po-
 tentiores in priorum locum

succedunt. Sed nec, si ho-
 stibus concesserint, & ad
 pensitationem tributorum &
 pacta ineunda descenderint,
 quidquam tamen proficiunt.
 Vbi enim aliquid uni indul-
 ferint, quinque mox pro uno
 hostes, eo ipso illectos, nan-
 ciscuntur. Propterea per-
 petuo difficilique bello pre-
 muntur. Nam quid mala
 gente vicina periculofius?
 aut quid bello terribilius
 cum hoste barbaro? At hi,
 cum hisce malis assidue in
 terra

κοῖς παλαιόντες κατὰ γῆν, χωρὶς τῶν ἄλλων τῶν ^{A.V. 534.}
 παρεπομένων τῷ πολέμῳ κακῶν, ὑπομένουσι τινὰ ^{Tanra-}
 καὶ τιμωρίαν Ταντάλειον κατὰ τὸν ποιητὴν. ἔχον- ^{leum sup-}
 τες γὰρ χάσαν γενναιοτάτην, ὅταν διαπνήσωσι ^{plicium}
 ταύτην, καὶ γένηται τὸ τῶν καρπῶν πλῆθος τῷ ^{patiantur}
 κάλλει διαφέρειν, κάπετα παραγεννηθέντες οἱ βάρ- ^{Byzantii.}
 βαροι τοὺς μὲν καταφθείρωσι, τοὺς δὲ συναθροί-
 σσαντες ἀποφέρωσι· τότε δὲ, χωρὶς τῶν ἔργων καὶ
 τῆς δαπάνης, καὶ τὴν καταφθορὰν θεώμενοι, διὰ
 τὸ κάλλος τῶν καρπῶν σχετλιάζουσι, καὶ βαρέως
 φέρουσι τὸ συμβαῖνον. Ἄλλ' ὅμως τὸν μὲν ἀπὸ τῶν
 Θρακῶν πόλεμον κατὰ τὴν συνήθειαν ἀναφέροντες,
 ἔμενον ἐπὶ τῶν ἐξ ἀρχῆς δικαίων πρὸς τοὺς Ἕλλη-
 ῖονας. προσεπιγενομένων δὲ Γαλατῶν αὐτοῖς τῶν περὶ ^{Comon-}
 Κομοντόριον, εἰς πᾶν ἦλθον περιστάσεως. ^{torius rex}
^{Gallo-}
^{rum.}

Οὗτοι

6. κατὰ γῆν. *Vulgo κατὰ γῆς.* 7. παραγεννηθέντες. παραγεγονό-
 τες Flor. Ibid. *Alii velius fortasse καταφθέρουσι ὃ ἀποφέρουσι.*
 9. ἀναφέροντες. *Vulgo alii φέρουτες.* 10. Κομοντόριον. Κομεν-
 τόριον b. l. Bau. sed super e superfer. est o ad ead. manu.

terra luctantes, præter reli-
 quas belli calamitates, *sup-*
plicium etiam quoddam *Tan-*
talem, ut vocat poeta, susti-
 nent. Quum enim agrum
 habeant uberrimum, post-
 quam magno labore eum ex-
 coluerunt, & fructuum opti-
 morum ingens copia prove-
 nit; ecce dein barbaros, qui
 partim illos perdunt, partim
 collectos auferunt. Tum
 vero *Byzantii*, cum præter
 operam impensam, & sum-

tus in eam rem factos, ocu-
 lis suis perdi fruges vident,
 præstantiam fructuum de-
 plorant, & fortunam suam
 ferunt indignissime. Sed
 hoc tamen cum *Thracibus*
 bellum longa mali assuetu-
 dine tolerantes, antiqua ju-
 ra cum Græcis populis serva-
 verunt. Postea vero quam
 ad priora mala accessere *Gal-*
li, duce *Comontorio*, afflicta
 modis omnibus conditio eo-
 rum fuit.

Οὔτοι δ' ἐκίνησαν μὲν ἅμα τοῖς περὶ Βρέννον ἐκ
 τῆς οἰκείας· διαφυγόντες δὲ τὸν περὶ Δελφούς κίν-
 δυνον, καὶ παραγενόμενοι πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον,
 εἰς μὲν τὴν Ἀσίαν οὐκ ἐπεραιώθησαν· αὐτοῦ δὲ
 κατέμεναν, διὰ τὸ φιλοχωρῆσαι τοῖς περὶ τὸ Βυ-
 ζάντιον τόποις. οἱ καὶ κρατήσαντες τῶν Θρακῶν,²
 καὶ κατασκευασάμενοι βασιλεῖον τὴν Τύλην, εἰς
 ὅλοσχερῇ κίνδυνον ἤγον τοὺς Βυζαντίους. Κατὰ μὲν³
 οὖν τὰς ἀρχαῖς ἐν ταῖς ἐφόδοις αὐτῶν, ταῖς κατὰ
 Κομαντόριον, τὸν πρῶτον βασιλεύσαντα, δῶρα διε-
 τέλουν οἱ Βυζάντιοι δίδόντες, ἀνὰ τρισχιλίους, καὶ
 πεντακισχιλίους, ποτὲ δὲ καὶ μυρίους χρυσούς, ἐφ'
 ᾧ μὴ καταφθείρειν τὴν χώραν αὐτῶν. τέλος δ'⁴
 ἠναγκάσθησαν ὀδοήκοντα τάλαντα συγχωρῆσαι
 φόρον τελεῖν κατ' ἐνιαυτὸν, ἕως εἰς Καύαρον· ἐφ' οὗ
 κατελύθη μὲν ἡ βασιλεία, τὸ δὲ γένος αὐτῶν ἐξε-
 φθάρη πᾶν, ὑπὸ Θρακῶν ἐκ μεταβολῆς ἐπικρατη-
 θέν.

Ol. 139. 4.
 XLVI.
 Galli,
 devictis
 Thraci-
 bus, pre-
 munt By-
 zantios.

Tule, re-
 gia Gal-
 lorum.

Cavarus,
 rex Gal-
 lorum.

XLVI. 2. Τύλην. Τύλην legendum audivit Steph. Byz. 4. Καύαρον.
 Mendose b. l. libri omnes Κλύαρον.

46. Hi Galli pars eorum
 erant, qui cum Brenno pa-
 tria excefferunt: verum isti,
 periculo ad Delphos defun-
 cti, ubi ad Hellepontum ve-
 nerunt, nequaquam in Asiam
 trajecerunt: sed bonitate a-
 grorum circa Byzantium ca-
 pti, sedes ibidem posuerunt.
 Deinde Thracibus devictis,
 ac regni sui sede Tula insti-
 tuta, ultimum Byzantiis pe-
 riculum creaverunt. Et ini-
 tio quidem, quoties primus
 illorum rex Comontorius in-
 cursavit fines eorum, mune-
 ris specie pendere solebant
 Byzantii terna aut quina au-
 reorum millia; interdum &
 denum millium numeratio-
 ne vastationem agrorum suo-
 rum redimebant. Tandem
 vero LXXX annua talenta
 stipendii nomine pendere
 coacti sunt, usque ad tem-
 pora Cavar; quo imperan-
 te regnum est eversum, &
 universa gens, a Thracibus
 versa vice debellata, fundi-
 tus interiit. Illis igitur tem-
 poribus

3. Θέν. ἐν οἷς καιροῖς ὑπὸ τῶν φόρων πιεζόμενοι, τὸ Α. V. 534.
 μὲν πρῶτον ἐπρέσβευον πρὸς τοὺς Ἑλλήνας, δεόμε-
 νοι σφίσι βοηθεῖν καὶ συγχωρηγῶν εἰς τοὺς περιε-
 στώτας καιροὺς. τῶν δὲ πλείστων παρολγωρούν- ^{Byzantii}
 τῶν, ἐνεχείρησαν ἐπαναγκαδέντες παραγωγιάζοντες ^{vectigal}
 τοὺς εἰς τὸν Πόντον πλέοντας. ^{exigunt a}
^{navigan-}
^{tibus in}
^{Pontum.}

Μεγάλῃς δὲ γενομένης τῆς ἀλυσιτελείας καὶ ^{XLVII.}
 δυσχρηστίας πᾶσιν ἐκ τοῦ τέλους πρᾶττεν τοὺς Βυ-
 ζαντίους τῶν ἐξαγομένων ἐκ τοῦ Πόντου, δεινὸν
 ἡγούντο· καὶ πάντες ἐνεκάλουν οἱ πλοιζόμενοι τοῖς ^{Rhodii}
 Ῥοδίοις, διὰ τὸ δοκεῖν τούτους προεστάναι τῶν κατὰ ^{frustra}
 2. θάλατταν. ἐξ οὗ συνέβη φῦναι τὸν πόλεμον, ὑπὲρ ^{legatos}
 3. οὗ νῦν ἡμεῖς ἰστορεῖν μέλλομεν. Οἱ γὰρ Ῥόδιοι, συν- ^{mittunt}
 εξεγερθέντες ἅμα μὲν διὰ τὴν σφετέραν βλάβην, ^{Byzanti-}
 ἅμα δὲ καὶ διὰ τὴν τῶν πέλας ἐλάττωσιν· τὸ μὲν
 πρῶτον παραλαβόντες τοὺς συμμαχούς, ἐπρέσ-
 βευον πρὸς τοὺς Βυζαντίους, ἀξιοῦντες καταλύσεν

H 2

αὐτοὺς

5. πιεζόμενοι. πιεζόμενοι Vat.

XLVII. 3. καταλύσεν. καταλύειν auferre Vrsino edidit Casaub.

poribus *Byzantii*, tributo-
 rum magnitudine oppressi,
 principio legationes ad Græ-
 cos mittere, opem atque
 auxilium petentes, & in
 adversis subsidium aliquod.
 Eam petitionem cum pleri-
 que omnes Græci insuper
 habuissent, *portorium* ab iis,
 qui in *Pontum* navigabant,
 exigere instituerunt, necessi-
 tate eo adaçti.

ex ea re damnum ingens at-
 que incommodum sentire,
 facinusque indignum dicere:
Rhodos denique, qui maris
 imperium tenere videbantur,
 incusare cuncti qui maria
 exercebant. Atque ex istis
 caussis bellum illud confla-
 tum est, de quo nunc di-
 cturi sumus. *Rhodii* enim,
 tum propriis detrimentis ex-
 citati, tum aliorum quoque
 damnis moti, principio lega-
 tionem, sociis etiam assu-
 ptis, ad *Byzantios* mittunt;
 postulantes, ut *impositum*
porto-

47. Vbi vero *Byzantiis*
Ponticæ merces *vectigal* pen-
 dere cœperunt, mox omnes

OL. 139. 4. αὐτοὺς τὸ παραγῶγιον. Οὐκ ἐντρεπεμένων δὲ τοῖς 4
 ὅλοις, ἀλλὰ πεπεισμένων δίκαια λέγειν ἐκ τῆς ἀντι-
 καταστάσεως τῆς γενομένης παρ' αὐτοῖς τῶν περὶ
 τὸν Ἑκατοντόδωρον καὶ Ὀλυμπιόδωρον πρὸς τοὺς
 τῶν Ῥοδίων πρεσβευτὰς* (οὗτοι γὰρ τότε πρέσβη-
 σαν τοῦ τῶν Βυζαντίων πολιτεύματος*) τότε μὲν

Bellum αἰπηλάγησαν οἱ Ῥόδιοι, περάναντες οὐδέν. ἐπανελ- 6
 Byzantiis θόντες δὲ, τὸν πόλεμον ἐψηφίσαντο τοῖς Βυζαντίοις,
 decer- διὰ τὰς προσηρμέναις αἰτίας. καὶ παραυτίκα πρεσ- 7
 nunt Rhodii. βευτὰς ἐξαπέστελλον πρὸς Περυσίαν, παρακαλοῦ-
 Prusias βευτὰς ἐξαπέστελλον πρὸς Περυσίαν, παρακαλοῦ-
 socius ρες καὶ τούτον ἕως τὸν πόλεμον* ᾗδεσαν γὰρ τὸν
 Rhodio- Περυσίαν παρατρεβόμενον ἐκ τῶν πρὸς τοὺς Βυ-
 rum. ζαντίους.

XLVIII. Τὸ δὲ παραπλήσιον ἐπείουν καὶ Βυζάντιοι. πρὸς
 Socii By- τε γὰρ Ἀττάλον καὶ πρὸς Ἀχαιοὺς ἐπεμπον πρέσ-
 zantio- βεις, δεόμενοι σφίσι βοηθεῖν. Ὁ μὲν οὖν Ἀττάλος =
 rum, Attalus, ἦν πρέθυμος* εἶχε δὲ βραχεῖαν τότε ῥοπήν, ὥς ἂν
 ὑπ'

4. Ἑκατοντόδωρον. Forf. Ἑκατόδωρον, ut Reiskio placuit. Hecaton-
 dorum vocat Perettus.

XLVIII. 2. βραχεῖαν. βραχεῖαν Bar. Ang. Reg. A.

portorium tollerent. Cui po-
 stulationi quum morem nul-
 lo modo gererent Byzantii;
 quippe quibus, re ab Heca-
 tondoro & Olympiodoro,
 qui summum tunc magistrat-
 um apud eos obtinebant,
 publice cum legatis disce-
 ptata, persuasum esset ju-
 stam suam esse causam; in-
 lecta re discesserunt Rhodii.
 Domumque reversi, bellum
 adversus Byzantios, propter
 prædictas causas, decreve-

runt. Itaque missis illico ad
 Prusiam legatis, ad societa-
 tem belli ipsum hortantur:
 norant enim, Prusiam certis
 de causis esse Byzantiis in-
 sensum.

48. Rhodiorum exemplum
 secuti sunt & Byzantii; qui
 & ab Attalo, & ab Achæo
 per legatos auxilium petie-
 runt. Et erat quidem Atta-
 lo voluntas prompta: sed, qui
 ab Achæo intra paterni re-
 gni fines erat compulsus,
 momen-

3 ὑπ' Ἀχαιοῦ συνεληλαμένος εἰς τὴν πατρίαν ἀρχὴν. A.V. 534-
 Ὁ δὲ Ἀχαιὸς, κρατῶν μὲν τῆς ἐπὶ τὰδε τοῦ Ταύ- Ex Achae-
us, rex
Aëp cis
Taurum.
 4 ἐπηγέλματο βοηθήσεν. ὑπάρχων δ' ἐπὶ ταύτης τῆς
 προαιρέσεως, τοῖς μὲν Βυζαντίοις μεγάλην ἐλπίδα
 παρεσκεύαζε, τοῖς δὲ Ῥωδίοις καὶ Προυσίᾳ τὰναντία
 σκατάπληξιν. Ἀχαιὸς γὰρ ἦν μὲν Ἀντιόχου συγ-
 γενῆς, τοῦ παρεληφότος τὴν ἐν Συρίᾳ βασιλείαν
 ἐγκρατῆς δ' ἐγένετο τῆς προειρημένης δυναστείας,
 ὁδία τινὰς τοιαύτας αἰτίας. Σελεύκου μεταλλάξαν- Achæus,
Seleuci
comes in
expedit.
adv. At-
talum,
 5 τος τὸν βίον, ὃς ἦν Ἀντιόχου τοῦ προειρημένου πα-
 τῆς, διαδεξαμένου δὲ τὴν βασιλείαν Σελεύκου, πρεσ-
 βυτάτου τῶν υἱῶν· ἅμα τούτῳ διὰ τὴν οἰκείτητα
 6 συνυπερέβαλε τὸν Ταῦρεν, δυσὶ μάλιττά πως ἔτεσι
 7 πρότερον τῶν νῦν λεγομένων καιρῶν. Σέλευκος γὰρ
 ὁ νέος, ὡς θάττον παρέλαβε τὴν βασιλείαν, πυν-
 θαιόμενος Ἀττάλῳ πᾶσαν ἤδη τὴν ἐπὶ τὰδε τοῦ
 H 3 Ταύρου

momentum ad victoriam af-
 ferre poterat non sane ma-
 gnum. *Achæus* vero, qui
 in regionibus Asiæ cis Tau-
 rum late dominabatur, &
 Regis nomen paullo ante
 assumerat, auxilia Byzan-
 tiis promisit. Atque is, has
 partes amplexus, Byzantiis
 spem magnam; Rhodiis con-
 tra, & Prusiæ, ingentem ter-
 rorem injecit. Hic siquidem
Achæus cognatione *Antio-
chum* illum contingebat, qui
 in regnum Syriæ successer-
 rat: dominatum vero, quem

diximus, ob hujuscemo-
 di causas erat consecutus.
 Postquam *Seleucus*, pater
 Antiochi modo nominati,
 fatis concessisset, regnum-
 que illius *Seleucus filius* na-
 tu maximus acceperat; cum
 hoc *Achæus*, propter fami-
 liaritatem cognationemque,
 Taurum superavit, duobus
 circiter annis, priusquam ea
 gererentur, de quibus hic
 agimus. Junior enim *Se-
leucus*, statim a suscepto re-
 gno certior factus, *Attalum*
 omnem jam cis Taurum
 Asiæ

Ol. 139. 4. Ταύρου δυναστείαν ὑφ' αὐτὸν πεποιῆσθαι, παρρω-
 Et cedis μῆθ' βοηθεῖν τοῖς σφετέραις πράγμασιν. ὑπερβα-
 Seleuci vindex, λαν δὲ μεγάλη δυνάμει τὸν Ταῦρον, καὶ δολοφονη-
 θῆς ὑπό τε Ἀπατουρίου τοῦ Γαλαάτου καὶ Νικάνο-
 ρος, μετήλλαξε τὸν βίον. Ἀχαιοὶ δὲ κατὰ τὴν
 ἀναγκαιότητα τὸν φόνον αὐτοῦ μετήλθε παραχρῆ-
 μα, τοὺς περὶ τὸν Νικάνορα καὶ τὸν Ἀπατούριον
 ἀποκτείναντες· τῶν δὲ δυνάμεων καὶ τῶν ὅλων πραγ-
 μάτων φρονίμως καὶ μεγαλοψύχως προέστη. τῶν
 γὰρ καιρῶν παρόντων αὐτῶν, καὶ τῆς τῶν ὅχλων
 ὁρμῆς συντρεχούσης εἰς τὸ διάδημα περιθέσθαι·
 ταῦτο μὲν οὐ προέλετο ποιῆσαι· τηρῶν δὲ τὴν βα-
 σιλείαν Ἀντιόχῳ τῷ νεωτέρῳ τῶν υἱῶν, ἐνεργῶς ἐπι-
 πορευόμενος, ἀνεκτάτο τὴν ἐπὶ ταύτῃ τοῦ Ταύρου
 πᾶσαν. Τῶν δὲ πραγμάτων αὐτῷ παραδόξως εὐ-
 Spretio Antio- cho, dia- dema su- mit.
 ρουόντων, ἐπεὶ τὸν μὲν Ἀτίλαον εἰς αὐτὸ τὸ Πέρ-
 γαμον

8. ὑπερβαλὼν ex emend. Casauboni est. Libri omnes ὑπερβάλλον.
 10. συντρεχούσης. συνεργούσης Vat. Flor. Aug. Reg. A.

Asiam suo imperio subje-
 cisse, rebus suis consulendi
 impetum cepit. Sed ubi
 Taurum magno cum exer-
 citu esset transgressus, dolo
 appetitus ab *Apaturio* Gal-
 lo & *Nicanore*, vitam cum
 morte commutavit. Hujus
 cædem *Achæus* e vestigio
 ulciscens, tamquam occisi
 cognatus, *Apaturium* & *Ni-
 canorem* trucidavit: copias
 vero & res universas, cum
 prudentia, tum magnitudine
 animi singulari, administra-

vit. Nam quum diadema-
 tis capiti imponendi occa-
 sionem esset nactus, accede-
 retque etiam populorum vo-
 luntas, regnum illi certatim
 deferentium, ipse inclinare
 animum in eam partem no-
 luit: sed *Antiocho*, juniore
 ex filiis, imperium conser-
 vans, per omnes regiones
 bellum circumferens, quid-
 quid eis Taurum fuerat amif-
 sum recepit. Verum idem,
 postquam *Attalum* in ipsam
 urbem Pergami conclusisset,
 omnia-

γαμον συνέκλεισε, τῶν δὲ λοιπῶν πάντων ἦν ἐγκρα- A.V. 534.
της, ἐπαρθεὶς τοῖς εὐτυχήμασι, παρὰ πόδας ἐξώ-
12κειλε. καὶ, διάδημα περιθίμενος, καὶ βασιλίᾳ προσ-
αγορεύσας αὐτὸν, βαρύτερος ἦν τότε καὶ φοβερώ-
τατος τῶν ἐπὶ ταύτῃ τοῦ Ταύρου βασιλέων καὶ ду-
13ναστῶν. Ὡς, καὶ μάλιστα τότε Βυζάντιοι πιστεύ-
σαντες, ἀνεδέξαντο τὸν πρὸς τοὺς Ῥοδίους καὶ Πρου-
σίαν πόλεμον.

Ὁ δὲ Προυσίας ἐνεκάλει μὲν πρότερον τοῖς Βυ- XLIX.
ζαντίοις, ὅτι ψηφισαμένων τινὰς εἰκόνας αὐτοῦ, ^{Causis}
ταύτας οὐκ ἀνέτιθεσαν, ἀλλ' εἰς ἐπισυρμόν καὶ λή- ^{irarum}
^{Prusie in}
2θην ἄγοιεν. δυσηρέστε δ' αὐτοῖς καὶ ἐπὶ τῷ πᾶσαν
προσενέγκαθαι φιλονεικίαν, εἰς τὸ διαλύσαι τὴν
Ἀχαιοῦ πρὸς Ἀττάλον ἔχθραν καὶ τὸν πόλεμον
νομίζων, κατὰ πολλοὺς τρόπους ἀλυσιτελῇ τοῖς αὐ-
3τοῦ πράγμασιν ὑπέαρχεν τὴν ἐκείνων Φιλίαν. ἤρε-
διζε δ' αὐτὸν καὶ τὸ δοκεῖν, Βυζαντίους πρὸς μὲν
H 4 Ἀττά-

XLIX. 1. εἰκόνας αὐτοῦ. An αὐτῶ?

omniaque alia in potestatem suam redegit, inopinato rerum successu elatus, e vestigio ab honestis consiliis deflexit: & quum diadema sumisset, *nomenque Regium* adscivisset, omnium cis Taurum regum ac dynastarum potentissimus erat, maximeque formidabilis. Quo & *Byzantii* potissimum tunc freti, bellare *cum Rhodiis & Prusis* sunt ausi.

49. Iampridem *Prusias* eo nomine *Byzantiis* succense-

bat, quod imagines, quas sibi decreverant, non dedicassent; sed in moram atque oblivionem rem istam traherent. Idem præterea insensu eisdem erat, quod ad dirimendas inimicitias inter Achæum & Attalum tantum studii adhibuerant, ut nihil supra: multis enim modis damnosam rebus suis esse illorum mutuam amicitiam existimabat. Accedebat etiam hoc iræ incentivum, quod Byzantii ad Attalum quidem, *Miner-*

Ol. 139.4. Ἀττάλον εἰς τοὺς τῆς Ἀθηναίων ἀγῶνας τοὺς συνθύ-
 σοντας ἔξαπισταλκέναι· πρὸς αὐτὸν δ' εἰς τὰ Σω-

Et amici-
 tiz cum
 Rhodiis. τούτων ὑποικουρουμένης παρ' αὐτῶ τῆς ὀργῆς, ἄσμε-
 νος ἐπελάβετο τῆς τῶν Ῥοδίων προφάσεως· καί,
 συγκαταθέμενος τοῖς πρεσβευταῖς, ἐκείνους μὲν
 ἄετο δὲν κατὰ θάλατταν πολεμῆν, αὐτοὶ δὲ κατὰ
 γῆν οὐκ ἐλάττω βλάβην ἔδοξε τοὺς ὑπεναντίους.

Initium
 BelliRho-
 dior. cum
 Byzant. τὰυτὰ καὶ τοιαύτην ἔλαβε τὴν ἀρχήν.

Byzant.
 L.

Οἱ δὲ Βυζάντιοι τὸ μὲν πρῶτον ἐβῶμένως ἐπε-
 λέμουν· πεπεσμένοι, τὸν μὲν Ἀχαιοὶ σφίσι βοη-
 θεῖν, αὐτοὶ δὲ, τὸν Τιβοίτην ἐκ τῆς Μακεδονίας
 ἐπαγαγόντες, ἀντιπεριστήσεν τῷ Πρυσίᾳ φόβους
 καὶ κινδύνους· ὅς, κατὰ τὴν προσηχημένην ὁρμὴν πο-
 λεμῶν, παρείλετο μὲν αὐτῶν τὸ καλούμενον ἐπὶ τοῦ
 στόμα-

Prusias
 Byzantiis
 Hieron
 adimit.

5. καὶ τοιαύτην. καὶ ταύτην Flor.

L. 1. Τιβοίτην. Τιρίτην edd. ex Bav. Restini forsam fuerit Τιβοίτην.

Minervæ ludicrum celebran-
 tem, legatos, qui solenni-
 bus interessent, misissent;
 quum ad ipsum, *Soteriorum*
 sollempne agitantem, nemo
 ab eisdem fuisset missus.
 Qui igitur ex omnibus hisce
 causis latentem in præcor-
 dionum penetralibus iram
 foveret, oblatam a *Rhodiis*
 occasionem avidè arripuit;
 & cum legatis ita constituit,
 ut *rem mari gerere* illis sua-
 deret; ipse, non minora ho-
 stibus detrimenta se terra il-
 laturum, polliceretur. Hæc

sunt causæ, hoc principium
 belli, quod Rhodii cum By-
 zantiis gesserunt.

50. Iam *Byzantii* per ini-
 tia quidem strenue bellum
 faciebant; dum & a parti-
 bus suis *Achaum* stare con-
 fidunt, & accito e Mace-
 donia *Tibate*, Prusias, quem
 metuebant, belli metum ac
 periculum vicissim se allatur-
 os sperant. Nam *Prusias*,
 animi sui impetum illum fe-
 cutus de quo diximus, By-
 zantios bello aggressus, *Hie-
 ron* ad introitum freti situm
 illis

3 στόματος ἱερὸν· (ὁ Βυζάντιοι μικροῖς ἀνώτερον χρό-
 νοις μεγάλων ἀνησάμενοι χρημάτων ἐσφτερίσαντο,
 διὰ τὴν εὐκαιρίαν τοῦ τόπου· βουλευμένοι μηδεμίαν
 ἀφορμὴν μηδὲν καταλιπεῖν, μήτε κατὰ τῶν εἰς τὸν
 Πόντον πλεόντων ἐμπορέων, μήτε περὶ τοὺς δούλους,
 4 καὶ τὰς ἐξ αὐτῆς τῆς θαλάττης ἐργασίας.) παρεί-
 λετο δὲ καὶ τὴν ἐπὶ τῆς Ἀσίας χώραν, ἣν κατεῖχον
 5 Βυζάντιοι τῆς Μυσίας πολλοὺς ἤδη χρόνους. Οἱ δὲ Rhodio-
 ῥόδιοι, πληρώσαντες ναῦς ἐξ, ἅμα δὲ ταύταις πα-
 ρὰ τῶν συμμάχων προσλαβόντες τέτταρας, καὶ
 ναύαρχον προχειρισάμενοι Ξενοφάντον, ἔπλεον ἐφ'
 6 Ἐλhesπόντου δέκα ναυσί. καὶ ταῖς μὲν λοιπαῖς ἐρ-
 μούντες περὶ Σηστὸν, ἐκάλυον τοὺς πλεόντας εἰς
 τὸν Πόντον· μιᾷ δ' ἐκπλεύσας ὁ ναύαρχος, κατε-
 πείραζε τῶν Βυζαντίων, εἰ πως ἤδη μεταμέλειτο,
 7 καταπεπληγμένοι τὸν πόλεμον. τῶν δ' οὐ προσε-
 χόντων, ἀπέπλευσε· καὶ, παραλαβὼν τὰς λοιπὰς
 Η 5 ναῦς,

6. ὁρμούντες συνεκί. Περιεῖται τὸν ποταμὸν ὁρμούντες.

illis ademit: quod quidem
 ipsi paucis ante annis, ma-
 gna pecuniae vi emtum, pro-
 pter opportunitatem loci,
 acquisiverant; nemini sub-
 sidium ullum aut refugium re-
 licturi, nec eis qui mercan-
 di causa in Pontum naviga-
 rent, nec qui mancipia inde
 peterent, denique ne eis qui-
 dem qui piscatoriam in illo
 mari exercerent. Ademit
 praeterea iisdem *Prusias* eam
Mysia partem, quam in Asia
 a longo jam tempore Byzan-
 tii tenuerant. *Rhodium*, sex

navibus instructis, quatuor
 item aliis sociorum acceden-
 tibus, decem navium classe,
 cui *Xenophantus* praefece-
 runt, Hellespontum petunt.
 Ibi reliquae, in ancoris stan-
 tes circa Sestum, navigatio-
 nem Pontum versus impe-
 diebant: unam nanarchus
 abducit ad tentandos Byzan-
 tiorum animos, ecquid, tan-
 to belli apparatu territi, con-
 silium mutarent. Qui quum
 rationem ejus nullam habe-
 rent, abiit Xenophantus;
 ceterisque assumentis navibus,
 Rhodum

OL. 139. 4. ναῦς, ἀπῆρε πάσαις εἰς τὴν Ῥόδον. Οἱ δὲ Βυζάν-
τιοι πρὸς τε Ἀχαιοὺς ἔπεμπον, ἀξιούντες βοηθεῖν.
Tibatas ἐπὶ τε τὸν Τιβοίτην ἐξαπέστειλον τοὺς ἄξοντας
patruus
Prusiam. αὐτὸν ἐκ τῆς Μακεδονίας. ἐδόκει γὰρ οὐχ ἥτιον ἢ 9
Βιθυνῶν ἀρχὴν Τιβοίτην καθήκειν ἢ Προυσία, διὰ τὸ
πατέρες ἀδελφὸν αὐτὸν ὑπάρχειν τῷ Προυσία.
Οἱ δὲ Ῥόδιοι, θεωροῦντες τὴν τῶν Βυζαντίων ὑπό-
στασιν, πραγματικῶς διανοήθησαν πρὸς τὸ καδι-
κέσθαι τῆς προθέσεως.

LI. Ὁρῶντες γὰρ, τὸ συνέχον τοῖς Βυζαντίοις τῆς
ὑπομονῆς τοῦ πολέμου, κείμενον ἐν ταῖς κατὰ τὸν
Ἀχαιοὺς ἐλπίσι· θεωροῦντες δὲ, τὸν πατέρα τοῦ
Ἀχαιοῦ κατεχόμενον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, τὸν δ' Ἀχαιὸν
περὶ πλείστου ποιοῦμενον τὴν τοῦ πατρὸς σωτηρίαν·
ἐπεβάλλοντο πρεσβεύειν πρὸς τὸν Πτολεμαῖον, καὶ
παραιτεῖσθαι τὸν Ἀνδρόμαχον· καὶ πρότερον μὲν ἐκ
παρέργου τοῦτο πεποιηκότες, τότε δὲ ἀληθινῶς
σπεύ-

LI. 1. τοῦ Ἀχαιοῦ. τὸν Ἀχαιοῦ Flor.

Rhodom cum universa classe
est reversus. Byzantii in-
terea & ad *Achaum* misē-
runt, qui auxilia poscerent;
& ad *Tibaten*, qui ipsum e
Macedonia adducerent. Exi-
stimabatur enim, Bithyno-
rum regnum pari jure ad *Ti-
baten* pertinere, atque ad
Prusiam, cujus ipse patruus
erat. At *Rhodii*, ubi con-
stantem hanc fiduciam By-
zantium cernunt, follet-
tem rationem excogita-
runt perficiendi quod opta-
bant.

51. Animadvertentes enim,
Byzantium constantiam
circa belli negotium eo præ-
cipue niti, quod in *Achao*
spes locatas habebant: quum
non ignorarent, Achæi pa-
trem captivum Alexandriæ
detineri, cujus libertatem
atque salutem maximi ipse
æstimaret; consilium inie-
runt legationis ad Ptole-
mæum mittendæ, qua *An-
dromachum* condonari sibi
peterent. Atque id ipsum
quidem jam & antea, nec
tamen tam professio studio,
sece-

σπεύδοντες ὑπὲρ τοῦ πράγματος, ἵνα προσενεγκά-^{A.V. 534.}
 μνοι πρὸς τὸν Ἀχαιὸν τὴν χάριν ταύτην, ὑπό-
 χρεων αὐτὸν ποιήσωνται πρὸς πᾶν τὸ παρακαλού-
 ζμενον. Ὁ δὲ Πτολεμαῖος, παραγενομένων τῶν πρέσ-^{A. Ptole-}
 βων, ἐβουλεύετο μὲν παρακατέχευεν τὸν Ἀνδρόμα-^{mpo de-}
 χον, ἐλπίζων αὐτῷ χρησέσθαι πρὸς καιρὸν, διὰ τὸ ^{precantur Rhodii.}
 τά τε πρὸς τὸν Ἀντίοχον ἄκριτα μένειν αὐτῷ, καὶ
 τὸ τὸν Ἀχαιὸν, ἀναδεδεχότα προσφάτως αὐτὸν
 βασιλεία, πραγμάτων ἔσθαι κύριον ἰκανῶν τινων.
 ἦν γὰρ Ἀνδρόμαχος, Ἀχαιοῦ μὲν πατρὸς, ἀδελφὸς
 δὲ Λαοδίκης, τῆς Σελεύκου γυναικὸς. οὐ μὴν, ἀλλὰ
 προσκλίνων τοῖς Ῥοδίοις ὁ Πτολεμαῖος κατὰ τὴν
 ὅλην αἵρεσιν, καὶ πάντα σπεύδων χαρίζεσθαι, συνε-
 χώρησε καὶ παρέδωκε τὸν Ἀνδρόμαχον αὐτοῖς ἀπο-
 κομίζεν ὡς τὸν υἱόν. Οἱ δ', ἐπιτελεσάμενοι τοῦτο,
 καὶ προσεπιμετρήσαντες τοῖς περὶ τὸν Ἀχαιὸν τι-
 μάς τινας, παρέειλοντο τὴν ὅλως χρεεστάτην ἐλπίδα
 τῶν

3. ἐβουλεύετο. ἐβούλετο Ang. Reg. A. Ibid. καὶ τὸ τὸν Ἀχ. καὶ
 τῷ τὸν edd. ex Bau.

fecerant; nunc vero in eam
 curam serio incubuerunt: ut
 hoc beneficio Achæum de-
 meriti, obnoxium sibi illum
 redderent ad omnia quæ po-
 stularent. *Ptolemaeus*, ubi
 venerunt legati, deliberavit
 quidem secum, annon reti-
 nendus esset Andromachus;
 sperans, magno illum sibi
 tempore suo fore usui; quo-
 niam nec dum ei controver-
 siæ, quam habuerat cum An-
 tiocho, finis erat impositus;
 & Achæus, qui nuper regem
 se declaraverat, magnum in

utramque partem momen-
 tum asferre poterat. Erat
 enim *Andromachus* Achæi
 quidem pater, *Laodiceæ* ve-
 ro frater, conjugis Seleuci.
 Verumtamen, tota volunta-
 te in Rhodios inclinans *Pto-*
lemaeus, atque omnibus re-
 bus gratum facere illis cu-
 piens, petitioni Rhodiorum
 adnuit, Andromachumque
 ipsis tradidit, ut illum filio
 restituerent. Qua re im-
 petrata, nonnullis insuper
 honoribus *Achæo* decretis,
 Rhodii spem Byzantiis, qua
 pluri-

Ol. 139. 4. τῶν Βυζαντιῶν. Συνεκύρησε δὲ τι καὶ ἕτερον τοῖς 7
 Tibertus in reditu moritur. Βυζαντίοις ἄτοπον. ὁ γὰρ Τιβοΐτης, καταγόμενος
 ἐκ τῆς Μακεδονίας, ἔσφηλε τὰς ἐπιβολὰς αὐτῶν,

μεταλλάξας τὸν βίον. αὐὶ συμβάντες, οἱ μὲν Βυζάν- 8
 τιοὶ ταῖς ὁρμαῖς ἀνέπεσον· ὁ δὲ Περυσίας, ἐπιβῶ-
 δις ταῖς πρὸς τὸν πόλεμον ἐλπίσιν, ἅμα μὲν αὐ-
 τὸς ἀπὸ τῶν κατ' Ἀσίαν μερῶν ἐπολέμει, καὶ
 προσέκειτο τοῖς πράγμασιν ἐνεργῶς· ἅμα δὲ τοὺς
 Θρακίας μιδωσάμενος, οὐκ εἶα τὰς πύλας ἐξίεναι
 τοὺς Βυζαντίους ἀπὸ τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην μερῶν.
 Οἱ δὲ Βυζάντιοι, τῶν σφετέρων ἐλπίδων ἔψευσμένοι, 9
 τῷ πολέμῳ πονοῦντες πανταχόθεν, ἐξαγωγὴν πε-
 ριέβλεπον εὐσχήμονα τῶν πραγμάτων.

LII.
 Cavarus
 rex Gal-
 lorum
 pacem
 conciliat.

Καυάρου δὲ, τοῦ τῶν Γαλατῶν βασιλέως, πα-
 ραγενομένου πρὸς τὸ Βυζάντιον, καὶ σπουδάζον-
 τος διαλύσαι τὸν πόλεμον, καὶ διέχοντος τὰς χεῖ-
 ρας φιλοτιμῶς, συνεχώρησαν τοῖς παρακαλουμέ-
 νοις, ὅ τε Περυσίας, οἱ τε Βυζάντιοι. Πυθόμενοι 12

δὲ

plurimum illi nisi erant, ad-
 emerunt. Sed & alia quo-
 que res tunc incidit, parum
 opportuna Byzantiis. *Ti-
 bates* enim, dum in patriam
 ex Macedonia reducitur, fa-
 cto functus, morte sua con-
 filia ipsorum vehementer
 conturbavit. Quo casu isti
 Byzantii, animos desponde-
 runt: *Prusias* vero, nova
 spe ad bellum accensus,
 simul ipse ab Asiæ partibus
 bellum intendere, & rem
 acriter gerere: simul per
Thracas, mercede condu-

ctos, Byzantios impedire,
 quo minus ab Europæ par-
 tibus pedem porta possent
 efferre. Quare *Byzantii*,
 quos omnes suæ spes dese-
 cerant, undique vexati bel-
 lo, honestum aliquem rerum
 exitum circumspiciebant.

52. Eo tempore quum rex
Cavarus Byzantium venisset,
 cuperetque bellum dirimere,
 & ingenti studio operam
 suam interponeret, petiti-
 oni illius locum utrique, &
Prusias & *Byzantii*, dede-
 runt. *Rhodii*, *Cavari* stu-
 dium

δὲ Ῥόδιοι τὴν τε τοῦ Καυάρου σπουδὴν, καὶ τὴν ἐν-^{A.V. 534}
 τρεπὴν τοῦ Προυσίου· σπουδάζοντες δὲ καὶ τὴν αὐ-
 τῶν πρόθεσιν ἐπὶ τέλος ἀγαγῆν· πρεσβευτὴν μὲν
 Ἀριδικὴν προεχειρίσαντο πρὸς τοὺς Βυζαντίους,
 Πολεμοκλῆν δὲ τρεῖς ἔχοντα τριήρεις ὁμοῦ συναπέ-
 στειλαν· βουλόμενοι, τὸ δὴ λεγόμενον, καὶ τὸ δόρυ ^{Hasla}
 καὶ τὸ κηρύκειον ἅμα πέμπειν πρὸς τοὺς Βυζαν-^{simul &}
 τίους. Ἐπιφανέντων δὲ τούτων, ἐγένοντο διαλύσεις,
 ἐπὶ Κάθωνος, τοῦ Καλληγείτονος, Ἱερομνημονεῦντος
 ἐν τῷ Βυζαντίῳ· πρὸς μὲν Ῥοδίου ἀπλᾷ· Βυζαν-^{Pax By-}
 τίους μὲν, μηδένα πράττειν τὸ διαγώγιον ^{zantio-}
 τῶν εἰς τὸν Πόντον πλεόντων· Ῥοδίου δὲ ^{tum cum}
 καὶ τοὺς συμμάχους, τούτου γενομένου, ^{Rhodiis.}
 ἐτὴν εἰρήνην ἄγειν πρὸς Βυζαντίους. πρὸς δὲ ^{Pax By-}
 Προυσίαν τοιαῦδ' ἔτινα· εἶναί Προυσίαν καὶ ^{zantio-}
 ζαντίοις εἰρήνην καὶ φιλίαν εἰς τὸν ἅπαν-^{tum cum}
 τὰ ^{Prusia.}

LII. 2. δὲ Ῥόδιοι. τοῖς Ῥοδίοις *Vat. Flor.* quod ex d' οἱ Ῥόδιοι
 fortasse depravatum est. 3. καὶ τὸ δόρυ. ἅμα καὶ δόρυ *Bav.* & in
 sqq. omittit ἅμα.

diū ut resciverunt, & quan-
 tum illi Prusias tribueret;
 cum nihilo minus destinata
 perficere averent; legatum
 quidem Ardicem ad Byzan-
 tios decreverunt, sed & Po-
 lemoclem cum tribus trire-
 mibus una proficisci jussē-
 runt: volentes, sicut pro-
 verbio dicitur, *haslam simul*
& caduceum Byzantiis mit-
 tere. Horum superventu
 pax convenit: quo tempore
 Byzantii Hieromnemon erat
 Cothōn, Calligitōnis filius.

Et cum Rhodiis quidem pax
 simpliciter facta in hæc ver-
 ba: *Ne Byzantium*
populus portorii no-
mine quidquam ab ul-
lo eorum exigeret, qui
in. Pontum navigant.
Hoc si fieret, populum
Rhodium, ipsorum
que socios, cum By-
zantiis pacem serva-
turos. Cum rege vero
Prusia hisce legibus: *Pru-*
sia & populo Byzan-
tiorum pax & amicitia

Ol. 139. 4. τα χρόνον. μὴ στρατεύειν δὲ μήτε Βυζαν-
 Pax By-
 zantio-
 rum cum
 Prussia. *τίους ἐπὶ Προυσίαν τρέπω μηδενί, μήτε*
Προυσίαν ἐπὶ Βυζαντίους· ἀποδοῦναι δὲ
Προυσίαν Βυζαντίοις τὰς τε χώρας, καὶ
τὰ Φρουρία, καὶ τοὺς λαοὺς, καὶ τὰ πολε-
μικὰ σώματα χωρὶς λύτρων, πρὸς δὲ τού-
τοις τὰ πλοῖα τὰ κατ' ἀρχαῖς ληφθέντα
τοῦ πολέμου, καὶ τὰ βέλη τὰ καταληφθέν-
τα ἐν τοῖς ἐρύμασιν, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ξύ-
λα, καὶ τὴν λιθείαν, καὶ τὸν κέραμον τὸν
ἐκ τοῦ ἱεροῦ χωρίου. Ὁ γὰρ Προυσίας, ἀγω-
νιῶν τὴν τοῦ Τιβοΐτου κἀδόδον, πάντα καθεῖλε τὰ
δοκοῦντα τῶν Φρουρίων εὐκαίρως πρὸς τι κείδαι.
ἐπαναγκάσαι δὲ Προυσίαν καὶ, ὅσα τινὲς
τῶν Βιθυνῶν εἶχον ἐκ τῆς Μυσίας χώρας,
τῆς ὑπὸ Βυζαντίους τατλιομένης, ἀποδοῦ-
ναι

7. καταληφθέντα ἐν. *Alext præpositio a libris, quam ex conjec. re-*
cepit (asau). Ibid. λιθείαν. Sic emendavit Casaub. αἰθίαν Bav.
Reg. B. C. αἰθίαν Vat. Flor. Aug. Reg. A.

tia in perpetuum esto. Neque Byzantii Pru-
siam infesto exercitu
ullo modo invadunto,
neque Prusias populum
Byzantiorum. Agros,
castella, populos, &
bello capta mancipia
sine pretio Prusias By-
zantiis reddito: item
naves per initia belli
captas, & quidquid te-
lorum in munitionibus
fuerit repertum: ad
hæc, materiam, mar-
mora, lateres, & te-
gulas ex Hiero oppido
ablatas. Rex enim Pru-
sias, Tibœtæ adventum me-
tuens, omnia castella, in
quibus aliqua videbatur esse
ad res bello gerendas op-
portunitas, demolitus erat.
Sed &, quæcumque Bi-
thynorum nonnulli de
Byzantiorum agro in
Mysia ad se rapuissent,
ea ut agrorum culto-
ribus reddantur, Pru-
sias Bithynos cogito.

Hoc

ιοναι τοῖς γεωργοῖς. Ὁ μὲν οὖν Ῥοδίοις καὶ Πρου-
σία πρὸς Βυζαντίους συστάς πόλεμος τοιαύτας
ἔλαβε τὰς ἀρχὰς καὶ τὸ τέλος.

Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τούτον Κνώσσιοι, πρεσβεύ-
σαντες πρὸς Ῥοδίους, ἔπεισαν, τὰς τε μετὰ Πολε-
μοκλέους ναῦς, καὶ τρεῖς τῶν ἀφραάκτων πρεσκατα-
σπάσαντας, αὐτοῖς ἀποστείλαι. γενομένου δὲ τού-
του, καὶ τῶν πλοίων ἀφικομένων εἰς τὴν Κρήτην,
καὶ ἔχόντων ὑποψίαν τῶν Ἐλευθερναίων, ὅτι τὸν
πολίτην αὐτῶν Τίμαρχον οἱ περὶ τὸν Πολεμοκλῆν
χαριζόμενοι τοῖς Κνωσσίοις ἀνηρέκασιν· τὸ μὲν πρῶ-
τον ῥύσια κατήγισλαν τοῖς Ῥοδίοις, μετὰ δὲ ταῦτα
3 πόλεμον ἐξήνεγκαν. Περιέπεσον δὲ καὶ Λύττιοι βρα-
χὺ πρὸ τούτων τῶν καιρῶν ἀνηκέστῳ συμφορᾷ.
καθόλου γὰρ τὰ κατὰ τὴν σύμπασαν Κρήτην ὑπῆρ-
4 χεν ἐν τοιαύτῃ τινὶ τότε καταστάσει. Κνώσσιοι,
συμφρονήσαντες Γορτυνίοις, πᾶσαν ἐποίησαντο τὴν
Κρήτην

LIII. 1. Κνώσσιοι. *Plerique ex libris nostris constanter dant Κνώσσιοι.*
2. Πολεμοκλῆν. Πολεμουκλῆ *Vat. Flor.* 4. ἐποίησαντο. *Alii*
υἱοῖς ἐποίησαν.

Hoc igitur modo & suscep-
tum & confectum est bel-
lum Rhodiorum & Prusiae
cum Byzantiis.

53. Eodem fere tempore
Cnosii, missa ad Rhodios le-
gatione, ab his impetrarunt,
ut & classem cui praeerat
Polemocles, & tria insuper
aphracta, ob id ipsum in ma-
re deducta, sibi mitterent.
Quo facto, ubi naves in Cre-
tam venerunt, *Eleuthernai*,
suspicati occisum civem suum

Timarchum a Polemocle in
gratiam Cnosiorum, primo
praedam capiendi a Rhodiis
jus suis esse edixerunt: dein-
de bellum etiam intulerunt.
Lyttiis quoque, non multo
prius quam haec continge-
rent, immedicabilis calami-
tas accidit. Erat enim, ut
summam dicam, *universae*
CRETAE hujusmodi fere
tunc status. *Cnosii* & *Gor-
tynii*, conspiratione inter se
facta, totam Cretam, unica
Lyttio.

9 συμμαχίαν. οὗ γενομένου, παραυτίκα τῶν Γορτυνίων A.V. 534. οἱ πρεσβύτεροι, καταλαμβανόμενοι τὴν ἄκρην, εἰσάγονται τοὺς τε Κνωσσίους καὶ τοὺς Αἰτωλοὺς· καὶ τοὺς μὲν ἐξέβαλον, τοὺς δὲ ἀπέκτειναν τῶν νέων, τὴν δὲ πόλιν ἐνεχέρισαν τοῖς Κνωσίοις.

Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς Λυττίων ἐξαδευ- LIV.
κώτων εἰς τὴν πολεμίαν πανδημεῖ, συνησάσαντες οἱ ^{Lytus a}Κνωσσιοὶ τὸ γεγονός, καταλαμβάνονται τὴν Λύττιον, ^{Cnosiiis}
^{diruitur.} εἰρημὸν οὖσαν τῶν βοηθησόντων· καὶ τὰ μὲν τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας εἰς Κνωσσὸν ἀπέπεμψαν, τὴν δὲ πόλιν ἐμπρήσαντες καὶ κατασκάψαντες καὶ λαβη-
3 σάμενοι κατὰ πάντα τρόπον, ἐπανῆλθον. οἱ δὲ Λύττιοι παραγενόμενοι πρὸς τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς ἐξοδίας, καὶ συνθεασάμενοι τὸ συμβεβηκός, οὕτω περιπαθεῖς ἐγένοντο ταῖς ψυχαῖς, ὥστε μὴδ' εἰσελ-
4 θεῖν μηδὲνα τολμῆσαι τῶν παρόντων εἰς τὴν πατρί-
δα· πάντες δὲ περιπορευθέντες αὐτὴν κύκλῳ, καὶ παλαίῃς ἀνοιμώζαντες, καὶ κατολοφυρέμενοι τὴν τε
τῆς

arcessiunt. Quod ubi factum, illico seniores *Gortyniorum*, arce occupata, *Cnosiiis*que & *Aetolis* in urbem introdu-
xis, e juventute alios ur-
be ejiciunt, alios occidunt, suamque *Cnosiiis* urbem tra-
dunt.

54. Per idem vero tempus quum in hostilem agrum co-
pias omnes suas *Lyttii* edu-
xissent; *Cnosii*, hac expedi-
tione cognita, *Lyttum* op-
pidum omni vacuum præ-
sidio occupant: & liberis
Polybii Histor. T. II.

conjugibusque *Lyttiorum* *Cnosium* missis, urbem in-
cendunt, diruunt, omnique
maleficio in eam sæviunt;
atque ita ad suos redeunt.
Lyttiis ab expeditione ad
suam urbem reversis, ubi
casum illius vident, tanta
commiseratio luctusque ani-
mos subiit, ut ne pedem qui-
dem inferre in suam patriam
quisquam illorum sustinue-
rit; sed omnes, lustrato il-
lius ambitu, multis ejulati-
bus & planctibus suam pa-
triamque

Ol. 139. 4. τῆς πατρίδος καὶ τὴν αὐτῶν τύχην, αὖθις ἐξ ἀνα-
 στροφῆς ἐπανῆλθον εἰς τὴν τῶν Λαμπαίων πόλιν.
 Lamprei φιλανθρώπως δὲ αὐτοὺς καὶ μετὰ πάσης προθυ-
 Lyttios. μίας τῶν Λαμπαίων ὑποδεξαμένων, οὗτοι μὲν, ἀντὶ
 πολιτῶν ἀπόλοιτο ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ καὶ ξένοι γεγονότες,
 ἐπολέμουν πρὸς τοὺς Κνωσσίους ἅμα τοῖς συμμα-
 χοις. Λύττος δ', ἡ Λακεδαιμονίων μὲν ἄποικος
 οὖσα, καὶ συγενὴς Ἀθηναίων, ἀρχαιοτάτῃ δὲ τῶν
 κατὰ Κρήτην πόλεων, ἄνδρας δ' ὁμολογουμένως ἀρί-
 στοὺς αἰεὶ τρέφουσα Κρηταίων, οὕτως ἄεθρον καὶ πα-
 ραλόγως ἀνηγάδα.

LV. Πολυρρήνιοι δὲ καὶ Λαμπαῖοι, καὶ πάντες οἱ τού-
 Cnossio- των σύμμαχοι, θεωροῦντες τοὺς Κνωσσίους ἀντεχο-
 rum focii μένους τῆς τῶν Αἰτωλῶν συμμαχίας, τοὺς δ' Αἰτω-
 Aetoli. λους ὀρῶντες πολεμίους ὄντας τῷ τε βασιλεῖ Φι-
 λίπῳ καὶ τοῖς Ἀχαιοῖς, πέμπουσι πρέσβεις πρὸς
 τε τὸν βασιλέα καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς, περὶ βοηθείας
 καὶ

LIV. 6. *Vocab. Ἀθηναίων, quod ignorant vulgo omnes, adjeci ex con-
 ject. Gronovii.*

trique fortunam profecuti, in *Lampacorum* urbem retro itinere converſo, ſeſe conferrent. Ab his humaniter & ſingulari benignitate ſufcepti *Lyttii*, unius diei ſpatio & extorres urbe ſua amiſſa, & hoſpites atque inquilini in aliena facti, cum fociiſus adverſus *Cnoſſios* bellum gerebant. *Lyttus* vero, quæ colonia *Lacedæmoniorum* erat, & cognatione cum Athenienſibus conjuncta, omnium *Cretæ* urbium

antiquiſſima, civium educa- trix qui ſine controverſia ceteris *Cretenſibus* ſemper præſtabant, ita inopinato deleta & oculis hominum eſt erepta.

55. *Polyrrhenii* vero & *Lampai*, omnesque horum focii, animadvertentes *Cnoſſios* uti auxiliis *Aetolorum*, quos hoſtes eſſe intelligebant cum regis *Philippi* tum *Achæorum*; & ad hos & ad illum de ferenda ope, & amicitia invicem jungenda, legatos

καὶ συμμαχίας. Οἱ δ' Ἀχαιοὶ καὶ Φίλιππος εἰς τε ^{A.V. 534.}
 τὴν κοινὴν συμμαχίαν αὐτοὺς προσεδέξαντο, καὶ ^{Polyrrhenii &}
 βοήθειαν ἐξαπέστειλαν, Ἰλλυριοὺς μὲν τετρακοσίους, ^{Lampai}
 ὧν ἦγετο Πλάτωρ, Ἀχαιοὺς δὲ διακοσίους, Φωκίους ^{focieta-}
 ζέκατόν. οἱ καὶ, παρ' αὐτοῖς, μεγάλην ἐποίησαντο ^{tem in-}
 ἐπίδοσιν τοῖς Πολυρρήνιοις καὶ τοῖς τούτων συμμα- ^{eunt cum}
 χείοις. πάντες γὰρ ἐν βραχεῖ χρόνῳ ταχέως κατα- ^{Philippo}
 στήσαντες τοὺς τ' Ἐλευθερναίους καὶ Κυδωνιάτας, ^{& Achziz.}
 ἔτι δὲ τοὺς Ἀπτεραίους, ἠνάγκασαν ἀποστάντας
 τῆς τῶν Κνωσσιῶν συμμαχίας κοινωνῆσαι σφίσι τῶν
 αὐτῶν ἐλπίδων. Τούτων δὲ γενομένων, ἐξαπέστει-
 λαν Πολυρρήνιοι μὲν, καὶ μετὰ τούτων οἱ σύμμαχοι,
 Φίλιππος καὶ τοῖς Ἀχαιοῖς πεντακοσίους Κρήτας·
 Κνωσσιοὶ δὲ μικρῷ πρότερον ἐξαπεστάλκεισαν χι-
 λίους τοῖς Αἰτωλοῖς. οἱ καὶ συνεπολέμουν ἀμφοτέ-
 ροις τὸν ἐνεστῶτα πόλεμον. Κατελάβοντο δὲ καὶ ^{Gortynii}
 τὸν λιμένα τῶν Φαιστίων οἱ τῶν Γορτυνίων Φυγάδες· ^{exules.}
 ὁμοίως δὲ καὶ τὸν αὐτῶν τῶν Γορτυνίων λιμένα πα-

I 2

ραβό-

IV. 2. Πλάτων. Πλάτων *Aug.*
ἐν τῇ περὶ τῆς ψυχῆς οὐσίας.

6. Φαιστίνων. Φαιστίνων *dant li-*
brum nostri p. 200.

legatos mittunt. *Achai & Philippus* acceptis in communem societatem suppetias mittunt, *Illyrios* quadringentos, duce *Platore*; *Achæos* ducentos; *Phocenses* centum. Quorum adventu magnum res *Polyrrheniorum* & sociorum incrementum ceperunt. Brevi enim tempore conclusos intra moenia sua *Eleuthernæos*, *Cydoniatas*, & *Apteraeos*, renunciare *Cnossiorum* socie-

tati, & eandem secum fortunæ aleam subire, coegerunt. Quo facto *Polyrrhenii* eorumque socii *Philippo* & *Achæis* *Cretas* quingentos subsidio miserunt: jam enim aliquanto prius *Cnossii* mille e suis ad *Aetolos* miserant. Ita *Cretensium* opera ad instans bellum & hi & illi sunt usi. Inter hæc *Phaestiorum* portum occupant *Gortyniorum* exules; qui etiam urbis suæ *Gortynæ* portum

Ol. 139. 4. ραβδῶλως διακαταῖχον· καὶ προσεπολέμουν, ἐκ τούτων ἐρμώμενοι τῶν τόπων, ταῖς ἐν τῇ πόλει. Τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν Κρήτην ἐν τούτοις ἦν.

LVI. Bellum Mithridatis cum Sinopensibus. Περὶ δὲ τοὺς καιροὺς τούτους καὶ Μιθριδάτης ἐξήνεγκε Σινωπεῦσι πόλεμον· καὶ τις οἶον ἀρχὴ τότε καὶ πρόφασις ἐγένετο τῆς ἐπὶ τὸ τέλος ἀχθείσης αὐτυχίας Σινωπεῦσιν. εἰς δὲ τὸν πόλεμον τεῦτον² πρεσβευσάντων αὐτῶν πρὸς Ῥοδίους, καὶ παρακαλούντων βοηθεῖν, ἔδοξε τοῖς Ῥαδίοις προσχερῖσασθαι τρεῖς ἄνδρας, καὶ δοῦναι τούτοις δραχμῶν δεκατίσσερας μυριάδας· τοὺς δὲ, λαβόντας, παρασκευάσαι τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν ἐπιτιθεῖσαι τοῖς Σινωπεῦσι. οἱ δὲ κατασταθέντες, ἡτοίμασαν οἴνου κεράμια μύ-³ρια, τριχὸς ἐργασμένης τάλαντα τριακόσια, νύμφων ἐργασμένων ἑκατὸν τάλαντα, πανοπλίας χιλίας, χρυσοῦς ἐπισήμους τρισχιλίους, ἔτι δὲ λιθοφόρους τέτταρας, καὶ πρὸς, τοὺς ἀφέτας τούτοις.

ἃ καὶ

LVI. 3. καὶ πρὸς. Caret πρὸς Vat. U cum hoc Flor. U Reg. B. C.

portum mira audacia in sua retinebant potestate; iisque locis belli arcibus uli, cum iis qui erant in urbe bellum gerebant. Et in Creta quidem status rerum hic fuit.

56. Circa eadem vero tempora etiam Mithridates bellum Sinopensibus intulit: ceperuntque ejus calamitatis, quam ad extremum experti sunt Sinopenses, quasi fundamenta tunc jaci & occasiones nasci. Quum autem de auxilio ad hoc bellum legatos, ad Rhodiorum populum

misissent, tres viri constituti sunt a Rhodiis, quibus centum quadraginta drachmarum millia attribuerunt, ut ex ea summa Sinopensibus necessaria pararent. Igitur tres viri doliorum vini decem millia compararunt; capilli præparati talenta trecenta; nervorum præparatorum talenta centum; armaturas mille; aureorum signatorum tria millia; ad hæc quatuor balistas saxa emittentes, & viros simul qui his recte uti scirent.

Quibus

4^α καὶ λαβόντες οἱ τῶν Σινωπέων πρέσβεις, ἐπανῆλ-^{Λ. V. 534.}

θον. ἦσαν γὰρ οἱ Σινωπεῖς ἐν ἀγῶνι, μὴ πολιορκεῖν
σφᾶς ὁ Μιθριδάτης ἐγχειρήσῃ, καὶ κατὰ γῆν καὶ
κατὰ θάλατταν· διὸ καὶ τὰς παρασκευὰς πρὸς
5 τοῦτο τὸ μέρος ἐποιεῦντο πάσας. Ἡ δὲ Σινώπη ^{Situs Sinopes.}

κεῖται μὲν ἐν ταῖς δεξιαῖς μέρεσι τοῦ Πόντου παρὰ
τὸν εἰς Φάσιν πλοῦν· οἰκεῖται δὲ ἐπὶ τινος χερσβόνη-
σου προτενύσης εἰς τὸ πέλαγος· ἥς τὸν μὲν αὐχέ-
να τὸν συνάπτοντα πρὸς τὴν Ἀσίαν, (ὅς ἐστιν αὐ-
τῶν δυοῖν σταδίων,) ἡ πόλις ἐπικειμένη διακλείει
6 κυρίως. τὸ δὲ λοιπὸν τῆς χερσβόνης πρὸκειται μὲν
εἰς τὸ πέλαγος· ἔστι δ' ἐπίπεδον καὶ πανευφρόδον
ἐπὶ τὴν πέλιν, κύκλω δ' ἐκ θαλάττης ἀπότομον,
καὶ δυσπρεσόρμιστον, καὶ παντελῶς ὀλίγας ἔχον
7 πρεσβάσεις. Διόπερ ἀγωνιῶντες οἱ Σινωπεῖς, μὴ
ποτε κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς Ἀσίας πλευρὰν ὁ Μιθρι-
δάτης συστησάμενος ἔργα, καὶ κατὰ τὴν ἀπέναντι

I 3

ταύτης

4. ἀγῶνι. ἀγωνίῃ malim cum Erneſt.

Quibus rebus acceptis, le-
gati Sinopensium domum
redierunt. Erant enim id
temporis *Sinopenſes* in me-
tu, ne terra marique obside-
re ipsos *Mithridates* aggre-
deretur: propterea appara-
tus etiam omnes suos ad il-
lum metum referebant. Est
autem **SINOPÆ** ad illud
Ponti latus sita, quod a dex-
tra habent qui ad Phasim na-
vigant; in peninsula quadam
sita, quæ longe in mare pro-
minet. Illius peninsulae fau-
ces, (æt duo, non amplius,

patent stadia;) quibus Asiæ
conjungitur, urbs ista, po-
sita in medio, plane interfe-
pit. Reliqua peninsula pars
in altum procurrit, ubique
plana, & ex qua facillime in
urbem fieri impetus queat:
sed extrema loca ad mare
circumcirca prærupta sunt,
ad quæ difficillime navis
possit appellere, aditusque
omnino pauci sunt. Itaque
metuentes *Sinopenſes*, ne
Mithridates, dispositis ab ea
parte quæ Asiam spectat tor-
mentis, similiterque ab alte-
ra

Ol. 139. 4. ταύτης ὁμοίως ποιητάμενος ἀπέβασιν κατὰ θάλατταν εἰς τοὺς ὁμαλοὺς καὶ τοὺς ὑπερκειμένους τῆς πόλεως τόπους, ἐγχερήσθῃ πολιορκεῖν αὐτούς· ἐπε-8
 Sinopen- πόλεως τόπους, ἐγχερήσθῃ πολιορκεῖν αὐτούς· ἐπε-8
 fulam βάλλοντο τῆς χερσβόνης κύκλῳ τὸ νησίζον ὀχυροῦν,
 muniunt. ἀποσταυροῦντες καὶ περιχαρακκοῦντες τὰς ἐκ θαλάττης προσβάσεις· ἅμα δὲ καὶ βέλη καὶ στρατιώτας τιθέντες ἐπὶ τοὺς εὐκαίρους τῶν τόπων. ἔστι γὰρ τὸ πᾶν μέγεθος αὐτῆς οὐ πολὺ· τελέως 9
 δ' εὐκατακρέατον καὶ μέτριον. καὶ τὰ μὲν περὶ Σινώπης ἐν τούτοις ἦν.

LVII. 'Ο δὲ βασιλεὺς Φίλιππος, ἀναζεύξας ἐκ Μακεδονίας μετὰ τῆς δυνάμεως (ἐν γὰρ ταύταις ταῖς
 BELLVM SOCIALI. Ol. 140. 1. A. V. 535. ἐπιβολαῖς ἀπελίπομεν ἄρτι τὸν Συμμαχικὸν πόλε-
 Philip- μόν) ὤρμησεν ἐπὶ Θετταλίας καὶ τῆς Ἠπείρου·
 pus Ae- σπεύδων ταύτῃ ποιήσασθαι τὴν εἰσβολὴν τὴν εἰς
 toliam Aitωλίαν. Ἀλέξανδρος δὲ καὶ Δοριμαχος κατὰ τὸν 3
 petit. καιρὸν

LVII. I. ἀπελίπομεν. ἀπελίπομεν Ang. Reg. A. Ibid. εἰς Aitωλίαν. Vulgo πρὸς Aitωλ.

ra parte e regione hujus, exposito e navibus milite in loca plana & ea quæ urbi imminent, oppugnationem illius tentaret; ambitum peninsulæ, qua mari cingitur, munire instituerunt, omnesque aditus ab ea parte sudibus ac vallis præcludere: simulque tela etiam & præsidia in locis omnibus opportunis collocarunt. Est enim peninsulæ hujus universæ spatium haud adeo magnum:

& modico præsidio facile defendi ipsa potest.

57. Dum hæc Sinopæ aguntur, *Philippus* rex, cum exercitu e Macedonia profectus, (in his enim eramus, cum a *Sociali bello* orationem defleximus) in Thessaliam & Epirum duxit: habens in animo, per has regiones in *Aetoliam* facere impressionem. Eodem vero tempore *Alexander* & *Dorimachus*, proditores na-
 8i

καιρὸν τούτων ἔχοντες πρᾶξιν κατὰ τῆς τῶν Αἰγαι-
 ρατῶν πόλεως, ἀθροίσαντες τῶν Αἰτωλῶν περὶ χι-
 λίου καὶ διακοσίου εἰς Οἰάνθειαν τῆς Αἰτωλίας,
 ἢ κῆται καταντικρὺ τῆς προεξημένης πόλεως, καὶ
 πορθμεῖα τούτοις ἐτοιμάσαντες, πλοῦν ἐτήρουν
 πρὸς τὴν ἐπιβολήν. τῶν γὰρ ἡτομοληκότων τις ἐξ
 Αἰτωλίας, καὶ πλείω χρόνον διατετριφὼς παρὰ τοῖς
 Αἰγαιράταις, καὶ συντεθεωρηκὼς τοὺς φυλάττοντας
 τὴν ἀπ' Αἰγίου πυλῶνα μεθυσκομένους καὶ βραδύμως
 ἀδιζάγοντας τὰ κατὰ τὴν φυλακὴν· πλεονάκεις προ-
 βαδόμενος καὶ διαβαίνων πρὸς τοὺς περὶ Δορίμα-
 χον, ἐξεκέκλητο πρὸς τὴν πρᾶξιν αὐτοὺς, ἅτε λίαν
 σοκῆκεν ὄντας τῶν τοιούτων ἐγχειρημάτων. Ἡ δὲ
 τῶν Αἰγαιρατῶν πόλις ἔκτισται μὲν τῆς Πελοποννή-
 σου κατὰ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, μεταξὺ τῆς Αἰ-
 γιῶν καὶ Σικυωνίων πόλεως· κῆται δ' ἐπὶ λόφῳ

A. V. 535.
 Aetoli in-
 fidiantur
 Aegiræ.

Sinus
 Aegiræ.

I 4

ἐρυμνῶν

2. Οἰάνθειαν. Mendose vulgo Οἰνάνθειαν ex Βασ. 4. προβαδ. πα-
 ραβαλλόμενος suspicatus sunt Reisk. & Ernesti: & sic dant Sui-
 das & cod. Flor. Pnto & Vat.

Et qui *Aegiratarum* urbem
 ipsis tradere constituerant,
 coactis Aetolorum ad mille
 ducentos *Oeanthia*, quod est
 Aetoliæ oppidum, ex adver-
 so situm ejus quam nomina-
 vimus urbis, vectoriis etiam
 navigiis ad horum trajectio-
 nem provisus, opportunita-
 tem navigandi ad rem ex-
 sequendam opperiebantur.
 Quidam enim eorum qui ex
 Aetolia profugerant, longo
 tempore in Aegiratarum op-
 pido moratus, animadverbo

custodes ejus portæ, quæ ab
 Aegio venientibus patet, vi-
 no crapulæque indulgentes,
 negligenter admodum custo-
 dias agere; re sæpius pro-
 posita Dorimacho, quum ad
 illum ventitaret, gnarus vi-
 rum esse hujusmodi inceptis
 imprimis assuetum; ad rem
 perficiendam illum vocave-
 rat. Oppidum autem *Aegi-
 ra* situm est in ea Pelopon-
 nesi parte, quam Corinthia-
 cus sinus alluit, inter Ae-
 gium & Sicyonem; collibus
 quibus-

Ol. 140. 1. ἔρυμνῶν καὶ δυσβάτων· νέυει δὲ τῇ θέσει πρὸς τὸν Παρνασσόν, καὶ ταῦτα τὰ μέρη τῆς ἀντίπερα χώρας· ἀπέχει δὲ τῆς θαλάττης ὡς ἑπτὰ στάδια. Παραπεσόντες δὲ πλεῖστοις περὶ τὸν Δορίμαχον, 6 ἀνήχθησαν, καὶ καθορμίζονται νυκτὸς ἔτι πρὸς τὸν παρὰ τὴν πόλιν καταβρέχοντα ποταμὸν. Οἱ μὲν 7 οὖν περὶ τὸν Ἀλέξανδρον καὶ Δορίμαχον, ἅμα δὲ τούτοις Ἀρχίδαμον τὸν Πανταλέοντες υἱόν, ἔχοντες περὶ αὐτοὺς τὸ πλῆθος τῶν Αἰτωλῶν, προσέβαινοι πρὸς τὴν πόλιν κατὰ τὴν ἀπ' Αἰγίου φέρουσαν ὁδόν. ὁ δ' αὐτόμολος, ἔχων ἑκοσι τοὺς ἐπιτηδεοτάτους, 8 διανύσας ταῖς ἀνοδίαις τοὺς κρημνοὺς θαῖτον τῶν ἄλλων διὰ τὴν ἐμπειρίαν, καὶ διαδὺς διὰ τινος ὑψοῦς ὁρίας, ἔτι κοιμωμένους κατέλαβε τοὺς ἐπὶ τοῦ πυλῶνος. κατασφάζας δ' αὐτοὺς, ἀκμὴν ἐν ταῖς καί-9 ταις ὄντας, καὶ διακόψας τοῖς πελέκεσι τοῖς μοχλοῦς, ἀνέφαινε τοῖς Αἰτωλοῖς τὰς πύλας. οἱ δὲ, 10 παρασπεσόντες ἀπερηνήτως, λαμπρῶς ἐχρήσαντο τοῖς

Aetoli
proditio-
ne ca-
piunt Ae-
giram.

quibusdam imposita egregie munitis & inaccessibleibus. Spectat ejus situs Parnassum & vicina loca in opposita continenti; distatque a mari stadia septem. Igitur Dorimachus, navigationi opportunum tempus nactus, oram solvit; & dum adhuc nox erat, naves in statione locat prope amnem, qui oppidum præterlabitur. Mox Alexander & Dorimachus, & una cum his Archidamus, Pantaleontis filius, manum Aetolorum secum habentes, ur-

bem ab ea parte qua Aegio iter est, adoriuntur. Transfuga vero cum expeditissimis viginti militibus, deviis calibus propter locorum peritiam ceteris citius præcipientia emensus, & per quemdam aquæductum clam urbem ingressus, custodes portæ adhuc dormientes invenit. Quibus occisis dum adhuc in lectis jacent, disfraetis vestibus securium ictibus, portas Aetolis patefecit. Illi, postquam inopinato irrupissent in urbem, jam pro

τοῖς πρᾶγμασιν. ὃ καὶ παραίτιον ἐγένετο τοῖς μὲν A.V. 535.
 Αἰγυρᾶταις τῆς σωτηρίας, τοῖς δ' Αἰτωλοῖς τῆς
 11 ἀπώλειας. ὑπολαμβάνοντες γὰρ τοῦτο τέλος εἶναι
 τοῦ κατασχεῖν ἀλλοτρίαν πόλιν, τὸ γενέσθαι τῶν
 πυλῶνων ἐντὸς, τοῦτον τὸν τρόπον ἐχρῶντο τοῖς
 πρᾶγμασι.

Διὸ καὶ βραχὺν παντελῶς χρόνον ἀθρόοι συμ- LVIII.
 μείναντες περὶ τὴν ἀγορὰν, λοιπὸν, ἐκπαθεῖς ὄντες ^{Prædæ}
 πρὸς τὰς ὠφελείας, διέρρεον, καὶ παρεσπίπτοντες ^{inhiantes}
 εἰς τὰς οἰκίας διήρπαζον τοὺς βίους, ἥδη φωτὸς ὄν-
 20 τος. Οἱ δ' Αἰγυρᾶται, τοῦ πρᾶγματος αὐτοῖς
 ἀνελπίστου καὶ παραδόξου τελῶς συμβεβηκότος,
 οἷς μὲν ἐπέστησαν οἱ πολέμιοι κατὰ τὰς οἰκίας, ἐκ-
 πλαγεῖς καὶ περίφοβοι γενόμενοι, πάντες ἐτρέποντο
 πρὸς Φυγὴν ἔξω τῆς πόλεως, ὡς ἥδη βεβαίως αὐτῆς
 30 κεκρατημένης ὑπὸ τῶν πολέμιων. ὅσοι δὲ τῆς κραυ-
 γῆς ἀκούοντες ἐξ ἀκραιῶν τῶν οἰκιῶν ἐξεβόηθον,

I 5 πάντες

LVIII. 2. ἐκπλαγεῖς ἦσαν, καὶ περίφ. γεν. edd. ex Bav. Dilevi
 ἦσαν cith altis. Ibid. ὡς ἥδη βεβαίως. Absq. vulgo ὡς ab edd. &
 multis.

pro victoribus palam sese ge-
 rere: quæ res, ut Aegiratis
 salutis, ita illis exitio vertit.
 Existimantes enim, hostilis
 urbis occupationem tunc
 jam esse consummatam, cum
 intra portas aliquis penetra-
 vit, eo quem diximus modo
 res administrarunt.

58. Itaque postquam bre-
 ve admodum tempus con-
 ferti in foro constitissent;
 de cetero, prædæ avidè in-
 hiantes, dilabi cœperunt:
 & primam quamque domum

obviam introeuntes, clara
 jam luce, fortunas civium
 diripiebant. Eo casu inopi-
 nato & novitate ipsa terribili
 ita perculsi sunt *Aegirata*,
 ut, quotquot illorum ab ho-
 ste in suis ædibus sunt de-
 prehensi, attoniti trepidan-
 tesque omnes fuga se extra
 urbem proriperent; quam
 non dubia jam victoria ab
 hostibus teneri putabant.
 Quicumque vero ex intactis
 adhuc ædibus suis, clamore
 aliorum audito, ad ferendam
 opem

Ol. 140. 1. πάντες εἰς τὴν ἄκρην συνέτρεχον. οὗτοι μὲν οὖν αἰεὶ
 πλείους ἐγίνοντο, καὶ Θαρσαλεύετο· τὸ δὲ τῶν
 Αἰτωλῶν σύστημα, τουναντίον ἑλάττω καὶ ταρ-
 χαδιώτερον, διὰ τὰς πρειρημένας αἰτίας. Οὐ μὲν, 5
 ἀλλὰ συνεργῶντες οἱ περὶ τὸν Δορίμαχον ἤδη τὸν πε-
 ριστάτω κίνδυνον αὐτοῦς, συστραφέντες ὤρμησαν
 ἐπὶ τοὺς κατέχοντας τὴν ἄκρην· ὑπολαμβάνοντες
 τῇ θρασυτῇ καὶ τόλμῃ καταπληζάμενοι τρέψα-
 δαι τοὺς ἡθροισμένους ἐπὶ τὴν βοήθειαν. Οἱ δ' Αἰ- 6
 γειᾶται, παρακαλίσαντες σφᾶς αὐτοῦς, ἡμύνοντο
 καὶ συνεπλέκοντο τοῖς Αἰτωλοῖς γενναίως. οὕσης δὲ 7
 τῆς ἄκρας ἀτεχνίστου, καὶ τῆς συμπλοκῆς ἐκ χει-
 ρὸς καὶ κατ' ἀνδρὰ γιγνομένης, τὸ μὲν πρῶτον ἦν
 ἀγὼν οἷον εἰκός· ἅτε τῶν μὲν ὑπὲρ πατρίδος καὶ
 τέκνων, τῶν δ' ὑπὲρ σωτηρίας ἀγωνιζομένων· τέλος
 γε μὴν ἐτράπησαν οἱ παραιοπεπτωκότες τῶν Αἰτω-
 λῶν.

3. Vulgo ex Bav. editur καὶ πάντες εἰς τὴν. Delevi καὶ cum Vat.
 Flor. Aug. Reg. A. 4. Θαρσαλεύετο. dedi ex eisdem: vulgo θαρσαλ.

opem profiluerant, omnes in
 arcem concurrunt. Et hi
 quidem sicut numero semper
 crescebant, ita etiam fidu-
 cia animorum: quum con-
 tra corpus Aetolorum, pro-
 pter expositas causas, &
 numero minueretur, & tu-
 multu magis magisque re-
 pleretur. Dorimachus, ubi
 circumstantis periculi ma-
 gnitudinem sensit, collectis
 suis in cuneum, arcem &
 qui illam tenebant invadit:
 ratus, se perruaci hac auda-
 cia territorum & in fugam

versurum collectam hanc pro
 defensione loci multitudi-
 nem. Agirata vero, sese
 invicem cohortati, vim de-
 fendere, & cum Aetolis for-
 titer manum conferere. Erat
 arx sine muris: pugnabatur-
 que comminus, & vir cum
 viro manum conferebat. Ita-
 que prima commissio talis
 fuit, qualem par erat pu-
 gnam eorum existere, qui
 hinc pro patria & liberis,
 illinc pro salute dimicabant.
 Tandem is fuit exitus, ut,
 qui irruperant Aetoli, terga
 darent.

1 λῶν. οἱ δ' Αἰγείραται, λαβόντες ἀφορμὴν ἐγκλίμα-Α. V. 535.
 τος, ἐνεργῶς ἐπέκεντο καὶ καταπληκτικῶς τοῖς
 πολεμίοις. ἐξ οὗ συνέβη τοὺς πλείστους τῶν Αἰτω- Et per-
 λῶν διὰ τὴν πτοίαν, αὐτοὺς ὑφ' αὐτῶν, Φεύγοντας,τιque.
 9 ἐν ταῖς πύλαις συμπατηθῆναι. Ὁ μὲν οὖν Ἀλέ-
 ξανδρος ἐν χειρῶν νόμῳ κατ' αὐτὸν ἔπεσε τὸν κίν-
 δυνον· ὁ δὲ Ἀρχίδαμος ἐν τῷ περὶ τὰς πύλας
 10 ὠδισμῷ καὶ πνιγμῷ διεφθάρη. τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος
 τῶν Αἰτωλῶν, τὸ μὲν συνεπατήθη, τὸ δὲ κατὰ τῶν
 11 κρημνῶν, Φεῦγον ταῖς ἀνοδίαις, ἐξετραχηλίσθη. τὸ
 δὲ καὶ διασωθὲν αὐτῶν μέρος πρὸς τὰς ναῦς, ἐβί-
 φος τὰ ἔπλα, πάνυ αἰσχυρῶς, ἅμα δ' ἀνελπίστως
 12 ἐποίησαντο τὸν ἀπόπλουν. Αἰγείραται μὲν οὖν, διὰ
 τὴν ὀλιγωρίαν ἀποβαλόντες τὴν πατρίδα, διὰ τὴν
 εὐψυχίαν καὶ γενναϊότητα πάλιν ἔσωσαν παρὰ-
 δόξως.

Κατὰ

9. 'Αρχίδαμος ex Cefaur. conjecit. in contextus recepit. Dorimachus
 b. l. in libris omnibus ponitur. II. διασωθὲν. συνδιασωθὲν Aug.
 Reg. A. Ibid. πάνυ dedi monente Retik. Vulgo πάντ' αἰσχυρῶς
 ex Bau. cum Aug. & Reg. A. πᾶν αἰσχυρῶς Vat. & Flor. ut falsi-
 cati possit παναίσχυρῶς. Ibid. ἐποίησαντο. ἐποίησαντο Aug.

darent. *Aegirata*, inclina-
 ti hostis occasione utentes,
 acriter instare, & cum terri-
 ficis minis terga fugientium
 cedere. Ex quo factum,
 ut præ consternatione *Aetoli*
 plerique, fugientes, in por-
 tis sese alius alium concul-
 carent. *Alexander* in ipso
 certamine inter dimicandum
 cæsus est. *Archidamus* in
 turbæ eorum qui ad portas,
 dum invicem trudunt ac
 truduntur, sese enecabant,

periiit. Reliqua multitudo
 Aetolorum, partim concul-
 cata fuit, partim per abrupta
 fugiens, inter invia rupium
 aspreta cervices fregerunt.
 Qui ad naves etiam evase-
 rant, projectis armis, turpi-
 ter omnino & præter spem
 domum redierunt. Ita *Ae-
 girata*, qui per negligen-
 tiam patriam amiserant, per
 virtutem & generosam for-
 titudinem, eandem recepe-
 runt.

59. Per

Ol. 140.1. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς Εὐριπίδας, ὃς ἦν
 LIX. Euripidas ἀπεσταλμένος ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν στρατηγὸς τοῖς
 Aetolus Ἠλείοις, καταδραμὼν τὴν Δυμαίαν καὶ Φαραίαν,
 fines ἔτι δὲ τὴν Τριταίαν χώραν, καὶ περιελασάμενος
 Achæorum populum λείας πλῆθος ἱκανόν, ἐποιεῖτο τὴν ἀποχώρησιν ὡς
 ἐπὶ τὴν Ἠλείαν. ὃ δὲ Μίκκος ὁ Δυμαῖος, ἔσπερα
 ἐτύγχανε κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς ὑπεστράτηγος
 ὢν τῶν Ἀχαιῶν, ἐκβοηθήσας πανδημεῖ, τοὺς τε
 Δυμαίους καὶ Φαραίεις, ἅμα δὲ καὶ Τριταίεις ἔχων,
 προσέκετο τοῖς πολεμίοις ἀπαθλαστέοις ἐνεργό-
 τερον. ἐμπεσὼν δ' εἰς ἐνέδραν, ἐσφάλη, καὶ πολλοὺς 3
 ἀπίβαλε τῶν ἀνδρῶν· τετλαράκοντα μὲν γὰρ ἔπε-
 σον, εἰλώσταν δὲ περὶ διακοσίους τῶν πεζῶν. Ὁ μὲν 4
 οὖν Εὐριπίδας, ποιήσας τοῦτο τὸ πρότερον, καὶ
 μετewριθεὶς ἐπὶ τῷ γεγονότι, μετ' ὀλίγας ἡμέρας
 αὐθις ἐξελθὼν, κατέλαβε παρὰ τὸν Ἀραξὸν Φρού-
 ριον τῶν Δυμαίων εὐκαρεν, τὸ καλούμενον Τεῖχος·
 ὁ Φα-

Tichos
castellum

LIX. 2. Μίκκος. Μίκος edd. ex Bau. 3. ἐμπεσὼν δ' εἰς ἐνέδραν.
 Sic ex Grono ii conjcū. posui. Vulgo interpretatur post ἀπαθλαστο-
 μένοις, tum sequitur ἐνεργότερον δ' ἐμπεσὼν. 4. Ἀραξὸν emen-
 davit Gronov. Ante eum editi & scripti omnes Ἀρατον.

59. Per idem etiam tem-
 pus Euripidas, quem Aetoli
 duces exercitus Eleis misce-
 rant, Dymæorum, Pharæen-
 sium, nec non Tritæensium
 fines populatus, nec medio-
 cri inde ablata præda, in
 Elidem se recepit. Miccus
 vero Dymæus, qui ea tem-
 pestate prætoris Achæorum
 legatus erat, eductis copiis
 omnibus Dymæorum, Pha-
 ræensium, nec non Tritæen-
 sium, recedentes hostes per-

secutus est. In quos dum
 fertur acrius, in insidias il-
 latus, detrimentum accepit,
 & multos suorum amisit;
 occisis quadraginta, captis
 e numero peditum ad du-
 centos. Quare Euripidas,
 prospero pugnae successu
 elatus, post dies paucos ite-
 rum exercitu educto, castel-
 lum Dymæorum prope Ara-
 xum, Tichos dictum, loco
 situm opportuno, occupat.
 Id castellum fabulæ narrat
 ab

50 φασιν οἱ μῦθοι, τὸ παλαιὸν Ἡρακλείᾳ, πολεμοῦν- A.V. 535.
τα τοῖς Ἠλείοις, ἐπικοδομῆσαι, βουλόμενον ἐρη-
τηρίῳ χρῆσθαι τούτῳ κατ' αὐτῶν.

Οἱ δὲ Δυμῶϊσι καὶ Φαραῖσι καὶ Τριταῖσι, ἤλατ- LX.
τωμένοι μὲν περὶ τὴν βοήθειαν, δεδίστες δὲ τὸ μέλλον ^{Aratus} ^{segnis ad}
ἐκ τῆς τοῦ Φραυρίου καταλήψεως, τὸ μὲν πρῶτον ^{openi fe-}
ἐπεμπον ἀγγέλους πρὸς τὸν στρατηγὸν τῶν Ἀχαιῶν, ^{rendam}
δηλοῦντες τὰ γεγονότα, καὶ δεόμενοι σφίσι βοηθεῖν· ^{fociis.}
μετὰ δὲ ταῦτα πρεσβευτὰς ἐξαπέστειλον τοὺς περὶ
αὐτῶν αὐτῶν ἀξιόσοντας. Ὁ δ' Ἀρατος, οὔτε τὸ
ξενικὸν ἐδύνατο συστήσασθαι, διὰ τὸ κατὰ τὸν
Κλεομενικὸν πόλεμον ἐπιδελαιπείναι τινὰ τῶν ὀψωνίων
τοὺς Ἀχαιοὺς τοῖς μισθοφόροις· καθόλου τε ταῖς
ἐπιβολαῖς, καὶ συλκίβδην πᾶσι τοῖς τοῦ πολέμου
3 πρῆγμασιν, ἀτόλμως ἐχρῆτο καὶ νωθεῖς. Διόπερ
ὅτε Λυκοῦργος εἶλε τὸ τῶν Μεγαλοπολιτῶν Ἀθή-
ναιον· ὃ τ' Εὐριπίδας, ἐξῆς τοῖς εἰρημένοις, Γόργον
τὸν

LX. 2. καθόλου τε καθόλου δὲ edd. ex Bαν. 3. Ἀθήναιον. Ἀθη-
ναῖον Aug.

4b *Hercule* fuisse olim ex-
structum, bellum gerente
cum Eleis; qua veluti arce
belli adversus eos utere-
tur.

60. *Dymæi, Pharaenses, Tritaenjes*, & quod hostem
insequentes male pugnaver-
ant, & quia post captum
castellum metuebant in po-
sterum, nuncios initio ad
prætozem Achæorum mise-
runt, ut illum de eo quod
acciderat facerent certiorum,
& simul subveniri sibi roga-
rent: deinde legatos etiam

miserunt, idem rogaturos.
Aratus vero neque merce-
narium militem conscribere
poterat; quod belli Cleome-
nici tempore partem aliquam
stipendiorum Achæi condu-
ctitio militi non persolve-
rant: & omnino in universis
inceptis, atque uno verbo,
in omnibus iis quæ ad bel-
lum pertinebant, cunctator-
em & segnem se præbebat.
Idcirco & *Lycurgus Athe-
næum* Megalopolitanorum
occupavit: & *Euripidas*,
post illa quæ diximus, *Gor-
gum*

ΟΙ. 140. 1. τὸν τῆς Τελφουσίας. οἱ τε Δυμαῖοι καὶ Φαραεῖς⁴
 Dymai, Pharaen- καὶ Τριταιαῖς, δυσελπιστήσαντες ἐπὶ ταῖς τοῦ στρα-
 fes & Tritaen- τηγοῦ βοηθείαις, συνεφρόνησαν ἀλλήλοις εἰς τὸ ταῖς
 fes pri- μὲν κοινὰς εἰσφοράς τοῖς Ἀχαιοῖς μὴ συντελεῖν·
 vatim sibi con- ἰδίᾳ δὲ συστήσασθαι μισθοφόρους, πεζοὺς μὲν τρια-
 fulunt. κοσίους, ἰππεῖς δὲ πεντήκοντα, καὶ διὰ τούτων
 ἀσφαλίσασθαι τὴν χώραν. Τοῦτο δὲ πράξαντες,⁶
 ὑπὲρ μὲν τῶν καθ' αὐτοὺς πραγμάτων ἐνδεχομέ-
 νως ἔδοξαν βεβουλευσθαι, περὶ δὲ τῶν κοινῶν τάναν-
 τία. πονηρὰς γὰρ ἐφ' ὅδου καὶ προφάσεως, τοῖς βου-
 λομένοις διαλύειν τὸ ἔθνος, ἑδόκειν ἀρχηγοὶ καὶ
 καθηγεμόνες γεγονέναι. ταύτης δὲ τῆς πράξεως τὸ
 μὲν πλεῖστον τῆς αἰτίας ἐπὶ τὸν στρατηγὸν ἂν τις
 ἀναφέρει δικαίως, τὸν ὀλιγωρεῦντα καὶ καταμέλλον-
 τα καὶ προϊέμενον αἰεὶ τοὺς δεσμένους. Πᾶς ἄρα
 ὁ κινδυνεύων, ἕως μὲν ἂν τινος ἐλπίδος ἀντέχηται
 παρὰ

4. συντελεῖν. τελῶν Vat. Flor. Aug. Reg. A. Vrsin. 5. ἀσφαλί-
 σαθαι. ἀσφαλίσθαι Vat. Flor.

gum in Telfusiorum finibus. Dymai vero, Pharaenses & Tritaenses, ubi de auxilio a praetore mittendo desperare caeperunt, communi consilio decreverunt, nihil amplius in commune Achais contribuere; sed privatim sibi militem mercede conducere: pedites nempe trecentos, equites vero quinquaginta, quorum praesidio fines suos tutarentur. Qui cum hoc fecerunt, suis illi quidem privatis commodis non male existimati sunt confu-

luisse: publicae vero utilitati omnium Aethacorum pessime. Cupientibus enim gentis corpus dissipare duces atque auctores pravi conatus, cum aliqua iusti specie suscipiendi, se praebuisse sunt crediti. Hujus autem admitti culpam maximam jure aliquis in Praetorem conjiciat, per negligentiam & cunctationem spes semper eorum, quibus opus erat auxilio, frustrari solitum. Nempe ita fieri semper amat: qui in periculo versatur, quamdiu spes super-

παρὰ τῶν οἰκείων καὶ συμμάχων, περσανέχεν Φι- A.V. 535.
 λῆ ταύταις· ὅταν δὲ δυσχερεστῶν ἀπογνῶ, τότε
 ἤδη βοηθεῖν ἀναγκάζεται αὐτῷ κατὰ δύναμιν. Διὸ ^{Malo}
 καὶ Τριταεῦσι καὶ Φαραεῦσι καὶ Δυμαεῦσιν, ὅτι ^{exemplo}
 μὲν ἰδίᾳ συνεστήσαντο μισοφύρους, καταμέλλοντες ^{commune}
 τοῦ τῶν Ἀχαιῶν ἡγεμόνος, οὐκ ἐγκλητέον· ὅτι δὲ ^{Achaeo-}
 τὰς εἰς τὸ κοινὸν εἰσφορὰς ἀπέππον, μεμψιμοιρη- ^{rum de-}
 οῦσιν. ἐχρῆν γὰρ τὴν μὲν ἰδίαν χρεῖαν μὴ παραλι- ^{serunt.}
 πῆν· εὐκαίρουντας δὲ δὴ καὶ δυναμένους, τὰ γε
 πρὸς τὴν κοινὴν πολιτείαν δίκαια συντηρεῖν· ἄλλως
 τε δὴ, καὶ κομιδῆς ὑπαρχούσης ἀδιαπτώτου κατὰ
 τοὺς κοινούς νόμους· τὸ δὲ μίγιστον, γεγονότας ἀρ-
 χηγούς τοῦ τῶν Ἀχαιῶν συστήματος.

Τὰ μὲν οὖν κατὰ Πελοπόννησον ἐν τούτοις ἦν. LXI.
 ὁ δὲ βασιλεὺς Φίλιππος διελθὼν τὴν Θετταλίαν, ^{Philippus}
 παρ' ἣν ^{cum exer-}
 Epirum ^{citu in}
 venit.

2. Φιλῆ ταύταις. Ἀπ ταύτης? Ἀπ paulo ante legendum τῶν
 ἑλπίδων? Vnus Reg. B. dat Φιλῆ τῶν ἑλπίδων ταύταις. 10. εὐ-
 καιρ. δὲ δὴ. Sic Aug. a pr. manu. Ceterum vulgo omnes: εὐκαιρ. γε
 δὲ καὶ δύναμ. Quae verba cum superiostibus connectere & deinde τὰ
 δὲ πρὸς τὴν λέγετέ jussit Reiskius.

superest opis impetrandæ ab
 amicis & sociis, in ea ac-
 quiescit: ubi vero, adversis
 conflictatus, spem illam ami-
 ferit, tunc ipsemet sibi pro
 viribus subvenire cogitur.
 Quamobrem Tritæensibus,
 Pharæensibus, & Dymæen-
 sibus, quod privatim mili-
 tem conduxerint, moras tra-
 hente Achæorum prætores;
 eo nomine succensendum
 non est: at, quod erogare
 in commune quidquam recu-
 sarunt, id vero reprehenden-
 dum. Oportebat enim pro-

pria quidem non prætermi-
 ttere commoda; sed &, quum
 opibus abundarent atque
 possent, communia quoque
 Reipublicæ jura servare:
 quum præsertim per com-
 munes leges recepturi omni-
 no essent quod contulissent;
 &, quod maximum est,
 quum auctores ipsi corporis
 ac concilii Achæorum insti-
 tuendi, existissent.

61. Dum in Peloponneso
 hæc geruntur; rex Philip-
 pus, Thessaliam emensus,
 in

Ol. 140.1. παρὴν εἰς Ἡπειρον. ἀναλαβὼν δὲ τοὺς Ἡπειρώτας ἅμα τοῖς Μακεδόσι πανδημεῖ, καὶ τοὺς ἐξ Ἀχαιῶν αὐτῶ συνηνητηκότας σφενδομήτας τριακοσίους, ἔτι δὲ τοὺς παρὰ Πολυζήνιων ἀπεσταλμένους Κρητας πεντακοσίους, προῆγε· καὶ διελθὼν τὴν Ἡπειρον, παρὴν εἰς τὴν τῶν Ἀμβρακιωτῶν χώραν. Εἰ μὲν οὖν ἐξ ἐφόδου κατὰ τὸ συνεχὲς ἐνέβαλεν εἰς τὴν μεσόγειαν τὴν Αἰτωλίας, ἄφνω καὶ παραδόξως ἐπιπεσὼν δυνάμει βαρεῖα, τοῖς ἔλοις πρῶγματιν ἐπετεθείκεν ἂν τέλος. νῦν δὲ, πεσθεὶς τοῖς Ἡπειρώταις πρῶτον ἐκπολιορκῆσαι τὸν Ἀμβρακον, ἔδωκε τοῖς Αἰτωλοῖς ἀναστρεφὴν εἰς τὸ καὶ στήναι καὶ πρηνεθῆναι τε καὶ παρεσκευάσαι πρὸς τὸ μέλλεν. Οἷς γὰρ Ἡπειρώται, τὸ σφῆτερον ἀναγκαϊότερον τιθήμενοι τοῦ κοινῷ τῶν συμμάχων, καὶ μεγάλως σπουδαῖοντες

Epirotis
roganti-
bus,

LXI. 1. εἰς τὴν Ἡπειρον *Aug.* 2. Πολυζήνιων *contextit Casaub.* cum vitiis omnes darent Μετσηίων. *Ibid.* πεντακοσίους *context.* *Volgo* omnes τριακοσίους. 3. ἐνέβαλεν. *ἐνέβαλλεν malim.* *Ibid.* τὴν Αἰτωλ. *est ex Vat. & Flor.* *Eliti* cum ceteris τῆς Αἰτωλίας. *Ibid.* παρεθείκει ἂν. *Curant ἂν Vat. Flor. Aug. Reg. A.* *Volgo* edebatur ἐνερθεῖνοι ἂν ex *Bav.* 4. καὶ στήναι. *καταστήναι legendum* censuit *Reiskius*, & max *προνοηθῆναι* τ. i. quod & *Flor.* habet, *pro* τ. i. *Ibid.* παρεσκευάσαι. *παρασκευάσαι* adfertur ex *Flor.*

in *Epirum* venerat: ibique assumtis *Epirotis*, qui omnes suas vires *Macedonibus* conjunxerant, & funditoribus trecentis qui ex *Achaia* missi fuerant, *Cretensibus* item quingentis, quos *Polyrrhenii* miserant, pergebat ire: transgressusque *Epirum*, ad *Ambraciotarum* fines accessit. Quod si igitur absque ulla mora primo statim impetu in *mediterranea Aetolia* duxisset, eamque re-
pente & inopinato cum valido exercitu invasisset; universo bello finem impositurus fuerat. Nunc, ab *Epirotis* persuasus, ut *Ambracum* prius expugnaret, otium *Aetolis* dedit obsidendi se ad resistendum, & providendi prospiciendique necessaria in posterum. *Epirota* enim, potiore suae privatae utilitatis rationem ducentes, quam communis sociorum, magnoque desiderio flagran-
tes

δάζοντες ὑφ' αὐτοὺς ποιῆσαι τὸν Ἀμβρακον, ἐδῆον· A.V. 535.
το τοῦ Φιλίππου ποιήσασθαι πολιορκίαν περὶ τὸ
χωρίον, καὶ τοῦτο πρότερον ἐξελεῖν· περὶ πλείστου
ποιούμενοι, τὸ κομίσασθαι τὴν Ἀμβρακίαν παρὰ
τῶν Αἰτωλῶν· τοῦτο δὲ γενέσθαι μόνως ἂν ἐλπίζον-
τες, εἰ τοῦ προεξημένου τόπου κυριεύσαντες, ἐπι-
καθίσαιεν τῇ πόλει. Ὁ γὰρ Ἀμβρακος ἔστι μὲν Ambra-
χωρίον εὖ κατεσκευασμένον καὶ προτειχίσμασι καὶ ^{cum ob-}
τείχεσσι· κῆται δ' ἐν λίμναις, μίαν ἀπὸ τῆς χώρας ^{idet.}
στενὴν καὶ χωστὴν ἔχων πρόσδοον· ἐπίκειται δ' εὐ-
καίρως τῇ τε χώρᾳ τῶν Ἀμβρακιωτῶν καὶ τῇ τῆλει.
Φίλιππος μὲν οὖν, πειθεὶς Ἑπειρώταις, καὶ κατα-
στρατοπεδεύσας περὶ τὸν Ἀμβρακον, ἐγένετο περὶ
τὴν παρασκευὴν τῶν πρὸς τὴν πολιορκίαν.

Σκόπας δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον, ἀναλαβὼν LXII.
τοὺς Αἰτωλοὺς πανδημί, καὶ ποιησάμενος τὴν πο- ^{Scopas}
ρείαν διὰ Θετταλίας, ἐνέβαλεν εἰς Μακεδονίαν, καὶ ^{invadit}
τὸ ^{Macedo-}
niam.

7. ἔχον. ἔχον Flor.

tes potiundi Ambraco, pe-
tierant a *Philippo*, ut locum
illum obfideret, atque ante
omnia caperet. Quippe ma-
ximi aestimabant, si recipere
ab Aetolis Ambraciam pos-
sent: quod quidem nulla ra-
tione fieri posse sperabatur,
nisi, loco hoc, quem dixi-
mus, prius potiti, urbi illi in-
festi imminerent. Est enim
Ambracus locus probe mu-
nitus cum castellis pro mœ-
nibus, tum muris ipsis. Si-
tus est in mediis paludibus,
aditumque a circumjacente
Polybii Histor. T. II.

regione unum habet, eum-
que angustum & ex aggesta
terra manu factum: immi-
net autem opportune ad no-
cendum qua regioni Ambra-
ciotarum, qua urbi. Igitur
Philippus, Epirotarum sua-
su, positus ante *Ambracum*
castris, necessaria ad obsi-
dionem parabat.

62. At *Scopas* per idem
tempus, Aetolorum copias
universas secum trahens, in-
stituto per Thessaliam itine-
re, in Macedoniam fecit im-
pressionem: ubi per plani-
tiem,

K

tiem,

OL. 140. 1. τὸ πεδῖον ἐπιπορευόμενος τὸ κατὰ τὴν Πιερίαν, ἐφθαιρε· καὶ λείας περιβαλόμενος πληθὺς ἐπανῆγε, ποιοῦμενος τὴν πορείαν ὡς ἐπὶ τὸ Δῖον. ἐκλιπόντων δὲ τῶν κατοικούντων τὸν τόπον, εἰσελθὼν, τὰ τέ-
 Diu-
 valla-
 χη κατέσκαψε καὶ τὰς οἰκίας, καὶ τὸ γυμνάσιον· πρὸς δὲ ταῦτοις, ἐνέπρησε τὰς στοάς τὰς περὶ τὸ τέμενος, καὶ τὰ λοιπὰ διέφθαιρε τῶν ἀναθημάτων, ὅσα πρὸς κόσμον ἢ χρεῖαν ὑπῆρχε τοῖς εἰς τὰς πανηγύρεας συμπορευομένοις· ἀνέτρεψε δὲ καὶ τὰς εἰκόνας τῶν βασιλέων ἀπάσας. Οὗτος μὲν οὖν, εὐ-
 3 θέως κατὰ τὴν ἔνστασιν τοῦ πολέμου καὶ τὴν πρῶ-
 την πρᾶξιν, οὐ μόνον τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ τοῖς θεοῖς πόλεμον ἐξενηνοχῶς, ἐπανήει. καὶ παραγενό-
 4 μενος εἰς Αἰτωλίαν, οὐχ ὡς ἡσεβηκῶς, ἀλλ' ὡς ἀγα-
 θὸς ἀνὴρ εἰς τὰ κοινὰ πρᾶγματα γεγεναὺς, ἐτιμᾶτο καὶ

LXII. 1. τὸ πεδῖον ἐπιπορ. τὸ κατὰ. Sic ex Casauboni conject. scripti. τὸν τρίτον ἐπιπορ. τὸν κατὰ dant Bav. Aug. Reg. A. B. C. & sic edunt vulgo; asserissem autem interposuit Casaub. τὸ τε Πῖον ἱππ. τὸ συρίσκασι erat Vrsinus: τὸ Κίριον Gronov. τὸν Πηνειὸν Relik. τὸν τρίτον dant Vat. & Flor. quod ex τὸν ἀε-
 γισμὸν corruptum videri potest.

tiem, quæ in *Pieria* est, va-
 gans impune, omnia vasta-
 vit: prædaque ex iis locis
 facta non mediocri, *Dium*
 iter avertit. Urbem ab in-
 colis derelictam ingressus,
 muros & domos & gymna-
 sium solo æquat; porticus
 ad hæc circa fanum incen-
 dit; cetera omnia donaria
 corrumpit, quæ vel ornatus
 caussa eo loci posita erant,
 vel ad usus eorum qui ad so-
 lennum celebrationem undi-

que illuc consueverant con-
 venire: regum denique ima-
 gines omnes subvertit. At-
 que hic, qui in ipso statim
 belli principio & prima ex-
 peditione, non solum homi-
 nibus, verum etiam diis,
 bellum intulerat; postquam
 in Aetoliam est reversus,
 non pro impio & consccele-
 rato est habitus; sed, tam-
 quam vir fortis beneque de
 communi re meritus, ma-
 gno honore est exceptus,
 omnium-

καὶ περιεβλέπετο, πλήρεις ἐλπίδων καινῶν καὶ φρο-
 νήματος ἀλόγου πεποικώς τοὺς Αἰτωλοὺς. ἔσχοντο γὰρ ἐκ τούτων διάληψιν, ὡς τῆς μὲν Αἰτωλίας οὐδ'
 ἐγγίζεν τολμήσοντος οὐδενός· αὐτοὶ δὲ πορθήσαντες
 ἀδελῶς οὐ μόνον τὴν Πελοπόννησον, καθάπερ ἔθος
 ἦν αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ τὴν Θετταλίαν καὶ τὴν Μακε-
 δονίαν.

Φίλιππος δὲ, τὰ περὶ τὴν Μακεδονίαν ἀκούσας, καὶ παραχρῆμα τῆς Ἑπειρωτῶν ἀγνοίας καὶ φιλο-
 νεικίας τὰ πῆχιστα κεκοιμημένοι, ἐπολιόρκει τὸν Ἀμ-
 βρακον. χρεσάμενος δὲ τοῖς τε χώμασιν ἐνεργῶς,
 καὶ τῇ λοιπῇ παρασκευῇ, ταχέως κατεπλήξατο
 τοὺς ἐνόντας, καὶ παρέλαβε τὸ χωρίον ἐν ἡμέραις
 3 τετταράκοντα ταῖς πάσαις. ἀφείς δὲ τοὺς φυλάτ-
 τοντας ὑποσπόνδους, ὄντας εἰς πεντακοσίους Αἰτω-
 λῶν· τὴν μὲν τῶν Ἑπειρωτῶν ἐπιθυμίαν ἐπλήρωσε,
 4 παραδούς τὸν Ἀμβρακον· αὐτὸς δ', ἀναλαβὼν τὴν

K 2 δύναι-

4. καινῶν. *Plerique libri καινῶν.* Ibid. ἀλόγου ex conjell. posui cum Reisk. *Vulgo οὐκ ἐστὶ λόγος.* 5. τῆς μὲν Αἰτωλίας. *Alti vulgo τοῖς μὲν Αἰτωλοῖς.*

omniumque ora in se con-
 vertit: quum novorum suc-
 cessuum spe & vana arrogan-
 tia animos Aetolorum com-
 plevisset. Quippe jam ita
 ipsi secum cogitabant: Ae-
 toliæ quidem aufurum ne-
 minem vel appropinquare;
 se vero non Peloponnesum
 dumtaxat, quod solenne jam
 pridem ipsis erat, sed etiam
 Thessaliam ac Macedoniam,
 sine timore populaturos.

63. *Philippus* vero, audi-
 tis quæ in Macedonia gesta

fuerant, quum perversitati
 & auiditati Epirotarum debi-
 tas pœnas statim ipse luissef,
Ambracum obsidebat: & par-
 tim aggeribus excitandis,
 partim reliquo apparatu na-
 viter utendo, territis mox
 qui intus erant, intra dies
 quadraginta locum deditione
 cepit. Præsidio, quod
 erat Aetolorum quingento-
 rum, post datam fidem di-
 misso, *Ambracum* Epirotis
 tradidit, atque ita cupidita-
 tem eorum explevit. Ipse
 propter

ΟΙ.140.1. δύναμιν, προῆγε παρὰ Χαράδραν, σπεύδων διαβῆ-
 ναι τὸν Ἀμβρακικὸν καλούμενον κόλπον· ὅς στενῶ-
 ται ἐστὶ κατὰ τὸ τῶν Ἀκαρνανῶν ἱερὸν, καλού-
 μενον Ἄκτιον. Ὁ γὰρ προειρημένος κόλπος, ἐκπί-
 σται μὲν ἐκ τοῦ Σικελικοῦ πελάγους μεταξύ τῆς
 Ἠπείρου καὶ τῆς Ἀκαρνανίας, στενῶ παντελῶς
 στόματι· λείπει γὰρ τῶν πέντε σταδίων. προβαί-
 νων δ' εἰς τὴν μεσόγειαν, κατὰ μὲν τὸ πλάτος ἐφ'
 ἑκατὸν στάδια κῆται, κατὰ δὲ τὸ μήκος ἀπὸ τοῦ
 πελάγους προπίπτει περὶ τριακόςσια στάδια· δι-
 ρίξει δὲ τὴν Ἠπειρον καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν, ἔχων
 τὴν μὲν Ἠπειρον ἀπὸ τῶν ἄρκτων, τὴν δ' Ἀκαρνα-
 νίαν ἀπὸ μεσημβρίας. Περαιώσας δὲ κατὰ τὸ
 προειρημένον στόμα τὴν δύναμιν, καὶ διελθὼν τὴν
 Ἀκαρνανίαν, ἦκε τῆς Αἰτωλίας πρὸς τὴν καλουμένην
 πόλιν Φοιτείας· συμπαρεληφὼς Ἀκαρνανῶν μὲν
 πεζοὺς δισχιλίους, ἵππεῖς δὲ διακοσίους. περιστρε-
 τοπε-

Aetoliam
 invadit
 Philip-
 pus.

LXIII. 4. στενῶτ. στενός. Aug. Reg. A. 6. προπίπτει ex conjec̃t.
 Grænovii & Reiskii recepi. cum προπίπτει darent omnes. 7.
 Φοιτείας. Φοιτίας Vat. sicut Steph. Byz. Φοιτίας Flor.

propter *Charadram* cum exercitu ire pergit, ad traji-
 ciendum sinum *Ambracicum*
 properans; qui juxta fanum
Acarnanum quod *Ἄκτιον* di-
 citur, est arctissimus. Si-
 nus enim *Ambracicus* e mari
Siculo terras irrumpit inter
Epirum & *Acarnaniam*, ore
 admodum angusto: quinque
 enim stadiorum non est.
 Profectus vero in mediter-
 ranea, latitudinem obtinet

stadiorum centum; in lon-
 gum porrigitur a mari *Sicu-*
lo stadia trecenta. *Epirum*
 ab *Acarnania* separat, hanc
 quidem a Septemtrione, il-
 lam vero habens a meridie.
 Igitur per os illud, quod di-
 ximus, exercitu transmissō,
 tum per *Acarnaniam* tradu-
 cto, ad *Aetoliæ* urbem *Φαι-
 τίας* venit: assumtis in transi-
 tu *Acarnanum* peditum duo-
 bus millibus, equitibus du-
 centis.

τοπεδεύσας δὲ τὴν προειρημένην πόλιν, καὶ προσβο-
 λὰς ἐνεργούς καὶ καταπληκτικὰς ἐπὶ δύο ἡμέρας ^{A.V. 535. Phætiās capit.}
 ποιησάμενος, παρέλαβε κατ' ὁμολογίαν, ἀφίς
 9 ὑποσπόνδους τοὺς ὄντας τῶν Αἰτωλῶν. τῆς δ' ἐπιού-
 σης νυκτὸς, ὡς ἔτι μενούσης ἀναλώτου τῆς πόλεως,
 ἦκον βοηθοῦντες πεντακόσιοι τῶν Αἰτωλῶν. ὧν τὴν
 παρυσίαν προαιθανόμενος ὁ βασιλεὺς, καθίς ἐπὶ
 τινὰς τόπους εὐκαίρους ἐνέδρας, τοὺς μὲν πλείους
 αὐτῶν ἀπέκτενε, τοὺς δὲ λοιποὺς ὑποχειρίους ἔλα-
 10 βε, πλὴν τελέως ὀλίγων. Μετὰ δὲ ταῦτα σιτομε-
 τήσας εἰς τριάκονθ' ἡμέρας τὴν δύναμιν ἐκ τοῦ πε-
 ρικαταληφθέντος σίτου (πολὺ γὰρ πλῆθος ἐν ταῖς
 Φοιτείαις εὐρέθη συνηθροισμένον) προῆγε τὴν δύνα-
 μιν, ποιούμενος τὴν πορείαν εἰς τὴν Στρατικὴν.
 11 ἀποσχὼν δὲ τῆς πόλεως περὶ δέκα στάδια, κατε-
 στρατοπέδευσε περὶ τὸν Ἀχελῶον ποταμόν. ὁρμῶν ^{Castra ad Acheloum, prope Scratum.}

K 3

8. τοὺς ὄντας. *Forf.* τοὺς ἐόντας ἢ ἔνδον ὄντας. 9. προαιθανό-
 μενος. προαιθόμενος *For.* 10. περικαταληφθ. *ex conjecl. adjcti.*
Unlgo οὐκ οὐκ περικαταληφθ. *Ibid.* Φοιτείαις. Φοιτείαις *b. l.*
Var. *Ibid.* Στρατικὴν. *Mendose b. l. scripti* οὐκ οὐκ στρατηγι-
 κήν.

centis. Positis autem circa
 dictam urbem castris, post-
 quam per biduum illam va-
 riis assultibus acriter & ter-
 ribiliter tentasset, deditione
 mox sibi traditam accepit;
 &, data fide, eos qui intus
 erant Aetolos dimisit. In-
 secuta nocte, quasi nondum
 capta urbs esset, suppetias
 venerunt Aetoli quingenti.
 Quorum adventum quum rex
 praefensisset, opportunis qui-

busdam locis insecissis, ple-
 rosque eorum occidit: reli-
 quos, exceptis oppido pau-
 cis, vivos cepit. Deinde
 triginta dierum annonam
 exercitui demensus, ex eo
 frumento quod ingenti co-
 pia Phætiis deprehensum in
 horreis fuerat, pertexit ire,
 versus Straticam agmen du-
 cens. Vbi ad stadia decent
 urbi appropinquasset, circa
 amnem Acheloum castra fe-
 cit:

Ol. 140.1. *μενος δ' ἐντεῦθεν, ἀδελῶς ἐπόρθει τὴν χώραν, οὐδενὸς ἐπεξέχοντα τολμῶντος τῶν ὑπεικνόντων.*

LXIV. *Legati Achæorum ad Philippum in Acarnaniam.* Οἱ δ' Ἀχαιοὶ κατὰ τοὺς καιροὺς τούτους, πιεζόμενοι τῷ πολέμῳ, τὸν δὲ βασιλέα πυνθανόμενοι σύνεργος εἶναι, πέμπουσι πρέσβεις, ἀξιοῦντες βοηθεῖν. οἱ καὶ συμμίζαντες ἔτι περὶ Στρατόν ὄντι Φιλίππῳ, τὰ τε λοιπὰ διελέγοντο κατὰ τὰς ἐντολάς· καὶ τὰς ὠφελείας ὑποδεικνύντες τῷ στρατοπέδῳ τὰς ἐκ τῆς πολεμίας, ἔπειθεν αὐτὸν διαβάντα τὸ Ῥίον, ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ἠλείαν. Ὡν ὁ βασιλεὺς διακούσας, τοὺς μὲν πρεσβευτὰς παρακατέσχε, φήσας βουλευσάσθαι περὶ τῶν παρακαλουμένων· αὐτὸς δ' ἀναζεύξας προῆγε, ποιούμενος τὴν πορείαν ὡς ἐπὶ Μητροπόλεως καὶ Κωνώπης. Οἱ δ' Ἀἰτωλοὶ τὴν μὲν ἄκραν τῆς Μητροπόλεως κατέϊχον, τὴν δὲ πόλιν ἐξέλιπον. ὁ δὲ Φίλιππος, ἐμπρήσας τὴν

Metropolis.

LXIV. 2. ὄντι τῷ Φιλίππῳ *Vat. Flor. Aug. Reg. A.* 3. βουλευσάσθαι *dant libri omnes, quod Casaub. cum Vrsino in βουλευέσθαι mutavit. Ibid. Vulgo βουλεύσ. καὶ περὶ. Delevi conjunct. cum Bau.*

cit: unde proficiscens affidue, agros impune populabatur, nemine hostium contra progredi audente.

64. Eo tempore Achæi, belli incommodis oppressi, audito non procul regem Philippum abesse, missis legatis, auxilium ab eo petunt. Hærebat adhuc *Philippus* ad *Stratum*, quando illum legati convenerunt: qui cum alia, quæ in mandatis acceperant, cum eo sunt locuti;

tum etiam exposita ubertate prædæ quæ in hostium ditione parata esset exercitui, suaserunt illi, *ut trajectis Rhium copiis in Eleam faceret impressionem.* Rex, his auditis, legatos quidem secum detinuit, deque postulatis ipsum se deliberaturum dixit: ceterum motis castris ad Metropolin & Conopen ducit. Arcem *Metropoleos* tenebant Aetoli, urbem deferuerant. *Philippus, Metro-*

τὴν Μητρόπολιν, προῆε κατά τὸ συνεχὲς ἐπὶ τὴν Ἀ. V. 535.
 ἡ Κωνιάπην. τῶν δ' Αἰτωλῶν ἱππέων ἀθροισθέντων, Conope.
 καὶ τολμησάντων ἀπαντᾶν πρὸς τὴν τοῦ ποταμοῦ
 διάβασιν, ἢ κῆται πρὸ τῆς πόλεως, ἑκοσι στάδια
 διέχουσα· καὶ πεπεσμένων, ἢ καλύειν τελείως, ἢ
 κακοποιήσεν πολλὰ τοὺς Μακεδόνες περὶ τὴν ἐκ-
 βασιν· συνελθὼν αὐτῶν τὴν ἐπιβολὴν ὁ βασιλεὺς,
 παρήγγελε τοῖς πελτασταῖς, πρῶτοις ἑμβαλεῖν
 εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ ποιῆσαι τὴν ἐκβασιν ἀθροῦς
 ἡ κατὰ τάγμα συνησπικίας. τῶν δὲ περὶ αὐτοῦ, αἶμα
 τῶν τὴν πρῶτην διαβῆναι σημαίαν, βραχίονα
 ταύτης καταπειράσαντες οἱ τῶν Αἰτωλῶν ἱππεῖς,
 ἐν τῷ ταύτῃ τε μῆνι συνασπίσασαν, καὶ τὴν δευ-
 τέρην καὶ τρίτην διαβαινούσας συμφράττειν τοῖς
 ὅπλοις πρὸς τὴν ὑφ' ἐστῶσαν· ἀπραγούντες καὶ δυσ-
 χρήστως ἀπαλλάττοντες, ἀπεχώρουν πρὸς τὴν πό-
 λιν.

K 4

λιν.

5. καλύειν. καλύειν Casanb. cum Vrsin. & Reg. B. C.

Metropoli cremata, ad Co-
 nopem iter continuat. Quum
 autem equites *Aetoli* in unum
 convenissent, & ad fluminis
 transitum (qui locus stadia
 viginti ab urbe distat,) oc-
 currere illi ausi essent; spe-
 rantes, se vel transitu ho-
 stem omnino prohibuituros,
 vel certe transeuntium ag-
 men male prorsus habitu-
 ros: rex, cognito eorum
 consilio, cetratos in amnem
 primos jubet ingredi, & ut
 per manipulos in testudines

conglobati fluvio exirent.
 Quod quum hi fecissent, fi-
 mul ac prima trajecit manus,
 equites *Aetolorum*, levi præ-
 lio cum iis habito; ubi &
 hanc densatis scutis subsiste-
 re, & secundam tertiamque
 transire, & ed eam quæ jam
 firma stabat se adjungere,
 pariterque nexa scutorum
 compage se protegere. vi-
 dent; quia adeo nihil effice-
 re poterant, ut admodum
 ipsi laborarent, in urbem se
 recipiunt. Ac jam de cete-
 ro,

Ol.140.1.λιν. καὶ λοιπὸν ἤδη τὸ μὲν Αἰτωλῶν φρόνημα, συμ-
 πεφυγὸς εἰς τὰς πόλεις, ἤγε τὴν ἡσυχίαν. Ὁ δὲ 9
 Φίλιππος ἐπιδιαβάς τῷ στρατεύματι, καὶ περὶ θή-
 Ithoria. σας ἀδεῶς καὶ ταύτην * * Ἰθωρίαν. ταῦτο δ' ἔστι
 χωρίον, ὃ καὶ μὲν ἐπὶ τῆς παρόδου κυρίως, ὅχυ-
 ρότητι δὲ φυσικῇ καὶ χερσπονήτῳ διαφέρει. συνεγ- 10
 γίζοντος δ' αὐτοῦ, καταπλαγύντες οἱ φυλάττοντες
 ἐξέλιπον τὸν τόπον· ὃ δὲ βασιλεὺς, κυριεύσας τοῦ
 τόπου, εἰς εὐδαφος καθῆκε. παραπλησίως δὲ καὶ 11
 τοὺς λοιποὺς πύργους τοὺς κατὰ τὴν χώραν ἐπέ-
 ταξε τοῖς προνομήουσιν καταφέρειν.

LXV. Διελθὼν δὲ τὰ στενά, τὸ λοιπὸν ἤδη βάδην καὶ
 προαῖαν ἐποιεῖτο τὴν πορείαν, ἀναστροφὴν διδούς
 τῇ δυνάμει πρὸς τὰς ἀπὸ τῆς χώρας ὠφελείας.
 γίμοντος δὲ τοῦ στρατοπέδου πάντων τῶν ἐπιτη- 2
 δέων,

3. καὶ λοιπὸν. καὶ τὸ λοιπὸν Vat. Flor. Vrsf. Ibid. τὸ μὲν τῶν
 Αἰτωλῶν Flor. Aug. Reg. A. 9. καὶ ταύτην Ἰθωρίαν Vat. Flor.
 Aug. Reg. A. καὶ τὴν Ἰθωρίαν Bav. Lacuna hic fere verbi, aut certe
 Cafaubono, supplenda: καὶ ταύτην τὴν χώραν, ἢ καὶ εἰς τὴν
 Ἰθωρίαν.

LXV. 2. γίμοντος δὲ τοῦ στρατοπέδου. Sic ex conjec. correcti,
 cum in Vat. Flor. Aug. Reg. A. esset γενομένος δὲ τοῦ στρατο-
 πέδου, pro quo vulgo ex Bav. editum erat γενομένων δὲ τῷ στρα-
 τωπέδῳ.

ro, ferox ille animus Aeto-
 lorum intra mœnia compul-
 sus, se continuit. *Philippus*
 deinde, reliquo exercitu tra-
 jecto, agrum impune depopu-
 latus, *Ithoriam* usque ac-
 cedit: qui locus cum natura
 arte munitissimus, in
 ipsa est via, per quam ne-
 cessario transitur. Appro-
 pinquante rege, præsidarii
 milites metu perculsi statio-
 nem deferunt. Rex loco

potitus, solo æquavit: si-
 mulque populatoribus im-
 peravit, ut ceteras omnes
 arces, quæ in ea regione
 essent, pariter dejicerent.

65. Superatis autem an-
 gustiis, lento deinde gradu
 ac leniter procedebat, otium-
 que militi dabat prædæ ex
 illa regione convectandi.
 Deinde, quum jam rebus
 omnibus abundaret exerci-
 tus,

3 δέων, ἦκε πρὸς τοὺς Οἰνιάδας. καταστρατοπεδεύ-^{Λ.V. 535.}
 σας δὲ πρὸς τὸ Παιάνιον, τοῦτο πρῶτον ἐξελεῖν Paeonium
 ἔκρινε· ποιησάμενος δὲ προσβολὰς συνεχῆς, εἶλεν
 αὐτὸ κατὰ κράτος, πέλιν κατὰ μὲν τὸν περίβολον,
 εὐ μεγάλην· ἐλάτλων γὰρ ἦν ἑπτὰ σταδίων· κατὰ
 δὲ τὴν σύμπασαν κατασκευὴν οἰκῶν καὶ τειχῶν καὶ
 4 πύργων, εὐδ' ὁποίας ἦτλων. ταύτης δὲ τὸ μὲν τεί-
 χος κατέσκαψε πᾶν εἰς ἑδάφος· τὰς δ' οἰκῆσεις
 διαλύων, τὰ ξύλα καὶ τὸν κέραμον εἰς σχεδίας
 καθήρμοξε τῷ ποταμῷ μετὰ πολλῆς Φιλοτιμίας εἰς
 5 τοὺς Οἰνιάδας. Οἱ δ' Αἰτωλοὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐπε- & Oenia-
 βάλλοντο διατηρεῖν τὴν ἀκρὰν τὴν ἐν ταῖς Οἰνιάδας, ^{das capit}
 ἀσφαλιστάμενοι τείχεσι καὶ τῇ λοιπῇ κατασκευῇ· ^{Philip-}
^{-pus,}
 συνεγλίζοντας δὲ τοῦ Φιλίππου, καταπλαγέντες, ἐξε-
 6 χώρησαν. Ὁ δὲ βασιλεὺς, παραλαβὼν καὶ ταύ-
 τὴν τὴν πόλιν, ἐξαυτῆς προσελθὼν, κατεστρατοπέ-

K 5

δευσε

2. τοὺς Οἰνιάδας Ἀχαιοὺς edd. ex Bau. τοὺς Ἀχαιοὺς Οἰ-
 νιάδας Vat. Flor. Ang. Reg. A. Delevi importunum vocab. quod ex
 τενέις ἐπ' Ἀχελῷ corruptum sufficari possit cum Reiskio. 3. Παι-
 άνιον. Παρόνιον Vat. Flor. nuncpe Παρόνιον debuerant. 4. Post
 καθήρμοξε excidit pote καὶ κατήγε vel aliquid simile.

tus, ad Oeniadas oppidum
 duxit: castrisque ad Pae-
 nium communis, id pri-
 mum statuit expugnare; ac
 mox, continuis usus inva-
 sionibus, per vim cepit: ur-
 bem ambitu non magnam;
 minor enim est stadiorum
 septem; ceterum, quæ ap-
 paratu omni ædium, mœ-
 nium, turrium, nulli pror-
 sus cederet. Hujus mœnia
 undique solo æquavit: do-

mos vero demoliens, mate-
 riam & tegulas cum cura
 impositas ratibus Oeniadas
 per amnem devexit. Ae-
 toli principio arcem, quæ
 Oeniadis erat, tueri consti-
 tuerant, muris ceteroque
 apparatu firmatam: sed, ubi
 Philippus propius accessit,
 præ formidine locum dese-
 ruerunt. Rex, hac quoque
 potitus urbe, castra conti-
 nuo promovet ad locum agri
 Caly.

Ol. 140.1. δευσε τῆς Καλυδωνίας πρὸς τι χωρίον ὀχυρὸν, ὃ κα-
 & Eleum λῆται μὲν Ἐλαιος, ἥσφάλισται δὲ τείχεσι καὶ ταῖς
 Calydo- λοιπαῖς παρασκευαῖς διαφερόντως· Ἀττάλου τὴν
 nia. περὶ αὐτὸ κατασκευὴν ἀναδεξάμενου τοῖς Αἰτωλοῖς.
 γινόμενοι δὲ καὶ τούτου κύριοι κατὰ κράτος οἱ Μα-7
 κεδόνες, καὶ πᾶσαν κατασύραντες τὴν Καλυδωνίαν,
 ἤκον πάλιν εἰς τοὺς Οἰνιάδας. Ὁ δὲ Φίλιππος συν-8
 θεασάμενος τὴν εὐκαιρίαν τοῦ τόπου, πρὸς τε τὰ ἄλλα,
 καὶ μάλιστα πρὸς τὰς εἰς Πελοπόννησον διαβάσεις,
 Oeniadas ἐπεβάλετο τειχίζειν τὴν πόλιν. τοὺς γὰρ Οἰνιάδας9
 opp. mu- κείσθαι συμβαίνει παρὰ θαλάττιαν, ἐπὶ τῷ πέρατι
 nit Phi- τῆς Ἀκαρνανίας, τῷ πρὸς Αἰτωλοὺς συνάπτοντι
 lippus. περὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου. τῆς δὲ 10
 Πελοποννήσου τέτακται μὲν ἡ πόλις καταντικρὺ
 τῆς παραλίας τῆς τῶν Δυμαίων· ἔγιστα δ' αὐτῆς
 ὑπάρχει τοῖς κατὰ τὸν Ἀραξὸν τόποις· ἀπείχε-
 γὰρ οὐ πλεον ἑκατὸν σταδίαν. Εἰς αὐτὴν βλέψας, 11
 τὴν τε ἄκραν καὶ αὐτὴν ἡσφάλισατο, καὶ τῷ λι-
 μένι

8. μάλιστα πρὸς τὰς. Omittunt b. l. praepositionem editi cum Bav. & Regiis.

Calydonii, qui *Elæus* dicitur, & mœnibus egregie munitum, & ceteris rebus omnibus necessariis; quippe Attalus omnem apparatus muniendæ huic urbi suppeditaverat Aetolis. Hac quoque per vim in potestatem redacta, Macedones *Calydonio-*rum fines agunt feruntque, deinde retro *Oeniadas* repetunt. *Philippus*, animadversa opportunitate loci, tum ad alia, tum ad trajiciendum

in Peloponnesum, muris urbem cingere constituit. *Oeniadarum* enim oppidum ad mare situm est, in ultima parte Acarnaniæ, qua Aetolos contingit, circa principium sinus Corinthiaci. Habet oppositam sibi in Peloponneso oram Dymæorum; proximeque abest a vicinis Araxo locis: sunt enim interjecta stadia non amplius centum. Propterea *Philippus* & arcem per se valide muni-

μένι καὶ τοῖς νεωρίοις ὁμοῦ τείχος περιβαλὼν, ἐνε-Α. V. 535.
χείρει συνάψαι πρὸς τὴν ἄκρην, χράμενος εἰς τὴν
οἰκονομίαν ταῖς ἐκ τοῦ Παιανίου παρασκευαῖς.

Ἔτι δὲ περὶ ταῦτα γιγνομένου τοῦ βασιλέως, LXVI.
παρῆν ἐκ Μακεδονίας ἄγγελος, διασαφῶν ὅτι συμ-^{In Mace-}
βαίνει, τοὺς Δαρδανεῖς, ὑπονενοηκότας τὴν εἰς Πε-^{doniam}
λοπόννησον αὐτοῦ στρατείαν, ἀθροίζον δυνάμεις, ^{redit Phi-}
καὶ παρασκευὴν ποιεῖσθαι μεγάλην, κεκρικότας ἐμ-^{lippus.}
βαλεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν. ἀκούσας δὲ ταῦτα, καὶ
νομίσας ἀναγκαῖον εἶναι βοηθεῖν κατὰ τάχος τῇ
Μακεδονίᾳ· τοὺς μὲν παρὰ τῶν Ἀχαιῶν πρέσβεις
ἀπέστειλε, δούς ἀπέκρισιν, ὅτι, τοῖς προσηγγελέ-
μοις ἐπαρκέσας, αὐτὸν προεργιαιότερον ποιήσεται με-
3 τὰ ταῦτα, τοῦ βοηθεῖν σφίσι κατὰ δύναμιν. αὐτὸς
δ' ἀναζεύξας, μετὰ σπουδῆς ἐποιεῖτο τὴν ἐπάνεσθον,
4 ὑπὲρ καὶ τὴν παρουσίαν ἐπεποιήτο. Μέλαντος δὲ
αὐτοῦ

II. εἰς τὴν οἰκονομίαν. πρὸς τὴν Vat. Flor. Aug. Reg. A. οἰκονομίαν
pro οἰκονομίαν maluit Reisk.

LXVI. 2. προσηγγελμ. Alii vulgo προηγγελμ. Ibid. κατὰ δύνα-
μιν. κατὰ τὴν δύναμιν Aug. Reg. A.

munivit; & portui ac nava-
libus muro circumdato, ar-
ci illa conjungere cogitabat:
usus in eam rem iis copiis,
quas Pæanio avexerat.

66. Dum in his rex erat,
ecce a Macedonia nuncium,
qui diceret, Dardanios, su-
spicientes regem parare expe-
ditionem in Peloponnesum,
decevisse Macedoniam inva-
dere; in eamque rem exer-
citus conficere, & ma-
gnos apparatus facere. Quo

nuncio accepto, *Philippus*,
quum oportere omnino ju-
dicaret Macedonize quam
primum auxilium ire, le-
gatos Achæorum cum hoc
responso domum remisit:
simul iis providisset, quæ
modo nunciata fuerant; ni-
hil postmodo antiquius sibi
futurum, quam ut pro virili
opem ipsis ferat. Deinde,
motis castris, eadem qua
venerat magnis itineribus
retroreditur. Cum inibi
esset,

Ol. 140. 1. αὐτοῦ διαβαίνειν τὸν Ἀμβρακικὸν κέλπον ἐξ Ἀκαρ-
 Ad cum νανίας εἰς Ἡπείρου, παρῇν ἐφ' ἐνὸς λέμβου Δημή-
 venit De- τριος ὁ Φάριος, ἐκπεπτωκὼς ὑπὸ Ῥωμαίων ἐκ τῆς
 meritius Φαρίου. Ἰλλυρίδος ὑπὲρ ὧν ἐν τοῖς πρὸ τούτων ἡμῖν δεδήλω-
 Pharius. ται. τοῦτον μὲν σὺν ὁ Φίλιππος ἀποδεξάμενος Φιλί-
 5 ανθρώπως, ἐκέλευσε πλεῖν ὡς ἐπὶ Κέρνουν, καί κε-
 6 ρουν ἦκαν διὰ Θετταλίας εἰς Μακεδονίαν· αὐτὸς δὲ
 διαβάς εἰς τὴν Ἡπείρου, προῆγε κατὰ τὸ συνεχὲς
 εἰς τὸ πρέσθεν. Παραγενομένου δ' αὐτοῦ τῆς Μα-
 κεδονίας εἰς Πέλλαν, ἀκούσαντες οἱ Δαρδάνιοι παρὰ
 Θρακῶν τινων αὐτομέλων τὴν παρουσίαν τοῦ Φιλίπ-
 που, καταπλαγέντες, παραχερῆμα διέλυσαν τὴν
 στρατιάν, καί περ ἤδη σύνεγγυς ἄντες τῆς Μακεδο-
 νίας. Φίλιππος δὲ πυθόμενος τὴν τῶν Δαρδανέων
 μετανοίαν, τοὺς μὲν Μακεδόνας διαφῆκε πάντας
 ἐπὶ τὴν τῆς ἐπώρας συγκομιδὴν· αὐτὸς δὲ, πορευ-
 θεὶς εἰς Θετταλίαν, τὸ λοιπὸν μέρος τοῦ θέρους ἐν
 Λαρίσση

5. ὁ Φίλιππος. Absq. artic. a Vat. Flor. Aug. Reg. A. 7. Δαρδα-
 νίωι. Δαρδανίων Cayamb. insitis libris.

effet, ut trajecto sinu Am-
 bracico ex Acarnania in Epi-
 rum ingrederetur, adfuit il-
 li *Demetrius Pharius*, qui
 ex Illyrico a Romanis eje-
 ctus (sicut ante narravimus)
 cum unico lembo advenerat.
 Hunc rex benigne acceptum,
 petere Corinthum jubet, at-
 que inde per Thessaliam in
 Macedoniam ad se venire.
 Ipse, Epirum emensus, con-
 tinuis itineribus pergebat.
 Qui ut ad *Pellam*, Macedo-

niam urbem, pervenit; *Dar-
 danii*, cognito per Thraces
 quosdam transfugas ejus
 reditu, re inopinata perter-
 riti, etsi non longe a Mace-
 doniae sinibus aberant, exer-
 citum tamen protinus dimi-
 serunt. *Philippus*, postquam
 Dardaniis consilium sensit
 mutasse, omnibus Macedo-
 nibus ad fruges fructus-
 que ex agris comportandos
 missionem dedit: ipse in
 Thessaliam se contulit, reli-
 quum

Ἰλαρίσση διῆγε. Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον, Λιμί-^{A.V. 535.}
 λιος ἐκ τῆς Ἰδρυίδος εἰσῆγε λαμπρῶς εἰς τὴν Ῥώ-<sup>Synchro-
 nifinus.</sup>
 μιν τὸν Θριάμβον· Ἀννίβας δὲ, Ζάκανθαν ἤρακως
 κατὰ κράτος, διέλυσε ταῖς δυνάμεις εἰς παραχα-
 ρμασίαν· Ῥωμαῖοι δὲ, προσπεσούσης αὐτοῖς τῆς Ζα-
 κανθαίων ἀλώσεως, πρесиευταῖς ἔπεμπον ἐξαπτή-
 στοντας Ἀννίβαν παρὰ Καρχηδονίων, ἅμα δὲ πρὸς
 τὸν πόλεμον παρεσκευάζοντο, καταστήσαντες ὑπά-
 τους Πόπλιον Κορνήλιον, καὶ Τιβέριον Σεμπρώνιον.
 ἰούπερ ὧν ἡμεῖς τὰ μὲν κατὰ μέρος ἐν τῇ προτέρᾳ
 βιβλῷ δεδηλώκαμεν· νῦν δ' ἀναμνήσεως χάριν αὐ-
 τὰ προηνεγκάμεθα, κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἐπαγγελί-
 αιν, ἵνα γινώσκηται τὰ κατὰλληλα τῶν πραγμά-
 των. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔτος ἔληγε τῆς ὑποκειμέ-
 νης Ὀλυμπιάδος.

Παρὰ δὲ τοῖς Αἰτωλοῖς ἤδη τῶν ἀρχαιρεσίαν
 καθηκόντων, στρατηγὸς ἤρξθη Δορίμαχος· ὃς παρ-
 αὐτίκα,<sup>LXVII.
 Dorima-
 chus,
 præf. Ae-
 tolorum,
 Epitum
 popula-
 tur.</sup>

3. Ζάκανθαν. Ζάκανθον b. l. edd. cum Bau. & Regiis. 9. ἐξαπτή-
 στοντας. Vulgo alii αἰτήσαντας.

quum ætatis *Lariffæ* actus.
 Eodem tempore *Paulus Aemilius* triumphum ex
 Illyrico magnificum reportavit: & *Hannibal*, post ex-
 pugnatam magna vi *Sagunto*, in hibernis exercitum
 collocavit: Romani vero, de capta urbe *Sagunto* facti
 certiores, legatos ad *Carthaginienfes* miserunt, qui dedi
 sibi *Hannibalem* depofce-
 rent; ipsique interim nihilo
 segnius ad bellum se para-
 bant, creatis consulibus *Pub. Cornelio Scipione*, & *Tib. Sempronio*. De quibus re-
 bus quum figillatim libro
 superiore dixerimus; nunc
 reficandæ dumtaxat memo-
 riæ gratia, sicut antea pro-
 misimus, eorum memini-
 mus: ut eo melius, quæ
 res gestæ in idem tempus
 incidant, cognoscatur. Tum
 autem *Olympiadis centiesimæ*
quadregesimæ primus annus
 definebat.

67. Iam *Ætoli*, appetente
 comitorum tempore, præ-
 torem *Dorimachum* creave-
 runt: qui, simul ac magi-
 stratum

Ol. 140.1. αὐτικά, τὴν ἀρχὴν παραλαβὼν, καὶ τοὺς Λιτωλοὺς
 ἀθροίσας μετὰ τῶν ἑπλων, ἐνέβαλεν εἰς τοὺς ἀνω
 τόπους τῆς Ἠπείρου, καὶ τὴν χώραν ἐδῆου, θυμι-
 κώτερον χρώμενος τῇ καταφθορᾷ. τὸ γὰρ πλεόν-
 ου τῆς σφετέρας ὠφελείας, ἀλλὰ τῆς τῶν Ἠπειρω-
 τῶν βλάβης χάριν ἕκαστα συνετέλει. Παραγενό-
 μενος δὲ πρὸς τὸ περὶ Δωδώνην ἱερὸν, τάς τε σταῖς
 ἐνέπρησε, καὶ πολλὰ τῶν ἀναθημάτων διέφθορε,
 κατέσκαψε δὲ καὶ τὴν ἱερὰν οἰκίαν· ὥστε μήτ' εἰρή-
 νης ὄρον, μήτε πολέμου, πρὸς Λιτωλοὺς ὑπάρχεν,
 ἀλλ' ἐν ἀμφοτέραις ταῖς περιστάσεσι παρὰ τὰ κοι-
 νὰ τῶν ἀνθρώπων ἔδη καὶ νόμιμα χρῆσθαι ταῖς ἐπι-
 βολαῖς. οὗτος μὲν οὖν, ταῦτα καὶ τοιαῦτα διαπρα-
 ξάμενος, ἐπαιῆγεν αὐθις εἰς τὴν οἰκίαν. Τοῦ δὲ
 χειμῶνος ἔτι προβαίνοντος, καὶ πάντων ἀπηλπικό-
 των τὴν παρουσίαν τοῦ Φιλίππου διὰ τὸν καιρὸν,
 A.V. 536. ἀναλαβὼν ὁ βασιλεὺς χαλκάσπιδας μὲν τριςχι-
 λίους,

Philip-
 pus Co-
 rinthum
 venit.
 Ol. 140.2.
 A.V. 536.

LXVII. 3. περὶ Δωδώνην. Sic Vat. Flor. Ang. Reg. A. περὶ Δωδώνη
 editiones vet. ex Bau. quod Casaubonus cum Reg. B. in παρὰ Δωδώνη
 mutavit. 5. καὶ τοιαῦτα. καὶ τὰ τοιαῦτα Ang.

stratum iniit, iussos conve-
 nire in armis Aetolos, in
 superiorem Epiri partem du-
 xit, eamque regionem omni-
 clade belli affecit, agrorum
 vastationi animosius indul-
 gens: ut qui non tam com-
 pendii sui studio id faceret,
 quam ut Epirotis noceret.
 Ad Dodonæum fanum ut ve-
 nit, & porticus cremavit,
 & donaria multa corrupit:
 ipsam denique sacram ædem
 funditus evertit. Quippe Ae-
 toli neque pacis neque belli

leges norunt: sed utroque
 tempore, contra jus gen-
 tium & omnium hominum
 instituta, quidvis facere au-
 dent. Ac Dorimachus qui-
 dem, talibus tantisque faci-
 noribus admissis, domum ad
 suos revertit. Philippus ve-
 ro, adulta jam hieme, cum
 nemo amplius propter anni
 tempus de ejus reditu spem
 ullam haberet, tribus milli-
 bus eorum militum assumtis,
 qui ab æneis clypeis quos
 gestant *chalcaspidēs* dicun-
 tur,

λίους, πελταστας δὲ δισχιλίους, καὶ Κρήτας τρια-Α. V. 536.
 κοσίους, πρὸς δὲ ταύτοις ἵππεῖς τοὺς περὶ τὴν αὐ-
 τλὴν εἰς τετρακοσίους, προῆγεν ἀπὸ Λαρίσσης· καὶ
 διαβιβάσας τούτους ἐκ Θετταλίας εἰς Εὐβοίαν, κα-
 κῆθεν εἰς Κύνον, ἦκε διὰ τῆς Βοιωτίας καὶ Μεγαρί-
 δος εἰς Κέρνθον περὶ τρεπὰς χερμερινάς· ἐνεργὸν
 καὶ λαθραίαν πεπονημένους τὴν παρουσίαν αὐτως,
 ὥστε μηδὲνα Πελοποννησίων ὑπονοῆσαι τὸ γεγενός.
 8 Κλείσας δὲ τὰς πύλας τοῦ Κορίνθου, καὶ διαλαβὼν
 τὰς ὁδοὺς φυλακαῖς, τῇ κατὰ πόδας Ἄρατον μὲν
 τὸν πρεσβύτερον ὡς αὐτὸν ἐκ τοῦ Σικυῶνος μετε-
 π' ἴμπετο, γράμματα τε πρὸς τὸν στρατηγὸν τῶν
 Ἀχαιῶν καὶ πρὸς τὰς πόλεις ἐξαπέστελλεν· ἐν αἷς ^{Achaeos}
 διεσάφει, πότε καὶ ποῦ δεήσει συναντᾶν πάντας ^{armatos} ἐνconvocat.
 9 τοῖς ὅπλοις. ταῦτα δὲ οἰκονομήσας, ἀνέζευξε· καὶ
 πρσελθὼν, κατεστρατοπέδευσε τῆς Φλιασίας περὶ
 τὸ Διοσκυρίον.

Κατὰ

7. Μεγαρίδος. Μεγαρίδος Ang. 8. τοῦ Κορίνθου. Vulgo τῆς
 Κορ. Ibid. Verba ut autem ignorat Bau. Ibid. διέπει Vat. Flor.
 Ceteri mendose dicunt, quod Casaub. cum Reg. B. in dicio mutavit.

tur, cetratis bis mille, Cre-
 tensibus trecentis, cum au-
 lico suo equitatu quadrin-
 gentorum fere equitum, La-
 rissa proficiscitur: & traje-
 ctis copiis e Theffalia in Eu-
 bæam, inde Cynum, per
 Boeotiae & Megaridis fines
 Corinthum circa brumam ven-
 nit: ita contento & occulto
 itinere usus, ut ne suspicio
 quidem ejus rei ulla Pello-
 ponnefiis suboleret. Corin-

thi portis clausis, & dispo-
 sitis per vias custodibus,
 postridie ejus diei Aratum
 senioremem Sicyone arcessit:
 datisque literis ad prae-
 torem Achaeorum & urbes
 Achaicas, quando & quo
 illos sibi in armis vellet oc-
 currere, significat. Quibus
 rebus curatis, versus Diofco-
 rium Phliasiae castra movet,
 ibique confedit.

68. Eo.

Ol. 140.2.
LXVIII.
Euripi-
das Si-
cyoniam
popula-
turus

Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς Εὐριπίδας, ἔχων Ἠλείων δύο λόχους, μετὰ τῶν περατῶν καὶ μισθοφόρων, ὥστ' εἶναι τοὺς πάντας εἰς δισχιλίους καὶ διακοσίους, ἅμα δὲ τούτοις ἰππεῖς ἑκατὸν, ὀρμήσας ἐκ Ψωφίδος ἐποίητο τὴν παρεΐαν διὰ τῆς Φενικῆς καὶ Στυμφαλίας· οὐδὲν μὲν εἰδὼς τῶν κατὰ τὸν Φίλιππον, βουλόμενος δὲ κατασῦραι τὴν τῶν Σικυωνίων χώραν. τῆς δὲ νυκτὸς τῆς αὐτῆς, ἐν ᾗ συνέβαινε στρατοπεδεῖν τὸν Φίλιππον περὶ τὸ Δισκούριον, παρηλαχὼς τὴν στρατοπεδείαν τοῦ βασιλείως, περὶ τὴν ἑωθινὴν ἐμβάλεν οἷός τ' ἦν εἰς τὴν Σικυω-

Incidit in
Philip-
pum, Ca-
phas
tenden-
tem.

ινίαν. τῶν δὲ παρὰ τοῦ Φιλίππου Κρητῶν τινες ἀπο-
λελοιπότες τὰς τάξεις, καὶ διίχνεύοντες περὶ τὰς
προνομίας, ἐμπίπτουσιν εἰς τοὺς περὶ τὸν Εὐριπίδαν
οὓς ἀνακρίνας, καὶ συνέειπεν τὴν παρουσίαν τῶν Μα-
κεδόνων ὁ προειρημένος, οὐδὲν ποιήσας φανερόν οὐδὲν
τῶν προσπεπωκότων, ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν, ἐξ
ὑπο-

LXVIII. 1. Φενικῆς. *Petrenam* Φονίχης *Casab.* ex *Reg. B.* 3.
προνομίας. προνομίας *Aug.* ὁ προνομίας *Vat. Flor. Reg. A.* quæ
non spernenda.

68. Eodem illo tempore *Euripidas*, duabus *Eleorum* cohortibus comitatus, cum piratis & mercede conductis, (ut simul omnes numerum explerent duum millium & ducentorum:) ad hæc equitibus centum, profectus *Prophide*, per *Pheneensium* & *Stymphaliorum* fines agmen ducebat: quum de *Philippi* expeditione nihil inaudisset, verum ex agro *Sicyonio* prædas vellet agere. Is igitur, illa ipsa nocte qua

Philippus circa *Dioscurium* confederat, castra regia prætergressus, in fines *Sicyoniorum* mane erat ingressurus. Sed quum e *Creten* sibus *Philippi* quidam, signis suis relictis, dum inter pabulandum omnia vestigant, in hostes incidissent; *Euripidas*, ubi expressio a *Creten* sibus indicio cognovit de adventu *Macedonum*, nulla penitus eorum quæ didicerat significatione cuiquam data, cum exercitu retrocessit,

ὑποστροφῆς αὐθις ἀνέλυε τὴν αὐτὴν ὁδὸν, ἐν ᾗ περ A.V. 536. ^{536.}
 ἦκε· βουλευόμενος, ἅμα δὲ καὶ κατελπίζων, κατατα-
 χήσεν τοῖς Μακεδόνας διεκβαλὼν τὴν Στυμφαλίαν,
 καὶ συνάψας ταῖς ὑπερκειμέναις δυσχωρίαις. Ὁ δὲ
 βασιλεὺς, οὐδὲν εἰδὼς τῶν περὶ τοὺς ὑπεναντίους,
 κατὰ δὲ τὴν αὐτοῦ πρόθεσιν ἀναζεύξας τὴν ἰωθι-
 νὴν, προῆγε, κρίνων ποιῆσθαι τὴν πορείαν παρ' αὐ-
 τὸν τὸν Στύμφαλον, ὡς ἐπὶ ταῖς Καφύας. ἐνθάδε
 γὰρ ἐγεγράφει ταῖς Ἀχαιοῖς συναθροίσθαι μετὰ
 τῶν ὅπλων.

Τῆς δὲ πρωτοπορείας τῶν Μακεδόνων ἐπιβαλοῦ- LXIX.
 σης ἐπὶ τὴν ὑπερβολὴν τὴν περὶ τὸ καλούμενον ^{Turpiter}
 Ἀπέλαυρον, ἣ πρόκειται τῆς τῶν Στυμφαλίων πό- ^{suos de-}
 λεως περὶ δέκα στάδια, ἅμα συνεκύρησε καὶ τὴν ^{ferit Eu-}
 τῶν Ἠλείων πρωτοπορείαν συμπεσεῖν ἐπὶ τὴν ὑπερ- ^{ripidas.}
 βολὴν. ὁ μὲν οὖν Εὐριπίδας, συννοήσας τὸ γεγονὸς
 ἐκ

4. ἦκε *correxī cum Reisk. Vulgo omnes ἦκαν. Possit & cum eod. Reisk.*
ἐν ᾗ παρῆναι ἡσπικαί. 5. καταταχῆσαν. Mendose libri uat. κα-
τασχῆσαν. 6. τὴν ἰωθινὴν. An ὑπὸ τὴν ἰωθινὴν? Reisk
 LXIX. 1. πρωτοπορείας. *Alii uulgo πρωτοπορίας, & mox πρωτοπο-*
ρίαν. Ibid. Ἀπέλαυρον ex Livio adfictū. Omnes uulgo Ἀπέ-
αυρον. Ibid. Στυμφαλίαν. Στυμφυλίαν b. l. Vat. Flor. Baz.
Στυμφυλίων Reg. A.

cessit, eamdem qua venerat
 viam ingrediens; quo posset,
 (ita enim sperabat,) Mace-
 dones antevertere, & *Stym-*
phaliam emensus, superiora
 atque aspera loca attingere.
 Rex, quid ageret hostis pror-
 sus ignarus, primo mane,
 uti constituerat, itineri se
 accingit; per ipsam urbem
Stymphalum *Caphyas* pete-
 re in animo habens: eo
 namque ut convenirent A-

chæi, per literas cum ipsis
 egerat.

69. Pervenerat jam Ma-
 cedonum primum agmen ad
 summitatem clivi, qui prope
 locum est, quem *Apelauros*
 vocant, urbi *Stymphaliorum*
 præjacentem, stadiorum cir-
 citer decem intervallo: cum
 & *Elcorum* pariter primum
 agmen eidem summitati ap-
 propinquare contigit. Quod
 ubi ex iis, quæ nunciaban-
 tur,

Polybii Histor. T. II.

L

tur,

Ol. 140.2. ἐκ τῶν προσηγελημένων, παραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ
 τινὰς τῶν ἱππέων, καὶ διαβράς τὸν ἐνεστῶτα και-
 ρόν, ἐποιεῖτο τὴν ἀποχώρησιν εἰς τὴν Ψωφίδα ταῖς
 ἀνοδίαις. τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος τῶν Ἠλείων, ἔγκα-3
 ταλεισμένον ὑπὸ τοῦ προεστῶτος, καὶ γεγενὸς
 ἐκπλαγὲς ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι, κατὰ πορείαν ἔμε-
 νε, διαπορούμενον τί δεῖ ποιεῖν, καὶ ποῖ τρέπεσθαι.
 τὸ μὲν γὰρ πρῶτον αὐτῶν οἱ προεστῶτες ὑπελάμ-4
 βανον τῶν Ἀχαιῶν αὐτῶν τινὰς συμβεβοηθήκειναι·

καὶ μάλιστα ἡπάτων αὐτοῦς οἱ χαλκασπίδες· Με-5
 γαλοπολίτας γὰρ εἶναι τούτους εἰδόμενον, διὰ τὸ
 τοιοῦτοις ὅπλοις κεχεῖσθαι τοὺς προεξημένους ἐν τῷ
 περὶ Σελασίαν πρὸς Κλεομένην κινδύνῳ, καθεσπλί-
 σαντος Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως πρὸς τὴν παροῦ-
 σαν χρείαν. Διόπερ ἀπεχώρουν τηροῦντες τὰς τά-6
 ξας πρὸς τινὰς ὑπερδεξίους τόπους, οὐκ ἀπελπί-
 ζοντες τὴν σωτηρίαν· ἅμα δὲ τῷ προάγοντας αὐ-
 τοῖς

3. ποῖ τρέπεσθαι. πῃ Vat. Flor. Aug. Reg. A. 4. αὐτῶν τινὰς. τι-
 νὰς αὐτῶν Bav. αὐτῶν τινὰς Aug. Reg. A.

tur, intellexit Euripidas; assumtis aliquot equitibus, praesenti discrimini se eripiens, per invias cotes Plophidem se recepit. Cetera vero multitudo Eleorum, a ductore suo prodita, novitate rei stupens, gradum sistere, & quid consilii caperet, quo se verteret, haerere. Nam initio arbitrabantur qui eis praefecti erant, Achaeorum solummodo nonnullos pro ferenda ope congregatos in unum accurrisse: &

in primis in errorem eos inducebant illi qui aeneos clypeos gestabant. Megalopolitanos enim hos esse arbitrabantur: quoniam in pugna cum Cleomene ad Selsiam pugnata, eo genere armorum usi fuerant Megalopolitani; quum ita eos Antigonus in usum illius praelii armasset. Itaque servatis ordinibus ad proximos colles succedebant, nondum spe salutis amissa. Vbi vero Macedones ulterius pergentes propius

τοῖς τοὺς Μακεδόνας σύνεγγυς γενέσθαι, λαβόντες A.V. 536.
 ἔννοιαν τοῦ κατ' ἀλήθειαν ὄντος, πάντες ὥρμησαν
 7 πρὸς Φυγὴν, ῥίψαντες τὰ ὅπλα. Ζωγρέα μὲν οὖν ^{Philippi}
 ἐάλωσαν αὐτῶν περὶ χιλίους καὶ διακοσίους· τὸ δὲ ^{Victoria.}
 λοιπὸν διεφθάρη πλήθους, τὸ μὲν ὑπὸ τῶν Μακεδό-
 νων, τὸ δὲ ὑπὸ τῶν κρημνῶν· διεφυγον δ' οὐ πλείους
 8 τῶν ἑκατὸν. ὁ δὲ Φίλιππος τά τε σκύλα καὶ τοὺς
 αἰχμαλώτους εἰς Κόρινθον ἀποπέμψας, ἔχκετο τῶν
 9 προσκειμένων. Τοῖς δὲ Πελοποννησίαις πᾶσι παρὰ-
 δόξαν ἐφάνη τὸ γεγονός· ἅμα γὰρ ἤκουον τὴν παρου-
 σίαν, καὶ τὴν νίκην τοῦ βασιλέως.

Ποιστάμενος δὲ τὴν πορείαν διὰ τῆς Ἀρκαδίας, LXX.
 καὶ ποταῖς ἀναδεξάμενος χιόνας καὶ ταλαιπωρίας ^{Caphyas}
 ἐν ταῖς περὶ τὸν Ὀλύμπτον ὑπερβολαῖς, τῇ τρίτῃ ^{pervenit}
 1 τῶν ἡμερῶν κατῆξε νύκτωρ εἰς Καφύας. Θεραπεύ-
 σας δὲ τὴν δύναμιν ἐπὶ δύο ἡμέρας ἐνταῦθα, καὶ
 προσαναλαβὼν Ἄρατον τὸν νεώτερον, καὶ τοὺς ἅμα
 τούτῳ συνηθερισμένους τῶν Ἀχαιῶν, ὥστ' εἶναι τὴν

L 2 ὅλην

LXX. 1. τὸν Ὀλύμπτον. τὸν Λίγυρτον b. l. edd. ex Bau. τὸν
 Λύγυρτον Vss. Flav. τὸ Λύγυρτον Aug. Reg. A. qui superius dēde-
 rant Ὀλύμπτον. Ὀλόγουτον Plutarch. An Ὀλόγουτον?

propius ad illos accefferunt; simul enim, & venisse, & vi-
 cognito quod res erat, abji- cisse regem, audiebant.

70. Itinere dein facto per
 Arcadiam, postquam nives
 multas atque ærumnas in
 superando *Olygyrto* monte
 pertulisset, tertio demum die
Caphyas pervenit. Ibi post
 refectum bidui spatio exer-
 citum, assumpto *juniore Ara-
 to*, cum iis copiis Achæo-
 rum, quas ille tum paratas
 habuit, ita ut fierent omnes

ad

ΟΙ.14α2. ὅλην δύναμιν εἰς τοὺς μυρίους, προῆγε διὰ τῆς Κλε-
τορίας ὡς ἐπὶ Ψωφίδος, συναθροίζων ἐκ τῶν πό-
Psophis, λεων, ὧν διεπορεύετο, βίλη καὶ κλίμακας. Ἡ δὲ 3
oppidum
munitissi-
mum. Ψωφίς, ἔστι μὲν ὁμολογούμενον καὶ παλαιὸν Ἀρκά-
δων κτίσμα τῆς Ἀζανίδος· κεῖται δὲ τῆς μὲν συμ-
πάσης Πελοποννήσου κατὰ τὴν μεσόγειαν, αὐτῆς
δὲ τῆς Ἀρκαδίας ἐπὶ τοῖς πρὸς δυσμὰς πέρασι,
συνάπτουσα τοῖς περὶ τὰς ἐσχατίας κατοικοῦσι
τῶν προσεσπερίων Ἀχαιῶν. ἐπικεῖται δ' εὐφυῶς τῇ 4
τῶν Ἠλείων χώρᾳ, μεθ' ὧν συνέβαινε τότε πολι-
τεύεσθαι αὐτήν. Πρὸς ἣν Φίλιππος τριταῖος ἐκ τῶν
Καφυῶν διανύσας, κατεστρατοπέδευε περὶ τοὺς
ἀπέναντι τῆς πόλεως ὑπερκειμένους βουνούς, ἀφ'
ᾧ ἦν κατοπτεύεν τὴν τε πόλιν ἔλην ἀσφαλῶς, καὶ
τοὺς περίξ αὐτῆς τόπους. συνθεωρῶν δὲ τὴν ὀχυρό- 6
τητα τῆς Ψωφίδος ὁ βασιλεὺς, ἠπορεῖτο, τί χρὴ
ποιεῖν. τὴν γὰρ ἀφ' ἐσπέρας πλευρὰν αὐτῆς κατὰ- 7

Φέρεται

3. συνάπτουσα. συνάπτουσιν Vat. Flor. 7. τὴν γὰρ. Erf. παρὰ
τὴν γὰρ. Ant κατὰ τὴν γὰρ, ὅ δὲ in Φέρεται pro καταφέρεται.
Ceterum γὰρ abest a Bav. Aug. Reg. A.

ad decem millia, per Clito-
riam Psohidem duxit: ex
omnibus urbibus per quas
transibat, tela et scalas con-
gerens. Psophis oppidum
est, quod omnes fatentur,
antiquum, ab illis Arcadibus
conditum, qui Azanidem ha-
bent. Situm est, universam
Peloponnesum si spectes, in
mediterraneis; sed in Arca-
diæ partibus occiduis, ulti-
morum occidentem versus
Achæorum fines attingens.
Ditioni vero Eleorum, qui-

buscum erant tunc Psophi-
diis omnia jura confociata,
opportune imminet. Ad
hanc quum e Caphyis Phi-
lippus tertiis castris perve-
nisset, in collibus quibus-
dam confedit, urbi e regio-
ne imminentibus; unde cum
urbs ipsa, tum circumiacen-
tia loca commode & sine
periculo poterant conspici.
Hic rex, loci firmitatem
animadvertens, quid opus
esset facto anxius hærebat.
Ab occasu enim Psophidis
vehe-

Φέρεται λάβρος χειμάρρους ποταμός, ὃς κατὰ τὸ Ἀ. V. 536. πλεῖστον μέρος τοῦ χειμῶνος ἄβατός ἐστι, ποιῶν δὲ καὶ τὸ παράπαν ἐχυρὰν καὶ δυσπρόσοδον τὴν πόλιν διὰ τὸ μέγεθος τοῦ κοιλάματος, ὃ κατὰ βραχὺ τῷ χρένῳ κατείργασται, φερέμενος ἐξ ὑπερδελζίων τόπων. παρὰ δὲ τὴν ἀπ' ἡοῦς πλευρὰν ἔχει τὸν Ἐρύμανθον, μέγαν καὶ λάβρον ποταμόν· ὑπὲρ Erymanthus fluv. 9 τοῦ πολὺς καὶ ὑπὸ πολλῶν τεθρύλληται λόγος. τοῦ δὲ χειμάρρου προσπίπτοντος πρὸς τὸν Ἐρύμανθον ὑπὸ τὸ πρὸς μεσημβρίαν μέρος τῆς πόλεως, συμβαίνει τὰς μὲν τρεῖς ἐπιφανείας αὐτῆς, ὑπὸ τῶν ποταμῶν περιλαμβανομένας, ἀσφαλίζεσθαι τὸν 10 πρὸς ἑαυτὴν τρέπον. τῇ δὲ λοιπῇ, τῇ πρὸς ἄρκτον, βουνὸς ἐρυμνὸς ἐπικείται, τετειχισμένος, ἄκρας εὐφυοῦς καὶ πραγματικῆς λαμβάνων τάξιν. ἔχει δὲ καὶ τείχη διαφέροντα τῷ μεγέθει καὶ ταῖς κατασκευαῖς. πρὸς δὲ ταῦτοις, βοήθειαν συνίβανει παρὰ 11 τῶν

L 3

τῶν

7. λάβρος χημ. λάβρος edd. cum Bau. & Regis. 8. καὶ ὑπὸ πολλῶν. Absq. vulgo ὑπὸ.

vehemens torris præterlabitur, qui per maximam hiemis partem vado transiri non potest: quique propter alvei magnitudinem, quem progressu temporis paulatim excavavit, de superiore loco ruens, urbem egregie munitam & aditu difficilem præstat. Qua orienti est obversa, fluvium magnum & præcipientem habet *Erymanthum*: de quo multi multa dixerunt, quæ sunt in ore vulgi. Quum autem in am-

nem Erymanthum torrens ille se exoneret ab ea parte, quæ ad meridiem vergit; accedit, ut tria oppidi latera, a fluviis circumdata, eam, quam diximus, firmitudinem inde nanciscantur. Reliquo lateri quod septemtriones respicit, collis munitus imminet, arcis opportunæ validæque locum obtinens. Habet præterea muros et magnitudine & opere eximios. Accedebat eo præsidium ab Eleis inductum; & *Euri-*

Ol. 140. 2. τῶν Ἠλείων ἐσπεπτακέναι· καὶ τὸν Εὐριπίδαν ἐκ
τῆς Φυγῆς διασσεσασμένον ὑπάρχεν ἐν αὐτῇ.

LXXI.
Ptolemaei
inbiat
Philip-
pus.

Ταῦτ' οὖν πάντα συναρῶν καὶ λογιζόμενος ὁ Φί-
λιππος, τὰ μὲν ἀφίστατο τοῖς λογισμοῖς τοῦ βιά-
ζεσθαι καὶ πολιορκεῖν τὴν πόλιν, τὰ δὲ προθύμως
ἔσχε, τὴν εὐκαιρίαν ὁρῶν τοῦ τόπου. καθ' ὅσον γάρ
ἐπέκειτο τοῖς Ἀχαιοῖς τότε καὶ τοῖς Ἀρκάσι, καὶ
πολεμητήριον ὑπῆρχε τοῖς Ἠλείοις ἀσφαλές· κατὰ
τοσούτον πάλιν, κρατηθεὶν, ἔμελλε τῶν μὲν Ἀρκά-
δων προκίεσθαι, κατὰ δὲ τῶν Ἠλείων ὀρηκτήριον
ὑπάρχεν τοῖς συμμαχικοῖς εὐκαιρεν. Διέπερ ἐπὶ τοῦ-
3 το τὸ μέρος ὀρηκτῆς τῇ γνώμῃ, παρήγγειλε τοῖς
Μακεδόσιν ἅμα τῷ Φωτὶ πᾶσιν ἀριστοποιεῖσθαι,
καὶ διεσκευασμένους ἐτοίμους ὑπάρχεν. μετὰ δὲ 4
ταῦτα διαβαὶς τὴν κατὰ τὸν Ἐρύμανθον γέφυραν,
οὐδενὸς ἐμποδῶν στάντος διὰ τὸ παράδοξον τῆς ἐπι-
βολῆς, ἦκε πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν ἐνεργῶς καὶ κα-
ταπλη-

Subito
eam in-
vadit.

LXXI. 1. λογιζόμενος. συλλογιζόμενος Vat. Florent. 2. τοῖς
Ἠλείοις. τῆς Ἠλείας edd. ex Bau.

Euripidae praesentia, qui a
clade evaserat.

71. Quae omnia *Philip-
pus* considerans ac secum
reputans, modo abstinend-
um a vi & obsidione apud
se statuebat; modo in con-
trariam sententiam propen-
debat, opportunitatem loci
cogitans: qui, ut infestus
eo tempore Achæis & Arca-
dibus imminerebat, eratque
Eleis pro firmo propugna-
culo & arce belli; sic, ubi
foret captus, munimentum

Arcadibus erat futurus hosti
objectum; & sociis adver-
sus Eleos bellantibus rece-
ptaculum opportunum. Igi-
tur postquam eo sententia
inclinasset, imperat rex Ma-
cedonibus, ut prima luce
pransi, & ceteris rebus pa-
rati, adsint. Deinde, tra-
jecto ponte qui erat imposi-
tus *Erymantho*, nemine im-
pediente, quia nihil ejusmo-
di posse fieri in mentem cui-
quam venerat; ad ipsam ur-
bem magna molitione &
cum

σταπληκτικῶς. Οἱ δὲ κατὰ τὸν Εὐριπίδαν, καὶ πάν-
 τες οἱ κατὰ τὴν πόλιν, διηπόρουν ἐπὶ τοῖς συμβαί-
 νουσι, τῷ πεπῶσθαι, μὴτ' ἂν ἐξ ἐφόδου τολμῆσαι-
 τοὺς πολεμίους προσβαλεῖν καὶ βιάζεσθαι πρὸς ὅ-
 τως ὀχυρὰν πόλιν, μήτε χρόνιον ἂν συστήσασθαι
 πολιουρκίαν διὰ τὴν τοῦ καιροῦ περίστασιν. ἅμα δὲ
 ταῦτα λογιζόμενοι, διηπίστουν ἀλλήλοις· δεδιότες,
 μὴ προῶξιν ὁ Φίλιππος εἴη διὰ τῶν ἔνδον συνεστα-
 τήμενος κατὰ τῆς πόλεως. ἔπειθ' οὐδὲν ἑώρων τοιοῦ-
 τον ἐξ αὐτῶν γιγνόμενον, ὥρμησαν οἱ μὲν πλείους
 ἐπὶ τὰ τέχνη, βοηθήσαντες· οἱ δὲ μισοφόροι τῶν
 Ἠλείων κατὰ τινα πύλιν ὑπερδέξιον ἐξήλθον, ὡς
 ἐπιθησόμενοι τοῖς πολεμίσις. Ὁ δὲ βασιλεὺς, δια-
 τάξας κατὰ τρεῖς τόπους τοὺς προσοίσοντας τῷ
 τέχει τὰς κλιμακάς, καὶ τούτοις ὁμοίως μερίδας
 L 4 τούς

6. διηπίστουν *scilicet ex mente Casauboni. Vulgo omnes διηπό-*
ρουν ἀλλήλοις. Minus placet διηπόρουν ἐν ἀλλήλοις, de quo pa-
riter cogitauerat Casaub.

cum terribili specie accessit. Tum enim vero stupere mirabundus Euripidas, & quicumque in urbe erant; ut quibus esset persuasum, non aufuros hostes, neque ex tempore vim adversus urbem adeo munitam experiri; neque diuturniorem obsidionem, propter anni tempus & asperitatem hiemis, instituere. Simul vero cum hisce cogitationibus diffidere sibi invicem incipiebant; metuentes, ne forte per aliquos, qui forent intra mu-

ros, prodicionem loci Philippus esset molitus. Deinde, quum nihil ejusmodi animadverterent a quoquam tentari, ad defensionem urbis conversi, muros plerique ascendunt: mercenarii vero Eleorum, per quamdam portam quæ in superiore oppidi parte erat, ut ex insidiis hostem adoriantur, egrediuntur. Rex certos homines ordinaverat, qui a tribus partibus scalas muris admoverent; pariterque ceteros Macedones trifariam erat

Ol. 147.2. τοὺς ἄλλους Μακεδόνας· μετὰ ταῦτα διὰ τῶν σαλ-
 Plophi-
 dem in- πρυγτῶν ἀποδοὺς ἐκάστοις τὸ σύνθημα, πανταχί-
 vadiuPhi-
 lippus.θεν ἅμα τὴν προσβολὴν ἐποιήτο τοῖς τέχεσι.

Τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἡμύνοντο γενναίως οἱ κατέχοντες⁹
 τὴν πόλιν, καὶ πολλοὺς ἀπὸ τῶν κλιμάκων ἀπὲρρι-
 πτον. ἐπεὶ δ' ἦ τε χορηγία τῶν βελῶν καὶ τῶν ἄλλων¹⁰
 τῶν πρὸς τὴν χρεῖαν ἐπιτηδείων ἐνέλιπεν, ὥς ἂν ἐκ
 τοῦ καιροῦ τῆς παρασκευῆς γεγενημένης, οἱ τε Μα-
 κεδόνες οὐ κατεπλήθιοντο τὸ γινόμενον, ἀλλ' ἐπὶ
 τὴν τοῦ ῥιφέντος ἀπὸ τῶν κλιμάκων χώραν ὁ κατό-

Vi caput
 urbem.πιν ἀμελητῶς ἐπέβαινε· τέλος οἱ μὲν ἐκ τῆς πό-¹¹

λεως, τραπέντες, ἔφυγον πάντες πρὸς τὴν ἀκρό-
 πολιν· τῶν δὲ παρὰ τοῦ βασιλείως, οἱ μὲν Μακε-
 δόνες ἐπέβησαν τοῦ τείχους, οἱ δὲ Κρηῖτες, πρὸς τοὺς
 κατὰ τὴν ὑπερδεξιὸν πύλιν ἐξελθόντας τῶν μισθο-
 φόρων συμμίζαντες, ἠνάγκασαν αὐτοὺς οὐδενὶ κόσμῳ
 ῥίψαντας τὰ ὅπλα φεύγειν. οἷς ἐπικείμενοι καὶ πρὸς-¹²
 φέροντες τὰς χεῖρας, συνεσέπesson διὰ τῆς πύλης·
 ἐξ οὗ συνέβη πανταχόθεν ἅμα καταληφθῆναι τὴν
 πόλιν.

erat partitus: deinde, per
 tubicines dato omnibus si-
 gno, simul undique urbem
 invadit. Principio igitur
 fortiter repugnare oppidani;
 multosque de scalis dejicere.
 Verum ubi tela & cetera de-
 fensionis necessaria deficere
 ceperunt, (quippe ex tem-
 pore apparatus erat fictus;) &
 Macedonas virtus obfesso-
 rum nihil terruit; sed, ut
 quisque erat dejectus e sca-
 lis, proximus sine cunctatio-
 ne in detrusi locum succede-

bat: tandem obfessi, relicta
 urbe, in arcem omnes con-
 fugiunt: simulque, e regiis
 militibus, Macedones muros
 conscendunt, Cretenses vero
 cum mercenariis illis con-
 gressi, qui per superiorem
 portam exierant, effusam fu-
 gam, projectis armis, cape-
 ssere illos cogunt. Atque
 hos isti dum persequuntur,
 & terga fugientibus
 cædunt, per portam una
 cum ipsis irrompunt. Ita
 factum, ut ex omnibus par-
 tibus

13 πόλιν. Οἱ μὲν οὖν Ψωφίδιοι μετὰ τέκνων καὶ γυναι- A.V. 536.
κῶν ἀπεχώρησαν εἰς τὴν ἄκρην· ἅμα δὲ τούτοις οἱ
περὶ τὸν Εὐριπίδαν· ὁμοίως δὲ καὶ τὸ λοιπὸν πλῆ-
θος τῶν διασωζομένων.

Οἱ δὲ Μακεδόνες εἰσπεσόντες, τὴν μὲν ἐνδυμε- LXXII.
νίαν ἄπασαν ἐκ τῶν οἰκιῶν παραχρῆμα διήρπασαν· Arcem
μετὰ δὲ ταῦτα ταῖς οἰκίαις ἐπισκηνώσαντες, κατεῖ- deditione
2 χον τὴν πόλιν. οἱ δὲ συμπεφευγότες εἰς τὴν ἀκρό- capit.
πολιν, οὐδεμιᾶς σφίσι παρασκευῆς ὑπαρχούσης,
προσφόμενοι τὸ μέλλον, ἔγνωσαν ἐγχειρίξαι σφᾶς
3 αὐτοὺς τῷ Φιλίππῳ. πέμψαντες οὖν κήρυκα πρὸς
τὸν βασιλέα, καὶ λαβόντες συγχώρημα περὶ πρεσ-
βείας, ἐξαπέστειλαν τοὺς ἄρχοντας, καὶ μετὰ
τούτων Εὐριπίδαν· οἱ καὶ ποιησάμενοι σπονδὰς, ἔλα-
βεν τὴν ἀσφάλειαν τοῖς συμπεφευγόσιν ἑαυτοῦ ξένοις
4 καὶ πολίταις. οὗτοι μὲν οὖν αὖθις ἐπανήλθον, ὅθεν

L 5

ᾠρη-

LXXII. 1. ἐνδυμενίαν vulgatum est ex Bav. in quo tamen h. l. inter
lineas interstititur o, ut sit ἐνδυομενίαν, & sic Reg. B. C. ut apud
Suidam. ἐνδυμένηαν Aug. ἐνδυμένηαν (sic) Reg. A. ἐνδομενίαν
adferat ex Flor. quod nunc certum iudicatur Viri docti.

tibus in potestatem hostium
urbs veniret. Itaque *Psyphidii*
cum liberis & conjugibus in
arce se recipiunt: facit idem &
Euripidas, ceteraque omnis turba
quæ evaserat.

72. Macedones simul ir-
ruperant, omnem ex ædibus
supellectilem diripere: de-
inde in civium domicilia im-
migrantes, urbem tenere.
Qui in arcem confugerant,
quid immineret sibi mali

prospicientes, quia nulla in-
tus suppetebat annonæ co-
pia, *Philippo* sese dedere
constituerunt. Itaque im-
petrata a rege per caducea-
torem legationis venia, mit-
tunt ad eum principes civi-
tatis, & una cum his *Euri-
pidam*: qui, pactione facta,
omnibus qui in arcem eva-
serant, cum peregrinis, tum
civibus, impunitatem impe-
trarunt. Verum hi legati
unde venerant redierunt:
accepto

Ol. 140.2. ὤρμησαν, ἔχοντες παράγγελμα, μένειν κατὰ χώραν, ὥς ἂν ἡ δύναμις ἀναζεύξῃ· μή τινες ἀπειθήσαντες τῶν στρατιωτῶν διαρπάσωσιν αὐτούς. Ὁ δὲ βασιλεὺς, ἐπ' ἐγγενομένης χιόνος, ἠναγκάσθη μένειν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τῆς ἡμέρας. ἐν αἷς συναγαγὼν τοὺς παρόντας τῶν Ἀχαιῶν, πρῶτον μὲν τὴν ὀχυρότητα καὶ τὴν εὐκαιρίαν ἐπεδείκνυε τῆς πόλεως πρὸς τὸν ἐνεστώτα πόλεμον· ἀπελογίσσατο δὲ καὶ τὴν αἵρεσιν καὶ τὴν βούλαν, ἣν ἔχει πρὸς τὸ ἔθνος· ἐπὶ δὲ πᾶσιν ἔφη, καὶ νῦν παραχωρεῖν καὶ δίδοναι τοῖς Ἀχαιοῖς τὴν πόλιν· περικεῖσθαι γὰρ αὐτῶν, τὰ δυνατὰ χαρίζεσθαι, καὶ μηδὲν ἐλπίσαι προθυμίας. Ἐφ' οἷς εὐχαριστοῦντων αὐτῶν τῶν τε περὶ τὸν Ἄρατον, καὶ τῶν πολεμῶν, διαλύσας τὴν ἐκκλησίαν, ὁ μὲν Φίλιππος μετὰ τῆς δυνάμεως ἀναζεύξας, ἐπὶ Λασιώνος ἐποιᾶτο τὴν παρεῖαν· οἱ δὲ Ψωφιδιοὶ, καταβάντες ἐκ τῆς ἄκρας, ἐκομίσαντο τὴν πόλιν καὶ τὰς οἰκίσεις ἑκα-
στοι

4. κατὰ χώραν. *Alii valde κατὰ χώρας.* 6. ἣν ἔχει. ἣν ἔχει *Ach.* *Reg. A.* *Ibid.* μηδὲν. μηδὲν *Flor.*

accepto mandato, ne loco prius excederent, quam exercitus esset abductus: ne forte invenirentur milites, dicto regis parum obtemperantes, qui ipsos spoliarent. Rex, superveniente nive, dies aliquot eo loci coactus est morari. Quo quidem tempore convocatis, qui aderant, Achæis primo firmitatem opportunitatemque loci ad præsens bellum demonstravit; tum de suo affectu & benevolentia erga ipsorum gentem verba fecit.

Postremo adjecit, nunc quoque cedere se ultro Achæis hac urbe, eamque illis donare: propositum enim sibi esse, quibus possit cumque modis illis gratificari, & ad declarandum suum studium nihil reliqui facere. His dictis, quum & Aratus & cetera multitudo pro hisce beneficiis gratias egissent, Philippus, concione dimissa, Lasionem cum exercitu iter instituit. Psophidii, postquam ex arce descendissent, & urbem, & domos quisque suas rece-

στοι τὰς αὐτῶν· οἱ δὲ περὶ τὸν Εὐριπίδαν, ἀπῆλ-Α. V. 536.
 9 Θον εἰς τὸν Κόρινθον, κακῆθεν εἰς Λίτωλίαν. τῶν δ'
 Ἀχαιῶν ἀρχόντων οἱ παρόντες ἐπὶ μὲν τὴν ἄκραν
 ἐπέστησαν μετὰ Φυλακῆς ἱκανῆς Πρὸςλαον Σικυώ-
 10 νιον· ἐπὶ δὲ τὴν πόλιν Πυθίαν Πελληνέα. Καὶ τὰ
 μὲν περὶ Ψωφίδα τοιοῦτον ἐπετελέσθη τὸν τρόπον.

Οἱ δὲ παραφυλάσσοντες τὸν Λασιῶνα τῶν LXXIII.
 Ἠλείων, συνέντες τὴν παρουσίαν τῶν Μακεδόνων, ^{Lasio &}
 πεπυσμένοι δὲ καὶ τὰ γεγονότα περὶ τὴν Ψωφίδα, ^{Stratus}
 2 παραχρῆμα τὴν πόλιν ἐξέλιπον. ὁ δὲ βασιλεὺς αἰς ^{Achæis}
 ᾠάτῳ ἤκε, ταύτην μὲν ἐξ ἐφόδου παρέλαβε· συν- ^{restitutæ}
 αὔξων δὲ τὴν πρόθεσιν, ἣν εἶχε πρὸς τὸ ἔθνος,
 παρέδωκε καὶ τὸν Λασιῶνα τοῖς Ἀχαιοῖς. ὁμοίως δὲ
 καὶ τὴν Στράτον, ἐκλιπόντων τῶν Ἠλείων, ἀπο-
 3 κατίστησε τοῖς Τελφουσίαις. Ταῦτα δὲ διαπραξά-
 μενος, ἤκε πεμπταῖος εἰς Ὀλυμπίαν. Θῖσας δὲ τῷ Olympia.
 θεῷ,

2. τὸν Κόρινθον. τὴν Κόρ. edd. ex Bas. 10. τοιοῦτον. τοῦτον Flor.
 Ibid. ἐπετελέσθη. ἀπετελ. edd. ex Bas.

LXXIII. 2. τὴν Στράτον. Ἀν τὴν Στρατίαν? Ἀν τὸν Στρά-
 τον? Hoc quidem asseritur ex Flor. Ibid. ἐκλιπόντων. ἐκλιπόν-
 των Reg. A.

receperunt. Euripidas Co-
 rinthum, atque inde in Ae-
 toliam, se contulit. Arci
 præfectus est a magistrati-
 bus Achæorum qui fortè ad-
 erant, Proslaus Sicyonius
 cum idoneo præsidio; urbi
 vero Pythias Pellenensis.
 Et ad Psophidem quidem
 quod attinet, ita transacta
 sunt omnia.

73. Præsidium Eleorum
 quod Lasiene erat, cognito

Macedonum adventu, iisque
 auditis quæ Psophide conti-
 gerant, urbem sine mora de-
 ferit. Quam, simul venit,
 primo impetu rex occupat:
 & quo testatiorem animum
 suum erga gentem Achæo-
 rum faceret, hanc etiam ur-
 bem illis tradidit. Similiter
 & Stratum, ab Eleis dereli-
 ctam, Telphusis restituit.
 Quibus rebus gestis, quin-
 tis castris Olympiam perve-
 nit. Vbi quum sacra deo
 fecisset,

OL. 140. 1. Θεῶν, καὶ τοὺς ἡγεμόνας ἰστιάσαν, αἶμα δὲ καὶ τὴν
 λοιπὴν προσαναπαύσας δύναμιν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας,
 μετὰ ταῦτα πάλιν ἀνέζευξε. καὶ προσελθὼν εἰς 4
 τὴν Ἠλείαν, τὰς μὲν προνομαῖς ἐπαφῆκε κατὰ τῆς
 χώρας· αὐτὸς δὲ κατεστρατοπέδευσε περὶ τὸ κα-
 λούμενον Ἀρτεμίσιον. προσδεξάμενος δ' ἐνταῦθα τῆς
 λείαν, μετέβη πάλιν ἐπὶ τὸ Δισκούριον. θρουμένης
 δὲ τῆς χώρας, πολὺ μὲν ἦν τὸ τῶν ἀλισκομένων
 πλῆθος, ἔτι δὲ πλέον τὸ συμφεῦγον εἰς τὰς παρα-
 κείμενας κόμας καὶ τοὺς ἐρυμνοὺς τῶν τόπων.
 Opulencia agri Elei. Συμβαίνει γάρ τὴν τῶν Ἠλείων χώραν διαφερόντως 6
 οἰκεῖσθαι, καὶ γέμεν σωμαίων καὶ κατασκευῆς πα-
 ρὰ τὴν ἄλλην Πελοπόννησον. ἐνιοὶ γὰρ αὐτῶν οὕτως
 στέργουσι τὸν ἐπὶ τῶν ἀγρῶν βίον, ὥστε τινὰς ἐπὶ
 δύο καὶ τρεῖς γενεάς, ἔχοντας ἱκανὰς οὐσίας, μὴ
 παραβιβηκέναι τὸ παράπαν εἰς Ἠλείαν. τοῦτο δὲ
 γίγνεται, διὰ τὸ μεγάλην ποιεῖσθαι σπουδὴν καὶ πρό-
 νοιαν

4. προσελθὼν. προσελθὼν aut παρελθὼν utique legendum videtur cum Retikio. 7. εἰς Ἠλείαν. Idem εἰς Ἠλιν.

fecisset, & duces exercitus convivio exceperisset, ceteramque turbam militarem tridui quiete refecisset; vasis conclamatis, in *Eleorum* regionem est profectus. Ad quorum agrum devastandum milite immissio, ipse circa *Artemisium*, quod vocant, castra communivit: & accepta ibi præda, rursus motis castris *Dioscurium* se contulit. Dum autem passim uruñtur agri, etiam captus est magnus hominum numerus, major tamen pars in proxi-

mos vicos & loca munita evaserunt. *Eleorum* namque *ager* præ ceteris omnibus Peloponnesi frequens habitatoribus, & mancipiorum numero & rerum omnium copia est refertissimus. Adeo enim nonnulli eorum rusticam vitam adamant, ut reperiantur opulenti satis homines, qui per alteram aut tertiam generationem urbem *Elidem* omnino non adierint. Fit autem hoc ideo, quia principes civitatis magna cura & studio agri-

νοισαν τοὺς πολιτευομένους τῶν ἐπὶ τῆς χώρας κατοικοῦντων ἵνα τό τε δίκαιον αὐτοῖς ἐπὶ τόπῳ διεξάγῃται, καὶ τῶν πρὸς βιωτικὰς χρεῖας μηδὲν ἐλλείπῃ. δοκοῦσι δέ μοι πάντα ταῦτα καὶ διὰ τὸ πλήθος μὲν τῆς χώρας τὸ παλαιὸν ἐπινοῆσαι καὶ νομοθετῆσαι· τὸ δὲ πλεῖστον, διὰ τὸν ὑπάρχοντά ποτε ^{Vita sacrosancta} ^{Eleorum.} 10 παρ' αὐτοῖς ἱερὸν βίον· ὅτε, λαβόντες παρὰ τῶν Ἑλλήνων συγχώρημα διὰ τὴν ἀγῶνα τῶν Ὀλυμπίων, ἱερὰν καὶ ἀπόρρητον ἄκουσιν τὴν Ἠλείαν, ἅπτεροι πάντες ὄντες δεινοῦ, καὶ πάσης πολεμικῆς περιστάσεως.

Μετὰ δὲ ταῦτα, διὰ τὴν Ἀρκάδων ἀμφισβή- ^{LXXIV.} ^{Vetus privilegium neglexerunt Elei.} ^{αἰλλ.} τησιν περὶ Λασιῶνες καὶ τῆς Πισατίας γῆς ἀναγκασθέντες ἐπαμύνειν τῇ χώρᾳ, καὶ μεταλαβεῖν τὰς ἀγῶνας τῶν βίων· οὐκ ἔτι περὶ τοῦ πάλιν ἀνακτῆσαι παρὰ τῶν Ἑλλήνων τὴν παλαιὰν καὶ πάτριον ἀσυλίαν οὐδὲ τὴν τυχεύσαν ἐπιμέλειαν ἔσχον,

LXXIV. 1. Πισατίας γῆς. γαίης *Vat. Flor. Ang. Reg. A.* Ibid. μεταλαβεῖν τεύεσσι ex mistis, quibus insitis in μεταβάδην fuerat a Caisand. mutatum.

agricolas complectuntur; ut & jus ipsis ruri dicatur, & necessariorum ad vitam nihil quidquam deficit. Ejusmodi autem legibus atque institutis usi mihi jam olim videntur, primo quidem, propter amplitudinem agri; deinde autem, & multo quidem istud magis, propter vitam sacrosanctam, qua antiquitus fruebantur: quando, universa consentiente & concedente Graecia, ob indicium Olympiorum, omni periculo exempti, omnisque belli expertes, Eleam incolæ sacrae & nulli populationi obnoxiam habitabant.

74. Postea vero, Arcadibus Lasionem & Pisatidem sibi vindicantibus, quum pugnare pro finibus fuissent coacti, & genus vitæ ac priora instituta mutare; ut veteris atque avitæ immunitatis jus a Graecis reciperent, ne minimæ quidem amplius curæ illis fuit, sed in

Ol. 140.2. ἀλλ' ἔμεναν ἐπὶ τῶν αὐτῶν· οὐκ ὀρθῶς κατὰ γε τὴν
περὶ τοῦ μέλλοντος ποιοῦμενοι πρόνοιαν. Εἰ γὰρ, ἥς3
πάντες εὐχόμεθα τοῖς θεοῖς τυχεῖν, καὶ πᾶν ὑπο-
μένομεν ἰμείροντες αὐτῆς μετασχεῖν, καὶ μόνον τοῦ-
το τῶν νομιζομένων ἀγαθῶν ἀναμφισβήτητόν ἐστι
παρ' ἀνθρώποις, (λέγω δὴ τὴν εἰρήνην) ταύτην δυ-
νάμενοι τινες μετὰ τοῦ δικαίου καὶ καθήκοντος πα-
ρα τῶν Ἑλλήνων εἰς πάντα τὸν χρόνον ἀδύηστον
κταῖσθαι, παρελγώρουσιν, ἢ περυσγιαίτερόν τι ποι-
οῦνται τούτου· πῶς οὐκ ἂν ὁμολογουμένως ἀγνοεῖν
δόξαμεν; Νῆ Δί, ἀλλ' ἴσως εὐεπίθετοι τοῖς πολε-4
μῇν καὶ παρασπονδεῖν προθεμένοις, ἐκ τῆς τοιαύ-
της ἀγωγῆς, γίνονται τῶν βίων. Ἀλλ', ἐκεῖνο μὲν
σπάνιον· καὶ ποτε γένηται, δυνάμενον κοινῆς ὑπὸ
τῶν Ἑλλήνων τυγχάνειν ἐπικουρίας. πρὸς δὲ τὰς6
κατὰ μέγας ἀδικίας, ὑπογενομένης τοῖς βίαις χρη-
γίας,

2. κατὰ γε τὴν. Sic Vat. Flor. Vrf. Peto & cod. Perotti. κατὰ γί-
νος τὴν Bau. Ang. & Regii: ex quo Casaubonus κατὰ γε τὴν ἰμῆν
finxit. Verba ista κατὰ γένος τῆς ex καταγελαστῇ συνεκτα suffi-
ciat est Reisk.

in eodem deinceps statu
manserunt: non recte sa-
ne suæ & suorum securitati
in posterum consulentes.
Quom enim res sit, quam a
diis concedi nobis omnes
petimus; cujus desiderio ni-
hil non perferimus; quam-
que ex omnibus, quæ bona
existimantur, solam nemo
ambigat vere esse bonam;
pacem dico: hanc si qui bo-
nis honestisque rationibus a
Græcis impetrare certam
firmamque in omne tempus

possint, deinde beneficium
tantum negligant, & aliud
quidpiam potius ducant,
quis dubitet in magno istos
errore versari? At enim ve-
ro, dicet aliquis, per genus
istud vitæ expositi sunt eo-
rum injuriis, qui bello ipsos
laceffere & fidem violare
voluerint. Sed hoc & raro
accidit; & si quando con-
tingat, subveniri malo com-
munibus Græcorum auxiliis
potest. Ad defendendas au-
tem minores injurias, pos-
quam

γίας, ὅπερ εἰκὸς ὑπάρξεν πάντα χρέον ἐν εἰρήνῃ A.V. 536.
 διάγουσι, ὅθλον ὡς οὐκ ἂν ἠπόρησαν ξένων καὶ μι-
 δοφόνων, τῶν κατὰ τόπους ἢ καιροὺς παρεφε-
 τδρεύοντων. Νῦν δὲ, τὸ σπένιον καὶ παραδόξον δε-
 διότες, ἐν συνεχέσι πολέμοις καὶ καταφθοραῖς τὴν
 ὅτε χώραν ἔχουσι καὶ τοὺς βίους. Ταῦτα μὲν οὖν ^{Eleos}
 ἡμῖν τῆς Ἠλεῖων ὑπομνήσεως εἰρήδω χάριν· ἐπεὶ δὲ ^{admonet}
 τὰ τῶν καιρῶν οὕτε ποτὲ πρότερον εὐφροσύνην ^{Polybius.}
 διάθεσιν ἔσχηκε τῆς νῦν πρὸς τὸ παρὰ πάντων
 ὁμολογουμένην κτήσασθαι τὴν ἀσυλίαν· τὴν δὲ χά-
 ραν, καθάπερ ἐπάνω προῦπον, ἔτι τῆς παλαιᾶς
 συνηθείας οἷον αἰδουγμάτων ἐμμενόντων, εἰκοῦσι δια-
 φερόντως Ἠλεῖσι.

Διὸ καὶ κατὰ τὴν Φιλίππου παρουσίαν, ἅπλε- LXXV.
 τον μὲν ἦν τὸ τῶν ἀλίσκομένων πλῆθος, ἔτι δὲ
 πλεῖον

8. Νενόητο πρὸς τὸ perpetui vulgo absint ab omnibus libris, tam pro
 ὁμολογουμένην ἔστι ὁμολογουμένην, potto pro ἔτι τῆς ἐστὶ ἐν τῇ,
 denique pro Ἠλεῖσι vulgo legitur οἱ λαοί. Quae correnti omnia
 ex mente Casauboni.

quam suppetiissent opes,
 quod in perpetua pace de-
 gentibus consentaneum est
 futurum fuisse, non defui-
 sent sane milites peregrini
 & mercede conducti, qui
 certis locis aut temporibus
 praesidio ipsis essent. Nunc,
 dum id metuunt, quod vix
 aliquando, si forte, praeter
 omnium opinionem accidit;
 perpetuis bellis & popula-
 tionibus & agrum & fortu-
 nas suas habent obnoxias.
 Quae dicta nobis sunt, ut
 suae Eleos utilitatis admone-
 remus: quum praesertim ad

recuperandum omnium con-
 sensu jus illud immunitatis a
 bello nullum umquam tem-
 pus fuerit illis opportunius
 praesenti rerum statu; &
 quum ad hunc usque diem,
 velut scintilla aliqua pristi-
 nae consuetudinis superante,
 longe frequentius, quam fiat
 alibi, vitam in agris Elei,
 quemadmodum supra dixi-
 mus, degant.

75. Idcirco cum *Philippus*
 advenit; & eorum qui pas-
 sim capiebantur ingens fuit
 numerus; & eorum, qui in-
 tra muros confugiebant, ad-
 huc

Ol. 140.2.
Thalamas
castellum
capit Phil-
ippus.

πλεῖον τὸ τῶν συμπεφευγόντων. πλείστη δ' ἀπο-
σκευὴ καὶ πλεῖστος ὄχλος ἠθροίσθη σωμάτων καὶ
θρεμμάτων εἰς τὸ χωρίον, ὃ καλοῦσι Θαλάμας·
διὰ τὸ τὴν τε χώραν τὴν περὶ αὐτοῦ στενὴν εἶναι
καὶ δυσέμβολον, τό τε χωρίον ἀπραγμάτευτον καὶ
δυσπρόσδεον. αἰκούων δ' ὁ βασιλεὺς τὸ πλῆθος τῶν
συμπεφευγόντων εἰς τὸν προειρημένον τόπον, καὶ κρί-
νας μηδὲν ἀβασάνιστον μηδ' ἀπέραντον ἀπολιπεῖν,
τοῖς μὲν μισθοφόροις προκατελάβετο τοὺς ἐπὶ τῆς
εἰσβολῆς εὐφυῶς κειμένους τόπους· αὐτὸς δὲ τὴν
ἀποσκευὴν καταλιπὼν ἐν τῷ χάρακι, καὶ τὸ πλεῖον
μέρος τῆς δυνάμεως, ἀναλαβὼν τοὺς πελταστὰς
καὶ εὐζώνους, προῖγε διὰ τῶν στενῶν· εὐθενὸς δὲ
κωλύοντας, ἤκε πρὸς τὸ χωρίον. Καταπλαγόντων
δὲ τῶν συμπεφευγόντων τὴν ἔφοδον, ἅτε λίαν πρὸς
πᾶσαν πολεμικὴν χρεῖαν ἀπείρους καὶ ἀπαρασκευά-
στους

LXXV. 4. πελταστὰς καὶ εὐζώνους. Abest καὶ a Vet. Flor. Aug.
Reg. A. C. 5. συμπεφευγόντων. πεφευγ. Bav. Aug. Reg. A.

huc major. Plurima autem cum supellex, tum corporum pecorumque copia, in castello, cui *Thalamas* nomen est, fuit coacta: tum quod in angusta regione, & quam hostis non facile adire posset, situm est id castellum; tum quod ipsum quoque per se a commercio hominum est remotum atque inaccessible. Rex, ut rescivit de ingenti illorum numero qui eo confugerant; nihil intentatum aut imperfectum sibi judicans esse re-

linquendum, omnia primum loca juxta introitum opportune sita per conductitium militem occupat: deinde, impedimentis cum majore copiarum parte in castris relictis, cetratos & expeditos dumtaxat secum trahens, ipse per fauces illas agmen ducit: &, nemine impediante, venit ad castellum. Qua re perterriti qui eo confugerant, cum omnis rei militaris prorsus essent rudes, & ab omnibus bello necessariis imparati, quum-

διακεκμένων, ἅμα δὲ καὶ συνδεδραμηκότος ὄχλου συρ-^{Α. V. 536.}
 ὤφεται· ταχέως παρέδωσαν αὐτούς. ἐν αἷς ἦσαν
 καὶ μισοφόροι διακόσιοι μιγάδες, οὓς ἤκεν ἔχων Ἀμ-
 φιδάμος, ὁ στρατηγὸς τῶν Ἠλείων. Ὁ δὲ Φίλιπ-^{immensa}
 πος, κυριεύσας ἀποσκευῆς τε πολλῆς καὶ σωματῶν^{præda}
 πλείωνων ἢ πεντακισχιλίων, πρὸς δὲ τούτοις τετρα-
 ποδος λείας ἀναρίθμητον ἐξελασάμενος πληθός,
 τότε μὲν ἐπανῆλθε πρὸς χάρακα· μετὰ δὲ ταῦτα,
 τῆς δυνάμεως ὑπεργεμούσης αὐτῷ παντοδαπῆς ὠφε-
 λείας, βαρὺς ὢν, καὶ δύσχρηστος, ἀνεχώρει διὰ
 ταῦτα, καὶ κατέβηκε πάλιν εἰς τὴν Ὀλυμπίαν.

Ἀπελῆς δὲ, ὅς ἦν μὲν εἰς τῶν ὑπ' Ἀντιγόνου^{LXXVI.}
 καταλειφθέντων ἐπιτρόπων τοῦ παιδός, πλεῖστον^{Apelles,}
 δ' ἐτύγγανε τότε δυνάμενος παρὰ τῷ βασιλεῖ, βου-^{unus ex}
 ληθεὶς τὸ τῶν Ἀχαιῶν ἔθνος ἀγαγεῖν εἰς παρα-^{tutoribus}
 πλησίαν διάθесιν τῇ Θετταλῶν, ἐπεβάλετο πρᾶγμα^{Philippi.}
 ποιῆν

6. Ἀμφιδάμος. Ἀμφιδάμος b. l. edd. cum Bav. Aug. & Regiis.

7. τετραπόδος. Alii τῆς τετραπόδος. Ibid. πρὸς χάρακα. τὸν
 intra lineas interstitit Reg. A. 8. παντοδαπῆς. παντοδαπούς edd.
 cum Bav. Aug. & Regiis.

LXXVI. 1 ἀγαγεῖν. ἀγαγεῖν edd. ex Bav.

quumque multi etiam e ple-
 bis sæce eodem concur-
 rissent, deditionem cito fe-
 cerunt. Erant inter hos &
 mercenarii ducenti, turba
 promiscua, quos *Amphida-*
mus, dux Eleorum, secum
 adduxerat. *Philippus*, su-
 pellectile plurima potitus,
 mancipiorum quinque mil-
 libus & amplius; ad hæc
 præda pecorum abacta, quæ
 omnem numerum superabat;
 tunc quidem ad castra se re-
 cepit: postea vero, quod

haberet exercitum præda
 omnis generis onustum & ad
 res gerendas parum habilem,
 referre pedem coactus, *Olym-*
pium iterum castra movit.

76. Inter alios ab Anti-
 gono tutores, puero Philip-
 po relictos, *Apelles* erat, qui
 ea tempestate apud regem
 gratia plurimum pollebat.
 Hic quum in animum indu-
 xisset, Achæorum gentem
 ad eandem redigere condi-
 tionem, qua Thessali tunc
 erant, rem ausus est nefa-
 riam.

Ol. 140.2. ποιῶν μαχηθῆναι. Θητῆες γὰρ ἰδοῦντες μὲν κατὰ νόμους πολιτεύειν, καὶ πρὸς διαφέρειν Μακεδόνων· διέφερον δ' οὐδὲν, ἀλλὰ πᾶν ὁμοίως ἔπασχον Μακεδόσι, καὶ πᾶν ἐποιοῦν τὸ προσταττόμενον τοῖς βασιλικοῖς. διὸ καὶ πρὸς ταύτην ἀρμοζόμενος τὴν ὑπόθεσιν ὁ προσηρμένος, ἐπεβάλετο καταπεράζειν τῶν συστρατευομένων. Τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἐπέτρεψε τοῖς Μακεδόσιν, ἐκβαλεῖν ἐκ τῶν σταθμῶν αἰετοὺς προκατέχοντας τῶν Ἀχαιῶν καταλύσεις· ὁμοίως δὲ καὶ τὴν λείαν ἀφαιρῆναι. μετὰ δὲ ταῦτα τὰς χεῖρας προσέφερε διὰ τῶν ὑπηρετῶν, ἐπὶ ταῖς τυχεύσαις αἰτίαις· τοὺς δὲ συναγανακτοῦντας ἢ προσβοηθοῦντας τοῖς μαστιγομένοις, παρὼν αὐτὸς, εἰς τὴν ἄλυσιν ἀπήγε· πεπεσμένοις, διὰ τοῦ τοιούτου τρέφου, τῷ κατὰ βραχὺ λήσεν εἰς συνήθειαν ἀγαγὼν τοῦ

2. Θητῆες γὰρ. Θητῆες μὲν γὰρ ἰδοῦντες μὲν *Ang. Reg. A.* 4. ἐκβαλεῖν. ἐκβαλεῖν *edd. ex Bav.* 6. πεπασμένοις. *Mendeste scripti libri πεπασμένους.* Ibid. τῷ κατὰ βραχὺ *ex conject. posuit Casaubonus.* *Libri terti. omittit τὸ κατὰ βραχὺ.* Sed articulum omittit *Reg. B.*

riam. *Thessaliamque*, et si legibus suis videbantur uti, longeque alio jure esse quam Macedones: nihil tamen ab illis differebant, erantque iisdem obnoxii quibus & Macedones, &, quidquid aulæ procures imperarent, faciebant. Huic igitur proposito sua omnia consilia accommodans hic *Apelles*, experiri patientiam eorum, qui erant in castris, instituit. Et primum quidem Macedonibus permisit, ut Achæos,

qui diversa occupassent, ejicerent hospitibus: similiter &, partem prædam ut iis eriperent. Post hæc, per ministros quamlibet levi ex causa eos cædebat: si quis vero aut querenti de injuria patrocinaretur, aut, cum flagris cæderetur, opem ferret; ipsemet in vincula eos ducebat: persuasus, se, hoc pacto paulatim progrediendo, nemine animadvertente in eam consuetudinem *Achaos* adducturum, ut nihil penitus

τοῦ μηδῆνα μηδὲν ἡγεῖσθαι δεινόν, ὃ ποτ' ἂν πάσχη^{Α. V. 536.}
 τις ὑπὸ τοῦ βασιλέως. καὶ ταῦτα, μικροῖς χρόνοις
 πρότερον μετ' Ἀντιγόνου συνεστρατευμένος, καὶ τε-
 θεαμένος τοὺς Ἀχαιοὺς, ὅτι παντὸς δεινοῦ λαβεῖν
 πῆρσαν ὑπέμεναν, ἐφ' ᾧ μὴ ποιῆν Κλεομένης τὸ
 ἐπρωστατίζεμενον. Οὐ μὲν, ἀλλὰ συστραφέντων τι-
 νων Ἀχαιῶν νεανίσκων, καὶ προσελθόντων τοῖς περι-<sup>Vetat Philip-
 pus, mo-
 nente Arato.</sup>
 τὸν Ἄρατον, καὶ διασαφούντων τὴν Ἀπελλοῦ βού-
 λησιν· ἦκον ἐπὶ τὸν Φίλιππον οἱ περὶ τὸν Ἄρατον,
 κρίναντες ἐν ἀρχαῖς περὶ τῶν τοιούτων ἐρίσταθαι,
 καὶ μὴ καταμέλλειν. ἐντυχέντων δ' αὐτῶν τῷ βασι-
 λεῖ περὶ τούτων, διακούςας ὁ Φίλιππος τὰ γεγο-
 ῶτα· τοὺς μὲν νεανίσκους παρεκάλεε θαρσύνειν, ὥς
 αὐθενὸς αὐτοῖς ἔτι συμβησομένου τοιούτου· τῷ δ'
 Ἀπελλᾷ παρήγγειλε, μηδὲν ἐπιτάττειν τοῖς Ἀχαιοῖς,
 χωρὶς τῆς τοῦ στρατηγοῦ γνώμης.

M 2

Φίλιπ-

2. κρίναντες. κρίνοντες Aug. Ibid. ἐρίσταθαι. δέρισταθαι Vat. Flor.
 Aug. Reg. A.

penitus grave cuiquam vide-
 retur, quod rex in aliquem
 statuisset. Et hoc sperare
 ausus est ille, qui non mul-
 tis ante annis in Antigoni
 castris versans, viderat Achaeos
 quidvis mali paratos
 perpeti, modo ne ea facere,
 quae imperaret Cleomenes,
 cogerentur. Sed quum ju-
 venes quidam Achaici, manu
 facta, Aratum convenissent,
 eique Apellis consilium ape-

ruissent; ad Philippum adit
 Aratus, nascenti malo resi-
 stere fixum animo habens,
 neque cunctari. Ex hujus
 igitur colloquio ubi Philip-
 pus quae acciderant cogno-
 vit; juvenes quidem, bono
 ut essent animo, jubet; ni-
 hil enim simile deinceps fore
 illis patiendum: Apelli vero
 praecipit, ne quid posthac
 Achaeis, pratore ipsorum in-
 consulto, imperaret.

77. Phi-

Ol. 140.2.
LXXVII.
Egregia
Philippi
juvenis
indoles.

Φίλιππος μὲν οὖν κατὰ τὴν ἐμίλιαν τὴν πρὸς τοὺς ἐν ὑπαίθροις συνδιατρίβοντας, καὶ κατὰ τὴν ἐν τοῖς πολεμικοῖς πρᾶξιν καὶ τέλμασιν, οὐ μόνον παρὰ τοῖς στρατευομένοις, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς λοιποῖς πᾶσι Πελοποννησίοις εὐδοκίμει. Βασιλέα γάρ τι πλείοσιν ἀφορμαῖς ἐκ φύσεως κεχορηγημένον πρὸς πραγμάτων κατὰκτησιν, οὐκ εὐμαρὲς εὐρεῖν. καὶ γὰρ ἀγχνίονα, καὶ μνήμη, καὶ χάρις ἐπὶ αὐτῷ διαφέρουσα· πρὸς δὲ ταύταις, ἐπίφρασις βασιλικὴ καὶ δύναμις· τὸ δὲ μέγιστον, πρᾶξις καὶ τέλημα πολεμικῇ. Καὶ τί δή ποτ' ἦν τὸ ταῦτα πάντα καταγωνισάμενον, καὶ ποιῆσαν ἐκ βασιλείως εὐφυοῦς τύραννον ἄγριον, οὐκ εὐχερὲς διὰ βραχέων δηλώσαι. διὸ καὶ περὶ μὲν ταύτων σκέπτεσθαι καὶ διαπερεῖν ἄλλος ἀρμόσει καιρὸς μᾶλλον τοῦ νῦν ἐνεστώτος. Ὁ δὲ Φίλιππος, ἐκ τῆς Ὀλυμπίας ἀναγεύζας τὴν

LXXVII. 1. ἐν ὑπαίθροις. ἐν ignorant Vat. Flor. Ang. Reg. A. 3.
'Ὀλυμπίας ex Cefanb. emendatione est. Libri omnes Ὀλυμπιάδος.

77. *Philippus* itaque, cum propter instituta quibus erga expeditionis socios in castris utebatur, tum propter singularem in re bellica navitatem atque audaciam, non solum apud castrensem multitudinem, verum etiam apud reliquos omnes Peloponnesios bene audiebat. Enimvero non est facile regem invenire, majoribus a natura dotibus ad parandum imperium necessariis ornatum. Nam & sollertia mentis, & memoria, & venustate eximia

præstabat: accedebat eo vultus speciesque regia & quædam majestas: supra omnia erat navitas & audacia bellica. Quid autem illud fuerit, quod omnia hæc expugnavit, & præstantis ingenii regem in ferum tyrannum mutavit, non est facile paucis exsequi. Itaque ista considerandi, & de illa quæstione disceptandi, erit alius convenientior, quam *Philippus* castra movit ab Olympia Heræam versus; & mox

τὴν ἐφ' Ἡραίαις, παρὴν εἰς Τέλφουσαν, καὶ κείθεν εἰς Ἡραίαν. καὶ τὴν μὲν λείαν ἐλαφυροπώλει· τὴν δὲ γέφυραν ἐπεσκέυαζε τὴν κατὰ τὸν Ἀλφειόν· βουλόμενος ταύτῃ ποιῆσαι τὴν εἰς τὴν Τριφυλίαν εἰσβολήν. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς Δο-
A.V. 536. Triphy-
liam petit
Philip-
pus.
 ρίμαχος, ὁ τῶν Αἰτωλῶν στρατηγός, θεομένων τῶν
Eleis au-
xilium mit-
tunt, du-
ce Phil-
da.
 Ἡλείων σφίσι βοηθῶν παρθουμένοις, ἑξακοσίους Αἰ-
 τωλοὺς καὶ στρατηγὸν Φιλίδαυ αὐτοῖς ἐξέπεμψεν.
 τὸς παραγενόμενος εἰς τὴν Ἡλείαν, καὶ παραλαβὼν
 τοὺς μυθοφόρους τῶν Ἡλείων, ὄντας εἰς πεντακο-
 σίους, καὶ πολιτικοὺς χιλίους, ἅμα δὲ τούτοις τοὺς
 8 Ταραντίνους, ἦκε βοηθῶν εἰς τὴν Τριφυλίαν. ἣ τῆς
Triphy-
liam situs
& oppi-
da.
 μὲν προσηγορίας τέτευχε ταύτης ἀπὸ Τριφύλου
 τοῦ τῶν Ἀρκάδων παίδων ἑνός· κέταρ δὲ τῆς Πελο-
 ποννήσου παρὰ θάλατταν, μεταξὺ τῆς Ἡλείων καὶ
 Μεσσηνίων χώρας· τέτραπται δ' εἰς τὸ Λιβυκὸν

M 3 πέλαα-

5. τὴν ἐφ' Ἡραίας ex coniect. restituit. Vulgo euntes τὴν ἐπὶ
 Φαραίαν. Ibid. τὴν εἰς τὴν Τριφυλίαν. Mendose in editis
 est τὴν εἰς Τριφυλίαν, & sic constanter deinde Τριφυλ. pro
 Τριφυλ. 6. Φιλίδαυ. Φυλίδας edd. & sic constanter deinde, par-
 tium ex Bav. partium incitis euntes uisitis. 8. Corrupta & mutilata
 oratione, post Heracium, edidit Cosmianus Τριφύλου τοῦ τῶν
 Ἀρκάδων παίδος.

& mox Telphusam venit, indeque *Heraciam*; ubi præ-
 da dividenda, pontem Alphei
 instauravit; facturus per il-
 lum in *Triphyliam* impressio-
 nem. Eodem vero tempore
Dorimachus, Aetolorum
 prætor, petentibus Eleis au-
 xilia, adversus eos qui ipso-
 rum agros urebant, Aetolos
 sexcentos duce *Philida* mi-

fit. Qui ubi in Eleam venit,
 assumtis Eleorum mercena-
 riis ad quingentos, e civili-
 bus copiis mille militibus,
 & simul Tarentinis, suppe-
 tias venit *Triphyliam*. Ea
 regio nomen invenit a *Tri-
 phylo*, uno ex *Arcadis* filiis.
 Sitae est in maritima Pelopon-
 nesi parte, inter Eleorum &
 Messeniorum fines; spectat-
 que

Ol. 140.2. πέλαγος, ἐσχατεύουσα τῆς Ἀρκαδίας ὡς πρὸς χειμεριῶς δύνει. ἔχει δ' ἐν αὐτῇ πόλεις ταύτας, Σα-9 μικόν, Λίπερον, Ὑπάναν, Τυπανείας, Πύργον, Αἰπιόν, Βάλακα, Στυλαίγιον, Φοῖξαν. ὧν ὀλίγοις 10 χρόνοις πρότερον ἐπικρατήσαντες Ἠλεῖσι, προσελάβοντο καὶ τὴν τῶν Ἀλιφειραίων πόλιν, συντελευσαν ἐξ ἀρχῆς εἰς Ἀρκαδίαν καὶ Μεγαλόπολιν· Λυδιάδου τοῦ Μεγαλοπολίτου κατὰ τὴν τυραννίδα πρὸς τινὰς ἰδίας πράξεις ἀπαγὴν δόιτος τοῖς Ἠλείοις.

Aliphera oppidum.

LXXVIII. Πλὴν ὅ γε Φιλίδας, τοὺς μὲν Ἠλεῖους εἰς Λίπερον, τοὺς δὲ μισθοφόρους εἰς Ἀλίφειραν ἀποστείλας, αὐτοὺς δὲ τοὺς Αἰτωλοὺς ἔχων ἐν Τυπανείας, ἐκαρσα-

2. ἐσχατ. τῆς Ἀρκαδίας. Sic, momente Palmerio, correxi. Vulgo omnes perperam τῆς Ἀχαΐας. 9. Τυπανείας. Τυμπανείαν edidit nec tect. ex Bau. quod in Τυπαναίαν mutavit Casaub. Ibid. Αἰπιόν. Αἰπιὸν b. l. edd. ex Bau. Et inferius iidem Ἐπιδόν. Ibid. Στυλαίγιον. Στυλαίγιον Casaub. cum Steph. Byz. in iustis libris Polybiano. 10. συντελευσαν (aut, si mauis, τελευσαν) ἐξ ἀρχῆς εἰς Ἀρκαδίαν καὶ Μεγαλόπ. Sic omnino corrigendum duxi locum, quoniam mutilatum tali modo exhibent ceteri libri omnes: οὐσαν ἐξ ἀρχῆς Ἀρκαδίαν καὶ Μεγαλ. Cuiusmodi cum Reg. B. Ἀρκαδίαν in Ἀρκαδίαν mutavit, & levi interposita distinctione verbum hoc a seq. separavit. Possis etiam cum Ios. Mercero suffragari οὐσαν ἐξ ἀρχῆς Ἀρκαδίας καὶ Μεγαλοπολῶν. Ibid. Λυδιάδου. Et hoc nomen vulgo depravatam erat. Ἀλιδάδου, Ang. Ceteri omnes Ἀλιδάδου.

LXXVIII. 1. Τυπανείας. Vulgo b. l. Τυπανίαις.

que mare Libycum, contermina Arcadiæ, qua illa ad hibernum occasum vergit. Vrbes regionis hujus sunt: Samicum, Lepreum, Hypæna, Typaneæ, Pyrgus, Aeprium, Bolax, Styliangium, Phrixæ. Has quum non multo ante Elei ditionis suæ fecissent, urbem quoque Alipherarum, quæ ab initio

Arcadiæ & Megalopoli attributa fuerat, adjecerunt; Lydiada Megalopolitano, tempore tyrannidis suæ, tradente in permutatione propter privatas quasdam causas cum Eleis instituta.

78. Philidas, missis Lepreum Eleis, mercenariis Alipheram; ipse Typaneis cum suis Aetolis, quid rex para-

2 ἑκαρεῶδες τὸ συμβησόμενον. Ὁ δὲ βασιλεὺς, ἀπο-Α. V. 536.
 θίμενος τὴν ἀποσκευὴν, καὶ διαβὰς τῇ γεφύρᾳ τὸν
 Ἀλφειὸν ποταμὸν, ὅς ῥεῖ παρ' αὐτὴν τὴν τῶν
 3 Ἡρακλείων πόλιν, ἤκε πρὸς τὴν Ἀλφειραν· ἡ κείται
 μὲν ἐπὶ λόφου κρημνώδους πανταχόθεν, ἔχοντος
 πλεῖον ἢ δέκα σταδίων πρὸςβασιν· ἔχει δ' ἄκραν
 ἐν αὐτῇ τῇ κορυφῇ τοῦ σύμπαντος λόφου, καὶ χαλ-
 κῶν Ἀθηναῶν ἀνδριάντα, κάλλει καὶ μεγέθει διαφέ-
 4 ροντα. οὗ τὴν μὲν αἰτίαν, ἀπὸ πώϊας προθέσεως ἢ Magnifi-
 χορηγίας ἔλαβε τὴν ἀρχὴν τῆς κατασκευῆς, αἰμί-
 φισθητέῳ συμβάνει καὶ παρὰ τοῖς ἐγγχωρείοις·
 οὔτε γὰρ πόθεν, οὔτε τίς ἀνέθηκεν, εὐρίσκεται τρα-
 5 νῶς. τὸ μίντοι γε τῆς τέχνης ἀποτέλεσμα συμφω-
 νῆται παρὰ πᾶσι, διότι τῶν μεγαλομερεστάτων
 καὶ τεχνικωτάτων ἔργων ἐστὶν, Ἑκατοδώρου καὶ
 6 Σωστράτου κατεσκευασκότων. Οὐ μὲν, ἀλλ' ἐπιγε-
 νομένης ἡμέρας αἰθρίου καὶ λαμπρᾶς, διατάξας

M 4

ὑπὸ
 Philip-
 pus.

5. μεγαλομερεστάτων. Vulgo alii μεγαλορηστοι. Ibid. Verba
 καὶ τεχνικωτάτων ignoscant Ban. Arg. Reg. A. Perott. Ibid. Ἑκα-
 τοδώρου. Immo Ἑκατοδώρου, secundum Paus. & Plin.

pararet, sollicitus expecta-
 bat. *Philippus* vero, impe-
 dimentis depositis, & *Alphei*
 ponte trajecto, (is amnis
 urbem ipsam *Heræorum* al-
 luit) *Alipheram* venit. Im-
 posita est urbs ista colli ab
 omni parte prærupto, ad
 quem ascenditur per stadia
 amplius decem: arcem ha-
 bet in ipso vertice totius
 collis, & æneam *Minervæ*
statuam, specie atque ma-
 gnitudine præstantem. Quæ
 qua de causâ, quo consilio,

& cujus sumtibus initio con-
 fecta fuerit, ipsi quoque in-
 digenæ parum norunt: ne-
 que enim satis explorato
 constat, unde, aut a quo
 fuerit dedicata. At de arti-
 ficibus, ex quorum officina
 prodiit, consentiant omnes:
Hecatodori nempe [*ui πό-
 τιος Hypatodori*] & *Softrati*
 opus esse, inter magnificen-
 tissima & exquisitissimæ ar-
 tis, quæ sint ab iis facta.
 Ceterum postridie *Philippus*
 sub auroram, sereno die &
 claro,

Ol. 140.2. ὑπὸ τὴν ἰωθινήν ὁ βασιλεὺς κατὰ πλείους τόπους
 τοὺς τε τὰς κλίμακας φέροντας, καὶ τὰς τῶν μι-
 θεφύρων ἐφεδρείας πρὸ τούτων· ἐπὶ δὲ τοῖς περὶ-7
 ρημένοις, τοὺς Μακεδόνας διηρημένους κατόπιν ἐκά-
 στοις ἐπιστήσας· ἅμα τῷ τὸν ἥλιον ἐπιβάλλειν πᾶ-8
 σι προσέταξε προσβαίνειν πρὸς τὸν λόφον. ποιούν-
 των δὲ τὸ παραγγελθὲν ἐκθύμως καὶ καταπληκτι-
 κῶς τῶν Μακεδόνων, συνέβαινε τοὺς Ἀλιφερεῖς
 πρὸς τοὺτους ὁρμαῖν αἰεὶ καὶ συντρέχειν τοὺς τόπους,
 εἰς μάλιστα τοὺς Μακεδόνας ἰωρῶν περσπελάζον-9
 τας. Κατὰ δὲ τὴν καιρὸν τοῦτον αὐτὸς ὁ βασιλεὺς,9
 ἔχων τοὺς ἐπιτηδεωτάτους, διὰ τινων κρημῶν ἔλα-
 θε πρὸς τὸ τῆς ἄκρας προάστειον ἀναβάς. ἀπο-10
 δεδύντος δὲ τοῦ συνδήματος, πάντες ἅμα προσε-
 ρέσαντες τὰς κλίμακας, κατεπείραζον τῆς πόλεως.
 Πρῶτος μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς κατέσχε τὸ προάστιον 11
 τῆς ἄκρας, ἔρημον καταλαβών. τούτου δ' ἐμπιπρα-
 μένου, προϊδόμενοι τὸ μέλλον εἰ τοῖς τέχεσιν ἐπα-
 μύνον-

Capitur
 Aliphhera.

9. αὐτὸς cum V. sine correxit Casaub. Mendoze libri omnes αὐτόν.

claro, dispositis per varia lo-
 ca qui scalas gestarent, præ-
 missisque mercenariis qui
 præsidio ipsis forent; ad
 hæc, Macedonum manu se-
 paratim singulos eorum se-
 qui iussa; simul cum exorien-
 te sole omnibus imperat, ut
 colli succedant. Quod quum
 Macedones animose & for-
 midabiliter exsequerentur;
 accidit, ut *Aliphherenses* sem-
 per ad ea potissimum loca
 factò concursu se conferrent,
 ad quæ plurimos Macedonas

videbant accedere. At *Philippus* ipse per idem tempus,
 cum lecto milite ex cohorti-
 bus, in arcis suburbium,
 nemine animadvertente, per
 quædam præcipitia & abrup-
 ta loca ascendit. Tum ve-
 ro dato signo, simul omnes
 scalas admovere, & urbem
 conari invadere. Primus
 omnium rex ipse suburbium
 arcis, quod nudatum præsi-
 dio invenerat, tenuit. Quo
 incenso, qui pro muris pu-
 gnabant, ubi ignem vident,
 immi-

μόνοντες, καὶ περιδεῖς γενόμενοι, μὴ, τῆς ἄκρας Δ. V. 536.
προκαταληφθείσης, στερηθῶσι καὶ τῆς τελευταίας
ἐλπίδος, ὥρμησαν ἀπολιπόντες τὰ τείχη φεύγειν
18 πρὸς τὴν ἀκρόπολιν. οἱ δὲ Μακεδόνες, γενομένου τού-
του, παρὰ χεῖμα καὶ τῶν τειχῶν καὶ τῆς πέλειως
19 ἐκυρίευσαν. μετὰ δὲ ταῦτα διαπρεσβευσταμένων τῶν
ἐκ τῆς ἄκρας πρὸς τὸν Φίλιππον, δούς τὴν ἀσφά-
λειαν, παρέλαβε καὶ ταύτην κατ' ὁμολογίαν.

Συντελεθόντων δὲ τούτων, καταπλαγῆς γεγο- LXXIX.
νότες πάντες οἱ κατὰ τὴν Τριφυλίαν, ἐβουλεύοντο
20 περὶ σφῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἰδίων πατρίδων. ὁ δὲ Φι- Aetolo-
λίδας, ἐκλιπὼν τὰς Τυπανίας, προσδιαρπάσας τι- rum mala
νάς τῶν αἰκείων, ἀπεχώρησεν εἰς τὸ Λέπρεον. fides in
3 Ταῦτα γὰρ ἐπίχερα τότε τοῖς Λιτωλῶν ἐγίγνετο fociet.
συμμάχοις, τὸ, μὴ μόνον ἐν τοῖς ἀναγκαιεστάτοις
καιροῖς ἐγκαταλείπεσθαι προφανῶς, ἀλλὰ καὶ, διαρ-
παγέντας, ἢ προδοθέντας, τούτοις περιπίπτειν
ὑπὸ τῶν συμμάχων, ἃ τοῖς κρατηθεῖσιν ὑπὸ τῶν

M 5

πολε-

LXXIX. 2. προσδιαρπάσας. Fortē προδαρπ. Rish. Et sic Reg. B.
3. ἐπίχερα. τάπηχρα malum.

imminens malum prospicien-
tes, & metuentes ne occu-
pata arce ultimam illam spem
amitterent; impetu moenia
deserunt, & in arcem con-
fugiunt. Quo facto, illicit
Macedones & muris & urbe
potiri. Post hæc, qui in ar-
ce erant, legationem ad Phi-
lippum mittunt: & fide ab
eo accepta de sua salute, ex
pacto deditionem faciunt.

79. Quibus rebus gestis,
passim consternati metu o-

mnes tota Triphylia, de sua
& patriæ suæ salute consul-
tabant. Philidas vero, Ty-
panceis desertis, nonnullis
etiam sociorum direptis, Je-
preum concessit. Hoc enim
præmium ea tempestate so-
cii Aetolorum referre soliti;
ut non solum necessariis ma-
xime temporibus manifeste
ab illis dereliquerentur; sed
etiam, direpti aut proditi, ea
paterentur a sociis Aetolis,
quæ victis ab hoste victore
sunt

Ol. 140. 2. πολεμίων ὀφείλεται πάσχειν. Οἱ δὲ Τυπανεῶται⁴
 Tyraneæ, παρεδόσαν τῷ Φιλίππῳ τὴν πόλιν. τούτοις δὲ τὸ
 Hyrana, & Phialia παραπλήστιν ἐπαίησαν οἱ τὴν Ὑπάναν κατοικοῦντες.
 traduntur Philippo. Ἀμα δὲ τούτοις Φιαλεῖς, ἀκούοντες τὰ περὶ τήν⁵
 Τριφυλίαν, καὶ δυσαρεστούμενοι τῇ τῶν Αἰτωλῶν
 συμμαχίᾳ, κατέλαβον μετὰ τῶν ὅπλων τὸν περὶ
 τὸ Πολεμάρχιον τόπον. οἱ δὲ τῶν Αἰτωλῶν περὶ-⁶
 τὰ, διατρίβοντες ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, διὰ τὰς ἐκ
 τῆς Μεσσηνίας ὠφελείας, τὸ μὲν πρῶτον εἰοί τ'
 ἦσαν ἐγγχερεῖν, καὶ κατατολμαῖν τῶν Φιαλεῶν.
 ὁρῶντες δὲ τοὺς πολίτας ἑμοθυμαδὸν ἀθροισμένους⁷
 πρὸς τὴν βοήθειαν, ἀπέστησαν τῆς ἐπιβολῆς· σπε-
 σάμενοι δὲ, καὶ λαβόντες τὰς αὐτῶν ἀποσκευάς,
 ἀπῆλθον ἐκ τῆς πόλεως. οἱ δὲ Φιαλεῖς, διαπερσε-⁸
 βευσάμενοι πρὸς τὸν Φίλιππον, ἐνεχέρισαν σφᾶς
 αὐτοὺς καὶ τὴν πόλιν.

Ἔτι

5. Πολεμάρχιον. Πολεμαρχῆον *supra* fer. in Ven. Πολεμάρχιον
 edd. in iis in iis. 6. ταύτῃ τῇ πόλ. αὐτῇ τῇ πόλιν edd. cum
 aliis. 7. σπεσάμενοι cum præced. connedunt & particulam ἐλ
 ignoravit Vat. Arg. Reg. A.

sunt expectanda. *Tyraneæ*
 urbem *Philippo* tradide-
 runt: secutique sunt eorum
 exemplum *Hyranæ* cives &
 habitatores. Similiter vero
 etiam *Phialenses*, de iis quæ
 in Triphylia acciderant facti
 certiores, societatem Aetol-
 iorum averfati animis, aream
 ubi *Polemarchorum* curia vel
 statio erat, vi armata occu-
 pant. Aetoli vero piratæ,
 qui prædæ causâ ex agro
 Messeniaco faciendæ mora-

bantur *Phialia*; quum mo-
 vendi se & tentandi aliquid
 adversus *Phialenses* animum
 initio præ se tulissent; mox,
 ubi conspirare omnes cives
 ad vim arcendam senserunt,
 incepto destiterunt, &, ac-
 cepta fide, cum omnibus sar-
 cinis suis urbe excesserunt.
 Et mox *Phialenses*, oratori-
 bus ad *Philippum* missis, se-
 que & suam illi urbem tra-
 dunt.

80. Dum

Ἐτι δὲ τούτων πραττομένων, οἱ Λεπρεᾶται, κα-
 ταλαβέμενοι τόπον τινα τῆς πόλεως, ἡξίου-
 χωρεῖν τῆς ἄκρας καὶ τῆς πόλεως τοὺς Ἠλείους
 καὶ τοὺς Αἰτωλοὺς, ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς παρὰ Λα-
 κεδαιμονίων· ἦκε γὰρ καὶ παρ' ἐκείνων αὐτοῖς βοή-
 θεια. τὸ μὲν οὖν πρῶτον οἱ περὶ τὸν Φιλίδαν οὐ
 προσεῖχον, ἀλλ' ἔμενον, ὥς καταπληζόμενοι τοὺς
 ἐν τῇ πόλει. Τοῦ δὲ βασιλέως εἰς μὲν τὴν Φιαλίαν
 Ταυριῶνα μετὰ στρατιωτῶν ἐξάποστείλαντες, αὐ-
 τοῦ δὲ περάγοντες εἰς τὸ Λέπρεον, καὶ συνεγλίζον-
 τος ἤδη τῇ πόλει· συνέντες οἱ περὶ τὸν Φιλίδαν,
 ἐταπενώθησαν· οἱ δὲ Λεπρεᾶται προσεπεβόωθησαν
 αὐταῖς ὁμοῖς. καλὸν γὰρ δὴ τοῦτο Λεπρεᾶταις ἔργον
 πέπρακται, τὸ, χιλίων μὲν ἔνδον ὄντων Ἠλείων, χι-
 λίων δὲ σὺν ταῖς περὶ αὐτοὺς Αἰτωλῶν, πεντακισίων
 δὲ μισθοφόρων, διακισίων δὲ Λακεδαιμονίων· πρὸς δὲ
 τούτοις, τῆς ἄκρας κατεχομένης· ὅμως ἀντιποιή-
 σασθαι

LXXX. 3. αὐτοῦ δὲ correxi cum Reisk. Male vulgo sumit τοῦ δὲ.

80. Dum hæc agebantur, *Lepreatæ*, parte urbis suæ occupata, postulant, ut arce & oppido exeant Elei atque Aetoli, itemque illi quos Lacedæmonii, auxilii causa, ipsis submiserant. Nihil principio hic motus *Philidam* turbavit: neque eo segnius in tenenda urbe perstitit, tamquam oppidanis terrorem injecturus. Vbi vero Philippus, *Taurione* cum præsidio militum Phialiam misso, ipse *Lepreum* versus progressus est & appropinquare urbi jam cœpit; *Philidas*, re cognita, animum despondere: *Lepreatæ* contra, eo nuncio confirmati, animosiores fieri. Præclarum enim vero *Lepreatarum* hoc facinus exstitit: quod, quum essent in urbe ipsorum Elei mille, tum Aetoli cum piratis mille, mercenarii quingenti, Lacedæmonii ducenti; ad hæc in hostium potestate quum arx esset; patriæ tamen liberandæ de-

Ol. 140. 2. *Lepreum Philippo tradunt.* σκαδαί τῆς ἑαυτῶν πατρίδος, καὶ μὴ προέδωκε τὰς σφετέρους ἐλπίδας. Ὁ δὲ Φιλίδας, ὄρων τοὺς Λε-5
πρεάτας ἀνδρωδῶς ὑφισταμένους, καὶ τοὺς Μακε-
δόνας ἐγγίζοντας, ἐξεχώρησε τῆς πόλεως, ἅμα τοῖς
Ἠλείοις, καὶ τοῖς παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων. οἱ μὲν
οὖν παρὰ τῶν Σπαρτιατῶν Κρήτες διὰ τῆς Μεσση-
νίας εἰς τὴν οἰκίαν ἐπανήλθον· οἱ δὲ περὶ τὸν Φιλί-
δαν ἐποιοῦντο τὴν ἀπέλυσιν ὥς ἐπὶ τὸ Σαμικόν.
τὸ δὲ τῶν Λεπρεατῶν πλῆθος, ἐγκρατὲς γεγονὸς τῆς
πατρίδος, ἐξαπέστειλε πρεσβευτάς, ἐγγαίρι-
ζον τῷ Φιλίππῳ τὴν πόλιν. Ὁ δὲ βασιλεὺς, ἀκού-8
σας τὰ γεγονότα, τὴν μὲν λοιπὴν δύναμιν εἰς τὸ
Λέπρεον ἀπέστειλε· τοὺς δὲ πελταστάς καὶ τοὺς
εὐζάνους ἀναλαβὼν ἤγετο, συνάψαι σπεύδων τοῖς
περὶ τὸν Φιλίδαν. καταλαβὼν δὲ, τῆς μὲν ἀπο-9
σκευῆς ἐγκρατὲς ἐγένετο πάσης· οἱ δὲ περὶ τὸν Φι-
λίδαν κατετάχθησαν εἰς τὸ Σαμικὸν παραπεσόντες,
προσστρατοπεθεύσας δὲ τῷ χωρίῳ, καὶ τὴν λοιπὴν 10
ἐπι-

9. κατετάχθησαν. *Mendose scripti libri κατετάχθησαν.*

derunt operam, neque pro-
prium salutem ignavia pro-
diderunt. *Philidas*, ubi ani-
mosè & fortiter resistere
sibi *Lepreatas*, appropinqua-
re vero *Macedonas* videt,
urbe cum *Eleis*, & qui *Lacedæmone*
venerant, excedit. Ac *Cretenses*
quidem, quos *Spartiatæ* miserant,
per *Messeniam* in patriam redie-
rant, *Philidas* vero *Samicum*
se recepit. Tum *Lepreatæ*,
recuperata patria, decreta

ad *Macedonem* legatione,
urbem suam *Philippo* in po-
testatem tradunt. Rex, nun-
cio ejus rei accepto, reli-
quas copias *Lepreum* profi-
cisci jubet: ipse cum cetra-
tis & expeditis ire pergit,
Philidam persequi properans.
Quem consecutus, impedi-
mentis quidem omnibus &
præda potitur; at *Philidas*,
summa celeritate usus, *Sa-
micum* prius quam capere-
tur irrupit. Rex, ante *Sa-
micum*

ἐπισπασάμενος ἐκ τοῦ Λεπρέου δύναμιν, ἔμφασιν^{A.V. 136.}
 11 ἐποίει τοῖς ἔνδον, ὡς πολιορκήσων τὸ χωρίον. Οἱ δ'^{Samico}
 Αἰτωλοὶ μετὰ τῶν Ἠλείων οὐδὲν ἔχοντες ἔτοιμον^{potitur}
 πρὸς πολιορκίαν πλὴν χειρῶν, καταπλαινέτες τὴν^{Philip-}
 12 περίστασιν, ἐλάλουν περὶ ἀσφαλείας πρὸς τὸν Φί-
 λω^{pus,} λαβόντες δὲ συγχώρημα, μετὰ τῶν ἑπλὼν
 ποιήσανθαι τὴν ἀπόλυσιν, οὗτοι μὲν ὤρμησαν εἰς τὴν
 Ἠλείαν· ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦ μὲν Σαμικοῦ παραυτί-
 13 κας κύριος ἐγένετο. Μετὰ δὲ ταῦτα, παρεγγεγμέ-^{& omni}
 νων πρὸς αὐτὸν καὶ τῶν ἄλλων μεθ' ἱκετηρίας, παρὲ^{Triphy-}
 λαβε Φρίξαν, Στυθιάγιον, Αἰπιὸν, Βάλακα, Πύρ-
 14 γον, Ἐπιτάλιον. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενος, ἐπαν-
 ἦλθε πάλιν εἰς τὸ Λέπρεον, πᾶσαν ὑφ' ἑαυτὸν ποιη-
 15 σάμενος τὴν Τριφυλίαν, ἐν ἡμέραις ἑξ. παρακαλέ-
 σας δὲ τοὺς Λεπρεάτας τὰ πρέποντα τῷ καιρῷ,
 καὶ Φυλακὴν εἰσαγαγὼν εἰς τὴν ἄκρην, ἀνέζευξε
 μετὰ τῆς δυνάμεως ἐφ' Ἡραίας· ἀπολιπὼν ἐπιμε-
 λητὴν

13. Αἰπιὸν. Ἐπὶ τὸν *b. l. edd.* ex *Bav.* Ἐπὶ τὸν *Vat. Flor. Reg. A.*

14. ποιησάμενος. πεποιημένος *Flor.* 15. ἐπιμελητὴν. *Corrupte*
ἐπὶ μὲν τὴν τῆς Τριφ. Aug. Reg. A. Tolerabilis ἐπὶ μὲν τῆς
Τριφ. Bav.

micum positis castris, & reliquo exercitu, qui Leprei erat, accito, speciem oppidanis praebebat, quasi urbem obsidere vellet. Itaque Aetoli & Elei, quibus ad tolerandam obsidionem praeter manus suas nihil provisum usquam erat, inopinato malo perterriti, de impunitate sua mentionem fecerunt apud *Philippum*: quo concedente ut cum armis exirent, in Eleam sese receperunt; & rex sine mora *Samico* est

potitus. Deinde, aliis quoque civitatibus fidem ejus implorantibus, Phrixam, Stylangium, Aepium, Bolacem, Pyrgum, Epitalium, in ditionem accepit. Quibus rebus gestis, Lepreum repetit, sex dierum spatio universa Triphylia in potestatem redacta. Deinde, ubi apud Lepreatas ea disseruisset quae res & tempus monebant, inducto in arcem praesidio, vasis conclamatis Heræam castra movet; relicto,

Ol. 140.2. λητὴν τῆς Τριφυλίας Λαδικὸν τὸν Ἀκαρναῖνα. πα-16

ραγενέμενος δ' εἰς τὴν προειρημένην πόλιν, τὴν μὲν
 Μεγαλο-
 polin ve-
 nit
 λείαν δένειμε πᾶσαν· τὴν δ' ἀποσκευὴν ἀναλαβὼν
 ἐκ τῆς Ἡραίας, ἦλθε μέσου χειμῶνος εἰς Μεγάλην
 πόλιν.

LXXXI. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς Φίλιππος ἔπρατ-
 Chilo
 Sparre-
 tyranni-
 dem affe-
 erat.
 τε τὰ κατὰ τὴν Τριφυλίαν, καὶ Χίλων ὁ Λακεδαι-
 μόνιος, ὑπολαμβάνων αὐτῷ καθήκειν κατὰ γένος
 τὴν βασιλείαν, καὶ βαρέως φέρον τὴν γεγεννημένην
 ὑπερψίαν περὶ αὐτὸν ἐκ τῶν Ἐφέρων ἐν τῇ κατὰ
 τὸν Λυκούργον κρίσει περὶ τῆς βασιλείας, κινῶν
 ἐπεβάλετο τὰ καθεστῶτα. νομίσας δὲ, εἰ τὴν ὁδὸν
 τὴν αὐτὴν ἔλθοι Κλεομένης, καὶ τοῖς πολλοῖς ὑπο-
 δείξαι τὴν ἐλπίδα τῆς κληρουχίας καὶ τῶν ἀναδασ-
 μῶν, ταχέως ἐπακολουθήσειν αὐτῷ τὸ πλῆθος, ὥρ-
 μησε πρὸς τὴν προᾶξιν. συμφρονήσας δὲ περὶ τού-3
 τῶν πρὸς τοὺς φίλους, καὶ λαβὼν κοινωνοὺς τῆς
 τέλμης

16. πᾶσαν dedi cum Vat. & Perotto. πᾶς: edd. cum ceteris.

LXXXI. 1. Post καιροὺς desiderari antiqua videtur οἷς, vel κατ' οὖς.

Ibid. Χίλων. Χίλων constanter Vat. Flor. Aug. Reg. A.

ἔτο, qui *Triphyliæ* rebus
 præflet, *Ladico* Acarnane.
Heriam ut ventum est, præ-
 dam omnem militibus divi-
 sit, & receptis ibidem im-
 pedimentis, media inde hie-
 me *Megalopolin* venit.

81. Dum in *Triphyliæ* hæc
 a Philippo geruntur, *Chilo*
Lacedæmonius, existimans
 regnum ad se prærogativa
 generis pertinere, indigne-
 que ferens spretum se ab

Ephoris, quando regnum
 Lycurgo potius quam sibi
 detulerant, ad res novandas
 animum appulit. Et qui
 persuasum haberet, si Cleo-
 menis exemplo spem plebi
 ostenderet novæ divisionis
 agrorum & fortitionis in-
 staurandæ, extemplo secu-
 turam esse multitudinem;
 ad id consilium exsequen-
 dum se accinxit. Igitur, re
 cum amicis communicata,
 nactus circiter ducentos qui
 secum

τόλμης εἰς διακοσίους τὸ πλῆθος, ἐγένετο πρὸς τὸ Α. V. 536.
 4 συντελεῖν τὴν ἐπίνοιαν. Θεωρῶν δὲ μέγιστον ἐμπό- Ephoros
 διον ὑπάρχον αὐτῷ πρὸς τὴν ἐπιβελὴν τὸν Λυκούρ- trucidat.
 γον καὶ τοὺς Ἐφόρους τοὺς περιθύντας ἐκείνῳ τὴν
 5 βασιλείαν, ὥρμησε πρῶτον ἐπὶ τούτους. τοὺς μὲν
 οὖν Ἐφόρους δειπνεῦντας καταλαβὼν, πάντας αὐ-
 τοῦ κατέσφαξε· τῆς τύχης τὴν ἀρμέζουσαν αὐτοῖς
 ἐπιθείσης δίκην. καὶ γὰρ ὑφ' αὐτῶν καὶ ὑπὲρ αὐτῶν
 ἔπαθον, δικαίως αὐτοὺς ἂν τις φήτῃ πεπονθέναι.
 6 Ὁ δὲ Χίλων, τὰ κατὰ τούτους συντελεσάμενος,
 παρῆν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τοῦ Λυκούργου· καὶ κατέλα- Λαγρε
 βε μὲν ἔνδον, οὐ μὴν ἡδυνήθη γ' ἐγκρατὴς αὐτοῦ γε- evadit
 ννέσθαι. διὰ γὰρ τινῶν φίλων καὶ γειτόνων ἐκκλαπέις- Lycur-
 καὶ διαδράς, ἔλαθεν αὐτόν. οὗτος μὲν οὖν ἀνεχώρη- gus.
 σε ταῖς ἀνοδίαις, εἰς τὴν ἐν τῇ Τριπόλει προσαγο-
 ρεου-

3. πρὸς τὸ συντελεῖν. πρ. τῷ συντ. Flor. 4. ὑπάρχον. ὑπάρχων
 add. ex Bau. 5. πάντας αὐτοῦ ex mente Casaub. & Reiskii correcti.
 Libri omnes πάντας αὐτοῦ. 6. ἡδυνήθη. ἐδυνήθη Flor. Aug.
 Reg. A. 7. Πρὸς τοὺς φίλων, in Vat. Flor. & a pr. manu in Aug.
 & Reg. A. est καὶ πυν, interjecto aliquo spatio. Ibid. ἐν τῇ Τριπ.
 ἐν Τριπόλει Flor. abique artic.

fecum conspirarent, id age-
 bat, ut rem quam primum
 ad finem perduceret. Sed
 quia non ignorabat, præ-
 cipuo sibi impedimento in
 iis quæ parabat *Lycurgum*
 ipsum fore, & Ephoros, qui
 regem illum creaverant, in
 hos primum fecit impetum.
 Et Ephoros quidem, quum
 cœnantes invenisset, in ipsa
 cœnatione omnes trucidav-
 it: fortuna ab iis pœnas
 exigente quas erant comme-

riti. Nam, sive illum spe-
 ctes a quo occisi sunt, sive
 illum cujus gratia; dices,
 hoc illos fuisse dignos exi-
 tio. *Chilo*, patrata horum
 cæde, recta ad *Lycurgum*
 perguit: & invenit quidem
 illum domi; sed, ut ipso po-
 tiretur, efficere non potuit.
 Amicorum enim nonnullo-
 rum & vicinorum opera fur-
 tim abreptus, infcio Chilone
 aufugit evasitque: deinde
 per vias invias *Pellenen in*
Tripoli,

Ol. 140. 2. ^{Nil pro-}φειομένην Πελοήνην. Ὁ δὲ Χίλων, ἀπεσφαλμένος
^{ficit Chi-}τοῦ κυριωτάτου πρὸς τὴν ἐπιβολὴν, αἰθύμως διέ-
 10. κειτο· πρᾶτίσιν δ' ὅμως ἠναγκάζετο τὸ συνεχές.
 Διόπερ εἰς τὴν ἀγορᾶν εἰσβαλὼν, τοῖς μὲν ἐχθροῖς
 πρὸςέφερε τὰς χεῖρας, τοὺς δ' οἰκείους καὶ φίλους
 παρεκάλει, τοῖς δὲ λοιποῖς ὑπεδέκκυε τὰς ἄρτι
 ἐκηθείσας ἐλπίδας. οὐδενὸς δὲ πρὸςέχοντος αὐτῶν,¹⁰
 τᾶναντία δὲ συστρεφόμενων ἐπ' αὐτὸν τῶν ἀνδρώ-
 πων, συνήσας τὸ γινόμενον, ἀπεχώρει λαθραίως·
 καὶ διελθὼν τὴν χώραν, ἤκε μόνος εἰς τὴν Ἀχαιᾶν
 ἐκπεπτωκῶς. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, δέσσαντες τὴν¹¹
^{Varia La-}τοῦ Φιλίππου παρουσίαν, τὰ ἀπὸ τῆς χώρας ἀπε-
^{cedunt mo-}σκευάζοντο, καὶ τὸ τῶν Μεγαλοπολιτῶν Ἀθηναίων
^{niorum} κατασκάψαντες ἐξέλεπον. Λακεδαιμόνιοι μὲν οὖν,¹²
^{fortuna.} ἀπὸ τῆς Λυκούργου νομοθεσίας καλλίστη χρησάμε-
 νοι πολιτεία, καὶ μεγίστην ἔχοντες δύναμιν, ἕως τῆς
 ἐν

7. Πελοήνην. Πελοήνην Bar. Aug. Ὁ Regii. 11. Ἀθηναίων. Ἀθη-
 ναίων Vat. Ibid. ἐξέλεπον τετέρι ex Vat. Ceteri vulgo ἐξέλεπον.

Tripoli, quam vocant, se-
 contulit. At *Chilo*, quod
 in ea re frustra fuerat quæ
 ad destinata perficienda erat
 præcipua, nihil boni ille qui-
 dem de exitu ominabatur:
 pergere tamen de cetero, ut
 inceperat, cogeatur. Ita-
 que in forum magna vi
 irrumperet, inimicis manus
 afferre; necessarios & ami-
 cos hortari; ceteris spes il-
 las, de quibus supra diximus,
 ostentare. Quum vero ne-
 mo rationem illius haberet,
 sed e contrario adversus il-

lum coitiones a civibus fie-
 rent; re animadversa, clam
 se subducit: Laconicamque
 emensus universam, extor-
 ris a patria in Achaiam so-
 lus concessit. *Lacedamonii*
 autem, præsentia *Philippi*
 conterriti, omnes ruris co-
 pias convellunt; & *Athe-
 næum* Megalopolitanorum
 evertunt atque deferunt.
 Ita ergo *Lacedamonii*, qui
 post latas a *Lycurgo* leges
 pulcherrima Reip. forma usi
 fuerant, maximamque poten-
 tiam ad prælium usque *Leo-
 ãtricum*

ἐν Λεύκτραις μάχης· ἀπ' αὐτῆς ἐπὶ τὰναντία τρα-
πέσης αὐτοῖς τῆς τύχης, καὶ τοῦμπάλιν ἐπὶ τοῦ
χεῖρον αἰεὶ καὶ μᾶλλον τῆς πολιτείας αὐτῶν προβαι-
νόντων.

Varia La-
cedaemonio-
norum
fortuna.

13 νούσης· τέλος πλείστων μὲν πόνων καὶ στάσεων ἐμ-
φυλίων πείρα ἐῖχον, πλείστοις δ' ἐπάλαυσαν ἀνα-
δασμοῖς καὶ φυγαῖς, πικροτάτης δὲ δουλείας πείρα
ἔλαβον, ἕως τῆς Νάβιδος τυραννίδος· οἱ τὸ πρὶν
οὐδὲ τούνομα δυνήθοντες ἀνασχέσθαι ἑαδ' ὡς αὐτῆς.

14 Ταῦ μὲν οὖν πάλαι καὶ τὰ πλείω περὶ Λακεδαιμο-
νίων εἰς ἑκάτερον μέρος ὑπὸ πολλῶν εἰρηται· τὰ δ'
ἐναργέστατα ἐστὶν, ἀφ' οὗ Κλεομένης ὁλοσχερῶς
κατέλυσε τὸ πάτριον πολίτευμα· ἃ νῦν δι' ὑφ' ἡμῶν
ἐξηθήσεται κατὰ τοὺς ἀερόζοντας αἰεὶ καιροῦς.

Ὁ δὲ

12. ἀπ' αὐτῆς. Particulam ἀπ' ignorant libri: adjecti cum Reiskio.

13. πόνων. Φόνων suspicati sunt Cusanb. & Reisk. 14. ὑπὸ
πολλῶν. περὶ Bau. quod in παρὰ cum Reg. B. mutavit Cusanb.
Ibid. τὰ δ' ἐναργέστατα ἐστὶν. Sic dedi cum Vofin. & Reg. C.
Veteres libri omnes εἰρηται τὰδε. Tum ἐναργέστερα δ' ἐστὶν
Bau. ἐναργέστατα δ' ἐστὶν Vat. Flor. Ang. Reg. A. B. Ibid. ἃ
νῦν δι' ὑφ' ἡμῶν. Libri omnes νῦν δ' ὑφ' ἡμῶν. Pronomen ἃ ex
conject. adjecti, & δ' in δι' mutavi. Tituli fortasse ῥῆσις sic restituen-
da: ἃ δ' ἐναργέστατα ἐστὶν ἀφ' οὗ Κλεομ. ὁλοσχ. κατέλυσε
τὸ πάτριον πολίτευμα, νῦν δὲ δι' ἡμῶν &c.

etricum obtinuerant: post-
quam fortuna ipsis in con-
trarium vertit, cepitque eo-
rum Resp. magis magisque
in dies retro sublabi, ac fer-
ri in pejus: ad extremum
aerumnas plurimas, sedition-
esque intestinas sunt exper-
ti; repetitis subinde agro-
rum divisionibus atque exi-
liis sunt agitati; acerbissi-
mam denique servitutem ser-
vicerunt, ad Nabidis usque ty-
rannidem: qui tamen olim

ne nomen quidem ipsum
tyrannidis ferre potuerant.
Sed Lacedaemoniorum res
antiquitus gestas, atque adeo
pleraque omnia illorum, in
utramque partem multi edif-
feruerunt: verum maxime
insignia omnium illa sunt,
quæ post everfam a Cleome-
ne funditus antiquam Rem-
publicam sunt consecutæ, de
quibus, prout cujusque rei
tempus venerit, fumus di-
cturi.

Ol. 140.2.

LXXXII.

Philip.

pus Argis

hiemat.

Ὁ δὲ Φίλιππος, ἀναζεύξας ἐκ τῆς Μεγάλης πόλεως, καὶ περευθεὶς διὰ τῆς Τεγέας, παρῆν εἰς Ἀργεῖς, καὶ κεῖ τὸ λοιπὸν μέρος τοῦ χειμῶνος διέτριβε· κατὰ τε τὴν λοιπὴν ἀναστρεφὴν καὶ κατὰ τὰς πράξεις τεθναμασμένους ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν ἐν ταῖς

Ἀπelles προειρημέναις στρατείαις. Ὁ δ' Ἀπελλῆς οὐδ' ὥς² ἄρ' ἔληγε τῆς ἐπιβολῆς, αἰὶν εἰς τ' ἦν ἄγειν ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῶ κατὰ βραχὺ τοὺς Ἀχαιοὺς. ἐρῶν δὲ τῇ τοιαύτῃ προδίσει τοὺς περὶ τὸν Ἄρατον ἐμποδῶν ἰσταμένους, καὶ τὸν Φίλιππον αὐτοῖς προσέχοντα, καὶ μᾶλλον τῶ πρεσβυτέρῳ, διὰ τε τὴν πρὸς Ἀντίγονον σύστασιν, καὶ διὰ τὸ πλεῖστον ἐν τοῖς Ἀχαιοῖς ἰσχύειν, καὶ μάλιστα διὰ τὴν ἐπιδεξιότητα καὶ νουέχθειαν τῶνδ' ἄνδρες· περὶ ταύτους ἐπιβάλετο γίγνεσθαι, καὶ κακοπεπραγμένον τοῖσδε τινὶ τρόπῳ. Ἐξετάζων⁴ τοὺς ἀντιπολιτευομένους τοῖς περὶ τὸν Ἄρατον, τί-

145

LXXXII. 3. νουνίχσαν. νουνιχίαν Flor. Ibid. ἐπιβάλετο. ἐπιβάλετο Aug.

82. *Philippus*, Megalopoli profectus, per Tegeam ducto agmine, *Argos* venit, ibique reliquam hiemis partem egit: cum propter ceteram vitam, tum ob rerum gestarum magnitudinem, majorem quam pro ætate admirationem hominum ex narratis hæctenus expeditionibus consecutus. *Apelles* vero ille, de quo diximus, ne sic quidem a proposito discedebat; quin id agere ipsum apparebat, ut paullatim progrediendo *Achaos* jugo subderet. Ac quoniam ince-

ptum suum ab *Arato* utroque videbat impediri: (magnum enim *Philippus* eos faciebat, majorem natu præsertim *Aratum*; cum propter notitiam quæ illi cum *Antigono* intercesserat, tum quod auctoritate in *Achaeorum* gente plurimum valebat; maxime vero propter singularem hominis dexteritatem & prudentiam;) hos sibi adoriendos esse statuit, & astu quodam tali circumveniendos. Cura adhibita, ut, quinam essent qui ab *Arato* in *Rep.* diffiderent, nosset;

νες εἰσὶν, ἐκάστους ἐκ τῶν πόλεων ἐπεσπάσατο, καὶ Ἀ. V. 336.
λαμβάνων εἰς τὰς χεῖρας ἐψυχαγῶγει, καὶ παρε-
σκάλει πρὸς τὴν ἑαυτοῦ Φιλίαν. συνίστανε δὲ καὶ τῷ
Φιλίππῳ, προσεπιδεικνύων αὐτῷ παρ' ἑκάστον· ὥς,
εἰάν μὲν Ἀράτῳ προσέχη, κρησέται τοῖς Ἀχαιοῖς
κατὰ τὴν ἔγγραπτον συμμαχίαν· εἰάν δ' αὐτῷ πεί-
θεται, καὶ τοιούτους προσλαμβάνη φίλους, κρησε-
ται πᾶσι Πελοποννησίοις κατὰ τὴν αὐτοῦ βούλησιν.
Ἐπεὶ τε τῶν ἀρχαιρεσίων εὐθύς ἐσπούδαζε, βουλόμενος τούτων τινὲ περιποιῆσαι τὴν στρατηγίαν, τοὺς
δὲ περὶ τὸν Ἄρατον ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς ὑπεθέσεως.
7 δι' αὐτὸν δὲ καὶ πείθει Φίλιππον, παραγενέσθαι πρὸς
τὰς τῶν Ἀχαιῶν ἀρχαιρεσίας εἰς Λίγιον, ὥς εἰς τὴν
8 Ἠλείαν ἅμα ποιούμενον τὴν περὶαν. πειθόντος δ'
αὐτῷ τοῦ βασιλέως, παρὼν αὐτὸς ἐπὶ τοῦ καιροῦ,
καὶ τοὺς μὲν παρακαλῶν, οἷς δ' ἀνατενόμενος, μό-
λις μὲν ἦνυσε, κατεκράτησε δ' οὖν ὅμως τοῦ γενέσθαι

N 2

στρα-

5. πᾶσι Πελοπ. πᾶσι τοῖς Πελοπον. Casaub. ex uno Reg. B. 8.
οἷς δ' ἀνίσταν. τοὺς δ' Flor. Dehinc pnto τοῖς δ'.

nosset; singulos, ex suis
urbibus ad se vocatos, ad-
missosque in familiaritatem,
blanditiis demulcebat, & ut
jungere secum amicitiam
vellent, hortabatur. Eos-
dem dein & Philippo com-
mendans, subinde ei cona-
batur demonstrare; si Ara-
to adhereret, ex formula so-
cietatis agendum ipsi fore
cum Achais: sin autem sibi
morem gereret, atque hosce
potius atque tales amicos sibi
adjungeret, cum universis Pe-
loponnesiis pro lubitu ipsum

assurum. Mox & ad comi-
tia curam Apelles convertit;
id studens, ut aliquis isto-
rum, opera sua, praeturae
consequeretur, & ut Aratos
de statu dejiceret. Propterea
auctor est Philippo, ut, per
speciem itineris in Eleam,
ad comitialem conventum
Achaeorum Aegium ipse ve-
niat. Paret consilio rex:
& in temporis articulo ipse
quoque adest Apelles; alios-
que rogando, alios minis
terrendo, ægre ille quidem,
sed tamen obtinet tandem,
ut

Ol. 140.2. στρατηγὸν Ἐπήρατον Φαραίῃα· τὸν δὲ Τιμέξενον ἐκπεσεῖν, τὸν ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἄρατον εἰσαγόμενον.

LXXXIII. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀναζεύξας ὁ βασιλεὺς, καὶ
 Philippus Tichos ποιησάμενος τὴν πορείαν διὰ Πατρῶν καὶ Δύμης,
 castellum Dymanis ἤκε πρὸς τὸ Φρούριον, ὃ καλεῖται μὲν Τεῖχος, πρὶ-
 recuperat. καίτοι δὲ τῆς Δυμαίων χώρας· κατίσχεον δ' αὐτὸ μικροῖς ἔμπροσθεν χρόνοις, καθάπερ ἀνώτερον ἔπον, οἱ περὶ τὸν Εὐριπίδαν. σπεύδων δὲ ταῦτο κατὰ πάν-
 τα τρέπον ἀνακομίσαθαι τοῖς Δυμαίοις, προσεστρα-
 τοπέδευσε μετὰ πάσης δυνάμεως. καταπλαγέντες δ' οἱ φυλάττοντες τῶν Ἠλείων, παρέδωκαν τὸ Φρού-
 ριον τῷ Φιλίππῳ· χωρίον οὐ μέγα μὲν, ἡσφαλισμέ-
 νον δὲ διαφερόντως. τὴν μὲν γὰρ περίμετρον ἔχει οὐκ
 πλείω τριῶν ἡμισταδίων· τὸ δ' ὕψος τοῦ τείχους, οὐδαμῇ τριάκοντα πήχεων ἑλαττόν. παραδούς δὲς
 Elidem depopu-
 latur. τοῦτο τοῖς Δυμαίοις, ἐπέηκε πορθῶν τὴν τῶν Ἠλείων
 χώραν· φθείρας δὲ ταύτην, καὶ πολλὴν περιβαλό-
 μενος λείαν, ἐπανῆλθε μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς τὴν
 Δύμην.

ut prator crearetur *Eperatus*, Pharsensis; & ut repulsam Timoxenus pateretur, quem Aratus commendaverat.

83. Post hæc castra rex movet, ac per Patras & Dymam transiens, ad castellum accedit, *Tichos* dictum; quod in aditu situm est terræ *Dymanorum*, non multo ante, sicut supra diximus, ab *Euripida* occupatum. Id castellum *Philippus* quum vehementissime optaret *Dymanis* recuperare, ante ipsum cum universo exercitu con-

fedit. Ac statim præsidium Eleorum, quod intus erat, præ metu castellum regi tradidit; locum non magnum illum quidem, sed excellenter munitum: cujus ambitus, major non est stadio uno cum dimidio; altitudo vero muri, nusquam minor cubitis triginta. Rex *Dymanis* *Tichos* tradit; deinde per omnem *Eleorum* agrum populabundus infestum agmen ducit: tum, ea vastata, onustum præda ingenti exercitum *Dymam* reducit.

84. *Apel-*

Ὁ δ' Ἀπελλῆς, δεκὼν ἠνυκίειαι τι τῆς προθίσεως, A. V. 536. LXXXIV.
 τῷ δὲ αὐτοῦ καθισταῖσθαι τὸν τῶν Ἀχαιῶν στρατη-
 γόν, αὐτῷ ἐνεχείρει τοῖς περὶ τὸν Ἄρατον, βουλέ-
 μενος εἰς τέλος ἀποσπάσαι τὸν Φίλιππον ἀπὸ τῆς
 πρὸς αὐτοὺς φιλίας. ἐπεβάλετο δὲ τὴν διαβολὴν
 2 πλάττειν διὰ τῆς αὐτῆς τινὸς ἐπινοίας. Ἀμφιδάμος, Amphida-
mus Eleus
sine pretio
dimissus a
Philippo.
 ὁ τῶν Ἠλείων στρατηγός, ἐν ταῖς Θαλάμας αἰλούς
 ἅμα τοῖς συμπεφευγῶσι, καθάπερ ἀνώτερον ἡμῖν
 ἐρρήθη περὶ τούτων, ὡς ἦκε μετὰ τῶν ἄλλων αἰχμα-
 λῶτων ἀγόμενος εἰς Ὀλυμπίαν, ἔσπευσε διὰ τινων
 3 εἰς λόγους ἐλθεῖν τῷ βασιλεῖ. τυχὼν δὲ τούτου,
 διελέγετο, φάσκων εἶναι δυνατὸς ἐπαγαγέσθαι τοὺς
 Ἠλείους εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν φιλίαν καὶ συμμαχίαν.
 Ὁ δὲ Φίλιππος, πειθεὶς, ἐξαπέστειλε τὸν Ἀμφί-
 4 δαμον χωρὶς λύτρων· κελεύσας ἐπαγγέλλεσθαι τοῖς
 Ἠλείοις, εἰὰν ἔλονται τὴν πρὸς αὐτὸν φιλίαν, ὅτι
 τὰ μὲν αἰχμάλωτα πάντα χωρὶς λύτρων ἀποδώσει,

N 3

τῇ

LXXXIV. 1. τῷ δὲ αὐτοῦ debetur Casaubono. Libri omnes τὸ δὲ
 αὐτοῦ. 2. ἐρρήθη. ἐρρήθη Ang. Reg. A.

84. *Apelles* autem, qui se
 existimabat promovisse non-
 nihil in suo incepto, quod
 ex animi sui sententia præ-
 tor Achæorum fuerat crea-
 tus, *Aratos* iterum est ag-
 gressus; quo penitus ab eo-
 rum amicitia *Philippum* ab-
 duceret. Igitur calumniam
 fingere hoc fere modo infi-
 tuit. *Amphidamus*, Eleo-
 rum dux, qui *Thalamis*, una
 cum ceteris qui eo confuge-
 rant, sicut antea exposuimus,
 fuerat captus; postquam in-

ter reliquos ductus captivos
 Olympiam venerat, per cer-
 tos homines operam dede-
 rat, ut cum rege colloque-
 retur. Qua re impetrata,
 ejusmodi sermonem apud
 eum habuit, ut *in sua pote-
 state esse diceret, Eleos re-
 gi amicos & socios reddere.*
 Cui fidem habens *Philippus*,
 sine pretio ipsum dimisit:
 iustum promittere Eleis, si
 amicitiam secum velint jun-
 gere, omnes se captivos gra-
 tis restitutum; agro secu-
 ritatem

Ol. 140.2. τῇ δὲ χάρα τὴν ἀσφάλειαν αὐτὲς ἀπὸ πάντων τῶν ἐκτὸς παρασκευάσει· πρὸς δὲ τούτοις, αὐτοὺς ἐλευ-
 θέρους, ἀφροερέτους, ἀφορολογήτους, χρωμένους
 τοῖς ἰδίῃς πράγμασι, διατηρήσει. Οἱ μὲν οὖν Ἕλαιοι,⁶
 διακούσαντες τούτων, οὐδὲν πρὸς ἐσχον, καί περ ἐπι-
 σπαστικῶν καὶ μεγάλων εἶναι δοκούντων τῶν προτει-
 νομένων. Ὁ δὲ Ἀπελλῆς, ἐκ τούτου τοῦ πράγματος⁷
 πλάσας τὴν διαβολὴν, προσήνεγκε τῷ Φιλίππῳ·
 φάσκων, τοὺς περὶ τὸν Ἄρατον οὐκ εὐλκερῆ τὴν
 φιλίαν ἄγειν πρὸς τοὺς Μακεδόνας, οὐδ' ἀληθῶς
 εὐνοεῖν αὐτῷ. καὶ γὰρ νῦν, τῆς Ἠλείων ἀλλοτριότη-
 τος τούτους αἰτίους γερονέαι. καθ' ὃν γὰρ καιρὸν⁸
 Ἀμφιδάμον ἐξ Ὀλυμπίας εἰς Ἕλιν ἀπέστειλε, τού-
 τους, εἶφη, κατ' ἰδίαν λαβόντας, ἐπιτρίψαι τὸν ἄν-
 θρωπον, καὶ λέγειν, ὅτι κατ' οὐδένα τρόπον συμφέ-
 ρει

Calu-
 mniae
 Apellis
 in Ara-
 tum.

5. Pro πράγμασι dant πολλοῖς Vat. Flor. Aug. Reg. A. Perett.
 & sic cod. Bav. In Reg. A. superscriptum vocab. πολιτεύμασι,
 quod suspicatus erat Casaubonus, & verum videtur. 7. πλάσας.
 πλασάμενος cod. Peiresc. 8. ἐπιτρίψαι ex contextu. emend.
 Vulgo omnes ἐπιτρίψαι, quod descendit Italicis, sed cum ἐπι-
 στρίψαι communium maluerint Casaub. & Ernesti διατρίψαι
 etiam suspicatus erat Casaub. In cod. Peiresc. est λαμβάνοντας ἐπι-
 τρίψαι τὸν ἄνθρωπον λέγειν, quod placuit Valesio.

ritatem ab omni externo ho-
 ste praestituturum; ad hac li-
 bertatem ipsis suam conser-
 vaturum, ita ut sine ullo prae-
 sidio, sine ullius stipendii pen-
 satione, legibus suis uteren-
 tur. Quae conditiones obla-
 tae, quamvis amplae essent
 & ad pellicendum efficaces,
 Eleos tamen, cum illas au-
 didissent, nihil quidquam mo-
 verant. Hinc data occasio
 Apelli fingendae calumniae,

quam ad Philippum detulit,
 Aratos accusans, quasi pa-
 rum sincere amicitiam cum
 Macedonibus colerent, pa-
 rumque sincero affectu regis
 studerent commodis. Nam
 & nunc, quod alieno ab rege
 animo sint Elei, in causa
 hos esse. Quo enim tempo-
 re Amphidamus Elidem ab
 Olympia est dimissus, Aratos
 seduxisse hominem instigasse-
 que, dicentes, nullo modo ex-
 pedire

ρει τοῖς Πελοποννησίοις τὸ γενέσθαι Φίλιππον Ἡλείων A.V. 536.
 9 κύριον· καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν, πάνθ' ὑπεριδόν-
 τας τὰ προτεινόμενα τοὺς Ἡλείους, διατηρεῖν μὲν
 τὴν πρὸς Αἰτωλοὺς Φιλίαν, ὑπομένειν δὲ τὸν πρὸς
 Μακεδόνας πόλεμον.

Τὸ μὲν οὖν πρῶτον Φίλιππος δεξάμενος τοὺς λό- LXXXV.
 γους, καλεῖν ἐκέλευε τοὺς περὶ τὸν Ἄρατον, καὶ λέ- ^{Apelli}
 αῖν ἐναντίον ἐκείνων ταῦτα τὸν Ἀπελῆν. τῶν δὲ ^{respondet}
 παραγενομένων, ἔλεγε τὰ προειρημένα τολμηρῶς καὶ
 καταπληκτικῶς ὁ Ἀπελῆς· καὶ τι προσεπέειπε
 3 τοιαῦτον, ἔτι σιωπῶντος τοῦ βασιλέως· Ἐπέπερ
 οὕτως ἀχαρίστους ὑμᾶς ὁ βασιλεὺς, Ἄρατε, καὶ
 λίαν ἀγνώμονας εὕρισκε· κρίνει, συναγαγὼν τοὺς
 Ἀχαιοὺς, καὶ περὶ τούτων ἀπολογισμοὺς ποιησάμε-
 νος, ἀπαλλάττεσθαι πάλιν εἰς Μακεδονίαν. Ὁ δὲ
 πρεσβύτερος Ἄρατος, ὑπολαβὼν, καθόλου μὲν
 ἡξίει τὸν Φίλιππον, μηδενὶ τῶν λεγομένων ὀξέως
 5 μὴδ' ἐκρίτως μηδέποτε πιστεύειν· ὅταν δὲ κατὰ

N 4

τινος

*pedire Peloponnesiis, ut Eleos
 Philippis in potestate ha-
 beat: atque hanc esse caus-
 sam, cur Elei, spretis omni-
 bus qua a Philippo oblata
 sint, in Aetolorum amicitia
 manentes, bellum adversus
 Macedones tolerant.*

85. Primum igitur Philip-
 pus non negligendum pu-
 tans illum sermonem, voca-
 ri Aratos jubet, ut coram
 ipsis eadem Apelles diceret.
 Qui ubi veniunt; Apelles,
 quæ dixent, repetit auda-
 cter & minaci vultu; rege-

*que adhuc silente, nonnihil
 etiam adjicit in hanc senten-
 tiam: Quandoquidem, inquit,
 usque adeo ingratos rex vos
 experitur, Arate, & beneficiis
 suis tam insigniter indignos;
 sedet illi animo, Achaorum
 concilium convocare, & ubi
 de his rebus verba apud illos
 fecerit, in Macedoniam re-
 verti. Excipit sermonem
 Aratus pater, & cum in
 universum monet Philippum,
 ne temere quidquam aut in-
 considerate eorum quæ audi-
 verit credat: tum vero quo-
 ties*

Ol. 140.2. τῶνς τῶν φίλων καὶ συμμάχων προσπέσῃ τις αὐ-
 Apelli
 respondet τῷ λόγῳ, τὸν ἀκρηβέστερον ἐλεγχοῦν ποιῆσαι, πρὶν
 Aratus.
 ἢ δεῖξασθαι τὴν διαβολήν. καὶ γὰρ βασιλικὸν ἔναγ
 τὸ τοιοῦτο, καὶ πρὸς πᾶν συμφέρον. Διὸ καὶ νῦν,
 ἡζίου, περὶ τῶν ὑπ' Ἀπελλοῦ λεγομένων καλεῖν τοὺς
 ἀκηκόοντας, ἄγειν εἰς τὸ μέσον τὸν εἰρηκότα πρὸς
 αὐτὸν, μηδὲν παραλιπεῖν τῶν δυνατῶν εἰς τὸ γνῶναι
 τὴν ἀλήθειαν, πρὶν ἢ πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς ἀνακαλύ-
 πτειν τι τούτων.

LXXXVI. Τοῦ δὲ βασιλέως εὐαρεστήσαντος τοῖς λεγμέ-
 in -c n-
 tia Arati.
 & malicia
 Apellis. νοῖς, καὶ φήσαντος, εὐκ ἐλγωρήσεν, ἀλλ' ἐξετάσεν,
 τότε μὲν διελύθησαν. ἐν δὲ ταῖς ἐξῆς ἡμέραις ὁ μὲν
 Ἀπελλῆς οὐδεμίαν ἀπόδειξιν προσῆγε τοῖς εἰρημέτοις·
 τοῖς δὲ περὶ τὸν Ἄρατον ἐγένετό τι συγκύρημα τού-
 τον. Οἱ γὰρ Ἠλεῖοι, καθ' ὃν καιρὸν ὁ Φίλιππος
 αὐτῶν ἐπέρθεε τὴν χώραν, ὑποπτεύσαντες τὸν Ἀμ-
 φιδάμον, ἐπεβάλεντο συλλαβεῖν, καὶ δῆσαντες εἰς
 τὴν

LXXXV. 5. τὸ τοιοῦτο. τὸ τοιοῦτον Aug. Reg. B.

ties aut amici aut socii accu-
 satio aliqua ad ipsum delata
 fuerit, diligentissime ut omnia
 prius inquireat, quam accusa-
 tionis fidem habeat. Nam Et
 regium hoc esse, Et ad omnia
 conducibile. Itaque Et nunc
 æquum esse, ut ad illa adju-
 dicanda, quæ dixerat Apel-
 les, vocaret rex eos qui au-
 divissent; produceret illum
 in medium, qui hæc Apelli
 dixisset; nihil denique præ-
 termitteret eorum, per quæ
 ad veri cognitionem posset
 perveniri, priusquam Achæis
 quidquam horum aperiret.

86. Approbante Rege A-
 rati sententiam, dicenteque,
 non neglecturum se eam rem,
 sed diligenter inquireturum;
 tunc quidem ita discessum
 est. Proximis vero ab hoc
 colloquio diebus, Apelle di-
 ctorum a se nullam proba-
 tionem afferente, causam
 Aratorum hujusmodi for-
 tuitus casus adjungit. Elei,
 quo tempore ipsum agrum
 Philippus devastabat, suspe-
 ctam Amphidami fidem ha-
 bentes, manus in illum inji-
 ciendi & victus in Aetoli-
 am mittendi consilium inie-
 rant.

4τὴν Αἰτωλίαν ἐκπέμπειν. ὁ δὲ, προκαθήμενος αὐτῶν ^{A.V. 536.}
τὴν ἐπίνοιαν, ἀπεχώρησε τὰς μὲν ἀρχαίς εἰς Ὀλυμ- ^{Innocen-}
πίαν· μετὰ δὲ ταῦτα, πυθθανόμενος τὸν Φίλιππον ^{tia Arati,}
ἐν τῇ Δύμῃ περὶ τὴν τῶν λαφύρων οἰκονομίαν δια- ^{& malitia}
στρίβειν, ἔσπευσε πρὸς τοὺτον διαπεσεῖν. Ὅθεν αἱ
περὶ τὸν Ἄρατον, ἀκούσαντες τὸν Ἀμφίδαμον ἐκ
τῆς Ἠλίδος ἐκπεπτωκότα παρεῖναι, γενόμενοι περι-
χαρεῖς, διὰ τὸ μὴδὲν αὐτοῖς συνεδέσθαι, προσελθόν-
τες ᾤοντο δεῖν τὸν βασιλέα καλεῖν τὸν Ἀμφίδαμον·
καὶ γὰρ εἶδέναι περὶ τῶν κατηγορουμένων ἐκένον
βέλτιστα πρὸς ἐν ἐρήθῃ, καὶ δηλώσειν τὴν ἀλή-
θειαν· πεφευγότα μὲν ἔξ οἴκου διὰ τὸν Φίλιππον,
τὰς δ' ἐλπίδας ἔχοντα τῆς σωτηρίας κατὰ τὸ πα-
τρέν ἐν ἐκένῳ. Πεισθεὶς δὲ τοῖς λεγόμενοις ὁ βασι-
λεὺς, καὶ μεταπεμφάμενος τὸν Ἀμφίδαμον, εὗρε
εἰτὴν διαβολὴν εὔσαν ψευδῇ. Διὸ καὶ τὸν μὲν Ἄρα-
τον ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας, αἰεὶ καὶ μᾶλλον ἀπε-

N 5

δέχετο

LXXXVI. 6. ἐρήθη. ἐρήθη Aug. Reg. A.

rant. Ille, praesentiens ali-
quid de eorum voluntate,
Olympiam primo concessit:
cognito deinde, Philippum
in curandis iis quae ad prae-
diam pertinebant occupatum
Dymae haerere, festinato ad
illum se proripuit. Aratus,
ut accepit Amphidamum fu-
ga elapsum ex Elide adve-
nisse, alacer gaudioque ex-
sultans; ut qui nullius rei
sibi esset concius, ad regem
adire, orare, ut Amphida-
mum ad se vocet: nam &

scire hunc optime delati cri-
minis veritatem, quicum res
fuerit communicata; eum-
demque utique, quod res est,
declaraturum, qui in Philip-
pi gratiam extorris ab solo
patrio exsulet, omnesque suas
spes in praesentia sitas in ipso
habeat. Aequa Arati postu-
latio Regi est visa: qui mox
accito Amphidamo, crimina-
tionem falsam fuisse compe-
rit. Quapropter ab illo die
magis magisque Aratum est
complexus, & in pretio ha-
buit:

Ol. 140.2. δέχετο καὶ κατηξίου· πρὸς δὲ τὸν Ἀπελλῆν, λοξό-
τερον ἔχε· τῇ γε μὴν ἐλσυχρεῖ περικατεχόμενος
ἀποδοχῇ, πολλὰ παρρησῶν ἠναγκάζεται τῶν ὑπ' αὐ-
τοῦ γιγνομένων.

LXXXVII. 'Ο δ' Ἀπελλῆς εὐδαμῶς ἀφίστατο τῆς προθέ-
σεως· ἀλλ' ἅμα μὲν τὸν Ταυρίωνα, τὸν ἐπὶ τῶν ἐν
Πελοποννήσῳ τεταγμένων, διέβαλλεν· οὐ ψέγων,
ἀλλ' ἐπαινῶν καὶ φάσκων, ἐπιτίθειεν αὐτὸν ἔτινα
μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν ταῖς ὑπαίθροις συνδιατρίβειν·
βουλόμενος ἕτερον ἐπισταθῆναι δι' αὐτοῦ τοῖς ἐν
Πελοποννήσῳ πράγμασι. Κανὼς γὰρ δὴ τις οὗτος
εὖρηται τρόπος διαβολῆς, τὸ μὴ ψέγοντας, ἀλλ'
ἐπαινούντας λυμαίνεσθαι τοὺς πέλας. εὖρηται δὲ μά-
λιστα καὶ πρῶτον τσιαύτῃ κακεντρέχεια καὶ βασκα-
νία καὶ δόλος ἐκ τῶν περὶ τὰς αὐλαῖς διατριβόντων,
καὶ τῆς τούτων πρὸς ἀλλήλους ζηλοτυπίας καὶ πλεο-
νεξίας. Ὅμοιως δὲ καὶ τὸν ἐπὶ τῆς Θεραπείας τε-
ταγμέ-

Novus
modus
calumni-
andi.

LXXXVII. 4. κακεντρέχεια. κακεντρεχία Vrb. κακεντρεχία ceteri codd.

buit; *Apellem* vero sus-
pectum habere coepit: quam-
quam, praecupato animo
auctoritate illa qua in uni-
versum pollebat *Apelles*,
connivere in multis, quæ ab
eo fiebant, cogeatur.

87. Sed *Apelles* interim
nihilò segnius propositum
urgere: qui etiam *Taurio-
nem*, Peloponnesi præfectum,
traducebat: non vituperans
ille quidem, sed laudans po-
tius; & dignum esse dicti-
tans, qui regem in expedi-

tionibus sub dio versantem
comitetur: id studens, ut
opera sua Peloponnesi rebus
alius præficeretur. *Novus*
enimvero calumniandi mo-
dus hic est inventus; cum
non obtrectando, sed laudan-
do, alteri nocetur. Quæ
malignitas, & invidia atque
fraus ab illis primo fuit ex-
cogitata, qui in aulis prin-
cipum vitam degunt: ea est
illorum hominum invidentia
inter ipsos, ea cupiditas.
Similiter vero etiam *Alexan-
drum*, satellitum præfectum,
quoties

ταγμένον Ἀλέξανδρον, ὅτε λάβοι καιρὸν, διέδανκε, A.V. 536.
 βουλόμενος καὶ τὴν περὶ τὸ σῶμα Φυλακὴν τοῦ βα-
 σιλέως δι' αὐτοῦ γενέσθαι, καὶ καθόλου κινήσαι τὴν
 εὐπ' Ἀντιγόου καταλειφθεῖσαν διάταξιν. Ἀντίγονος ^{Prudens}
 γὰρ καλῶς μὲν, ζῶν, προσέστη τῆς τε βασιλείας καὶ ^{Antigoni}
 τοῦ παιδὸς αὐτοῦ· καλῶς δὲ, τὸν βίον μεταλλάττων, ^{testamen-}
 προσενόηθι πρὸς τὸ μέλλον περὶ πάντων τῶν πραγμά-
 των. Ἀπολιπὼν γὰρ διαθήκην, ἔγραφε Μακεδόσιν
 ὑπὲρ τῶν διωκημένων· ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τοῦ μέλλον-
 τος διέταξε, πῶς καὶ διὰ τίνων ἕκαστα δεήσει χει-
 ρίζεσθαι· βουλόμενος μηδεμίαν ἀφορμὴν καταλιπεῖν
 τοῖς περὶ τὴν αὐλὴν πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμίας· καὶ
 ἰστάσεως. Ἐν οἷς, τῶν τότε συστρατευμένων, αὐ-
 τὸς μὲν Ἀπελλῆς ἐν τοῖς ἐπιτρόποις ἀπελίλειπτο,
 Λεόντιος δ' ἐπὶ τῶν πελταστῶν, Μεγαλέας δ' ἐπὶ
 τοῦ γραμματείου, Ταυρίων δ' ἐπὶ τῶν κατὰ Πελο-
 πόννησον,

7. ὁμοίως δὲ. *Port'culum dδ ex conjell. adjeci. Ibid. πρὸς ἀλλή-*
λους. τῆς πρὸς ἀλλήλ. Casaub. iuvitū mntis.

quoties dabatur occasio, ma-
 ligno dente appetebat: in
 animo habens etiam fatelli-
 tium regis ex sua sententia
 constituere, &, ut summa-
 tim dicam, universam ordi-
 nationem quæ ab Antigono
 fuerat relicta, immutare.
Antigonus namque, & dum
 viveret, qua regnum, qua
 puerum ipsum præclare re-
 xerat: &, cum moreretur,
 rebus omnibus in posterum
 sapienter providerat. *Te-*
stamentum enim reliquit, quo
 & administrationis, qua usus

erat, rationes Macedonibus
 exposuit, & in futurum tem-
 pus pari cura ordinavit, quo-
 modo & per quos singula
 essent administranda: eo ma-
 xime spectans, ut omnem
 ministris aulicis mutuae dis-
 cordiæ & seditionis occasio-
 nem eriperet. Atque inter
 ceteros, qui tempore illo in
 regio comitatu erant, *Apel-*
les ipse unus e tutoribus sue-
 rat relictus; *Leontius* cetra-
 tis præfectus; *Megaleas* re-
 giorum scribarum collegio;
Turio, rebus Peloponnesi;
Alexan-

Ol. 140. 2. πέννησον, Ἀλέξανδρος δ' ἐπὶ τῆς θεραπέας. Τὸν
 A.V. 536. μὲν εὖν Λεόντιον καὶ Μεγαλίαν ὑφ' αὐτὸν ἔχεν ὀλο-
 Omnia ad se rapere studet
 Apelles. σχερῶς· τὸν δ' Ἀλέξανδρον καὶ Ταυρίωνα μεταστη-
 σάμενος ἀπὸ τῆς χρείας, ἔσπευθε καὶ ταῦτα καὶ
 τὰλλα πάντα δι' αὐτοῦ καὶ διὰ τῶν ἰδίων φίλων χει-
 ρίζεν. ὃ δὴ καὶ βραδίως αὖν ἐπετέλεσε, μὴ παρασκευά-10
 σας ἀνταγωνιστὴν Ἄρατον αὐτῷ· νῦν δὲ ταχέως
 πῆραν ἔλαβε τῆς σφετέρως ἀφροσύνης καὶ πλεονε-
 ξίας. ὃ γὰρ αὐτὸς ἐπεβάλετο πρᾶξαι κατὰ τῶν πέ-11
 λας, τούτ' ἔπαθε, καὶ λίαν ἐν πάνυ βραχὲ χρόνῳ.
 Πῶς δὲ καὶ τίνι τρόπῳ τοῦτο συνέβη γενέσθαι, κατὰ 12
 μὲν τὸ παρὸν ὑπερδησόμεθα, καὶ καταστρέψομεν
 τὴν βίβλον ταύτην· ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς, περασόμεθα
 σαφῶς ὑπὲρ ἐκάστων ἐξαγγέλλεν. Φίλιππος δὲ, τὰ 13
 προεξημέναι διαταξάμενος, ἐπανῆλθεν εἰς Ἄργος·
 κἀνταῦθα τὴν παραχειμασίαν ἐποίει μετὰ τῶν φί-
 λων, τὰς δὲ δυνάμεις ἀπέλυσε εἰς Μακεδονίαν.

Philip-
 pus Ar-
 gos in
 hiberna
 redit.

13. τὰς δὲ δυνάμ. τὰς τε δυν. Aug. Reg. A.

Alexander, satellitio fuerat
 præpositus. Sed *Apelles*,
 cum *Leontium* & *Megalæam*
 in sua penitus potestate ha-
 beret, id jam conabatur effi-
 cere, ut, submotis *Alexan-
 dro* & *Taurione* a cura re-
 rum, & hæc & alia omnia
 aut per se aut per ami-
 cos suos ipse administraret.
 Quod quidem facillimum illi
 futurum erat, nisi *Aratum*
 adversarium sibi parasset:
 nunc stultitiæ suæ periculum
 brevi ipse fecit, & avaritiæ
 fructum cepit. Quod enim

mali in alios cogitaverat, id
 ipse est expertus, & quidem
 brevi admodum interjecto
 tempore. Id vero quomo-
 do & quaratione contigerit,
 in præsentia dicere omitte-
 mus, & huic libro finem im-
 ponemus: in sequentibus ve-
 ro perspicue singula & dili-
 genter edisseremus. *Phi-
 lippus* igitur post illas res ge-
 stas, quæ hætenus sunt ex-
 positiæ, *Argos* est reversus,
 atque ibi una cum amicis,
 exercitu in Macedoniam di-
 missio, hibernavit.

ΠΟΛΥ-

Π Ο Λ Υ Β Ι Ο Υ
ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΠΕΜΠΤΗ.

Τὸ μὲν οὖν κατὰ τὴν Ἀράτου τοῦ νεωτέρου στρα-
τηγίαν ἔτος ἐτύγχανε διεληλυθὲς περὶ τὴν τῆς
Πλευσάδος ἐπιτολὴν· οὕτω γὰρ ἤγε τοὺς χρέονους
τότε τὸ τῶν Ἀχαιῶν ἔθνος. Διόπερ οὗτος μὲν
ἀπετίθετο τὴν ἀρχὴν, Ἐπήρατος δὲ παρελάμβανε
τὴν τῶν Ἀχαιῶν ἡγεμονίαν· Αἰτωλῶν δὲ Δερσίμαχος
ζέστρατήγει. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς, ἀρχο-
μένης τῆς Θερείας, Ἀντίβας μὲν, ἐκφανῶς ἤδη τὸν
πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον ἀνειληφώς, ἐρμήσας ἐκ
Καινῆς πόλεως, καὶ διαβαὲς τὸν Ἰβηρα πεταμὸν,
ἐνέρχετο τῆς ἐπιβολῆς καὶ πορείας τῆς εἰς Ἰταλίαν.

Ol. 140.2.
A.V. 536.
Eperatus
prætorum
init apud
Achæos.

Ῥωμαῖοι

Cap. I. 1. τότε τοῦ. Carent τότε edd. cum Bav. Aug. & Regiis.
Contra abest τὸ αὖ Vat. & Flor. Vtinnique juncti cum Vrsino. 2.
ἡγεμονίαν. ἡγεμονίαν Aug.

P O L Y B I I
MEGALOPOLITANI
HISTORIARVM LIBER V.

Iam ille annus, quo junior
Aratus prætura est fun-
ctus, in Vergiliarum exor-
tu circumagebatur: ita enim
tunc gens Achæorum tem-
pora putabat. Arato igitur
exeunte magistratu, *Epera-*
tus summum apud Achæos
imperium suscepit: eratque

rum prætor Aetolorum *Dori-*
machus. Quo tempore *Han-*
nibal, manifeste jam susce-
pto adversus Romanos bel-
lo, ineunte æstate Carthagi-
ne nova profectus, Iberum
que annem transgressus,
consilium simul suum & pro-
fectionem in Italiam exsequi
cœpit.

Ol. 140.2. Ῥωμαῖοι δὲ Τιβέριον μὲν Σεμπρώνιον εἰς Λιβύην με-4
 τὰ δυνάμειν, Πόπλιον δὲ Κορνήλιον εἰς Ἰβηρίαν,
 ἔξαπέστειλαν. Ἀντίοχος δὲ καὶ Πτολεμαῖος, ἀπε-5
 γνωκότες τὰς πρεσβείας, καὶ τὸ λόγῳ διεξάγειν
 τὴν ὑπὲρ κοίτης Συρίας ἀμφισβήτησιν, ἐνέρχοντο
 πολεμῶν ἀλλήλοις. Ὁ δὲ βασιλεὺς Φίλιππος, ἐν-6
 δεὴς ἂν σίτου καὶ χρημάτων εἰς τὰς δυνάμεις, συνη-
 γγε τοὺς Ἀχαιοὺς διὰ τῶν ἀρχόντων εἰς ἐκκλησίαν.
 Ἀθρειδέντος δὲ τοῦ πλήθους εἰς Ἀργίον κατὰ τοὺς 7
 νόμους, ἔρῳ τοὺς μὲν περὶ Ἄρατον ἰδελοκακοῦντας,
 διὰ τὴν περὶ τὰς ἀρχαιρεσίας γεγενημένην εἰς αὐ-
 τοὺς τῶν περὶ τὸν Ἀπελλὴν κακοπραγμοσύνην· τὸν
 δ' Ἐπήρατον ἀπρακτον ὄντα τῇ φύσει, καὶ κατα-
 γνωσκόμενον ὑπὸ πάντων· συλλογισάμενος ἐκ τῶν 8
 προειρημένων τὴν ἄνοιαν τῶν περὶ τὸν Ἀπελλὴν καὶ
 Λεόντιον, ἔκρινεν αὐτοῖς ἀντέχεσθαι τῶν περὶ τὸν
 Ἄρατον.

Philip-
 pus ad
 Aratum
 rursus se
 applicat.

7. τοὺς περὶ Ἄρατον. τοὺς περὶ τὸν Ἄρατον *edd. invidis
 mistis.*

coepit. Romani Tiberium
Sempronium cum exercitu
 in Africam, *Publ. Cornelium*
 in Hispaniam miserunt. *Antiochus*
 quoque & *Ptolemaeus*, postquam sperare de-
 sierant exortam inter ipsos
 de Cæle-Syria controver-
 siam legationibus ac collo-
 quiis componi posse, bellare
 invicem aggrediebantur. At
 rex *Philippus*, & frumento
 & pecunia ad alendum mili-
 tem destitutus, per magistrat-
 us *concilium Achaorum* con-
 vocat. Coacta autem *Arato*

gii, ut leges jubebant, mul-
 titudine; animadvertens rex,
Aratos quidem propter frau-
 dem & malas artes Apellis,
 quibus adversus ipsum usus
 in comitiis erat, auctorita-
 tem qua pollebat apud suam
 gentem ultro remittere; *E-*
peratum vero natura inhabi-
 lem ad res agendas esse,
 eundemque ab omnibus
 prorsus contemni: cognito
 per hæc Apellis & Leontii
 errore, præcipuam deinde
Aratorum rursus habere ra-
 tionem statuit. Itaque ma-
 gistra-

9 Ἄρατον. Πείσας οὖν τοὺς ἄρχοντας μεταγαγαῖν ^{Λ. V. 536.}
 τὴν ἐκκλησίαν εἰς Σικυῶνα, λαβὼν τὸν τε πρεσβύ-
 τερον καὶ τὸν νεώτερον Ἄρατον εἰς τὰς χεῖρας, καὶ
 πάντων τῶν γεγονότων ἀναθεῖς τὴν αἰτίαν ἐπὶ τὸν
 Ἀπελλῆν, παρεκάλει μένειν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς ἐξ ἀρ-
 10 χῆς αἰρέσεως. τῶν δὲ συγκαταθεμένων ἐτοίμως, ^{Decre-}
 εἰσελθὼν εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς, καὶ χρησάμενος συνε- ^{tum con-}
 γοῖς τοῖς προεξημένοις, πάντα κατέπραξε τὰ πρὸς ^{cilii}
 11 τὴν ἐπιβολήν. Πεντήκοντα μὲν γὰρ ἔδοξε τάλαν- ^{Achaeo-}
 τα τοῖς Ἀχαιοῖς εἰς τὴν πρώτην ἀναζυγὴν αὐτῶ ^{rum.}
 δοῦσι παραχρῆμα, τριμήνου μισθοδοτῆσαι τὴν δύνα-
 12 μιν, καὶ σίτου προδοῖναι μυριάδα· τὸ δὲ λοιπὸν,
 ἕως ἂν παρὼν ἐν Πελοποννήσῳ συμπολεμῇ, τάλαν-
 τα λαμβάνειν ἐκάστου μηνὸς παρὰ τῶν Ἀχαιῶν
 ἑπτακαίδεκα.

Δοξάν-

9. ἐπὶ τὸν Ἀπελλῆν. Ἀπελλῆ ὁ. l. Bau. Reg. A. Flor. ut passim
 alibi. 11. μὲν γὰρ ἔδοξε. *Alibi talgo γὰρ, quod adjecti cum Vat.*
Flor. Vsf. Ibid. τριμήνου. Alibi talgo τριμηναίου. Ibid. μυ-
ριάδα. μυριάδας Vat. Flor. Vsf.

gistratibus persuasit, ut con-
 ciliium Sycionem transfer-
 rent: ibique assumtis & se-
 niore & juniore Arato ad
 familiare colloquium, prae-
 teritorum omnium culpa in
 Apellem translata, petiit ab
 illis, ut, quo prius erga se
 fuissent animo, eodem etiam
 in posterum esse vellent.
 Quod quum ab ipsis prompta
 voluntate esset ei promissum,
 rex in Achaeorum conciliium
 ingressus est: atque ibi, di-
 ctorum virorum ope nixus,

omnia facile impetravit ad
 ea quae moliebatur necessa-
 ria. *Decretum* est ab Achæis,
extemplo talenta quinquaginta
regi pro prima expeditione
numerare; trimestreque
stipendium militi dividere, &
decem millia modiorum frum-
menti adjicere: in posterum
vero, quamdiu in Peloponne-
so praesens ipse bellum gestu-
rus esset, ut mensura talen-
ta ab Achæis septena dena
acciperet.

2. Hoc

Ol. 140.2. Δοξάντων δὲ τούτων, εἰ μὲν Ἀχαιοὶ διελύθησαν
 II. ἐπὶ τὰς πόλεις· τῶ δὲ βασιλεῖ, βουλευομένῳ μετὰ
 Mari bel- τῶν φίλων, ἐπειδὴ συνήλθεν αἱ δυνάμεις ἐκ τῆς πα-
 lum gere- ραχειμασίας, ἔδοξε χρῆσθαι κατὰ θάλατταν τῷ
 re statuit Philip- πολέμῳ. οὕτω γὰρ ἐπέπειστο μὲν, αὐτοὺς μὲν δυ-
 pus. νῆσθαι ταχέως πανταχόθεν ἐπιφάνεσθαι τοῖς πο-
 λεμίοις· τοὺς δ' ὑπεναντίους ἥκιστ' ἂν δύνασθαι πα-
 ραβοηθεῖν ἀλλήλοις· ἅτε διεσπασμένους μὲν ταῖς 3
 χώραις, δεδιότας δ' ἐκάστους περὶ σφῶν διὰ τὴν
 ἀδελότητα καὶ τὸ τάχος τῆς κατὰ θάλατταν
 παρουσίας τῶν πολεμίων. πρὸς γὰρ Αἰτωλοὺς καὶ
 Λακεδαιμονίους, ἔτι δ' Ἠλείους ὁ πόλεμος ἦν αὐτῶν.
 Κριθέντων δὲ τούτων, ἤθροιζε τὰς τε τῶν Ἀχαιῶν 4
 νῆας καὶ τὰς σφετέρους εἰς τὸ Λίχαιον· καὶ συνε-
 χῆς ποικύμενος ἀναπείρας, ἐγύμναζε τοὺς Φαλαγ-
 γίτας, καὶ συνείδιζε ταῖς ἐρεσίαις, προθύμως αὐτῶν
 Promti- πρὸς τὸ παραγέλλόμενον συνυπακούοντων τῶν Μα-
 tudo mi- cedonum. κεδόνων.

II. 3. ὁ πόλεμος ἦν. ἦν ὁ πόλεμος αὐτῶν Βαν.

2. Hoc decreto facto, fo-
 lutum est Achæorum con-
 cilium, & ad suas quique
 urbes sunt reversi. Consul-
 tanti autem regi cum amicis,
 ubi jam ex hibernis in castra
 copiae redierant, visum est
 faciendum, ut bellum mari
 gereretur. Quippe persuasus
 erat, hanc rationem esse
 unicam, opprimendi undi-
 que hostes imparatos: qui
 subvenire sibi invicem ne-
 quaquam sint valituri; ut-
 pote & regionibus divisi,
 & sibi quisque metuentes,

quod mari hostis, quocun-
 que vellet, subito adesse, &
 imprudentes invadere pos-
 set: cum Aetolis enim, &
 Lacedæmoniis, & Eleis, res
 illi erat. Quæ ubi statuit
 rex, & suas & Achæorum
 naves Lechaum convenire
 jubet. Ibi continuis expe-
 rimentis milites Macedoni-
 cæ phalangis exercens, re-
 mis tractandis eos assuefa-
 ciebat: Macedonibus, quid-
 quid esset imperatum, prom-
 to alacrique animo exse-
 quentibus. Etenim *Mace-*
dones

σκεδόντων. Πρὸς τε γὰρ τοὺς ἐν γῇ κινδύνους ἐκ πα.^{Α. ν. 536.}
 ρχαίξωας δοκιμώτατοι γε καὶ γενναύτατοι, πρὸς τε^{Promti-}
 τὰς κατὰ θάλατταν ἐκ τοῦ καιροῦ χρέας ἐτοιμώ-^{tudo mi-}
 τᾶται, λειτουργοὶ γε μὴν περὶ τὰς ταφρέας καὶ^{litumMa-}
 χαρακοποιίας καὶ πᾶσαν τὴν τοιαύτην ταλαιπω-^{cedonum.}
 ρερίαν φιλοπενώτατοί τινες· οἷους Ἡσίοδος παρρητά-
 γει τοὺς

Δικίβας, πελέμω κεχαρηότας, ἥύτε δαυτῷ.

7. Ο μὲν οὖν βασιλεὺς καὶ τὸ τῶν Μακεδόνων πλῆθος
 ἐν τῷ Κορίνθῳ διέτριβε, περὶ τὴν κατὰ θάλατταν
 εἰσκήτην καὶ παρρασκευὴν γιγνόμενος. Ὁ δ' Ἀπελλῆς, ^{Apelles}
 οὗτ' ἐπικρατῆν τῷ Φιλίππῳ δυνάμενος, αὐτὸν ^{conjurat}
 ρεῖν τὴν ἐλάττωσιν, παρορώμενος, ποιῆται ^{cum}
 σίαν πρὸς τοὺς περὶ Λεόντιον καὶ Μεγαλίαν· ὥστ' ^{Leontio}
 ἐκείνους μὲν, συμπαρόντας ἐπ' αὐτῶν τῶν καιρῶν, ^{& Mega-}
 ἐθελόκακῶν καὶ λυμαίνεσθαι τὰς τοῦ βασιλείως ^{lea.}
 χρέας· αὐτοὺς δὲ, χωριθεὶς εἰς Χαλκίδα, φροντί-
 ζεν,

5. Tria verba δοκιμώτατοι γε καὶ absent a Vat. Flor. Ang. Reg. A.
 te vero, quod in Bav. est, in γ ε mutavit Hervagius. 7. τῷ Κο-
 ρίνθῳ. τῇ Κορ. edd. ex Bav.

dones & in acie probatissimi
 fortissimique milites sunt;
 & si forte ita postulet usus
 atque occasio, ad maritimæ
 rei ministeria promptissimi;
 ad hæc, in fossis ducendis,
 castris muniendis, & toto
 illo durorum operum ge-
 nere, laboris patientissimi;
 quales *Hesiodus* facit *Acaci-*
das, bello gaudentes veluti
epulis. Dum *Philippus* &
Macedones *Corinthus* in exer-
 citatione & apparatu rei na-

valis occupantur: *Apelles*,
 qui neque expugnare regis
 propositum poterat, neque
 honoris sui imminutionem
 ex regis contemptu tolerare;
 cum *Leontio* & *Megalea* con-
 jurationem facit; ut illi qui-
 dem, omnibus quæ gererentur
 intervenientes, de indu-
 stria rem male gerendo co-
 natus regis impedirent: ipse
 vero, profectus *Chalcidem*
 ex aula, id operam daret,
 quo ne commeatus necessa-

Polybii Histor. T. II.

Θ

rii

ΟΙ.140.2. ζεν, ἵνα μηδ' αὐτῶν χρηργία παραγίγνηται
 πρὸς τὰς ἐπιβολάς. Οὗτος μὲν οὖν, τοιαῦτα συν-9
 θίμενος καὶ κακοτροπευσάμενος πρὸς τοὺς πρῆρη-
 μένους, ἀπῆρεν εἰς τὴν Χαλκίδα, σκήψεαι τινὰς
 ἀλόγους πρὸς τὸν βασιλέα ποριτάμενος. κακῆ δια-10
 τρίβων, οὕτω βεβαίως ἐτήρει τὰ κατὰ τοὺς ὅρκους,
 πάντων αὐτῶν περὶ ἀρχούντων κατὰ τὴν προγεγενη-
 μένην πίστιν· ὥστε τὸ τελευταῖον ἀναγκασθῆναι τὸν
 βασιλέα, δι' ἀπορίαν ἐνέχυρα τιθέντα τῶν πρὸς
 αὐτὴν τὴν χρεῖαν ἀργυρωμάτων, ἀπὸ τούτων ποιῶ-
 δαι τὴν διαγωγὴν. Ἡθροισμένων δὲ τῶν πλοίων,11
 καὶ τῶν Μακεδόνων ἥδη ταῖς εἰρεσίαις κατηρητισμέ-
 νων, σιτομετρήσας καὶ μισθοδοτήσας ὁ βασιλεὺς τὴν
 δύναμιν, ἀνήχθη, καὶ κατῆρε δευτεραίᾳς εἰς Πάτρας,
 ἔχων Μακεδόνας μὲν ἑξακισχιλίους, μισθοφόρους δὲ
 χιλίους καὶ διακοσίους.

Cum
 classic Co-
 rintho
 profici-
 scitur
 Philip-
 pus.

Κατὰ

9. ἀλόγους. An εὐλόγους? 10. αὐτὴν τὴν χρεῖαν. Alest αὐτὴν
 a Vat. Flor. Baz. 11. κατηρητισμένων. κατηρητισμένων expressit
 Casaub.

rii ad ea quæ parabat ulla
 ex parte ad regem subvehe-
 rentur. Quæ ubi cum præ-
 dictis viris constituit impro-
 bus hic veterator, absurda
 quædam commentus apud
 Philippum prætexenda, Chal-
 cidem se confert: ibique mo-
 ram trahens, ita exacte jus-
 jurandum servavit, omnibus
 illi obtemperantibus pro ea
 auctoritate quam hætenus
 obtinuerat, ut ad extremum
 rei nummarie inopia coge-

retur rex, vasa argentea ad
 quotidianum usum compara-
 ta, sustentandi sui causa, pi-
 gnori opponere. Vbi classis
 convenit, & Macedones fa-
 tis magnum jam usum remi-
 gandi visi sunt habere; rex,
 frumentum exercitui men-
 sus, & stipendio quoque nu-
 merato, habens secum Ma-
 cedonum sex millia, merce-
 narios mille ducentos, por-
 tu solvit, & postridie Patras
 appulit.

3. Per

Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς, Δορίμαχος, ὁ Α. V. 136.
 τῶν Αἰτωλῶν στρατηγός, Ἀγέλαον καὶ Σκόπαν ἐξ-^{III.}α-
 πέστεκε τοῖς Ἠλείοις μετὰ Νεοκρήτων πεντακο-^{lenen}
 σίων· εἰ δ' Ἠλεῖοι δεδιότες, μὴ τὴν Κυλλήνην ὁ Φί-
 λιππος ἐπιβάληται πολιορκεῖν, στρατιώτας τε μι-
 δοφόρους συνήθριζον, καὶ τοὺς πολιτικούς ἡτοίμα-
 ζον· ὠχυροῦντο δὲ καὶ τὴν Κυλλήνην ἐπιμελῶς. Εἰς
 ἃ βλέπων ὁ Φίλιππος, τοὺς τε τῶν Ἀχαιῶν μιδο-
 φόρους, καὶ τῶν παρ' αὐτῶ Κρητῶν καὶ τῶν Γαλα-
 τικῶν ἱππέων τινάς, σὺν δὲ τούτοις τῶν ἐξ Ἀχαιῶν
 ἐπιλέκτων εἰς δισχιλίους πεζοὺς ἀθροίσας, ἐν τῇ
 τῶν Δυμαίων πόλει κατέλιπεν· ἅμα μὲν ἐφεδρεύας
 ἔχοντας, ἅμα δὲ προφυλακῆς τάξιν πρὸς τὸν ἀπὸ
 3 τῆς Ἠλείας φόβον. αὐτοὶ δ', ἔτι πρότερον γεγρα-
 φῶς τοῖς Μεσσηνίοις καὶ τοῖς Ἑπειρώταις, ἔτι δὲ
 τοῖς Ἀκαρναῶσι, καὶ Σκερδिलाῖδα, πληροῦν ἐκά-
 στοις τὰ παρ' αὐτοῖς πλοῖα, καὶ συνανταῖν εἰς

O 2

Κε-

III. 1. Κυλλήνην. Κυλλήνην Βαν. Ὡς sic max iterum. Ibid. ἐπιβά-
 ληται praetuli ex Flor. Aug. Reg. A. ἐπιβάληται edd. ex Βαν.

3. Per idem tempus Ae-
 tolorum praetor, *Dorimachus*,
 Agelaum & Scopam cum
 Neocretibus quingentis sup-
 petias *Eleis* misit: qui, ve-
 riti ne *Cyllenen* obsidere in
 animo Philippus haberet, &
 mercede peregrinum mili-
 tem conducebant, & civiles
 copias ex Elea conscribe-
 bant; ipsam quoque Cylle-
 nam summo studio munien-
 tes. Propterea *Philippus*,
 coactos in unum Achaeorum

mercenarios, nonnullosque
 ex Cretensibus, quos habe-
 bat sub signis, & ex Gallicis
 equitibus, tum bis mille pe-
 dites qui ex Achaia erant
 conscripti, in Dymaeorum
 urbe collocavit, simul in sub-
 sidium sibi, simul ut, si quis
 ab Eleis metus ingrueret,
 praesidio essent. Ipse, lite-
 ris prius datis ad Messenios,
 Epirotas, Acarnanes, atque
 Scerdilaëdam, ut suas quique
 naves instruerent, & ad Ce-
 phalle-

Ol. 140.2. Κεφαλληνίαν, ἀναχθεὶς ἐκ τῶν Πατρῶν κατὰ τὴν
 Ceph- σύνταξιν ἔπλει, καὶ προσέσχε τῆς Κεφαλληνίας κα-
 leniam τὰ Πρόνους. ὁρῶν δὲ τό τε πολισμάτιον τοὺς Πρόν-
 petit Phi- νους δυσπολιόρεκτον ὄν, καὶ τὴν χώραν στενὴν, παρὲ-
 lippus. νους δυσπολιόρεκτον ὄν, καὶ τὴν χώραν στενὴν, παρὲ-
 Pronni. νους δυσπολιόρεκτον ὄν, καὶ τὴν χώραν στενὴν, παρὲ-
 Pale vel πλει τῷ στόλῳ, καὶ καθωρμίδῃ πρὸς τὴν τῶν Πα-
 Palus, opp. Ce- λαιῶν πόλιν. Συνιδὼν δὲ ταύτην τὴν χώραν γέ-
 phalle- μουσαν σίτου, καὶ δυναμένην τρέφειν στρατόπεδον,
 niz. τὴν μὲν δύναμιν ἐκβιβάσας προσεστρατοπίδευσεν τῇ
 πόλει· τὰς δὲ ναῦς συνερμίσας, τάφρῳ καὶ χάρακι
 περιέβαλε, τοὺς δὲ Μακεδόνας ἐφῆκε σιτολογεῖν.
 αὐτοὺς δὲ περιῖει τὴν πόλιν, ἐπισκοπῶν, πῶς δυνα-
 τὸν εἴη προσάγειν ἔργα τῷ τείχει καὶ μηχαναῖς·
 βουλόμενος ἅμα μὲν προσδέξασθαι τοὺς συμμαχοὺς,
 ἅμα δὲ τὴν πόλιν ἐξελεῖν· ἵνα, πρῶτον μὲν, Αἰτω-
 λῶν παρέλθῃται τὴν ἀναγκαιοτάτην ὑπηρεσίαν· ταῖς
 γὰρ τῶν Κεφαλλήνων ναυσὶ χρωόμενοι, τὰς τ' εἰς

Πελο-

3. Κεφαλιν. per λ simpl. constanter Bau. 3° Perott. Ibid. Πρόνους.
 Πρόνους cōd ex Bau. 4. Παλαιῶν. Παλαιῶν Vat. Flor. Rellius
 fuisse Παλίων. 5. ἐφῆκε σιτολογεῖν. In Bau. superfl. ἐφῆ-
 κε. 7. Κεφαλλήνων. Κεφαλληνίων Aug. Reg. A.

phalleniam sibi occurrentem, Patris ad diem constitutam classe profectus, ad Pronnos, qui locus est in Cephallenia, portum tenuit. Animadvertens autem, neque oppidulum Pronnos sine magna difficultate obsideri posse, & regionem illam esse angustam, provectus ulterius, ad Palaensium urbem naves appulit. Vbi copiam segetum uberrimam in agris nactus, quibus ali commodè exercitus poterat, expositis in terram copiis, ad ipsum oppi-

dum castra communit. Et quum in siccum naves subduxisset, fossa valloque eas sepfit, ac Macedonas frumentatum misit. Ipse urbem circumcirca lustrare & circumspicere, qui possent opera tormentaue mcenibus admoveri: habens in animo & socios eo loci excipere, & simul urbem illam expugnare. In quo illud primum spectabat, ut Aetolis necessarium adprime subsidium adimeret: quippe illi, quoties aut in Pelopon-

nesum

Πελοπόννησον ἐποιοῦντο διαβάσεις, καὶ τὰς Ἑπει-
ρωτῶν, ἔτι δ' Ἀκαρνάνων ἐπύρρουν παραλίας· δεύ-
τερον δ', ἵνα παρασκευάσῃ μὲν αὐτῶ, παρασκευάσῃ
9 δὲ καὶ τοῖς συμμάχοις, ὁρμητήριον εὐφυὲς κατὰ τῆς
τῶν πολεμίων χώρας. Ἡ γὰρ Κεφαλληνία κῆται<sup>Cephal-
lenia situs.</sup>
μὲν κατὰ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, ὡς εἰς τὸ Σικε-
10 λικὸν ἀνατείνουσα πέλαγος· ἐπικείται δὲ τῆς μὲν
Πελοποννήσου τοῖς πρὸς ἄρκτον καὶ πρὸς ἐσπέραν
μέρεσι κεκλιμένοις, καὶ μάλιστα τῇ τῶν Ἠλείων
χώρα· τῆς δ' Ἠπείρου καὶ τῆς Λιτωλίας, ἔτι δὲ
τῆς Ἀκαρνανίας, τοῖς πρὸς μεσημβρίαν καὶ πρὸς
τὰς δύοτερας μέρεσιν ἐστραμμένοις.

Διὸ καὶ πρὸς τε τὴν συναγωγὴν τῶν συμμάχων IV.
εὐφυῶς ἐχούσης, καὶ κατὰ τῆς τῶν πολεμίων καὶ Philip-
πρὸ τῆς τῶν φίλων χώρας εὐκαίρως κειμένης, ἔσπεν- pus ad
δε χειρῶσάμενος ὑφ' αὐτὸν ποιήσασθαι τὴν νῆσον. Palan-
11 συνθεωρῶν δὲ τὰ μὲν ἄλλα πάντα μέρη τῆς πόλεως, tem.
τὰ μὲν θαλάττῃ, τὰ δὲ κρημνοῖς περιεχόμενα, βρα-

Ο 3

χύν

nefium vellent trahere, aut Epirotarum Acarnanumve oram deprædari, Cephalleniorum navibus uti consueverant. Deinde, ut & sibi & sociis receptaculum pararet opportunum ad impresiones in hostilem agrum faciendas. Cephallenia enim ad finem Corinthiacum sita, Siculumque spectans mare, Peloponnesi partibus quæ ad septemtrionem & occasum vergunt, præcipue autem regioni Eleorum, imminet;

Epiri vero & Aetoliæ atque Acarnaniæ partibus illis quæ meridiei & occidenti soli sunt obversæ.

4. Quoniam igitur & ad congregandas sociorum copias locus erat peropportunus, & ad lædendum hostes, protegendumque amicos pares commoditates habebat; occupare insulam suique juris facere vehementer cupiebat. Considerans autem, ceteras urbis partes aut mari aut præruptis cotibus cingi, brevem

Ol. 140.2. ^{Philippus ad Pa-} ^{lantem.} χὺν δὲ τινὰ τόπον ἐπίπεδον αὐτῆς ὑπάρχοντα, τὸν πρὸς τὴν Ζάκυνθον ἐστραμμένον, τῇδε διενεῶτο προσάγειν ἔργα, καὶ τῇδε τὴν ἑλὴν συνίστασθαι πολιορκίαν. Ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς περὶ ταῦτα καὶ 3 πρὸς ταῦτοις ἦν. Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τούτων, πεντεκαίδεκα μὲν ἦκον λέμβοι παρὰ Σκερδिलाίδου· τοὺς γὰρ πλείστους ἐκαλύθη πέμψαι, διὰ τὰς γενομένας ἐπιβολὰς καὶ ταραχὰς περὶ τοὺς κατὰ τὴν Ἰθυρίδα δυνάστας. ἦκον δὲ καὶ παρ' Ἡπερω- 4 τῶν, καὶ παρ' Ἀκαρνάνων, ἔτι δὲ Μεσσηνίων, οἱ διαταχθέντες σύμμαχοι. Τῆς γὰρ τῶν Φιαλέων πόλεως ἐξαίρεθείσης, ἀπροφασίστως τὸ λοιπὸν ἦδη μετῴχον οἱ Μεσσηνιοὶ τοῦ πολέμου. Τῶν δὲ πρὸς 6 τὴν πολιορκίαν ἡτοιμασμένων, διαθείς τὰ βέλη καὶ τοὺς πετρεβέλους κατὰ τοὺς ἀερόζοντας τέπους πρὸς

Suspensum murum de-
jicit.

IV. 3. πλείστους. Imo πλείους, ant πάντας. Ibid. ἐπιβολὰς ἀ-
σείει ex Aug. Reg. A. Vulgo alii ἐπιβουλὰς. Ibid. περὶ τοὺς
κατὰ τὴν Ἰθυρίδα δυνάστας. περὶ τοὺς κατὰ τὴν Ἰθυρίδα πό-
λιν δυνάστας Vnt. Flor. Aug. Reg. A. περὶ τοὺς κατὰ τὴν Ἰθυ-
ρίδα τὸ πῶς δυνάστας Bnt. Ejusd. vocabulum contraversum. Possit
vero etiam suffragari τῶν περὶ τοὺς (vel τὰς) κατὰ τὴν Ἰθυρίδα
τόπους (vel πόλεις) δυνάστων. 3. οἱ Μεσσηνιοὶ. Anticliam,
quoniam ignorant alii, recte ex Aug.

brevem vero quemdam lo-
cum, qui Zacynthum spe-
ctabat, per planum adiri
posse; ab hac parte machi-
nas admove, & eo molem
totam obsidionis conferre
statuit. Dum hæc curat,
inque his occupatur Philip-
pus, lembi quindecim a Ser-
dilaïda missi veniunt: plu-
res enim ne posset mittere,
impediverunt molitiones at-
que turbæ a variis per Il-

lyriam dynastis excitatæ.
Venerunt autem & a sociis
milites, qui fuerant impe-
rati, Epirotis, Acarnanibus
& Messeniis. Post captam
namque Phialensium urbem,
de cetero nihil jam recusa-
bant Messenii, quo minus
participes belli essent. Vbi
fuerunt omnia ad obsidio-
nem parata, & locis oppor-
tunis adversus moenium pro-
pugnatores catapultæ bali-
stæque

πρὸς τὸ κωλύειν τοὺς ἀμυνομένους, παρακαλέσας A.V. 536.
 τοὺς Μακεδόνας ὁ βασιλεὺς, προσῆγε τὰς μηχαν-
 αὶς τοῖς τείχεσι, καὶ διὰ τούτων τοῖς ἐρύγμασιν ἐνε-
 γχείρει. ταχὺ δὲ τοῦ τείχους ἐπὶ δύο πλῆθρα κρε-
 μαδόντος, διὰ τὴν ἐν τοῖς ἔργοις προθυμίαν τῶν
 Μακεδόνων, ἐγίσας τοῖς τείχεσιν ὁ βασιλεὺς, παρή-
 νει τοῖς ἐν τῇ πόλει, τίθεσθαι πρὸς αὐτὸν τὴν εἰρή-
 νην. τῶν δὲ παρακούοντων, ἐμβαλὼν πῦρ τοῖς ἐρεῖσ-
 μασιν, ὁμοῦ πᾶν τὸ διεστυλωμένον κατέβαλε τῷ
 ὄχρῳ. Οὗ γενομένου, πρῶτους ἰφῆκε τοὺς πελτα-
 σταίς, τοὺς ὑπὸ Λεόντιον ταττιζόμενους, σπειρηδὸν <sup>PerLeon-
tiii perfi-
diam ur-
be non
potitur.</sup>
 τάξας, καὶ παραγείλας βιάζεσθαι διὰ τοῦ πτώ-
 ματος. οἱ δὲ περὶ τὸν Λεόντιον, τηροῦντες τὰ πρὸς
 τὸν Ἀπελλῶν συγκείμενα, τρεῖς ἐξῆς τοὺς νεανίσκους,
 ὑπερβαίντας τὸ πτώμα, διέτρεψαν τοῦ μὴ τελε-
 πισιουργῆσαι τὴν κατάληψιν τῆς πόλεως. προδιε-

O 4

φθαρε-

10. τρεῖς ἐξῆς τοὺς νεανίσκους. *Mendose scripti libri treis ἐξῆς
 τοὺς νεανίσκους. Hinc, ab ipso articulo, editur unigo τρεῖς ἐξῆς
 νεανίσκους. Mibi alia molesta potior certiorque visa est. Ibid. τὸ
 πτώμα. τῷ πτώματι Bav. Aug. Reg. A.*

stæque dispositæ; rex, hor-
 tatus Macedonas, muris ma-
 chinas admovet, earumque
 præsidio tutus, cuniculos in-
 cipit agere. Quumque bre-
 vi tempore, propter singula-
 rem Macedonum alacritatem
 in opere faciendo, ad duo
 jugera suffossi suspensique
 muri essent; succedit rex ad
 muros, & oppidanos ad pa-
 cem secum ineundam invi-
 tat. Quibus negligenter au-
 dientibus, immisso igne ful-
 turas corrumpit; ac simul,

quantum erat muri spatium
 sublicis suspensum, dejecit.
 Quod ubi factum est, cetra-
 tos cum duce suo *Leontio* per
 cohortes divisos, omnium
 primos immittit, jussos per
 ruinam irrumpere. At *Leon-
tius*, memor conjurationis
 cum *Apelle* factæ, ter dein-
 cept juvenes, postquam rui-
 nam jam superaverant, ter-
 rore injecto avertit, quo
 minus institutum perficerent
 urbemque caperent; quum
 & potissimos quosque du-
 ctores

ΟΙ. 140. 2. φθαρκότες μὲν τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν κατὰ μέρος ἡγεμόνων, ἐθελοκακούντες δὲ, καὶ παρ' ἑκάστον ἀποδειλιῶντες αὐτοί. τέλος ἐξέπεσον ἐκ τῆς πόλεως, 12 πολλὰς πληγὰς λαβόντες, καίπερ εὐχερῶς δυνάμενοι κρατῆσαι τῶν πολεμίων. Ὁ δὲ βασιλεὺς, ὁρῶν 13 ἀποδειλιῶντας μὲν τοὺς ἡγεμόνας, τραυματίας δὲ καὶ πλείους γεγονότας τῶν Μακεδόνων, τῆς μὲν πολιρκίας ἀπέστη, περὶ δὲ τῶν ἐξῆς ἐβουλευέτο μετὰ τῶν φίλων.

V.
Acarnanes Phil-
lippum
invitant
ad inva-
dendam
Aetoli-
am.

Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς, Λυκούργος μὲν εἰς τὴν Μεσσηνίαν ἐξεστρατεύκει· Δοριμάχος δὲ, τοὺς ἡμίσεις ἔχων Αἰτωλῶν, εἰς Θετταλίαν ἐπεποίητο τὴν ὁρμήν· ἀμφοτέροι πεπεσμένοι, τὸν Φίλιππον ἀπασπάσεν τῆς τῶν Παλαιῶν πολιρκίας. ὑπὲρ ὧν ἦκον πρέσβεις πρὸς τὸν βασιλέα, παρὰ τε 2 Ἀκαρνανῶν καὶ παρὰ Μεσσηνίων· οἱ μὲν παρὰ τῶν Ἀκαρνανῶν, παρακαλοῦντες αὐτὸν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν τῶν

12. τέλος. Forf. καὶ τέλος, vel τέλος δὲ.

V. 1. Αἰτωλῶν. τῶν Αἰτωλῶν malim. Ibid. ἐποίητο. ἐποιήσατο ead. ex Bar.

stores ordinum antea corrupisset, & ipse, de industria ignaviam affectans, metue-
re subinde se ostenderet. Itaque urbe tandem, magno detrimento accepto, ejecti sunt; quum facile superare hostem potuissent. Rex, ubi duces ignave se gerere, Macedonum autem plurimos videt esse fauciatos, soluta obsidione, quid deinceps factu sit opus, concilio amicorum habito, deliberat.

5. Eodem vero tempore & *Lycurgus* in Messeniam expeditionem fecerat: & *Dorimachus* cum dimidia parte Aetolorum in Thessaliam irruerat: persuasi ambo, se hoc pacto *Philippum* ab obsidione *Palænsium* esse revocatu-
ros. Nec defuerunt eo nomine missæ ad regem legationes cum ab Acarnanibus, tum a Messeniis. Qui ex *Acarnania* veniebant, hortabantur, ut, in *Aetolorum* agrum

τῶν Αἰτωλῶν χάραν, καὶ τὸν τε Δορίμαχον ἀπο-Α. V. 536.
 στήσαι τῆς εἰς τὴν Μακεδονίαν ἐρμῆς, καὶ τὴν χά-
 ραν τῶν Αἰτωλῶν ἐπελθεῖν καὶ πορεύσθαι πᾶσαν
 3 ἀδελῶς· εἰ δὲ παρὰ τῶν Μεσσηνίων, δεόμενοι σφίσι ^{Messenii}
 βοηθεῖν, καὶ διδάσκοντες, ὅτι, τῶν Ἑτησίων ἡδὴ ^{opem}
 στάσιν ἐχόντων, δυνατόν ἐστι τὴν παρακομιδὴν ἐκ ^{ejus im-}
 τῆς Κεφαλληνίας εἰς τὴν Μεσσηνίαν ἐν ἡμέρᾳ ποιή- ^{plorant}
 4 σαθαι μῖα. διὸ εἰ περὶ Γόργον τὸν Μεσσηνίαν, ^{adv. Iy-}
 αἰφνίδιον καὶ πραγματικὴν ἐσπεμένην συνίστασαν τὴν ^{curgum.}
 5 ἐπὶ τὸν Λυκούργον ἐπίθεσιν. Οἱ δὲ περὶ τὸν Λεόν-
 τιον, τηροῦντες τὴν αὐτῶν ὑπόθεσιν, συνήρουν τοῖς
 περὶ τὸν Γόργον ἐκτενῶς, θεωροῦντες, ὅτι συμβήσε-
 ται τὴν Θερσίαν εἰς τέλος ἀπρακτον γενέσθαι τῷ
 6 Φιλίππῳ. πλεῦσαι μὲν γὰρ εἰς τὴν Μεσσηνίαν, ῥά-
 διον ἦν· ἀναπλεῦσαι δ' ἐκῆθεν, τῶν ἑτησίων ἐπε-
 7 χόντων, ἀδύνατον. ἐξ οὗ δὴλον ἦν, ὡς ὁ μὲν Φίλιπ-
 πος, ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ μετὰ τῆς δυνάμεως συγκλει-
 δεῖς, ἀναγκαζήσεται τὸ λοιπὸν μέρος τοῦ θύρου
 Ο 5 ἀπρα-

2. Δορίμ. ἀποστήσας. ἀποσπᾶσθαι *edd.* ex *Bav.* 4. δι. ὁ. δι. ὡν *edd.*
 ex *Bav.* δι. ὡν *Aug. Reg. A.* 6. ῥάδιον. ῥάδιος *Vat. Flor.*

agrum impressione facta, Et
Dorimachum ab invadenda
Macedonia retraheret, Et
universam Aetolorum regio-
nem sine ullo periculo depo-
pularetur. Messeniorum ve-
ro legati, opem sibi ferri
orantes, addebant, nunc,
cum Etesiarum status vige-
rent, posse uno die a Cephal-
lenia in Messeniam trajici.
Ex quo efficiebat Gorgus
Messenius, inopinato invadi
Lycurgum posse Et bene rem

geri. Et *Leontius*, proposi-
 tum sibi consilium spectans,
 Gorgum studio summo ad-
 juvat; ut qui futurum pro-
 videret, totam ut aetatem
 plane inutiliter eo pacto *Phi-*
lippus consumeret. Etenim
 navigare quidem in *Messe-*
niam, perfacile erat; rediri
 vero inde *Etesiarum* diebus
 nullo poterat modo. Ex quo
 apparebat, *Philippum*, cum
 exercitu in *Messenia* inclu-
 sum, reliquam aetatem ne-
 cessario

ΟΙ.140.2. ἄπρακτος μένει, οἱ δ' Αἰτωλοὶ, τὴν Θετταλίαν καὶ τὴν Ἑπειρὸν ἐπιπορεύμενοι, κατασφύουσι καὶ πορθίσουσι πᾶσαν ἀδελῆν. Οὗτοι μὲν οὖν, λυμαινόμενοι, ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα συνεβούλευον. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀρατον, συμπαρόντες, τῆς ἐναντίας προέστασαν γνώμης. δὲν γὰρ ἔφασαν εἰς τὴν Αἰτωλίαν προῖσθαι τὸν πλοῦν, καὶ τούτων ἔχειν τῶν πραγμάτων· ἐξεστρατευκότων γὰρ τῶν Αἰτωλῶν μετὰ Δοριμάχου, κάλλιστον εἶναι καιρὸν ἐπελθεῖν καὶ πορθίσαι τὴν Αἰτωλίαν. Ὁ δὲ βασιλεὺς, τὰ μὲν ἀπὸ τῶν ἤδη τοῖς περὶ τὸν Λεόντιον ἐκ τῆς περὶ τὴν πολιερικίαν ἐτελοκακίης, συναιδανόμενος δὲ καὶ ἐκ τοῦ περὶ τὸν Παλουῦντα διαβουλίῳ αὐτῶν τὴν κακοπραγμοσύνην, ἔκρινε χρῆσθαι τοῖς πράγμασι κατὰ τὴν Ἀράτου γνώμην. Διόπερ' Ἐπηρεάτῳ μὲν ἔγραψε, τῷ τῶν Ἀχαιῶν στρατηγῷ, βοηθεῖν τοῖς Μεσσηνίοις, ἀναλαβόντι τοὺς Ἀχαιούς· αὐτὸς δ' ἀνα-

7. κατασφύουσι καὶ πορθίσουσι contextit Casaub. Ante eum omnes κατασφύουσι καὶ πορθίσουσι. 8. λυμαινόμενοι. λυμαινόμενοι Var. Flor. Aug. Reg. A. quod praeji Polybium videri.

cessario per otium traductum; Aetolis vero Thessaliam & Epirum omnem impune incurrandi, vastandi, urendi, potestatem fore. Ita ergo isti haec & similia his perniciose consilia regi suggeriebant. Aratus vero, qui concilio intererat, plane contrarium suadere; &, Aetoliam cloffe pretendam esse, dicere, eoque bellum esse transferendum: quippe nunc, Aetolis cum Dorimacho in expeditionem profectis, oppor-

tunissimum esse tempus illius regionis incurrandae atque diripiendae. Rex, Leontio partim jam diffidens, ex quo aestetam ejus ignaviam in oppugnatione viderat, partim ex consultatione circa Paluntem instituta intelligens prava hominis consilia, Arati sententiam sibi sequendam esse duxit. Itaque literis ad Eperatum praetorem Achaeorum datis, imperat ei, ut collecto ex Achaeis exercitu Messeniis opem

- ἀναχθεὶς ἐκ τῆς Κεφαλληνίας, παρῆν δευτεραῖος εἰς Α. V. 536.
- 12 Λευκάδα μετὰ τοῦ στόλου νυκτός. εὐτρεπισάμενος
δὲ τὰ περὶ τὸν Διόρυκτον, καὶ ταύτῃ διακομίσας
ταῖς ναῦς, ἐπειῖτο τὸν ἀπόπλουον κατὰ τὸν Ἀμ-
13 βρακικὸν καλούμενον κόλπον. ὁ δὲ προεξημίνας κόλ-
πος, ἐπὶ πολὺ προτένων ἐκ τοῦ Σικελικοῦ πελά-
γους, εἰς τοὺς μεσογαίους ἀνήκει τόπους τῆς Λίτω-
14 λίας, καθάπερ καὶ πρότερον ἡμῖν εἴρηται. διανύσας ^{Limnam}
δὲ, καὶ καθορμιδεὶς βραχὺ πρὸ ἡμέρας πρὸς τῇ ^{appellit.}
καλουμένῃ Λιμναίᾳ, τοῖς μὲν στρατιώταις ἀριστο-
ποιῆσαι παρήγγειλε, καὶ τὸ πολὺ τῆς ἀποσκευῆς
ἀποθεμένοις, εὐζώνους σφᾶς παρασκευάζειν πρὸς
15 ἀναξυγὴν. αὐτὸς δὲ, τοὺς ἐδηγούς ἀθροίσας, τὰ τε
περὶ τοὺς τόπους καὶ τὰς παρακειμένας πόλεις
ἐπυνθάνετο καὶ διηρεύνα.

Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τούτων, ἦκεν ἔχων Ἀριστό- VI.
φαντος ὁ στρατηγὸς πανδήμει τοὺς Ἀκαρνανᾶς. ^{Acarna-}
^{nes se ei}
^{πολλὰ} ^{jungunt.}

11. In Aug. ὁ inde in edit. Hertzog. ὁ segg. abest verbum παρῆν,
sed post νυκτός additur ἡ κα. Forſan olim fuerat ἡ καὶ εὐτρεπισ.
ὁ abest ibi particula δὲ. 12. ἀπόπλουον, ἀνὰ πλουον Aug. 14.
ἀποθεμένοις, ἀποθεμένους Vat. Flor. Aug. Reg. A.

opem ferret: ipse *Leucadem*
ex Cephallenia cum classe al-
tero post die noctis silentio
appellit. Vbi rebus omni-
bus preparatis in freto ma-
nu effosso, quem *Dioryctum*
vocat, translatisque illac
navibus, *Ambracium sinum*
est inuectus: qui, ut jam
ante diximus, e Siculo mari
longe procurrens, ad medi-
terranea Aetoliae pertinet.
Confecto autem cursu prius
aliquanto quam illucesceret,
ad *Limnam* (oppidi id
nomen est) portum cepit.
Moxque prandere milites,
& posita impedimentorum
majori parte, concinnare se
ad iter expeditos, jubet.
Ipse, ducibus viae pluribus
coactis, de natura locorum,
& de adjacentium urbium
situ percontari & omnia di-
ligenter inquirere.

6. Eo tempore *Aristo-*
phantus, praetor *Acarna-*
num, omnes ejus gentis co-
pias secum trahens ad re-
gem

Ol. 140.2. πολλὰ γὰρ καὶ θανά πεπονθότες ἐν ταῖς ἀνώτερον
 Αἰτω-
 nes se ei
 jungunt.
 κατὰ πάντα τρέπον ἀμύνασθαι καὶ βλάψαι τοὺς
 Αἰτωλοὺς. Διόπερ ἀσμένως ἐπιλαβόμενοι τότε τῆς^a
 Μακεδόνων ἐπαρκείας, ἦκον ἐν ταῖς ὅπλοις, οὐ μόνον
 ὅσους ὁ νόμος ἐπέταττε στρατεύειν, ἀλλὰ καὶ τῶν
 πρεσβυτέρων τινές. οὐκ ἐλάττω δὲ τούτων ἐρμήνη³
 ἔχον Ἠπειρώται, διὰ τὰς παραπλησίους αἰτίας·
 διὰ δὲ τὸ μέγεθος τῆς χώρας, καὶ διὰ τὸ τῆς
 παρυσίας αἰφνίδιον τῆς τοῦ Φιλίππου, καθυστέ-
 ρουν τῇ συναγωγῇ τῶν καιρῶν. τῶν δ' Αἰτωλῶν τοὺς⁴
 μὲν ἡμίσεις ἔχον [ἀπὴν] Δορίμαχος, καθάπερ
 ἔπεν, τοὺς δ' ἡμίσεις ἀπολελοίπει· νομίζων ἀξιο-
 χρεων πρὸς τὰ παράδοξα ταύτην τὴν ἐφεδρείαν
 ὑπάρχεν τῶν τε πόλεων, καὶ τῆς χώρας. Ὁ δὲ⁵

Ther-
 mum Ae-
 toliae pe-
 tit:
 βασιλεὺς, ἀπολιπὼν φυλακὴν ἱκανὴν τῆς ἀπο-
 σκευῆς,

VI. 2. ἐπαρκείας ex emend. veterum doctum recepi. ἐπαρκείας
 vulgo eda. cum multis. 4. ἔχον Δορίμαχος dant multi omnes, &
 cavent verbo. ἢ interfecit Cujasbonni. Praetuli ἀπὴν, & uncia in-
 clusi. Possit & ἐξεληλύθει vel aliud simile suspicari.

gem venit. Multas enim
 easque graves injurias ab
 Aetolis superioribus tempo-
 ribus perpeffi, vindicandi se
 & damnum Aetolis inferen-
 di cupiditate mirum in mo-
 dum flagrabant. Laeti igitur
 occasionem Macedonici
 auxilli amplectentes, non ii
 solum qui per leges militiae
 dare nomen tenebantur, sed
 etiam e grandioribus aetate
 militari nonnulli, cum armis
 praesto aderant. Nec mino-
 re impetu, similes ob causas,

etiam Epirotæ ferebantur;
 sed propter provinciae am-
 plitudinem, & subitum Phi-
 lippi adventum, haud satis
 tempestive cogere copias
 suas potuerant. Totius Ae-
 tolorum exercitus dimidiam
 partem, ut antea diximus,
 Dorimachus secum abduxe-
 rat; alteram reliquerat; fa-
 tis idoneum praesidium ad-
 versus incerta casuum, &
 urbibus & agris tutandis, id
 futurum existimans. Rex, ad
 tuitionem impedimentorum
 manu

σκευῆς, τότε μὲν ἀναζεύξας ἐκ τῆς Λιμναίας δαίλης, A.V. 536.
καὶ προσελθὼν ὥς ἱξήκοντα στάδια κατεστρατοπέ-
δευσε. δειπνοποιησάμενος δὲ, καὶ βραχὺ διαναπαύ-
σας τὴν δύναμιν, αὖθις ὤρμα· καὶ συνεχῶς νυκτο-
πορήσας ἦκε πρὸς τὸν Ἀχελῶν ποταμὸν, ἄρτι τῆς
ἡμέρας ἐπιφανούσης, μεταξύ Κωνώπης καὶ Στρά-
του· σπεύδων ἄφνω καὶ παραδόξως ἐπὶ τὸν ἐν τοῖς
Θέρμοις τόπον ἐπιβαλεῖν.

Οἱ δὲ περὶ τὸν Λεόντιον, κατὰ δύο τρόπους ἐρῶν- VII.
τες τὸν μὲν Φίλιππον καθεζόμενον τῆς προθέσεως, Confili-
τούς δὲ Αἰτωλοὺς ἀδυνατήσοντας τοῖς παρῶσι, lium re-
καθ' ἓνα μὲν, ἣ ταχῆα καὶ παράδοξος ἡ τῶν Μα- gis fru-
κεδόνων ἐγγένει παρούσια· καθ' ἕτερον δὲ, ἣ πρὸς tra im-
γε τὸν ἐν τοῖς Θέρμοις τόπον, οὐδέποτ' ἂν ὑπολα- pedire
βόντες Αἰτωλοὶ τολμήσαι τὸν Φίλιππον οὕτω προ- conatur
χέως αὐτὸν δοῦναι, διὰ τὰς ὀχυρότητας τῶν τό- Leontius.
πων,

6. Θέρμοις. Θερμοῖς edd. cum aliis. Et sic mox iterum.

VII. 1. Post ἀδυνατήσοντας excidisse verbum ἐπικουράν, ἱππάρχων,
aut aliud simile, suspicati sunt Casaub. & Reisk. 2. αὐτὸν δο-
ναι. αὐτὸν Bav.

manu militum idonea reli-
cta, circa vespertinam profe-
ctus e *Limnaea*, studiis circi-
ter sexaginta confectis, me-
tatur castra. Coenatus deinde,
& modico spatio ad
quiescendum militi concessio,
mox iterum pergit ire; ac
per noctem continuato iti-
nere, ad amnem *Acheloum*
inter *Conopen* & *Siratum*,
illucescente jam die, perve-
nit: habens in animo, irru-
ptione subita & inopinata
Thermum occupare.

7. Intellexerat *Leontius*,
duplicem ob causam Philip-
pi consilium habiturum exi-
tum, neque fieri posse ut
Aetoli conatus illius impe-
dient; tum quia celeriter
& praeter hominum opinio-
nem Macedonum exercitus
advenerat; tum quia, quod
ad *Thermum* quidem atti-
net, nihil prorsus tale cogi-
tantes planeque imparatos
erat Aetolos oppressurus:
qui quidem persuasum habe-
rent, numquam ita salutis
suae

Ol. 140.2. πῶν, ἔμελλον ἀπρονόητοι καὶ παντελῶς ἀπαράσκευοι
 ληφθήσεσθαι πρὸς τὸ συμβαίνειν· εἰς ἃ βλέποντες, 3
 καὶ τηροῦντες τὴν ἑαυτῶν πρόθεσιν, ἄουτο δὲν τὸν
 Φίλιππον, περὶ τὸν Ἀχελῶν στρατοπεδεύσαντα,
 προσαιαπαῦσαι τὴν δύναμιν ἐκ τῆς νυκτοπερίας,
 σπουδάζοντες βραχυεῖν γε τοῖς Αἰτωλοῖς ἀναστρο-
 φὴν δοῦναι πρὸς τὴν βοήθειαν. Οἱ δὲ περὶ τὸν 4
 Ἄρατον, θεωροῦντες τὸν μὲν καιρὸν ὅζυν ὄντα τῆς
 ἐπιβολῆς, τοὺς δὲ περὶ τὸν Λεόντιον προδήλως ἐμ-
 ποδίζοντας, διεμαρτύροντο τὸν Φίλιππον, μὴ πα-
 ρεῖναι τὸν καιρὸν, μηδὲ καταμέλειν. εἰς καὶ πεσθεῖς
 ὁ βασιλεὺς, καὶ προσκόπτων ἤδη τοῖς περὶ τὸν
 Λεόντιον, ἐποιεῖτο τὴν πορείαν κατὰ τὸ συνεχές.

Ache-
 loum fu-
 perat Phi-
 lippus.

Διαβὰς δὲ τὸν Ἀχελῶν ποταμὸν, προῆγε συντό-6
 νως ὡς ἐπὶ τὸ Θέρμον· ἅμα δὲ προάγων, ἐδῆου καὶ
 κατέφθερε τὴν χώραν. παρῆει δὲ, ἐκ μὲν εὐωνύμων 7
 ἀπολιπὼν Στράτον, Ἀγρήνιον, Θεστιᾶς· ἐκ δὲ δε-
 ξίων

7. Θεστιᾶς. Θετιᾶς Ang. Reg. A.

suæ prodigum fore Philip-
 pum, ut in loca usque adeo
 munita & difficilia se immit-
 teret. Hæc igitur cogitans
Leontius, & in suscepta pro-
 ditione perstans, auctor re-
 gi erat, ut ad *Acheloum*
 amnem communis castris
 militem ex itinere nocturno
 reficeret: id nempe agens
 fedulo, ut breve saltem ali-
 quod tempus ad subvenien-
 dum sibi ipsis daret Aetolis.
 Sed *Aratus*, qui non igno-
 rabat rei gerendæ occasio-
 nem esse præcipitem, cer-

nens *Leontium* salutaria con-
 silia manifeste impediētem,
 Philippum obtestatur, ne ces-
 sando & prolatando agendi
 tempora consumeret. Cujus
 approbata sententia, rex,
 quem *Leontii* facta jam of-
 fendebant, inceptum iter per-
 git exsequi. Itaque *Ache-
 loum* transgressus, *Thermum*
 versus festinato agmen du-
 cit: simul, quacumque iter
 faceret, omnia urere ac va-
 stare. In transitu reliquit
 ad sinistram *Stratum*, *Agri-
 nium*, *Thestiensis*; ad dex-
 teram

ξιῶν Κωνώπην, Λυσιμαχίαν, Τριχώνιον, Φοίτην. A.V. 536.
 ἀφικόμενος δὲ πρὸς πόλιν τὴν καλουμένην Μέτα- Metapa
 παν, ἣ κεῖται μὲν ἐπ' αὐτῆς τῆς Τριχωνίδος λίμνης οἱ p. ad
 καὶ τῶν παρὰ ταύτῃ στενῶν, ἀπέχει δὲ σχεδὸν Trichon-
 ἐξήκοντα στάδια τοῦ προσαγορευομένου Θέρμου nium la-
 9 ταύτην μὲν, ἐκλιπόντων τῶν Αἰτωλῶν, εἰσαγαγὼν cum.
 πεντακσίους στρατιώτας κατέχε· βουλευόμενος ἐφε-
 δρέεια χρήσασθαι πρὸς τε τὴν εἴσοδον καὶ τὴν ἐξοδον
 10 τὴν ἐκ τῶν στενῶν. ἔστι γάρ πᾶς ὁ παρὰ τὴν λί-
 μνην τόπος ὀρενὸς καὶ τραχύς, συνηγμένοι ταῖς
 ὕλαις· διὸ καὶ παντελῶς στενὴν καὶ δυσδίεον ἔχει
 11 τὴν πάροδον. Μετὰ δὲ ταῦτα, τοὺς μὲν μισθοφό-
 ρους προθέμενος πάσης τῆς πορείας, ἐπὶ δὲ τούτοις
 τοὺς Ἰθαυεῖους, ἐξῆς δὲ τοὺς πελταστὰς καὶ φα-
 λαγγίτας ἔχων, προῆγε διὰ τῶν στενῶν· ἀπουρα-
 γούντων μὲν αὐτῶ τῶν Κρητῶν, δεξιῶν δὲ παρὰ
 πλάγια τῶν Θρακῶν καὶ Ψιλῶν ἀντιπαραπορευο-
 μένων

7. Φοίτην. Φότιον Vat. Flor. Ang. Reg. A. Perott. 8. προσα-
 γορ. Mendose προαγορευομ. editio Harv. & Jesh. 11. ἀντιπα-
 γορ. ἀντιπορευομένην Bst.

teram vero *Conopen*, *Lyfi-*
machiam, *Trichonium*, *Phae-*
teum. Deinde ad urbem per-
 venit, quam *Metapam* vo-
 cant, ad *Trichonium lacum*
 & ipsas illius fauces sitam,
 & ab eo loco quem *Ther-*
mu appellant, stadia sexa-
 ginta distantem. Hanc, ab
Aetolis desertam, quingen-
 torum militum praesidio in-
 ducto rex tenuit: ut per
 fauces ingredienti atque ex-
 eunti munimento esset. Est
 enim tota ripa illius lacus

montosa & aspera, ac pro-
 pter sylvas viæ imminentes
 angusta: itaque arcto ad-
 modum & difficili tramite
 transitur. Deinde mercena-
 riis agmen universum praei-
 re iussis, quos sequebantur
 Illyrii; ipse, proximos his
 ducens cetratos cum Mace-
 donicæ phalangis legionariis,
 per fauces pergere in-
 fitit. Agmen claudabant
 Cretenses; cum interim ad
 latus dextrum Thracæ & le-
 vis armatura æquis passibus
 extra

ΟΙ. 140. 2. μένων ταῖς χώραις. τὴν μὲν γὰρ ἐκ τῶν εὐωνύμων¹² ἐπιφάνεσκαι τῆς πορείας ἡσφαλίῳδῃ λίμνῃ σχεδὸν ἐπὶ τριάκοντα στάδια.

VIII. Ἄνυσας δὲ τοὺς προειρημένους τόπους, καὶ πα-
 Ther-
 mum per-
 venit Phi-
 lippus.
 ραγενόμενος πρὸς τὴν καλουμένην κόμην Παμφίαν, ὁμοίως καὶ ταύτῃ ἀσφαλίσάμενος Φρουρᾷ, προέ-
 βανε πρὸς τὸ Θέρμον, ὅδον οὐ μόνον προσάντη καὶ τραχεῖαν διαφερόντως, ἀλλὰ καὶ κρημνοὺς ἐξ ἑκα-
 τέρου τοῦ μέρους ἔχουσιν βαθεῖς· ὥστε καὶ λίαν³ ἐπισφαλῇ καὶ στενῇ τὴν πάρεσθαι εἶναι κατ' ἐνίους τόπους· τῆς πάσης ἀναβάσεως οὗσης σχεδὸν ἐπὶ τριάκοντα στάδια. διανύσας δὲ καὶ ταύτην ἐν βρα-
 χεὶ χρόνῳ, διὰ τὸ τοὺς Μακεδόνας ἐνεργὸν ποιῆ-
 δαι τὴν πορείαν, ἤκε πολλῆς ὥρας ἐπὶ τὸ Θέρμον· καὶ καταστρατοπεδεύσας, ἀφῆκε τὴν δύναμιν τάς⁴ τε περιουκίδας κόμας πορθεῖν, καὶ τὸ τῶν Θερμίων πεδίον

II. ταῖς χώραις. Ἀπὸ ταῖς παρωρείαις?

VIII. 1. κόμην. In Bav. *superior*, πόλιν ead. manu. Ibid. Παμφίαν. Inferius τὸ Πάμφιον vocatur. Ibid. πρὸς τὸ Θέρμον. πρὸς τὸν Θέρμον b. l. Vet. Flor. Aug. Reg. A. Ibid. προσάντη. ἀνάντη Bav. 3. πολλῆς ὥρας. πολλῆς ἔτι ὥρας malim. multa adhuc die. 4. ἀφῆκε. ἀφῆκε Flor. Aug. Reg. A. Ibid. Θερμίων. Θερμίων dant iidem libri.

extra viam progredierentur: nam sinistrum agminis latus tegebatur ipso lacu, per triginta porrecto stadia.

8. Confecto per hujusmodi loca itinere, ad vicum nomine *Pamphiam* venit: unde, locato hic quoque praefidio, *Thermum* rex progreditur: via non solum ardua & cum primis aspera, sed quæ etiam ab utraque parte præruptas & altas habet rupes; ut nonnullis in

locis per arctam transeunti semitam, magnum sit adeundum periculum. Est autem adscensus universus stadiorum circiter triginta. Quod spatium pariter brevi tempore emensus, (etenim strenue admodum Macedones iter carpebant:) multo die ad *Thermum* pervenit. Ibi positis castris, exercitum dimisit, ut populabundus per omnes vicos circumcirca vagaretur, & Thermiorum campos

πεδῖον ἐπιτρέχεν, ὁμοίως δὲ καὶ τὰς οἰκίας τὰς ἐν Α. V. 536. αὐτῷ τῷ Θέρμῳ διαρπάζεν, οὕσας πλήρεις οὐ μὴ ^{Insignis opulentia} Insignis opulentia νον σίτου καὶ τῆς τοιαύτης χορηγίας, ἀλλὰ καὶ κα- ^{Thermi.} Thermi. στασκευῆς διαφερέουσας τῆς παρ' Αἰτωλῶν. καὶ ἑκά- στον γὰρ ἔτος ἀγοράς τε καὶ πανηγύρεις ἐπιφανε- στατάς, ἔτι δὲ καὶ τὰς τῶν ἀρχαιρεσίων καταστά- σεις ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ συντελούντων, ἑκαστοι πρὸς τὰς ὑποδοχὰς καὶ τὰς εἰς ταῦτα παρασκευὰς τὰ πολυτελέστατα τῶν ἐν τοῖς βίοις ὑπαρχόντων εἰς ἐτούτων ἀπετίθεντο τὸν τόπον. χωρὶς δὲ τῆς χρείας, καὶ τὴν ἀσφάλειαν ἤλπιζον ἐνταυτοῖ βεβαιωτάτην αὐταῖς ὑπάρχειν, διὰ τὸ μῆτε πολέμιον τετολη- κέναι μηδένα πώποτε εἰς τοὺς τόπους τούτους ἐμ- βαλεῖν· ἑνὰί τε τῇ φύσει τοιούτους, ὥστε τῆς συμ- γιγασίας Αἰτωλίας εἶον ἀκροπόλεως ἔχεν τάξιν. διότι περ, εἰρηνευομένης ἐκ παλαιῦ τῆς χώρας, πλήρεις ἦσαν ἀγαθῶν πολλῶν αἳ τε περὶ τὸ ἱερὸν οἰκίαν, καὶ πάντες

4. τὰς ἐν αὐτῷ. τῶν ἐν αὐτῷ Βασ. Ibid. τῆς παρ' Αἰτωλῶν. τῶν παρ' Αἰτωλῶν libri omnes ante Vñm. & Casaub. 5. Ροῖσ συντελούντων Casaub. ex conjec. adjecit αὐτῶν.

campos incurfaret, & do- mos pariter, quæ in ipso Thermo erant, diriperet, non frumento dumtaxat & omnis generis commeatu refertas, sed etiam pretiosissima sup- pellectile quam Artoli habe- rent. Quoniam enim merca- tus quotannis & ludos cele- berrimos ibi agitabant, erat- que is locus legitimus comi- tiorum; unusquisque Aeto- lorum ad instruenda hospitia, & ad apparatus solemnium, pretiosissima quæque rerum

suarum eo conferebat. At- que id quidem faciebant non solum, ut ibi eis rebus uterentur, verum etiam se- curitatis gratia; quam eo loci certissimam esse confi- debant, cum quia nemo um- quam hostis illuc penetrave- rat, tum quod ea locorum natura esset, ut universæ Aetoliæ arx quædam esse hic locus crederetur. Qua- re, quum longa diuturnaque pace essent usi, & proximæ templo domus, & quæ un-

Polybii Histor. T. II.

P

dique

Ol. 140.2. πάντες οἱ πέριξ τόποι. Ἐκείνην μὲν αὖν τὴν νύκτα 8
 Omnia diripiunt vel comburunt Macedones.
 παντοδαπῆς γέμοντες ὠφελείας, αὐτοῦ κατηλυλίσθη-
 σαν. τῇ δ' ἐπαύριον, τῆς μὲν κατασκευῆς τὰ πολυ-
 τελέστατα καὶ τὰ δυνατὰ κομίζεσθαι διέλεγον· τὰ
 δὲ λοιπὰ σωρεύοντες πρὸ τῶν σκηνῶν, ἐνεπίμπρα-
 σαν. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ὅπλων, τῶν ἐν ταῖς στοαῖς 9
 ἀνακειμένων, τὰ μὲν πολυτελῆ καθαιρούντες ἀπε-
 κόμιζεν, τινὰ δ' ὑπήλαττον· τὰ δὲ λοιπὰ συνα-
 θροίσαντες, πῦρ ἐπέβαλλον. ἦν δὲ ταῦτα, πλείω
 τῶν μυριάων καὶ πεντακισχιλίων.

IX.
 Tem-
 plum
 evertunt.

Καὶ ἕως μὲν τούτου πάντα κατὰ τοὺς τοῦ πο-
 λέμου νόμους καλῶς καὶ δικαίως ἐπραΐτετο· τὰ δὲ
 μετὰ ταῦτα πῶς χρὴ λέγειν, οὐκ οἶδα. Λαβόντες 2
 γὰρ ἔννοισαν τῶν ἐν Δίῳ καὶ Δωδώνῃ πεπραγμένων
 τοῖς Αἰτωλοῖς, τὰς τε στοὰς ἐνεπίμπρασαν, καὶ
 τὰ λοιπὰ τῶν ἀναθημάτων διέφθειρον, ὄντα πολυ-
 τελῆ ταῖς κατασκευαῖς, καὶ πολλῆς ἐπιμελείας ἔνισ

ΤΕΤΕΥ-

9. ἐπέβαλλον veteri ex Aug. Vulgo ἐπέβαλον.

diique circumjacebant, bonis multis abundabant. Nocte igitur illa, cujusque modi præda onusti, ibi tetenderunt. Postridie vero ex universa supellestili præstantissima quæque selegerunt, quæ quidem auferri poterant: reliqua, pro tabernaculis acervatim congesta, cremant. Similiter etiam ex armis quæ in porticibus viscebantur suspensa, quæcumque majoris pretii erant, auferunt; quædam permittunt: cetera in unum congerunt, ignemque iis immit-

tunt. Cremataque sunt armorum quina dena millia & amplius.

9. Et hæcenus quidem recte ac juste e belli legibus omnia: de iis vero, quæ postea sunt secuta, quid dicam, non satis scio. Nam ubi venit illis in mentem eorum, quæ Dii ac Dodonæ fecerant Aetoli; & porticus consumserunt incendio, & quidquid restabat donariorum, corruerunt; quorum nonnulla pretiosa admodum, & studio magno & impen-

sa

3 τετευχότα καὶ δαπάνης. οὐ μόνον δὲ τῷ πυρὶ κατε- A.V. 536.
 λυμήναντο τὰς ὀρεφαῖς, ἀλλὰ καὶ κατέσκαψαν εἰς
 ἔδαφος. ἀνέτρεψαν δὲ καὶ τοὺς ἀνδριάντας, ὅντας
 οὐκ ἐλατίους δισχιλίαν· πολλοὺς δὲ καὶ διέφθειραν,
 πλὴν ὅσοι θεῶν ἐπιγραφαῖς ἢ τύπους ἔχον· τῶν δὲ
 4 τσιούτων ἀπέσχοντο. κατέγραφον δ' εἰς τοὺς τοί- Sami
 χους, καὶ τὸν περιφερόμενον στίχον· ἥδη τότε τῆς poëta
 ἐπιθεξιότητος τῆς Σάμου Φυομένης, ὅς ἦν υἱὸς μὲν epigram-
 5 χρυσογόνου, σύντροφος δὲ τοῦ βασιλέως. ὁ δὲ στί-
 χος ἦν·

Ὁρᾷς τὸ δῖον οὗ βέλος διέπτατο;

6 Καὶ μεγίστη δὴ καὶ παράστασις ἐπὶ τούτοις ἔχθρ
 τὴν τε βασιλέα καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν φίλους, ὡς δι-
 καίως ταῦτα πράττοντας καὶ καθηκόντως, ἀμνο- Vindictam
 μένους ταῖς ὁμοίαις τὴν τῶν Αἰτωλῶν περὶ τὸ Δῖον nimis in-
 μένους ταῖς ὁμοίαις τὴν τῶν Αἰτωλῶν περὶ τὸ Δῖον dulget
 μένους ταῖς ὁμοίαις τὴν τῶν Αἰτωλῶν περὶ τὸ Δῖον Philip-
 μένους ταῖς ὁμοίαις τὴν τῶν Αἰτωλῶν περὶ τὸ Δῖον pus.

P 2

IX. 3. ἀνέτρεψαν. ἀνέτρεψαν edd. 4. τῆς Σάμου. τῆς τοῦ
 Σάμου edd. ex Bav. In nomine Poëta, qui apud Melanagrum & Pla-
 tarchum Σάμου τοῦ vocatur, nil variant libri nostri. 6. καὶ
 μεγίστη δὴ καὶ. καὶ μεγίστη δὲ edd. ex Bav.

fa ingenti erant elaborata. Nec contenti tecta flammis
 absumfisse, ipsum quoque
 ædificium solo æquarunt.
 Statuas quin etiam omnes
 everterunt, quæ pauciores
 bis mille non erant: mul-
 tasque etiam diffregerunt,
 quæ quidem inscriptæ diis
 non essent, aut formas deo-
 rum non haberent; nam ab
 ejusmodi tamen manus absti-
 nuerunt. Parietibus autem
 versiculum illum, omnium
 postea sermonibus jactatum,
 inscripserunt; jam tum ele-

gantis sui ingenii specimen
 edere incipiente Samo, Chry-
 sogoni filio, qui una cum
 rege fuerat educatus. Ver-
 sus fuit talis:

Vides diuin telum quo percula-
 verit?

Quæ dum patrabantur a Ma-
 cedonibus, ipsum quidem
 Regem etiam ejusque ami-
 cos summa persuasio tene-
 bat, juste hæc atque honeste
 fieri, quod jus talionis ab
 Aetolis exigeretur pro im-
 piis facinoribus, quæ in ur-
 be Dio illi admisissent. Mihi
 vero

Ol. 140.2. ἀσέβειαν. Ἐμοὶ δὲ τὰναντία δοκεῖ τούτων. εἰ δ' ἔρθῃς ὁ λόγος, σκοπεῖν ἐν μέσῳ πάρεστι, χρωμένους οὐχ ἑτέροις τισὶν, ἀλλὰ τοῖς ἐξ αὐτῆς τῆς οἰκίας ταύτης παραδείγμασιν. Ἀντίγονος, ἐκ παλαιότερα τῆς νικῆσας μάχης Κλεομένην, τὸν βασιλέα τῶν Λακεδαιμονίων, ἐγκρατὴς ἐγένετο καὶ τῆς Σπάρτης. αὐτὸς τε ὢν κύριος, ὃ βούλοιτο, χρηθῆσαι καὶ τῇ πόλει καὶ τοῖς ἐμπολιτευμένοις, τοσοῦτον ἀπαύχετο τοῦ κακῶς ποιεῖν τοὺς γεγονότας ὑποχείριους, ὥστ', ἐκ τῶν ἐναντίων, ἀποδοὺς τὸ πάτριον πολίτευμα καὶ τὴν ἐλευθερίαν, καὶ τῶν μεγίστων ἀγαθῶν αἴτιος γενόμενος καὶ κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν Λακεδαιμονίσις, οὕτως εἰς τὴν οἰκίαν ἀπηλλάγη. τοιοῦτον γὰρ οὐ μόνον ἐκρίθη παρ' αὐτὸν τὸν καιρὸν εὐεργέτης, ἀλλὰ καὶ, μεταλλάξας, σωτὴρ· οὐδὲ παρὰ μόνοις Λακεδαιμονίσις, ἀλλὰ παρὰ πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν, ἀθανάτου τέτευχε τιμῆς καὶ δόξης ἐπὶ τοῖς περσευομένοις.

Καὶ

vero contrarium potius videtur: qui an recte sentiam, nec ne, promptum est unicuique dijudicare; non aliunde, quam ex illa ipsa regia familia, petitis exemplis. *Antigonus* post devictum acie Cleomenem, Lacedæmoniorum regem, ipsius quoque Spartæ potitus est. Erat tunc in ejus manu, quidquid vellet, tam de urbe, quam de omnibus civibus, statuere: ille vero tantum absuit, ut maleficio ullo victos afficeret, ut e contrario patrias

ipsis leges & libertatem restituerit, maximaque in Lacedæmonios beneficia, qua publice, qua privatim, contulerit: quod ubi factum, in suum regnum est reverfus. Itaque, non illo dumtaxat tempore cum res agebatur, ut bene meritus; verum etiam post obitum, ut servator, judicio omnium est laudatus: neque apud Lacedæmonios tantum, sed apud omnes Græcos, laudem & gloriam immortalem his rebus gestis sibi peperit.

10. Sed

Καὶ μὴν ὁ πρῶτος αὐτῶν αὐξήσας τὴν βασι-^{Α. V. 536.}
 λείαν, καὶ γενόμενος ἀρχηγὸς τοῦ προσχήματος τῆς^{Philippus}
 οἰκίας, Φίλιππος, νικήσας Ἀθηναίους τὴν ἐν Χαιρω-^{Amyntæ}
 νέας μάχην, οὐ τοσούτον ἤνυσε διὰ τῶν ὅπλων, ὅσον^{fil. in Athenien-}
 διὰ τῆς ἐπιεικείας καὶ Φιλανθρωπίας τῶν τρόπων.^{ses.}
 αὐτῶ μὲν γὰρ πολέμῳ καὶ τοῖς ὅπλοις, αὐτῶν μόνων
 περιεγένετο καὶ κύριος κατέστη τῶν ἀντιταξαμένων·
 τῇ δ' εὐγνωμοσύνῃ καὶ μετρίότητι, πάντας Ἀθη-
 ναίους ἅμα καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἔσχεν ὑποχείριον·
 ζοῦν ἐπιμετρῶν τὸν θυμὸν τοῖς πραττομένοις, ἀλλὰ
 μέχρι τούτου παλεμῶν καὶ Φιλανεικῶν, ἕως τοῦ λα-
 βῆν ἀφορμαὶς πρὸς ἀπόδειξιν τῆς αὐτοῦ πραότητος
 καὶ καλοκαγαθίας. τοιγαρὺν, χωρὶς λύτεραν ἀπο-
 στείλας τοὺς ἀχμαλώτους, καὶ κηδεύσας Ἀθηναίων
 τοὺς τετελευτηκότας, ἔτι δὲ συνθεὶς Ἀντιπάτρῳ
 τὰ τούτων ὅσα, καὶ τῶν ἀπαλαττομένων τοὺς
 πλείστους ἀμφέσας· μικρὰ δαπάνῃ, διὰ τὴν ἀγχι-

P 3

νοίαν,

X. 3. τὸν θυμὸν. Perperam vñgo τῷ θυμῷ.

10. Sed & ille, qui pri-
 mus regni hujus opes au-
 xit, quique domum hanc in
 istud fastigium princeps eve-
 xit, *Philippus*, devictis ad
 Chæroneam *Atheniensibus*,
 non tantum armis, quantum
 æquitate atque humanitate
 morum, est consecutus. Bel-
 lo namque & armis eos so-
 lum superavit & in potesta-
 tem redegit, qui in acie con-
 tra ipsum steterant: benigni-
 tate vero atque moderatio-
 ne, simul populum univer-
 sum Atheniensium & urbem

ipsam eorum sui juris fecit.
 Neque enim supra modum
 iræ in bellis indulgebat:
 sed hæctenus inimicos armis
 magna contentione perse-
 quebatur, donec clementiæ
 & probitatis suæ declaran-
 dæ facultatem nancisceretur.
 Igitur quum captivos gratis
 restituisset, & occisis Athe-
 nienſibus justa funebria fe-
 ciſſet, eorumque ossa per
 Antipatrum Athenas defe-
 renda curasset, & plerosque
 etiam redeuntium amictibus
 donasset; prudenti consilio
 cum

ΟΙ. 140.2. νοιαν, τὴν μεγίστην πρᾶξιν κατεργάσατο. τὸ γὰρ
 Ἀθηναίων φρόνημα καταπληζάμενος τῷ μεγαλοψυ-
 χίᾳ, πρὸς πᾶν ἐτοιμούς αὐτοὺς ἔσχε συναγωνιστάς
 αὐτῇ πολεμίων. Τί δ' Ἀλέξανδρος; ἐκῆνος γὰρ
 ἐπὶ τοσούτον ἐξεργιθεὶς Θηβαίοις, ὥστε καὶ τοῖς
 μὲν οἰκίτορας ἐξανδραποδίσασθαι, τὴν δὲ πόλιν εἰς
 ἔδαφος κατασκάψαι, τῆς γε πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσε-
 βείας οὐκ ὀλιγώρησε περὶ τὴν κατάληψιν τῆς πό-
 λεως· ἀλλὰ πλείστην ἐποίησατο πρόνοιαν ὑπὲρ ταύτ
 μὴδ' ἀκούσιον ἀμάρτημα γενέσθαι περὶ τὰ ἱερά καὶ
 & in Per-καθόλου τὰ τεμένη. Καὶ μὲν, ὅτε, διαβὰς εἰς τήν
 fas, Ἀσίαν, μετεπορεύετο τὴν Περσῶν ἀσίβειαν εἰς τοὺς
 Ἑλλήνας, παρὰ μὲν τῶν ἀνθρώπων ἐπεράθη λα-
 βεῖν δίκην ἀξίαν τῶν σφίσι πεπραγμένων· τῶν δὲ
 τοῖς θεοῖς κατεπιπεφημισμένων πάντων ἀπέσχετο·
 καίπερ τῶν Περσῶν μάλιστα περὶ τοῦτο τὸ μέρος
 ἐξαμαρτόντων ἐν τοῖς κατὰ τὴν Ἑλλάδα τόποις.
 Ταῦτ'

6. ὥστε καὶ τοὺς. Ignorant καὶ Vat. Flor. Ang. Reg. A. Urb. Ibid.
 περὶ τὴν κατάληψιν. παρὰ malim. 8. κατεπιπεφημισμ. cor-
 recti auctore Einsl. Vulgo omnes κατεπιφημισμ.

cum modico sumtu rem lon-
 ge maximam confecit. Hac
 enim tanta animi magnitu-
 dine, Atheniensium feroces
 illos spiritus ita perculit de-
 jecitque, ut, pro infestis ho-
 stibus, paratos ad omnia ad-
 jutores deinceps illos habe-
 ret. Quid *Alexander*? Nam
 & hic, postquam eo crevit
 ipsius adversus *Thebanos* ira,
 ut, habitatoribus sub corona
 venditis, urbem ipsam fun-
 ditus everteret; pietatis ta-
 men erga deos, cum illa ca-

peretur, non est oblitus:
 sed summo studio cavit, ne
 vel imprudentia zedes deo-
 rum aut omnino sacra ul-
 la loca violarentur. Idem,
 postquam in *Asiam* transit,
 ut immania Persarum facta
 adversus Græcos ulciscere-
 tur, ab hominibus quidem
 pares sceleribus ipsorum pœ-
 nas conatus est exigere; ce-
 terum a locis omnibus quæ
 diis dedicata erant, vim
 abstinuit: quantumvis Persæ
 hoc potissimum injuriæ ge-
 nere

- 9 Ταῦτ' οὖν ἔχρην καὶ τότε Φίλιππον ἐν τῷ λαμβά-^{Α. V. 536.}
 νοντα συνεχῶς, μὴ οὕτω τῆς ἀρχῆς, ὥς τῆς προαι-
 ρέσεως, καὶ τῆς μεγαλοψυχίας διάδοχον αὐτὸν ἀνα-
 δεικνύναι καὶ κληρονόμον τῶν προεξημένων ἀνδρῶν.
 10 ὁ δὲ, ἵνα μὲν καὶ συγγενὴς Ἀλεξάνδρου καὶ Φιλίπ-
 που φαίνεται, μεγάλην ἐποιεῖτο παρ' ὅλον τὸν βίον
 σπουδὴν ἵνα δὲ ζηλωτὴς, οὐδὲ τὸν ἐλάχιστον ἔσχε
 11 λόγον. Τοιγαροῦν, τάναντία τοῖς προεξημένοις ἀν-^{Proce-}
 δράσιν ἐπιτηδεύων, τῆς ἐναντίας ἔτυχε παρὰ πᾶσι ^{dente}
 δόξης, προβαίνων κατὰ τὴν ἡλικίαν. ^{parate pe-}
^{Philip-}
^{pus.}

Ὡν ἦν ἐν καὶ τὸ τότε πραχθῆν. τοῖς γὰρ Αἰ-^{XI.}
 τωλῶν ἀσεβήμασι συνεξαμαρτάνων διὰ τὸν θυμὸν, ^{Thermi}
 καὶ κακῷ κακὸν ἰώμενος, οὐδὲν ᾤετο ποιεῖν ἄτοπον. ^{ire nimis}
 καὶ Σκόπα μὲν καὶ Δοριμάχῳ παρ' ἑκάστον εἰς ^{indulget}
 ἀσέλγειαν καὶ παρανομίαν ἀνείδιζε, τὴν ἐν Δωδώνῃ ^{Philip-}
 καὶ Δίῳ προφερέμενος ἀσέβειαν εἰς τὸ θεῖον αὐτοῖς ^{pus.}

P 4

δδ

XI. 1. καὶ τὸ τότε πραχθῆν ex Reg. B. edidit Casaub. καὶ τότε τὸ
 πραχθῆν, dant vett. libri omnes.

nere per Græciam sævissent. Hæc assidue tunc cogitare Philippum etiam oportebat, ne in imperio magis, quam in vitæ institutis, & magnitudine animi, successorem se illorum virorum atque hæredem probaret. At ille contra, ut de Alexandri quidem & Philippi genere videretur prognatus, plurimum per omnem vitam laboravit; virtutes vero illorum ut æmularetur, ne minimum quidem curavit. Itaque, quum prædictorum institutis virorum factis con-

trariis repugnaret, contrariam etiam apud homines famam, procedente ætate, invenit.

11. Ejusmodi unum fuit, quod tunc accidit. Immanibus namque Aetolorum sceleribus paria delinquens præ ira, & malo malo, quod ajunt, sanans, nihil peccari a se existimabat. Et qui, propter admissa Dodonæ ac Dii facinora in deorum contumeliam, Scopæ ac Dorimacho contaminatam omni scelere vitam subinde objiciebat; quum eadem ipse face-

Ol. 140. 2. δὲ παραπλήσια ποιῶν, οὐκ ᾔετο τῆς ὁμοίας ἐκείνοις
 Ius belli. τεύξεσθαι δόξης παρὰ τοῖς ἀκούουσι. τὸ μὲν γάρ 3
 παραινεῖσθαι τῶν πολεμίων καὶ καταφθεῖρεν φρου-
 ριας, λιμένας, πόλεις, ἀνδρας, ναῦς, καρπούς, τᾶλλα
 τὰ τούτοις παραπλήσια, δι' ὧν τοὺς μὲν ὑπεραν-
 τίστους ἀδιενεστέρους ἂν τις ποιήσῃ, τὰ δὲ σφέτερας

Iusta mo-
 deratio
 victoris.
 πράγματα καὶ τὰς ἐπιβολὰς δυναμικωτέρας· ταῦ-
 τα μὲν ἀναγκάζουσιν εἰ τοῦ πολέμου νόμοι καὶ τὰ
 τούτου δίκαια δρᾶν. τὸ δὲ, μήτε τοῖς ἰδίῃς πράγ- 4
 μασιν ἐπικουρίαν μέλλοντα μὴδ' ἦντιν' οὖν παραι-
 σκευάζειν, μήτε τοῖς ἐχθροῖς ἐλάττωσιν πρὸς γε
 τὸν ἐνεστώτα πόλεμον, ἐκ περιττοῦ καὶ ναυς, ἅμα
 δὲ τούτοις ἀνδριάντας, καὶ πᾶσαν δὴ τὴν τοιαύτην
 κατασκευὴν, λυμαίνεσθαι· πῶς οὐκ ἂν εἴποι τις ἔναγ-
 γρέπου καὶ θυμοῦ λυτῶντος ἔργον; Οὐ γὰρ ἐπ' ὅ
 ἀπωλεία δὲ καὶ ἀφανισμῶ τοῖς ἀγνοήσασιν πολε-
 μῶν τοὺς ἀγαθούς ἀνδρας, ἀλλ' ἐπὶ διορθώσει καὶ
 μετα-

2. τοῖς ἀκούουσι. τοῖς ἀκούσασιν Vat. Flor. Reg. A. 4. τὸ δὲ.
 Perperam vulgo τὸ δὲ μήτε. 5. ἀγνοήσασιν. ἀγνώμοσι edd. ex
 Bau.

faceret, non cogitavit, simi-
 lem se quoque ignominiam
 apud eos manere, qui rem
 fando acciperent. Nam inu-
 nitiones quidem hostium,
 portus, urbes, viros, naves,
 fructus, & hoc genus alia,
 occupare aut perdere, ut eo
 pacto res inimicorum atte-
 rantur, propriæ adaugean-
 tur, & ad exitum consilia fa-
 cilius perducantur; ad hæc,
 inquam, facienda leges &
jura belli nos cogunt. At,
 ubi nulla spes est vel tua

commoda promovendi, vel
 hostibus ulla in re, ad præ-
 sens certe bellum quod atti-
 net, incommodandi, solius
 animi causa templa & sta-
 tuas & quemcunque ejus-
 dem generis apparatus per-
 dere atque delere; quis ne-
 get, opus id esse hominis
 & moribus & ira furentis?
 Bonorum siquidem virorum
 est, cum nec bonis eo ani-
 mo bellum gerere, non ut
 illos perdant atque exsting-
 uant; sed ut, quæ illi de-
 liquerint,

μεταδέσει τῶν ἡμαρτημένων· οὐδὲ συναναίρειν τὰ Ἀ. V. 536.
 μηδὲν ἀδικούντα τοῖς ἡδίκηόσι, ἀλλὰ συσσωζεν
 μᾶλλον καὶ συνεξαίρειν τοῖς ἀνατίοις τοὺς δοκούν-
 τας ἀδικεῖν. Τυράννου μὲν γὰρ ἔργον ἐστὶ, τὸ, κα- Discrimi-
 κῶς ποιοῦντα, τῷ φόβῳ δεσπόζεν ἀκουσίων, μισού- men ty-
 μενον, καὶ μισοῦντα τοὺς ὑποταττομένους· βασιλέως regis.
 δὲ, τὸ, πάντας εὖ ποιοῦντα, διὰ τὴν εὐεργεσίαν καὶ
 φιλανθρωπίαν ἀγαπώμενον, ἐκόντων ἡγεῖσθαι καὶ
 πρостаτεῖν. Μάλιστα δ' ἂν τις καταμάθοι τὴν
 ἀμαρτίαν τὴν τότε Φιλίππου, λαβὼν πρὸ ὀφθαλ-
 μῶν, τίνα διάληψιν εἰκὸς ἦν Αἰτωλοῦς ἔχειν, εἰ τὰν-
 αντία τοῖς εἰρημένοις ἔπραξε, καὶ μήτε τὰς στοάς,
 μήτε τοὺς ἀνδρείαντας διέφθειρε, μήτ' ἄλλο μηδὲν
 ἀηκίσατο τῶν ἀναθημάτων. Ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι,
 τὴν βελτίστην ἀν καὶ φιλανθρωποτάτην· συνιδόν-
 τας μὲν αὐτοῖς τὰ περὶ Δίων καὶ Δωδώνην πεπραγ-

P 5 μέναι,

5. διατίοις. Vulgo ἐναντίοις. 6. ἀκουσίων. Mendose vulgo omnes
 ἀκουσίως. Sed verior illa lectio in cod. Bav. inter lineas indicata
 videtur. 8. συνιδόντας. συνειδόντας malim cum Gronov.

liquerint, curent emendan-
 da atque sarcienda: neque
 ut innoxios eadem cum no-
 xiis pœna involvant; verum
 ut potius ipsos etiam, qui
 fontes esse videntur, una
 cum infontibus salute imper-
 tiantur, atque a peste vindicent. Tyranni etenim pro-
 prium est, ut, male faciendo,
 invitis per vim ac metum
 dominetur, subjectis pariter
 exofus, & odio illos habens:
 regis vero proprium, ut, be-
 ne de omnibus merendo, dilectus cunctis propter bene-

ficia & humanitatem, volen-
 tes imperio suo & consilio
 regat. Philippus sane quan-
 tum eo pacto tum peccaverit,
 ita facile quis intelligat,
 si apud se reputet, quid par
 sit cogitaturoid fuisse Aetolos,
 si, contrario modo se gerens,
 nec porticus nec statuas cor-
 rupisset, neque ullum aliud
 e donariis temerasset. Ego
 certe existimo, Aetolos ipsum
 pro viro optimo atque hu-
 manissimo fuisse habituros:
 qui quidem & conscientia
 stimulantur eorum quæ Dii
 & Do-

Ol. 140.2. μένα, σαφῶς δὲ γινώσκοντας, ὅτι ὁ Φίλιππος τότε καὶ πρᾶξαι κύριος ἦν ὁ βουλευθεῖς, καὶ, πρᾶξας τὰ δυνάτατα, δικαίως ἂν ἐδόκει τούτο πεποιηκέναι, τό γε κατ' ἐκείνους μέρος· διὰ δὲ τὴν αὐτοῦ πρᾶξ-9 τητα καὶ μεγαλοψυχίαν, οὐδὲν εἴλετο τῶν ὁμοίων ἐκείνοις ἐπιτηδεύειν.

XII.
Iustitia
vincere
hostem,
præcla-
rissima
victoria
est.

Δῆλον γὰρ ἐκ τούτων, ὡς εἰκὸς ἦν αὐτῶν μὲν καταγινώσκειν, τὸν δὲ Φίλιππον ἀποδέχεσθαι καὶ θαυμάζειν· ὡς βασιλικῶς καὶ μεγαλοψύχως αὐτοῦ χρωμένου τῇ τε πρὸς τὸ θεῖον εὐσεβείᾳ, καὶ τῇ πρὸς αὐτοὺς ἐργῇ. Καὶ μὴν τό γε νικῆσαι τοὺς πο-2 λεμίους καλοκαγαθία καὶ τοῖς δικαίοις, οὐκ ἐλάττω, μείζω δὲ παρέχεται χρεῖαν τῶν ἐν τοῖς ὅπλοις καταρθωμάτων. οἷς μὲν γὰρ δι' ἀνάγκην, οἷς δὲ κα-3 τὰ προαίρεσιν, εἰκουσιν οἱ λειφθέντες. καὶ τὰ μὲν μετὰ μεγάλων ἐλαττωμάτων ποιῶται τὴν διόρθω-σιν· τὰ δὲ χωρὶς βλάβης πρὸς τὸ βέλτιον μετατί-θῃσι.

XII. 3. λαφύοντες corruunt cum Reisk. & Wessling. Vulgo omnes λαφύοντες.

& Dodonæ ipsi patravérant, & intelligerent, *Philippum* quidem & facultatem tunc habuisse faciendi quidquid vellet, &, si vel durissime in eos consuluisse, non sine juris specie (ipsorum certe causâ) fuisse illud factu- rum: sed eundem, pro sua clementia & animi magnitudine, nihil ipsis simile voluisse facere.

12. Ex quo apparet, *Aetolos* necessario se ipsos fuisse incusâtu- ros, & *Philippum*

laudâtu- ros: ut qui regio animo & magno suam adversus numen pietatem & contra ipsos iram simul ostendisset. Enimvero factis honestis atque iustitia vincere hostes, res non minor est, imo vero etiam conducibilior, armis parta victo- ria. Hic enim, necessitate compulsi; illic, sponte cedunt victi. Et hæc quidem victoria, magnis cum damnis, ad officium male sanos re- vocat: illa vero, sine detri- mento, delinquentes in viam rectam

4Θησι τοὺς ἀμαρτάνοντας. τὸ δὲ μέγιστον, ἐν οἷς A.V. 536.
 μὲν τὸ πλεῖστον ἐστὶ τῆς πράξεως τῶν ὑποταγ-
 μένων· ἐν αἷς δ' αὐτοτελὴς ἡ νίκη γίγνεται τῶν ἡγου-
 σμένων. Ἰσως μὲν οὖν οὐκ ἂν τις αὐτῷ τῷ Φιλίπ- Deme-
trius Pha-
rius ma-
lus Phi-
lippi con-
sultor.
 πῳ τῶν τότε γενομένων πᾶσαν ἐπιφέρει τὴν αἰτίαν,
 διὰ τὴν ἡλικίαν· τὸ πλεῖον δὲ τοῖς συνοῦσι καὶ συμ-
 πράττουσι τῶν φίλων, ὧν ἦν Ἄρατος καὶ Δημήτριος
 ὁ Φάριος. ὑπὲρ ὧν οὐ δυσχερὲς ἀποφήνασθαι καὶ μὴ
 παρόντα τότε, ποτέρου τὴν τοιαύτην εἰκὲς εἶναι
 συμβουλίαν. Χωρὶς γὰρ τῆς κατὰ τὸν ὅλον βίον
 προαιρέσεως, ἐν ᾗ περὶ μὲν Ἄρατον οὐδὲν ἂν εὐρεθῇ
 προπετὲς οὐδ' ἄκριτον, περὶ δὲ Δημήτριον ταύναν-
 τία· καὶ δεῦγμα τῆς προαιρέσεως ἐκατέρων ἐν τοῖς
 παραπλησίσις ὁμολογούμενον ἔχομεν· ὑπὲρ οὗ, λα-
 βόντες

5. αὐτῷ τῷ Φιλίππῳ. Omittunt alii articulum. Ibid. τὸ πλεῖον δὲ.
 τὸ δὲ πλεῖον Aug. 6. τότε ποτέρου ex marg. Reg. B. adscribit
 Casaub. τότε Φαρίου Vat. Flor. Bav. τότε ἐκατέρου Aug. Reg.
 A. 7. ἐν τοῖς παραπλησίσις. Et hoc ex conject. orie cod. Reg. B.
 inscripta recepit Casaub. Ceterum libri omnes ἐν οἷς παραπλησίσις.

rectam sistit. Maximum au-
 tem illud; quod, ubi res ar-
 mis geritur, pars potissima
 victoriæ opus est militis;
 quum illud alterum decus
 eorum totum sit in solidum,
 qui gerendis negotiis præ-
 sunt. Sed merito fortasse ali-
 quis contendat, non omnem
 culpam eorum, quæ tum ge-
 rebantur, in *Philippum*, ea
 tempestate adhuc juvenem,
 esse conferendam: verum il-
 lius partem longe maximam
 amicis, qui cum ipso versa-
 bantur, & eorum quæ gere-
 bantur adjuutores erant, de-

bere adscribi: quorum e nu-
 mero erant *Aratus & Deme-
trius Pharius*. Vtrius vero
 illorum existisse hoc consi-
 lium existimari debeat, et si
 negotiis præfens non inter-
 fueris, haud tamen difficile
 sit affirmare. Nam, præter
 totius vitæ institutum, in
 qua nihil umquam secisse te-
 mere aut sine exquisito ju-
 dicio *Aratum* invenias, *De-
metrium* vero omnia e con-
 trario; quo fuerit uterque
 animo in rebus hujuscemodi,
 certum atque apud omnes in-
 dubitatum documentum ha-
 bemus:

Ol. 140.2. βόντες τὸν οἰκῆον καιρὸν, ποιησόμεθα τὴν ἀρμόζουσαν μνήμην.

XIII.
Thermo
regredi-
tur Phi-
lippus.

Ὁ δὲ Φίλιππος (ἀπὸ γὰρ τούτων παρεξίβην) ὅσα δυνατόν ἦν ἄγειν καὶ φέρεν, ἀναλαβὼν, ἐκ τοῦ Θέρμου προῆγε, ποισύμενος τὴν αὐτὴν ἐπείνοδον, ἣ καὶ παρεγένετο· προβαλλόμενος μὲν τὴν λείαν εἰς τοῦμπροσθεν, καὶ τὰ βαρεῖα τῶν ὅπλων· ἐπὶ δὲ τῆς οὐραγίας ἀπολιπὼν τοὺς Ἀκαρνανᾶς καὶ τοὺς μισθοφόρους· σπεύδων ὡς τάχιστα διανῦσαι τὰς δυσχωρίας, διὰ τὸ προσδοκᾶν τοὺς Λίτωλους ἐξάψασθαι τῆς οὐραγίας, πιστεύοντας ταῖς ἐχυρότησι τῶν τόπων. ὁ καὶ συνέβη γενέσθαι παρὰ πόδας. Οἱ γὰρ Λίτωλοι προσβεβηθηκότες, καὶ συνηθροισμένοι σχεδὸν εἰς τρισχιλίους, ὥς μὲν ὁ Φίλιππος ἦν ἐπὶ τῶν μετεώρων, οὐκ ἤγλιζον, ἀλλ' ἔμενον ἐν τισι τόποις ἀδήλοις, Ἀλεξάνδρου τοῦ Τριχωνέως περὶ σπῶτος αὐτῶν· ἅμα δὲ τῷ κινήσῃ τὴν οὐραγίαν, ἐπέβαλον εὐθέως

Aetoli ex-
tremum
agmen
carpentes
repellun-
tur.

XIII. 3 Τριχωνέως. Τριχωνίους edidit Casaub. ex Steph. Byz.

bemus: de quo mentionem, prout res poscet, suo loco fumus facturi.

13. *Philippus* igitur, quaecumque agi ferrique poterant avehens (inde enim sumus digressi;) *Thermo*, itinere eodem quo venerat, regressus est. Agmen praecedebat praeda, cum gravi armatura; in extrema acie Acarnanes & mercenarii relictī erant. Id autem magno studio rex agebat, ut, viarum angustis quam pri-

mum superatis, Aetolos anteverteret; quos, difficultatibus locorum fretos, ultimum agmen carpturos suspicabatur: quod & statim factum. *Aetoli* namque, ferendae opis gratia congregati, ad tria ferme millia, ductore *Alexandro Trichoniensi*; dum quidem in altis montibus erat Macedo, non accesserunt, sed in occultis quibusdam locis se tenuerunt: ubi vero postrema acies moveri coepit; exemplo

εὐθὺς εἰς τὸ Θέρμον, καὶ προσέκεντο τοῖς ἐσχά-^{Λ.V. 536.}
 4 τοῖς. γνυνομένης δὲ ταραχῆς περὶ τὴν οὐραγίαν,
 ἔτι μᾶλλον ἐκθύμως οἱ παρὰ τῶν Αἰτωλῶν ἐπέκεν-
 το, καὶ προσέφερον τὰς χεῖρας, πιστεύοντες τοῖς
 5 στόποις. Ὁ δὲ Φίλιππος, προειδὼς τὸ μέλλον, ὑπό-
 τινά λόφον ὑπεστάλκει τοὺς Ἰλλυριοὺς ἐν τῇ κατα-
 βάσει, καὶ τῶν πελταστῶν τοὺς ἐπιτηδεωτάτους.
 6 ὧν διανασταίντων ἐπὶ τοῖς ἐπικειμένους καὶ προπε-
 πτωκότας τῶν ὑπεναντίων, τοὺς μὲν λοιποὺς τῶν
 Αἰτωλῶν ἀνοδία καὶ προτροπάδην συνέβη φυγεῖν,
 7 ἑκατὸν δὲ καὶ τριάκοντα πεσεῖν, ἀλῶναι δὲ οὐ πολὺ
 τούτων ἐλάττους. Γενομένου δὲ τοῦ προτερέματος
 8 τούτου, ταχέως οἱ περὶ τὴν οὐραγίαν, ἐμπρήσαντες
 τὸ Πάμφιον, καὶ μετ' ἀσφαλείας διελθόντες τὰ ^{Pam-}
 9 στενά, συνέμιξαν τοῖς Μακεδόσιν. ὁ δὲ Φίλιππος ^{phium,}
 10 ἐστρατοπεδευκὼς περὶ τὴν Μέταπαν, ἐνταυθαί ^{Metapa,}
 11 προσανεδέχετο τοὺς ἀπὸ τῆς οὐραγίας. εἰς δὲ τὴν ^{Acra,}
 12 ὑστεραίαν, κατασκάψας τὴν Μέταπαν, προῆγε, ^{Conope.}

καὶ
 3. τὸ Θέρμον. Etiam Bav. h. l. cum aliis τὸν habet, littera v ab esd.
 manu intra lineas adscripta. 7. τὸ Πάμφιον. Παμφίον vocaverat
 superius. 8. ὁ δὲ Φίλιππος. ὁ γὰρ Φίλ. Vet. Flor. Aug. Reg. A.
 plo illi *Theetum* invade- centum & triginta, captis
 re, & novissimos infestare. non multo paucioribus, re-
 Quum in ultimis ordinibus liqui per cotes invias effusa
 tumultus esset ortus, eo fuga salutis suae consuluerunt.
 acrius Aetoli, ingenio loco. Qua victoria de hoste parta,
 rum freti, instare, urgere, mox, qui agmen claudabant,
 cedere. Sed *Philippus*, su- *Pamphium* cremant, & sine
 turi providus, Illyriorum & discrimine superatis fauci-
 selectorum e cetratis manu bus, sese cum Macedonibus
 sub collem quemdam subdu- conjungunt. *Philippus*, po-
 cta, descensum prætexit. sitis circa *Metapam* castris,
 Quibus repente coortis in novissimum agmen suorum
 eos ex hostibus, qui insta- eo loci praestolabatur. Po-
 bant ac longius erant pro- stero die, ubi *Metapam* solo
 gressi; occisis Aetolorum aequasset, ire pergit, & cir-

ca

- Ol. 140.2. καὶ παρενέβαλε περὶ τὴν καλουμένην πάλιν, Ἄκρας.
 τῇ δ' ἐξῆς, ἅμα προάγων, ἐπέρθει τὴν χώραν καὶ⁹
 καταστρατοπεδεύσας περὶ Κωνώπην ἐπέμενε τὴν
 Stratus. ἐχομένην ἡμέραν. τῇ δ' ἐπισύσῃ πάλιν ἀναζεύξας,¹⁰
 ἐποιεῖτο τὴν πορείαν παρὰ τὸν Ἀχελῶν, ἕως ἐπὶ
 τὸν Στράτον. διαβάς δὲ τὸν ποταμὸν, ἐπίστησε
 τὴν δύναμιν ἐκτὸς βέλους, ἀποπεράμενος τῶν ἐνδον.
 XIV. Ἐπυνθάνετο γάρ, εἰς τὸν Στράτον συνδεδραμη-
 κέναι τῶν Αἰτωλῶν πεζοὺς μὲν εἰς τρισχιλίους, ἵπ-
 πῆς δὲ περὶ τετρακοσίους, Κρητὰς δ' εἰς πεντακο-
 σίους. οὐδενὸς δ' ἐπεξέναι τολμῶντος, αὐτοῖς ἀρχά-²
 Limnæam ad naves
 ex Aetolia
 reddit Phi-
 lippus.
 μένος, ἐκίνει τοὺς πρώτους, ποιοῦμενος τὴν πορείαν
 ὡς ἐπὶ τὴν Λιμναίαν καὶ τὰς ναῦς. Ἄμα δὲ τῶν³
 τὴν οὐραγίαν παραλλάξαι τὴν πόλιν, τὸ μὲν πρῶ-
 τον ὀλίγοι τῶν Αἰτωλικῶν ἱππέων, ἐξελθόντες, κατε-
 πείραζον τῶν ἐσχάτων. ἐπεὶ δὲ τό τε τῶν Κρητῶν⁴
 πλῆθος ἐκ τῆς πόλεως καὶ τινες τῶν Αἰτωλικῶν
 συνῆ-

8. Ἄκρας. Ἄκραν secundum Stephanum Byz. 10. τὸν Στράτον.
 In Reg. A. superscriptum h. l. τὴν.

ca oppidum, quod *Acras* nominant, castra metatur. Inde postridie profectus, agros in transitu devastat: donec ventum est *Conopen*, ubi proximum quievit diem. Rursusque eo ex loco die infecuta vasis conclamatis, *Stratum* versus secundum *Acheloum* amnem iter instituit. Vbi locato milite extra teli iactum in tumulto qui urbi imminabat, oppidanos inde laceflebat.

14. Audierat enim *Philippus*, concurrisse *Stratum*

ex Aetolis tria millia peditem, equites quadringentos, Cretenses ad quingentos. Quum autem obviam contra venire nemo auderet; iter institutum repetens, primam aciem progredi jubet, *Limnæam* ad naves contendens. Vt primum vero, qui agmen clauderant, urbem sunt prætergressi; pauci initio equites Aetoli, oppido egressi, ultimos carpere: mox, progressis pariter extra muros Cretensibus, nonnullis etiam Aetolis equita-

tui

συνῆψαν τοῖς αὐτῶν ἰππεῦσι, γυγνομένης ὀλοσχερε-^{A.V. 536.}
 στέρας συμπλοκῆς, ἠναγκάσθησαν ἐκ μεταβολῆς οἱ
 5 περὶ τὴν εὐραγίαν κινδυνεύειν. τὸ μὲν οὖν πρῶτον,
 ἀμφοτέρων ἐφάμιλλος ἦν ὁ κίνδυνος· προσβοηθησάν-
 των δὲ τοῖς παρὰ τοῦ Φιλίππου μισοφύροις τῶν
 Ἰλλυριῶν, ἐνέκλιναν καὶ σπεράδην ἔφευγον οἱ τῶν Αἰ-^{Ex Aetio-}
 6 τωλῶν ἰππεῖς καὶ μισοφύροι. καὶ τὸ μὲν πολὺ μέ-^{lia redit}
 ρος αὐτῶν ἕως εἰς τὰς πύλας καὶ πρὸς τὰ τέχνη-^{Philip-}
 7 συνεδιῶξαν οἱ παρὰ τοῦ βασιλείως, κατίβαλον δ' εἰς
 τέκατόν. Ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς χρείας, λειπὸν οἱ μὲν
 ἐκ τῆς πόλεως τὴν ἡσυχίαν ἤγον· οἱ δ' ἀπὸ τῆς εὐρα-
 γίας ἀσφαλῶς συνῆψαν πρὸς τὸ στρατόπεδον καὶ
 8 τὰς ναῦς. Ὁ δὲ Φίλιππος, καταστρατοπεδεύσας
 ἐν ᾧρα, τοῖς θεοῖς ἔδωκεν εὐχαριστήρια τῆς γεγενη-
 9 μένης αὐτῷ περὶ τὴν ἐπιβολὴν εὐρείας· ἅμα δὲ καὶ ^{Convivio}
 τοὺς ἡγεμόνας ἐκάλεε, βουλόμενος ἐστῆσαι παῖ-^{excipit}
 10 11 τας. ἐδόκει γάρ εἰς τόπους αὐτὸν δεδωκέναι παρα-^{duces}
 12 13 βόλους, καὶ τοιαύτους, εἰς οὓς οὐδεὶς ἐτόλμησε πρὶ-
 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100
 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200
 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300
 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400
 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500
 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600
 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700
 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800
 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900
 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000
 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1043 1044 1045 1046 1047 1048 1049 1050 1051 1052 1053 1054 1055 1056 1057 1058 1059 1060 1061 1062 1063 1064 1065 1066 1067 1068 1069 1070 1071 1072 1073 1074 1075 1076 1077 1078 1079 1080 1081 1082 1083 1084 1085 1086 1087 1088 1089 1090 1091 1092 1093 1094 1095 1096 1097 1098 1099 1100
 1101 1102 1103 1104 1105 1106 1107 1108 1109 1110 1111 1112 1113 1114 1115 1116 1117 1118 1119 1120 1121 1122 1123 1124 1125 1126 1127 1128 1129 1130 1131 1132 1133 1134 1135 1136 1137 1138 1139 1140 1141 1142 1143 1144 1145 1146 1147 1148 1149 1150 1151 1152 1153 1154 1155 1156 1157 1158 1159 1160 1161 1162 1163 1164 1165 1166 1167 1168 1169 1170 1171 1172 1173 1174 1175 1176 1177 1178 1179 1180 1181 1182 1183 1184 1185 1186 1187 1188 1189 1190 1191 1192 1193 1194 1195 1196 1197 1198 1199 1200
 1201 1202 1203 1204 1205 1206 1207 1208 1209 1210 1211 1212 1213 1214 1215 1216 1217 1218 1219 1220 1221 1222 1223 1224 1225 1226 1227 1228 1229 1230 1231 1232 1233 1234 1235 1236 1237 1238 1239 1240 1241 1242 1243 1244 1245 1246 1247 1248 1249 1250 1251 1252 1253 1254 1255 1256 1257 1258 1259 1260 1261 1262 1263 1264 1265 1266 1267 1268 1269 1270 1271 1272 1273 1274 1275 1276 1277 1278 1279 1280 1281 1282 1283 1284 1285 1286 1287 1288 1289 1290 1291 1292 1293 1294 1295 1296 1297 1298 1299 1300
 1301 1302 1303 1304 1305 1306 1307 1308 1309 1310 1311 1312 1313 1314 1315 1316 1317 1318 1319 1320 1321 1322 1323 1324 1325 1326 1327 1328 1329 1330 1331 1332 1333 1334 1335 1336 1337 1338 1339 1340 1341 1342 1343 1344 1345 1346 1347 1348 1349 1350 1351 1352 1353 1354 1355 1356 1357 1358 1359 1360 1361 1362 1363 1364 1365 1366 1367 1368 1369 1370 1371 1372 1373 1374 1375 1376 1377 1378 1379 1380 1381 1382 1383 1384 1385 1386 1387 1388 1389 1390 1391 1392 1393 1394 1395 1396 1397 1398 1399 1400
 1401 1402 1403 1404 1405 1406 1407 1408 1409 1410 1411 1412 1413 1414 1415 1416 1417 1418 1419 1420 1421 1422 1423 1424 1425 1426 1427 1428 1429 1430 1431 1432 1433 1434 1435 1436 1437 1438 1439 1440 1441 1442 1443 1444 1445 1446 1447 1448 1449 1450 1451 1452 1453 1454 1455 1456 1457 1458 1459 1460 1461 1462 1463 1464 1465 1466 1467 1468 1469 1470 1471 1472 1473 1474 1475 1476 1477 1478 1479 1480 1481 1482 1483 1484 1485 1486 1487 1488 1489 1490 1491 1492 1493 1494 1495 1496 1497 1498 1499 1500
 1501 1502 1503 1504 1505 1506 1507 1508 1509 1510 1511 1512 1513 1514 1515 1516 1517 1518 1519 1520 1521 1522 1523 1524 1525 1526 1527 1528 1529 1530 1531 1532 1533 1534 1535 1536 1537 1538 1539 1540 1541 1542 1543 1544 1545 1546 1547 1548 1549 1550 1551 1552 1553 1554 1555 1556 1557 1558 1559 1560 1561 1562 1563 1564 1565 1566 1567 1568 1569 1570 1571 1572 1573 1574 1575 1576 1577 1578 1579 1580 1581 1582 1583 1584 1585 1586 1587 1588 1589 1590 1591 1592 1593 1594 1595 1596 1597 1598 1599 1600
 1601 1602 1603 1604 1605 1606 1607 1608 1609 1610 1611 1612 1613 1614 1615 1616 1617 1618 1619 1620 1621 1622 1623 1624 1625 1626 1627 1628 1629 1630 1631 1632 1633 1634 1635 1636 1637 1638 1639 1640 1641 1642 1643 1644 1645 1646 1647 1648 1649 1650 1651 1652 1653 1654 1655 1656 1657 1658 1659 1660 1661 1662 1663 1664 1665 1666 1667 1668 1669 1670 1671 1672 1673 1674 1675 1676 1677 1678 1679 1680 1681 1682 1683 1684 1685 1686 1687 1688 1689 1690 1691 1692 1693 1694 1695 1696 1697 1698 1699 1700
 1701 1702 1703 1704 1705 1706 1707 1708 1709 1710 1711 1712 1713 1714 1715 1716 1717 1718 1719 1720 1721 1722 1723 1724 1725 1726 1727 1728 1729 1730 1731 1732 1733 1734 1735 1736 1737 1738 1739 1740 1741 1742 1743 1744 1745 1746 1747 1748 1749 1750 1751 1752 1753 1754 1755 1756 1757 1758 1759 1760 1761 1762 1763 1764 1765 1766 1767 1768 1769 1770 1771 1772 1773 1774 1775 1776 1777 1778 1779 1780 1781 1782 1783 1784 1785 1786 1787 1788 1789 1790 1791 1792 1793 1794 1795 1796 1797 1798 1799 1800
 1801 1802 1803 1804 1805 1806 1807 1808 1809 1810 1811 1812 1813 1814 1815 1816 1817 1818 1819 1820 1821 1822 1823 1824 1825 1826 1827 1828 1829 1830 1831 1832 1833 1834 1835 1836 1837 1838 1839 1840 1841 1842 1843 1844 1845 1846 1847 1848 1849 1850 1851 1852 1853 1854 1855 1856 1857 1858 1859 1860 1861 1862 1863 1864 1865 1866 1867 1868 1869 1870 1871 1872 1873 1874 1875 1876 1877 1878 1879 1880 1881 1882 1883 1884 1885 1886 1887 1888 1889 1890 1891 1892 1893 1894 1895 1896 1897 1898 1899 1900
 1901 1902 1903 1904 1905 1906 1907 1908 1909 1910 1911 1912 1913 1914 1915 1916 1917 1918 1919 1920 1921 1922 1923 1924 1925 1926 1927 1928 1929 1930 1931 1932 1933 1934 1935 1936 1937 1938 1939 1940 1941 1942 1943 1944 1945 1946 1947 1948 1949 1950 1951 1952 1953 1954 1955 1956 1957 1958 1959 1960 1961 1962 1963 1964 1965 1966 1967 1968 1969 1970 1971 1972 1973 1974 1975 1976 1977 1978 1979 1980 1981 1982 1983 1984 1985 1986 1987 1988 1989 1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000
 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100
 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200
 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300
 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400
 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500
 2501 2502

Ol. 140. 2. **τερρον στρατοπέδῳ παρεμβαλεῖν.** ὁ δὲ οὐ μόνον ἐνέ-¹⁰
βαλε μετὰ τῆς δυνάμεως, ἀλλὰ καὶ πᾶν, ὃ πρέ-
ζετο, συντελεσάμενος, ἀσφαλῶς ἐποίησατο τὴν
ἐπ' αὐτοῦ. δι' ἃ περιχαρῆς ὢν οὗτος μὲν ἐγίνετο
περὶ τὴν τῶν ἡγεμόνων ὑποδοχὴν. οἱ δὲ περὶ τὸν¹¹
Μεγαλίαν καὶ Λεόντιον δυσχερῶς ἔφερον τὴν γεγε-
νημένην ἐπιτυχίαν τοῦ βασιλέως, ὥς ἂν διατεταγ-
μένοι μὲν πρὸς τοῦ Ἀπελλοῦ πάσαις μὲν ἐμποδίσιν
ταῖς ἐπιβολαῖς αὐτοῦ, μὴ δυνάμενοι δὲ τοῦτο ποιεῖν.
ἀλλὰ τῶν πραγμάτων αὐτοῖς κατὰ τὸναντίον προ-¹²
χωροῦντων, ἀθυμοῦντες μὲν, ἀλλ' ἤκόν γε πρὸς τὸ
δῆπνον.

Tristes
interfunt
Megaleas
& Leon-
tius.

XV. Ἦσαν μὲν οὖν εὐθίως ἐν ὑπονοίᾳ τῶ τε βασιλεῖ
καὶ τοῖς ἄλλοις, οὐχ ὁμοίως τοῖς λοιποῖς χαίροντες
ἐπὶ τοῖς γεγονόσι. προβαίνοντες δὲ τοῦ πότου, κα-²
πεστα γενομένης ἀκακρίας καὶ πολυποσίας, ἀναγκα-

δέντες

XIV. 10. οὗτος μὲν. οὗτος in αὐτὸς, *refragantibus mistis*, un-
tavit Casaub. 11. Μεγαλίαν. Μεγακλίαν Baw. Ibid. πρὸς τοῦ
Ἀπελλοῦ. Sic correxi. cum ceterae misti omnes darent πρὸς τοῦ
Ἀπελλοῦ, quod editores (inde ab Hervae.) in πρὸς τὸν Ἀπελλοῦ mu-
tauerunt, & sic etiam Reg. B. Ibid. μὲν post πάσαις deletum voluit
Reisk. 12. Post προχωροῦντων, in Vet. lacuna est minus integræ
lineæ, quam recentior manus verbis ἀθυμοῦντες μὲν supplevit.

cum exercitu accedere: at ille non solum copias suas eo adduxerat; verum etiam, omnibus quæ destinaverat confectis, tuto inde se receperat. Propterea gaudio exultans, ducibus suis epulas apparabat. *Megaleas* vero & *Leontius* lictis Philippi rebus dolebant, ut qui erant quidem ab Apelle constitu- ti, ut conatus illius modis omnibus impedirent, sed efficere id non potuerant. Itaque, rebus in contrarium vertentibus, moerentes illi quidem, sed tamen vene- runt. 15. Ibi tum confestim regi ceterisque oborta suspi- cio est, rerum successu non pariter cum reliquis ipsos gaudere. Deinde vero com- potatione protracta, quum supra modum serverent po- cula, coacti *Megaleas* & *Leontius* idem cum ceteris facere,

διέντες συμπεριφέρεισθαι, ταχέως ἐξεθεάτρετσαν αὐ-^{α. V. 536.}
 3τούς. Λυθίσσης γὰρ τῆς συνουσίας, ὑπό τε τῆς ^{Leontius}
 μίθης καὶ τῆς ἀλογιστίας ἐλαυνόμενοι, περιήεσαν ^{Aratum cum suis}
 4ζητούντες τὸν Ἄρατον. συμμίζαντες δὲ κατὰ τὴν ^{Aratum invadunt.}
 ἐπάνοδον αὐτῶ, τὸ μὲν πρῶτον ἐλσιδύρου· μετὰ δὲ
 5βάλλειν ἐνεχείρησαν τοῖς λίθοις. προσβοηθούντων
 δὲ πλείων ἀμφοτέροις, Θέρυβος ἦν καὶ κίνημα
 κατὰ τὴν παρεμβολήν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούων τῆς
 κραυγῆς, ἐξαπέστειλε τοὺς ἐπγνωσμένους καὶ δια-
 6λύσαντας τὴν ταραχήν. Ὁ μὲν οὖν Ἄρατος, πα-
 ραγενομένων τούτων, εἰπὼν τὰ γεγονότα, καὶ μάρ-
 τυρας παρασχόμενος τοὺς συμπρόντας, ἀπηλλάτ-
 7τετο τῆς κακουχίας ἐπὶ τὴν αὐτοῦ σκηνήν. Ὁ δὲ
 Λεόντιος ἀλόγως πῶς κατὰ τὸν Θέρυβον ἀπέβρε-
 σε. τὸν δὲ Μεγαλίαν καὶ Κρίωνα μεταπεμφάμενος ^{Megaleas & Crino}
 ὁ βασιλεὺς, ἐπεὶ συνῆκε τὸ γεγονός, ἐπετίμα ^{in carce-}
^{rem du-}
^{κρῶς.} ^{cuntur.}

XV. 3. λυθίσσης. ἀφείσης Bau. quod in ἀφείσης tantum Ca-
 sian. Et sic Aug. Priusquam esset cum Reik. ἀφείσης reponere; ni
 scriptura libri Vaticani, in quo est ΑΤΘΕΙΣΗΣ, suaderet id quod
 dedi. 7. Μεγαλίαν. Rursus Μεγαλία Bau. Sed idem mox deinde
 constanter cum aliis Μεγαλίαν vocat.

facere, illicet interiora ani-
 morum suorum ipsi publica-
 runt. Etenim soluto con-
 vivio, mente ex ebrietate
 alienata, *Aratum* quierentes
 huc illuc circumcursant. Et
 quum in reditu a coena in
 cum forte incidissent, dicte-
 ria primo in illum jacere,
 deinde etiam lapidibus in-
 cessere. Mox ab utraque
 parte multis ad clamorem
 pro ferenda ope accurrenti-
 bus, tumultus quidam & mo-
 tus in castris est excitatus.

Rex ut clamantes audit, mit-
 tit foras, qui, quid rei esset,
 viderent, tumultumque se-
 darent. Quibus postquam
 rem omnem, uti gesta fue-
 rat, *Aratus* exposuit, & cun-
 ctorum qui aderant testimo-
 niis confirmavit; e turba &
 vexatione in suum taberna-
 culum se recepit. *Leontius*
 vero, nescio quo modo, in-
 ter tumultuantium strepitum
 dilabitur. Rex, accitis *Me-
 galea* & *Crinone*, & quæ ac-
 ciderant cognitis, acerbè il-
 los

Polybii Histor. T. II.

Q

los

ΟΙ.140.2. κρῶς. οἱ δ' οὐχ οἷον συνεστάλησαν, ἀλλ' ἐπεμέτρησαν φάσκοντες, εὐδὲ λήξεν τῆς προθέσεως, ἕως ἂν τὸν μισθὸν ἐπιθῶσι τοῖς περὶ τὸν Ἄρατον. Ὁ δὲ βασιλεὺς, ἐργιδεῖς ἐπὶ τῷ ῥηθέντι, παραχρῆμα, πρὸς ἑκοσι τάλαντα κατεγλήσας, ἐκέλευσεν αὐτοὺς εἰς φυλακὴν ἀπαγαγεῖν.

XVI. Τῇ δ' ἐπαύριον ἀνακαλεσάμενος τὸν Ἄρατον, παρεκάλες θάρρειν, ὅτι ποιήσεται τὴν ἐνδεχομένην ἐπιστροφὴν τοῦ πράγματος. Ὁ δὲ Λεόντιος, συνείστας περὶ τὸν Μεγαλέαν, ἦκε πρὸς τὴν σκηνὴν μετὰ τινων πελταστῶν· πεπεισμένους, καταπλήξεσθαι διὰ τὴν ἡλικίαν καὶ ταχέως εἰς μετάνοιαν ἄξειν τὸν βασιλέα. Συντυχὼν δ' αὐτῷ, προσεπυνθάνετο, τίς ἐτέλμησεν ἐπιβαλεῖν τὰς χεῖρας τῷ Μεγαλέῃ; καὶ τίς εἰς τὴν φυλακὴν ἀπαγαγεῖν; τοῦ δὲ βασιλέως ὑποστατικῶς, αὐτὸν, φήσαντος, συντεταχέναι·

3. οἱ δ' οὐχ. οἱ οὐχ Dav. absque conjunct.

XVI. 4. αὐτὸν. Perperam scripti omnes αὐτοῦ.

los increpat. Qui adeo non submiserunt se in humilitatem reorum, ut contumeliam insuper adjicerent, dicerentque, non prius se ab incepto destituros, quam meritas ab Arato pœnas exigissent. Qua voce rex irritatus, e vestigio exacta ab iis satisfactione, talenta viginti multæ nomine solum iri, in carcerem duci eos jubet.

16. Die insequenti Aratum ad se arcessitum bono animo Rex esse jubet: sibi

enim, quantæ par sit, curæ negotium hoc futurum. Sed Leontius de Megaleæ casu factus certior, cum cetratorum manu ad regem venit: ratus, facile se propter ætatem terrorem illi incussurum, & ad mutandam sententiam compulsurum. Is regem alloquens, ultro quærere ab illo sustinuit, quisnam Megaleæ manus injicere, atque in carcerem compingere esset ausus? Rege vero constanter ac fidenter respondente, suo id factum esse jussu: ter-
ritus

ναί· καταπλάγεις ὁ Λεόντιος, καί τι προτανοιμῶ· A.V. 536.
 ξας, ἀπῆγε τεθυρωμένος. Ὁ δὲ βασιλεὺς, ἀνα- Leuca-
 χθεὶς παντὶ τῷ στόλῳ, καὶ διάρας τὸν κόλπον· dem redi-
 ὡς θᾶττον εἰς τὴν Λευκάδα καθαρμίδῃ, τοῖς μὲν Philip-
 ἐπὶ τῆς τῶν λαφύρων οἰκονομίας τεταγμένοις, περὶ pus.
 ταῦτα, συνέταξε, γιγνομένοις μὴ καθυστερεῖν· αὐ-
 τὸς δὲ, συναγαγὼν τοὺς φίλους, ἀπέδωκε κρίσιν
 τοῖς περὶ τὸν Μεγαλέαν. Τοῦ δ' Ἀράτου κατηγο- Iudicio
 ρήσαντος ἀνέκαθεν τὰ πεπραγμένα τοῖς περὶ τὸν confe-
 Λεόντιον, καὶ διελθόντος τὴν γενομένην ὑπ' αὐτῶν mnanur
 ἐν Ἀργεὶ σφαγὴν, ἣν ἐποίησαντο μετὰ τὸν Ἀντιγό- iniunici
 νου χωρισμέν, καὶ τὰς πρὸς Ἀπελλῶν συνθήκας, Arati.
 γέτε δὲ τὸν περὶ τοὺς Παλαεῖς ἐμποδισμόν· καὶ
 πάντα ταῦτα μετ' ἀποδείξεως ἐνδοκνυμένου καὶ
 μαρτύρων· οὐ δυνάμενοι πρὸς οὐδὲν ἀντιλέγειν οἱ
 περὶ τὸν Μεγαλέαν, κατεκρίθησαν ἑμοθυμαδὸν ὑπὸ
 Q 2 τῶν

5. γιγνομένοις. γενομένοις Aug. Reg. A. Mendose γινόμενος Vat.
 Flor. 6. ἐν Ἀργεὶ. Keisikii amplexus sum emendationem. Vulgo
 omnes ἐναργῆ σφαγὴν.

ritus *Leontius*, ac nonnihil etiam suspirans, plenus iræ discessit. Mox cum universa classe profectus Macedo, sinu trajecto, brevi ad *Leucadem* appulit: ubi quum prædæ administrandæ præfectos negotium accelerare iussisset; ipse, coactis ad concilium amicis, de causâ *Megaleæ* cognitionem instituit. In eo confesso, omnium criminum, quæ inde a principio patraverant *Leontius* & qui cum eo sentiebant,

Aratus illos accusavit: qui etiam eadem post discessum Antigoni *Argis* ab his factam exposuit, tum conjurationem cum *Apelle* inirram, postremo regiis conatibus oblata in Palæensium obsidione impedimenta. Quorum omnium quia certa argumenta & testimonia idonea *Aratus* afferabat; *Megaleas* & socii, quid adversus objecta responderent, nihil habentes, omnium qui aderant consentientibus sus-

fragiis

Ol. 140.2. τῶν Φίλων. Καὶ Κρίνων μὲν ἔμεινεν ἐν τῇ Φυλακῇ·⁸ τὸν δὲ Μεγαλίαν Λεόντιος ἀνεδεξάτο τῶν χρημάτων. Ἡ μὲν οὖν τοῦ Ἀπελλοῦ καὶ τῶν περὶ τὸν Λεόντιον πράξις ἐν τούτοις ἦν, παλίντροπον λαμβάνουσα τὴν προκοπὴν ταῖς ἐξ ἀρχῆς αὐτῶν ἐλπίσιν. ἔδοξαν μὲν γάρ, καταπληζάμενοι τὸν Ἄρατον,¹⁰ καὶ μονώσαντες τὸν Φίλιππον, ποιήσεν ὅτι ἂν αὐτοῖς δοκῇ συμφέρειν. ἀπέβη δὲ τούτων τὰναντία.

XVII. Κατὰ δὲ τοὺς προειρημένους καιροὺς, Λυκούργος ἐκ μὲν τῆς Μεσσηνίας, οὐδὲν ἄξιον λόγου πράξας, ἐπανῆλθε· μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν ὁρμήσας ἐκ Λακεδαίμονος, κατελάβετο τὴν τῶν Τεγεατῶν πόλιν.

τῶν δὲ σωματῶν ἀποχωρησάντων εἰς τὴν ἄκρην,² ἐπεβάλετο πολιορκεῖν ταύτην. οὐδαμῶς δὲ δυνάμενος ἀνύειν οὐδὲν, αὐτῷ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Σπάρτην. Οἱ δ' ἐκ τῆς Ἠλίδος, καταδραμόντες τὴν Δυ-³

Eleorum την. Οἱ δ' ἐκ τῆς Ἠλίδος, καταδραμόντες τὴν Δυ-³ μαίαν,

9. Pro Ἀπελλοῦ dant Ἀπελλῇ *Ant. Reg. A.* Vulgo autem ex Bau. editur ἡ μὲν οὖν περὶ τὸν Ἀπελλῇ καὶ τὸν Λεόντιον.

XVII. 1. τῶν Τεγεατῶν ex Casauboni conjecit. recepi. Mendose omittit Ἐλεατῶν.

fragiis sunt damnati. *Cri-* non in carcere est detentus: pro *Megalea* dicta multa *Leontius* sponsorem se obtulit. Hic fuit successus illius proditiōnis quam *Apelles* & *Leontius* instituerant: spei, per initia ab eis conceptæ, plane in exitu contrarius. Speraverant enim, terrore fugatoque *Arato*, rege in solitudine amicorum derelicto, pro sua libidine omnia se recturos. Quod consilium in alia omnia ipsis vertit.

17. Per idem tempus *Lycurgus*, nullo operæ pretio facto, e *Messenia* domum rediit: deinde vero iterum *Lacedæmone* profectus, *Tegeatarum* urbem occupat. Et, quoniam quidquid erat hominum, in arcem confugerat, obsidionem hujus aggredditur: sed quum nihil promoveret, atque omnia ejus incepta caderent irrita, *Spartam* redire est coactus. *Elei* vero, in *Dymæorum* fines incursione facta, equites

μαίαν, καὶ τοὺς βοηθήσαντας τῶν ἱππέων εἰς ἐνέ-Α. V. 536.
 48 εαν ἐπαγαγόμενοι, ῥαδίως ἐτρέψαντο. καὶ τῶν μὲν
 Γαλατικῶν οὐκ ἐλίγους κατέβαλον, τῶν δὲ πολιτι-
 κῶν αἰχμαλώτους ἔλαβον Πολυμήδην τε τὸν Αἰγία,
 καὶ Δυμαῖους, Ἀγησίπολιν καὶ Διοκλία. Δορίμα- Dorima-
 χος δὲ τὴν μὲν πρώτην ἐξοδὸν ἐποίησατο μετὰ τῶν chi irrita
 Αἰτωλῶν, πεπεισμένος, καθάπερ ἐπάνω προείπεν, in Mace-
 αὐτὸν μὲν ἀσφαλῶς κατασύρειν τὴν Θετταλίαν, doniam.
 τὸν δὲ Φίλιππον ἀναστήσειν ἀπὸ τῆς περὶ τοὺς Πα-
 λαιᾶς πολιτείας. εὖρων δὲ τοὺς περὶ τὸν Χρυσόγο-
 νον καὶ Πετραῖον ἐτοίμους ἐν Θετταλίᾳ πρὸς τὸ δια-
 κινδυνεύειν, εἰς μὲν τὸ πεδίον οὐκ ἐθάρξας καταβαί-
 νεν, ἐν δὲ ταῖς παρωρείαις προσανέχων, διῆγε.
 7 προσπεσούσης δ' αὐτῷ τῆς τῶν Μακεδόνων εἰς τὴν
 Αἰτωλίαν εἰσβολῆς, ἀφίμενος τῶν κατὰ Θετταλίαν,
 ἐβόηθας ταύτοις κατὰ σπουδὴν. καταλαβὼν δ'
 ἀπηλλογμένους ἐκ τῆς Αἰτωλίας τοὺς Μακεδόνας,

Q 3

οὗτος

3. βοηθήσαντας. Vulgo βοηθήσαντας. 5. τὴν μὲν πρώτην ἐξ.
 Ἀπὸ τὸ μὲν πρῶτον τὴν ἐξοδὸν? Ibid. αὐτὸν μὲν. αὐτὸς μὲν
 malim, aut αὐτὴν μὲν. 6. Πετραῖον. Πατραῖον b. l. edd. cum
 aliis.

tes qui ad obsistendum oc-
 currerant, in locum insidia-
 rum adductos, non magno
 conatu fugant. Desiderati
 sunt e Gallorum turmis non
 pauci: ex oppidanis capti
 nonnulli; in his *Polymedes*
Aegienfis, & *Agēsiopolis* ac
Megacles Dymæi. *Dorima-*
chus initio, cum ad bellum
 gerendum copias Aetolorum
 educeret, pro certo habebat,
 sicut ante diximus, se Thef-
 saliam impune devastantem,

ab obsidione Palæensium re-
 gem esse revocaturum. Sed,
 quum in Theffalia *Chryfogo-*
num & *Petraum* ad dimi-
 candum paratos offendisset;
 non ausus in campos descen-
 dere, ad montium radices
 succedens, ibi se continebat.
 Postea, certior factus de im-
 pressionē Macedonum in Ae-
 toliam, omīssa Theffalia, ad
 ferendum patriæ auxilium
 accurrit: sed, prius quam
 veniret, Macedonas Aetolia
 jam

Ol. 140.2. οὗτος μὲν ὑπελείπετο καὶ καθυστέρει πάντων.

Corinthum redit Philippus. Ὁ δὲ βασιλεὺς, ἀναχθεὶς ἐκ τῆς Λευκάδος, καὶ πορθήσας ἐν παράπλῳ τὴν τῶν Οἰανθίων χώραν,

κατήγε μετὰ τοῦ στόλου πάντος εἰς Κόρινθον. ὁρμίσας δὲ ταῖς νῆας ἐν τῷ Λεχαίῳ, τὴν τε δύναμιν ἐξεβίβαζε, καὶ τοὺς γραμματοφόρους διαπέστελλε πρὸς τὰς ἐν Πελοποννήσῳ συμμαχίδας πόλεις, δηλὼν τὴν ἡμέραν, ἐν ᾗ δείσει πάντας μετὰ τῶν ὅπλων κοιταίους ἐν τῇ τῶν Τεγεατῶν γίγνεσθαι πόλει.

XVIII. Ταῦτα δὲ διαταξάμενος, καὶ μέινας οὐδένα χερόν ἐν τῇ Κορίνθῳ, παρήγγειλε τοῖς Μακεδόσιν ἀναζυγὴν. ποιησάμενος δὲ τὴν πορείαν δι' Ἀργούς, ἦκε δευτερεῖος εἰς Τέγεαν. προσαναλαβὼν δὲ τοὺς ἡ-
Spartam properat. θροισμένους τῶν Ἀχαιῶν, προῆγε διὰ τῆς ὀρεσῆς, σπουδάζων λαθεῖν τοὺς Λακεδαιμονίους, ἐμβαλὼν εἰς τὴν χώραν. περιελθὼν δὲ ταῖς ἐρημίαις, τεταρ-
ταῖος

3. Οἰανθίων. Mendose omitti Τανθίων. Ibid. εἰς Κόρ. εἰς τὴν Κόρινθον Flor.

XVIII. 1. διαταξάμ. διαπραξάμ. Flor. Ibid. ἐν τῇ Κορίνθῳ. Sic b. l. & possim acinde nisi omitti & edd.

jam excesserant: ita iste, tardius semper occurrens, frustra ubique erat. At rex, *Leucade* conscensis navibus, populatus in transitu *Oeanthensium* agrum, cum universâ classe Corinthum apulit: subductisque navibus in *Lechæum* portum, & milite in terram exposito, ad focias Peloponnesi urbes tabellarios in omnem partem cum literis mittit, diem edicens, qua die in *Tegeata-*

rum urbe cum armis manere ipsos volebat.

18. His ita ordinatis nulla amplius mora Corinthi facta, vasis conclamatis, per Argos iter faciens, alteris castris *Tegeam* cum Macedonibus suis pervenit. Assumptaque ibi Achæorum manu, quæ parata erat, cupiens *Lacedæmoniorum* agrum nec cogitantibus ipsis invadere, per montana agmen duxit. Quarto die, circumducto per deferta

ταῖς ἐπέβαλε ταῖς καταντικρὺ τῆς πόλεως λόφοις· ^{A.V. 536.}
καὶ παρῆει, δεξιὸν ἔχων τὸ Μενελαίον, ἐπ' αὐτάς· ^{Philip-}
4 τὰς Ἀμύκλας. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, θεωροῦντες ^{pus}
ἐκ τῆς πόλεως παράγουσαν τὴν δύναμιν, ἐκπλαγεῖς ^{Spartam}
ἐγένετο καὶ περίφθοι, θαυμάζοντες τὸ συμβαῖνον. ^{properat.}
σακμὴν γάρ ταῖς διανοαῖς ἦσαν μετέωροι ἐκ τῶν
προσπιπτόντων ὑπὲρ τοῦ Φιλίππου περὶ τὴν κατα-
φθορὰν τοῦ Θέρμου, καὶ καθόλου ταῖς ἐν Αἰτωλίας
πράξεσι. καὶ τις ἐνεπεπτώκει θεοῦ παρ' αὐτοῖς
ὑπὲρ τοῦ τὸν Λυκούργον ἐκπέμπειν, βοηθήσοντας
ἐταῖς Αἰτωλοῖς. ὑπὲρ δὲ τοῦ τὸ δεινὸν ἦξεν ἐπὶ σφᾶς
οὕτως ὀξέως ἐκ τηλικούτου διαστήματος, οὐδὲ διε-
νοεῖτο τὸ παράπαν αὐτῶν οὐδεὶς· ἅτε καὶ τῆς ἡλι-
κίας ἐχούσης ἀκμὴν εὐκαταφρόνητόν τι τῆς τοῦ βα-
σιλέως. διὸ καὶ παρὰ δόξαν αὐτοῖς τῶν πραγμάτων
τυγκυρούντων, εἰκότως ἦσαν ἐκπλαγεῖς. Ὁ γὰρ

Q 4

Φίλιπ-

4. παρὰ γ. τὴν δύν. τὴν παρὰ γ. δύναμιν Βαν. 5. ὑπὲρ ex con-
ject. refut. Valde ὑπὸ τοῦ Φιλίππου. 6. διὸ καὶ. δι' ὑπερ καὶ
Flor.

deserta loca exercitu, adfi-
tos e regione urbis colles
est affecutus: habensque ad
dextram *Menelaium*, ad *A-*
myclas ipfas pervenit. La-
cedæmonii, cum ex urbe
prætereuntes copias cerne-
rent, stupore ac metu defixi,
mirari factum. Adhuc enim,
propter nuncium de clade
Thermiorum, & ceteris re-
bus in Aetolia a Philippo
gestis, suspensos cummaxi-
me animos futuri exspecta-
tione habebant; atque etiam

mentio quædam apud illos
fuerat injecta de mittendo
Lycurgo, qui Aetolis auxi-
lium ferret. Quod autem
ad ipsos tam cito, e spatio
tam longinquo, transiturum
esset periculum, ne venerat
quidem in mentem cuiquam
omnino Spartanorum: quum
præferrim ea rex ætate esset,
quæ adprime contemptui est
obnoxia. Quamobrem adeo
præter ipsorum spem rebus
evenientibus, non sine caus-
sa commoti perturbatique
erant.

Ol 140.2. Φίλιππος, τολμηρότερον καὶ πρακτικώτερον ἢ κατὰ
 Mira
 celeritate τὴν ἡλικίαν χρώμενος ταῖς ἐπιβολαῖς, εἰς ἀπορίαν
 omnia
 gerit Phi- καὶ δυσχερεστίαν ἅπαντας ἤγε τοὺς πολεμίους.
 lippus.

Ἀναχθεὶς γὰρ ἐκ μέσης Αἰτωλίας, καθάπερ ἐπ' αὐ-
 τῷ προῖπον, καὶ διανύσας ἐν νυκτὶ τὸν Ἀμβρακικὸν
 κόλπον, εἰς Λευκάδα κατῆγε. δύο δὲ μέινας ἡμέρας
 ἐνταῦθα, τῇ τρίτῃ ποιησάμενος ὑπὸ τὴν ἰωθινήν
 τὸν ἀνάπλου, δευτεραῖς προεθήσας ἅμα τὴν τῶν
 Αἰτωλῶν παραλίαν, ἐν Λεχαίῳ καθωρεμίῳ. μετὰ το
 δὲ ταῦτα, κατὰ τὸ συνεχὲς ποιούμενος τὰς πο-
 ρείας, ἐβδομαῖος ἐπέβαλε τοῖς ὑπὲρ τὴν πόλιν κει-
 μένοις παρὰ τὸ Μενελαῖον λόφοις. ὥστε τοὺς πλεί-
 στους, ἐρῶντας τὸ γεγονός, μὴ πιστεύειν ταῖς συμ-
 βαίνουσιν. οἱ μὲν οὖν Λακεδαιμόνιοι, περιδεῖς γεγε-
 νότες διὰ τὸ παραδόξον, ἠπόρευον, καὶ δυσχερῶς
 διέκοντο πρὸς τὸ παρὲν.

XIX.
 Amyclæ
 prope
 Lacedæ-
 monem.

Ὁ δὲ Φίλιππος, τῇ μὲν πρώτῃ κατεστρατοπέ-
 δευσε περὶ τὰς Ἀμύκλας. Αἱ δ' Ἀμύκλαι καλού-
 μεναι,

erant. *Philippus* namque,
 & audacia & solertia ma-
 jore, quam pro ætate, confi-
 lia sua regens, ingentem
 animis hostium omnium suo-
 rum sollicitudinem atque flu-
 ctuationem injiciebat. Ete-
 nim e media Aetolia, sicut
 paullo ante dicebam, profe-
 ctus, & sinu Ambracio per
 noctem trajecto, Leucadem
 pervenerat: ubi mora bidui
 facta, tertio die sub lucem
 primam profectus, popula-
 tus obiter Aetoliz quam
 prætervehebatur oram, po-

stridie ejus diei Lechæum
 appulerat. Deinde, conti-
 nuato itinere, colles qui ad
 Menelaium Spartæ immi-
 nent, septimis castris attigit.
 Ut plerique, quum cerne-
 rent qua celeritate res gere-
 ret, vix factum crederent.
Lacedæmonii igitur, inopî-
 nata rei novitate perterriti,
 quo se verterent in præsen-
 tia, quidve consilii caperent,
 nesciebant.

19. *Philippus* ad Amyclas
 primo die confedit. Quos
 vocant *Amyclas*, locus est,
 stadia

μεναι, τόπος ἐστὶ τῆς Λακωνικῆς χώρας καλλιδεν·Α. V. 536.
 δρότατος, καὶ καλλικαρπώτατος· ἀπέχει δὲ τῆς
 3 Λακεδαιμόνος ὡς ἑκκοι στάδια. ὑπάρχει δὲ καὶ τέ-
 μενος Ἀπίλλωνος ἐν αὐτῷ σχεδὸν ἐπιφανέστατον
 τῶν κατὰ τὴν Λακωνικὴν ἱερῶν. κῆται δὲ τῆς πό-
 λεως ἐν τοῖς πρὸς Θάλατταν κεκλιμένοις μέρεσι.
 4 Τῇ δ' ἐπισύσῃ, πορθῶν ἅμα τὴν χώραν, εἰς τὸν
 Πύρρῳ καλούμενον κατέβη χάρακα. δύο δὲ τὰς Laconi-
 ἐξῆς ἡμέρας ἐπιδραμὼν καὶ δηώσας τοὺς σύνεγγυς ^{cam us-}
 5 τόπους, κατεστρατοπέδευσε περὶ τὸ Κάριον. ὅθεν ^{que ad}
 ἐρμήσας, ἤγε πρὸς Ἀσίνην· καὶ πεισάμενος προσ- ^{Tanarum}
 βολὰς, οὐδὲν γε τῶν προύργου περαινῶν, ἀνέζευξε· ^{populatus}
 καὶ τὸ λοιπὸν ἐπιπορευόμενος ἔφθειρε τὴν χώραν ^{Philip-}
 πᾶσαν, τὴν ἐπὶ τὸ Κρητικὸν πέλαγος τετραμμένην,
 6 ὥς Τανάρου. Μεταβαλλόμενος δ' αὖτις, ἐποίητο
 τὴν πορείαν παρὰ τὸ ναύσταθμον τῶν Λακεδαιμο-
 νίων, ὃ καλεῖται μὲν Γύθιον, ἔχει δ' ἀσφαλῆ λιμέ-
 να,

Q 5

XIX. 5. Ἀσίνην. Ἀσίνην *terti* ὅ *edd.* ante *Cesamb.* Ibid. οὐδέ
 γε *in* οὐδὲν δὲ *mutavit Cesamb.* 6. τὸ ναύσταθμον. *Alii* vulgo
 τὸν ναύστ.

stadia circiter viginti distans
 ab urbe *Sparta*; qua prae-
 stantium arborum numero,
 qua fructuum optimorum
 copia, ante omnes alios ex-
 cellens. Habet & *Apollinis*
sanum, cuncta fere totius
Laconicae templa celebra-
 te vincens. Sitae autem
 sunt *Amyclae* ad eam partem
 urbis quae vergit ad mare.
 Postero die, agrum popula-
 tus, ad *Pyrrii castra*, quae
 vocant, descendit. Quum

que per continuum biduum
 loca vicina devastasset, ad
Carnium castris locum coe-
 pit. Inde *Asinam* duxit:
 conatusque illud oppidum
 oppugnare, quum nihil ma-
 gnopere profecisset, motis
 signis, per omnem agrum
 qui Creticum mare spectat,
Tanarum usque, infesto
 agmine populabundus ivit.
 Converso deinde itinere ad
Lacedaemoniorum navale
 flexit, quod *Gythium* vocant,
 ubi

Ol. 140.2. να, τῆς δὲ πόλεως ἀπέχει περὶ τριάκοντα στάδια. τοῦτο δ' ἀπολιπὼν κατὰ πορείαν δεξιὸν, κατεστρα-7 τοπέδευσε περὶ τὴν Ἑλίαν· ἥτις ἐστίν, ὡς πρὸς μέ- ρος θεωρουμένη, πλείστη καὶ καλλίστη χώρα τῆς Λακωνικῆς. ἔθεν ἀφιεῖς τὰς προνομαῖς, αὐτὸν τε 8 τὸν τόπον τοῦτον πάντα κατεπυρπόλει, καὶ διέ- φθερε τοὺς ἐν αὐτῷ καρπούς· ἀφικνεῖτο δὲ ταῖς προνομαῖς καὶ πρὸς Ἀκρίας καὶ Λεύκας, ἔτι δὲ καὶ τὴν τῶν Βοιωτῶν χώραν.

· XX.
Messenii
ferius
Tegeam
conve-
niunt.

Οἱ δὲ Μεσσήνιοι, κομισάμενοι τὰ γράμματα τὰ παρὰ τοῦ Φιλίππου, τὰ περὶ τῆς στρατείας, τῇ μὲν ὁρμῇ τῶν ἄλλων σὺκ ἐλείποντο συμμαχῶν, ἀλλὰ τὴν ἔξοδον ἐποίησαντο μετὰ σπουδῆς, καὶ τοὺς ἀκμαιοτάτους ἀνδρας ἐξέπεμψαν, πεζοὺς μὲν δις- χιλίους, ἵππεῖς δὲ διακοσίους. τῷ δὲ μήκει τῆς ὁδοῦ καθυστερήσαντες τῆς εἰς Τέγεαν παρουσίας τοῦ

Φιλίπ-

6. περὶ τριάκοντα. περὶ, quod abest talis, dedit Flor. ὁ Perati. Προτροπὰ, αὐτὴν εἰδέναι ποιεῖ διακρίσις καὶ τριάκοντα ponendum.
7. Ἑλίαν. Mutari spiritum, quum in libri esset Ἑλίαν. 8. Βοιωτῶν. Sic Cefanb. Ante eum ead. cum mistis Βοιωτῶν. Reddidi fortasse Βοιωτῶν.

ubi portus est tutus, distans ab urbe triginta fere stadiis. Mox relicto ad dextram Gythio circa *Heliam* confedit; quæ agri Laconici portio quædam est, omnium ejus partium & maxima & pulcherrima. Inde pabulatum dimisso milite, totum hunc locum omni clade belli affecit, & fruges fructusque universos, qui in eo erant, corruptit. Quin & *Acrias* usque, & *Leucas*, atque etiam ad *Boæarum* agrum,

populationibus est perventum.

20. *Messenii*, literis a Philippo acceptis de educendo milite, voluntate quidem propensa nemini sociorum cesserunt: quin summo studio expeditionem suscep-erunt, conscripto exercitu le-ctissimorum peditum ad bis mille, equitum ducentorum. Verum quia propter viæ longi- tudinem *Tegeam* occurre- re ad eam diem, qua illuc Philip-

Φιλίππου, τὸ μὲν πρῶτον ἠπέρουν, τί δέον εἴη ποιῆν. A.V. 536.
 3 ἀγωνιῶντες δὲ, μὴ δέξαιεν ἐθελοκακεῖν, διὰ τὰς
 πρὸς Ἀργείας περὶ αὐτοὺς ὑποψίας· ὥρμησαν διὰ
 τῆς Ἀργείας εἰς τὴν Λακωνικὴν, βουλόμενοι συνά-
 4 ψαι ταῖς περὶ τὸν Φίλιππον. Παραγενόμενοι δὲ Messenii
 πρὸς Γλυμπεῖς χωρίον, ὃ κῆται περὶ τοὺς ἔρους ad Gylm-
 τῆς Ἀργείας καὶ Λακωνικῆς, πρὸς τοῦτο κατεστρα- pes castra
 5 τοπέδουσιν ἀπείρως ἅμα καὶ ῥαθύμως. οὔτε γὰρ ponunt.
 τάφρον, οὔτε χάρακα τῇ παρεμβολῇ περιέβαλον,
 οὔτε τόπον εὐφυῇ περιέβλεψαν· ἀλλὰ, τῇ τῶν
 κατοικούντων τὸ χωρίον εὐνοίᾳ πιστεύοντες, ἀκεί-
 6 κως πρὸ τοῦ τέλους αὐτοῦ παρενέβαλον. Ὁ δὲ Castris
 Λυκούργος, προσαγγελθείσης αὐτῷ τῆς τῶν Μεσση- exiunantur
 νίων παρουσίας, ἀναλαβὼν τοὺς μισθοφόρους, καὶ a Lycur-
 7 τινες τῶν Λακεδαιμονίων, προῆγε· καὶ συνάψας⁸⁰
 τοῖς τόποις ὑπὸ τὴν ἰωθινὴν, ἐπέθετο τῇ στρατο-
 7 πεδείᾳ τολμηρῶς. εἰ δὲ Μεσσήνιοι, τὰλλα πάντα
 κακῶς

XX. 4. Γλυμπεῖς. Γλύμπεις videtur scribendum.

Philippus venit, non pot-
 erant; serius advenientes,
 quid jam facto esset opus,
 ancipites animi primum du-
 bitarunt. Veriti autem, ne,
 ob praeiteritas suspiciones,
 quibus laboraverant, de in-
 dustria viderentur cessasse,
 per Argivorum fines Laco-
 nicam petere constituerunt;
 conjungi cum Philippo quam
 primum cupientes. Ad Gylm-
 pes autem ut ventum, (ca-
 stellum est, in confinio ditio-
 nis Argivorum & Laconum.)
 castra metati sunt eo loci,

& inscite, & negligent.
 Nam neque fossa neque val-
 lo se muniverunt; ac ne lo-
 cum quidem stativis idoneum
 delegerant: sed benevolen-
 tiae incolarum confisi, nihil
 quidquam mali suspectantes,
 pro mœnibus castelli confe-
 derunt. *Lycurgus*, de ad-
 ventu Messeniorum factus
 certior, cum mercenario mi-
 lite & paucis Lacedaemoniis
 eo ducit: & quum prima
 luce appropinquasset, magno
 impetu castra *Messeniorum*
 invadit. Illi, qui ceteroquin
 nihil

Ol. 140.2. κακῶς βουλευσάμενοι, καὶ μάλιστα τὸ προελθῆν
ἐκ τῆς Τεγέας, μὴ κατὰ τὸ πλῆθος ἀξιοῦσιν
ὑπάρχοντες, μήτε πιστεύοντες ἐμπείροις, παρ' αὐ-
τὸν γε τὸν κίνδυνον κατὰ τὴν ἐπίθεσιν ἑμῶς τὸ δυ-
νατὸν ἐκ τῶν πραγμάτων ἔλαβον πρὸς τὴν ἑαυτῶν
σωτηρίαν. ἅμα γὰρ τῷ συνιδεῖν ἐπιφαινομένους τοὺς
πολεμίους, ἀφίμενοι πάντων, σπουδῇ πρὸς τὸ χα-
ρίαν προσέφυγον. διόπερ Λυκούργος τῶν μὲν ἵππων⁹
ἐγκρατὴς ἐγένετο τῶν πλείστων, καὶ τῆς ἀποσκευῆς
τῶν δ' ἀνδρῶν ζωγρεῖα μὲν οὐδενὸς ἐκυρίευσεν, τῶν
δ' ἵππων ὅκτῳ μόνον ἀπέκτανεν. Μεσσήνιοι μὲν οὖν¹⁰
τοιαύτη περιπετεῖα χρησάμενοι, πάλιν δι' Ἀργούς.

Lycurgus
ad Spar-
tam Phi-
lippum
exirebat.
eὐς τὴν εἰκείαν ἀπεκαμίωθσαν. Ὁ δὲ Λυκούργος,¹¹
μετεωριθεὶς ἐπὶ τῷ γεγονότι, παρὰ γενόμενος εἰς
τὴν Λακεδαιμόνα περὶ παρασκευὴν ἐγγίνετο· καὶ
συνήδρευε μετὰ τῶν φίλων, ὥς οὐκ εἴσων τὸν Φί-
λιππον

7. τὸ προελθῆν. τὸ ἰgnorant mīti; ab Ὑρίνο adscivit Casaub.
Forte τῷ faciat scribendum. Ibid. Ad ἐμπείροις fortan vocab.
ἡ γὰρ μῶσι cum Rōik. est adiciendum.

nilhil pro sanis fecerant, ma-
ximeque in eo peccaverant,
quod pedem Tegea efferre
a. si erant, neque idoneum
armatorum numerum habentes,
neque peritorum consilio
utentes; in ipsa tamen
pugna adversus invadentem
hostem, salutis suae, quod
quidem in ipsis fuit, non de-
fuerunt. Nam ut primum
apparere hostes viderunt,
omnibus relictis impedimen-
tis, ad ipsum castellum cur-

riculo sese receperunt. Ita-
que supellectile quidem &
equis plerisque *Lycurgus* est
potitus: sed militum vivum
quidem cepit neminem, octo
tantum ex equitibus occidit.
Messenii, hac clade affecti,
per Argos patriam repetunt.
Lycurgus, re bene gesta fe-
rox, ubi Lacedaemonem est
reversus, instruendo bello
intentus, concilia cum ami-
cis agitabat: & *Philippo* ex-
eundi e Laconica potesta-
tem,

λιππον ἐπανελθῶν ἐκ τῆς χώρας ἀνευ κινδύνου καὶ ^{Α. V. 536.}
 12 συμπλοκῆς. Ὁ δὲ βασιλεὺς, ἐκ τῆς Ἑλίας ἀνα-
 ζεύξας, προῆγε, περὶ δὴν ἅμα τὴν χώραν· καὶ τε-
 ταρταῖος αὖθις εἰς τὰς Ἀμύκλας κατῆρε παντὶ
 τῷ στρατεύματι περὶ μέσον ἡμέρας.

Λυκούργος δὲ, διαταξάμενος περὶ τοῦ μέλλοντος XXI.
 κινδύνου τοῖς ἡγεμόσι καὶ τοῖς φίλοις, αὐτὸς μὲν
 ἐξελθὼν ἐκ τῆς πόλεως, κατελάβετο τοὺς περὶ τὸ
 Μενελαίον τόπους, ἔχων τοὺς πάντας οὐκ ἐλάττους ^{Mene-}
 21 ἰσχυρίων. τοῖς δ' ἐν τῇ πόλει συνέθετο, προσέχευεν ^{laium,}
 τὸν νοῦν, ἵν', ὅταν αὐτοῖς αἴρῃ τὸ σύνθημα, σπουδῇ ^{prope La-}
 κατὰ πλείους τόπους ἐξαγαγόντες πρὸς τῆς πόλεως ^{cedemo-}
 τὴν δύναμιν ἐκτάτῃσι, βλέπουσαν ἐπὶ τὸν Εὐρώταν,
 καθ' ὃν ἐλάχιστον τόπον ἀπέχει τῆς πόλεως ὁ πο-
 3 ταμός. Ταῖς μὲν οὖν περὶ τὸν Λυκούργον καὶ τοὺς
 4 Λακεδαιμονίους ἐν τούτοις ἦν. Ἵνα δὲ μὴ, τῶν τό-
 πων

II. ἐκ τῆς χώρας. ἐκ abest a vet. libris; ex Reg. B. recepit Ca-
 faub.
 XXI. 2. βλέπουσαν ἐπὶ. βλέπ. κατὰ edd. ex Bav.

tem, priusquam praelii dis-
 crimen subiisset, videbatur
 non facturum. Rex, castris
 ex *Helia* motis, populabun-
 dus agmen ducens, quartis
 castris *Amyclas* cum univer-
 so exercitu circa meridiem
 est reversus.

21. *Lycurgus*, postquam
 ducibus amicisque suis ne-
 cessaria ad futurum certamen
 praecepisset, cum bis mille
 omnino armatorum manu
 urbem ipse egressus, proxi-

ma *Menelao* loca infidet:
 cum remanentibus in urbe
 constituit, ut signum, quod
 daturus ipsis erat, diligenter
 observarent; eoque sublato,
 militem prope multis si-
 mul locis oppido educerent,
 &c, qua minimum a *Sparta*
 abest *Eurotas*, ibi ante ipsam
 urbem copias in aciem ita
 dirigerent, ut fluvium spe-
 ctaret acies. Et *Lycurgus*
 quidem ac Lacedaemonii in
 his tum erant. Sed ne pro-
 pter

Ol. 140.2.
Locorum
sit in
Historia
accurate
designan-
dus.

πων ἀγνοουμένων, ἀνυπότακτα καὶ κατὰ γίγνηται
τὰ λεγόμενα, συνυποδεκτέον ἂν εἴη τὴν φύσιν καὶ
τάξιν αὐτῶν· ὃ δὴ καὶ παρ' ὅλην τὴν πραγματείαν
περὶ ὧμεθα ποιεῖν, συνάπτοντες καὶ συνοικεῶντες
αἰς τοὺς ἀγνοουμένους τῶν τόπων τοῖς γνωριζομένοις
καὶ παραδιδόμενοις. Ἐπεὶ γὰρ τῶν κατὰ πέλαμον
κινδύνων τοὺς πλείους καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θά-
λατταν σφάλλουσιν αἱ τῶν τόπων διαφοραί· βουλό-
μεθα δὲ, πάντας, εὐχ' εὖ τὸ γεγονός, ὡς τὸ πῶς
ἐγένετο, γινώσκεν· οὐ παρολιγωρητέον τῆς τῶν τό-
πων ὑπεργραφῆς, ἐν οὗδ' ὅποιά μιν τῶν πράξεων,
ἥκιστα δ' ἐν ταῖς πολεμικαῖς· οὐδ' ἐκνητίον, ποτὲ
μὲν λιμέσι καὶ πελάγεσι καὶ νήσους συγχρηῖσθαι ση-
μείοις, ποτὲ δὲ πάλιν, ἱεροῖς, ἔρεσι, χώραις, ἐπω-
νύμοις· τὸ δὲ τελευτᾶν, ταῖς ἐκ τοῦ περιέχοντος

δια-

4. ἀνυπότακτα. Alii ἀνυπόδεκτα. 7. χώραις, ἐπωνύμοις. Hec,
cum unico conjuncta essent, interpretata distinctione separavi. ὅμοιαι
χώραις ἐπωνύμοις suffragatur est Eusebius.

pter memorandum loco-
rum ignorationem sequens
narratio confusa & vaga,
atque ut ita dicam, surda
existat; faciendum nobis,
ut in rebus gestis com-
memorandis naturam simul ac
situm locorum tradamus.
Quod quidem ubique in hoc
opere facere conamur, ut
notis jam locis & in historiis
priorum memoratis ignota
connectamus componamus-
que. Quoniam enim & ter-
ra & mari res gerentibus
plerisque ignorata locorum
discrimina. & proprietates
sunt fraudi; nos autem opta-

mus, ut omnes, qui nostra
legent, non tantum quid
actum fuerit, sed potissimum
quo modo quæque res gesta
sit, cognoscant: nulla qui-
dem in parte omittenda no-
bis est locorum descriptio;
nusquam vero minus, quam
ubi bellicæ actiones expli-
cantur: neque refugere de-
bemus, quo minus modo
portu aliquo, aut mari, aut
insula, modo aliquo templo,
monte, agro, aut aliquo co-
gnomine; postremo cæli
differentiis (quoniam harum
notitia universis mortalibus
maxime communis est) ad
defi-

διαφοραῖς, ἐπεὶ δὴ κοινόταται πᾶσιν ἀνθρώποις εἰς ἄν Λ. V. 536.
9 αὐταί. Μόνως γὰρ οὕτω δυνατόν, εἰς ἐννοίαν ἀγα-
γεῖν τῶν ἀγνοουμένων τοὺς ἀκούοντας, καθάπερ καὶ
10 πρῶτον εἰρήκαμεν. Ἔστι δ' ἡ τῶν τόπων φύσις
τοιαύτη, ὑπὲρ ὧν νῦν δὴ ὁ λόγος.

Τῆς γὰρ Σπάρτης, τῷ μὲν καθόλου σχήματι, XXII.
περιφεροῦς ὑπαρχούσης, καὶ κειμένης ἐν τόποις ἐπι- Spartæ
πέδοις, κατὰ μέρος δὲ περιεχούσης ἐν αὐτῇ διαφό-
ρους ἀνωμάλους καὶ βουνώδεις τόπους· τοῦ δὲ πο-
ταμοῦ παραρρέοντος ἐκ τῶν πρὸς ἀνατολὰς αὐτῆς
μερῶν, ὥς καλεῖται μὲν Εὐρώτας, γίγνεται δὲ τὸν
3 πλείω χρόνον ἄβατος διὰ τὸ μέγεθος· συμβαίνει
τοὺς βουνοὺς, ἐφ' ὧν τὸ Μενελαϊόν ἐστι, πέραν μὲν
εἶναι τοῦ ποταμοῦ, καὶ δὲ τῆς πέλειως κατὰ χει-
μερινὰς ἀνατολὰς, ὄντας τραχεῖς καὶ δυσβάτους
καὶ διαφερόντως ὑψηλοὺς, ἐπικαῖσθαι δὲ τῷ πρὸς
4 τὴν πόλιν τοῦ ποταμοῦ διαστήματι κυρίως· δι' οὗ
Φέρε-

XXII. 1. διαφορῶς caret Bev.

designanda loca, quibus quæ-
que res gesta est, utamur.
Hac quippe ratione sola, ut
ante diximus, ad eorum lo-
corum cognitionem, quæ
adhuc ignorantur, perducī
lectores queant. Est autem
locorum, quibus de nunc agi-
mus, natura hujusmodi.

22. *Sparta* urbs, si uni-
versum illius figuram spe-
ctes, formam habet rotun-
dam; estque in planitie qui-
dem sita, ita tamen, ut ex
parte loca etiam aspera non-
nulla atque tumulos in se

contineat. Hanc ab Ortu
præterlabitur amnis *Euro-
tas*; qui per majorem anni
partem, propter aquarum
copiam, vado transiri non
potest. Illi autem tumuli,
quibus impositum est *Mene-
laium*, ab altera fluminis
sunt ripa, qua vergit urbs
ad hibernum solis ortum:
qui quum asperi sint diffi-
cilesque superatu, & insigni
altitudine, prorsus imminet
illi spatio, quod inter urbem
atque *Enrotam* est interje-
ctum. Atque hoc interval-
lum

Ol. 140.2. Φέρεται μὲν ὁ προειρημένος ποταμὸς παρ' αὐτὴν
 τὴν τοῦ Λόφου ῥίζαν· ἔστι δ' αὖ πλεον τὸ πᾶν διά-
Lycurgus
& Lacedæmonii
exspe-
rantes Phi-
lippum.στημα, τριῶν ἡμισταδίων. δι' οὗ τὴν ἀνακομιδὴν εἶδες
 ποιῆσθαι κατ' ἀνάγκην τὸν Φίλιππον, ἐκ μὲν εὐω-
 νύμων ἔχοντα τὴν πόλιν καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους
 εἰσάμους καὶ παρατεταγμένους, ἐκ δεξιῶν δὲ τὸν τε
 ποταμὸν καὶ τοὺς περὶ τὸν Λυκοῦργον, ἐπὶ τῶν Λό-
 φων ἐφestsῶτας. Ἐμεμηχάνητο δὲ τι πρὸς τοῖς 6
 ὑπάρχουσι καὶ τοιοῦτον οἱ Λακεδαιμόνιοι. φράξαν-
 τες γὰρ τὸν ποταμὸν ἄνωθεν, ἐπὶ τὸν μεταξύ τό-
 πον τῆς πόλεως καὶ τῶν βουνῶν ἐφῆκαν· αὖ δια-
 βρέχου γενηθέντος, εὐχ αἶον τοὺς ἵππους, ἀλλ' οὐδ'
 ἂν τοὺς πεζοὺς δυνατόν ἦν ἐμβαίνειν. διόπερ ἀπε-7
 λείπετο, παρ' αὐτὴν τὴν παρώρειαν ὑπὸ τοὺς Λό-
 φους τὴν δύναμιν ἄγοντας, δυσπαραβοηθήτους καὶ
 μακροὺς αὐτοὺς ἐν πορείᾳ παραδιδόναι τοῖς πολε-
 μίοις. Εἰς ἃ βλέπων ὁ Φίλιππος, καὶ βουλευσά-8
μενος

lum universum, cum ipso
 amne, qui per illud jux-
 ta collium radices labitur,
 ultra stadium unum cum
 dimidio nequaquam patet.
 Hac necessario transeundum
 Philippo fuit in reditu: ita
 ut urbem, & Lacedæmo-
 nios paratos instructosque in
 acie, ad lævam haberet; ad
 dextram vero, tum amnem
 ipsum, tum *Lycurgi* copias,
 quæ colles infederant. Hoc
 amplius autem Lacedæmonii
 artificium istiusmodi erant
 commententi: obstructo nam-

que flumine in superiore
 parte, restagnare aquam in
 illud quod diximus spatium,
 inter urbem & colles inter-
 ceptum, fecerant: ut per
 locum irriguum ne pedites
 quidem tuto vestigium fige-
 re possent, nedom equites.
 Itaque illud unum supererat,
 ut præter radices montium
 & sub ipsos colles longo &
 minime ad subsidandum sibi
 invicem apto agmine du-
 ctans exercitum, sese ac suos
 rex hostium telis exponeret.
 Hac *Philippus* animadver-
 tens,

μενος μετὰ τῶν φίλων, ἀναγκασιότατον ἔκρινε τῶν ^{A.V. 536.}
 παρόντων, τὸ τρέψασθαι πρώτους τοὺς περὶ τὸν ^{Philip-}
 Λυκοῦργον ἀπὸ τῶν κατὰ Μενελαίου τόπων. ἀνα- ^{pus Ly-}
 λαβὼν οὖν τοὺς τε μισθοφόρους καὶ τοὺς πελταστὰς, ^{curgum}
 ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ τοὺς Ἰλλυριοὺς, προῆγε, διαβάς ^{de Mene-}
 ἰοτὸν ποταμὸν, ὡς ἐπὶ τοὺς Λέφους. Ὁ δὲ Λυκοῦρ- ^{lao de-}
 γος, συνθεωρῶν τὴν ἐπίνοιαν τοῦ Φιλίππου, τοὺς ^{turbare}
 μὲν μεθ' ἑαυτοῦ στρατιώτας ἡτοίμαζε καὶ παρεκά- ^{parat.}
 λει πρὸς τὸν κίνδυνον· τοῖς δὲ ἐν τῇ πόλει τὸ ση-
 ἱμῶον ἀνέφηνεν. οὗ γενομένου, παραυτίκα τοὺς πο-
 λιτικούς, εἰς ἐπιμελὲς ἦν, ἐξῆγον κατὰ τὸ συντε-
 ταγμένον πρὸ τοῦ τείχους, ποιῶντες ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ
 κέρατος τοὺς ἰππεῖς.

Ὁ δὲ Φίλιππος, ἐγλίσας τοῖς περὶ τὸν Λυκοῦρ- ^{XXIII.}
 γον, τὸ μὲν πρῶτον αὐτοὺς ἐφῆκε τοὺς μισθοφόρους. ^{Depelli-}
 2 ἐξ οὗ καὶ συνέβη τὰς ἀρχὰς ἐπικυδεδστήρας ἀγωνί- ^{tur Ly-}
 ζεσθαι τοὺς παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων· ἅτε καὶ τοῦ
 καθο-

8. τῶν φίλων. τῶν ὁπλων ἡγεμόνων edd. ex Bav.

XXIII. 1. αὐτοὺς ἐφῆκε ex conject. scripsi cum Reiskio. Vulgo omnes αὐτοῖς.

tens, collato cum amicis consilio nihil magis necessarium ex praesentibus iudicavit, quam ut *Lycurgum* primo de locis circa *Menelaum* deturbaret. Itaque mercenariis secum assumtis, cetratisque, & praeter hos Illyriis, trajecto amne ad colles ducit. *Lycurgus*, Philippi consilio cognito, suos parare, & ad certamen accendere: simul iis qui in urbe erant, signum dare. Quod

Polybii Histor. T. II.

ubi sublatum est in altum, extemplo urbanarum copiarum duces, sicut mandatum ipsis fuerat, urbe illas educunt, & pro mœnibus aciem instruunt; in cuius dextro cornu equites sunt locati.

23. Macedo, ut propius *Lycurgum* est ventum, mercenarios ire in hostem, & pugnae initium facere jubet. Vnde etiam accidit, ut principio certaminis Lacedæmo-

R

nii,

Ol. 140.3. Depellitur Lycurgus a Menelaio. καθ' ὅπλισμον καὶ τῶν τόπων αὐτοῖς οὐ μικρὰ συμβαλλομένων. ἐπεὶ δὲ τοὺς μὲν πελταστας ὁ Φίλιππος ὑπέβαλε τοῖς ἀγωνιζομένοις, ἐφεδρείας ἔχοντας τάξιν, τοῖς δ' Ἰλλυριοῖς ὑπεράρας ἐκ πλαγίων ἐποιᾶτο τὴν ἔφοδον· τότε δὴ συνέβη, τοὺς μὲν παρὰ τοῦ Φιλίππου μισθοφόρους, ἐπαρθέντας τῇ τῶν Ἰλλυριῶν καὶ πελταστῶν ἐφεδρείᾳ, ποταπλάσιως ἐπιβήωδῃναι πρὸς τὸν κίνδυνον· τοὺς δὲ παρὰ τοῦ Λυκούργου, καταπλαγέντας τὴν τῶν βαρέων ὅπλων ἔφοδον, ἐκκλίναντας φυγεῖν. Ἐπεσον μὲν οὖν αὐτῶν εἰς ἑκατὸν, εἰλῶσαν δὲ μικρὰ πλείους· οἱ δὲ λοιποὶ διέφυγον εἰς τὴν πόλιν. ὁ δὲ Λυκούργος αὐτὸς, ταῖς ἀνοδίαις ἐρημῆσας, νύκτωρ μετ' ὀλίγων ἐποίησατο τὴν εἰς τὴν πόλιν παράδοσιν. Φίλιππος δὲ τοὺς μὲν λόφους ταῖς Ἰλλυριοῖς κατελάβετο· τοὺς δ' εὐζώνους ἔχων καὶ πελταστας, ἐπανήει πρὸς τὴν δύναμιν.

Ἄρατος

4. τότε δὲ, δὴ carent Vat. Flor. Ang. Reg. A. Vrb. Ibid. ἐκκλίν. ἐγκλίναντας Flor. Vrb.

nii, quos & armatura & loci ingenium adjuvabat, secundiore fortuna pugnarent. Verum postquam cetratos *Philippus* sublequi illos iussit, & in usum subsidii a tergo pugnantium stare, atque ipse, circumductis Illyriis, a lateribus hostes coepit invadere: tum enimvero mercenarii quidem regis, praesidio cetratorum & Illyriorum feroces, multis partibus acrius ac fortius in pugnam incumbere; Lycurgus vero miles, ingruentis sibi gravis armaturae metu percussus, acie inclinata fugae sese mandare. Desiderati sunt ex horum numero fere centum: capti aliquanto plures: reliqui in urbem fuga se receperunt. *Lycurgus* ipse, avia pervagatus, noctis silentio cum paucis Spartam rediit. *Philippus* Illyriorum opera colles occupat: ipse cum expedito milite & cetratis ad exercitum revertitur. Per idem tempus

geus vero miles, ingruentis sibi gravis armaturae metu percussus, acie inclinata fugae sese mandare. Desiderati sunt ex horum numero fere centum: capti aliquanto plures: reliqui in urbem fuga se receperunt. *Lycurgus* ipse, avia pervagatus, noctis silentio cum paucis Spartam rediit. *Philippus* Illyriorum opera colles occupat: ipse cum expedito milite & cetratis ad exercitum revertitur. Per idem tempus

Ἄρατος δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον, ἄγων ἐκ τῶν Α. V. 536.
 Ἀμυκλῶν τὴν Φάλαγγα, σύνεργος ἦν ἤδη τῆς πό-
 λεως. ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς, διαβάς τὸν ποταμὸν,
 ἐφῆδρευσεν τοῖς εὐζώνοις καὶ πελτασταῖς, ἔτι δὲ τοῖς
 ἱππεῦσιν, ἕως τὰ βαρεῖα τῶν ὅπλων ὑπ' αὐτοὺς
 9 τοὺς βουνοὺς ἀσφαλῶς διήκει τὰς δυσχωρίας. Τῶν Erum-
 δ' ἐκ τῆς πόλεως ἐπιβαλλομένων ἐγχειρῶν τοῖς ἐφε-^{pen-}
 δρεύουσι τῶν ἱππέων, καὶ γενομένης συμπλοκῆς ὀλο-^{Sparta}
 σχερεστέρας, καὶ τῶν πελταστῶν εὐψύχως ἀγωνι-^{nos in}
 10 σαμένων· καὶ περὶ τοῦτον τὸν καιρὸν Φίλιππος ὁμο-^{urbem}
 λογούμενον προτέρημα ποιήσας, καὶ συνδιῶξας τοὺς
 τῶν Λακεδαιμονίων ἱππεῖς εἰς τὰς πύλας, μετὰ
 ταῦτα διαβάς ἀσφαλῶς τὸν Εὐρώταν, ἀπουράγας
 τοῖς αὐτοῦ Φαλαγγίταις.

Ἦδη δὲ τῆς ὥρας συναγούσης ἅπαντας, ἀναγ- XXIV.
 καζόμενος αὐτοῦ στρατοπεδεύειν, περὶ τὴν ἐκ τῶν ^{Castra}
 2 στενῶν ἔξοδον ἐχρήσατο στρατοπεδείᾳ· κατὰ σύμ- ^{Philippi}
^{prope}
^{Spartam.}

R 2

πτῶμα

2. Ἦτ' ἐκ ἐκ conject. ora Reg. B. inscripta recepit Casaub. Ante hunc
 edd. cum missis mendasse ἐκ δὲ. Ibid. ἕως ex cad. ora Reg. B.
 adscitum est, cum abesset a libris omnibus.

XXIV. 1. ἅπαντας. Mendasse ἅπαν Vat. Flor. Aug. Reg. A.

tempus Aratus phalangem parte non ancipitem rex vi-
 Amyclis ducebat: quo ad-
 urbem jam appropinquante, toriam consequeretur: qui,
 rex transit flumen, & cum fugatis Lacedæmoniorum
 levi armatura cetratisque & equitibus ad portas usque,
 donec graviter armati juxta equitibus in subsidiiis mansit,
 colles ipsos angustias viarum discrimine transgressus, pha-
 langis suæ agmen extremum coge-
 bat. 24. Quum vero hora diei
 Conantibus interim oppida omnes jam de recipiendo se
 nis subsidiarios equites ado- admoneret; coactus eo loci
 riri, magno excitato certa- confidere *Philippus*, in ipso
 mine, ita fortiter pugnarunt exitu angustiarum castra est
 cetrati, ut etiam hac in metatus. Eveneratque for-
 te

Ol. 140.2. πτωμα τῶν ἡγουμένων περιβαλομένων τοιούτων τό-
 Castra
 Philippi
 prope
 Spartam.
 πον, οἷον οὐκ ἂν ἄλλον τις εὗροι, βουλόμενος εἰς
 τὴν χώραν τῆς Λακωνικῆς παρ' αὐτὴν τὴν πόλιν
 ποιῆσαι τὴν ἐμβολήν. Ἔστι γὰρ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῶν
 πρὸς κρημένων στενῶν, ὅταν ἀπὸ τῆς Τεγέας ἢ
 καθόλου τῆς μεσογαίου παραγυγνόμενος ἐγγίξῃ τις
 τῇ Λακεδαίμονι, τόπος ἀπέχων μὲν τῆς πόλεως
 δύο μάλιστα σταδίους, ἐπ' αὐτοῦ δὲ κείμενος τοῦ
 ποταμοῦ. τούτου δὲ συμβαίνει τὴν μὲν ἐπὶ τὴν πό-
 λιν καὶ τὸν ποταμὸν βλέπουσαν πλευράν περιέχε-
 σθαι πᾶσαν ἀνόδῳ μεγάλη καὶ παντελῶς ἀπροσί-
 τῳ· τὸ δ' ἐπὶ τοῖς κρημενοῖς τούτοις χωρίον, ἐπίπε-
 δόν ἐστι καὶ γεῶδες καὶ κάθυθρον, ἅμα δὲ καὶ πρὸς
 τὰς εἰσαγωγὰς καὶ τὰς ἐξαγωγὰς τῶν δυνάμεων
 εὐφυῶς κείμενον· ὥστε τὸν στρατοπέδουσάντα ἐνς
 αὐτῷ, καὶ κατασχόντα τὸν ὑπερκείμενον λόφον,
 δοκεῖν

3. περιβαλομένων. περιβαλλομένων Flor. περιλαβομένων Casaub.
 in: itis m: itis. 4. ἀνόδῳ. ἀποδῶ vel ἀποδῶ Vet. Aug. Reg. A.
 quod in ἀφῶδῳ mutavit Flor. Ibid. γεῶδες. γαιῶδες Vet. Reg. A.
 Vrin.

te fortuna, ut viarum du-
 ctiores ejusmodi locum ad
 castrametationem caperent,
 cui similem alium nemo in-
 veniat, habens in animo
 præter urbem ipsam facere
 in Laconicam impressionem.
 Venientibus namque Tegea,
 five omnino ex mediterranea
 parte Peloponnesi, in aditu
 ipso illarum faucium, cum
 Sparta jam appropinquas,
 ad duo ab urbe stadia in flu-
 minis ripa locus ille occur-

rit: cujus lateri ei, quod
 urbem fluviumque respicit,
 longum ac difficile jugum
 prorsusque inaccessum præ-
 textitur; at super istis præ-
 ruptis cautibus campus est
 planus, terrenus, & aqua-
 rum copia abundans, ad in-
 troducendum pariter edu-
 cendumque militem oppor-
 tune situs: ut, qui ibi castra
 posuerit, & imminentem
 collem semel occupaverit,
 confedisse in tuto dici possit,
 quod

δοκεῖν μὲν ἐν ἀσφαλεῖ στρατοπεδεύειν διὰ τὴν πα-
 ράθεσιν τῆς πόλεως· στρατοπεδεύειν δὲ ἐν καλλι-
 στῶ, κρατοῦντα τῆς εἰσόδου καὶ τῆς διόδου τῶν στε-
 νῶν. Πλὴν ὅγε Φίλιππος, καταστρατοπεδεύσας
 ἐν τούτῳ μετ' ἀσφαλείας, τῇ κατὰ πόδας ἡμέρᾳ
 τὴν μὲν ἀποσκευὴν προαπέστειλε, τὴν δὲ δύναμιν
 ἐξέταξεν ἐν τοῖς ἐπιπέδοις, εὐσύνοπτον τοῖς ἐκ τῆς
 πόλεως. χρόνον μὲν οὖν τινα βραχὺν ἔμεινε· μετὰ
 δὲ ταῦτα κλῖνας ἐπὶ κέρας, ἤγε ποιοῦμενος τὴν πο-
 ρείαν ὡς ἐπὶ Τέγεαν. Συνάψας δὲ τοῖς τόποις, ἐν
 οἷς Ἀντίγονος καὶ Κλεομένης συνεστήσαντο τὸν κίν-
 ῳδον, αὐτοῦ κατεστρατοπέδευσε. τῇ δ' ἐξῆς θεα-
 σάμενος τοὺς τόπους, καὶ θύσας τοῖς θεοῖς ἐφ' ἑκα-
 τέρου τῶν λόφων, ὧν ὁ μὲν Ὀλυμπος, ὁ δ' Εὐεας
 καλεῖται, μετὰ ταῦτα προῆγε, στεβροποισάμενος
 ἰοτὴν οὐραγίαν. ἀφικόμενος δ' εἰς Τέγεαν, καὶ λαφυ-
 ροπωλήσας πᾶσαν τὴν λείαν, καὶ μετὰ ταῦτα ποιη-

R 3 σάμενος

5. τῶν στενῶν. Sic correxi. Articulo plane caret Vat. Flor. Arg.
 Reg. A. Alieno loco cum Bav. ponant editi, τῶν τῆς εἰσόδου καὶ
 τῆς διόδου στενῶν.

quod ad propinquam qui-
 dem urbem attinet; simul-
 que commodissimo loco,
 quandoquidem & aditum
 faucium & transitum in sua
 habet potestate. Ceterum
Philippus, postquam ibi ex-
 tra periculum quieverisset,
 postero die, praemissis impedi-
 mentis, in locis planis aciem
 in oculis oppidanorum in-
 fruit: & quum pugnandi
 potestatem ad breve tempus
 fecisset hostibus, mox de-
 torquens aciem in alterum

cornu, *Tegeam* agmen du-
 cit. Vt ad id locorum est
 ventum, ubi Antigonos &
 Cleomenes olim pugnave-
 rant; rex stativa ibi habet:
 dieque insequenti loca illa
 contemplatus, post rem di-
 vinam factam in utriusque
 collis vertice, quorum alteri
 Olympo, alteri Evæ nomen;
 postrema acie valide firmata,
Tegeam contendit. Tegeæ
 quum prædam omnem cu-
 rasset divendi, itinere dein
 per Argos habito, cum uni-
 verso

Ol. 140.2. σάμενος δι' Ἀργούς τὴν πορείαν, ἤκε μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς Κόρινθον. Παρόντων δὲ καὶ πρεσβευτῶν¹¹ παρὰ τε Ῥοδίων καὶ Χίων, περὶ διαλύσεως τοῦ πολέμου, χρηματίσας τούτοις, καὶ συνυποκριθεὶς, καὶ φήσας, ἔτοιμος εἶναι διαλύεσθαι καὶ νῦν καὶ πάλα πρὸς Αἰτωλοῦς· τούτους μὲν ἐξέπεμπε, διαλύεσθαι κελεύσας καὶ τοῖς Αἰτωλοῖς περὶ τῆς διαλύσεως. Αὐτὸς δὲ καταβαὶς εἰς τὸ Λέχαιον, ἐγένετο¹² περὶ πλεῦν, ἔχων τινὰς πράξεις ὁλοσχερεστέρας ἐν τοῖς περὶ Φωκίδα τόποις.

XXV.
Leontius
seditionem
excitat mi-
litum.

Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον, οἱ περὶ τὸν Λεόντιον καὶ Μεγαλέαν καὶ Πτολεμαῖον, ἔτι πεπεισμένοι καταπλήξεσθαι τὸν Φίλιππον, καὶ λύειν τῷ τοιαύτῳ τρόπῳ τὰς προσγεγενημένας ἀμαρτίας, ἐνέβαλον λόγους εἰς τε τοὺς πελταστὰς καὶ τοὺς ἐκ τοῦ λεγομένου παρὰ τοῖς Μακεδόσιν ἀγήματος· ὅτι κιν-²δυνεύουσι μὲν ὑπὲρ πάντων, γίγνεται δ' αὐτοῖς οὐδὲν τῶν

12. Λέχαιον. Λέχαιον b. l. dant libri nostri: Ἔ sic max rursus, Ἔ passim alibi.

verso exercitu Corinthum pervenit. Ibi quum adessent Rhodiorum & Chiorum legati, de componendo bello missi; his legationibus operam rex dedit: &, simulatione usus, quum paratum se diceret & nunc esse, & jam pridem fuisse, ad transigendum cum Aetolis, eos dimisit; iustos, cum eisdem Aetolis pariter de pace agere. Ipse ad Lechaëum descendit, & ad trajiciendum se parat; spem habens re-

rum quarumdam majoris momenti in Phocide conficiendarum.

25. Circa idem tempus, Leontius, Megaleas, & Ptolemaeus; sperantes adhuc terreri Philippum posse, atque hoc pacto delicta sua priora fore tecta; apud cetratos, & eos qui more Macedonum Agema dicuntur, hujusmodi sermones jaciunt: pericula quidem pro omnibus ipsos adire; ceterum nihil juris prorsus ipsis jam

τῶν δικαίων, οὐδὲ κομίζονται τὰς λείας τὰς γυγνο-
 3 μείνας αὐτοῖς ἐκ τῶν ἐθισμῶν. Δι' ὧν παρῴξυναν A.V. 536.
Leontius
seditio-
nem ex-
citat mi-
litum.
 τοὺς νεανίσκους, συστραφέντας ἐγγχειρῆσαι διαρπά-
 ζεν μὲν τὰς τῶν ἐπιφανεστάτων φίλων καταλύ-
 σεις, ἐκβάλλειν δὲ τὰς θύρας καὶ κατακόπτειν τὸν
 4 κέραμεν τῆς τοῦ βασιλέως αὐλῆς. Τούτων δὲ συμ-
 βαίνοντων, καὶ τῆς πόλεως ὅλης ἐν Θορύβῳ καὶ τα-
 ραχῇ καθεστῶσης, ἀκούσας ὁ Φίλιππος, ἦκε μετὰ
 5 σπουδῆς ἐκ τοῦ Λεχαίου, θέων εἰς τὴν πόλιν. καὶ
 συναγαγὼν εἰς τὸ θέατρον τοὺς Μακεδόνας, τὰ
 μὲν παρεκάλει, τὰ δ' ἐπέπληττε πᾶσιν ἐπὶ τοῖς
 6 πεπραγμένοις. Θορύβου δ' ὄντος καὶ πολλῆς ἀκρι-
 σίας, καὶ τῶν μὲν οἰομένων δεῖν ἄγειν καὶ βάλῃεν
 τοὺς αἰτίους, τῶν δὲ διαλύεσθαι καὶ μηδενὶ μνησικα-
 7 γεῖν· τότε μὲν ὑπακριθεὶς ὡς πεπεισμένος, καὶ πα-
 ρεκαλέσας πάντας, ἐπανῆλθε· σαφῶς μὲν εἰδὼς

R 4

τοὺς

XXV. 6. ἀκρισίας τεττε Casaubonus cum Vrsino & Reg. B. Libri vet.
 mendasse ἀκριθείας.

*jam esse reliſſum; ac ne præ-
 dam quidem concedi quæ ex
 more ipsis deberetur. His
 verbis animos juvenum ita
 incenderunt, ut divisi in cu-
 neos præcipuorum ex ami-
 cis regis diverſoria aggredie-
 rentur, & fores quoque re-
 gii prætorii revellerent, te-
 gulasque effringerent. Quo
 facto, quum trepidationis ac
 tumultus plena jam omnia
 eſſent in urbe, Philippus, re
 cognita, e Lechæo in urbem
 ingenti celeritate accurrit.*

Deinde convocatos in thea-
 tro Macedones, partim mo-
 nere, partim, propter illa
 quæ facta erant, univerſos
 increpare. Orto autem tu-
 multu magnaue perturba-
 tione, quum alii dicerent,
 ducendos in vincula creden-
 dosque ſeditionis auctores;
 alii, dimittendos, ac veniam
 dandam; tum quidem diffi-
 mulata mente ſua rex, tam-
 quam eſſeciſſet quod volue-
 rat, cohortatus omnes, con-
 cione diſceſſit: gnarus pro-
 be,

Ol. 140. 2. τοὺς ἀρχηγούς τῆς κινήσεως γεγονότας, οὐ προσποιηθεὶς δὲ, διὰ τὸν καιρόν.

XXVI. Μετὰ δὲ τὴν ταραχὴν ταύτην αἱ μὲν ἐν τῇ Φωκίδι προφανεῖς πράξεις, ἐμποδισμούς τινας ἔσχον. Apellem
Chalcide
arcessit
Leontius. Οἱ δὲ περὶ τὸν Λεόντιον, ἀπεγνωκότες τὰς ἐν αὐ-² τοῖς ἐλπίδας, διὰ τὸ μηδὲν σφίσι προχωρεῖν τῶν ἐπινοουμένων, κατέφευγον ἐπὶ τὸν Ἀπελλῆν· καὶ διαπεμπόμενοι συνεχῶς ἐκάλουν αὐτὸν ἐκ τῆς Χαλκίδος, ἀπολογιζόμενοι τὴν περὶ σφῶς ἀπορίαν καὶ δυσχερεσίαν ἐκ τῆς πρὸς τὸν βασιλέα διαφορᾶς. συνέβαινε δὲ τὸν Ἀπελλῆν πεποικῖσθαι τὴν ἐν Χαλ-³ κίδι διατριβὴν ἐξουσιαστικώτερον τοῦ καθήκοντος αὐτῷ. τὸν μὲν γὰρ βασιλέα, νέον ἔτι καὶ τὸ πλεῖον⁴ ὑπ' αὐτὸν ὄντα, καὶ μηδενὸς κύριον, ἀπεδέκνυε· τὸν δὲ τῶν πραγμάτων χειρισμὸν, καὶ τὴν τῶν ὅλων ἐξουσίαν, εἰς ἑαυτὸν ἐπανῆγε. Διόπερ οἱ τε ἀπὸς Μακεδονίας καὶ Θετταλίας ἐπιστάται καὶ χειρισταὶ τὴν

be, quinam primi seditionis incentores exstitissent; verum in praesentia dissimulandum id sibi esse ratus.

26. Composito isto tumultu, quæ in Phocide moliebatur Philippus, quorum spes certa videbatur ostensa, certis de caussis sunt impedita. Leontius vero, postquam vidit omnia sua consilia frustra esse, de salute jam sua desperans, Apellis opem imploravit: mittendisque subinde nunciis, quibus significabat ipsi, quantis difficulta-

tibus atque incommodis ob susceptam cum rege simultatem circumveniretur, e Chalcide eum arcessibat. Apelles autem, dum Chalcide morabatur, licenter omnia & pro libidine agebat. Regem enim, utpote juvenem admodum, auctoritate sua plurimum regi, neque habere ullius rei potestatem, per-suaserat hominibus: itaque administrationem omnem rerum & summum imperium ad se trahebat. Quamobrem &, qui per Macedoniam ac Thessaliam in magistratibus aut

τὴν ἀναφορὰν ἐποιῶντο πρὸς ἐκείνον, αἷ τε κατὰ Α. V. 536.
τὴν Ἑλλάδα πόλεις ἐν τοῖς ψηφίσμασι καὶ τιμαῖς
καὶ δωρεαῖς ἐπὶ βραχὺ μὲν ἐνημέρευον τοῦ βασι-
λέως· τὸ δ' ἔλον αὐτοῖς ἦν καὶ τὸ πᾶν Ἀπελλῆς.
Ἐφ' οἷς ὁ Φίλιππος, πυνθανόμενος, πάλας μὲν
ἐσχετλιάζε, καὶ δυσχερῶς ἔφερε τὸ γυγνόμενον·
αἶτε καὶ παρὰ πλευρὰν ὄντος Ἀράτου, καὶ πραγ-
ματικῶς ἐξεργαζομένου τὴν ὑπόθεσιν· ἀλλ' ἐκαρτέ-
ρει, καὶ πᾶσιν ἀδελος ἦν, ἐπὶ τί φέρεται, καὶ ἐπὶ
τῆς ὑπάρχεις γνώμης. Ὁ δ' Ἀπελλῆς, ἀγνοῶν τὰ
κατ' αὐτὸν, πεπεισμένος δὲ, ἂν εἰς ὅψιν ἔλθῃ τῷ
Φιλίππῳ, πάντα κατὰ τὴν ἑαυτοῦ γνώμην διοική-
σεν, ὥρμησε, τοῖς περὶ τὸν Λεόντιον ἐπικουρήσων,
ἐκ τῆς Χαλκίδος. Παραγενομένου δὲ εἰς Κόρινθον
αὐτοῦ, μεγάλην σπουδὴν ἐποιῶντο καὶ παρώξυναν
τοὺς νέους εἰς τὴν ἀπάντησιν οἱ περὶ τὸν Λεόντιον
καὶ Πτολεμαῖον καὶ Μεγαλέαν, ὄντες ἡγεμόνες τῶν

Magna
cum
pompa
Corin-
thum
intrat
Apelles.

R 5 τε

XXVI. 8. παρώξυναν. παρώξυνον Flor. Idem paulo ante eis τῇ
Κόρινθον.

aut negotiorum procuratio-
nibus erant constituti, ad
ipsum de omnibus refere-
bant; & Græciæ urbes, in
suis decretis, & in hori-ori-
bus donisque deferendis, le-
vemadmodum regis mentio-
nem facientes, *Apellis* no-
mine primam pariter & imam
ceram complebant. Quæ
Philippus quum intelligeret,
etiam rem indignam neque fe-
rendam sibi dudum existima-
verat; (præsertim quum *A-*
ratus etiam fodicaret illi la-
tus, & exsequendo propofi-

to suo sollerter intenderet:)
sustinebat se tamen; adeo
ut, quid moliretur, aut quid
in animo haberet, nemo
omnium sciret. *Apelles* igi-
tur, *Philippi* mentem pror-
fus ignorans; haud dubitans
vero, quin, ubi semel in
conspectum regis venisset,
omnia ex animi sui senten-
tia esset confecturus; ad fe-
rendum *Leontio* auxilium
Chalcide proficiscitur. Quo
Corinthus adventante, *Le-*
ontius, *Ptolemaus* & *Mega-*
leas, qui cetratorum & alio-
rum

ΟΙ. 140. 2. τε πελταστῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐπιφανεστάτων
 συστημάτων. γενομένης δὲ τῆς εἰσόδου τραγικῆς, 9
 διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπαντησάντων ἡγεμόνων καὶ
 στρατιωτῶν, ἦκε πρὸς τὴν αὐλὴν ὁ προεξημένος
 εὐθέως ἐκ πορείας. Βουλομένου δ' αὐτοῦ κατὰ τὴν 10
 προσγεγενημένην συνήθειαν εἰσιέναι, παρακατέσχε τις
 τῶν βαβδούχων κατὰ τὸ συντεταγμένον, φήσας,
 οὐκ εὐκαίρως ἔχεν τὸν βασιλέα. ξενιδεῖς δὲ, καὶ 11
 διαπερήσας ἐπὶ πολὺν χρόνον διὰ τὸ παραδόξον,
 ὁ μὲν Ἀπελλῆς ἐπανῆγε διατετραμμένος· οἱ δὲ λοι-
 ποὶ παραχρῆμα πάντες ἀπέββον ἀπ' αὐτοῦ προ-
 φανῶς, ὥστε τὸ τελευταῖον μόνον μετὰ τῶν ἰδίων
 παίδων εἰσελθεῖν εἰς τὴν αὐτοῦ κατάλυσιν. Βρα- 12
 χεῖς γὰρ δὴ πᾶν καιροὶ πάντας μὲν ἀνθρώπους
 ὡς ἐπίπαν ὑψοῦσι καὶ πάλιν ταπεινοῦσι· μάλιστα
 δὲ τοὺς ἐν τοῖς βασιλείαις. Ὅντως γὰρ εἰσιν οὗτοι 13
 παρα-

Aulici
 calculis
 computa-
 torum
 sunt
 similes.

9. τραγικῆς. στρατηγικῆς editio Hav. & seqq. cum Aug. & Reg. A.
 12. τοῖς βασιλείαις. τοῖς βασιλείαις Vat. Flor. Aug. Reg. A.

rum corporum nobilissimo-
 rum praefecturas obtinebant,
 summo studio & assiduo ju-
 venum hortatu effecerunt,
 ut obviam illi prodiretur.
 Quod quum multi & duces
 & milites fecissent, fuisset-
 que ejus introitus in urbem
 affectata quadam pompa ce-
 lebratus; ipse ex itinere
 confestim ad aulam perre-
 xit. At ubi ad regem, pro
 veteri sua consuetudine, re-
 cta vult introire; unus e li-
 storibus, cui id negotii fue-
 rat mandatum, retinuit; non

vacare, dicens, nunc regi.
 Novitate rei insolitæ contur-
 batus *Apelles*, & diu quid
 faceret dubitans, pedem tan-
 dem anxius & confusus re-
 ferre: ceteri palam ab ejus
 comitatu dilabi: ut ad ex-
 tremum pueris dumtaxat suis
 stipatus hospitium ingrede-
 retur. Enimvero, quum in
 universum omnes mortales
 parvis momentis & sublimes
 evehantur, & rursum deji-
 ciantur; tum in iis qui re-
 gum aulas colunt, id præci-
 pue locum habet. Plane
 enim

παραπλήσιοι ταῖς ἐπὶ τῶν ἀβακίων ψήφοις. ἐκτῇ A.V. 536.
ναί τε γὰρ κατὰ τὴν τοῦ ψηφίζοντος βούλησιν,
ἄρτι χαλκοῦν, καὶ παραυτικά τάλαντον ἴσχουσιν·
οἵ τε περὶ τὰς αὐλας κατὰ τὸ τοῦ βασιλέως νεύ-
μα μακάριοι, καὶ παρὰ πόδας ἐλευνοὶ γίνονται.

14 Ὁ δὲ Μεγαλέας, ἐρῶν παρὰ δόξαν ἐκβαίνουσιν ^{Megaleas}
αὐτοῖς τὴν ἐπικουρίαν τὴν κατὰ τὸν Ἀπελλῆν, φέ- ^{aufugir.}

15 βου πλήρης ἦν, καὶ περὶ θρασμὸν ἐγένετο. ὁ δ'
Ἀπελλῆς ἐπὶ μὲν τὰς συνουσίας καὶ τοιαῦτα τῶν
τιμῶν παρελαμβάνετο· τῶν δὲ διαβουλιῶν καὶ τῆς

16 μεθ' ἡμέραν συμπεριφορᾶς, οὐ μετέχε. Ταῖς δ' ^{In Pho-}
ἐξῆς ἡμέραις ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὰς κατὰ τὴν Φωκί- ^{cidem}
δα πράξεις πάλιν ἐκ τοῦ Λεχαίου ποιοῦμενος τὸν ^{frustra}
πλοῦν, ἐπεσπάσατο τὸν Ἀπελλῆν. διαπεσούσης δ' ^{abit Phi-}
αὐτῷ τῆς ἐπιβολῆς, οὗτος μὲν αὖθις ἐξ Ἐλατείας ^{lippus.}
ἀνέστρεφε.

Κατὰ

13. ἐκτῇ τε correxi cum Reiskio. Vulgo omnes ἐκτῇ τε. 15. τοιαῦτα. Aut τὰ τοιαῦτα legendum cum Reiskio, aut τοιαύτας τῶν τιμῶν.

enim *similes isti sunt calculis*, quos in tabulis calculatoriis est videre: nam ut hi, pro lubitu calculantis, modo chalcum (sive oboli octavam partem) valent, modo talentum; ita etiam *aulici*, ad regis nutum, beati aut miseri repente existunt. *Megaleas*, postquam adeo præter opinionem ea spe auxilii, quam in Apelle posuerat, destitutum se videt, metu plenus fugam occupare cogitat. *Apelles* vero ad

cænam quidem & id genus honores admittebatur: at in deliberationibus habendis, & in diurna regis conversatione, nullus erat ei locus. Proximis diebus, in *Phocidem* ad ea exsequenda, quæ dudum moliebatur, trajecturus e *Lechæo Philippus*, Apellem sibi comitem adjunxit. Postquam vero ad irritum spes illa ei cecidit, ab *Elatea* rursus est retrogressus.

27. Quo

Ol. 140.3.
XXVII.

Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον ὁ Μεγαλέας εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπεχώρησε, καταλιπὼν τὸν Λεόντιον ἔγγυον τῶν ἑκκοσι ταλάντων. τῶν δ' ἐν ταῖς Ἀθήναις στρατηγῶν οὐ προσδεξαμένων αὐτὸν, μετῆλθε πάλιν εἰς τὰς Θήβας. Ὁ δὲ βασιλεὺς, ἀναχθεὶς ἐκ τῶν κατὰ Κίρραν τόπων, κατέπλευσε μετὰ τῶν ὑπασπιστῶν εἰς τὸν τῶν Σικυωνίων λιμένα· καὶ κέειθεν ἀναβὰς εἰς τὴν πέλιν, τοὺς μὲν ἄρχοντας παρετήσατο, πρὸς δὲ τὸν Ἄρατον καταλύσας, μετὰ τούτου τὴν πᾶσαν ἐποίητο διαγωγὴν, τῷ δ' Ἀπελλῷ συνέταξε πάλιν εἰς Κόρινθον. προσπεσόντων δὲ τῶν κατὰ τὸν Μεγαλέαν αὐτῷ, τοὺς μὲν πελταστὰς, ὧν ἡγήτο Λεόντιος, εἰς τὴν Τριφυλίαν ἐξαπέστειλε μετὰ Ταυρίανος, ὡς τινος χρείας κατεπεργούσης· τούτων δὲ ἀφορησάντων, ἀπαγαγαῖν ἐκέλευσε τὸν Λεόντιον πρὸς τὴν ἀναδοχὴν. Συνέν-
τες

Philippus
Sicyone
ad Ara-
tum di-
vertit.

Leontius
in vincu-
la duci-
tur.

XXVII. 1. ἀπεχώρησε. ἀνεχώρησε edd. Ibid. ἔγγυον ex vestigiis corrupta scriptura libro non vet. restitui; a quibus longius recedit ἔγγυον τὴν, quod ex conjec. Vrsini & Reg. B. recepit Casaubonus 3 πρὸς δὲ τὸν Ἄρατον. Sic correxit Casaub. Libri omnes τὸν δὲ Ἄρατον, absque praepositione. An debuerunt ἐν δ' Ἀράτου?

27. Quo quidem tempore *Megaleas*, derelicto *Leontio*, qui pro viginti talentorum summa fidem suam ejus nomine obstrinxerat, *Athenas* concessit: deinde, quoniam a magistratibus *Atheniensium* non admittebatur, *Thebas* se contulit. Rex, cum satellitio suo *Cirra* profectus, ad *Sicyoniorum* portum naves applicat: mox ut in urbem adscendit, quum principes civitatis hospitio illum invitarent, comitate

illorum non usus, ad *Ara-
tum* divertit, & cum eo omne tempus transigebat; *Apellem* vero *Corinthus* jussit navigare. Mox cognita *Megaleae* fuga, cetratos, quorum dux erat *Leontius*, in *Triphyliam* cum *Taurione*, tamquam opera illorum in aliqua necessaria re usus, mittit; statimque post horum discessum *Leontium* ad luendam pecuniam, pro qua spononderat, in vincula duci jubet. Qua de re certiores

τες δ' οἱ πελτασταὶ τὸ γεγονός, διαπεμφαμένου ^{Α. V. 536.}
 τινὰ πρὸς αὐτοὺς τοῦ Λεοντίου, πρεσβευταὶς ἐξα-
 πίστευαν πρὸς τὸν βασιλέα· παρακαλοῦντες, εἰ
 μὲν πρὸς ἄλλο τι πεποίηται τὴν ἀπαγωγὴν τοῦ
 Λεοντίου, μὴ χωρὶς αὐτῶν ποιήσασθαι τὴν ὑπὲρ τῶν
 ἐγκαλουμένων κρίσιν· εἰ δὲ μὴ, ὅτι νομοῦσι μεγα-
 λείως παρολγωρεῖσθαι καὶ καταγινώσκεσθαι πάν-
 τες· ἔχον γὰρ αἰετὴν τοιαύτην ἰσχυρίαν Μακε-
 δόνες πρὸς τοὺς βασιλεῖς· εἰ δὲ πρὸς τὴν ἐγγύην
 τοῦ Μεγαλέου, διότι τὰ χρήματα κατὰ κοινὸν εἰσε-
 νέγκαντες, ἐκτίσουσιν αὐτοί. Τὸν μὲν οὖν Λεόντιον ^{Occiditur}
 ὁ βασιλεὺς, παροξυνθεὶς, θάπτον ἢ προέθετο, ^{a Philip-} διὰ πο.
 τὴν τῶν πελταστῶν φιλοτιμίαν, ἐπανείλετο.

Οἱ δὲ παρὰ τῶν Ῥοδίων καὶ Χίων πρέσβεις ^{XXVIII.}
 ἐπανῆκον ἐκ τῆς Αἰτωλίας· ἀνοχὰς τε πεποιήμενοι ^{Inducim}
 τριακονθημέρους, καὶ πρὸς τὰς διαλύσεις ἐτοίμους ^{Philippi}
 φάσκοντες εἶναι τοὺς Αἰτωλοὺς· καὶ τεταγμένοι ἐπὶ ^{cum Ae-}
 τῇ ^{tolis.}

5. ἀπαγωγὴν stripſi cum Reg. B. Ceteri omnes ἐπαγωγὴν. 6. πάν-
 τες. πάντως edd. ex Bau.

tiores facti cetrati per quem-
 dam a Leontio missum, re-
 gem per legatos orant, si
 propter aliam causſam ali-
 quam Leontium duci jussisset,
 ne ipsis absentibus de accusa-
 tione illius vellet cognoscere:
 alioquin in suam maximam
 contumeliam & contemptum
 ipsorum omnium id fieri pu-
 taturus. (Sic enim Mace-
 dones cum suis regibus li-
 bere loquendi potestatem
 semper habuerunt.) Sin
 autem ex causſa sponſionis
 pro Megalea ductus foret;

paratos se esse, collatitia pe-
 cunia id nomen expungere.
 Offendit gravissime regem
 tantus hic cetratorum erga
 Leontium favor ac studium:
 proptereaque citius, quam
 habuerat in animo, e vivis
 eum sustulit.

28. Inter hæc Rhodiorum
 & Chiorum legati ex Aeto-
 lia revertuntur, pacti indu-
 cias ad dies triginta: &c, in-
 clinatis ad pacem faciendam
 animis Aetolos esse, nun-
 ciant. Quin etiam diem cer-
 tum

Ol. 140.2. τὴν ἡμέραν, εἰς ἣν ἤξιον τὸν Φίλιππον ἀπαντῆσαι πρὸς τὸ Ῥίον, ὑπισχνούμενοι πάντα ποιήσεν τοὺς Αἰτωλοὺς, ἐφ' ᾧ συνθῆναι τὴν εἰρήνην. Ὁ δὲ Φίλιππος, δεξάμενος τὰς ἀνοχάς, τοῖς μὲν συμμάχοις ἔγραψε, διασαφῶν, πέμπειν εἰς Πάτρας τοὺς συνεδρεύοντας καὶ βουλευσομένους ὑπὲρ τῆς πρὸς Αἰτωλοὺς διαλύσεως· αὐτὸς δ' ἐκ τοῦ Λεχαιῶν κατέ-
 Megaleas ^{incitat} πλευσε δευτεραῖος εἰς τὰς Πάτρας. Κατὰ δὲ τὸν Ἀετολός. καιρὸν τοῦτον ἐπιστολαὶ τινες ἀνεπέμφθησαν πρὸς αὐτὸν ἐκ τῶν κατὰ τὴν Φωκίδα τόπων, παρὰ τοῦ Μεγαλίας διαπεμπόμεναι πρὸς τοὺς Αἰτωλοὺς, ἐν αἷς ἦν παρὰ κλησίς τε τῶν Αἰτωλῶν, θαρβῆν καὶ μένειν ἐν τῷ πολέμῳ, διότι τὰ κατὰ τὸν Φίλιππον ἔξω τελείως ἐστὶ διὰ τὴν ἀχορηγίαν· πρὸς δὲ τούτοις, κατηγορίαι τινὲς τοῦ βασιλέως καὶ λοιδορίαι φιλαπεχθεῖς ἦσαν. Ἀναγνοὺς δὲ ταύτας, καὶ νο-
 μίσας πάντων τῶν κακῶν ἀρχηγὸν εἶναι τὸν Ἀπελ-
 λῆν· τοῦτον μὲν εὐθὺς, φυλακὴν περιστήσας, ἐξ-
 ἀπέ-

XXVIII. 5. Ἀπελλῆν. Ἀπελλῆ Flor. & sic idem plerumque superius.

tum iidem constituerant, ad quem ut Rhium Philippus veniret postulabant: omnia facturos esse Aetolos, quo pax conveniat, promittentes. Rex, induciis affirmatis, per literas cum sociis egit, ut legatos suos, de pace cum Aetolis facienda tractaturos, mitterent Patras: quo etiam ipse e Lechæo post bidui navigationem pervenit. Eodem vero tempore epistola quædam Megaleæ ad eum

missæ sunt e Phocide; quas ille ad Aetolos scripserat, hortans, ut in suscepto bello fortiter pergerent: Philippi enim res, deficiente commeatu, plane esse profligatas deploretasque: ad hæc criminationes quædam in regem & probra erant subiecta, quæ odium Megalæ in ipsum palam facerent. His literis lectis, Philippus, omnium malorum caput Apellem esse nihil dubitans, exemplo cu-
 stodibus

ἀπέστειλε μετὰ σπουδῆς εἰς τὴν Κόρινθον, ἅμα δὲ A.V. 536.
 καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ τὸν ἐρώμενον. ἐπὶ δὲ τὸν Manus
sibi in'ert
 Μεγαλέαν εἰς τὰς Θήβας Ἀλέξανδρον ἔπεμψε, Megalea
 προσταζας ἄγειν αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἀρχαῖς πρὸς τὴν
 τῆς γύμης. τοῦ δ' Ἀλεξάνδρου τὸ προσταχθὲν ποιήσαν-
 τος, οὐχ ὑπέμεινε τὴν προᾶξιν ὁ Μεγαλέας, ἀλλ'
 αὐτῷ προσήνεγκε τὰς χεῖρας. περὶ δὲ τὰς αὐτὰς Apelles
in vincu-
lis mori-
tur.
 ἡμέρας συνέβη καὶ τὸν Ἀπελλῆ μεταλλάξαι τὸν βίον.
 ὅαμα δὲ καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὸν ἐρώμενον. Οὗτοι μὲν
 οὖν, τῆς ἀρμοζούσης τυχόντες καταστροφῆς, ἐξέ-
 λιπον τὸν βίον, καὶ μάλιστα διὰ τὴν εἰς Ἀρατον
 γενομένην ἐξ αὐτῶν ἀσέλγειαν.

Οἱ δ' Αἰτωλοὶ τὰ μὲν ἔσπευδον ποιήσασθαι τὴν XXIX.
 εἰρήνην, πιεζόμενοι τῷ πολέμῳ, καὶ παρὰ δόξαν αὐ- Non con-
venit pax
cum Ae-
tolis.
 τοῖς προχωρούντων τῶν πραγμάτων. ἐλπίσαντες
 γὰρ ὡς παιδίῳ νηπίῳ χεῖρσάσθαι τῷ Φιλίππῳ, διὰ

τθ

5. τὴν Κόρ. τὸν Κόρινθον Ang. Reg. A. 8. Ἀπελλῆ. Sic nauc
 omnes. 6. max vnsur iudem.
 XXIX. 2. ἐλπίσαντες γὰρ. ἐλπίς. δὲ edd.

stodibus circumdatum, cum
 filio, & cum puero quem in
 deliciis habebat, Corinthum
 misit. Alexandro etiam im-
 perat, ut ad *Megaleam* per-
 sequendum Thebas iret, &
 de ea pecunia, cujus nomi-
 ne sponsio facta fuerat, diem
 illi ad magistratus diceret.
 Et Alexander quidem, quod
 iussus fuerat, exsequitur: sed
Megaleas, non exspectato rei
 exitu, manus sibi intulit.
 Iisdemque diebus *Apelles*
 quoque una cum filio ac

puero delicato mortem obiit.
 Hic fuit istorum hominum
 finis; anteaestæ vitæ, maxi-
 me autem insolentiae, qua
 in *Aratum* usi fuerant, con-
 veniens.

29. *Aetoli*, ducebantur illi
 quidem studio pacis, ut qui-
 bus esset jam bellum grave,
 quum nihil quidquam ipsis
 ex voto succederet. Nam
 qui speraverant, cum Philip-
 po sibi tamquam cum puero
 infante rem futuram, & pro-
 pter

Ol. 140.2. *τε τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἀπειρίαν· τὸν μὲν Φίλιππον*
 Non con- *εὗρον τέλειον ἄνδρα, καὶ κατὰ τὰς ἐπιβολὰς καὶ*
 venit pax *κατὰ τὰς πράξεις· αὐτοὶ δὲ ἐφάνησαν εὐκαταφρό-*
 cum Ae- *νηται, καὶ παιδαριώδεις, ἔν τε τοῖς κατὰ μέρος καὶ*
 tolis. *τοῖς καθόλου πράγμασιν. Ἄμα δὲ προσπιπτούσης*
αὐτοῖς τῆς τε περὶ τοὺς πελταστὰς γενομένης τα-
ραχῆς, καὶ τῆς τῶν περὶ τὸν Ἀπελλῆ καὶ Λεόντιον
ἀπαλείας, ἐλπίσαντες μέγα τι καὶ δυσχερὲς κίνη-
μα περὶ τὴν αὐλὴν εἶναι, παρεῖλκον ὑπερτιθέμενοι
τὴν ἐπὶ τὸ ῥίον ταχθεῖσαν ἡμέραν. Ὁ δὲ Φίλιπ-4
πος, ἀσμένως ἐπιλαβόμενος τῆς προφάσεως ταύ-
της, διὰ τὸ θαρσύνειν ἐπὶ τῷ πολέμῳ, καὶ προδιελη-
φῶς ἀποτρίβεσθαι τὰς διαλύσεις, τότε παρακαλέ-
σας τοὺς ἀπηντηκότας τῶν συμμάχων, οὐ τὰ πρὸς
διαλύσεις πράσσειν, ἀλλὰ τὰ πρὸς τὸν πόλεμον,
ἀναχθεῖς αὐτοῖς ἀπέπλευσεν εἰς τὴν Κόρινθον. καὶ
τοὺς μὲν Μακεδόνας διὰ Θετταλίας ἀπέλυσε πάν-
τας

4. *διαλύσεις πράσσειν. Sic correcti. Vulgo omnes ἀποπράσσειν.*
Ibid. τὴν Κόρινθον. τὸν Κόρ. b. l. Flor.

pter ætatem, & propter re-
 rum imperitiā; Philippum
 quidem, & in suscipiendis,
 & in exsequendis confiliis,
 perfectæ ætatis virum erant
 experti; ipsi vero tam in
 singulorum administratione,
 quam in bello universo, nul-
 lius momenti homines atque
 puerilis ingenii apparuerant.
 Simul vero ac renunciatum
 ipsis est de motu cetratorum,
 & de Apellis ac Leontii in-
 teritu; magnam aliquam ac
 difficilem seditionem in aula

regis excitatum iri speran-
 tes, constitutum diem con-
 veniendi ad Rhium dilatio-
 nibus producebant. Eam
 occasionem lætus arripieus
Philippus, ut qui belli exi-
 tum sibi sponderet faustum,
 quique jam ante constituisset
 impedire quo minus sedus
 feriretur; hortatus socios
 qui aderant, ne pacis, sed
 belli curam susciperent, sub-
 latis ancoris denuo Corin-
 thum petit. Deinde, venia
 Macedonibus data, ut per
 Thessa-

τας εἰς τὴν οἰκίαν, παραχειμάσαντας· αὐτὸς δ' ^{A.V. 536.}
 ἀναχθεὶς ἐκ Κεγχρεῶν, καὶ παρὰ τὴν Ἀττικὴν κο- ^{Prole-}
 μιθεὶς δι' Εὐρίπου, κατέπλευσεν εἰς Δημητριάδα· ^{mpeus ca-}
 ἐκὰς Πτολεμαῖον, ὃς ἦν ἔτι λοιπὸς τῆς τῶν περὶ ^{pitis rae-}
 τὸν Λεόντιον ἑταιρείας, κρίνας ἐν τοῖς Μακεδόσιν, ^{na affici-}
 τὰπέκτενε. Κατὰ δὲ τοὺς καιροὺς ταύτους, Ἀντί- ^{Synchro-}
 βασις μὲν, εἰς Ἰταλίαν ἐμβεβληκὼς, ἀντεστρατοπέ- ^{nifimus.}
 δευε ταῖς τῶν Ῥωμαίων δυνάμεσι, περὶ τὸν Πάδον
 ἀκαλούμενον ποταμὸν· Ἀντίοχος δὲ, τὰ πλεῖστα
 μέρη Κοίλης Συρίας κατεστραμμένος, αὐθις εἰς πα-
 ραχειμασίαν ἀνέλυσε· Λυκούργος δὲ ὁ βασιλεὺς ^{Lycurgus}
 τῶν Λακεδαιμονίων εἰς Αἰτωλίαν ἔφυγε, καταπλα- ^{ad Aeto-}
 γγείς τοὺς Ἐφόρους. Οἱ γὰρ Ἐφόροι, προσπεσού- ^{los pro-}
 σης αὐτοῖς ψευδοῦς διαβολῆς, ὡς μέλλοντος αὐτοῦ ^{fugit.}
 νεωτερίζειν, ἀθροίσαντες τοὺς νέους νυκτὸς, ἦλθον
 ἐπὶ τὴν οἰκίαν· ὁ δὲ προαιδόμενος, ἐξελώρησε μετὰ
 τῶν ἰδίων οἰκετῶν.

Τοῦ

Theſſaliam hibernatum in patriam concederent; ipſe Cenchrēis proſectus, Atticæque oram præterveſtus, Demetriadem per Euripum navigans appulit: ubi Ptolemaum, ſolum jam relictum ex omnibus qui ejusdem cum Leontio ſocietatis fuerant, Macedonibus de cauſſa ejus cognoſcentibus, capitis poena affecit. Hoc eſt tempus, quo Hannibal, Italiam ingreſſus, circa Padum fluvium caſtra caſtris Romanorum oppoſita habebat: &

Antiochus, redacta in poteſtatem majori parte Cœlæ-Syriæ, in hiberna ſe recepit: Lycurgus vero, rex Lacedæmoniorum, metuens ſibi ab Ephoris, in Aetoliam confugit. Falſo namque crimine delatus ad Ephoros Lycurgus fuerat, quaſi res novas moliretur: qui propterea noctu congregatis juvenibus ad domum illius adierant: verum is, re prius intellecta, cum familia ſua periculum prævertit.

Ol. 140.2.

XXX.

Philippos
hibernat
in Mace-
donia.Pyrrhias
Aetolus
Achaiani
popula-
tur.

Τοῦ δὲ χειμῶνος ἐπιγενομένου, καὶ Φιλίππου
 μὲν τοῦ βασιλέως εἰς Μακεδονίαν ἀπηλαγμένου,
 τοῦ δ' Ἐπεράτου τοῦ στρατηγοῦ τῶν Ἀχαιῶν κα-
 ταπεφρονημένου μὲν ὑπὸ τῶν πολιτικῶν νεανίσκων,
 κατεγνωσμένου δὲ τελέως ὑπὸ τῶν μισοφόρων· οὗτ'
 ἐπιθάραζε τοῖς παραγέλωσμένοις οὐδείς, οὗτ' ἦν
 ἔτοιμον οὐδὲν πρὸς τὴν τῆς χώρας βοήθειαν. εἰς αὐ-
 τὴν βλέψας Πυρρίας, ὁ παρὰ τῶν Αἰτωλῶν ἀπεσταλ-
 μένος στρατηγὸς τοῖς Ἠλείοις, ἔχων Αἰτωλῶν εἰς
 χιλίους καὶ τριακοσίους, καὶ τοὺς τῶν Ἠλείων μι-
 σοφόρους, ἅμα δὲ τούτοις πολιτικούς πεζοὺς μὲν
 εἰς χιλίους, ἵππεῖς δὲ διακοσίους, ὥστ' εἶναι τοὺς
 πάντας εἰς τρισχιλίους· οὐ μόνον τὴν τῶν Δυρραίων
 καὶ Φαραίων συνεχῶς ἐπόρθει χώραν, ἀλλὰ καὶ
 τὴν τῶν Πατραίων. τὸ δὲ τελευταῖον ἐπὶ τὸ Πανα-
 χαϊκὸν ὄρος καλούμενον ἐπιστρατοπεδεύσας, τὸ κεί-
 μενον ὑπὲρ τῆς τῶν Πατραίων πόλεως, ἐδύο πα-
 σαν τὴν ἐπὶ τὸ Ἴριον καὶ τὴν ἐπὶ Αἴγιον κεκλιμένην
 χώραν.

30. Quum autem ineunte
 hieme in Macedoniam rex
 esset reverfus, & Achæo-
 rum prætorem *Eperatum*
 miles quidem Achaicus con-
 temneret, mercenarius vero
 prorsus pro nihilo haberet:
 nemine imperio illius obe-
 diente, nullum erat ad de-
 fensionem finium præsidium
 paratum. Idcirco *Pyrrhias*,
 quem *Aetoli* ducem *Eleis*
 miserant, habens secum Ae-
 tolos ad mille trecentos, &

terea e civilibus Eleorum
 copiis pedites circiter mil-
 le, equites ducentos; ut in
 summa constaret illius exer-
 citus e tribus fere militum
 millibus; non solum Dy-
 mæorum & Pharæensium
 agros assidue populabatur,
 sed etiam Patræensium: ac
 tandem *Panachaicum mon-
 tem*, qui vocatur, qui Pa-
 træensium urbi imminet, suo
 milite infidens, omnem cir-
 ca regionem, & qua Rhium,
 & qua Aegium spectat, va-
 stare,

σχῶραν. Λοιπὸν αἱ μὲν πέλεις κακοπαθοῦσαι, καὶ Ἀ. V. 536.
 μὴ τυγχάνουσai βοηθείας, δυσχερῶς προσῆγον τὰς ^{Iners} ^{prætor}
 εἰσφοράς· οἱ δὲ στρατιῶται, τῶν ἐψωνίων παρελ- ^{Achæo-}
 κομένων καὶ καδυστερύντων, τὸ παραπλήσιον ^{rum Epe-}
 εἰποῖον περὶ τὰς βοηθείας. ἐξ ἀμφοῖν δὲ τῆς ^{ratius.}
 τοιαύτης ἀνταποδόσεως γιγνομένης, ἐπὶ τὸ χῆρον
 πρῶβαινε τὰ πράγματα, καὶ τέλος διελύθη τὸ
 ξενικόν. πάντα δὲ ταῦτα συνίβαινε γίνεσθαι διὰ
 τὴν τοῦ πρεσβύτου ἀδυναμίαν. Ἐν τοιαύτῃ δ' ὄν-
 των διαθήσει τῶν κατὰ τοὺς Ἀχαιοὺς, καὶ τῶν χρέ-
 νων ἥδη καθέκοντων, Ἐπῆρατος μὲν ἀπετίθετο τὴν
 ἀρχήν, οἱ δ' Ἀχαιοὶ τῆς θερείας ἐναρχομένης, στρα- ^{Aratus}
 τηγὶν αὐτῶν Ἀρατον κατέστησαν τὸν πρεσβύτερον. ^{senior,}
 Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Εὐρώπην ἐν τούτοις ἦν. ^{prætor}
 Ἡμεῖς δὲ ἐπειδὴ, κατὰ τε τὴν τῶν χρένων διαίρεσιν, ^{Achæo-}
 καὶ κατὰ τὴν τῶν πράξεων περιγραφὴν, ἀρμύζον- ^{rum.}
 τα τόπον εἰλήφαμεν, μεταβάντες ἐπὶ τὰς κατὰ ^{Ol. 140. 3.}
^{A. V. 537.}

S 2

τὴν

XXX. 5. προσῆγον πρὸς τὰς εἰσφοράς Vat. Flor. ut suspicatus erat
 Reiskins. 7. κατέστησαν. κατεστήσαντο πρεσβ. Flor.

stare, urereque. Itaque ci-
 vitates Achaicæ, ab hoste
 vexatæ, nec defensæ a suis,
 tributum jam ægre admo-
 dum conferebant: milites
 autem, quia prorogabantur
 ipsis stipendia, neque sua die
 præstabantur, quoties pro
 ferenda ope aliquo vocaban-
 tur, idem faciebant. Et
 quum utrique suam vicem
 hoc pacto ulciscerentur, quo-
 tidie ruere omnia in pejus:
 ac tandem, quod erat militis
 stipendiarii, dilabi. Omnia

autem hæc mala Achæis
 afferebat focors & imbecil-
 lum prætoris Eperati inge-
 nium. Hic erat Achæiæ sta-
 tus, quando Eperatus anno
 circumacto magistratu abiit.
 Achæorum gens initio æsta-
 tis Aratum senioremem crea-
 vit prætorem. Ac de re-
 bus quidem Europæ hæcte-
 nus. Nunc, quoniam & per
 temporum distinctionem, &
 per rerum gestarum aptam
 circumscriptionem, commo-
 dum nacti sumus locum; ad

R E S

RES ASIAE. Ol. CXL. τὴν Ἀσίαν πράξεις, τὰς κατὰ τὴν αὐτὴν Ὀλυμ-
πιάδας τοῖς προσηρημένοις ἐπιτελεθῆσας, αὐτοῖς
ὑπὲρ ἐκείνων ποιησόμεθα τὴν ἐξήγησιν.

XXXI. Bellum Antiochi & Ptole-
mæi de Cæle-
Syria. Καὶ πρῶτον ἐπιχαρήσομεν δηλοῦν, κατὰ τὴν ἐξ
ἀρχῆς πρόθεσιν, τὸν ὑπὲρ Κοίλης Συρίας Ἀντιόχῳ
καὶ Πτολεμαίῳ συστάντα πόλεμον· σαφῶς μὲν γι-
γνώσκοντες, ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν τούτων, εἰς ὃν ἐλή-
ξαμεν τῶν Ἑλληνικῶν, ὅσον οὐκ ὠφείλεται συνέβαι-
νε καὶ πέρας λαμβάνειν αὐτόν· αἰετούμενοι δὲ τὴν
τοιαύτην ἐπίστασιν καὶ διαίρεσιν τῆς ἐνεστώσης διη-
γήσεως. Τοῦ μὲν γὰρ μὴ τῆς τῶν κατὰ μέρες και-
ρῶν ἀκριβοῦς διαμαρτάνειν τοὺς ἀκούοντας, ἱκανὴν
τοῖς φιλομαθεῦσι πεπείσμεθα παρασκευάζειν ἐμ-
πειρίαν, ἐκ τοῦ τὰς ἐκάστων ἀρχαῶν καὶ συντελείας
παρσυπομιμνήσκων, καὶ ὅποιους ἐγίγνοντο καιροὺς
τῆς ὑποκειμένης Ὀλυμπιάδος καὶ τῶν Ἑλληνικῶν
πρά-

XXXI. 2. ὅσον οὐκ ὠφείλεται. *Antiochus* ὅσον ab edd. 3. Τοῦ μὲν. Τοῦ
μὲν γὰρ edd. cpm Bau. Aug. & Keilii.

RES ASIAE, quæ eadem
Olympiade cum rebus ante
expositis contigerunt, ora-
tione verba, de illis dein-
ceps agemus.

31. Primum autem, sicut
initio proposuimus, illud
Bellum exponemus, quod
pro Cæle-Syria Antiochus
& Ptolemæus inter se gesse-
runt. Et si enim non fugit
nos, bellum istud tempore
illo, ad quod substitutus in
enarrandis Græcæ rebus,
fini suo atque exitui fuisse

proximum; consulto tamen
institutionem hujusmodi ac di-
visionem instantis narratio-
nis fecimus. Nam ut lecto-
res in exacta notitia tempo-
ris, quo res quæque per
partes sunt actæ, non fallan-
tur, satis abunde instruere
illos putamus, dum & ini-
tium & in fine uniuscujusque
rei gestæ monemus in transi-
tu, quemnam ad annum hu-
jus Olympiadis, in qua ver-
samur, pertineat, & quid-
nam eodem tempore in Græ-
cia

4 πρᾶξων. Τὸ δ' εὐπαρακολούθητον καὶ σαφὴ γί-ΟΙ. 149.
 γνεσθαι τὴν διήγησιν· οὐδὲν ἀναγκαϊότερον ἐπὶ ταύ-
 της τῆς Ὀλυμπιάδος ἡγούμεθα εἶναι, τοῦ μὴ συμ-
 πλέκεν ἀλλήλαις τὰς πράξεις, ἀλλὰ χωρίζεν καὶ
 5 διαφεῖν αὐτάς, καθόσον ἐστὶ δυνατόν· μέχρις ἂν
 ἐπὶ τὰς ἐξῆς Ὀλυμπιάδας ἐλθόντες, κατ' ἔτος ἀρ-
 6 ζώμεθα γράφειν τὰς κατάλληλα γενομένας πρά-
 νότα γράφειν προσηρήμεθα, καὶ σχεδόν, ὡς ἐπέειν, Histo-
riam Vni-
versalem
scribit
Polybius.
 7 μέγιστη τῶν προγεγοιότων ἐπιβολῇ κεχρημέθα τῆς
 ἱστορίας, καθάπερ καὶ πρότερόν ποτε δεδηλώκαμεν·
 8 τῶν ἂν εἴη, μέγιστην ἡμᾶς ποιῆσθαι πρόνοιαν καὶ
 τοῦ χειρισμοῦ καὶ τῆς οἰκονομίας, ἥα καὶ κατὰ μέ-
 ρος καὶ καθόλου σαφὲς τὸ σύνταγμα γίγνηται τῆς
 9 πραγματείας. Διὸ καὶ νῦν βραχὺ προαναδραμόν-

S 3

τες

4. Τὸ δ' εὐπαρακ. Sic veteres libri omnes. Τῇ δ' εὐπαρακ. Reg. B.
 Πρὸς δὲ τὸ εὐπαρακ. Casaub. ex conjec.

cia sit gestum. Quod ad
 hoc vero attinet, ut facilis
 intellectu per se & perspi-
 cua sit cujusque rei gestæ
 narratio: nihil magis ne-
 cessarium in hac Olympiade
 duximus, quam ut res in
 illa gestas ne misceremus,
 sed, quatenus fieri posset,
 separaremus atque distingue-
 remus; donec ad sequentes
 Olympiades fuerit ventum:
 quarum quidem res gestas,
 ut quæque illarum, variis
 locis ætæ, ratione tempo-
 ris inter se congruent, in
 annos singulos digeremus.

Nam qui non aliquam par-
 tem separatim, verum omnia
 simul, quæ ubique locorum
 fuere gesta, perscribere in-
 sistuerimus; &, quod jam
 alicubi antea dicebamus,
 majus Historiæ opus, quam
 fere hætenus quisquam sus-
 cipere sit ausus, ipsi susce-
 perimus; præcipua videli-
 cet adhibenda nobis cura
 fuerit, quo sic omnia ordi-
 nentur atque distribuuntur,
 ut & universa scriptio operis
 nostri & singulæ illius par-
 tes perspicuam explicatio-
 nem habeant. Quare etiam
 nunc

Ol. 140. *τες περὶ τῆς Ἀντιόχου καὶ Πτολεμαίου βασιλείας, περσασόμεθα λαμβάνειν ἀρχὰς ὁμολογουμένας καὶ γνωριζόμενας περὶ τῶν λέγεσθαι μελλόντων, ὅπερ ἐστὶ πάντων ἀναγκαϊότατον.*

XXXII. *Οἱ μὲν γὰρ ἀρχαῖοι τὴν ἀρχὴν ἡμισυ τοῦ παν-*
 Principium, di- *τὸς εἶναι φάσκοντες, μεγίστην παρήνουν παιδείαν*
 midium *σπουδὴν. ἐν ἐκάστοις ὑπὲρ τοῦ καλῶς ἄρξασθαι.*
 Totius. *δοκούντες δὲ λέγον ὑπερβολικῶς, ἐλαττωτέρων μοι*
φαίνονται τῆς ἀληθείας εἰρηκίναί. Θαυρῶν γὰρ ἂν
τις εἴποι, οὐχ ἡμισυ τὴν ἀρχὴν εἶναι τοῦ παντός,
 Principium, *ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ τέλος διατείνειν. Πῶς γὰρ ἄρ-*
 plus *ξασθαι τινος καλῶς εἴοι τε, μὴ προσπεριλαβόντα*
 quam di- *τῶ νῶ τὴν συντέλειαν τῆς ἐπιβολῆς, μὴδὲ γινώσκον-*
 midium *τα, ποῦ, καὶ πρὸς τί, καὶ τίνος χάριν ἐπιβάλλεται*
 Totius. *τοῦτο ποιῆν; πῶς δὲ πάλιν εἴοι τε συγκεφαλαιώ-*
σασθαι πράγματα δεόντως, μὴ συναναφέρειντα τὴν
ἀρχὴν,

nunc pauca de regno Antiochi & Ptolemæi altius paulo repetentes, confessum notumque omnibus principium sequentis narrationis conabimur prehendere. Id enim cum primis necessarium est.

32. Enimvero cum dicebant veteres, *Principium* esse *dimidium totius*; hoc nimirum docere nos voluerunt, *in quacumque re, quam suscipias, plurimum operæ esse ponendum, ut illam recte inchoes.* Qui quum videantur rei veritatem ita dicendo excessisse, meo iudicio minus

quam par erat dixerunt. Merito siquidem non vereatur aliquis confirmare, principium non solum esse *dimidium totius*, sed ad ipsum quoque operis finem pertinere. Nam quomodo aliquis recte ullum opus incipiet, qui summam illius non fuerit animo complexus? aut qui non apud se statuerit, unde, quorsum, & cuius rei gratia opus illud ordiatur? Aut rursus, quomodo rerum expositarum summam in extremo recte aliquis colliget, qui prima cum ultimis non composuerit, ut sciat unde,

ἀρχὴν, πόθεν ἢ πῶς ἢ διὰ τί πρὸς τὰς ἐνεστάσας Ol. 140.
αἰφίκεται πράξεις; Διόπερ οὐχ ὥς ἔως τοῦ μέσου
νομίζοντας διατείνεν τὰς ἀρχάς, ἀλλ' ἔως τοῦ τέ-
λους, πλείστην περὶ ταύτας ποιητέαν σπουδὴν, καὶ
τοὺς λέγοντας καὶ τοὺς ἀκούοντας περὶ τῶν ὅλων.
ὁ δὲ καὶ νῦν ἡμεῖς πειρασόμεθα ποιῆν.

Καί τοι γ' οὐκ ἀγνοῶ, διότι καὶ πλείους ἕτεροι XXXIII.
τῶν συγγραφέων τὴν αὐτὴν ἐμοὶ προσῆνται Φωνήν, Ante Po-
φάσκοντες τὰ καθόλου γράφειν, καὶ μεγίστην τῶν Ephorus
ἀπρογεγονότων ἐπιβεβληῖσθαι πραγματείαν· περὶ ὧν Histo-
ἐγὼ, παραιτησάμενος Ἐφορον, τὸν πρῶτον καὶ μό- tiam Uni-
νον ἐπιβεβλημένον τὰ καθόλου γράφειν, τὸ μὲν versalem
πλείω λέγειν ἢ μνημονεύειν τινὸς τῶν ἄλλων ἐπ' ὀνό- scriptit.
ματός παρήσω. μέχρι δὲ τούτου μνησθήσομαι, διότι
τῶν καθ' ἡμᾶς τινες γραφόντων ἱστορίαν, ἐν τρισὶν

S 4

ἢ τέτ-

XXXII. 4. πῶς ἢ διὰ τί, πῶς καὶ διὰ τί edd. 5. ὥς ἔως. Abest
iuxta a Vat. Flor. Vrb. Ibid. νομίζοντας. νομίζοντες Vrb. & Aug.
a pr. mss.

XXXIII. 1. Καί τοι γ' οὐκ. Abest vulgo particula γε. 3. μνησθή-
σομαι. μεμνησόμεθα Bau. Aug. Reg. A. μνησόμεθα Vrb.

unde, quomodo, & quas ob
causas ad illa extrema per-
venerit? Qui igitur histo-
riam universalem aut scribe-
re aut legere cogitant, his
præcipua cura circa princi-
pia est adhibenda: persuas-
is, non ad dimidium operis
dumtaxat, verum etiam ad
ejusdem finem ultimum illa
pertinere. Id quod & nos pro
virili facere ipsi conabimur.

33. Quamquam haud clam-
me est, plerosque rerum ge-
starum Scriptores idem me-
cum dicere; universalem ni-

mirum scribere se historiam;
& majus a se opus esse susce-
ptum, quam fuerit unquam
ab ullo e prioribus. De qui-
bus ego scriptoribus si, velut
e turba ceterorum, unum
Ephorum exemero, qui pri-
mus & solus ad scriptionem
universalis historiae animum
appulit, plura hic dicere, aut
quemquam illorum nomina-
tum perstringere, supersede-
bo. Tantum dicam, existi-
tisse memoria nostra nonnul-
los, ex iis qui res gestas po-
steris tradere sunt aggressi,
qui

Ol. 140. ἡ τέτταρσιν ἐξηγησάμενοι σελίσιν ἡμῖν τὸν Ῥωμαίων καὶ Καρχηδονίων πόλεμον, Φασὶ τὰ κατέλου γράφειν. Καί τοι, διότι πλείσται μὲν καὶ μέγιστα τέ-
τε περὶ τε τὴν Ἰβηρίαν καὶ Λιβύην, ἔτι δὲ τὴν Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν ἐπετελέθησαν πράξεις, ἐπιφανέστατος δὲ καὶ πολυχρονιώτατος ὁ κατ' Ἀντίβαν πόλεμος γέγονε πλὴν τοῦ περὶ Σικελίαν, πάντες δὲ ἡναγκάσθημεν πρὸς αὐτὸν ἀποβλέπεν διὰ τὸ μέγεθος, δεδιότες τὴν συντέλειαν τῶν ἀποβησομένων, τίς οὕτως ἐστὶν ἀδελῆς, ὅς οὐκ οἶδεν; Ἀλλ' ἐνίοι τῶνς
πραγματευομένων, οὐδὲ ἐφ' ὅσον οἱ τὰ κατὰ καιροὺς ἐν ταῖς χρονογραφίαις ὑπομνηματιζόμενοι πολιτικῶς εἰς τοὺς τοίχους, οὐδ' ἐπὶ τοσοῦτον μνησκόντες, πάσας Φασὶ ταῖς κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ Βαέρβαρον περιε-

Annales
tempo-
rum, in
parieti-
bus de-
scripti.

3. ἐν τριτὴν ἢ τέτταρσι σελίδοις ἡμῖν ἐξηγησάμενοι edd. cum uno Bav. σελίσιν cum ceteris. pro σελίσιν dant Vat. & Vrb. 4. πάντες δὲ ἡναγκ. Sc. πάντες δὲ εἰς αὐτὸν ἡναγκάσθημεν προσποβλέπεν Aug. 5. χρονογραφίαις Vat. Flor. Vrb. χρονογραφίαις edd. cum ceteris codd.

qui tribus quatuorve pagellis Romanorum & Carthaginensium bellum complexi, orbis terrarum res peragere se jactarent. Atqui temporibus illis plurima maximaque facinora per Hispaniam, Africam, item Siciliam atque Italiam fuisse edita, bellumque Hannibalicum & famæ celebritate, & temporis longinquitate, alia omnia superasse, primo Punico excepto, quo de Sicilia certatum est; tanti denique momenti bellum hoc fuisse, ut, me-

tuentibus cunctis quorsum tandem illud evaderet, mentes omnium nostrum in se converteret: hæc, inquam, omnia, quis adeo rudis atque imperitus est, quin sciat? Non desunt tamen ex istarum rerum Scriptoribus, qui, quum ista ne in tantum quidem persecuti sint, quantum ab his fieri solet, qui rerum subinde gestarum annales in domorum parietibus populari ratione describunt, tamen omnia se profuturum esse complexos, quæ aut apud Græcos,

ἡ περιεληφέναι πράξεις. Τούτου δ' ἐστὶν αἴτιον, ὅτι Ol. 140.
 τὸ μὲν τῷ λόγῳ τῶν μεγίστων ἔργων ἀντιποιήσα-
 θαι, τελείως ἐστὶ βλάβη· τὸ δὲ τοῖς πράγμασιν
 τῇ φικέσθαι τινὸς τῶν καλῶν, οὐκ εὐμαρές. διὸ καὶ τὸ
 μὲν ἐν μέσῳ κεῖται, καὶ πᾶσι κοινόν, ὡς ἔπος εἰπῆν,
 τοῖς μόνον τολμᾶν δυναμένοις ὑπάρχει· τὸ δὲ καὶ
 λίαν ἐστὶ σπάνιον, καὶ σπανίσις συνεξίδραμε κατὰ
 τὸν βίον. Ταῦτα μὲν οὖν προήχθη ἐπῆν, χάριν
 τῆς ἀλαζονείας τῶν ὑπερφηφούντων ἑαυτοὺς καὶ
 τὰς ἰδίας πραγματείας. Ἐπὶ δὲ τὴν ἀρχὴν ἐπάνει-
 μι τῆς ἑμαυτοῦ προθέσεως.

Ὡς γὰρ θᾶττον Πτολεμαῖος ὁ κληθεὶς Φιλο- XXXIV.
 πάτωρ, μεταλλάξαντος τοῦ πατρὸς, ἐπανελόμενος Ptole-
 τὸν ἀδελφὸν Μάγαν, καὶ τοὺς τούτῳ συνεργούντας, mæus
 ἀπαρέλαβε τὴν τῆς Αἰγύπτου δυναστείαν· νομίσας, Philopator, rex
 τῶν μὲν οἰκείων φόβῳ ἀπολελυθαι δι' αὐτοῦ, καὶ Aegypti.
Ol. 139.2.
A.V. 532.

S 5

διὰ

6. Τούτου. Τούτο δ' ἐστὶν *Vet. Flor. Vñb.* 8. ἑαυτοὺς καὶ τὰς.
 ἑαυτοὺς κατὰ τὰς editio Heron. & seqq. cum uno cod. Aug. eis
 αὐτοὺς malim cum Reiskio pro ἑαυτοὺς.

Græcos, aut apud barbaros
 acciderint. Est autem hu-
 jus rei causa, quod, maxi-
 ma quæque operum verbis
 quidem aggredi, sane quam
 facillimum est; at factis &
 re ipsa præclarum aliquod
 inceptum exsequi, difficile.
 Quamobrem, illud quidem,
 ut in medio positum, com-
 mune est omnibus, qui mo-
 do audere voluerint: hoc
 vero adprime arduum ac ra-
 rum est, & paucis ex omni
 numero mortalium contin-
 git. Ad hæc igitur dicen-

da me impulit illorum ja-
 ctantia, qui de se suisque
 operibus nimis magnifice
 prædicant. Nunc illa de
 quibus dicere institui, per-
 gam ordiri.

34. PTOLEMAEVS,
 cognomento *Philopator*, post
 obitum patris, occiso fratre
Maga, & qui ejus sectam
 sequebantur, Aegypti domi-
 natum suscepit. Qui qui-
 dem ita existimabat; a do-
 mesticorum quidem metu
 ipsum semet opera sua, &
 eorum

Ol. 139.2. διὰ τῆς πρὸς ἐρημνίης πράξεως· τῶν δ' ἐκτὸς κινδύ-
νων ἀπηλλάχθαι διὰ τὴν τύχην, Ἀντιγόνου μὲν καὶ
Σελεύκου μετ' ἄλλων, Ἀντιόχου δὲ καὶ Φιλίπ-
που, τῶν διαδεδεγμένων τὰς ἀρχάς, παντάπασι
νέων καὶ μονοῦ παίδων ὑπαρχόντων· καταπιστευ-
σας διὰ ταῦτα τοῖς παρ' αὐτοῖς καιροῖς, πανηγυρικώ-
τερον διῆγε τὰ κατὰ τὴν ἀρχήν. ἀνεπίστατον μὲν
καὶ δυσέντευκτον αὐτὸν παρασκευάζων τοῖς περὶ
τὴν αὐλήν, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς κατὰ τὴν Αἴ-
γυπτον χειρίζουσιν· ὀλίγων δὲ καὶ ῥάθυμον ὑπο-
δεκνύων τοῖς ἐπὶ τῶν ἔξω πραγμάτων διατεταγμέ-

Res ex-vois· ὑπὲρ ὧν οἱ πρότεροι οὐκ ἐλάττω, μέζω δ' ὅς
ternas fe-
dulo cu-
raverant
reges Ae-
gypti.
ἐποιοῦντο σπουδὴν, ἥ περὶ τῆς κατ' αὐτὴν τὴν Αἴ-
γυπτον δυναστείας. Τοιγαροῦν ἐπέκειντο μὲν τοῖς 6
τῆς Συρίας βασιλεῦσι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θά-
λατταν, Κοίλης Συρίας καὶ Κύπρου βασιλεύοντες·
παρέ-

XXXIV. 6. βασιλεύοντες. κυριεύοντες Vet. Flor. Arg. Reg. A. &
era col. Bas.

eorum quos diximus cæde,
liberasse; ab exteris vero
ne periculum ullum haberet
metuendum, a fortuna esse
provisum: quippe *Antigono*
& *Seleuco* extinctis, regna-
re nunc in eorum locum *Antiochum*
& *Philippum*, am-
bos juvenes admodum, &
tantum non pueros. Igitur
fortunæ suæ præsentī pro-
pter illas, quas diximus,
causas confusus, sic regnum
suum administrabat, quasi
continuos ludos agigaret.
Et cum aulicis suis, tum

ceteris qui rebus in Aegy-
pto præerant, incuriosum se
omnium, & difficilem adi-
tu, præbebat: negligentem
vero & fœcundum illis se
ostendebat, qui extra Aegy-
ptum præfecturas curabant;
quum priores reges non mi-
nori curæ, quin imo maio-
ri, quam Aegyptum ipsam,
suumque in ea imperium, res
externas habuissent. Nam
Cæle-Syriæ & Cypri regna
quum tenerent, Syriæ regi-
bus terra marique immine-
bant. Et, quum clarissimas
urbes

7 παρέκκεντο δὲ τοῖς κατὰ τὴν Ἀσίαν δυνάσταις, A.V. 532.
 ὁμοίως δὲ καὶ ταῖς νήσοις· δεσπόζοντες τῶν ἐπιφανε-
 στάτων πόλεων καὶ τόπων καὶ λιμένων κατὰ πᾶ-
 σαν τὴν παρελίαν ἀπὸ Παμφυλίας ἕως Ἑλλησπόν-
 του, καὶ τῶν κατὰ Λυσιμάχειαν τόπων. ἐφῆδρευον
 δὲ τοῖς ἐν τῇ Θράκῃ καὶ τοῖς ἐν Μακεδονίᾳ πράγ-
 μασι, τῶν κατ' Αἴνον καὶ Μαζαίνειαν καὶ προήγαγε-
 ρον ἔτι πόλεων κυριεύοντες. καὶ τῷ τοιούτῳ τρόπῳ
 μακρὰν ἐκτετακότες τὰς χεῖρας, καὶ προβεβλη-
 μένοι πρὸ αὐτῶν ἐκ πολλοῦ τὰς δυναστείας, οὐδέ-
 ποτε περὶ τῆς κατ' Αἴγυπτον ἡγωνίαν ἀρχῆς. διὸ
 καὶ τὴν σπουδὴν εἰκότως μεγάλην ἐποιῶντο περὶ
 10 τῶν ἔξω πραγμάτων. Ὁ δὲ προειρημένος βασιλεὺς
 ὁλγάρως ἕκαστα τούτων χειρίζων διὰ τοὺς ἀπρε-
 πῆς ἔρωτας, καὶ τὰς ἀλόγους καὶ συνεχεῖς μῆδας,
 εἰκότως ἐν πάντῳ βραχὺ χρόνῳ καὶ τῆς ψυχῆς ἀμα-
 11 καὶ τῆς ἀρχῆς ἐπιβούλους εὗρε καὶ πλείους. ὧν ἐγέ-
 νετο πρῶτος Κλεομένης ὁ Σπαρτιάτης.

Omnia
negligit
Prole-
meus
Philopa-
tor.

Οὗτος

7. Λυσιμάχου. Λυσιμαχίαν Vat. Flor. Aug. Reg. A.

urbes opportunissimaque lo-
ca per omnem oram a Pam-
phylia ad Hellespontum in
potestate sua haberent, Ly-
simachiz item vicinum tra-
ctum obtinerent; Asiae re-
gulos, ipsasque infulas ex
proximo observabant. Thra-
ciae denique ac Macedoniz
rebus velut ex insidiis inha-
bant; Aeno, Maronea, &
ulterioribus etiam urbibus
potientes. Atque hoc pacto
porrectis in longinqua ma-
nibus, quum externis hisce
tot principatibus velut obje-

cto scuto tegerentur, de im-
perio Aegypti nullam um-
quam sollicitudinem habue-
rant. Quare merito magnæ
illis curæ erant res extra
Aegyptum. Quas rex hic,
de quo loquimur, quum suf-
que deque haberet, dum sce-
dis amoribus & infanis con-
tinuisque potationibus in-
dulget; mirari debet nemo,
si multos brevi tempore,
qua vitæ, qua regni, insidia-
tores invenit. Primus au-
tem horum omnium Sparta-
nus fuit Cleomenes.

35. Hic

XXXV. Οὗτος γὰρ, ἕως μὲν ὁ προσαγορευόμενος Εὐεργέτης ἔζη, πρὸς ὃν ἐποιήσατο τὴν κοινωνίαν τῶν πραγμάτων καὶ τὰς πίστεις, ἤγε τὴν ἡσυχίαν· πεπεισμένοι αἱ, δι' ἐκείνου τεύξεσθαι τῆς καθηκούσης ἐπικουρίας, εἰς τὸ τὴν πατρίαν ἀνακτήσασθαι βασιλείαν. ἐπεὶ δ' ἐκεῖνος μὲν μετήλλαξε, προήει δ' ὁ χρόνος, οἱ δὲ κατὰ τὴν Ἑλλάδα καιροὶ μονοῦκ ἐπ' ὀνόματος ἐκάλουν τὸν Κλεομένην, μετηλλαχὸς μὲν Ἀντιγόνου, πολεμουμένων δὲ τῶν Ἀχαιῶν, κοινωνούντων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων Αἰτωλοῖς τῆς πρὸς Ἀχαιοὺς καὶ Μακεδόνας ἀπεχθείας κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἐπιβολὴν καὶ πρόθεσιν τὴν Κλεομένου· τότε δὴ καὶ μάλλον ἠναγκάζετο σπεύδειν καὶ φιλοτιμῆσθαι περὶ τῆς ἐξ Ἀλεξανδρείας ἀπαλλαγῆς.

Cleomenem negligit Ptolemæus. Διόπερ τὸ μὲν πρῶτον ἐντεύξεις ἐποιεῖτο, παρακαλῶν, μετὰ χρηγίας τῆς καθηκούσης καὶ δυνάμεως αὐτὸν ἐκπέμψαι· μετὰ δὲ ταῦτα, παρακούμενος, ἤξιον

XXXV. 2. μονοῦκ. μονοῦ καὶ ἐπ' ὀνόμ. *edd. cum aliis.* Ibid. πρόθεσιν τὴν Κλεομ. προῦ. τοῦ Κλ. *edd. ex Bas.*

35. Hic vir, quamdiu Ptolemæus Evergeta vivebat, quocum societatem & fœdus icerat, nihil movit; quod semper speraret idonea se ab illo auxilia impetraturum ad regnum paternum recuperandum. Sed postquam ille quidem obierat, tempora autem currebant, & rerum in Græcia status tantum non ipso nomine *Cleomenem* vocabat: mortuus namque erat Antigonus, & Achæi bello distinebantur: quod-

que inde a principio propositum habuerat & perficere studuerat Cleomenes, Aetoli Lacedæmoniis juncti communi jam odio Achæos & Macedones persequerantur: tum vero magis etiam cogebatur *Cleomenes* omni studio atque animi contentione suam ab *Alexandria* discessum urgere. Regem igitur adire primo, hortarique, ut rebus necessariis ac milite instructum se dimittat: deinde, quum negligenter

ἡξίου μετὰ δέησεως, μόνον αὐτὸν ἀπολύσαι μετὰ
 τῶν ἰδίων οἰκετῶν· τοὺς γὰρ καιροὺς ἱκανὰς ὑπο-
 δεκνύειν ἀφορμαὶς αὐτῷ πρὸς τὸ καδικέσθαι τῆς πα-
 τρώεας ἀρχῆς. Ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς οὗτ' ἐφιστά-
 νων οὐδενὶ τῶν τοιούτων, οὔτε προνοούμενος τοῦ μέλ-
 λοντος διὰ τὰς προεξημένους αἰτίας, εὐήθως καὶ
 τολάως αἰὲ παρήκουε τοῦ Κλεομένου. Οἱ δὲ περὶ Sofibius,
princeps
minister
Ptole-
maei.
 τὸν Σωσίβιον, (οὗτος γὰρ μάλιστα τότε προεστά-
 τες τῶν πραγμάτων) συνεδρεύσαντες, τοιαύτας τι-
 νὰς ἐποίησαντο περὶ αὐτοῦ διαλήψεις· μετὰ μὲν
 γὰρ στόλου καὶ χρηγίας ἐκπέμπειν αὐτὸν οὐκ ἔκρι-
 νον, καταφρονούντες τῶν ἔξω πραγμάτων, διὰ τὸ
 μετηλλαχέναι τὸν Ἀντίγονον, καὶ νομίζειν μάταιον
 9 αὐτοῖς ἔσεσθαι τὴν εἰς ταῦτα δαπάνην. πρὸς δὲ τού- Suspe-
ctum ha-
bet Cleo-
menem.
 τοις ἡγωνίων, μή ποτε, μετηλλαχότος μὲν Ἀντιγό-
 νου, τῶν δὲ λοιπῶν μηδενὸς ὑπάρχοντος ἀντιπάλου,
 ταχέως ἀκονιτὶ τὰ κατὰ τὴν Ἑλλάδα ποιησάμενος
 ὑπ'

6. ἐφιστάνων οὐδενί. *Vases libri omnes ἐφιστάνων ἐν οὐδενί, quod
 placuit Reiskio.*

teraudiretur, precibus etiam
 atque etiam contendere, quo
 abundi sibi cum sua dumta-
 xat familia veniam daret:
 ipsa namque tempora satis
 luculentas sibi regni patrii
 recipiendi occasiones suppedi-
 tare. Et rex quidem nulli
 serio negotio attendens, fu-
 turique parum providus ob
 jam expositas causas, pro
 cetera fatuitate atque stulti-
 tia sua verborum Cleomenis
 rationem nullam habebat.
Sofibius vero, cujus erat
 tum in eo regno summa au-

toritas, coacto amicorum
 concilio, de *Cleomene* ita
 statuit: cum classe & pecu-
 nia ac commeatu nequaquam
 esse illum emittendum. Nam
 quia fato functus erat Anti-
 gonus, res externas negli-
 gebant: & omnem ejusmo-
 di sumtum frustra factum
 iri, autumabant. Præterea
 sollicitudo hæc eos angebat,
 ne forte, quum sublato An-
 tigono nemo jam superesset
 adversarius, *Cleomenes ipse*,
 universa Græcia celeriter ac
 nullo prope certamine in po-
 testa-

Olymp. ὑπ' αὐτὸν, βαρὺς καὶ φοβερὸς αὐτὸς ὁ Κλεομένης
 139. 2 64. Cleome- ἀνταγωνιστὴς σφίσι γένηται· τεθραμμένος μὲν ὑπ' 10
 nes suspo- αὐγὰς αὐτῶν τὰ πράγματα, κατεγνωκῶς δὲ τοῦ
 tus Ale- βασιλείας, θεωρῶν δὲ πολλὰ τὰ παρακρεμάμενα
 xandriz. μέρη καὶ μακρὰν ἀπεσπασμένα τῆς βασιλείας, καὶ
 πολλὰς ἀφορμὰς ἔχοντα πρὸς πραγμάτων λόγον.
 Καὶ γὰρ νῆες ἐν τοῖς κατὰ Σάμον ἦσαν τόποις οὐκ 11
 ὀλίγαι· καὶ στρατιωτῶν πλῆθος ἐν τοῖς κατ' Ἐφε-
 σον. Δι' αὐτὴν μὲν οὖν τὴν ἐπιβολὴν, ὥστ' ἐκ- 12
 πέμπεν αὐτὸν μετὰ χρηγίας, ἀπεδοκίμασαν, διὰ
 τὰς περσειζόμενας αἰτίας· τό γε μὴν, ὀλιγωρήσαν-
 τας ἄνδρα τοιούτον, ἐξαποστεῖλαι, πρέσβην ἐχθρὸν
 καὶ πολέμιον, οὐδαμῶς ἠγούντο σφίσι συμφέρον.
 λοιπὸν ἦν, ἄκοντα κατέχευ. τοῦτο δ' αὐτίθεν καὶ 13
 χωρὶς λόγου πάντες μὲν ἀπεδοκίμαζον, οὐκ ἀσφα-
 λές νομίζοντες εἶναι λέοντι καὶ προβάταις ὁμοῦ ποιῆ-

δα

9. ὑπ' αὐτὸν. ὑπ' αὐτὸν Vat. Flor. Ibid. αὐτὸς ὁ Κλεομ. ex
 Reiskii conj. posui. αὐτοῖς editio Hervag. & segg. cum Aug. &
 alijs codd. Pronomen plane abiect. a Bav. 11. νῆες. ναῦς Vat. Flor.
 Aug. Reg. A. 12. Δι' αὐτὴν scripti cum Reiskio, pro deā quod erat in
 libris.

testatem redacta, gravis est
 metuendus ipsis inciperet esse
 adversarius: qui praesertim
 Aegyptiaci regni statum in
 clara luce, quod ajunt, spe-
 casset, regemque contemne-
 ret ad haec, qui sciret, mul-
 tas esse ejus regni, ut ita di-
 cam, lacinias, longe summo-
 tas, quae verum gerendarum
 occasiones praeclaras dare
 possent. Nam & naves in
 Samo erant non paucae: &
 militum ingens Ephesi nu-
 merus. Igitur, propter haec

modo expositas causas, con-
 filium dimittendi Cleomenem
 cum necessario apparatu, im-
 probarunt: at rursus, virum
 tantum adeo contemtim ha-
 bitum dimittere, inimicum
 certum atque hostem, ne-
 quaquam e re sua esse judi-
 cabant. Quamobrem illud
 supererat, ut invitum reti-
 nerent. Id vero statim ac
 sine longiore deliberatione
 cum ceteri omnes improba-
 bant; qui periculosum reban-
 tur esse, leonem & pecudes

in

Θαί την ἔπαυλιν· μάλιστα δὲ τοῦτο τὸ μέρος ὁ Σωσίβιος ὑφωρᾶτο, διὰ τινὰ τοιαύτην αἰτίαν.

A. V.
532 sq.

Καθ' ὃν γὰρ καιρὸν ἐγένοντο περὶ τὴν ἀνάμει-
σιν τοῦ Μάγα καὶ τῆς Βερενίκης, ἀγωνιώτες μήνες ^{Cleome-}
διασφαλῶσι τῆς ἐπιβολῆς, καὶ μάλιστα διὰ τὴν ^{etus Ale-}
Βερενίκης τόλμαν, ἠναγκάζοντο πάντας αἰκάλλειν ^{xandria.}
τοὺς περὶ τὴν αὐλήν, καὶ πᾶσιν ὑπογράφειν ἐλπί-
δας, εἰάν κατὰ λόγον αὐτοῖς χωρήσῃ τὰ πράγματα.
τότε δὴ κατανοῶν ὁ Σωσίβιος τὸν Κλεομένην, δεόμε-
νον μὲν τῆς ἐκ τῶν βασιλέων ἐπικουρίας, ἔχοντα δὲ
γνώμην καὶ πραγμάτων ἀληθινῶν ἔννοιαν· ὑπογρά-
φειν αὐτῷ μεγάλας ἐλπίδας, αἶμα συμμετέδωκε τῆς
ἐπιβολῆς. θεωρῶν δὲ αὐτὸν ὁ Κλεομένης ἐξεπτοημέ-
νον, καὶ μάλιστα δεδιότα τοὺς ξένους καὶ μισοφό-
ρους, θαρρύνει παρεκάλει· τοὺς γὰρ μισοφόρους
βλάψει μὲν αὐτὸν οὐδὲν, ὠφελήσει δ' ὑπισχνεῖτο.

Μαῖλλον

XXXVI. I. αἰκάλλειν. *Valgo* ἐγκαλεῖν.

in eodem stabulo continere:
tum vero Sosibius prae cete-
ris eam rem suspectam ha-
bebat; idque ob hujuscemo-
di causam.

36. Quo tempore super
caede Magae ac Berenicae de-
liberabatur; anxii ac sollici-
ti, ne forte, propter Bere-
nicæ potissimum audaciam,
id inceptum frustra esset,
coacti sunt auctores ejus
consilii, ministros aulicos
blanditiis delinire, magno-
rum spem commodorum
omnibus ostendentes, si ex

voto res ipsis succederet.
Eo igitur tempore animad-
vertens Sosibius, Cleome-
nem, qui regum auxilio in-
digebat, singulari prudentia
& vero usu rerum pollere,
magna pollicitans, partici-
pem consilii eum facit.
Cleomenes, cernens homi-
nem prae timore attonitum,
& a peregrino potissimum
conductitioque milite male
metuentem, bono animo esse
illum jubet: ac, *mercenarios*
nihil quidquam ipsi nocituros,
imo potius auxilio futuros,
spondet.

Olymp. 139. 2 sq. A. V. 632 sq. Cleomenes suffre-
ditus Ale-
xandriae. Μᾶλλον δ' αὐτοῦ θαυμάσαντος τὴν ἐπαγγέλιαν·
οὐχ ὅραες, ἔφη, διότι σχεδὸν εἰς τρισχιλίους εἰσὶν
ἀπὸ Πελοποννήσου ξένοι, καὶ Κρήτες εἰς χιλίους;
εἰς εἰάν νεύσωμεν ἡμεῖς μόνον, εἰσὶν ὑπερβήσονται
πάντες. τούτων δὲ συστραφέντων, τίνας ἀγωνίᾳς;
ἢ δῆλον, ἔφη, τοὺς ἀπὸ Συρίας καὶ Καρίας στρα-
τιώτας; Τότε μὲν οὖν ἠδὲως ὁ Σωσίβιος ἀκούσας
ταῦτα, διπλασίως ἐπεβόῳδη πρὸς τὴν κατὰ τῆς
Βερενίκης πράξιν. Μετὰ δὲ ταῦτα, θεωρῶν τὴν
τοῦ βασιλέως φαντασίαν, αἰετὸν τὸν λόγον ἀνευροῦτο,
καὶ πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν τε τοῦ Κλεομένους τόλμαν
ἐλάμβανε, καὶ τὴν τῶν ξένων πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν.
Διὸ καὶ τότε μάλιστα παρῆλθε τῷ τε βασιλεῖ
καὶ τοῖς φίλοις ὁρμὴν οὗτος εἰς τὸ προκαταλαβέ-
σθαι καὶ συγκλεῖσθαι τὸν Κλεομένην. πρὸς δὲ τὴν
ἐπίνοιαν ταύτην, ἐχρήσατο συνεργήματι τσιούτῳ
τινί.

Νικα-

spondet. Mirante adhuc im-
pensus dictum istud Sosibio;
non vides, subjicit Cleome-
nes, inter mercenarios tria
propemodum millia merere
Peloponnesiorum, Creten-
ses ad mille? quibus ego si vel
nutu signum dederō, ad omnia
quæ voluero exsequenda præ-
sto erunt. Hi si manu facta
a te steterint, æquos metuis?
Syriaci, credo, aut e Caria
te terrent milites. Et tum
quidem lubenter hæc audi-
verat Sosibius: eumque ista
verba duplo animosiores ad
eandem Berenicæ reddide-

runt. At postea, quoties
regis fœcordiam considera-
bat, semper illi in memo-
riam ille sermo redibat; ju-
giterque ob oculos ei versa-
batur Cleomenis audacia, &
stipendiariorum erga ipsum
benevolentia. Hic igitur
potissimum tempore illo &
regi & amicis ejus stimulos
admovebat, ut Cleomenem,
prius quam evaderet, com-
prehenderent, & includerent.
Atque hoc moliens Sosibius,
occasione usus est hujus-
modi.

37. Nica-

Νικαγόρας τις ἦν Μεσσήνιος. οὗτος ὑπῆρχε πα-
 τρικός ξένος Ἀρχιδάμου τοῦ Λακεδαιμονίων βασι-
 αλέως. τὸν μὲν οὖν πρὸ τοῦ χρόνου βραχέϊά τις ἦν
 τοῖς πραιρεημένοις ἐπιπλοκή πρὸς ἀλλήλους· καὶ
 ὃν δὲ καιρὸν Ἀρχιδάμος ἐκ τῆς Σπάρτης ἔφυγε,
 δέσας τὸν Κλεομένην, καὶ παρεγένετ' εἰς Μεσση-
 νίαν, οὐ μόνον οἰκίᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀναγκαίαις ὁ Νι-
 καγόρας αὐτὸν ὑπεδέξατο προθύμως· ἀλλὰ καὶ κα-
 τὰ τὴν ἐξῆς συμπεριφορὰν ἐγένετό τις αὐτοῖς ὀλο-
 3σχερῆς εὖνοια καὶ συνήθεια πρὸς ἀλλήλους. διὸ καὶ
 μετὰ ταῦτα, τοῦ Κλεομένου ὑποδείξαντος ἐλπίδα
 καθόδου καὶ διαλύσεως πρὸς τὸν Ἀρχιδάμον, ἔδω-
 κεν αὐτὸν ὁ Νικαγόρας εἰς τὰς διαπρεστολάς, καὶ
 4ταῖς ὑπὲρ τῶν πίστεων συνθήκας. ὃν κυρωθέντων,
 ὁ μὲν Ἀρχιδάμος εἰς τὴν Σπάρτην κατήκει, πιστεύ-
 σας ταῖς διὰ τοῦ Νικαγόρου γεγενημέναις συνθή-
 5καις. ὁ δὲ Κλεομένης, ἀπαντήσας, τὸν μὲν Ἀρχι-
 δάμον

XXXVII. 2. ὑπέδεξατο. ἰδέξατο Vat. Flor. Aug. Reg. A.

37. *Nicagoras* quidam
 Messenius fuit, *Archidamo*,
 Spartæ tum regnanti, pater-
 ni hospitii jure conjunctus.
 Hi prioribus quidem tempo-
 ribus raro commeari alter
 ad alterum soliti: postea ve-
 ro quam *Archidamus*, metu
Cleomenis, Sparta exulare
 coactus in Messeniam venit;
Nicagoras non solum hospiti-
 o & necessariis omnibus
 rebus illum magna comitate
 excepit: sed etiam, ex con-
 suetudine ab illo tempore
 cum eo contracta, amicissi-

Polybii Histor. T. II.

mus eidem & familiarissimus
 factus est. Idcirco, ubi post-
 ea *Cleomenes* reditus spem
 fecit *Archidamo* & reconci-
 liandæ invicem gratiæ, *Ni-
 cagoras* operam suam inter-
 posuit, legationes eam ob
 causam suscipiendo, & de
 conditionibus atque fide dan-
 da inter eos agendo. Quum
 essent transacta omnia; *Ar-
 chidamus*, pactis confusus
 quæ *Nicagoras* pepigerat,
 Spartam ab exilio repetere
 instituit. At *Cleomenes*, ob-
 viam ei progressus, ipsum
 quidem

T

Ol. 139. 4. δαμον ἐπανείλετο, τοῦ δὲ Νικαγόρου καὶ τῶν ἄλλων
 τῶν συνόντων ἐφείσατο. πρὸς μὲν οὖν τοὺς ἐκτὸς⁶
 ὁ Νικαγόρας ὑπεκρίνετο χάριν ὀφείλειν τῷ Κλεομέ-
 νει διὰ τὴν αὐτοῦ σωτηρίαν· ἐν αὐτῷ γε μὴν βα-
 ρέως ἔφερε τὸ συμβεβηκός, δοκῶν αἴτιος γεγενῆαι
 τῷ βασιλεῖ τῆς ἀπωλείας. Οὗτος ὁ Νικαγόρας,⁷
 ἵππους ἄγων, κατέπλευσε βραχὲ χρόνῳ πρότερον
 εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. ἀποβαίνων δ' ἐκ τῆς νεῆς,⁸
 καταλαμβάνει τὸν τε Κλεομένην, καὶ τὸν Παντία,
 καὶ μετ' αὐτῶν Ἴππίταν, ἐν τῷ λιμένι παρὰ τὴν
 κρηπίδα περιπατοῦντας. ἰδὼν δὲ ὁ Κλεομένης αὐτὸν,⁹
 καὶ συμμίζας, ἠσπάζετο φιλοφρόνως, καὶ προσε-
 πύθετο, τί παρῇ. τοῦ δ' εἰπόντος, ὅτι παραγέ-¹⁰
 γονεν ἵππους ἄγων· Ἐβουλόμην ἂν σε, ἔφη, καὶ
 λίαν, ἀντὶ τῶν ἵππων κιναίδους ἄγειν καὶ σάμβυ-
 κας· τούτων γὰρ ὁ νῦν βασιλεὺς κατεπέεγεται.

τότε

6. ἐν αὐτῷ ex conjec. scripsi. ἰαυτῷ vet. libri omnes obique praepos.
 quod Casaubonus cum Reg. B. in ἐφ' ἰαυτῷ mutavit. 8. Ἴππίταν.
 Ἰππίαν vel Ἰπποίταν suspicatus est Reisk. 9. παρῇ. Vulgo
 παρῆς. 10. σάμβυκας. σαμβύκας penultio editio Lipsiens. invu-
 tis mistis.

quidem Archidamum obtrun-
 cat, Nicagoræ vero & cete-
 ris qui aderant parcit. Pro-
 pterea Nicagoras, apud alios
 quidem magno beneficio se
 obstrictum Cleomeni, qui
 vitam sibi non eripuisset,
 simulabat: ipse vero apud se
 clam iniquissimo animo ca-
 sum Archidami ferebat; eo
 magis, quod pernitiei causa
 illi exstitisse videbatur. Iste
 Nicagoras non multo ante
 cum equis venalibus Ale-
 xandriam appulerat. Qui

navi egressus, Cleomenem,
 Panteumque, & una cum
 his Hippitam, ambulantes
 in portus crepidine invenit.
 Cleomenes, ut primum Nica-
 goram videt, adire hominem,
 comiter salutare, & mox,
 quorsum adesset, sciscitari.
 Cui quum ille, equos se ad-
 duxisse, respondisset: Quam
 vellem, Cleomenes ait, equo-
 rum loco cinados & sambu-
 cistras potius advenisses: in
 his enim is, qui nunc regnum
 tenet, studium omne suum
 ponit.

11 τότε γοῦν ἐπιγελάσας ὁ Νικαγόρας, ἐσιώπησε. A.V. 534.
 μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας ἐπὶ πλεῖον ἐλθὼν εἰς τὰς
 χεῖρας τῷ Σωσίβιῳ διὰ τοὺς ἵππους, ἔπε κατὰ
 12 τοῦ Κλεομένου τὸν ἄρτι ῥηθέντα λόγον. θεωρῶν δὲ
 τὸν Σωσίβιον ἡδέως ἀκούοντα, πᾶσαν ἐξέθετο τὴν
 προὔπάρχουσαν αὐτῷ πρὸς τὸν Κλεομένην δια-
 φοράν.

Ὅν ὁ Σωσίβιος ἐπignούς ἀλλοτριῶς πρὸς τὸν XXXVIII.
 Κλεομένην διακείμενον, τὰ μὲν παραχρῆμα δούς, ^{Cleomeni}
 ἃ δὲ εἰς τὸ μέλλον ἐπαγγελάμενος, συνέπεισε, γρά- ^{per Nica-}
 ψαντα κατὰ τοῦ Κλεομένου ἐπιστολὴν ἀπολιπεῖν ^{goram in-}
 2 εἰς φραγισμένην· ἵν', ἐπειδὴν ὁ Νικαγόρας ἐκπλεύσῃ ^{Sofibius.}
 μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ὁ παῖς ἀνενέγκῃ τὴν ἐπιστο-
 λὴν πρὸς αὐτὸν, ὡς ὑπὸ τοῦ Νικαγόρου πεμφθεῖ-
 3 σαν. συνεργήσαντος δὲ τοῦ Νικαγόρου τὰ προεξη-
 μένα, καὶ τῆς ἐπιστολῆς ἀνεχθείσης ὑπὸ τοῦ παι-
 δὸς πρὸς τὸν Σωσίβιον μετὰ τὸν ἔκπλου τοῦ Νικα-
 4 γόρου· παρὰ πόδας αἶμα τὸν οἰκέτην καὶ τὴν ἐπι-

T 2

στολὴν

ponit. Ridere tum Nicagoras, & hanc vocem silentio premere. Interjectis vero diebus aliquot, per occasionem equorum factus Sofibio familiarior, ad invidiam Cleomeni conflandam sermonem quem modo retulimus illi recitat. Et quum rem gratam facere se Sofibio animadverteret, omne vetus illud suum in Cleomenem odium ipsi aperit.

38. *Sofibius*, inimicum hunc esse Cleomenis sentiens, partim collatis in prae-

sentia muneribus, partim alia se daturum pollicitus, ab eo impetrat, ut epistolam scriberet *criminationem Cleomenis* continentem, eamque discedens obsignatam relinqueret; ut paucis mox diebus ab ipsis profectioe eam epistolam puer ad se perferret, tamquam a *Nicagora* missam. Vt hic monuerat, ita ille fecit: qui postquam oram solvisset, allata est a puero epistola ad Sofibium. Ille igitur, famulum simul & literas secum habens,

OLI39.4. στολὴν ἦκεν ἔχων πρὸς τὸν βασιλέα· τοῦ μὲν παιδὸς Φάσκοτος, Νικαγόραν ἀπολιπεῖν τὴν ἐπιστολὴν, ἐντελεσμένον ἀπεδύναμι Σωσιβίῳ. τῆς δ' ἐπιστολῆς διασαφύσης, ὅτι μέλλει Κλεομένης, εἰὰν μὴ ποιῶνται τὴν ἐξαποστολὴν αὐτοῦ μετὰ τῆς ἀρμοζούσης παρασκευῆς καὶ χορηγίας, ἐπανίστασθαι τοῖς τοῦ βασιλέως πράγμασιν· εὐθέως ὁ Σωσιβίος λαβόμενος τῆς ἀφορμῆς ταύτης, παρώξυνε τὸν βασιλέα καὶ τοὺς ἄλλους φίλους, πρὸς τὸ μὴ μέλλειν, ἀλλὰ φυλάττειν καὶ συγκλεῖσθαι τὸν Κλεομένην.

In custodia datur Cleomenes. Γενεμένου δὲ τούτου, καὶ τινος ἀποδοθείσης οἰκίας αὐτῷ παμμεγέθους, ἐποιεῖτο τὴν διατριβὴν ἐν αὐτῇ παραφυλαττόμενος· τούτῳ διαφέρων τῶν ἄλλων τῶν ἀπηγμένων εἰς τὰς φυλακάς, τῷ ποιῆσθαι τὴν διαίταν ἐν μείζονι δεσμοτηρίῳ. Εἰς αὐτὸ βλέπων ὁ Κλεομένης, καὶ μοχθηρὰς ἐλπίδας ἔχων ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος, πάντος πράγματος ἔκρινε πῆραν λαμβάνειν· οὐχ οὕτω πεπεισμένος κατακρατήσεν τῆς

προθέ-

XXXVIII. 4. τοῦ μὲν. Ant καὶ τοῦ μὲν, ant deinde v. 6. εὐθέως οὖν ὁ Σωσιβίος scribendum videtur monuit Reisk.

habens, extemplo ad regem. Dicebat puer, abeuntem Nicagoram hanc epistolam reliquisse, cum mandatis, ut Sosibio traderetur. Literis autem significabatur: Cleomenem, nisi cum idoneo apparatu et omnibus suo incepto necessariis rebus dimitteretur, res novas in imperio regis esse moliturum. Tam bonam occasionem arripit statim Sosibius, & tam regem quam amicos regis cohortatur, ut nulla interposita

mora caverent, et Cleomenem concluderent. Ac mox de hujus sententia domus quaedam amplissima illi decreta est, in qua circummunitus custodiis degebat: hoc uno a ceteris qui sunt in carcerem conjecti differens, quod amplior carcer illum habebat. Propterea Cleomenes, exiguam de cetero spem salutis sibi relictam intelligens, omnia sibi statuit experiunda: non adeo quod voti compotem posse fieri

προθέσεως, (οὐδὲν γὰρ εἶχε τῶν εὐλόγων πρὸς τὴν Δ. V. 534. ἐπιβολὴν) τὸ δὲ πλεον, εὐθανατῆσαι σπουδάζων, καὶ μηδὲν ἀνάξιον ὑπομένειν τῆς περὶ αὐτὸν προγε-
10 γειμένης τόλμης· ἅμα δὲ καὶ λαμβάνων ἐν νῶ τὸ τοιαῦτον, ὥς γέ μοι δοκεῖ, καὶ προτιθέμενος, ὅπερ εἶωθε συμβαίνειν πρὸς τοὺς μεγαλίφρονας τῶν ἀνδρῶν.

Μὴ μὰν ἀσπουδαίῃς γε καὶ ἀκλειῶς ἀπολοίμην,
Ἄλλὰ μέγα βέξας τι, καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.

Παρατηρήσας οὖν ἔξοδον τοῦ βασιλέως εἰς Κάνω-
30 βον, διέδωκε τοῖς φυλάττουσιν αὐτὸν φήμην, ὥς
ἀφίεσθαι μέλλων ὑπὸ τοῦ βασιλέως· καὶ διὰ ταύτην
τὴν αἰτίαν, αὐτὸς τε τοὺς αὐτοῦ θεράποντας εἰστία,
καὶ τοῖς φυλάττουσιν ἱερεῖα καὶ στεφάνους, ἅμα δὲ
2 τούτοις οἶνον, ἐξαπέστειλε. τῶν δὲ χρωμένων τού-
τοις ἀνυπονοήτως, καὶ καταμεθυδέντων· παραλα-
βὼν τοὺς συνόντας φίλους, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν
παῖδας, περὶ μέσον ἡμέρας λαθὼν τοὺς φύλακας

T 3

ἐξηλθε

XXXIX. 2. καταμεθυδέντων. μεθυδέντων edd. cum aliis.

fieri se crederet; (quippe omnibus praefidiis in eam rem necessariis destitutus;) sed potius, ut honesta defungeretur morte, neve quidquam pateretur virtute illa, qua haftenus claruerat, indignum. Simul, ut equidem reor, succurrebat illi, atque proponebat ipse sibi hoc ante oculos, uti fieri amat a viris magnis:

At non ignavis certe, obscurusve pibe:

Vernum aliquid faciam, atas quod ventura loquetur.

39. Igitur observata profectione Ptolemai Canopum, rumore inter custodias differt Cleomenes, inibi se esse, ut a rege liberetur: atque adeo hanc praetextens causam, tum ipse suis epulas struit, tum custodibus in eam rem carnes, coronas, & insuper vinum mittit. Illi, nihil quidquam de dolo suspicati, dum acceptis vescuntur, vinoque se ingurgitant; interim Cleomenes, amicis qui una erant & famulis comitatus, circa meridiem, clam

Ol. 139. 4. ἐξήλθε μετ' ἐγχειρίδιον. προάγοντες δὲ, καὶ συντυ-
 χόντες κατὰ τὴν πλατεῖαν Πτολεμαίῳ, τῷ τότε
 ἐπὶ τῆς πόλεως ἀπολελειμμένῳ· καταπληξάμενοι
 τῷ παραβόλῳ τοὺς συνέντας αὐτῷ, τούτων μὲν κα-
 τασπάσαντες ἀπὸ τοῦ τεθρίππου, παρέκλεισαν·
 τὰ δὲ πλήθη παρεκάλουν ἐπὶ τὴν ἐλευθερίαν. οὐδε-
 νος δὲ προσέχοντας αὐτοῖς, οὐδὲ συνεξανισταμένου,
 διὰ τὸ παραδόξον τῆς ἐπιβολῆς, ἐπιστρέψαντες
 ὤρμησαν πρὸς τὴν ἄκραν, ὡς ἀνασπᾶσόντες ταύ-
 τας τὰς πυλίδας, καὶ συγχρησόμενοι ταῖς εἰς Φυ-
 λακὴν ἀπηγμένοις τῶν ἀνδρῶν. ἀποσφαλόντες δὲς
 καὶ ταύτης τῆς ἐπιβολῆς, διὰ τὸ τοὺς ἐφροσύνοντας
 προαιδομένους τὸ μέλλον ἀσφαλίσασθαι τὴν πύλην,
 προσήνεγκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας, εὐψύχως πάνυ
 καὶ Λακωνικῶς. Κλεομένης μὲν σὺν οὕτῳ μετήλλαξε
 τὸν βίον· ἀνὴρ γενόμενος καὶ πρὸς τὰς ἐμιλίας ἐπι-
 δέξιος,

Manus
 sibi infert
 Cleome-
 nes.

3. παρέκλεισαν. παρέκλεισαν Rev. sed superscripta altera lectio. ὥς
 παρόντων ἐπὶ τοῖς Reg. B. & interfecere Perott. παραλύουσι
 suspicatur est Ernesti. 4. συνεξανισταμένου. συνεξισταμένου Vat.
 Flor. Aug. Reg. A.

clam custodibus, strictis pu-
 gionibus foras erupit. Pro-
 gredientibus occurrit in pla-
 tea *Ptolemaeus*, ad urbis cu-
 stodiam tum relictus: cujus
 comitibus ad tantam auda-
 ciam pavore torpentibus,
 ipse de quadriga dejectus
 includitur: simul ad liberta-
 tem populus vocatur. Quum
 vero nemo sequeretur, neque
 rebellii socium se adderet;
 (quippe omnes incepti no-
 vitas terrebat;) converso

agmine arcem petunt conju-
 rati, portulas effracturi, &
 ad destinata victorum ope-
 ra usuri. Quod eorum con-
 silium ut præfererunt præ-
 fecti arcis, valido præsidio
 portam muniunt: itaque hac
 quoque spe lapsi, generoso
 animo & Laconico, manus
 sibi intulerunt. Atque hunc
 habuit vitæ exitum *Cleome-
 nes*: vir, cum in vitæ con-
 suetudine & colloquiis fami-
 liaribus, dexteritatis cujus-
 dam

δέξιος, καὶ πρὸς πραγμάτων οἰκονομίαν εὐφυής, καὶ Δ. V. 534-
 συλλήβδην ἡγεμονικὸς καὶ βασιλικὸς τῇ φύσει.

Μετὰ δὲ τούτου οὐ πολὺ κατόπιν, Θεόδοτος, ^{RES} ^{SYRIAC.} ^{Theodo-} ^{tus, Sy-} ^{riae præ-} ^{fectus, a} ^{Ptolemæo} ^{defecit} ^{ad Antio-} ^{chum.} ^{Ol. 140.} ^{A. V. 535.} ^{XL.}
 ὁ τεταγμένος ἐπὶ Κοίλης Συρίας, ὃν τὸ γένος Αἰτω-
 λὸς, τὰ μὲν καταφρενήσας τοῦ βασιλέως διὰ τὴν
 ἀσέλγησιν τοῦ βίου καὶ τῆς ὅλης αἰρέσεως· τὰ δὲ
 διαπιστήσας τοῖς περὶ τὴν αὐλήν, διὰ τὸ μικροῖς
 ἔμπροσθεν χρόνοις ἀξιολόγους παρασχόμενος χρεῖσας
 τῷ βασιλεῖ περὶ τε τὰ ἄλλα, καὶ περὶ τὴν πρώτην
 ἐπιβολὴν Ἀντιόχου τοῖς κατὰ Κοίλην Συρίαν πράγ-
 μασι, μὴ οἶον ἐπὶ τούτοις τυχεῖν τινος χάριτος,
 ἀλλὰ τούναντίον ἀνακληθεὶς εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν,
 3 παρ' ὀλίγον κινδυνεύσας τῷ βίῳ· διὰ ταύτας τὰς
 αἰτίας ἐπεβάλετό τε λαλεῖν Ἀντιόχῳ, καὶ τὰς
 κατὰ Κοίλην Συρίαν πόλεις ἐγχειρίζεν. τοῦ δ'
 ἀσμένως δεξαμένου τὴν ἐλπίδα, ταχέως ἐλάμβανον
 4 τὸ πρᾶγμα τὴν οἰκονομίαν. ἵνα δὲ καὶ περὶ ταύ-

T 4

της

dam singularis; tum etiam
 ad seria negotia tractanda
 optime ab ingenio compara-
 tus; & ut verbo dicam, ad
 ducis vel regis munia obeun-
 da factus a natura.

40. Non multo post hoc
 Cleomenis fatum defecit a
 rege Theodotus, Cœlæ Sy-
 riæ præfectus, genere Aetolus.
 Hic partim contemptu
 Ptolemæi, ob luxum atque
 impuram ipsius vitam, &
 genus universum instituto-
 rum; partim quia procerum
 ejus aulæ voluntatem erga
 se suspectam habebat; ut

qui paucis ante annis, post
 egregie navatam regi ope-
 ram, cum aliis in rebus, tum
 illo bello, quod cum Antio-
 cho, Cœlen Syriam tunc
 primum invadente, gestum
 fuerat, adeo nullam parem
 meritis gratiam reportave-
 rat, ut contra Alexandriam
 accitus, etiam de vita peri-
 culum subiret: is igitur hisce
 de causis, Antiochum statuit
 convenire, & Cœlæ Syriæ
 urbes illi tradere. Oblatam
 spem lætus rex accipit: &
 brevi tempore ad exitum res
 est perducta. Ut autem in
 hac

Ol. 140. της τῆς οἰκίας τὸ παραπλήσιον ποιήσωμεν, ἀναδρα-
 Antio- chus Ma- μόντες ἐπὶ τὴν παράληψιν τῆς Ἀντιόχου δυνα-
 gnus, Se- leuci Cal- στείας, ἀπὸ τούτων τῶν καιρῶν ποιησόμεθα κεφα-
 linici filius. λαϊώδῃ τὴν ἔφοδον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ μέλλοντος λέ-
 γεσθαι πολέμου. Ἀντίοχος γὰρ ἦν μὲν υἱὸς νεώτε-
 ρος Σελεύκου, τοῦ Καλλινίκου πρῶτον προσαγορευθέντος.
 Succedit μεταλλάξαντος δὲ τοῦ πατρὸς, καὶ διαδεξαμένου
 fratri Se- leuco in τὰδελφοῦ Σελεύκου τὴν βασιλείαν διὰ τὴν ἡλικίαν,
 regno Sy- τὸ μὲν πρῶτον ἐν τοῖς ἄνω τόποις μεδιστάμενος
 riae. ἐποίητο τὴν διατριβήν. Ἐπεὶ δὲ Σέλευκος, μετὰ
 Ol. 139. 1. A. V. 531. δυνάμει ὑπερβαλὼν τὸν Ταῦρον, ἐδολοφονήθη,
 καὶ θάπερ καὶ πρότερον εἰρήκαμεν, μεταλαβὼν τὴν
 Præfedi ἀρχὴν αὐτὸς ἐβασίλευσε· διαπιστευὼν τὴν μὲν ἐπὶ
 Antiochi, Achaus, τὰδε τοῦ Ταύρου δυναστείαν Ἀχαιῶν, τὰ δ' ἄνω
 Molon & Alexan- δερ. μέρη τῆς βασιλείας ἐγκεχειρικῶς Μόλωνι, καὶ τὰ-
 δελφῶ τοῦ Μόλωνος Ἀλεξάνδρῳ· Μόλωνος μὲν Μη-
 δίας ὑπάρχοντας σατράπαι, τὰδελφοῦ δὲ τῆς Περ-
 σίδος.

Οἱ

XL. 7. Μηδίας. Vulgo b. l. omnes Μηδείας, & sic in tota hac hi-
 storia.

hac etiam regia familia præ-
 stemus idem, quod in supe-
 riore fecimus; narrationem,
 paullo altius repetitam ab
 eo tempore quo Antiochus
 imperium suscepit, pertexe-
 mus dehinc ad principium
 usque ejus belli, de quo di-
 cere instituimus. ANTIO-
 CHUS igitur filius erat
 natu minor Seleuci illius,
 cui fuit cognomen Callinici.
 Postquam defuncto patri suc-
 cessit in regno Seleucus fra-
 ter major Antiochi; ipse in

superiora Asiæ migravit, ibi-
 que vitam degit. Deinde
 vero, ubi Seleucus, Taurum
 transgressus, per dolum fuit
 occisus, quod & antea dice-
 bamus; Antiochus imperium
 defuncti adeptus, regnavit:
 & totius cis Taurum Asiæ
 dominatione Achæo concre-
 dita; superiores autem regni
 provincias Moloni & ejus
 fratri Alexandro regendas
 dedit: eratque Molo Mediæ
 præfectus (satrapam vocant,) Alexander Perfidis.

41. Molo

Οἱ καταφρονήσαντες μὲν αὐτοῦ διὰ τὴν ἡλικίαν, XLI.
 ἐλπίσαντες δὲ τὸν Ἀχαιοὺν εἶσεῖν κοινωνὸν σφίσι Molo,
 τῆς ἐπιβολῆς, μάλιστα δὲ φοβούμενοι τὴν ὀμότητα Mediæ
 καὶ κακοπραγμοσύνην τὴν Ἑρμείου, τοῦ τότε προε- præfe-
 στώτος τῶν ὅλων πραγμάτων, ἀφίστασθαι καὶ δια- tus, de-
 στρέφειν ἐνεχέεισαν ταῖς ἄνω σατραπείαις. Ὁ δὲ ficat ab
 Ἑρμείας ἦν μὲν ἀπὸ Καρίας, ἐπέστη δὲ ἐπὶ τὰ Antio-
 πράγματα, Σελεύκου ταδελφοῦ ταύτην αὐτῷ τὴν cho.
 πίστιν ἐγκρατίζαντος, καὶ οὐς καιροὺς ἐποιεῖτο τὴν OL. 139.2.
 ἐπὶ τὸν Ταῦρον στρατείαν. τυχὼν δὲ ταύτης τῆς A.V. 532.
 ἐξουσίας, πᾶσι μὲν ἐφθόνηι τοῖς ἐν ὑπεροχαῖς οὔσι Hermeas,
 τῶν περὶ τὴν αὐλήν· φύσει δὲ ὤμος ἄν, τῶν μὲν princeps
 ταῖς ἀγνοίαις ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐνδεχόμενος ἐκόλαζε· minister
 τοῖς δὲ χειροπονήτοις καὶ ψευθεῖς ἐπιφέρειν αἰτίας, Antio-
 ἀπαραίτητος ἦν καὶ πικρὸς δικαστής. μάλιστα δ' chi, in-
 ἔσπευδε καὶ περὶ παντὸς ἐποιεῖτο, βουλόμενος vidus &
crudelis.

T 5

ἐπανε-

XLI. 3. ἐπιφέρειν αἰτίας. *Vocabulum airtas ex ingenio adjecit Casaubonus. Mox pro ἀπαραίτητος dant ἀήγητος editi cum aliis codicibus, pro quo in aliis airtos fuerat.*

41. *Molo igitur & Alexander*, regis pueritiam aspernati, sperantesque Achæum consilia cum ipsis esse consociaturum; præcipue autem veriti crudelitatem malasque artes *Hermea*, qui summæ rerum in aula præerat; deficiendi, & avertendi a rege superiores satrapias consilium inierunt. *Hermeas* iste, genere Car, admotus ad rerum curam fuerat a Seleuco, Antiochi fratre, qui, expeditionem

ejus fidei regnum commendaverat. Tantam autem hanc adeptus dignitatem, omnibus, qui auctoritate & gratia apud regem valebant, invidere cœpit: itaque, homo natura sævus, in alios propter levia delicta, quæ interpretatione sua graviora faciebat, graviter animadvertibat; aliis per calumniam falsa crimina impingens, inexorabilem se & immitem judicem præbebat. Omnium vero maxime id studebat, plurimique æstima-

Ol. 139. 2. ἐπαυελῖσθαι τὸν ἀποκομίσαντα τὰς δυνάμεις τὰς
 Epigenes, Σελεύκῳ συνελθούσας Ἐπigenήν· διὰ τὸ θεωρεῖν
 dux co- τὸν ἄνδρα καὶ λέγειν καὶ πράττειν δυνάμενον, καὶ
 priarum, μεγάλης ἀποδοχῆς ἀξιούμενον παρὰ ταῖς δυνάμε-
 σιν. Ὡν δὲ ταύτης τῆς προθέσεως, ἐπέχε, βου-
 λόμενος αἰετίνος ὁρμῆς ἐπιλαβέσθαι καὶ προφάσεως
 κατὰ τοῦ προσηρημένου. ἀθροισθέντος δὲ τοῦ συνε-
 δρίου περὶ τῆς τοῦ Μόλωνος ἀποστάσεως, καὶ κε-
 λεύσαντος τοῦ βασιλέως λέγειν ἕκαστον τὸ φαινό-
 μενον, περὶ τοῦ πῶς δεῖ χρῆσθαι τοῖς κατὰ τοὺς
 ἀποστάτας πρᾶγμασι· καὶ πρώτου συμβουλευόν-
 τος Ἐπigenούς, διότι δεῖ μὴ μέλειν, ἀλλ' ἐκ χειρὸς
 ἐχεσθαι τῶν προκειμένων, καὶ πρῶτον καὶ μάλιστα
 τὸν βασιλέα συνάπτεν τοῖς τόποις, καὶ παρ' αὐ-
 τοὺς εἶναι τοὺς καιροὺς. οὕτω γὰρ ἢ τὸ παράπαν
 οὐδὲ τολμήσεν ἀλλοτριοπραγεῖν τοὺς περὶ τὸν Μό-
 λωνα, τοῦ βασιλέως παρόντος, καὶ τοῖς πολλοῖς ἐν
 ὄψει

suadet
 Antio-
 cho, ut
 ipse con-
 tra Molo-
 nem pro-
 ficiscatur.

4. συνελθούσας. Forf. συνεξελεύσας. 5. ὁρμῆς. ἀφορμῆς εκ-
 σπellaῖαν.

mabat, ut *Epigenem* perde-
 ret, qui eas copias reduce-
 rat, quæ cum *Seleuco* erant
 profectæ: hunc enim virum
 esse intelligebat, dicendi si-
 mul agendique peritum, &
 apud legiones præcipuæ au-
 thoritatis. Atque hoc ani-
 mo versans, omnia obser-
 vabat, causam & occasio-
 nem semper aliquam aucu-
 pans calumniandi *Epigenis*.
 Quum autem de rebellionē
Molonis concilium esset co-
 actum; jubente rege, ut,
 quomodo rebellantium au-

dacizæ occurrendum existi-
 marent, ex animi sui senten-
 tia quisque diceret; omnium
 primus *Epigenes* ita censuit:
Non esse cunctandam; sed e
vestigio incumbendum præ-
senti negotio: ante omnia
vero illud vel maxime requi-
ri, ut ad ea loca rex ipse ac-
cedat, Et rerum gerendarum
momenta præsens ipse capiet.
Hoc enim patto, vel omnino
moliri res novas non ausu-
rum Molonem quique cum eo
sentiunt, rege præsentē, Et
cum idoneis copiis in oculis
popu-

ἡ ὥψα γενόμενου μετὰ συμμέτρου δυνάμεως· ἢ, καὶ A.V. 532.
ὅλως τολμήσωσι καὶ μείνωσιν ἐπὶ τῆς προθέσεως,
ταχέως αὐτοὺς συναρπαδέντας ὑπὸ τῶν ὅχλων
ὑποχειρίους παραδοθήσεσθαι τῷ βασιλεῖ.

Ταῦτα λέγοντες ἔτι τοῦ προεξημένου, διοργι- XLII.
θεὶς Ἑρμείας, πολὺν ἔφησεν αὐτὸν χρόνον ἐπίβου- Epige-
λον ἔντα καὶ προδότην τῆς βασιλείας διαλεληθέναι. nem ca-
ἂν δὲ καλῶς ποιοῦντα φανερόν ἐκ τῆς συμβουλῆς lianria-
γεγονέναι, σπουδάζοντα μετ' ὀλίγων ἐγχειρίσαι τὸ tur Her-
3 τοῦ βασιλέως σῶμα τοῖς ἀποστάταις. Τότε μὲν meas.
αὖν, οἷον ὑποθύσας τὴν διαβολὴν, παρήκε τὸν Ἐπι-
γένην, πικρίαν ἀκαίρην μᾶλλον ἢ δυσμένειαν ἐπιφύ-
4 νας. αὐτὸς δὲ, κατὰ τὴν αὐτοῦ γνώμην, τὴν μὲν
ἐπὶ τὸν Μέλωνα στρατείαν, κατὰφθορος ὦν τὸν
κίνδυνον, ἐξέκλινε διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν πολεμικῶν·
ἐπὶ δὲ τὸν Πτολεμαῖον ἐσπούδαζε στρατεύειν, ἀσφα-
λῇ τοῦτον εἶναι πεπεισμένους τὸν πόλεμον, διὰ τὴν
τοῦ

XLII. 3. ὑποθύσας correxi. Vulgo mendose omnes ὑποθύσας.

populorum versante: aut, si
omnino ausuri sint & in pro-
posito mansuri, futurum bre-
vi, ut ab ipsa multitudine
correpti, in potestatem regis
tradantur.

42. Nondum dicendi fi-
nem fecerat Epigenes, cum
ira percitus Hermeas dixit:
a longo tempore ipsum regno
insidiantem, salutemque ejus
prodentem, omnes fefellisse:
nunc autem bene fecisse, cum
id consilii dederit, unde pa-
lam sit factum, velle ipsum
rebellibus regis personam

tradere, paucis comitatam.
His dictis, quasi calumniæ
fomittem leviter accendisse
tum quidem contentus, Epi-
genem missum fecit; intem-
pestivæ magis cujusdam a-
maritudinis, quam odii signi-
ficatione data. Ipse, in di-
cenda sententia, expedition-
em adversus Molonem de-
clinans, ut qui præ imperitia
rei bellicæ periculum hor-
reret; contra Ptolemaeum
ducere exercitum studebat:
persuassus, propter ejus re-
gis ignaviam, sine periculo
bellum

Ol. 139.2. τοῦ προεξημένου βασιλέως ῥαθυμίαν. Τότε μὲν
 Xenō & Theodo- οὖν, καταπληξάμενος τοὺς ἐν τῷ συνεδρίῳ πάντας,
 tus Hemi- ἐπὶ μὲν τὸν Μέλωνα στρατηγούς ἐξέπεμψε μετὰ
 olius mittun- δυνάμεως Ξένωνα καὶ Θεόδοτον τὸν Ἡμιόλιον· τὸν
 tur adv. Mo- δ' Ἀντίοχον παρώξυνε συνεχῶς, οἰόμενος δεῖν ἐπι-
 nem. βάλῃεν τὰς χεῖρας τοῖς κατὰ Κοίλην Συρίαν πράγ-
 Antio- μασι· μόνως οὕτως ὑπολαμβάνων, εἰ πανταχόθεν
 chum ad bellum adv. Pro- τῷ νεανίσκῳ περισταίῃ πόλεμος, οὔτε τῶν πρότε-
 lemzum Hermeas. ρον ἡμαρτημένων ὑφῆξεν δίκας, οὔτε τῆς παρούσης
 ἐξουσίας καλυθῆσεσθαι, διὰ τὰς χρεῖας καὶ τοὺς
 αἰεὶ περισταμένους ἀγῶνας τῷ βασιλεῖ καὶ κινδύ-
 νους. διὸ καὶ τὸ τελευταῖον ἐπιστολὴν πλάσας ὡς
 παρ' Ἀχαιοῦ διαπεσταλμένην, προσήνεγκε τῷ βα-
 σιλεῖ, διασαφῶσαν, ὅτι Πτολεμαῖος αὐτὸν παρα-
 καλεῖ πραγμάτων ἀντιποιήσεσθαι, καὶ φησὶ καὶ
 ναυσὶ καὶ χερήμασι χορηγήσεν πρὸς πάσας τὰς
 ἐπιβολὰς, εἰάν ἀναλάβῃ διάδημα, καὶ φανερὸς γέ-
 νηται

6. καλυθῆσεσθαι. Ant ἀπολυθῆσεσθαι ant πολυθῆσεσθαι legendam
 meminit Reiskius.

bellum illud fore. Ita, uni-
 verso confessui terrore inje-
 cto, bellum tunc adversus
 Molonem ducibus Xenoni &
 Theodoto Hemiolio geren-
 dum mandavit: Antiochum
 vero assidue stimulavit hor-
 tatusque est, ut ad repeten-
 dam Cælen Syriam animum
 converteret. Nimirum id
 Hermeas agebat, ut rex ado-
 lescentulus ab omni parte
 belli curis premeretur: qua
 sola ratione fieri posse arbi-
 trabatur, ut, novis subinde
 certaminibus ac periculis re-

gem circumstantibus, quom
 opera sua indigerent res,
 neque præteritorum malefi-
 ciorum pœnas lueret, neque
 ea dignitate quam obtinebat,
 exueretur. Itaque ad ex-
 tremum etiam fingit *episto-
 lam*, quasi ab Achæo misiam,
 eamque regi offert: qua si-
 gnificabat Achæus, *soliciti-
 tari se ab Ptolemæo, ut im-
 perium sibi vindicaret: pollice-
 ri Ptolemæum naves, pecu-
 niam, omnia incepto necessa-
 ria, si modo diadema assu-
 meret, & palam regnum sibi
 arro-*

νηται πᾶσιν ἀντιποιούμενος τῆς ἀρχῆς· ἦν τοῖς A.V. 532.
 πρᾶγμασιν ἔχεν αὐτὸν καὶ νῦν, τῆς δὲ ἐπιγραφῆς
 αὐτῷ φθονοῦντα, τὸν ὑπὸ τῆς τύχης δίδόμενον ἀπο-
 τρεῖβεσθαι στέφανον. Ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς, πιστεύ-
 σας τοῖς γραφομένοις, ἕτοιμος ἦν καὶ μετέωρος
 στρατεύειν ἐπὶ Κοίλην Συρίαν.

Ὅντος δὲ αὐτοῦ κατὰ τοὺς καιροὺς τούτους XLIII.
 περὶ Σελεύκεαν τὴν ἐπὶ τοῦ Ζεύγματος, παρῆν Antiochi
 Διόγνητος, ὁ ναύαρχος, ἐκ Καππαδοκίας τῆς περὶ nuptiis
 τὸν Εὐξενον, ἄγων Λαοδίκην τὴν Μιθριδάτου τοῦ cum Lao-
 βασιλέως θυγατέρα, παρθένον οὖσαν, γυναῖκα τῷ dice.
 βασιλεῖ κατανομασμένην. Ὁ δὲ Μιθριδάτης εὐ- Mithri-
 χετο μὲν ἀπόγονος εἶναι τῶν ἑπτὰ Περσῶν ἐνὸς, dates rex
 τῶν ἐπανελομένων τὸν μάγον· διατετηρήκει δὲ τὴν Ponti.
 δυναστείαν ἀπὸ προγόνων, τὴν ἐξ ἀρχῆς αὐτοῖς δια-
 δοθῆσαν ὑπὸ Δαρείου παρὰ τὸν Εὐξενον πάντων.
 3 Ἀντίοχος δὲ, προσδεξάμενος τὴν παρθένον μετὰ
 τῆς ἀρμοζούσης ἀπαντήσεως καὶ προστασίας, εὐ-
 θέως

XLIII. 2. εὐχετο. πύχετο Bar. Ibid. ἐπανελομένων. ἀνελομένων Bar.

arrogaret: quod quidem regnum re ipsa jam obtineat; quantumvis ipse, titulum sibi invidens, oblatam a fortuna coronam respuat. Istis literis rex fidem habens, prompto pronoque animo erat ad suscipiendam in Coelen Syriam expeditionem.

43. Inter hæc, dum Seleucia ad Zeugma agebat Antiochus, advenit Diognetus nauarchus e Cappadocia Euxinum attingente, Lao-

dicen Mithridatis regis filiam adducens, virginem matrimonio regis destinatam. Mithridates hic, genus suum referebat ad unum e septem illis Persis, qui magum occiderunt: tributumque jam olim majoribus suis a Dario dominatum ad Euxinum Pontum, perpetuo exinde conservaverat. Antiochus, quanto par erat comitatu obviam progrediente, virginem splendide excipit; nuptiasque

Ol. 139.2. Θέως ἐπετέλει τοὺς γάμους, μεγαλοπρεπῶς καὶ βασιλικῶς χρώμενος ταῖς παρασκευαῖς. μετὰ δὲ τὴν 4 συντέλειαν τῶν γάμων καταβαῖς εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, βασιλίσσαν ἀποδείξας τὴν Λαοδίκην, λοιπὸν ἐγγίγει-

Molo ter-το περὶ τὴν τοῦ πολέμου παρασκευήν. Κατὰ δὲ 5
ret duces
Antiochi. τοὺς καιροὺς τούτους Μόλων, ἐτοίμους παρσκευα-

κῶς πρὸς πᾶν τοὺς ἐκ τῆς ἰδίας σατραπείας ὄχλους, διὰ τε τὰς ἐλπίδας τὰς ἐκ τῶν ὠφελειῶν, καὶ τοὺς φόβους, οὓς ἐνεργάσατο τοῖς ἡγεμόσιν, ἀνατατικὰς καὶ ψευδεῖς εἰσφέρων ἐπιστολαῖς παρὰ τοῦ βασιλέως· ἐτοιμον δὲ συναγωνιστὴν ἔχων τὸν ἀδελφόν 6 Ἀλέξανδρον, ἡσφαλισμένους δὲ καὶ τὰ κατὰ τὰς παρακειμένας σατραπείας διὰ τῆς τῶν πρεσβύτων εὐνοίας καὶ δωροδοκίας· ἐξεστράτευσεν μετὰ μεγάλης δυνάμεως ἐπὶ τοὺς τοῦ βασιλέως στρατηγούς. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ξένωνα καὶ Θεόδοτον, κατα-7 πλαγύντες τὴν ἑφοδον, ἀνεχώρησαν εἰς τὰς πόλεις.

Potitur ὁ δὲ Μόλων, κύριος γενόμενος τῆς Ἀπολλωνιάτιδος 8
Apolloniaide. χώρας,

5. εἰσφέρων παρὰ τοῦ βασιλέως ἐπιστολάς. Aug. Reg. A.

ptiasque statim magnifice, regioque apparatu omnium rerum, celebrat. Peraftis nuptiarum sollemnibus rex Antiochiam venit e superioribus regionibus, ibique *Laodicen* salutari *reginam* jubet: totusque se deinde ad bellum comparat. Eodem vero tempore *Molo*, præparatis ad omnia animis populorum præfecturæ suæ, qua commodorum spe injecta, qua metu proceribus incusso, productis ad id ipsum falsis

epistolis regis minarum plenius: habens etiam promptum ad omnia coadjutorem fratrem *Alexandrum*: proviso denique, ne quid e proximis provinciis metuendum haberet, largitionibus conciliata sibi eorum, qui inter ceteros ibi eminebant, benevolentia: adversus regiones duces cum magno exercitu est profectus. *Xeno* & *Theodotus*, ejus adventu perturbati, intra urbes se recipiunt. *Molo*, *Apolloniaide* potitus, com-

χώρας, εὐπορεῖτο ταῖς χρηγίαις ὑπερβαλλόντως. A.V. 532.
 ἦν δὲ φοβερὸς μὲν καὶ πρὸ τοῦ διὰ τὸ μέγεθος τῆς
 δυναστείας.

Τὰ τε γὰρ ἱπποφόρβια πάντα τὰ βασιλικά XLIV.
 Μήδοις ἐγκεχεύριται· σίτου τε καὶ θρεμμάτων ^{Medie}
 ἀπλῆθες ἀναρίθμητον παρ' αὐτοῖς ἐστί. περί γε μὴν ^{descrip-}
 τῆς ὀχυρότητος καὶ τοῦ μεγέθους τῆς χώρας, οὐδ'
 3 ἀν εἰπεῖν δύναται ἄξιως οὐδεὶς. Ἡ γὰρ Μηδία καί-
 ται μὲν περὶ μέσην τὴν Ἀσίαν· διαφέρει δὲ καὶ κα-
 τὰ τὸ μέγεθος καὶ κατὰ τὴν εἰς ὕψος ἀνάτασιν
 πάντων τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπων, ὡς πρὸς μέ-
 4 ρος θεωρουμένη. καὶ μὴν ἐπίκειται τοῖς ἀλκιμωτά-
 τοις καὶ μεγίστοις ἔθνεσι. πρόκειται γὰρ αὐτῆς, ^{Fines}
 παρὰ μὲν τὴν ἑω καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς μέρη, τὰ ^{Medie.}
 κατὰ τὴν ἑρημον πεδία, τὴν μεταξὺ κειμένην τῆς
 5 Περσίδος καὶ τῆς Παρθασίας· ἐπίκειται δὲ καὶ κρα-
 τὲς

XLIV. 1. ἱπποφόρβια. ἱπποφορβία Vat. Flor. ἱπποφόρβια Aug.
 Reg. A. 3. Μηδία. Vulgo omnes Μήδωα, & sic deinceps. 4. πε-
 δία τὴν. πεδιάδα τὴν Vat. Vrb. πεδία διὰ τὴν Flor. Ibid. Παρ-
 θασίας. Παρσολας Bau. παρουσίας Vat. Flor. Vrb. Aug. Reg. A.
 Et in marg. Reg. A. scribitur ἵσως Παρθημῆς.

commeatibus omnis generis
 supra modum abundabat:
 etiam ante terribilis, propter
 dominatus quem obtinebat
 magnitudinem.

. 44. Etenim equorum ar-
 menta omnia regia in manu
 sunt Medorum. Præterea
 frumenti & pecoris infinita
 quædam apud illos est co-
 pia. De munitione vero na-
 turali & magnitudine regio-
 nis, quidquid dixerit aliquis,

minus erit. Sita est enim
 Media in Asiæ medietullio:
 &, cum aliis Asiæ provin-
 ciis collata, ceteras omnes
 & amplitudine spatii supe-
 rat, & soli altitudine. Im-
 minet autem fortissimis ma-
 ximisque populis. Præjacet
 namque illi, ab aurora &
 orientis partibus, planities
 ejus deserti, quod Persidi &
 Parrhasia est interjectum:
 imminet etiam Caspiis, quas
 vocant,

Ol. 139.2. τῇ τῶν καλουμένων Κασπίων πυλῶν· συνάπτεται δὲ
 Fines τοῖς Ταπύρων ὄρεσιν, ἀ δὴ τῆς Ὑγκανίας θαλάτ-
 Mediz. τῆς οὐ πολὺ διέστηκε. τοῖς δὲ πρὸς μεσημβρίαν κλί-
 μασι καὶ ἔκειται πρὸς τὴν Μεσοποταμίαν καὶ τὴν
 Ἀπολωνιάτιν χώραν· παράκειται δὲ τῇ Περσίδι,
 προβεβλημένη τὸ Ζάγρον ὄρος· ὃ τὴν μὲν ἀνάβασιν ἔ-
 χει πρὸς ἑκατὸν στάδια, διαφορὰς δὲ καὶ συγκλεί-
 σεις πλείους ἔχον ἐν αὐτῷ, διέζευκται κοιλάσι, κα-
 τὰ δὲ τινὰς τόπους αὐλῶσιν, οὓς κατοικοῦσι Κοσ-
 σαῖοι καὶ Κορβεῖται, καὶ Κάρχοι, καὶ πλείω γένη
 βαρβάρων ἕτερα, διαφέρειν δοκῶντα πρὸς τὰς πο-
 λεμικὰς χρεῖας. τοῖς δὲ πρὸς τὰς δύοσι μέρεσι
 κειμένοις, συνάπτεται τοῖς Σατραπείοις καλουμένοις·
 τούτοις δὲ συμβαίνει μὴ πολὺ διεσπᾶναι τῶν ἐθνῶν,
 τῶν ἐπὶ τὸν Εὐξείνιον καθεκόντων πόντον. τὰ δ' ὅτι
 ἐπὶ ταῖς ἄρκτοις αὐτῆς τετραμμένα μέρη, περιέ-
 χεται

7. Κορβεῖται. Ἀν Κορβεῖται? 8. τοῖς Σατραπείοις. τοῖς Ἀτρο-
 πατίοις vel Ἀτροπατηνοῖς expressit Gesaub. in vers. Latina. τοῖς
 Σασπείροις maluit Grenou. ταῖς Σατραπείαις suspicatus est Reisk.

vocat, *Pylis*, easque in po-
 testate habet: *Tapyrorum*
 quoque *montes*, qui non lon-
 ge absunt ab Hyrcano mari,
 contigit. Qua vergit in me-
 ridiem, ad Mesopotamiam
 & regionem *Apolloniaticam*
 pertinet: adsidet etiam Per-
 sidi, tegiturque ab ea parte
 monte *Zagro*; qui mons
 ascensum habet stadiorum
 ferme centum, ceterum, in
 multa diversa juga passim
 distinctus, rursusque alibi
 continuo jugo excurrrens,

partim cavis vallibus dirimi-
 tur, partim paullo apertio-
 res includit campos, quos
Cossæ colunt, & *Corbrenæ*,
 & *Carchi*, pluraque alia bar-
 barorum genera, ad bello-
 rum usus præcipue commen-
 data. Qua occasum respi-
 cit, populos tangit quos *Sa-
 trapios* [*Atropatios*? an *Sa-
 spiros*?] vocant; qui non
 longe distant ab illis popu-
 lis qui ad Pontum Euxinum
 pertingunt. Latus *Media*
 ad septemtriones conversum præ-

χεται μὲν Ἐλυμαίοις, καὶ τοῖς Ἀνιαράκαις, ἔτι δὲ ^{Fines} ^{Mediae} Ἀ.Ν. 532.
 10 Καδουσίοις καὶ Ματιανοῖς· ὑπέρεκταί δὲ τῶν συνα-
 πτόντων πρὸς τὴν Μαῶτιν τοῦ Πόντου μερῶν.
 11 αὐτὴ δὲ ἡ Μηδία διέζευκται πλείοσιν ὄρεσιν ἀπὸ τῆς
 ἡοῦς ἕως πρὸς τὰς δύσεις, ὧν μεταξὺ κεῖται πεδία
 πληθύνοντα πόλεσι καὶ κώμασι.

Κυριεύον δὲ ταύτης τῆς χώρας, βασιλικὴν ^{Molonis} ^{potentia} ^{formida-} ^{bilis.} XLV.
 ἐχούσης περίστασιν, καὶ πάλαι μὲν Φεβερές ἦν,
 ὡς πρότερον εἶπα, διὰ τὴν ὑπεροχὴν τῆς δυναστείας·
 2 τότε δὲ καὶ τῶν τοῦ βασιλέως στρατηγῶν δοκούν-
 των παρακεχωρηκέναι τῶν ὑπαίθρων αὐτῶ, καὶ τῶν
 ἰδίων δυνάμεων ἐπηρμένων ταῖς ὁρμαῖς, διὰ τὸ κατὰ
 λόγον σφίσι προχωρεῖν τὰς πρώτας ἐλπίδας, τε-
 λέως ἐδόκει Φεβερές εἶναι, καὶ ἀνυπόστατος πᾶσι
 3 τοῖς τὴν Ἀσίαν κατοικοῦσι. Διὸ τὸ μὲν πρῶτον ἐπε-
 βάλετο, διαβάς τὸν Τίγριν, πολιορκεῖν τὴν Σελεύ-
 κειαν.

11. αὐτὴ δὲ scribendum ἀπὸ, pro αὐτῇ δὲ, quod vulgo habent
 omnes. Ibid. τῆς ἡοῦς ἕως. Corrupte libri omnes τῆς νοῦσας,
 quod in τῆς ἰω mutavit Casaub. Ibid. πληθύνοντα. πληθύνοντα
 Aug. Reg. A.

XLV. 2. τοῖς τὴν Ἀσίαν. τοῖς κατὰ τὴν Ἀσίαν Bau.

prætexunt *Elymaei, Ania-
 racæ, Cadusii & Matiani*;
 habet autem subiectam illam
 Ponti partem, quæ *Μαοτι*
 cohaeret. Ipsa autem *Media*
 montibus multis, ab ortu ad
 occasum porrectis, dividi-
 tur; inter quos jacent cam-
 pi urbibus ac vicis referti.

45. Hac igitur regione,
 ad regnum in ea stabilien-
 dum adeo accommodata,
 quum potiretur *Molo*, jam
 antea formidabilis, uti dice-
 bamus, propter potentiam

Polybii Histor. T. II.

eminentiam: tunc, ubi re-
 gii duces etiam in testa
 compulsi cedere ipsi locis
 in aperto positis videbantur;
 quum e contrario copii ejus
 vehementer animi crevissent,
 propterea quod primæ illis
 spes ex animi sententia suc-
 cesserant; plane sic terribilis
 vulgo erat, ut passim omnes
 Asiæ populi vim ejus susti-
 neri a nemine posse crede-
 rent. Itaque principio *Se-
 leuciam* obsidere, *Tigri* tra-
 jecto, est conatus. Deinde,

U

quo

ΟΙ. 139. 2. καιαν. κωλυθείσης δὲ τῆς διαβάσεως ὑπὸ Ζεύξιδος, 4
 διὰ τὸ καταλαβέσθαι τὰ ποτάμια πλοῖα, τοῦτον
 Castra ad Ctesiphontem. τὸν τρόπον ἀναχωρήσας εἰς τὴν ἐν τῇ Κτησιφῶντι
 λεγομένη στρατοπεδείαν, παρεσκευάζε ταῖς δυνά-
 μεις τὰ πρὸς τὴν παραχωμασίαν. Ὁ δὲ βασις
 λεύς, ἀκούσας τὴν τε τοῦ Μόλωνος ἔφοδον, καὶ τὴν
 τῶν ἰδίων στρατηγῶν ἀναχώρησιν· αὐτὸς μὲν ἦν
 ἕτοιμος πάλιν ἐπὶ τὸν Μόλωνα στρατεῖεν, ἀπο-
 στας τῆς ἐπὶ τὸν Πτολεμαῖον ἐρμῆς, καὶ μὴ προέι-
 Xenactas. θαι τοὺς καιροὺς. Ἑρμείας δὲ, τηρῶν τὴν ἐξ ἀρ-6
 mittitur adv. Mo- χῆς πρόθεσιν, ἐπὶ μὲν τὸν Μόλωνα Ξενοίταν τὸν
 Ionem. Ἀχαιὸν ἐξέπεμψε στρατηγὸν αὐτοκράτορα μετὰ
 OL. 139. 3. δυνάμει· φήσας, δεῖν πρὸς μὲν τοὺς ἀποστάτας
 A. V. 533. στρατηγῶς πολεμεῖν, πρὸς δὲ τοὺς βασιλεῖς αὐτὸν
 ποιῆσθαι τὸν βασιλέα καὶ τὰς ἐπιβολὰς, καὶ τοὺς
 ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀγῶνας. αὐτὸς δὲ, διὰ τὴν ἡλικίαν
 ὑποχείριον ἔχων τὸν νεανίσκον, προῆγε, καὶ συνή-
 θριζε

4. Κτησιφ. λεγομένη. Sic correxi. Vulgo omnes λεγομένην.

quo minus copias transmit-
 teret, impeditus a Zeuxide,
 qui fluviatiles omnes naves
 occupaverat, in castra ad
 Ctesiphontem, quæ vocatur,
 concessit; ibique necessaria
 exercitui ad hibernandum
 comparavit. Rex, ut Molo-
 nem progredi in expeditione
 suscepta, suos vero pedem
 referre, cognovit; rursus in
 eo erat, ut, ommissa expedi-
 tio: e contra Ptolemæum,
 ipse adversus eum duceret,
 ne rei bene gerendæ tem-

pore amitteret. At Her-
 meas, propositi sui tenax,
 missis adversus Molonem Xe-
 nacta, genere Achæo, cui
 & exercitum & summum li-
 berumque imperium attri-
 buerat, dixit: *adversus re-
 belles quidem Antiocho per
 duces gerendum esse bellum:
 adversus reges vero, ipsi per
 se regi & consilia esse susci-
 pienda, & certamina incun-
 da, in quibus de summa re-
 rum agitur.* Iuvenem igitur
 in potestate habens pro-
 pter

θροῖζε τὰς δυνάμεις εἰς Ἀπάμειαν· ἐντεῦθεν δ' ^{A.V. 533.}
 βασιλεύσας, ἦκε πρὸς τὴν Λαοδίκειαν. ἀφ' ἧς ποιη- ^{Antio-}
 σάμενος τὴν ὁρμὴν ὁ βασιλεὺς μετὰ πάσης τῆς ^{chus}
 στρατιᾶς, καὶ διελθὼν τὴν ἔρημον, ἐνέβαλεν εἰς τὸν ^{Cæle-}
 ναυλῶνα τὸν προσαγορευόμενον Μαρσύαν· ὃς κῆται ^{Syriam}
 μὲν μεταξὺ τῆς κατὰ τὴν Λίβανον καὶ τὸν Ἀντιλί- ^{invadir.}
 βανον περὶφρείας, συνάγεται δ' εἰς στενὸν ὑπὸ τῶν
 10 πρὸς ἐρημίων ὁρῶν. συμβαίνει δὲ καὶ τοῦτον αὐτὸν
 τὸν τόπον, ἧ στενωτάτος ἐστὶ, διέσγεσθαι τενάγῃ ^{Calamus}
 καὶ λίμναις, ἐξ ὧν ὁ μυρεψικὸς κέρεται κάλαμος. ^{odoratus.}

Ἐπίκειται δὲ τοῖς στενοῖς, ἐκ μὲν θατέρου μέ- ^{XLVI.}
 ρους, Βρόχοι προσαγορευόμενόν τι χωρίον· ἐκ δὲ θα- ^{Gerra &}
 20 τέρου, Γέζρα· στενὴν ἀπολείποντα πάροδον. ποιη- ^{Brochos}
 σάμενος δὲ διὰ τοῦ πρὸς ἐρημίου τὴν περὶαν αὐλῶ- ^{castella}
 νος ἐπὶ πλείους ἡμέρας, καὶ προσαγαγόμενος τὰς ^{defendit}
 3 παρακειμένας πόλεις, παρῆν πρὸς τὰ Γέζρα. κα- ^{Theo-}
 ταλαβῶν δὲ τὸν Θεόδοτον τὸν Αἰτωλὸν προκαταλη- ^{dorus.}
 φέτα τὰ Γέζρα καὶ τοὺς Βρόχους, τὰ δὲ παρὰ τὴν
 U 2 λίμνην

2. Μαρσύαν. *Marisian Aug. Reg. A.* 10. στενωτάτος *Vat. Flor.*
Cæni στενωτάτος.

pter ætatem, pergīt ire, & *Apamea* copias cogit: in-
 deque *Laodiceam* castra mo-
 vet. Vnde profectus cum
 universo exercitu suo rex,
 desertum emensus, ad *Mar-*
syam nomine campum vel
 convallem venit; quæ *inter*
Libani & Antilibani radices
 sita in angustum spatium ab
 iisdem montibus cogitur:
 qua parte autem maximæ
 sunt angustię, paludes in-
 terjacent ac lacus, in qui-

bus *calamus odoratus* colli-
 gitur.

46. Faucibus illis hinc ca-
 stellum imminet *Brochi* di-
 ctum, inde *Gerra*; angusto
 ad iter relicto tramite. Per
 hanc convallem plures dies
 ducto agmine, & adjacenti-
 bus oppidis in potestatem
 redactis, *Gerra* demum per-
 venit. Vbi quum *Gerra* &
Brochos a *Theodoto* Aetolo
 occupata invenisset, fauces
 vero, quæ sunt ad lacum,
 fossis

ΟΙ. 139. 3. λίμνην στενά διωχυρωμένον τάφροις καὶ χαίραξι, καὶ διεληφότα φυλακαῖς εὐκαίροις, τὸ μὲν πρῶτον ἐπιβάλετο βιάζεσθαι· πλείω δὲ πάσχων ἢ ποιῶν 4 κακὰ, διὰ τὴν ὀχυρότητα τῶν τόπων, καὶ διὰ τὸ μένεν ἔτι τὸν Θεόδοτον ἀκέραιον, ἀπέστη τῆς ἐπι-
 Recedit βολῆς. Διὸ καὶ, τοιαύτης εὐσης τῆς περὶ τοὺς τό- 5
 Antio- πους δυσχρηστίας, προσπεσόντος αὐτῷ, Ξενοίταν
 chus. ἐπτακίναί τοις ὅλοις, καὶ τὸν Μόλωνα πάντων τῶν ἄνω τόπων ἐπικρατῆν, ἀφέντος τούτων, ὥρμησε

Xenatæ τοῖς οἰκείαις πράγμασι βοηθήσων. Ὅ γὰρ Ξενοίτας, 6
 expeditio
 adv. Mo- ο στρατηγὸς ἀποσταλεὶς αὐτοκράτωρ, καθάπερ
 lonem. ἐπάνω προῆπα, καὶ μείζονος ἐξουσίας ἢ κατὰ τὴν προσδοκίαν τυχὼν, ὑπεροπτικώτερον μὲν ἐχρῆτο τοῖς αὐτοῦ φίλοις, θρασύτερον δὲ ταῖς πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἐπιβολαῖς. Οὐ μὴν, ἀλλὰ καταζεύχας 7 εἰς τὴν Σελεύκειαν, καὶ μεταπεμφάμενος Διογένην τὸν τῆς Σουσιανῆς ἑπαρχον, καὶ Πυθιάδην τὸν τῆς Ἑρυ-
 XLVI. 3. διωχυρωμένον correat cum Reisk. Vulgo omnes διωχυρω-
 μένα.

fossis vallisque septas, dif-
 posita item præsidia oppor-
 tunis quibusque locis, vim
 facere principio instituit:
 sed, quia propter locorum
 munitissimam naturam, &
 propter integram adhuc tunc
 Theodoti fidem, plus ipse
 detrimenti accipiebat, quam
 hosti inferebat, incepto de-
 stitit. Quocirca tanta hac
 locorum difficultate oblata,
 ubi nuncius fuit allatus de
 internecina Xenatæ clade,
 & Molonis victoria, qui su-
 periores omnes præfecturas

sui jam plane juris fecerat;
 relicta expeditione quam in-
 choaverat, ad subveniendum
 rebus suis occurrit. Xenat-
 as enim, quem superius di-
 cebamus ad bellum geren-
 dum cum summo imperio
 fuisse missum, majorem di-
 gnitatem quam sperasset im-
 quam adeptus, amicos arro-
 ganter fastidire, hostes te-
 mere atque audacter aggre-
 di cœpit. Is quum Seleu-
 ciam castra movisset; Dio-
 gene accito, qui Sufianæ
 præerat, & Pythiada, qui
 Rubro

Ἐρυθρᾶς θαλάττης, ἐξῆγε τὰς δυνάμεις· καὶ, λα-Α. V. 133.
 βὼν πρέβλημα τὸν Τίγριν ποταμὸν, ἀντεστρατο-
 ἐπέδευσε τοῖς πολεμίοις. Πλειόνων δὲ διακολυμβάν-
 των πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τῆς τοῦ Μόλωνος στρατοπε-
 δείας, καὶ δηλούντων, ὥς, εἰάν διαβῇ τὸν ποταμὸν,
 ἅπαν ἀπονεύσει πρὸς αὐτὸν τὸ τοῦ Μόλωνος στρα-
 τόπεδον· τῷ μὲν γὰρ Μόλωνι φθονεῖν, τῷ δὲ βα-
 σιλεῖ τὸ πλῆθος εὐκυν ὑπάρχεν διαφερόντως·
 ἐπαρθεὶς τούτοις ὁ Ξενοίτας, ἐπεβάλετο διαβαίνειν
 τὸν Τίγριν. ὑποδείξας δὲ, διότι μέλλει ζευγνύειν τὸν ^{Tigrim}
 ποταμὸν κατὰ τινα νησίζοντα τόπον, τῶν μὲν πρὸς ^{trajicit} Xenaeas.
 τοῦτο τὸ μέρος ἐπιτηδείων οὐδὲν ἡτοίμαζε· διὸ καὶ
 συνέβη καταφρονῆσαι τοὺς περὶ τὸν Μόλωνα τῆς
 10 ὑποδεκνυμένης ἐπιβολῆς. τὰ δὲ πλοῖα συνήθροισε
 καὶ κατήγεζε, καὶ πολλὴν ἐπιμέλειαν ἐποιεῖτο περὶ
 11 τούτων. ἐπιλιέξας δ' ἐκ παντὸς τοῦ στρατεύματος
 τοὺς εὐρωστοτάτους ἰππεῖς καὶ πεζεὺς, ἐπὶ τῆς

U 3

παρεμ-

Rubro mari erat praefectus;
 copias eduxit: ac, Tigrim
 amnem pro munimento ha-
 bens, in conspectu hostium
 confedit. Erant multi qui
 flumen transnatantes e ca-
 stris Molonis ad Xenaeam
 veniebant, affirmantes, si
 copias amnem trajiceret, uni-
 versum Molonis exercitum ad
 partes ipsius esse inclinatu-
 rum: nam & Moloni pleros-
 que invidere, & multitudi-
 nem egregia cumprimis erga
 regem esse voluntate. Hac
 persuasione inflatus Xena-

tas, transire amnem statuit.
 Igitur quum speciem prae se
 tulisset, quasi loco quodam,
 ubi insulam format *Tigris*,
 jungere flumen vellet; ni-
 hil quidem eorum, quæ in
 eam rem desiderantur, prae-
 parabat: (ex quo factum,
 ut quod ostendebatur ince-
 ptum, *Molonem* nihil mora-
 retur:) verum navigia un-
 dique cogebat, instruebat-
 que, & in eo plurimum
 studii ponebat. Deinde ex
 universo exercitu fortissimos
 quosque equites peditesque
 legit,

Ol. 139.3. παρεμβολῆς ἀπολιπὼν Ζεῦξιν καὶ Πυθιάδην, παρήλαθε νυκτὸς ὡς ὀγδοήκοντα σταδία ὑποκάτω τῆς τοῦ Μέλωνος στρατοπεδείας· καὶ διακομίσας τοῖς¹² πλοίοις τὴν δύναμιν ἀσφαλῶς, νυκτὸς ἔτι κατεστρατοπέδευσε, λαβὼν εὐφυῆ τέπον, ᾧ συνέβαινε κατὰ μὲν τὸ πλεῖστον ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ περιχεῖσθαι, τὸ δὲ λοιπὸν ἔλεσιν ἡσφαλίσθαι καὶ τέλμασιν.

XLVII.
Transi-
tum im-
pedire
frustra
tentat
Molo.

Ὁ δὲ Μόλων συνεῖς τὸ γεγονός, ἐξαπέστειλε τοὺς ἱππεῖς, ὡς κωλύσων τοὺς ἐπιδιαβαίνοντας ῥαδίως, καὶ συντρίψων τοὺς ἤδη διαβεβηκότας. αἱ καὶ² συνεγλίσσαντες τοῖς περὶ τὸν Ξενοίταν, διὰ τὴν ἀγνοίαν τῶν τόπων οὐ προσεδέοντο τῶν πολεμίων· αὐτοὶ δ' ὑπ' αὐτῶν βαπτιζόμενοι, καὶ καταδύνοντες ἐν τοῖς τέλμασιν, ἄχρηστοι μὲν ἦσαν ἅπαντες, πολλοὶ

11. στάδια· stadiis Vat. Flor. 12. νυκτὸς ἔτι. Perpetam vulgo omnes νυκτὸς ἐπικατεστγαν.

XLVII. 1. ἐπιδιαβαίνοντας. Forf. ἔτι διαβαίνοντας. 2. ὑπ' αὐτῶν. ὡς αὐτῶν Flor. Ibid. ἐν τοῖς τέλμασιν. Abest ἐν α Βαν.

legit, ac relictis ad tuitionem castrorum *Zeuxide* & *Pythiada*, decem fere milia passuum infra Molonis castra silentio noctis progressus; postquam sine periculo navibus impositas copias trajecisset, nocte eadem, opportunum castris locum cepit, qui hostibus imminabat, ibique confedit; cinctus maximam partem a fluvio, in reliquo vero circuitu paludes & lacunas cœnoscas pro munimento habens.

47. *Molo*, re intellecta, equitatum in hostem mittit, qui partim transitu impediret eos qui priores sequerentur, partim jam transgressos consideret. Sed ad consiciendos ipsos hos equites, ubi *Xenata* appropinquarunt, nihil hostium manibus erat opus: quippe, propter locorum ignorantiam ipsi sese mergentes, & in palustres voragines præcipitantes, cum ad pugnam facti sunt omnes inutiles, tum

3 πολλοὶ δὲ καὶ διεφθάρησαν αὐτῶν. Ὁ δὲ Ξενοίτας, A.V. 533.
 πεπεισμένους, εἰὰν πλησιάσῃ, μεταβαλεῖσθαι τὰς
 τοῦ Μόλωνος πρὸς αὐτὸν δυνάμεις, προελθὼν παρὰ
 τὸν ποταμὸν, καὶ συνεγίστας, παρεστρατοπέδευσε
 4 τοῖς ὑπεναντίοις. Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τούτων ὁ Μό- E castris
 λων, εἴτε καὶ στρατηγήματος χάριν, εἴτε καὶ profugit
 διαπιστήσας ταῖς δυνάμεσι, μή τι συμβῇ τῶν ὑπὸ
 τοῦ Ξενοίτου προσδοκωμένων, ἀπολιπὼν ἐν τῷ χά-
 ρακι τὴν ἀποσκευὴν, ἀνέζευξε νυκτὸς, καὶ προῆγε,
 σύντονον ποιούμενος τὴν πορείαν ὡς ἐπὶ Μηδίας.
 5 Ὁ δὲ Ξενοίτας, ὑπολαβὼν πεφηνύμεναι τὸν Μόλωνα
 καταπεπληγμένον τὴν ἔφοδον αὐτοῦ, καὶ διαπι-
 στουῖντα ταῖς ἰδίαις αὐτοῦ δυνάμεσι, τὸ μὲν πρῶτον Castra
 ἐπιστρατοπεδεύσας κατελάβετο τὴν τῶν πολεμίων occupat
 παρεμβολήν, καὶ διεπεραίοντο πρὸς αὐτὸν τοὺς ἰδίους Xenatas.
 ἰππεῖς καὶ τὰς τούτων ἀποσκευὰς ἐκ τῆς Ζευξίδος
 6 παρεμβολῆς. μετὰ δὲ ταῦτα συναθροίσας παρε-
 κάλει τοὺς πολλοὺς, θάρσειν, καὶ καλὰς ἐλπίδας

U 4

ἔχεν

3. προελθὼν. Correcti vulgatum προελθὼν. 4. Ξενοίτου Vat.
 Flor. Ceteri Ξενοίτα. 5. πρὸς αὐτὸν. πρὸς αὐτὸν Aug. Reg. A.
 πρὸς αὐτὴν Cysaib. cum Reg. B.

tum etiam multi interierunt. Iam vero *Xenatas*, pro certo habens, si propius accederet, defecturus ad se Molonis copias, propter oram fluminis instituto itinere, hosti proximus metatur castra. Ibi tum *Molo*, sive ut imperatoria arte hostem falleret; sive militis sui fidem suspectans, illudque ipsum metuens, quod sperabat *Xenatas*; impedimenta omnia relinquens in castris, per noctis tenebras profectus, Mediam versus ire contendit. *Xenatas*, fugere Molonem ratus, cum sui adventus metu, tum propter suspiciones de proprii exercitus fide, castra primo hostium aggreditur occupatque; tum equites cum suis impedimentis e castris Zeuxidis transmitti ad se imperat. Deinde, concione advocata, *confidere* jubet multitudinem, *Et de summa re optime*

Ol. 139. 3. ἔχεν ὑπὲρ τῶν ἑλῶν, ὡς πεφευγότες τοῦ Μόλωνος. ταῦτα δ' εἰπὼν, ἐπιμελεῖσθαι παρήγγειλε καὶ Θερρα-7 πεύειν αὐτοὺς ἅπασιν, ὡς ἐκ ποδὸς ἀκολουθήσων πρῶτ' τοῖς ὑπεναντίοις.

XLVIII. Οἱ δὲ πολλοὶ, κατατεθαρσύνοντες, καὶ παντοδα-
πῆς ἐπειλημμένοι χρηργίας, ὥρμησαν πρὸς ἀπόλαυ-
σιν καὶ μέθην, καὶ τὴν ταῖς τριαύταις ἑρμαῖς παρε-
Subito ^{Subito} πομένην ἐραθυμίαν. Ὁ δὲ Μόλων διανύσας ἱκανόν ^{rediens} ^{Molo} ^{Xe-}τινα τόπον, καὶ δεσπονοποισάμενος, παρῆν ἐξ ὑπο-
nactam ^{opprimit,} στρεφῆς· καὶ καταλαβὼν ἐξήμιμένους καὶ μεθύον-
τας πάντας, προσέβαλε τῷ χάρακι τῶν πολεμίων
ὑπὸ τὴν ἑωθινήν. οἱ δὲ περὶ τὸν Ξενοῖταν, ἐκπλα-3
γίντες ἐπὶ τοῖς συμβαίνουσι διὰ τὸ παραδόξον, ἀδυ-
νατοῦντες δὲ τοὺς πολλοὺς ἐγείρειν διὰ τὴν κατέχου-
σαν αὐτοὺς μέθην, αὐτοὶ μὲν ἀλόγως ἐρμήσαντες
ejusque ^{exerci-} εἰς τοὺς πολεμίους διεφθάρησαν· τῶν δὲ κοιμωμένων ^{tum mi-}
oī ^{fera} μὲν πλείους ἐν αὐταῖς ταῖς στιβάσι κατεκόπη-
sancit. ^{clade} ^{afficit.} σαν, οἱ δὲ λοιποὶ ῥιπτοῦντες ἑαυτοὺς εἰς τὸν ποτα-
μόν, ἐπειρῶντο διαβαίνειν πρὸς τὴν ἀντίπερα στρα-

τοπε-

7. ἐπιμελεῖσθαι. ἐπιμελεῖσθαι Vat. Flor.

optime sperare: jam enim aufugisse Molonem. His di-
ctis, monet omnes, ut cor-
pora sedulo curent: e vesti-
gio namque se summo mane
hostes infecuturum.

48. *Xenatas* milites, fidu-
cia pleni & com meatibus
omne genus abundantes,
epulis vinoque indulgent,
& illi socordiae, quae talem
animorum habitum solet co-
mitari. At *Molo*, fatis ma-
gnum viae spatium emensus,

coenatusque, rursus itinere
converso advolat: hostesque
palatos atque ebrios nactus,
castra illorum prima luce in-
vadit. Xenatas, inopinati
casus novitate defixus, quum
milites crapulam edormien-
tes somno excitare non
posset, temere in hostem
irruens, perit. Cubantium
vero pars major in ipsis stra-
mentis obtruncatur: reliqui,
in flumen defilientes, traji-
cere ad posita ex adverbo
castra

τοπιδείαν· οὐ μὴν, ἀλλ' οἱ πλείους καὶ τούτων ἀπώλ-^{A.V. 533.}
 5 λυντο. καθόλου δὲ ποικίλη τις ἦν ἀκρίσια περὶ τὰ ^{Molo}
 στρατόπεδα καὶ κυδοιμός· πάντες γὰρ ἐκπλαγεῖς ^{exerci-}
 6 καὶ περιδεῖς ἦσαν. ἅμα δὲ καὶ τῆς ἀντίπερα παρεμ-^{tum Xe-}
 βολῆς ὑπὸ τὴν ὄψιν οὐσης ἐν πάνυ βραχεῖ διαστή-^{ruis mi-}
 ματι, τῆς μὲν τοῦ ποταμοῦ βίας καὶ δυσχερησίας ^{fera clade}
 ἐξελανθάνοντο διὰ τὴν ἐπιθυμίαν τὴν πρὸς τὸ σώ-^{afflic.}
 7 ζεσθαι. κατὰ δὲ τὴν παράστασιν καὶ τὴν ὁρμὴν τὴν
 πρὸς σωτηρίαν, ἐρρίπτουν ἑαυτοὺς εἰς τὸν ποταμόν,
 ἐνέισαν δὲ καὶ τὰ ὑποζύγια σὺν ταῖς ἀποσκευαῖς·
 8 ὡς τοῦ ποταμοῦ κατὰ τινα πρόνοιαν αὐτοῖς συνερ-
 γήσοντος, καὶ διακομιούντος ἀσφαλῶς πρὸς τὴν ἀν-
 9 τίπερα κειμένην στρατοπεδείαν. Ἐξ ἃν συνέβαινε,
 τραγικὴν καὶ παρηλαγμένην φαίνεσθαι τοῦ θέρμα-
 τος τὴν φαντασίαν· ὡς ἂν ὁμοῦ τοῖς νηχομένοις φε-
 ρομένων ἵππων, ὑποζυγίων, ὅπλων, νεκρῶν, ἀπο-
 10 σκευῆς παντοδαπῆς. Μόλων δὲ, καὶ κυριεύσας τῆς

U 5

τοῦ

XLVIII. 7. πρὸς σωτηρίαν. πρὸς τὴν σωτηρίαν Flor. Aug. Reg. A.

castra contendebant; at ho-
 rum quoque pauci pestem
 effugerunt. Varium enim-
 vero multiplicemque cerne-
 res per universum exerci-
 tum errorem, trepidationem
 ac tumultum: omnes enim
 miraculo attoniti perterriti-
 que erant. Simul, quia ob
 oculos alterius ripæ castra
 habebant, modico admodum
 intervallo distantia, amnis
 violentiam & difficultatem
 ac periculum obliviscebantur:
 tanta erat evadendi cupi-
 ditas. Ea porro alienatio

mentis, & is impetus erat
 ad quaerendam salutem, ut
 & se ipsos in amnem præ-
 cipites darent, & jumenta
 etiam cum sarcinis eodem
 immitterent: non secus ac
 si providentia quadam flu-
 vius ipsos foret adjuturus,
 & sine periculo ad castra
 ulteriora transportaturus.
 Itaque miserabilis omnino
 & insolens facies tunc amnis
 erat: cum una inter nantes
 fluitarent equi, jumenta, ar-
 ma, cadavera, & omnis ge-
 neris supellex. *Molo*, Xe-
 naetæ

Ol. 139. 3. τοῦ Ξενοῖτου παρεμβολῆς, καὶ μετὰ ταῦτα διαβάς.
 Seleu- τὸν ποταμὸν ἀσφαλῶς, ἅτε μηδενὸς κωλύοντος, διὰ
 cium ad τὸ Φυγαῖν τὴν ἑφόδον αὐτοῦ καὶ τοὺς περὶ τὸν Ζεῦ-
 Tigrim caput ξιν, ἐγκρατὴς γίγνεται καὶ τῆς τούτων στρατοπε-
 Molo. δείας. Συντελεσάμενος δὲ τὰ προσηρημένα, παρῆνι
 μετὰ τοῦ στρατοπέδου πρὸς τὴν Σελεύκειαν. παρὰ-12
 λαβὼν δὲ καὶ ταύτην ἐξ ἑφόδου διὰ τὸ πεφευγέσθαι
 τοὺς περὶ τὸν Ζεῦξιν, ἅμα δὲ τούτοις τὸν Διομέδον-
 τα τὸν ἐπιστάτην τῆς Σελεύκειας· λοιπὸν ἤδη προά-
 γων ἀκονιτὶ κατεστρέφετο τὰς ἄνω σατραπείας.
 Sufa. Γενόμενος δὲ κύριος τῆς τε Βαβυλωνίας, καὶ τῆς-13
 περὶ τὴν Ἐρύθραν θάλατταν, ἦκε πρὸς Σοῦσα.
 τὴν μὲν οὖν πόλιν ἐξ ἑφόδου καὶ ταύτην κατέσχε· 14
 τῇ δ' ἄκρα προσβολὰς ποιοῦμενος, οὐδὲν ἦνυε, τῷ
 φθᾶσαι Διογένην τὸν στρατηγὸν εἰς αὐτὴν παρεισπε-
 σόντα. διὸ καὶ ταύτης μὲν τῆς ἐπιβολῆς ἀπέστη· 15
 καταλιπὼν δὲ τοὺς πολιορκήσαντας, κατὰ τὸ συνε-
 χές

13. Σοῦσα. Σούσαν Flor. Reg. B. 15. κατὰ τὸ συνεχὲς ἀνέειπε.
 Sic ex conject. dedi, veterum librorum vestigia secutus. Vulgo κατ'
 αὐτὸ συνέειπε. Post πολιορκήσαντας addant αὐτὴν edd. ex Bau.

noctæ castris potitus, ac
 deinde fluvio impune traje-
 cto: (quippe erat nemo qui
 vetaret; nam *Zeuxis*, ut
 ingruenti hosti anteverteret,
 in fugam sese conjecerat:)
 etiam altera castra occupat.
 Quibus rebus confectis, *Se-
 leuciam* cum exercitu cele-
 riter advenit. Hac quoque
 impetu primo capta, quo-
 niam *Zeuxis* aufugerat, &
 una cum illo *Diomedon*
Seleuciae ipsius praefectus;
 de cetero jam progrediens,
 nullo sive labore sive peri-
 culo superiores provincias
 in potestatem redegit. Sub-
 acta autem *Babyloniae* prae-
 sectura, & item ea quae est
 ad mare Rubrum, *Susa* con-
 tendit. Et urbem quidem
 hanc pariter e vestigio ce-
 pit: arcem vero adortus, fru-
 stra fuit; praeverterat enim
 ipsum dux *Diogenes*, & in
 eam se conjecerat. Quam-
 obrem hoc incepto abstinens,
 relictis qui arcem obsidione
 premerent, ipse protinus ca-
 stra

χὲς ἀνέβουξε, καὶ κατῆρε μετὰ τῆς δυνάμεως πα- A.V. 533.

16 λην εἰς Σελεύκειαν, τὴν ἐπὶ τῷ Τίγριδι. Πολλὴν δὲ
ποιησάμενος τὴν ἐπιμέλειαν ἐνταῦθα τοῦ στρατο-
πίδου, καὶ παρακαλέσας τὸ πλῆθος, ὤρμησε πρὸς
τάς ἐξῆς πράξεις· καὶ τὴν μὲν Παραποταμίαν μέ-
χρι πόλεως Εὐρώπου κατέσχε, τὴν δὲ Μεσοποτα-
μίαν ἕως Δούρων. Ἀντίοχος δὲ, τούτων αὐτῷ προσ-
πεσόντων, ὡς ἐπάνω προεῖπον, ἀπαγνούς τὰς κατὰ
Κοίλην Συρίαν ἐλπίδας, ὤρμησε πρὸς ταύτας τὰς
ἐπιβολάς.

Ἐν ᾧ καιρῷ πάλιν ἀθροισθέντες τοῦ συνεδρίου, XLIX.
καὶ κελεύσαντες λέγειν τοῦ βασιλέως ὑπὲρ τοῦ πῶς Antio-
δεῖ χρῆσθαι ταῖς ἐπὶ τὸν Μόλωνα παρασκευαῖς, αὐ-
θις τοῦ Ἐπιγένους καταρξαμένου, καὶ λέγοντος περὶ
αὐτῶν ἐνεστῶτων· ὡς εἶδε μὲν πάλαι μὴ μέλλειν κατὰ
τὴν αὐτοῦ συμβουλίαν, πρὸ τοῦ τηλικαῦτα προτε-
ρήματα λαβεῖν τοὺς ἐχθρούς· οὐ μὲν, ἀλλὰ καὶ
νῦν

15. ἐπὶ τῷ Τίγγ. ἐπὶ Τίγγ. Bau. 16. πολλὴν τὴν ἐπιμέλ.
Abest τὴν a Vat. Flor. Aug. Reg. A.

stra inde movet, ac *Selen-
ciam ad Tigrim* repetit.
Ibi summa cura refocillato
milite, multitudinem adhort-
tatus, ad reliqua sua confi-
lia exsequenda perrexit. Et
Parapotamiam quidem us-
que ad *Europum* urbem oc-
cupat; *Mesopotamiam* vero;
usque ad *Dura*. Quibus de
rebus postquam certior fa-
ctus est *Antiochus*, sicut an-
tea dicebamus, spei de Caele-
Syria conceptæ renunci-
ans,

ad bellum hoc omnem con-
vertit impetum.

49. Eo tempore convo-
cato iterum concilio, quum
dicere quemque Rex iussisset,
qua ratione bellum adversus
Molonem esset apparandum;
rursus sermonem ea de re
auspicatus *Epigenes*, ait:
*oportuisse quidem jam ante,
nos consilio quod ipse dede-
rat, non cunctari, priusquam
tantum incrementi res ho-
stium cepissent; hortari ta-*
men

Ol. 139. 3. νῦν ἔτι, φάσκοντες, δεῖν ἔχειν τῶν πραγμάτων·

Hermex ^{convicia} πάλιν Ἑρμείας ἀκρίτως καὶ προπετῶς ἐξεργιζοίς, 3
in Epige- ἤρξατο λοιδορεῖν τὸν εἰρημένον. αἶμα δὲ φορτικῶς 4
nem. μὲν αὐτὸν ἐγκωμιάζων, ἀστόχους δὲ καὶ ψευδοὺς

ποιούμενος κατηγορίας Ἐπigenους, μαρτυρούμενος δὲ
τὸν βασιλέα, μὴ παριδεῖν οὕτως ἀλόγως, μηδ' ἀπο-
στῆναι τῶν περὶ Καίλης Συρίας ἐλπίδων· προσέκοπτες
μὲν τοῖς πολεοῖς, ἐλύπει δὲ καὶ τὸν Ἀντίοχον, μό-
λις δὲ κατέπαυσε τὴν ἀψιμαχίαν, πολλὴν ποιησα-
μένου τοῦ βασιλέως σπουδὴν εἰς τὸ διαλύειν αὐτούς.

Decerni- Δόξαντος δὲ τοῖς πολεοῖς Ἐπigenους ἀναγκαίωτερας 6
tur expe- καὶ συμφωρότερα λέγειν, ἐκυρώθη τὸ διαβούλιον,
ditio re- στρατεύειν ἐπὶ τὸν Μόλωνα, καὶ τούτων ἔχειν τῶν
gis adv. πράξεων. ταχὺ δὲ συνυποκριθεὶς καὶ μεταπεσών 7
Molo- Ἑρμείας, καὶ φήσας, δεῖν ἅπαντας τὸ κριθεῖν ἀπρο-
nem. φασί-

XLIX. 6. συμφωρότερα. συμφερότερα edit. Harv. ὅδε ex Aug.

men etiam nunc, ut in ejus belli curam rex incumberet. Quæ simulac ille profatus est, rursus Hermias inconsiderate, præcipiti ira elatus, in Epigenem convicia jacerre incipit; simul, suas ipsius laudes odiose prædicare; illum vero parum probabilibus ac falsis accusationibus onerare; tum regem contestans obsecrare, ne tam imprudenter Cælen Syriam insuper haberet, aut spem ejus recipiendam abjiceret. Quibus sermonibus & ceteros offendit, & ipsi quoque Antiocho sicut molestus: quo

summa vi connitente ut hos inter se conciliaret, vix tandem jurgandi finem Hermias fecit. Probata plurimorum consensu Epigenis sententia, ut magis necessaria & utiliora suadentis, decretum est, bellum contra Molonem gerendum esse, ejusque negotii curam ante omnia esse habendam. Ibi tum Hermias totum sese ad sententiam aliorum componere, fierique repente alias: & quum diceret, oportere, ut quod semel statutum sit, omnibus amputatis excusationibus cuncti exsequantur; ad

Φασίστως πειῖν, ἔτοιμος ἦν καὶ πολὺς πρὸς ταῖς A.V. 533. παρασκευαῖς.

Ἀθροισθῶν δὲ τῶν δυνάμεων εἰς Ἀπάμειαν, L. καὶ τινος ἐγλενομένης στάσεως τοῖς πολλοῖς ὑπὲρ τῶν Dolo προσοφειλομένων ὀψωνίων· λαβὼν ἐπτοημένον τὸν amanda- tur Epi- genes. βασιλίᾳ, καὶ δεδιότα τὸ γεγενὸς κίνημα διὰ τὸν καιρὸν, ἐπηγείλατο διαλύσεν πᾶσι τὰς σιταρχίας, εἰάν αὐτῷ συγχωρήσῃ, μὴ στρατεύειν μετ' αὐτῶν 3 τὸν Ἐπιγένην. οὐ γὰρ εἶόν τ' εἶναι τῶν κατὰ λόγον οὐδὲν πρᾶττεσθαι κατὰ τὴν στρατείαν, τηλικαύτης 4 ἐν αὐτοῖς ὀργῆς καὶ στάσεως ἐγγενημένης. Ὁ δὲ βασιλεὺς δυσχερῶς μὲν ἤκουσε, καὶ περὶ παντός ἐποιεῖτο σπουδαίων, διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῶν πολε- 5 μικῶν, συστρατεύειν αὐτῷ τὸν Ἐπιγένην· περιεχό- μενος δὲ καὶ προκατελημμένος οἰκονομίαις καὶ φυ- λακαῖς καὶ θεραπείαις ὑπὸ τῆς Ἑρμείου κακοηθείας, οὐκ

L. 2. διαλύσεν. λύσεν Bav. διαλύει Aug. 5. Pro Therapias dat χρηματίας Vet. ὁ χρηματίας Flor.

ad bellum apparandum alacrem se præbebat, multusque in eo erat.

50. Copiis *Apameæ* congregatis, exorto inter militem turbam seditionis aliqujus principio, propter reliqua stipendiorum non depensa: *Hermæas* regem nactus, eo motu, qui tempore adeo alieno erat excitatus, confternatum metuque percussus; recepit ei, quidquid de stipendiis militi deberetur, id omne se exsoluturum, si modo concederet sibi *Rex*, ne

huic expeditioni interesset *Epigenes*: nihil enim administrari posse recte & uti par est in exercitu, postquam tanta ira ipsos atque discordia incessisset. Rex invitus ille quidem hæc audivit, qui magni æstimabat comitem se habere in hac expeditione *Epigenem*, virum propter rei bellicæ peritiam sibi carum: verum ille, malis artibus circumventus *Hermææ*, qui suppeditando pecunias, circumsedendo, officiis prosequendo, prorsus obstrictum sibi eum habebat, sui

Ol. 139.3. οὐκ ἦν αὐτοῦ κύριος. διὸ καὶ ταῖς παροῦσιν ἔκων, συνεχώρησε ταῖς ἀξιομένοις. Τοῦ δ' Ἐπιγένο⁶ς κατὰ τὸ πρεσταχθὲν ἀναχωρήσαντος εἰς Ἀπάμειαν, οἱ μὲν ἐν τῷ συνεδρίῳ κατεπλάγησαν διὰ τὸν φόβον· αἱ δὲ δυνάμεις, τυχεῦσαι τῶν ἀξιομένων, ⁷ ἐκ μεταβολῆς εὐνοικῶς διέκεντο πρὸς τὸν αἴτιον τῆς τῶν ἐφωτίων διεφθάρσεως, πλὴν τῶν Κυρήστῶν.

Cyrrhe- οὔτοι δ' ἐστασίασαν, καί, σχεδὸν εἰς ἑξακισχιλίους ⁸ starum
seditio. ὄντες τὸν ἀριθμὸν, ἀπέστησαν, καὶ πᾶσας δὴ τινὰς ἀήδίας ἐπὶ χρόνον ἰκανὸν παρέσχον· τέλος δὲ μάχῃ κρατηθέντες ὑπὸ τινος τῶν τοῦ βασιλέως στρατηγῶν, οἱ μὲν πλεῖστοι διεφθάρησαν, οἱ δὲ περιλειφθέντες παρέδωκαν ἑαυτοὺς εἰς τὴν τοῦ βασιλέως πίστιν. Ὁ δ' Ἑρμείας τοὺς μὲν φίλους τοῦ βασι⁹λέως διὰ τὸν φόβον, ταῖς δὲ δυνάμεισι διὰ τὴν εὐχρηστίαν

6. εἰς Ἀπάμειαν ex Reg. B. recepit Casaub. *Veteres libri omnes eis imātion, quod ex eis χειρὸς μόνον videtur detentum.* Ibid. οἱ μὲν οὖν ἐν τῷ Flor. Ibid. διὰ τὸν φόβον. *Præpositionem ex causâ, adjecit Casaubonus. Eam ignorant misti omnes: recte, iudice Reiskio, hæc sententia: tum maxime tumultum (militum) metuebant.*
9. φίλους τοῦ βασιλέως. *Duo posteriora verba absunt a Vat. Flor. & ab Aug. ex pr. scriptura.* Ibid. εὐχρηστίας. *εὐχαριστιῶν Reg.*

sui juris non erat. Itaque præfenti concedens necessitati, hujus petitioni adnuit. Et Epigenes quidem, ut jussus est, Apameam [hiematum] abiit. At qui regis concilium participabant, stupere omnes & pavere. Exercitus e contrario, postulata sua consecutus, mutatis animis, studium ac favorem in perfoluti stipendii auctorem inclinat. Soli Cyrrhe-

stæ idem ceteris non fecerunt: sed, facta seditione, numero ad sex millia, descenderunt, & multas per satis longum tempus molestias regi exhibuerunt: donec victi tandem ab aliquo, e regibus ducibus, plerique perierunt; qui superfuerunt cladi, in fidem regis sese permiserunt. *Hermeas*, postquam amicos quidem regis, terrendo, milites vero, com-

moda

- στίαν ὕφ' ἑαυτὸν πεποιημένος, ἀναζεύξας προῆγε A.V. 533.
 10 μετὰ τοῦ βασιλέως. Περὶ δὲ τὸν Ἐπιγένην πρᾶξιν Novo do-
lo Her-
mea oc-
ciditur
Epige-
nes.
 11 Φύλακα τῆς Ἀπαμείας Ἀλεξίν. Γράψας γὰρ ὡς
 παρὰ Μόλωνος ἀπεσταλμένην ἐπιστολὴν πρὸς τὸν
 Ἐπιγένην, πέθει τινὰ τῶν ἐκείνου παιδῶν, ἐλπίσι
 μεγάλας ψυχαγωγήσας, εἰσενέγκαντα πρὸς τὸν
 Ἐπιγένην, καταμίξαι τὴν ἐπιστολὴν τοῖς ἐκείνου
 12 γράμμασιν. οὗ γενομένου, παρὴν εὐθέως Ἀλεξίς,
 καὶ διηρώτα τὸν Ἐπιγένην, μή τινας ἐπιστολάς κε-
 13 κόμισται παρὰ τοῦ Μόλωνος. τοῦ δὲ ἀπειπαμένου,
 πικρῶς ἰρευνᾶν ἦται. ταχὺ δὲ παρελθὼν εὔρε
 τὴν ἐπιστολὴν. ἣ χρησάμενος ἀφορμῇ, παραχρῆμα
 14 τὸν Ἐπιγένην ἀπέκτεινεν. οὗ συμβάντες, ὁ μὲν βα-
 σιλεὺς ἐπέειθε δικαίως ἀπολωλέναι τὸν Ἐπιγένην.

οἱ

Reg. B. Ibid. πεποιημένος Vat. Flor. ποιηόμενος add. cum cet-
 tis. 11. Γράψας γὰρ. Cuius γὰρ Vat. & Flor. 13. ἀπαπα-
 μένου. ἀπειπομένου Vat. Ibid. πικρῶς vulgo cum preced. verbo
 ἀπειπ. iungunt.

moda eorum procurando, fecisset sibi obnoxios; signis morbis, una cum Antiocho pergit ire. Adversus Epigenem vero porro dolum huiusmodi est commentus, opera usus Alexidis, qui Apameæ custos erat arcis. Hic quum epistolam scripsisset, tamquam a Molone ad Epigenem missam, corrupto quodam illius puero, ingentium bonorum pollicitatione, persuadet ei, ut acceptam epistolam in domum Epigenis inferret, ac cete-

ris illius chartis immisceret. Quod ut factum, adest ex templo Alexis: qui Epigenem interrogat, num literarum aliquid a Molone acceperit? Quod quum ille negaret; acerbis verbis Alexis, ut inquirendi copia sibi detur, postulat: ingressusque, mox invenit epistolam. Eo igitur prætextu usus, Epigenem sine mora occidit. Quo scelere admissio, regi quidem persuadetur, ex iusta causa fuisse interemtum Epigenem: at procures ejus aulæ,

Ol. 139. 3. οἱ δὲ περὶ τὴν αὐλὴν ὑπώπτευσον μὲν τὸ γεγονός, ἦγον δὲ τὴν ἡσυχίαν διὰ τὸν φόβον.

LI. Ἀντίοχος δὲ, παραγενόμενος ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, καὶ προσαναλαβὼν τὴν δύναμιν, αὐτοῖς ἐξώρμα· Mygdonia hic mat Antiochus. καὶ διανύσας εἰς Ἀντιόχειαν τὴν ἐν Μυγδονίᾳ περὶ τρεπὰς χειμερινὰς, ἐπέμεινε, θέλων ἀποδείξασθαι τὴν ἐπιφροσὴν καὶ τὴν αἰκμὴν τοῦ χειμῶνος. μέινας δὲ περὶ τετραράκοντα ἡμέρας, προῆγεν εἰς Λίβαν. Liban venit. Ol. 139. 4. Ἀποδοθέντες δ' ἐκέισε διαβουλίῳ, ποῖα δὲ προά· A. V. 534. γεν ἐδῶ ἐπὶ τὸν Μόλωνα, καὶ πῶς καὶ πόθεν κε· χρηθῆναι ταῖς εἰς τὰς πορείας χρηγίαις· (ἐτύγχανε γάρ ὁ Μόλων ἐν τοῖς περὶ Βαβυλῶνα τόποις

Hermes junta Tigrim cen- set per- gendum. ὑπάρχων) Ἑρμείᾳ μὲν ἐδόκει, παρὰ τὸν Τύγριν ποιῆσθαι τὴν πορείαν, προβαλλομένους τοῦτόν τε καὶ τὸν Λύκον ποταμὸν καὶ τὸν Κάπρον. Ζεῦξις δὲ, λαμβάνων πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἀπάλειαν τὴν τοῦ Ἐπιγένους, τὰ μὲν ἡγωνία λέγεν τὸ φαινόμενον,

LI. 1. ἐπίμεινε. ἐπίμεινε Flor. 2. Λίβαν. Λίββαν Vat. Flor. Χίβαν suspicatus est Reisk.

aulæ, etsi metu se continuerunt ne quid moverent, rem tamen suspectam habebant.

51. Antiochus ut ad Euphratem ventum, assumtis viribus quæ ibi erant, ulterius statim progreditur. Quumque Antiochiam in Mygdonia circa brumam pervenisset; donec defæviret quæ tum ingruerat hiems, ibi substitit: indeque profectus quadragesimo post die, Liban venit. Eo loci rege suos consulente, qua via ad-

versus Molonem esset pergendum, & quomodo. & unde agmini possent necessaria subministrari: erat enim Molo in tractibus Babyloniz vicinis; censebat Hermes, secundum Tigrim esse progrediendum, ita ut pro munimento exercitui essent tum hic, tum alii duo amnes, Lycus & Capros. At Zeuxis, etsi, quo minus libere suam proferret sententiam, tristissimo Epigenis exitu, quem ob oculos sibi ponebat, terre-

batur;

νον, τὰ δὲ, προδήλου τῆς ἀγνοίας οὗσης τῆς κατὰ A.V. 534.
 τὸν Ἑρμεῖαν, μόλις ἐθάμβητε συμβουλευέν, ὅτι δια- ^{Tigrim}
 βατέον εἴη τὸν Τίγριν· ἀπολογιζόμενος τὴν τε λοι- ^{trajicere}
 πὴν δυσχέρεαν τῆς παρὰ τὸν ποταμὸν πορείας, ^{suadet}
 καὶ διότι δύοι, διανύσαντας ἱκανοὺς τόπους, μετὰ ^{Zeuxis.}
 ταῦτα διελθόντας ὁδὸν ἔρημον ἡμερῶν ἕξ, παραγε-
 νέσθαι πρὸς τὴν Βασιλικὴν Διώρυχα καλουμένην·
 τῆς προκαταληφθείσης ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἀδύνατον
 μὲν γενέσθαι τὴν διάβασιν αὐτῆς, ἐπισφαλῇ δὲ προ-
 φανῶς τὴν διὰ τῆς ἐρήμου πάλιν ἀποχώρησιν, καὶ
 μάλιστα διὰ τὴν ἐσομένην ἔνδεαν τῶν ἐπιτηδεύων.
 οὐκ δὲ τοῦ διαβῆναι τὸν Τίγριν, προδήλον μὲν ἀπε-
 δέκνυε τὴν μετάνοιαν καὶ πρόσκλινιν τῷ βασιλεῖ,
 τῶν κατὰ τὴν Ἀπολλωνιάτιν χώραν ἔχλων, διὰ τὸ
 καὶ νῦν αὐτοὺς μὴ κατὰ προαίρεσιν, ἀνάγκη δὲ καὶ
 ὁφείβω ποιεῖν Μόλωνι τὸ προσταττόμενον· προδήλον
 δὲ

7. γενέσθαι. γενήσεσθαι malim. 8. πρόσκλινιν. πρόσκλησιν edd. ex Bau.

batur; tamen, quoniam cum manifesto errore erat conjunctum quod dabatur ab Hermea consilium, ægre tandem pro sententia dicere est ausus, Tigrim omnino esse trajiciendum. Simul tum difficultates alias exponit, quas experturi essent, si propter flumen iter instituerent; tum hanc in primis commemorat, quod oporteret eos, post confectum viæ spatium satis magnum, post habitum deinceps iter dierum sex per terram desertam, ad Regiam Fossam, quæ dicitur, pervē-

Polybii Histor. T. II.

nire: quam, si hostes præoccupassent, nulla ratione trajicere essent valituri: atque ita retrogrediendum tunc fore per deserta loca, quod sine manifesto periculo fieri non posset, quum præsertim penuria rerum omnium forent laboraturi. Contra, si Tigrim trajicerent, nequaquam dubitandum esse assererat, quin Apolloniatis regionis incolæ, pœnitentia ducti, ad Regem sint inclinaturi; qui nunc quoque non voluntate, sed necessitate ac metu, Molo- ni sint dicto audientes: neque porro

X

porro

Ol. 139.4. δὲ τὴν θαψίλειαν τῶν ἐπιτηδεύων τοῖς στρατοπέδοις, ^{Tigrim} διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας. τὸ δὲ μέγιστον, ἀπὲ- ^{trajicien-} ^{dum sua-} ^{det Zsu-} ^{xia.} φαινε διακλεισθόμενον τὸν Μόλωνα τῆς εἰς τὴν Μηδίαν ἐπανόδου, καὶ τῆς ἐξ ἐκείνων τῶν τόπων ἐπαρκείας· ἐξ ὧν ἀναγκαζήσεσθαι διακινδυνεύειν αὐτόν, ἢ, μὴ θέλοντος τοῦτο ποιεῖν ἐκείνου, μεταβαλίσθαι τὰς δυνάμεις ταχέως πρὸς τὰς τοῦ βασιλέως ἐλπίδας.

LII.
Trajeto
Tigri,
Apolloniam ve-
nit Antiochus.

Κριθείσης δὲ τῆς τοῦ Ζευξίδου γνώμης, παραυτίκα διελόντες τὰς δυνάμεις εἰς τρία μέρη, κατὰ τριτλοῦς τόπους τοῦ ποταμοῦ διεπεραίουν τὸ πλῆθος καὶ τὰς ἀποσκευάς. μετὰ δὲ ταῦτα ποιησά-
μενοι τὴν πορείαν ὡς ἐπὶ Δούρων, ταύτης μὲν τῆς πόλεως ἔλυσαν ἐξ ἐφόδου τὴν πολιτοκίαν· ἐτύγχανε γὰρ ὑπὸ τινος τῶν τοῦ Μόλωνος ἡγεμόνων πολιτοκουμένη. χρησάμενοι δὲ κατὰ τὸ συνεχὲς ἐντεῦθεν τὰς ἀναζυγαῖς, ἐγδοαῖοι τὸ καλούμενον Ὀρεκὸν ὑπερ-

9. Verba τοῖς στρατοπέδοις obfunt a Βαν. II. μεταβαλίσθαι. μεταβάλλεισθαι Aug. Reg. A. Redius facit μεταβαλλίσθαι.

LII. 1. τὰς δυνάμεις. τὴν δύναμιν Vat. Flor. Aug. Reg. A. 3. Ὀρεκόν. Ὀρεκόν Reg. B.

porro ambigendum esse, quin omni genere commeatuum exercitus esset abundaturus, propter soli ubertatem. Postremo, (id quod ipse omnium esse maximum contendebat) Molonem ea ratione reditu in Mediam, & commeatibus ex illis regionibus, iri interclusum; atque ita ad decernendum praelio coactum iri; aut, si pugnam detrectaret, sine mora copias ejus universas, mutatis ani-

mis, ad spes regis esse respiciendas.

52. Zeuxidis comprobata sententia, confestim exercitu trifariam diviso, tribus locis copias cum impedimentis flumen trajecerunt. Deinde Dura versus profecti, eam urbem, quæ a duce quodam Molonis tenebatur obsessa, primo impetu obfisione liberarunt. Postea quum diebus singulis castra moverent, octavo die, Ori-

cum,

ὑπερέβαλον, καὶ κατῆσαν εἰς Ἀπολλωνίαν. Μόλων ^{A.V. 534.}
 δὲ κατὰ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς, πυθόμενος τὴν τοῦ ^{Molo}
 βασιλέως παρουσίαν, καὶ διαπιστῶν τοῖς περὶ τὴν ^{pariter}
 Σουσιανὴν καὶ Βαβυλωνίαν ὄχλοις, διὰ τὸ προσφά- ^{Apollo-}
 τως καὶ παραδόξως αὐτῶν ἐγκρατὴς γεγονέναι, φο- ^{niatidcm}
 βούμενος δὲ καὶ τῆς εἰς Μηδίαν ἐπανόδου μὴ δια-
 κλεισθῆ, διέγνω ζευγνύειν τὸν Τίγριν, καὶ διαβιβά-
 ζειν τὰς δυνάμεις· σπεύδων, εἰ δύνατο, προκατα-
 λαβέσθαι τὴν τραχείαν τῆς Ἀπολλωνιάτιδος, διὰ
 τὸ πιστεύειν τῷ πλήθει τῶν σφενδονητῶν τῶν προσ-
 εαγορευμένων Κυρτίων. πράξας δὲ τὸ κριθὲν, τα-
 γχεῖαν ἐπειῆτο καὶ σύντονον τὴν πορείαν. Ἄμα δὲ ^{Occur-}
 τοῦ τε Μόλωνος συνάπτοντος τοῖς προειρημένοις τό- ^{runt fili}
 ποις, καὶ τοῦ βασιλέως ἐκ τῆς Ἀπολλωνίας ὀρμή- ^{interque}
 σαντος μετὰ πάσης δυνάμεως, συνέβη τοὺς ὑπ’
 ἀμφοτέρων προαποσταλέντας εὐζώνους ἄμα συμ- ^{exercitus.}
 πεσεῖν ἐπὶ τινὰς ὑπερβολάς. οἱ τὸ μὲν πρῶτον

X 2

συν-

5. Κυρτίων. Κυρτίων Reg. B.

cum, quem vocant, montem
 superarunt, & Apolloniam
 pervenerunt. Eodem tem-
 pore Molo, regis adventu
 cognito, quia Sufianæ &
 Babylonix populis, recens
 a se & inopinata victoria
 subactis parum fidebat; ad-
 hæc metuebat, ne reditu in
 Mediam prohiberetur; Ti-
 grim ponte statuit jungere,
 & copias transmittere: stu-
 dens, si qua fieri posset,
 montana regionis Apollonia-
 tidis prior Antiocho occu-

pare; quod in funditorum,
 qui Cyrtii nominantur, mul-
 titudine fiduciam magnam
 poneret. Ac mox, quod
 statuerat aggressus, celeri
 contentoque itinere uteba-
 tur. Quum autem tempo-
 re eodem & Molo dictis lo-
 cis appropinquaret, & Rex
 Apollonia cum omnibus vi-
 ribus esset profectus; acci-
 dit, ut, quæ utrimque fue-
 rant præmissæ delectorum
 manus, in quibusdam jugis
 sibi invicem occurrerent.

Hi

OL. 139. 4. συνεπλέκοντο, καὶ κατεπείραζον ἀλλήλων· ἐν δὲ τῷ
 συνάψαι τὰς παρ' ἀμφοῖν δυνάμεις, ἀπέστησαν·
 καὶ τότε μὲν ἀναχωρήσαντες εἰς τὰς ἰδίας παρεμ-
 βολαῖς, ἐστρατοπέδευσαν τετταράκοντα σταδίους
 ἀπ' ἀλλήλων διεστώτες. Τῆς δὲ νυκτὸς ἐπιγεγεμέ- 9
 νης, συλλογισάμενος ὁ Μόλων, ὡς ἐπισφαλὲς γίγνε-
 ται καὶ δύσχρηστος τοῖς ἀποστάταις πρὸς τοὺς
 βασιλεῖς ὁ μεθ' ἡμέραν καὶ κατὰ πρόσωπον κίνδυ-
 νος, ἐπεβάλετο νυκτὸς ἐγχειρῆν τοῖς περὶ τὸν Ἀν-
 τίοχον. ἐπιλέξας δὲ τοὺς ἐπιτηδαιοτάτους καὶ τοὺς 10
 ἀκμαιοτάτους ἐκ παντὸς τοῦ στρατοπέδου, περιήε-
 κατά τινας τόπους, θέλων ἐξ ὑπερδεξίου ποιήσα-
 θαι τὴν ἐπίθεσιν. γνοὺς δὲ, κατὰ τὴν πορείαν δέκα 11
 νεανίσκους ἀθρόους ἀποκεχωρηκότας πρὸς τὸν Ἀν-
 τίοχον, ταύτης μὲν τῆς ἐπινοίας ἀπέστη. ταχὺ δ' ἐκ 12
 μεταβολῆς ποιησάμενος τὴν ἀποχώρησιν, καὶ παρα-
 γεγόμενος εἰς τὸν ἑαυτοῦ χάρακα περὶ τὴν ἰωθινήν,
 πᾶν

2. ἐν δὲ τῷ *corrupte Casaub.* Scripsi libri omnes ἐν τε τῷ. Ibid.
 ἀπέστησαν. ἐπίστησαν Aug. 10. τόπους. An λόφους?

Hi primo laceffere sese mu-
 tuo, ac pugnam conferere:
 sed deinde, ubi utrorumque
 exercitus propius accesser-
 unt, e conflictu discedunt:
 ac tum quidem ad suos utri-
 que reversi, quinque millium
 intervallo metantur castra.
 Per noctis silentium repu-
 tans *Molo*, quam periculo-
 sa & ancipitis res sit aleæ,
 ut rebelles cum regibus suis
 interdum & recta fronte con-
 grediantur, concubia nocte
 adoriendum sibi Antiochum

esse censuit. Delectos igi-
 tur ex omni suorum numero
 fortissimos ac valentissimos
 occultis quibusdam callibus
 circumducit, ut de superio-
 re loco impetum in hostem
 faceret. Verum ubi cogno-
 vit, decem simul juvenes ex
 illo itinere ad Regem trans-
 iisse, desistens ab hoc ince-
 pto, eodem, unde erat pro-
 sectus, repente iter intendit.
 Sub lucem primam in castra
 reversus, tumultu ac trepi-
 datione universum exerci-
 tum

πάν τὸ στρατόπεδον ἐνέπλησε θορύβου καὶ ταρα-
 13^{χῆς}. δέσαντες γὰρ ἐκ τῶν ὕπνων οἱ κατὰ τὸν χά-
 ρακα διὰ τὴν τῶν περσιόντων ἔφοδον, μικροῦ δὲν
 14^{ἐξέπεσον} ἐκ τῆς παρεμβολῆς. Μόλων μὲν οὖν,
 καθόσον ἐδύνατο, κατεπράυνε τὴν γεγενημένην ἐν
 αὐτοῖς ταραχήν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς ἔτοιμος ὢν πρὸς τὸν κίνδυνον, LIII.
 ἅμα τῷ Φωτὶ τὴν δύναμιν ἐκίνε παῖσαν ἐκ τοῦ χά-
 15^{ρακος}. ἐπὶ μὲν οὖν τοῦ δεξιῷ κέρως ἔταξε πρώτους <sup>Pugna
Antiochi
cum Mo-
lone.</sup> πρώτους
 τοὺς ξυστοφόρους ἱππεῖς, ἐπιστήσας Ἀρδυν, κεκρι-
 16^{ζμένον} ἄνδρα περὶ τὰς πολεμικὰς πράξεις. τούτοις
 δὲ παρέθηκε τοὺς συμμαχικοὺς Κρητάς· ὧν ἔχον-
 το Γαλάται Τεκτόσαγες. παρὰ δὲ τούτους ἔθηκε
 τοὺς ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ξένους καὶ μισθοφόρους, οἷς
 ἐχόμενον παρενέβαλε τὸ τῆς Φάλαγγος σύστημα.
 17^{το δ' εὐώνυμον} κέρως ἀπέδωκε τοῖς ἑταίροις περσα-
 γορευομένοις, οὔσιν ἱππεῦσι. τὰ δὲ θηρία πρὸ τῆς
 X 3 δυνά-

LIII. 3. Τεκτόσαγες. Casauboni emendationem in contextum recepi.
 Τεκτόσαγες dant b. l. vulgo omnes.

tum complevit. Nam qui fuerant intra vallum relictī, redeuntium adventu inter evigilandum perterrefacti, tantum non e castris se proripuerunt. Et *Molo* quidem perturbationem hanc, quantum ejus fieri poterat, sedare conabatur.

53. At *Antiochus*, ad dimicandum paratus, luce prima copias omnes castris educit. Igitur in dextro cornu equites primo xysto-

phoros locat, duce imposito *Ardye*, viro in bellicis rebus egregia virtute cognito. His proximos admovent Cretenses socios: tum *Tektosages* Galatas. Deinde ad horum latus applicuit peregrinos ex Græcia & mercenarios Græcos: juxta quos denique phalangitarum disposuit corpus. Lævum cornu equitibus dedit, quos *Hetairos*, sive *regis Socios* appellat. Elephantos (ii erant numero

ΟΙ. 139. 4. *Πύγμα*
Antiochi
cum Mo-
lone. δυνάμεως ἐν διαστήμασι κατέστησε, δέκα τὸν ἀριθ-
 μὸν ὄντα. τὰ δ' ἐπιτάγματα τῶν πεζῶν καὶ τῶν
 ἵππῶν ἐπὶ τὰ κέρατα μερίσας, κυκλοῦν παρὶγ-
 γειλε τοὺς πολεμίους, ἐπειδὴν συμβάλλωσι. Μετὰ δὲ
 ταῦτα παρεκάλει τὰς δυνάμεις, ἐπιπορευόμενος,
 διὰ βραχέων τὰ πρόπαντα τοῖς καιροῖς. καὶ τὸ μὲν
 εὐώνυμον κέρας Ἑρμεία καὶ Ζεύξιδι παρὶδῶκε, τὸ
 δὲ δεξιὸν, αὐτὸς ἔειχε. Μόλων δὲ δύσχεηστον μὲν
 ἐποιήσατο τὴν ἐξαγωγήν, ταραχώδῃ δὲ καὶ τὴν ἑκ-
 ταξὴν, διὰ τὴν ἐν τῇ νυκτὶ προσγενημένην ἀλογίαν.
 οὐ μὴν, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἵππεῖς ἐφ' ἑκάτερον ἐμερί-
 σατο κέρας, στοχαζόμενος τῆς τῶν ὑπεναντίων πα-
 ρατάξεως· τοὺς δὲ θυρεοφόρους καὶ Γαλάτας καὶ
 καθόλου τὰ βαρεῖα τῶν ὅπλων, εἰς τὸν μεταξὺ τό-
 πον ἔθηκε τῶν ἵππῶν. ἔτι δὲ καὶ τοὺς τοξότας καὶ
 σφενδονήτας, καὶ συλλήβδην τὸ τοιοῦτον γένος, ἐκ-
 τὸς τῶν ἵππῶν παρ' ἑκάτερα παρενέβαλλε. τὰ δὲ
 δρεπα-

8. θυρεοφόρους. Contextu vulgatum θυρεοφόρους. Ibid. καὶ Γαλά-
 τας. καὶ Χαλῶτας Aug.

numero decem: ante aciem
 per intervalla collocavit.
 Subsidiarias verò manus, qua
 peditum, quæ equitum, in
 cornua distribuit; & ut ho-
 stem, ubi semel inchoata pu-
 gna fuerit, circumirent præ-
 cepit. Ordines deinde in-
 terequitans, paucis pro tem-
 pore militem est cohortatus.
 Lævum cornu *Hermæa* &
Zeuxidi tradidit; ipse in dex-
 tro curabat. At *Molo*, pro-
 pter consternationem ani-
 morum, quæ præcedente

nocte in castris erat versata,
 parum ex usu militem edu-
 cere, confuse ac perturbate
 aciem struere. Verum-
 tamen, ad formam aciei ho-
 stilis suas rationes accom-
 modans, equites in cornu
 utrumque dividit; scutatos,
 & Galatas, & quod erat gra-
 vis armaturæ, medio inter
 equites loco statuit. Præ-
 terea sagittarios, funditores,
 & id omne genus leviter ar-
 matorum, ultra equites ad
 dextram & sinistram circum-
 fudit.

δρεπανηφόρα τῶν ἀρμάτων, πρεσβάλετο τῆς δυνά-^{A.V. 534.}

11 ^{μεως ἐν διαστάσει.} καὶ τὸ μὲν εὐάνυμον κέρας Νεω-
λάω παρέδωκε ταδελφῶ, τὸ δὲ δεξιὸν αὐτὸς εἶχε.

Μετὰ δὲ ταῦτα ποιησαμένων τῶν δυνάμεων τὴν ^{LIV.}
ἐπαγωγὴν, τὸ μὲν δεξιὸν κέρας τοῦ Μόλωνος, ^{Victoria} διε-
τήρησε τὴν πίστιν, καὶ συνέβαλε τοῖς περὶ τὸν Ζεῦ-
ξιν ἐβρωμένως· τὸ δ' εὐάνυμον ἅμα τῷ συνιόν εἰς
ὄψιν ἐλθεῖν τῷ βασιλεῖ, μετεβάλετο πρὸς τοὺς
2 πολεμίους. εὖ γενομένου, συνέβη τοὺς μὲν περὶ τὸν
Μόλωνα διατραπῆναι, τοὺς δὲ τοῦ βασιλέως ἐπιβ-
3 ρωθῆναι διπλασίως. Ὁ δὲ Μόλων, συννοήσας τὸ ^{Molo}
γεγονὸς, καὶ πανταχόθεν ἤδη κυκλούμενος, λαβὼν ^{ejusque}
πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς ἰσομένας περὶ αὐτὸν αἰκίας, εἰάν ^{fratres}
ὑποχείριος γένηται καὶ ζωγρεῖα ληφθῇ, προσήνεγκε ^{sibi ma-}
4 τὰς χεῖρας ἑαυτῷ. παραπλησίως δὲ καὶ πάντες ^{nus infe-}
οἱ κοινωήσαντες τῆς ἐπιβολῆς, φυγόντες εἰς τοὺς
εἰκέλους ἕκαστοι τόπους, τὴν αὐτὴν ἐποίησαντο τοῦ

X 4

βίου

II. Νεολάω. Νεολάω Βαυ. *sed superfer. ω. Et sic rursus deinde.*

LIV. I. ἅμα τῷ συνιόν ^{sc.} ἅμα τῷ συναλθεῖν εἰς ὄψιν τῷ βασι-
Flor. Reg. B.

fudit. Falcatos currus ante
aciem ex modico intervallo
collocavit. Sinistrum cor-
nu *Neolao* fratri commisit,
dextrum ipse tenuit.

54. Secundum hæc, cœ-
pta est pugna committi: ac
dextrum quidem *Molonis*
cornu, fidem constanter ser-
vavit, & cum *Zeuxide* acer-
rime conflixit. Lævum ve-
ro, simulac in conspectum
regis inter concurrendum
venit, transitionem ad ho-
stes fecit. Quæ res, ut tre-

pidationem ingentem exer-
citu *Molonis* attulit, sic re-
giis copiis animorum robur
duplicavit. *Molo*, suorum
transfugia animadvertens,
quum prope jam undique
cingeretur, animo reputans
cruciatu ac tormenta sibi
parata si vivus in hostium
potestatem veniret, manus
sibi ipse intulit: pariterque
omnes, qui conjurationis
participes fuerant, domum
suam quisque concedunt, ibi-
que similem exitum faciunt.

Neo-

Ol. 139-4. βίου καταστρεφῆν. ὁ δὲ Νεώλαος, ἀποφυγὼν ἐκ τῆς μάχης, καὶ παραγενόμενος εἰς τὴν Περσίδα πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν τοῦ Μόλωνος ἀδελφόν, τὴν μὲν μητέρα καὶ τὰ τοῦ Μόλωνος τέκνα κατέσφαξε· μετὰ δὲ τὸν τούτων θάνατον, ἐπικατέσφαξεν αὐτὸν, πέσας τὸ παραπλήσιον ποιῆσαι καὶ τὸν Ἀλέξανδρον.

Cadaver
Molonis
cruci
affigitur.
Ὁ δὲ βασιλεὺς, διαρπάσας τὴν παρεμβολὴν τῶν πολεμίων, τὸ μὲν σῶμα τοῦ Μόλωνος ἀνασταυρώσας προσέταξε, κατὰ τὸν ἐπιφανέστατον τόπον τῆς Μηδίας. ὁ καὶ παραχρῆμα συνετέλεσαν οἱ πρὸς τούτοις τεταγμένοι. διακομίσαντες γὰρ εἰς τὴν Καλωνίτιν, πρὸς αὐταῖς ἀνσταύρωσαν ταῖς εἰς τὸν Ζάγρον ἀναβολαῖς. Μετὰ ταῦτα δὲ ταῖς δυνάμεσιν ἐπιτιμήσας διὰ πλείονων, καὶ δούς δεξιᾶν, συνέστησε τοὺς ἀποκομιῶντας αὐτοὺς εἰς Μηδίαν, καὶ καταστησομένους τὰ κατὰ τὴν χώραν. αὐτὸς δὲ καταβὰς εἰς Σελεύκειαν, καθίστατο τὰ κατὰ ταῖς πέριξ

7. Καλωνίτην. Καλωνίτην legendum monuerunt viri docti. Καλωνίτην maluit Wesseling.

Neolaus quoque, ubi pugnavit, & in Perfidem ad *Alexandrum* Molonis fratrem pervenit, matrem & Molonis liberos obtruncat: dein super mortuorum cadaveribus ipse se jugulat, postquam *Alexandro* persuasisset, ut ipse quoque idem faceret. Rex direptis hostium castris, Molonis corpus loco totius Mediæ maxime conspicuo jussit in crucem tolli. Et sine mora, quibus id negotium datum, rem sunt exse-

cuti: delatum namque cadaver in *Chalonitidem* regionem, eo loci in adfensu *Zagri montis*, cruci affixerunt. Secundum hæc rebellem exercitum rex, multis verbis increpuit, in fidem data dextra recipit; & certos viros decernit, qui istos in *Mediam* reducerent, & res ejus provinciæ ordinarent. Ipse interim *Seleuciam* e superiore tractu regni regressus, circumjacentium præfecturarum statum com-

- πείριξ σατραπείας, ἡμέρως χρώμενος πᾶσι καὶ νουνε-^{A.V. 534.}
 10^οχῶς. Ἑρμείας δὲ, τηρῶν τὴν αὐτοῦ προαίρεσιν, ^{Hermeas}
 ἐπέφερε μὲν αἰτίας τοῖς ἐν τῇ Σελευκείᾳ, καὶ χι-^{favit in}
 λίοις ἐξημίῳ ταλάντοις τὴν πόλιν· ἐφυγάδευε δὲ ^{Seleu-}
 τοὺς καλουμένους Ἀδεργάνας, ἀκρωτηριάζων δὲ καὶ ^{Adiga-}
 Φονεύων καὶ στρεβλῶν πολλοὺς διέφθειρε τῶν Σελευ-^{nes.}
 11^οκίων. ὃ μάλιστα βασιλεὺς, τὰ μὲν πείθων τὸν Ἑρ-
 μείαν, ὃ δὲ καὶ κατὰ τὴν αὐτοῦ γνώμην χειρίζων,
 τέλος ἐπράυνε· καὶ κατέστησε τὴν πόλιν, ἑκατὸν
 καὶ πεντήκοντα τάλαντα μόνον ἐπιτίμιον αὐτοῦς
 12^οπραξάμενος τῆς ἀγνοίας. ταῦτα δὲ διοικήσας, Διο-
 γένην μὲν στρατηγὸν ἀπέλιπε Μηδίας, Ἀπολλοδόω-
 ρον δὲ τῆς Σουσιανῆς. Τύχωνα δὲ, τὸν ἀρχιγέραμ-
 ματία, τῆς δυνάμεως στρατηγὸν ἐπὶ τοὺς κατὰ τὴν
 13^οἙρυθρεάν θάλατταν τόπους ἐξαπέστειλε. Τὰ μὲν
 οὖν κατὰ τὴν Μόλωνος ἀπόστασιν, καὶ τὸ διὰ
 ταῦτα γεγόμενον κίνημα περὶ τὰς αἰῶ σατρα-
 πείας,

X 5

11. Vocab. ἐπιτίμιον abest a Bau.

componit, pari mansuetudine ac prudentia in omnibus utens. *Hermeas* vero, suum servans institutum, *Seleucenses* varie criminari, ac tandem multæ nomine mille talenta a civitate exigere; *Adiganes* etiam (id magistratus apud illos est nomen,) in exilium pellere; in multos ad hæc *Seleucensium*, mutilatione membro-
 rum, cædibus ac tormen-
 tis sævire. Quæ mala Rex ægre tandem, modo iram *Hermeæ* verbis leniens, mo-

do pro arbitrio suo quædam disponens, mitigavit: contentusque civium errorem centum quinquaginta talentorum multa castigasse, in pristinum statum eum restituit. His rebus peractis, *Diogenem* Mediæ prætorem, *Apollodorum* Susianæ reliquit. *Tychonem* vero, scribarum principem, qui præfectus erat exercitui, in proxima Rubro mari loca misit. Ac *Molonis* quidem rebellio, quique illam est infecutus superiorum Asiæ præfectu-
 rarum

OL. 139.4. πείας, τοιαύτης ἔτυχε διεφθάρσεως καὶ καταστάσεως.

LV. Ὁ δὲ βασιλεὺς, ἐπαρθεὶς τῷ γεγενῶτι προτε-
 Antiochi ρήματι, καὶ βουλόμενος ἀναταθῆναι καὶ καταπλή-
 expeditio ξασθαι τοὺς ὑπερκειμένους ταῖς αὐτοῦ σατραπείαις
 adv. Ar- καὶ συνοροῦντας δυνάστας τῶν βαρβαρῶν, ἵνα μῆτε
 tabaza- συγχρηγῆν μῆτε συμπολεμῆν τολμᾶσι τοῖς ἀπο-
 nem. στάταις αὐτοῦ γιγνομένοις, ἐπιβάλετο στρατεύειν
 ἐπ' αὐτούς· καὶ πρῶτον ἐπὶ τὸν Ἀρταβαζάνην, ὃς²
 ἐδόκει βαρύτερος εἶναι καὶ πρακτικώτατος τῶν δυ-
 ναστῶν, δεσπόζεν δὲ καὶ τῶν Σατραπειῶν καλουμέ-
 νων, καὶ τῶν τούτοις συντερμονούντων ἔθνων. Ἐρ-³
 μείας δὲ, κατὰ τοὺς καιροὺς τούτους, ἐδεδίει μὲν
 τὴν εἰς τοὺς ἄνω τόπους στρατείαν διὰ τὸν κίνδυ-
 νον, ὡρέγετο δὲ κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς πρόθεσιν τῆς
 ἐπὶ

LV. 1. συμπολεμῶν ex ora cod. Bav. adscitū. Vulgo omnes simplici-
 ter πολεμῶν. Forſan autem paulo ante, pro συγχρηγῆν, simplex
 χορηγῆν fuerit reponendum. 2. Σατραπειῶν defendit Reiskius.
 An Σατραπείων, ut ſupra? An Σαπείων? Rurſus h. l. Ἀργο-
 πατιῶν vel Ἀτροπατηνῶν interpretatus eſt Caſaub.

rarum motus, hac animad-
 versione ſopita eſt, omnia-
 que in hunc modum ſunt
 compoſita.

55. Antiochus, ſucceſſu
 læto rerum ſuarum ferox,
 minis terrere ac metum inji-
 cere volens barbarorum po-
 pulorum dynaſtis, qui pro-
 vinciiſ ſuis imminentes, ea-
 rum ſines attingebant, ne
 poſthac aut com meatibus
 adjuvare ſuos rebelles aude-
 rent, aut belli ſocietatem
 cum iſdem inire; expedi-
 tionem adverſus illos fuſci-

piendam ſibi duxit. Omnium
 autem primum *Artabaza-*
nem ſtatuit aggredi: qui ce-
 teros & potentia & uſu re-
 rum ac ſollertia credebatur
 antecellere; idemque *Sa-*
trapios, [*Atropatios*? an
Saſpiros?] quos vocant, &
 vicinas alias gentes domi-
 nio obtinebat. Eo tempore
Hermæas, etſi, propter pe-
 riculum ei expeditioni con-
 junctum, adverſus ſuperio-
 res illos populos bellum
 transferre metuebat; vtque
 arma in Ptolemæum verte-
 rentur,

ἐπὶ τὸν Πτολεμαῖον στρατείας. οὐ μὴν, ἀλλὰ, ^{περσ.-A.V. 534.} ^{Antiocho} ^{nascitur} ^{filius.} πεσόντος υἱὸν γεγονέναι τῷ βασιλεῖ, νομίσας καὶ παθεῖν ἂν τι τὸν Ἀντίοχον ἐν τοῖς ἄνω τόποις ὑπὸ τῶν βαρβάρων, καὶ παραδύναμι καίρους αὐτῷ πρὸς ἐπαναίρεσιν, συγκατέθετο τῇ στρατείᾳ· πεπεσμένος, ἰὼν ἐπανέληται τὸν Ἀντίοχον, ἐπιτροπεύων τοῦ 6 παιδίου, κύριος ἔσεσθαι τῆς ἀρχῆς αὐτός. Κριθέντων δὲ τούτων, ὑπερβαλόντες τὸν Ζάγρον, ἐνέβα- 7 λον εἰς τὴν Ἀρταβαζάνου χώραν. ἡ παρ᾿ αὐτοῖς ^{Regnum} ^{Artaba-} ^{zanis.} τῇ Μηδίᾳ, διεργούσης αὐτὴν τῆς ἀνὰ μέσον κεκμη- νης ὀρενῆς· ὑπέρεκεται δ' αὐτῆς τινὰ μέρη τοῦ Πόν- του, κατὰ τοὺς ὑπὲρ τὸν Φάσιν τόπους, συνάπτεται δὲ πρὸς τὴν Ὑρκανίαν θάλατταν. ἔχει δὲ πλῆθος ἀνδρῶν ἀλκιμῶν, καὶ μάλλον ἰππέων· αὐτάρκης δὲ καὶ ταῖς λοιπαῖς ἐστὶ ταῖς πρὸς τὸν πόλεμον πα- 9 ρασκευαῖς. ταύτην δὲ συμβαίνει τὴν ἀρχὴν ἀπὸ Περσῶν ἔτι διατηρεῖσθαι, παροραθείσης αὐτῆς ἐν

τοῖς

5. ἐπανέληται. ἐπανέλθ. Aug. 9. ἀπὸ Περσῶν. ὑπὸ Περσῶν *Vesf.*
 rentur, quod a principio ipsi fuerat propositum, optabat: quoniam tamen *regem filio esse autum* nuncii attulerant; ratus fieri posse, ut in superioribus illis tractibus cum barbaris bellum gerenti vel aliquid humanitus Regi contingeret, vel ut ejus tollendi opportunitas ex rebus ipsis sibi nasceretur; ad suscipiendam eam expeditionem consensit: persuasus, si semel Antiochum e vivis sustulisset, tutorem se infantis futurum, & omne imperium in suam potesta-
 tem habiturum. His ita constitutis, *Zagrum* montem superant, & in dittonem *Artabazanis* impressionem faciunt. Hæc regio Mediæ adjacet, montibus dumtaxat interjacentibus ab ea separata: pars illius Ponto imminet, qua parte Phasis in eum descendit: pertinet vero ad Hyrcanum mare. Magnus hic virorum fortium numerus, equitum maxime: abundeque omnia suppetunt belli paratibus conducibilia. Atque hoc regnum inde a Perfarum temporibus dura-

bat,

Ol. 139.4 τοῖς κατ' Ἀλέξανδρον καιροῖς. Ὁ δ' Ἀρταβαζά-
 Pax cum
 Artabaz.
 facta.
 νης, καταπλαγεὶς τὴν ἔφοδον τοῦ βασιλέως, καὶ
 μάλιστα διὰ τὴν ἡλικίαν, (τελέως γὰρ ἤδη γερασὺς
 ἦν) εἶξας τοῖς παρῶσιν, ἐποιήσατο συνθήκας εὐ-
 δοκουμένας Ἀντιόχῳ.

LVII.
 Apollo-
 phanes
 medicus

Τούτων δὲ κυρωθέντων, Ἀπολλοφάνης ὁ ἰατρός,
 ἀγαπώμενος ὑπὸ τοῦ βασιλέως διαφερόντως, Θεω-
 ρῶν τὸν Ἑρμείαν οὐκ ἔτι φέροντα κατὰ σχῆμα τὴν
 ἐξουσίαν, ἡγωνία μὲν καὶ περὶ τοῦ βασιλέως, τὸ δὲ
 πλεον ὑπώπτευε καὶ κατάφοβος ἦν ὑπὲρ τῶν καθ'
 ἑαυτὸν. διὸ, λαβὼν καιρὸν, προσφέρει τῷ βασιλεῖ
 λόγον· παρακαλῶν, μὴ θάθυμειν, μηδ' ἀνυπονόητον
 εἶναι τῆς Ἑρμείου τόλμης, μηδ' ἕως τούτου περιμει-
 ναί, μέχρῃς ἂν οὗ τοῖς ὁμοίοις ταῦδε λῶν παλαίῃ
 συμπτώμασιν. ἀπέχεσθαι δ' οὐ μακρὰν αὐτὸν, ἔφη,
 τοῦ κινδύνου. διὸ προσέχεσθαι ἡζίου καὶ βοηθεῖν κατὰ
 σπουδὴν αὐτῷ τε καὶ τοῖς φίλοις. Τοῦ δ' Ἀντιόχου
 πρὸς

monet
 Antio-
 chum de
 tollendo
 Hermea.

bat, tempestate Alexandri ne-
 glectum. Artabazanes ve-
 ro, regis adventu perterritus,
 maxime propter æta-
 tem jam plane decrepitam,
 vi majori cedendum ratus,
 pacem foedusque cum An-
 tiocho, quibus ipse voluit le-
 gibus, fecit.

56. Hac pace firmata,
 Apollophanes medicus, exi-
 mie regi dilectus; animad-
 vertens, Hermeam non am-
 plius tolerabiliter fortunam,
 ad quam erat evectus, ferre;
 & de regis ille quidem salu-
 te, sed multo magis de sua,

cœpit esse sollicitus. Itaque
 ut primum nactus est tem-
 pus opportunum, de ea re
 agit cum Antiocho, hortat-
 urque illum, ne fœcundem in
 hac parte se præbeat, neve
 eum esse Hermeam ducat, de
 cujus audacia nihil debeat
 suspicari: caveret denique, ne
 tandiu differret remedium,
 donec idem ipsum, qui prius
 fratrem, cœsus opprimat.
 Neque vero longius jam pe-
 riculum abesse: quo majorem
 curam ei esse adhibendam,
 ne & suam & amicorum sa-
 lutem proderet. Quæ ubi
 ille

πρὸς αὐτὸν ἀνδρομολογησαμένου, διότι καὶ δυσαρρ-^{Α. V. 534.}
 στῆ καὶ φοβεῖται τὸν Ἑρμεῖαν, ἐκείνῳ δὲ μεγάλην
 χάριν ἔχεν φήσαντος ἐπὶ τῷ κηδεμονικῶς τετολη-
 σκέναι περὶ τούτων εἰπεῖν πρὸς αὐτόν· ὁ μὲν Ἀπολ-
 λοφάνης εὐθαρσῆς ἐγένετο, τῷ δεκεῖν μὴ διεψεῦδαι
 τῆς αἰρέσεως καὶ διαλήψεως τῆς τοῦ βασιλείως.
 Ὁ δ' Ἀντίοχος ἤξιεν τὸν Ἀπολλοφάνην, συνεπιλα-
 βίᾳ μὴ μόνον τοῖς λόγοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις,
 7 τῆς αὐτοῦ τε καὶ τῶν φίλων σωτηρίας. Τοῦ δὲ ^{Confen-}
 πρὸς πᾶν ἐτοιμῶς ἔχεν φήσαντος, συμφρονήσαντες ^{tit Rex.}
 μετὰ ταῦτα, καὶ προβαλλόμενοι σκῆψιν, ὡς σκοτω-
 μάτων τινῶν ἐπιπεπτωκότων τῷ βασιλεῖ, τὴν μὲν
 θεραπείαν ἀπέλυσαν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας, καὶ τοὺς
 εἰθισμένους παρευτακτεῖν. πρὸς δὲ τοὺς φίλους ἔλα-
 βον ἐξουσίαν, οἷς βούλοντο, κατ' ἰδίαν χρηματίζεν,
 9 διὰ τὴν τῆς ἐπισκέψεως πρόφασιν. Ἐν ᾧ καιρῷ
 κατὰ

LVI. 7. προβαλλόμενοι. προβαλλόμενοι Flor.

ille dixit, vicissim *Antiochus* non diffitetur, *Es sibi odio Hermeam esse, jamque ab eo metuere ipsum sibi: magnas porro illi gratias agit, quod, sollicitus de sua salute, ausus esset de his rebus verba ad ipsum facere.* Ea oratio gaudio & spe læta *Apollophanem* implevit; animadvertentem, non sefellisse ipsum opinionem suam, quam de animo atque sententia regis concepisset. Itaque rogatus mox ab *Antiocho*, ut non verbis tantum, verum etiam opere, suam & amicorum

salutem una secum vellet adjuvare; paratum se ad omnia respondet. Moxque collato consilio, prætextu usi, quasi vertigine quadam rex laboraret, ad dies aliquot intermittendum edicunt officium diurnum eorum, qui salutandi causa publice convenire regem, eique præsto esse, consueverant: sed amicos quos attinet, potestatem sibi sumferunt privatim conferendi cum quibuscumque vellent, qui specie invisendi regis venirent. Præparatis igitur

Ol. 139. 4. κατασκευασάμενοι τοὺς ἐπιτηδεύους πρὸς τὴν πρᾶ-
 ξιν, πάντων ἐτοίμως αὐτοῖς συνυπακουόντων διὰ τὸ
 πρὸς τὸν Ἑρμείαν μῖσος, ἐγένοντο πρὸς τὸ συντε-
 λῆν τὴν ἐπιβολήν. φασκόντων δὲ δὴν τῶν ἰατρῶν ¹⁰
 ἅμα τῷ Φωτὶ ποιῆσθαι τοὺς περιπάτους ὑπὸ τὸ
 ψύχος τὸν Ἀντίοχον· ὁ μὲν Ἑρμείας ἦκε πρὸς τὸν
 ταχθέντα καιρὸν, ἅμα δὲ τούτῳ καὶ τῶν φίλων οἱ
 συνεδότες τὴν πρᾶξιν. οἱ δὲ λοιποὶ καθυστέρουν, ¹¹
 διὰ τὸ πολὺ παρηλλάχθαι τὴν ἐξοδὸν τοῦ βασιλέως
 πρὸς τὸν εἰθισμένον καιρὸν. διόπερ ἀποσπάσαντες ¹²
 αὐτὸν ἀπὸ τῆς στρατοπεδείας εἰς τινα τόπον ἔρη-
 μον, κᾶπεντα, μικρὸν ἀπενεύσαντες τοῦ βασιλέως,
 ὡς ἐπὶ τι τῶν ἀναγκαίων, ἐξεκέντησαν. Ἑρμείας ¹³
 μὲν οὖν τούτῳ τῷ τρόπῳ μετήλλαξε τὸν βίον, εὐδε-
 μίαν ὑποσχὼν τιμωρίαν ἀξίαν τῶν αὐτῷ πεπραγμέ-
 νων. Ὁ δὲ βασιλεὺς, ἀπολυθεὶς φόβου καὶ δυσχερ- ¹⁴
 στίας πολλῆς, ἐπανῆγε ποιοῦμενος τὴν πορείαν ὡς
 ἐπ'

Occiditur
Hermias.

Domum
rediit
Antio-
chus.

10. Φασκ. δὲ δὴν. Φασκόντων δὲ τῶν ἰατρῶν δὴν *Ang. Reg.*

tur eis, qui ad hoc in-
 ceptum idonei videbantur
 esse, (quum propter *Her-
 meas* odium, haud difficulter
 omnes consentirent,) desti-
 nata pergunt exsequi. *Antiocho*
 imperant medici, ut
 luce prima, dum adhuc fri-
 gidior est aer, prodeat am-
 bulatum. Ad constitutam
 horam praesto est *Hermias*,
 & una cum eo quotquot ex
 amicis consilii facti erant
 participes. Reliqui in tem-
 pore non aderant; quia
 multo maturius rex, quam

pro solito more, exierat.
 Hoc pacto *Hermias* abdu-
 citur e castris in desertum
 quemdam locum: deinde ubi
 paullulum ex itinere, velut
 necessitatis cujusdam causa,
 rex deflexisset, a circumstan-
 tibus confoditur. Hoc mo-
 do vitam finivit *Hermias*,
 supplicium perferens scele-
 ribus suis nulla ex parte
 comparandum. Rex, metu
 & impedimento hoc tanto
 suorum inceptorum libera-
 tus, domum reducere exer-
 citum instituit: quo in redi-
 tu

ἐπ' οἴκου, πάντων τῶν κατὰ τὴν χώραν ἀποδεχο-^{Α.Υ.534.}
μένων τὰς τε πράξεις αὐτοῦ καὶ τὰς ἐπιβολὰς,
καὶ μάλιστα κατὰ τὴν δίοδον ἐπισημαινομένων τὴν
15 Ἑρμείου μεταάστασιν. Ἐν ᾧ καιρῷ καὶ κατὰ τὴν
Ἀπάμειαν αἱ μὲν γυναῖκες τὴν γυναῖκα τοῦ Ἑρμείου
κατέλευσαν, οἱ δὲ παῖδες τοὺς υἱεῖς.

Ἀντίοχος δὲ, παραγενόμενος εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ LVII.
διαφείδων τὰς δυνάμεις εἰς παραχειμασίαν, διεπέμ-^{Achæus}
πετο πρὸς τὸν Ἀχαιὸν ἐγκαλῶν καὶ διαμαρτυρο-^{expedi-}
μενος, πρῶτον μὲν ἐπὶ τῷ τετολημμένῳ διάδημα^{tionem in}
περιδέδωκε, καὶ βασιλίᾳ χερματίζεν· δεύτερον δὲ^{Syriam}
προλέγων, ὡς εὖ λανθάνει κοινοπραγῶν Πτολεμαίῳ,
3 καὶ καθόλου πλείῳ τοῦ δέοντος κινούμενος. Ὁ γὰρ
Ἀχαιὸς, καθ' οὗς καιροὺς ἐπὶ τὸν Ἀρταβαζάνην
ὁ βασιλεὺς ἐστράτευε, πειθεὶς καὶ παθεῖν ἂν τι
τὸν Ἀντίοχον, καὶ, μὴ παθόντος, ἐλπίσας διὰ τὸ
μῆκος τῆς ἀποστάσεως φθάσεν ἐμβαλὼν εἰς Συρίαν,
καὶ

tu provinciales omnes, per
quorum fines agmen duce-
bat, quum facta consultaque
illius omnia laudarent; tum
imprimis, quod submotus
esset ab administratione re-
rum Hermeas, laudibus præ-
tereuntem ferebant in cœ-
lum. Quo etiam tempore,
Apamensium uxores uxorem
Hermeæ, liberi liberos, la-
pidibus obruerunt.

57. Antiochus, domum
reversus, dimissis ad hiber-
nandum copiis, nuncios ad
Achæum misit; fidem il-
lius primo accusans, ac te-
stans, quod diadema capiti

ausus esset imponere, & rex
salutari: deinde denunciavit
illi, notam se habere initam
ab eo cum Ptolemæo consilio-
rum societatem, & reliqua
quæ præter jus & fas move-
ret. Etenim Achæus, quo
tempore expeditionem ad-
versus Artabazanem rex sus-
cipiebat, cogitans fieri posse,
ut in ea expeditione aliquid
humanitus Antiocho eveni-
ret; aut etiam, ut id non
esset, sperans facile sibi esse
propter ingens locorum in-
tervallum, in quæ profectus
rex esset, in Syriam prius
irrumperе, quam ille rever-
teretur;

Ol. 139. 4. καὶ συνεργοῖς χρησάμενος Κυβήστηαῖς τοῖς ἀποστά-
ταις γεγονόσι τοῦ βασιλέως, ταχέως αὖ κρατῆσαι
τῶν κατὰ τὴν βασιλείαν πραγμάτων, ὥρμησε με-
τὰ πάσης δυνάμεως ἐκ Λυδίας. παραγενόμενος δ' εἰς
Λαοδικεῖαν τὴν ἐν Φρυγίᾳ, διάδημά τε περιέθε-
το, καὶ βασιλεὺς τότε πρῶτον ἐτόλμησε χρηματί-
ζειν, καὶ γράφειν πρὸς τὰς πόλεις, Συνίριδος αὐτὸν
τοῦ Φυγάδος εἰς τοῦτο τὸ μέρος μάλιστα προτρε-
ψάμενον. προάγοντος δὲ κατὰ τὸ συνεχὲς αὐτοῦ, 6
καὶ σχεδὸν ἤδη περὶ Λυκαονίαν ὄντος, αἱ δυνάμεις
ἐστασίασαν, δυσαρεστούμεναι τῷ δοκεῖν γίνεσθαι
τὴν στρατείαν ἐπὶ τὸν κατὰ φύσιν αὐτῶν ἐξ ἀρχῆς

Ob feditionem exercitus obmittit expeditionem. ὑπάρχοντα βασιλείᾳ. Διόπερ Ἀχαιοὶ συνέει, διὰ 7
τὴν ἐν αὐτοῖς διατροπὴν τῆς μὲν προκειμένης ἐπι-
βολῆς ἀπέστη· βουλόμενος δὲ πεσθῆναι τὰς δυνά-
μεις, ὥς οὐδ' ἐξ ἀρχῆς ἐπεβάλετο στρατεύειν εἰς
Συρίαν, ἐπιστρέψας, πορεύει τὴν Πισιδικὴν. καὶ 8
πολλὰς ὠφελείας παρσκευάσας τῷ στρατοπέδῳ,
πάντας

LVII. 5. Συνίριδος. Συνίριδος Vnt. Flor. 7. διὰ τὴν. Deletam
praepos. voluerunt Vrsinus & Casaub. ut esset συνέει τὴν ἐν αὐτοῖς.

teretur; & *Cyrrhestis*, qui
a rege defecerant, adjuvan-
tibus regnum illud celeriter
obtinere: e Lydia cum uni-
verso exercitu fuerat profe-
ctus. *Laodiceam Phrygiae*
ut ventum, diademate capiti
imposito, *nomen regium* tunc
primum assumpsit, eoque in
litteris ad civitates datis usus
est; *Syniride* exule prae ce-
teris, ut id faceret, ipsum
impellente. Mox itinere ali-
quamdiu continuato, ubi jam

Lycaoniae appropinquabat,
seditio in exercitu est orta;
ægre ferente milite, duci se
ad bellum cum eo geren-
dum, quem sibi regem na-
tura dedisset. Qua re intel-
lecta, *Achæus*, propter istam
perturbationem suorum, in-
ceptis abstitit: &, persuade-
re militi conatus, de inva-
denda Syria nihil umquam a
se fuisse cogitatum, mutato
itinere *Pisidiam* populatur.
Hac ratione ditato exercitu,
conci-

πάντας εὐνοὺς αὐτῶ καὶ πεπιστευκότας ἔχων, A.V. 534.
ἐπανῆλθε πάλιν εἰς τὴν οἰκίαν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς σαφῶς ἔκαστα τούτων ἐπεγνώ- LVIII.
κως, πρὸς μὲν τὸν Ἀχαιὸν διεπέμπετο συνεχῶς, ^{Bellum}
ἀνατεινόμενος, καθ' ἃπερ ἐπάνω προῖπον· πρὸς δὲ ^{ANTIO-}
ταῖς ἐπὶ τὸν Πτολεμαῖον παρασκευαῖς ὅλος καὶ πᾶς ^{CHICUM}
αὖν. Διὸ καὶ συναθροίσας εἰς Ἀπάμειαν τὰς δυνά- ^{PTOLE-}
μεις ὑπὸ τὴν ἑαρινὴν ὥραν, ἀνέδωκε τοῖς φίλοις δια-
βούλιον, πῶς χρηστέρῃ ἐστὶ ταῖς εἰς Κοίλιν Συρίαν
ζεῖσβολαῖς. πολλῶν δ' εἰς τοῦτο τὸ μέρος φηθέντων,
καὶ περὶ τῶν τόπων, καὶ περὶ παρασκευῆς, καὶ περὶ
τῆς κατὰ τὴν ναυτικὴν δύναμιν συνεργείας· Ἀπολ-
λοφάντης, ὑπὲρ οὗ καὶ πρότερον ἔπομεν, τὸ γένος
ὦν Σελευκεύς, ἐπέτεμε πάσας τὰς προειρημένας
γνώμας. Ἐφη γάρ, εὖηδες εἶναι τὸ Κοίλης μὲν Συ- ^{Seleucia,}
ρίας ἐπιθυμῆν, καὶ στρατεύειν ἐπὶ ταύτην, Σελεύ- ^{princeps}
κειαν δὲ περιορᾶν, ὑπὸ Πτολεμαίου κρατουμένην, ^{urbs Sy-}
^{ria,}

ἀρχη-

LVIII. 2. ἀνέδωκε. ἐπέτεμε edd.

conciliata sibi benevolentia
ac fide militum, domum est
reverfus.

58. *Antiochus*, nihil ho-
rum ignorans, subinde, quod
antea dicebamus, nuncios
cum mandatis minarum ple-
nis mittebat: ceterum omni
studio suo, omnique impetu
ad bellum contra *Ptolemaum*
se comparabat. Idcirco, con-
vocato sub initium veris Apa-
meam exercitu, consultan-
dum amicis proposuit, ecqua
potissimum via impressio in
Polybii Histor. T. II.

Syriam sit tentanda. Et
quum in eam rem multa
essent dicta de natura loco-
rum, de paratibus necessa-
riis, deque opera egregia
quam ad id inceptum copiarū
navales possent præstare:
Apollophanes, genere Seleu-
censis, quem ante comme-
moravimus, omnes ante
ipsum dictas sententias præ-
cidit: *stultum esse*, inquit,
Cælen Syriam concupiscere,
atque adco expeditionem in
eam suscipere, cum interim
possidere Seleuciam Ptole-
maus

Υ

Ol. 139. 4. ἀρχηγέτιν οὔσαν, καὶ σχεδὸν, ὡς εἶπεν, ἰστίαν ὑπάρχουσαν τῆς αὐτῶν δυναστείας· ἦν, χωρὶς τῆς αἰσχύνης, ἣν περιποιεῖ νῦν τῇ βασιλείᾳ Φρουρουμένη διὰ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ βασιλέων, καὶ πρὸς πραγμάτων λόγον μεγίστας ἔχεν καὶ καλλίστας ἀφορμάς. κρατουμένην μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, μέγιστον ἐμ-6 πόδιον εἶναι πρὸς πάσας αὐτοῖς τὰς ἐπιβολάς· οὗ γὰρ ἂν ἐπινοήσωσιν αἰὲν προβαίνειν, οὐκ ἐλάττωτος δειδῶαι προνοίας καὶ φυλακῆς αὐτοῖς τοὺς οἰκείους τόπους, διὰ τὸν ἀπὸ ταύτης φόβον, τῆς ἐπὶ τοὺς πολεμίους παρασκευῆς. κρατηθεῖσάν γε μὴν, εὐ μέ-8 νον, ἔφη, δύνασθαι βεβαίως τηρεῖν τὴν οἰκείαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς ἄλλας ἐπινοίας καὶ προθέσεις, καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, μεγάλα δύνασθαι συνεργεῖν διὰ τὴν εὐκαιρίαν τοῦ τόπου. Πειθεμένων δὲ πάντων τοῖς λεγομένοις, ἔδοξε ταύτην πρῶτον ἐξαι-

5. μεγίστας. καὶ μεγίστας Aug. 6. μὲν γὰρ. Absz μὲν ab Aug. & Vat. 9. πρῶτον. πρῶτην Vat. Flor.

mians fineretur; urbem principem, Et universi ferme imperii communem penatium sedem: quæ præsertim, (ut de ignominia fletatur, quam nunc, præsidio regum Aegypti occupata, regno offert) ad res gerendas habeat maximas easque pulcerrimas opportunitates. Hanc siquidem, quamdiu ab hostibus tenebitur, plurimum semper Antiocho ad omnia incepta sua incommodaturam: quocumque enim bellum inferre cogitaret, non minore cura

esse illi providendum, ut sua loca idoneis præsidii muniret, ob impendens illis a Seleucia periculum; quam ut suscepta expeditioni necessaria omnia prospiciat. Eandem, si ab Antiocho caperetur, non solum ceteris regni urbibus præsidio futuram; verum etiam alia cogitanti molientique magnam utilitatem terra marique, propter opportunum loci situm, esse allaturam. Probata suffragiis omnium Apolloniani sententia, Seleuciam ante omnia

10 ἰοῖζαιρῆν τὴν πάλιν. συνέβαινε γὰρ, Σελεύκειαν ἔτι A.V. 534. in mani-
 τότε κατέχεοθαι φρουραῖς ὑπὸ τῶν ἐξ Αἰγύπτου bus ad-
 βασιλείων, ἐκ τῶν κατὰ τὸν Εὐεργέτην ἐπικληθέν huc erat
 11 τα Πτολεμαῖον καιρῶν· ἐν αἷς ἐκεῖνος διὰ τὰ Βερε- Aegy-
 νίκης συμπτώματα, καὶ τὴν ὑπὲρ ἐκείνης ἐργὴν, ptiorum.
 στρατεύσας εἰς τοὺς κατὰ Συρίαν τόπους, ἐγκρα-
 τὴς ἐγένετο ταύτης τῆς πόλεως.

Οὐ μὲν, ἀλλ' Ἀντίοχος, κριθὲντων τούτων, Διο- LIX. Seleu-
 γνήτω μὲν τῷ ναυάρχῳ παρήγειλε πλεῖν ὥς ἐπὶ ciam ter-
 τῆς Σελευκείας· αὐτὸς δ' ἐκ τῆς Ἀπαμείας ἐρμή- ra mari-
 σας μετὰ τῆς στρατιᾶς, καὶ περὶ πέντε σταδίου que obli-
 ἀπασχῶν τῆς πόλεως, προσεστρατοπέδευσε κατὰ der An-
 12 τὸν Ἰππόδρομον. Θεόδοτον δὲ τὸν Ἡμιόλιον ἐξαπέ- tiochus.
 στείλε μετὰ τῆς ἀρμοζούσης δυνάμεως ἐπὶ τοὺς κα- Ol. 140. 1.
 τὰ Κοίλῃν Συρίαν τόπους, καταληψόμενον τὰ στε- A.V. 535.
 νὰ, καὶ προκαθησόμενον ἅμα τῶν αὐτοῦ πραγμά-
 3 των. Τὴν δὲ τῆς Σελευκείας θέσιν, καὶ τὴν τῶν Situs Se-
 "πéριξ τόπων ιδιότητα, τσιαύτην ἔχειν τὴν φύσιν leuciae.
 4 συμβάινει. Κεμένης γὰρ αὐτῆς ἐπὶ θαλάττῃ με-

Y 2

ταξὺ

omnia visum est aggredi.
 Adhuc enim illa tempestate
 regum Aegypti praesidiis te-
 nebatur Seleucia, jam inde
 ab illis temporibus, cum *Pto-*
lemaeus cognomento *Everge-*
ta, propter casum *Berenicæ*
Seleuco regi iratus, bello
 Syriæ illato, ea urbe est po-
 titus.

59. Enimvero posteaquam
 hæc sedit sententia, *Antio-*
chus Diogneto nauarcho mani-

dat, ut ad *Seleuciam* classee
 navigaret: ipse, *Apamea* cum
 exercitu profectus, stadio-
 rum ferme quinque interval-
 lo ab urbe, juxta *Hippodro-*
num confedit. *Theodotum*
 vero *Hemiolium* cum idonea
 manu in *Cœlen* Syriam mi-
 sit, jussum fauces occupare,
 & illi regioni praesidere.
 Est autem *Seleucia* urbis
 situs, & circumjacentium
 locorum natura hujusmodi.
 Sita est *Seleucia* ad mare,
 inter

Ol. 140. I. ταξὺ Κιλικίας καὶ Φοινίκης, ὅρος ὑπόκειται παμμή-
 Sirus Se- γεθες, ὃ καλοῦσι Κορυφαῖον· ᾧ πρὸς μὲν τὴν ἀφ' ἧς
 leucia. ἐσπέρας πλευρὰν προσκλύζει τὸ καταλῆγον τοῦ
 πελάγους, τοῦ μεταξύ κειμένου Κύπρου καὶ Φοινί-
 κης· τοῖς δ' ἀπὸ τῆς ἡυς μέρεσιν ὑπέρκειται τῆς
 Ἀντισχέων καὶ Σελευκείων χώρας. ἐν δὲ τοῖς πρὸς
 μεσημβρίαν αὐτοῦ κλίμασι τὴν Σελεύκειαν συμβαί-
 νει κῆρυγας, διεξυγμένην φάραγγι κοίλῃ καὶ δυσβά-
 τῳ· καθήκουσαν μὲν καὶ περικλωμένην ὡς ἐπὶ θά-
 λατταν, κατὰ δὲ τὰ πλεῖστα μέρη κρημαῖς καὶ
 πέτραις ἀποβῶζιν περιεχομένην. ὑπὸ δὲ τὴν ἐπὶ
 θάλατταν αὐτῆς νεύουσαν πλευρὰν ἐν τοῖς ἐπιπέ-
 δοις, τὰ τ' ἐμπορεῖα καὶ τὸ προάστειον κῆρυγας, δια-
 φερόντως τετεγχισμένον. παραπλησίως δὲ καὶ τὸς
 σύμπαν τῆς πόλεως κῆρυγας τέχεσι πολυτελέσιν
 ἡσφάλισται, κεκόσμηται δὲ καὶ ναοῖς καὶ ταῖς τῶν
 οἰκοδομημάτων κατασκευαῖς ἐκπρεπῶς. πρόσβασιν
 δὲ μίαν ἔχει κατὰ τὴν ἀπὸ θαλάττης πλευρὰν κλι-

μακω-

LIX. 4. ὑπόκειται. ἂν ὑπέρκειται?

inter Ciliciam & Phœnicen:
 in proximo autem montem
 habet celsitudinis immensæ,
 quem *Coryphaum* vocant.
 Huic monti ab occasu flu-
 ctus novissimi illiduntur pe-
 lagi illius, quod Cyprium se-
 parat a Phœnice: ab ortu
 Antiochenfium Seleucien-
 fiumque agris imminet: ad
 meridiem vero ejusdem mon-
 tis *Seleucia* jacet, profunda
 admodum valle & salebrosa
 ab illo disjuncta. Urbs ipsa
 variis anfractibus pertinet

illa quidem ad mare; cete-
 rum ab omni ferme parte
 prærupta præcipitia eam cin-
 gunt. Qua parte ad mare
 vergit, subjacet planities, in
 qua emporia sunt & subur-
 bium moenibus egregie mun-
 itum. Pariter vero & ipsa
 urbs muris clauditur magna
 impensa extractis: & me-
 gnificis cum templis, tum
 aliis ædificiis, eximie orna-
 ta est. Aditum habet ab eo
 latere, quod mari est obver-
 sum, dumtaxat unicum, ad
 instar

μακωτήν καὶ χειροπείητον, ἐγκλίματι καὶ σκαλώ- A.V. 535.
 10μασι πυκνοῖς καὶ συνεχέσι διαληπμένῃν. Ὁ δὲ κα- Orontes
 λούμενος Ὁρόντης ποταμὸς οὐ μακρὰν αὐτῆς πειεῖ- fluvius.
 ται τὰς ἐκβολὰς· ὅς τὴν ἀρχὴν τοῦ ρεύματος λαμ-
 βάνων ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν Λίβανον καὶ τὸν Ἀντιλί-
 βανον τόπων, καὶ διανύσας τὸ καλούμενον Ἀμύκης
 11πεδῖον, ἐπ' αὐτὴν ἰκνεῖται τὴν Ἀντιόχειαν· δι' ἧς
 φερόμενος, καὶ πάσας ὑποδεχόμενος τὰς ἀνθρω-
 πείας λύμας διὰ τὸ πλῆθος τοῦ ρεύματος, τέλος
 οὐ μακρὰν τῆς Σελευκείας πειεῖται τὴν ἐκβολὴν εἰς
 τὸ προεξημένον πέλαγος.

Ἀντίοχος δὲ τὸ μὲν πρῶτον διεπέμπετο πρὸς LIX.
 τοὺς ἐπιστάτας τῆς πόλεως, προτιένων χρήματα Antio-
 καὶ πλῆθος ἐλπίδων, ἐφ' ᾧ παραλαβεῖν ἀνευ κιν- chus or-
 12δύνου τὴν Σελεύκειαν. ἀδυνατῶν δὲ πείθει τοὺς ἐπὶ pugnat
 τῶν ὅλων ἐφεστῶτας, ἐφθειρέ τινας τῶν κατὰ μέρες Seleu-
 ciam.

Y 3

ήγε-

9. ἐγκλίμασι. ἐν κλίμασι dant libri curre, quod in κλίμασι ex in-
 genio nota: it Casaub. Ibid. σκαλώμασι. σκαλώμασι Vet. Flor.
 An σκολώμασι? 11. ὑποδεχ. δεχόμενος Ang. Ibid. ἀνθρω-
 πείας, ἀνθρωπείας Flor.

instar scalarum manufactum;
 crebris continuisque flexi-
 bus & obliquis anfractibus
 distinctum. Non longe ab
 hoc loco fluvii sunt ostia, qui
 Orontes dicitur. Is amnis,
 in Libani & Antilibani con-
 finiiis ortus, per eam quam
 Amycæ planitiem nominant,
 labens, Antiochiam petit:
 eamque dividens, ac purga-
 menta omnia hominum præ
 ingenti aquarum copia se-
 cum avehens, ad extremum

non procul a Seleucia in
 prædictum mare se exo-
 nerat.

60. Antiochus, prius quam
 quidquam moliretur, in ur-
 bem misit, qui principibus
 viris pecuniam offerrent, ma-
 ximaque in posterum benefi-
 cia pollicerentur, si urbem
 absque certamine traderent.
 Et quum flectere præpositos
 summæ rerum non posset;
 eorum nonnullos, qui per
 partes curabant, corrupit.

His

Ol. 140. 1. ἡγεμόνων· οἷς πιστεύσας, ἡτοίμαζε τὴν δύναμιν, ὡς
 Antio-
 chus op-
 pugnat
 Seleu-
 ciam.
 κατὰ μὲν τὸν ἀπὸ θαλάττης τέπον τοῖς ἀπὸ τοῦ
 ναυτικῷ ποιησόμενος τὰς προσβολὰς, κατὰ δὲ τὸν
 ἀπὸ τῆς ἡπείρου τοῖς ἐκ τοῦ στρατοπέδου. διελών³
 οὖν εἰς τρεῖς μέρη τὴν δύναμιν, καὶ παρακαλίσας
 τὰ πρέποντα τῷ καιρῷ, καὶ θωρεὰς μεγάλας καὶ
 στεφάνους ἐπ' ἀνδραγαθία καὶ ταῖς ιδιότησιν καὶ
 τοῖς ἡγεμόσι προκηρύξας· Ζεύξιδι μὲν καὶ τοῖς μετ'⁴
 αὐτοῦ παρῆδωκε τοὺς κατὰ τὴν ἐπ' Ἀντιόχεια φέ-
 ρουσιν πύλιν τόπους, Ἑρμογένει δὲ τοὺς κατὰ τὸ
 Διοσκουρείον· Ἀρδύῃ δὲ καὶ Διογνήτῳ τὰς κατὰ τὸ
 νεώριον καὶ τὸ προάστειον ἐπέτρεψε προσβολὰς·
 διὰ τὸ πρὸς τοὺς εἰσελθεῖν αὐτῷ τοιαύτας τινας γε-
 γονέναι συνθήκας, ὡς, ἐὰν κρατήσῃ τοῦ προαστείου
 μετὰ βίας, οὕτως ἐγγχειριδιασμένης αὐτῷ καὶ τῆς
 πόλεως. Ἀποδοθέντος δὲ τοῦ συνθήματος, πάντες⁶
 ἅμα καὶ πανταχόθεν ἐνεργὸν ἐποιεῦντο καὶ βίαιον
 τὴν προσβολήν· τολμηρότατα μὲν τοὶ προσέβαλον
 εἰ περὶ τὸν Ἀρδύον καὶ Διογνήτην· διὰ τὸ τοὺς μὲν⁷
 ἄλλους

His confusus copias parabat, tamquam a mari urbem classico milite invasurus; a continente, per eos qui erant in castris. Igitur exercitu trifariam diviso, suos cohortatus prout occasio præsens postulabat; propositis etiam præconis voce ingentibus præmiis coronisque, tam militibus, quam ducibus qui fortiter dimicarent; Ζευξιδί cum ipsius commilitonibus portam, qua itur Antiochiam, attribuit; Hermogenes

ni, loca fano Castorum proxima. Ardyem & Diognetum ab ea parte, ubi navale erat & suburbium, impetum facere præcipit. Convenerat enim hoc fere modo inter Regem & proditores: ut, si per vim caperetur suburbium, urbs illi mox effet tradenda. Vbi datum signum fuit, omnes simul undique acriter magnaue vi irrue-
 re: eximia tamen præ ceteris audacia irruptionem conari Ardys & Diognetus.
 Nam

ἄλλους τόπους, εἰ μὴ τετραποδῆτι τρόπον τινὰ προσ-^{Antio-} A.V. 535.
 πλεκόμενοι βιάζοντο, τὴν γε διὰ τῶν κλιμάκων^{chus op-}
 προσβολὴν μὴ προσίεσθαι παράπαν· τὰ δὲ νεώρεια^{pugnat}
 καὶ τὸ προάστειον ἐπιδέχεσθαι τὴν προσφορὰν καὶ^{Seleu-}
 σταῖσιν καὶ πρέσβεσιν τῶν κλιμάκων ἀσφαλῶς. Διὸ
 τῶν μὲν ἀπὸ τοῦ ναυτικοῦ τοῖς νεωρίοις, τῶν δὲ περὶ
 τὸν Ἄρδυν τοῖς προαστείοις προσηρηκότεων τὰς κλί-
 μακας, καὶ βιαζομένων εὐρώστως, τῶν δ' ἐκ τῆς
 πόλεως οὐ δυναμένων τούτοις βοηθεῖν, διὰ τὸ κατὰ
 πάντα τρόπον περιεστᾶναι τὸ δεινόν· ταχέως συνέ-
 βη τὸ προάστειον ὑποχείριον γενέσθαι τοῖς περὶ τὸν
 Ἄρδυν. οὗ κρατηθέντος, εὐθέως οἱ διεφθαρμένοι τῶν
 κατὰ μέρος ἡγεμόνων, προστρέχοντες πρὸς τὸν
 Λεόντιον τὸν ἐπὶ τῶν ὅλων, ἐκπέμπειν ὥοντο δεῖν,
 καὶ τίθεσθαι τὰ πρὸς Ἀντίοχον, πρὶν ἢ κατὰ κρέ-
 ιοτος ἀλῶναι τὴν πόλιν. ὁ δὲ Λεόντιος, ἀγνοῶν μὲν Seleu-
 τὴν διαφθορὰν τῶν ἡγεμόνων, καταπεπληγμένος δὲ^{ciam in}
 τὴν^{deditionem ac-}
 Y 4^{capit An-}
 τιοχus.

LX. 7. παράπαν. τὸ παράπαν molim. 8. πάντα τρόπον monente
 Reiskio dedi. Vulgo omnes πάντα τρόπον. Sed teste Perattis, un-
 dique.

Nam ceteræ quidem partes, nisi quis more quadrupedum incedens, atque interim cum hoste confligens, vi locum aliquem occupaverit, scalarum certe ope omnino haud queunt invadi: navalibus contra ac suburbio, & ad moveri propius scalæ & ad muros firmiter erigi, tutoque applicari possunt. Itaque quum miles e classe navalis applicitis, acerrime invaderent; nec possent oppida-

ni ferre opem, quia ab omni parte hostes urgebant; brevi in Ardyis potestatem suburbium devenit. Quo occupato, confestim duces illi minores, qui a rege erant corrupti, ad Leontium, fenestras quem summum erat imperium, accurrunt; & ut ad Antiochum legati de pace mittantur, priusquam per vim urbs expugnetur, postulant. Leontius, qui fraudem suorum ducum ignorabat, consternatione illorum per-

Ol. 140.1. τὴν διατροπὴν αὐτῶν, ἐξέπεμψε τοὺς θησομένους
τὰς πίστεις ὑπὲρ τῆς τῶν ἐν τῇ πόλει πάντων
ασφαλείας πρὸς τὸν Ἀντίοχον.

LXI. Ὁ δὲ βασιλεὺς, δεξάμενος τὴν ἔντευξιν, συνε-
χώρησε δῶσεν τοῖς ἐλευθέροις τὴν ἀσφάλειαν. οὗτοι
δ' ἦσαν εἰς ἑξακισχιλίους. Παραλαβὼν δὲ τὴν πύ-
λιν, οὐ μόνον ἐφείσατο τῶν ἐλευθέρων, ἀλλὰ καὶ
τοὺς πεφευγότας τῶν Σελευκῶν καταγαγὼν, τὴν
τε πολιτείαν αὐτοῖς ἀπέδωκε καὶ τὰς οὐσίας
ἡσφαλίσσατο δὲ φυλακαῖς τὸν τε λιμένα καὶ τὴν
ἄκρην. Ἔτι δὲ περὶ ταῦτα διατρίβοντες αὐτοῦ,
προσπεσόντων παρὰ Θεοδότου γραμμάτων, ἐν αἷς
αὐτὸν ἐκάλεε κατὰ σπουδὴν, ἐγχειρίζων τὰ κατὰ
Κοίλῃν Συρίαν, πολλῆς ἀπορίας ἦν καὶ δυσχερῆστιάς
πλήρης, ὑπὲρ τοῦ τί πρακτέον, καὶ πῶς χρηστήριον
ἐστὶ τοῖς προσαγγελλομένοις. Ὁ δὲ Θεόδωτος, ἂν
τὸ γένος Αἰτωλὸς, καὶ μεγάλας παρῆσχημένος τῇ

Πτολε-

10. πάντων *absq. ab Ang. Reg. A.*

LXI. 2. ἀπέδωκε, ἐπέδωκε *vett. misti omnes.*

perterritus, misit ad *Antiochum*, qui pro securitate omnium, qui in urbe erant, pacifcerentur.

61. Rex, acceptis conditionibus quæ offerebantur, *liberis capitibus nihil se nociturum* pollicetur: erant autem hi ad sex millia. Tradita vero urbe, non liberis solum pepercit; sed etiam, restitutis in patriam civibus qui in exilium pulsi fuerant, & leges suas civitati, & suas cuique privatorum facultates reddidit: portum vero & ar-

cem praefidiis firmavit. Erat adhuc in his occupatus *Antiochus*, cum literæ a *Theodoto* illi afferuntur, quibus rogabatur, ut *quam primum in Cælen Syriam contenderet*; quam *se totam ipsi traditurum* literis significabat. Eo nuncio accepto, hæcere ac fluctuari dubius animi rex; ut qui plane statuere haud posset, nec quid ageret, nec quid consilii super eo, quod afferebatur, caperet. Erat *Theodotus* ille, ut supra diximus, genere Aetolus; qui
maximo

Theodo-
tus An-
tiochum
in Cæle-
Syriam
invitat.

Πτολεμαίου βασιλείᾳ χρεάς, καθάπερ ἐπάνω προ-Α. V. 535.
 ἔπεν· ἐπὶ δὲ τούτοις, εὐχόμενος χάριτος ἡξιωμένος,
 ἀλλὰ καὶ τῷ βίῳ κενιδυνευκὸς καθ' οὗς καιρεὺς
 Ἀντίοχος ἐπειεῖτο τὴν ἐπὶ Μόλωνᾳ στρατείαν·
 στίτε, κατεγνωνκὼς τοῦ βασιλείως, καὶ διηπιστηκὼς
 τοῖς περὶ τὴν αὐλὴν, καταλαβόμενος διὰ μὲν αὐτοῦ
 Πτολεμαῖδα, διὰ δὲ Πανατωλίου Τύρον, ἐκάλεσε τὸν
 Ἀντίοχον μετὰ σπουδῆς. Ὁ δὲ βασιλεὺς, καὶ τὰς ^{Cale-}
 ἐπὶ τὸν Ἀχαιὸν ἐπιβολὰς ὑπερτιθέμενος, καὶ τὰ ^{Syriam}
 πάντα πάρεργα ποιησάμενος, ἀνέξευξε μετὰ τῆς ^{petit An-}
 δυνάμεως, ποιοῦμενος τὴν πορείαν ἢ καὶ πρόωδον.
 γδιελθὼν δὲ τὸν ἐπικαλούμενον αὐλῶνα Μαρσύαν,
 κατεστρατοπίδευσε περὶ τὰ στενὰ τὰ κατὰ Γέβρα,
 πρὸς τῇ μεταξὺ κειμένῃ λίμνῃ. Πυνθανόμενος δὲ,
 Νικόλαον, τὸν παρὰ Πτολεμαίου στρατηγὸν, προσ-
 καθῆναι τῇ Πτολεμαίδι, πολιορκῶντα τὸν Θεόδο-
 τον· τὰ μὲν βαρεῖα τῶν ὅπλων ἀπέλιπε, προστά-
 ξας τοῖς ἡγουμένοις πολιορκεῖν τοὺς Βρόχους, τὸ
 Y 5 κείμε-

maximo usui quum fuisset
 Aegypti regibus, adeo con-
 dignum meritis præmium
 nullum retulerat, ut etiam
 de vita periculum ipsi esset
 creatum per id tempus, quo
 Antiochus adversus Molo-
 nem bellum gerebat. Tunc
 igitur Theodotus, Ptole-
 mæum plane insuper habens,
 & illius aulæ proceribus
 diffusus, occupata per se
 Ptolemaide, per Panatolum
 Tyro, Antiochum magno
 studio vocabat. Iam rex,
 & expeditione adversus A-

chæum in aliud tempus di-
 lata, & aliis inceptis omni-
 bus posthabitis, cum exer-
 citu profectus, eandem,
 quam etiam ante insisterat,
 viam ingreditur. Et *Mar-*
syam campum, qui vocatur,
 cemensus, circa fauces ubi
 sunt *Gerra*, ad lacum qui
 montes interjacet, castra lo-
 cat. Ibi cognito, *Nicolaum*
 Ptolemæi ducem, oppidum
Ptolemaidem obsidere in qua
Theodotus esset inclusus; re-
 licta gravi armatura, dato-
 que ducibus mandato, ut
Brochos

ΟΙ.Ι40.Ι. κείμενον ἐπὶ τῆς λίμνης καὶ τῆς παρόδου χωρίον· αὐτὸς δὲ, τοὺς εὐζάνους ἀναλαβὼν, προῆγε, βουλόμενος λῦσαι τὴν πολιορκίαν. ὁ δὲ Νικόλαος πρὶς-9
 τερον ἤδη, πεπυσμένος τὴν τοῦ βασιλέως παρουσίαν, αὐτὸς μὲν ἀνεχώρησε· τοὺς δὲ περὶ Λαγίραν τὸν Κρήτα καὶ Δορυμένην τὸν Αἰτωλὸν ἐξαπέστειλε, προκαταληψομένους τὰ στενά τὰ περὶ Βηρυτίν. οἷς προσβαλὼν ὁ βασιλεὺς ἐξ ἐφόδου, καὶ τρεψά-10
 μενος, ἐπεστρατοπέδευσε τοῖς στενοῖς.

LXII.
 Tyrum
 & Ptole-
 maidem
 a Theo-
 dotu ac-
 cipit.

Προσδεξάμενος δὲ καὶ τὴν λοιπὴν δύναμιν ἐνταῦ-
 θα, καὶ παρακαλέσας τὰ πρέποντα, ταῖς προκει-
 μέναις ἐπιβολαῖς, μετὰ ταῦτα προήγαγε μετὰ πά-
 σης τῆς δυνάμεως, εὐθαρσῆς καὶ μετέωρος ὢν πρὸς
 τὰς ὑπογραφομένας ἐλπίδας. Ἀπαντησάντων δὲ
 τῶν περὶ τὸν Θεόδοτον καὶ Παναίτωλον αὐτῶ, καὶ
 τῶν ἅμα τούτοις Φίλων, ἀποδεξάμενος τούτους Φι-
 λανθρώπως, παρέλαβε τὴν τε Τύρον καὶ Πτολεμαίδα,
 καὶ

LXII. 1. προήγαγε. προῆγε Flor.

Brochos castellum, in ipso propter lacum transitu situm, obsiderent; ipse cum expeditis militibus ad eximendam obfessionem Ptolemaidem iter intendit. Sed priusquam eo veniret, multo ante Nicolaus, cognito regis adventu, Ptolemaide discesserat, misso *Lagora* Cretensi cum *Dorymene* Aetolo, qui fauces prope *Berytum* occuparent. Hos igitur adortus rex, quum primo impetu in fugam compulisset, in ipsis faucibus castra metatur.

62. Eo loci copiis deinde ceteris acceptis, postquam suos quæ res & tempus monabant esset cohortatus, de cetero bonæ spei plenus, & expectatione elatus magnarum rerum quarum spes ei ostendebatur, cum universo exercitu ire pergebat. Processerunt illi obviam *Theodotus* & *Panaitolus*, amicis suis comitati: quos omnes quum benigne Antiochus appellasset, *Tyrum* & *Ptolemaidem* traditas ab his, cum omnibus apparatibus qui

καὶ τὰς ἐν ταύταις παρασκευάς· ἐν αἷς ἦν καὶ A.V. 535.
 πλοῖα τετραράκοντα· τούτων κατάφρακτα μὲν
 ἑκοσι διαφέροντα ταῖς κατασκευαῖς, ἐν αἷς οὐδὲν
 ἔλαττον ἦν τετρήρους· τὰ δὲ λοιπὰ, τρήρεις καὶ
 δίκροτα καὶ κέλητες. ταῦτα μὲν οὖν Διογνήτῳ παρέ-
 δωκε τῷ ναυάρχῳ. Προσπεσόντος δ' αὐτῷ τὸν μὲν
 Πτολεμαῖον εἰς Μίμφιν ἐξεληλυθένα, τὰς δὲ δυνά-
 μεις ἡθροῖσθαι πάσας εἰς Πηλούσιον, καὶ τὰς τε
 διαφύγας ἀναστομεῖν, καὶ τὰ πότιμα τῶν ὑδάτων
 σήμεφράτῃεν· τῆς μὲν ἐπὶ τὸ Πηλούσιον ἐπιβολῆς Aliis
oppidis
potitur.
 ἀπέστη, τὰς δὲ πόλεις ἐπιπορευόμενος ἐπεθρᾶτο,
 τὰς μὲν βία, τὰς δὲ πειθαί, πρὸς αὐτὸν ἐπάγεσθαι.
 6 τῶν δὲ πόλεων αἱ μὲν ἔλαφρα, καταπεπληγμέναι
 τὴν ἔφοδον αὐτοῦ, προσετίθεντο· αἱ δὲ πιστεύουσαι
 ταῖς παρασκευαῖς, καὶ ταῖς ὀχυρότησι τῶν τόπων,
 ὑπέμενον· ἃς ἠναγκάζετο προσκαθεζόμενος πολιορ-
 γκεῖν, καὶ κατατρίβειν τοὺς χρόνους. Οἱ δὲ περὶ
 τῶν

qui in oppidis illis erant, ac-
 cepit. Inter cetera reper-
 tæ ibi sunt naves quadra-
 ginta: quarum erant viginti
 teitæ, omnibus armamentis
 egregie instructæ; earum-
 demque nulla minor quadri-
 remi: ceteræ, triremes, di-
 crota & celoces. Et hæ qui-
 dem naves Diogneto nauar-
 cho sunt traditæ. At Rex
 factus certior, *Ptolemaum*
Memphim concessisse, copias
Pelufii esse congregatas, Ni-
lique canales aperire, Et pu-
teas omnes aquam dulcem

continentes obstruere; mutata
sententia de ducendo versus
Pelufium, oppidatim circum-
ducens exercitum, urbium
alias vi, alias æquitate con-
ditionum sibi adjungere co-
nabatur. Igitur quæ leviter
munitæ erant, hæ adventu
illius perterritæ, ad ejus
amicitiam fidemque se ap-
plicabant; quæ rerum ne-
cessariarum paratibus & fir-
mitate locorum fidebant,
eæ manebant in fide: & his
obsidendis plurimum tempō-
ris infumere rex cogebatur.

At

ΟΙ. 140. 1. τὸν Πτολεμαῖον τοῦ μὲν ἐκ χειρὸς βοηθεῖν τοῖς σφε-
τέραις πράγμασιν, ὅπερ ἦν καθήκον, αὐτῷ παρε-
σπαιδημένοι προφανῶς, αὐτὸ ἐπιβολὴν ἔχον, διὰ τὴν
ἀδυναμίαν. ἐπὶ τοσούτον γὰρ αὐτοῖς ἀλγίστητος
πάντα τὰ κατὰ τὰς πολεμικὰς παρασκευάς.

LXIII.
Ministri
Ptolemæi
legatio-
nibus
distinent
Antio-
chum.

Λοιπὸν δὲ συνεδρεύσαντες οἱ περὶ τὸν Ἀγαθο-
κλέα καὶ Σωσίβιον, οἱ τότε προεστώτες τῆς βασι-
λείας, ἐκ τῶν ἐνδεχομένων τὸ δυνατόν ἔλαβον, πρὸς
τὸ παρὲν. ἐβουλευσάντο γὰρ, γίνεσθαι μὲν περὶ
τὴν τοῦ πολέμου παρασκευήν· ἐν δὲ τῷ μεταξὺ δια-
πρεσβεύμενοι κατεκλίεν τὸν Ἀντίοχον, συνεργῶν-
τες κατὰ τὴν ἔμφασιν τῇ προὑπαρχούσῃ περὶ αὐ-
τὸν ὑπὲρ τοῦ Πτολεμαίου διαλήψει. αὕτη δ' ἦν, ὡς
πολεμῶν μὲν οὐκ ἂν τολμήσαντος· διὰ λόγου δὲ καὶ
τῶν φίλων διδάξοντας, καὶ πείσοντες αὐτὸν ἀπο-
στῆναι τῶν κατὰ Κεῖλην Συρίαν τόπων. Κριθέντων
δὲ τούτων, οἱ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα καὶ Σωσίβιον,
ἐπὶ

At *Ptolemaus* totis viribus
subveniendi rebus suis, sicut
par erat ipsum facere, mani-
festa adeo perfidia appeti-
tum, ne consilium quidem
aut rationem ullam, præ so-
cordia, inibat: usque adeo
rei militaris cura atque exer-
citatio omnis ab eo fuerat
insuper habita.

63. Ceterum *Agathocles*
ἔξ *Sosibius*, penes quos illa
tempestate summa in eo re-
gno fuit auctoritas, delibe-
rantes cum suis, quod opti-
mum poterant in præsentia

consilium capiunt. Decer-
nunt enim: in præparatione
belli operam sibi naviter esse
ponendam; interim vero le-
gatos ad *Antiochum* mitten-
dos, qui impetum illius rela-
xent: ita denique omnia in
speciem esse comparanda, ut
Antiochus in ea, quam ante
concepisset de *Ptolemaeo*, opi-
nionem confirmetur: nunquam
videlicet ausurum ipsum bel-
lare secum; verum per ami-
cos ἔξ colloquia aſsurum, ἔξ,
ut *Cæle-Syria* excedat, ro-
gaturum. Hæc ubi placuit
sententia, *Agathocles* ἔξ *So-
sibius*,

ἐπὶ τοῦτο τὸ μέρος ταχθέντες, ἐξέπεμπον ἐπιμε-^{A.V. 535.}
 λῶς τὰς πρεσβείας πρὸς Ἀντίochon. ἅμα δὲ δια-
 πεμφάμενοι πρὸς τε Ῥοδίους καὶ Βυζαντίους, καὶ
 Κυζικηνούς, σὺν δὲ τούτοις Αἰτωλοῦς, ἐπεσπάσαντο
 6 πρεσβείας ἐπὶ τὰς διαλύσεις. αἱ καὶ παραγενόμε-<sup>Incerim bellum
parant.</sup>
 ναι, μεγάλας αὐτοῖς ἔδωσαν ἀφορμαῖς, διαπρεσ-
 βευόμεναι πρὸς ἀμφοτέρους τοὺς βασιλεῖς, εἰς τὸ
 λαβεῖν ἀναστροφὴν καὶ χρόνον εἰς τὰς τοῦ πολέ-
 7 μου παρασκευάς. Ταύταις τε δὴ κατὰ τὸ συνεχὲς
 ἐχρημάτιζον ἐν τῇ Μίμφει προκαθήμεναι· παρα-
 πλησίως δὲ καὶ τὰς παρὰ τῶν περὶ τὸν Ἀντίochon
 ἀπεδέχοντο, Φιλανθρωπῶς ποιούμεναι τὰς ἀπαν-
 8 τήσεις. ἀνεκαλοῦντο δὲ καὶ συνήθριζον εἰς τὴν
 Ἀλεξάνδρειαν τοὺς μισοφόρους τοὺς ἐν ταῖς ἑξω
 9 πόλεσιν ὑπ' αὐτῶν μισοδοτουμένους. ἐξαπίστελλον
 δὲ καὶ ξενολόγους, καὶ παρασκευάζον τῷς προϋπάρ-
 χουσι

LXIII. 4. πρὸς Ἀντ. πρὸς τὸν Ἀντίochon Flor. 6. εἰς τὰς. πρὸς
 τὰς τοῦ πολ. Vat. Flor. Aug. Reg. A. 7. ταύταις τε. ταύταις
 δὲ δὴ editio Hertzog. & sqq. inuitis mutis.

sibus, quibus negotii totius
 cura fuerat demandata, ad
Antiochum magno studio le-
 gationes miserunt. Simul
 ab Rhodiis, Byzantiis, Cy-
 zicenis, itemque Aetolis le-
 gatos ad tractandum de pa-
 ce arcessunt: qui ut vene-
 runt, dum ultro citroque
 ad reges ambos commeant,
 præclaram ipsis occasionem
 dederunt, & tempus & otium
 nanciscendi ad bellum præ-
 parandum. Cum hisce le-
 gatis *Agathocles* & *Sosibius*

de negotiis, prout quæque
 res inciderat, *Memphi* seden-
 tes agebant: ibidemque eos
 excipiebant qui ab *Antiocho*
 venirent, postulatisque illo-
 rum perhumane responde-
 bant. Simul vero merce-
 narios omnes, quos in urbi-
 bus ditionis suæ extra Aeg-
 yptum *Ptolemæus* alebat,
 convocant & *Alexandriam*
 contrahunt. Ad conducen-
 dum etiam militem peregri-
 num conquistores dimit-
 tunt: & ne vel iis quos
 jam

Ol. 140. 1. χουσι καὶ τοῖς παραγιννομένοις τὰς σιτάρχιας.
 ὡσαύτως δὲ καὶ περὶ τὴν λοιπὴν ἐγίνοντο παρα-10
 σκευὴν, ἀνὰ μέρες καὶ συνεχῶς διατρέχοντες εἰς
 τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἵνα μηδὲν ἐλάττω τῶν χορηγιῶν
 πρὸς τὰς προκειμένας ἐπιβολάς. Τὴν δὲ περὶ τὰ 11
 ὅπλα κατασκευὴν, καὶ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐκλογὴν καὶ
 διαίρεσιν, Ἐχεκράτης τῷ Θετταλῷ καὶ Φοξίδῃ τῷ
 Μελιταῖ παρῆδσαν· ἅμα δὲ τούτοις Εὐρυλόχῳ 12
 τῷ Μάγνητι, καὶ Σωκράτῃ τῷ Βοιωτῷ· σὺν εἰς
 ἣν καὶ Κνωπίας Ἀλωρίτης. Εὐκαιρότατα γὰρ δὴ 13
 τούτων ἐπελάβοντο τῶν ἀνδρῶν, οἵ τινες ἔτι Δημη-
 τρίῳ καὶ Ἀντιγόνῳ συστρατευόμενοι κατὰ πρῶτον
 ἔννοιαν εἶχον τῆς ἀληθείας, καὶ καθόλου τῆς ἐν
 τοῖς ὑπάθεσις χρείας. οὗτοι δὲ, παραλαβόντες 14
 τὸ πλῆθος, ἐνδεχομένως ἐχείριζον καὶ στρατιω-
 τικῶς.

Magna
 cura in
 Aegypto
 instaura-
 tur mili-
 tia.

Πρῶτον

jam habebant, vel iis qui
 deinceps essent venturi, an-
 nona deesset, providebant.
 Nec minus de ceteris quo-
 que omnibus rebus bello
 necessariis solliciti erant:
 eaque sine Alexandriam al-
 ternis vicibus subinde excur-
 rebant; ut ne quid omnino
 deficeret eorum, quæ ad
 proposita exsequenda pote-
 rant desiderari. Armorum
 vero fabricam, virorumque
 defectum atque centuriatio-
 nem *Echecrati* Theſſalo &
Phoxida Melitænsi permi-
 serunt. Adhibiti etiam sunt

ad curationem ejusdem mu-
 neris *Eurylochus* Magnes,
 & *Socrates* Boeotius, & cum
 his *Cnopias* Alorita. Acci-
 dit enim sane quam oppor-
 tunissima res Aegyptiis, ut
 viros istos nanciscerentur;
 qui sub *Demetrio* & *Antigo-
 no* adhuc stipendia fecerant,
 & verorum certaminum, at-
 que adeo omnium quæ ad
 expeditionales usus spectant,
 mediocrem saltem peritiam
 habebant. Hi igitur multi-
 tudinem sibi traditam, quan-
 tum fieri poterat, militari
 disciplina informabant.

64. Iam

Πρῶτον μὲν γὰρ κατὰ γένη καὶ κατὰ ἡλικίαν A.V. 535.
LXIV.
In Aegy-
pto in-
stauratur
militia.
 διελόντες, ἀνέδωσαν ἐκάστοις τοὺς ἐπιτηδέους καὶ
 πλισμούς, ὀλιγωρήσαντες τῶν πρότερον αὐτοῖς ὑ-
 παρχόντων. μετὰ δὲ ταῦτα συνέταξαν οἰκίως πρὸς
 τὴν παροῦσαν χρείαν, λύσαντες τὰ συστήματα καὶ
 ταῖς ἐκ τῶν πρότερον ὀψωνιασμῶν καταγραφαῖς.
 Ἐξῆς δὲ τούτοις ἐγύμναζεν, συνήθευς ἐκάστους ποι-
 οῦντες οὐ μόνον τοῖς παραγλεμμασιν, ἀλλὰ καὶ ταῖς
 οἰκίαις τῶν καὶ ποπλισμῶν κινήσειν. ἐποιοῦντο δὲ
 καὶ συναγωγὰς ἐπὶ τῶν ὅπλων καὶ παρακλήσεις,
 ἐν αἷς μεγίστην παρέχοντο χρείαν Ἀνδρόμαχος
 Ἀσπένδιος καὶ Πολυκράτης Ἀργεῖος· προσφάτως
 μὲν ἐκ τῆς Ἑλλάδος διαβεβηκότες, συνήθευς δὲ
 ἀκμὴν ὄντες ταῖς Ἑλληνικαῖς ἐρμαῖς, καὶ ταῖς ἐκά-
 στων ἐπινοαῖς· πρὸς δὲ τούτοις, ἐπιφανεῖς ὑπάρ-
 χοντες ταῖς τε πατρίσι καὶ τοῖς βίοις· Πολυκράτης
 δὲ καὶ μᾶλλον, διὰ τε τὴν τῆς οἰκίας ἀρχαιότητα,
 καὶ

64. Iam primum per ge-
 nera perque ætates distribu-
 tis, convenientia cuique ar-
 ma, spretis iis quibus an-
 te uti solebant, diviserunt.
 Deinde, dissolutis legioni-
 bus, & antiquata tota illa
 descriptione, quæ in recen-
 sendis stipendiorum caussa
 militibus antea servabatur,
 ex usu præsentē eos cen-
 turarunt. Secundum hæc,
 assiduīs exercitationibus non
 solum imperia militiæ fami-
 liarī illis reddebant, sed
 etiam propriis cuique ar-
 morum generi motus. Po-

stremito armatos in concio-
 nem quoque subinde convo-
 cabant, & cohortabantur:
 qua in re egregiam cumpri-
 mis operam illis navaverunt
Andromachus Aspendius &
Polycrates Argivus: qui &
 recens e Græcia illuc traje-
 cerant, & quibus Græciani-
 cus adhuc ardor animi in-
 erat, omniumque Græcarum
 artium usus; prætereaque vi-
 ri illustres erant, tum splen-
 dore patriæ suæ uterque,
 tum & privatis opibus: *Pol-*
ycrates præsertim, qui an-
 tiquissima prognatus stirpe,
 patrem

Ol. 140. 1. καὶ διὰ τὴν Μνασιάδου τοῦ πατρὸς δόξαν ἐκ τῆς
In Aegy- αἰθλίσεως. οἱ, καὶ κατ' ἰδίαν καὶ κοινῇ παρακαλοῦν-
ptio in- τεσ, ἐρμὴν καὶ προθυμίαν ἐνεργάσαντο τοῖς ἀνδρά-
stauratur militia. ποῖς πρὸς τὸν μέλλοντα κίνδυνον.

LXV. Εἶχον δὲ καὶ τὰς ἡγεμονίας ἕκαστοι τῶν προση-
Copiae & δημένων ἀνδρῶν, αἰετίας ταῖς ἰδίαις ἐμπειρίαις.
duces Εὐρύλοχος μὲν γάρ, ὁ Μάγνης, ἡγεῖτο σχεδὸν ἀν-
Prole- δρῶν τρισχιλίων, τοῦ καλουμένου παρὰ τοῖς βασι-
mæi. λεῦσιν Ἀγήματος. Σωκράτης δὲ, ὁ Βοιωτίας, πελ-
ταστάς ὅφ' ἑαυτὸν εἶχε δισχιλίους. ὁ δ' Ἀχαιῆς
Φοξίδας, καὶ Πτολεμαῖος ὁ Θρασίου, σὺν δὲ τούτοις
Ἀνδρέμαχος, ὁ Ἀσπένδιος, συνεγύμναζον μὲν ἐπὶ
τὸ αὐτὸ τὴν Φάλαγγα καὶ τοὺς μιδοφόρους Ἕλλη-
νας· ἡγούντο δὲ, τῆς μὲν Φάλαγγος, Ἀνδρέμαχος
καὶ Πτολεμαῖος, τῶν δὲ μιδοφόρων Φοξίδας· οὗσης
τῆς μὲν Φάλαγγος εἰς δισμυρίους καὶ πεντακισχι-
λίους, τῶν δὲ μιδοφόρων εἰς ἑκτακισχιλίους. Τοὺς δ' εἰς
ἰππεῖς,

patrem habuerat *Mnasiadem*, plurimarum olim palmarum athletam. Hi modo privatim, modo publice, hortando monendoque audaciam & alacritatem ad futurum certamen animis militum inferuerunt.

65. Porro singuli eorum, quos modo nominavimus, virorum pro ea peritia, qua quisque præcipue pollebat, ducatus in exercitu gerebant. *Eurylochus* Magnes trium ferme millium dux erat, eorum qui apud reges

Agema vocantur. *Socrates* Boeotius cetratis bis mille præerat. *Phoxidas* Achæus, & *Ptolemæus* Thraſeæ filius, prætereaque *Andromachus* Aspendius, eodem in campo phalangem & Græcos mercenarios exercebant: ceterum phalangis duces erant *Andromachus* & *Ptolemæus*; conductitii militis, *Phoxidas*. Conſtabat autem phalanx viginti quinque fere hominum millibus: mercede conducti ad octies mille erant. Equites,

ἰππεῖς, τοὺς μὲν περὶ τὴν αὐλὴν ὄντας εἰς ἑπτακο-
 σίους, Πολυκράτης παρεσκεύαζε καὶ τοὺς ἀπὸ Λι-
 βύης, ἔτι δὲ καὶ τοὺς ἐγχωρίους· καὶ τούτων αὐτὸς
 ἡγεῖτο πάντων, περὶ τρισχιλίους ἄντων τὸν ἀριθμόν.
 6 τοὺς γε μὴν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος καὶ πᾶν τὸ τῶν μι-
 δοφόρων ἰππέων πλῆθος Ἐχεκράτης, ὁ Θετταλός,
 διαφερόντως ἀσκήσας, ὄντας εἰς δισχιλίους, με-
 στήν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ κινδύνου παρέσχετο χρεῖαν.
 7 Οὐδενὸς δ' ἦτιον ἔσπευδε περὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν τατ-
 τεμένους, Κνωπίας Ἀλωρίτης, ἔχων τοὺς μὲν πάν-
 τας Κρητάς εἰς τρισχιλίους, αὐτῶν δὲ τούτων χι-
 λίους Νεοκρητάς, ἐφ' ὧν ἐτετάχθη Φίλωνας· τὸν
 8 Κνώτσιον. Καθώπλισαν δὲ καὶ Λίβυας τρισχιλίους
 εἰς τὸν Μακεδονικὸν τρόπον· ἐφ' ὧν ἦν Ἀμμώνιος,
 9 ὁ Βαρεκαῖος. Τὸ δὲ τῶν Αἰγυπτίων πλῆθος ἦν μὲν
 εἰς δισχυρίους φαλαγγίτας, ὑπετάττετο δὲ Σωσιβίαν.

συνή-

LXV. 6. *Mendoſe uulgo ex Bau. edebatur καὶ πάντων μιδοφόρων ἰπ-
 πίων Ἐχεκράτης. Et deinde ūtas τὸ πλῆθος εἰς δισχιλίους. 7.
 ἐπ' αὐτὸν. ἐφ' αὐτὸν Flor. Vrb. Ibid. Ἀλωρίτης. Ἀλωρίτης
 h. l. Bau. Et Ἀλωρίτης Vat. Flor. Vrb. Vrb. Aug. Reg. A.*

tes, ad regium comitatum
 pertinentes, erant ad septin-
 gentos; quos *Polycrates* in-
 stituebat, & una cum his
 alios, partim e Libya acci-
 tos, partim ex Aegypto con-
 scriptos: præeratque idem
 hisce omnibus, qui ad tria
 millia complebant. Græcis
 vero & mercenariis cunctis
 equitibus (ad duo omni-
 no millia erant) *Echecrates*
 Theſſialis erat præfectus:
 qui, quum eximia cura eos
 exercuiſſet; in ipſo dein
 discrimine plurimum operæ
Polybii Hiſtor. T. II.

pretium fecit. *Cnopias* quo-
 que Alorita in commiſſo ſibi
 milite inſtruendo præparan-
 doque nemini omnium con-
 cedeſſat: ii autem erant
 omnino Cretenſes ad ter
 mille; e quorum numero
 fuere Neocretes mille, qui-
 bus *Philonem* Cnoſſium præ-
 poſuerat. Armaverunt &
 Afroſum tria millia more
 Macedonico, præfecto *Am-
 monio* Barcæo. Aegyptio-
 rum multitudo ad viginti
 millia phalangitarum acce-
 debat; qui ducem *Sofibium*
 Z habe-

Ol. 140.1. συνηχθη δὲ καὶ Θρακῶν καὶ Γαλατῶν πλῆθος, ἐκ 10
 Ptolemæi μέν τῶν κατοίκων καὶ τῶν ἐργόνων εἰς τετρακισχι-
 corpiæ & λίδους· εἰ δὲ προσφάτως ἐπισυναχθέντες, ἦσαν εἰς
 duces. δισχιλίδους· ὧν ἡγεῖτο Διονύσιος, ὁ Θραξ. Ἡ μὲν 11
 εὖν Πτολεμαίῳ παρασκευαζομένη δύναμις, τῷ τε
 πλήθει, καὶ ταῖς διαφοραῖς, τσαούτη καὶ τοιαύτη
 τις ἦν.

LXVI. Ἀντίοχος δὲ, συνεσταμένος πολιερκίαν περὶ τὴν
 Dura καλουμένην πόλιν Δαῦρα, καὶ περαίνειν οὐδὲν δυνά-
 opp. fru- μενος, διὰ τε τὴν ἰσχυρότητα τοῦ τόπου καὶ τὰς
 itra op- τῶν περὶ τὸν Νικόλαον παραβοηθείας· συνάπτου-
 pugnat 2
 Antio- τος ἤδη τοῦ χειμῶνος, συνεχώρησε ταῖς παρὰ τοῦ
 chus. Πτολεμαίου πρεσβείας, ἀνοχάς τε ποιήσασθαι τε-
 Inducias 3
 init cum τραμήνους, καὶ περὶ τῶν ἔλων εἰς πάντα συγκατα-
 Ptole- βήσεσθαι τὰ φιλάνθρωπα. ταῦτα δ' ἐπραττε, πλεῖ-
 mæo. στον μὲν ἀπέχων τῆς ἀληθείας· σπεύδων δὲ, μὴ
 πολὺν χρόνον ἀποσπᾶσθαι τῶν οἰκείων τόπων, αἰῶ-
 ἐν

habebant. Contracta est & Thracum Gallorumque manus; cum ex inquilinis & horum liberis, ad millia quatuor; tum ex iis qui insuper recens fuerant conscripti, ad duo ferme hominum millia: duxque illis impositus *Dionysius* Thrax. Igitur *Ptolemæo* quidem qui præparabatur exercitus, hoc numero constabat, & hac gentium ceterarumque rerum diversitate.

66. *Antiochus* interim urbem *Dura* premebat obsidio-

ne: cujus incepti quum exitum nullum videret; (nam & locus erat natura munitus, & obsecris subinde auxilia submittebat *Nicolaus*;) adpetente jam hieme, missis a *Ptolemæo* legationibus demum annuit, ut & *induciæ* ad menses quatuor fierent, & de summa re ad conditiones *aquissimas se descensurum* diceret. Hoc autem ille faciebat, quum longe ab eo abesset, ut veram animi mentem proderet: sed, qui diutius a ditione sua abesse nollet,

ἐν τῇ Σελευκίᾳ ποιήσασθαι τὴν τῶν δυνάμεων πα-Α. V. 535.
 ραχειμασίαν, διὰ τὸ προφανῶς τὸν Ἀχαιὸν ἐπιβου-
 λεύειν μὲν τοῖς σφετέροις πράγμασι, συνεργεῖν δὲ
 4 τοῖς περὶ τὸν Πτολεμαῖον ὁμολογουμένως. Τούτων
 δὲ συγχωρηθέντων, Ἀντίοχος τοὺς μὲν πρέσβεις
 ἐξέπεμψε, παραγίειλας διασαφεῖν αὐτῷ τὴν τα-
 χίστην τὰ δόξαντα τοῖς περὶ τὸν Πτολεμαῖον, καὶ
 5 συνάπτειν εἰς Σελεύκειαν. ἀπολιπὼν δὲ φυλακὰς
 τὰς ἀρμυζούσας ἐν τοῖς τόποις, καὶ παραδούς Θεο-
 δότῳ τὴν τῶν ὅλων ἐπιμέλειαν, ἐπανῆλθε· καὶ, πα-
 ραγενόμενος εἰς τὴν Σελεύκειαν, διαφῆκε τὰς δυνά-
 6 μεις εἰς παραχειμασίαν. Καὶ τὸ λοιπὸν ἤδη τοῦ Sperat
 μὲν γυμνάζειν τοὺς ὄχλους ὠλιγάρε· πεπεσμένοι, Antio-
 οὐ προσδεηθήσεσθαι τὰ πράγματα μάχης, διὰ τὸ chus, re-
 τινῶν μὲν μερῶν τῆς Κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης ἤδη tinere se
 κυριεῦεν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἐλπίζεν ἐξ ἐκόντων καὶ posse Cae-
 7 διὰ λόγου παραλήψεσθαι· μὴ τολμάντων τὸ παρὰ- lefyriam.

Z 2

παν

LXVI. 4. πρέσβεις. πρεσβευτὰς Flor. Ang. Reg. A. 6. καὶ λοι-
 πὸν ἤδη Bau. ab-que τὸ. Ibid. προσδεηθήσεσθαι προσδεησέσθαι
 Vat. Flor. 7. τολμάντων. τυλμάντων Ang. Possit τολμησόντων
 fassipari.

nollet, Seleuciam exercitum
 reducere ad hibernandum
 properabat; quum manife-
 ste imperio ipsius infidiaretur
Achaeus, & aperte jam
 cum Ptolemaeo faceret. Pa-
 ctus igitur inducias *Antio-*
chus, legatos remisit, iustos
quam primum sibi volun-
tatem Ptolemaei renunciare,
Et Seleuciam ad se venire.
 Deinde, ubi praesidia locis
 opportunis imposuisset, re-
 rum omnium cura *Theodoto*

mandata, ad reditum se ac-
 cinxit. *Seleuciam* ut ven-
 tum, in hiberna exercitum
 dimisit; nullam de cetero
 exercendi militis curam ge-
 rens. Persuaserat enim sibi,
 ad conficiendam rem nihil
 dimicatione futurum opus:
 & partes nonnullas *Caesae*
Syriae & *Phoeniciae* jam in
 potestate habens, cetera lo-
 ca a volentibus se acceptu-
 rum, & omnia colloquiis
 transacturum sperabat; Pto-
 lemaeum

OL. 140. 1. παν τῶν περὶ τὸν Πτολεμαῖον εἰς τὸν περὶ τῶν ὄλων συγκαταβαίνειν κίνδυνον. Ταύτην δὲ συνέβαινε τὴν 8 διάληψιν καὶ τοὺς πρεσβευτὰς ἔχειν· διὰ τὸ τὰς ἐντεύξεις αὐτοῖς τὸν Σωσίβιον, ἐν τῇ Μίμφει προ- καθήμενοι, φιλανθρώπους ποιῆσθαι· τῶν δὲ κατὰ τὴν 9 Ἀλεξανδρείαν παρασκευῶν μηδὲ ποτε τοὺς διαπεμ- πομένους πρὸς τὸν Ἀντίοχον ἰᾶν αὐτόπτας γενέσθαι.

LXVII. Πλὴν καὶ τότε τῶν πρέσβων ἀφικομένων, εἰ
Irritæ le-
gationes
inter An-
tiochum
& Ptole-
mæum.
μὲν περὶ τὸν Σωσίβιον ἔτοιμοι πρὸς πᾶν. Ὁ δ' Ἀν-
τίοχος μεγίστην ἐποιᾶτο σπουδὴν εἰς τὸ, καθάπερ
καὶ τοῖς ὅπλοις, καὶ τοῖς δικάοις ἐπὶ τῶν ἐντεύξεων,
καταπεριεῖναι τῶν ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας. καὶ δὴ, 3
παράγονμένων τῶν πρεσβευτῶν εἰς τὴν Σελεύκειαν,
καὶ συγκαταβαινόντων εἰς τοὺς κατὰ μέρος ὑπὲρ
τῆς διαλύσεως λόγους, κατὰ τὰς ὑπὸ τῶν περὶ τὸν
Σωσίβιον ἐντολάς· ὁ μὲν βασιλεὺς τὸ μὲν ἄρτι γε-4
γονός.

9. πρὸς τὸν Ἀντίοχον. πρὸς τὸν Πτολεμαῖον *suspiciatus* ὅς interpretatur est *Cassius*.

LXVII. 2. καθάπερ ex καθάπαξ corruptum iudicavit Reiskius. *Cassianus* cum *Virgine* ante καὶ τοῖς δικάοις inferreunt οὕτω, in-
iuriis mistis.

lemæum quidem certe, pe-
riculum summæ rerum fa-
cere nequaquam ausurum.
In eadem autem persuasione
cum Antiocho legati etiam
erant: quoniam perquam hu-
maniter cum eis *Sofibius*,
Memphi præsidens, erat col-
locutus; & nemo eorum,
qui ad *Antiochum* militaban-
tur, apparatus belli, qui Ale-
xandriæ fiebant, oculis suis
umquam viderat.

67. Igitur tunc quoque,
ubi ad *Sofibium* advenierunt

legati; ille, ad omnia para-
tum se, dicere. *Antiochus*
autem, quoties cum legatis
conveniebat, summo studio
id agebat, ut non minus
causæ iusticiæ, quam vi ar-
morum, Alexandrinos supe-
rare videretur. Et post-
quam Seleuciam legati ve-
nere, & ad disceptandas
figillatim pacis condiciones
descenderunt, prout manda-
tum illis a *Sofibio* fuerat;
Antiochus, in commemoran-
dis causæ suæ iustis, illa-
tum

γονός ατύχημα καὶ προφανές ἀδίκημα, περὶ τῆς Ἀ. V. 515. ^{Irrite le-}
 ἐνεστώσης καταλήψεως τῶν περὶ Κοίλην Συρίαν τό- ^{rationes}
 σπων, οὐ θεὸν ἐνέμιξε κατὰ τὰς δικαιολογίας· τὸ ^{inter An-}
 δὲ πλεῖστον, οὐδ' ἐν ἀδικήματι κατηριθμέτο τὴν ^{tiuchum}
 πράξιν, ὡς καθέκόντων αὐτῷ τινῶν ἀντιπεποιημέ- ^{& Ptole-}
 νος. Τὴν δὲ πρώτην Ἀντιγόνου τοῦ Μονοφθαλμοῦ
 κατάληψιν καὶ τὴν Σελεύκου δυναστείαν τῶν τόπων
 τούτων, ἐκείνας, ἔφη, κυριωτάτας εἶναι καὶ δικαιο-
 τάτας κτήσεις· καὶ ὅς αὐτοῖς, οὐ Πτολεμαίῳ,
 τκαθήκεν τὰ κατὰ Κοίλην Συρίαν. καὶ γὰρ Πτολε-
 μαῖον διαπολεμῆσαι πρὸς Ἀντίγονον, οὐκ αὐτῷ, Σε-
 λεύκῳ δὲ συγκατασκευάζοντα τὴν ἀρχὴν τῶν τό-
 σπων τούτων. Μάλιστα δὲ τὸ κοινὸν ἐπέζε πάντων
 τῶν βασιλέων συγχώρημα, καὶ οὗς καιροῖς, Ἀντί-
 γονον νικήσαντες, καὶ βουλευόμενοι κατὰ προαίρεσιν
 ὁμόσε πάντες, Κάσσανδρος, Λυσίμαχος, Σέλευκος,
 9 ἔκριναν Σελεύκου τὴν ὅλην Συρίαν ὑπάρχεν. Οἱ δὲ
 παρὰ Πτολεμαίου, τὰναντία τούτων ἐπερῶντο συν-

Z. 3

στάνειν.

5. τὸ δὲ πλεῖστον. τὸ δὲ πλεῖον malim.

tum paullo ante damnum
 Ptolemæo, & manifestam
 injuriam, quod loca nonnulla
 Cœlesyriæ occupasset, non ita
 gravem esse, aiebat; quin
 potius, ne injuriæ quidem
 loca habendam: quippe res
 ad se pertinentes ipsum vin-
 dicasse sibi. Antigonum Co-
 clitem, qui primus hæc loca
 tenuerit, ac deinde Seleucum,
 verissimos justissimosque fuisse
 Cœlesyriæ possessores; ad il-
 los, non ad Ptolemæum, per-
 tinuisse istam provinciam.

Nam quod Ptolemæus cum
 Antigono bellum gessisset;
 id eum fecisse, non ut sibi,
 sed ut Seleuco eorum locorum
 imperium pararet. Maxime
 vero communem cunctorum
 regum concessionem urgebat,
 qua, Antigono devicto, Cas-
 sander, Lysimachus, & Se-
 leucus, ad consultandum con-
 gregati, de communi senten-
 tia Seleuco Syriam univer-
 sam decreto suo attribuerunt.
 Contraria his, qui a Ptole-
 mæo erant missi, probare ni-
 teban-

OL. 140. I. *στάνεν. τό τε γάρ παρὸν ἤζον ἀδίκημα, καὶ δε-*
Irrite le- *γόν ἐποίουν τὸ γεγονός, εἰς παρασπόνδημα τὴν Θεο-*
gationes *δότης προδοσίαν καὶ τὴν ἔφοδον ἀνάγοντες τὴν Ἀν-*
Antiochum *τιόχου. προσέφεροντο δὲ καὶ τὰς ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦτο*
& Ptole-
mæum.

Λάγου κτήσεις· φάσκοντες, ἐπὶ τούτῳ συμπολε-
 μῆσαι Σελεύκῳ Πτολεμαῖον, ἐφ' ᾧ τὴν μὲν ὅλης τῆς
 Ἀσίας ἀρχὴν Σελεύκῳ περιδεῖναι· τὰ δὲ κατὰ Κοί-
 λην Συρίαν αὐτῷ κατακτῆσθαι καὶ Φοινίκην.
 Ἐλέγετο μὲν οὖν ταῦτα καὶ παραπλήσια τούτοις ¹⁰
 πλεονάκις ὑπ' ἀμφοτέρων, κατὰ τὰς διαπρεσβείας
 καὶ τὰς ἐντεύξεις· ἐπετελεῖτο δὲ τὸ παράπαν οὐ-
 δέν· ἅτε τῆς δικαιολογίας γιγνομένης διὰ τῶν κοινῶν
 φίλων, μεταξύ δὲ μηδενὸς ὑπάρχοντος τοῦ δυνησο-
 μένου παρακατασχεῖν καὶ κωλύσαι τὴν τοῦ δοκοῦν-
 τος ἀδικεῖν ἐρμῆν. Μάλιστα δὲ παρεῖχε δυσχερ- ¹²
 στίαν ἀμφοτέροις τὰ περὶ τὸν Ἀχαιόν. Πτολε-
 μαῖος μὲν γὰρ ἐσπούδαζε περιλαβεῖν τὰς συνδή-
 καιας

¹⁰. προσέφεροντο. προσεφίροντο *edd. cum Bav. Aug. & Regiis.*

tebantur. Nam & *præsen-*
tem injuriam exaggerabant:
 &, *proditiōe Theodoti, at-*
que expeditione ista Antiochi,
indigno modo violatam fidem
esse, contendebant. Objicie-
 bant & illud: *Ptolemaum,*
Lagi filium, provinciam istam
quasi vixisse sibi: quippe ea lege
arma ipsum consociasse cum
Seleuco, ut Asia quidem uni-
versa dominatus Seleuco pa-
raretur, Cælen vero Syriam
& Phœnicen propriam ut sibi
faceret. Hæc & his similia
 quum in colloquiis cum le-

gatis, ultro citroque com-
 meantibus, sæpius utrimque
 essent jactata; effici tamen
 nihil omnino poterat: quo-
 niam per communes amicos
 controversia disceptabatur,
 & intererat conventibus ne-
 mo, a quo reprimi & inhi-
 beri posset impetus illius,
 qui lædere alterum videre-
 tur. Maximam vero utris-
 que difficultatem afferebat
 causa *Achai:* nam, quum
Ptolemaus id summo studio
 ageret, ut forderibus ille
 comprehenderetur; *Antio-*
chus

13 καις αὐτόν· Ἀντίοχος δὲ καθάπαξ αὐτὸν λόγον ἠνεί-^{A.V. 535.}
 χετο περὶ τούτων, δεινὸν ἡγούμενος τὸ καὶ τολμαῖν
 τὸν Πτολεμαῖον περιστέλλειν τοὺς ἀποστάτας, καὶ
 μνήμην ποιῶσθαι περὶ τίνος τῶν τοιούτων.

Διόπερ, ἐπεὶ πρᾶσβεύοντες μὲν ἄλλis εἶχον αἰμ-^{LXVIII.}
 Φότεροι, πέρας δ' αὐτὸν ἐγένετο περὶ τὰς συνθή-^{Terra}
 κας, συνῆπτε δὲ τὰ τῆς ἑαρινῆς ὥρας· Ἀντίοχος ^{inchoatur}
 μὲν συνῆγε τὰς δυνάμεις, ὡς εἰσβαλῶν καὶ κατὰ ^{bellum.}
 γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ καταστρεφόμενος τὰ ^{Ol. 140. 2.}
 καταλειπόμενα μέρη τῶν ἐν Κοίλῃ Συρίᾳ πραγμά-^{A.V. 536.}
 2 των. οἱ δὲ περὶ τὸν Πτολεμαῖον ὁλοσχερέστερον ἐπι-^{Nicolaus,}
 τρέψαντες τῷ Νικολάῳ, χορηγίας τε παρῆχον εἰς ^{dux co-}
 τοὺς κατὰ Γάζαν τόπους θαυσιλῆς, καὶ δυνάμεις ^{piarum}
 3 ἐξέπεμπον πεζικάς καὶ ναυτικάς. ὧν προσγενομέ-^{Ptolemaei.}
 νων, εὐθαρσῶς ὁ Νικόλαος εἰς τὸν πόλεμον ἐνίστα-
 4 ιε, πρὸς πᾶν τὸ παραγινόμενον ἐτόίμως αὐτῷ
 4 συνεργεῦντος Περργένους τοῦ ναυάρχου. τοῦτον γάρ ^{Perigenes}
^{nauar-}
^{chus.}

Z 4

ἐπὶ

LXVIII. 1. ἄλλis ex Vrsini conject. recepti, pro innotato ἄλλis quod
 occupaverat libros omnes. Ibid. τὰ τῆς. τὸ τῆς ἑαρινῆς edd. ex
 Bav. 3. ἐνίστατε. αὐίστατε edd. ex Bav.

chus contra, ne fieri quidem
 mentionem ullam omnino
 ejus rei ferre poterat; *rem*
 esse indignam clamitans, *au-*
dere Ptolemaium rebelles pro-
tegere, aut hujusmodi cujus-
piam conditionis meminisse.

68. Ita tempore legatio-
 nibus extracto, quum pax
 tamen nullo modo conveni-
 ret; ineunte jam vere, co-
 pias contrahit suas *Antio-*
chus, habens in animo terra
 marique hostem aggredi, &

reliquas *Caelæ Syriæ* partes
 nondum subactas in potesta-
 tem redigere. *Ptolemaus*
 summam rerum tuendam
Nicolao tradit: commeatus
 omnium rerum *Gazam* adfa-
 tim conveyit: copias, cum
 pedestres, tum maritimas,
 emitit. Quæ ubi advene-
 runt, audacter jam bello se
 accingit *Nicolaus*: ad omnia
 quæ imperaret promptum ad-
 jutorem habens *Perigenem*,
 qui navibus præerat. Hunc
 enim

Ol. 140.2. ἐπὶ τῶν ναυτικῶν δυνάμεων ἐξαπέστειλαν οἱ περὶ
τὸν Πτολεμαῖον ἔχοντα καταφράκτους μὲν ναῦς
τριάκοντα, φορητοὺς δὲ πλείους τῶν τετρακοσίων.
Νικόλαος δὲ τὸ μὲν γένος ὑπῆρχεν Αἰτωλὸς· τριβῆν
δὲ καὶ τόλμαν ἐν τοῖς πολεμικοῖς οὐδενὸς ἔχεν ἐλάτ-

Angu-
stias ad
Platanum
& Por-
phyreo-
nem oc-
cupat Ni-
colaus.
τω τῶν παρὰ Πτολεμαίῳ στρατευομένων. προκα-
6
ταλαβόμενος δὲ μέρος μὲν τινὶ τὰ κατὰ Πλάτανον
στενά, τῇ δὲ λοιπῇ δυνάμει, μεθ' ἧς ἦν αὐτὸς, τὰ
περὶ Πορφυρεῶνα πόλιν· ταύτῃ παρεφύλαττε τὴν
εἰσβολὴν τοῦ βασιλέως, ὁμοῦ συνορμούσης αὐτῷ καὶ

Antio-
chus Ara-
dios in so-
cietatem
accipit.
τῆς ναυτικῆς δυνάμεως. Ἀντίοχος δὲ, παρελθὼν
7
εἰς Μάραθον, καὶ παραγενομένων πρὸς αὐτὸν Ἀρα-
δίων ὑπὲρ συμμαχίας, αὐτὸν μόνον προσεδέξατο τὴν
συμμαχίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν διαφορὰν τὴν πρὸς ἀνέ-
χουσαν αὐτοῖς πρὸς ἀλλήλους κατέπαυσε, διαλύσας
τοὺς ἐν τῇ νήσῳ πρὸς τοὺς τὴν ἡπειρὸν κατακυ-
τας τῶν Ἀραδίων. Μετὰ δὲ ταῦτα ποιησάμενος 8

τὴν

6. ἢ αὐτὸς. αὐτὸς ἢ Flav. Ang. Reg. A. Ibid. ταύτη. ταύτην
Euv. Ang. Reg. A.

enim *Ptolemaeus* classi, quam
submittebat, praeponerat;
rectas quidem naves triginta
habentem, onerarias vero
amplius quadringentas. *Ni-
colaus* genere Aetolus erat;
usu vero bellicarum rerum
& fortitudine, nemini eo-
rum ducum qui *Ptolemaeo*
tunc militabant, concede-
bat. Hic, parte exercitus
praeoccupatis angustiis ad
Platanum, altera parte, cum
qua erat ipse, proxima *Por-
phyreoni* urbi loca tenens,

ne hac faceret *Antiochus*
impressionem, impendebat;
classe interim cum navalibus
copiis haud procul in anco-
ris stante. *Antiochus*, *Ma-
rathum* progressus, quum ad
eum *Aradii* venissent de so-
cietate acturi, non solum
accepit illos in societatem;
sed etiam controversiam, quae
insulanos *Aradios* & eos qui
continentem habent invicem
antea alienaverat, sedavit,
atque ut in gratiam inter se
coirent effecit. Deinde jux-
ta

τὴν εἰσβολὴν κατὰ τὸ καλούμενον Θεοῦ πρόσωπον, ^{A.V. 536. Phœni-}
 ἦκε πρὸς Βηρυτόν· Βότερον μὲν ἐν τῇ παρόδῳ κα- ^{ciam in-}
 ταλαζόμενος, Τριήρη δὲ καὶ Κάλαμον ἐμπρήσας. ^{trai juxta}
 Ὁ Ἐντεῦθεν δὲ Νικάρχον μὲν καὶ Θεόδοτον προαπέ- ^{Theo-}
 στείλει, συντάξας προκαταλαβέσθαι τὰς δυσχωρίας ^{profu-}
 περὶ τὴν Λύκον καλούμενον ποταμόν· αὐτὸς δὲ τὴν ^{pon.}
 δύναμιν ἀναλαβὼν, προῆλθε καὶ κατεστρατοπέδευ- ^{Nicar-}
 σε περὶ τὸν Δαμούραν ποταμόν, συμπαραπλέοντες ^{clus &}
 Ἰοάμα καὶ Διογνήτου τοῦ ναυάρχου. παρλαβὼν δὲ ^{Theodo-}
 πάλιν ἐντεῦθεν τοὺς τε περὶ τὸν Θεόδοτον καὶ Νί- ^{tus, duces}
 κάρχον τοὺς ἐκ τῆς δυνάμεως εὐζώνους, ὥρμητε κα- ^{Antiochi.}
 τασκεψόμενος τὰς προκατεχομένας ὑπὸ τῶν περὶ
 τὸν Νικόλαον δυσχωρίας. συνθεωρήσας δὲ τὰς τῶν
 τόπων ιδιότητας, τότε μὲν ἀνεχώρησε πρὸς τὴν
 παρεμβολήν· κατὰ δὲ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν, κατα-
 λιπὼν αὐτοῦ τὰ τε βαρεῖα τῶν ὅπλων, καὶ Νικάρ-
 χον ἐπὶ τούτων, προῆγε μετὰ τῆς λοιπῆς δυνάμεως
 ἐπὶ τὴν προκαμένην χρείαν.

Z 5

Τῆς

II. τὰ τε βαρεῖα τὰ βαρεῖα Bav. Flor.

ta *Theoprofopon*, quod vocatur, hostium fines ingressus, *Berytum* venit, *Botry* in transitu capta, *Triere* & *Calamo* crematis. Inde *Nicarcho* & *Theodotum* præmisit, jussos in angustiis viæ ad *Lycum* fluvium occupandis hostem antevertere. Ipse cum exercitu pergit ire; moxque ad *Damuram* omnem castra communit; *Diogneto* nauarcho cum classe illum semper comitante.

Hic rursus assumtis secum *Theodoto* & *Nicarcho* cum ea expeditorum manu quam habebant, angustias, quas *Nicolaus* præoccupaverat, speculatum est profectus: naturaque locorum probe perspecta, in castra se recepit. Postero die, relicto ibidem milite graviter armato, & *Nicarcho* illi præfecto, ad proposita exsequenda cum reliquis copiis sese rex accinxit.

69. Quum

Ol. 140.2.

LXIX.

Nico-

laum sta-
tione de-
pellit An-
tiochus.

Τῆς δὲ κατὰ τὸν Λίβανον παρῳρείας κατὰ τοὺς
τόπους τούτους συγκλειούσης τὴν παραλίαν εἰς στε-
νὸν καὶ βραχὺν τόπον, συμβαίνει καὶ τοῦτον αὐτὸν
βράχει δυσβάτῳ καὶ τραχεῖ διεξῶσθαι, στενὴν δὲ καὶ
δυσχερεῖ παρ' αὐτὴν τὴν θάλατταν ἀπολειπούση
πάρσπον. ἐφ' ἣ τότε Νικόλαος παρεμβεβληκὼς, καὶ²
τοὺς μὲν τῶ τῶν ἀνδρῶν πλήθει προκαταληφῶς τό-
πους, τοὺς δὲ ταῖς χειροποιήτοις κατασκευαῖς διη-
σφαλισμένους, φρόνως ἐπέπειστο καλύσειν τῆς εἰσό-
δου τὸν Ἀντίοχον. ὁ δὲ βασιλεὺς, διελὼν εἰς τρία³
μέρη τὴν δύναμιν, τὸ μὲν ἐν Θεοδότῳ παρέδωκε,
προστάξας, συμπλέκεσθαι καὶ βιάζεσθαι παρ' αὐ-
τὴν τὴν παρῳρείαν τοῦ Λιβάνου. τὸ δὲ ἕτερον μέρος⁴
Μενεδήμεν' διὰ πλειόνων ἐντειλάμενος κατὰ μέσσην
πειράζειν τὴν βράχιν. τὸ δὲ τρίτον πρὸς θάλατταν
ἀπένευμε, Διοκλέα τὸν στρατηγὸν τῆς Παραποτα-
μίας ἡγεμόνα συστήσας. Αὐτὸς δὲ, μετὰ τῆς Θε-⁶
ραπίας,

LXIX. 1. κατὰ τοὺς. κατὰ τὸν τόπον τοῦτον edd. ex Bav. 4.
ἕτερον μέρος. Abest μέρος a Bav. Flor. & Regiis.

69. Quum autem *Libani* montis tractus oram maritimam in angustum ac breve spatium eo loci cogat; accedit insuper, ut illud ipsum spatium arduo atque aspero dorso transversim intercipiatur, quod arctum & difficilem propter mare tramitem relinquit. Ibi tunc *Nicolaus* confederat, &, locis aliis idoneo militum praesidio occupatis, aliis structura castellorum munitis, facile se aditu prohibiturum esse

Antiochum credebat. Rex, diviso in tres acies exercitu, unam *Theodoto* tradit, addito praeepto, ut ad ipsum *Libani* latus adgrederetur hostem, & vi percurrere conaretur; alteram aciem *Menedemo* attribuit, cui etiam atque etiam imperavit, ut per medium illud dorsum tentaret transitum: tertiam aciem litus maris legere iussit, praeposito *Diocle*, qui *Parapotamiam* ad *Euphratem* praefecturam obtinebat. Ipse,

ραπείας, ἔρχε τὸν μέσον τόπον, πάντα βουλόμενος Λ. V. 536.
 ἐποπτεύειν καὶ παντὶ τῷ δεσμένῳ παραβοηθεῖν. Nico-
 τᾶμα δὲ τούτοις ἐξηστυμένοι παρεμβάλλον εἰς ναυ- laum sta-
 μαχίαν, οἱ περὶ τὸν Διόγνητον καὶ Περγένην, συνά- tione de-
 πτοντες κατὰ τὸ δυνατόν τῇ γῇ, καὶ περῶμενοι pellit An-
 ποιεῖν ὥσανεὶ μίαν ἐπιφάνειαν τῆς πεζομαχίας καὶ tiochus.
 ναυμαχίας. Πάντων δὲ ποιησαμένων ἀφ' ἐνὸς ση-
 μέϊου καὶ παραγέλλματος ἐνὸς τὰς προσβολὰς, ἡ
 μὲν ναυμαχία πάριον ἔρχε τὸν κίνδυνον, διὰ τὸ καὶ
 τῷ πλήθει καὶ ταῖς παρασκευαῖς παραπλήσιον
 εἶναι τὸ παρ' ἀμφοῖν ναυτικόν. τῶν δὲ πεζῶν, τὸ
 μὲν πρῶτον ἐπεκράτουν οἱ τοῦ Νικολάου, συγχρώ-
 μενοι ταῖς τῶν τόπων ὀχυρότησι· ταχὺ δὲ τῶν περὶ
 τὸν Θεόδωτον ἐκβιασασμένων τοὺς ἐν τῇ παρωρείᾳ,
 καῖπετα ποιουμένων ἐξ ὑπερδεξίου τὴν ἔφοδον, τρα-
 πέντες οἱ περὶ τὸν Νικόλαον, ἔφευγον περὶ τρεπὰ δὴν
 10 ἅπαντες. Κατὰ δὲ τὴν φυγὴν, ἔπεσον μὲν αὐτῶν
εἰς

9. ἐν τῇ. ἐν τῇ παρωρείᾳ Vst. Flv.

Ipse, cum prætorii cohorte,
 medium cepit locum; testis
 spectatorque omnium quæ
 gererentur futurus, &, ut
 quisque suorum laboraret,
 opem eo laturus. Simul
 vero & *Diognetus* ac *Peri-*
genes navales copias ad
 pugnam direxerunt, terræ
 quam maxime fieri poterat
 appropinquantes; &, ut ter-
 restris navalisque prælii una
 dumtaxat facies appareret,
 connitentes. Mox quum
 uno omnes dato signo, &
 uno imperio, hostem simul

invaderent; mari quidem
 discrimen pugnae æquaba-
 tur: nam & numero & ce-
 teris rebus æquales erant
 utrimque navalis prælii ap-
 paratus. Terra vero, licet
 principio superior esset *Ni-*
colaus, locorum præfertim
 natura munitissima eum ad-
 juvante; mox tamen, post-
 quam *Theodotus* stationem
 in monte locatam vi dejecit
 pervasitque, ac deinde e su-
 periori loco hostes est ag-
 gressus, fugam effusam ca-
 pessit *Nicolaus*. Cæsi sunt
 inter

Ol. 140. 2. εἰς δισχιλίους, ζωγρέας δ' εἰλώσαν οὐκ ἐλάττους
 Nico-
 laum ita-
 tione de-
 pellit An-
 tiochus.

κατὰ τὴν ναυμαχίαν, συνθεωρήσας τὸ κατὰ τοὺς
 πεζοὺς ἐλάττωμα, καὶ διατραπέας, ἀσφαλῶς ἐποίη-
 σάτο τὴν ἀποχώρησιν εἰς τοὺς αὐτοὺς τόπους.

LXX. Ἀντίοχος δὲ, τὴν δύναμιν ἀναλαβὼν, ἤκε καὶ
 κατεστρατοπέδευσε πρὸς τῇ Σιδῶνι. τὸ μὲν οὖν κα-
 ταπειράζειν τῆς πόλεως ἀπέγνω, διὰ τὴν προϋπάρ-
 χουσαν αὐτόθι θαψίλειαν τῆς χορηγίας, καὶ τὸ
 πλῆθος τῶν ἐνοικούντων καὶ συμπεφευγόντων ἀνδρῶν.
 ἀναλαβὼν δὲ τὴν δύναμιν, αὐτὸς μὲν ἐποιεῖτο τὴν 3
 πορείαν ὡς ἐπὶ Φιλοτερίας· Διογνήτω δὲ συνέταξε,
 τῷ ναυάρχῳ, πάλιν ἔχοντι τὰς ναῦς ἀποπλεῖν εἰς
 Τύρον. Ἡ δὲ Φιλοτερία κεῖται παρ' αὐτὴν τὴν λί-4
 μνην, εἰς ἣν ὁ καλούμενος Ἰορδάνης ποταμὸς εἰσ-
 βάλλων, ἐξίησι πάλιν εἰς τὰ πεδία τὰ περὶ τὴν
 Σκυθῶν

Philo-
 teria &
 Scytho-
 polis tra-
 duntur
 Antio-
 cho.

10. ἐπὶ Σιδῶνος Vat. Flor. Mendoza edd. cum ceteris codicibus ὑπὸ
 Σιδῶνα.

LXX. 1. ἤκε. προήγε malim cum Reisk. 2. συμπεφευγ. διαπε-
 φυγ. Flor.

inter fugiendum, ad duo
 millia; nec pauciores vivi
 sunt capti: qui supererant,
 cuncti *Sidonem* se recipiunt.
Perigenes, qui de praelio
 mariitimo spe lætiore jam
 erat, ut cladem terra esse
 acceptam videt, consternatus
 animo, in eadem loca
 sine discrimine se recepit.

70. *Antiochus*, cum exer-
 citu profectus, ad *Sidonem*
 signa constituit. Urbis ta-

men oppugnationem non
 censuit sibi tentandam: quod
 & rerum necessariorum co-
 pia abundaret, & hominibus,
 cum habitatoribus, tum re-
 centibus profugis, esset re-
 fertissima. Igitur, motis
 castris, *Philoteriam* ducit:
Diognetum vero nauarchum
Tyrum cum classe redire
 jubet. *Philoteria* ad lacum
 ipsum est sita, quem *Iordanes*
 amnis influit; qui, inde
 egressus, per planitiem *Scy-
 thopo-*

ἡ Σκυθῶν πάλιν προσαναγρευομένην. Γενόμενος δὲ καθ' Α. V. 536. ὁμολογίαν ἐγκρατὴς ἀμφοτέρων τῶν προειρημένων πόλεων, εὐθαρσῶς ἔσχε πρὸς τὰς μεθούσας ἐπιβολάς· διὰ τὸ τὴν ὑποτεταγμένην χώραν ταῖς πόλεσι ταύταις, βραδίως δύνασθαι παντὶ τῷ στρατοπέδῳ χρηγεῖν, καὶ δαψιλῇ παρασκευάζειν τὰ κατεπείγοντα πρὸς τὴν χρείαν. ἀσφαλισάμενος δὲ Φεου- Atabyrium ca-
 ραῖς ταύτας, ὑπερέβαλε τὴν ἑρηνήν, καὶ παρὴν ἐπὶ pirur.
 Ἀταβύριον· ὃ κῆται μὲν ἐπὶ λέφου μαστοειδοῦς, τὴν δὲ πρὸς βάσιν ἔχει πλεον ἢ πεντεκαίδεκα σταδίων. Χρησάμενος δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐνέδρα καὶ στρατηγήματι, κατίσχε τὴν πόλιν. προκαλεσάμενος γάρ εἰς ἀκρεβολισμόν τοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ συγκαταβιβάσας ἐπὶ πολὺ τοὺς περικινδυνεύοντας, κᾶπετα πάλιν ἐκ μεταβολῆς τῶν Φευγόντων καὶ διαναστάσεως τῶν ἐγκαθημένων συμβαλῶν, πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀπέκτενε· τέλος δ' ἐπα-
 κολου-

5. ἔσχε. ἔχε Aug. Reg. A. 2. διαναστάσεως. Vulgo δι' ἀναστάσεως.

thopolcos dictæ urbis labitur. Hisce duobus oppidis in deditiōnem acceptis, rex ad reliqua incepta, bonæ spei jam plenus, sese comparabat: quia subiecti illis agri alendo exercitui abunde suppetebant, & quæcumque usui essent ad res gerendas largiter ministrabant. Præsidio deinde in has inducto, & montibus superatis, proxime *Atabyrium* accessit. Id oppidum in rotundo colle situm est, ad

cujus summitatem stadia numerantur amplius quindécim. Ibi tunc *Antiochus* dolo atque insidiis hostes aggressus, urbem cepit. Et enim quum ad leve certamen provocasset oppidanos, mox retrogredi iussis eis qui prælium inceperant, hostes simul longius abstraxit: tum vero repente conversis qui fugiebant, & iis coortis qui erant in insidiis locati, acre prælium fecit, & multos eorum occidit: ac tandem infē-

Ol. 140.2. κολουθήσας, καὶ προκαταπληζάμενος, ἐξ ἐφόδου
 Kerreas παρέλαβε καὶ ταύτην τὴν πόλιν. Κατὰ δὲ τὸν 10
 & Hippolochus καιρὸν τοῦτον, Κερραίας, εἰς τῶν ὑπὸ Πτολεμαῖον
 a Ptol. ταττιομένων ὑπάρχων, ἀπέστη πρὸς αὐτὴν. ὃ χρη-
 transeunt ad Antio- σάμενος μεγαλοπρεπῶς, πολλοὺς ἐμετεώρισε τῶν
 chum. παρὰ τοῖς ἐναντίοις ἡγεμόνων. Ἴππόλοχος γοῦν, 11
 ὁ Θετταλὸς, οὐ μετὰ πολὺ τετρακοσίους ἵππους
 ἤκεν ἔχων πρὸς αὐτὸν τῶν ὑπὸ Πτολεμαῖον ταττιο-
 μένων. Ἀσφαλιστάμενος δὲ καὶ τὸ Ἀταβύριον, ἀνέ- 12
 ζευξε· καὶ προάγων, παρέλαβε Πέλλαν, καὶ Κα-
 μούν, καὶ Γεφρούν.

LXXI.
 Arabes
 ei se jun-
 gunt.

Τοιαύτης δὲ γενομένης τῆς εὐρείας, εἰ τὴν πα-
 ρακειμένην Ἀραβίαν κατοικαῖντες, παρακαλέσαντες
 σφᾶς αὐτοὺς, ὁμοθυμαδὸν αὐτῷ προσέθεντο πάν-
 τες. προσλαβὼν δὲ καὶ τὴν παρὰ τούτων ἐλπίδα·
 καὶ χορηγίαν, προῆγε· καὶ κατασχὼν εἰς τὴν Γαλά-
 τιν,

9. προκαταπληξ. προκαταπληξ. puto scribendum. 10. Κερραίας.
 Forf. Χαίρας. 12. Πέλλαν. Πέλλα Vat. Flor.
 LXXI. 2. Γαλάτιν. Reliqui sunt Γαλαδίτιν vel Γαλααδίτιν.

infectus ipse, eum cunctis
 terrorem iniecit, ut primo
 impetu hac quoque urbe po-
 tiretur. Eo tempore *Ke-
 raas*, [*Chareas*?] e nume-
 ro praefectorum Ptolemæi,
 ad Antiochum defecit: qui
 munifice illum suscipiendo
 effecit, ut multorum animi
 e ductibus regis Aegyptii flu-
 ctuarent. Itaque non mul-
 to post *Hippolochus* Thessa-
 lus, abductis de Ptolemaico
 exercitu equitibus quadrin-
 gentis, ad ipsum transfugit.

Antiochus, postquam præsi-
 dio *Atabyrium* signasset, ca-
 stra movit. Inter eundem
 oppida *Pellam*, *Camum*, *Ge-
 phrum* dedita sibi accipit.

71. Hic adeo felix rerum
 successus, adjacentis *Arabiae*
 populos movit, ut cohör-
 tationibus mutuis incitati,
 communibus suffragiis se illi
 omnes adjungerent. Qua
 nova spe auctus rex, opi-
 busque Arabum subnixus,
 in *Galatidem* [vel *Galaditi-
 dem*]

τιν, κύριος γίνεται Ἀβίλων, καὶ τῶν εἰς αὐτὰ πα-
 ραβεβοθηκότων· ὧν ἦγετο Νικίας, ἀναγκαῖος ὢν
 3 καὶ συγγενὴς Μεννέου. καταλειπομένων δ' ἔτι τῶν
 Γαδάρων, ἃ δοκεῖ τῶν κατ' ἐκείνους τοὺς τόπους
 ὀχυρότητι διαφέρειν, προσστρατοπεδεύσας αὐτοῖς,
 καὶ συστησάμενος ἔργα, ταχέως κατεπλήξατο, καὶ
 4 παρέλαβε τὴν πόλιν. Μετὰ δὲ ταῦτα, πυνθανό-
 μενος, εἰς τὰ Ῥαββατάματα τῆς Ἀραβίας καὶ
 πλείους ἡθροισμένους τῶν πολεμίων, πορεύσιν καὶ
 κατατρέχεν τὴν τῶν προσκεχωρηκότων Ἀράβων
 αὐτῶ χώραν· πάντ' ἐν ἐλάτῳ θίμενος, ὥρμησε
 καὶ προσστρατοπέδευσε τοῖς βουνοῖς, ἐφ' ὧν κειθαι
 συμβαίνει τὴν πόλιν. περιελθὼν δὲ, καὶ συνθεασά-
 μενος τὸν λόφον, κατὰ δύο τόπους μόνον ἔχοντα
 πρόσδον, ταύτῃ προσέβαινε, καὶ κατὰ ταύτους
 συνί-

2. *Vocab. κύριος abest a veteribus libris: ex Comjell. Vrsini & ara*
Reg. B. inseruit Casaubonai. Ibid. eis αὐτὰ ex Reg. B. recepi.
Vulgo ceteri omnes eis αὐτὸ. Ibid. Μεννέου. Μεννέου ead. ex Bav.
Fors. Μενναίου. 4. τὰ Ῥαββατάματα. ταραβαταμάματα b. l.
Vat. Flor. Bav. & ταραβαταμασσάν Aug. Reg. A. Ibid. καὶ
πλείους. Abest vulgo καί.

dem] devenit, ibique *Abila*
 in potestatem redigit, &
 simul omnes qui pro seren-
 da ope eo occurrerant; qui-
 bus *Nicias* præerat, fami-
 liaris & cognatus *Menneæ*
 [*Mennæi*]. Restabant ad-
 huc *Gadara*, locus opinio-
 ne omnium præ ceteris il-
 lius tractus eximie munitus.
 Ad hunc rex admovit exer-
 citum, molitusque opera,
 oppidanos ita terruit, ut in
 deditionem extemplo vene-
 rint. Post hæc factus cer-

tior, magnum hostium nu-
 merum in urbem Arabiæ
Rabbatamana [*Rabbath-
 Ammon*] convenisse, & a-
 gros eorum Arabum, qui se
 illi conjunxerant, populari,
 atque incurfionibus infesta-
 re; posthabitis rebus omni-
 bus, eo castra movet, ac
 prope illos tumulos confi-
 det, quibus urbs est imposi-
 ta. Deinde quum circumfisset
 collem, eoque omni ex par-
 te perspecto, deprehendisset,
 duos tantum aditus eum ha-
 bere;

Ol. 140.2.
Rabbat-
mana ex-
pugnat
Anzio-
chus.

συνίστατο τοὺς τόπους τὰς τῶν μηχανημάτων κα-
τασκευάς. ἀποδοὺς δὲ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἔργων,
τῶν μὲν Νικάρχῳ, τῶν δὲ Θεόδωτῳ· τὸ λοιπὸν αὐ-
τὸς ἤδη κοινὸν αὐτὸν παρσκευάζει κατὰ τὴν ἐπιμέ-
λειαν καὶ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς ἐκατέρου περὶ ταῦτα
φιλοτιμίας. πολλὴν δὲ ποιουμένων σπουδὴν τῶν περὶ
τὸν Θεόδοτον καὶ Νικάρχον, καὶ συνεχῶς ἀμίδωμέ-
νων πρὸς ἀλλήλους, περὶ τοῦ πότερος αὐτῶν φθάσει
καταβαλὼν τὸ προκείμενον τῶν ἔργων τεῖχος· τα-
χέως συνέβη, καὶ παρὰ τὴν προσδοκίαν, ἐκατέρω
πεσεῖν τὸ μέρος. οὗ συμβαίνοντες, ἐποιεῦντο καὶ νύκτωρ
καὶ μεθ' ἡμέραν προσβολαίς, καὶ πᾶσαν προσέφερον
βίαν, οὐδένα παραλιπόντες καιρὸν. συνεχῶς δὲ κα-
ταπειράζοντες τῆς πόλεως, οὐ μὴν ἤνυσον τῆς ἐπι-
βολῆς οὐδὲν, διὰ τὸ πλῆθος τῶν εἰς τὴν πέλιν συν-
δεδραμηκότων ἀνδρῶν· ἕως οὗ, τῶν αἰχμαλώτων τι-
νὸς ὑποδείξαντος τὸν ὑπόνομον, δι' οὗ κατέβαινον
ἐπὶ

8. παραλιπόντες. παραλείποντες Casaub. 9. seqq. inuitis militis.
9. ὑποδείξαντος. δείξαντος Bau.

bere; illac copias admovet,
machinarumque fabricam u-
troque loco instituit. Ope-
rum curam partim *Nicarcho*,
partim *Theodoto* separatim
mandat: ipse interim, quæ
utrobique siebant, pari dili-
gentia curat, & utriusque
horum studium atque con-
tentionem animorum peræ-
que observat. Vtroque an-
tem egregiam operam na-
vante, & assidua æmulatione
certantibus ambobus, uter
prior objectam suis tormen-
tis murorum partem esset

dejecturus; evenit, ut cele-
riter & opinione hominum
citius pars utraque maxium
rueret. Quod ut factum,
dies pariter ac noctes sine
ulla intermissione impetus
dabant, summaque vi irru-
ptionem tentabant. Qui ta-
men assidui conatus & ten-
tamenta, propter hominum
multitudinem, qui in urbem
se receperant, in irritum
tantisper ceciderunt, donec
captivorum aliquis obsiden-
tibus meatum subterraneum
ostendit, per quem obfelli
aqua-

ἐπὶ τὴν ὑδρεΐαν οἱ πολιορκούμενοι, ταῦτον ἀναβρῆ- A.V. 536.
 ζαντες ἐνέφραζαν ὕλη καὶ λίθοις καὶ παντὶ τῷ Rabbatama-
 mana ex-
 10 τοιούτῳ γένει. τότε δὲ συνείζαντες οἱ κατὰ τὴν πύ- pugnāt
 Antio-
 chus.
 11 λιν διὰ τὴν ἀνυδρίαν, παρέδωσαν αὐτούς. Οὗ γενο-
 μένου, κυριεύσας τῶν Ῥαββαταμάνων, ἐπὶ μὲν τού-
 των ἀπέλιπε Νικάρχον μετὰ Φυλακῆς τῆς ἀρμο-
 ζούσης· Ἰππόλοχον δὲ καὶ Κεραΐαν, τοὺς ἀποστάν-
 τας, μετὰ πεζῶν πεντακισχιλίων ἐξαποστείλας
 ἐπὶ τοὺς κατὰ Σαμάρειαν τόπους, καὶ συντάξας
 προκαθῆθαι, καὶ πᾶσι τὴν ἀσφάλειαν προκατα-
 12 σκευάζειν ταῖς ὑπ' αὐτὸν ταττιομένοις· ἀνέζευξε με- Ptolemai-
 dem hi-
 bernarum
 concedit.
 τὰ τῆς δυνάμεως ὡς ἐπὶ Πτολεμαίδος, ἐκεί ποιῶ-
 ῶσαι διεγνωκῶς τὴν παραχειμασίαν.

Κατὰ δὲ τὴν αὐτὴν θέρειαν Πεδνηλισσοῖς, πο- LXXII.
 RES ASI-
 MINO-
 NIS.
 13 λιορκούμενοι καὶ κινδυνεύοντες ὑπὸ Σελγέων, διεπέμ- Pedne-
 liffus
 opp. Pifi-
 dia obli-
 detur a
 Selgen-
 sibus.
 14 ψαντο περὶ βοηθείας πρὸς Ἀχαιοί. τοῦ δ' ἀσμένως
 ὑπακούσαντος, οὗτοι μὲν εὐθαρσῶς ὑπόμενον τὴν
 πολιορκίαν, προσανέχοντες ταῖς ἐλπίσι τῆς βο-
 15 θείας.

aquatum descendebant. Hoc igitur refracto, & materia, saxis, ceterisque id genus rebus obstruēto; aquae inopia oppidanos adegit, ut viētos demum sese faterentur, & deditionem facerent. Hoc modo rex urbe Rabbatamānis potitus, Nicarchum ibi cum idoneo praesidio reliquit: iussisque Hippolochō & Kerāa [Charea] qui a Ptolemæo defecerant, cum quinque peditum millibus in Samariam proficisci, ut provinciae illi praesiderent, &

Polybii Histor. T. II.

omnes, qui suum imperium agnoscerent, ab hostium vi atque injuriis tutarentur; ipse Ptolemaidem versus castra movet, eo loci hibernaturus.

72. Eadem æstate Pedneliffenses a Selgenfibibus obfessi, jamque de salute periclitantes, per legatos opem ab Achæo petierunt. Quorum petitioni quum libenter ille annuisset; oppidani, in promissi auxilii spe acquiescentes, oblidionem fortī animo

Α α

fulti-

OL. 140. I. *OL. 140. I. Ptolemæi corix & duces.* συνήχθη δὲ καὶ Θρακῶν καὶ Γαλατῶν πλῆθος, ἐκ τοῦ μὲν τῶν κατοίκων καὶ τῶν ἐπιγόνων εἰς τετρακισχιλίου· εἰ δὲ προσφάτως ἐπισυναχθέντες, ἦσαν εἰς δισχιλίους· ὧν ἡγήτο Διονύσιος, ὁ Θραξ. Ἡ μὲν οὖν Πτολεμαίῳ παρασκευαζομένη δύναμις, τῷ τε πλήθει, καὶ ταῖς διαφοραῖς, τσαυτὴ καὶ τσαυτὴ τις ἦν.

LXVI. *Dura opp. frustra oppugnat Antiochus.* Ἀντίοχος δὲ, συνεσταμένος πολιουρκίαν περὶ τὴν καλουμένην πόλιν Δεῦρα, καὶ περαινεν οὐδὲν δυνάμενος, διὰ τε τὴν ὀχυρότητα τοῦ τόπου καὶ τὰς τῶν περὶ τὸν Νικόλαον παραβολαί· συνάπτου-
Inducias init cum Ptolemaeo. τος ἤδη τοῦ χειμῶνος, συνεχώρησε ταῖς παρὰ τοῦ Πτολεμαίου πρεσβείαις, ἀνοχὰς τε ποιήσασθαι τετραμήνους, καὶ περὶ τῶν ἔλων εἰς πάντα συγκαταβῆσθαι τὰ φιλάνθρωπα. ταῦτα δ' ἔπραττε, πλεῖστον μὲν ἀπέχων τῆς ἀληθείας· σπεύδων δὲ, μὴ πολὺν χρόνον ἀποσπᾶσθαι τῶν οἰκείων τέπων, ἀλλ' ἐν

habebant. Contracta est & Thracum Gallorumque manus; cum ex inquilinis & horum liberis, ad millia quatuor; tum ex iis qui insuper recens fuerant conscripti, ad duo ferme hominum millia: duxque illis impositus *Dionysius* Thrax. Igitur *Ptolemaeo* quidem qui præparabatur exercitus, hoc numero constabat, & hac gentium ceterarumque rerum diversitate.

66. *Antiochus* interim urbem *Dura* premebat obsidio-

ne: cujus incepti quum exitum nullum videret; (nam & locus erat natura munitus, & obsessis subinde auxilia submittebat *Nicolaus*;) adpetente jam hieme, missis a *Ptolemaeo* legationibus demum annuit, ut & *induciae* ad menses quatuor fierent, & de summa re ad conditiones æquissimas se descensurum diceret. Hoc autem ille faciebat, quum longe ab eo abesset, ut veram animi mentem proderet: sed, qui diutius a ditione sua abesse nollet,

ἐν τῇ Σελεύκειᾳ ποιήσασθαι τὴν τῶν δυνάμεων πα-Α. V. 535.
 ραχειμασίαν, διὰ τὸ περὶφανῶς τὸν Ἀχαιοὺ ἐπιβου-
 λεύειν μὲν τοῖς σφετέροις πράγμασι, συνεργεῖν δὲ
 4 τοῖς περὶ τὸν Πτολεμαῖον ὁμολογουμένως. Τούτων
 δὲ συγχωρηθέντων, Ἀντίοχος τοὺς μὲν πρέσβεις
 ἐξέπεμψε, παραγγείλας διασαφῆν αὐτῷ τὴν τα-
 χίστην τὰ δόξαντα τοῖς περὶ τὸν Πτολεμαῖον, καὶ
 5 συνάπτειν εἰς Σελεύκειαν. ἀπολιπὼν δὲ Φυλακάς
 τὰς ἀρμεζούσας ἐν τοῖς τόποις, καὶ παραδούς Θεο-
 δότῳ τὴν τῶν ὅλων ἐπιμέλειαν, ἐπανῆλθε· καὶ, πα-
 ραγενόμενος εἰς τὴν Σελεύκειαν, διαφῆκε τὰς δυνά-
 6 μεις εἰς παραχειμασίαν. Καὶ τὸ λοιπὸν ἤδη τοῦ ^{Sperat}
 μὲν γυμνάζειν τοὺς ὄχλους ὠλιγώρει· πεπεισμένος, ^{Antio-}
 οὐ προσδεηθῆσεσθαι τὰ πράγματα μάχης, διὰ τὸ ^{chus, re-}
 τινῶν μὲν μερῶν τῆς Κοίλης Συρίας καὶ Φοινίκης ἤδη ^{tinere se}
 κυριεύειν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἐλπίζεν ἐξ ἐκόντων καὶ ^{posse Coe-}
 7 διὰ λόγου παραλήψεσθαι· μὴ τολμώντων τὸ παρά- ^{lesyriam.}

Z 2

παν

LXVI. 4. πρέσβεις. πρεσβευτὰς Flor. Ang. Reg. A. 6. καὶ λοι-
 πὸν ἤδη Bau. ἀβ-que τὸ. Ibid. προσδεηθῆσεσθαι προσδεήσεσθαι
 Vat. Flor. 7. τολμώντων. τυλμώντων Ang. Peßse τυλμησύντων
 fufpicari.

nonnet, Seleuciam exercitum
 reducere ad hibernandum
 properabat; quum manife-
 ste imperio ipsius insidiare-
 tur *Achæus*, & aperte jam
 cum Ptolemæo faceret. Pa-
 etus igitur inducias *Antio-*
chus, legatos remisit, jussos
 quam primum sibi volun-
 tatem *Ptolemæi* renunciare,
 Et *Seleuciam* ad se venire.
 Deinde, ubi præsidia locis
 opportunis imposuisset, re-
 rum omnium cura *Theodoto*

mandata, ad reditum se ac-
 cinxit. *Seleuciam* ut ven-
 tum, in hiberna exercitum
 dimisit; nullam de cetero
 exercendi militis curam ge-
 rens. Persuaserat enim sibi,
 ad conficiendam rem nihil
 dimicatione futurum opus:
 & partes nonnullas Cæliæ
 Syriæ & Phœniciæ jam in
 potestate habens, cetera lo-
 ca a volentibus se acceptu-
 rum, & omnia colloquiis
 transacturum sperabat; Pto-
 lemæum

Ol. 140.1. παν τῶν περὶ τὸν Πτολεμαῖον εἰς τὸν περὶ τῶν ὅλων συγκαταβαίνειν κίνδυνον. Ταύτην δὲ συνέβαινε τὴν⁸ διάληψιν καὶ τοὺς πρεσβευτὰς ἔχεν· διὰ τὸ τὰς ἐντεύξεις αὐτοῖς τὸν Σωσίβιον, ἐν τῇ Μέμφει προκαθήμενον, Φιλανθρώπους ποιῆσθαι· τῶν δὲ κατὰ τὴν⁹ Ἀλεξανδρείαν παρασκευῶν μηδὲ ποτε τοὺς διαπεμπομένους πρὸς τὸν Ἀντίοχον ἑᾶν αὐτόπτας γενέσθαι.

LXVII. Πλὴν καὶ τότε τῶν πρέσβειων ἀφικομένων, οἱ μὲν περὶ τὸν Σωσίβιον ἔτοιμοι πρὸς πᾶν. Ὁ δ' Ἀν-²τίοχος μεγίστην ἐποιῆτο σπουδὴν εἰς τὸ, καθάπερ καὶ τοῖς ὅπλοις, καὶ τοῖς δίκαιοις ἐπὶ τῶν ἐντεύξεων, καταπεριῆναι τῶν ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας. καὶ δὴ,³ παραγνομένων τῶν πρεσβευτῶν εἰς τὴν Σελεύκειαν, καὶ συγκαταβαινόντων εἰς τοὺς κατὰ μέρος ὑπὲρ τῆς διαλύσεως λόγους, κατὰ τὰς ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Σωσίβιον ἐντολὰς· ὁ μὲν βασιλεὺς τὸ μὲν ἄρτι γε-⁴γονός·

9. πρὸς τὸν Ἀντίοχον. πρὸς τὸν Πτολεμαῖον *suspensus* ὅς interpretatus est *Cesius*.

LXVII. 2. καθάπερ ex καθάπερ corruptum iudicavit *Reiskius*. *Cassianus* cum *V. sine* ante καὶ τοῖς δίκαιοις inferunt οὕτω, *intitis mistis*.

lemæum quidem certe, periculum summæ rerum facere nequaquam ausurum. In eadem autem persuasione cum Antiocho legati etiam erant: quoniam perquam humaniter cum eis *Sofibius*, Memphi præsidens, erat collocutus; & nemo eorum, qui ad *Antiochum* militabant, apparatus belli, qui Alexandriæ siebant, oculis suis umquam viderat.

67. Igitur tunc quoque, ubi ad *Sofibium* advenērunt

legati; ille, ad omnia paratum se, dicere. *Antiochus* autem, quoties cum legatis conveniebat, summo studio id agebat, ut non minus causæ iusticiæ, quam vi armorum, Alexandrinos superare videretur. Et postquam Seleuciam legati venerunt, & ad discceptandas sigillatim pacis conditiones descenderunt, prout mandatum illis a *Sofibio* fuerat; *Antiochus*, in commemorandis causæ suæ iustis, illatum

γονός ατύχημα καὶ προφανὲς ἀδίκημα, περὶ τῆς Ἀ. V. 535.
 ἐνεστάσης καταλήψεως τῶν περὶ Κοίλην Συρίαν τό- Irrite le-
 σπων, οὐ θεὸν ἐνέμιξε κατὰ τὰς δικαιολογίας· τὸ gationes
 δὲ πλεῖστον, οὐδ' ἐν ἀδικήματι κατηριθμέτο τὴν inter An-
 πρᾶξιν, ὡς καθικόντων αὐτῶ τινῶν ἀντιπεποιημέ- tiochum
 νος. Τὴν δὲ πρώτην Ἀντίγονου τοῦ Μονοφθαλμοῦ & Ptole-
 καταλήψιν καὶ τὴν Σελεύκου δυναστείαν τῶν τόπων mæum.
 τούτων, ἐκέinas, ἔφη, κυριωτάτας εἶναι καὶ δικαιο-
 τάτας κτήσεις· καθ' ἃς αὐτοῖς, οὐ Πτολεμαίῳ,
 καθήκειν τὰ κατὰ Κοίλην Συρίαν. καὶ γὰρ Πτολε-
 μαῖον διαπολεμῆσαι πρὸς Ἀντίγονον, οὐκ αὐτῶ, Σε-
 λέυκῳ δὲ συγκατασκευάζοντα τὴν ἀρχὴν τῶν τό-
 σπων τούτων. Μάλιστα δὲ τὸ κοινὸν ἐπῆξε πάντων
 τῶν βασιλείων συγχώρημα, καθ' οὗς καιρεῖς, Ἀντί-
 γονον νικήσαντες, καὶ βουλευόμενοι κατὰ προαίρεσιν
 ὁμίσε πάντες, Κάσσανδρος, Λυσίμαχος, Σέλευκος,
 ἤκεσαν Σελεύκου τὴν ὅλην Συρίαν ὑπάρχειν. Οἱ δὲ
 παρὰ Πτολεμαίου, τὰναντία τούτων ἐπερῶντο συνι-

Z. 3

στάνεον.

5. τὸ δὲ πλεῖστον. τὸ δὲ πλεῖον malim.

tum paullo ante damnum
 Ptolemæo, & manifestam
 injuriam, quod loca nonnulla
 Cœlesyriæ occupasset, non ita
 gravem esse, aiebat; quin
 potius, ne injuriæ quidem
 loca habendam: quippe res
 ad se pertinentes ipsum vin-
 dicasse sibi. Antigonum Co-
 cilem, qui primus hæc loca
 tenuerit, ac deinde Seleucum,
 verissimos justissimosque fuisse
 Cœlesyriæ possessores; ad il-
 los, non ad Ptolemæum, per-
 tinnisse istam provinciam.

Nam quod Ptolemæus cum
 Antigono bellum gessisset:
 id eum fecisse, non ut sibi,
 sed ut Seleuco eorum locorum
 imperium pararet. Maxime
 vero communem cunctorum
 regum concessionem urgebat,
 qua, Antigono devicto, Co-
 sander, Lyfimachus, & Se-
 leucus, ad consultandum con-
 gregati, de communi senten-
 tia Seleuco Syriam univer-
 sam decreto suo attribuerunt.
 Contraria his, qui a Ptole-
 mæo erant missi, probare ni-
 teban-

Ol. 140. 1.
Irrita le-
gationes
inter An-
tiochum
& Ptole-
maum.

σταίνεν. τό τε γὰρ παρὲν ἥζον ἀδίκημα, καὶ δε-
νὸν ἐποίουν τὸ γεγονὸς, εἰς παρασπόνδημα τὴν Θεο-
δίου προδοσίαν καὶ τὴν ἐφόδον ἀνάγοντες τὴν Ἀν-
τιόχου. προσέφεροντο δὲ καὶ τὰς ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ 10
Λάγου κτήσεις· φάσκοντες, ἐπὶ τούτῳ συμπολε-
μήσαι Σελεύκῳ Πτολεμαῖον, ἐφ' ᾧ τὴν μὲν ὅλης τῆς
Ἀσίας ἀρχὴν Σελεύκῳ περιθεῖναι· τὰ δὲ κατὰ Κοί-
λην Συρίαν αὐτῷ κατακτήσασθαι καὶ Φοινίκην.
Ἐλέγετο μὲν οὖν ταῦτα καὶ παραπλήσια τούτοις 11
πλεονάκεις ὑπ' ἀμφοτέρων, κατὰ τὰς διαπρεσβείας
καὶ τὰς ἐντεύξεις· ἐπετελεῖτο δὲ τὸ παράπαν οὐ-
δέν· ἅτε τῆς δικαιολογίας γιγνομένης διὰ τῶν κοινῶν
φίλων, μεταξὺ δὲ μηδενὸς ὑπάρχοντος τοῦ δινησο-
μένου πέρακατασχεῖν καὶ κωλύσαι τὴν τοῦ δοκοῦν-
τος ἀδικεῖν ἐρμὴν. Μάλιστα δὲ παρεῖχε δυσχερ- 12
σίαν ἀμφοτέροις τὰ περὶ τὸν Ἀχαιοῦν. Πτολε-
μαῖος μὲν γὰρ ἐσπούδαζε περιλαβεῖν τὰς συνδή-
καις

10. προσέφεροντο. προσέφεροντο edd. cum Bav. Arg. & Regiis.

tebantur. Nam & *praesen-*
tem injuriam exaggerabant:
& *proditione Theodoti*, at-
que expeditione ista Antiochi,
indigno modo violatam fidem
esse, contendebant. Objicie-
bant & illud: *Ptolemaum*,
Lagi filium, provinciam istam
quasi visse sibi: quippe ea lege
arma ipsum consociasse cum
Seleuco, ut *Asiae* quidem uni-
versae dominatus Seleuco pa-
raretur, *Caelen vero Syriam*
& Phœnicen propriam ut sibi
faceret. Hæc & his similia
quum in colloquiis cum le-

gatis, ultro citroque com-
meantibus, sæpius utrimque
essent jactata; effici tamen
nihil omnino poterat: quo-
niam per communes amicos
controversia disceptabatur,
& intererat conventibus ne-
mo, a quo reprimi & inhi-
beri posset impetus illius,
qui lædere alterum videre-
tur. Maximam vero utris-
que difficultatem assererat
caussa *Achai*: nam, quum
Ptolemæus id summo studio
ageret, ut foederibus ille
comprehenderetur; *Antio-*
chus

13 καὶ αὐτόν· Ἀντίοχος δὲ καθάπαξ οὐδὲ λόγον ἠνεί· A.V. 535.
 χετο περὶ τούτων, δεινὸν ἡγούμενος τὸ καὶ τολμαῖν
 τὸν Πτολεμαῖον περιστέλλειν τοὺς ἀποστάτας, καὶ
 μνήμην ποιῆσθαι περὶ τίνος τῶν τοιούτων.

Διόπερ, ἐπεὶ πρῆσβεύοντες μὲν ἅλις ἔχον αἰμ·LXVIII.
 Φότεροι, πέρας δ' οὐδὲν ἐγένετο περὶ τὰς συνθή· ^{Terra}
 κας, συνῆπτε δὲ τὰ τῆς ἑαρινῆς ὥρας· Ἀντίοχος ^{marique}
 μὲν συνῆγε τὰς δυνάμεις, ὡς εἰσβαλῶν καὶ κατὰ ^{inchoatur}
 γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ καταστρεφόμενος τὰ ^{bellum.}
 καταλειπόμενα μέρη τῶν ἐν Κοίλῃ Συρίᾳ πραγμά· ^{Ol. 140.2.}
 2 των. οἱ δὲ περὶ τὸν Πτολεμαῖον ὁλοσχερέστερον ἐπι· ^{A.V. 536.}
 3 τρέψαντες τῷ Νικολάῳ, χορηγίας τε παρῆχον εἰς
 τοὺς κατὰ Γάζαν τόπους βασιλεῖς, καὶ δυνάμεις ^{Ptolemæi.}
 3 ἐξέπεμπον πεζικὰς καὶ ναυτικὰς. ὣν προσγενομέ·
 νων, εὐθαρσῶς ὁ Νικόλαος εἰς τὸν πόλεμον ἐνίστα·
 4 νε, πρὸς πᾶν τὸ παραγίελλόμενον ἐτόιμως αὐτῷ· ^{Perigenes}
 4 συνεργεῦντος Περιγένους τοῦ ναυάρχου. τοῦτον γάρ· ^{nauar-}
 4 ^{chus.}

Z 4

ἐπὶ

LXVIII. 1. ἅλις ex Vrsini conject. rectè, pro mendoso ἄλλως quod
 accipiantur libris omnes. Ibid. τὰ τῆς. τὸ τῆς ἑαρινῆς add. ex
 Bau. 3. ἐνίσταμε. ἀνίσταμε add. ex Bau.

chus contra, ne fieri quidem
 mentionem ullam omnino
 ejus rei ferre poterat; rem
 esse indignam clamitans, au-
 dere Ptolemaium rebelles pro-
 tegere, aut hujusmodi cujus-
 piam conditionis meminisse.

68. Ita tempore legatio-
 nibus extracto, quum pax
 tamen nullo modo conveni-
 ret; ineunte jam vere, co-
 pias contrahit suas Antio-
 chus, habens in animo terra
 marique hostem aggredi, &

reliquis *Cœlæ Syriæ* partes
 nondum subactas in potesta-
 tem redigere. *Ptolemaus*
 summam rerum tuendam
Nicolao tradit: commeatus
 omnium rerum *Gazam* adfa-
 tim convehit: copias, cum
 pedestres, tum maritimas,
 emitit. Quæ ubi advene-
 runt, audacter jam bello se
 accingit *Nicolaus*: ad omnia
 quæ imperaret promptum ad-
 jutorem habens *Perigenem*,
 qui navibus præerat. Hunc
 enim

Ol. 140.2. ἐπὶ τῶν ναυτικῶν δυνάμεων ἐξαπέστειλαν οἱ περὶ
τὸν Πτολεμαῖον ἔχοντα καταφρεάκτους μὲν ναὺς
τριάκοντα, φορηγούς δὲ πλείους τῶν τετρακοσίων.
Νικόλαος δὲ τὸ μὲν γένος ὑπῆρχεν Αἰτωλός· τριβῆς
δὲ καὶ τόλμαν ἐν τοῖς πολεμικοῖς οὐδένος ἔχεν ἐλάτ-
τω τῶν παρὰ Πτολεμαίῳ στρατευομένων. προκα-6
Angu-ταλαβόμενος δὲ μέρες μὲν τινι τὰ κατὰ Πλάτανον
stias adστενά, τῇ δὲ λοιπῇ δυνάμει, μεθ' ἧς ἦν αὐτός, τὰ
Platanumπερὶ Πορφυρεῶνα πόλιν· ταύτῃ παρεφύλαττε τὴν
& Por-εἰσβολὴν τοῦ βασιλέως, ὁμοῦ συνηρούσης αὐτῷ καὶ
phyreo-τῆς ναυτικῆς δυνάμεως. Ἀντίοχος δὲ, παρελθὼν
nem oc-εἰς Μάραθον, καὶ παραγνομένων πρὸς αὐτὸν Ἀρα-
cupat Ni-δίων ὑπὲρ συμμαχίας, οὐ μόνον προσεδέξατο τὴν
colaus.συμμαχίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν διαφορὰν τὴν πρὸς Ἀρά-
χουσαν αὐτοῖς πρὸς ἀλλήλους κατέπαυσε, διαλύσας
τοὺς ἐν τῇ νήσῳ πρὸς τοὺς τὴν ἡπειρὸν κατακυῶ-
ντας τῶν Ἀραδίων. Μετὰ δὲ ταῦτα ποιησάμενος
τὴν

6. ἢ αὐτός. αὐτός ἢ Flor. Ang. Reg. A. Ibid. ταύτη. ταύτην
Euv. Ang. Reg. A.

enim *Ptolemæus* classi, quam
submittebat, præposuerat;
rectas quidem naves triginta
habentem, onerarias vero
amplius quadringentas. *Ni-*
colaus genere Aetolus erat;
usu vero bellicarum rerum
& fortitudine, nemini eo-
rum ducum qui *Ptolemæo*
tunc militabant, concede-
bat. Hic, parte exercitus
præoccupatis angustiis ad
Platanum, altera parte, cum
qua erat ipse, proxima *Por-*
phyreoni urbi loca tenens,

ne hac faceret *Antiochus*
impressionem, impediēbat;
classē interim cum navalibus
copiis haud procul in anco-
ris stante. *Antiochus*, *Ma-*
rathum progressus, quum ad
eum *Aradii* venissent de so-
cietate acturi, non solum
accepit illos in societatem;
sed etiam controversiam, quæ
insulanos *Aradios* & eos qui
continentem habent invicem
antea alienaverat, sedavit,
atque ut in gratiam inter se
coirent effecit. Deinde jux-
ta

τὴν ἐσβολὴν κατὰ τὸ καλούμενον Θεοῦ πρόσωπον, Ἀ. V. 536.
 ἦκε πρὸς Βηρυτόν· Βότερον μὲν ἐν τῇ παρεῖδῳ κα- ^{Phoeni-}
 ταλαζόμενος, Τριήρη δὲ καὶ Κάλαμον ἐμπρήσας. ^{ciam in-}
 9 Ἐντεῦθεν δὲ Νικάρχον μὲν καὶ Θεόδοτον προαπέ- ^{Theo-}
 στείλε, συντάξας προκαταλαβέσθαι τὰς δυσχωρίας ^{profu-}
 10 περὶ τὴν Λύκον καλούμενον ποταμόν· αὐτὸς δὲ τὴν ^{pon.}
 δύναμιν ἀναλαβὼν, προῆλθε καὶ κατεστρατοπέδευ- ^{Nicar-}
 σε περὶ τὸν Δαμούραν ποταμόν; συμπαραπλέοντες ^{chus &}
 11 ἰαῖμα καὶ Διογνήτου τοῦ ναυάρχου. παραλαβὼν δὲ ^{Theodo-}
 12 πάλιν ἐντεῦθεν τοὺς τε περὶ τὸν Θεόδοτον καὶ Νί- ^{tus, duces}
 κάρχον τοὺς ἐκ τῆς δυνάμεως εὐζώνους, ὥρμησε κα- ^{Antiochi.}
 τασκεψόμενος τὰς προκατεχομένας ὑπὸ τῶν περὶ
 13 τὸν Νικόλαον δυσχωρίας. συνθεωρήσας δὲ τὰς τῶν
 τόπων ιδιότητας, τότε μὲν ἀνεχώρησε πρὸς τὴν
 14 παρεμβολήν· κατὰ δὲ τὴν ἐπισῦσαν ἡμέραν, κατα-
 λιπὼν αὐτοῦ τὰ τε βαρεῖα τῶν ὄπλων, καὶ Νικάρ-
 χον ἐπὶ τούτων, προῆγε μετὰ τῆς λοιπῆς δυνάμεως
 ἐπὶ τὴν προκαίμενην χρεῖαν.

Z 5

Τῆς

II. τὰ τε βαρεῖα τὰ βαρεῖα Bau. Flor.

ta *Theoprofopon*, quod vocatur, hostium fines ingressus, *Berytum* venit, *Botry* in transitu capta, *Triere* & *Calamo* crematis. Inde *Nicarcho* & *Theodoto* præmisit, jussos in angustiis viæ ad *Lycum* fluvium occupandis hostem antevertere. Ipse cum exercitu pergit ire; moxque ad *Damuram* amnem castra communit; *Diogneto* nauarcho cum clas-

Hic rursus assumtis secum *Theodoto* & *Nicarcho* cum ea expeditorum manu quam habebant, angustias, quas *Nicolaus* præoccupaverat, speculatum est profectus: naturaque locorum probe perspecta, in castra se recepit. Postero die, relicto ibidem milite graviter armato, & *Nicarcho* illi præfecto, ad proposita exsequenda cum reliquis copiis sese rex accinxit.

69. Quum

Ol. 140.2.

LXIX.

Nico.

laum ita-
tione de-
pellit An-
tiochus.

Τῆς δὲ κατὰ τὸν Λίβανον παρωρείας κατὰ τοὺς
τόπους τούτους συγκλειούσης τὴν παραλίαν εἰς στε-
νὸν καὶ βραχὺν τόπον, συμβαίνει καὶ τοῦτον αὐτὸν
ῥάχει δυσβάτῳ καὶ τραχεῖ διεξῶσθαι, στενὴν δὲ καὶ
δυσχερῆ παρ' αὐτὴν τὴν θάλατταν ἀπολειπύσῃ
πάρουδον. ἐφ' ἣ τότε Νικόλαος παρεμβεβληκὼς, καὶ²
τοὺς μὲν τῶ τῶν ἀνδρῶν πλήθει προκατεληφὼς τό-
πους, τοὺς δὲ ταῖς χειροποιήτοις κατασκευαῖς διη-
σφαλισμένος, ῥαδίως ἐπέπειστο κωλύσεν τῆς εἰσό-
δου τὸν Ἀντίοχον. ὁ δὲ βασιλεὺς, διελὼν εἰς τρεῖς³
μέρη τὴν δύναμιν, τὸ μὲν ἐν Θεοδότῳ παρέδωκε,
προστάξας, συμπλέκεσθαι καὶ βιάζεσθαι παρ' αὐ-
τὴν τὴν παρωρείαν τοῦ Λιβάνου. τὸ δὲ ἕτερον μέρος⁴
Μενεδήμῳ διὰ πλειόνων ἐντεταλμένος κατὰ μέσσην
πειράζεν τὴν ῥάχιν. τὸ δὲ τρίτον πρὸς θάλατταν
ἀπένευμε, Διοκλέα τὸν στρατηγὸν τῆς Παραποτα-
μίας ἡγεμόνα συστήσας. Αὐτὸς δὲ, μετὰ τῆς Θε-6
ραπίας,

LXIX. 1. κατὰ τοὺς. κατὰ τὸν τόπον τοῦτον edd. ex Bav. 4.
ἕτερον μέρος. Abest μέρος a Bav. Flor. & Regiis.

69. Quum autem *Libani* montis tractus oram maritimam in angustum ac breve spatium eo loci cogat; accedit insuper, ut illud ipsum spatium arduo atque aspero dorso transversim intercipiatur, quod arctum & difficilem propter mare trāmitem relinquit. Ibi tunc *Nicolaus* confederat, &, locis aliis idoneo militum præsidio occupatis, aliis structura castellorum munitis, facile se aditu prohibiturum esse

Antiochum credebat. Rex, diviso in tres acies exercitu, unam *Theodoto* tradit, addito præcepto, ut ad ipsum *Libani* latus adgrederetur hostem, & vi perumpere conaretur: alteram aciem *Menedemo* attribuit, cui etiam atque etiam imperavit, ut per medium illud dorsum tentaret transitum: tertiam aciem litus maris legere iussit, præposito *Diocle*, qui *Parapotamiam* ad *Euphratem* præfecturam obtinebat. Ipse,

ραπείας, ἔρχε τὸν μέσον τόπον, πάντα βουλόμενος Λ. V. 536.
 ἐποπτεύειν καὶ παντὶ τῷ δεσμένῳ παραβοηθεῖν. Nico-
 τᾶμα δὲ τούτοις ἐξηστύμενοι παρενέβαλον εἰς ναυ- laum sta-
 μαχίαν, οἱ περὶ τὸν Διόγνητον καὶ Περργένην, συνά- tione de-
 πτοντες κατὰ τὸ δυνατόν τῇ γῇ, καὶ περῶμενοι pellit An-
 ποιεῖν ὥσανεὶ μίαν ἐπιφάνειαν τῆς πεζομαχίας καὶ tiochus.
 ναυμαχίας. Πάντων δὲ ποιησαμένων ἀφ' ἑνὸς ση-
 μέυου καὶ παραγέλλματος ἑνὸς ταῖς προσβολαῖς, ἡ
 μὲν ναυμαχία πάριον ἔρχε τὸν κίνδυνον, διὰ τὸ καὶ
 τῷ πλήθει καὶ ταῖς παρασκευαῖς παραπλήσιον
 εἶναι τὸ παρ' ἀμφοῖν ναυτικόν. τῶν δὲ πεζῶν, τὸ
 μὲν πρῶτον ἐπεκράτουν οἱ τοῦ Νικολάου, συγχρώ-
 μενοι ταῖς τῶν τόπων ὀχυρότησι· ταχὺ δὲ τῶν περὶ
 τὸν Θεόδωτον ἐκβιασασμένων τοὺς ἐν τῇ παρωρείᾳ,
 κατὰ ταῖς ποιούμενων ἐξ ὑπερδεξίου τὴν ἔφοδον, τρα-
 πέντες οἱ περὶ τὸν Νικόλαον, ἔφευγον περὶ τρεπὰ δὴν
 ἰοῦ πάντες. Κατὰ δὲ τὴν φυγὴν, ἔπεσον μὲν αὐτῶν
εἰς

9. ἐν τῇ. ἐν τῇ παρωρείᾳ Vst. Flor.

Ipse, cum prætorii cohorte,
 medium cepit locum; testis
 spectatorem omnium quæ
 gererentur futurus, &, ut
 quisque suorum laboraret,
 opem eo laturus. Simul
 vero & *Diognetus* ac *Peri-*
genes navales copias ad
 pugnam direxerunt, terræ
 quam maxime fieri poterat
 appropinquantes; &, ut ter-
 restris navalisque prælii una
 dumtaxat facies appareret,
 connitentes. Mox quum
 uno omnes dato signo, &
 uno imperio, hostem simul

invaderent; mari quidem
 discrimen pugnae æquaba-
 tur: nam & numero & ce-
 teris rebus æquales erant
 utrimque navalis prælii ap-
 paratus. Terra vero, licet
 principio superior esset *Ni-*
colaus, locorum præfertim
 natura munitissima eum ad-
 juvante; mox tamen, post-
 quam *Theodotus* stationem
 in monte locatam vi dejecit
 pervasitque, ac deinde e su-
 periori loco hostes est ag-
 gressus, fugam effusam ca-
 pessit *Nicolaus*. Cæsi sunt
 inter

Ol. 149. 2. εἰς δισχιλίους, ζωγρεῖα δ' ἐάλωσαν οὐκ ἐλάττους
 Nicot. ταύτων. εἰ δὲ λοιποὶ πάντες ἀπεχώρησαν ἐπὶ Σιδῶ-
 tione de- νος. Ὁ δὲ Περικλῆς, ἐπικυδέστερος ὢν ταῖς ἐλπίσι:
 tiachus: κατὰ τὴν ναυμαχίαν, συνθεωρήσας τὸ κατὰ τοὺς
 πεζοὺς ἐλάττωμα, καὶ διατραπέεις, ἀσφαλῶς ἐποίη-
 σατο τὴν ἀποχώρησιν εἰς τοὺς αὐτοὺς τόπους.

LXX. Ἀντίοχος δὲ, τὴν δύναμιν ἀναλαβὼν, ἤκε καὶ
 καταστρατοπέδευσε πρὸς τῇ Σιδῶνι. τὸ μὲν οὖν κα-
 ταπειράζειν τῆς πόλεως ἀπέγνω, διὰ τὴν προὔπαρ-
 χουσάν αὐτόθι θαψίλειαν τῆς χρημίας, καὶ τὸ
 πλῆθος τῶν ἐνικούντων καὶ συμπεφυγόντων ἀνδρῶν.
 ἀναλαβὼν δὲ τὴν δύναμιν, αὐτὸς μὲν ἐποιεῖτο τὴν 3
 πορείαν ὡς ἐπὶ Φιλοτερίας· Διογνήτω δὲ συνέταξε,
 τῷ ναυάρχῳ, πάλιν ἔχοντι τὰς ναῦς ἀποπλεῖν εἰς
 Τύρον. Ἡ δὲ Φιλοτερία κεῖται παρ' αὐτὴν τὴν λί- 4
 μνην, εἰς ἣν ὁ καλούμενος Ἰορδάνης ποταμὸς εἰς-
 βάδων, ἐξίησι πάλιν εἰς τὰ πεδία τὰ περὶ τὴν
 Σκυθῶν

Philo-
 teria &
 Scytho-
 polis tra-
 duntur
 Antio-
 cho.

10. ἐπὶ Σιδῶνος Vat. Flor. Mendosē edd. cum ceteris codicibus ὑπὸ
 Σιδῶνα.

LXX. 1. ἤκε. προήγε malim cum Reisk. 2. συμπεφυγ. διαπε-
 φυγ. Flor.

inter fugiendum, ad duo
 millia; nec pauciores vivi
 sunt capti: qui supererant,
 cuncti *Sidonem* se recipiunt.
Perigenes, qui de prælio
 mariūmo spe lætiore jam
 erat, ut cladem terra esse
 acceptam videt, consternatus
 animo, in eadem loca
 sine discrimine se recepit.

men oppugnationem non
 censuit sibi tentandam: quod
 & rerum necessariorum co-
 pia abundaret, & hominibus,
 cum habitatoribus, tum re-
 centibus profugis, esset re-
 fertissima. Igitur, motis
 castris, *Philoteriam* ducit:
Diognetum vero nauarchum
Tyrum cum classe redire
 jubet. *Philoteria* ad lacum
 ipsum est sita, quem *Iordanes*
 amnis influit; qui, inde
 egressus, per planitiem *Scy-
 thopo-*

70. *Antiochus*, cum exer-
 citu profectus, ad *Sidonem*
 signa constituit. Urbis ta-

Ἰσχυθῶν πέλιν προσαγορευμένην. Γενόμενος δὲ καθ' Ἀ. V. 536.
 ὁμολογίαν ἐγκρατῆς ἀμφοτέρων τῶν προειρημένων
 πόλεων, εὐθαρσῶς ἔσχε πρὸς τὰς μεθούσας ἐπι-
 βολάς· διὰ τὸ τὴν ὑποτεταγμένην χάσαν ταῖς πό-
 λεσι ταύταις, βραδίως δύνασθαι παντὶ τῷ στρατο-
 πίδῳ χρῆσθαι, καὶ δαψιλῇ παρασκευάζειν τὰ κατε-
 πείγοντα πρὸς τὴν χρείαν. ἀσφαλισάμενος δὲ φρου- ^{Ataby-}
 ραῖς ταύτας, ὑπερέβαλε τὴν ἐρενὴν, καὶ παρῆν ἐπὶ ^{rium ca-}
 Ἀταβύριον· ὃ κῆται μὲν ἐπὶ λέφου μαστοισίδους,
 τὴν δὲ πρόσβασιν ἔχει πλεῖον ἢ πεντεκαίδεκα στα-
 τδίων. Χρησάμενος δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐνέ-
 δρεα καὶ στρατηγήματι, κατίσχε τὴν πόλιν. προ-
 καλεσάμενος γὰρ εἰς ἀκρεβολισμὸν τοὺς ἀπὸ τῆς
 πέλειως, καὶ συγκαταβιβάσας ἐπὶ πολὺ τοὺς προ-
 κινδυνεύοντας, κάππετα πάλιν ἐκ μεταβολῆς τῶν
 φευγόντων καὶ διαναστάσεως τῶν ἐγκαθήμενων συμ-
 θβαλῶν, πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀπέκτενε· τέλος δ' ἐπα-
 κολου-

5. ἴσχε. ἔχει Aug. Reg. A. 2. διαναστάσεις. Vulgo δι' ἀναστά-
 σεις.

thopolis dictæ urbis labitur. Hisce duobus oppidis in deditionem acceptis, rex ad reliqua incepta, bonæ spei jam plenus, sese comparabat: quia subiecti illis agri alendo exercitui abunde suppetebant, & quæcumque usui essent ad res gerendas largiter subministrabant. Præsidio deinde in has inducto, & montibus superatis, proxime *Atabyrium* accessit. Id oppidum in rotundo colle situm est, ad

cujus summitatem stadia numerantur amplius quindecim. Ibi tunc *Antiochus* dolo atque insidiis hostes aggressus, urbem cepit. Et enim quum ad leve certamen provocasset oppidanos, mox retrogredi jussis eis qui prælium inceperant, hostes simul longius abstraxit: tum vero repente conversis qui fugiebant, & iis coortis qui erant in insidiis locati, acre prælium fecit, & multos eorum occidit: ac tandem infē-

Ol. 140.2. κολουθήσας, καὶ προκαταπληξάμενος, ἐξ ἐφόδου

Kernas παρῆλαβε καὶ ταύτην τὴν πόλιν. Κατὰ δὲ τὸν 10
& Hip-
polochus καιρὸν τούτων, Κεραίας, εἰς τῶν ὑπὸ Πτολεμαίων
a Prol. ταττομένων ὑπάρχων, ἀπέστη πρὸς αὐτόν. ὃ χρη-
transcunt
ad Antio-
chum. σάμενος μεγαλοπρεπῶς, πολλοὺς ἐμετεώρισε τῶν

παρὰ τοῖς ἐναντίοις ἡγεμόνων. Ἰππόλοχος γοῦν, 11
ὁ Θετταλὸς, οὐ μετὰ πολὺ τετρακοσίους ἱππεῖς
ἤκεν ἔχων πρὸς αὐτὸν τῶν ὑπὸ Πτολεμαίων ταττο-
μένων. Ἀσφαλισάμενος δὲ καὶ τὸ Ἀταβύριον, ἀνέ- 12
ζευξε· καὶ προάγων, παρῆλαβε Πέλλαν, καὶ Κα-
μοῦν, καὶ Γεφροῦν.

LXXI. Τοιαύτης δὲ γενομένης τῆς εὐρείας, οἱ τὴν πα-
Arabes
ei se jun-
gunt. ρακειμένην Ἀραβίαν κατοικῶντες, παρακαλέσαντες
σφᾶς αὐτοὺς, ὁμοθυμαδὸν αὐτῷ προσέθεντο πάν-
τες. προσλαβὼν δὲ καὶ τὴν παρὰ τούτων ἐλπίδα·
καὶ χορηγίαν, προῆγε· καὶ κατασχὼν εἰς τὴν Γαλά-

τιν,

9. προκαταπληξ. προκαταπληξ. puto scribendum. 10. Κεραίας.
Forf. Χαίρας. 12. Πέλλαν. Πέλλα Vat. Flor.

LXXI. 2. Γαλάτιν. Restius foret Γαλαδίτην vel Γαλααδίτην.

insecutus ipse, eum cunctis
terrorem injecit, ut primo
impetu hac quoque urbe po-
tiretur. Eo tempore *Ke-
raias*, [*Cherreas*?] e nume-
ro praefectorum Ptolemæi,
ad Antiochum defecit: qui
munifice illum suscipiendo
effecit, ut multorum animi
e ducibus regis Aegyptii flu-
ctuant. Itaque non mul-
to post *Hippolochus* Thessa-
lus, abductis de Ptolemaico
exercitu equitibus quadrin-
gentis, ad ipsum transfugit.

Antiochus, postquam præsi-
dio *Atabyrium* firmasset, ca-
stra movit. Inter eundem
oppida *Pellam*, *Camum*, *Ge-
phrum* dedita sibi accipit.

71. Hic adeo felix rerum
successus, adjacentis *Arabia*
populos movit, ut cohór-
tationibus mutuis incitati,
communibus suffragiis se illi
omnes adjungerent. Qua
nova spe auctus rex, opi-
busque Arabum subnixus,
in *Galatidem* [vel *Galaditi-
dem*]

τιν, κύριος γίγνεται Ἀβίλων, καὶ τῶν εἰς αὐτὰ πα-
 ραβεβηθηκότων· ὧν ἡγεῖτο Νικίας, ἀναγκαῖος ὢν
 3 καὶ συγγενὴς Μεννέου. καταλειπομένων δ' ἔτι τῶν
 Γαδάρων, ἃ δοκεῖ τῶν κατ' ἐκείνους τοὺς τόπους
 ὀχυρότητι διαφέρειν, προσστρατοπεδεύσας αὐτοῖς,
 καὶ συστησάμενος ἔργα, ταχέως κατεπλήξατο, καὶ
 4 παρέλαβε τὴν πόλιν. Μετὰ δὲ ταῦτα, πυνθανό-
 μενος, εἰς τὰ Ῥαββατάματα τῆς Ἀραβίας καὶ
 πλείους ἡθροισμένους τῶν πολεμίων, πορθῆν καὶ
 κατατρέχεν τὴν τῶν προσκεχωρηκότων Ἀράβων
 αὐτῷ χαράν· πάντ' ἐν ἐλάτῃσι θέμενος, ὤρηψε
 καὶ προσστρατοπέδευσε τοῖς βουνοῖς, ἐφ' ὧν κειῶσαι
 5 συμβαίνει τὴν πόλιν. περιελθὼν δὲ, καὶ συνθεασά-
 μενος τὸν λόφον, κατὰ δύο τόπους μόνον ἔχοντας
 πρόσδον, ταύτῃ προσέβαινε, καὶ κατὰ τούτους
 συνί-

2. Vocab. κύριος abest a veteribus libris: ex conject. Vossii & ora
 Reg. B. inruit Casanbatui. Ibid. eis αὐτὰ ex Reg. B. recepi.
 Vulgo ceteri omnes eis αὐτὸ. Ibid. Μεννέου. Μεννέου est. ex Bas.
 Foss. Μεννέου. 4. τὰ Ῥαββατάματα. ταρβαταμάσσανα b. l.
 Vat. Flor. Bau. & ταρβαταμάσσανα Ang. Reg. A. Ibid. καὶ
 πλείους. Abest vulgo καί.

dem] devenit, ibique *Abila*
 in potestatem redigit, &
 simul omnes qui pro feren-
 da ope eo occurrerant; qui-
 bus *Nicias* præerat, fami-
 liaris & cognatus *Mennææ*
 [*Mennæi*]. Restabant ad-
 huc *Gadara*, locus opinio-
 nem omnium præ ceteris il-
 lius tractus eximie munitus.
 Ad hunc rex admovit exer-
 citum, molitusque opera,
 oppidanos ita terruit, ut in
 deditionem extemplo vene-
 rint. Post hæc factus cer-

tior, magnum hostium nu-
 merum in urbem Arabiæ
Rabbatamana [*Rabbath-
 Ammon*] convenisse, & a-
 gros eorum Arabum, qui se
 illi conjunxerant, populari,
 atque incursionibus infesta-
 re; posthabitis rebus omni-
 bus, eo castra movet, ac
 prope illos tumulos confi-
 det, quibus urbs est imposi-
 ta. Deinde quum circumisset
 collem, eoque omni ex par-
 te perspecto, deprehendisset,
 duos tantum aditus eum ha-
 bere;

Ol. 140.2.
Rabbat-
mana ex-
pugnat
Anio-
chus.

συνίστατο τοὺς τόπους τὰς τῶν μηχανημάτων κα-
τασκευάς. ἀποδούς δὲ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἔργων, 6
τῶν μὲν Νικάρχῳ, τῶν δὲ Θεόδωτῳ· τὸ λοιπὸν αὐ-
τὸς ἤδη κοινὸν αὐτὸν παρσκευάζε κατὰ τὴν ἐπιμέ-
λειαν καὶ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς ἐκατέρου περὶ ταῦτα
φιλοτιμίας. πολλὴν δὲ ποιουμένων σπουδὴν τῶν περὶ 7
τὸν Θεόδωτον καὶ Νικάρχον, καὶ συνεχῶς ἀμιθωμέ-
νων πρὸς ἀλλήλους, περὶ τοῦ πότερος αὐτῶν φθάσει
καταβαλὼν τὸ προκείμενον τῶν ἔργων τῆχος· τα-
χέως συνέβη, καὶ παρὰ τὴν προσδοκίαν, ἐκάτερην
πεσεῖν τὸ μέρος. οὐ συμβάντος, ἐποιοῦντο καὶ νύκτωρ 8
καὶ μεθ' ἡμέραν προσβολὰς, καὶ πᾶσαν προσίφερον
βίαν, οὐδὲνα παραλιπόντες καιρὸν. συνεχῶς δὲ κα- 9
ταπεράζοντες τῆς πέλειως, οὐ μὴν ἦνυσεν τῆς ἐπι-
βολῆς οὐδὲν, διὰ τὸ πλῆθος τῶν εἰς τὴν πόλιν συν-
δεδραμηκότων ἀνδρῶν· ἕως οὗ, τῶν αἰχμαλώτων τι-
νὸς ὑποδείξαντος τὸν ὑπόνομον, δι' οὗ κατέβανον
ἐπὶ

8. παραλιπόντες. παραλείποντες Casaub. & seqq. inuitis mistis.
9. ὑποδείξαντος. δείξαντος Bav.

bere; illac copias admovet, machinarumque fabricam utroque loco instituit. Operum curam partim *Nicarcho*, partim *Theodoto* separatim mandat: ipse interim, quæ utrobique siebant, pari diligentia curat, & utriusque horum studium atque contentionem animorum peræque observat. Vtroque autem egregiam operam navante, & assidua æmulatione certantibus ambobus, ut prior obiectam suis tormentis murorum partem esset

dejecturus; evenit, ut celeriter & opinione hominum citius pars utraque mœnium rueret. Quod ut factum, dies pariter ac noctes sine ulla intermissione impetus dabant, summaque vi irruptionem tentabant. Qui tamen assidui conatus & tentamenta, propter hominum multitudinem, qui in urbem se receperant, in irritum tantisper ceciderunt, donec captivorum aliquis obsidentibus meatum subterraneum ostendit, per quem obfessi aqua-

- ἐπὶ τὴν ὑδρεῖαν οἱ πολιορκούμενοι, τοῦτον ἀναβῆναι. A.V. 136. Rabbatama ex-pugnata Antiochus.
- 10 ζαντες ἐνέφραζαν ὕλη καὶ λίθοις καὶ παντὶ τῷ Antiochus.
- 11 λιν διὰ τὴν ἀνυδρίαν, παρεδόσαν αὐτούς. Οὗ γενο-
μένου, κυριεύσας τῶν Ῥαββαταμάνων, ἐπὶ μὲν τού-
των ἀπέλιπε Νικαρχον μετὰ φυλακῆς τῆς ἀρμο-
ζούσης· Ἰππόλοχον δὲ καὶ Κεραίαν, τοὺς ἀποστάν-
τας, μετὰ πεζῶν πεντακισχιλίων ἔξαποστείλας
ἐπὶ τοὺς κατὰ Σαμάρειαν τόπους, καὶ συντάξας
προκαθῆσθαι, καὶ πᾶσι τὴν ἀσφάλειαν προκατα-
12 σκευάζειν τοῖς ὑπ' αὐτὸν ταττιομένοις· ἀνέβηξε με- Ptolemai-
dem hi-
bernarum
concedit.
- τὰ τῆς δυνάμεως ὡς ἐπὶ Πτολεμαῖδος, ἐκῆ ποιῆ-
σαι διγνωκῶς τὴν παραχειμασίαν.

Κατὰ δὲ τὴν αὐτὴν Θερεῖαν Πεδνηλισσοῖς, πο- LXXII. RESASIE-
MINO-
RIS. Pedne-
liffus opp. Pifi-
dix obli-
detur a
Selgen-
sibus.

λιορκούμενοι καὶ κινδυνεύοντες ὑπὸ Σελγέων, διεπέμ-
ψαντο περὶ βοηθείας πρὸς Ἀχαιοί. τοῦ δ' ἀσμένως
ὑπακούσαντος, οὗτοι μὲν εὐθαρσῶς ὑπόμενον τὴν
πολιορκίαν, προσανέχοντες ταῖς ἐλπίσι τῆς βο-
θείας.

aquaturn descendebant. Hoc igitur refracto, & materia, fluxis, ceterisque id genus rebus obstructo; aquae inopia oppidanos adegit, ut vi-ctos demum sese faterentur, & deditionem facerent. Hoc modo rex urbe Rabbatam-
nis potitus, Nicarchum ibi cum idoneo praesidio reliquit: iussisque Hippolochi & Keraa [Charea] qui a Ptolemaeo defecerant, cum quinque peditum millibus in Samariam proficisci, ut provin-
ciae illi praesiderent, &

omnes, qui suum imperium agnoscerent, ab hostium vi atque injuriis tutarentur; ipse Ptolemaidem versus ca-
stra movet, eo loci hiberna-
turus.

72. Eadem aetate Pedne-
liffenses a Selgensibus obfessi, jamque de salute periclitan-
tes, per legatos opem ab Achaeo petierunt. Quorum petitioni quem libenter ille annuisset; oppidani, in pro-
missi auxilii spe acquiescen-
tes, obsidionem forti animo

Polybii Histor. T. II.

Λ α

sulti-

Ol. 140.2. **Θέας.** Ὁ δ' Ἀχαιοὺς, προχειρισάμενος Γαρσύηριν3
 Pedne- μετὰ πεζῶν ἑξακισχιλίων, ἰππέων δὲ πεντακοσίων,
 liffenfi- ἐξαπίστελε σπουδῇ παραβοηθήσοντα τοῖς Πεδιη-
 bus auxi- λισσεῦσιν. Οἱ δὲ Σελγῆς, συνέντες τὴν παρουσίαν4
 lia mittit Achæus. τῆς βοηθείας, προκατελάβοντο τὰ στενὰ τὰ περὶ
 Aditus τὴν καλουμένην Κλίμακα τῶ πλείονι μέρει τῆς ἐαυ-
 omnes τῶν δυνάμεως· καὶ τὴν μὲν εἰσβολὴν τὴν ἐπὶ Σάπορ-
 occupant δα κατέχον, τὰς δὲ διόδους καὶ προσβάσεις πάσας
 Selgen- ἔφθειρον. Ὁ δὲ Γαρσύηρις, ἐμβαλὼν εἰς τὴν Μι-
 les. λυάδα, καὶ καταστρατοπεδεύσας περὶ τὴν καλου-
 μένην Κρητῶν πόλιν, ἐπεὶ συνήθητο, προκατεχομέ-
 νων τῶν τόπων, ἀδύνατον οὔσαν τὴν εἰς τοῦμπροσθεν
 πορείαν, ἐπινεῖ τινὰ δόλον τοιοῦτον. ἀναζεύξας,6
 ἤγε πάλιν εἰς τοῦπίσω τὴν πορείαν, ὥς ἀπεγνωκῶς
 τὴν βοήθειαν, διὰ τὸ προκατέχεσθαι τοὺς τόπους.
 Οἱ δὲ Σελγῆς, προχείρως πιστεύσαντες, ὥς ἀπε-7
 γνωκότες βοηθεῖν Γαρσύηριδος, εἰ μὲν εἰς τὸ στρα-
 τέπεδον ἀπεχώρησαν, εἰ δ' εἰς τὴν πόλιν, διὰ τὸ

κατε-

LXXII. 4. Σάπορδα. Σάπορδα Aug. Reg. A. 7. ἀπεχώρησαν. ἀνε-
 χῶρ. edd. ex Bau.

sustinebant. *Achæus* pedi-
 tum sex millia, equites quin-
 gentos, duce *Garfyeri*, opi-
 tulatum *Pedneliffensibus* mi-
 sit. *Selgenes*, ut adventare
 auxilia senferunt, majore
 copiarum suarum parte an-
 gustias ad *Climacem*, quam
 vocant, occupant: & aditu-
 m quidem ad *Saporda*
 præsidio tenent; tranlitus
 vero omnes ac tramites cor-
 rumpunt. *Garfyeris* in *Mi-
 lyadem* impressione facta, ca-

strisque admotis urbi quam
Cretopolin dicunt, ut anim-
 advertit, obfessis ab infesto
 hoste illis locis, nulla ratio-
 ne pergi posse ulterius; do-
 lum hujusmodi comminifci-
 tur. Motis castris, retro
 agmen ducit; quasi, propter
 præoccupatas fauces, feren-
 dæ opis consilio cogeretur
 ablitere. *Selgenes*, facile
 persuasi, ex desperatione
 sententiam *Garfyerin* mu-
 tasse, pars in castra, pars
 in

κατεπέειγεν τὴν τοῦ σίτου κομιδὴν. ὁ δὲ Γαρσύηρις, ^{A.V. 536.}
 ἐξ ἐπιστροφῆς ἐνεργὸν ποιησάμενος τὴν πορείαν, ^{His de-}
 ἦκε πρὸς τὰς ὑπερβολὰς. καταλαβὼν δὲ ἐρήμους, ^{cepris,}
 ταύτας μὲν ἡσφαλίσατο φυλακαῖς, Φαῦλλον ἐπὶ ^{penetrat}
 ὅπ᾽ ἅντων καταστήσας. αὐτὸς δὲ, μετὰ τῆς στρα- ^{Garfy-}
 τιᾶς εἰς Ἡέγγην κατάρσας, ἐντεῦθεν ἐποιεῖτο τὰς ^{ris, dux}
 διαπρεσβείας, πρὸς τε τοὺς ἄλλους τοὺς τὴν Πισι- ^{Achai.}
 δικὴν κατοικοῦντας, καὶ πρὸς τὴν Παμφυλίαν·
 ἰουποδεικνύων μὲν τὸ τῶν Σελγέων βάρος, παρακα-
 λῶν δὲ πάντας πρὸς τὴν Ἀχαιοῦ συμμαχίαν, καὶ
 πρὸς τὴν βοήθειαν τοῖς Πεδνηλισσεῦσιν.

Οἱ δὲ Σελγῆς κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον, στρα-^{LXXIII.}
 τηγὸν ἐξαποστοilaντες μετὰ δυνάμεως, ἤλπισαν,
 καταπληξάμενοι ταῖς τῶν τόπων ἐμπειρίαις, ἐμβα-
 λῶν τὸν Φαῦλλον ἐκ τῶν ὀχυρωμάτων. οὐ καθικό-
 μνοι δὲ τῆς προθέσεως, ἀλλὰ πολλοὺς ἀποβαλόν-
 τες τῶν στρατιωτῶν ἐν ταῖς περσβολαῖς, ταύτης
 Α α 2 μὲν

8. καταστήσας, ἐπιστήσας Vat. Flor. 9. πρὸς τε cum Reg.B.
 dedit Casaub. Veteres libri omnes πρὸς γα.

in urbem redeunt: etenim
 messis jam tempus instabat.
 Interim Garfyeris, itinere
 converso, ductoque raptim
 agmine, ad transitum mon-
 tis pervenit: quem nactus
 praesidio nudatum, ipse praë-
 fidiis firmat, & summæ rei
Phayllum praëficit. Deinde
 cum exercitu *Pergam* pro-
 sectus, dimissis circa nun-
 ciis, tum alios *Pisidiae* po-
 pulos sollicitat, tum etiam
Pamphylia: ponensque il-
 lis ob oculos, *quam gravis*

*immineret omnibus Selgen-
 sum civitas*; ad societatem
 cum *Achæo* ineundam, &
 auxilia *Pednelissensibus* mit-
 tenda, cunctos hortabatur.

73. Per id tempus *Selgen-
 ses*, missi duce cum exerci-
 tu, sperabant, propter exi-
 miam locorum peritiam, ter-
 rorem incutere se *Phayllo*
 posse, & munitionibus eum
 dejicere. Qui conatus quum
 fuisset irritus, quumque mul-
 tos etiam suorum, dum inva-
 sionem sæpius tentant, ami-
 sissent;

Ol. 140.2. μὲν τῆς ἐλπίδος ἀπέστησαν· τῇ δὲ πολιορκίᾳ καὶ τοῖς ἔργοις οὐχ ἥττον, ἀλλὰ μᾶλλον ἢ πρὸ τοῦ, προσεκαρτέρουν. Τοῖς δὲ περὶ Γαρσύηριν, Ἐτενεῖς³ μὲν, εἰ τῆς Πισιδικῆς τὴν ὑπὲρ Σίδης ἑρενὴν κατοικοῦντες, ὀκτακισχιλίους ὀπλίτας ἔπεμψαν· Ἀσπένδιοι δὲ τοὺς ἡμίσεις. Σιδήται δὲ, τὰ μὲν στοχαζόμενοι τῆς πρὸς Ἀντίοχον εὐνοίας, τὸ δὲ πλεονεχὲς διὰ τὸ πρὸς Ἀσπενδίου μῖσος, οὐ μετέσχον τῆς βοηθείας. Ὁ δὲ Γαρσύηρις, ἀναλαβὼν τὰς τε τῶν βοιωτηνῶν καὶ τὰς ἰδίας δυνάμεις, ἦκε πρὸς τὴν Πεδνηλισσὸν, πεπεισμένος, ἐξ ἐφόδου λύσειν τὴν πολιορκίαν· οὐ καταπληττομένων δὲ τῶν Σελγέων, λαβὼν σύμμετρον ἀπόστημα, κατεστρατοπέδευσε. τῶν δὲ Πεδνηλισσέων πιεζομένων ὑπὸ τῆς ἐνδείας, ὁ Γαρσύηρις σπεύδων ποιῆν τὰ δυνατὰ, δισχιλίους ἐτοιμάσας ἄνδρας, καὶ δοὺς ἐκάστῳ μέδιμνον πυρᾶν, νυκτὸς εἰς τὴν Πεδνηλισσὸν εἰσέπεμπε. τῶν δὲ Σελγέων

Ad Pednelissum parum proficit Garfyris.

LXXIII. 3. Ἐτενεῖς. Ἐτενῶς Flor.

fissent; huic quidem spei renunciant: at in obsidionis & operum faciendorum curam acrius etiam, quam antea, incumbunt. *Etenneses* vero, qui montana Pisi- diae supra Sidam colunt, octo millia hominum gravis armaturae Garfyri submitunt: *Aspendii* quatuor millia. *Sidetae*, quod amicitiam Antiochi respicerent, ac multo magis, quod Aspendiorum odio flagrarent, ad ferendam obsessis opem non consenserunt. *Garfyris*, & socio- rum auxilia & suas copias assumens, ad *Pednelissum* accedit; persuasus, primo impetu obsidionem se soluturum: sed, quum ejus adventu nihil terrentur *Selgenes*; modico ab his intervallo castra ipse communit. Premebantur interim rerum omnium inopia *Pednelissen- ses*; quibus laborantibus, ut qua posset cumque fieri ratione subveniret *Garfyris*, duo millia armatorum parat; traditoque illorum unicuique modio frumenti, silentio noctis urbem jubet ingredi. *Selgenes*, re cognita, hostibus

γέων συνέντων τὸ γιγνόμενον, καὶ παραβηθησάν-^{A.V. 536.}
 των, συνέβη, τῶν μὲν ἀνδρῶν τῶν εἰσφερόντων κα-
 τακοπήναι τοὺς πλείστους, τοῦ δὲ σίτου παντὸς κυ-
 ρειῦσαι τοὺς Σελγῆς. Οἷς ἐπαρθέντες, ἐνεχείρησαν ^{Obsiderunt}
 οὐ μόνον τὴν πόλιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς περὶ τὸν Γαρσύη ^{ipse a Sel-}
 ριν πολιορκεῖν. ἔχουσι γὰρ δὴ τι τολμηρὸν αἰεὶ καὶ ^{genfibus.}
 παρὰ βολὸν ἐν τοῖς πολεμίοις οἱ Σελγῆς. δι' αὐτὸ καὶ
 τότε, καταλιπόντες Φυλακὴν τὴν ἀναγκαίαν τοῦ
 χάρακος, τοῖς λοιποῖς περιστάντες κατὰ πλείους
 τόπους, ἅμα προσέβαλλον εὐθαρσῶς τῇ τῶν ὑπεναν-
 10 ^{τιῶν} παρεμβολῇ. Πανταχόθεν δὲ τοῦ κινδύνου πα-
 ραδόξως περιστῶτος, κατὰ δὲ τινες τόπους καὶ
 τοῦ χάρακος ἤδη διασπωμένου, θεωρῶν ὁ Γαρσύρης
 τὸ συμβαῖνον, καὶ μοχθηραῖς ἐλπίδας ἔχων ὑπὲρ
 τῶν ὄλων, ἐξέπεμψε τοὺς ἱππεῖς κατὰ τινὰ τόπον
 11 ^{αὐτοῦ} φυλακτούμενον. οὓς νομίσαντες οἱ Σελγῆς κατα-
 πεπληγμένους, καὶ δειδιότας τὸ μέλλον ἀποχωρήσεν,
 A a 3 οὐ

3. πολεμίοις. πολέμοις Casanb. ex consuet.

bus ad obsistendum occur-
 runt: acciditque, ut frumen-
 to omni Selgenes potirentur,
 maxima eorum parte qui
 importabant occisa. Quo
 successu elati, non solum ur-
 bem, sed etiam *Garfyerim*
 in suis castris oppugnare in-
 cipiunt. Amant enim *Sel-*
genes in rebus bellicis con-
 filia audacia & inopinata.
 Itaque ergo tunc quoque,
 idoneo intra vallum relicto
 praesidio, reliquum exerci-
 tum variis locis circa ho-

stium castra disponunt; ma-
 gnaque audacia impetum si-
 mul undique faciunt. *Gar-*
fyeris, inopinato malo omni
 ex parte circumventus, val-
 lo etiam nonnullis jam locis
 proruto, ubi ad ultimum pe-
 riculi rem videt perductam,
 de rebus summis prope jam
 desperans, equites via qua-
 dam, quae ab hostibus non
 custodiebatur, emittit. *Sel-*
genes, rati, hos terrore per-
 culsos imminentis periculi
 metum fuga praevertere, nul-

la

Ol. 140.2. οὐ προσέσχον, ἀλλ' ἀπλῶς ἀλιγώρησαν. οἱ δὲ, πε-12
In fugam
vertuntur
Selgenfes.

λεμίοις, ἐνέβαλον, καὶ προσέφερον τὰς χεῖρας ἐμ-
βρωμένως. οὗ συμβαίνοντες, ἀναθάρβήσαντες οἱ τοῦ 13
Γαρσύρηδος πεζοὶ, καίπερ ἤδη τετραμμένοι, πάλιν
ἐκ μεταβολῆς ἡμύνοντο τοὺς εἰσπίπτοντας. ἐξ οὗ 14
περιεχόμενοι πανταχόθεν οἱ Σελγῆς, τέλος εἰς Φυ-
γὴν ὥρμησαν. Ἄμα δὲ τούτοις οἱ Πεδνηλισσεῖς ἐπι-15
θέμενοι, τοὺς ἐν τῷ χάρακι περιλειφθέντας ἐξέβα-
λον. γενομένης δὲ τῆς φυγῆς ἐπὶ πολὺν τόπον, ἔπε-16
σον μὲν οὐκ ἐλάττους μυρίων· τῶν δὲ λοιπῶν, οἱ μὲν
σύμμαχοι πάντες εἰς τὴν οἰκίαν, οἱ δὲ Σελγῆς διὰ
τῆς ὀρενῆς εἰς τὴν αὐτῶν πατρίδα κατέφυγον.

LXXIV. Ὁ δὲ Γαρσύρης ἀναζεύξας, ἐκ ποδὸς εἶπετο τοῖς
Garfyeris
Selgas
obsidet.
Φεύγευσι· σπεύδων διελθεῖν τὰς δυσχωρίας, καὶ συν-
εγίσθαι τῇ πόλει, πρὶν ἢ στῆναι καὶ βουλευσάσθαι τι
τούς

15. περιλειφθ. καταλειφθέντας Vat. Flor.

la eorum ratione habita, con-
temtui simpliciter rem ha-
bent. At illi hostium aciem
circumequitare; deinde, ut
a tergo horum constiterunt,
irruere, acerrimumque præ-
lium ciere. Quo facto, pe-
ditibus Garfyeridis, licet jam
inclinatis in fugam, redit
virtus in animos, iterumque
in hostem conversi, irruen-
tibus fortiter obsistunt. Ita-
que Selgenfes, undique pressi,
ad extremum in pedes se-
se conjiciunt. Eodem vero
tempore Pedneliffenses ag-
gressi eos, qui relictī in ca-

stris fuerant, vallo expel-
lunt. Ita, quum longe la-
teque fugerent hostes, non
pauciores illorum decem
millibus ceciderunt: quod
ad reliquos, socii domum
quisque suam repetunt, &
Selgenfes quoque per aspre-
ta montium in patriam fuga
evadunt.

74. Garfyeris, e vestigio
motis castris, fugientibus in-
stat: festinans saltuum diffi-
cultates superare, & prius
urbī castra admove, quam
fatis constaret hostibus mens
e fuga

αὐτοὺς πεφευγότας ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ παρσευσίας. οὗτος A.V. 536.
 μὲν οὖν ἦκε μετὰ τῆς δυνάμεως πρὸς τὴν πόλιν.
 301 οἱ δὲ Σελγῆς, δυσελπιστοῦντες μὲν ἐπὶ ταῖς συμ-
 μάχοις, διὰ τὴν κινήν περιπέτειαν, ἐκπεπληγμένοι
 δὲ ταῖς ψυχαῖς διὰ τὸ γεγονός αὐτύχημα, περίφο-
 βοι τελέως ἦσαν, καὶ περὶ σφῶν αὐτῶν καὶ περὶ τῆς
 4 πατρίδος. Διὸ συνελθόντες εἰς ἐκκλησίαν, ἐβουλεύ-
 σαντο πρεσβευτὴν ἐκπέμπειν ἕνα τῶν πολιτῶν, ^{Logbafis, legatus}
 Λόγβασιν, ὃς ἐγγόνει μὲν ἐπὶ πολὺ συνήθης καὶ ^{Selgen-}
 ξένος Ἀντιόχου, τοῦ μεταλλάξαντος τὸν βίον ἐπὶ ^{fium,}
 5 Θράκης· δοθείσης δ' ἐν παρακαταθήκῃ καὶ Λαοδί-
 κης αὐτῶ, τῆς Ἀχαιοῦ γενομένης γυναικὸς, ἐτετρέ-
 φει ταύτην ὡς θυγατέρα, καὶ διαφερόντως ἐπεφι-
 ελοστοργήκει τὴν παρθένον. δι' αὐτὸ νομίζοντες οἱ Σελ-
 γῆς εὐφύεστατον ἔχεν πρεσβευτὴν πρὸς τὰ περιε-
 τωτὰ, τοῦτον ἐξαπίστευαν. Ὅς, ποιησάμενος ^{Achæo}
 ἰδίᾳ τὴν ἔντευξιν πρὸς Γαρσύηριν, τοσούτον κατὰ ^{patriam}
 τὴν προαίρεσιν ἀπέσχε τοῦ βοηθεῖν τῇ πατρίδι ^{prodic.}

Λ α 4

κατὰ

LXXIV. 6. νομίζοντες. νομίσαντες Flor.

e fuga ad consultandum super ipsius adventu. Et ille quidem cum exercitu ad *Selgam* accessit. *Selgenfes* vero, qui exiguum de cetero spem in sociis propter communem casum ponebant, ipsi in tanta clade pavore torpentes, de sua & patriæ salute anxii, male metuebant. Igitur, concione advocata, visum illis, legatum mittere *Logbafim* civem suum, longo amicitiae usu jureque ho-

spitii Antiocho illi, qui in Thracia oblit, quondam junctum: quique *Laodicen*, quæ postea *Achæo* nupserrat, fidei suæ commendatam, ut filiam educaverat, singulari caritate puellam complexus. Propterea *Selgenfes*, aptissimum ad præsentem necessitatem legatum habere se rati, illum miserunt. *Logbafis*, re arcana cum *Garisyere* communicata, adeo fuit alieno animo a procuranda pro

ΟΙ. 149. 2. κατὰ τὸ θεῖον, ὥστε τᾶναντία παρεκάλεε τὸν Γαρ-
 σύην, σπουδῇ πέμπειν ἐπὶ τὸν Ἀχαιὸν, ἀναδεχέ-
 μενος ἐγχειρίειν αὐτοῖς τὴν πόλιν. Ὁ μὲν οὖν Γαρ-
 σύης, δεξάμενος ἐτόίμως τὴν ἐλπίδα, πρὸς μὲν
 τὸν Ἀχαιὸν ἐξέπεμψε τοὺς ἐπισπασμένους, καὶ
 διασαφίσοντας περὶ τῶν ἐνεστώτων. πρὸς δὲ τοὺς
 Σελγῆς ἀνοχὰς ποιησάμενος, ἔλκε τὸν χρόνον τῶν
 συνθηκῶν αἰεὶ, ὑπὲρ τῶν κατὰ μέρος ἀντιλογίας καὶ
 σκήψεως εἰσφερόμενος, χάριν τοῦ προσδέξασθαι μὲν
 τὸν Ἀχαιὸν, δοῦναί δὲ ἀναστρεφῆναι τῷ Λογβάσει
 πρὸς τὰς ἐντεύξεις καὶ παρασκευὰς τῆς ἐπι-
 βολῆς.

LXXV.
 Facillime
 decipiun-
 tur mor-
 tales.

Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον πλεονάκεις συμπο-
 ρευομένων πρὸς ἀλλήλους εἰς σύλλογον, ἐγγίνετο τις
 συνήθεια τῶν ἐκ τοῦ στρατοπέδου, παρεσιόντων
 πρὸς τὰς σιταρχίας εἰς τὴν πόλιν. Ὁ δὲ καὶ
 πολλοῖς καὶ πολλᾶκις ἤδη παραίτιον γέγονε τῆς
 ἀπωλείας. Καί μοι δοκεῖ πάντων τῶν ζώων εὐπα-
 ραλο-

LXXV. 2. καὶ πολλοῖς. Abest b. l. καὶ ab edd. & Bav.

pro eo ac debuit patriæ fa-
 lute; ut contra Garfyerim
 monuerit, propere advoca-
 ret *Achaum*, receperitque
se civitatem eis traditurum.
 Garfyeris, oblatam spem
 prompto animo accipiens, ad
 Achæum misit, qui allato
 hujus rei nuncio illum ar-
 cesserent. Cum *Selgensibus*
 vero interim pactus indu-
 cias, ferendi fœderis tem-
 pus ex alio in aliud profere-
 bat, super aliqua conditione
 illius subinde controversiam

movens, aut aliquam com-
 miniscens causam; donec
 adveniret *Achaus*, & dare-
 tur *Logbas* tempus ad col-
 loquia & ad proditionem
 moliendam.

75. Dum hæc aguntur &
 ultro citroque ad colloquen-
 dum commeatur, cœpere
 milites familiarius e castris
 annonæ parandæ gratia in
 oppidum ventitare. Quæ
 res multis sæpe jam exitio
 fuit. Vt mihi videatur ho-
 mo, quum omnium anima-
 lium

ραλογιστότατον ὑπάρχεν ἄνθρωπος, δοκοῦν εἶναι A.V. 536.
 3 πανουργότατον. πόσαι μὲν γὰρ παρεμβολαὶ καὶ
 Φρουρίαι, πόσαι δὲ καὶ πηλίκαι πόλεις, τούτῳ τῷ
 4 τρώπῳ παρεσπένδονται; Καί, τούτων οὕτω συνεχῶς
 καὶ περιφανῶς πολλοῖς ἤδη συμβεβηκότων, οὐκ οἶδ'
 ὅπως καινοὶ τινες αἰεὶ καὶ νέρι πρὸς τὰς τοιαύτας
 5 ἀπάτας πεφύκαμεν. Τούτου δ' αἰτίον ἐστίν, ὅτι
 τὰς τῶν πρότερον ἐπτακτόων ἐν ἐκάστοις περιπε- Ei errori
medetur
studium
Historiae.
 τεῖας οὐ ποιούμεθα προχείρους· ἀλλὰ σίτου μὲν
 καὶ χρημάτων πλῆθος, ἔτι δὲ τεχνῶν καὶ βελῶν
 κτασκειυαῖς, μετὰ πολλῆς τάλαιπωρίας καὶ δαπά-
 νης ἐτοιμαζόμεθα πρὸς τὰ παράδοξα τῶν συμβαι-
 νόντων· ὃ δ' ἐστὶ βᾶσταν μὲν τῶν ὄντων, μεγίστας
 δὲ παρέρχεται χρείας ἐν τοῖς ἐπισφαλέσι καιροῖς,
 τούτου πάντες κατολγωροῦμεν· καὶ ταῦτα, δυνά-
 μενοι μετ' εὐσχήμονες ἀναπαύσεως ἅμα καὶ διαγω-
 γῆς ἐκ τῆς ἱστορίας καὶ πολυπρασμοσύνης περι-

A a 5

ποιεῖ-

6. χρείας. τὰς χρείας edd. ex Bar.

*lium versutissimum habeatur, omnium esse decipi facillimum. Quot enim castra, quot castella, quot denique quantæque urbes, hoc genere perfidiæ sunt proditæ? Atque hæc calamitas quum adeo frequenter, adeoque evidenter multis jam incid-
 rit; sit tamen, nescio quomodo, ut ad hujusmodi fraudes semper rudes ac novi inveniamur. Causa autem hujus rei est, quod non curamus, ut eorum calamitates, qui ante nos hac illave parte peccaverunt, in nu-*

merato nobis & in promptu sint. Sed frumenti quidem & pecuniæ copiam, itemque murorum telorumque fabricas, adversus incerta & inopinata casuum, multo labore sumtuque nobis comparamus: rem vero omnium facillimam, omniumque, ubi aliquid adversi increpuit, utilissimam, hanc omnes susque deque habemus; quamvis facile queamus, honesto fruente otio atque oblectatione animi, ex Historia & curiosa diligentique rerum ante aliarum notitia, hanc nobis

Ol. 140.2. ποιῶσθαι τὴν τοιαύτην ἐμπειρίαν. Πλὴν ὁ μὲν Ἀχαιοὺς ἤκε πρὸς τὸν καιρὸν. οἱ δὲ Σελγηῖς, συμμίζαντες αὐτῷ, μεγάλας ἔσχον ἐλπίδας, ὥς ἐλοσχε-

ρῶς τινος τευξόμενοι Φιλανθρωπίας. Ὁ δὲ Λόγ-
 βασις ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ κατὰ βραχὺ συνηθρο-
 κῶς εἰς τὴν ἰδίαν εἰκίαν, τῶν ἐκ τοῦ στρατοπέδου
 παρεσιόντων στρατιωτῶν, συνεβούλευε τοῖς πολί-
 ταις μὴ παρῆναι τὸν καιρὸν· ἀλλὰ πράσσειν, βλέ-
 ποντας εἰς τὴν ὑποδεκνυμένην Φιλανθρωπίαν ὑπ'
 Ἀχαιοῦ, καὶ τέλος ἐπιθῆναι ταῖς συνθήκαις, παν-
 δημεὶ βουλευσαμένους ὑπὲρ τῶν ἐνεστῶτων. ταχὺ ὁ
 δὲ συναθροισθείσης τῆς ἐκκλησίας, οὗτοι μὲν ἐβου-
 λεύοντο, καλέσαντες καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν φυλακείων
 ἅπαντας, ὥς τέλος ἐπιθήσοντας τοῖς προκει-
 μένοις.

LXXVI. Ὁ δὲ Λόγβασις, ἀποδοὺς τὸ σύνθημα τοῦ και-
 ροῦ τοῖς ὑπεναντίοις, ἡτοίμαζε τοὺς ἡθροισμένους
 κατὰ

10. ἐπιθήσοντας. ἐπιθήσοντας molim.

LXXVI. 1. ἡθροισμένους. συνηθροισμ. ed. Hentze. Ὡς seq. ex uno
 Aug.

nobis peritiam atque pru-
 dentiam parare. Enimvero
 Achæus ad constitutum tem-
 pus præsto fuit. Selgenses
 autem, cum eo collocti,
 magna in spe erant, exi-
 miam se illius humanitatem
 esse experturos. Logbasis
 vero, contractis interea paul-
 latim domi suæ militibus,
 qui subinde e castris urbem
 ingrediebantur, civibus sua-
 dere institit, ne occasionem
 elabi sinerent: sed, huma-
 nitatem respicientes quam

præ se ferat Achæus, age-
 rent si quid agerent, ac, po-
 pulo universo ad deliberan-
 dum de re præsentī convo-
 cato, fœdus inchoatum per-
 ducerent ad exitum. Et illi
 quidem, congregata mox
 concione, iis etiam, qui in
 stationibus custodias age-
 bant, evocatis ut conficien-
 do negotio interessent, in
 commune consultabant.

76. Interim Logbasis, cui
 de illo tempore cum hosti-
 bus convenerat, congrega-
 tam

κατὰ τὴν οἰκίαν· διεσκευάζετο δὲ καὶ καθωπλιζέτο A.V. 536.
 2 μετὰ τῶν υἱῶν αὐτὸς ἅμα πρὸς τὸν κίνδυνον· τῶν
 δὲ πολεμίων, ὁ μὲν Ἀχαιοὺς τοὺς μὲν ἡμίσεις ἔχων,
 προέβαινε πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν· ὁ δὲ Γαρσύρης,
 τοὺς ὑπολεπομένους ἀναλαβὼν, προῆγεν ὡς ἐπὶ τὸ
 Κεσβέδιον καλούμενον. τοῦτο δ' ἐστὶ μὲν Διὸς ἱερὸν,
 κεῖται δ' εὐφρῶς κατὰ τῆς πόλεως· ἄκρας γὰρ
 3 λαμβάνει διάθεσιν. Συνθεασαμένου δὲ τινος κατὰ Proditur
 τύχην αἰπέλου τὸ συμβαῖνον, καὶ προσαγγέλαντος dolus.
 πρὸς τὴν ἐκκλησίαν, οἱ μὲν ἐπὶ τὸ Κεσβέδιον ὄρμων
 μετὰ σπουδῆς, οἱ δ' ἐπὶ τὰ Φυλακεῖα, τὸ δὲ πλη-
 θος ὑπὸ τὸν θυμὸν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τοῦ Λογβάσιος.
 4 καταφανοῦς δὲ τῆς πράξεως γενομένης, οἱ μὲν αὐ- Logbafis
 τῶν ἐπὶ τὸ τέγος ἀναβάντες, οἱ δὲ ταῖς αὐλείοις occiditur.
 βιασάμενοι, τὸν τε Λόγβασιν καὶ τοὺς υἱοὺς, ἅμα
 δὲ

1. διεσκευάζετο correxi cum Reisk. Vulgo omnes διεσκευάζε.
 2. τοὺς μὲν ἡμίσεις. μὲν b. l. eiecit Casaub. invito inistis.
 Ibid. Κεσβέδιον. In Vat. λ intra lineas scribitur super litera δ.
 Sic & in cod. Flor. qui post deinde & Κεσβέδιον habet pro
 Κεσβέδιον. 3. ὑπὸ τὸν θυμὸν Vat. Flor. ὑπὸ τῶν θυμῶν edd.
 cum aliis. 4. τέγος Vat. Flor. στεγος edd. cum ceteris. Ibid.
 αὐλείοις. αὐλίοις Vat. Flor. Aug. Reg. A. In Aug. vero a pr. manu
 fuerat αὐλίας.

tam domi manum præpara-
 bat; & se quoque ipsum &
 filios suos ad certamen com-
 parabat, armisque instruebat.
 Quod ad hostes, *Achæus*
 quidem cum altera copiarum
 parte ad urbem ipsam gra-
 dum faciebat; *Garfyeris* ve-
 ro cum parte altera *Cesbe-*
dium quod vocant petebat.
Iouis id templum est, urbi
 opportune imminens: arcis
 enim instar habet. Forte

autem, quæ agebantur, ubi
 caprarius quidam animad-
 vertit, ejusque rei nuncium
 ad concionem attulit; ex-
 templo pars *Cesbedium* ac-
 currunt; alii stationes suas
 repetunt: multitudo, primo
 furore, *Logbafis* domum pe-
 tit. Ibi prodicione omni pa-
 lam facta, alii tecta conscen-
 dere, alii per vestibuli for-
 res irrumpere, & *Logbafim*
 filiosque & ceteros omnes

una

Ol. 140.2. δὲ καὶ τοὺς ἄλλους πάντας αὐτοῦ κατεφόνευσαν. μετὰ δὲ ταῦτα κηρύξαντες τοῖς δούλοις ἐλευθερίαν, καὶ διελύντες σφᾶς αὐτοὺς, ἰβοήθουν ἐπὶ τοὺς εὐκαίρους τῶν τόπων. Ὁ μὲν οὖν Γαρσύρης, ἰδὼν προκατεχόμενον τὸ Κεσβέδιον, ἀπέστη τῆς προθέσεως. τοῦ δ' Ἀχαιοῦ βιαζομένου πρὸς αὐτὰς τὰς πύλας, ἐξελθίντες οἱ Σελγῆς, ἐπτακασίους μὲν κατέβαλον τῶν Μυσῶν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἀπέστησαν τῆς ὁρμῆς. Μετὰ δὲ ταύτην τὴν πράξιν, ὁ μὲν Ἀχαιὸς καὶ Γαρσύρης ἀνεχώρησαν εἰς τὴν αὐτῶν παρεμβολήν. Οἱ δὲ Σελγῆς, δεδιότες μὲν τὰς ἐν αὐτοῖς στάσεις, δεδιότες δὲ καὶ τὴν τῶν πολεμίων ἐπιστρατοπεδεῖαν, ἐξέπεμψαν μεθ' ἱκετηριῶν τοὺς πρεσβυτέρους, καὶ σπονδαῖς ποιησάμενοι, διελύσαντο τὸν πόλεμον ἐπὶ τούτοις· Ἐφ' ᾧ παραχρῆ-¹⁰μα μὲν δοῦναι τετρακόσια τάλαντα, καὶ τοὺς τῶν Πεδνηλισσέων αἰχμαλώτους· μετὰ δὲ τινα χρόνον, ἕτερα προσθεῖναι τριακόσια.

Pacem
cum
Achaeo
faciunt
Selgen-
ses.

7. τῆς ὁρμῆς. τῆς πόλεως Aug. Reg. A.

una cum his ibidem trucidare. Post hæc servis per præconem ad pileum vocatis, partitis viribus suis, ad propugnationem locorum opportunorum discedunt. *Garfyeris*, ut præoccupatum videt *Cesbedium*, incepto abstinit. *Achæo* vero ad ipsas usque portas penetrante, *Selgenfes*, urbe egressi, septingentos ex hostibus (ii erant Mysii) cæde prostraverunt: ceterorum impetum repulerunt. His ita pera-

actis, *Achæus* & *Garfyeris* in castra sunt reversi. At *Selgenfes*, metuentes sibi ab intestina seditione; metuentes etiam ab imminente ipsorum cervicibus hoste, seniores cum velamentis ad *Achæum* mittunt, & pacem facta his conditionibus bellum finiunt: *Vt quadringenta talenta statim pendant: Et Pedneliffensium captivos reddant: deinde post certum tempus, trecenta alia*

11 κόσια. Σελγῆς μὲν δὴ οὖν, διὰ τὴν Λογβάσιος A.V. 536.
 ἀσίβειαν τῇ πατρίδι κινδυνεύσαντες, διὰ τὴν σφε-
 τέραν εὐτολμίαν τὴν τε πατρίδα διετήρησαν, καὶ Selgenfes
 τὴν ἐλευθερίαν οὐ κατήσχυναν, καὶ τὴν ὑπάρχου- cognari
 σαν αὐτοῖς πρὸς Λακεδαιμονίους συγγένειαν. Lacedæ-
 monio-
 rum.

Ἀχαιοὺς δὲ, ποιησάμενος ὑφ' ἑαυτὸν τὴν Μιλυά- LXXVII.
 δα, καὶ τὰ πλεῖστα μέρη τῆς Παμφυλίας, ἀνέζευ-
 ξε· καὶ παραγενόμενος εἰς Σάρδεες, ἐπολέμει μὲν
 Ἀττάλῳ συνεχῶς, ἀντετίετο δὲ Προυσία, πᾶσι δ'
 ἦν φοβερὸς καὶ βαρὺς τοῖς ἐπὶ ταύτῃ τοῦ Ταύρου
 κατοικοῦσι. Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν, καθ' ὃν Ἀχαιοὺς Attalus
 ἐποιεῖτο τὴν ἐπὶ τοὺς Σελγῆς στρατείαν, Ἀττάλος, Achæo
 ἔχων τοὺς Τεκτοσάγας Γαλάτας, ἐπεπορεύετο τὰς Aeolidem
 κατὰ τὴν Αἰολίδα πόλεις, καὶ τὰς συνεχῆς ταύ-
 ταις, ὅσαι πρότερον Ἀχαιῶν προσεκεχωρήκεισαν διὰ
 τὸν φόβον. ὧν αἱ μὲν πλείους ἐθέλοντι αὐτῷ προσέ-
 θεντο

11. δὴ οὖν. δὴ carent Vat. Flor. Reg. B. Ibid. συγγένειαν. Men-
 dace ceteri libri σύγγεναν.

LXXVII. 2. Τεκτοσάγας ex Casauboni conjectura scripti. Valgo
 omnes Αἰγυπιάγας, Aegolages, & sic rursus cop. seq. 3. ἐθέλον-
 τι. ἐθέλοντὴν Vat.

alia talenta adjiciant.
 Hoc igitur modo *Selgenfes*,
 quum scelere impio *Logba-*
sis in periculum patriæ amit-
 tendæ venissent; virtute sua
 patriam servarunt; neque
 aut libertatem aut eam, quæ
 ipsis intercedit cum Lacedæ-
 moniis cognationem, deho-
 nestarunt.

77. *Achæus* postquam *Mi-*
lyadem & partem *Pamphy-*
liæ maximam sui juris fe-
 cisset, vasis conclamationis *Sar-*
des proficiscitur: ubi conti-

nuum cum *Attalo* bellum
 gerebat, & *Prusia* etiam
 minabatur; eratque omni-
 bus, qui cis Taurum *Asiam*
 colunt, formidabilis ac gra-
 vis. Quo tempore autem
 Achæus in expeditione con-
 tra *Selgenfes* erat occupatus,
Attalus, *Tectosages* Gallos
 secum habens, per *Aeolidis*
 urbes agmen duc̄tabat, &
 per finitimas istis, quæ prius
 metu se Achæo dederant.
 Harum plerasque voluntate
 colentium recepit: ut etiam
 bene-

ΟΙ. 140. 2. **Θ**εντο καὶ μετὰ χάριτος· ὀλίγα δὲ τινες τῆς βίας προσεδεήθησαν. Ἦσαν δὲ δὴ τότε μεταδόμενα⁴ πρὸς αὐτὸν, πρῶτον μὲν Κύμη καὶ Σμύρνα, καὶ Φώκαια· μετὰ δὲ ταύτας, Ἀργαῖς καὶ Τημνίται προσεχώρησαν, καταπλαγόντες τὴν ἔφοδον. ἦκαν δὲ καὶ παρὰ Τηίων καὶ Κολοφωνίων πρέσβεις, ἐγχειρίζοντες σφᾶς αὐτοὺς καὶ τὰς πόλεις. προσδεζόμενοι⁶ δὲ καὶ τούτους ἐπὶ ταῖς συνθήκαις, αἷς καὶ τὸ πρότερον, καὶ λαβὼν ὁμήρους, ἐχρημάτισε τοῖς παρὰ τῶν Σμυρναίων πρεσβευταῖς φιλανθρωπῶς, διὰ τὸ μάλιστα τούτους τετηρηκέναι τὴν πρὸς αὐτὸν πίστιν. Προελθὼν δὲ κατὰ τὸ συνεχές, καὶ διαβαῖς τὸν Λύκον ποταμὸν, προῆγεν ἐπὶ τὰς τῶν Μυσῶν κατοικίας. ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος, ἦκε πρὸς Καρσέας. καταπληξάμενος δὲ τούτους, ὁμοίως τε καὶ τοὺς τὰ Δίδυμα τεῖχη φυλάττοντας, παρῆλαβε καὶ ταῦτα τὰ χωρία, Θεμιστοκλέους αὐτὰ παρὰδόντος· ὃς ἐτύγχανε στρατηγὸς ὑπ' Ἀχαιῶν κατὰ
λελειμ-

Εἰ Μυ-
θαιμ.

4. δὲ δὴ τότε. δὲ αἱ τότε voluit Reisk. 7. Λύκον. Ἀν Κάικον?

beneficii loco rem ducerent. Paucae quædam ut vis admo-
veretur expectarunt. Inter
eas quæ ultro se ei adjun-
xerunt, fuere, primo *Cuma*,
Smyrna, *Phocæa*: post has,
Aegæenses, & *Temnitæ*, ad-
ventu illius perterriti, dedi-
tionem fecerunt. Adiere
Attalum & a *Tejis Colopho-
niisque* legati, se urbesque
suas illius fidei permitten-
tes. Quos ubi in easdem
fœderis leges recepisset at-
que ante, obsidibus etiam

acceptis, *Smyrναorum* le-
gatis cum singulari benigni-
tate operam dedit: constan-
tissime enim hic populus in
ejus fide præ ceteris manse-
rat. Continuato deinde iti-
nere, trajectoque *Lycamne*,
in *Myforum* fines progressus
est. Inde ad *Carſenes* per-
venit: & cum hos, tum præ-
sidium quod *Didyma-Tiche*
custodiebat, ita terruit, ut ca-
stellum utrumque *Themistocles*,
quem iis locis *Achæus*
discedens præfecerat, ipsi tra-
deret.

ῥαλειμμένοις τῶν τόπων τούτων. ὁρμήσας δὲ ἐντεῦ-Λ.V.536.

θεν, καὶ κατασύρας τὸ Ἀπίας πεδίον, ὑπερέβαλε
τὸ καλούμενον ὄρος Πελεκάντα, καὶ κατέβηξε περὶ
τὸν Μέγιστον ποταμόν.

Οὗ γενομένης ἐκλείψεως σελήνης, πάλαι δυσχε-^{LXXVIII.}
ρῶς φέροντες οἱ Γαλάται τὰς ἐν ταῖς πορείαις κα-^{Lunae de-}
κοπαθείας, ἅτε ποιούμενοι τὴν στρατείαν μετὰ γυ-^{fectus}
ναικῶν καὶ τέκνων, ἐπομένων αὐτοῖς τούτων ἐν ταῖς^{terret}
αἰμάξαις· τότε σημειωσάμενοι τὸ γεγονός, οὐκ ἂν^{Gallos}
ἔφασαν ἔτι προσελθεῖν εἰς τὸ πρόσθεν. Ὁ δὲ βασι-^{in exerc.}
λεὺς Ἀτίλας, χρεῖαν μὲν ἐξ αὐτῶν οὐδεμίαν ὀλο-^{Attali.}
σχερῇ κομιζόμενος· θεωρῶν δ' ἀποσπαιμένους ἐν ταῖς
πορείαις, καὶ καθ' ἑαυτοὺς στρατοπεδεύοντας, καὶ
τὸ ὅλον ἀπειθῶντας καὶ πεφρονηματισμένους, εἰς
αἰμηχανίαν ἐνέπιπτεν οὐ τὴν τυχοῦσαν. ἅμα μὲν
γὰρ ἠγωνία, μὴ πρὸς τὸν Ἀχαιὸν ἀπονεύσαντες
συνεπιθῶνται τοῖς αὐτοῦ πράγμασιν· ἅμα δ' ὕφω-
ρᾶτο τὴν ἐξακολουθοῦσαν αὐτῷ φήμην, ἐὰν περι-
στήσας

LXXVIII. 4. ἐξακολουθοῦσαν. ἐξακολουθήσουσαν *malim cum Ca-*
saub.

deret. Profectus inde, *Apiae*
campum populatus, *Pelecan-*
tem quem vocant *montem*
superavit, & super *Megistum*
amnem posuit castra.

78. *Eo loci quum luna*
defecisset, Galli molestias iti-
neris aegre jam pridem fe-
rentes, (ut quos in expedi-
tione uxores liberique plau-
stris vecti sequebantur,) tunc
ostendi loco quod acciderat
de luna ducentes, ulterius
se progressuros negarunt.
Enimvero rex *Attalus*, cui

exiguo admodum ufui hi
erant; quos viderat tota illa
expeditione ab agmine sepa-
ratos, castra seorsum metari,
parere prorsus velle nemini,
superbi denique & elati spi-
ritus homines esse; quod
consilium caperet, non me-
diocriter anxius sollicitus-
que erat. Simul enim an-
gebat eum hic metus, ne
forte inclinatis ad Achaeum
animis, res suas invaderent:
simul ne malam inde famam
nancisceretur. metuebat, si
velut

Ol. 140.2. Invitante Attalo Τησας τοὺς στρατιώτας διαφθείρη πάντας, τοὺς δοκούντας διὰ τῆς ἰδίας πίστεως πεποικῆσθαι τὴν εἰς τὴν Ἀσίαν διάβασιν. Διὸ τῆς πρῆρημένης ἀφορᾶς μὴ λαβόμενος, ἐπηγγέλματο, κατὰ μὲν τὸ παρὲν ἀποκαταστήσεν αὐτοὺς πρὸς τὴν διάβασιν, καὶ τέπον δώσεν εὐφυῆ πρὸς κατοικίαν· μετὰ δὲ ταῦτα συμπράξεν εἰς ὅποσα ἂν αὐτὸν παρακαλῶσι τῶν δυνατῶν καὶ καλῶς ἐχόντων. Ἀττάλος μὲν οὖν, ἀποκαταστήσας τοὺς Τεκτοσάγας εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ χρηματίσας Φιλανθρώπως Λαμφακηνοῖς, Ἀλεξανδρεῦσιν, Ἰλιεῦσι, διὰ τὸ τετηρηκέναι τούτους τὴν πρὸς αὐτὸν πίστιν, ἀνεχώρησε μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς Πέργαμον.

LXXIX. Ἀντίοχος δὲ καὶ Πτολεμαῖος, τῆς ἐαρινῆς ὥρας ἐνισταμένης, ἐτοίμους ἔχοντες τὰς παρασκευάς, ἐγίνοντο πρὸς τῷ διὰ μάχης κρίνειν τὴν ἔφοδον. Οἱ

Ol. 140.3. A.V. 537. 5. λαβόμενος. ἐπιλαβόμενος Flor. 6. Τεκτοσάγας. Rmsf. Αἰγυπιάγας vulge dant libri omnes. LXXIX. 1. ἐτοίμους. ἐτοίμας Bau. Aug. Reg. A. Ibid. πρὸς τῷ. πρὸς τῷ edd.

velut indagine cinctos a milite suo omnes contrucidaret; quum satis constaret, eos fidem ipsius secutos in Asiam trajecisse. Propter hæc Attalus præfente occasione ratus sibi esse utendum, pollicitus est, in præsentia se ad eum locum per quem trajecerant, tuto ut deducerentur curaturum, & agros ad colendum idoneos assignaturum; de cetero, quoties aliquid deinceps æquum a se postulerent, pro

sua virili se ipsos adiuturum. Atque ita rex, deductis ad Hellespontum Gallis istis, ac deinde benigne compellatis Lampfacenis, Alexandrensibus atque Ilienibus, quod in ipsius fide mansissent, Pergamum cum exercitu est reversus.

79. Ineunte vere Antiochus & Ptolemaus, præparatis rebus omnibus, in eo jam erant, ut expeditionem susceptam prælio terminarent.

αΟἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Πτολεμαῖον ὤρμησαν ἐκ τῆς ^{A.V. 537.}
 Ἀλεξανδρείας, ἔχοντες πεζῶν μὲν εἰς ἑπτὰ μυριά- ^{Ptole-}
 δας, ἱππέως δὲ πεντακισχιλίουσ', ἐλέφαντας ἐβδό- ^{Antio-}
 3μήκοντα τρεῖς. Ἀντίοχος δὲ, γνούς τὴν ἐφοδὸν αὐ- ^{chus ad}
 τῶν, συνῆγε τὰς δυνάμεις. ἦσαν δ' αὐταί, Δαῖαι μὲν ^{pugnam}
 καὶ Καρμανῖοι καὶ Κίλικες, εἰς τὸν τῶν εὐζώνων τρό- ^{se parant.}
 πον καθωπλισμένοι περὶ πεντακισχιλίουσ'· τούτων ^{Copie}
 δ' ἅμα τὴν ἐπιμέλειαν ἔχε καὶ τὴν ἡγεμονίαν Βύτ- ^{Antiochi.}
 4τακος ὁ Μακεδών. ὑπὸ δὲ Θεόδωτον τὸν Αἰτωλὸν,
 τὸν ποιησάμενον τὴν προδοσίαν, ἦσαν ἐκ πάσης ἐκλε-
 λεγμένοι τῆς βασιλείας, καθωπλισμένοι δ' εἰς τὸν
 Μακεδονικὸν τρόπον, ἄνδρες μύριοι. τούτων οἱ πλείο-
 5νες Ἀργυράσπιδες. τὸ δὲ τῆς Φάλαγγος πλῆθος ἦν
 εἰς δισμυρίουσ'· ἧς ἡγέτο Νικάρχος καὶ Θεόδωτος ὁ
 6καλούμενος Ἡμιόλιος. πρὸς δὲ τούτοις, Ἀγριᾶνες
 καὶ Πέρσαι, τοξόται καὶ σφενδονῆται, δισχιλίοι.
 μετὰ δὲ τούτων, χίλιοι Θραῖκες· ὧν ἡγέτο Μενέ-
 7δμος

4. ἄνδρες μύριοι. ἄνδρες δισμύριοι *Aug. Reg. A. hinc editio Hervag.*
 5. seqq.

rent. *Ptolemaeus* igitur, pedi-
 tum septuaginta millia, equi-
 tum quinque, bestias tres &
 septuaginta, secum trahens,
 Alexandria movet. *Antio-*
chus, cognita hostium pro-
 fectione, & ipse copias suas
 in unum cogit. Erant au-
 tem in ejus exercitu hi:
 Daæ, Carmani, Cilices, ad
 instar expeditorum ornati,
 ad quinque millia: quos uni-
 versos curabat ducebatque
Byttacus Macedo. *Theodo-*
tus Aetolus, qui *Ptolemæum*

prodiderat, decem hominum
 millibus præerat, ex univer-
 so delectis regno, Macedo-
 nico more armatis: & erant
 plerique eorum argenteis
 clypeis insignes. Phalanx
 ad viginti millium numerum
 explebat; erantque hujus
 duces *Nicarchus* & *Theodo-*
tus cognomento *Hemiolius*.
 Aderant præterea *Agrianes*
 & *Persæ*, sagittarii & fundi-
 tores, bis mille, & una cum
 his mille *Thracæ*, duce *Me-*
nedemo *Alabandenfi*. Ade-

Polybii Histor. T. II.

B b

rant

Ol. 140. 3.
Antiochi
scripiz.

δημος ὁ Ἀλαβανδεύς. ὑπῆρχον δὲ καὶ Μήδων καὶ Κισσιῶν καὶ Καδουσιῶν καὶ Καρμανῶν, οἱ πάντες εἰς πεντακισχιλίους· εἰς ἀκούειν Ἀσπασιανοῦ προστετακτο τοῦ Μήδου. Ἀραβες δὲ, καὶ τινες τῶν τούτοις προσχώρων, ἦσαν μὲν εἰς μυρίους· ὑπετάττεντο δὲ Ζαβδιβήλῳ. τῶν δ' ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος μισθοφόρων ἦντο μὲν Ἰππόλοχος Θετταλός· ὑπῆρχον δὲ τὸν ἀριθμὸν εἰς πεντακισχιλίους. Κρητὰς δὲ χιλίους 10 μὲν καὶ πεντακσίους ἔχχε, τοὺς μετ' Εὐρυλόχου· χιλίους δὲ Νεοκρητὰς, τοὺς ὑπὸ Ζέλῳ τὸν Γορτύνιον ταττεμένους. οἷς ἅμα συνῆσαν ἀκοντισταὶ Λυδοὶ πεντακσίοι, καὶ Κάρδακες οἱ μετὰ Λυσιμάχου τοῦ Γαλάτου χίλιοι. Τῶν δ' ἱππέων ἦν τὸ πᾶν πλη- 12 θος εἰς ἑξακισχιλίους. ἔχχε δὲ τῶν μὲν τετρακισχιλίων τὴν ἡγεμονίαν Ἀντίπατρος, ὁ τοῦ βασιλέως ἀδελφιδεὺς· ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἐτέτακτο Θεμισῶν. Καὶ τῆς μὲν Ἀντιόχου δυνάμεως τὸ πληθὺς ἦν, πε- 13

ζοὶ

7. Κισσιῶν. Κισίων b. l. edd. ex Bav. Ibid. Καδουσιῶν. Καδουσιῶν edd. ex Bav. Καδουσιῶν Vat. Flor. V. b. Aug. Reg. A. Ibid. Καρμανῶν. Sic b. l. nisi omnes, quod in Καρμανίων mutavit Casaub. Ἀρμενίων suspicatus est Gron. 10. Ζέλῳ. Ζέλῳ edd. 12. Θεμισῶν. Θεμισῶν Vat. Flor. Aug. Reg. A. 13. Forfan ad finem hujus

rant & Medorum, Cissiorum, Cadusiorum, & Carmanorum ad quinque millia: qui parere *Aspasiano* Medo iussi. Arabes, & e finitimis populis alii, decem fere millium summam efficiebant, & duces *Zabdihelum* sequebantur. Mercede conductos e Græcia, ad millia quinque, ducebat *Hippolochus* Thessalus. Habebat & Cretenses mille quingentos, qui *Eury-*

lochus; & Neocretas mille, quibus *Zelys* Gortynius imperabat. Vna cum his & Lydi jaculatores erant quingenti; & Cardaces sub *Lysimacho* Gallo mille. Equitatus vero universi numerus ad sex millia accedebat: quorum millia quatuor duces agnoscebant *Antipatrum*, regis fratre natum: ceteris præerat *Themison*. Summa copiarum erat *Antiochi*: pe-
ditum

ζοὶ μὲν ἑξακισμύριοι καὶ δισχίλιοι, σὺν δὲ τούτοις A.V. 537.
ἰππεῖς ἑξακισχίλιοι, θηρία δὲ δυοὶ πλείω τῶν
ἐκατόν.

Πτολεμαῖος δὲ, ποιησάμενος τὴν πορείαν ἐπὶ Πη- LXXX.
λουσίῳ, τὸ μὲν πρῶτον ἐν ταύτῃ τῇ πόλει κατέζευ- Prole-
μεus
αξε. προσαναλαβὼν δὲ τοὺς ἐφελκομένους, καὶ σιτο- cum exer-
citu pro-
μετρήσας τὴν δύναμιν, ἐκίνας, καὶ προῆγε, ποιοῦμε- pe Ra-
phiam
νος τὴν πορείαν παρὰ τὸ Κάσιον καὶ τὰ Βάραθρα confider.
καλούμενα διὰ τῆς ἀνύδρου. διανύσας δ' ἐπὶ τὸ προ-
κείμενον πεμπταῖος, κατεστρατοπέδευσε πεντήκον-
τα σταδίου ἀποσχὼν Ῥαφίας· ἣ κεῖται μετὰ Ῥι-
νοκόλoura, πρώτη τῶν κατὰ Κόιλην Συρίαν πόλεων
ὡς πρὸς τὴν Αἴγυπτον. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς και- illius ca-
stris ca-
ρῶς Ἀντίοχος ἦκε, τὴν δύναμιν ἔχων. παραγενόμε- ltra op-
ponit An-
νος δ' εἰς Γάζαν, καὶ προσαναλαβὼν ἐνταῦθα τὴν tiochus.

B b 2

δύνα-

*huius cap. rejicienda erant verba illa παραγενόμενος & seqq. quae,
cum iniquo loco vulgo posita essent, in versum 4. cap. seq. conjeci.*

LXXX. 2. Κάσιον. Κάσιον Vat. Flor. V. b. Aug. Reg. A. Ibid.
Βάραθρα coniecit Casaub. Mendoze misti βάθρα. 3. Ante verba
διανύσας δ' ἐπὶ τὸ προκείμενον, inserta erant aliene loco illa παρα-
γενόμενος δ' εἰς Γάζαν &c. usque προῆγε βάθρα, quae verba in
compositionem locum vers. 4. post δύναμιν ἔχων conjeci. Ibid. Ῥι-
νοκόλoura. Ῥινοκόλoura edd. ex B. 4. παραγενόμενος &c.
Vide modo dista ad v. 3. Ibid. ἐνταῦθα τὴν δύναμιν. αὐτοῦ τὴν
δύναμιν edd. ex eodem B.

ditum duo & sexaginta mil-
lia; equitum sex; elephantū
duo supra centum.

80. Ptolemaeus, Pelusium
profectus, in ea primum ur-
be paulisper substitit. Et,
recepto ibi toto agmine
quod secum trahebat, fru-
mentum exercitui dimen-
sus, movet castra, pergitque
ire; per terram carentem
aqua, propter Casium mon-

tem, & Barathra quae vo-
cantur, iter habens. Quin-
tis castris, quo destinaverat,
pervenit; & stadia quinquaginta
Raphia signa consti-
tuit: quae ex urbibus Caele-
syriae, post Rhinocoluram,
prima occurrit ex Aegypto
venientibus. Per eadem ve-
ro tempora Antiochus cum
exercitu adventabat: qui,
postquam Gazam pervenit,
rursus

ΟΙ.140.3. δύναμιν, αὐτοῖς προσήει βιάδην. καὶ, παραλλάξας τὴν προεξημένην πόλιν, κατεστρατοπέδευσε νυκτὸς, ἀποσχὼν τῶν ὑπεναντίων ὡς δέκα σταδίων. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἐν τούτῳ τῷ διαστήματι γεγονότες, ἀντεστρατοπέδευεν ἀλλήλοις. Μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας ὁ Ἀντίοχος, ἅμα τόπον βουλέμενος εὐφύστερον μεταλαβῆν, καὶ ταῖς δυνάμεσιν ἐμποιῆσαι θάξος, προσεστρατοπέδευσε τοῖς περὶ τὴν Πτολεμαῖον, ὥστε μὴ πλεῖον τῶν πέντε σταδίων τοὺς χάρακας ἀπέχων ἀλλήλων. ἐν ᾧ καιρῷ περὶ τε τὰς ὑδρέας καὶ τὴν προνομίαν ἐγένοντο συμπλοκαὶ πλείους· ὁμοίως δὲ καὶ μεταξὺ τῶν στρατοπέδων ἀκροβολισμῶν συνίσταντο, ποτὲ μὲν ἱππέων, ποτὲ δὲ καὶ πεζῶν.

LXXXI. Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τούτων Θεόδωτος Αἰτωλικῇ
 Aetolica μὲν, οὐκ ἀνάνδρῳ δ' ἐπεβάλετο τόλμῃ καὶ πράξει.
 Theodoti Συνειδὼς γὰρ ἐκ τῆς προγεγεννημένης συμβιώσεως
 audacia. τὴν τοῦ βασιλέως αἵρεσιν καὶ διαταγὰς ἵπποια τις ἦν,
 εἰσπο-

7. πλείους. Forf. καὶ πλείους.

rurfus inde profectus, lente processit; &, *Raphiam* praetergressus, decem ferme stadia ab hoste, locum castris noctu cepit. Ac primo quidem castra castris collata hoc intervallo habebant. Post paucos vero dies *Antiochus*, partim ut locum minus commodum commodiore mutaret, partim ut animis suorum audaciam adderet, propius *Ptolemaeum* consedit; non longiore stadiorum quinque intervallo inter utraque castra relicto.

Quo tempore saepe factum, ut &, qui aequatum & pabulatum exhibant, manus inter se confererent; & medio inter castra spatio, modo equitum, modo peditum velitationes committerentur.

81. Per idem tempus *Theodotus* facinus est ausus Aetolicæ quidem, sed tamen virilis prorsus audaciæ. Quia enim in *Ptolemaï* aula ante versatus fuerat, ac propterea mores illius & vitæ quotidianæ consuetudinem notam

εἰσπορεύεται, τρίτος γινόμενος, ὑπὸ τὴν ἰωθινὴν εἰς A.V. 537.
 τὸν τῶν πολεμίων χάρακα. κατὰ μὲν οὖν τὴν εὔψιν,
 3 ἀγνώστος ἦν διὰ τὸ σκότος· κατὰ δὲ τὴν ἐδῶτα
 καὶ τὴν ἄλλην περικοπὴν, ἀνεπιστήμαντος, διὰ τὸ
 4 ποικίλῃν εἶναι καὶ ἐκείνων τὴν ἐνδυμενίαν. Ἐστο-
 χασμένοις δ' ἐν ταῖς πρότερον ἡμέραις τῆς τοῦ βα-
 σιλέως σκηνῆς, διὰ τὸ παντελῶς σύνεγγυς γίγνεσθαι
 τοὺς ἀκροβολισμοὺς, ὥρμησε θρασείως ἐπ' αὐτήν.
 καὶ τοὺς μὲν πρώτους πάντας διελθὼν ἔλαθε.
 5 παραπεσὼν δ' εἰς τὴν σκηνήν, ἐν ᾗ χρηματίζεν εἰώ- Ptole-
 θε καὶ δεσπνῆν ὁ βασιλεὺς, πάντα τόπον ἐρευνή- meum
 σας, τοῦ μὲν βασιλέως ἀπέτυχε, διὰ τὸ τὸν μὲν oecifu-
 Πτολεμαῖον ἐκτὸς τῆς ἐπιφανοῦς καὶ χρηματιστι- rus, me-
 6 κῆς σκηνῆς ποιῶν τὴν ἀνάπαυσιν. δύο δὲ τινὰς dicum
 τῶν αὐτοῦ κοιμαμένων τραυματίσας, καὶ τὸν ἱατρὸν obtrun-
 τοῦ βασιλέως Ἀνδρείαν ἀποκτείνας, ἀνεχώρησε μετ'
 ἀσφαλείας εἰς τὴν ἑαυτοῦ παρεμβολήν, βραχέα

B b 3

Doru-

LXXXI. 3. περικοπὴν. περιβολὴν edd. cum Bas. Aug. & Regiis.
 Ibid. ἐνδυμενίαν. ἐνδυμένηαν Aug. Reg. A. κραίνων τὴν δύναμιν
 Vat. Flor. Vrb. 5. τὸν μὲν Πτολεμ. Abest h. l. μὲν α Βασ.

notam habebat; duobus tan-
 tum comitatus, ante lucem
 hostile vallum intrat. Et
 a vultu ille quidem dignosci
 non poterat propter tene-
 bras; a veste autem & cete-
 ro cultu notabilis non erat,
 quum etiam in illis castris
 varius ornatus reperiretur.
 Observato autem superiori-
 bus diebus loco tabernaculi
 regii; (admodum enim exi-
 guo a castris intervallo veli-
 tationes erant editæ:) ma-
 gna audacia eo fecit impe-

tum. Ac primo quidem ob-
 vios omnes fefellit: verum
 ubi in tentorium illud irru-
 pit, in quo responsa dare
 adeuntibus & cœnare soli-
 tus Rex erat, omnes scru-
 tatus angulos, a rege ab-
 erravit; quippe qui extra
 insigne illud tabernaculum
 & prætorium suum solebat
 quiescere. Ceterum ex iis
 qui ibi cubabant duobus vul-
 neratis, *Andreas* etiam me-
 dico obtruncato, sine disci-
 mine in castra sua se rece-
 pit;

Ol. 140. 3. Θερυβηθεὺς ἤδη περὶ τὴν τοῦ χάρακος ἔκπτωσιν· τῇ μὲν τόλμῃ συντετελεκὼς τὴν πρόθεσιν, τῇ δὲ πρνοίᾳ διεσφαλμένος, διὰ τὸ μὴ καλῶς ἐζηταῖναι, ποῦ τὴν ἀνάπαισιν ὁ Πτολεμαῖος εἰώθει ποιεῖσθαι.

LXXXII. Οἱ δὲ βασιλεῖς, πένθ' ἡμέρας ἀντιστρατοπε-
 FVGNA
 AD BA-
 TRIAM. δεύσαντες ἀλλήλοις, ἔγνωσαν ἀμφοτέρω, διὰ μάχης
 κρίνειν τὰ πράγματα. Καταρχομένων δὲ τῶν περὶ τὸν Πτολεμαῖον κινεῖν τὴν δύναμιν ἐκ τοῦ χάρακος, εὐθέως οἱ περὶ τὸν Ἀντίοχον ἀντεξήγον. καὶ ταῖς μὲν Φάλαγγας ἀμφοτέρω, καὶ τοὺς ἐπιλέκτους τοὺς εἰς τὸν Μακεδονικὸν τρόπον καθωπλισμένους, κατὰ πρόσωπον ἀλλήλων ἔταξαν. Τὰ δὲ κέρατα,³
 Ptolemaici
 acies. Πτολεμαῖω μὲν, ἐκάτερα τούτων συνίστατο τὸν τρόπον. Πολυκράτης μὲν εἶχε μετὰ τῶν ὑφ' ἑαυτὸν ἱππέων τὸ λαὸν κέρας. τούτου δὲ καὶ τῆς Φάλαγγ-⁴
 γος μεταξὺ. Κρήτες ἦσαν παρ' αὐτοὺς ταῖς ἱππέας.
 ἐξῆς

7. τῇ μὲν τόλμῃ. τῇ μάλιστα τόλμῃ edd. cum Bau. Ang. & Regiis.

LXXXII. 3. συνίστατο. Vulgo συνίσταντο.

pit; tum demum, cum vallo erumperet, levi. er interpellatus. Atque adeo, quod ad audaciam quidem attinet, propositum suum est exsecutus; imprudentia tantum l'usus, quia parum diligenter locum inquissiverat, ubi quietem capere moris haberet *Ptolemæus*.

82. Postquam per dies quinque opposita invicem castra reges habuissent, visum utrique est, *prælio jam discernendum*. Quum igitur

prior *Ptolemæus* suos vallo eduxisset, extemplo *Antiochus* quoque educere e castris & aciem contra dirigere. Phalanges suas ambo & delectorum aciem armatu Macedonico instructorum adversis invicem frontibus collocarunt. Cornua *Ptolemæus* utrimque hoc ordinaverat modo. Lævum curabat *Polycrates* cum iis equitibus qui ducatum ejus sequebantur. Inter hos & phalangem, primi erant Cretenses ad latus ipsum equitum.

ἐξῆς δὲ τούτοις, τὸ βασιλικὸν ἄγῃμα. μετὰ δὲ τού- A.V. 537.
Ptolemæi
acies.
τους, οἱ μετὰ Σωκράτους πελτασταί, συνάπτοντες
τοῖς Λίβυσι τοῖς εἰς τὸν Μακεδονικὸν τρόπον καθω-
σπισμένοις. Ἐπὶ δὲ τοῦ δεξιῦ κέρας, Ἐχεκράτης
ἦν ὁ Θετταλὸς, ἔχων τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἵππεῖς. παρὰ
δὲ τούτων ἐκ τῶν εὐανύμων ἴσταντο Γαλάται καὶ
ᾠθεῖρες. ἐξῆς δὲ τούτοις, Φοξίδας ἔχε τοὺς ἀπὸ
τῆς Ἑλλάδος μισθοφόρους, συνάπτοντας τοῖς τῶν
7 Αἰγυπτίων Φαλαγγίταις. τῶν δὲ Θηρίων, τὰ μὲν τετ-
ταράκοντα κατὰ τὸ λαϊὸν ἦν, ἐφ' οὗ Πτολεμαῖος
αὐτὸς ἔμελλε ποιῆσθαι τὸν κίνδυνον· τὰ δὲ τριάκον-
τα καὶ τρία πρὸ τοῦ δεξιῦ κέρατος ἐτίετακτο, κατ'
ἑαυτοὺς τοὺς μισθοφόρους ἵππεῖς. Ἀντίοχος δὲ τοὺς Acies
Antiochi.
μὲν ἐξήκοντα τῶν ἐλεφάντων, ἐφ' ὧν ἦν Φίλιππος
ὁ σύντροφος αὐτοῦ, πρὸ τοῦ δεξιῦ κέρατος προέ-
σθησε, καὶ ὁ ποιῆσθαι τὸν κίνδυνον αὐτὸς ἔμελλε
ἡγεῖσθαι τοὺς περὶ τὸν Πτολεμαῖον. τούτων δὲ κατέπιν
δισχιλίους μὲν ἵππεῖς τοὺς ὑπ' Ἀντίπατρον τατλι-

B b 4

μένους

5. ὑπ' αὐτὸν. ἐφ' αὐτὸν *Vat. Flor.* 7. κατ' αὐτοὺς τοὺς. κατὰ
τοὺς μισθ. *Aug.* 8. κατ' ὁ. κατ' ὅν *Vat. Flor. Vind. Aug. Reg. A.*

tum. Iuxta hos regium Age-
ma stabat. Deinde cetrati,
duce *Socrate*; hi Libyas
contingebant, qui Macedo-
num armis erant armati.
Dextrum cornu tenebat *E-
checrates* Thessalus, equites
habens quibus præerat. Ad
lævam Echecratis stabant
Galli ac Thraces. Deinde
Phoxidas cum mercenariis
Græcis, qui Aegyptiacæ
phalangi adhærebant. Ex
elephantis quadraginta in
lævo cornu erant locati, ubi
Ptolemæus ipse pugnam erat
facturus: tres & triginta
dextrum cornu & mercenari-
os equites protegebant.
Antiochus vero bestias sexa-
ginta, quibus erat præposi-
tus *Philippus*, regis collacta-
neus, ante cornu dextrum,
ubi dimicaturus ipse erat
cum *Ptolemæo*, locat. Ho-
rum a tergo equites bis mil-
le, duce *Antipatro*, stare
jussit: quibus totidem alios
falcata

Ol. 140.3. μένους ἐπέστησε, δισχιλίους δὲ ἐν ἐπικαμπίῳ παρ-
 Acies
 Antiochi. ἐνέβαλε. παρὰ δὲ τοὺς ἵππεῖς ἐν μετώπῳ τοὺς 10
 Κρητας ἔστησε. ταύταις δ' ἐξῆς ἔταξε τοὺς ἀπὸ τῆς
 Ἑλλάδος μισθοφόρους· μετὰ δὲ ταύτων, καὶ τῶν εἰς
 τὸν Μακεδονικὸν τρόπον καθωπλισμένων τοὺς μετὰ
 Βυτριάκου τοῦ Μακεδόνος ὄντας πεντακισχιλίους
 παρενέβαλε. Τῆς δ' εὐωνύμου τάξεως, ἐπ' αὐτοὺς 11
 μὲν τὸ κέρας ἔθηκε δισχιλίους ἵππεῖς, ὧν ἡγήτο
 Θεμισίων. παρὰ δὲ τούτους Κάρδακας καὶ Λυδοὺς
 ἀκοντιστάς· ἐξῆς δὲ ταύταις, τοὺς ὑπὸ Μενέδημον
 εὐζάνους, ὄντας εἰς τρισχιλίους. μετὰ δὲ τούτους, 12
 Κισσίους καὶ Μήδους καὶ Καρμανίους· παρὰ δὲ τού-
 τους, Ἀραβας ἅμα τοῖς προσχώροις, συνάπτοντας
 τῇ φάλαγγι. τὰ δὲ κατάλοιπα τῶν Θηρίων τοῦ 13
 λαοῦ κέρατος προεβάλετο, τῶν βασιλικῶν τινὰ γε-
 γονότα παίδων ἐπιστήσας, Μύισκον τοῦνομα.

Τούτων

9. ἐπικαμπίῳ. ἐπικαμπίῳ Vat. Flor. Ang. Reg. A. 10. μετὰ
 δὲ τούτων. μετὰξὺ δὲ τούτων Casaub. in istis multis. Ibid.
 καὶ τῶν. καὶ τοὺς Ang. Et deinde καθωπλισμένους idem. 11.
 Θεμισίων. Θεμισίων Vat. Flor. Ang. Reg. A. Ibid. Μενέδημον.
 Μενέδημον edd. 12. Κισσίους. Κισσαίους b. l. Ang. Reg. A.
 Κισσίους Vrb. 13. Vultu ex Bav. edidit τὰ δὲ κατάλοιπα
 τῶν Θηρίων τοῦ βασιλικοῦ κέρατος προεβάλετο τοῦ λαοῦ, τῶν
 βασιλ. Sc. Ibid. τοῦνομα abest ab omniibus vet. libris excepto
 Bav.

falcata figura dispositos ad-
 junxit. Iuxta equites, ead-
 em fronte, Cretenses sta-
 tuit: deinde eos, qui mer-
 cede fuerant e Græcia acci-
 ti; hisque intermiscuit quin-
 que illa millia, Macedonico
 more armata, quibus *Bytta-*
cus præerat Macedo. Læ-
 vam quod attinet aciem, in
 ipso quidem cornu equites
 bis mille posuit, quorum
 dux *Themison*. His *Cardaces*

applicuit & *Lydos* jaculato-
 res: deinde expeditorum tria
 millia sub *Menedemi* ducatu.
 His adhærebant *Cissii*, *Medi*,
 & *Carmani*: his *Arabes*, &
 finitimi populi, qui jam pha-
 langem ipsam contingebant.
 Reliquos elephantos cornui
 sinistro præposuit, præfecto
 illis *Myisco*, inter pueros re-
 gios in aula quondam edu-
 cato.

83. Ad

Τούτων δὲ τὸν τρόπον τῶν δυνάμεων ἐκτεταγμέ-
νων, ἐπιπαρήσαν οἱ βασιλεῖς ἀμφοτέροι κατὰ πρό-
σωπον, τὰς αὐτῶν τάξεις παρακαλοῦντες ἅμα τοῖς
ἡγεμόσι καὶ φίλοις. μεγίστας δ' ἐν τοῖς Φαλαγγί-
ταις ἐλπίδας ἔχοντες ἀμφοτέροι, πλείστην καὶ
σπουδὴν καὶ παρακλήσιν ἵποιοῦντο περὶ ταύτας τὰς
τάξεις. Πτολεμαῖος μὲν Ἀνδρομάχου καὶ Σωσιβίου
καὶ τῆς ἀδελφῆς Ἀρσινόης, τῷ δὲ Ἀντίοχῳ, Θεο-
δότῳ καὶ Νικάρχῳ συμπαρακαλούντων, διὰ τὸ
παρ' ἑκατέρων τούτους ἔχεν τὰς τῶν Φαλαγγιτῶν
ἡγεμονίας. Ἦν δὲ πασαπλήσιος ὁ νοῦς τῶν ὑπὸ
ἑκατέρου παρακαλουμένων. ἴδιον μὲν γὰρ ἔργον ἐπι-
φανὲς καὶ κατηξιωμένον προφέρεσθαι τοῖς παρακα-
λουμένοις, οὐδέτερος αὐτῶν ἔχε, διὰ τὸ προσφά-
τως παρειληφέναι τὰς ἀρχάς. τῆς δὲ τῶν προγόν-
ων δόξης, καὶ τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων ἀναμι-
νήσκοντες, Φρόνημα καὶ Θάρσος τοῖς Φαλαγγίταις

B b 5

ἐπει-

LXXXIII. 1. ἐπιπαρήσαν. *Libri omnes ἐπὶ παρήσαν. Correctit Casaub.* 3. παρ' ἑκατέρῳ *malim cum Reisk.*

83. Ad hunc modum in-
struētis utrumque copiis, u-
terque Rex, amicis ac duci-
bus comitatus, aciei fron-
tem obequitans, suos allo-
qui cœpit. Et quum in suis
ambo phalangitis spem ma-
ximam reponerent; ad ho-
rum cohortes incitandas ad-
hortandasque plurimum stu-
dii posuerunt. Ac *Ptole-
maeo* quidem *Andromachus*,
& *Sosibius*, cum *Arfinoë*, re-
gis sorore; *Antiocho* vero
Theodotus & *Nicarchus* suos
hortando secundas agebant:

hi enim erant in utroque
exercitu phalangitarum duc-
ces. Quæ autem irritandi
militis caussa utraque ex
parte dicebantur a regibus,
simili fere erant argumento.
Neuter namque illorum fa-
cinus ullum suum insigne ac
memorable habebat in me-
dium proferre: utpote qui
non multo ante regna illa
suscepissent. Itaque gloria &
rebus gestis majorum com-
memorandis erigere phalan-
gitarum animos & ad præ-
lium accendere conabantur.

Ante

Ol. 140.3. ἐπειρῶντο παριστάναί. μάλιστα δὲ τὰς ἐξ αὐτῶν⁶
 Reges
 hortan-
 tur suos. εἰς τὸ μέλλον ἐλπίδας ἐπιδεικνύντες, καὶ κατ' ἰδίαν
 τοὺς ἡγουμένους καὶ κοινῇ πάντας τοὺς ἀγωνίζεσθαι
 μέλλοντας ἡξίουσιν καὶ παρκαλουν, ἀνδραδῶς καὶ γεν-
 ναίως χρῆσασθαι τῷ παρόντι κινδύνῳ. Ταῦτα δὲ
 καὶ τούτοις παραπλήσια λέγοντες, τὰ μὲν δι' αὐ-
 τῶν, τὰ δὲ καὶ διὰ τῶν ἐρμηνέων, παρίππενον.

LXXXIV. Ἐπεὶ δὲ παριῶν ἦκε μετὰ τῆς ἀδελφῆς Πτολε-
 Com-
 missio μαῖος μὲν ἐπὶ τὸ πάσης τῆς σφετέρως παρατάξεως
 pugne ad εὐώνυμον, Ἀντίοχος δὲ μετὰ τῆς βασιλικῆς ἰλῆς ἐπὶ
 Raphiam. τὸ δεξιόν, σημνάντες τὸ πολεμικόν, συνέβαλον

Elephan-
 torum
 pugna. πρῶτον τοῖς Θηρίοις. ὀλίγα μὲν οὖν τινα τῶν παρὰ
 Πτολεμαίου συνήρκεσε τοῖς ἐναντίοις· ἐφ' ὧν ἐποίουν
 ἀγῶνα καλὸν οἱ πυργομαχοῦντες, ἐκ χειρὸς ταῖς
 σαρίσσαις διαδραστιζόμενοι καὶ τύπτοντες ἀλλήλους·
 ἔτι δὲ καλῶν τὰ Θηρία, βαιομαχοῦντα καὶ συμ-
 πίπτον-

LXXXIV. 1. *Alia veterum serie vulgo edita:* Ἐπεὶ δὲ παριῶν ἦκε
 Πτολεμαῖος μὲν μετὰ τῆς ἀδελφῆς ἐπὶ τὸ πάσης τῆς παρατά-
 ξεως εὐώνυμον τῆς σφετέρως. *Ibid.* συνέβαλον. προσέβαλον
codd. ex Bar.

Ante omnia vero maximis
 propositis præmiis, qua pri-
 vatim duces, qua omnes in
 commune qui dimicaturi
 erant, orare, hortari, ut ge-
 nerofo fortique animo præ-
 sentem pugnam capefferent.
 Hæc illi, obequitantes, &
 his similia, partim per se,
 partim per interpretes, di-
 cere.

84. Deinde ut pervenere
Ptolemæus quidem & foror
 ipsius ad aciei suæ lævum
 cornu, *Antiochus* vero cum

regia equitum turma in dex-
 trum; classicum incinere
 iussis tubicinibus, prælium
 elephantis commiserunt. Ac
 fuerunt e Ptolemaicis bestię
 nonnullæ quidem, quæ in ad-
 versas irruerunt. Ac tunc
 quidem, qui super his e tur-
 ribus pugnabant, præclarum
 prælium ciere; sarissis, quas
 manibus tenebant, e proxi-
 mo rem gerentes, seque in-
 vicem cædentes: pulcrius
 tamen adhuc spectaculum
 erant belluæ ipsæ, totis vi-
 ribus inter se decertantes,
 & cum

3 πίπτοντα κατὰ πρόσωπον αὐτοῖς. Ἔστι γὰρ ἡ A.V. 537.
 τῶν ζώων μάχη τοιαύτη τις· συμπλέξαντα καὶ
 παρεμβαλόντα τοὺς ὀδόντας εἰς ἀλλήλους, ὥθῃ τῇ
 βίᾳ, διερεσδόμενα περὶ τῆς χώρας, ἕως ἂν κατα-
 κρατῇσάν τῇ δυνάμει θάτερον, παρῶσῃ τὴν θατέ-
 4 ρου προνομίην. Ἦταν δ' ἅπαζ ἐγκλίναν πλάγιον λά-
 βη, τιτρώσκει τοῖς ὀδοῦσι, καθάπερ οἱ ταῦροι τοῖς
 5 κέρασι. τὰ δὲ πλεῖστα τῶν τοῦ Πτολεμαίου θηρίων
 ἀπέδειλία τὴν μάχην· ὅπερ ἔθος ἐστὶ ποιεῖν τοῖς Libyci
 6 Λιβυκοῖς ἐλέφασσι. τὴν γὰρ ἐσμὴν καὶ Φωνὴν οὐ μέ-^{elephan-}
 νουσιν, ἀλλὰ καὶ, καταπεπληγμένοι τὸ μέγεθος ^{tes timent}
 καὶ τὴν δύναμιν, ὥς γε μοι δοκεῖ, Φεύγουσιν εὐθέως
 ἐξ ἀποστήματος τοὺς Ἰνδικοὺς ἐλέφαντας· ὃ καὶ
 7 τότε συνέβη γενέσθαι. Τούτων δὲ διαταραχθέντων,
 καὶ πρὸς τὰς αὐτῶν τάξεις συναθρομένων, τὸ μὲν ^{Levum}
 ἄγημα τὸ τοῦ Πτολεμαίου πιεζόμενον ὑπὸ τῶν ^{Ptolemæi} θη-
^{cornu}
^{ρίων,} vincitur.

3. εἰς ἀλλήλους. ἀλλήλους Bav. in contextu. 7. καὶ πρὸς τὰς αὐ-
 τῶν τάξεις. Sic ex conj. emendavi. καὶ τὰς πρὸ αὐτῶν τάξεις
 edd. cum Bav. Arg. Reg. A. καὶ τὰς πρὸς αὐτῶν τάξεις Vrb.
 Vat.

& cum impetu alix in alias
 irruentes. Est enim *elephan-*
torum pugna hujusmodi.
 Complexi invicem, dentibus
 commissis, quanta maxima
 vi pollut, adversus se invi-
 cem connituntur, de statio-
 ne dimicantes, donec victor
 tandem alter evadat, & al-
 terius proboscidem impulsu
 suo dimoveat. Vbi vero se-
 mel inclinatae bestiae latus
 patet, sic dentibus, ut tau-
 rus cornibus, victor infert
 vulnera. Ceterum bellua-

rum Ptolemæi pleræque cer-
 tamen detrectabant. Quod
 enim Libycis elephantis ac-
 cidere solet; ut neque odo-
 rem neque barritum ferant
 Indicarum, fed, cum magni-
 tudine, tum robore illarum,
 ut equidem arbitror, perter-
 ritæ, fugiant statim ante
 quam appropinquent; id
 tunc quoque usu venit.
 Consternatis igitur belluis,
 & ad suorum ordines retro
 compulsis; agema *Ptolemæi*,
 ab his pressum, inclinari cœ-
 pit.

Οι. 140. 3. ρίαν, ἐνέκλιγε. τοῖς δὲ περὶ τὸν Πολυκράτην, καὶ τοῖς ὑπὸ ταῦτον ἰππεῦσι διατεταγμένοις, οἱ περὶ τὸν Ἀντίοχον ὑπὲρ τὰ Θηρία περικερῶντες καὶ προσπίπτοντες, ἐνέβαλον. ἅμα δὲ τούτοις, τῶν ἐλεφάντων ἐντὸς, οἱ περὶ τὴν Φάλαγγα τῶν Ἑλλήνων μιθοφόροι προσπεσόντες, τοὺς τοῦ Πτολεμαίου πελταστὰς ἐξέωσαν, προσυγκεχυκότων ἤδη καὶ ταῖς τούτων τάξεσι τῶν Θηρίων. Τὸ μὲν σὺν εὐάνυμον τοῦ Πτολεμαίου, ταῦτον τὸν τρόπον πιεζόμενον, ἐνέκλιγε πᾶν.

LXXXV.
Dextrum
cornu
vincit.

Ἐχεκράτης δ', ὁ τὸ δεξιὸν ἔχων κέρας, τὸ μὲν πρῶτον ἐκαρᾶδ' οὐκ ἐκ τῶν πρὸς ἐξημένων κερᾶτων σύμπτωσιν· ἐπεὶ δὲ τὸν μὲν κονιορτὸν ἰώσα κατα τῶν ἰδίων φερόμενον, τὰ δὲ παρ' αὐτοῖς Θηρία τὸ παρᾶπαν οὐδὲ προσιέναι τολμῶντα τοῖς ὑπεναντίοις· τῷ μὲν Φοξίδᾳ παρήγγελε, τοὺς ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ἔχοντι μιθοφόρους, συμβαλεῖν τοῖς κατὰ πρόσωπον ἀντιτεταγμένοις. αὐτὸς δ' ἐξαγαγὼν κατὰ κέ-

ρας

8. καὶ προσπίπτουσιν. καὶ προσπίπτουσιν voluit Reisk. 9. προσπεσόντες Vat. Flor. Vrb. Reg. A. B. περσισόντες Aug. προσπίπτουσιν add. ex Bau.

pit. Antiochus vero, circumducto supra bestias agmine, in Polycratem & equitum, cui ille praeerat, dedit impetum: simulque, praeter interius elephantorum latus, Graecorum mercenarii, qui circa phalangem erant constituti, Ptolemaei cetratos impellunt, quorum jam ante ordines bestiae turbaverant. Itaque laevum quidem Ptolemaei cornu, hoc pacto pressum, omni ex parte in fugam inclinavit.

85. Echeocrates vero, qui dextro curabat, principio quidem illorum de quibus diximus cornuum concursum opperiebatur; postea vero quam pulverem ingentem ferri in suos vidit, bestias autem, quae a suis partibus stabant, ne accedere quidem ullo modo ad hostem velle; Phoxida Graecorum mercenariorum ductori mandat, ut oppositos sibi hostes invadat: ipse vero, equitibus & eis, qui

pone

ρας τοὺς ἰππεῖς καὶ τοὺς ὑπὸ τὰ θηρία τεταγμέν-^{A.V. 537.}
 νους, τῆς μὲν ἐφόδου τῶν θηρίων ἐκτὸς ἐγγένει·
 τοὺς δὲ τῶν πολεμίων ἰππεῖς, αὐς μὲν ὑπεραίρων,
 οἷς δὲ κατὰ κέρας ἐμβάλλων ταχέως ἐτρέψατο.
 Ἄτὸ δὲ παραπλήσιον ὅ τε Φοξίδας καὶ πάντες οἱ
 περὶ αὐτὸν ἐποίησαν· προσπεσόντες γὰρ τοῖς Ἀρα-
 ψι καὶ τοῖς Μήδοις, ἠνάγκασαν ἀποστραφέντας
 ἰφύγειν προτροπαῖδην. Τὸ μὲν οὖν δεξιὸν τῶν περὶ
 ἐτὸν Ἀντίοχον ἐνίκαι, τὸ δ' εὐώνυμον ἠτλήατο. Τὸν δὲ^{Phalan-}
 προεξημένον τρόπον αἱ Φάλαγγες, ἀμφοτέρων τῶν^{gum pu-}
 κερμάτων αὐταῖς ἐψιλωμένων, ἔμενον ἀκέραιοι κατὰ
 μέσσην τὸ πεδίον, ἀμφοτέρους ἔχουσαι τὰς ὑπὲρ τοῦ
 ἡμέλλοντος ἐλπίδας. Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τούτον Ἀν-
 τίοχος μὲν ἠγωνίζετο τῷ κατὰ τὸ δεξιὸν κέρας προ-
 στερήματι. Πτολεμαῖος δὲ, τὴν ἀποχώρησιν ὑπὸ
 τὴν Φάλαγγα πεποιημένος, τότε προελθὼν εἰς μέ-
 σσην, καὶ φανείς ταῖς δυνάμεσι, τοὺς μὲν ὑπεναν-
 τίους κατεπλήξατο, τοῖς δὲ παρ' αὐτοῦ μεγάλην
 ὄρμην

pone elephantos stabant, a latere eductis, & extra periculum ab impulsu bestiarum positis, hostilem equitatum, aliorum terga petens, alios a latere adoriens, in fugam cito avertit. Idem & Phoxidas & omnes qui circa illum erant fecerunt; in Arabes namque & Medos facta impressione, terga dare & fugam effusam capessere omnes coegerunt. Igitur dextrum quidem Antiochi cornu vincere, at sinistrum vinci. Et quum hoc pacto

phalanges amborum nudatae suis cornibus essent, ipsae interim medio campo integræ manebant, inter spem metumque de futuro pariter fluctuantes. Quæ cum agebantur, Antiochus in dextro cornu cum maxime prosperam pugnam faciebat. Ptolemaeus vero, qui ad phalangem se receperat, in mediam progressus aciem, ubi in utriusque exercitus conspectum venit, pavorem hostibus at suis alacritatem ingentem & pugnae ardorem inge-

Ol. 140.3. ὁρμήν ἐνεργάσατο, καὶ προθυμίαν. διὸ καὶ κατα-
 βαλόντες παραχρῆμα τὰς σαρίσσας οἱ περὶ τὸν
 Fugatur Ἀνδρόμαχον καὶ Σωσίβιον ἐπῆγον. οἱ μὲν οὖν ἐπίλε-
 phalanx
 Antiochi. κτοι τῶν Συριακῶν βραχύν τινα χρόνον ἀντέστησαν,
 οἱ τε μετὰ τοῦ Νικάρχου ταχέως ἐγκλινάντες ὑπε-
 χώρουν. Ὁ δ' Ἀντίοχος, ὡς ἂν ἄπειρος καὶ νέος,¹¹
 ὑπολαμβάνων ἐκ τοῦ καθ' ἑαυτὸν μέρους, καὶ τὸ
 λοιπὸν παραπλησίως αὐτῷ πάντα νικᾶν, ἐπέκετο
 τῷ Φεύγουσιν. ὁψὲ δὲ ποτε τῶν πρεσβυτέρων τι-¹²
 νὸς ἐπιστήσαντος αὐτὸν, καὶ δέξαντος φερόμενον
 τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῆς φάλαγγος ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν
 παρεμβολὴν, τότε συννοήσας τὸ γιγνόμενον, ἀνα-
 τρέχεν ἐπειρᾶτο μετὰ τῆς βασιλικῆς ἐπὶ τὸν τῆς
 παρατάξεως τόπον σημαίας. καταλαβὼν δὲ τοὺς¹³
 παρ' αὐτοῦ πάντας πεφευγότας, οὕτως ἐποιεῖτο
 τὴν ἀποχώρησιν εἰς τὴν Ῥαφίαν· τὸ μὲν καθ' ἑαυ-
 τὸν

LXXXV. 9. σαρίσσας. *sarissas* misti omnes. ὅς sic alide possum. 10. οἱ τε μετὰ. οἱ δὲ μετὰ *Cajamb.* invitit mistis. 12. *Vocab.* σημαίας abest ab *Pat. Flor. Vrb. Ang.* In *Reg. A.* intra lineas a recentiori manu scriptum. A librario codicis *Bav.* ex conject. adjectum videtur; quum, paulo ante, τῆς βασιλικῆς ἴλης fuisse scribendum.

ingeneravit. Igitur *Andromachus* & *Sosibius*, inclinatim propere praetentisque sarissis, in hostem ducere. Quo facto, delecti ex Syriacis vix aliquantisper restiterunt in acie; & qui cum *Nicarcho* erant, protinus inclinati cesserunt. *Antiochus* vero, ut rerum imperitus ac juvenis, quia ipse ex adverso stantes hostes vicerat, ceteras quoque sui exercitus partes vincere omnes ra-

tus, fugientibus incumberebat. Tandem vero ab aliquo e senioribus, quid ageretur, monitus attendere, quum ille pulverem ei indicaret, qui a phalange ad castra ipsius ferebatur; tum demum, re cognita, in eum locum, ubi steterat acies, accurrere cum praetorianis conatus est. Sed ubi omnes suos fugae se mandasse vidit, etiam ipse *Raphiam* concessit: persuasus, quod in se

τὸν μέρος πεπεισμένος νικάει, διὰ δὲ τὴν τῶν ἄλλων A.V. 537.
αἰγίνεσκον καὶ δειλίαν ἐσφάλλθαι νομίζον τοῖς ἔλοις.

Πτολεμαῖος δὲ, διὰ μὲν τῆς Φάλαγγος τὰ ὅλα LXXXVI.
διακρίνας, διὰ δὲ τῶν ἀπὸ τοῦ δεξιῦ κέρατος ἰπ-^{Ptole-}
πέων καὶ μισθοφόρων, πολλοὺς ἀποκτείνας κατὰ τὸ ^{mæus vi-}
διώγμα τῶν ὑπεναντίων· τότε μὲν ἀναχωρήσας, ^{hor ad}
ἐπὶ τῆς ὑπαρχούσης ἡλιδῶδη παρεμβολῆς. τῇ δ' ^{Raphiam.}
ἐπαύριον, τοὺς μὲν ἰδίους νεκροὺς ἀνελόμενος καὶ
θάψας, τοὺς δὲ τῶν ἐναντίων σκυλεύσας, ἀνέξευ-
ξε, καὶ προῆγε πρὸς τὴν Ῥαφίαν. Ὁ δ' Ἀντίοχος
ἐκ τῆς φυγῆς ἐβούλετο μὲν εὐθέως ἔξω στρατοπε-
δεύειν, συναθροίσας τοὺς ἐν τοῖς συστήμασι πεφυ-
γότας· τῶν δὲ πλείστων εἰς τὴν πάλιν πεποιημένων
τὴν ἀποχώρησιν, ἠναγκάσθη καὶ αὐτὸς εἰσελθεῖν.
αὗτος μὲν οὖν ὑπὸ τὴν ἑωθινὴν ἐξαγαγὼν τὸ σωζό-
μενον μέρος τῆς δυνάμεως, διέτενε πρὸς Γάζαν·
καὶ κατὰ στρατοπεδεύσας, καὶ διαπεμφάμενος
περὶ

LXXXVI. 3. ἐβούλετο. ἐβουλιέτο Flm.

se fuisset, vincere se; sed propter aliorum degeneres animos & ignaviam universa dimicatione victum se ratus.

86. *Ptolemaus*, prospectum summæ rerum eventum per phalangem consecutus; per equites vero & mercenarios dextri sui cornu multis fugientium hostium occisis; e pugna se recipiens, in castris, unde militem eduxerat, nocte illa mansit. Postridie vero ejus diei, subla-

tis suorum corporibus humatisque, hostium autem spoliatis, movet signa & *Raphiam* ducit. *Antiochus* statim a fuga, iis suorum in unum collectis, qui catervatim conglobati fugerant, extra urbem munire castra voluerat: sed quia plerique illorum intra mœnia se receperant, ipse quoque ingredi fuit coactus. Inde vero ante lucem reliquiis exercitus eductis, *Gazam* contendit: ubi positis castris, ad *Ptole-*
mæum

Ol. 140.3. *περὶ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναιρέσεως, ἐκῆδυσσε τοὺς τε-
 Numerus
 desiderato-
 rum.* *Θνεῶντας ὑποσπόνδους. Ἦσαν δ' οἱ τετελευτηκότες
 τῶν παρ' Ἀντιόχου, πεζοὶ μὲν οὐ πολὺ λείποντες
 μυρίων, ἱππεῖς δὲ πλείους τριακισίων· ζωγρεῖα δ'
 ἐάλωσαν ὑπὲρ τοὺς τετρακισχιλίους. ἐλέφαντες δὲ
 τρεῖς μὲν παρσυχῆμα, δύο δ' ἐκ τῶν τραυματίων
 ἀπέθανον. Τῶν δὲ παρὰ Πτολεμαίου, πεζοὶ μὲν
 εἰς χιλίους καὶ πεντακισίους ἐτελεύτησαν, ἱππεῖς
 δὲ εἰς ἑπτακισίους· τῶν δὲ ἐλεφάντων ἑκατὰ
 μὲν ἀπέθανον, ἤρέθησαν δ' αὐτῶν οἱ πλείους. Ἦν
 μὲν οὖν πρὸς Ῥαφίαν μάχῃ γενομένη τοῖς βασιλεῦ-
 σι περὶ Κοίλης Συρίας, τοῦτον ἀπετελέσθη τὸν τρέ-
 πον. Μετὰ δὲ τὴν τῶν νεκρῶν ἀναίρεσιν, Ἀντιόχος
 μὲν ἐποιεῖτο τὴν ἀποχώρησιν εἰς τὴν οἰκίαν μετὰ
 τῆς δυνάμεως· Πτολεμαῖος δὲ τὴν τε Ῥαφίαν καὶ
 τὰς ἄλλας πόλεις ἐξ ἐφ' ὅδου παρελάμβανε· πάν-
 των τῶν πολιτευμάτων ἀμιλλωμένων ὑπὲρ τοῦ φθάσαι
 τοὺς πέλας περὶ τὴν ἀποκατάστασιν καὶ μετὰθεσιν*

*Cælefy-
 tin civi-
 tates cer-
 tatinPro-
 lemæo se
 tradunt.*

τῶν

5. ζωγρεῖα. ζωγρίξ Vrb. Rq. B. 7. Ἦ μὲν οὖν. Abest οὖν a vet.
mentis.

*mæum de tollendis cadave-
 ribus mittit; impetrataque
 ab eo venia, mortuis iusta
 facit. Ceciderant autem ex
 Antiochi copiis non multo
 pauciores decem millibus
 peditum; equites amplius
 trecenti. Capti sunt vivi
 supra quatuor millia. Ele-
 phanti in conflictu periere
 tres, e vulneribus postea duo.
 De Ptolemæi exercitu occisi
 sunt pedites ad mille quin-
 genti; equites fere septin-
 genti. Ex elephantis fede-*

*cim sunt trucidati; reliquo-
 rum pars major capta. Hic
 fuit ejus pugna exitus, quam
 de Cæle Syria imperio ad
 Raphiam reges pugnarunt.
 Sepultis suorum cadaveri-
 bus, Antiochus cum reliquis
 copiis domum est reversus.
 Ptolemæus & Raphiam &
 reliquas urbes e vestigio a
 civibus sibi traditas recepit:
 quum omnes civitates, in
 dominatu ipsius instaurando
 & ad illum deficiendo, de
 celeritate inter se certarent.*

Et

9 τὴν πρὸς αὐτόν. Ἴσως μὲν οὖν εἰώθασι πάντες πε-Α. V. 537.
 ρὶ τοὺς τοιοῦτους καιροὺς ἀρμόζεσθαι πῶς αἰὲς πρὸς
 τὸ παρόν· μάλιστα δὲ τὸ κατ' ἐκείνους τοὺς τό-
 πους γένος τῶν ἀνθρώπων εὐφυὲς καὶ πρόχειρον
 10 πρὸς τὰς ἐκ τοῦ καιροῦ χάριτας. Τότε δὲ καὶ τῆς
 εὐνοίας προκαθηγουμένης πρὸς τοὺς ἀπὸ τῆς Ἀλε-
 ξανδρείας βασιλεῖς, εἰκότως τούτο συνέβαινε γίγνε-
 σθαι. τῇ γὰρ οἰκίᾳ ταύτῃ μᾶλλον αἰὲς πῶς οἱ κατὰ
 11 Κοίλῃν Συρίαν ὄχλοι προσκυνοῦσι. διόπερ οὐκ ἀπέ-
 λιπον ὑπερβολὴν ἀρεσκείας, στεφάνοις καὶ θυγαίαις
 καὶ βωμοῖς καὶ παντὶ τοιοῦτῳ τρόπῳ τιμῶντες τὸν
 Πτολεμαῖον.

Ἀντίοχος δὲ, παραγενόμενος εἰς τὴν ἐπάνουμον LXXXVII.
 αὐτοῦ πόλιν, εὐθέως ἐξέπεμψε τοὺς περὶ τὸν Ἀν-
 τίπατρον τὸν ἀδελφιδεὺν, καὶ Θεόδοτον τὸν Ἡμί-
 λιον, πρεσβευτὰς πρὸς τὸν Πτολεμαῖον, ὑπὲρ εἰρή-
 νης

10. προσκυνοῦσι. *Imo προσκλίνουσι.* προσκυνοῦσι est in Reg. A.
 Et sic a pr. manus fuit in Aug. 11. οὐκ ἀπέλιπον. οὐ κατέλι-
 πον Aug. Reg. A. Ibid. παντὶ τοιοῦτῳ. πάντα τῷ τοιοῦτῳ Flor.
 Vat. παντὶ τοιοῦτῳ Aug. Reg. A.

Et est sane quidem mos hic
 cunctis mortalibus in ejus-
 modi temporibus, ut prae-
 senti fortunæ semper se ac-
 commodent: eximie tamen
 ejus regionis populi prae ce-
 teris accommodato ingenio
 sunt promptoque ad id genus
 obsequia, si qua forte occa-
 sio ea postulaverit. Tunc
 vero, quum jam ante quo-
 que animos hominum bene-
 volentia erga Aegypti reges
 occupasset, non mirum est
 id accidisse. Fit enim ne-
 Polybii Histor. T. II.

scio quomodo, ut Coelæ Sy-
 riæ populi ad venerationem
 hujus regiæ familie magis
 inclinent. Itaque ad deme-
 rendam ejus gratiam, nul-
 lum blandimenti genus prae-
 termittentes, coronis, sacri-
 ficiis, altaribus, ceteroque
 ejus generis cultu, *Ptole-
 mæum* honorarunt.

87. *Antiochus* simulac co-
 gnominem sibi urbem est in-
 gressus, *Antipatrum* fratris
 filium, & *Theodotum Hemio-
 lium* legatos de pace ad
 C c *Ptole-*

Ol. 140. 3. νης καὶ διαλύσεως, ἀγωνιῶν τὴν τῶν ὑπερσυντακτικῶν
 ἔφοδον. ἡπίστες μὲν γὰρ τοῖς ὅχλοις, διὰ τὸ γεγο-
 νός ἐλάττωμα περὶ αὐτόν· ἐφοβεῖτο δὲ τὸν Ἀχαιῶν,
 μὴ συνεκίπθῃται τοῖς καιροῖς. Πτολεμαῖος δὲ, τού-
 των οὐδὲν συλλογιζόμενος, ἀλλ' ἀσμενίζων ἐπὶ τῷ
 γεγονότι προτερέματι διὰ τὸ παραδόξον, καὶ συλλή-
 βδην ἐπὶ τῷ Κοίλῃν Συρίαν κεντῆσαι παραδόξως,
 οὐκ ἀλλότριος ἦν τῆς ἡσυχίας, ἀλλ' ὑπὲρ τὸ δέον εὐ-
 κῆτος, ἐλκόμενος ὑπὸ τῆς συνήθους ἐν τῷ βίῳ βραδυ-
 μίας καὶ καχεξίας. πλὴν, παραγενομένων τῶν περὶ
 τὸν Ἀντίπατρον, βραχεία προσαναταθείς καὶ κα-
 ταμεμφάμενος ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις τὸν Ἀντίστον;
 συνεχώρησε σπονδὰς ἐνικαυσίους. καὶ ἅμα τούτοις μὲν
 ἐπικυρώσονται τὰς διαλύσεις ἐξαπίστευε Σωσίβιον.
 Αὐτός

Prole-
 ptus,
 quieti ni-
 mis in-
 dulgens,

Pacem
 cum An-
 tiocho
 compo-
 nit.

LXXXVII. 3. κεντῆσαι. ἐκτῆσαι Vat. Flor. Ibid. οἰκῶτος correxit
 Casaub. Misti omnes οἰκῶτος, & jungunt hanc vocem cum seq. Ibid.
 ὑπὸ τῆς συνήθ. ὑπὲρ τῆς Vat. Flor. 4. προσαναταθείς correxit
 Casaub. Mendaſe libri omnes προσαναταθείς. 5. καὶ ἅμα τούτοις.
 Veteres libri omnes καὶ τούτοις. Præſep. ἅμα ex conſeſ. inferui.
 ταύτας μὲν edidit Casaub. ex Reg. B. in quo tamen est καὶ ταύτας
 μὲν. Ibid. ἐπικυρώσονται correxi ex Flor. Vultus ἐπικυρώσονται.
 Mex pro ἐξαπίστευε ſciſan συνεξαν. fuerat ſcribendum.

Ptolemaeus mittit; metu an-
 xius, ne ab hostibus bello
 peteretur. Nam & copiis
 suis diffidebat, propter acce-
 ptam cladem; & ab Achæo,
 ne hac occasione adversus
 se uteretur, sibi metuebat.
 Quorum omnium nihil re-
 putans animo *Ptolemaus*,
 victoria tam inopinata con-
 tentus, & omnino Cæle
 Syriæ imperium recuperasse
 præter spem satis habens,
 adeo non erat alienus a quie-

te, ut plus etiam, quam par
 esset, ejus desiderio tange-
 retur: impellente ignavia &
 ceteris animi morbis, qui
 per universam vitam fuerunt
 illi familiares. Itaque, ubi
 Antipater cum reliquis lega-
 tis ad eum venit, minaciter
 paululum eos allocutus, &
 de Antiochi questus injuriis,
 inducias in annum eis con-
 cessit. Simulque cum illis
Sosibium, firmando fœderi,
 ad *Antiochum* dimisit. Ipse
 vero,

Ἐαυτὸς δὲ, διατρίψας ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἐν τοῖς κατὰ ^{A.V. 537}
 Συρίαν καὶ Φοινίκην τόποις, καὶ καταστησάμενος
 τὰς πόλεις· μετὰ ταῦτα, καταλιπὼν τὸν Ἀνδρό-
 μαχον τὸν Ἀσπένδιον στρατηγὸν ἐπὶ πάντων τῶν
 προειρημένων τόπων, ἀνέβη μετὰ τῆς ἀδελφῆς
 καὶ τῶν φίλων ἐπ' Ἀλεξανδρείας· παράδοξεν τοῖς
 ἐν τῇ βασιλείᾳ πρὸς τὴν τοῦ λοιποῦ βίου προαιρέ-
 σιν τέλος ἐπιτεθεικὼς τῷ πολέμῳ. Ἀντίοχος δὲ,
 τὰ περὶ τὰς σπινθὰς ἀσφαλισάμενος πρὸς τὸν Σω-
 σίβιον, ἐγένετο κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς πρόθεσιν περὶ
 9τὴν ἐπὶ τὸν Ἀχαιὸν παρασκευήν. Τὰ μὲν οὖν κα-
 τὰ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν.

Ῥοδῖοι δὲ, κατὰ τοὺς προειρημένους καιροὺς, ^{LXXXVIII.}
 ἐπειλημμένοι τῆς ἀφορμῆς τῆς κατὰ τὸν σεισμόν <sup>RHODIO-
 EVM fe-</sup>
 τὸν γένετον παρ' αὐτοῖς βραχὺ χρόνῳ πρότερον, <sup>lix cala-
 micas.</sup>
 ἐν ᾧ συνέβη τὸν τε Κολοσσὸν τὸν μέγαν πεσεῖν καὶ
 2τὰ πλεῖστα τῶν τευχῶν καὶ τῶν νεωρίων· οὕτως
 ἐχείριζον νουνεχῶς καὶ πραγματικῶς τὸ γεγονός,
 ὥς μὴ βλάβης, διαφύσεως δὲ μᾶλλον, αὐτοῖς αἴτιον

C c 2

γενέσθαι

vero, tres in Syria ac Phœ-
 nicia menses moratus, com-
 posito civitatum statu, præ-
 torem deinde omnibus præ-
 dictis locis relinquens *An-
 dromachum* Aspendium, cum
 forore & amicis Alexan-
 driam repetiit; imposito eo
 sine huic bello, quem subdi-
 ti, reliquæ ejus vitæ atque
 institutorum gnari, satis mi-
 rari non poterant. *Antio-
 chus*, firmato cum *Sosibio*
 fœdere, ad bellum contra
 Achæum, sicut antea propo-

fuerat, se comparabat. Et
 ASIAE quidem RES in
 hoc statu erant.

88. Per ea tempora, quæ
 hæcenus persecuti sumus,
 RHODII, occasione terræ-
 motus usi, quo paullo ante
 fuerant conquassati; quo &
 magnus *Colossus* corruerat,
 & murorum ac navalium
 magna pars fuerat dejecta;
 in ea calamitate tam pru-
 denter ac folleter se gessê-
 runt, ut emolumento potius,
 quam damno, is casus illis
 cederet.

γενέσθαι τὸ σύμπτωμα. Τοσοῦτον ἄγνοια καὶ ἁ-
 θυμία διαφέρει παρ' ἀνθρώποις ἐπιμελείας καὶ
 φρονήσεως, περί τε τοὺς κατ' ἰδίαν βίους καὶ τὰς
 κοινὰς πολιτείας· ὥστε τοῖς μὲν καὶ τὰς ἐπιτυ-
 χίας βλάβην ἐπιφέρειν, τοῖς δὲ καὶ τὰς περιπε-
 τείας ἐπανορθώσεως γίνεσθαι παραιτίας. Οἱ γοῦν
 Ῥόδιοι τότε, παρὰ τὸν χειρισμὸν, τὸ μὲν σύμπτω-
 μα ποιῶντες μέγα καὶ δεινὸν, αὐτοὶ δὲ σεμνῶς καὶ
 προστατικῶς κατὰ τὰς πρεσβείας χρώμενοι ταῖς
 ἐντεύξεσι καὶ ταῖς κατὰ μέρος ἐμιλίαις, εἰς ταῦτ'
 ἤγαγον τὰς πόλεις, καὶ μάλιστα τοὺς βασιλεῖς,
 ὥστε μὴ μόνον λαμβάνειν δωρεὰς ὑπερβαλλούσας,
 ἀλλὰ καὶ χάριν προσοφείλιν αὐτοῖς τοὺς δίδοντας.

Hieronis
 & Gelo-
 nis dona,
 Rhodiis
 collata.

Ἱέρων γὰρ καὶ Γέλων, εὐ μένον ἐδωκαν ἐβδομήκοντα
 καὶ πέντε ἀργυρίου τάλαντα, πρὸς τὴν εἰς τὸ
 ἔλαιον ταῖς ἐν τῷ γυμνασίῳ χρησίαν, τὰ μὲν πα-
 ραχρη-

XXXXVIII. 5. Post ἐβδομήκοντα intercidisse nummib., suspicari li-
 cet cum Reiskio; scil. hac fere uerba τάλαντα πρὸς ἀνοικοδομήν
 τῶν τειχῶν καὶ τῶν ναυίων, καὶ πέντε ἀργ. τάλ. Sc. id est,
 septuaginta talenta ad restituendos muros & navalia, & quin-
 que talenta ad præbendum oleum &c.

cederet. Adeo enim cum
 in privata tum in publica re
 multum inter homines diffē-
 runt imprudentia ignaviaque
 ab diligentia & prudentia;
 ut, qui illas sequitur, ei etiam
 res bene gesta male vertat;
 has qui adhibet, etiam gra-
 vissimi casus utilitatem ipsi
 concilient. Rhodii igitur,
 ea tempestate, hoc modo
 res suas administrantes, dum
 eadem acceptam mirifice
 exaggerant; dumque in le-
 gationibus, quas propterea

obibant, cum in publicis
 congressibus, tum in priva-
 tis colloquiis, gravitate qua-
 dam & dignitate uterentur;
 eo adduxerunt civitates, &c
 reges maxime, ut non so-
 lum dona ingentia ab iis
 acciperent, verum ut illi
 etiam ipsi, qui ea dabant,
 gratiam accipientibus habe-
 rent. Nam Hiero quidem
 & Gelo non solum argenti
 talenta septuaginta [* *]
 quinque ad præbendum iis
 oleum, qui in gymnasio
 exer-

ραχεῖμα, τὰ δὲ ἐν χρόνῳ βραχεῖ παντελῶς· ἀλλὰ καὶ λήβητας ἀργυρεῦς, καὶ βιάσεις τούτων, καὶ τινὰς ὑδρίας ἀνέθεσαν. πρὸς δὲ τούτοις, εἰς τὰς θυσίας δέκα τάλαντα, καὶ εἰς τὴν ἐπαύξησιν τῶν πολιτῶν ἄλλα δέκα· χάριν τοῦ τὴν πᾶσαν εἰς ἑκατὸν τάλαντα γενέσθαι δωρεάν. καὶ μὴν ἀτέλειαν τοῖς πρὸς αὐτοὺς πλοῖζομένοις ἔδοσαν, καὶ πεντήκοντα ἑκαταπέλτας τριπύχους. καὶ τελευταῖον, τοσαῦτα δόντες, ὡς προσφείλοντες χάριν, ἔστησαν ἀνδριάντας ἐν τῷ τῶν Ῥοδίων Δεῦγματι, στεφανούμενον τὸν Δῆμον τῶν Ῥοδίων ὑπὸ τοῦ Δήμου τῶν Συρακουσίων.

Ἐπηγείλατο δὲ καὶ Πτολεμαῖος αὐτοῖς ἀργυ- LXXXIX.
ρίου τάλαντα τριακόςια, καὶ σίτου μυριάδας ἀετα- Ptolemaei
βων ἑκατὴν· ξύλα δὲ ναυπηγήσιμα ἕξ πεντήρων, dona.

C c 3

καὶ

6. καὶ εἰς τὴν. *Præpositionem adjecit Casaubonus, cum abisset b. l. a misti. Ibid. ἐπαύξησιν. ἐπαύρησιν suspicatus est Ernesti. 8. τῶν Συρακουσίων. τοῦ Συρακουσίου Vet. Flor.*

LXXXIX. 1. ἕξ πεντήρων cum Perotto dedi. *Veteres nostri libri omnes καὶ πεντήρων, quod Casaub. cum Reg. B. in δέκα πεντήρων mutavit.*

exercerentur, largiti sunt; eamque summam partim in præsentī pecunia, partim minimo spatio interjecto, numerarunt: sed etiam lebetes argenteos suis cum basibus, & hydrias aliquot in ipsorum urbe dedicarunt. Ad hæc ad sacra faciēda decem talenta iis dederunt: ad augēdos cives, alia decem; ut essiceret datæ pecuniæ summa in unum collecta, talenta centum. Præterea navigantibus Syracusas immunitatem a vectigalibus con-

cesserunt. Catapultas etiam trium cubitorum eis dederunt quinquaginta. Ac postremo, quin tam multa essent largiti, quasi beneficium ab illis accepissent, statuas in *Digmate Rhodiorum* geminas posuerunt; populum videlicet Rhodiorum a populo Syracusano coronatum.

89. Promisit & *Ptolemaeus* iisdem argenti trecenta talenta: frumenti artabarium decies centena millia: materiam ad fabricandas sex quinque-

καὶ δέκα τριήρων· πευκίνων τετραγώνων πήχους ἑμμέτρους τετρακισμυρίους· καὶ χαλκοῦ νομίσματος τάλαντα χίλια· στουππίου τρισχίλια· ἑθνήων ἰστούς τρισχιλίους· εἰς τὴν τοῦ Κολοσσῦ κατασκευὴν, τάλαντα τρισχίλια, οἰκοδόμους ἑκατὸν, ὑποπυργούς τριακοσίους καὶ πεντήκοντα, καὶ τούτοις· καθ' ἕκαστον ἔτος εἰς ὀψώνιον τάλαντα δεκατέταρα. πρὸς δὲ τούτοις, εἰς τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς 4 θυσίας, ἀρτάβας σίτου μυρίας δισχιλίας· καὶ μὴν εἰς σιτομετρίαν δέκα τριήρων, ἀρτάβας διςμυρίας. Καὶ τούτων ἔδωκε τὰ μὲν πλεῖστα παραχρημασ, 5 τοῦ δ' ἀργυρίου πάντ' εἰς τὸ τρίτον μέρος. Παρα-6 πλησίως Ἀντίγονος, ξύλα ἀπὸ ἑκκαίδεκαπήχους ἕως ὀκταπήχους, εἰς σφηκίσκων λόγον, μύρια· στρωτῆρας ἑπταπήχους πεντακισχιλίους, σιδήρου τάλαντα τρισχίλια, πίτλης τάλαντα χίλια, αἶλης ὠμῆς

Antigoni
dona,
Rhodius
collata.

2. στουππίου. στουππίου Vat. Flor. Aug. a pr. manu Ὁ Reg. A. 3. τάλαντα τρισχίλια. χαλκοῦ τάλαντα τρισχ. malim. 4. μυρίας δισχιλίας. μυριάδας δισχιλίας Bav. Aug. Reg. A. quod probavit Reisk. 6. μύρια. μυρία edidit Casaubonius. μυρίας mendasse dant mss.

quinqueremes, triremes decem: trabium pinearum iustæ mensuræ ulnas quadraginta millia: æneæ pecuniæ mille talenta: stuppæ tria millia: linteorum telas ter mille. Ad Colossium reficiendum, tria millia talentum; architectos centum; operas ministrantes, trecentos quinquaginta; & ad horum stipendium, talenta quatuordecim per annos singulos. Ad hæc, in sumtus ludorum & sacrorum, frumenti ar-

tabarum millia duodecim: item ad annonam decem triremium, vices mille artabas. Quorum omnium pleraque statim dedit: pecuniæ vero totius partem tertiam. Similiter Antigonus, trabes cubitorum fenorum denorum & deinceps, ad octonos usque cubitos, quæ palorum vel sublicarum usum præstarent, decies mille: afferes septenorum cubitorum, quinquies mille: ferri, tria millia talenta: picis, mille

ᾠμῆς μετρηταῖς χιλίους· ἀργυρίου, πρὸς τούτοις, ἑκατὸν ἐπηγείλατο τάλαντα. Χρυσῆς δ', ἡ γυνή, δέκα μὲν σίτου μυριάδας, τρισχίλια δὲ μολὶβδου στάλαντα. Σέλευκος δ', ὁ πατὴρ Ἀντιόχου, χωρὶς ^{Seleuci dona.} μὲν, ἀτέλειαν τοῖς εἰς τὴν αὐτοῦ βασιλείαν πλοῖζομένοις, χωρὶς δὲ, πεντήρεις μὲν δέκα κατηρητισμένους, σίτου δ' ἑκοσι μυριάδας. καὶ μὴν ξύλων, καὶ ἔλκρινος, καὶ τριχῶς, μυριάδας πηχῶν, καὶ ταλαάντων χιλιάδας.

Παραπλήσια δὲ τούτοις Προυσίας καὶ Μιθρι- ^{XC. Aliorum} δάτης· ἔτι δ' οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὄντες δυνάσται ^{principum ac} τότε, λέγω δὲ Λυσανίαν, Ὀλύμπιον, Λιμναῖον. ^{civitatum dona.} αὐτὰς γε μὴν πόλεις τὰς συνεπιλαμβανομένας αὐτοῖς κατὰ δύναμιν, οὐδ' ἂν ἐξαριθμήσαιτο φασίως οὐδεῖς. 3ῶδ', ὅταν μὲν τις εἰς τὸν χρόνον ἐμβλέψῃ καὶ τὴν ἀρχὴν, ἀφ' οὗ συμβαίνει τὴν πόλιν αὐτῶν συναριθμεῖν, καὶ λίαν θαυμάζειν, ὡς βραχεῖ χρόνῳ μεγά-

C c 4

λην

9. μυριάδας. Aut μυριάδα utique legendum, aut ad μυριάδας minus aliquis excidit numerus: nisi post ξύλων aliud intercidit nomen substantivum.

mille talenta: crudæ picis, metretas mille: argenti infuper pollicitus est talenta centum. *Chryseis*, uxor ejus, mensuras frumenti centies mille: plumbi tria millia pondo. *Seleucus*, pater Antiochi, præter immunitatem Rhodiis omnibus concessam, qui in ditionem ipsius navibus appellerent; præter quinqueremes instructas decem, & mensurarum frumenti ducenta millia; hoc amplius, materiæ, resinæ,

& crinis, dena millia cubitorum, & talenta millena.

90. Similia his *Prusias* & *Mithridates*, & qui tempestate illa per Asiam rerum potiebantur dynastæ; *Lysaniam* dico, *Olympichum*, *Limnaum*. Civitatum vero, quæ Rhodiorum casum pro suis quæque viribus sublevaverunt, vix numerum facile aliquis ineat. Ut si tempus spectes, a quo cœpit urbs illorum instaurari, ingens subeat admiratio, qui tam brevi

Admo-
nitio ad
Græcos,
largitio-
nes re-
gum se-
clantes.

λην ἐπίδοσιν ἔληφε, περί τε τοὺς κατ' ἰδίαν βίους
καὶ τὰ κοινὰ τῆς πόλεως· ὅταν δ' εἰς τὴν εὐκαιρίαν
τοῦ τόπου καὶ τὴν ἔξωθεν ἐπιφορὰν καὶ συμπλή-
ρωσιν τῆς εὐδαιμονίας, μηκέτι θαυμάζον, μικρῶ
δ' ἐλείπεν δοκεῖν τοῦ καθήκοντος. Ταῦτα μὲν οὖν
εἰρήδω μοι, χάριν πρῶτον μὲν τῆς Ῥοδίων περὶ τὰ
κοινὰ προστασίας· ἐπαίνου γάρ εἰσιν ἄξιοι, καὶ ζή-
λου· δεύτερον δὲ, τῆς τῶν νῦν βασιλείων μικροδοσίας,
καὶ τῆς τῶν ἐθνῶν καὶ πόλεων μικροληψίας· ἵνα
μήθ' οἱ βασιλεῖς, τέτλαρα καὶ πέντε προΐμενοι
τάλαντα δοκῶσι τι ποιεῖν μέγα, καὶ ζητῶσι τὴν
αὐτὴν ὑπάρχεν αὐτοῖς εὐνοίαν καὶ τιμὴν παρὰ τῶν
Ἑλλήνων, ἣν οἱ πρὸ τοῦ βασιλεῖς ἔχον· αἵ τε πό-
λεις, λαμβάνουσαι πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ μέγεθος τῶν
πρότερον δωρεῶν, μὴ λανθάνωσιν ἐπὶ μικροῖς καὶ
τοῖς τυχεῦσι νῦν τὰς μεγίστας καὶ καλλίστας
προϊέ-

brevis spatio sive privatæ five
publicæ illorum opes eo cre-
verint: sin autem loci op-
portunitatem cogites, & re-
rum copiam ab exteris col-
latarum, ne quid ei deesset
quo minus beata foret civi-
tas, definas mirari: ac pro-
pmodum censeas, minus,
quam par erat, res ipsorum
florere. Atque hæc dicta
nobis sunt, cum ut *Rhodio-
rum* in publicis institutis
magnificentiam declaremus:
digni enim sunt, quos lau-
dent atque æmulentur om-
nes: tum etiam ut reges

intelligent, quam sint hodie
tenues ipsorum largitiones;
& populi ac civitates, quam
exigua sint, quæ ab illis ac-
cipiunt. Quo neque reges,
ubi quatuor aut quinque ta-
lenta profuderint, magnum
aliquid se præstitisse putent;
paremque sibi benevolen-
tiam atque honorem a Græ-
cis haberi possulent, atque
antiquis regibus haberi soli-
tus est: & civitates, vete-
rum largitionum magnitudi-
nem ob oculos sibi ponen-
tes, pro parvis & vilibus
beneficiis maximos honores
pet

ἡ προΐμεναι τιμὰς· ἀλλὰ πειρῶνται τὸ κατ' ἀξίαν
ἐκάστοις τηρεῖν, ὅσω πλεῖστον διαφέρουσιν Ἕλληνας
τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.

Ἄρτι δὲ τῆς Θερπῆς ὥρας ἐνισταμένης, καὶ ^{Bellum} ^{Sociale.} ^{Ol. 140. 3.} ^{A.V. 537.}
στρατηγούντες Ἀγῆτα μὲν τῶν Αἰτωλῶν, Ἀράτεν ^{Sociale.}
δὲ παρειληφότος τὴν τῶν Ἀχαιῶν στρατηγίαν·
(αἰπὸ γὰρ τούτων ἐποησάμεθα τοῦ Συμμαχικοῦ
πολέμου τὴν ἐκτροπὴν) Λυκούργος μὲν ὁ Σπάρτιά-^{Lycurgus}
της ἐπανῆκε πάλιν ἐξ Αἰτωλίας. εἰ γὰρ Ἐφερος, ^{Spartam}
ψευδῇ τὴν διαβολὴν εὐρόντες, δι' ἣν ἔφυγε, μετε-^{ab exilio}
πέμποντο καὶ μετεκάλουν αὐτοὺς τὸν Λυκούργον.
3 Οὗτος μὲν οὖν ἐτάττετο πρὸς Πυρρίαν τὸν Αἰτωλὸν,
ὃς ἐτύγχανε τότε παρὰ τοῖς Ἠλείοις στρατηγός
4 αὖν, περὶ τῆς εἰς τὴν Μεσσηνίαν ἐισβολῆς. Ἄρατος <sup>Ara-
prætor.</sup>
δὲ παρειλήφει τό τε ξενικὴν τὸ τῶν Ἀχαιῶν κατε-<sup>Achæo-
rum, mi-
litiarum in-
staurat.</sup>
φθαεμένον, τὰς τε πόλεις ὀλιγώρως διακειμένας
πρὸς ταῖς εἰς τοῦτο τὸ μέρος εἰσφοράς· διὰ τὸ τὸν

C c 5 πρὸ

XC. 7. προΐμεναι. Vulgo προΐναι. 8. ὅσω πλεῖστον ex conject.
positi. Vulgo omnes ὡς πλεῖστον, ante quæ verba excidisse verbum
μεμνημένοι suspicatus est Reisk.

per imprudentiam ne repen-
dant; sed memores, longe
præstare ceteris mortalibus
Græcos, pro meritis suis
unumquemque honorare stu-
deant.

91. Ineunte jam æstate,
prætoře Aetolorum *Ageta*,
quum *Ara-
tus senior* Achæo-
rum præturam inisset; (in
eo enim eramus, cum a so-
ciali bello deflexit
oratio:) *Lycurgus* Sparta-
nus ex Aetolia patriam re-

petiit. Ephori enim, com-
perto falsam esse criminatio-
nem, ejus causâ exilio fue-
rat affectus, miserant qui il-
lum accirent ac revocarent.
Hic igitur cum *Pyrrhia* Ae-
tolo, qui apud Eleos præ-
tor tunc erat, de facienda
in fines Messeniorum im-
pressionem, tractabat. *Ara-
tus* vero & peregrinum mi-
litem licentia corruptum ac-
ceperat, & urbes invenerat
conferendiæ in eam rem pe-
cuniæ parum studiosas; quo-
niam

Ol. 140.3. πρὸ αὐτοῦ στρατηγὸν Ἐπήρατον, ὡς ἐπάνω προῖ-
 Aratus, πρὸτ. Α- πον, κακῶς καὶ βαδύμως κεχερῆσθαι τοῖς κοινῶς
 chor., πρᾶγμασιν. Οὐ μὴν, ἀλλὰ παρακαλίσας τοὺς
 militiam instaurat. Ἀχαιοὺς, καὶ λαβὼν δόγμα περὶ τούτων, ἐνεργὸς
 ἐγένετο περὶ τὴν τοῦ πολέμου παρασκευήν. ἦν δὲ
 τὰ δέξαντα τοῖς Ἀχαιοῖς ταῦτα· Πεζοὺς μὲν τρε-
 φεν μυριάδας ὀκτακισχιλίους, ἵππεῖς δὲ πεντα-
 κοσίους· τῶν δ' Ἀχαιῶν ἐπιλέκτους, πεζοὺς μὲν
 τρισχιλίους, ἵππεῖς δὲ τριακοσίους. ἔναι δὲ τούτων
 Μεγαλοπολίτας μὲν χαλκασπίδας, πεζοὺς μὲν
 πεντακοσίους, ἵππεῖς δὲ πεντήκοντα· καὶ τοὺς ἴσους
 Ἀργείων. ἔδοξε δὲ καὶ ναῦς πλεῖν, τρεῖς μὲν περὶ
 τὴν Ἀκτὴν καὶ τὸν Ἀργολικὸν κόλπον, τρεῖς δὲ κα-
 τὰ Πάτρας καὶ Δύμην καὶ τὴν αὐτὴ θάλατταν.

XCII. Ἄρατος μὲν οὖν ταῦτ' ἔπραττε, καὶ ταύτας
 Lycurgus ἐξήρτυε τὰς παρασκευάς. ὁ δὲ Λυκοῦργος καὶ Πυρ-
 Melle- nism in- ρίας,
 vadit.

XC1. 6. πεντακοσίους ex Perotto adscitit primus Editor. πεντήκοντα
 dant veteres graeci lib-ri nostri omnes.

niam qui ante eum praetu-
 ram gesserat Eperatus, de
 quo supra dictum, rempu-
 blicam male atque igna-
 ve gesserat. Verum tamen,
 ubi Achæos fuisset cohorta-
 tus, & super ea re decretum
 ab iis abstulisset, in curam
 apparandi belli strenue cœ-
 pit incumbere. Erant au-
 tem Achæis decreta hæc:
*Peditum mercede conducto-
 rum octo millia esse alenda;
 equites quingentos: ex A-
 chaica pube electum esse ha-
 bendum, peditum ter mille,
 equitum trecentorum. Ad*

quem numerum conficien-
 dum Megalopolitanos chal-
 caspidas, (hi a clypeo æneo
 quem gestabant sic dicti,)
 pedites quidem quingentos,
 equites vero quinquaginta,
 conscribere jubebant: Ar-
 givos totidem. Decretum
 etiam est, ut naves in mare
 mitterentur: tres, quæ circa
 Aetam & Argolicum sinum
 versarentur; tres aliæ, circa
 Patras, Dymen, & ejus tra-
 ctus mare.

92. Dum in his erat Ara-
 tus, & hæc ad bellum præ-
 fidia comparabat; Lycurgus
 & Pyr-

είας, διαπεμφάμενοι πρὸς ἀλλήλους, ἵνα ταῖς αὐ-^{A.V. 537.}
 ταῖς ἡμέραις ποιήσωνται τὴν ἔξοδον, προῆγον εἰς τὴν
 3 Μεσσηνίαν. ὁ δὲ στρατηγὸς τῶν Ἀχαιῶν, συνείς τὴν
 ἐπιβολὴν αὐτῶν, ἦκεν ἔχων τοὺς μιδιοφόρους καὶ τι-
 νας τῶν ἐπιλέκτων, εἰς τὴν Μεγάλην πόλιν, παρα-
 4 βοήθησαν τοῖς Μεσσηνίοις. Λυκούργος δ', ἐξορμή-
 σας, τὰς μὲν Καλάμας, χωρίον τι τῶν Μεσσηνίων,
 προδοσίᾳ κατέσχε· μετὰ δὲ ταῦτα προῆγε, σπεύ-
 5 δων συμμιῖξαι τοῖς Αἰτωλοῖς. Ὁ δὲ Πυρρίας, παν-^{Pyrrhias}
 τελῶς ἐλαφρὸς ἐξελθὼν ἐκ τῆς Ἠλίδος, καὶ κατὰ^{Aetolus}
 τὴν ἐκβολὴν τὴν εἰς Μεσσηνίαν εὐθέως κωλυθεῖς^{cum eo se}
 6 ὑπὸ τῶν Κυπαρισσέων, ἀνέστρεψε. Διόπερ ὁ Λυ-^{conjun-}
 κούργος, εὐτε συμμιῖξαι δυνάμενος τοῖς περὶ τὴν^{gere non}
 Πυρρίαν, αὐτὰς ἀξιοχρεῶς ὑπάρχων, ἐπὶ βρα-^{potest.}
 χὺ προσβολαῖς ποισάμενος πρὸς τὴν ἑνδεῖαν, ἄπρα-^{Infesta re}
 7 κτος αὖθις εἰς τὴν Σπάρτην ἀπηλλάγη. Ἀρατος^{discedit}
 δὲ, διαπεσούσης τοῖς πολεμίσις τῆς ἐπιβολῆς, τὸ^{Lycur-}
 κατὰ^{gus.}

XCH. 4. Καλάμας. *Θαλάμας suspiceti sunt Xylend. & Gron. 6.*
 πρὸς τὴν ἑνδεῖαν. *In hoc vocabulo videtur oppidi nomen latere,*
ac fortasse Andaniam.

& *Pyrrhias*, per internun-
 cios tempore, quo simul
 uterque exiret, constituto,
 in *Messeniam* ducunt. Quo
 de consilio factus certior
 Achæorum prætor, cum mer-
 cenariis & delectorum ma-
 nu, ad ferendam *Messeniiis*
 opem ad *Megalopolim* ac-
 currit. Iam *Lycurgus* qui-
 dem, *Sparta* profectus cum
 copiis, *Calamas* castellum
Messeniorum proditione ce-
 pit: deinde jungi cum Ae-

tolis cupiens, iter continuat.
 At *Pyrrhias*, quum nume-
 rum oppido exiguum ex
Elide eduxisset, aditu primo
 in *Messeniorum* fines a Cy-
 parisſiensibus prohibitus, do-
 mum rediit. Idcirco *Lycur-*
gus, qui conjungere se *Pyrr-*
rhiae nequibat, neque por-
 ro solus par erat incepto,
 [*Andaniam*] aliquantisper
 oppugnare conatus, re in-
 secta *Spartam* est reversus.
 Postea vero quam depulsi a
 cona-

Ol. 140.3. κατὰ λόγον ποικῶν, καὶ προσεσσύμενος τοῦ μέλλοντος, συνετάξατο πρὸς τε Ταυρίωνα, παρασκευάζων ἱππεῖς πεντήκοντα καὶ πεζοὺς πεντακισίους, καὶ πρὸς Μεσσηνίους, ἵνα τοὺς ἴσους τούτοις ἱππεῖς ἐξαπ-
στείλωσι καὶ πεζοὺς· βουλόμενος τούτοις μὲν τοῖς ἀνδράσι παραφυλάττειν τὴν τε τῶν Μεσσηνίων χώραν, καὶ Μεγαλοπολιτῶν, καὶ Τεγεατῶν, ἔτι δὲ τῶν Ἀργείων· (αὐταὶ γὰρ αἱ Χῶραι, συντερμνου-
σαι τῇ Λακωνικῇ, πρέκοντα τῶν ἄλλων Πελοποννη-
σίων πρὸς τὸν ἀπὸ Λακεδαιμονίων πόλεμον·) ταῖς δ' Ἀχαικοῖς ἐπιλέκτοις καὶ μισθοφόροις, τὰ πρὸς τὴν Ἠλείαν καὶ τὴν Αἰτωλίαν ἐστραμμένα μέρη τῆς Ἀχαιίας τηρεῖν.

XCIII.
Diffidia
Megalopolitano-
rum

Ταῦτα δὲ ἀρμολύμενος, διέλυε τοὺς Μεγαλο-
πολίτας πρὸς αὐτοὺς, κατὰ τὸ τῶν Ἀχαιῶν δόγμα.
συνέβαινε γὰρ τούτους, προσφάτως ὑπὸ Κλεομέ-
νους ἐπτακίτας τῇ πατρίδι, καὶ τὸ δὴ λεγόμενον ἐκ

conatis suis hostes fuissent, *Aratus* de futuro uti par erat sollicitus, cum *Taurione* egit, ut equites quinquaginta, pedites quingentos pararet; & cum *Messeniiis*, ut totidem & equites & pedites submitterent; habens in animo, istis quidem copiis fines *Messeniorum*, *Megalopolitanorum*, *Tegeatarum* & *Argivorum* propugnare. Horum enim populorum agri, quum sint *Laconicæ* finitimi, quoties reliquis *Peloponnesiis* bellum

infertur a *Lacedæmoniis*, primi omnium impetum illorum excipiunt. Delectis vero *Achæorum*, & mercenariis, partes illas *Achææ*, quæ in *Eleam* & *Aetoliam* vergunt, protegere constituit.

93. Quibus ita dispositis, ex *Achæorum* decreto *Megalopolitanorum* mutuas inter se dissensiones composuit. *Megalopolitani* enim, recens a *Cleomene* patria privati, & quod ajunt, funditus

ἐκ θεμελίαν ἐσφαλμένους, πολλῶν μὲν ἐπιδιδάσθαι, A.V. 537.
 3 πάντων δὲ σπανίζεν. ταῖς μὲν γὰρ φρενήμασιν ἔμε-
 νον, ταῖς δὲ χορηγίαις καὶ κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν πρὸς
 4 πᾶν ἀδυνατώως ἔσχον. διόπερ ἦν ἀμφισβητήσεως,
 φιλοτιμίας, ὀργῆς τῆς ἐν ἀλλήλοις, πάντα πλήρη.
 τοῦτο γὰρ δὴ φιλεῖ γίνεσθαι, καὶ περὶ τὰ κοινὰ
 πρᾶγματα, καὶ περὶ τοὺς κατ' ἰδίαν βίους, ὅταν
 ἐλλίπωσιν αἱ χορηγίαι ταῖς ἐκάστων ἐπιβολαῖς.
 5 Πρῶτον μὲν οὖν ἡμφισβήτουν ὑπὲρ τοῦ τευχισμοῦ ^{de instau-}
 τῆς πόλεως, φάσκοντες, οἱ μὲν, συνάγειν αὐτὴν ^{landa}
 δεῖν, καὶ ποιεῖν τηλικαύτην, ἡλικὴν καὶ τευχίζεν ^{urbe.}
 ἐπιβαλλόμενοι καδίζοντα, καὶ φυλάττειν καιροῦ πε-
 ριστάντος δυνήσονται· καὶ γὰρ νῦν παρὰ τὸ μέγε-
 6 θος αὐτῆς καὶ τὴν ἐρημίαν ἐσφάλιθαι. πρὸς δὲ ταύ-
 τοις, εἰσφέρειν ὄντο δεῖν τοὺς κτηματικούς τὸ τρί-
 τον μέρος τῆς γῆς εἰς τὴν τῶν προσλαμβανόμενων
 οἰκή-

XCIII. 4. περὶ τὰ κοινὰ. περὶ κοινὰ misti omnes. Articulum adjicit Casaub.

ditus everfi, multis rebus carebant, omnium rerum penuria laborabant. Et animis quidem ac spiritibus iidem manebant; ad faciendos vero sumtus, & publice, & privatim, facultatibus omnibus erant nudati. Propterea jurgio, contentione, ira inter ipsos plena erant omnia: sicut fieri fere solet cum in republica, tum in privatorum vita, quoties desunt opes atque subsidia ad destinata perficienda. Iam primum de manium *struῖτα* inter se dissidebant: di-

centibus aliis, contrahendam urbem esse, ejusque magnitudinis efficiendam, ut, si manibus tam cingere aggredierentur, perficere quod instituisent valerent, Et, si quis incidisset casus, tueri illam possent: nam Et, quod urbs nunc careant, ab hoste diruta, ejus rei causam exstitisse manium vastum ambitum, Et colentium infrequentiam. Ad hæc postulabant, ut divites, qui fundos possiderent, tertiam fundorum suorum partem conferrent in supplementum novorum civium. Alii

Ol. 140.3. οἰκητόρων ἀναπλήρωσιν. οἱ δ', οὔτε τὴν πέλιν ἐλάττω
 τῷ ποιῆν ὑπέμενον, οὔτε τὸ τρίτον τῶν κτήσεων
 Prytanis εὐδύσκουν εἰσφέρειν μέρος. Μάλιστα δὲ περὶ τῶν8
 Peripate- νόμων ὑπὸ Πρυτανίδος γεγραμμένων πρὸς ἀλλήλους
 ticus. ἐφιλονέκουν, ὃν ἔδωκε μὲν αὐτοῖς νομοθέτην Ἀντί-
 γονος, ἣν δὲ τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν ἐκ τοῦ Περιπάτου
 Diffidia καὶ ταύτης τῆς αἰρέσεως. Τισαύτης δ' οὔσης τῆς9
 Megalo- ἀμφισβητήσεως, ποιησάμενος Ἄρατος τὴν ἐνδεχο-
 politano- μένην ἐπιστροφὴν, κατέπαυσε τὴν φιλονεκίαν αὐ-
 rum com- τῶν. ἐφ' οἷς δ' ἔληξαν τῆς πρὸς ἀλλήλους διαφο-10
 ponit. ρᾶς, γράψαντες εἰς στήλην, παρὰ τὸν τῆς Ἑστίας
 Aratus. ἀνέθεσαν βωμὸν ἐν Ὀμαρίῳ.
 XCIV. Μετὰ δὲ ταῖς διαλύσεις ταύτας ἀναζεύχας,
 Lycus, αὐτὸς μὲν ἦκε πρὸς τὴν τῶν Ἀχαιῶν σύνοδον, τοὺς
 proprie- δὲ μισοφόρους συνίστησε Λύκῳ τῷ Φαραίῃ, διὰ τὸ
 tor ditio- τοῦτον ὑποστράτηγον εἶναι τότε τῆς συντελείας
 nis Pha- τῆς
 rzenis,

6. ἀναπλήρωσιν. ἀναπλήρωσιν malim cum Reisk. 8. Μάλιστα δὲ περὶ. Duo verba δὲ περὶ abstant a iunctis: cum P'fino adjecit Casaub. 10. ἐν Ὀμαρίῳ. ἐν Ὀμαγυρίῳ suspicari licet cum Reisk.

Alii contra neque pomœ-
 ria urbis minui sustinebant;
 neque de collatione tertix
 partis possessionum suarum
 consentiebant. Maxime ve-
 ro inter se de legibus con-
 tendebant a Prytanide scri-
 ptis, quem legislatorem eis
 dederat Antigonus; virum
 illustrem inter Peripateticos,
 quorum disciplinx deditus
 erat. Quum igitur ita in-
 ter se Megalopolitani diffide-
 rent; Aratus, sanatis quan-
 ta maxima cura potuit ci-

vium animis, omnem ex ci-
 vitate discordiam sustulit.
 Conditiones autem, quibus
 pax convenit, columnæ in-
 scriptas, ad V'estæ aram Oma-
 rii [in Iovis Homagyrü tem-
 plo?] posuerunt.

94. Hac conciliata con-
 cordia, castra movet Ara-
 tus; & ipse quidem ad con-
 ventum Achæorum se con-
 fert: mercenarios vero Ly-
 co Pharaënsi tradit, qui pro-
 prætores tunc ditioni præe-
 rat, patriæ ipsius contribu-
 tæ.

2 τῆς πατρικῆς. Οἱ δ' Ἕλαιοι, δυσαρρεστούμενοι τῷ A.V. 537.
 Πυρρίᾳ, πάλιν ἐπεσπάσαντο στρατηγὸν παρὰ τῶν
 3 Αἰτωλῶν Εὐριπίδαν. ὅς, τηρήσας τὴν τῶν Ἀχαιῶν contra
 σύνοδον, καὶ παραλαβὼν ἵππεϊς μὲν ἐξήκοντα, πε- Euripi-
 4 ζους δὲ δισχιλίους, ἐξώδευσε, καὶ διελθὼν διὰ τῆς tolium Ae-
 Φαραϊκῆς, κατέθραψε τὴν χώραν, ἕως τῆς Αἰγιά- felicitet
 5 ὁδος. περιελασάμενος δὲ Λεῖαν ἱκανὴν, ἐποίητο τὴν pugnat.
 6 τὰποχώρησιν ὡς ἐπὶ Λεόντιον. Οἱ δὲ περὶ τὸν Λύ-
 κον, συνέντες τὸ γεγονός, ἐβοήθουν κατὰ σπουδὴν.
 συνάψαντες δὲ τοῖς πολεμίοις, καὶ συμμίζαντες ἐξ
 ἐφ' ὅδου, κατέβαλον μὲν αὐτῶν εἰς τετρακοσίους,
 7 ἑξωγρεῖα δ' ἔλαβον εἰς διακοσίους· ἐν αἷς ἦσαν ἐπι-
 φανῆς ἄνδρες, Φυσσίας, Ἀντάνωρ, Κλέαρχος, Ἀν-
 8 δρολόχος, Εὐανορίδας, Ἀριστογείτων, Νικάσιππος,
 Ἀσπασίης. τῶν δ' ὅπλων καὶ τῆς ἀποσκευῆς ἐκυ-
 9 ρίσαν πάσης. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς ὁ Mari
 τῶν Ἀχαιῶν ναύαρχος, ἐξοδύσας εἰς Μολυκρίαν, quoque
 10 ἤκεν bene rem
 11 ἤκεν gerunt
 12 Ἀχαιοί.

XCIV. 5. ἐξωγρεῖα. ἐξωγρεῖα Reg. B. δ' ἔλαβον dedi cum Reg. B.
 δ' ἐλάβοντο edd. cum Bav. Aug. Reg. A. δὲ λαβόντες Vat. Flor.

τα. *Elei vero, quum displiceret ipsis Pyrrhias, alium denuo ducem ab Aetolis acciverunt, Euripidam. Qui, observato conventus Achaici tempore, assumtis equitibus sexaginta, peditibus bis mille, copias eduxit: & Phærensium agro transgressus, populabundus quoquo versum duxit agmen usque ad fines Aegiensium: deinde magnam abigens prædam, Leontium se recepit. Lycus, re cognita; ad resistendum*

accurrit: ac mox hostem consecutus, repenteque cum eo congressus, quadringentos eorum occidit, ducentos in potestatem vivos redegit; in quibus præcipuæ dignationis erant *Phyffias, Antanor, Clearchus, Euanoridas, Aristogiton, Nicaspipus, Aspasius*: armis item atque omnibus impedimentis sunt potiti. Eodem quoque tempore, qui Achæorum navibus præerat, *Molycriam* profectus, captivos inde

Ol. 140. 3. ἦκεν ἔχων οὐ πολὺ λείποντα τῶν ἑκατὸν σομαμάτων. αὐθις δ' ὑποστρέψας, ἔπλευσε πρὸς Χάλκειαν· τῶν δ' ἐκβαθησαντων, ἐκυρίευσεν δύο μακρῶν πλοίων αὐτάνδρων· ἔλαβε δὲ καὶ κίλητας περὶ τὸ Ῥίον Αἰτωλικόν, ἱμοῦ τῷ πληρώματι. Συνδραμόντων δὲ τῶν τε κατὰ γῆν καὶ τῶν κατὰ θάλατταν λαφύρων περὶ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς, καὶ συναχθείσης ἀπὸ τούτων προσόδου καὶ χρηγίας ἱκανῆς, ἐγένετο ταῖς τε στρατιώταις θάρσος ὑπὲρ τῆς τῶν ὀψωνίων κομιδῆς, ταῖς τε πόλεσιν ἐλπίς ὑπὲρ τοῦ μὴ βαρυνθῆσεσθαι ταῖς εἰσφοραῖς.

XCV.
Scerdi-
laídas a
Philippo
alienatus.

Ἄμα δὲ ταῖς περσειμένοις, Σκερδιλαΐδας, νομίζων ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀδικεῖσθαι, διὰ τὸ τινὰ τῶν χρημάτων ἐλλείπειν αὐτῷ τῶν κατὰ τὰς συντάξεις ὁμολογηθέντων, ἃς ἐποιήσατο πρὸς Φίλιππον· ἐξαπέστειλε λέμβους πεντεκαίδεκα, μετὰ δόλου παιούμενος τὴν ἐπιβολὴν τῆς κομιδῆς τῶν χρημάτων. οἱ καὶ κατέπλευσαν εἰς Λευκάδα, πάντων αὐτοὺς ὥς

inde paullo minus centum abduxit. Inde reversus, *Chalcæam* infestus petit: & quum prodiiissent contra eum Chalcienfēs, duas naves longas cum viris ipsis cepit; cepitque & celocem circa Rhium Aetolium, una cum defensoribus remigibusque. Ita quum circa idem tempus terra marique partæ manubiae concurrerent, essetque ex iis pecunia & com meatus non mediocris redactus; inceperunt milites de præstando sibi stipendio jam con-

fidere, & civitates quoque in spem sunt adductæ, non amplius gravatum se iri conferendarum pecuniarum onere.

95. Dum ista agebantur, *Scerdilaídas*, injuriam sibi a Philippo factam ratus, quod reliqua nonnulla pecuniæ, quæ ex pacto cum rege inito sibi debebatur, non accepisset; lembos quindecim emisit, debitum sibi stipendium dolo recipere moliens. Ii lembi *Leucadem* primum appulsi, quum propter prio-

ris

ὡς φίλους προσδεχομένων, διὰ τὴν γεγενημένην και- A.V. 537.
 3νοπραγίαν. ἄλλο μὲν οὖν οὐκ ἔφθασαν οὐδὲν ἐργάσα-
 θαι κακόν, οὐδ' ἐδυνήθησαν. Ἀγαθύνῳ δὲ καὶ Κασ-
 σάνδρῳ, τοῖς Κερνίδαις, ἐπιπλέουσι ταῖς Ταυρίωνος
 ναυσὶ, καὶ συγκαθερμιδῶσιν ὡς φίλοις μετὰ τετ-
 4τάρων πλοίων, παρὰσπονδήσαντες ἐπίθεντο, καὶ
 συλλαβόντες αὐτοὺς τε καὶ τὰ πλοῖα, πρὸς Σκερ-
 4διδαιίδαν ἀπέπεμψαν. Μετὰ δὲ ταῦτα ποιησάμε-
 νοι τὴν ἀναγωγὴν ἐκ τῆς Λευκάδος, καὶ πλεύσαντες
 ὡς ἐπὶ Μελίεας, ἐληίζοντο καὶ κατῆγον τοὺς ἐμπό-
 5ρους. Ἦδη δὲ τοῦ θερισμοῦ συνάπτοντες, καὶ τῶν Taurio
 περὶ τὸν Ταυρίωνα κατολιγαρούντων τῆς τῶν ἄρτι negligens
 ῥηθειῶν πόλεων προφυλακῆς, Ἄρατος μὲν ἔχων aduersus
 τοὺς ἐπιλέκτους, ἐφῆδρευσεν τῇ τοῦ σίτου κομιδῇ περὶ Aetolos.
 6τὴν Ἀργεῖαν. Εὐριπίδας δὲ, τοὺς Λιτωλοὺς ἔχων,
 ἐξώδευσεν, βουλέμενος κατασύρειν τὴν τῶν Τριταίων
 7χώραν. Οἱ δὲ περὶ τὸν Λύκον, καὶ Δημοδόκον, τὸν
 τῶν

XCV. 2. ὡς φίλους. ὡς φίλους Flor. Reg. A. 4. ἐπὶ Μελίεας.
 ἐπὶ Μελίεας Flor.

ris temporis societatem tam-
 quam amici ab omnibus
 essent admissi; nihil illi qui-
 dem mali aliud cuiquam fe-
 cerunt; (neque enim per
 tempus potuerunt;) tantum
Agathyno & Cassandro Co-
 rinthiis, qui Taurionis na-
 vibus eodem venerant, jam-
 que navigia sua quatuor haud
 procul ab Illyricis, tamquam
 amicis, in portu collocave-
 rant, violato foedere insidias
 struunt; captosque ipsos cum
 navigiis ad Scerdilaidam mit-
 tunt. Deinde, relicta Leu-

cade, versus *Malram* navi-
 gant, praedas undique agen-
 tes, & mercatores captivos
 abducentes. Appetente au-
 tem messis tempore, quum
 civitatibus illis, de quibus
 ante dictum est, nihil quid-
 quam praesidii asferre cura-
 ret *Taurio*; *Aratus* quidem
 cum Achaeorum delectis fe-
 curitatem metentibus Argi-
 vis praestabat. *Euripidas*
 vero suos Aetolos ad vastan-
 dos Tritaensium agros edu-
 cit. At *Lycus*, & *Demodo-
 cus* equitum Achaicorum

Polybii Histor. T. II.

D d

præ-

Ol. 140. 3. τῶν Ἀχαιῶν ἰππάρχην, συνέντες τὴν ἐκ τῆς Ἡλι-
 Achæi
 bene rem
 gerunt in
 Elide, μάχους καὶ τοὺς Πατραεῖς καὶ Φαραεῖς, σὺν δὲ τού-
 ταις ἔχοντες τοὺς μισθοφόρους, ἐνέβαλον εἰς τὴν
 Ἠλείαν. παραγενόμενοι δ' ἐπὶ τὸ Φύξιον καλούμε-
 νον, τοὺς μὲν εὐζώνους καὶ τοὺς ἰππεῖς ἀφῆκαν εἰς
 τὴν καταδρομὴν· τὰ δὲ βαρέα τῶν ὅπλων ἔκρυψαν
 περὶ τὸν προσηρμένον τόπον. Ἐκβοηθησάντων δὲ 9
 πανόημει τῶν Ἠλείων ἐπὶ τοὺς κατατρέχοντας,
 καὶ προσκειμένων τοῖς ἀποχωρεῦσιν, ἔξαναστάντες
 οἱ περὶ τὸν Λύκον, ἐπέθεντο τοῖς προπεπτωκόσι.
 τῶν δ' Ἠλείων οὐ δεξαμένων τὴν ἐρμὴν, ἀλλ' ἐξ ἐπι-10
 φανείας τραπέντων, ἀπέκτεταν μὲν αὐτῶν εἰς δια-
 κοσίους, ζωγρεῖα δ' ἔλαβον ἐγδοήκοντα· συνεκίμι-
 σαν δὲ καὶ τὴν περιελαθῆσαν λείαν ἀσφαλῶς.
 & in oris
 Aetoliz. Ἄμα δὲ τούτοις, ὁ ναύαρχος τῶν Ἀχαιῶν, ποιησά-11
 μενος ἀποβάσεις πλεονάκεις εἰς τε τὴν Καλυδωνίαν
 καὶ

8. ἀφῆκαν. ἔφῆκαν Flor. Reg. B. 9. προπεπτωκοί. προπεπτω-
 κώσι edd. cum Bau. Aug. & Regiis. 10. ζωγρεῖα. ζωγρεῖ Reg. B.
 ut *serius alids*.

præfectus, cognito Aetolos
 ex Elide in expeditionem
 esse eductos, coactis præter
 mercenarios, quos habebant,
 Dymæis, Patræensibus, &
 Pharæensibus, in Eleam im-
 pressionem fecerunt. Ut ad
 Phyxium est ventum, (id
 loci nomen;) expeditis &
 equitibus ad incurrandam re-
 gionem dimissis; gravis ar-
 maturæ militem eo quem di-
 ximus loco occulunt. Dein-
 de quum universus Eleorum
 populus in eos exiisset qui si-

nes depopulabantur, & ipsos
 pedem referentes insequen-
 rentur; *Lyceus*, ex insidiis
 cooriens, Eleos longius pro-
 gressos invadit. Quibus il-
 lorum impetum non susti-
 nentibus, sed ad primum
 conspectum fugientibus, A-
 chæi ducentos admodum
 eorum occiderunt; vivos
 ceperunt octoginta; præ-
 damque ex omni agro aba-
 ctam tuto converrunt. Si-
 mul qui navibus Achæorum
 præerat, exscensione sæpius
 facta

καὶ Ναυπακτίαν, τὴν τε χώραν κατέσυρε, καὶ τὴν Ἀ. V. 537.
 12 βοήθειαν αὐτῶν συνέτριψε δις. ἔλαβε δὲ καὶ Κλεό-
 νικον, τὸν Ναυπάκτιον· ὅς, διὰ τὸ πρόξενος ὑπάρ-
 χεν τῶν Ἀχαιῶν, παραυτὰ μὲν οὐκ ἐπράθη, μετὰ
 δὲ τινὰ χρόνον ἀφείθη χωρὶς λύτρων.

Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, Ἀγῆτας, ὁ τῶν XCVI.
 Αἰτωλῶν στρατηγός, συναγαγὼν πανδημεὶ τοὺς Αἰ- Aetolo-
 τωλοὺς, ἐλεηλάτησε μὲν τὴν τῶν Ἀκαρνανῶν χώραν, tum &
 ἐπεπορεύθη δὲ πορθῶν πᾶσαν ἀδελῶς τὴν Ἑπερον. Acarna-
 2 αὐτὸς μὲν οὖν, ταῦτα πράξας, ἐπανελθὼν διαφῆκε. tum in-
 3 τοὺς Αἰτωλοὺς ἐπὶ τὰς πόλεις. Οἱ δ' Ἀκαρνανες, cursio-
 ἀντεμβαλόντες εἰς τὴν Στρατικὴν, καὶ πανικῶ πε-
 ριπεσόντες, αἰσχυρῶς μὲν, ἀβλαβῶς γε μὴν ἐπαῆλ-
 4 θον· οὐ τολμησάντων αὐτοὺς ἐπιδιώξαι τῶν ἐκ τοῦ
 Στράτου, διὰ τὸ νομίζεν ἐνέδρας ἕνεκα ποιῆσαι τὴν
 ἀποχώρησιν. Ἐγένετο δὲ καὶ περὶ Φανοτεῖς πα- Simulata
 λιμπροδοσία, τοιοῦδε τινὰ τρόπον. Ἀλέξανδρος, ὁ proditio
 urbis
 Phano-
 tensium.

D d 2

ΤΕΤΑ

12. Ναυπάκτιον. Ναυπακτικὸν b. l. omnes ante Casaub. Ibid.
 παραυτὰ. παρ' αὐτὰ Casaub. cum Vrsin. & Reg. B.

facta in oras Calydoniorum
 & Naupactiorum, quum fer-
 ret cuncta passim atque age-
 ret, auxilia ipsorum bis fu-
 dit. Cepit & Cleonicum
 Naupactium: qui, quod pu-
 blicus Achæorum hospes
 erat, neque statim captus
 fuit venundatus, & aliquan-
 to post sine pretio est di-
 missus.

96. Per idem tempus A-
 getas, prætor Aetolorum, ex
 universo populo exercitum
 conscripsit, & ubi ex Acar-
 nania prædas egisset, Epi-

rum totam populabundus
 incurfavit. Quo facto, do-
 mum reverfus, Aetolos in
 suam quemque urbem dimi-
 sit. Acarnanes, vice versa,
 in Strati fines irrumperere:
 ubi Panico terrore correpti,
 turpiter quidem, sed sine
 damno redierunt: non au-
 dentibus oppidanis eos per-
 sequi, quum insidiandi ani-
 mo fugere illos suspicaren-
 tur. Fuit etiam in Phano-
 tensium urbe falsa quædam
 & simulata proditio institu-
 ta, hoc fere modo. Alexan-
 der,

Ol. 140. 3.
Simulata
proditio
urbis
Phano-
tenſium.

ΟΙ. 140. 3. τεταγμένος ἐπὶ τῆς Φωκίδος ὑπὸ Φιλίππου, συνε-
στήσατο πρᾶξιν ἐπὶ τοὺς Αἰτωλοὺς διὰ τίνος Ἰάσο-
νος, ὃς ἐτύγχανεν ὑπ' αὐτοῦ τεταγμένος ἐπὶ τῆς
τῶν Φανοτιῶν πόλεως. ὃς, διαπεμφάμενος πρὸς
Ἀγήταν, τὸν τῶν Αἰτωλῶν στρατηγόν, ἀμολόγησε
τὴν ἀκρὰν αὐτοῖς παραδῶσθαι τὴν ἐν ταῖς Φανοτεῦ-
σι· καὶ περὶ τούτων ὄρκους ἐποιήσατο καὶ συνθή-
κας. παραγενομένης δὲ τῆς ταχθείσης ἡμέρας, ὃς
μὲν Ἀγήτας ἦκεν ἔχων τοὺς Αἰτωλοὺς νυκτὸς πρὸς
τοὺς Φανοτεῖς. καὶ τοὺς μὲν λοιποὺς ἐν ἀποστήμα-
τι κρύψας, ἔμενε· τοὺς δ' ἐπιτηδεωτάτους ἑκατὴν
ἐπιλέξας, ἀπέστειλε πρὸς τὴν ἀκρὰν. Ὁ δ' Ἰάσων
τὸν μὲν Ἀλέξανδρον ἔτοιμον εἶχε μετὰ στρατιωτῶν
ἐν τῇ πόλει· τοὺς δὲ νεανίσκους παραλαβὼν κατὰ
τοὺς ὄρκους, εἰσήγαγε πάντας εἰς τὴν ἀκρόπολιν.
τῶν δὲ περὶ τὸν Ἀλέξανδρον εὐθέως ἐπισπεσόντων,
οἱ μὲν ἐπίλεκτοι τῶν Αἰτωλῶν ἐάλωσαν· ὁ δ' Ἀγή-
τας, ἐπιγενομένης τῆς ἡμέρας, συνείς τὸ γεγονός,
αὐθις ἐπαῆγε τὴν δύναμιν, οὐκ ἀνοικίῳ πρᾶγματι
περι-

der, quem Philippus Phocidi
præfecerat, dolum molitus
est in Aetolos, opera *Iaso-*
nis cujusdam utens, qui
jussu ipsius Phanotensium op-
pido præerat. Hic, missis
ad Agetam Aetolorum præ-
torem internunciis, *arcem*
Phanotensium se ei traditu-
rum pollicetur: eamque pa-
ctiōnem jurejurando firmat.
Vbi constitutus dies adve-
nit, adest noctu *Agetas* cum
Aetolis ad urbem *Phanoten-*
sium: deinde ex omni nu-

mero centum deligit ince-
pto maxime idoneos, & ad
arcem mittit: ipse reliquos
modico spatio interjecto oc-
cultat, ibique manet. *Iason*,
cui præsto erat in urbe *Ale-*
xander cum militibus, ex
pacto Aetolos juvenes in
arcem introducit. Eodem
vero irrumpente mox *Ale-*
xandro cum suis, delecti
Aetolorum capti sunt. *Age-*
tas, die orto, ut rem co-
gnovit, domum reducit exer-
citus: casu ictus non dissi-
mili

περιπεπτωκώς τοῖς πολλαίς ὑφ' ἑαυτοῦ πρατίο-Λ.V.537.
μίνοις.

Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς, Φίλιππος ὁ βα- XCVII.
σιλεὺς κατελάβετο Βυλάζωρα, μεγίστην οὖσαν πό- ^{Philippus}
λιν τῆς Παιονίας, καὶ λίαν εὐκαίρως καμένην πρὸς ^{Bylazora}
ταῖς εἰσβολαῖς ταῖς ἀπὸ τῆς Δαρδανικῆς εἰς Μακε- ^{capit in}
δονίαν· ὥττε διὰ τῆς πράξεως ταύτης σχεδὸν ἀπο- ^{Pzonia.}
λελυθῆαι τοῦ φόβου τοῦ κατὰ Δαρδανίους. οὐ γάρ
ἔτι ξαθίον ἦν αὐτοῖς ἐμβαλεῖν εἰς Μακεδονίαν, κρα-
τούντος Φιλίππου τῶν εἰσόδων διὰ τῆς προσηρμένης
3 πόλεως. ἀσφαλισάμενος δὲ ταύτην, Χρυσόγονον μὲν
ἐξαπέστειλε κατὰ σπουδὴν, ἐπισυνάζοντα τοὺς ἄνω
4 Μακεδόνας. αὐτὸς δὲ, παραλαβὼν τοὺς ἐκ τῆς ^{Bottia.}
Βοττίας καὶ τῆς Ἀμφαξίτιδος, ἤκεν ἔχων εἰς Ἑδεσ- ^{Ampha-}
σαν· προσδεξάμενος δ' ἐνταῦθα τοὺς μετὰ Χρυσό- ^{xius.}
γόνου Μακεδόνας, ἐξώρμησε μετὰ πάσης τῆς δυνά- ^{Edessa.}
μεως, καὶ παρῆν ἐκταῖος εἰς Λάρισσαν. κατὰ δὲ τὸ

D d 3

συνε-

XCVII. 1. κατελάβετο. κατέλαβε Βασ. 4. Βοττίας. Forsten Βοτ-
τιαίας. Ibid. Ἑδεσσαν ex Vat. & Fior. recepi. Ceteri vulgo Ἑδε-
σαν.

milli iis dolis, quibus ipse
perspepe utebatur.

97. Atque hæc dum in
Græcia aguntur, *Philippus*
rex *Bylazora*, totius *Pao-*
nia urbem maximam, occu-
pat: quæ ita opportune im-
minet illis locis per quos e
Dardanica aditur Macedonia,
ut ea capta, omni propemo-
dum metu de Dardaniis li-
beraretur. Non enim facile
jam illis erat Macedoniam
invadere, postquam *Philip-*

pus, id oppidum tenens,
cunctos aditus in potestate
habebat. In hanc urbem
præsidio inducto, *Chrysogo-*
num rex celeriter misit ad
novas copias e superiore
Macedonia adducendas. Ipse
cum ea manu quam e *Bottia*
[*Bottia*?] & *Amphaxiti-*
de coëgerat, *Edessam* venit:
ubi assumtis Macedonibus
quos *Chrysogonus* adduxe-
rat, cum universo profectus venit
Larissam.

Ol. 140.3. συνεχῆς ἐνεργῶ νυκτοπορίᾳ χρησάμενος, ὑπὸ τὴν
 Melitæ
 scalas ju- ἐωθινήν ἤκε πρὸς Μελίταιαν· καὶ προώκεις τὰς κλι-
 sto bre- μακίδας τοῖς τείχεσι, κατεπείραξε τῆς πόλεως.
 viore
 applicat τῷ μὲν οὖν αἰφνιδίῳ καὶ παραδόξῳ κατεπλήξατο⁶
 Philip- τοὺς Μελιταιεῖς, ὥστε βιάδιᾳ ἀν κρατῆσαι τῆς
 pus. πόλεως· τῷ δὲ παρὰ πολὺ γενέσθαι τὰς κλίμακας
 ἐλαττοῦς τῆς χρείας, διεψεύθη τῆς πράξεως.

XCVIII. Ἐν ᾧ δὴ γίνεαι μάλιστα⁷ ἀν τις ἐπιτιμήσειε τοῖς
 Cautio in
 molitio- ἡγουμένοις. Εἴ τε γάρ τινες, μηδεμίαν πρόνοιαν⁸
 nibus ad- ποιησάμενοι, μηδ' ἐκμετρησάμενοι τείχη, κρημνοὺς,
 hibenda εἴτερά τῶν τοιούτων, δι' ὧν ἐπιβάλλονταί ποιεῖσθαι
 est. τὴν εἰσόδον, αὐτόθεν ἀσκέπτως παραγίγνονταί, πό-
 λιν καταληψόμενοι· τίς οὐκ ἀν τοῖς τοιούτοις ἐπι-
 τιμήσειν; εἰ τ' ἐκμετρησάμενοι τὸ καθ' ἑαυτοὺς,⁹
 κάπειτα τὴν κατασκευὴν τῶν κλιμάκων καὶ καθό-
 λου τῶν τοιούτων ὀργάνων, αἱ μικρὰν ἔχοντα τὴν
 ἀσχο-

5. νυκτοπορίᾳ. νυκτοπορίᾳ Ang. Reg. A. νυκτοπορίᾳ Flor. Ibid.
 Μελίταιαν. Μελιταίαν Ang. Reg. A. Μελιταίαν scilicet videtur
 Polybium. Ibid. κλιμακίδας. κλίμακας Ang. Reg. A.

Larissam. Continuato inde itinere, ac ne noctibus quidem intermisso, sub lucem *Melitæam* pervenit: admotisque ad moenia scalaribus urbem tentavit. *Melitæenses* repentinum & inopinatum malum adeo perculit, ut facile capi urbs potuerit: sed quia breviores multo, quam oportebat, scalarum sunt repertæ, conatus frustra fuit.

98. Quo in genere, si ulla in re, culpandum est du-

cum peccatum. Qui sive, parum provisus rebus, neque muros & prærupta loca, & id genus alia, per quæ irruptionem parant facere, dimensu, temere atque inconsiderate ad capiendam urbem accesserint; quis hanc socordiam illorum non damnet? sive mensuram quidem ipsi ceperunt, sed confectionem scalarum, & similitum machinamentorum, quæ brevi negotio confient, in magna vero re experi-
 mento

ἀσχολίαν, ἐν μεγάλῳ δίδωσι τὴν αὐτῶν πῆραν, A.V. 537.
 εἰκὴ καὶ τοῖς τυχεύουσιν ἀνθρώποις ἐγγχερίζουσι·
 ἵπῳ οὐκ ἄξιον ἐγκαλεῖν; Οὐ γάρ ἐστιν ἐπὶ τῶν ^{Quæ}
 τοιούτων πράξεων, ἢ μὴ ποιῆσά τι τῶν δεόντων, ^{nunquam}
 ἢ μὴδὲν παθεῖν δεινόν. ἀλλ' ἅμα ταῖς ἀποτυχίαις ^{sine da-}
 ἔτετα βλάβη, κατὰ πολλοὺς τρόπους· κατ' αὐ- ^{impu ne-}
 τὴν μὲν τὸν τοῦ πράττειν καιρὸν, κίνδυνος περὶ τοὺς ^{glti pot-}
 ἀρίστους τῶν ἀνδρῶν· ἔτι δὲ μάλλον κατὰ τὰς ἀπο- ^{est.}
 βλίτους, ὅταν ἅπαξ καταφρενηθῶσι. Πολλὰ δὲ καὶ
 λίαν τῶν τοιούτων ἐστὶ παραδείγματα. πλείους γάρ
 ἂν εἴροι τις τῶν ἀποτυγχανόντων ἐν ταῖς τοιαύταις
 ἐπιβλαῖς, τοὺς μὲν ἀπολωλότας, τοὺς δ' εἰς τὸν
 ἔσχατον παραγεγονότας κίνδυνον, τῶν ἀβλαβῶς
 γὰρ ἀπολελυμένων. πρὸς γε μὴν τὸ μέλλον ὁμολογουμέ-
 νως ἀπιστίας καὶ μῖσος ἐξεργάζονται κατ' αὐτῶν.
 ἔτι δὲ Φυλακὴν παραγέλλουσι πᾶσιν. οὐ γὰρ μόνον

D d 4 τοῖς

XCVIII. 4. ἢ μὴ ποιῆσά τι. *Alteß* μὴ α *Vat. Flor. Reg. B.* 7.
 κατ' αὐτῶν. κατ' αὐτῶν *Bav. Aug. Reg. A.*

mento cognoscuntur, incuriose obviis quibusque mandaverint; quis neget criminationi justæ locum eos dare? Non enim licet in ejusmodi inceptis sine detrimento aliquid eorum prætermittere, quæ fieri debebant. Sed simul peccaveris, statim præsto est noxa: idque multis modis. In ipso quidem agendi tempore, fortissimi viri periculo objectantur: tum autem in referendo pedem, majus adhuc periculum, postquam semel con-

temni ab hoste cœperis. Id quod exemplis quam plurimis est probatum. Nam eorum, qui ab ejusmodi conatibus sunt depulsi, plures invenias, qui aut perierint, aut ad ultimum periculi venerint; quam qui sine damno discesserint. Illud porro omnes fateantur, hac molitione hoc eos consequi, ut nemo in posterum fidem ipsis habeat, omnes oderint. Præterea iidem omnibus dant signum, ut ab ipsis caveant: neque enim præsentibus

ΟΙ. 140. 3. τοῖς παροῦσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς συγῆτι τὸ γεγονός, τρόπον τινὰ παράγγελμα δίδεται, προσέχεν αὐτοῖς καὶ φυλάττεσθαι. Διόπερ εὐδότες ταῖς τοιαύταις ἐπινοαῖς εἰκὴ χρηστὲν τοὺς ἐπὶ πραγμάτων τατομένους. Ὁ δὲ τρόπος τῆς ἐκμετρήσεως καὶ κατ-
 Metho-
 dus me-
 tiendi
 scalas.
 τασκευῆς τῶν τοιούτων, εὐχερὴς καὶ ἀδιάπτωτος, εἰν λαμβάνηται μεθοδικῶς. νῦν μὲν εὖν τὸ συνεχὲς τῆς διηγήσεως ἀποδοτέον· περὶ δὲ τοῦ τοιούτου γένους, πάλιν μεταλαβόντες ἀρμόζοντα καιρὸν καὶ τόπον κατὰ τὴν πραγματείαν, περασόμεθα στυποδεικνύειν, πῶς ἂν τις ἥκιστα περὶ ταῖς τοιαύταις ἐπιβολαῖς ἀμπεράνοι.

XCIX. Ὁ δὲ Φίλιππος, διαψευθεὶς τῆς πράξεως, καὶ καταστρατοπεδεύσας περὶ τὸν Ἐνιπέα πεταμὸν, συνῆγε τὰς παρασκευὰς ἐκ τε τῆς Λαρίσης καὶ τῶν ἄλλων πόλεων, ἃς ἐπεποίητο κατὰ χαιμῶνα πρὸς τὴν πολιορκίαν. Ἡ γὰρ ὅλη πρέθισις ἦν αὐ-
 Thebas
 Phthioi-
 das tenent
 Aetoli.
 τῶ τῆς στρατείας, ἐξελεῖν τὰς Φθιώτιδας καλου-
 μέας

2. παροῦσιν. παθοῦσιν Vat. Flor. Ang. Reg. A. Ibid. συνῆτοι. συνῆ-
 ei Ang. Reg. A.

tibus dumtaxat, sed omni-
 bus qui rem intellexerint,
 datur praeceptum, ut custo-
 dias intendant caveantque.
 Idcirco iis qui rebus prae-
 sunt, in suscipiendis ejus-
 modi consiliis, numquam li-
 cet esse negligentibus. Mo-
 dus autem capiendae mensu-
 rae, & fabricandi quae eo
 pertinent, si ars adhibeatur,
 faciliis est ac certus. Verum
 nunc quidem ad reliqua nar-
 rationis nobis redeundum
 est: in alia vero parte hujus

operis, occasionem commo-
 dam naēti, rationem docere
 conabimur, qua omnis er-
 ror in his inceptis possit
 vitari.

99. Philippus, spe rei per-
 ficiendae frustratus, positus
 super Enipeo amne castris,
 omnia ad obsidionem ne-
 cessaria, quae per hiemem
 paraverat, & Larissa &
 ex aliis urbibus conveyit.
 Summa enim votorum, cum
 hanc expeditionem suscipe-
 ret, fuit, ut Thebas quas
 vocant

3 μένας Θήβας. ἡ δὲ πόλις αὕτη κῆται μὲν οὐ μα-^{Α.Ν. 537.}
 κρὰν ἀπὸ τῆς θαλάττης, ἀπέχουσα Λαρίσσης ὡς
 τριακοσίους σταδίους· ἐπικείται δὲ εὐκαίρως τῇ τε
 Μαγνησίᾳ καὶ τῇ Θετταλίᾳ· καὶ μάλιστα τῆς μὲν
 Μαγνησίας, τῇ τῶν Δημητριάων χώρᾳ, τῆς δὲ Θετ-
 4 ταλίας, τῇ τῶν Φαρσαλίων καὶ Φεραιῶν. ἐξ ἧς
 καὶ τότε, κατεχόντων αὐτὴν τῶν Αἰτωλῶν, καὶ
 συνεχῆς ποιουμένων τὰς ἐπιδρομὰς, μεγάλα συνέ-
 5 βαινε βλάβεσθαι τοὺς τε Δημητριάς καὶ τοὺς
 Φαρσαλίους, ἔτι δὲ Λαρίσσιαιούς. πολλάκις γάρ
 ἐποιοῦντο τὰς καταδρομὰς, ἕως ἐπὶ τὸ καλούμενον
 6 Ἀμυρικὸν πεδίον. Διόπερ ὁ Φίλιππος, οὐκ ἐν μι-^{Thebas}
 κρῶ τιθέμενος, μεγάλην ἐποίητο σπουδὴν ὑπὲρ τοῦ^{Phthiot.}
 7 κατὰ κράτος ἐξελεῖν αὐτήν. Συναχθέντων δὲ κα-^{Philippus.}
 ταπελτῶν μὲν ἑκατὸν πεντήκοντα, πετροβολικῶν
 δὲ ὀργάνων πέντε καὶ εἴκοσι, προσῆλθε ταῖς Θή-
 βαις, καὶ διελὼν τὸ στρατόπεδον εἰς τρία μέρη,
 Dd 5 διέ-

vocant *Phthiotidas* caperet. Non procul a mari hæc vrbs sita est, trecenta circiter stadia a Larissa distans. Est autem locus opportune imminens & Magnesiæ & Thessaliæ: Magnesiæ quidem illi potissimum parti, ubi est Demetrienfium regio; Thessaliæ vero illi, quæ a Pharfaliis & Pheræis colitur. Qua ex urbe per illa tempora, quum ab Aetolis teneretur, qui continuas inde excursions faciebant, detrimenta ingentia iisdem De-

metrienfibus, Pharfaliis, atque etiam Larissicis importabantur. Sæpe enim populabundi usque ad *Amyricum* nomine *campum* perveniebant. Propterea *Philippus*, rem haud negligendam ratus, magnam curam ac diligentiam adhibebat, quo posset urbem illam vi expugnare. Coactis igitur catapultis quidem centum & quinquaginta, balistis vero saxa emittentibus viginti quinque, castra *Thebis* admovit: divisoque trifariam exer-

Ol. 140.3. ^{Thebas} διέλαβε τοὺς περίξ τόπους τῆς πόλεως· καὶ τῶν ^{Plutiot.} μὲν ἐνὶ περὶ τὸ Σκόπιον ἐστρατοπέδευσε, τῶ δ' ἄλλων ^{oppugnāt} περὶ τὸ καλούμενον Ἡλιοτρόπιον· τὸ δὲ τρίτον ἔχε ^{Philippus.} κατὰ τὸ τῆς πόλεως ὑπερκείμενον ἔρως. τὰ δὲ με-9
ταξὺ τῶν στρατοπέδων τάφρων καὶ διπλῶ χάρακι
διαλαβὼν, ὠχυρώσατο· πρὸς δὲ, καὶ πύργοις ξυλί-
νοις ἡσφαλίσατο, κατὰ πλείθρον στήσας αὐτοὺς
μετὰ φυλακῆς τῆς ἀρκούσης. ἐξῆς δὲ τούτοις τάςιο
παρασκευάς ἀθροίσας ὁμοῦ πάσας, ἤρξατο προσά-
γειν τὰ μηχανήματα πρὸς τὴν ἄκραν.

- C. Ἐπὶ μὲν οὖν ἡμέρας τρεῖς τὰς πρώτας, οὐδὲν
ἠδύνατο προσιβιάζειν τῶν ἔργων, διὰ τὸ γενναίως
καὶ παραβέλως ἀμύνεσθαι τοὺς ἐκ τῆς πόλεως.
ἐπειδὴ δὲ διὰ τὴν συνέχεαν τῶν ἀκροβολισμῶν,²
καὶ τὸ πλῆθος τῶν βελῶν οἱ προκινδυνεύοντες τῶν
ἐκ τῆς πόλεως, οἱ μὲν ἔπεσον, οἱ δὲ κατετραυμα-
τίσθησαν· τότε βραχείας ἐνδόσεως γενομένης, ἤρ-
ξαντο τῶν ὀρυγμάτων οἱ Μακεδόνες. τῇ δὲ συνε-3
χία,

XCIX. 3. *ἐστρατοπέδευσε. κατεστρατονίδ. Flor.*

exercitu, circumjacentia ur-
bi loca occupat. Parte una,
circa *Scopium* confedit; al-
tera circa *Heliotropium*:
tertiam in monte collocat,
qui urbi imminet. Inter-
valla ipsa castrorum, fossa
duplicique vallo munit: tur-
ribus insuper ligneis firmat,
quas per singula plethra
(sive pedes centenos) ex-
struit, idoneum simul præ-
sidium imponens. Secun-
dum hæc, collatis in unum
locum omnibus machinis,

opera arci admove re insti-
tuit.

100. Primis tribus diebus,
oppidanis fortiter magnaue
audacia resistentibus, pro-
motio operum nulla plane
potuit fieri. Verum ubi,
propter velitationes conti-
nuas & ingentem vim telo-
rum, propugnatores urbis
partim occisi, partim affecti
vulneribus fuerunt; tunc, re-
mittentibus aliquantum ob-
fessis, cuniculos agere Ma-
cedones cœperunt: verum,
etli

χεῖρα, καίπερ ἀντιβαίνοντες τοῦ χωρίου, μόλις ἐννα-^{Α. V. 537.}
 4ταῖσι πρὸς τὸ τείχος ἐξέκοντο. μετὰ δὲ ταῦτα
 ποιοῦμενοι τὴν ἐργασίαν ἐκ διαδοχῆς, ὥστε μὴθ'
 ἡμέρας, μήτε νυκτὸς διαλείπειν, ἐν τρισὶν ἡμέραις ^{Thebas}
 δύο πλίθρα τοῦ τείχους ὑπάρυξαν καὶ διεστύλωσαν. ^{Phthioti.}
 5τῶν δ' ἐρεσμάτων οὐ δυναμένων ὑποφέρειν τὸ βάρος, ^{das expu-}
 ἀλλ' ἐνδόντων, πεσεῖν συνέβη τὸ τείχος, πρὸ τοῦ ^{gnat Phi-}
 6πῦρ ἐμβαλεῖν τοὺς Μακεδόνας. ἐνεργὸν δὲ πειשא- ^{lippus.}
 μένων τὴν ἀνακάθαρσιν τοῦ πτώματος, καὶ παρα-
 σκευασαμένων πρὸς τὴν εἴσοδον, καὶ μελλόντων ἤδη
 βιάζεσθαι, καταπλαγόντες παρέδωκαν οἱ Θηβαῖοι
 7τὴν πόλιν. Ὁ δὲ Φίλιππος, διὰ τῆς πράξεως ταύ-
 της ἀσφαλισάμενος τὰ κατὰ τὴν Μαγνησίαν καὶ
 Θετταλίαν, ἀφείλετο τὰς μεγάλας ὠφελείας τῶν
 Αἰτωλῶν· ἀπεδείξατο δὲ καὶ ταῖς αὐτοῦ δυνάμεσιν,
 8ὅτι δικαίως ἐπανείλετο τοὺς περὶ τὸν Λεόντιον, ἐθε-
 λοκακήσαντας πρότερον ἐν τῇ περὶ τοὺς Παλαίους
 πολιορ-

C. 5. ἐμβαλῶν. Vulgo βαλῶν.

etfi in opere assidui erant,
 impediēte natura loci, vix
 die nono muris appropin-
 quarunt. Deinde vero per
 vices operi succedentes, &
 dies noctesque opus conti-
 nuantes, tribus diebus du-
 centorum circiter pedum
 spatium subter mœnibus so-
 derunt, atque sublicis fulse-
 runt. Sed quum ferendo
 oneri pares sulturæ non
 essent, antequam immittere-
 tur ignis a Macedonibus,
 ruina mœnium est secuta.

Strenna dein diligentia loco
 purgato, & ad ingredien-
 dum præparato, quum inibi
 essent Macedones, ut per
 vim irrumperent, isti me-
 tu *Thebani* deditionem fa-
 ciunt. *Philippus*, Magne-
 siæ ac *Thessaliæ* rebus in
 tuto collocatis hac victorin,
 simul *Aetolis* prædas maxi-
 mas ademit, & exercitui
 persuasit, iuste *Leontium* a
 se fuisse interemtum, quem
 in obsidione *Palæensium*
 consulto ignave se gessisse
 jam

Ol. 140.3. πολιορκίας. Γενόμενος δὲ κύριος τῶν Θηβῶν, τοὺς
 Mutato
 nomine,
 Philippo-
 polin ap-
 pellat. μὲν ὑπάρχοντας οἰκήτορας ἐξηνδραποδίσατο· Μα-
 κεδόνας δ' εἰσεκίσας, Φιλίππου τὴν πόλιν ἀντὶ Θη-
 βῶν κατωνόμασεν. Ἦδη δ' αὐτοῦ συντετελεσμένου
 τὰ κατὰ τὰς Θηβάς, πάλιν ἦκαν ὑπὲρ τῶν διαλύ-
 σεων παρὰ τε Χίων καὶ Ῥοδίων καὶ Βυζαντίων πρέσ-
 βεις, καὶ παρὰ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως. οἷς πα-10
 ραπλησίους ἀποκρίσεις δούς ταῖς πρότερον, καὶ φή-
 σας οὐκ ἀλλότριος εἶναι διαλύσεως, ἔπεμψε, κελεύ-
 σας αὐτοὺς πῆραν λαμβάνειν καὶ τῶν Αἰτωλῶν.
 αὐτὸς δὲ τῆς μὲν διαλύσεως ὠλιγάρεν, τοῦ δὲ πρᾶτ-11
 τινι τῶν ἐξῆς ἀντείχετο.

CI. Διόπερ, ἀκούων, τοὺς Σκερδιλαΐδου λέμβους περὶ
 Adversus
 Scerdi-
 laidam
 contendit
 Philip-
 pus. Μαλέαν ληξέσθαι, καὶ πᾶσι τοῖς ἐμπόροις ὡς πολε-
 μίοις Χερῆσθαι, παρεσπονδηκέναι δὲ καὶ τῶν ἰδίων τιναὶ
 πλοίων ἐν Λευκαδί συνορμήσαντα· καταρτίσας δώ-2
 δεκα μὲν καταφράκτους ναῦς, ὅκτω δ' ἀφράκτους,
 τριά-

10. ἀλλότριος ex Gron. & Reisk. emendatione. Vulgo ἀλλότρων.

11. πρᾶττιν τι. Abest iuxta τι.

CI. I. συνορμήσαντα. συνορμήσαντα edd. ex Bas.

jam constaret. Potius The-
 bis, priores incolas hastæ
 subiecit: deductaque eo Ma-
 cedonum colonia, mutato no-
 mine, Philippopolin pro The-
 bis appellavit. Commodum
 erant omnia eo loci peracta,
 cum a Chiis, Rhodiis & By-
 zantiis, itemque Ptolemæo
 rege, legati de pace iterum
 venerunt. Philippus, simili
 atque antea responso his
 dato; quum diceret, *alie-*
num se a concordia non esse;
 ad Actolos, ut ipsorum

etiam explorarent volunta-
 tem, jussit proficisci. Ipse
 interim, de fœderibus secu-
 rus, destinata persequi per-
 gebat.

101. Itaque, ut audivit,
 Scerdilaïdæ lembos circa
 Maleam exercere piraticam,
 & mercatores omnes loco
 hostium habere; nonnulla
 etiam e suis navigia, quæ
 Leucade in portu erant, vio-
 lato fœdere cepisse: instru-
 ctis navibus testis duodecim,
 non testis octo, hemioliis
 trigin-

τριάκοντα δ' ἡμιολίους, ἔπλει δὲ Εὐρίπου, σπεύδων A.V. 537.
 μὲν καταλαβεῖν καὶ τοὺς Ἰλλυριοὺς, καθόλου δὲ με-
 τώρος ὧν ταῖς ἐπιβολαῖς ἐπὶ τὸν κατὰ τῶν Αἰτω-
 λῶν πόλεμον, διὰ τὸ μὴδὲν πω συνεκίειαι τῶν ἐν
 3 Ἰταλίᾳ γεγονότων. Συνέβαινε δὲ, καθ' οὓς καιροὺς
 ἐπολιόρκει τὰς Θήβας Φίλιππος, ἡττηθεὶς Ῥω-
 μαίους ὑπ' Ἀννίβου τῇ περὶ Τυρρήνιαν μάχῃ, τὴν
 δὲ Φήμην ὑπὲρ τῶν γεγονότων μὴδέπω προσπεπτω-
 4 κέναι τοῖς Ἕλλησιν. Ὁ δὲ Φίλιππος, τῶν λέμβων
 ὑστερήσας, καὶ καθορμιθεὶς πρὸς Κεγχρεαῖς, τὰς
 μὲν καταφρέακτους ναῦς ἐξαπέστειλε, συντάζας,
 περὶ Μαλέαν πεισθεὶς τὸν πλοῦν ὡς ἐπ' Αἰγίου καὶ
 Πατρῶν· τὰ δὲ λοιπὰ τῶν πλοίων ὑπεριθμίσας,
 5 ἐν Λεχάῳ παρέγγειλε πᾶσιν ὀρμεῖν. Αὐτὸς δὲ κα-
 τὰ σπουδὴν ἦκε μετὰ φίλων ἐπὶ τὴν τῶν Νεμέων
 6 πανήγυριν εἰς Ἄργος. Ἄρτι δ' αὐτοῦ θεωμένου τὸν
 ἀγῶνα τὸν γυμνικὸν, παρῆν ἐκ Μακεδονίας γραμμα-
 τοφό-

2. συνεκίειαι ceteris. συνεκίειαι Vet. Flor. Arg. Reg. A. συνέκισαι edd.
 ex Bau. 3. ἡττηθεὶς. ἡττήθη edd. ex Bau. 4. παρέγγειλε
 παρέγγαλε Vet.

triginta, per Euripum cum
 classe est profectus, Illyrios
 quidem consequi festinans,
 omnino vero consiliis omni-
 bus bello adversus Aetolos
 intentus; ut qui eorum,
 quæ in Italia acciderant,
 nihil dum rescisset. Incidit
 nempe clades, quam in Etru-
 ria Romani acceperunt, in
 illud tempus, quo obside-
 bantur a Philippo Thebæ:
 itaque fama rei gestæ non-
 dum ad Græcos tunc erat
 perlata. Philippus quum

tardius adveniens lembos
 non esset affecutus, Cren-
 chyras appulit: quo ex loco
 tetras quidem Maleam fle-
 ctere, & Aegium ac Patras
 petere iussit; ceteras per
 ipsum Peloponnesi lîthmum
 transduxit Lechaem; dato
 præcepto, ut in ancoris
 omnes ibi flarent. Ipse
 cum amicis Argos ad Ne-
 meorum ludorum conventum
 citatim contendit. Specta-
 bat ibi cum maxime certa-
 men gymnicum, quando ad-
 venit

Οκ140.3. τοφόρος, διασαφῶν, ὅτι λείπονται Ῥωμαῖοι μάχη
 μεγάλη, καὶ κρατεῖ τῶν ὑπαίθρων Ἀννίβας. παρ-7
 αὐτίκα μὲν οὖν Δημητρίῳ τῷ Φαρίῳ μένω τὴν ἐπι-
 στολὴν ἐπέδειξε, σιωπᾶν παρακελευσάμενος. ὥς καὶ, 8
 λαβόμενος τῆς ἀφορμῆς ταύτης, τὸν μὲν πρὸς τοὺς
 Αἰτωλοὺς ἄετο δὲ τὴν ταχίστην ἀπορρήψαι πόλε-
 μον, ἀντέχεσθαι δὲ τῶν κατὰ τὴν Ἰλλυρίδα πραγμά-
 των ἡξίου, καὶ τῆς εἰς Ἰταλίαν διαβάσεως. Τὰ μὲν 9
 γὰρ κατὰ τὴν Ἑλλάδα πάντα καὶ νῦν ἤδη ποιῶν
 αὐτῷ τὸ προσταττόμενον, ἔφη, καὶ μετὰ ταῦτα
 ποιήσεν· Ἀχαιῶν μὲν ἐθελοντὶ εὐνοούντων, Αἰτωλῶν
 δὲ καταπεπληγμένων ἐκ τῶν συμβεβηκότων αὐτοῖς
 κατὰ τὸν ἐνεστῶτα πόλεμον. τὴν δ' Ἰταλίαν, ἔφη, 10
 καὶ τὴν ἐκῆς διάβασιν, ἀρχὴν εἶναι τῆς ὑπὲρ τῶν
 ὅλων ἐπιβολῆς· ἣν εὐδενὶ κατέθηκεν μάλλον, ἢ ἐκείνῳ·
 τὸν δὲ καιρὸν εἶναι νῦν, ἐπτακίτων Ῥωμαίων.

Demetrius
 Pharius sua-
 det Philippi, ut
 in Italiam
 trajiciat.

Τοιούτοις

9. ἐθελοντὶ. ἐθελοντῇ Vet. ut solet.

venit e Macedonia tabella-
 rius, villos Romanos ingenti
 praelio nuncians; Et Hanni-
 balem, quacumque extra
 munitiones essent, omnia ob-
 tinere. Eam rex epistolam
 confestim uni Demetrio Phario
 ostendit, monuitque, ut
 rem sileret. Qui, oblata
 occasione utens, auctor Philippi
 esse cepit, ut bellum
 contra Aetolos quam primum
 abjiceret: res quippe Illyricas
 aggrediendas ei esse, Et
 de traiectione in Italiam cogi-
 tandum censebat. Nam

Graciae quidem populos, Et
 facere jam imperata cunctos,
 Et posthac quoque saturos;
 Achaeos quidem sua sponte,
 ut qui erga ipsum benevole
 sint affecti; Aetolos vero metu,
 propter ea mala quae
 praesenti bello sint experti.
 Italiam vero Et in eam transi-
 tum, principium esse imperii
 summa rerum capeffendi:
 quod cui potius, quam ipsi,
 conveniat? Ei porro consilio
 nunc opportunum esse tem-
 pus, cum tanta clade afflicti
 sint Romani.

102. Hu-

Τοιούτοις δὴ χρησάμενος λόγοις, ταχέως παρώρ-^{CII.} ^{Pacem cum Aetolis facere cupie Philip- pus.}
 μισε τὸν Φίλιππον, ὡς ἂν, οἶμαι, καὶ νέον βασιλέα,
 καὶ κατὰ τὰς πράξεις ἐπιτυχῇ, καὶ καθόλου τολ-
 μηρὸν εἶναι δοκοῦντα, πρὸς δὲ τούτοις, ἐξ οἰκίας ἐρ-
 μώμενον τοιαύτης, ἢ μάλιστα πως αἰὲ τῆς τῶν ἄλλων
 ἀελπίδος ἐφίεται. πλὴν ὅγε Φίλιππος, ὡς ἔπον, τότε
 μὲν αὐτῷ τῷ Δημητρίῳ τὰ προσπεπτωκότα διὰ
 τῆς ἐπιστολῆς ἐδήλωσε· μετὰ δὲ ταῦτα συνῆγε τοὺς
 φίλους, καὶ διαβούλιον ἀνεδίδου περὶ τῆς πρὸς Αἰτω-
 λούς διαλύσεως. Ὄντων δὲ καὶ τῶν περὶ τὸν Ἄρα-
 τον οὐκ ἄλλοτρίων διεξαγωγῆς, τῷ δοκῆν ὑπερδε-
 ξίους ὄντας τῷ πολέμῳ ποιῶσθαι τὴν διάλυσιν·
 4 οὕτως ὁ βασιλεὺς, εὐδὲ τοὺς πρεσβευτὰς ἐτι προσ-
 δεξάμενος τοὺς κοινῇ πράττοντας τὰ περὶ τὰς δια-
 λύσεις, παραχρῆμα Κλεόνικον μὲν τὸν Ναυπάκτιον ^{Cleonicus}
 5 πρὸς τοὺς Αἰτωλοὺς διεπέμψατο· κατέλαβε γάρ <sup>uritur in-
 ternun-
 cio.</sup>
 ἐτι τοῦτον ἐκ τῆς ἀχμαλωσίας ἐπιμένοντα τὴν τῶν
 Ἀχαιῶν

CII. 1. ἐφίεται. ἐφίετο malim cum Reisk.

102. Hujusmodi sermoni-
 bus facile incendit animum
Philippi; utpote (puto) &
 juvenis regis, & cujus cœ-
 ptis fortuna aspiraverat, &
 qui omnino præditus esset
 audacia singulari; adhæc
 qui ex ea domo esset ortus,
 quæ, nescio quomodo, præ-
 ceteris semper summi terra-
 rum imperiî spe cupiditate-
 que ducitur. *Philippus* igi-
 tur, ut dicebamus, tunc qui-
 dem soli *Demetrio* nuncium,
 quem afferebat epistola, com-
 municavit: postea vero, con-

vocatis amicis, concilium
 habuit, *de pace cum Aetolis*
facienda. Quumque ne *A-*
ratus quidem alienus esset
 a rerum componendarum
 consilio, quia superiores bel-
 lo pacem erant facturi; pro-
 pterea rex, ne expectatis
 quidem legatis, qui commu-
 nibus suffragiis conventio-
 nis negotium curarent, ex-
 templo *Cleonicum* Naupa-
 ctium ad *Aetolos* misit.
 Hunc enim *Philippus* inve-
 nit, ex quo captus fuerat,
 Achæorum conventum ad-
 hac

Ol. 140.3. Ἀχαιῶν σύνοδον· αὐτοὶ δὲ, παραλαβὼν ἐκ Κορίνθου τὰς ναῦς, καὶ τὴν περὶ δύναμιν ἔχον ἔχων εἰς Ἄργιον. Καὶ προσελθὼν ἐπὶ Λασιῶνα καὶ τὸν ἐν ταῖς 6
 Pyrgus in Perip-
 piis? Περιππίοις Πύργον παραλαβὼν, καὶ συνυποκριθεὶς, ὡς ἐμβαλὼν εἰς τὴν Ἠλείαν, τοῦ μὴ δεκεῖν λίαν ἔτοιμος εἶναι πρὸς τὴν τοῦ πολέμου κατάλυσιν. μετὰ ταῦτα δις ἢ τρις ἀνακάμψαντες τοῦ Κλεονί-7
 κου, δεομένων τῶν Αἰτωλῶν εἰς λόγους σφίσι συνελ-
 θῆν, ἐπήκουσε. καὶ πάντα ἀφείς τὰ τοῦ πολέμου, 8
 πρὸς μὲν τὰς συμμαχίδας πόλεις γραμματοφῆρους ἐξαπέσταλε, παρακαλῶν πέμπειν τοὺς συνεδρεύ-
 οντας καὶ μετέξοντας τῆς ὑπὲρ τῶν διαλύσεων κοινολογίας. Αὐτοὶ δὲ, διαβὰς μετὰ τῆς δυνάμεως, 9
 Panor-
 mus, por-
 tus Pelo-
 ponnesei. καὶ καταστρατοπεδεύσας περὶ Πάνορμον· ὅς ἐστι μὲν τῆς Πελοποννήσου λιμὴν, κῆται δὲ καταντικρὲ τῆς τῶν Ναυπακτίων πόλεως· ἀνέμενε τοὺς τῶν
 συμμα-

6. Περιππίοις. Sic misti omnes, nisi quod Periππίους det Bos. An Περιππεύους, vel ἐν τοῖς περὶ Πηνειὸν sc. πεδίον? Casaubonus ex ingenio τὸν ἐν τοῖς ἑσπέραις πύργον edidit, exposcitque turrim, quæ in ruderibus ejus urbis (Lasionis) sita est. Ibid. ἐμβαλὼν correxit Casaub. ἐμβαλὼν misti omnes.

hucopperientem. Ipse, navibus quæ Corinthi erant acceptis, & copiis pedestribus, Aegium castra movet. Ac, ne finiendi belli cupidus supra modum videretur, *Lasionem* progressus, occupato *Pyrgo* in *Perippiis* [ad *Peneum* fluvium?] sito, invadendi Eleam propositum se habere simulabat. Deinde, quum bis terve *Cleoniscus* isset redissetque, petentibus Aetolis colloquium annuit: omnique posita bel-

li cura, missis ad socios urbes tabellariis, per literas cunctos hortatus est, ut singuli suos mitterent, qui concilio interessent, & de componendo bello una cum ceteris in commune consultarent. Ipse cum exercitu *Panormum* se transfert: is portus est Peloponnesi, qui urbem Naupactiorum habet in adversa ripa oppositam: ibi rex vallum jacere, & legatos sociorum praestolari, qui in conventu indicto erant con-

10 συμμαχῶν συνέδρους. Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τούτων, A.V. 537.
καθ' ὃν εἶδε συναθροίζεσθαι τοὺς παρεστημένους, πλεί-
σας εἰς Ζάκυνθον, δι' αὐτοῦ κατεστήσατο τὰ κατὰ Philip-
τὴν νῆσον, καὶ παρὴν αὐτοῖς ἀναπλέων. pus.

Ἦδη δὲ καὶ τῶν συνέδρων ἡθροισμένων, ἐξέπεμ-
ψε πρὸς τοὺς Αἰτωλοὺς Ἄρατον καὶ Ταυριάναν, καὶ
2 τινὰς τῶν ἡκόντων ἅμα τούτοις. οἱ καὶ συμμίζαν-
τες τοῖς Αἰτωλοῖς, πανδημεὶ συνηθροισμένοις ἐν Ναυ-
πάκτῳ, βραχέα διαλεχθέντες, καὶ θεωροῦντες αὐ-
τῶν τὴν ὁρμὴν τὴν πρὸς τὰς διαλύσεις, ἔπλεον ἐξ
ὑπεστροφῆς πρὸς τὸν Φίλιππον, χάριν τοῦ διασα-
3 φῆται περὶ τούτων. Οἱ δ' Αἰτωλοὶ, σπεύδοντες δια-
λύσασθαι τὸν πόλεμον, ἐξαπέστειλον ἅμα τούτοις
πρέσβεις πρὸς τὸν Φίλιππον, ἀξιοῦντες παραγενέ-
σθαι μετὰ τῆς δυνάμεως πρὸς σφᾶς, ἵνα, τῆς κοι-
νολογίας ἐκ χειρὸς γυγνομένης, τύχη τὰ πράγμα-
4 τα τῆς ἀρμοζούσης διεξαγωγῆς. Ὁ δὲ βασιλεὺς
ὁρμη-

10. δι' αὐτοῦ. δι' αὐτοῦ Bau. Reg. A.

confessuri. Interea autem dum hi conveniunt, *Zacynthum* navibus petens, res ejus insulae ex sua auctoritate constituit. Tum inde reversus, Panormum repetiit.

103. Vbi omnes ad deliberandum vocati conveniunt, *Philippus* Aratum & Taurionem nonnullosque alios, qui cum istis venerant, ad Aetolos mittit. Quos cumq; adissent legati, communi gentis concilio

Polybii Histor. T. II.

Naupacti congregatos; brevi oratione eos allocuti, ut omnium voluntates ad pacem inclinatam animadvertent, mox, nunciaturi quod invenerant, ad regem revertuntur. *Aetoli*, finem bello imponere gestientes, suos cum his legatos ad *Philippum* jubent proficisci: orantes, ut cum suis copiis in *Aetoliam* veniat; quo facilius, dum ex proximo inter se utrique communicarent, commodus finis imponi rebus possit.

E e

possit.

Ol. 140.3. ὁρμηθεὶς τοῖς παρακαλουμένοις, διέπλευσε μετὰ
 Aetoli- τῆς δυνάμεως πρὸς τὰ λεγόμενα Κοῖλα τῆς Ναυ-
 cum Phi-
 lippo & πακτίας, ἃ τῆς πόλεως ἑκοσι μάλιστα σταδίου
 locis ἀφίστηκε. στρατοπεδεύσας δὲ, καὶ περιλαβὼν χά-
 agunt de-
 pace. ρακι ταῖς νῆας καὶ τὴν παρεμβολὴν, ἔμενε, προσ-
 ἀνέχων τὸν καιρὸν τῆς ἐντεύξεως. οἱ δ' Αἰτωλοὶ χω-
 ρίς τῶν ὅπλων ἦκον πανδημεῖ, καὶ, διασχόντες ὡς
 δύο στάδια τῆς Φιλίππου παρεμβολῆς, διεπέμπον-
 το καὶ διελέγοντο περὶ τῶν ἐνεστώτων. Τὸ μὲν οὖν
 πρῶτον ὁ βασιλεὺς πάντας ἐξέπεμπε τοὺς ἦκον-
 τας παρὰ τῶν συμμάχων, κελεύσας ἐπὶ τούτοις
 προτείνειν τὴν εἰρήνην τοῖς Αἰτωλοῖς, ὥστε ἔχεν ἀμ-
 φοτέρους, ἃ νῦν ἔχουσι. δεξαμένων δὲ τῶν Αἰτωλῶν
 ἐτοιμῶς, τὸ λοιπὸν ἤδη περὶ τῶν κατὰ μέρος συνε-
 χῶς ἐγένοντο διαπρεστολαὶ πρὸς ἀλλήλους· ὧν ταῖς
 μὲν πλείους παρήσομεν, διὰ τὸ μηδὲν ἔχεν ἄξιον
 Agelai μνήμης· τῆς δ' Ἀγελάου, τοῦ Ναυπακτίου, παραι-
 Neupacli-
 oratio ad-
 Philip-
 pum &
 Acheos. γέσεως ποιησόμεθα μνήμην, ἣ κατὰ τὴν πρῶτην ἐν-
 τεύξιν

possit. Rex, postulatis eo-
 rum incitatus, ad Caela quæ
 vocantur Naupaclia, stadia
 ab urbe admodum viginti,
 cum exercitu trajecit: ubi
 constitutis signis, ac navi-
 bus pariter castrisque vallo
 circumdatis, tempus collo-
 quii exspectabat. Eodem
 mox gens Aetolorum sine
 armis convenit: &, quum
 a Philippi castris duo dum-
 taxat stadia abessent, de re-
 bus singulis inter se com-
 municabant differebantque.

Principio rex omnes socio-
 rum legatos ad eos emisit,
 jussos his legibus pacem Ae-
 tolis offerre, ut, quæ jam
 tenerent utrique, servarent.
 Quod quum Aetoli essent li-
 benter amplexi, de cetero
 super conditionibus particu-
 laribus ultro citroque assiduæ
 legationes mittebantur.
 Quarum plerasque nos silen-
 tio prætereuntes, quoniam
 dignum memoratu nihil con-
 tinent, Agelai Naupacli ad-
 hortationem commemorabi-
 mus,

τευξιν ἐχρήσατο πρὸς τε τὸν βασιλέα καὶ τοὺς Ἀ. V. 537.
παρόντας συμμαχοῦς.

Ὅς ἔφη· Δεῖν μάλιστα μὲν μηδέποτε πολεμεῖν CIV.
τοὺς Ἕλληνας ἀλλήλοις, ἀλλὰ μεγάλην χάριν ἔχεν Agelai
τοῖς θεοῖς, εἰ, λέγοντες ἐν καὶ ταυτὸ πάντες, καὶ Naupactii
συμπλέκοντες τὰς χεῖρας, καθάπερ οἱ τοὺς ποτα- oratio de
μούς διαβαίνοντες, δύναιντο, τὰς τῶν βαρβάρων
ἐφόδους ἀποτρεβόμενοι, συσσώξεν σφᾶς αὐτοὺς καὶ
τάς πόλεις. οὐ μὲν, ἀλλ', εἰ τὸ παράπαν τοῦτο μὴ
δυνατὸν, κατὰ γε τὸ παρὲν ἡξίου συμφρονῶν καὶ
φυλάττεσθαι, προειδομένους τὸ βάρος τῶν στρατοπέ-
δων, καὶ τὸ μέγεθος τοῦ συνεστῶτος πρὸς ταῖς δύ-
ζεσι πολέμου. Δῆλον γάρ εἶναι παντὶ τῷ καὶ με-
τρίως περὶ τὰ κοινὰ σπουδάζοντι καὶ νῦν, ὥς, ἐάν τε
Καρχηδόνιοι Ῥωμαίων, ἐάν τε Ῥωμαῖοι Καρχηδονίαν
περγύνωνται τῷ πολέμῳ, διότι κατ' εὐδέναι τρόπον
εἰκὸς ἐστὶ, τοὺς κρατήσαντας ἐπὶ ταῖς Ἰταλιωτῶν
Ε ε 2 καὶ

CIV. 2. ταῖς δύσεσι correati memento Reiskio. Mandose vulgo omnes
ταῖς δυνάμεσι.

mus, quam in primo con-
ventu ad Regem & omnes
qui aderant socios habuit.

104. Is igitur dixit: Ma-
xime quidem illud Gracos
debere cavere, ne bellum in-
vicem unquam gerant. Quin
magnas diis gratias agendas
illis fore, si, optime inter se
consentientes, & manus mu-
tuo conneclentes, sicut solent
qui amnes vado una trans-
eunt, ingruentes barbaros
repellere possent, seque &

urbes suas tueri. Ceterum,
si absoluta omnibus numeris
concordia sanciri nequeat;
in praesentia quidem certe
conspirandum esse cavendum-
que, quum robur illud exer-
cituum & molem belli ab oc-
cidente coorti prospiciant.
Esse enim neminem, quamvis
mediocriter in republica ver-
satum, quin videat jam nunc,
sive Carthaginienses vicerint
hoc bello Romanos, sive Ro-
mani Carthaginienses, non
esse ullo modo simile veri,
Italia

Ol. 140. 3. καὶ Σικελιωτῶν μῆναι δυναστείαις, ἤξεν δὲ καὶ δια-
 Agelai
 Naupactii
 oratio de
 pace. τείνεν τὰς ἐπιβολὰς καὶ διαάμειν αὐτῶν πέρα τοῦ
διόντες. Διόπερ ἡξίου, πάντας μὲν φυλάττασθαι τὸν
καιρὸν, μάλιστα δὲ Φίλιππον. ἔναι δὲ Φυλακὴν,
ἐὰν, ἀφόμενος τοῦ καταφθίρειν τοὺς Ἕλληνας, καὶ
ποιῆν εὐχερῶτους τοῖς ἐπιβαλλομένοις, κατὰ τοῦναν-
τίον ὡς ὑπὲρ ἰδίου σώματος βουλευήται, καὶ καθό-
λου πάντων τῶν τῆς Ἑλλάδος μερῶν, ὡς εἰκῆων καὶ
προσηκόντων αὐτῷ, ποιῆται πρόνοιαν. τοῦτον γάρ
τὸν τρόπον χρωμένον τοῖς πράγμασι, τοὺς μὲν Ἕλλη-
νας εὖνους ὑπάρξεν αὐτῷ, καὶ βεβαίους συναγωνι-
στάς πρὸς τὰς ἐπιβολὰς· τοὺς δ' ἐξῶθεν ἦλθιν
ἐπιβουλεύσεν αὐτοῦ τῇ δυναστείᾳ, καταπεπληγμέ-
νους τὴν τῶν Ἑλλήνων πρὸς αὐτὸν πίστιν. Εἰ δὲ
πραγμάτων ὀρέγεται, πρὸς τὰς δύσεις βλέπεν αὐ-
τὸν ἡξίου, καὶ τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ συνεστῶσι πολέμοις
προσ-

3. διατείνεν. Forf. διατείνεν legendum cum Reisk. 6. ὑπάρξεν ex
 Vrsini conjest. edidit Casaub. Scripti libri omnes ὑπάρχων.

*Italia aut Sicilia imperio
 viatores fore contentos; sed
 consilia & vires suas ulterius
 quam esset optandum eosdem
 esse porrecturos, & ad se
 deinde venturos. Hortari
 igitur omnes, maxime vero
 Philippum, ut ab impenden-
 te caveant periculo. Caven-
 di autem hanc esse rationem,
 si, pro eo quod Græcos hac-
 tenus attriverit, & facile
 expugnabiles reddiderit in-
 venditibus, jam e contra-
 rio iisdem, veluti suo consu-
 leret, omniumque in univer-
 sum Græciæ partium partem*

*curam esset habiturus, ac si
 conjuncti essent ipsi omnes,
 & proprio jure ad eum per-
 tinerent. Hoc enim modo si
 res administraret; paratam
 ipsi Græcorum benevolentiam
 fore, quos in omnibus ince-
 ptis constantes adjutores sit
 habiturus: exteros vero po-
 pulos, firma Græcorum fide
 erga ipsum territos, ejus re-
 gno haud ita facile insidia-
 tuos. Quod si rerum ge-
 rendarum cupiditate ducatur,
 respiceret occidentem; & ad bella,
 quibus flagrat Italia, animum intenderet:*
 ut,

προσέχεν τὸν νοῦν ἵνα, γινόμενος ἑφθέρως ἔμφρων, ^{A. V. 537.}
 περαθῇ σὺν καιρῷ τῆς τῶν ὅλων ἀντιποιήσεως ^{Agelai}
 δουραστείας. εἶναι δὲ τὸν ἐνεστῶτα καιρὸν οὐκ ἀλλό ^{Naupactii}
 ὅριον τῆς ἐλπίδος ταύτης. Τὰς δὲ πρὸς τοὺς ^{oratio de}
 Ἕλληνας διαφορὰς καὶ τοὺς πολέμους, εἰς τὰς ἀνα-
 παύσεις αὐτὸν ὑπερτίθεσθαι παρεκάλει· καὶ μάλι-
 στα σπουδάζειν περὶ τούτου τοῦ μέρους, ἵν' ἔχῃ τὴν
 ἐξουσίαν, ὅταν βούληται, καὶ διαλύεσθαι καὶ πολε-
 10 μῆν πρὸς αὐτούς. ὥς, εἰάν ἅπαξ τὰ προφανόμενα
 νῦν ἀπὸ τῆς Ἑσπέρας νέφῃ προσδέξηται τοῖς κατὰ
 τὴν Ἑλλάδα τόποις ἐπιστῆναι, καὶ λίαν ἀγανιστῇ
 ἔφη, μὴ τὰς ἀνοχὰς καὶ τοὺς πολέμους, καὶ κα-
 θέλου τὰς παιδίας, ἃς νῦν παίζουσι πρὸς ἀλλήλους,
 11 ἐκκοπῆναι συμβῇ πάντων ἡμῶν ἐπὶ τοσούτον, ὥστε
 καὶν εὐξασθαι τοῖς θεοῖς ὑπάρχειν ἡμῖν τὴν ἐξουσίαν
 ταύτην, καὶ πολεμῆν ὅταν βουλώμεθα, καὶ διαλύε-
 σθαι πρὸς ἀλλήλους, καὶ καθέλου κυρίους εἶναι τῶν
 ἐν αὐτοῖς ἀμφισβητουμένων.

Ec 3

Ὁ μὲν

11. Pro καὶ πολέμῳ, τοῦ πολεμῆν edidit Casanb. invitis militis.

ut, observato prudenter re-
 rum eventu, cum se dederit
 occasio, summum imperium
 sibi vindicare conetur: a qua
 quidem spe praesentis tempo-
 ris flatum non abhorre-
 re. Si quas vero cum Graecis ha-
 beat controversias, aut bella
 in eos molitur; bene fastu-
 rum, si in majus otium illa
 distulerit, summaque cura id
 operam dederit, ut & geren-
 di & finiendi belli cum Grae-
 cis liberam semper habeat po-
 testatem. Nam, si ingruen-

tem ab occidente nubem semel
 in Graciam pateretur incum-
 bere; valde equidem vereor,
 inquebat, ne & induciarum,
 & bellorum, & omnium islo-
 rum quos inter nos nunc lu-
 dimus ludorum, adeo omni-
 bus nobis facultas praecida-
 tur, ut pro magno beneficio
 a diis simus optaturi, sumen-
 di ponendique belli inter nos,
 quoties voluerimus, potesta-
 tem nobis esse, & omnino no-
 bis permitti nostrarum discor-
 diarum arbitrium.

105. Hac

Ol. 140. 3.

C. v.
Conve-
nit pax
Achæis &
Philippi
cum Ae-
tolis.

‘Ο μὲν οὖν Ἀγίλαος, τοιαῦτα διαλεχθεὶς, πάν-
 τας μὲν παρώρμησε τοὺς συμμάχους πρὸς τὰς δια-
 λύσεις· μάλιστα δὲ τὸν Φίλιππον, εἰκείois χρησά-
 μενος λόγois πρὸς τὴν ἐρμὴν αὐτοῦ, τὴν ἤδη πρε-
 κατεσκευασμένην ὑπὸ τῶν τοῦ Δημητρίου παρανέ-
 σεων. Διόπερ ἀνδομολογησάμενοι πρὸς σφᾶς ὑπὲρ
 τῶν κατὰ μέρος, καὶ κυρώσαντες τὰς διαλύσεις,
 ἐχωρίσθησαν, κατὰγοντες εἰς τὰς εἰκείας ἕκαστοι
 πατρίδας εἰρήνην ἀντὶ πολέμου. Ταῦτα δὲ πάντα 3
 συνέβη γενέσθαι κατὰ τὸν τρίτον ἐνιαυτὸν τῆς ἐκα-
 τοστῆς καὶ τετταρακοστῆς Ὀλυμπιάδος· λέγω δὲ
 τὴν τῶν Ῥωμαίων περὶ Τυρρηνίαν μάχην, καὶ τὴν
 Ἀντιόχου περὶ Κοίλην Συρίαν, ἔτι δὲ τὰς Ἀχαιῶν
 καὶ Φιλίππου πρὸς Αἰτωλοὺς διαλύσεις. Τὰς μὲν 4
 οὖν Ἑλληνικὰς καὶ τὰς Ἰταλικὰς, ἔτι δὲ τὰς Λιβυ-
 καὶς πράξεις, οὗτος ὁ καιρὸς καὶ τοῦτο τὸ διαβού-
 λιον συνέπλεξε πρῶτον. οὐ γὰρ ἔτι Φίλιππος, οὐδ’
 οἱ τῶν Ἑλλήνων πρεσβυτάτοις ἄρχοντες, πρὸς τὰς
 κατὰ τὴν Ἑλλάδα πράξεις ποιούμενοι τὰς ἀναφορὰς,

εὐτε

105. Hac oratione *Age-
 laus* cum ceteros omnes fo-
 cios cupiditate pacis incen-
 dit, tum imprimis *Philip-
 pum*; cujus voluntati, hor-
 tatu *Demetrii* jam ante ex-
 citatæ, admodum congruen-
 tia erat locutus. Itaque,
 postquam de singulis condi-
 tionibus inter ipsos conve-
 nisset, *firmato fœdere* dis-
 cesserunt: & loco belli pa-
 cem in suam quisque patriam
 reduxerunt. Gesta autem
 omnia hæc sunt, *Romano-*

rum inquam pugna in *Etru-
 ria* pugnata, *Antiochi* bellum
pro Cælesyria, & *Achæorum*
ac Philippi pax cum *Aetolis*,
Olympiadis centesimæ qua-
dragesimæ anno tertio. At-
 que hoc primum tempus,
 primumque concilium est,
 quod *rebus Græcorum Itali-
 cas* atque etiam *Libycas* im-
 miscuit. Nam ex illo tem-
 pore non amplius aut *Phi-
 lippus*, aut *Græcarum* civi-
 tatum principes, cum vel
 bella susciperent vel pacem
 face-

οὔτε τοὺς πολέμους, οὔτε τὰς διαλύσεις ἐποιούντο A.V. 537.
 πρὸς ἀλλήλους· ἀλλ' ἤδη πάντες πρὸς τοὺς ἐν Ἰτα-
 λία σκοποὺς ἀπέβλεπον. ταχέως δὲ καὶ πρὸς τοὺς
 νησιώτας καὶ πρὸς τοὺς τὴν Ἀσίαν κατοικοῦντας
 τὸ παραπλήσιον συνέβη γενέσθαι. Καὶ γὰρ οἱ Φι-
 λίπῳ δυσαρεστούμενοι, καὶ τινες τῶν τῷ Ἀττιάδῳ
 διαφερομένων, οὐκ ἔτι πρὸς Ἀντίοχον καὶ Πτολε-
 μαῖον, οὐδὲ πρὸς Μεσημβρίαν καὶ τὰς Ἀνατολὰς
 ἔνευσον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν Ἑσπέραν ἀπὸ τούτων τῶν και-
 ρῶν ἔβλεπον· καὶ τινες μὲν πρὸς Καρχηδονίους, οἱ
 δὲ πρὸς Ῥωμαίους ἐπρέσβευον. ὁμοίως δὲ καὶ Ῥω-
 μαῖοι πρὸς τοὺς Ἕλληνας, δεδιότες τὴν τοῦ Φιλίπ-
 που τέλμαν, καὶ προσφώμενοι, μὴ συνεπίθῃται τοῖς
 γόττε περιεστῶσιν αὐτοὺς καιροῖς. Ἡμεῖς δ', ἐπει-
 δὴ κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ὑπόσχεσιν σαφῶς οἶμαι δε-
 δέχασμεν, πότε, καὶ πῶς, καὶ δι' αἷς αἰτίας αἱ κα-

Nexus
narratio-
nis.

E c 4

τὰ

CV. 8. περιστῶσιν αὐτοὺς. αὐτοῖς Aug. 9. οἶμαι δεδέχασμεν.
 ὁμοίως δεδέχασμεν edd. cum Bav. Aug. & Regiis. δεδέχασμεν re-
 cepti ex Vat. & Rom. ὁμοίως, quod habent vulgo omnes, in οἶμαι mi-
 tandum putavi, praesente Perotto.

facerent, ad *Græcia* statum
 sua consilia referebant, sed
 ad *Italiam* omnes, ceu ad
 communem scopum, oculos
 convertebant. Nec longa
 intercessit mora, cum & qui
 insulas & qui Asiam colunt,
 idem facere cœperunt. Nam
 ii quibus gravis erat *Philip-
 pus*, ac nonnulli etiam qui
 aliquid controversiæ cum
Attalo habebant, non jam ad
Antiochum aut *Ptolemaum*,
 aut ad meridiem vel orien-
 tem se convertebant: sed ad

occidentem deinceps omnes
 spectabant: & erant qui ad
Carthaginienses mitterent le-
 gationes, erant qui ad *Ro-
 manos*. Similiter & *Roma-
 ni*, veriti *Philippi* audaciam,
 matureque sibi cavendum
 rati, ne ad cetera, quibus
 undique premebantur mala,
 ipse quoque infestus hostis
 accederet, in *Græciam* le-
 gatos mittebant. Nos au-
 tem quum clare jam docue-
 rimus, quando, & quomodo,
 & quibus de causis, rebus
Ita-

Ol. 140.3. τὰ τὴν Ἑλλάδα πράξεις συνεπλάκησαν ταῖς Ἰτα-
 λικαῖς καὶ Λιβυκαῖς· λοιπὸν κατὰ τὸ συνεχὲς ποιη-
 σάμενοι τὴν διήγησιν ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν ἕως εἰς
 τοὺς καιροὺς ἐν αἷς Ῥωμαῖοι τὴν περὶ Κάνναν μάχην
 ἡγήθησαν, ἐφ' ἣν τῶν Ἰταλικῶν πράξεων τὴν κα-
 ταστροφὴν ἐποίησάμεθα, καὶ ταύτην τὴν βίβλον
 ἀφορισῶμεν, ἐξισώσαντες τοῖς προειρημένοις καιροῖς.

CVI.
 Timoxe-
 nus præ-
 Achæo-
 rum.
 Ol. 140.4.
 A.V. 538.
 Quies in
 Pelopon-
 neso re-
 stituta.
 Ἀχαιοὶ μὲν οὖν, ὡς θαῖτον ἀπέθεντο τὸν πόλε-
 μον, στρατηγὸν αὐτῶν ἐλόμενοι Τιμόξενον, ἀναχω-
 ρήσαντες εἰς τὰ σφέτερα νόμιμα καὶ τὰς διαγω-
 γὰς· ὁμοίως δὲ καὶ αἱ λοιπαὶ πόλεις αἱ κατὰ Πε-
 λопόννησον, ἀνεκτῶντο μὲν τοὺς ἰδίους βίους, ἐθε-
 ράπευον δὲ τὴν χώραν, ἀνεκύντο δὲ τὰς πατρίους
 θυσίας καὶ πανηγύρεις, καὶ τὰλλα τὰ πρὸς τοὺς
 θεοὺς παρ' ἐκάστοις ὑπάρχοντα νόμιμα. σχεδὸν
 γὰρ ὥσανεὶ λήθην συνέβαινε γεγενῆναι παρὰ τοῖς
 πλείστοις περὶ τὰ τοιαῦτα, διὰ τὴν συνέχεαν τῶν
 προσγεγονότων πολέμων. Οὐ γὰρ οἷδ' ὅπως αἰεὶ ποτε

Πελο-

CVI. 2. Pro ὁμοίως est ὁμόχως in Vet. Flor. Ibid. Vocab βίους
 ignorant scripti libri omnes; ex conjec. adjecit Casaubonus. An τοὺς
 ἰδίους νόμους, suas leges receperunt?

Italicis Libycisque Græcanicæ fuerint immixtæ; nunc, postquam narrationem rerum Græcanicarum ad illa usque tempora continuaverimus, quibus Romani ad Cannas male pugnarunt, in qua clade defierat narratio nostra rerum Italicarum; hunc quoque Librum, ad eadem tempora pariter perductum, finiemus.

106. *Achai igitur, ut primum bello sunt defuncti, Accidit enim fere semper, nescio*

Πελοποννήσιοι, τῶν ἄλλων ἀνθρώπων οἰκιστάτα A.V. 538.
 πρὸς τὸν ἡμέτερον καὶ τὸν ἀνθρώπινον βίον ἔχοντες,
 ἡκιστα πάντων ἀπολελεύκασιν αὐτοῦ, κατὰ γε
 τοὺς ἀνώτερον χρόνους· μάλλον δὲ πως, κατὰ τὸν
 Εὐριπίδην, ἦσαν αἰεὶ πρᾶσιμοχθοὶ τινες, καὶ οὐποτε
 ᾗτις δορί. τοῦτο δὲ μοι δοκοῦσιν πάσχειν εἰκότως.
 ἅπαντες γὰρ ἡγεμονικοὶ καὶ φιλελεύθεροι ταῖς φύ-
 σεσιν ὄντες, μάχονται συνεχῶς πρὸς ἀλλήλους,
 ἀπαρ᾽ αὐτῶν διακείμενοι περὶ τῶν πρῶτων.
 ὁ Ἀθηναῖος δὲ τῶν ἐκ Μακεδονίας φόβων ἀπελέλυτο, Athe-
 καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἔχεν ἐδόκουν ἤδη βεβαίως. ^{nienfes} ^{abieete}
 τυχράμενοι δὲ προστάταις Εὐρυκλείδα καὶ Μικίωνι, ^{adulan-}
 τῶν μὲν ἄλλων Ἑλληνικῶν πράξεων οὐδ' ἐποίας με- ^{tur regi-}
 bus.

E c 5

τῶν

4. *Virgini* ἔχοντες ignorant veteris libri omnes. Ex Reg. B adjecit Casaub. διακείμενοι suspicatus erat Virgilius. Si paullo ante esset οἰκιστάτοι pro οἰκιστάτα, nihil admodum desideraretur. Ibid. πρᾶσιμοχθοὶ adjecit ex Vat. & Flor. προσιμοχθοὶ Vrb. Aug. Reg. A. quod ex προσιμοχθοὶ proxime deflectum videtur. πλησιμοχθοὶ edd. ex Bav. In isto cod. autem littera π superscripta littera τ, ut sit τλησιμοχθοὶ, quod commode suspicatus erat Muzianus. 5. Φύσεις ὄντες. Φύσεις Vat. Flor. Aug. Reg. A. & carent ὄντες. 6. τῶν ἐκ Μακ. φόβων ἀπελέλυτο. Vulgo τὸν ἐκ Μακ. φόβον ἀπελέλυτο. 7. Μικίωνι. Μικίωνι edd. ex Bav. Μικίων vocatur apud Pausan.

nescio quo modo, ut *Peloponnesii*, quos ad vitam mansuetam humanioremque natura finxit accommodatissimos supra omnes mortales, iidem tamen omnium minime, ad superiora quidem certe tempora quod attinet, ejus vitae fructum ceperint; sed fuerint potius, quod *Euripides* ait, *perpetim bella spirantes*, & numquam ab armis quieti. Quod quidem

puto non sine causa eis usque venire. Nam qui ad imperandum natura sint facti, & libertatis studiosi, de principatu cedere cuiquam nesciunt, inter se continenter praeliantur. *Athenienses* vero, metu Macedonum liberati, firma jam frui videbantur pace. Quum vero *Eurycleida* ac *Micionis* consiliis regerentur, nullius prorsus rei communionem cum reliquis Graecis habent.

Ol. 140. 4. τῆχεν· ἀκολουθοῦντες δὲ τῇ τῶν πρεσβυτέρων αἰρήσει, καὶ ταῖς τούτων ἐρμαῖς, εἰς πάντας τοὺς βασιλεῖς ἐξεκέχυντο, καὶ μάλιστα τούτων εἰς Πτολεμαῖον· καὶ πᾶν γένος ὑπέμενον ψηφισμάτων καὶ κηρυγμάτων, βραχύν τινα λόγων ποιοῦμενοι τοῦ καθήκοντος, διὰ τὴν τῶν πρεσβυτέρων ἀκρίσιαν.

CVII.
Ptolemæo
conflatur
bellum
ab Aeg-
yptiis.

Πτολεμαῖω γε μὴν εὐθέως ἀπὸ τούτων τῶν καὶ ῥῶν συνίβαινε γίνεσθαι τὸν πρὸς τοὺς Αἰγυπτίους πόλεμον. Ὁ γὰρ πρὸς ἐρημνέας βασιλεὺς καθοπλίσας τοὺς Αἰγυπτίους ἐπὶ τὸν πρὸς Ἀντίοχον πόλεμον, πρὸς μὲν τὸ παρὸν ἐνδεχεμένως ἐβουλεύσατο, τοῦ δὲ μέλλοντος ἡτόχησε. Φρενηματιζόμενοι γὰρ ἐκ τοῦ περὶ Ῥαφίαν προτεγήματος, οὐκ ἔτι το προστάττιςμενον εἰσὶ τ' ἦσαν ὑπομένειν, ἀλλ' ἐζήτουν ἡγεμόνα καὶ πρόσωπον, ὡς ἱκανοὶ βοηθεῖν ἄντες αὐτοῖς. ὃ καὶ τέλος ἐπέσχεσαν, οὐ μετὰ πολὺν χρόνον. Ἀντίοχος δὲ, μεγάλην παρασκευὴν χρησάμενος ἐν ταῷ
Χα-

CVII. 3. Vocab. προτεγήματος ex Reg. B. adfuit Casaub. Absq. a. sett. mistis, in solo Reg. A. intra linear adjunctum.

habentes, studia atque impulsionem rectorum suorum secuti, in Reges omnes, sed *Ptolemaum* maxime, effuso studio ferebantur; nullum non decretorum aut praeconiorum genus sciscere sustinentes, omni propemodum (tanta erat principum civitatis levitas) honesti cura abjecta.

107. *Ptolemaeo* autem statim postquam haec gesta sunt, cum *Aegyptiis* bellum gerere contigit. Is enim rex, cum

adversus Antiochum Aegyptios armavit, consilio usus est, ut in praesens non inutili, ita in posterum pernicioso. Secunda namque ad Raphiam pugna inflati, dicto audientes esse regi non amplius dignabantur; sed ducem modo & auctorem requirebant, tamquam idonei ipsi ad opem sibi ferendam: quod ad extremum etiam, & quidem haud ita multo post, fecerunt. *Antiochus* bello per hiemem magna

χειμῶνι· μετὰ ταῦτα, τῆς Θερσίας ἐπυγενομένης, ^{A.V. 538.}
 ὑπερέβαλε τὸν Ταῦρον, καὶ, συνθέμενος πρὸς ^{Antiochus bel-}
 Ἀττάλον τὸν βασιλεῖα κοινοπραγίαν, ἐνίστατο ^{lum pa-}
 ἑστὸν πρὸς Ἀχαιοὺς πόλεμον. Λιτωλοὶ δὲ, παρὰ ^{Achaum.}
 μὲν εὐδοκῶντες τῇ γενομένῃ διαλύσει πρὸς τοὺς ^{Aetoli}
 Ἀχαιοὺς, ὡς ἂν μὴ κατὰ γνώμην αὐτοῖς τοῦ πολέ- ^{pacis im-}
 μου περκεχωρηκότες· (διὸ καὶ στρατηγὸν Ἀγέλαον ^{Agelaus}
 εἵλonto τὸν Ναυπάκτιον, δοκῶντα πλεῖστα συμβε- ^{prat. Ae-}
 βληθῆναι πρὸς τὰς διαλύσεις·) οὐδένα δὲ χρόνον δια- ^{tolorum.}
 λιπόντες, δυσχερῆσθουν· καὶ κατεμύφοντο τὸν Ἀγέ-
 λαον, ὡς ὑποτετμημένον πάσας αὐτῶν τὰς ἔξωθεν
 ὠφελείας, καὶ τὰς εἰς τὸ μέλλον ἐλπίδας, διὰ τὸ
 μὴ πρὸς τινὰς, πρὸς πάντας δὲ τοὺς Ἕλληνας πε-
 ποῖσθαι τὴν εἰρήνην. Ὁ δὲ προσεξημένος ἀνὴρ, ὑπο-
 φέρων τὴν προσεξημένην τοιαύτην ἀλογίαν καὶ μέμ-
 ψιν, παρακατεῖχε τὰς ὀρμὰς αὐτῶν· διὸ καὶ καρ-
 τερεῖν οὗτοι μὲν ἠναγκάζοντο παρὰ φύσιν.

Ὁ δὲ

6. οὐδένα δὲ. *Abest δὲ a Vat. Ang. Reg. A.*

magna cura adornato, in-
 eunte æstate Taurum supe-
 rat, & facta cum *Atalo* so-
 cietate, *Achaum* bello est
 aggressus. *Aetoli* primum
 quidem, quoniam parum ex
 animi sententia bellum suc-
 cesserat, pace confecta læ-
 tati: eamque adeo ob causam
Agelaum Naupaactium,
 cujus maxime opera atque
 auctoritate res inter ipsos
 & *Achaeos* videbantur fuisse
 compositæ, prætorem gen-
 tis *Aetolorum* constituerunt.
 At iidem, ne minimo qui-
 dem spatio temporis inter-

jecto, ægre ferre, & *Age-
 laum* incusare: omnem quip-
 pe sibi ab exteris populis
 prædas agendi occasionem
 esse præcisam omnesque in
 posterum spes comodorum
 ereptas; quoniam non cum
 his aut illis Græciæ populis,
 sed cum universis, pax esset
 conciliata. Sed enim vir
 ille, tantam hanc istorum
 amentiam & querelas pa-
 tienter ferens, impetus eo-
 rum cohibebat: ita ut, quan-
 tumvis repugnante natura,
 quieti manere tamen coge-
 rentur.

108. *Phi-*

CVIII. *Scerdilaidas plurā oppida Philippo eripit. Ol. 140.3. A.V. 537.* Ὁ δὲ βασιλεὺς Φίλιππος, ἀνακομιθεὶς κατὰ θάλατταν ἀπὸ τῶν διαλύσεων εἰς Μακεδοίαν, καὶ καταλαβὼν τὸν Σκερδιλαΐδαν, ἐπὶ τῇ προφάσει τῶν προσεφελημένων χρημάτων, πρὸς αὐτὸν καὶ τὰ περὶ τὴν Λευκάδα πλοῖα παρεσπένδησε, καὶ τότε τῆς μὲν Πελαγονίας πέλισμα διηρηπάκετα, τὸ προσαγορευόμενον Πισσαῖον· τῆς δὲ Δασσαρητίδος προσηγμένον πόλεις, τὰς μὲν Φοιβάτιδας ἐπαγγελίαις, Ἀντιπάτρειαν, Χρυσονδίονα, Γερτουντα, πολλὴν δὲ καὶ τῆς συνορεύσης τούτοις Μακεδονίας ἐπιδεδραμηκότα· παραυτίκα μὲν ὤρμησε μετὰ τῆς δυνάμεως, ὡς ἀνακτῆσασθαι σπουδάζων τὰς ἀφ᾽ ἐστηκίας πόλεις· καθόλου δ' ἔκρινε πολεμεῖν πρὸς τὸν Σκερδιλαΐδαν, νομίζων ἀναγκαϊότατον εἶναι παρευτρεπίσασθαι τὰ κατὰ τὴν Ἰλλυρίδα, πρὸς τε τὰς ἄλλας ἐπιβολὰς, καὶ μάλιστα πρὸς τὴν εἰς Ἰταλίαν διάβασιν. Ὁ γάρ Δημήτριος οὕτως ἐξέειπε

Scerdilaidam bello terrestri petit Philippus.

CVIII. 2. Φοιβάτιδας. Φοιβάτιδας *Vat. Flor. Ang. Reg. A.* Ibid. Χρυσονδίονα. Χρυσονδύονα *dant iidem codd.*

108. *Philippus rex statim a pace navibus in Macedoniam est reiectus: ubi quum invenisset Scerdilaidam, prae-textu debuit adhuc sibi pecuniae, (cujus etiam gratia Leucade naves regias violata fide ceperat) Pelagoniae oppidum, quod Pissaeum nuncupant, recens diripuisse; & Dossaretidis etiam urbes sibi adjunxisse, & pollicitationibus illexisse Phaeatides, puta, Antipatriam, Clrysion-*

diona, Gertunta; ad haec finitimae Macedoniae multos agros incurfasse: extemplo quidem ad recuperandas urbes, quae defecerant, agmen duxit: sed mox justum bellum adversus Scerdilaidam sibi suscipiendum esse statuit: ante omnia necessarium judicans, ut res in Illyrico componeret, cum ad alia quae moliebatur, tum ad tractionem in Italiam. Demetrius namque adeo regis ani-

καὶ τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἐπιβελὴν τῷ βασιλεῖ ταύτῃ. A.V. 537.
 τὴν συνεχῶς, ὥστε κατὰ τοὺς ὕπνους τὸν Φίλιπ-
 πον ταύτ' ὀνειρώττειν, καὶ περὶ ταύτας εἶναι τὰς
 ἐπράξεις. Ἐπεί οὖν δὲ ταῦτα Δημήτριος, οὐ Φίλιπ-
 πον χᾶριν, (τούτῳ μὲν γὰρ τρίτην ἴσως ἐν τούτοις
 ἔνεμε μερίδα) μᾶλλον δὲ τῆς πρὸς Ῥωμαίους δυσ-
 μενείας· τὸ δὲ πλεῖστον, ἕνεκεν αὐτοῦ καὶ τῶν
 ἰδίων ἐλπίδων. μόνως γὰρ εὖτως ἐπέπεστο τὴν ἐν
 8 τῷ Φάρῳ δυναστείαν κατακτήσασθαι πάλιν. Πλὴν Oppida
 ὅγε Φίλιππος, στρατεύσας, ἀνεκτήσατο μὲν τὰς ^{capta re-}
 προσημείας πόλεις· κατελάβετο δὲ τῆς μὲν Δασ-
 σαρήτιδος, Κρεώνιον καὶ Γερουντα· τῶν δὲ περὶ τὴν
 Λυχνιδίαν λίμνην, Ἐγγελάνας, Κέρακα, Σατίωνας,
 Βοιούς· τῆς δὲ Καλικοίων ἡώρας, Βαντίαν· ἔτι δὲ
 9 τῶν καλουμένων Πισσαντίνων, Ὀργυσον. ἐπιτελε-
 σάμενος δὲ ταῦτα, διαφῆκε τὰς δυνάμεις εἰς παρα-
 χειμα·

8. Καλικοίων. Καλοκίων *Vat. Flor. Reg. A.* Καλοκίων *Ang.*
 Ibid. Πισσαντίνων. Πισαντίνων *Vat. Flor. Ang. Reg. A.* Ibid.
 Ὀργυσον. Ὀργυsson *idem libri.* Orgessum *Licinus vocat.*

animum ad hanc spem & molitionem dies noctesque inflammabat, ut etiam dormiens de iis rebus somniaret, totusque esset in bello Italico. Hoc autem Demetrius faciebat, non adeo quod Philippo cuperet; (vix enim tertio loco aliquam hujus rationem habebat:) sed magis quia Romanos oderat: maxime vero se & commoda sua spectabat. Persuafus enim erat, hanc unicam sibi rationem super-

esse, recuperandæ dominationis quam in *Pharo* insula habuerat. Ceterum *Philippus*, cum exercitu profectus, urbes quas supra diximus recepit: occupavitque in *Dassaretide* Creonium & Geruntem; circa *Lychnidium lacum*, Enchelanas, Ceraca, Sationem, Boeos: in ditione *Calicanorum*, Bantiam: & in sinibus *Pissantinorum* quos vocant, *Orgysum*. Quibus rebus confectis, hiematum copias dimisit. Hæc est hiems,

Ol. 140.3. **Χειμασίαν.** Ἦν δ' ὁ χειμὼν εὐτος, καὶ ἐν Ἀννί-
 βασι, πεπερθηκὼς τοὺς ἐπιφανισταίτους τέπους
 τῆς Ἰταλίας, ἔμελλε περὶ τὸ Γερούσιον τῆς Δαυ-
 νίας ποιῆσθαι τὴν παραχειμασίαν. Ῥωμαῖσι δὲ τότε ¹⁰
 κατέστησαν στρατηγοὺς αὐτῶν Γάϊον Τερέντιον καὶ
 Λεύκιον Λιμίλιον.

CIX. Φίλιππος δὲ, κατὰ τὴν παραχειμασίαν ἀνα-
 Classen λογιζόμενος, ὅτι πρὸς ταῖς ἐπιβολαῖς αὐτοῦ χρεῖας
 100 lein- πλοίων ἐστὶ, καὶ τῆς κατὰ θάλατταν ὑπηρεσίας,
 borum parat Phi- καὶ ταύτης οὐχ ὡς πρὸς ναυμαχίαν· τοῦτο μὲν ²
 lippus. Ol. 140.4. γὰρ οὐδ' ἂν ἤλπισε δυνατὸς εἶναι, Ῥωμαῖσις δι-
 A.V. 538. ναυμαχεῖν· ἀλλὰ μᾶλλον ἕως τοῦ παρακομίζεν
 στρατιώτας, καὶ θᾶττον διαίρειν οὐ πρόδοιτο, καὶ
 παραδόξως ἐπιφαίνεσθαι τοῖς πολεμίοις· διόπερ, ³
 ὑπολαβὼν ἀρίστην εἶναι πρὸς ταῖτα τὴν τῶν Ἰλλυ-
 ρίων ναυπηγίαν, ἑκατὸν ἐπεβιάλετο λίμβους κατα-

σχευά-

9. Γερούσιον cum Vrsino correxit Casanb. Γαλόνιον Vat. Flor. Γαλόνι-
 ον Aug. Reg. A. Γαλόνιον Bas. 10. στρατηγοὺς αὐτῶν Γάϊον,
 στρατηγοὺς Παῦλον Τερ. Bas. στρατηγοὺς Αὔλον Τερ. Vat.
 Flor. Aug. Reg. A. B. Αὔλον Τερ. ex αὐτῶν Γ. Τερ. ceterarum vi-
 deri munit Gronov.

CIX. 2. ἐπιφαίνεσθαι ex conject. correxi. Vulgo omnes ἐπιφαίνου-
 σθε, quod tenens Casanbennus, in a infrast ante παραδόξως.

hiems, qua *Hannibal*, præ-
 cipuis quibusque locis Ita-
 liæ devastatis, ad *Geryonem*
 in *Apulia* hibernaturus erat:
 quo tempore *Romani* crea-
 runt consules *Cajum Teren-
 tium* & *Lucium Aemiliū*.

109. *Philippus* autem,
 dum in hibernis erat, cogi-
 tare cœpit, ad ea quæ para-
 bat opus sibi esse navibus,
 & nauticis ministeriis; non

quidem ad prælii navalis
 usum: nam ut copiis nava-
 libus dimicare cum populo
 Romano posset, ne sperabat
 quidem: sed potius quond
 satis esset ad transportandum
 militem, & ut citius quo
 destinasset trajiceret, & ho-
 stes non cogitantes oppri-
 meret. Idcirco, ratus ac-
 commodatissimas ad suos
 usus eas naves esse, quas
Illyrici fabricant, centum
 lembos,

σπευάζαν, σχεδὸν πρῶτος τῶν ἐν Μακεδονίᾳ βασι-^{A.V. 538.}
 Ἀλέων. Καταρτίσας δὲ τούτους, συηγε τὰς δυνά-
 μεις, ἀρχομένης θερείας, καὶ βραχεῖα προσασκή-
 σας τοὺς Μακεδόνας ἐν ταῖς εἰρεσίαις, ἀνέχθη.
 Ἰκατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν, Ἀντίοχος μὲν ὑπερ-^{Oram}
 βάλετο τὸν Ταῦρον· Φίλιππος δὲ ποιησάμενος τὸν ^{Illyricis} πετὶν.
 πλοῦν δι' Εὐρίπου καὶ τοῦ περὶ Μαλῆαν, ἦκε πρὸς
 τοὺς περὶ Κεφαλληνίαν καὶ Λευκάδας τόπους· ἐν
 οἷς καθορμιθεῖς, ἐκαρσάδεκε, πολυπραγμονῶν τὸν
 ἑτῶν Ῥωμαίων στόλον. πυνθανόμενος δὲ, περὶ τὸ
 Λιλύβαιον αὐτοὺς ὀρμεῖν, θαρσύνσας ἀνέχθη· καὶ
 προῆγε, ποιούμενος τὸν πλοῦν ὡς ἐπ' Ἀπολλω-
 νίας.

Ἡδὴ δὲ συνεγίζοντας αὐτοῦ τοῖς περὶ τὸν ^{CX.}
 Ἀῶν ποταμὸν τόποις, ὃς ῥῆ ^{Panicus} παρὰ τὴν τῶν ^{terror}
 Ἀπολλωνιατῶν πόλιν, ἐμπίπτει πανικόν, παρὰ-^{invasit}
 κλάσιν ^{classen.}
 πλήσιον

5. καὶ τοῦ περὶ Μαλῆαν. *Conjunctum καὶ deletum voluit Vossius,*
ἔ in cod. Vat. paullis sublati est notata. καὶ περὶ Μαλῆαν inter-
pretatus sum cum Casaub. absque artic. τοῦ. Ibid. Κεφαλληνίαν per
λ simpl. Bav. Reg. A. B. ἔ sic max iterum.

CX. 1. Ἀῶν. *Mendose vulgo omnes Λῶν.*

lembo, primus fere omnium
 regum Macedoniae, construi
 jussit. Quos ubi rebus ne-
 cessariis instruxisset, incun-
 te aestate copias contrahit;
 & postquam paullisper in re-
 migatione Macedones exer-
 cuisset, classe profisciscitur;
 idque tempore eodem, quo
 Antiochus Taurum montem
 superabat. *Philippus* ubi per
Euripum copias trajecisset,
Maleam etiam flexisset, ad
Cephaleniam & *Leucadi* vi-

cina loca pervenit: ibique
 navibus in statione locatis,
 classem Romanam sollicitè
 observabat, omnia sedulo in-
 quirens. Quum vero esset
 ei allatum, prope Lilybaeum
 in ancoris stare Romanos,
 auctus animo coeptum iter
 persequitur, cursu versus
Apolloniam directo.

110. Vbi autem ventum
 prope amnis *Aoi* ostia, qui
Apolloniatarum urbem præ-
 terlabitur, panicus terror, iis
 similis

ΟΙ.140.4. πλίσσιον τοῖς γιγνομένοις ἐπὶ τῶν περὶ τῶν στρατο-
πέδων. τῶν γὰρ ἐπὶ τῆς εὐραγίας πλεόντων τὰς
λέμβοι, καθορμιδιέντες εἰς τὴν νῆσον, ἣ καλεῖται
μὲν Σάσων, καὶ ταῖς δὲ κατὰ τὴν εἰσβολὴν τὴν εἰς
τὸν Ἰόνιον πόρον, ἦσαν ὑπὸ νύκτα πρὸς τὸν Φίλιπ-
πον, φάσκοντες, συσσωρημένας τινὰς αὐτοῖς πλεόν-
τας ἀπὸ πορθμοῦ· τούτους δ' ἀπαγγέλλειν, ὅτι
καταλίποιν ἐν Ῥηγίᾳ πεντήρεις Ῥωμαϊκὰς, πλεού-
σας ἐπ' Ἀπολλωνίας καὶ πρὸς Σκερδιλαΐδαν. Ὁ δὲ
Φίλιππος, ὑπολαβὼν ὅσον οὐπω τὸν στόλον ἐπ'
αὐτὸν παρεῖναι, περίφοβος γενόμενος, καὶ ταχέως
ἀνασπάσας τὰς ἀγκύρας, αὐτῶς εἰς τοῦπίσω
παρήγαγε πλεῖν. οὐδενὶ δὲ κόσμῳ παιησάμενος
τὴν ἀναζυγὴν καὶ τὸν ἀνάπλου, δευτερεῖος εἰς
Κεφαλληνίαν κατῆρε, συνεχῶς ἡμέραν καὶ νύκτα
τὸν πλοῦν ποιούμενος. βραχὺ δὲ τι θαρσύνσας,
ἐνταῦθα κατέμεινε, ποιῶν ἐμφασιν, ὡς ἐπὶ τι-
νας τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πράξεων ἐπιστροφῶς.

Συγ-

Præpro-
pere do-
mum se
recipit
Philip-
pus.

similis qui occupare exerci-
tus terrestres solent, classem
invadit. Nam ex iis lem-
bis, qui in extremo classis
erant agmine, nonnulli por-
tum ingressi ejus insulae
quæ *Sisfo* dicitur, in Ionii
maris introitu sitæ, noctu
ad Philippum venerunt, di-
centes, una secum eodem op-
pulisse nonnullos e freto ve-
nientes: hos nunciare, reli-
ctas a se Rhēgii quinquere-
mes Romanorum, quæ Apol-
loniam & ad Scerdilaidam

tenderent. Igitur Philippus,
jamjam affuturam hostilem
classem suspicans, metu per-
cussus, propere sublati an-
coris, retro navigandi dat
signum. Atque ita nullo
ordine se recipiens, conti-
nnata diem noctemque na-
vigatione, postridie *Cephal-
leniam* appulit. Ibi, refe-
ctis nonnihil animis, conse-
dit: præ se ferens, causam
reditui præbuisse nonnulla,
quæ in Peloponneso facere
destinasset. Falso autem to-
tus

7 Συνέβη δὲ, ψευδῶς γενέσθαι τὸν ὅλον φόβον περὶ Ἀ. V. 538.
 8 αὐτόν. ὁ γὰρ Σκερδιλαΐδας, ἀκούων κατὰ χειμῶνα ^{Præpro-} ^{pere du-}
 λέμβους ναυπηγεῖσθαι τὸν Φίλιππον πλείους, καὶ ^{mum se}
 προσδοκῶν αὐτοῦ τὴν κατὰ θάλατταν παρουσίαν, ^{Philip-} ^{pus.} ^{recipit}
 διεπέμπετο πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, διασαφῶν ταῦτα,
 9 καὶ παρακαλῶν βοηθεῖν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι δεκαναίαν
 ἀπὸ τοῦ περὶ τὸ Λιλύβαιον ἐξαπέστειλαν στόλου,
 10 ταύτην τὴν περὶ Ῥήγιον ἐφθέσαν. ἣν Φίλιππος εἰ
 μὴ πτοηθεὶς ἀλόγως ἔφυγε, τῶν περὶ τὴν Ἰλκυρίδα
 πράττειν μάλιστα ἂν τότε καθίκετο, διὰ τὸ τοὺς
 Ῥωμαίους πάσαις ταῖς ἐπινοίαις καὶ παρασκευαῖς
 περὶ τὸν Ἀννίβαν καὶ τὴν περὶ Κάνναν μάχην γίγνε-
 11 σθαι τῶν τε πλοίων, ἐκ τοῦ κατὰ λόγον, ἔγκρατῆς
 ἂν ἐγεγόνει. νῦν δὲ διαταραχθεὶς ὑπὸ τῆς προσαγ-
 γελίας, ἀβλαβῇ μὲν, οὐκ εὐσχήμονα δ' ἐποίησατο
 τὴν ἀναχώρησιν εἰς Μακεδονίαν.

Ἐπρά-

7. Inter συνέβη δὲ ὅ ψευδῶς signum lacunæ interfertur Casaubonus.
 ὅ particula negantem excidisse putavit. Ibid. περὶ αὐτόν. περὶ
 αὐτῶν suspicatus est Reisk. 8. διεπέμπετο. διεπέμπετο malim.
 9. δεκαναίαν ex Casauboni conjecit. scripsi. cum vulgo omnes δέκα
 νῆας darent. 11. ἀναχώρησιν. ἀποχώρησιν Aug.

tus ille terror *Philippum* in-
 vaserat. Nam *Scerdilaidas*,
 ubi comperisset, *Philippum*
 plures lembos per hiemem
 parare, arbitratus classe il-
 lum ad se venturum, ad Ro-
 manos miserat, qui rem si-
 gnificarent, & auxilium eos
 poscerent. Et Romani de-
 cem naves e classe ad Lily-
 bæum ei submiserant; eas
 nempe quæ *Rhegii* erant
 conspectæ. Quas nisi tan-
 to cum povere *Philippus* re-

formidasset; illud erat cum
 maxime tempus, quo desti-
 nata perficere in Illyrico
 poterat, Romanis tota men-
 te totisque viribus ad Han-
 nibalem & ad Cannenfe
 praelium conversis; ipsasque
 adeo naves capturum eum
 fuisse, rationi est consenta-
 neum. Nunc eo nuncio
 perterrefactus, sine damno
 ille quidem, sed non sine
 ignominia, in *Macedoniam*
 se recepit.

Polybii Histor. T. II.

F f

111. Per

Ol. 140.4.

CXI.

Galli,

Ilium ob-

sidentes,

ejiciuntur

Troade.

Ἐπράχθη δὲ τι κατὰ τούτους τοὺς χρόνους καὶ
 Προυσία μνήμης ἄξιον. Τῶν γὰρ Γαλατῶν, οὗς²
 διεβίβασεν ἐκ τῆς Εὐρώπης ὁ βασιλεὺς Ἀττάλος
 εἰς τὸν πρὸς Ἀχαιὸν πόλεμον διὰ τὴν ἐπ' ἀνδρείαν
 δόξαν, τούτων χωριζόντων τοῦ προεξημένου βασι-
 λείως, διὰ τὰς ἀρετὴς ἐκθίσεις ὑποψίας, καὶ προ-
 θούντων μετὰ πολλῆς ἀσελγείας καὶ βίας τὰς ἐφ'
 Ἐλleshπόντῳ πόλεις, τὸ δὲ τελευταῖον καὶ πολιορ-
 κῆν τοὺς Ἰλιεὺς ἐπιβαλλομένων· ἐγένετο μὲν τις³
 οὐκ ἀγεννὴς περὶ ταῦτα πράξις καὶ ὑπὸ τῶν τὴν
 Τρωάδα κατοικούντων Ἀλεξαίδρεων. Θεμιστὴν⁴
 γὰρ ἐξαποστείλαντες μετ' ἀνδρῶν τετρακισχιλίων,
 ἔλυσαν μὲν τὴν Ἰλίων πολιορκίαν, ἐξίβαλον δ' ἐκ
 πάσης τῆς Τρωάδος τοὺς Γαλατάς, ἐμποδίζοντες
 ταῖς χορηγίαις, καὶ διαλυμαίνεμενοι τὰς ἐπιβολὰς
 αὐτῶν. Οἱ δὲ Γαλαταὶ κατασχόντες τὴν Ἀρίσβαν⁵
 καλουμένην ἐν τῇ τῶν Ἀβυθῶν χάρα, λοιπὸν ἐπε-
 βου-

Delentur
a Prusia.

CXI. 3. τῶν τὴν Τρωάδα. τῶν περὶ τὴν Τρωάδα edd. ex Bav.
 quod ferri posset, si sequeretur Ἀλεξαίδρεων. 4. Τρωάδος. Τρωά-
 dos Aug. cum jura subser. 5. sic idem paulo superius.

III. Per idem tempus
Prusias rem gessit, memo-
 ratu non indignam. *Galli*,
 quos propter opinionem vir-
 tutis *Attalus* ad bellum con-
 tra Achæum ex Europa ac-
 civerat; quum a prædicto
 rege, ob eas, quas antea
 commemoravimus, suspicio-
 nes discessissent; elusa li-
 centia ac violentia civitates
 ad Hellespontum depopula-
 bantur; & ad extremum
Ilienses quoque obsidere sunt

aggressi. Ibi tum egregium
 sane facinus etiam ab *Ale-
 xandrensis* Troadem co-
 lentibus est editum. Misso
 enim *Themista* cum quatuor
 militum millibus, non so-
 lum *Ilienses* obsidione libe-
 rarunt; sed etiam ex univer-
 sa Troade Gallos ejecerunt,
 impediendo comeatibus, &
 eorum conatibus se oppo-
 nendo. Tum vero *Galli*,
 occupata in Abydena ditio-
 ne urbe, quam *Arisbam* di-
 cunt,

βουλευόντο καὶ προσεπολέμουν ταῖς περὶ τούτους A.V. 538.
 6 τούτους τόπους ἐκτισμέναις πόλεσιν. ἐφ' οὓς στρατεύ-
 σας μετὰ δυνάμεως Προυσίας, καὶ παραταξάμενος,
 τοὺς μὲν ἄνδρας κατ' αὐτὸν τὸν κίνδυνον ἐν χειρῶν
 νόμῳ διέφθεκε, τὰ δὲ τέκνα σχεδὸν ἅπαντα καὶ
 ταῖς γυναῖκας αὐτῶν ἐν τῇ παρεμβολῇ κατέσφαξε,
 τὴν δ' ἀποσκευὴν ἐφῆκε διαρπάσαι τοῖς ἡγωνισμέ-
 7 ναις. Πράξας δὲ ταῦτα, μεγάλου μὲν ἀπέλυσε
 φόβου καὶ κινδύνου ταῖς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ πόλεσι·
 καλὸν δὲ παράδειγμα τοῖς ἐπιγιγνομένοις ἀπέλιπε,
 τοῦ μὴ ἐφάδιαν ποιῆσαι τοὺς ἐκ τῆς Εὐρώπης βαρ-
 8 βάρους τὴν εἰς τὴν Ἀσίαν διάβασιν. Τὰ μὲν οὖν ^{Transitus}
 περὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀσίαν, ἐν τούτοις ἦν. ^{ad}
 Τὰ δὲ κατὰ τὴν Ἰταλίαν, τῆς περὶ Κάνναν μάχης ^{Librum}
 ἐπιτελεθείσης, τὰ πλεῖστα μετετίθετο πρὸς τοὺς ^{textum.}
 Καρχηδονίους, καθάπερ ἐν τοῖς πρὸ τούτων ἡμῶν
 9 δεδήλωται. Ἡμεῖς δὲ νῦν μὲν ἐπὶ τούτων τῶν και-
 Ff 2 ρῶν

7. ἐφ' Ἑλλησπόντῳ. ἐφ' Ἑλλησπόντου Flor. Aug. Reg. A. Ibid.
 τοὺς ἐκ τῆς. τοὺς ἐκ τῆς Εὐρ. βαρβάροις voluit Reisk.

cunt, cetera ejus tractus op-
 pida ex insidiis conabantur
 invadere & assiduum cum
 illis bellum gerebant. Ad-
 versus hos igitur expeditio-
 nem *Prusias* suscepit, & acie
 dimicavit: ac viros quidem
 in ipso praelio, dum manus
 conferuntur, contrucidavit;
 sobolem vero propemodum
 omnem atque conjuges in
 ipsis castris jugulavit: im-
 pedimenta victori militi di-
 ripienda concessit. Qua vi-

etoria rex & Hellepontia-
 cas urbes magno metu ac
 periculo absolvit; & exem-
 plum posteris præclarum de-
 dit, ne, qui in Europa sunt
 barbari, temere in Asiam
 transire velint. *Rerum* igitur
Græcarum & *Asia-*
ticarum hic tum fuit status.
 In *Italia* vero, sicut supra
 ostendimus, post pugnam ad
Cannas, pleraque omnia ad
 Carthaginenses deficiebant.
 Nos vero expositis rebus
 gestis,

Ol. 140.4. ρῶν τῆς διηγήσεως λήξαιμεν, ἐπεὶ διεληλύθαμεν, αὖς
 A.V. 538. περιέσχε τῶν τε κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ τῶν Ἑλλη-
 νικῶν πράξεων, ἣ τέτταρακοστὴ τῶν Ὀλυμπιάδων
 πρὸς ταῖς ἑκατόν. Ἐν δὲ τῇ μετὰ ταῦτα βίβλῳ,¹⁰
 βραχέα προσαναμνήσαντες τῆς ἐν ταύτῃ τῇ βί-
 βλῳ περικτασκευῆς, ἐπὶ τὸν περὶ τῆς Ῥωμαίων
 πολιτείας λόγον ἐπάνιμεν, κατὰ τὴν ἐν ἀρχαῖς
 ὑπόσχεσιν.

10. Ἐν δὲ τῇ. δὲ ex conj. refuit Casaub. Libri omnes ἔν τε τῇ.
 Ibid. ἐν ταύτῃ τῇ. ἐν τῇ πρώτῃ αὐτὴ ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ vi-
 detur atque legendum. Ibid. ἐπάνιμεν. ἐπάνιμεν Vat. Aug.
 Reg. A.

gestis, quæ in *quadragesi-* tertio libro] sunt præstru-
tam supra centesimam Olym- ta breviter in memoriam
piadem incidunt, narratio- revocaverimus, ad sermo-
 nem in hoc tempore termi- nem *de Republica Romana*
 nabimus. Libro autem se- *forma*, sicut initio proposui-
 quente, si quæ in hoc [in mus, nos conferemus.

ΤΗΣ ἙΚΤΗΣ
ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ
ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

L.

Ἐπὶ τῆς τῆς ε' Βίβλου.

Στήσαντες δ' ἐπὶ τούτων τὴν διήγησιν, τὸν
 ὙΠΕΡ ΤΗΣ ῬΩΜΑΙΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ
 συστησόμεθα λόγον. ὃ κατὰ τὸ συνεχὲς ὑποδείξο-
 μεν, ὅτι μέγιστα συνεβάλετο αὐταῖς ἡ τοῦ πολι-
 τεύματος ιδιότης πρὸς τὸ μὴ μόνον ἀνακτῆσθαι
 τὴν Ἰταλιωτῶν καὶ Σικελιωτῶν δυναστείαν, ἐτι δὲ
 τὴν Ἰβήρων προσλαβεῖν καὶ Κελτῶν ἀρχὴν· αἰθὰ
 καὶ τὸ τελευταῖον πρὸς τὸ, κρατήσαντας τῷ πο-
 Ff 3 λέμω

CAP. I.
Argu-
mentum
Libri VI.

LIBRI SEPTIMI
HISTORIARVM POLYBII
RELIOVIAE.

I.

Argumentum Libri Sexti.

I. **E**o loci (scil. post res
Libro quinto exposi-
tas) narrationem sistemus,
& ad explicandam **REIPV-
BLICAE ROMANAE**
RATIONEM nos conver-
temus. Indeque continuo
docebimus, suam Romanis
Reipublicae formam maxi-
mum momentum attulisse,
non solum ad dominatum
Italiae Siciliaeque recupe-
randum, & Hispaniam praeter-
erea & Galliam suae ditioni
subjiciendam; sed tandem
etiam, post devictos bello
Poenos,

λέμω τῶν Καρχηδονίων, ἔννοιαν ἔχεν τῆς τῶν ὅλων ἐπιβολῆς.

II.

Ἐκ τῆς Ἀρχαιολογίας Ῥωμαϊκῆς.

II. Κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἐβδόμης Ὀλυμπιάδος 1
Roma τὴν Ῥώμην ἐκτίθει πείθεμαι.
condita.

Palatium. Παλάντιον λέγεται ἀπό τινος μεθακίου, Πά-2
λαντος, αὐτόθι τελευτήσαντος.

Passum, Παρὰ Ῥωμαίοις ἀπέφηται γυναῖξί πίνειν οἶνον. 3
pro vino, τὸν δὲ καλούμενον πάσσον πίνουσιν. Οὗτος δὲ ποιῆ-4
bibunt, ται μὲν ἐκ τῆς ἀσταφίδος, καὶ ἔστι παραπλήσιος
mulieres, πινόμενος τῷ Αἰγοεινείῳ γλυκεῖ καὶ τῷ Κρητικῷ.
Rom. διό πρὸς τὸ κατεπέγχεον τοῦ δίψους χρωῶνται αὐτῷ.
Λαθεῖν δ' ἔστιν ἀδύνατον τὴν γυναῖκα πιεῦσαν εἶνεν. 5
πρῶτον

Csp. II. 4. Οὗτος δὲ ex cephē. scripsi. Vulgo τοῦτο δὲ, quod paulo
ante requiritur τὸ δὲ καλούμ. Ὡς deinde παραπλήσιον πινόμενον.

Pænos, ad cogitationem de rio fuscipiendam. (Polyb. III.
totius terrarum orbis impe- 2, 6.)

II.

Ex vetustiori Populi Romani Historia.

2. Romam conditam esse per-
suasum habeo anno secundo
Olympiadis septimæ. (Polyb.
apud Dionys. Halic. I. 74.)

Palatium nomen habet ab
adolescente quodam, Palan-
te, qui eo loci obiit. (Ibid.
I. 32.)

Apud Romanos vino inter-
dictum est mulieribus. At
passum vinum eisdem licet
bibere. Id ex uva passa fit,
gustu simile vino dulci Ae-
geſthenenſi aut Cretico. Isto
igitur sitim, ubi urget, le-
niant. Vinum autem si qua
biberit, celare factum non
potest.

πρῶτον μὲν γὰρ εὐδ' ἔχει αἴνου κυρίαν ἢ γυνή. πρὸς δὲ τούτοις φιλεῖν δὲ τοὺς συγγενεῖς τοὺς ἑαυτῆς, καὶ τοὺς τοῦ ἀνδρός, ἕως ἐξανεψίων· καὶ τοῦτο ποιεῖν καθ' ἡμέραν, ὅπότεν ἰδῇ πρῶτον. λοιπὸν, ἀδελφῶν τῆς ἐντυχίας οὐσης, τίςιν ἀπαντήσας, φυλάσσεται. τὸ γὰρ πρᾶγμα, καὶ γεύσεται μόνον, εὐ περὶ δὲ διαβολῆς.

9 Ἐκτίσσε δὲ καὶ πόλιν Ὠστίαν, ἐπὶ τοῦ Τιβέ- Ostia
condita.
ριδος.

10 Λεύκιος, ὁ Δημαεράτου τοῦ Κορηθίου υἱός, εἰς L. Tar-
quinius,
rex Ro-
manor.
Ῥώμην ὤρμησε, πιστεύων αὐτῷ τε καὶ τοῖς χρη-
μασι· πεπεισμένος, εὐδενὸς ἐλατλῶν ἔξεν ἐν τῇ πε-
σιλιτείᾳ διὰ τινος ἀφορμᾶς· ἔχων γυναῖκα χρησίμην

Ff 4

τά

7. *τίαν.* Forſan ſcripſerat πότε καὶ τίαν, quando & quibus. 10.
διὰ τινος. Forſ. διὰ τὰς ἀφορμὰς, propter opes. *Reik.*

poteſt. Primum quidem, quod cellæ vinariae poteſtatem non habet mulier: deinde, quod eam oportet oſculari & ſuos & mariti cognatos, ad filios uſque conſobrinatorum; & id quidem quotidie, ubi primum eos videt. Itaque, quum neſciat, quis ipſam allocuturus ſit, aut quibus obviam ſit futura, cavet ſibi. Nam ſi vel minimum deguſtaſſet, nullo alio opus eſt ſαῖνι indicio. (*Apud Athenæum lib. X. c. xi. p. 440.*)

Condidit vero etiam (*An-
cus Marcius*) *Oſtiam* oppi-
dum, ad Tiberim. (*Stephanns
Bye. v. Ὠστία.*)

Lucius, Demarati Corin-
thii filius, Romam proſectus
eſt; cum in ſe ipſo, tum in
opibus magnam ſpem collo-
cans; perſuaſusque non de-
fore ſibi occaſiones, quibus
eſſecturus eſſet ut in Re-
publica nulli foret inferior.
Habebatque etiam uxorem,
cum

L. Tar-
quinus,
rex Ro-
manor.

τά τ' ἄλλα, καὶ πρὸς πᾶσαν ἐπιβολὴν εὐφυῆ συνε-
γόν. Παρεγγερόμενος δ' εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ τυχὼν¹²
τῆς πολιτείας, εὐθέως ἡμέσαστο πρὸς τὴν τοῦ βα-
σιλέως ἀρέσκειαν. Ταχὺ δέ, καὶ διὰ τὴν χρηγίαν,¹³
καὶ διὰ τὴν τῆς φύσεως ἐπιδεξιότητα, καὶ μάλιστα
διὰ τὴν ἐκ παίδων ἀγωγὴν, ἀρμόσας τῷ προεστῶ-
τι, μεγάλης ἀποδοχῆς ἔτυχε καὶ πίστεως παρ' αὐ-
τῷ. Χρόνου δὲ πλείοντος, εἰς τοῦτ' ἦλθε παραδο-¹⁴
χῆς, ὥστε συνοικεῖν καὶ συγχερίζεν τῷ Μαρκίῳ τὰ
κατὰ τὴν βασιλείαν. ἐν δὲ τούτοις ἐπ' ἀγαθῷ πᾶσι¹⁵
γενόμενος, καὶ συνεργῶν καὶ συγκατασκευάζων τοῖς
δεομένοις αἰετὶ τῶν χρησίμων, ἅμα δὲ καὶ τῇ τοῦ
βίου χρηγίᾳ μεγαλοψύχως εἰς τὸ δῖον ἐκάσποτε καὶ
σὺν καιρῷ χρώμενος, ἐν πολλοῖς μὲν ἀπετίθετο χάριν,
ἐν

II. εὐφυῆ. εὐφυῆ Suidas. 12. καὶ διὰ τὴν χρηγίαν. Particula καὶ
ex Suida adfertur. Ibid. παρ' αὐτῷ. παρ' αὐτοῦ Suid. 14. συνοικε-
κῶν. Sic codices Suidae cum cod. Persej. Sed συνδικοικῶν ex Periti
conject. probante Valesio edidit apud Suidam Kisternus. 15. χάριν.
τὴν χάριν Suid.

cum ad alia idoneam, tum
ad iuvandos conatus, ad
quos consilio & industria
opus est, natura eximiam.
Romam igitur postquam ve-
nit, civitateque donatus est;
statim ad regis obsequium se-
se accommodavit. Et par-
tim liberalitate sua, partim
ingenii dexteritate, maxime
vero iis artibus, quibus fue-
rat a puero institutus, brevi
tempore ita se insinuavit re-
gi, ut magnam auctoritatem
fidemque apud eum invene-

rit. Progressu vero tempo-
ris in eum familiaritatis gra-
dum est admissus, ut & ha-
bitaret una cum Marcio, &
regni negotia cum eodem
administraret. In qua ille ad-
ministratione cum omnium
utilitati prospiceret, ac sin-
gulos, qui ab eo quidpiam
postulabant, gratia atque
opera sua adjuvaret, divi-
tiisque simul suis pro loco
ac tempore magnifice ute-
retur; multos quidem sibi
devinctos beneficiis tenebat,
bene-

ἐν πᾶσι δ' εὐνοίαν ἐνεργάσατο καὶ Φήμην ἐπὶ κα-
λοκαγαθία, καὶ τῆς βασιλείας ἔτυχεν.

III.

Περὶ διαφόρων Πολιτειῶν.

Τῶν μὲν γὰρ Ἑλληνικῶν πολιτευμάτων ὅσα πολλὰ-
κισ μὲν κῆζηται, πολλὰκισ δὲ τῆς εἰς τάναντία με-
ταβολῆς ὁλοσχερῶς πείραν ἔληφε, ῥαδίαν εἶναι
συμβαίνει καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν προγεγονότων ἐξήγησιν,
καὶ τὴν ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος ἀπόφασιν. τό τε γὰρ
ἐξαγγεῖλαι τὰ γνωσκόμενα, ῥαδίον· τό τε προεπεῖν
ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος, στοχαζόμενον ἐκ τῶν ἤδη γεγο-
νότων, εὐμαρές. Περὶ δὲ τῆς Ῥωμαίων αὐτῶν ὅλως
εὐχερές, οὔτε περὶ τῶν παρόντων ἐξηγήσασθαι, διὰ
τὴν ποικίλιαν τῆς πολιτείας· οὔτε περὶ τοῦ μέλλον-

III.
Respubl.
Rom.
difficilem
habet co-
gnitio-
nem.

Ff 5

τος

III. 1. εἰς τάναντία. εἰς τάναντίον Reg. E. Ibid. ὁλοσχερῶς. ὁλο-
σχεροῦς rectem legendum.

benevolentiam vero & vir- rebus regnum etiam est
tutis famam apud omnes adeptus. (Excerpt. Valesian.)
sibi comparaverat: quibus

III.

De variis Rerumpublicarum Formis.

(Excerpta Antiqua ex Lib. VI. Cap. 1-3.)

3. Quod si de Græcorum
Rebuspublicis quæstio habe-
tur, ac de eis quidem, qui-
bus sæpius accidit, ut modo
incrementum caperent, mo-
do rursus funditus everfæ
contrariam fortunam expe-
rirentur; facile est, & præ-
teritos casus commemorare,
& de iis, quæ impendent,
pronunciare. Nam & nar-
rare, quæ nota sunt, pro-
num; & futura prædicere,
conjectura ex iis, quæ jam
acciderunt, ducta, haud sane
difficile est. De Romana
vero Republica dicenti, &
præsentem statum explicare
arduum, propter multipli-
cem ejus varietatem; & de
futuro præfagire aliquid,
propter

τος προσεπέν, διὰ τὴν ἀγνοίαν τῶν προγεγονότων
 περὶ αὐτοὺς ἰδιωμάτων καὶ κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν.
 διοπερ οὐ τῆς τυχεύσης ἐπιστάσεως προσδείται καὶ
 θεωρίας, εἰ μέλλοι τις τὰ διαφέροντα καθαρῶς ἐν
 αὐτῇ συνόψεσθαι. Συμβαίνει δὲ, τοὺς πλείστους
 τῶν βουλομένων διδασκαλικῶς ἡμῖν ὑποδεικνύειν περὶ
 τῶν τοιούτων, τρία γένη λέγειν πολιτειῶν· ἃν τὸ
 μὲν καλεῖσθαι βασιλείαν, τὸ δ' Ἀριστοκρατίαν, τὸ δὲ
 τρίτον Δημοκρατίαν. δοκεῖ δέ μοι πάνυ τις ἐκώσως
 ἂν ἐπαπορῇσαι πρὸς αὐτοὺς, πότερον ὥς μένας
 ταύτας, ἢ καὶ νῆ Δί' ὥς ἀρίστας ἡμῖν εἰσηγούται
 τῶν πολιτειῶν. κατ' ἀμφοτέρω γὰρ ἀγνοεῖν μοι δο-
 κούσι. δῆλον γάρ, ὥς ἀρίστην μὲν ἡγήτειν πολιτείαν
 τὴν ἐκ πάντων τῶν προειρημένων ἰδιωμάτων συνε-
 στῶσαν. τούτου γὰρ τοῦ μέρους οὐ λόγῳ μόνον,
 ἀλλ' ἔργῳ πείραν εἰλήφαμεν, Λυκούργου συστήσαν-

τες

III. 5. Συμβαίνει δὲ. δὲ recte ex Med. Ceteri vulgo δὲ.

propter ignorantiam pro-
 priorum institutorum, qui-
 bus ad hoc tempus & publi-
 ce & privatim usus est po-
 pulus Romanus. Itaque non
 mediocri attentione & dili-
 genti inquisitione opus, si
 quis velit, quæ sunt in ea
 eximia, quibus differt ab
 aliis, clare penitusque per-
 spicere. Quum autem, qui
 de hujusmodi rebus via
 & arte disserere instituunt,
 tres Rerumpublicarum for-
 mas enumerent; quarum
 unam vocant Regnum, alte-
 ram Optimatum principa-

tum, tertiam Populi impe-
 rium; videtur mihi merito
 quæri posse ab istis, utrum
 has reipublicæ formas in
 medium afferant ut solas, an
 ut omnium certe optimas.
 Nam equidem utrovis modo
 errare eos existimo: quum
 eam Rempublicam censeretur
 debere optimam liquido con-
 stet, quæ ex omnibus illis,
 quas diximus, formis sit
 composita. Cujus rei pro-
 bationem non ratione solum
 collectam, sed usu etiam
 & experientia firmatam ha-
 bemus; postquam primus
 omnium

τος πρώτου κατὰ τούτον τὸν τρόπον τὸ Λακεδαι-
9μονίαν πολιτεύμα. Καί τει οὐδ' ὡς μόνας ταύτας
προσδεκτέον· καὶ γὰρ μοναρχικὰς καὶ τυραννικὰς
ἤδη τινὰς τεθεάμεθα πολιτείας, αἷ, πλεῖστον δια-
φέρουσαι βασιλείας, παραπλήσιον ἔχεν τι ταύτῃ
10δοκοῦσιν· ἢ καὶ συμφεύδονται καὶ συγχρῶνται πάν-
τες οἱ μόναρχοι, καὶ ὅσον εἰς τ' εἰς, τῷ τῆς βα-
11σιλείας ἐνόματι. Καὶ μὴν ὀλιγαρχικὰ πολιτεύμα-
τα καὶ πλείω γέγονε, δοκοῦντα παρόμοιον ἔχεν τι
τοῖς ἀριστοκρατικοῖς, αὐ πλεῖστον, ὡς ἔπος εἰπῆν,
12διεστᾶσιν. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ δημοκρα-
τίας.

Ὅτι δ' ἀληθὲς ἐστὶ τὸ λεγόμενον, ἐκ τούτων IV.
2 αὐτοφανές. οὔτε γὰρ πᾶσαν δήπου μοναρχίαν ἐν- ^{Differt}
θεὸς βασιλείαν ζητέον· ἀλλὰ μόνην τὴν ἐξ ἐκόντων ^{inter Mo-}
συγχρωσμένην, καὶ τῇ γνώμῃ τὸ πλεῖον ἢ φόβου ^{narchiam}
3 καὶ βίᾳ κυβερνωμένην. οὐδὲ μὴν πᾶσαν ὀλιγαρχίαν ^{& Re-}
^{gnum;}
ἀριστο-

9. Καί τοι. Alii ἀλλ' οὐδ' ὡς.

omnium *Lycurgus* ad hoc
instar publicam rem Lacedæ-
moniorum instituit. Sed
neque illud admittendum,
folas esse has reip. formas.
Vidimus enim etiam *monar-*
chicas nonnullas & *tyran-*
nicas dominationes; quæ,
quum longissime a regno
discrepent, aliquid tamen il-
li simile videntur habere:
quam etiam ob causam so-
lent omnes *qui dominantur*
soli, quantum fieri ejus pot-
est, *regnum* ementiri eoque
uti nomine. Multæ præ-
terea civitates existiterunt

a paucis gubernatæ, non ab-
horrentes in speciem ab *Opti-*
matium principatu: a quo
tamen, ut verbo absolvam,
plurimum distant. Atque
eadem ratio est popularis
etiam imperii.

4. Vere autem dici hæc
a nobis, ex his clarum.
Neque enim *Vnius domina-*
tio omnis continuo *Regnum*
dicenda est: sed ea demum,
quæ a volentibus concedi-
tur, & quæ consilio potius,
quam metu ac vi, regitur.
Ita nec, ubicumque *Paucor-*
um est *potentia*, par est
arbi-

Oligar-
chiam &
Aristo-
cratiam;
Demo-
cratiam
& Ochlo-
cratiam.

ἀριστοκρατίαν νομιστέον· ἀλλὰ ταύτην, ἣ τις ἂν
κατ' ἐκλογὴν ὑπὸ τῶν δικαιοτάτων καὶ φρονιμωτά-
των ἀνδρῶν βραβεύεται. παραπλησίως οὐδὲ δημο-
κρατίαν, ἐν ᾗ πᾶν πλήθος κύριόν ἐστι ποιῆν ὅτι
ποτ' ἂν αὐτὸ βουλευθῇ καὶ πρέσβηται. παρὰ δὲ ὥς
πάτριόν ἐστι καὶ σύνηδες, θεοὺς σέβειν, γονεῖς
θεραπεύειν, πρεσβυτέρους αἰδεῖσθαι, νόμοις πείθε-
σθαι· παρὰ τοῖς τοιούτοις συστήμασιν ὅταν τὸ τοῖς
πλείοσι δόξαν νικᾷ, ταῦτο δὲ καλεῖν δημοκρατίαν.

Sex ge-
nera Re-
rumpu-
blicar.

Διὸ καὶ γένη μὲν ἕξ εἶναι ῥητέον πολιτικῶν· τρία
μὲν, ἃ πάντες θρυλοῦσι, καὶ νῦν πρεσβεύεται· τρία
δὲ τούτοις συμφυῇ, λέγω δὲ μοναρχίαν, ὀλιγαρχίαν,
ἐχλοκρατίαν.

Mutua
conversio
unius ge-
neris in
aliud.

Πρώτη μὲν οὖν ἀκατασκευῶς καὶ
φυσικῶς συνίσταται Μοναρχία· ταύτῃ δ' ἔπεται
καὶ ἐκ ταύτης γεννᾶται μετὰ κατασκευῆς καὶ διορ-
θώσεως

IV. 5. παρὰ δὲ ᾧ. παρὰ δὲ δὴ ᾧ Aug. sed partic. δὴ a recent. manu
lineola subdalla est. παρὸ πάτρ. Vrb. ὃ παρ' ὃ πάτρ. Reg. E. ab-
que conjunctione. παρ' ᾧ δὲ scribere iussit Valesius, quod in context.
recepit Gronov. Ibid. αἰθερῶν. αἰθερ Reg. D. ὃ E. Oxon. ὃ
maior Med. Ibid. παρὰ τοῖς. Perperam vulgo add. ὃ Reg. E. dant
ἀλλὰ παρὰ τοῖς τοιούτοις.

arbitrari, esse *Optimatum principatum*: verum, ubi iustissimi prudentissimique viri per electionem summa rerum potiuntur. Similiter nec *Populi imperium* jure dixeris, ubi penes *quamlibet turbam* potestas est faciendi quidquid voluerit aut proposuerit. Sed ubi patrius mos viget deos colendi, parentes honorandi, seniores reverendi, legibus parendi; ii sunt cœtus, apud quos, si vincit illud, quod pluribus

visum fuerit, populi imperium esse dici jure potest. Itaque genera *Rerumpublicarum* statui *sex* debent: tria, quæ omnium ore jactantur, quæque modo posita sunt a nobis: tria, cognatæ cum his naturæ, *dominatum* dico *unius, paucorum, & turbæ vulgaris*. Ac prima quidem, sine ulla arte, & naturæ impetu, constituitur *Vnius dominatio*: hanc sequitur atque adeo ex ea originem habet, cum ac-
cessit

8 *Θώσεως Βασιλεία. μεταβαλλούσης δὲ ταύτης εἰς* Mutua
conversio
unius ge-
neris in
aliud.
τὰ συμφυῇ κακὰ, λέγω δ' εἰς Τυραννίδα· αὐθις
ἐκ τῆς τούτων καταλύσεως Ἀριστοκρατία φύεται.
9 *καὶ μὴν ταύτης εἰς Ὀλιγαρχίαν ἐκτραπέισης κατὰ*
φύσιν, τοῦ δὲ πλήθους ὀργῇ μετελθόντος τὰς τῶν
10 *πρεσβυτέρων ἀδικίας, γεννᾶται Δῆμος. ἐκ δὲ τούτου*
πάλιν ὕβρεως καὶ παραινομίας ἀποπληροῦται σὺν
11 *χρόνοις Ὀχλοκρατία. Γνωίη δ' ἂν τις σαφέστατα*
περὶ τούτων, ὡς ἀληθῶς ἐστὶν εἶα δὴ νῦν ἔπον,
ἐπὶ τὰς ἐκάστων κατὰ φύσιν ἀρχαὶς καὶ γενέσεσ
12 *καὶ μεταβολαῖς ἐπιστήσας. ὁ γὰρ συνιδὼν ἕκαστον*
αὐτῶν ὡς φύεται, μόνος ἂν οὗτος δύναιτο συνιδεῖν
καὶ τὴν αὐξήσιν, καὶ τὴν ἀκμὴν, καὶ τὴν μεταβο-
λὴν ἐκάστων, καὶ τὸ τέλος, πότε, καὶ πῶς, καὶ
13 *πῶς κατακλήσει πάλιν. Μάλιστα δ' ἐπὶ τῆς Ῥω-*
μαίων

8. λέγω δ' εἰς. Sic Ang. Reg. D. E. Ceteri vulgo λέγω δὲ εἰς. 10. ἀποπληροῦται ἀδίκιαι ex mang. Harpag. & mang. Med. Vulgo omnes ἀποκλήρουται. 12. καὶ πῶς καὶ πού. καὶ πού καὶ πῶς Regii D. E. & Olan.

cessit ars & emendatio, *Regnum*. Quod ubi ad congenita mala degeneravit, nempe *Tyrannidem*; regibus sublati, nascitur *Optimatum principatus*. Hoc quoque in *Paucorum dominationem*, ut natura est hominum, verso; ubi multitudo, ira incensa, principum injurias ulta est, exoritur *Populi imperium*. Rursusque ex hujus insolentia & legum contemptu emergit tandem *turbæ potentatus*. Vera autem esse, quæ de his rebus dixi-

mus, facile quis intelligat, si uniuscujusque generis naturalia initia & exortus mutationesque ad animum revocaverit. Etenim qui, quo pacto unumquodque istorum generum oriatur, perspexerit, is demum incrementum etiam, & florentissimum statum, & rursus mutationem cujusque, & finem poterit cognoscere, quando quoque modo sit eventurus; & quo tandem quæque forma sit reditura. Hanc autem explicationis rationem Roma-

μαίων πολιτείας τούτων ἀρμόσειν τὸν τρέπον ὑπέληφα τῆς ἐξηγήσεως, διὰ τὸ κατὰ φύσιν αὐτὴν ἀπ' ἀρχῆς εἰληφέναι τὴν τε σύστασιν καὶ αὐξησιν.

V. *Plato de republ.* Ἀκριβέστερον μὲν οὖν ἴσως ὁ περὶ τῆς κατὰ φύσιν μεταβολῆς τῶν πολιτειῶν εἰς ἀλλήλας διευκρινῆται λόγος παρὰ Πλάτωνα, καὶ τισιν ἐτέροις τῶν φιλοσόφων· ποικίλος δὲ ὢν καὶ διὰ πλείων λεγόμενος, ὀλίγοις ἐφικτός ἐστιν. διόπερ ὅσον ἀνέκω ὑπολαμβάνομεν αὐτοῦ πρὸς τὴν πραγματικὴν ἱστορίαν, καὶ τὴν κοινὴν ἐπίνοιαν, τοῦτο περασσόμεθα κεφαλαιωδῶς διελθεῖν· καὶ γὰρ ἂν ἐθέλειεν τις δόξῃ διὰ τῆς καθολικῆς ἐμφάσεως, ὁ κατὰ μέρος λόγος τῶν ἐξῆς ἐξηρησμένων ἱκανὴν ἀνταπόδοσιν ποιήσει τῶν νῦν ἐπαπορηθέντων. Ποίας οὖν ἀρχὰς λέγω, καὶ πόθεν φημι φύεσθαι τὰς πολιτείας

πρῶτον;

V. 3. *ἐθέλειεν εἰ δόξῃ.* Locum hunc sic constituendum putavit Reiskius: *ἐθέλειεν δόξῃ τὸ τῆς καθολικῆς ἐμφάσεως, ὁ κατὰ μέρος λόγος διὰ τῶν ἐξῆς ἐξηρησμένων.* 4. *φύεσθαι ἀπὸ τοῦ ὅθεν.* *qui deinde dant primum consistendum.* *Vtrumque verum est in Mid. & in edit. Harv.*

næ cum primis reipublicæ aptam fore existimavi; quoniam & a principio fundata & postea amplificata est convenienter naturæ.

5. Fortasse quidem igitur apud Platonem & alios nonnullos Philosophos subtiliori quodam ratione enucleatur *naturalis Rerumpubl. conversio in aliud atque aliud genus.* Verum istorum disputatio quum a paucis percipi possit, quod & multiplex est & prolixior; nos

ex illa quæstione, quantum pertinere videbitur ad *pragmaticam Historiam*, & quantum capit communis hominum intelligentia, tantum summam delibare conabimur. Nam si quid etiam deesse videbitur in generali hac expositione; explicatio rerum singularium, de quibus deinceps dicemus, abunde satisfaciet pro eis, de quibus fuerit nunc dubitatio aliqua relicta. *Quanam igitur initia existere societatum civilium dicimus, & unde primum*

πρώτων; Ὅταν ἢ διὰ κατακλυσμούς, ἢ διὰ λοιμικὰς περιστάσεις, ἢ δι' ἀφορίας καρπῶν, ἢ δι' ἄλλας τῆς αἰτίας φθορὰ γένηται τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους, οἷας ἤδη γεγονέναι παρελήφμεν, καὶ πάλιν πολλὰκις ἑσέσθαι ὁ λόγος αἰρεῖ· τότε δὲ, συμφθερομένων πάντων τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τεχνῶν, ὅταν ἐκ τῶν περιλειφθέντων σπέρματων αὐτῶν αὐξηθῇ σὺν χρέονι πλῆθος ἀνθρώπων· τότε δὴπου, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων, καὶ ἐπὶ τούτων συναθροισμένων (ὅπερ εἶκος, κατὰ τούτων εἰς τὸ ὁμόφυλον συναγελάζεσθαι διὰ τὴν τῆς φύσεως ἀδινεσσαν) ἀνάγκη, τὴν τῇ σωματικῇ βίῳ καὶ τῇ ψυχικῇ τόλμῃ διαφέροντα, τοῦτον ἡγεῖσθαι καὶ κρατεῖν· καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων γενῶν τῶν ἀδόξοποίητων ζώων θεωρούμενον τοῦτο χρὴ φύσεως ἔργον

Primum
initium
Societatis
civili-
um.

4. πρώτων cum ὅταν & seqq. conjunctum voluit Vesp. 7. κατὰ τούτων dedit Reg. E. Vulgo κατὰ τοῦτο. Ibid. Praepositio eis abest ab edd. incitis mssis. Ibid. τοῦτον ἡγεῖσθαι. Sic Aug. Vrb. & Regii. τούτου ἡγ. Med. & ed. Herv. τούτων edidit Casaub. cum marg. Med. & marg. Herv. 8. θεωρούμενον. θεωρούμεν edd. incitis mssis.

primum eas nasci? Quoties aut propter diluvia, aut ob pestilentes tempestates, aut sterilitatem fructuum, aut similibus aliis de causis, humani generis interitus contigit: (quales & jam ante fuisse accepimus, & rursus saepe venturos ratio vincit:) tunc igitur, pereuntibus simul omnibus institutis hominum atque artibus, postquam ex superstitibus veluti seminibus progressu temporis rursus multitudo hominum est propagata; tunc igitur, sicut in ceteris sit animalibus, sic & in hominum genere necesse est, ut, ubi in societatem coierunt (consentaneum est enim, adversus illa hos propter naturæ imbecillitatem cum sui similibus congregari) quicumque corporis robore & animi audacia eminet, is ducatum atque imperium in ceteros obtineat. Hoc ipsum enim, quod in aliis pariter animantium generibus, quæ non reguntur opinionibus, fieri videmus, pro verissimo naturæ

Primum
initium
Societa-
tum civi-
lium.

γον ἀληθινώτατον νομίζεν· παρ' αἷς ὁμολογουμένως
τούς ἰσχυροτάτους ὀρῶμεν ἡγουμένους· λῆγω δὲ
ταύρους, κάπρους, ἀλεκτρυόνας, τὰ τούτοις παρα-
πλήσια. Τὰς μὲν σὺν ἀρχαῖς, εἰκὸς τοιούτους εἶασι
καὶ τοὺς τῶν ἀνδρέων βίους, ζωὴν συταθροίζο-
μένων, καὶ τοῖς ἀλκιμωτάτοις καὶ δυναμικωτάτοις
ἐπομένων· αἷς ὅρος μὲν ἐστὶ τῆς ἀρχῆς ἰσχύς, ὄνο-
μα δ' ἂν εἴποι τις Μοναρχίαν. Ἐπειδὴν δὲ τοῖς 10
συστήμασι διὰ τὸν χρόνον ὑπογένηται συντροφία
καὶ συνήθεια, τοῦτ' ἀρχὴ Βασιλείας φέεται· καὶ
τότε πρῶτως ἔννοια γίγνεται τοῦ καλοῦ καὶ δικαίου
ταῖς ἀνθρώποις, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἐναντίων τού-
τοις.

VI.
Origino-
tionum
Iusti &
Honetti.

Ὁ δὲ τρόπος τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς γενέσεως τῶν
ἐξημένων τοιόσδε. Πάντων γὰρ πρὸς τὰς συου- 2
σίας ὁρμώντων κατὰ φύσιν, ἐκ δὲ τούτων παιδο-
ποιίας

8. ἡγουμένους. αἰτηγουμένους Aug. Vrb. 10. τοῦτ' ἀρχή. τότε
ἀρχή ed. Cofaeb. & seq. initis initis.

naturæ instituto habendum
est: videmus autem in illis
manifeste ducum officio fun-
gi robustissimos quosque,
tauros dico, apros, gallos
gallinaceos, & id genus alia
animalia. Itaque initio qui-
dem huiusmodi esse etiam
hominum vitam, consenta-
neum est; ut communi ani-
mantium more in unum gre-
gem coeant, & fortissimos
ac valentissimos sequantur.
Atque hi quidem robore
metiuntur imperium: quod
rite appelles *Monarchiam*,

sive *Vnius dominationem*.
Postea vero quam proceden-
te tempore inter hos cætus
sodalitium quoddam & vitæ
consuetudo subnata est; tunc
Regni seruntur initia: inci-
pitque tum primum *Honesti*
*Iusti*que, & eorum quæ sunt
his contraria, animis homi-
num oboriri *notitia*.

6. Ratio atque mo-
dus, quo existunt oriuntur-
que hæc quæ diximus, hu-
jusmodi est. Scilicet quum
ad conjunctionem maris &
fœminæ naturaliter omnes
stimu-

ποιίας ἀποτελουμένης, ὅποτε τις τῶν ἐκτραφέντων
 εἰς ἡλικίαν ἰκέμενος, μὴ νέμοι χάριν, μηδ' αἰμύнай & Hone-
 τούτοις, οἱ ἐκτρέφουσιν, ἀλλὰ που τὰναντία κακῶς
 3 λέγειν ἢ δρᾶν τούτους ἐγγχειροῖη· δῆλον, ὡς δυσαρ-
 στεῖν καὶ προσκόπτειν εἰκὸς τοὺς συνόντας, καὶ συν-
 δόντας τὴν γεγενημένην ἐκ τῶν γεννησάντων ἐπιμέ-
 λειαν καὶ κακοπάθειαν περὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν τού-
 4 των θραπείαν καὶ τροφήν. τοῦ γὰρ γένους τῶν ἀν-
 θρώπων ταύτῃ διαφέροντος τῶν ἄλλων ζώων, ἢ μό-
 νοις αὐτοῖς μέτεστι νοῦ καὶ λογισμοῦ· φανερόν, ὡς
 οὐκ εἰκὸς παρατρέχειν αὐτοὺς τὴν προεξημένην δια-
 5 φοράν, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων· ἀλλ' ἐπιση-
 μαίνεισθαι τὸ γιγνόμενον, καὶ δυσαρεστῆσθαι τοῖς
 παρῶσι, προσωμένους τὸ μέλλον, καὶ συλλογιζόμε-
 νους, ὅτι τὸ παραπλήσιον ἐκάστοις αὐτῶν συγκυ-
 6 ρήσεται. Καὶ μὴν, ὅταν που πάλιν ἕτερος, ὑπὸ θα-
 τέρου

VI. 2. οἱ ἐκτρέφουσιν. Variant libri: οἱς ἐκτραφεῖν, ἐκτρέφοι, ἐκ-
 τράφη. 3. συνόντας συνεξί. Vulgo οὐνοί ἐνόντας. 6. ἕτερος.
 ἄτερος Regii & Vrb. & margo A.

stimulentur, ex eoque liberi
 nascantur: quoties adultus
 aliquis eorum, qui educati
 fuerint, gratiam non refert,
 neque iis subvenit, a quibus
 fuerit alitus; sed e contrario
 dictis factisque eos aggredi-
 tur lædere: perspicuum est,
 iniquo animo rem ferre,
 graviterque offendi eos, qui
 forte interfunt, &, quan-
 ta cura atque terumna pa-
 rentes liberos curaverint at-
 que aluerint, notum habent.
 Quoniam enim homo a ce-

teris animantibus hoc differt,
 quod solus mentis & ratio-
 nis sit particeps; non est
 profecto simile veri, ipsos
 hanc voluntatum diversita-
 tem inobservatam præter-
 missuros, quod faciunt alię
 animantes: sed admissum de-
 lictum revocaturus ad ani-
 mum, & præiens factum
 damnaturus; ut qui, futura
 prospicientes, facile cogi-
 tent, unicuique ex suo nu-
 mero idem posse evenire.
 Rursus autem, si quis, ab alio

Polybii Histor. T. II.

G g

opem

Notio-
num Iusti
& Hone-
sti origo.

τέρου τυχῶν ἐπικουρίας ἢ βοηθείας ἐν τοῖς θείοις,
μὴ νέμῃ τῷ σώσαντι χάριν, ἀλλὰ ποτε καὶ βλά-
πτειν ἐγχερῇ τούτου· φανερόν, ὡς εἰκὸς τῷ ταιού-
τῳ δυσαρεστῆσαι καὶ προσκόπτειν τοὺς εἰδότες,
συναγανακτοῦντας μὲν τῷ πέλῃ, ἀναφέροντας δ'
ἐπ' αὐτοὺς τὸ παραπλήσιον. ἐξ ὧν ὑπογίγνεται τις
ἐννοια παρ' ἐκάστῳ τῆς τοῦ καθήκοντος δυνάμεως
καὶ θεωρίας· ὅπερ ἐστὶν ἀρχὴ καὶ τέλος δικαιοσύ-
νης. Ὁμοίως πάλιν, ὅταν αἰνῶνι μὲν τις πρὸ πάν-
των ἐν τοῖς θείοις, ὑφίστηται δὲ καὶ μένῃ τὰς ἐπι-
φορὰς τῶν ἀλκιμωτάτων ζώων· εἰκὸς μὲν, τὸν
ταιοῦτον ὑπὸ τοῦ πλήθους ἐπισημασίας τυγχάνειν
εὐνοϊκῆς καὶ προστατικῆς· τὸν δὲ ταῖαντιὰ τούτῳ
πράττοντα καταγνώσεως καὶ προσκοπῆς. ἐξ οὗ πάλιν
εὐλογον, ὑπογίγνεσθαι τινὰ θεωρίαν παρὰ τοῖς
πολλοῖς ἀσχεροῦ καὶ καλοῦ, καὶ τῆς τούτων πρὸς
ἀδελφὰ

7. καὶ θεωρίας. Forf. καὶ θεωρία.

opem ac praesidium in peri-
culis nactus, auctori suae sa-
lutis gratiam non rependat,
aut etiam injuriam ei facere
conetur; quis dubitat, talem
hominem apud omnes, qui
resciverint, in offensa gravi
futurum? simul alterius vi-
cem indignantibus cunctis,
& ne similis injuriae exem-
plum ad se perveniat, me-
tuentibus. Ex quo subori-
tur in singulorum animis no-
tio quaedam officii, & quæ
sit hujus vis atque ratio:
quod quidem & initium &
finis est justitiæ. Similiter

rursus, quando aliquis in pe-
riculis acriter pro omnibus
propugnat, idemque feras
valentissimas subsistit, & ea-
rum sustinet impetus; non
est dubitandum, quin hunc
acclamationibus prosequa-
tur sanctis multitudo, cum
benevolentiae & honoris si-
gnificatione; cum vero, qui
contraria huic faciat, vitu-
perationem hominum con-
sequi offensionemque. Ex
quo rursus consentaneum est
subnasci in animis vulgi tur-
pis atque honesti quamdam
notitiam, & ejus discriminis
quo

ἄλλα διαφερέας, καὶ τὸ μὲν ζήλου καὶ μιμήσεως
 10 τυγχάνειν, διὰ τὸ συμφέρον, τὸ δὲ φυγῆς. Ὅταν
 οὖν καὶ ὁ προεστὼς καὶ τὴν μεγίστην δύναμιν ἔχων
 αἰὲ συνεπισχῇ τοῖς πειρημένοις κατὰ τὰς τῶν
 πολλῶν διαλήψεις, καὶ δέξῃ τοῖς ὑποταττομένοις δια-
 11 νεμητικὰς εἶναι τοῦ κατ' αἴξαν ἐκάστοις· οὐκ ἔτι
 τὴν βίαν δεδιότες, τῇ δὲ γνώμῃ τὸ πλεον εὐδοκοῦν-
 τες, ὑποτάττονται καὶ συσώζουσι τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ,
 καὶ ὅλως ἢ γηραιὸς, ἐμψυμαδὸν ἐπαμύνοντες καὶ
 διαγωνιζόμενοι πρὸς τοὺς ἐπιβουλεύοντας αὐτοῦ τῇ
 12 δυναστείᾳ. καὶ δὴ τῷ τοιούτῳ τρόπῳ βασιλεὺς ἐκ
 μονάρχου λανθάνει γινόμενος, ὅταν παρὰ τοῦ θυ-
 μοῦ καὶ τῆς ἰσχύος μεταλάβῃ τὴν ἡγεμονίαν ὁ λο-
 γισμὸς.

Regni
origo.

Gg 2

Αὕτη

10. ὅταν οὖν καὶ ex consilii. consilii. Vulgo omnes ὅταν ἐν οἷς ὁ
 προεστὼς. Possit etiam cogitari ὅταν δ' αὖθις ὁ προεστὼς. Ibid.
 διαλήψεις cum Reisk. posui, pro vulgato διαλήψεις. 12. γινόμε-
 νος. γινόμενος Reg. E.

quo hæc invicem separan-
 tur; atque ita honestum qui-
 dem æmulari homines imi-
 tatique, propter adjunctum
 commodum; fugere vero
 quod sit turpe. Quando igitur
 is, qui ceteris præest &
 supremam potestatem habet,
 semper etiam illis, quos di-
 ximus, viris secundum mul-
 titudinis opinionem favet,
 suisque viribus eos juvat,
 atque a subditis suis exstim-
 matur is esse, qui cuique tri-
 buat quod meritis ejusque
 convenit; tum vero non am-
 plius vim veriti, sed animis
 potius ac voluntate consen-

tientes, ejus se potestati sub-
 jiciunt, & ad conservandum
 ipsi imperium cuncti conspi-
 rant: ac, licet ad ultimam
 senectutem pervenerit, pari-
 bus omnes animis illum de-
 fendunt, & adversus eos,
 qui ejus dominationi insidias
 struunt, nullum non certam-
 en subeunt. Atque hoc
 pacto, quum a ferocia & ro-
 bore ad rationem principa-
 tus fuerit translatus, pro eo,
 quod erat monarchus invi-
 dioso nomine, sensim nemi-
 ne animadvertente Rex eva-
 dit.

7. Hæc

VII.

Benevolentia
subditorum in
Regum
familiam.

Λύτῃ καλοῦ καὶ δικαίου πρώτη παρ' ἀνθρώποις
κατὰ φύσιν ἔννοια, καὶ τῶν ἐναντίων τούτοις· αὕτη
Βασιλείας ἀληθινῆς ἀρχὴ καὶ γένεσις. οὐ γὰρ μό-2
νον αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκ τούτων ἐπὶ πολὺ
διαφυλάττουσι τὰς ἀρχάς· πεπεσμένοι, τοὺς ἐκ
τοιούτων γεγενῆστας, καὶ τραφέντας ὑπὸ τοιούτοις,
παραπλησίως ἔξεν καὶ τὰς προαρέσεις. Ἐάν δέ 3
ποτε τοῖς ἐκγόνοις δυσαρεστήσωσι, ποιοῦνται μετὰ
ταῦτα τὴν αἵρεσιν τῶν ἀρχόντων καὶ βασιλέων οὐκ
ἔτι κατὰ τὰς σωματικὰς καὶ θυμικὰς δυνάμεις,
ἀλλὰ κατὰ τὰς τῆς γνώμης καὶ τοῦ λογισμοῦ δια-
φοράς, πῆραν εὐληφέστες ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων τῆς
ἐξ ἀμφοῖν παραλλήλῃς. Τὸ μὲν οὖν παλαιὸν ἐνε-4
γήρασκον ταῖς βασιλείαις οἱ κριθέντες ἅπαξ καὶ
τυχόντες τῆς ἐξουσίας ταύτης, τόπους τε διαφε-
ροντας ὀχυρούμενοι καὶ τειχίζοντες, καὶ χάραν κα-
τακτώ-

VII. 2. ὑπὸ τοιούτοις. Ἀν ὑπὸ τοιούτων? Ibid. παραλλη-
λῃς. παραλληλῆους malim. 3 ἐκγόνοις ἐγγένους Arg. Re-
gii & Oxon. Ibid. ἀλλὰ κατὰ τὰς. Sic Reg. E. Ceteri vulgo ἀλλὰ
καὶ κατὰ τὰς.

7. Hæc est prima apud
homines *honesti & iusti* a
natura profecta *notio*, & eo-
rum quæ his sunt contraria:
hæc *veri Regni origo*, hinc
ortus. Non solum enim
ipsis, sed & soboli, per
longum tempus imperium
subditi conservant: persuasi,
talibus viris prognatos, &
a talibus educatos, animis
quoque & voluntatibus pa-
res eis futuros. Quod si
horum posterī tandem displi-
cuerint, magistratus deinde

ac reges sibi eligunt, non
utique eos, qui corporis ro-
bore aut spiritus ferocia præ-
stent; sed eos, qui sapien-
tia & prudentia excellant:
ut qui rebus ipsis fuerint
edocti, quantum inter hos
atque illos sit discriminis.
Ac primis quidem tempori-
bus, qui electione populo-
rum regiam potestatem se-
mel fuerant adepti, in re-
gnis suis consenscebant;
loca opportuna munientes
ac mœnibus cingentes, &
ditio-

τακτώμενοι, τὸ μὲν τῆς ἀσφαλείας χάριν, τὸ δὲ τῆς δαψιλείας τῶν ἐπιτηδεύων τοῖς ὑποτεταγμένοις· ἅμα δὲ, περὶ ταῦτα σπουδαίζοντες, ἐκτὸς ἦσαν πάσης διαβολῆς καὶ φθόνου· διὰ τὸ μήτε περὶ τὴν ἐδῆτα μεγάλας ποιῆσαι τὰς παραλαγάς, μήτε περὶ τὴν βρωσιν καὶ πόσιν, ἀλλὰ παραπλήσιον ἔχεν τὴν βιοτείαν τοῖς ἄλλοις, ὁμοίως ποιούμενοι τοῖς πολλοῖς αἰεὶ τὴν διαίταν. Ἐπεὶ δ' ἐκ διαδο-^{Τυραννίδος origo.} χῆς καὶ κατὰ γένος τὰς ἀρχὰς παραλαμβάνοντες, ἔτοιμα μὲν ἔχον ἤδη τὰ πρὸς τὴν ἀσφάλειαν, ἔτιμα δὲ καὶ πλείω τῶν ἰκανῶν τὰ πρὸς τὴν τροφήν· τότε δὴ ταῖς ἐπιθυμίαις ἐπόμενοι διὰ τὴν περιουσίαν, ἐξάλλους μὲν ἐδῆτας ὑπέλαβον δεῖν ἔχεν τοὺς ἡγουμένους τῶν ὑποταττομένων, ἐξάλλους δὲ καὶ ποικίλας τὰς περὶ τὴν τροφήν ἀπολαύσεις καὶ παρὰσκευὰς, ἀναντιρρήτους δὲ καὶ παρὰ τῶν μὴ προσηκόντων τὰς τῶν ἀφροδισίων χρείας καὶ συνου-
G g 3 σίας.

ditionem quisque suam amplificantes; partim securitatis causa, partim ut subditis rerum ad victum necessarium uberem copiam exhiberent. Simul vero, dum his animum intendebant, extra offensam atque invidiam hominum erant: quia neque cultu admodum diverso a ceteris utebantur, neque victu; sed, vitæ genus reliquis simile usurpantes, una cum multitudine assidue versabantur. Vbi vero, qui ex

fusceperant, comparata habuerunt quæ ad securitatem desiderabantur, & comparata etiam quæ sunt ad victum necessaria, ac multo quidem plura quam erat necesse; tum enimvero cupiditatibus obsecuti, ob superfluentem rerum omnium copiam arbitrati sunt, debere principes alio, quam subditos, uti cultu, aliis & variis ad luxum frui voluptatibus atque apparatusibus, in usu item Veneris quamvis illicitæ contradicendi sibi nemini jus esse.

σίας. ἐφ' αἷς μὲν φθάνου γενεμένου καὶ προσκοπῆς, ἐφ' αἷς δὲ μίσους ἐκκασιμένου καὶ δυσμενικῆς ἐργῆς, ἐγένετο μὲν ἐκ τῆς βασιλείας τυραννίς, ἀρχὴ δὲ καταλύσεως ἐγεννᾶτο, καὶ σύστασις ἐπιβουλῆς τοῖς ἡγουμένοις· ἦν οὐκ ἐκ τῶν χειρίστων, ἀλλ' ἐκ τῶν γενναιοτάτων καὶ μεγαλοψυχωτάτων, ἔτι δὲ θαρσάλεωτάτων ἀνδρῶν συνίβαινε γενέσθαι, διὰ τὸ τοὺς τοιούτους ἥκιστα δύνασθαι φέρειν τὰς τῶν ἐφεστώτων ὑβρεῖς.

VIII.
Aristo-
craticis or-
tus.

Τοῦ δὲ πλήθους, ὅταν λάβῃ προστάτας, συνεπισχύοντες κατὰ τῶν ἡγουμένων διὰ τὰς προση-
μένους αἰτίας· τὸ μὲν τῆς βασιλείας καὶ μοναρχίας ἔδος ἄρδην ἀνῆρθε, τὸ δὲ τῆς Ἀριστοκρατίας αὖ-
θις ἀρχὴν ἐλάμβανε καὶ γένεσιν. Τῷ γὰρ κατα-
λύσαι τοὺς μονάρχους εἰσὶν χάριν ἐκ χειρὸς ἀπο-
δίδόντες οἱ πολλοὶ, τούτοις ἐχρῶντο προστάταις,
καὶ τούτοις ἐπέτρεπον περὶ σφῶν. Οἱ δὲ τὸ μὲν
πρῶτον

VIII. 1. ὅταν λάβῃ, ὅτε λάβοι *Ang. Vrb.*

esse. Atque ita, dum ex aliis facinoribus invidiam atque offensionem sibi confecerunt, ex aliis odium hominum atque iram infestam in se accenderunt; de regno facta est Tyrannis, simulque ejus tollendæ fundamenta jacta sunt, & in caput dominantium conspiratio iniri coepta est: cujus quidem auctiores erant non deterrimi civium, sed generosissimi quique & maximæ animi atque audacissimi; quoniam hi sunt, qui principum inju-

rias minime omnium ferre possunt.

8. Populo autem, ubi duces nactus est, connitente cum illis ad regum perniciem propter dictas causas, & regno & unius dominatione de republica sublatis, principium originemque habuit *Optimatum principatus*. Nam iis, qui monarchiam sustulerant, hanc e vestigio quasi mercedem populus re-
pendebat, ut rectoribus illis uteretur, seque ipsis permit-
teret. Illi igitur primum,
con-

πρῶτον ἀσμενίζοντες τὴν ἐπιτροπὴν, εὐδὲν προεργαίτερον ἐποιούντο τοῦ κοινῇ συμφέροντος, καὶ κηδεμονικῶς καὶ φυλακτικῶς ἕκαστα χειρίζοντες, καὶ ἅτὰ κατ' ἰδίαν, καὶ τὰ κοινὰ τοῦ πλήθους. Ὅτε ^{Oligarchia.} δὲ διαδοζαντο πάλιν παῖδες παρὰ πατέρων τὴν τοιαύτην ἐξουσίαν, ἅπειροι μὲν ὄντες κακῶν, ἅπειροι δὲ καθόλου πολιτικῆς ἰσότητος καὶ παρῆρσις, τεθραμμένοι δ' ἐξ ἀρχῆς ἐν ταῖς τῶν πατέρων ἐξουσίαις, καὶ προαγωγῇς ὀρμήσαντες οἱ μὲν ἐπὶ πλεονεξίαν καὶ φιλαργυρίαν ἄδικον, οἱ δ' ἐπὶ μέθας καὶ τὰς ἅμα ταύταις ἀπλήστους εὐωχίας, οἱ δ' ἐπὶ τὰς τῶν γυναικῶν ὕβρεις καὶ παίδων ἀρπαγὰς, μετέστησαν μὲν τὴν ἀριστοκρατίαν εἰς Ὀλιγαρχίαν. 6ταχὺ δὲ κατεσκευάσαν ἐν τοῖς πλήθεσι πάλιν τὰ παραπλήσια τοῖς ἄρτι ἐχθεῖσι· διὸ καὶ παραπλήσιον συνέβαινε τὸ τέλος αὐτῶν γίνεσθαι τῆς καταστροφῆς τοῖς περὶ τοὺς τυράννους ἀτυχήμασι.

Gg 4

Ἐπει-

4. τὴν τοιαύτην Aug. Vrb. Regii & Oxon. τὴν αὐτὴν edd. contenti honore traditæ sibi cupiditati se dedidissent, alii reipublicæ, communem utilitatem omnibus rebus anteprehendere, & singulari cura ac studio & sollicitudine cuncta tum privatorum tum reipublice administrare. Verum ubi rursus traditam sibi a patribus filii talem potestatem obtinuissent; homines, qui malorum periculum nullum unquam fecerant, nullum æquabilitatis nec libertatis civilis; sed a pueris innutriti fuerant paternis honoribus & dignitatibus: quum alii avaritiæ & injustæ opum ebrietati & helluationibus, quæ illam comitari solent; quidam ad stupra mulieribus inferenda, aut pueros rapiendos, animum adjecissent: mutarunt illi quidem optimatum principatum in Paucorum dominationem. Ceterum in animis populorum brevi tempore eosdem affectus excitarunt cum iis, de quibus paulo ante diximus. Itaque parem & ipsi exitum fecerunt illi quem tyranni habuerunt, cum eos oppressit calamitas.

9. Post-

IX.
Demos-
tatie
origo.

Ἐπειδὴν γάρ τις συνθεασάμενος τὸν φθόνον καὶ τὸ μῖσος κατ' αὐτῶν, τὸ παρὰ τοῖς πολίταις ὑπάρχον, κάπειτα θαρρήσῃ λέγειν ἢ πράττειν τι κατὰ τῶν προεστώτων, πᾶν ἔτοιμον καὶ συνεργὲν λαμβάνει τὸ πλῆθος. λοιπὸν, οὓς μὲν φονεύσαντες, οὓς δὲ φυγαδεύσαντες, εὐτε βασιλέα πρῆστασθαι τολμῶσιν, ἐτι δειδότες τὴν τῶν πρότερον ἀδικίαν, εὐτε πλείοσιν ἐπιτρέπεν τὰ κοινὰ θαρρύνσι· παρὰ πόδας αὐτοῖς εὐσης τῆς πρότερον ἀγνοίας. μόνος δὲ σφίσι καταλειπομένης ἐλπίδος ἀκεραίου τῆς ἐν αὐτοῖς, ἐπὶ ταύτην καταφέρονται· καὶ τὴν μὲν πολιτείαν ἐξ ὀλιγαρχικῆς δημοκρατίαν ἐποίησαν, τὴν δὲ τῶν κοινῶν πρόνοιαν καὶ πίστιν εἰς σφᾶς αὐτοὺς ἀνέλαβον. Καὶ μέχρι μὲν ἂν ἐτι σώζωντάς τις τῶν ὑπεροχῆς καὶ δυναστείας πείραν εἰληφῶτων, ἀσμενίζοντες τῇ παρούσῃ καταστάσει, περὶ πλεί-

στου

IX. 2. *Verba* οὓς δὲ φυγαδεύσαντες, *que* absunt vulgo ab *enimibus*, *in*strui ex mente *Cesaroni*. *Ibid.* τῶν πρότερον. τῶν προτιγν *edd.* *Ibid.* ἀγνοίας. *divolas* *Reg. E.*

9. Postquam enim observavit aliquis, quanta invidia & odio flagrarent optimates apud populum; ausus deinde vel dicto vel facto aliquid adversus eos moliri, illicet multitudinem universam præsto habet, conatus ipsius adjuvantem. Quo facto, aliis optimatum occisis, aliis in exilium pulsus, neque regem suis rebus audent præficere, metu illius injustitiæ qua superiores erant usi; neque vero pluribus rempublicam

tradere sustinent, ob oculos adhuc versantibus sceleribus nuper admittis. Quum igitur sola illis integra spes restet, quam in sese ponant; hanc secuti, rempublicam a paucorum dominatione ad Populi imperium transferunt: & publicarum rerum curam ac fidem ipsi in se suscipiunt. Ac quoad quidem supersunt adhuc eorum nonnulli, qui potentiam dominationemque paucorum sunt experti; in præsentī statu acquiescentes, antiquius æqua-

στου ποιοῦνται τὴν ἰσηγορίαν καὶ τὴν παρῆρησίαν.
 Ὅταν δ' ἐπιγένηνται νέαι, καὶ παισὶ παίδων πάλιν Ὀχλο-
 ἡ δημοκρατία παραδοθῇ, τότε οὐκ ἔτι διὰ τὸ σύνη-
 ρες ἐν μεγάλῳ τιθόμενοι τὸ τῆς ἰσηγορίας καὶ παρῆ-
 ρησίας, ζητοῦσι πλέον ἔχεν τῶν πολλῶν· μάλιστα
 δ' εἰς τοῦτ' ἐμπίπτουσιν εἰ ταῖς οὐσίαις ὑπερέχον-
 τεσ. λοιπὸν, ὅταν ἐρμήσωσιν ἐπὶ τὸ φιλαρχεῖν, καὶ
 μὴ δύνανται δι' αὐτῶν καὶ διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς τυγ-
 χάνειν τούτων, διαφθείρουσι ταῖς οὐσίαις, δολοῦν-
 τεσ καὶ λυμαινόμενοι τὰ πλήθη κατὰ πάντα τρέ-
 πον. Ἐξ ὧν, ὅταν ἄπαξ δωροδόκους καὶ δωροφά-
 γους κατασκευάσωσι τοὺς πολλοὺς διὰ τὴν ἄφροναν
 δοξοφωγίαν, τότε ἤδη πάλιν τὸ μὲν τῆς δημοκρα-
 τίας καταλύεται, μεδίσταται δ' εἰς βίαν καὶ χει-
 ροκρατίαν ἡ δημοκρατία. συνειδισμένον γὰρ τὸ πλη-
 θος ἐδίειν τὰ ἀλλότρια, καὶ τὰς ἐλπίδας ἔχεν τοῦ
 ζῆν ἐπὶ τοῖς τῶν πέλας, ὅταν λάβῃ προστάτην με-

Gg 5

γαλό-

6. τυγχ. τούτων. Forf. τυγχάνειν τούτου.

æqualitate juris & libertate
 civium nihil habent. Sed
 postquam nova soboles est
 exorta, & ad priorum ne-
 potes populi imperium per-
 venit: tum enimvero æqua-
 litatis & libertatis bonum
 parvi facientes, utpote cui
 affluerunt, plus posse quam
 ceteri cupiunt: estque hoc
 vitium iis potissimum fami-
 liare, qui divitiis alios ante-
 cedunt. Igitur ad ambien-
 dos honores conversi, ubi
 hos per se & propria virtu-
 te consequi non valent, in-

escando & omni genere lar-
 gitionis corrumpendo popu-
 lo rem familiarem suam di-
 lapidant. Qui postquam se-
 mel, sua stulta aviditate di-
 gnitatum, multitudinem lar-
 gitiones captare devorare-
 que docuerunt; tum vero
 rursus incipit populi impe-
 rium labefactari, succeditque
 ejus loco *vis ac manuum vio-*
lencia. Affueta enim plebs
 de alieno vivere, & in alio-
 rum fortunis spes vitæ re-
 ponere, magni animi auda-
 cemque nacta ducem, cui
 aditum

γαλόφρονα καὶ τολμηρὸν, ἐκκλειόμενον δὲ διὰ πειρίαν
τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ τιμίων· τότε δὲ χειροκρατίαν
ἀποτελεῖ. καὶ τότε συναθροισόμενον ποιῇ σφαγὰς,⁹
φυγὰς, γῆς ἀναδασμούς· ἕως ἂν, ἀποτεθρησκωμένον,

Orbis re-
volutio-
num
aequabilis
in rebus-
publ.

πάλιν εὖρῃ δεσπότην καὶ μόναρχον. Αὕτη πολι-¹⁰
τειῶν ἀνακύκλωσις, αὕτη φύσεως οἰκονομία, καθ'
ἣν μεταβάλλει καὶ μεθίσταται, καὶ πάλιν εἰς αὐ-
τὰ καταντᾷ τὰ κατὰ τὰς πολιτείας. Ταῦτά τις¹¹
σαφῶς ἐπεγνωκὼς, χρένους μὲν ἴσως διαμαρτήσεται,
λέγων ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος περὶ πολιτείας· τὸ δὲ
ποῦ τῆς αὐξήσεως ἕκαστόν ἐστιν ἢ τῆς φθορᾶς, ἢ
ποῦ μεταστήσεται, σπανίως ἂν διασφάλοιτο, χω-
ρὶς ὀργῆς ἢ φθόνου ποιούμενος τὴν ἀπόφασιν. Καὶ¹²
μὴν περὶ γε τῆς Ῥωμαίων πολιτείας κατὰ ταύτην
τὴν

8. τιμίων. τιμῶν Hav. Reg. D. Oxon. 11. ποῦ μεταστήσ. Ἀπ
ποῦ μεταστήσεται? Ibid. διασφάλοιτο. διασφάλλοιτο edd.
Ibid. ὀργῆς ἢ φθόνου. Perpetiam ead. ὁ scripti omittit ὀργῆς φθό-
νου. 12. Καὶ μὴν. Ante haec verba in Reg. D. signum est indi-
cans, novum hunc incipere fragmentum.

aditum ad honores in repu-
blica paupertas praeccludit,
populi imperium in manuum
violentiam convertit. Ac
tunc quidem coitione facta,
caedibus, exiliis, divisioni-
bus novis agrorum usque eo
favet, donec tandem, effle-
rata, dominum rursus nan-
ciscatur, qui rerum potiatur
solus. Hic orbis est, quo in
sefe Respublicae revolvun-
tur: hic naturae ordo, per
quem rerumpubl. status mu-
tatur, transformatur, & rur-
sus eodem redit. Quae si

quis accurate cognita ha-
buerit, de iis, quae temp.
manent, dicere aggressus, in
ratione temporum ille qui-
dem fortasse fallitur: at quo
loco sit quaeque illarum, in-
crementone propior an rui-
nae, & in quam formam sit
immutanda; vix est, ut in
hoc fallatur: si modo ira
atque invidia vacuus, sen-
tentiam super ea re suam
pronunciaverit. Ad Roma-
nam quidem certe quod at-
tinet *Rempublicam*, hoc po-
tissimum inquisitionis gene-
re

τὴν ἐπίστασιν μάλιστα ἂν ἔλθοιμεν εἰς γνῶσιν καὶ
τῆς συστάσεως, καὶ τῆς αὐξήσεως, καὶ τῆς ἀκμῆς·
ὁμοίως δὲ καὶ τῆς εἰς τοῦμπαλιν ἐσομένης ἐκ τούτων
13 μεταβολῆς. εἰ γὰρ τινα καὶ ἑτέραν πολιτείαν, ὡς
ἀετίως εἶπα, καὶ ταύτην συμβαίνει, κατὰ φύσιν
ἀπ' ἀρχῆς ἔχουσιν τὴν σύστασιν καὶ τὴν αὐξήσιν,
κατὰ φύσιν ἔξεν καὶ τὴν εἰς τὰναντία μεταβολήν.
14 σκοπεῖν δ' ἔσται διὰ τῶν μετὰ ταῦτα λεητη-
μένων.

Νῦν δ' ἐπὶ βραχὺ ποιησόμεθα μνήμην ὑπὲρ τῆς X.
Λυκούργου νομοθεσίας· ἔστι γὰρ οὐκ ἀνοίκειος ὁ λό- Lycurgi
γος τῆς προθέσεως. Ἐκείνος γάρ, ἕκαστα τῶν leges de
προειρημένων συννοήσας ἀναγκαίως καὶ φυσικῶς ἐπι- republ.
τελούμενα, καὶ συλλογισάμενος, ὅτι πᾶν εἶδος πο-
λιτείας ἀπλοῦν καὶ κατὰ μίαν συνεστηκὸς δύναμιν,
ἐπισφαλὲς γίγνεται, διὰ τὸ ταχέως εἰς τὴν οἰκείαν
3 καὶ φύσει παρεπομένην ἐκτρέπεσθαι κακίαν· (καθὰ-
περ

14. δ' ἔσται. δ' ἐξίσταται Ang. Vrb.

re intelligemus, quo pacto
ab initio constituta, deinde
aucta, & ad hunc statum
florantissimum, quo nunc
viget, perducta fuerit: &
similiter, quænam in con-
trarium illam maneat con-
versio. Hæc enim respu-
blica, quemadmodum, si qua
alia, ut paulo ante dixi, se-
cundum naturam constituta
atque aucta est; sic & mu-
tationem in contrarium se-
cundum naturam habebit:
quod quidem ex iis, quæ

deinceps dicentur, planius
intelligetur.

10. Nunc vero de *latis*
a Lycurgo legibus pauca di-
cemus: neque enim a pro-
posito alienus est hic sermo:
Animadverterat ille vir, ne-
cessaria naturæ lege omnia
ista evenire, statueratque
apud se, quamlibet *reipubl.*
formam simplicem & uno ge-
nere constantem, periculosam
esse; quia facile ad proprium
sibi vitium, quod ipsam na-
tura comitatur, dessestet.
Sicut

Lycurgi
leges de
republ.

περὶ γὰρ σιδήρῳ μὲν ἰὸς, ξύλοις δὲ θρίπες καὶ τερη-
δόνες συμφυεῖς εἰσι λῦμαι, δι' ὧν, καὶ πᾶσας τὰς
ἐξωθεν διαφύγῳσι βλάβας, ὑπ' αὐτῶν φθείρονται
τῶν συγγενομένων· τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῶν πολι-
τεῶν συγγίγνεται κατὰ φύσιν ἐκάστη καὶ παρέπε-
ταί τις κακία· βασιλεία μὲν ὁ μοναρχικὸς λεγόμε-
νος τρόπος, ἀριστοκρατία δὲ ὁ τῆς ὀλιγαρχίας, δη-
μοκρατία δὲ ὁ θηριώδης καὶ χειροκρατικὸς· εἰς οὓς
οὐχ εἶναι τε μὴ οὐ πάντα τὰ προειρημένα σὺν χρό-
νῳ ποιεῖσθαι τὰς μεταστάσεις κατὰ τὸν ἀρετὴ λό-
γον.) ἂν προιδόμενος Λυκοῦργος, οὐχ ἀπλήν, οὐδὲ
μονοειδῆ συνεστήσατο τὴν πολιτείαν, ἀλλὰ πᾶσας
ἐμοῦ συνήθροισεν τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς ιδιότητες τῶν
ἀρίστων πολιτευμάτων· ἵνα μηδὲν αὐξανεόμενον
ὑπὲρ τὸ δέον εἰς τὰς συμφυεῖς ἐκτρέπηται κακίας·
ἀντισπωμῆναι δὲ τῆς ἐκάστου δυνάμεως ὑπ' ἀλλή-
λων,

Sicut enim rubigo ferro,
cossi & teredines ligno con-
genitæ pestes insunt; adeo
ut, quamvis nihil extrinse-
cus illa læferit, per ea ta-
men, quæ intra ipsa nascun-
tur, intereant: sic etiam na-
turæ legibus simul cum sin-
gulis rerumpublicarum for-
mis nascitur aliquod vitium,
quod assidue illas comitatur:
puta, regnum, monarchicus,
qui dicitur, status; optima-
tium principatum, domina-
tio paucorum; imperium
populi, ferinæ similis poten-
tia, quando obtinet manuum

violentia: in quæ vitia quo-
minus singulæ rerumpubl.
formæ, quas prius diximus,
conversæ tandem mutantur,
vitari non potest. Hæc igitur
quum prævidisset *Lycur-
gus*, non simplicem neque
uniformem remp. constituit:
sed *optimarum quarumque
rerumpubl. virtutes omnes
ac proprietates in unum co-
pulavit*: ne, si qua illarum
supra modum augetetur, ad
vitia congenita desisteret:
sed, dum cujusque vis mu-
tuo omnium nisu in contra-
rium retrahitur, nulla pars
illarum

λων, μηδ' αὐτῶν νύη, μηδ' ἐπὶ πολὺ καταβρέπη μηδ' αὐτῶν, ἀλλ' ἰσοῦρόπουν καὶ ζυγιστατούμενον ἐπὶ πολὺ διαμήνῃ κατὰ τὸν τῆς ἀντιπλοίας λόγον αἰετὸ πολίτευμα· τῆς μὲν βασιλείας κωλυμένης ὑπερφηανεῖν, διὰ τὸν ἀπὸ τοῦ δήμου φόβον, δεδομένης καὶ τούτῳ μερίδος ἱκανῆς ἐν τῇ πολιτείᾳ· τοῦ δὲ δήμου πάλιν μὴ θαρβύοντος καταφρονεῖν τῶν βασιλείων, διὰ τὸν ἀπὸ τῶν γερόντων φόβον, οἱ κατ' ἐκλογὴν ἀριστίνδην κεκριμένοι πάντες ἔμελλον ἰοαεῖ τῷ δικαίῳ προσέμεν ἑαυτούς. ὥστε τὴν τῶν ἐλαττούμενων μερίδα, διὰ τὸ τοῖς ἔθεσιν ἑμμένειν, ταύτην αἰετὶ γίνεσθαι μείζω καὶ βαρυτέραν, τῇ τῶν γερόντων προσκλίσει καὶ ῥοπῇ. τοιγαρὺν οὕτω συστήσάμενος, πλεῖστον, ὃν ἡμεῖς ἴσμεν, χρόνον διεφύλαξε ταῖς Λακεδαιμονίαις τὴν ἐλευθερίαν.

IV.

illarum vergat usquam aut nimium propendat; verum æquis ponderibus librata, & æqua lance suspensa, quam diutissime respublica duret; quemadmodum in navigando servatur navis, dum nimius ventorum impetus opposita vi remorum temperatur. Nam reges quidem ne superbe atque impotenter agerent, metus populi, cui & ipsi suæ partes in civitate erant attributæ, impendebat: populus vero, ne reges contemneret, metu seniorum colibebantur; qui

quum essent omnes pro virtutis merito in senatorium ordinem lecti, justiori utique parti se semper erant adjuncturi. Itaque, senioribus veterem disciplinam retinentibus, quoties pars aliqua erat facta infirmior, inclinatione ac nutu senatus ad illam, major semper erat evasura ac prægravatura. *Lycurgus* igitur, hoc pacto constituta republica, *Lacedæmoniis* libertatem diutius conservavit, quam ulli alii populo, nobis quidem cognito, contigit.

IV.

IV.

Περὶ συστάσεως τῆς τῶν Ῥωμαίων Πολιτείας.

XI.
Forma
reip.
Rom.
similisLa-
conica.

Ἐκεῖνος μὲν οὖν λόγῳ τὴν προϊδόμενος, πῶθεν ἕκα-
στα, καὶ πῶς πέφυκε συμβαίνειν, ἀβλαβῶς συνε-
στήσατο τὴν προειρημένην πολιτείαν. Ῥωμαῖοι δὲ α
τὸ μὲν τέλος ταῦτό πεποιήνται τῆς ἐν τῇ πατρίδι
καταστάσεως· οὐ μὴν διὰ λόγου, διὰ δὲ πολλῶν
ἀγάνων καὶ πραγμάτων, ἐξ αὐτῆς αἰετῆς ἐν ταῖς
περιπετείαις ἐπγνώσεως αἰσούμενοι τὸ βέλτιον, οὐ-
τως ἤλθον ἐπὶ ταῦτό μιν Λυκούργῳ τέλος, κάλλι-
στον δὲ σύστημα τῶν κατ' ἡμᾶς πολιτεῶν.

Δεῖ δὲ τὸν ἀγαθὸν κριτὴν οὐκ ἐκ τῶν παραλει-
πομένων δοκιμάζειν τοὺς γραφοντας, ἀλλ' ἐκ τῶν
λεγομένων· καὶ μὲν ἐν ταύτοις τι λαμβάνη ψεύδους,
εἰδέναι, διότι καὶ κεῖνα παραλείπεται δι' ἀγνοίαν·
εἰάν

XI. I. προϊδόμενος. προϊδόμενος Regii & Oxm.

IV.

De Reipublica Romana constitutione.

II. Sic ille quidem, ratio-
ne quadam prævidens, unde
& quomodo evenire quæque
soleant, dictam rempubli-
cam instituit. Romani ve-
ro in ordinando patriæ statu
eundem quidem adepti sunt
finem: at non ratiocinatio-
ne ulla eo sunt ducti, sed
per certamina multa & re-
rum discrimina jactati, id
quod erat melius ex ipsis
semper casibus edocti ele-
gerunt; eaque demum via

ad eundem cum Lycurgo
finem pervenerunt, & rei-
publicæ corpus constituerunt
omnium, quæ nostra memo-
ria fuerunt, pulcerrimum.

Est autem boni judicis
officium, scriptores non ex
iis, quæ prætermiserint, assti-
mare, verum ex iis, quæ di-
xerint: ac, si falsi aliquid
in his deprehenderit, etiam,
illa ex ignoratione esse præ-
termissa,

εἰάν δὲ πᾶν τὸ λεγόμενον ἀληθὲς ᾖ, συγχωρεῖν, διότι καὶ κείνα παρὰσιωπᾶται κατὰ κρίσιν, οὐκ ἄγνοιαν.

6 Ἦν μὲν δὴ τρεῖς μέρη τὰ κρατοῦντα τῆς πολι- Respub.
τείας, ἅπερ ἔπα προτέρων, ἅπαντα· αὐτῶ δὲ Rom. ex
πάντα κατὰ μέρους ἴσως καὶ πρεπόντως συνετέ- tribus
τακτο, καὶ διωκετο διὰ τούτων, ὥστε μηδένα ποτ' formis
ἂν εἰπεῖν δύνασθαι βεβαίως, μηδὲ τῶν ἐγχωρίων, mixta.
πότερα ἀριστοκρατικὸν τὸ πολίτευμα σύμπαν, ἢ
δημοκρατικόν, ἢ μοναρχικόν. Καὶ τοῦτ' εἰκὸς ἦν
πάσχειν. ὅτε μὲν γὰρ εἰς τὴν τῶν ὑπάτων ἀτενί-
σαιμεν ἐξουσίαν, τελείως μοναρχικὸν ἐφαίνεται ἔσθαι
καὶ βασιλικόν· ὅτε δὲ εἰς τὴν τῆς συγκλήτου, πάλιν
ἀριστοκρατικόν. καὶ μὴν εἰς τὴν τῶν πολλῶν
ἐξουσίαν θεωροῖη τις, ἐδόκει σαφῶς ἔσθαι δημοκρατι-
κόν. Ὡν δ' ἕκαστον εἶδος μερῶν τῆς πολιτείας ἐπε-

Iura cu-
jusque
κράτες, partis.

7. εἰκός. Sic Reg. E. Ceteri vulgo εἰκότως.

termiffa, statuere: fin omnia fuerint vera, quæ dicuntur, concedere, iudicio, non ignorantia ista quoque silei.

Omnes igitur tres partes, quas supra nominavi, potestatem habebant in republica: atque cuncta, distributis cuique parti suis vicibus, ita æquabiliter ac convenienter ordinata erant & ab his administrabantur, ut ne indigenarum quidem quisquam

fatis certo pronunciare haberet de universa republica, *optimatum*-ne, an *populi*, an *unius esset imperium*. Ac merito id quidem. Nam cum ad *Consulum* potestatem oculos referimus, prorsus *monarchica* & *regia* videtur ea esse: cum ad auctoritatem *senatus*, regimen *optimatum*: cum ad *populi* imperium, liquido putet aliquis *statum esse popularem*. Propria autem *jura*, quæ *pars unaquaque* & tunc obtinuit,

κράτες, καὶ τότε, καὶ νῦν ἔτι, πλὴν ὀλίγων τινῶν, ταῦτ' ἐστίν.

XII.
Potestas
Confulum;
in urbe:

Οἱ μὲν γὰρ Ὑπατοι, πρὸ τοῦ μὲν ἐξάγειν τὰ στρατόπεδα, παρόντες ἐν Ῥώμῃ, πασῶν εἰς τὸ κύριοι τῶν δημοσίων πράξεων. οἳ τε γὰρ ἄρχοντες οἱ λοιποὶ πάντες ὑποτάσσονται καὶ πειθαρχοῦσι τούτοις, πλὴν τῶν δημάρχων· εἰς τε τὴν σύγκλητον αὐτοὶ τὰς πρεσβείας ἄγουσι. πρὸς δὲ τοῖς πρειρημένοις, αὐτοὶ τὰ κατεπείγοντα τῶν διαβουλίῶν ἀναδιδόσκειν, αὐτοὶ τὸν ὅλον χειρισμὸν τῶν δόγματων ἐπιτελεῦσι. καὶ μὴν ὅσα δὲ διὰ τοῦ δήμου συντελεῖσθαι τῶν πρὸς τὰς κοινὰς πράξεις ἀνηκόντων, τούτοις καθήκει φροντίζειν, καὶ συνάγειν αἰετὰς ἐκκλησίας, τούτοις εἰσφέρειν τὰ δόγματα, τούτοις βραβεύειν τὰ δοκοῦντα τοῖς πλείοσι. Καὶ μὴν περὶ πολέμου κατασκευῆς, καὶ καθόλου τῆς ἐν ὑπαίθερσι οἰκονομίας, σχεδὸν αὐτοκράτορα τὴν ἐξουσίαν ἔχουσι.

καὶ

XII. 3. αὐτοὶ. οὗτοι τὸν ὅλον *Consul. invitis militis.* 4. συνάγειν αἰ. *Abest aī ab Aug. Urb. Regiis & Qron.*

tinuit, atque etiam nunc, paucis exceptis, obtinet in republica, hæc sunt.

12. *Consules*, quamdiu in urbe sunt, priusquam legiones educant, omnia, quæ publice sunt, in potestate habent. Omnes enim reliqui magistratus, præter Tribunos, Consulibus obnoxii sunt, eisque parent. Hi legationes in senatum inducunt. Idem, quoties deliberari aliqua de re usus postulat, referunt ad senatum:

ac, quæ a senatu decreta sunt, ipsi faciunt & exsequuntur. Præterea publicæ omnes actiones, quæ per populum fieri debent, ad curam horum pertinent: horum est, advocare conciones, rogationes ferre, administrare ea quæ plurium suffragiis fuerint scita. Iam vero belli adornandi, gerendi, & omnia, quæ ad expeditionem pertinent, administrandi potestatem propemodum absolutam *Consules* habent.

καὶ γὰρ ἐπιτάττειν τοῖς συμμαχικοῖς τὸ δοκεῖν, καὶ τοὺς χιλιάρχους καθιστάναι, καὶ διαγράφειν τοὺς στρατιώτας, καὶ διαλέγειν τοὺς ἐπιτηδέους, τούτοις ἔξεστι. πρὸς δὲ τοῖς εἰρημίοις, ζημιῶσαι τῶν ὑποταττομένων ἐν τοῖς ὑπαίθεσις, ἐν ἃν βουληθῶσι, κύριοι καθεστᾶσιν. ἐξουσίαν δ' ἔχουσι καὶ δαπανᾶν τῶν δημοσίων ὅσα προθῶντο, παρεπομένου ταμίου, καὶ πᾶν τὸ προσταχθὲν ἐτοίμως ποιοῦντος. Ὡστ' εἰκότως ἐπὶ ἃν, ὅτε τις εἰς ταύτην ἀποβλέψει τὴν μερίδα, διότι μοναρχικὸν ἀπλῶς καὶ βασιλι-
 ιοκὸν ἐστὶ τὸ πολίτευμα. εἰ δὲ τίνα τούτων ἢ τῶν λέγεσθαι μελλόντων λήψεται μετάθεσιν, ἢ κατὰ τὸ παρὲν, ἢ μετὰ τίνα χρόνον, οὐδὲν ἂν εἴη πρὸς τὴν νῦν ὑφ' ἡμῶν λεγομένην ἀπόφασιν.

Καὶ μὴν ἡ Σύγκλητος πρῶτον μὲν ἔχει τὴν τοῦ ταμίου κυρίαν. καὶ γὰρ τῆς εἰσόδου πάσης αὐτῇ κρατεῖ, καὶ τῆς ἐξόδου παραπλησίως. οὔτε γὰρ εἰς τὰς

Consul-
lum vel-
uti regia
potestas.

XIII.
Potestas
Senatus.

bent. Nam & sociis auxilia, quantum satis videtur, imperare, & tribunos militum constituere, & conscribere exercitum, & dilectus agere eis licet. Huc accedit, quod jus animadvertendi habent, in quem voluerint cumque ex omnibus, qui in bello sub ipsorum imperio sunt constituti. Possunt etiam iidem de publicis pecuniis quantum libuerit infumere, comitante quaestore, qui promte, quidquid Consul iusserit, exequitur. Ut merito dicat aliquis, hanc

Polybii Hist. T. II.

partem intuens, *remp. Rom. plane ab unius imperio pendere, & regiam esse.* Quod si quid vero horum, vel eorum quæ deinceps dicturi sumus, aut hoc ipso tempore, aut posthac fuerit mutatum, nihil ad praesens iudicium hoc nostrum ea res facere poterit.

13. Ad *Senatum* quod attinet, ante omnia in potestate illius est *avarium*: nam & reditum omnium, & item eorum quæ expenduntur, penes hunc est arbitrium.

H h

Etenim

Potestas
Senatus.

ταὺς κατὰ μέρος χρείας οὐδεμίαν ποιῆν ἔξοδον οἱ
ταμίαι δύνανται, χωρὶς τῶν τῆς συγκλήτου δογμα-
των, πλὴν τὴν εἰς τοὺς ὑπάτους. τῆς δὲ παρὰ πο-
3 λὺ τῶν ἄλλων ὁλοσχερεστάτης καὶ μεγίστης δαπά-
νης, ἣν οἱ τιμηταὶ ποιοῦσιν εἰς τὰς ἐπισκευὰς καὶ κα-
τασκευὰς τῶν δημοσίων κατὰ πενταετηρίδα, ταύ-
της ἡ σύγκλητός ἐστι κυρία, καὶ διὰ ταύτης γίνε-
ται τὸ συγχώρημα τοῖς τιμηταῖς. Ὀμοίως καὶ ὅσα
τῶν ἀδικημάτων, τῶν κατ' Ἰταλίαν, προσδίδται δη-
μοσίας ἐπισκέψεως, λέγω δὲ, αἷον προδοσίας, συνω-
μοσίας, Φαρμακείας, δολοφονίας, τῇ συγκλήτῳ μέ-
λει περὶ τούτων. πρὸς δὲ τούτοις, εἴ τις ιδιώτης ἦς
πόλις, τῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν, διαλύσεως, ἢ ἐπιτι-
μήσεως, ἢ βοηθείας, ἢ φυλακῆς προσδίδται, τού-
των πάντων ἐπιμελὲς ἐστὶ τῇ συγκλήτῳ. καὶ μὴ
6 εἰ τῶν ἐκτὸς Ἰταλίας πρὸς τινὰς ἐξαποστέλλειν δεοί
πρεσβεῖάν τινα, ἢ διαλύσουσάν τινας, ἢ παρακα-
λέσου-

XIII. 3. πενταετηρίδα. πενταετηρίαν edd.

Etenim nec quaestores in quoscumque reipublicæ usus sumtum ullum possunt facere absque senatusconsulto patrum, eo sumtu excepto, qui Consulum sit nomine. Et illa quoque omnium summa & maxima impensa, quam singulis lustris censores faciunt in reficienda exstruendaque ædificia publica, auctoritate sit Senatus, a quo ejus rei potestatem censores accipiunt. Similiter & de-
11 licta in Italia admittit, quæ animadversione publica opus

habent, puta, proditio, conjuratio, veneficium, aut cædes dolo malo patrata, ad cognitionem Senatus spectant. Porro, si quis aut privatus aut civitas ex sociis
16 Italicis aliquid controversiæ dirimendum habuerit, aut objurigatione dignum facinus commiserit, aut ope vel præsidio indiguerit, omnia hæc Senatui sunt curæ. Sed & extra Italiam si mittenda aliquo fuerit
21 legatio, vel conciliandæ pacis inter dissidentes gratia, vel rogandi aut

λέσουσαν, ἢ καὶ νῆ Δία ἐπιτάξουσιν, ἢ παραληψο- Potestas
 μένην, ἢ πολεμεῖν ἐπαγγέλλουσιν, αὕτη ποιῶται τὴν Senatus.
 πρόνοιαν. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν παραγενομένων εἰς Ῥώ-
 μην πρεσβειῶν ὡς θεὸν ἐστὶν ἐκάστοις χρῆσθαι, καὶ
 ὡς θεὸν ἀποκριθῆναι, πάντα ταῦτα χειρίζεται διὰ
 τῆς συγκλήτου. πρὸς δὲ τὸν δῆμον καθάπαξ οὐδὲν
 ἔστι τῶν προεξημένων. Ἐξ ὧν πάλιν, ὅποτε τις Aristo-
 ἐπιδημήσῃ μὴ παρόντος ὑπάτου, τελείως ἀριστο- craticum
 κρατικὴ φαίνεται ἡ πολιτεία. ὃ δὴ καὶ πολλοὶ τῶν viderur
 Ἑλλήνων, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν βασιλέων, πεπεισμένοι esse regi-
 τυγχάνουσι, διὰ τὸ τὰ σφῶν πράγματα σχεδὸν men.
 πάντα τὴν σύγκλητον κυροῦν.

Ἐκ δὲ τούτων τίς οὐκ ἂν εἰκότως ἐπιζητήσῃ, XIV.
 ποία καὶ τίς ποτὲ ἐστὶν ἡ τῷ δήμῳ καταλειπομένη Populi
 ἀμερὶς ἐν τῷ πολιτεύματι· τῆς μὲν συγκλήτου τῶν potestas
 κατὰ μέρες, ὧν εἰρήκαμεν, κυρίας ὑπαρχούσης, τὸ in repub.

H h 2

δδ

6. πολεμῶν. Forf. πόλεμον ἐπαγγ. 7. παραγενομ. παραγενομέ-
 νων Reg. E. 9. τὴν σύγκλητον. πάντα πρὸς τὴν σύγκλ. edd.
 cum mistis, excepto Reg. E. qui ignoat verba πρὸς τὴν. Quod si te-
 nenda præf. πρὸς, fuerit κυρεῖν pro κυροῦν repensulum.

aut fane etiam imperandi
 causa, vel ad populum ali-
 quem in deditionem acci-
 piendum, aut ad bellum in-
 dicendum, Senatus hæc cura
 est. Postremo ubi Romam
 legationes extræ advene-
 runt, quomodo cum una-
 quaque illarum sit agen-
 dum, quomodo responden-
 dum, omnia hæc per Patres
 administrantur. Populi ve-
 ro in his, quæ diximus hac-
 tenus, nullæ omnino sunt
 partes. Itaque si quis Ro-
 mam veniat, quando neuter

in urbe est consul, plane
optimatum principatus is
 esse videtur: quæ fane mul-
 torum & Græcorum & re-
 gum constans persuasio est;
 quoniam a Senatu confir-
 mantur, quæcumque fere il-
 li cum Romanis agunt.

14. Hæc quum ita sint,
 quis non quaerat hic merito,
 quæ *Est qualis pars reipubli-*
cæ curanda Populo sit reli-
qua? senatu quidem de sin-
 gulis eorum, quæ diximus,
 auctoritate sua decernente,
 &

Populi
potestas.

δὲ μέγιστον, ὑπ' αὐτῆς καὶ τῆς εἰσόδου καὶ τῆς
ἐξόδου χειριζομένης ἀπάσης· τῶν δὲ στρατηγῶν
ὑπάτων πάλιν αὐτοκράτορα μὲν ἔχοντων δύναμιν
περὶ τὰς τοῦ πολέμου παρασκευάς, αὐτοκράτορα
δὲ τὴν ἐν τοῖς ὑπαίθεσις ἐξουσίαν; Οὐ μὲν, ἀλλὰ³
καταλείπεται μερὶς καὶ τῷ δήμῳ, καὶ καταλείπε-
ταί γε βαρυτάτη. Τιμῆς γάρ ἐστι καὶ τιμωρίας⁴
ἐν τῇ πολιτείᾳ μόνος ὁ δῆμος κύριος, οἷς συνέχονταί
μόνοις καὶ διαστέσθαι καὶ πολιτεῖαι καὶ συλλήβδην
πᾶς ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος. παρ' οἷς γὰρ ἢ μὴ γι-
νῶσκεσθαι συμβαίνει τὴν τοιαύτην διαφορὰν, ἢ γι-
νωσκομένην χειρίζεσθαι κακῶς, παρὰ τούτοις οὐδὲν
οἷόν τε κατὰ λόγον διοικεῖσθαι τῶν ὑφ' ἐστῶτων. πᾶς
γὰρ εἰκὸς, ἐν ἴσῃ τιμῇ ὄντων τῶν ἀγαθῶν τοῖς κα-
κοῖς; Κρίνει μὲν οὖν ὁ δῆμος καὶ διαφέρει πολλαῖς,⁶
ὅταν ἀξιοχρεῶν ἢ τὸ τίμημα τῆς ἀδικίας, καὶ μά-
λιττα τοὺς τὰς ἐπιφανεῖς ἐσχηκέντας ἀρχαίς. Θα-
νάτου

XIV. 5. πῦρ γὰρ εἰκὸς. Abest εἰκὸς a Reg. D. Oxm. & cod. J. Fr.
Gren.

&, quod maximum est, de
reditibus etiam atque impen-
sis omnibus statuente; con-
sulibus vero & in urbe cum
summo imperio bella appa-
rantibus, & militiæ item
cum summo imperio omnia
gerentibus. Verumtamen
etiam sic pars aliqua populo
est relicta, & ea quidem lon-
ge gravissima. Solus enim
in civitate Populus *præmio-*
rum & *pœnarum* est arbiter:
quibus solis & principatus
& respubiicæ & universa
hominum vita continetur.

Nam apud quos nullum tale
diferimen agnoscitur; aut
agnoscitur quidem, verum
ea pars male administratur;
apud hos nulla res suscepta
potest ratione recta guber-
nari. Vbi enim boni mali-
que eodem loco sunt, quid
recti esse queat? *Iudicia*
igitur exercet populus, cum
pecuniæ perpæpe, quoties
multa gravior malefico est
irroganda; præsertim vero,
ubi res eorum agitur, qui
majores magistratus gessie-
runt: *capitis* verò *iudicia*
exer-

τνάτου δὲ κρίνει μόνος. Καὶ γίγνεται τι περὶ ταύ- Capitis
talis in
sponta-
neum
exilium
licet abi-
te.
 την τὴν χρεῖαν παρ' αὐτοῖς ἄξιον ἐπαίνου καὶ μνή-
 μης. τοῖς γὰρ θανάτου κεινομένοις, ἐπὰν καταδι-
 κάζονται, δίδωσι τὴν ἐξουσίαν τὸ παρ' αὐτοῖς ἔδος
 ἀπαλλάττεσθαι φανερώς, καὶν ἔτι μία λείπηται φυλὴ
 τῶν ἐπικυρουσῶν τὴν κρίσιν ἀψηφοφόρητος, ἐκού-
 ρσιον ἑαυτοῦ καταγνόντα φυγαδεύειν. ἔστι δ' ἀσφα-
 λεια τοῖς φεύγουσιν ἐν τε τῇ Νεαπολιτῶν καὶ Πραι-
 νεστινῶν, ἔτι δὲ Τιβουρῖνων πόλει, καὶ ταῖς ἄλλαις,
 9 πρὸς αἷς ἔχουσιν ὄρεκτα. Καὶ μὴν τὰς ἀρχαῖς ὁ δῆ-
 μος δίδωσι τοῖς ἀξίοις· ὅπερ ἐστὶ καέλαιστον ἄθλον
 10 ἐν πολιτείᾳ καλοκαγαθίας. Ἐχει δὲ τὴν κυρίαν
 καὶ περὶ τῆς τῶν νόμων δοκιμασίας· καὶ, τὸ μέγι-
 στον, ὑπὲρ εἰρήνης οὗτος βουλευέται καὶ πολέμου.
 11 καὶ μὴν περὶ συμμαχίας, καὶ διαλύσεως, καὶ συν-
 θηκῶν, οὗτός ἐστιν ὁ βεβαιῶν ἕκαστα τούτων καὶ
 12 κύρια ποιῶν, ἢ τουναντίον. ὥστε πάλιν ἐκ τούτων

Hh 3

εἰκό-

8. Τιβουρῖνων scripti, cum vulgo Τιβουρηνῶν darent omnes.

exercet solus. Quo in ge-
 nere mos apud eos viget
 laude & commemoratione
 cumprimis dignus: qui mos
 capitis accusatis, dum in eo
 sunt ut condemnentur, pote-
 statem facit abeundi palam
 & in spontaneum secedendi
 exilium, licet e tribubus,
 quæ ad peragendum judi-
 cium convenerunt, non nisi
 una supersit, quæ suffragia
 necdum tulerit. Exulibus
 autem impune degere licet
 Neapoli, Præneste, Tibure,
 item aliis in urbibus, qui-
 bus hoc jure foedus interce-

dit cum Romanis. *Honores*
præterea Populus largitur,
 ut quisque illis fuerit di-
 gnus; quod pulcerrimum
 est in republ. virtutis probi-
 tatisque præmium. *Legum*
 quoque fanciendarum abdi-
 candarumve jus penes Po-
 pulum est; & quod longe
 maximum, *de pace & bello*
 hic deliberat: ac sive de so-
 cietate agatur, sive de ter-
 minando bello, sive de fœ-
 dere; *Populus* est, qui sin-
 gula hæc firmat, & vel rata
 facit, vel irrita. Vt, hæc
 rursus intuens aliquis, haud
 temere

εἰκότως ἂν τινὰ εἰπῇν, ὅτι μεγίστην ὁ δῆμος ἔχει
μερίδα, καὶ δημοκρατικόν ἐστὶ τὸ πολίτευμα.

XV.
Vnus or-
do indi-
get alte-
rius.

Conful
indiget
opis po-
puli &
senatus.

Τίνα μὲν οὖν τρόπον διήρηται τὰ τῆς πολιτείας
εἰς ἕκαστον εἶδος, εἴρηται· τίνα δὲ τρόπον ἀντι-
πράττειν βουλευθέντα, καὶ συνεργεῖν ἀλλήλοις πάλιν
ἕκαστα τῶν μερῶν δύναται, νῦν φηθήσεται. Ὁ μὲν γὰρ
ὑπάτος, ἐπειδὴν τυχαῖν τῆς προεξημένης ἐξου-
σίας ἐρήσῃ μετὰ τῆς δυνάμεως, δοκεῖ μὲν αὐτο-
κράτωρ εἶναι πρὸς τὴν τῶν προκειμένων συντέλειαν.
προσδῆται δὲ τοῦ δήμου, καὶ τῆς συγκλήτου· καὶ 3
χωρὶς τούτων ἐπὶ τέλος ἄγειν τὰς πράξεις οὐχ
ικανός ἐστι. δῆλον γάρ, ὡς δεῖ μὲν ἐπιπέμπεσθαι 4
τοῖς στρατοπέδοις αἰεὶ τὰς χορηγίας· ἄνευ δὲ τοῦ
τῆς συγκλήτου βουλήματος οὔτε σῖτος, οὔτε ἱμα-
τισμός, οὔτε ὀψώνια δύναται χορηγεῖσθαι τοῖς στρα-
τοπέδοις. ὥστ' ἀπράκτους γίνεσθαι τὰς ἐπιβολὰς 5
τῶν ἡγουμένων, ἐθελοκακεῖν καὶ κωλυσιεργεῖν προ-
δεμένης

temere sit dicturus, maxi-
mam reipub. partem a Popu-
lo obtineri, esseque adeo in
ea Populi imperium.

15. Quonam igitur modo
sit divisa Romana civitas in
illas tres formas, ostensum
est. Qui autem singula ha-
rum partium in rebus agen-
dis vel impedimento vel au-
xilium sibi invicem, quoties vo-
luerint, esse queant, jam de-
clarabimus. Scilicet Con-
sul, postquam imperium na-
ctus, de quo diximus, in ex-
peditionem fuerit profectus,

videtur ille quidem absolu-
tam potestatem rerum ge-
rendarum habere: ceterum
& Populi & Senatus ope
illi est opus, futuro alioquin
perficiendis inceptis impari.
Nam quum legionibus sub-
mittendi semper sint com-
meatus; sine sententia au-
tem senatus suppeditari ne-
que frumentum, neque ve-
stis, neque stipendia queant;
si propositum patribus fue-
rit, de industria cessare &
conatibus obstare, omnino
cadent in irritum imperato-
rum

θεμένης τῆς συγκλήτου. Καὶ μὴν τό γ' ἐπιτελεῖς Consul indiger
 ἢ μὴ γίνεσθαι τὰς ἐπινοίας καὶ προθέσεις τῶν populi & senatus.
 στρατηγῶν, ἐν τῇ συγκλήτῳ κέεται. τοῦ γὰρ ἐπα-
 ποστεῖλαι στρατηγὸν ἕτερον, ἐπειδὴν ἐνιαύσιος διέλ-
 θη χρόνος, ἢ τὸν ὑπάρχοντα ποιεῖν ἐπίμονον, ἔχει
 τὴν κυρίαν αὐτῇ. Καὶ μὴν τὰς ἐπιτυχίας τῶν ἡγου-
 μένων ἐκτραγωδεῖσαι καὶ συναυξήσαι, καὶ πάλιν
 ἀμαυρῶσαι καὶ ταπενῶσαι, τὸ συνέδριον ἔχει τὴν
 δόξαν. τοὺς γὰρ προσαγορευομένους παρ' αὐτοῖς
 θριάμβους, δι' ὧν ὑπὸ τὴν ὄψιν ἄγεται τοῖς πολί-
 ταις ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἢ τῶν κατειργασμένων
 πραγμάτων ἐνάργεια, τούτους οὐ δύνανται χειρί-
 ζειν, ὡς πρέπει, ποτὲ δὲ τὸ παράπαν οὐδὲ συντε-
 λῆν, εἰὰν μὴ τὸ συνέδριον συγκατάθῃται, καὶ δῶ
 9 τὴν εἰς ταῦτα δαπάνην. Τοῦ γε μὴν δήμου εἰς τὸ
 διαλύεσθαι καὶ λῖαν αὐτοῖς ἀναγκαῖόν ἐστι, καὶ ὅλως

H h 4

ἀπὸ

XV. 8. δύνανται cum Reisk. correxi. Vulgo omnes δύναται. 9. εἰς
 τὸ διαλύεσθαι. Ignorant vulgo omnes προσφ. εἰς, quam supplenti;
 quatenus forf. pinta quaedam verba intercederunt.

rum confilia. Ad hæc, ut
 incepta sua & destinata con-
 filia perducere ad exitum
 duces exercituum possint,
 aut non possint, in voluntate
 positum est Senatus. Nam
 ubi circumegerit se annus,
 demandandi provinciam al-
 teri, aut prorogandi imperii
 potestatem patres habent.
 Quin & partas bello victo-
 rias aut cum pompa celebra-
 re atque amplificare, aut
 contra obscurare atque ele-

vare, idem ordo potest.
 Triumphos enim, quos ipsi
 vocant, quibus rerum ab im-
 peratoribus gestarum imago
 quædam evidenter expressa
 civium oculis subjicitur, pro
 dignitate agere aut omnino
 ne agere quidem potest im-
 perator, nisi consenserit se-
 natus, & in eam rem pecu-
 niam decreverit. Iam vero
 quoniam finiendi belli pote-
 statem Populus obtinet, hu-
 jus quoque consensu, licet
 domo

Consul
indiget
opis po-
puli &
lenatus.

ἀπὸ τῆς οἰκίας τύχῳσι πολὺν τέπον ἀφεστῶτες.
ὁ γὰρ τὰς διαλύσεις καὶ συνθήκας ἀκύρους καὶ κυ-
ρίας ποιεῖν, ὡς ἐπάνω προεῖπον, οὗτός ἐστιν. Τοῖο
δὲ μέγιστον, ἀποτιθεμένους τὴν ἀρχὴν, ἐν τούτῳ
θεῖ τὰς εὐθύνας ὑπέχεν τῶν πεπραγμένων. ὥστε
κατὰ μηδὲνα τρόπον ἀσφαλὲς εἶναι τοῖς στρατη-
γοῖς, ὀλγωρεῖν μήτε τῆς συγκλήτου μήτε τῆς τοῦ
πλήθους εὐνοίας.

XVI.
Senatus
obnoxius
populo.

Ἡ γὰρ μὴν σύγκλητος πάλιν, ἡ τηλικαύτην ἔχου-
σα δύναμιν, πρῶτον μὲν ἐν τοῖς κοινοῖς πράγμασιν
ἀναγκάζεται προσέχεν τοῖς πολλοῖς, καὶ στοχάζε-
σθαι τοῦ δήμου. τὰς δ' ὁλοσχερεστάτας καὶ μεγί-
στας ζητήσεις καὶ διορθώσεις τῶν ἀμαρτανομένων
κατὰ τῆς πολιτείας, οἷς θάνατος ἀκολουθεῖ τὸ
πρόστιμον, οὐ δύναται συντελεῖν, ἀν μὴ συνεπικυ-
ρώσῃ τὸ πρεβεβουλευμένον ὁ δῆμος. ὁμοίως δὲ καὶ
περὶ τῶν εἰς ταύτην ἀνηκόντων. εἰάν γάρ τις εἰσφέ-

9. οἰκίας. *Vulgo οἰκίας.*

ῥη

XVI. 3. εἰς ταύτην. *Farf. εἰς αὐτήν.*

domo absint quam longissi-
me, cum primis tamen est
illis opus. Populus enim,
ut antea dicebam, pacta &
foedera aut infirmat aut fir-
mat. Quod vero longe est
maximum: ubi deposuerint
imperium, eorum, quæ in
provincia gesserint, apud
Populum ratio est eis red-
denda. Idcirco nec Senatus
benevolentiam nec Populi
contemnere sine suo peri-
culo *Consulibus* ullo modo
licet.

16. Rursus vero *Senatus*,
qui tantum potest, ante o-
mnia in administratione pu-
blicæ rei multitudinem re-
spicere, & Populi rationem
habere cogitur. Gravissima
vero quæque judicia & ma-
xima peragere non potest,
neque publica delicta, quæ
capite launtur, punire, nisi
ipsius auctoritatem populus
comprobarit. Similis Popu-
li potestas etiam in iis, quæ
ad ipsum *Senatum* pertinent.
Nam si quis legem suadeat,
qua

ρη νόμον, ἢ τῆς ἐξουσίας ἀφαιρευμένους τι τῆς ὑπαρ- Senatus obnoxius populo.
 χούσης τῇ συγκλήτῳ κατὰ τοὺς ἐθισμοὺς, ἢ τὰς
 προεδρίας καὶ τιμὰς καταλύων αὐτῶν, ἢ καὶ νῆ Δία
 ποιῶν ἐλαττώματα περὶ τοὺς βίους· πάντων ὁ δῆ-
 μος γίγνεται τῶν τοιούτων καὶ θεῖναι, καὶ μὴ, κύ-
 ριος. Τὸ δὲ συνέχον, εἰς ἐνίστηται τῶν δημάρ-
 χων, οὐχ εἶον ἐπὶ τέλος ἄγειν τι δύναται τῶν δια-
 βουλιῶν ἢ σύγκλητος, ἀλλ' οὐδὲ συνεδρεῦεν ἢ συμ-
 πορεύεσθαι τὸ παράπαν. ὀφείλουσι δὲ αἰεὶ ποιεῖν οἱ
 δήμαρχοι τὸ δοκοῦν τῷ δήμῳ, καὶ μάλιστα στοχάζ-
 εσθαι τῆς τούτου βουλήσεως. Διὸ, πάντων τῶν
 προσηρημένων χάριν, δέδωκε τοὺς πολλοὺς, καὶ προσέ-
 χει τὸν νοῦν τῷ δήμῳ ἢ σύγκλητος.

Ὅμοιως γε μὴν πάλιν ὁ δῆμος ὑπόχρεός ἐστι XVII. Populus obnoxius senatui.
 τῇ συγκλήτῳ, καὶ στοχάζεσθαι ταύτης ὀφείλει,
 καὶ κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν. Πολλῶν γὰρ ἔργων ἦντων,

Hh 5

τῶν

qua vel potestas Senatus, quam more majorum obtinet, minuat, vel aliqua dignitatis honorisve prerogativa patribus adimatur, aut etiam (nam & hoc interdum vsu venit) res familiaris ipforum accidatur; omnes hujusmodi rogationes vel ratas habendi, vel minus, jus est penes Populum. Illud vero omnium maximum, quod, si vel unus *Tribunorum plebis* interces- serit, non dicam perficere *Senatus* quidquam eorum, quæ decreverit, nequit; sed ne in curiam quidem venire,

aut ullo modo convenire senatores possunt. *Tribunorum* autem partes sunt, id semper exsequi, quod populo placuerit, & voluntatis ejus præcipuam rationem ducere. Itaque, propter hæc omnia quæ dixi, tene- tit *Senatus* multitudinem, & ad *Populum* habet respectum. ?

17. Similiter vero rursus etiam *Populus* senatui est obnoxius; & tam publice quam privatim illius ratio- nem habeat oportet. Quum enim multa sint, quæ a cen- soribus

Populus
senatui
obno-
xius.

τῶν ἐκδομένων ὑπὸ τῶν τιμητῶν διὰ πάσης Ἰτα-
λίας, εἰς τὰς ἐπισκευαὶς καὶ κατασκευαῖς τῶν δη-
μοσίων, ἃ τις οὐκ ἂν ἐξαριθμήσατο βραδίως, πολλῶν
δὲ ποταμῶν, λιμνῶν, κηπίων, μετάλλων, χώρας
συλλήβδην ὅσα πέπτωκεν ὑπὸ τὴν Ῥωμαίων δυνα-
στείαν· πάντα χειρίζεσθαι συμβαίνει τὰ προεξη-
μένα διὰ τοῦ πλήθους, καὶ σχεδὸν, ὥς ἔπος εἰπῆν,
πάντας ἐνδεδεῖσθαι ταῖς ὠναῖς καὶ ταῖς ἐργασίαις
ταῖς ἐκ τούτων. οἱ μὲν γὰρ ἀγορεύουσι παρὰ τῶν
τιμητῶν αὐτοὶ τὰς ἐκδόσεις, οἱ δὲ κοινωνοῦσι τού-
τοις, οἱ δ' ἐγγύωνται τοὺς ἡγορακότας, οἱ δὲ τὰς
οὐσίας διδόασιν περὶ τούτων εἰς τὸ δημόσιον. ἔχεις
δὲ περὶ πάντων τῶν προεξημένων τὴν κυρίαν τὸ
συνέδριον· καὶ γὰρ χρέον δοῦναι, καὶ συμπτώματος
γενομένου κουφίσαι, καὶ τὸ παρὰ πᾶν, ἀδυνάτου τι-
νὸς συμβάντος, ἀπολῦσαι τῆς ἐργωνίας. καὶ πολλὰ
δὲ τινὰ ἔστιν, ἐν οἷς καὶ βλάβηται μεγάλα, καὶ
πάλιν

XVII. 2. κηπίων. κηποιῶν *forfan cum Reisk. legendum.* 5. καὶ γὰρ
χρέον. καὶ τοῦ χρόνου δοῦναι *suspiciamus est Reisk.*

foribus locantur, partim sar-
ta testa operum publicorum
per Italiam, quæ difficile sit
enumerare; partim vestigia
fluminum, portuum, hortorum,
metallorum, agro-
rum, denique omnia, quæ
dictione Romana continen-
tur: cuncta hæc a populo
exercentur; adeo ut pene ad
unum omnes redemptionibus,
quæ earum rerum sunt, &
curationibus operum sint im-
pliciti. Alii enim a cenfori-
bus locationes per se emunt,
alii cum his societatem ha-

bent, alii pro redemptoribus
fidem suam interponunt, alii
horum nomine bona sua in
publicum addicunt. Sunt
autem omnia ista in potestate
& arbitrio senatus. Nam
& diem proferre potest, &
si quæ intervenerit calamitas,
mercedum parte publi-
canos relevare, aut si quis
casus impenderit, quominus
exitum res habere posset,
locationem rescindere. Et
sunt ejusmodi sane multa,
in quibus aut lædi aut adju-
vari a senatu possunt, qui ve-
tigalia

πάλλιν ὠφελεῖ τοὺς τὰ δημόσια χειρίζοντας ἢ σύγ-
 κλητος. ἡ γὰρ ἀναφορά τῶν προειρημένων γίνεται
 πρὸς ταύτην. Τὸ δὲ μίγιστον, ἐκ ταύτης ἀποδι-
 δονταὶ κριταὶ τῶν πλείστων καὶ τῶν δημοσίων καὶ
 τῶν ἰδιωτικῶν συναλλαγμάτων, ὅσα μέγεθος ἔχει
 τῶν ἐγκλημάτων. διὸ πάντες εἰς τὴν ταύτης πίστιν
 ἐνδεδεμένοι, καὶ δεδιότες τὸ τῆς χρείας ἀδύλον, εὐ-
 λαβῶς ἔχουσι πρὸς τὰς ἐνστάσεις καὶ τὰς ἀντι-
 πρᾶξεις τῶν τῆς συγκλήτου βουλευμάτων. Ὅμοιος
 δὲ καὶ πρὸς τὰς τῶν ὑπάτων ἐπιβολὰς δυσχερῶς
 ἀντιπράττουσιν, διὰ τὸ κατ' ἰδίαν καὶ κοινῇ πᾶν-
 τας ἐν τοῖς ὑπαίθεσις ὑπὸ τὴν ἐκείνων πίπτειν
 ἐξουσίαν.

Τοιαύτης δ' οὐσης τῆς ἐκάστου τῶν μερῶν δυνά-
 μεως, εἰς τὸ καὶ βλάπτειν καὶ συνεργεῖν ἀλλήλοις·
 πρὸς πάσας συμβαίνει τὰς περιστάσεις δεόντως
 ἔχεν τὴν ἀρεμογὴν αὐτῶν, ὥστε μὴ εἶναι τ' ἕναν,
 ταύτης εὐρεῖν ἀμείνω πολιτείας σύστασιν. Ὅταν
 μὲν

Populus
 senatus
 obno-
 xius.

XVIII.
 Forma
 reip.
 Rom.
 omnium
 commo-
 dissima.

Etigalia vel ultrotributa tra-
 ctant: de istis enim omnibus
 ad Patres refertur. Quod
 autem maximum est: ex se-
 natorio ordine iudices dan-
 tur ad plurimas, qua publi-
 cas, qua privatas causas,
 quoties paullo gravior est
 accusatio. Itaque in fidem
 Senatus quum sint omnes ad-
 stricti; metuentes, ne olim
 forte ejus auxilio sibi futu-
 rum sit opus, voluntati illius
 obfistere & reluctari non au-
 dent. Similique de causa
 & Consulium inceptis haud

temere se opponunt; quo-
 niam & privatim singuli, &
 omnes in universum, expe-
 ditionis tempore, in pote-
 state sunt Consulium.

18. Quum igitur singulæ
 civitatis partes & incommo-
 dare & commodare sibi in-
 vicem hoc modo queant;
 evenit, ut adversus omnes
 casus apte convenienterque
 sint concinnatæ: ex quo fit,
 ut meliorem hac rempubli-
 cam nemo possit instituere.
 Quamobrem quoties alicujus
 ab

μὲν γὰρ τις ἔξωθεν κοινὸς φόβος ἐπιστάς ἀναγκά-
 ση σφᾶς συμφρονεῖν καὶ συνεργεῖν ἀλλήλοις· τηλι-
 καύτην καὶ τοιαύτην συμβαίνει γίνεσθαι τὴν δύνα-
 μιν τοῦ πολιτεύματος, ὥστε μήτε παραλείπεσθαι³
 τῶν δεόντων μηδὲν, ἅτε περὶ τὸ προσπεσὸν αἰς
 πάντων ὁμοῦ ταῖς ἐπινοίαις ἀμιλλωμένων, μήτε τὸ
 κριθεὶν ὑστερεῖν τοῦ καιροῦ, κοπῇ καὶ κατ' ἰδίαν ἐκά-
 στου συνεργοῦντος πρὸς τὴν τοῦ προκειμένου συντέ-
 λεαν. διόπερ ἀνυπέστατον συμβαίνει γίνεσθαι, καὶ⁴
 παντὸς ἐφικνεῖσθαι τοῦ κριθέντος, τὴν ιδιότητα τοῦ
 πολιτεύματος. Ὅταν γε μὴν πάλιν ἀπολυθέντες⁵
 τῶν ἐκτὸς φόβων ἐνδιατρίβωσι ταῖς εὐτυχίαις καὶ
 περιουσίαις, ταῖς ἐκ τῶν κατορθωμάτων, ἀπολαύον-
 τες τῆς εὐδαιμονίας, καὶ ὑποκολακευόμενοι καὶ βα-
 θυμῶντες τρέπωνται πρὸς ὕβριν, καὶ πρὸς ὑπερη-
 φανίαν, ὃ δὴ φιλεῖ γίνεσθαι· τότε καὶ μάλιστα⁶
 συσι-

Refp.
 Rom. ma-
 lis suis
 ipsa ex se
 medetur.

XVIII. 3. ὥστε μήτε. Libri omnes mendasse ὥστε μηδὲν, quod Ca-
 saub. in ὥστε μηδὲν mutavit.

ab exteris periculi metus in-
 gruens concordare cives ac
 sibi invicem ferre opem coë-
 gerit, ea est ac tanta hujus
 reip. vis, ut neque in deli-
 berationibus quidquam eor-
 um prætermittatur, quæ
 factæ sunt opus; quum ut
 quidque accidit, eo certatim
 cuncti suas cogitationes re-
 ferant; & eorum, quæ sunt
 decreta, nihil fiat tardius
 quam oporteat, publice pri-
 vatimque omnibus ad con-
 sulta perficienda connitenti-
 bus. Quas ob causas in-

victa atque inextuperabilis
 hæc respublica est, per ipsam
 qua constat formam; ac quid-
 quid semel decrevit, ad exi-
 tum perducit. Rursus au-
 tem, quoties omni ab exte-
 ris metu liberati, læto re-
 rum successu diutius per-
 fruuntur, atque illis opibus,
 quas vincendis hostibus sibi
 pepererunt; ubi præsentī fe-
 licitate gaudentes, otio at-
 que adulationibus corrupti,
 ad injurias atque superbiam,
 ut fieri amat, sese converte-
 runt: tum sane ut cum ma-
 xime

συνιδεῖν ἐστὶ αὐτὸ παρ' αὐτοῦ ποριζόμενον τὸ πολί-
τευμα τὴν βοήθειαν. ἔπειδ' ἂν γὰρ ἐξοιδῶν τι τῶν
μερῶν φιλονεικῇ, καὶ πλέον τοῦ θέοντος ἐπικρατή-
ται· ὅλην, ὡς, οὐδένος αὐτοτελοῦς ὄντος κατὰ τὸν
ἄρτι λόγον, ἀντισπᾶσθαι δὲ καὶ παραποδίζεσθαι δυ-
ναμένης τῆς ἐκάστου προθέσεως ὑπ' αἰσθήλων, οὐδὲν
ἐξοιδεῖ τῶν μερῶν, οὐδ' ὑπερφρονεῖ. πάντα γὰρ ἐμμέ-
νει τοῖς ὑποκειμένοις, τὰ μὲν κωλυόμενα τῆς ὁρμῆς,
τὰ δὲ ἐξ ἀρχῆς δεδιότα τὴν ἐκ τοῦ πέλας ἐπίστασιν.

V.

Πολεμικὰ Ῥωμαίων ἐπιτηδεύματα.

Ἐπειδ' ἂν ἀποδείξωσι τοὺς ὑπάτους, μετὰ ταῦτα XIX.
χιλίαρχους καθιστάσι, τεσσαρεσκαίδεκα μὲν, Ante di-
τῶν πέντε ἐνιαυσίους ἐχόντων ἥδη στρατείας, Iulium
ὅς militum
καὶ creantur
Tribuni.

7. αὐτοτελοῦς *antei autemibus Cusanb. & Retik. ἀπριτελοῦς edd.*
& misti.

XIX. In scriptis libris praefigitur Titulus: Περὶ τῆς τῶν ὀπλιτῶν
καταστάσεως. I. τεσσαρεσκαίδεκα, τέσσαρας καὶ δέκα ed. Oper.
& Herv.

xime cernere est, *rempubli-*
cam ipsam ex sese malis suis
remedium parare. Vbi enim
pars aliqua se efferens jur-
gium movere, & maiorem,
quam conveniat, potentiam
sibi coeperit vindicare: quia
nullius potentia omnibus suis
numeris in se est perfecta,
sed consilia omnium, ut jam

ostendimus, ab obsistenti-
bus mutuo impediri queunt;
nulla efferre se pars supra
ceteras valet, neque im-
potenter superbire. Omnia
quippe in suo statu manent;
quum aliorum reprimatur
impetus, alii autem jam in-
de ab initio metuant anim-
adversionem aliorum.

V.

Militia Romana.

19. Postquam consules desi-
gnarunt, *Tribunos militum*
deinceps creant: quatuor-
decim quidem ex iis, qui
annua jam quina stipendia
habent:

Numerus
stipen-
diorum
milita-
rium.

καὶ ὁ ἄλλους σὺν τούτοις, ἐκ τῶν δέκα. τῶν λοιπῶν
τούς μὲν ἵππεῖς δέκα, τοὺς δὲ πεζοὺς ἐξ οὗ * δὲ
στρατείας τελεῖν κατ' ἀνάγκην, ἐν ταῖς τετραρά-
κοντα καὶ ἑξ ἔτεσιν ἀπὸ γενεᾶς, πλὴν τῶν ὑπὸ ταῖς
τετρακοσίας δραχμαῖς τετιμημένων. τούτους δὲ πα-
ριᾶσι πάντας εἰς τὴν ναυτικὴν χρεῖαν· εἰάν δὲ ποτε
κατεπέγγῃ τὰ τῆς περιστάσεως, ὀφείλουσι καὶ πε-
ζῇ στρατεύειν ἑκοσι στρατείας ἐνιαυσίους. Πολι-
τικὴν δὲ λαβεῖν ἀρχὴν οὐκ ἔχσται οὐδενὶ πρότερον,
εἰάν μὴ δέκα στρατείας ἐνιαυσίους ἢ τετελεκάς.

Εἰάν δὲ μέλλωσι ποιῆσθαι τὴν καταγραφὴν τῶν
στρατιωτῶν οἱ τὰς ὑπάρχουσας ἔχοντες ἀρχάς· προ-
λέγουσιν ἐν τῷ δήμῳ τὴν ἡμέραν, ἐν ᾗ δεήσει παρα-
γενέσθαι τοὺς ἐν ταῖς ἡλικίαις Ῥωμαίους ἅπαντας.

ποιεῖν

2. τῶν λοιπῶν. *Das* haec verba perperam codd. omnes cum praeterea junxerunt. *Cammodum* esset τὸ λοιπὸν, quod ὁ Lipsius placuit. τῶν γὰρ πολιτῶν ex conjecit. edidit Casaubonus. Ibid. ἐξ οὗ. πεζοὺς ἑξ. οὐ δὲ στρατείας ed. Opor. cum Aug. a pr. manu. Vrb. Oxon. & Reg. D. (In Reg. E. autem abest totum hoc fragm. V.) πεζοὺς ἑξ. οὐς δὲ στρατ. ed. Herv. cum cod. Med. & Aug. a recent. manu. Haec auctoritate Casaubonus edidit πεζοὺς δεκαῖς ἐνιαυσίους δὲ στρατείας. Praefertam equidem cum Lipsio πεζοὺς εἴκοσι δὲ στρατείας. Sed fuit fortasse πεζοὺς, ἑξ οὗ εἰς τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν (aut εἰς τὸ ἱπταναιδέναιον τῆς ἡλικίας ἶτος) ἦγον, εἴκοσι δὲ στρατείας τελεῖν. 3. ὀφείλουσι καὶ πεζῇ στρατεύειν. Sic ex conjecit. scripsi. Vulgo omnes ὀφείλουσαν οἱ πεζοὶ στρατεύειν.

habent: decem vero alios
praeter superiores ex iis, qui
dena. Ceterum necessario
tenentur stipendia facere in-
tra annum ætatis quadrage-
simum sextum, equites qui-
dem, dena; pedites vero,
[viginti]: iis dumtaxat ex-
ceptis, qui infra quaterna
millia æris censi fuerint.
Hos omnes omittunt, & in
usus nauticos reservant: quod

si quis tamen casus gravior
urgeat, hi quoque pedibus
merere & vicena stipendia
annua facere tenentur. Vr-
banum vero magistratum ca-
piendi jus nemini est, ante-
quam dena stipendia emerita
habeat. Quando autem
consules sunt conscripturi mi-
lites; diem populo edicunt,
qua die Romanos omnes mi-
litaris ætatis sistere se oporteat.

ῥοιοῦσι δὲ ταῦτο καὶ ἕκαστον ἐνιαυτόν. τῆς δὲ ἡμέρας ἐπελθούσης, καὶ τῶν στρατευσίμων παραγενόμενων εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ μετὰ ταῦτα συναθροίζοντων εἰς τὸ Καπιτώλιον· διέδλον ὅφας αὐτοὺς οἱ ^{Distribu-} νεώτεροι τῶν χιλιάρχων, καθάπερ ἂν ὑπὸ τοῦ δή- ^{tio tribu-} ^{porum.} μου κατασταθῶσιν, ἢ τῶν στρατηγῶν, εἰς τέτταρα μέρη· διὰ τὰ τέτταρα παρ' αὐτοῖς στρατόπεδα τὴν ὁλοσχερῇ καὶ πρώτην διαίρεσιν τῶν δυνάμεων ποιῶσθαι. καὶ τοὺς μὲν πρώτους κατασταθέντας τέτταρας εἰς τὸ πρῶτον καλούμενον στρατόπεδον ἔειμαν· τοὺς δ' ἐξῆς τρεῖς, εἰς τὸ δεύτερον· τοὺς δ' ἐπομένους τούτοις τέτταρας, εἰς τὸ τρίτον· τρεῖς δὲ τοὺς ὀψευταίους, εἰς τὸ τέταρτον. τῶν δὲ πρεσβυτέρων δύο μὲν τοὺς πρώτους, εἰς τὸ πρῶτον· τρεῖς δὲ τοὺς δευτέρους, εἰς τὸ δεύτερον τιθᾶσι στρατόπεδον· δύο δὲ τοὺς ἐξῆς, εἰς τὸ τρίτον· τρεῖς δὲ τοὺς τελευταίους, εἰς τὸ τέταρτον.

Γενο-

6. συναθροίζ. ὁθροίζοντων Oper. Aug. Vñb. Ibid. Καπιτώλιος Henr. Med.

test. Atque id faciunt quotannis. Vbi dies advenit, & Romam apti militiæ conveniunt, iidemque mox in Capitolio congregati sunt; ibi tunc juniores e *tribunis militum*, eo ordine, quo quisque eorum vel a populo vel ab imperatoribus fuerit constitutus, in quatuor dividere se partes solent; quia apud eos summa & prima divisio copiarum est in qua-

tuor legiones. Et quatuor quidem illos, qui primi creati fuerint, primæ, quam vocant legioni, attribuunt; tres proximos, secundæ; quatuor qui hos excipiunt, tertiæ; tres novissimos, quartæ. Seniorum autem, duos quidem primo creatos in prima locant legione; tres secundo loco designatos, in secunda; duos proximos, in tertia; tres postremos, in ultima.

20. Per;

XX.
Dilectum
peragunt
tribuni.

Γενομένης δὲ τῆς διαιρέσεως καὶ καταστάσεως τῶν χιλιάρχων τοιαύτης, ὥστε πάντα τὰ στρατοπέδα τοὺς ἴσους ἔχεν ἄρχοντας· μετὰ ταῦτα καθίσαντες χωρὶς ἀλλήλων κατὰ στρατοπέδον, κληροῦσι τὰς Φυλάς κατὰ μίαν, καὶ προσκαλοῦνται τὴν αἰὲ λαχοῦσαν. ἐκ δὲ ταύτης ἐκλέγουσι τῶν νεανίσκων τέτταρας ἐπισηκῶς τοὺς παραπλησίους ταῖς ἡλικίαις καὶ ταῖς ἔξεσιν. προσαχθέντων δὲ τούτων, λαμβάνουσι πρῶτοι τὴν ἐκλογὴν οἱ τοῦ πρώτου στρατοπέδου, δεύτεροι δ' οἱ τοῦ δευτέρου, τρίτοι δ' οἱ τοῦ τρίτου, τελευταῖοι δ' οἱ τοῦ τετάρτου. πάλιν δ' ἄλλων τετάρων προσαχθέντων, λαμβάνουσι πρῶτοι τὴν αἵρεσιν οἱ τοῦ δευτέρου στρατοπέδου, καὶ ἐξῆς οὕτως, τελευταῖοι δ' οἱ τοῦ πρώτου. μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν ἄλλων τετάρων προσαχθέντων, πρῶτοι λαμβάνουσιν οἱ τοῦ τρίτου στρατοπέδου, τελευταῖοι δ' οἱ τοῦ δευτέρου. καὶ, αἰὲ κατὰ λόγον οὕτως ἐκ περιόδου τῆς ἐκλογῆς γιγνομένης, παρα-

XX. 4. 5. 6. προσαχθέντων. προσαχθέντων Hsav. Med.

20. Peracta vero electione & divisione tribunorum, sic ut singule legiones totidem duces habeant: separatim postea sedentes cujusque legionis tribuni sigillatim tribus fortissuntur, & ut cuique fors contigit, eam ad se vocant. Tum ex ea quatuor juvenes eligunt, parces, quoad ejus fieri potest, ætate & habitu corporis. His propius admotis, primi electionem faciunt primæ le-

gionis tribuni: secundi, secundæ: tertii, tertix: novissimi, quartæ. Rursus vero aliis quatuor admotis, primi eligunt secundæ legionis tribuni: & sic deinceps: ultimi vero primæ. Posthæc aliis denuo quatuor adductis, primi dilectum habent tertix legionis tribuni: ultimi, legionis secundæ. Et ita, dum hac ratione semper idem electionis orbis volvitur, evenit illud, ut

παραπλησίους συμβαίνει λαμβάνεσθαι τοὺς ἀνδρας
 βεῖς ἕκαστον τῶν στρατοπέδων. Ὅταν δ' ἐκλέξωσι <sup>Peditum
numerus
in legio-
ne.</sup> τὸ προκείμενον πλήθος· (τοῦτο δ' ἐστὶν ὅτε μὲν εἰς
 ἕκαστον στρατόπεδον πεζοὶ τετρακισχίλιοι καὶ δια-
 κόσιοι, ποτὲ δὲ πεντακισχίλιοι, ἐπειδὴν μείζων τις
 9 αὐτοῖς προφαίνεται κίνδυνος·) μετὰ ταῦτα τοὺς Equites.
 ἰππεῖς τὸ μὲν παλαιὸν ὑστέρους εἰώθεσαν δοκιμά-
 ζεν ἐπὶ τοῖς τετρακισχιλίοις διακοσίοις, νῦν δὲ προ-
 τέρους, πλουτίσθην αὐτῶν γεγεννημένης ὑπὸ τοῦ τι-
 μητοῦ τῆς ἐκλογῆς· καὶ πεισῶσι τετρακοσίους εἰς ἕκα-
 στον στρατόπεδον.

Ἐπιτελεθείσης δὲ τῆς καταγραφῆς τὸν προει- <sup>XXI.
Sacr-
mentum
militare.</sup>
 ρημένον τρόπον, ἀθροίσαντες τοὺς ἐπιλεγμένους
 οἱ προσήκοντες τῶν χιλιάρχων καθ' ἕκαστον στρα-
 τόπεδον, καὶ λαβόντες ἐκ πάντων ἕνα τὸν ἐπιτη-
 ρευστάτον, ἐξορκίζουσιν· Ἡ μὲν πειθαρχήσειν,
 καὶ

9. διακοσίους. Sic diferte Herv. Ang. Vrb. Med. Puto & Opor. Re-
 gius nota numerali utitur. Cessandonas ex consuet. διακοσίους edi-
 dit, quaternis peditum millibus adjungere (equites) ducen-
 tos.

ut pares ac similes capiantur
 in quamque legionem mili-
 tes. Postquam vero lege-
 runt quem proposuerant nu-
 merum; (is est quandoque
 in singulas legiones *peditum*
quaternum millium & *ducen-*
torum: aliquando *quinum*
millium, quoties majus ali-
 quod ipsis imminet pericu-
 lum:) mox *equites*, olim
 quidem posteriore loco mo-
 ris erat deligere, post qua-
 tor mille & ducentos pe-

Polybii Histor. T. II.

dites; nunc priore loco eos
 centuriant, e censu per cen-
 forem electos, atque illo-
 rum *trecentos* unicuique le-
 gioni assignant.

21. Peracto dilectu eo
 quem diximus modo, Tri-
 buni militum suae quisque
 legionis eos, qui fuerunt
 lecti, congregant, atque
 unum ex omnibus eligen-
 tes, maxime idoneum, sa-
 cramento adigunt; *Forse*
omnino, ut pareat im-

li

perio

καὶ ποιήσῃν τὸ προσταττόμενον ὑπὸ τῶν ἀρχόντων κατὰ δύναμιν. οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ὁμνύουσι καθ' ἓνα προπορευόμενοι, τοῦτ' αὐτὸ δηλοῦντες, ὅτι ποιήσουσι πάντα, καθάπερ ὁ πρῶτος.

Sociorum
conferi-
ptio. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς οἱ τὰς ὑπάτους ἀρ-4
χάς ἔχοντες παραγίλλουσι τοῖς ἄρχουσι τῆς ἀπὸ
τῶν συμμαχίδων πόλεων, τῶν ἐκ τῆς Ἰταλίας, ἐξ
ἧν ἂν βούλονται συστρατεύειν τοὺς συμμαχοὺς,
διασαφύντες τὸ πλῆθος, καὶ τὴν ἡμέραν, καὶ τὸν
τόπον, εἰς ὃν δεήσει παρεῖναι τοὺς κεκριμένους. αἱ δὲς
πόλεις παραπλησίαν ποιησάμεναι τῇ προειρημένη
τὴν ἐκλογὴν καὶ τὸν ἔρπον, ἐκπέμπουσιν, ἄρχοντας
συστήσασαι καὶ μιθοδότῃν. Οἱ δ' ἐν τῇ Ῥώμῃ χι-6
λίαςχοι μετὰ τὸν ἐξερκισμόν παραγίλλαντες ἡμέ-
ραν ἐκάστῳ στρατοπέδῳ, καὶ τόπον, εἰς ὃν δεήσει
παρεῖναι χωρὶς τῶν ὅπλων, τότε μὲν ἀφῆκαν.

Quatuor
genera
petitum
in legio-
ne. Παραγενομένων δ' εἰς τὴν ταχθεῖσαν ἡμέραν, διαλέ-7
γουσι τῶν ἀνδρῶν τοὺς μὲν νεωτάτους καὶ πενιχρο-
τάτους

XXI. 5. ἄρχοντα συστής. ἄρχοντας *sejficari* licet cum Gron.

*perio ducum, Et quid-
quid ab iis fuerit juf-
sus, pro viribus pra-
stet.* Reliqui autem omnes,
precedentes alter post alte-
rum, in eadem verba jurant;
omnia se facturos, sicut ille
primus. Circa idem vero
tempus Consules magistrati-
bus sociarum in Italia civi-
tatum, ex quibus auxilia eo
bello secum militare volunt,
nuncium mittunt; numerum
& diem locumque ad con-
veniendum edicentes iis, qui
lecti fuerint. Civitates le-
ctos a se simili ratione ei,
quam exposuimus, milites,
eodem sacramento adactos,
adjecto duce & quaestore
mittunt. At Romæ tribu-
ni militum, postquam sacra-
mento milites adegerunt,
denunciato legioni cuique
die ac loco ad convenien-
dum sine armis, tunc qui-
dem eos dimittunt. Cete-
rum ubi ad dictam diem illi
convenerunt; natu minimos
& pauperrimos Tribuni se-
ligunt

τάτους εἰς τοὺς Γροσφομάχους· τοὺς δ' ἐξῆς τοῖς, εἰς τοὺς Ἀστάτους καλουμένους· τοὺς δ' ἀκμαιοτάτους ταῖς ἡλικίαις, εἰς τοὺς Πρίγκιπας· τοὺς δὲ πρεσβυτάτους εἰς τοὺς Τριαρίους. αὐταὶ γὰρ εἰσι καὶ τὸσαῦται διαφοραὶ παρὰ Ῥωμαίοις καὶ τῶν ὀνομασιῶν, καὶ τῶν ἡλικιῶν, ἔτι δὲ τῶν καθοπλισμῶν γέν' ἐκάστω στρατοπέδῳ. Διαμερῶσι δ' αὐτοὺς τὸν τρέπον τούτον, ὥστ' εἶναι τοὺς μὲν πρεσβυτάτους, καὶ Τριαρίους προσαγορευομένους, ἑξακοσίους· τοὺς δὲ Πρίγκιπας, χιλίους καὶ διακοσίους· ἴσους δὲ τούτοις τοὺς Ἀστάτους· τοὺς δὲ λοιποὺς καὶ νεωτάτους Γροσφοφόρους. ἐὰν δὲ πλείους τῶν τετρακισχιλίων ᾖσιν, κατὰ λόγον ποιοῦνται τὴν διαίρεσιν, πλὴν τῶν Τριαρίων· τούτους αἰεὶ τοὺς ἴσους.

Καὶ τοῖς μὲν νεωτάτοις παρήγλειαν μάχαιραν ^{XXII.} ^{ArmaVe-}φορεῖν, καὶ γρόσσους, καὶ πάρεμν. ἡ δὲ πάρεμν καὶ ^{litum.} δύναμιν ἔχει τῇ κατασκευῇ, καὶ μέγεθος ἀρκοῦν πρὸς ἀσφάλειαν· περιφερὲς γὰρ εὔσα τῷ σχήματι,

I i 2

τρίπε-

XXII. 2. ἀρκοῦν πρὸς. ἀρκοῦν καὶ πρὸς ἀσφ. HEN. & MED.

ligunt in *Velites*: proximos his in *Haslato*s, quos vocant: ætatem florentissimam in *Principes*: maximos natu in *Triarios*. Hæ sunt enim, & tot numero, differentię apud Romanos appellatio-num & ætatum atque etiam armaturæ in unaquaque legione. Ita autem hos dividunt, ut ætate maxime pro-vesti, qui *Triarii* dicuntur, sint numero *sexcenti*; *Prin-cipes* mille ducenti; totidem *Haslato*: ceteri ac natu mi-

nimi *Velites*. Sin pluribus, quam quatuor millibus, con-stet legio; eadem propor-tione & ceterorum partiti-onem instituunt, nisi quod *Triariorum* numerus variat numquam.

22. Ac minimis quidem natu præcipiunt, ut gladium gestent, & hastas, atque parmam. *Parmæ* & firmitatem habet a struttura, & magnitudinem, quæ ad defensionem sufficiat; quippe cui figura rotunda, diame-ter

ArmaVe- τρίπεδον ἔχει τὴν διάμετρον. προσεπικοσμηται δὲ 3
litum. καὶ λιτῷ περικεφαλαίῳ· ποτὲ δὲ λυκείαν ἢ τι τῶν
 τοιούτων ἐπιτίθεται, σκέπης ἅμα καὶ σημείου χά-
 ριν, ἵνα τοῖς κατὰ μέρος ἡγεμόσι προκινδυνεύοντες
 ἐρῶμένως, καὶ μὴ, διαδήλοι γίγνωνται. τὸ δὲ τῶν 4
 γρόσφων βέλος ἔχει τῷ μὲν μήκει τὸ ξύλον ὡς ἐπί-
 παν δίπηχυ, τῷ δὲ πάχει δακτυλιαῖον, τὸ δὲ κέν-
 τρον, σπιθαμιαῖον, κατὰ τοσούτον ἐπὶ λεπτόν ἐξε-
 ληλαμένον καὶ συνωξυσμένον, ὥστε κατ' ἀνάγκην
 εὐθέως ἀπὸ τῆς πρώτης ἐμβολῆς κάμπτεσθαι, καὶ
 μὴ δύνασθαι τοὺς πολεμίους ἀντιβάλλειν· εἰ δὲ μὴ,
 κοινὸν γίγνεται τὸ βέλος.

XXIII. Ταῖς γε μὴν δευτέροις μὲν κατὰ τὴν ἡλικίαν,
Gravis
armatura. Ἀστάτοις δὲ προσαγρευομένοις, παρήγυσσαν φέρεσιν
Scutum. πανοπλίαν. Ἔστι δ' ἡ Ῥωμαϊκὴ πανοπλία πρῶτον 2
 μὲν θυρεὸς, οὗ τὸ μὲν πλάτος ἐστὶ τῆς κυρτῆς ἐπι-
 φανείας

2. Pro τρίπεδον *Cassiodorus* τριμήπεδον vel τριῶν ἡμιοδίων τοῖσι, & venit pedis unius & semis. 3. λιτῷ περικεφαλαίῳ. *Euseb.* λιτῷ περικεφαλαίῳ. 4. ἐξεληλαμένον *cortex cum Eru. Vulgo* ἐξεληλασμένον. *Et ἐξεληλασμένον Oxon. & Reg. D. a pr. manu,* *quæ a sec. manu ἐξεληλασμένον præfert.*

ter tripedalis. Infuper ad-
 ornantur velites nuda *galea*;
 cui tamen lupina interdum
 aut aliquid ejusmodi impo-
 nitur; simul tutelæ causa,
 & indicii, ut in obeundis
 fortiter secusve præliis di-
 gnosci ab ordinum queant
 ductoribus. *Hasta* velitaris
 telum est, habens hastile
 duos ut plurimum cubitos
 longum, crassum vero digi-
 tum unum: spiculum illi
 spithamæ longitudine, eo

tenuitatis atque acuminis
 perductum, ut necessario
 statim a primo jactu refle-
 ctatur, neque remitti possit
 ab hostibus: quod nisi ita
 est, commune fit hoc te-
 lum.

23. Aetate proximis, quos
 vocant *Hastatos*, præcipiunt,
 ut *jussa arma* serant. Ea
 sunt apud Romanos, pri-
 mum quidem *scutum*; latum
 in superficie gibba duos pe-
 des

φανείας πένθ' ἡμιποδίων· τὸ δὲ μῆκος, ποδῶν τετ-
 3 τάρων· ὁ δὲ μείζων, ἔτι καὶ παλαιστιῆος. ἐκ δι-
 πλοῦ σανιδώματος ταυροκόλλῃ πεπηγὼς, ἐθονίῳ,
 μετὰ δὲ ταῦτα μοσχίῳ δέρματι περιείληπται τὴν
 4 ἐκτὸς ἐπιφάνειαν. ἔχει δὲ περὶ τὴν ἴτυν, ἐκ τῶν
 ἁνωθεν καὶ κάτωθεν μερῶν, σιδηροῦν σιάλωμα, δι'
 οὗ τὰς τε καταφρεάς τῶν μαχαिरῶν ἀσφαλίζεται,
 5 καὶ τὰς πρὸς τὴν γῆν ἐξερεΐσεις. προσήρμοσται δ'
 αὐτῷ καὶ σιδηρᾷ κόγχος, ἣ τὰς ὀλοσχερεῖς ἀπο-
 στέγει πληγαῖς λίθων, καὶ σαρισσῶν, καὶ καθόλου
 6 βιβαίων βελῶν. Ἄμα δὲ τῷ θυρεῷ μάχαιρα· ταύ-
 7 τῇ δὲ περὶ τὸν δεξιὸν φέρεται μῆρον, καλοῦσι δ' αὐτὴν
 8 Ἰβηρικὴν. ἔχει δ' αὐτὴ κέντημα διάφορον, καὶ κατα-
 φορεὰν ἐξ ἀμφοῖν τοῖν μερῶν βίαιον, διὰ τὸ τὸν ἀβε-
 9 βλίσκον αὐτῆς ἰσχυρὸν καὶ μόνιμον εἶναι. Πρὸς δὲ
 10 τούτοις ὕσσοι δύο, καὶ περικεφαλαία χαλκῇ, καὶ
 11 προκνημῖς. τῶν δ' ὕσσῶν εἰσὶν οἱ μὲν παχέες, οἱ δὲ

Gladius.

Pila.

li 3

λεπτοί.

des cum dimidio; longum
 vero pedes quatuor: aut, si
 sit majus, ad hanc longitu-
 dinis mensuram palmus ac-
 cedit. E duplici tabulato
 glutine taurino est compa-
 ctum; extrema superficies
 linteo, deinde vitulino corio
 circumtegitur. In ambitu
 circa superam inferamque
 partem ferrea prætexitur la-
 mina; qua adversus cæsim
 illatos ictus munitur, & ne
 humo incumbens corrumpatur.
 Adaptatur etiam illi
 concha ferrea, (is est um-

bo;) quæ ictus vehemen-
 tiores defendit, lapidum, fa-
 rissarum, & violentorum
 omnium telorum. Simul
 cum scuto est *gladius*, quem
 ad dextrum femur gestant:
Hispaniensem ipsi vocant.
 Est autem hic gladius & ad
 punctum lædendum excel-
 lens, & ad cæsim ex utra-
 que parte feriendum vehe-
 mens: constat enim lamina
 valida & firma. Accedunt
pila duo, & galea terrea, &
 ocrea. Sunt autem e pilis
 alia crassiora, tenuiora alia.

E so-

Pila. λεπτοί. τῶν δὲ στερεωτέρων οἱ μὲν στρεγγύλοι πα-
λαιστιαίαν ἔχουσι τὴν διάμετρον· οἱ δὲ τετραγῶνοι,
τὴν πλευράν. οἳ γε μὴν λεπτοὶ σιβυρίαις εἰκάσι
συμμέτροις, οὓς φερούσι μετὰ τῶν προσηρημένων.
ἀπάντων δὲ τούτων τοῦ ξύλου τὸ μήκος ἐστὶν ὡς 10
τρεῖς πῆχες. προσήρμοστα δ' ἐκάστοις βέλος σι-
δηρεὺν ἀγκιστρῶτὲν, ἴσον ἔχον τὸ μήκος τοῖς ξύλοις·
οὗ τὴν ἐνδεσιν κατὰ τὴν χρεῖαν οὕτως ἀσφαλίζον-
ται βεββαίως, ἕως μέσου τῶν ξύλων ἐνδόντες, καὶ
πυκναῖς ταῖς λαβίσι καταπερονῶντες, ὥστε μὴ πρό-
τερον τὸν δεσμὸν ἐν ταῖς χρεῖαις ἀναχαλαδῆναι,
ἢ τὸν σίδηρον θραύεσθαι, καί περ ὄντα τὸ πάχος ἐν
τῷ πιθμίνι καὶ τῇ πρὸς τὸ ξύλον συναφῇ τριῶν
ἡμιδακτυλίων. ἐπὶ τοσαύτων καὶ τοσαύτην πρόνοιαν
ποιοῦνται τῆς ἐνδέσεως. Ἐπὶ δὲ πᾶσι τούτοις προσ-
επισκομαῖνται πτερίνῳ στεφάνῳ, καὶ πτερῶς φοι-
κίοις ἢ μέλασιν ὀρθοῖς τρισὶν, ὡς πηχυσίαις τὸ μέ-
γεθος.

Galea
cristata.

XXIII. 11. κατὰ τὴν χρεῖαν ex consuet. contexti. Vulgo omnes καὶ
τὴν χρεῖαν Ibid. ἕως μέσου dedit Reg. D. Vulgo ἕως μέσου.
Ibid. καὶ τοσαύτην. καὶ τοσαύτην malim cum Reik. 12. πτε-
ρίνῳ. πτερίνῳ Aug. Ibid. καὶ πτερῶς, καὶ omittit Suidas.

E solidioribus rursus alia ro-
tunda sunt, quae palinarem
habent dimetientem: alia
quadrata, latus habentia pal-
mare. Tenuia mediocribus
venabulis sunt similia: atque
haec gestant cum praedictis.
Istorum autem omnium ha-
stille tria fere cubita longum
est: aptaturque fingulis te-
lum ferreum, hamatum, pa-
ris longitudinis cum ipsis li-
gnis: cujus nexum, ubi usus
requirit, adeo firmant vali-

de, ad media usque ligna re-
ligantes, & crebris fibulis
configentes, ut non ante ne-
xus inter utendum laxetur,
quam ferrum frangatur, quod
quidem in fundo, & qua
parte ligno committitur,
crassitiem habet digiti unius
cum dimidio: usque adeo
magna cautione proficiunt
huic adnexioni. Adhaec ga-
lea insuper crista ornata est,
& pennis tribus puniceis aut
nigris, iisque rectis, longi-
tudine

- 13 γεθοι. ὧν προστεθέντων κατὰ κορυφὴν ἅμα τοῖς ἄλλοις ὅπλοις, ὁ μὲν ἀνὴρ φαίνεται διπλάσιος ἐαυτοῦ κατὰ τὸ μέγεθος, ἢ δ' ὅψις καλὴ καὶ κατα-
 14 πληκτικὴ τοῖς ἐναντίοις. Οἱ μὲν οὖν πολλοὶ προσ-Pectorale λαβόντες χάλκωμα σπιθαμιαῖον πάντῃ πάντως, ὁ προστίθενται μὲν πρὸ τῶν στέρνων, καλοῦσι δὲ καρδιοφύλακα, τελείαν ἔχουσι τὴν καθόπλισιν.
 15 οἱ δὲ ὑπὲρ τὰς μυρίας τιμώμενοι δραχμαῖς, ἀντὶ τοῦ Lorica καρδιοφύλακος σὺν τοῖς ἄλλοις ἀλυσιδωτοῦς περιτί-
 16 θενται θώρακας. Ὁ δ' αὐτὸς τρόπος τῆς καθο-
 πλίσεώς ἐστι καὶ περὶ τοὺς Πρίγκιπας καὶ Τρια- Hastae
 ρίους, πλὴν ἀντὶ τῶν ὑσσῶν οἱ Τριάριοι δόρατα φο- triario-
 ροῦσιν. rum.

Ἐξ ἐκάστου δὲ τῶν προσηρημένων γενῶν, πλὴν XXIV. τῶν νεωτάτων, ἐξέλεξαν ταξιάρχους ἀριστίνδην δέ- Centu-
 κα. μετὰ δὲ τούτους ἑτέραν ἐκλογὴν ἄλλων δέκα riones.
 2 ποιοῦνται. καὶ τούτους μὲν ἅπαντας προσηγόρευ-

Ii 4

σαν

14. πρὸ τῶν στέρνων. πρὸς τὸ στήριον Reg. D. Oxon. & margo Henr.
 15. ἀλυσιδωτοῦς. ἀλυσιδέτους Reg. D.

tudine ferē cubitalibus: quæ ubi ceteris armis ad summum verticem accesserunt; vir quidem duplo, quam sit, major apparet; species autem exiitit pulchra, & hosti formidabilis. Iam plerique, assumpta præterea lamina ærea duodecim undique digitorum, quam pectori apponunt, & pectorale dicunt, plenam ita absolunt armaturam. Sed qui ultra centum millium æris in censu habent, loco pectoralis su-

per cetera arma loricas harnis confertas induunt. Eodem vero modo armantur & Principes & Triarii; nisi quod Triarii pro pilis hastas gestant.

24. Ex unoquoque autem prædictorum generum, exceptis natu minimis, ordinum ductores decem, pro virtutis merito, eligunt. Et post hos, altera electione, iterum alios decem. Atque hos quidem omnes appellant ordi-

σαν ταξίαρχους, ὧν ὁ πρῶτος αἰρεθεὶς καὶ συνε-
 Vraxi, f. δρίου κοινωνῶν. προσεκλέγονται δ' οὗτοι πάλιν αὐτοὶ
 Optiones. Manipu- τοὺς ἴσους οὐραγούς. Ἐξῆς δὲ τούτοις, μετὰ τῶν 3
 li. ταξιαρχῶν, διῆλθον τὰς ἡλικίας, ἐκάστην εἰς δέκα
 μέρη, πλὴν τῶν γροσφομάχων· καὶ προσένειμαν
 ἐκάστῳ μέρει τῶν ἐκλεχθέντων ἀνδρῶν δύο ἡγεμό-
 νας, καὶ δύο οὐραγούς. τῶν δὲ γροσφομάχων τοὺς 4
 ἐπιβάλλοντας κατὰ τὸ πλῆθος, ἴσους ἐπὶ πάντα
 τὰ μέρη δίνειμαν. Καὶ τὸ μὲν μέρος ἕκαστον ἐκά-5
 λεσαν καὶ τάγμα, καὶ σπείραν, καὶ σημαίαν· τοὺς
 Vexilla- δὲ ἡγεμόνας Κεντυρίωνας καὶ ταξίαρχους. οὗτοι δὲ 6
 rii. καθ' ἐκάστην σπείραν ἐκ τῶν καταλειπόμενων ἐξε-
 λεξαν αὐτοὶ δύο, τοὺς ἀκμαιστάτους καὶ γενναί-
 οὗς ἀνδρας, σημαιοφόρους. Δύο δὲ καθ' ἕκα-7
 Centu- rionum rionum officium. στον τάγμα ποιεῦσιν ἡγεμόνας, εἰκότως· ἀδήλου
 γὰρ ἄντος καὶ τοῦ ποιῆσαι καὶ τοῦ παθεῖν τι τὸν
 ἡγεμόνα, τῆς πολεμικῆς χρείας οὐκ ἐπιδεχομένης
 πρέφα-

XXIV. 6. σημαιοφόρους. σημαιοφόροις Reg. D. Osen.

ordinum duces: quorum
 is, qui primo loco est ele-
 ctus, concilium etiam parti-
 cipat. Rursus autem hi ipsi
 totidem *coactores agminis*
 eligunt. Secundum haec,
 una cum *ordinum duces*ori-
 bus, aetates deinde singulas,
 velutibus exceptis, in partes
 decem tribuunt; & binos
 cuique parti duces, binosque
 agminis coactores e lectis
 viris assignant. Velites ve-
 ro, prout ipsorum numerus
 est, aequabiliter in omnes
 partes dividunt. Ac singu-

las quidem has partes appel-
 lant *Ordinem*, *Manipulum*,
Vexillum: duces vero *Centu-
 riones* & *ordinum duces*ori-
 res. Hi vero in suis quis-
 que manipulis *Vexillarios*
 duos ex omni numero eli-
 gunt, vigore corporis & ani-
 mi praestantissimos. Quod
 autem *duos cuique manipulo
 duces*ori attribuant, ratione
 id faciunt: quum enim sit
 incertum, quid dux vel fa-
 cturus sit, vel passurus, ne-
 que excusationem ullam bel-
 lica res admittat; committe-
 re

πρέφασιν· οὐδέποτε βούλονται τὴν σπείραν χωρὶς ἡγεμόνος εἶναι καὶ προστάτου. παρόντων μὲν οὖν ἀμφοτέρων, ὁ μὲν πρῶτος αἰρεθεὶς ἡγῆται τοῦ δεξιῶν μέρους τῆς σπείρας· ὁ δὲ δεύτερος τῶν εὐανύμων ἀνδρῶν τῆς σημαίας ἔχει τὴν ἡγεμονίαν. μὴ παρόντων δ', ὁ καταλειπόμενος ἡγῆται πάντων. βούλονται δ' εἶναι τοὺς ταξιάρχους οὐχ αὐτῶ θρασεῖς καὶ φιλοκινδύνους, αἷς ἡγεμονικοῦς, καὶ στασίμους, καὶ βαθεῖς μάλλον ταῖς ψυχαῖς, οὐκ ἐξ ἀκεραίου προσπίπτειν ἢ κατάρχεσθαι τῆς μάχης, ἐπικρατούμενους δὲ καὶ πιεζομένους ὑπομένειν, καὶ ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τῆς χώρας.

Παραπλησίως δὲ καὶ τοὺς ἱππεῖς εἰς ἵλας δέκα XXV.
Equitum
Turmae. διέτλον· ἐξ ἑκάστης δὲ τρεῖς προκρίνουσιν ἱλάρχας, οὗτοι δ' αὐτοὶ τρεῖς προσελάβον οὐραγούς. ὁ μὲν οὖν πρῶτος αἰρεθεὶς ἱλάρχης ἡγῆται τῆς ἵλης· οἱ

li 5

δὲ

9. οὐκ ἐξ ἀκεραίου. Præstuli hoc cum Aug. in textu. Ceteri vulgo, & Aug. etiam in ora libri, οὐδ' ἐξ ἀκεραίου.

tere nolunt, ut duce ac præfecto umquam ordo careat. Igitur præsentibus quidem ambobus, uter fuerit prior electus, is dextræ manipuli præest parti; alter sinistræ. Si non adsunt ambo, qui solus restat, is omnium ducatum obtinet. Probant autem Romani *centuriones*, non tam eos, qui sunt audaces & ad pericula subeunda prompti, quam eos, qui arte *imperatoria* valent, suntque firmi ac stabiles, & altis magis animis, non tam ad in-

vadendum hostem rebus integris, atque ad initium pugnæ faciendum, quam ad durandum ubi superior jam hostis est, & ad mortem prius oppetendam rebus afflictis, quam ut stationem deferant.

25. Simili modo etiam *Equites* in *Turmas* decem dividere solent; e quarum singulis tres *turmarum* præfectos creant; qui ipsi totidem *coactores* agminis assumunt. Qui primus *turmæ* ductor est electus, *turmæ* præest;

Decurio- δὲ δύο, δεκαδάρχων ἔχουσι τάξιν, καλοῦνται δὲ
 nes. πάντες Δεκουρίωνες. μὴ παρόντος δὲ τοῦ πρώτου,
 Ἄρμα πάλιν ὁ δεύτερος ἱλάρχου λαμβάνει τάξιν. Ὁ δὲ
 equitum, καθ' ὅπλασμός τῶν ἵππῶν νῦν ἐστὶ παραπλήσιος τῷ
 olim pa- τῶν Ἑλλήνων· τὸ δὲ παλαιόν, πρῶτον μὲν θάρακας
 rum cum- τῶν ἔχον, ἀλλ' ἐν περιζώμασιν ἐκινδύνεον. ἐξ οὗ
 moda: πρὸς μὲν τὸ καταβαίνειν καὶ ταχέως ἀναπηδᾶν
 ἐπὶ τοὺς ἵππους ἐτοίμως διέκειντο καὶ πρακτικῶς
 πρὸς δὲ ταῖς συμπλοκαῖς ἐπισφαλῶς ἔχον, διὰ τὸ
 γυμνοὶ κινδυνεύειν. Τὰ δὲ δόρατα κατὰ δύο τρέ-
 πους ἄπρακτα ἦν αὐτοῖς· καθ' ἓνα μὲν, ἣ λεπτά
 καὶ κλαδαστὰ παιδύοντες, οὕτε τοῦ προτεθέντος ἠδύ-
 ναντο σκοποῦ στοχάζεσθαι, καὶ πρὸ τοῦ γε τὴν ἐπι-
 δορατίδα πρὸς τι προσερεῖσθαι, κλαδαινόμενα δὲ αὐ-
 τῆς τῆς τῶν ἵππων κινήσεως, τὰ πλεῖστα συνετρί-
 βετο· πρὸς δὲ τούτοις, ἄνευ σφυρατήρων κατα-
 σκευάζοντες, μιᾷ τῇ πρώτῃ διὰ τῆς ἐπιδορατίδος
 ἐχρῶντο

XXV. 5. κλαδαστὰ. In Reg. D. superscriptum κλαδαστὰ.

præest; reliqui Decurionum locum obtinent: sed omnes eodem nomine *Decuriones* vocantur. Quoties vero primus abest, secundus pro turmæ præfecto se gerit. *Armatura* porro *equitum* nunc quidem Græcanicæ est similis: at non ita olim. Primum enim *loricas* non habebant; sed sola veste succincti pugnabant: ex quo fiebat, ut ad descendendum quidem & celeriter insiliendum in equos prompti essent atque expediti; inter pu-

gnandum vero periculis objicerentur, ut qui nudi dimicabant. *Hæstæ* deinde duabus de causis erant illis inutiles. Prior ratio est, quod, quum graciles eas & tremulas facerent, neque ad propositum scopum poterant collimare, &, priusquam etiam cuspis aliquo defigere-
 tur, concussæ pleræque ipsæ equorum agitatione frangebantur. Ad hæc, quum sine cus-
 pide in ima parte eas facerent, ad unicum & primum illum ictum iis uteban-
 tur,

ἔχραυντο πληγῇ, μετὰ δὲ ταῦτα κλαδέντων, λοι-
 7 πὸν ἦν ἄπρακτα αὐτοῖς καὶ μάταια. Τὸν γε μὴν
 θυρεὸν ἔχον ἐκ βρείου δέρματος, τοῖς ὀμφαλωτοῖς
 ποπάνοις παραπελήσιον, τοῖς ἐπὶ τὰς θυσίας ἐπι-
 τιθεμένοις· οἷς οὔτε πρὸς τὰς ἐπιβολὰς ἦν χρεῖσθαι,
 διὰ τὸ μὴ στάσιν ἔχειν· ὑπὸ τε τῶν ὀμβρῶν ἀπο-
 8 δερματούμενοι καὶ μυδῶντες, δύσχρηστοι καὶ πρέ-
 στερων ἦσαν, καὶ νῦν ἔτι γίνονται παντελῶς. Διό- deinde,
 περ ἀδοκίμου τῆς χρείας οὔσης, ταχέως μετέλαβον ad morem
 9 τὴν Ἑλληνικὴν κατασκευὴν τῶν ὀπλῶν. ἐν ᾗ τῶν μὲν Græco-
 δερμάτων τὴν πρώτην εὐθείως τῆς ἐπίδερατίδος πλη- tum, in
 γὴν εὐστοχον ἅμα καὶ πρακτικὴν γίνεσθαι συμβαί- melius
 νει, διὰ τὴν κατασκευὴν ἀτρεμεῦς καὶ στασίμου τοῦ mutata.
 10 δέραςτος ὑπάρχοντος· ὁμοίως δὲ καὶ τὴν ἐκ μεταλή-
 ψεως τοῦ σαυρωτῆρος χρεῖαν, μόνιμον καὶ βίαιον.
 11 Ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τῶν θυρεῶν· καὶ γὰρ
 πρὸς τὰς ἐπιβολὰς καὶ πρὸς τὰς ἐπιδέσεις ἐστη-
 κυῖαν

7. Post verba οὔτε πρὸς τὰς ἐπιβολὰς excidisse οὔτε πρὸς τὰς ἐπι-
 θέσεις suspicatus est Reisk.

tur, quando mucrone ferie-
 bant; deinde fractæ, nulli
 amplius ufui erant. *Scutum*
 vero illis erat e bovillo co-
 rio, ad instar eorum umbili-
 catorum liborum, quæ sa-
 crificiis moris est imponere:
 quæ scuta nec adversus im-
 petum hostium valebant,
 quum firmitatem non habe-
 rent; & ubi imbris cor-
 rupta atque madore resoluta
 sunt, cum jam ante non ma-
 gno ufui fuerint, tunc pla-
 ne inutilia evadunt. Qua-

re quum istorum armorum
 usum experientia reproba-
 ret; mox *Græcicam armorum*
structuram suæ loco ad-
 optarunt: qua sit, ut, ha-
 stam quod attinet, primus
 statim mucronis ictus dirigi
 recte possit, atque efficax
 sit; eo quod ita conficitur
 hasta, ut stabilis sit, non tre-
 mula; & similiter, ut, versa
 hasta, cuspidis ufus firmus
 sit ac violentus. Eadem ra-
 tio & in scutis: nam & ad-
 versus eminens & adversus
 comi-

κυῖαν καὶ τεταγμένην ἔχουσι τὴν χρείαν. Ἄ συνι-11
δόντες, ἐμμήσαντο ταχίως. Ἀγαθοὶ γάρ, εἰ καὶ
τινες ἕτεροι, μεταλαβεῖν ἔδη, καὶ ζηλῶσαι τὸ βέλ-
τιον καὶ Ῥωμαῖοι.

XXVI.
Conve-
niunt in
armis, lo-
co a Cof.
edicto.

Τοιαύτην δὲ ποιησάμενοι τὴν διαίρεσιν οἱ χιλίαρ-
χοι, καὶ ταῦτα παραγείλαντες περὶ τῶν ὅπλων,
τότε μὲν ἀπέλυσαν τοὺς ἄνδρας εἰς τὴν οἰκίαν.
παραγενομένης δὲ τῆς ἡμέρας, εἰς ἣν ἄμωσαν Ἀθροι-2
σθῆναι πάντες ὁμοίως εἰς τὸν ἀποδεχθέντα τόπον
ὑπὸ τῶν ὑπάτων· (τάτλει δ' ὡς ἐπίπαν ἐκάτερος 3
χωρὶς τὸν τόπον τοῖς αὐτοῦ στρατοπέδοις· ἐκατέρω
γὰρ δίδεται τὸ μέρος τῶν συμμάχων, καὶ δύο τῶν
Ῥωμαϊκῶν στρατοπέδων) παραγίγνονται δὲ πάν-4
τες ἀδιαπτῶτως οἱ καταγεραφέντες, ὡς ἂν μηδε-
μιάς ἄλλης συγχωρουμένης προφάσεως τοῖς ἐξορκι-
σθεῖσι, πλὴν ἐνιθίας καὶ τῶν ἀδυνάτων. Ἀθροι-5
σθέντων

10. τεταγμένη. τεταμένη velut Reik. Et sic expresserunt Lipsius
& Casaub. 11. μεταλαβεῖν. μεταβαλεῖν Ang. Ibid. καὶ Ῥω-
μαῖοι. Absit vulgo καὶ.

XXVI. 4. δὴ πάντες ex conj. scripti. Vulgo δὲ πάντες.

cominus ingruentia firmum
atque certum usum præstant.
Quod ut animadverterunt,
cito sunt imitati. *Romani*
enim, si qui alii, *facile alio-*
rum mores adsciscunt, &
quod est melius, æmulan-
tur.

26. Tribuni militum post-
quam hujusmodi partitionem
instituerunt, & hæc super
armis dederunt mandata,
unumquemque domum re-
mittunt. Vbi vero dies ad-
est, ad quam se eo, quem

consul designavit, loco con-
venturos pariter omnes ju-
rarunt; (fere autem separa-
tim uterque consul locum
suis legionibus ad con-
veniendum edicit: utrique
enim eorum sua pars auxi-
liorum attribuitur, & Roma-
næ legiones duæ:) ibi tum
omnes qui sunt conscripti,
adveniunt indubitanter &
necessario; quippe alia nul-
la prorsus eorum, qui sacra-
menta dixerint, excusatio ad-
mittitur, præter auspiciū,
& ea quæ sunt impossibilia.

Vbi

θίντων δὲ καὶ τῶν συμμάχων ἰμοῦ τοῖς Ῥωμαίοις, Socii.
 τὴν μὲν εἰκονομίαν καὶ τὸν χειρισμὸν ποιοῦνται τού-
 των αὐτῶν οἱ καθεσταμένοι μὲν ὑπὸ τῶν ὑπάτων
 ἄρχοντες, προσαγορευόμενοι δὲ Πραιφεκτοί, δώδεκα Praefecti
 δτὸν ἀριθμὸν ὄντες. οἱ πρῶτον μὲν τοῖς ὑπάτοις τοὺς fociorum,
 ἐπιτηδεύοντες πρὸς τὴν ἀληθινὴν χρῆσιν ἐκ πάν-
 των τῶν παραγεγενότων συμμάχων, ἵππεῖς καὶ πε-
 ζοὺς, ἐκλέγουσι, τοὺς καλουμένους Ἐκτραορδινά- Extraor-
 τήριους, ὃ μετρημηνεύμενον ἐπιλέκτους δηλοῖ. Τὸ δὲ dinarii.
 πλῆθος γίγνεται τὸ πᾶν τῶν συμμάχων, τὸ μὲν
 τῶν πεζῶν, πᾶρison τοῖς Ῥωμαϊκαῖς στρατοπέδοις,
 ἄλλως τὸ πολὺ· τὸ δὲ τῶν ἵππέων, τριπλάσιον. ἐκ δὲ
 τούτων λαμβάνουσιν, τῶν μὲν ἵππέων, εἰς τοὺς ἐπι-
 λέκτους, ἐπιεικῶς τὸ τρίτον μέρος· τῶν δὲ πεζῶν,
 ἡτὸ πέμπτον. τοὺς δὲ λοιποὺς διέθλον εἰς δύο μέρη,
 καὶ

5. καθεσταμένοι. καθεστηκότες Reg. D. Oxon. & in Herv. cum eis
 codd. Med. & Aug. Sed Snidas προβεβλημένοι legit. Max. vero pro
 ὑπάτων, in Oxon. est συμμάχων, quod & Lascaris expressit, consti-
 tuti a sociis principes. Unde suscipit, scripsisse Polybium ut προβε-
 βλημένοι μὲν ὑπὸ τῶν συμμάχων, καθεσταμένοι (vel
 καθεστηκότες) δὲ ὑπὸ τῶν ὑπάτων ἄρχοντες, commendati qui-
 dem a sociis, constituti vero a Consulibus duces. 6. τοὺς
 καλουμένους correxit Casaub. Libri omnes τούτους καλοῦμι. Sed
 Snidas τοὺς ἐπικαλοῦμι. Idem Snidas pro ἐκλέγουσι dat ἐξέλεγον.
 7. τριπλάσιον. διπλάσιον Herv. Operin. & cod. Med. quod &
 Casaub. in text. expressit, equitum vero dupla.

Vbi vero cum Romanis etiam
 socii sunt congregati, omnia
 inter hos seorsim admini-
 strant atque gubernant viri
 a consulibus constituti, quos
 vocant *Praefectos*, numero
 duodecim. Hi ante omnia
 Consulibus ex universo coe-
 tu sociorum, qui adsunt,
 aptissimos ad verum belli
 usum, equites peditesque,
 seligunt, quos vocant *Ex-*

traordinarios: id nomen,
 si graece interpreteris, *Ele-*
ctos valet. Sociorum autem
 multitudo omnis est, pedi-
 tum quidem, par ut pluri-
 mum legionibus Romanis;
 equitum vero tripla. Ex his
 sumunt ad Extraordinarios
 ex equitibus quidem tertiam
 fere partem; e peditibus
 quintam. Reliquos in par-
 tes duas tribuunt, earumque
 alteram

Alz so-
ciorum.Dispo-
tio exer-
citus.

καὶ καλοῦσι τὸ μὲν δεξιὸν, τὸ δ' εὐώνυμον κέρας.
 Τούτων δ' εὐτρεπῶν γενομένων, παραλαβόντες οἱ 10
 χιλιάρχοι τοὺς Ῥωμαίους ὁμοῦ καὶ τοὺς συμμαχούς,
 κατεστρατοπέδευσαν ἕως ὑπάρχοντος παρ' αὐτοῖς
 θεωρήματος ἀπλοῦ περὶ τὰς παρεμβολάς, ὃ χρω-
 ντα πρὸς πάντα καιρὸν καὶ τόπον. Διὸ καὶ δο- 11
 κῇ μοι πρέπειν τῷ καιρῷ, τὸ παραθῆναι, καθόσον
 οἷόν τε τῷ λόγῳ, τοὺς ἀκούοντας εἰς ἔννοιαν ἀγα-
 γῆν τοῦ κατὰ τὰς πορείας καὶ στρατοπεδείας καὶ
 παρατάξεως χειρισμοῦ τῶν δυνάμεων. τίς γὰρ οὕτως 12
 ἐστὶν ἀπεικῶς πρὸς τὰ καλὰ καὶ σπουδαῖα τῶν
 ἔργων, ὅς οὐκ ἂν βουλευθεῖη μικρὸν ἐπιμελέστερον
 ἐπιστῆσαι περὶ τῶν τοιούτων, ὑπὲρ ὧν ἅπαζ ἀκού-
 σας, ἐπιστήμων ἔσται πράγματος ἕως τῶν ἀξίων
 λόγου καὶ γνώσεως;

XXVII.
CASTRAMETA-
TIO.

Ἔστι δὲ τὸ γένος αὐτῶν τῆς στρατοπεδείας
 τοίον δε. Τοῦ κριθέντος αἰὲ τόπου πρὸς στρατοπε-
 δείαν,

10. εὐτρεπῶν. εὐπρεπῶν Herz. Med. Aug.

XXVII. 1. Codex Vrb. hoc loco Titulum habet: περὶ Ἀπλήκτου, id
 est, de CASTRIS.

alteram dextrum cornu vel
 alam; alteram laevam alam
 nominant. His rite para-
 tis, tribuni militum Roma-
 nas legiones una cum focis
 accipiunt, & metari castra
 incipiunt. Est autem apud
 illos una & simplex dispo-
 nendarum copiarum ratio;
 qua omni tempore ac loco
 utuntur. Propterea visum
 mihi opportunum jam esse,
 ut, quantum ejus fieri ver-
 bis poterit, efficiam, quo
 audientes modum rationem-

que illorum cognoscant dif-
 ponendi copias in agmine
 ducendo, in metandis castris,
 & in acie instruenda. Nam
 quis adeo alienus sit ab iis,
 quæ pulchra & præclara
 sunt, ut paullo accuratius
 animum istis nolit intende-
 re? quæ si semel percepe-
 rit, rei inter alias memora-
 bilis ac scitu dignæ evadet
 peritus?

27. Est autem Castrame-
 tatio Romanorum hujusmo-
 di. Quoties locus castris
 est

δείαν, τούτου τὸν ἐπιτηδεύσασιν εἰς σύνοψιν ἅμα καὶ παραγελίαν ἢ τοῦ στρατηγοῦ σκηνή καταλαμ- ^{Præto-}
βαίει. τεθείσης δὲ τῆς σημαίας, οὐ μέλλουσι πηγνύ- ^{rium.}
ναι ταύτην, ἀπομετρεῖται περίξ τῆς σημαίας τε-
τραγώνος τόπος, ὥστε πάσας τὰς πλευρὰς ἑκα-
τὸν ἀπέχει πόδας τῆς σημαίας, τὸ δ' ἐμβαδὸν γί-
γνεται τετράπλευρον. τούτου δὲ τοῦ σχήματος αἰὲς
παρὰ μίαν ἐπιφάνειαν καὶ πλευράν, ἥ τις ἂν ἐπι-
τηδεύσῃ Φανῇ πρὸς τε τὰς ὑδρείας καὶ προνο-
μας, παραβάλλεται τὰ Ῥωμαϊκὰ στρατόπεδα τὸν
4 τρέπον τούτων. Ἐξ ὑπαρχόντων χιλιάρχων ἐν ^{Tribuno-}
ἐκάστῳ στρατοπέδῳ κατὰ τὸν ἄρτι λόγον, δυοῖν δὲ ^{rum ten-}
στρατοπέδων ὄντων τῶν Ῥωμαϊκῶν αἰὲς μεθ' ἑκατέ-
ρου τῶν ὑπάτων· Φανερὸν, ὅτι δώδεκα χιλιάρχους
ζαίνει ἡ συστρατεύειν ἑκατέρῳ τῶν ὑπάτων. τιθέα-
σι δὲ τὰς τούτων σκηναὶς ἐπὶ μίαν εὐθείαν ἀπάσας,
ἥ τις ἐστὶ παραλληλος τῇ τοῦ τετραγώνου προκριθεί-
σῃ πλευρᾷ, πεντήκοντα δ' ἀπέχει πόδας ἀπ' αὐτῆς·
ἵπποις,

5. τείλασι δὲ. Sic Reg. D. & Oxm. Ceteri vulgo τείλασι δὲ.

est captus, partem illius, quæ ad prospiciendum & ad mandata danda fuerit commodissima, *prætorium* occupat. Vexillo autem eo loci posito, ubi *prætorium* sunt fixuri; spatium quadratum circa ipsum vexillum sic metiuntur, ut ab hoc latera omnia centum distent pedes, & area fiat ducentorum quoquoersum pedum. Ad unum semper figuræ hujus latus, quod a quationibus pa-

simum visum fuerit, Romanæ legiones tali modo collocantur. Quum sint in quaque legione tribuni sex, ut modo dicebamus, & quum binas uterque consul legiones secum habeat; palam est, *duodecim* in utriusque exercitu *tribunos* necessario versari. Statuunt igitur horum omnia tentoria ad lineam unam rectam, quæ parallela sit quadrati illius lateri ei, quod præ ceteris electum fuerit: abest autem

ab

ἵπποις, ἅμα δ' ὑποζυγίοις, καὶ τῇ λοιπῇ τῶν χι-
λιάρχων ἀποσκευῇ, τόπος. αἱ δὲ σκηναί, τοῦ προει-6
ρημένου σχήματος εἰς τοῦμπανον ἀπεστραμμέναι,
πῆγνυνται πρὸς τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν· ἡ νοεῖσθαι,
καὶ καλεῖσθαι δὲ καθάπαξ ἡμῖν αἰεὶ, τοῦ παντὸς
σχήματος κατὰ πρόσωπον. ἀφεστᾶσι δ' ἀλλήλων7
μὲν ἴσον αἱ τῶν χιλιάρχων σκηναί· τοσοῦτον δὲ τό-
πον, ὥστε παρ' ὅλον τὸ πλάτος αἰεὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν
στρατοπέδων παρέκειν.

XXVIII.
Tentoria
legio-
num.

Ἀπομετρηθέντων δὲ πάλιν ἑκατὸν ποδῶν εἰς τὸ
πρόθεν κατὰ πάσας τὰς σκηναίς, λοιπὸν ἀπὸ τῆς
τοῦτο τὸ πλάτος ἐριζύσης εὐθείας, ἥ τις γίγνεται
παράλληλος ταῖς τῶν χιλιάρχων σκηναῖς, ἀπὸ ταύ-
της ἄρχονται ποιῶσθαι τὰς τῶν στρατοπέδων παρε-
μβολαίς, χειρίζοντες τὸν τρέπον τούτων. Διχο-2
τομήσαντες τὴν προεξηρημένην εὐθεῖαν, ἀπὸ τούτου
τοῦ

6. ἡ νοεῖσθαι correxit Casaub. cum mendoſe hinc partim ἡ σοι εἶθαι,
partim ἡν οἶσθαι darent.

ab eo pedes quinquaginta,
ut equis, jumentis, & reli-
quis tribunorum impedimen-
tis sit locus. Locantur au-
tem tentoria ita, ut averſa
a figura jam deſcripta in ex-
teriorem partem ſpectent:
quam partem cogitet lector
velut anteriorem, ac fron-
tem totius figuræ; atque ita
plane ſemper a nobis illa
vocabitur. Diſtant vero in-
ter ſe tribunorum tentoria
pari intervallo; eoque tan-
to, ut per totam latitudinem

Romanarum legionum por-
rigrantur.

28. Deinde rurfus inita
menſura pedum centum, ab
omnibus tribunorum tento-
riis antrorſum progredien-
do; jam a linea, quæ ſpa-
tium hoc ſecundum totam
latitudinem terminat & pa-
rallela eſt tentoriis tribuno-
rum, ab illa, inquam, linea
legiones locare incipiunt.
Atque id quidem hoc modo
adminiſtrant. Prædiſta li-
nea in duas partes ſecta, li-
neæ

τοῦ σημείου πρὸς ὁρθὰς τῇ γραμμῇ, τοὺς ἰππεῖς Equitum. ἀντίους ἑαυτοῖς ἑκατέρου τοῦ στρατοπέδου παρεμβάλλουσι, πεντήκοντα διέχοντας πόδας ἀλλήλων, ζμίσην ποιοῦντες τὴν τομὴν τοῦ διαστήματος. ἔστι δ' ἢ τε τῶν ἰππέων καὶ τῶν πεζῶν σκηνοπέδια παρεπλήσιος· γίγνεται γὰρ τὸ ὅλον σχῆμα καὶ τῆς σημαίας καὶ τῶν οὐλαμῶν τετράγωνον. ταῦτο δὲ βλέπει μὲν εἰς τὰς διόδους, ἔχει δὲ τὸ μὲν μήκος ὠρισμένον, τὸ παρὰ τὴν διόδον· ἔστι γὰρ ἑκατὸν πεδῶν· ὡς δ' ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ τὸ βάθος ἴσον περζῶνται ποιῆν, πλὴν τῶν συμμάχων. Ὅταν δὲ τοῖς μείζοσι στρατοπέδοις χρῶνται, τὸ κατὰ λόγον καὶ τῷ μήκει καὶ τῷ βάθει προστιθέασι.

Γενομένης δὲ τῆς τῶν ἰππέων παρεμβολῆς κα- XXIX.
τὰ μέσας τὰς τῶν χιλιάρχων σκηνάς, οἷον ἐξ ὧν ^{Vix ca-} ^{strorum.}
τινὸς ἐπικαρτείου πρὸς τὴν ἄρτι ἐρηθεῖσαν εὐθεῖαν
καὶ

XXVIII. 2. ἀντίους ἑαυτοῖς. ἀντίους αὐτοῖς Anz. Reg. D. Oxon.

3. τῆς σημαίας καὶ τῶν οὐλαμῶν. Foss. τῇ σημαίᾳ καὶ τῷ οὐλαμῷ, quod voluit ut ceteris.

near a puncto sectionis ad rectos angulos ductæ equites legionis utriusque applicant, ex adverso sibi oppositos, & pedum quinquaginta intervallo inter se disjunctos, ejus intervalli medium sectio illa obtinet. Est autem tentoriorum in equite & pedite par ac similis ratio. Fit enim universa figura & manipuli & turmæ quadrata. Respicit illa vero intercurrentes vias: ac longitudinis quidem modum habet definitum juxta

Polybii Histor. T. II.

ipsam viam, est enim centum pedum; ut plurimum vero etiam efficere conantur, ut profunditas sive latitudo eandem mensuram habeat, præterquam in sociis. Quoties autem plenioribus legionibus utuntur, & longitudinis & latitudinis modum æqua proportionem adaugent.

29. Equitum igitur metatione mediis tribunorum tentorii hoc modo opposita, ut veluti *tienis* vel *via* formetur, in lineam paulo ante dictam,

K k

dictam,

Tentoria
Triario-
rum.Princi-
pum.

καὶ τὸν πρὸ τῶν χιλιάρχων τόπον· (τῷ γὰρ ὄντι²
 ῥύμαις παραπλήσιον ἀποτελεῖται τὸ τῶν διόδων
 σχῆμα πασῶν, ὡς ἂν ἐξ ἑκατέρου τοῦ μέρους, αἷς
 μὲν ταγματῶν, αἷς δ' οὐλαμῶν ἐπὶ τὸ μήκος παρεμ-
 βεβληκότων·) πλὴν τοῖς παρερημένοις ἰππεύσιν³
 κατόπιν τοὺς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν στρατοπέδων Τρια-
 ρίους, κατ' οὐλαμὸν ἐκάστην σημαίαν, ἐν ὁμοίῳ σχή-
 ματι τιθίσαι· συμψαυόντων μὲν τῶν σχηματῶν
 ἀλλήλοις, βλέπόντων δ' ἔμπαλιν πρὸς τὰς ἐναντίας
 τοῖς ἰππεύσιν ἐπιφανείας· ἡμῖν ποιοῦντες τὸ βά-⁴
 θος τοῦ μήκους ἐκάστης σημαίας, τῷ καὶ κατὰ τὸ
 πλῆθος ἡμίσεις ὡς ἐπίπαν εἶναι τούτους τῶν ἄλλων
 μερῶν. διότι περ ἀνίσων ὄντων πελάκεις τῶν ἀνδρῶν,⁵
 ἰσάζειν αὖτ' συμβαίνει πάντα τὰ μέρη κατὰ τὸ μῆ-
 κος, διὰ τὴν τοῦ βάθους διαφορὰν. Αὐθις δὲ πεν-⁶
 τήκοντα πύδας ἀφ' ἑκατέρων τούτων ἀποστήσαν-
 τες,

XXIX. 4. ἡμίσεις ex conj. edidit Casanboun. ἡμίσην δὲ libri
 omnes, quod ex ἡμῶν corruptum videri potest.

dictam, & in illud spatium
 quod est ante tabernacula
 tribunorum, ex transverso
 incidens: (est enim revera
 vicorum similis hæc omnis
 species intercurrentium via-
 rum; utpote secundum quas
 ab utroque latere, partim ma-
 nipuli, partim turmæ, por-
 rectas in longum suas me-
 tationes habeant:) porro
 prædictis equitibus *Triarios*
 legionis utriusque a tergo
 applicant; singulos nempe
 manipulos singulis turmis,
 figura simili, ita ut tangen-

tibus se mutuo figuris, quas
 metatio utrorumque format,
 in averſam ab equitibus par-
 tem respiciant *Triarii*. La-
 titudinem vero cujusque ma-
 nipoli dimidiam longitudi-
 nis faciunt, quia & ipsi di-
 midio fere superantur a ce-
 teris partibus. Qua ratio-
 ne, quamvis impar sæpe sit
 numerus virorum, semper
 tamen metationum longitu-
 do est æqualis, propter lati-
 tudinis variationem. Rur-
 sus autem pedum quinquaginta ab his utrimque in-
 ter-

τες, ἀντίους παρεμβάλλουσι τοῖς Τριαρίοις τοὺς
 7 Πρίγκιπας. νευόντων δὲ καὶ τούτων εἰς τὰ προειρη-
 μένα διαστήματα, δύο αὐτὰς πάλιν ἀποτελούνται
 ῥύμαι, τὰς μὲν ἀρχὰς ἀπὸ τῆς αὐτῆς εὐθείας
 λαμβάνουσαι καὶ τὰς εἰσβολὰς, ὁμοίως τοῖς ἱππεύ-
 σιν, ἐκ τοῦ πρὸ τῶν χιλιάρχων ἑκατομπέδου δια-
 στήματος, λήγουσαι δὲ πρὸς τὴν καταντικεῦ τῶν
 χιλιάρχων πλευρὰν τοῦ χάρακος, ἣν ἐξ ἀρχῆς
 ὑπεδέμεθα κατὰ πρόσωπον εἶναι τοῦ παντὸς σχή-
 8 ματος. Μετὰ δὲ τοὺς Πρίγκιπας, ὅπισθεν τούτων *Hastato-*
 ὁμοίως ἔμπαλιν βλέποντα, συμψαύοντα δὲ, τὰ *rum.*
 σχήματα τιθέντες, τοὺς Ἀσάτους παρεμβάλλου-
 9 σι. Δέκα δὲ σημαίας ἔχόντων ἀπάντων τῶν μερῶν
 κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς διαιρέσιν, πάσας ἴσας συμβαί-
 νει γίνεσθαι τὰς ῥύμας καὶ κατὰ τὸ μῆκος, καὶ τὰς
 ἀποτομὰς ἰσάζειν αὐτῶν τὰς πρὸς τῇ κατὰ τὸ
 Kk 2 πρὸσω-

7. αὐτὰς πάλιν. Ignorant πάλιν *Reg. D. Oxon.* 8. βλέποντα cor-
 recti momento *Retikia. Vulgo omnes βλέποντας.* 9. καὶ κατὰ τὸ
 μῆκος. *Conjunctionem tollendam monuerunt Retik. & Gies. Ibid.*
 τὰς πρὸς τῇ ἀσπίδι *ex Oxon. Ceteri vulgo τὰ πρὸς τῇ.*

tervallo, ex adverso Tri-
 ariorum *Principes* collocant.
 Qui quum & ipsi in illa,
 quæ commemoravimus, in-
 tervalla vergant; duæ ecce
 rursus fiunt viæ, principia
 atque aditus ab eadem recta
 linea fumentes cum equiti-
 bus, ab area nempe illa cen-
 tum pedum, quæ ante tribu-
 norum est sedem; definen-
 tes vero in latus illud ca-
 strorum, quod tribunis ex ad-
 verso situm est, quod initio

posuimus universæ figuræ
 frontem esse. Post *Princi-*
 pes & ab eorum tergo lo-
 cant *Hastatos*, retrorsum ite-
 rum spectantes, figuris au-
 tem, quas occupant utrique,
 se invicem contingentibus.
 Quum autem in quaque le-
 gionis parte, ex divisione
 initio exposita, sint mani-
 puli decem, viæ omnes pa-
 ri etiam sunt longitudine,
 & earum extrema quoque
 æqualiter pertinent ad latus
 illud

πρόσωπον πλευρᾷ τοῦ χάρακος· πρὸς ἣν καὶ τὰς τελευταίας σημαίας ἐπιστρέφοντες στρατοπεδεύουσιν.

XXX. Ἀπὸ τῶν Ἀσταίων πενήκοντα πάλιν διαλέποντες πόδας, τοὺς τῶν συμμαχῶν ἵππεῖς ἀντίους παρεμβάλλουσι τούτοις· ποιούμενοι τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς αὐτῆς εὐθείας, καὶ λήγοντες ἐπὶ τὴν αὐτήν. ἔστι δὲ τὸ πλῆθος τῶν συμμαχῶν, ὡς ἐπάνω προσέπα, τὸ μὲν τῶν πεζῶν πᾶρison τοῖς Ῥωμαϊκοῖς στρατοπέδοις, λαῖπον τοῖς ἐπιλέκτοις· τὸ δὲ τῶν ἵππεων διπλάσιον, ἀφρημένου καὶ τούτων τοῦ τρίτου μέρους εἰς τοὺς ἐπιλέκτους. διὸ καὶ τὸ βάθος αὐξάν-
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000
 1001
 1002
 1003
 1004
 1005
 1006
 1007
 1008
 1009
 1010
 1011
 1012
 1013
 1014
 1015
 1016
 1017
 1018
 1019
 1020
 1021
 1022
 1023
 1024
 1025
 1026
 1027
 1028
 1029
 1030
 1031
 1032
 1033
 1034
 1035
 1036
 1037
 1038
 1039
 1040
 1041
 1042
 1043
 1044
 1045
 1046
 1047
 1048
 1049
 1050
 1051
 1052
 1053
 1054
 1055
 1056
 1057
 1058
 1059
 1060
 1061
 1062
 1063
 1064
 1065
 1066
 1067
 1068
 1069
 1070
 1071
 1072
 1073
 1074
 1075
 1076
 1077
 1078
 1079
 1080
 1081
 1082
 1083
 1084
 1085
 1086
 1087
 1088
 1089
 1090
 1091
 1092
 1093
 1094
 1095
 1096
 1097
 1098
 1099
 1100
 1101
 1102
 1103
 1104
 1105
 1106
 1107
 1108
 1109
 1110
 1111
 1112
 1113
 1114
 1115
 1116
 1117
 1118
 1119
 1120
 1121
 1122
 1123
 1124
 1125
 1126
 1127
 1128
 1129
 1130
 1131
 1132
 1133
 1134
 1135
 1136
 1137
 1138
 1139
 1140
 1141
 1142
 1143
 1144
 1145
 1146
 1147
 1148
 1149
 1150
 1151
 1152
 1153
 1154
 1155
 1156
 1157
 1158
 1159
 1160
 1161
 1162
 1163
 1164
 1165
 1166
 1167
 1168
 1169
 1170
 1171
 1172
 1173
 1174
 1175
 1176
 1177
 1178
 1179
 1180
 1181
 1182
 1183
 1184
 1185
 1186
 1187
 1188
 1189
 1190
 1191
 1192
 1193
 1194
 1195
 1196
 1197
 1198
 1199
 1200
 1201
 1202
 1203
 1204
 1205
 1206
 1207
 1208
 1209
 1210
 1211
 1212
 1213
 1214
 1215
 1216
 1217
 1218
 1219
 1220
 1221
 1222
 1223
 1224
 1225
 1226
 1227
 1228
 1229
 1230
 1231
 1232
 1233
 1234
 1235
 1236
 1237
 1238
 1239
 1240
 1241
 1242
 1243
 1244
 1245
 1246
 1247
 1248
 1249
 1250
 1251
 1252
 1253
 1254
 1255
 1256
 1257
 1258
 1259
 1260
 1261
 1262
 1263
 1264
 1265
 1266
 1267
 1268
 1269
 1270
 1271
 1272
 1273
 1274
 1275
 1276
 1277
 1278
 1279
 1280
 1281
 1282
 1283
 1284
 1285
 1286
 1287
 1288
 1289
 1290
 1291
 1292
 1293
 1294
 1295
 1296
 1297
 1298
 1299
 1300
 1301
 1302
 1303
 1304
 1305
 1306
 1307
 1308
 1309
 1310
 1311
 1312
 1313
 1314
 1315
 1316
 1317
 1318
 1319
 1320
 1321
 1322
 1323
 1324
 1325
 1326
 1327
 1328
 1329
 1330
 1331
 1332
 1333
 1334
 1335
 1336
 1337
 1338
 1339
 1340
 1341
 1342
 1343
 1344
 1345
 1346
 1347
 1348
 1349
 1350
 1351
 1352
 1353
 1354
 1355
 1356
 1357
 1358
 1359
 1360
 1361
 1362
 1363
 1364
 1365
 1366
 1367
 1368
 1369
 1370
 1371
 1372
 1373
 1374
 1375
 1376
 1377
 1378
 1379
 1380
 1381
 1382
 1383
 1384
 1385
 1386
 1387
 1388
 1389
 1390
 1391
 1392
 1393
 1394
 1395
 1396
 1397
 1398
 1399
 1400
 1401
 1402
 1403
 1404
 1405
 1406
 1407
 1408
 1409
 1410
 1411
 1412
 1413
 1414
 1415
 1416
 1417
 1418
 1419
 1420
 1421
 1422
 1423
 1424
 1425
 1426
 1427
 1428
 1429
 1430
 1431
 1432
 1433
 1434
 1435
 1436
 1437
 1438
 1439
 1440
 1441
 1442
 1443
 1444
 1445
 1446
 144

πρὸς τὰς ἐκ τῶν πλαγίων ἐπιφανείας ἑκατέρας.
 Ὡς καὶ ἐκάστην δὲ σημαίαν τὰς πρώτας ἀφ' ἑκατέρου τοῦ μέρους σκηναῖς οἱ ταξίαρχοι λαμβάνουσιν.
 Ἄμα δὲ τὸν προειρημένον τρόπον παρεμβάλλοντες, ^{Via quintana.} καὶ ἑκάστον μέρος τὸν ἕκτον οὐλαμέν ἀπὸ τοῦ πέμπτου πεντήκοντα πόδας ἀφιστάσιν, παραπληροσίων δὲ καὶ τὰς τῶν πεζῶν τάξεις· ὥστε γίνεσθαι καὶ ταύτην ἄλλην διὰ μέσων τῶν στρατοπέδων διόδον, ἐπικέρσιον μὲν πρὸς τὰς θύμας, παράλληλον δὲ ταῖς τῶν χιλιάρχων σκηναῖς, ἣν καλοῦσι πέμπτην, διὰ τὸ παρὰ τὰ πέμπτα τάγματα παρήκειν.

Ὁ δ' ὑπὸ τὰς τῶν χιλιάρχων σκηναῖς ὀπίθεν ^{XXXI. Forum & Quæstorium in castris.} τόπος ὑποπεπτωκὼς, ἐξ ἑκατέρου δὲ τοῦ μέρους τῆς τοῦ στρατηγίου περιστάσεως παρακείμενος, ὁ μὲν εἰς ἀγορὰν γίγνεται τόπος, ὁ δ' ἕτερος τῶν τε ταμίας, καὶ ταῖς ἅμα τούτῳ χρηγίαις. ἀπὸ δὲ τῆς

Kk 3

ἐφ'

XXX. 6. πέμπτα τάγματα *correxit Casaub.* cum plene τάγματα darent libi omnes.

XXXI. 1. στρατηγίου περιστάσεως *correx.*, monente Ernestio: *enlgo omnes στρατηγίου παραστάσεως.* Ibid. ταμίαι. *Fest.* ταμίαι *scripsit Polybius:* & sic dare debuerat Ang. in quo a prima manu fuit ταμίαι.

nipuli vallum versus ac duo utrumque latera castrorum. In singulis autem ordinibus, ab utraque parte, prima tentoria centuriones occupant. Dum vero ea quam indicavi ratione castra metantur, simul in quaque parte sextam turmam a quinta spatio pedum quinquaginta separant, idemque pariter in peditum manipulis observant. Ita sit eo loco alius transitus per media castra, qui vias præ-

dictas e transverso secat, tentoriis vero tribunorum parallelus est. Eum transivit Romani, quia secundum quintos ordines pergit, viam Quintanam nominant.

31. Qui tribunorum tentorii a tergo subjacet locus, & circuitum prætorii ab utraque parte attingit; ejus unam partem occupat forum; alteram quæstor, cum rebus exercitus necessariis, quæ illum sequuntur. Ab extre-

ἔφ' ἑκάτερα τελευταίας τῶν χιλιάρχων σκηπῆς
κατόπιν, οἷν ἐπικάμπιον ἔχοντες τάξιν πρὸς τὰς
Selecti ex σκηπῆς, οἱ τῶν ἐπιλέκτων ἱππέων ἀπόλεκτοι, καὶ τι-
extraor-
dinariis. nes τῶν ἐθελοντηδὼν στρατευομένων τῇ τῶν ὑπάτων
Evocati. χάριτι, πάντες οὗτοι στρατοπεδεύουσι παρὰ τὰς
ἐκ τῶν πλαγίων τοῦ χάρακος ἐπιφανείας, βλέπον-
τες οἱ μὲν ἐπὶ τὰς τοῦ ταμίου παρασκευάς, οἱ δ'
ἐκ θατέρου μέρους εἰς τὴν ἀγοράν. ὡς δ' ἐπὶ τὸς
πολύ συμβαίνει ταύταις, μὴ μόνον στρατοπεδεύειν
σύνεργος τῶν ὑπάτων, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς πορείας,
καὶ κατὰ τὰς ἄλλας χρείας, περὶ τὸν ὑπατον καὶ
τὸν ταμίαν ποιῶσθαι τὴν ἐπιμέλειαν, καὶ τὴν ὅλην
διατρεῖβιν. Ἀντίκεινται δὲ τούτοις, ἐπὶ τὸν χάρακα
καὶ βλέποντες, οἱ τὴν παραπλήσιον χρεῖαν παρε-
χόμενοι πεζοὶ τοῖς πρὸς ἐρημένους ἱππεύσιν. Ἐξῆς
δὲ τούτοις δίοδος ἀπολείπεται, πλάτος ποδῶν ἑκα-
τὸν, παραάλληλος μὲν ταῖς τῶν χιλιάρχων σκηπῆς,
ἐπὶ

2. ἐθελοντηδὼν. ἐθελοντὴν Aug. Vrb. ἐθελοντηδῶν Reg. D. Ibid.
ταμίου. ταμίον Harv. Med.

extremo vero in utraque
parte tribunitio tentorio re-
trorsum, veluti forcipis figu-
ram cum ipsis tribunorum
tentoriis efficientes, metan-
tur *selecti ex equitibus extra-*
ordinariis, & eorum *non-*
nulli, qui ultro in gratiam
consulis militant: omnes hi
secundum latera castrorum
locati, spectant partim qua-
storii apparatus, partim, qui
his sunt oppositi, forum.
Ac fere solent illi non me-

tari tantum prope consulem;
verum etiam, quoties agmen
ducitur, aut aliud aliquod
negotium suscipitur, consuli
& quaestori praesto esse, &
circa eos continenter agere.
His a tergo opponuntur,
spectantes versus vallum,
pedites qui similia modo di-
ctis equitibus ministeria ob-
eunt. Post hos vero via re-
linquitur pedes centum lata;
quæ, tentoriis tribunorum
parallela, ab altera parte so-
ri,

ἐπὶ θάτερα δὲ τῆς ἀγορᾶς καὶ τοῦ στρατηγίου καὶ τοῦ ταμείου παρατείνουσα παρὰ πάντα τὰ προειρημένα μέρη τοῦ χάρακος. Παρὰ δὲ τὴν ἀνωτέραν Extraordinarium tentoria. πλευρὰν ταύτης, οἱ τῶν συμμαχῶν ἱππεῖς ἐπίλεκτοι στρατοπεδεύουσι, βλέποντες ἐπὶ τε τὴν ἀγούραν ἅμα καὶ τὸ στρατήγιον, καὶ τὸ ταμεῖον. κατὰ μέσσην δὲ τὴν τούτων τῶν ἱππέων παρεμβολήν, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν τοῦ στρατηγίου περίστασιν, δίδως ἀπολείπεται πεντήκοντα ποδῶν, φέρουσα μὲν ἐπὶ τὴν ὀπίθεν πλευρὰν τῆς στρατοπεδείας, τῇ δὲ τάξει πρὸς ὁρθὰς κειμένη τῇ προειρημένῃ πλατείᾳ. τοῖς δ' ἱππεῦσι τούτοις ἀντίτυποι τίθενται πάλιν οἱ τῶν συμμαχῶν ἐπίλεκτοι πεζοὶ, βλέποντες πρὸς τὸν χάρακα, καὶ τὴν ὀπίθεν ἐπιφάνειαν τῆς ὅλης στρατοπεδείας. Τὸ δ' ἀπολειπόμενον ἐξ ἑκατέρου τοῦ Extranei focii. μέρους τούτων κένωμα παρὰ τὰς ἐκ τῶν πλαγίων πλευρὰς, δίδεται τοῖς ἀλλοφύλοις καὶ τοῖς ἐκ τοῦ καυροῦ προσγγινόμενοις συμμαχοῖς.

Kk 4

Τούτων

6. Verba καὶ τὸ ταμεῖον absumt ab Aug. (a pr. manu) & ab F. b. Reg. D. Oxon. 9. προσγγινόμενοις, προσγγινόμενοις Reg. D. Oxon.

ri, prætorii ac quæstorii, omnibus castrorum partibus, quæ hæcenus expolitæ sunt, prætenditur. Ad superius viæ hujusce latus extraordinarii sociorum equites castrametantur, versus forum simul & prætorium ac quæstorium prospicientes. Ad media horum equitum tentoria, ex adverso ejus loci quem occupat prætorium, via relinquitur pedum quinquaginta, quæ ad posticum latus castrorum ducit, atque

sua directione latæ ei viæ, quam paulo ante diximus, ad angulos rectos incumbit. Iam vero pone equites istos locantur sociorum prædites extraordinarii, vallum & universorum castrorum posteriorem partem respicientes. Quod vero ab istis utrimque relinquitur vacui spatii, lateribus castrorum hinc & inde obverfi, illud extraneis & qui forte pro tempore adfuerint sociis attribuitur.

Hæc

Castro-
rum spe-
cies simi-
lis urbi.

Spatium
inter ten-
toria ac
vallum.

Τούτων δ' οὕτως ἔχόντων, τὸ μὲν σύμπαν σχῆ-
μα γίνεταί τῃς στρατοπεδείας τετραγώνον ἰσόπλευ-
ρον· τὰ δὲ κατὰ μέρους ἤδη τῆς τε θυμοτομίας ἐν
αὐτῇ, καὶ τῆς ἄλλης οἰκονομίας, πέλει παρεπλη-
σίαν ἔχει τὴν διάθεσιν. Τὸν δὲ χάρακα τῶν σκη-
νῶν ἀφιστάσι κατὰ πάσας τὰς ἐπιφανείας διακο-
σίους πόδας. τοῦτο δὲ τὸ κένωμα πολλὰς καὶ δεκί-
μους αὐτοῖς παρέχεται χρείας. πρὸς τε γάρ τὰς
εἰσαγωγὰς, καὶ τὰς ἐξαγωγὰς τῶν στρατοπέδων
εὐφυῶς ἔχει καὶ δεόντως· ἕκαστοι γάρ κατὰ τὰς
ἑαυτῶν ῥύμας εἰς τοῦτο τὸ κένωμα ποιοῦνται τὴν
ἐξοδον, ἀλλ' οὐκ εἰς μίαν συμπίπτοντες ἀνατρέπου-
σι καὶ συμπατοῦσιν ἀλλήλους. τὰς τε τῶν παρεστα-
γόμενων θρεμμάτων, καὶ τὰς ἐκ τῶν πολεμίων λείας
εἰς τοῦτο παράγοντες, ἀσφαλῶς τηρεῦσι τὰς νύ-
κτας. τὸ δὲ μέγιστον, ἐν ταῖς ἐπιθέσεσι ταῖς νυκτε-
ρίαις, εὔτε πῦρ, εὔτε βέλος ἐξικνεῖται πρὸς αὐτοὺς,
πλὴν

10. κατὰ μέρους ἤδη. κατὰ μέρους εἴδη Οὐκ. 13. τὰς τε τῶν.
τὰ τε τῶν παγῶν. Αἰγ.

Hæc quum ita se habeant, universa quidem *castrorum forma* est *quadrata* *aquilata*: viarum vero in illis directiones & reliqua partium dispositio *speciem urbi similem* præbet. Porro inter vallum ac tentoria spatium quaquaversum pedum ducentorum interjiciunt: & est illis hic vacuus locus ad res multas easque eximias magno usui. Nam & ut induci educique rite ac commodè legiones queant, præstat id spatium: quippe

omnes per suas quique vias in hoc spatium egrediuntur; neque, in eandem viam concursu factò omnium, sese invicem evertunt ac conculcant. Ad hæc prædam, sive pecudum quæ e vicinis locis subinde abiguntur, sive illam quæ hostibus adimitur, in hunc locum cogunt, & tuto ibi per noctes custodiunt. Maximum vero est, quod in nocturnis invasionibus neque ignis neque telum ad eos pertingit, nisi perquam rarissime, & id quoque

πλὴν τελείως ὀλίγων· γίγνεται δὲ καὶ ταῦτα σχεδὸν ἀβλαβῆ, διὰ τε τὸ μέγεθος τῆς ἀποστάσεως, καὶ διὰ τὴν τῶν σκηπῶν περίστασιν.

Δεδομένου δὲ τοῦ πλήθους καὶ τῶν πεζῶν καὶ XXXII. τῶν ἱππέων καὶ ἑκατέραν τὴν περίθεσιν, ἂν τε τετρακισχιλίους, ἂν τε πεντακισχιλίους εἰς ἑκάστην στρατόπεδον ποιῶσι, παραπλησίως δὲ καὶ τῶν σημαίων τοῦ τε βάρους, καὶ τοῦ μήκους, καὶ τοῦ πλήθους δεδομένου, πρὸς δὲ τούτοις τῶν κατὰ τὰς διόδους καὶ πλατείας διαστημάτων, ὁμοίως δὲ καὶ τῶν αἰθῶν ἀπάντων δεδομένων· συμβαίνει τοῖς βουλομένοις συνεφιστάμεν καὶ τοῦ χωρίου τὸ μέγεθος, καὶ τὴν ὅλην περίμετρον τῆς παρεμβολῆς. Ἐὰν δὲ ποτε πλεονάζῃ τὸ τῶν συμμαχῶν πλήθος, τῶν ἐξ ἀρχῆς συστρατευομένων, ἢ τῶν ἐκ τοῦ καιροῦ προσγιγνομένων· τοῖς μὲν ἐκ τοῦ καιροῦ, πρὸς

Univer-
sum spa-
tium ca-
strorum.

Quid fiat,
si major
numerus
sociorum.

Kk 5

τοῖς

14. τελείως. τελίως Reg. D. Oxon.

XXXII. 1. δεδομένου. διόδοιμου Aug. Vrb. Oxon. & Reg. D. sed in hoc alia manu insertum nota, ut sit δεδομένου. Ibid. τῶν σημαίων convexi cum Reichio, cum h. l. utique omnes darent σημαίων. Ibid. καὶ τοῦ πλήθους. καὶ τοῦ πλάτους sua annotatione otidit Cossabonni. 2. Post περίμετρον videtur intercidisse certum γυνῶν aut aliud simile.

que fere sine ullo damno; cum propter intervalli latitudinem, tum propter tentorium ambitum.

32. Quum igitur data sit qua peditum qua equitum multitudo, pro utraque ratione, sive quatuor sive quinque millium fecerint legiones; dataque sit pariter vexillorum (sive ordinum) profunditas, longitudo, ac numerus; denique quum &

intervalla viarum, sive arciorum sive latiorum, ceteraque omnia data sint; facile est iis, qui attendere voluerint, magnitudinem etiam spatii totius, atque universum castrorum ambitum simul intelligere. Quod si vero major aliquando sociorum adsit copia, qui vel ab initio expeditionis comites fuerint, vel pro tempore postea advenerint: istis qui-

dem,

Iunſia
castra
amborum
confu-
lum.

ταῖς περὶ τὸ στρατήγιον ἀναπληροῦσι τόπους, τὴν ἀγορὰν καὶ τὸ ταμειῖον συναγαγόντες εἰς αὐτὸν τὸν κατεπείγοντα πρὸς τὴν χρεῖαν τόπον· ταῖς δ' ἐξ ἀρχῆς συνεκπορευομένοις, εἰάν ἢ πλῆθος ἰκανώτερον, ῥύμην μίαν ἐξ ἑκατέρου τοῦ μέρους τῶν Ῥωμαϊκῶν στρατοπέδων πρὸς ταῖς ὑπαρχούσαις παρὰ τὰς ἐκ τῶν πλαγίων ἐπιφανείας παρατιθέασι. Πάντων δὲ τῶν τε τετλίρων στρατοπέδων καὶ τῶν ὑπάτων ἀμφοτέρων εἰς ἓνα χάρακα συναθροισθέντων· οὐδὲν ἕτερον δὲ νοῆν, πλὴν δύο στρατίας, κατὰ τὸν ἄρτι λόγον παρεμβεβληκυίας, ἀντεστραμμέναις αὐταῖς συνημόδοιαι, συναπτούσαις κατὰ τὰς τῶν ἐπιλέκτων ἑκατέρου τοῦ στρατοπέδου παρεμβολὰς, οὓς ἐποιῶμεν εἰς τὴν ὀπίσω βλέποντας ἐπιφάνειαν τῆς ὅλης παρεμβολῆς· ὅτε δὴ συμβαίνει γίνεσθαι τὸ μὲν σχῆμα παρὰ-

4. παρὰ τὸ στρατ. Forſan περὶ τὸ στρατ. circa prætorium.
6. δύο στρατίας Rez. D. Oxon. δύο στρατίας add. cum altis.
Ibid. οὓς ἐποιῶμεν ὃ deinde βλέποντας ex conjeçt. correxit Caſaub. cum in libris eſſet οὓς ἐποίουν μὲν ὃ βλέποντες.

dem, quos occasio adduxit, præter jam dicta, etiam quæ juxta prætorium sunt loca complent; forum & quæstorium in arctius spatium, quod sufficiat necessario usui, contrahentes: iis vero, qui ab initio comitantur, locandis, si major eorum sit numerus, strigam unam ab utraque parte Romanarum legionum ad superiorem metataram in utroque latere apponunt. Iam quod si omnes

quatuor legiones & consules ambo intra unum vallum fuerint congregati; aliud nihil fingere animo debes, nisi duos exercitus, exposito jam modo locatos, coherere inter se, invicem sibi obversos; contingentes sese ea parte, qua utriusque exercitus extraordinarii, quos statuebamus tergum univerſorum caſtrorum ſpectare, metantur. Ac tum quidem ſit, ut figura ſit oblonga, ſpatium

παράμηνες, τὸ δὲ χωρίον διπλάσιον τοῦ πρόθεν,
 1 τὴν δὲ περίμετρον ἡμίολιον. Ὅταν μὲν οὖν συμβαί-
 νη τοὺς ὑπάτους ἀμφοτέρους ὁμοῦ στρατοπεδεύειν,
 οὕτως αἰεὶ χρῶνται ταῖς στρατοπεδείαις· ὅταν δὲ Singula
 χωρεῖς, τ' ἄλλα μὲν ὡσαύτως, τὴν δ' ἀγορὰν, καὶ ^{castra}consula-
 τὸ ταμιεῖον, καὶ τὸ στρατήγιον, μέσσην τιθέασιν τῶν ^{ria.}
 δυοῖν στρατοπέδων.

Μετὰ δὲ τὴν στρατοπεδείαν συναθροισθέντες οἱ XXXIII.
 χιλιάρχου, τοὺς ἐκ τοῦ στρατοπέδου πάντας ἐλευ- ^{Sacra-}mentum
 θέρους ὁμοῦ καὶ δούλους ἐρκίζουσι, καθ' ἓνα ποιού- ^{castrense.}
 2 μενοι τὸν ἐρκισμὸν. ὁ δ' ἕρκος ἐστίν· μηδὲν ἐκ τῆς
 παρεμβολῆς κλέψειν· ἀλλὰ καὶ εὖρη τι,
 3 τοῦτ' ἀνοίσειν ἐπὶ τοὺς χιλιάρχους. Ἐξῆς ^{Ministe-}
 δὲ ταῦταις, διέταξαν τὰς σημαίας ἐξ ἑκάστου στρα- ^{ria ca-}
 4 τοπέδου τῶν Περγικίων καὶ τῶν Ἀσάτων, δύο μὲν ^{strenfia}
 εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ τόπου τοῦ πρὸ τῶν χιλιάρ- ^{milicium.}
 4 χων· τὴν γὰρ διατρεβὴν ἐν ταῖς καθημερίαις εἰ
 πλεῖστοι

7. τοῦ πρόθεν. τοῦμπροθεν Reg. D. Oxon. & margo Henr.

XXXIII. 2. εὖρη τι contexti cum Reisk. Vulgo omnes εὖρη τ. s. 4.
 καθημερίαις cum eodem Reisk. scripti, pro vulgato καθημερίαις.

spatium prioris duplum, cir-
 cuitus sesquialter. Quoties
 igitur ambo Consules juncta
 habent castra, semper hoc
 modo illa disponuntur: quo-
 ties vero separata; cetera
 quidem, ut dictum est, lo-
 cant; forum vero, & quæ-
 storium, ac prætorium, in
 medio locant utriusque le-
 gionis.

33. Peracta metatione ca-
 storum, conveniunt in unum
 Tribuni, & ab omnibus, qui

in legione quaque sunt libe-
 ri aut servi, *jusjurandum*
 exigunt, viritim singulis ju-
 rantibus. Est illud juramen-
 tum hujusmodi: *Nihil e*
castris se furaturos:
verum & si quid forte
aliquis invenerit, id
ad tribunos relatu-
rum. Secundum hæc ma-
 nipulos Principum & Ha-
 flatorum cujusque legionis
 duos ordinant ad *curam loci*
ante tribunorum tentoria.
 In hac namque lata via ple-
 rique

Minithe-
ria ca-
strensis
militum.

πλεῖστοι τῶν Ῥωμαίων ἐν ταύτῃ ποιοῦνται τῇ πλα-
τείᾳ· διόπερ αἰεὶ σπουδάζουσι περὶ ταύτης, ὡς ἐαί-
νηται καὶ καλλύνηται σφίσιν ἐπιμελῶς. τῶν δὲ λοι-
πῶν ὀκτωκαίδεκα, τρεῖς ἕκαστος τῶν χιλιάρχων
διαλαγχάνει· τοσαῦται γάρ εἰσι τῶν Ἀσάτων καὶ
Πριγκίπων ἐν ἑκάστῳ στρατοπέδῳ σημαῖαι, κατὰ
τὴν ἄρτι φηθεῖσαν διαίρεσιν· χιλιάρχοι δὲ ἕξ. τῶν
δὲ τριῶν σημαίων ἀνὰ μέρος ἑκάστη ἑκάστῳ τῶν χι-
λιάρχων λειτουργεῖ λειτουργίαν τοιαύτην. ἐπειδὴν
καταστρατοπεδεύσῃσι, τὴν σκηνὴν ἰστάσιν οὗτοι,
καὶ τὸν περὶ τὴν σκηνὴν τόπον ἡδάφισαν. καὶ τι πε-
ριφράξαι δὲ τῶν σκευῶν ἀσφαλείας χάριν, οὗτοι
φρουρτίζουσιν. διδάσσι δὲ καὶ φυλάκειαι δύο. τὸ δὲ
φυλάκεόν ἐστι ἐκ τεττάρων ἀνδρῶν, ὧν οἱ μὲν πρὸ
τῆς σκηνῆς, οἱ δὲ κατόπιν παρὰ τοὺς ἵππους ποιοῦν-
ται τὴν φυλακὴν. αὐτῶν δὲ σημαίων ἑκάστῳ χιλιάρ-
χῳ

Custodie
diurnæ.

6. ἑκάστη ἑκάστῳ. Inxist hæc Casaubonus. Prine abest ab ed. Herv.
& cod. Med. Posteriori caret Ang. Vrb. Reg. D. & Oxon. Ibid.
ιστάσιν. ἰστάσαν Reg. D. Oxon. Ibid. δέχ τῶν. Fuf. δέχ τῆς
τῶν σκευῶν. 7. παρὰ τοὺς ἵππους. Fuf. περὶ τοὺς ἵππους, aut
παρὰ τοῖς ἵπποις.

rique Romanorum dies to-
tos versantur: propterea, ut
aspergatur ac scopis munde-
tur diligenter, curam sem-
per adhibent. E reliquis
octodecim manipulis, ter-
nos singuli tribuni sortiu-
tur: tot castra sunt in una-
quaque legione, ex supe-
riore nostra tributione, Ha-
statorum ac Principum ma-
nipuli: tribuni autem mili-
tum sex. Trium autem ho-
rum manipulorum quisque
in suam vicem tribuno hujus-

modi præstant ministerium.
Vbi castris locus est captus,
hi sunt, qui tentorium sta-
tuere, & locum circa pavire
ac complanare solent: & si
quid ex impedimentis fuerit
custodire caussa septo clau-
dendum, id quoque istis cu-
ræ est. Præstant & vinas
custodias, quarum singulas
quaterni viri obeunt: earum
autem altera ante taber-
nacula, altera a tergo jux-
ta equos stationem habet.
Quum autem quisque tribu-
norum

χω τριῶν, ἐν ἐκάστῃ δὲ τούτων ἀνδρῶν ὑπαρχόντων ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν, χωρὶς τῶν Τριαρίων καὶ γρηγοφομάχων· (οὗτοι γὰρ οὐ λειτούργοι·) τὸ μὲν ἔργον γίγνεται κοῦφον, διὰ τὸ παρὰ τετάρτην ἡμέραν ἐκάστῃ σημαίᾳ καθήκειν τὴν λειτουργίαν· τοῖς δὲ χιλιάρχοις ἅμα μὲν τὸ τῆς εὐχρηστίας ἀναγκαῖον, ἅμα δὲ τὸ τῆς τιμῆς διὰ τῶν προσηγομένων ἀποτελεῖται σεμνὸν καὶ προστατικόν. Αἱ δὲ τῶν Τριαρίων σημαῖαι τῆς μὲν τῶν χιλιάρχων παραλύονται λειτουργίας· εἰς δὲ τοὺς τῶν ἵππεων εὐλαμούς ἐκάστη σημαία κατ' ἡμέραν δίδωσι φυλάττειν αἰὲ τῷ γαυνιώντι κατόπιν τῶν οὐλαμῶν· αἵτινες τηροῦσι μὲν καὶ τὰλλα, μάλιστα δὲ τοὺς ἵππους, ἵνα μήτ' ἐμπλεκόμενοι τοῖς δέμασι βλάπτωνται πρὸς τὴν χρείαν, μήτε λυόμενοι καὶ προσπίπτοντες ἀπὸ ἡλίου οἱ ἵπποι ταραχαῖς καὶ θορύβοις ἐμποιῶσι τῷ στρατοπέδῳ. μία δ' ἐξ ἀπασῶν κατ' ἡμέραν σημαία ἀνὰ μέρος τῷ στρατηγῷ παρακοιτεῖ, ἥτις ἅμα

II. ὁμήλοισι οἱ ἵπποι. ὁμοῖς ἵπποις *Cesari, cum Vrb. & Ang.*

porum tres habeat manipulos, & in quoque eorum milites sint supra centum, præter Triarios & Velites, qui non ministrant; haud grave illis hoc munus est, quarto demum die vice sua ad singulos manipulos redeunte: at tribunorum tum commoditati ad ea, quæ sunt necessaria, hac ratione confutitur; tum etiam honori, ad dignitatem atque auctoritatem eis conciliandam. Triariorum vero manipuli a mi-

nistrando tribunis sunt liberi: sed equitum turmis custodias præbent, & quidem quisque manipulus quotidie custodiam unam ei turmae, quæ a tergo proxime assidet. Hi cum alia custodiunt, tum equos maxime: ne aut vinctis impliciti lædantur ac fiant inutiles, aut soluti in alios equos incidant, & trepidationem ac tumultum in castris faciant. Vnus porro quotidie e cunctis manipulis in suam quisque vicem

impre-

ἅμα μὲν ἀσφάλειαν παρασκευάζει τῷ στρατηγῷ
πρὸς τὰς ἐπιβουλάς, ἅμα δὲ κοσμεῖ τὸ πρὸς σχημα
τὴς ἀρχῆς.

XXXIV.
Fossa &
vallum
circa ca-
stra.

Τῆς δὲ ταφρείας καὶ χαρακοποιίας δύο μὲν ἐπι-
βάλλουσι πλευραὶ τοῖς συμμαχοῖς, παρ' αἷς καὶ
στρατοπεδεύει τὸ κίρας αὐτῶν ἐκάτερον· δύο δὲ
τοῖς Ῥωμαίοις, ἐκατέρῳ τῷ στρατοπέδῳ μία. Δια-
ρεθείσης δὲ τῆς πλευρᾶς ἐκάστης κατὰ σημαίαν,
τὴν μὲν κατὰ μέρος ἐπιμέλειαν οἱ ταξίαρχοι ποιοῦν-

Tribuno-
rum offi-
cium in
castris.

ταμ παρестῶτες· τὴν δὲ καθόλου δοκιμασίαν τῆς
πλευρᾶς δύο τῶν χιλιάρχων. ὁμοίως δὲ καὶ τὴν λοι-
πὴν τὴν κατὰ τὸ στρατόπεδον ἐπιμέλειαν οὗτοι
ποιοῦνται. κατὰ δύο γὰρ σφᾶς αὐτοὺς διελόντες
ἀνὰ μέρος τῆς ἐκμήνου τὴν δέμνην ἀρχουσι, καὶ
πάσης οἱ λαχόντες τῆς ἐν τοῖς ὑπαίθεροις προϊstan-
ται χρείας. ὁ δ' αὐτὸς τρόπος τῆς ἀρχῆς ἐστὶ καὶ 4

Minores
duces
praesto
sunt ma-
joribus.

τῶν Πραιφίκτων περὶ τοὺς συμμαχοῦς. Οἱ δ' ἰπ-
πῆς καὶ ταξίαρχοι πάντες ἅμα τῷ φωτὶ παρα-
γίγνονται πρὸς τὰς τῶν χιλιάρχων σκηναίς, οἱ δὲ

χιλίαρ-

imperatorī excubat; qui &
tutum ab insidiis eum prae-
stat, & imperii majestatem
simul ornat.

34. Porro in praeducenda
fossa & struendo vallo duo
socii latera incumbunt, ad
quae ipsorum utraque ala
metatur: duo reliqua Roma-
nis; utrique legioni unum.
Diviso autem per manipulos
unoquoque latere; singula
inspiciunt centuriones, ipsi
instantes operi; universi ve-

ro lateris probatio ad duos
e tribunis pertinet. Simili-
ter & ceteram castrorum cu-
ram hi sustinent: in binos
enim dividentes sese, mutua
vice, semestris spatii menses
duos imperant; ac quibus
fors evenit, ii omnibus, quae
in castris geruntur, praesunt.
Eadem est imperandi ratio
Praefectorum inter socios.
Ad tribunorum vero taber-
nacula, luce orta, equites
praesto sunt & ductores or-
dimum:

χιλίαρχοι πρὸς τὸν ὕπατον. καὶ κείνος μὲν τὸ κατε-
 πεῖγον αἰεὶ παραγίλλεται τοῖς χιλιάρχοις, αἱ δὲ χι-
 λίαρχοι τοῖς ἵππευσι καὶ ταξίαρχοις, οὗτοι δὲ τοῖς
 πολεμοῖς, ὅταν ἐκάστων ὁ καιρὸς ᾖ. Τὴν δὲ τοῦ Tessera
 νυκτερινοῦ συνδήματος παραδόσιν ἀσφαλίζονται τὸν nocturna.
 ἐτρόπον τοῦτον. καθ' ἑκάστον γένος καὶ τῶν ἵππεων
 καὶ τῶν πεζῶν ἐκ τῆς δεκάτης σημαίας καὶ τελευ-
 ταίας στρατοπεδευούσης κατὰ τὰς ῥύμας, ἐκ τού-
 των ἕως ἐκάστης ἀνὴρ λαμβάνεται κατ' ἐκλογὴν,
 ὅς τῶν μὲν κατὰ τὰς φυλακὰς λειτουργιῶν ἀπο-
 λύεται, παραγίγνεται δὲ καθ' ἡμέραν δύνοντος ἡλίου
 πρὸς τὴν τοῦ χιλιάρχου σκηνὴν, καὶ λαβὼν τὸ σύν-
 δημα (τοῦτο δ' ἐστὶ πλατεῖον ἐπιγεγραμμένον)
 ὑπαπαλλάττεται πάλιν. ἀναχωρήσας δ' ἐπὶ τὴν αὐ-
 τοῦ σημαίαν, τό τε ξυλήφιον παρέδωκε καὶ τὸ σύν-
 δημα μετὰ μαρτύρων τῷ τῆς ἐχομένης σημαίας
 ἡγεμόνι· παραπλησίως δὲ πάλιν αὐτός τῷ τῆς
 ἰοῦχομένης. τὸ δ' ὅμοιον ἐξῆς ποιοῦσι πάντες, ἕως ἂν
ἐπὶ

XXXIV. 8. καὶ τελευταίας στρατοπεδευούσης. *Lacum, variè cor-
 ruptum in edd. & mistis, sic restituendum putavi, vestigia veteris
 scripturae & probabilem conjecturam fecit.*

dinum: tribuni autem ad quam, horum ordinum unus
 confulem. Et hic quidem, vir eligitur, qui ab excubandi munere liberatur: hic
 quæ ufus postulat, tribunis quotidie circa solis occasum
 mandat; tribuni equitibus ad tribuni tentorium venit,
 & centurionibus; isti mili- & *tessera* accepta (ea est,
 tibus, ubi suum quæque res tabella lignea inscripta) re-
 tempus est nata. In *no-* vertitur: qui ut ad signum
cturna *Tesserae* traditione ne suum est reversus, parvulum
 quid peccetur, hoc cavent id lignum ac simul tesseram
 modo. In unoquoque ge- adhibitis testibus, proximi
 nere equitum peditumque ordinis ductori tradit, ille
 ex decimo ordine, qui in similiter sequentis centurio-
 extremitate cujusque strigæ ni; atque idem omnes dein-
 metatur; ex unoquoque, in- ceps

Tessera
nocturna.

ἐπὶ τὰς πρῶτας καὶ συνέγλυς τοῖς χιλιάρχοις στρα-
τοπεδεύουσας σημαίας ἐξικνήται. τούτους δὲ δὴ τὸ
πλατῶν, ἔτι φωτὸς ἔντος, ἀναφέρειν πρὸς τοὺς
χιλιάρχους. καὶ μὲν ἀνενεχθῇ πάντα τὰ δοθέντα, 11
γινώσκει, δίστι δεδοται τὸ σύστημα πᾶσι, καὶ διὰ
πάντων εἰς αὐτὸν ἦκει. εἰάν δ' ἐλλείπη τι, παρὰ πέ- 12
δας ζητᾷ τὸ γερνός, εἰδὼς ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς, ἐκ
ποίου μέρους οὐχ ἦκει τὸ πλατῶν. οὗ δ' ἂν εὗρε-
θῇ τὸ κάλυμα, τυγχάνει τῆς καθηκούσης ζη-
μίας.

XXXV.
Vigiliz
noctur-
nae.

Τὰ δὲ περὶ τὰς νυκτερινὰς φυλακὰς οὕτως οἰ-
κονομεῖται παρ' αὐτοῖς. Τὸν μὲν στρατηγὸν, καὶ
τὴν τούτου σκηνήν, ἡ παρακοιτούσα σημαία φυλάτ-
ται· τὰς δὲ τῶν χιλιάρχων, καὶ τοὺς τῶν ἱππέων
οὐλαμύς, οἱ διατεταγμένοι, κατὰ τὸν ἄρτι λόγον,
ἐξ ἑκάστης σημαίας. ὁμοίως δὲ καὶ παρ' ἑκάστης
τάγμα πάντες ἐξ ἑαυτῶν τιθέασι φυλακὴν· τὰς
δὲ

12. δ' ἐλλείπη. δὲ λείπη Reg. D. Oxon.

XXXV. 2. τὰς δὲ τῶν χιλ. Peiresium τοὺς δὲ edd.

ceps faciunt, donec ad pri-
mos ordines, qui prope tri-
bunos tendunt, signum per-
veniat. Hos oportet tabel-
lam ad tribunos referre,
dum adhuc lucet. Quodsi
igitur omnes tabellæ, quæ
traditæ erant, fuerint rela-
tæ; intelligit tribunus, tesse-
ram ad omnes & per omnes
ad se venisse. Sin desit ali-
qua; e vestigio, qui factum
sit hoc, inquit, notum ha-
bens ex inscriptione, cujus
partis tabella non sit allata:
atque is, per quem stetit

invenitur, multa condigna
afficitur.

35. Quod ad *Vigilias no-
cturnas*, ex administrantur
a Romanis hoc modo. Im-
peratorem, & prætorium
ejus, custodit ille manipu-
lus, quem ad prætorium ex-
cubare diximus. Tribuno-
rum tabernacula & equitum
turmas, qui ad id sunt de-
signati e singulis manipulis,
ut paulo ante dictum est.
Similiter etiam ad quemque
ordinem excubias e suo nu-
mero omnes locant; reli-
quas

4δὲ λοιπὰς ὁ στρατηγὸς ἀποτάττει. γίνονται δὲ ὡς
 ἐπίπαν τρεῖς Φυλακαὶ παρὰ τὸν ταμίαν, καὶ παρ'
 5ἑκαστον τῶν πρεσβευτῶν καὶ συμβούλων δύο. Τὴν Ad val-
 δ' ἐκτὸς ἐπιφάνειαν οἱ γροσφομάχοι πληροῦσι, παρ'
 ὅλον καθ' ἡμέραν τὸν χάρακα παρακοιτοῦντες.
 αὕτη γὰρ ἐπιτέτακται τούτοις ἡ λειτουργία. ἐπὶ τε
 τῶν εἰσόδων ἀνα δέκα ποιῶνται τούτων αὐτῶν τὰς
 6πρεκοιτίας. Τῶν δ' εἰς τὰς φυλακάς ἀπσταχθέν-
 των ἀφ' ἑκάστου φυλακείου τὸν τὴν πρώτην μέλλον-
 τα τηρεῖν, εἰς ἕξ ἐκάστης σημαίας εὐραγὸς ἄγει
 7πρὸς τὸν χιλίαρχον ἐσπέρας. ὁ δὲ δίδωσι τούτοις
 πᾶσι ξυλήφια κατὰ φυλακὴν, βραχέα τελίως
 ἔχοντα χαρακτῆρα λαβόντες δ' οὗτοι μὲν ἐπὶ τοὺς
 8ἀποδοδεγμένους ἀπαλλάττονται τόπους. Ἡ δὲ τῆς
 ἐφοδείας πίστις εἰς τοὺς ἱππεῖς ἀνατίθεται. ^{Circu-}δεῖ
 γὰρ ^{tores.}

3. ἀποτάττει. ἐπιτάττει Reg. D. Oxon. 5. πληροῦσι. An τηροῦ-
 σαι? πληροῦσι maluerat Gronov. Ibid. ἐπὶ τε ex conjec. scilicet,
 cum conjunctione careant vulgo omnes. Ibid. ἀνα δέκα Cusanonus
 & Schellius decem excubias i. e. quadraginta viros intellexerunt.
 6. τὸν τὴν πρώτην μέλλοντα. τῶν τ. πρ. μελλόντων Hier. cum
 Med. Reg. D. & Oxon. 7. Verba βραχέα τελίως alii referunt ad
 precedentia. 8. ἐφοδείας. ἐφοδίας Ang.

quas vero imperator ipse
 disponit. Fere autem ad
 quaestoris tutelam ternæ cu-
 stodiæ constituuntur: ad le-
 gatorum & consiliariorum,
 binæ. Exteriorum laterum
 custodiam *velites* agunt, se-
 cundum totum vallum quo-
 tidie excubantes: hoc enim
 muneris est illis impositum:
 & ad portas singulæ eorum-
 dem decuriæ excubias agunt.
 E singulis autem quaternio-
 nibus eorum, qui ad excu-

bias sunt destinati, illum mi-
 litem qui primus in statione
 est futurus, ad tribunum ve-
 spere deducit agminis coa-
 ctor cujusque vexilli. Tri-
 bunus omnibus his pro qua-
 que vigilia parvulas e ligno
teffellas tradit, quæ brevi
 admodum nota sunt insigni-
 tæ: quibus acceptis, illi ad
 designatas quisque stationes
 concedunt. At *circuitionis*
 fides curæ equitum deman-
 datur. Oportet enim, ut,

Polybii Hist. T. II.

L I

qui

Circui-
tores.

γὰρ τὸν πρῶτον ἱλάρχην καὶ ἕκαστον στρατόπε-
δον ἐνὶ τῶν εὐραγῶν τῶν αὐτοῦ παραγίῃλαι πρῶ-
τὸν παράγγελμα τοιοῦτον· ἵνα τέτλαρσιν αὐτοὺς ἐμφανί-
σῃ νεανίσκους τῶν ἐκ τῆς ἰδίας ἱλῆς πρὸ ἀρίστου
τοῖς μέλλουσιν ἐφοδεύειν. μετὰ δὲ ταῦτα τῷ τῆς 9
ἐχομένης ἱλῆς ἡγεμόνι δὲ τὸν αὐτὸν ἀφ' ἐσπέρας
παραγίῃλαι, διότι τούτῳ καθήκει τὰ περὶ τῆς ἐφο-
δείας φροντίζειν εἰς τὴν αὔριον. τοῦτον δ' ἀκούσαν-10
τα, παραπλησίως ταῦτα δὲ ποιεῖν τοῖς περὶ τῆς
ἐχομένης εἰς τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν· ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς
ἐξῆς. οἱ δὲ προκριθέντες ὑπὸ τῶν εὐραγῶν ἐκ τῆς 11
πρώτης ἱλῆς τέτλαρες, ἐπειδὴν διαλάχῃσι τὰς φυ-
λακάς, πορεύονται πρὸς τὸν χιλίαρχον, καὶ γρα-
φὴν λαμβάνουσι, πόστην καὶ πόσας ἐφοδεῦσαι δὲ
φυλακάς. μετὰ δὲ ταῦτα παρακοιτοῦσιν οἱ τέτλα-12
ρες παρὰ τὴν πρώτην σημαίαν τῶν Τριαρίων· ὁ γὰρ
ταύτης

II. πόστην νεοσασί ex Hent. cum quo facit Med. πόσου καὶ πό-
σις cum Vrb. Ang. Reg. D. & Oxon. edidit Casaubonus, sed asse-
visum praefixit, ut signum defectus vel depravationis.

qui primus in quaque legio-
ne turmarum praefectus est,
uni e suis coactoribus agmi-
nis mane hujusmodi dent
praecceptum, ut juvenibus
quatuor suae turmae ante
prandium edicat, ipsos esse,
qui circumire debeant. Deinde
praefecto turmae secundae
significare idem praefectus
tenetur sub vespem, per-
tinere ad ipsum circuitionis
munus in diem sequentem.
Hunc quoque similiter, ubi

praecceptum accepit, eadem
facere, quae modo dicta sunt,
in proximum diem oportet:
& ita alios quoque deinceps.
Quatuor autem illi, quos e
prima turma coactores agmi-
nis elegerunt, vigilias inter
se sortiti, tribunum adeunt,
& scriptum ab eo accipiunt,
qua de vigilia, & quot sta-
tiones obire oporteat. Deinde
ad primum manipulum
triariorum accubant illi qua-
tuor; quoniam illius mani-
puli

ταύτης ταξίαρχος τὴν ἐπιμέλειαν ποιᾷται τοῦ κα-
τὰ Φυλακὴν βουκανᾶν.

Buccina
datur si-
gnum vi-
giliarum.
XXXVI.
Circui-
tionis ra-
tio.

Συτάψαντες δὲ τοῦ καιροῦ, τὴν πρώτην ἐφοδεύει
Φυλακὴν ὁ ταύτην λαχὼν, ἔχων μετ' αὐτοῦ μάρ-
τυρας τῶν φίλων. ἐπιπορεύεται δὲ τοὺς ἐξηκόντας
τόπους, οὐ μόνον τοὺς περὶ τὸν Χάρακα καὶ τὰς
εἰσόδους, ἀλλὰ καὶ τοὺς κατὰ σημαίαν ἅπαντας,
καὶ τοὺς κατ' οὐλαμὲν. καὶ μὲν εὖρη τοὺς φυλάτ-
τοντας τὴν πρώτην ἐγρηγορίας, λαμβάνει παρὰ
τούτων τὸ κάρφος· εἰάν δ' εὖρη κοιμώμενον ἢ λει-
πόμενον τινὰ τὸν τόπον, ἐπιμαρτυράμενος τοὺς σύνεγ-
γυς, ἀπαλλάττεται. τὸ δὲ παραπλήσιον γίγνεται
καὶ ὑπὸ τῶν τὰς ἐξῆς Φυλακὰς ἐφοδεούντων. Τὴν
δ' ἐπιμέλειαν τοῦ κατὰ Φυλακὴν βουκανᾶν, ὡς ἀρ-
τίως ἔπεν, ἵνα σύμφωνον ᾖ τοῖς ἐφοδεύουσι πρὸς
τοὺς φυλάττοντας, οἱ τῆς πρώτης σημαίας τῶν
Τριαρίων ἐξ ἑκατέρου τοῦ στρατοπέδου ταξίαρχοι

Ll 2

καθ'

XXXVI. 3. τὸ κάρφος. τὸ σκάρφος Reg. D. 5. βουκανᾶν. βου-
κανᾶν b. l. Harv. Med. Reg. D. Oxon. βουκανᾶν Aug. sed super-
fer. ἂν eadem manu.

puli centurioni cura incum-
bit ad quamque vigiliam
buccina signum dandi.

36. Vbi tempus venit, pri-
mam vigiliam circuit, qui
eam est sortitus; testes se-
cum habens ex amicis non-
nullos. Obiit autem hic di-
ctas stationes, non circa val-
lem dumtaxat & portas, ve-
rum etiam circa manipulos
omnes ac turmas. Qui si
primæ vigiliæ custodes of-
fenderit vigilantes, accipit

ab illis eam, quam dixi, tesse-
rulam: at si quis dormiens
fuerit inventus, aut qui sta-
tionem deseruerit; attestat-
us eos, qui adsunt, abit.
Consimile fit & ab iis, qui
sequentes vigilias lustrant.
Vt autem signum buccina
vigiliis singulis detur, quo
circuitoribus cum vigilibus
conveniat; ejus rei, ut jam
dixi, curam semper gerunt
centuriones primi manipuli
triariorum, ex utraque le-
gione.

Severa
inquisi-
tio.

καθ' ἡμέραν ποιοῦνται. Τῶν δ' ἐφόδων ἑκάστος ἅμα τῷ φωτὶ πρὸς τὸν χιλιάρχον ἀναφέρει τὸ σύνθημα. καὶ μὲν ἢ πάντα τὰ δεδομένα χωρὶς ἐγκλήματος, ἀπαλλάττονται πάλιν. ἀν δὲ τις ἐλάττω φέρῃ τοῦ πλήθους τῶν φυλακείων, ζητοῦσιν ἐκ τοῦ χαρακτηῆρος, ποῖον ἐκ τῶν φυλακείων λέλειπε. τούτου δὲ γνωθέντος, καλεῖ τὸν ταξίαρχον· οὗτος δ' ἄγει τοὺς ἀποταχθέντας εἰς τὴν φυλακὴν, οὗτοι δὲ συγκρίνονται πρὸς τὸν ἔφοδον. εἰ μὲν οὖν ἐν ταῖς φύλαξιν ἢ τὸ κακὸν, εὐθέως δηλὸς ἐστὶν ὁ τὴν ἐφοδείαν ἔχων, ἐπιμαρτυράμενος τοὺς σύνεγγυς· ὁφέλει γὰρ τοῦτο ποιεῖν. εἰ δὲ μηδὲν ἢ τοιοῦτο γεγε-
νός, εἰς τὸν ἔφοδον ἀναχωρεῖ τοῦ γκλημα.

XXXVII.

Suppli-
cium mi-
litare,
Fustua-
rium.

Καθίσαντος δὲ παραχρῆμα συνεδρίου τῶν χι-
λιάρχων, κρίνεται· καὶ καταδικαδῆ, ξυλοκοπεῖται.

Τὸ

6. πάντα τὰ δεδομένα. Anticlam τὰ ex conjell. adjecit Cusant. 7. λέλειπε. λέλυται Henr. Med. 8. πρὸς τὸν ἔφοδον. Vulgo πρὸς τὴν ἔφοδον. 9. ἐφοδείαν. ἐφοδίαν Aug.

XXXVII. 1. τῶν χιλιάρχων ex Reiskii conjell. correcti. Vulgo τῷ χιλιάρχῳ κρίνεται.

gione. Prima dein luce singuli, qui perlustraverunt vigiliis, ad tribunal tesseras deferunt: quæ si tot inveniuntur, quot fuerant datæ, nec apud quemquam culpa inventa est, rursus illi discedunt. Sin pauciores aliquis referat quam pro numero excubiarum; ex impressa nota de eo excubitorum quaternione, cujus ratio non constet, inquirunt. Qua re cognita, centurionem tribunus vocat: isque eos, qui

ad istam vigiliam erant constituti, adducit, qui cum circuitore disceptant. Quod si penes vigiles est culpa; statim apparet innocentia circuitoris ex eo, quod testificatus est eos qui illi aderant: hoc enim facere tenetur. Atque id si non fuerit factum, ad circuitorem redit culpa.

37. Statim igitur convocado tribunorum concilio, causæ ejus cognoscitur; & si damnatus fuerit, fuste percutitur.

2 Τὸ δὲ τῆς ξυλοκοπίας ἐστὶ τοιοῦτον. λαβὰν ξύλον ^{Supplicium mi-}
 ὁ χιλιάρχος, τούτῳ τοῦ κατακριθέντος οἶον ἤψατο ^{litare,}
 3 μόνον. οὗ γενομένου, πάντες οἱ τοῦ στρατοπέδου τύ- ^{Fustua-}
 πτοντες τοῖς ξύλοις καὶ τοῖς λίθοις, τοὺς μὲν πλεί-
 4 στοὺς ἐν αὐτῇ τῇ στρατοπεδείᾳ καταβάλλουσι.
 4 τοῖς δ' ἐκπεσοῦσιν οὐδ' ὥς ὑπάρχει σωτηρία. πῶς
 γάρ; εἰς αὐτ' εἰς τὴν πατρίδα τὴν ἑαυτῶν ἐπανελ-
 θεῖν ἔξεστιν, οὔτε τῶν ἀναγκαίων οὐδεὶς ἐν οἰκίᾳ
 τολμήσῃ διέξασθαι τὸν τοιοῦτον. διὸ τελεῶς οἱ πε-
 ριπεσόντες ἅπαξ τοιαύτη συμφορὰ καταφθέρονται.
 5 τὸ δ' αὐτὸ πάσχειν ὀφείλει τοῖς παρερημένοις ὅ τε
 οὐραγὸς καὶ ὁ τῆς ἰλῆς ἡγεμὼν, εἰὰν μὴ παραγλεί-
 λωσιν, ὁ μὲν τοῖς ἐφόδοις, ὁ δὲ τῷ τῆς ἐχομένης
 6 ἑλλῆς ἡγεμόνι τὸ δέον ἐν τῷ καθήκοντι καιρῷ. Διό-
 περ, οὕτως ἰσχυρᾶς οὔσης καὶ ἀπαραιτήτου τῆς τι-
 μωρίας, ἀδιάπτωτα γίγνεται παρ' αὐτοῖς τὰ κατὰ
 7 τὰς νυκτερινὰς φυλακάς. Δεῖ δὲ προσέχειν τοὺς

Ll 3

μὲν

4. ἐκπεσοῦσα. ἐκπεσάμενοις *Cesari.* cum *Urb.* & *Ang.* 7. οὐ
 προσέχειν. Ἀν ὑπάρχειν? hoc sensu: milites tribunorum, sed &
 ipsi tribuni Consulibus iudicio sunt obnoxii.

cutitur. Est autem *Fustua-*
rii supplicium huiusmodi.
 Tribunus fustem capit; eo-
 que condemnatum quasi at-
 tingit tantum. Quo facto,
 omnes legionarii qua fusti-
 bus qua saxis petentes son-
 tem, inibi intra castra ut
 plurimum necant. Sed &
 si qui evaserint, non tamen
 salvi propterea sunt. Nam
 quæ illis salus? quibus in
 patriam quidem redire non
 licet, & quos necessariorum
 nemo audit testis recipere.

Quamobrem qui semel in
 eam calamitatem inciderunt,
 planissime pereunt. Idem
 vero supplicium manet tam
 coactorem agminis, quam
 turmæ præfectum, si ille
 circuitoribus, hic sequentis
 turmæ decurioni, id, quod
 oportebat, in tempore non
 denunciavit. Quare, quum
 adeo vehementer & sine spe
 veniæ delicta hæc punian-
 tur, disciplina nocturnarum
 excubiarum inoffenso tenore
 servatur. Tenentur autem
 milites

Prætor,
quorum
arbiter
tribunus.
Crimina
& delicta
militaria.

μὲν στρατιώτας τοῖς χιλιάρχοις, τούτους δ' ἔτι τοῖς ὑπάτοις. Κύριος δ' ἐστὶ καὶ ζημιῶν ὁ χιλιάρχος, καὶ ἐνεχυριάζων, καὶ μαστιγῶν· τοὺς δὲ συμμάχους οἱ Πραιφέκτοι. Ξυλοκοπεῖται δὲ καὶ ὁ κλέψας τι τῶν ἐκ τοῦ στρατοπέδου· καὶ μὴν ὁ μαρτυρήσας ψευδῇ, παραπελησίως· καὶ εἰάν τις τῶν ἐν αἰκμῇ παραχρησάμενος εὗρεθῇ τῷ σώματι· πρὸς δὲ τούτοις, ὁ τρεῖς περὶ τῆς αὐτῆς αἰτίας ζημιωθείς. ταῦτα μὲν οὖν, ὡς ἀδικήματα, κολάζουσιν. εἰς δ' ἰο ἀνάνδριαν τιθέασι καὶ στρατιωτικὴν αἰσχύνην τὰ τεισάμενα τῶν ἐγκλημάτων· εἰάν τις ψευδῇ περὶ αὐτῶν ἀνδραγαθίαν ἀπαγγείλωσι τοῖς χιλιάρχοις, ἕνεκεν τοῦ τιμὰς λαβεῖν· ὁμοίως, ἂν τις ἐς ἐφεδρείαν ταχθὼν, φόβου χάριν λίπωσι τὸν δοθέντα τόπον· παραπελησίως, εἰάν τις ἀπορήψῃ τι τῶν ὅπλων κατ' αὐτὸν τὸν κίνδυνον διὰ φόβον. Διὸ καὶ

ΤΙΝΕΣ

7. Post στρατιώτας excidisse quædam verba (nempe τοὺς ταξίαρχους, οἱ δὲ ταξίαρχοι) suspicatus est Gron. 8. δ' ἐστὶ καὶ. δὲ μὲν καὶ Herv. δὲ καὶ Mol. & caret utriusque verbo ἐστὶ. 11. λίπωσι τεύχεα ex Herv. Sic & Aug. λίπωσι Reg. D. & sic Casaub.

milites quidem tribunis parere, tribuni vero rursus consulibus. Habet autem Tribunus potestatem & multæ dicendæ, & pignoris capiendæ, & virgis cædendi: idemque jus est Præfectis in socios. Fuste autem percutitur etiam is, qui aliquid e castris fuerit furatus; item qui falsum testimonium dixerit; nec non si quis in flore ætatis male usus corpore fuerit deprehensus: ad hæc is, cui ter eandem ob causam

multa fuerit irrogata. Ac hæc quidem ut crimina puniunt. Ignaviæ vero & probro militari vertunt huiusmodi delicta: si qui, præmii adipiscendi causa, falso strenuum aliquod facinus suum ad tribunos retulerint: similiter, si qui, in statione constituti, locum ubi locati fuerant, formidinis ergo, deseruerint: itemque, si quis in ipso prælio armorum aliquam partem metu abiecerit. Propterea nonnulli in statione

τινες μὲν ἐν ταῖς ἐφεδρείαις προδήλως ἀπόλλυνται, ^{Frustris} πολλὰ πλῆθος αὐτοῖς ἐπιγυγνομένων, οὐ θέλοντες ^{severita-} λιπεῖν τὴν τάξιν, ^{tis disci-} δεδιότες τὴν οἰκείαν τιμωρίαν ^{plinae.} ἱξένιοι δὲ κατ' αὐτὸν τὸν κίνδυνον ἐκβαλόντες θυρεὸν, ἢ μάχαιραν, ἢ τι τῶν ἄλλων ὅπλων, παραλόγως ῥίπτουσιν ἑαυτοὺς εἰς τοὺς πολεμίους· ἢ κυριεύειν ἐλπίζοντες ὧν ἀπέβαλον, ἢ, παθόντες τι, τὴν πρόδηλον αἰσχύνην διαφεύξεσθαι, καὶ τὴν τῶν οἰκείων ὕβριν.

Ἐὰν δὲ ποτε τὰ αὐτὰ περὶ πλείους συμβῇ γε-XXXVIII.
νέσθαι, καὶ σημαίῃς τινὰς ὀλοσχερῶς ^{Decima-} πιεθείσας λι-
πεῖν τοὺς τέπους· τὸ μὲν ἅπαντας ξυλοκοπεῖν ἢ
φονεύειν ἀποδοκιμάζουσι, λύσιν δὲ τοῦ πρᾶγματος
εὗρισκονταί, συμφέρουσιν ἅμα καὶ καταπληκτικὴν.
συναθροίσας γὰρ τὸ στρατόπεδον ὁ χιλιάρχος, καὶ
προσάγων εἰς μέσον τοὺς λελοιπότες, κατηγορεῖ

Ll 4

πικρῶς·

XXXVIII. 1. ὀλοσχερῶς. ὀλοσχερεῖς videtur legendum. 2. ὁ
χιλιάρχος. Probabile ὅτι στρατηγός. Ibid. εἰς μέσον τοὺς λε-
λοιπ. Vocabulum μέσον, quod aberat ab omnibus, recepit de manu
Ernesbian. Recte, nisi deletam unaliteris praepos. eis.

stationibus suis manifestam mortem oppetunt, ab hostibus oppressi qui multis partibus sint plures; dum, supplicium metuentes, quod a suis ipsos manet, assignatum sibi locum deferere nolunt: quidam vero, excusso inter dimicandum scuto, aut ense, aut alia parte armorum, temere conjiciunt ipsi sese in hostes; sperantes, aut recepturos se ea quae amiserant, aut, si quid evenerit secius, certam ignominiam & con-

tumeliam, a suis imminentem, evitatuos.

38. Si quando autem delicta eadem a pluribus contingat admitti, & manipuli quidam universi hoste gravius urgente cesserint loco: ut omnes fuste percutiant aut necent, non est moris illorum; sed remedium ei rei invenerunt utile juxta ac terribile. Tribunus [nī potius Imperator] enim, advocata concione, desertores in medium producit, eosque atroci

Decima-
tio.

πικρῶς· καὶ τὸ τέλος, ποτὲ μὲν πέντε, ποτὲ δὲ ὀκτώ, ποτὲ δὲ εἴκοσι, τὸ δ' ὅλον πρὸς τὸ πλῆθος αἰεὶ στοχαζόμενος, ὥστε δεκάτον μάλιστα γίνεσθαι τῶν ἡμαρτηκόντων, τούτους ἐκ πάντων κληροῦται τῶν ἀποδεδεικνυμένων· καὶ τοὺς μὲν λαχόντας ζυλοκοπεῖ κατὰ τὸν αἶρετι ἐξιδέντα λόγον ἀπαραιτήτως· τοῖς δὲ λοιποῖς τὸ μέτρημα κριθείας δούς ἀντὶ πυρῶν, ἔξω κελεύει τοῦ χάρακος καὶ τῆς ἀσφαλείας ποιῆσθαι τὴν παρεμβολήν. λοιπὸν, τοῦ μὲν κινδύνου καὶ φόβου, τοῦ κατὰ τὸν κλῆρον, ἐπ' ἴσον ἐπικρεμασμένου πᾶσιν, ὡς ἂν ἀδήλου τοῦ συμπτώματος ὑπάρχοντος, τοῦ δὲ παραδεγματοτισμοῦ μετὰ τῆς κριθοφαγίας ἰμοίως συμβαίνοντος περὶ πάντας, τὸ δυνατόν ἐκ τῶν ἐδισμῶν εἰληπται καὶ πρὸς κατάπληξιν καὶ διάρθρωσιν τῶν συμπτωμάτων.

Καλῶς

2. ἡμαρτηκόντων τὸ τούτους dant Aug. & Vrb. Forſen ante δέκατον ἰνσὶν articulus τὸ δέδεικται. 4. ἐπ' ἴσον. ἐπ' ἴσον Reg. D. Ibid. μετὰ τῆς κριθοφαγίας σφίρβι ex Gronovii conjectura. Vulgo omnes μετὰ τὴν κριθοφαγίαν. Puffi & cum Reiskio κατὰ τὴν θέσιν τοῦ κατὰ τὴν κριθοφαγίας σφίρβι.

atroci oratione increpat: qua finita, modo quinque fortitur, modo octo, modo viginti; atque, ut verbo complectar, id semper agit, ut, pro numero noxiorum, decimus quisque fere eorum capiatur. Hos inquam ex omnibus, qui ignave se gesserunt, arbitrio fortis seligit: &, qui designati forte sunt, eos inexorabiliter fluctuarii supplicio, quod ante descripsimus, afficit: reliquis hordeum pro tritico

admetitur, & extra castra & munitionem castrorum tendere eos jubet. Atque ita, quum periculum & metus fortis ex æquo omnibus impendat, (quandoquidem nemo scit, in quem ea sit casura,) ignominiosa autem notatio & hordei dimensio pro tritico ad omnes pariter pertineat; hoc instituto, quum maxime poterat fieri, consultum est utrique rei, ut & terror injiciatur, & minuat calamitatis modus.

39. Præ-

Καλῶς δὲ καὶ τοὺς νέους ἐκκαλοῦνται πρὸς τὸ XXXIX.
Præmia
militaria.
κινδυνεύειν. Ἐπειδὴν γὰρ γίνηται τις χρεία, καὶ
τινες αὐτῶν ἀνδραγαθήσωσι, συναγαγὼν ὁ στρατη-
γὸς ἐκκλησίαν τοῦ στρατοπέδου, καὶ παραστησά-
μενος τοὺς δόξαντάς τι πεπραχέναι διαφέρειν, πρῶ-
τον μὲν ἐγκώμιον ὑπὲρ ἐκάστου λέγει περὶ τε τῆς
ἀνδραγαθίας, καὶν τι κατὰ τὸν βίον αὐτοῖς ἄλλο
3 σπουδάρχη τῆς ἐπ' ἀγαθῷ μνήμης ἄξιον. μετὰ δὲ
ταῦτα, τῷ μὲν τρώσαντι πολέμιον, γαῖσον δωρεῖ-
ται· τῷ δὲ καταβαλόντι καὶ σκυλεύσαντι, τῷ μὲν
πεζῷ, Φιάλην, τῷ δ' ἵππεϊ, Φάλαρα· ἐξ ἀρχῆς
4 δὲ γαῖσον μόνον. τυγχάνει δὲ τούτων, οὐκ ἐὰν ἐν
παρατάξει τις ἢ πόλεως καταλήψει τρώσῃ τινὰς
ἢ σκυλῶσιν τῶν πολεμίων· ἀλλ' ἐὰν ἐν ἀκροβολισ-
μοῖς, ἢ τισιν ἄλλοις τοιούτοις καιροῖς, ἐν αἷς, μηδε-
μιάς ἀνάγκης οὕσης κατ' ἀνδρὰ κινδυνεύειν, αὐτοί
τινες ἐκούσιως καὶ κατὰ προαίρεσιν αὐτοὺς εἰς τοῦ-

Ll 5

το

39. Præclare vero etiam
juventutem ad pericula sub-
eunda excitant. Nam ubi
prælium aliquod est com-
missum, ac juvenes aliqui
fortiter se gesserunt; impe-
rator, advocato in concio-
nem exercitu, productos
prope se eos, quorum præ-
ceteris virtus insignis exst-
tit, primum quidem singu-
los laudat a fortitudine, &
si quid aliud in eorum vita
fuerit, quod commemorari
cum ipforum laude queat:
deinde, ei, qui hostem vul-

neraverit, *hastam* donat:
qui prostraverit & spolia de-
traxerit, pediti quidem *pa-
teram*, equiti vero *phaleras*:
quamquam olim hasta sola
præmium erat. Ceterum
ista consequitur, non qui in
justo prælio signis collatis
dimicans, aut in capienda
urbe, aliquos hostes saucia-
verit vel spoliaverit; verum
qui in velitationibus cum
hoste, aut aliis ejusmodi oc-
casionibus, ubi nulla neces-
sitas dimicare viritum cogit,
ipsi suamet sponte ac pro-
pria

Premia
militaria.

το διδῶσιν. Τοῖς δὲ, πόλεως καταλαμβανομένης, πρώτοις ἐπὶ τὸ τεῖχος ἀναβᾶσι χρυσοῦν διδῶσι στέφανον. ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ὑπερασπίσαντας καὶ σώσαντάς τινας τῶν πολιτῶν ἢ συμμάχων, ὃ τε στρατηγὸς ἐπισημαίνεται δῶρεϊς· οἳ τε χιλιάρχοι τοὺς σωθέντας, εἰάν μὲν ἐκόντες ποιῶσιν· εἰ δὲ μὴ, κρίναντες συναναγκάζουσι τὸν σώσαντα στεφανοῦν. σίβεται δὲ τοῦτον καὶ παρ' ὅλον τὸν βίον ὁ σωθεὶς, ὡς πατέρα, καὶ πάντα δεῖ ταῦτα ποιεῖν αὐτόν, ὡς τῷ γονεῖ. Ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης παρορμήσεως οὐ μόνον τοὺς ἀκούοντας καὶ παρόντας ἐκκαλοῦνται πρὸς τὴν ἐν τοῖς κινδύνοις ἀμιλλαν καὶ ζῆλον, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν οἴκῳ μένοντας. οἳ γὰρ τυγχόντες τῶν τοιούτων δωρεῶν, χωρεῖς τῆς ἐν τοῖς στρατοπέδοις εὐκλείας, καὶ τῆς ἐν οἴκῳ παραχερῆμα φήμης, καὶ μετὰ τὴν ἐπάνοδον τὴν εἰς τὴν πατρίδα, τὰς τε πομπὰς

XXXIX. 6. οἳ τε χιλιάρχοι. Forte sic rescribendum censuit Gronovius: οἳ τε σωθέντες, εἰάν μὲν ἐκόντες ποιῶσιν· εἰ δὲ μὴ, οἳ χιλιάρχοι κριῖντες συναναγκ.

pria voluntate eo descenderint. At quoties urbs capitur, auream iis coronam, qui primi muros conscenderint, donat. Similiter vero etiam eos, qui vel cives vel socios propugnaverint & servaverint, imperator donis insignit: &, qui servati fuerunt, solent ultro, sin minus, tribuno post causæ cognitionem cogente, servatorem suum coronare. Atque adeo per omnem vitam is, qui servatus est, illum pro pa-

rente colit, omniaque ei tenetur præstare, quæ filius patri. Hujusmodi autem stimulatione non eos tantum, qui præsentibus audiunt, ad pericula certatim & cum æmulatione adeunda excitant; sed eos etiam, qui sunt domi. Nam qui donis hoc genus sunt donati, præter gloriam qua fruuntur in castris, & famam quam domi statim consequuntur, hoc amplius, reversi in patriam, solennes pompas honorum insignibus con-

Præmia
militaria.

- πομπὰς ἐπισήμως πομπεύουσι, διὰ τὸ μόνοις ἐξῆ-
 ναι περιτίθεσθαι κόσμον τοῖς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν
 10 ἐπ' ἀνδραγαθία τετιμημένοις· ἐν τε ταῖς οἰκίαις κα-
 τὰ τοὺς ἐπιφανεστάτους τόπους τιθέασιν τὰ σκῦ-
 λα, σημεῖα ποιοῦμενοι καὶ μαρτύρια τῆς ἑαυτῶν
 11 ἀρετῆς. Ταιαύτης δ' ἐπιμελείας οὐσης καὶ σπου-
 δῆς περὶ τε τὰς τιμὰς καὶ τιμωρίας τὰς ἐν τοῖς
 στρατοπέδοις· εἰκότως καὶ τὰ τέλη τῶν πολεμικῶν
 πρᾶξεων ἐπιτυχῇ καὶ λαμπρᾷ γίγνεται δι' αὐτῶν.
 12 Ὀψώνιον δ' οἱ μὲν πεζοὶ λαμβάνουσι τῆς ἡμέρας Stipen-
dium.
 δύο ὀβολοὺς, οἱ δὲ ταξίαρχοι διπλοῦν, οἱ δ' ἵππεῖς
 13 δραχμὴν. σιτομετρῶνται δ' οἱ μὲν πεζοὶ πυρῶν Ἀτ-
 τικοῦ μεδίμνου δύο μέρη μάλιστα πως· οἱ δ' ἵππεῖς
 κριθῶν μὲν ἑπτὰ μεδίμνους εἰς τὸν μῆνα, πυρῶν δὲ
 14 δύο. τῶν δὲ συμμαχῶν οἱ μὲν πεζοὶ τὸ ἴσον, οἱ δ' ἵπ-
 पेῖς πυρῶν μὲν μεδίμνον ἕνα καὶ τρίτον μέρος, κρι-
 15 θῶν δὲ πέντε. δίδεται δὲ τοῖς μὲν συμμαχοῖς τούτ'
 ἐν ὧρεα· τοῖς δὲ Ῥωμαίοις τοῦ τε σίτου καὶ τῆς
 ἐῷ.

conspicui celebrant: nam ejusmodi ornamenta gestare solis licet iis, qui virtutis causa ab imperatore fuerint iisdem honestati. Tum vero in maxime conspicuis ædium suarum locis spolia hostibus detracta defigunt; ut sint monimenta ac testimonia sue virtutis. Qui igitur & pœnas & præmia militaria tanta cura ac studio dispensent; merito, quoties bella suscipiunt, læto atque illustri sine ea terminant. *Stipendii* nomine pedites in

diem accipiunt binos obolos, centuriones duplum, equites drachmam. Admetiuntur vero peditibus quidem tritici partes fere duas medimni Attici: equitibus vero hordei in mensē septenos medimnos; tritici vero binos. Sociorum peditibus par mensura datur ac Romanis: equitibus, tritici medimnus unus cum triente, hordei quinque medimni. Atque hoc sociis quidem gratis donatur; Romanis vero sive frumentum five

ἐδῆτες, καὶ τινος ἔπλου προσδεθῶσι, πάντων τούτων ὁ ταμίας τὴν τεταγμένην τιμὴν ἐκ τῶν ὀψωνίων ὑπολογίζεται.

XI. Agmen. Ταῖς δ' ἐκ τῆς παρεμβολῆς ἀναστρατοπεδείας ποιεῦνται τὸν τρόπον τοῦτον. Ὅταν τὸ πρῶτον ση-2 μῆνι, καταλύουσι τὰς σκηναίς, καὶ συντιθέασι τὰ φορτία πάντες· οὔτε δὲ καθελεῖν ἔξεστιν, οὔτ' ἀναστῆσαι πρότερον οὐδένα τῆς τῶν χιλιάρχων καὶ τοῦ στρατηγοῦ σκηνῆς. ὅταν δὲ τὸ δεύτερον, ἀνατι-3 θείαςι τὰ σκευοφόρα τοῖς ὑποζυγίοις. ἐπ' αὐτὸν δὲ τὸ τρίτον σημήνι, πρᾶγιν δᾶ τοὺς πρῶτους, καὶ κινεῖν τὴν ὅλην παρεμβολήν. Εἰς μὲν οὖν τὴν πρωτο-4 πορείαν, ὡς ἐπίπαν, τάττουσιν τοὺς ἐπιλέκτους. τούτοις δὲ τὸ τῶν συμμαχῶν δεξιὸν ἐπιβάλλει κέ-5 ρας. ἐξῆς δὲ τούτοις ἔπεται τὰ τῶν προειρημένων ὑποζύγια. τῇ δὲ τούτων πορείᾳ τὸ πρῶτον τῶν Ῥω-6 μαϊκῶν ἀκολουθεῖ στρατόπεδον, ἔχον ὀπίωθεν τὴν ἰδίαν ἀποσκευήν. ἔπειτα κατακολουθεῖ τὸ δεύτερον 6 στρατό-

five vestis tribuatur, aut etiam si quibus armis denuo opus habuerint, horum omnium certa pretia quæstor de stipendio deducit.

40. *Profectionem e castris* hoc modo instituunt. Simul datum est primum signum, tentoria omnes detendunt, & vasa colligunt. Ceterum neque auferre, neque figere suum cuiquam tabernaculum prius fas est, quam tribunorum & imperatoris fuerint tensa aut detensa. Vbi au-

tem editum iterum est signum, sarcinas jumentis imponunt. Denique tertio dato signo, primos oportet procedere, & tota castra movere. Et in primo quidem agmine ut plurimum extraordinarios locant. Succedit his sociorum ala dextra: eosque continuo sequuntur prædictorum impedimenta. Horum agmen prima legio Romana excipit, suas a tergo sarcinas habens. Pone hos it secunda legio, sequen-

στρατοπέδον, ἐπομένων αὐτῷ τῶν ἰδίων ὑποζυγίων, Agmen. καὶ τῆς τῶν συμμάχων ἀποσκευῆς, τῶν ἀπὸ τῆς οὐραγίας τεταγμένων. τελευταῖον γὰρ ἐν τῇ πορείᾳ ττάττεται τὸ τῶν συμμάχων εὐάνυμον κέρας. Οἱ δ' ἰππεῖς ποτὲ μὲν ἀπουραγοῦσι τοῖς αὐτῶν ἕκαστοι μέρεσι· ποτὲ δὲ παρὰ τὰ ὑποζύγια πλάγιοι παραπορεύονται, συνέχοντες ταῦτα, καὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτοῖς παρασκευάζοντες. Πρεσδοκίας δ' οὐσης κατὰ τὴν οὐραγίαν, τὰ μὲν ἄλλα παρ' αὐτοῖς τὸν αὐτὸν ἔχει τρέπον· αὐτοὶ δ' οἱ τῶν συμμάχων ἐπιλεκτοὶ τὴν οὐραγίαν ἀντὶ τῆς πρωτοπορείας μεταλαμβάνουσι. Παρὰ δὲ μίαν ἡμέραν τὰ μὲν ἡγεῖται τῶν στρατοπέδων καὶ τῶν κεράτων, τὰ δ' αὐτὰ πάλιν ἔπεται ταῦτα κατόπιν, ἵνα τῆς περὶ τὰς ὑδρείας καὶ σιτολογίας ἀκεραιότητος πάντες ἐπ' ἴσον κοινωνῶσι, μεταλαμβάνοντες αἰὲς τὴν ἐπὶ τῆς πρωτοπορείας ἐναλλαχὲς τάξιν. Χρῶνται δὲ καὶ ἐτέρῳ

XL. 6. ἀπὸ τῆς οὐραγίας. ἐπὶ τῆς οὐρ. malim cum Retik. 7. ἕκαστοι correxi cum Retik. Vulgo omnes ἕκαστος. 9. κοινωνῶσι. κοινωνοὶ Vrb. Aug. Reg. D. Oxon. quod ex κοινωνοῖς decuratum videtur.

sequentibus propriis jumentis, & eorum sociorum impeditis, qui universum agmen cogunt: nam in novissimo agmine læva sociorum locatur ala. Equites modo suam quisque partem a tergo consequuntur, modo ad latera jumentis adequitant, continentes ea & securitatem præstantes. Vbi vero a tergo hostis expectatur, de cetero ordine ni-

hil mutantes, solos extraordinarios sociorum a primo agmine ad ultimum traducunt. Alternis autem diebus & legionum & alarum altera præcedit, eademque rursus subsequuntur; ut ex æquo omnes aquatione ac pabulatione integra fruantur, primum in agmine locum suam quisque vicem perpetuo occupantes. Est & alius itineris faciendi modus,

Agmen. ρω γίνεσθαι πορείας ἐν τοῖς ἐπισφαλέσι τῶν καιρῶν, εἰὰν ἀναπεπταμένους ἔχωσι τόπους. ἄγουσι γὰρ τρι-11
 Φαλαγγίαν παράβηλον τῶν Ἀστάτων καὶ Περγικί-
 πων καὶ Τριαρίων, τάττοντες τὰ τῶν ἡγουμένων ση-
 μαίων ὑποζύγια πρὸ πάντων, ἐπὶ δὲ ταῖς πρώταις
 σημαίαις τὰ τῶν δευτέρων, ἐπὶ δὲ ταῖς δευτέραις
 τὰ τῶν τρίτων, καὶ κατὰ λόγον οὕτως ἐναλλάξ αἰεὶ
 τιθέντες τὰ ὑποζύγια ταῖς σημαίαις. οὕτω δὲ συν-12
 τάξαντες τὴν πορείαν, ἐπειδὴν προσπίπτῃ τι τῶν
 δευτέρων, ποτὲ μὲν παρ' ἀσπίδα κλίναντες, ποτὲ δ'
 ἐπὶ δόρυ, προάγουσι τὰς σημαίας ἐκ τῶν ὑποζυγίων
 πρὸς τὴν τῶν πολεμίων ἐπιφάνειαν. λοιπὸν, ἐν βρα-13
 χεὶ χρόνῳ καὶ μιᾷ κινήσει, τὸ μὲν τῶν ὀπλιτῶν σύ-
 στημα λαμβάνει παρατάξεως διάθεσιν, εἰὰν μὴ πο-
 τε προσεξελίξαι δέῃ τοὺς Ἀστάτους· τὸ δὲ τῶν 14
 ὑποζυγίων καὶ τῶν παρεπομένων τούτοις πλῆθος,
 ὑπὸ τοὺς παρατεταγμένους ὑπεσταλκῆς, ἔχει τὴν
 καθήκουσαν χώραν πρὸς τὸν κίνδυνον.

Ὅταν

duo, quo utuntur, quando
 periculum ab hoste immi-
 net, ac patentia nafti sunt
 loca. Hastatos enim, Prin-
 cipes ac Triarios, tribus se-
 riebus juxta se invicem in-
 cedentes ducunt: jumenta
 autem manipulatorum, qui ce-
 teris praeunt, ante omnes
 locant; tum prin. is manipu-
 lis jumenta secundorum sub-
 jiciunt; secundis, tertiorum:
 atque sic continue impedi-
 menta ordinesque alterna-
 tim locant. Hac ratione
 autem composito agmine,

fi quid ingruat periculi, mo-
 do ad laevam, modo ad dex-
 tram agmen convertentes,
 manipulos extra jumenta in
 eam partem educunt, unde
 hostis apparuerit. Atque ita
 brevi tempore & motu uni-
 co, cum armatorum manus
 in acie reperitur instructa,
 (nisi forte insuper oporteat
 Hastatos subduci;) tum ju-
 menta & omnis multitudo,
 quae castra sequitur, seducta
 pone terga stantium in acie,
 commodam adversus pericu-
 la stationem obtinent.

41. Post-

Ὅταν δὲ κατὰ τὰς πορείας ἐγγίῳσι τοῦ στρα-
 τοπεδεύειν, προπορεύονται χιλίαρχες, καὶ τῶν τα-
 ξιαρχῶν οἱ πρὸς τοῦτο τὸ μέρος αἰεὶ προχειροῖδεν-
 ατες. οἱ τινες, ἐπειδὴν συνθεάσωνται τὸν ὅλον τόπον,
 οὗ δὲ στρατοπεδεύειν, ἐν αὐτῷ τούτῳ πρῶτον μὲν
 διέλαβον τὴν τοῦ στρατηγοῦ σκηνὴν οὗ δεήσει θῆναι
 κατὰ τὸν ἄρτι λόγον, καὶ παρὰ πρῶτον ἐπιφάνειαν
 καὶ πλευρὰν τῆς περὶ τὴν σκηνὴν περιστάσεως
 3 παρεμβάλλειν τὰ στρατόπεδα. τούτων δὲ προκρί-
 νόντων, διαμετροῦνται τὴν περίστασιν τῆς σκηνῆς·
 μετὰ δὲ ταῦτα τὴν εὐθείαν, ἐφ' ἧς αἱ σκηναὶ τί-
 θενται τῶν χιλιαρχῶν· ἐξῆς δὲ τὴν ταύτης παράλ-
 ληλον, ἀφ' ἧς ἄρχεται τὰ στρατόπεδα παρεμ-
 4 βάλλειν. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἐπὶ θάτερα μέρη τῆς
 σκηνῆς κατεμετρήσαντο γραμμαῖς, περὶ ὧν ὑπεδεί-
 5 ξαμεν ἄρτι διὰ πλεόνων κατὰ μέρος. Γενομένων
 δὲ τούτων ἐν βραχεὶ χροῖνω, διὰ τὸ βραδὶον εἶναι
 τὴν

XLI.
 Caltra-
 meratio
 in itinere.

XLI. 1. ἐγγίῳσι τοῦ στρατοπ. *Articulum ex conj. inf. inferni: abest
 vulgo, & alia fortasse verba quaedam intercederunt.* 3. ταύτης παράλ-
 ληλον παρὰ τὸν ἄρτι λόγον malim cum Grop.

41. Postquam prope illum
 locum *agmen* pervenit, ubi
castra sunt facienda; præ-
 cedunt tribunus & illi ex
 centurionibus, qui pro tem-
 pore ad eam rem designati
 sunt. Hi locum univēsum,
 ubi metari oportet, contem-
 plati, ante omnia convenien-
 tem prætorio fedem, prout
 ante diximus, capiunt: &
 ad quem aspectum latusve
 spatii prætorium ambientis
 locandæ sint legiones, dispi-

ciunt. Quæ ubi delecta sunt
 loca, prætorii ambitum di-
 metiuntur: deinde rectam
 illam, ad quam tribunorum
 tentoria designantur: deni-
 que aliam lineam rectam,
 huic parallelam, unde inci-
 pit metatura legionum. Si-
 militer etiam spatium illud,
 quod ab altera parte est præ-
 torii, lineis dimetiuntur, de
 quibus jam paulo ante plu-
 ribus exposuimus. His bre-
 vi tempore expeditis, utpo-
 te

Caltra-
metatio
in iisere.

τὴν καταμέτρησιν, ὡς ἀπάντων ὤρισμένων καὶ συνή-
θων ὄντων διαστημάτων· μετὰ δὲ ταῦτα σημαίαν-6
ἐπηξαν μίαν μὲν καὶ πρώτην, ἐν ᾗ δὲ τὸ πῶ τίθε-
σθαι τὴν τοῦ στρατηγοῦ σκηνήν, δευτέραν δὲ τὴν ἐπὶ
τῆς περικριθείσης πλευρᾶς, τρίτην ἐπὶ μέσῃ τῆς
γραμμῆς ἐφ' ἧς οἱ χιλίαρχοι σκηνῶσι, τετάρτην,
παρ' ἣν τίθενται τὰ στρατόπεδα. καὶ ταύτας μὲν
ποιῶσι Φοινικᾶς, τὴν δὲ τοῦ στρατηγοῦ λευκὴν. τὰ
δ' ἐπὶ θάτερα ποτὲ μὲν ψιλὰ δέματα πηγνύουσι,
ποτὲ δὲ σημαίας ἐκ τῶν ἄλλων χρωμάτων. γενομέ-8
νων δὲ τούτων, ἰξῆς τὰς ῥύμας διεμέτρησαν, καὶ
δέματα κατέπηξαν ἐφ' ἐκάστης ῥύμης. Ἐξ ὧν
εἰκότως, ὅταν ἐγίγη τὰ στρατόπεδα κατὰ τὰς
πορείας, καὶ γίγηται εὐσύνεπτος ὁ τόπος τῆς
παρεμβολῆς, εὐθέως ἅπαντα γίγνεται πᾶσι γνώ-
ριμα, τεκμαιρομένοις καὶ συλλογιζομένοις ἀπὸ τῆς
τοῦ

5. διαστημάτων. Forf. τῶν διαστημ. ut placuit Reiskie. 6. μετὰ
δὲ ταῦτα. Particulam δὲ ant. deletam aut in δὲ mutatam voluit Reisk.
7. Φοινικᾶς. Φοινικᾶς Aug. Vrb. 9. γίγηται εὐσύνεπτος.
γίγητ' εὐσύνεπτος Reg. D. Oxon. Med. quod ex γίγηται σύν-
επτος eorum videtur.

te facili dimensione, quum
omnia intervalla sint defini-
ta, & ex familiari usu nota;
mox vexillum defigere so-
lent, unum quidem & pri-
mum eo loco, ubi præto-
rium est ponendum, alterum
in electo latere, tertium in
medio ejus lineæ, ad quam
tribuni tendunt, quartum in
ea, ad quam legiones me-
tantur. Et cetera quidem
punicea statuunt: at impe-

ratorium vexillum est al-
bum. Ab altera parte præ-
torii modo nudas hastas de-
figunt, modo vexilla ex aliis
coloribus. His factis, vias
deinde dimetiuntur, & in
singulis earum hastas figunt.
Ita fit, ut, simul ac appro-
pinquarunt legiones, & lo-
cus castrorum potest conspi-
ci, omnia confestim omni-
bus sint nota, vexillo impe-
ratoris pro indicio utentibus
ex

ιοτοῦ στρατηγεῦ σημαίας. λοιπὸν, ἐκάστου σαφῶς Castrametatio
initinere.
γινώσκοντες, ἐν ποίᾳ ῥύμῃ καὶ ποίῳ τόπῳ τῆς ῥύ-
μης σκηνοῖ, διὰ τὸ πάντας αἰετὸν αὐτὸν τόπον
ἐπέχεν τῆς στρατοπεδείας, γίγνεται τι παραπλή-
σιον, εἶον, ὅταν εἰς πάλιν εἰσῇ στρατόπεδον ἐγγώ-
ριστον. καὶ γὰρ ἐκεῖ διακλίναντες ἀπὸ τῶν πυλῶν,
εὐθείως ἕκαστοι προάγουσι, καὶ παραγίγνονται πρὸς
τάς ἰδίας οἰκήσεις ἀδιαπτώτως, διὰ τὸ καθόλου
καὶ κατὰ μέρος γινώσκεν, ποῦ τῆς πόλεως ἐστὶν
καὶ αὐτοῖς ἡ καταλύσις. τὸ δὲ παραπλήσιον τούτοις καὶ
περὶ τὰς Ῥωμαϊκὰς συμβαίνει στρατοπεδείας.

Ἡ, καὶ δοκοῦσι Ῥωμαῖοι, καταδιώκοντες τὴν ἐν XLII.
Melior
Romanorum
ratio, quam
Græcorum.
τούτοις εὐχέρειαν, τὴν ἐναντίαν ἔδῃ πορεύεσθαι τοῖς
Ἕλλησι κατὰ τοῦτο τὸ μέρος. οἱ μὲν γὰρ Ἕλληνες
ἐν τῷ στρατοπεδεύειν ἡγουνται κυριώτατον, τὸ κα-
τακολουθεῖν ταῖς ἐξ αὐτῶν τῶν τόπων ὀχυρότησιν·
ἅμα μὲν ἐκκλίνοντες τὴν περὶ τὰς ταφρέας ταλαι-
πωρίαν, ἅμα δὲ νομίζοντες, οὐχ ὁμοίας εἶναι τὰς

χειρο-

ex quo cetera intelligunt. Denique quum nemo sit, quin sciat, in qua striga & qua strigæ parte tendat, quia semper eundem singuli locum in castris occupant; simile quid evenit, ut cum urbem suæ regionis ingreditur exercitus aliquis. Tunc enim recta a portis divergentes alijs alio progrediuntur, & ad suas habitationes sine errore perveniunt, quia & in universum, & per partes norunt, in qua regione proprium cuiusque sit diver-

forium. Simile, inquam, his est, quod in Romanorum castrametatione usu venit.

42. Quod autem hanc facilitatem in ponendis castris spectant *Romani*, in eo quidem maxime *contrariam Græcis viam* mihi videntur insilire. Græci enim quoties metantur castra, maximum momentum in eo ponunt, ut loca sequantur a natura munita; simul laborem ducendæ fossæ fugientes, simul quia non æqualiter fidunt arte factis muni-

Polybii Histor. T. II.

M m

tioni-

Melior
Romano-
rum ra-
tio, quam
Graeco-
rum.

χειροποιήτους ἀσφαλείας ταῖς ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως
ἐπὶ τῶν τόπων ὑπαρχούσαις ὀχυρότησιν. διὸ καὶ 3
κατὰ τε τὴν τῆς ὅλης παρεμβολῆς θέσιν πᾶν ἀναγ-
κάζονται σχῆμα μεταλαμβάνειν, ἐπόμενοι τοῖς τό-
ποις, τὰ τε μέρη μεταλλάττειν ἄλλοτε πρὸς ἄλλους
καὶ ἀκαταλλήλους τόπους. ἐξ ὧν ἄστατον ὑπάρ- 4
χεν συμβαίνει καὶ τὸν κατ' ἰδίαν καὶ τὸν κατὰ μέ-
ρος ἐκάστω τόπον τῆς στρατοπεδείας. Ῥωμαῖσι δὲ 5
τὴν περὶ τὰς τάφρους ταιλαιπωρίαν καὶ τὰλλα τὰ
παρεπόμενα τούτοις ὑπομένειν αἰρουῦνται χάριν τῆς
εὐχερείας, καὶ τοῦ γνῶριμον καὶ μίαν ἔχεν καὶ τὴν
αὐτὴν αἰεὶ παρεμβολήν. Τὰ μὲν οὖν ὁλοσχερὲς 6
στερα μέρη τῆς περὶ τὰ στρατόπεδα θεωρίας,
καὶ μάλιστα περὶ τὰς παρεμβολάς, ταῦτ'
ἐστίν.

VI.

XLII. 3. πρὸς ἄλλους καὶ ἀκαταλλήλους *ex Reisk. conjecit.*
delit. Vultis πρὸς ἄλλήλους καὶ καταλλήλους. Sed Reg. D. πρὸς
ἄλλους καὶ καταλλήλους. 4. ἄστατον correxit Casaub. cum libris
dicant ἀστάτατον.

tionibus, & iis, quas ipsa lo-
corum natura exhibet. Ea
propter cum in univerforum
castrorum positione cogun-
tur figuram quamlibet assu-
mere, dum locis obsequun-
tur, tum partes quoque ipsas
variare aliter atque aliter pro
ingenio loci. Vnde evenit,
ut in metandis castris nemo
certus sit de loco aut suo
privatim, aut ordinis sui.

At Romani & ducendæ fossæ
laborem & vexationes id ge-
nus alias eo consilio susti-
nent, ut faciliori ratione
constent omnia, utque no-
ta & unica eademque sem-
per castrametatione utantur.
Atque hæc quidem, *militiæ*
Romanæ rationem quod atti-
net, & *castrorum* maxime
positionem, per summa re-
rum capita dicta sunt.

VI.

VI.

Σύγκρισις τοῦ Λακωνίων καὶ Καρχηδονίων
Ῥωμαίων τε πολιτεύματος.

Σχεδὸν δὴ πάντες οἱ συγγραφεῖς περὶ τούτων ἡμῖν XLIII.
τῶν πολιτευμάτων παραδεδώκασι τὴν ἐπ' ἀρετῇ Respu-
φήμην, περὶ τε τοῦ Λακεδαιμονίων, καὶ Κρητῶν, καὶ blice ve-
Μαντινέων, ἔτι δὲ Καρχηδονίων· ἔνιοι δὲ καὶ περὶ teribus
τῆς Ἀθηναίων καὶ Θηβαίων πολιτείας πεποιήνται celebra-
ἀμνήμην. Ἐγὼ δὲ ταύτας μὲν ἐῷ· τὴν δ' Ἀθηναίων
καὶ Θηβαίων οὐ πᾶν τι πολλοῦ προσδεῖσθαι πίπεισ-
μαι λόγου, διὰ τὸ μήτε τὰς αὐξήσεις ἐσχηκέναι
κατὰ λόγον, μήτε τὰς ἀκμαῖς ἐπιμόρους, μήτε τὰς
μεταβολαῖς ἐνηλαχέναι μετρίως· ἀλλ', ὥσπερ ἐκ
προσπαίου τινὸς τύχης σὺν καιρῷ λάμψαντας, τὸ
M m 2 δὴ

XLIII. Caput hoc cum seqq. in ed. Herv. & plerisque Codd. hunc Ti-
tulum habet: Περὶ δυναστειῶν καὶ οἷα καλλίστη. 2.
πάνυ τι δedit Vrb. Ceteri vulgo πάνυ τοι. In eis, quæ præcedunt,
quæcumque turbata penultimè videantur, consentiant libri. Ibid. ἐνηλ-
λαχίνα. ἐνηλαχέβα Ang.

VI.

*Reipublicæ Romanæ cum aliis, præcipue cum Laconica
& Carthaginiensi, collatio.*

43. Omnes fere scriptores
Reipublicas virtute præstan-
tes memoriæ prodiderunt
hasce, *Lacedæmoniorum, Cre-*
tensium, Mantinensium, item-
que *Carthaginiensium*: fuere
& qui *Atheniensium* reip. ac
Thebanorum facerent men-
tionem. At ego quidem il-
las missas facio: *Athenien-*

sem vero atque *Thebanam*
longa disquisitione opus non
habere cenfeo: ut quæ ne-
que incrementa rationi con-
grua sunt nascæ, neque, cum
floruerunt, in eo statu man-
serunt diu, neque mutationi-
bus moderate factis sunt usæ.
Hi enim populi, ubi repen-
tina quadam fortuna per oc-
casionem fulsissent, quod di-

ci

δὴ λεγόμενον, ἔτι δοκεῦντας ἀκμὴν καὶ μίλλοντας
εὐτυχῶν, τῆς ἐναντίας πῆξαν εἰληφέναι μεταβολῆς.

Th-
ba-
nor
um
refp-
per
se
nihil
præstan-
tie ha-
buit.

Θηβαῖοι μὲν γάρ, τῇ Λακεδαιμονίων ἀγνοίᾳ, καὶ τῶν
τῶν συμμάχων πρὸς αὐτοὺς μίσει συνεπιθίμενοι,
διὰ τὴν ἐνὸς ἀνδρὸς ἀρετὴν, ἢ καὶ δευτέρου, τῶν τὰ
προεξημένα συνιδόντων, περιεποιήσαντο παρὰ τοῖς
Ἑλλήσι τὴν ἐπ' ἀρετῇ φήμην. Ὅτι γὰρ οὐχ ἡ τῆς
πολιτείας σύστασις αἰτία τότε ἐγένετο Θηβαίοις
τῶν εὐτυχημάτων, ἀλλ' ἡ τῶν προεστώτων ἀνδρῶν
ἀρετὴ, παρὰ πόδας ἡ τύχη τοῦτο πᾶσιν ἐπέχισε
δῆλον. καὶ γὰρ συνηζήθη, καὶ συνήκμασε, καὶ συ-
κατελύθη τὰ Θηβαίων ἔργα τῷ τε Ἐπαμινώδου
καὶ τοῦ Πελοπίδου βίῳ προφανῶς. ἐξ ὧν οὐ τὴν
πολιτείαν αἰτίαν, ἀλλὰ τοὺς ἀνδρας, ἡγήτειον τῆς
τότε γενομένης περὶ τὴν Θηβαίων πόλιν ἐπιφα-
νείας.

Τὸ

ci solet, dum adhuc crede-
rentur splendorem suum cum
maxime obtinere, & in po-
sterum obtenturi, mutatio-
nem in contrarium sunt ex-
perti. Nam *Thebani* quidem,
ad aggrediendum *Lacedæ-*
monios occasione usi, quam
horum stultitia & sociorum
in eos odium ipsis dabat,
virtute unius aut alterius vi-
ri, qui ea, quæ modo dixi,
intellexerant, virtutis opi-
nionem ac famam apud Græ-
cos sibi pepererunt. Quod
enim rebus feliciter tunc ge-

stis non ipsa *Reipublicæ The-*
banæ forma causam præbue-
rit, sed eorum virtus qui re-
bus præerant; e vestigio for-
tuna manifestum omnibus se-
cit. Palam enim est, & in-
crementum, & florem suum,
& finem res *Thebanorum*
habuisse intra illud spatium
temporis, quo *Epaminondas*
& *Pelopidas* vixerunt. Qua-
re splendorem illum ac de-
cus, quo enitueri tunc *The-*
bani, non civitati ipsorum,
sed illis viris, par est adscri-
bere.

44. Idem

Τὸ δὲ παραπλήσιον καὶ περὶ τῆς Ἀθηναίων πολ-
 ιτείας διαληπτέον. καὶ γὰρ αὕτη, πλεονάκῃς μὲν
 ἴσως, ἐκφανέστατα δὲ τῇ Θεμιστοκλέους ἀρετῇ
 συνανθήσασα, ταχέως τῆς ἐναντίας μεταβολῆς
 ζῆλαβε πείραν διὰ τὴν ἀνωμαλίαν τῆς φύσεως. αἰὲ
 γὰρ ποτε τὸν τῶν Ἀθηναίων δῆμον παραπλήσιον
 εἶναι συμβαίνει τοῖς ἀδеспότοις σκάφεσι. καὶ γὰρ
 ἐπ' ἐκείνων, ὅταν μὲν ἢ διὰ πελεμίων φόβον, ἢ διὰ
 περιστάσιν χειμῶνος, ὁρμὴ παραστῇ τοῖς ἐπιβά-
 ταις συμφρονεῖν καὶ προσέχεν τὸν νοῦν τῷ κυβερ-
 νήτῃ, γίγνεται τὸ δέον ἐξ αὐτῶν διαφερόντως. ὅταν
 δὲ θαρσύναντες ἄρξωνται καταφρονεῖν τῶν προε-
 στῶτων, καὶ στασιάζειν πρὸς ἀλλήλους, διὰ τὸ μη-
 δέτι δοκῆν πᾶσι ταυτά· τότε δὴ, τῶν μὲν ἔτι πλεῖν
 προαιρουμένων, τῶν δὲ κατεπεργόντων ὁρμίζειν τὸν
 κυβερνήτην, καὶ τῶν μὲν ἐκσειόντων τοὺς κάλους,
 τῶν δ' ἐπιλαμβανομένων, καὶ στέλλεσθαι παρακε-

XLIV.
 Athe-
 nienſium
 reſp. ſi-
 milis na-
 vi ſine
 præfecto.

M m 3

λευο-

XLIV. 6. ἐκσειόντων. ἐκσυρόντων Casaub. inuitis mssis.

44. Idem & de *Republica Atheniensium* est existiman-
 dum: quæ sæpius quidem
 fortasse, verum excellenter
 tum floruit, quamdiu *The-
 mistoclis* virtute sustentaba-
 tur; sed brevi semper, pro-
 pter naturæ suæ inconstan-
 tiam, contrariam fortunam
 experta est. Semper enim
*populus Atheniensium navi-
 bus præfecto carentibus* est
similis: in quibus, quoties
 aut propter metum hostium,
 aut ob sævientis tempestatis

periculum, vectoribus vo-
 luntas incesſit in unum con-
 sentiendi & gubernatori pa-
 rendi, suo quisque officio
 eximie funguntur omnes:
 postquam vero resumptis ani-
 mis aspernari rectores cœ-
 perunt, &, aliis alia autu-
 mantibus, sententiis inter
 se diffidere; tum enimvero,
 ubi pars navigationem cupit
 persequi, pars inflat acriter
 gubernatori ut navem ali-
 quo ejiciat, aliis rudentes
 explicantibus, aliis manu in-
 jecta

λευομένων, αἰσχροὶ μὲν πρόσοψις γίνεται τοῖς ἔξω-
θεν θεωμένοις, διὰ τὴν ἐν ἀλλήλοις διαφορὰν καὶ
στάσιν· ἐπισφαλὲς δὲ ἡ διάθεσις τοῖς μετασχοῦσι
καὶ κοινωήσασιν τοῦ πλοῦ. διὸ καὶ πολλὰκις, διαφύ-
γοντες τὰ μέγιστα πελάγη καὶ τοὺς ἐπιφανεστά-
τους χειμῶνας, ἐν τοῖς λιμέσι καὶ πρὸς τῇ γῇ ναυα-
γοῦσιν. ὃ δὴ καὶ τῇ τῶν Ἀθηναίων πολιτείᾳ πλεον-
εργία καὶ ἀνάγκη ἤδη συμβέβηκε. διωταμένη γὰρ ἐνίοτε ταῖς
μεγίσταις καὶ δεινόταταις περιστάσεσι διὰ τε τὴν
τοῦ δήμου καὶ τὴν τῶν προεστώτων ἀρετὴν, ἐν ταῖς
ἀπεριστάτοις ῥαπτοῦναις εἰκὴ πως καὶ ἀλόγως ἐνίο-
τε σφάλλεται. Διὸ καὶ περὶ μὲν ταύτης τε καὶ τῆς
τῶν Θηβαίων οὐδὲν δεῖ πλείω λέγειν, ἐν αἷς ἔχλος
χειρίζεται τὰ ὅλα κατὰ τὴν ἰδίαν ἐρμὴν, ὃ μὲν ὀξύ-
τητι καὶ πικρίᾳ διαφέρων, ὃ δὲ βίᾳ καὶ θυμῷ συμ-
πεπαιδευμένος.

Athenis
& Thebis
turba ho-
minum
domina-
tur.

3. σφάλλεται. Forf. ἰσφαλλται legendum cum Reisk.

Ἐπὶ

jecta inhibentibus, & con-
trahere jubentibus; tum ve-
ro rixæ istæ atque turbæ &
extrinsecus spectantibus scō-
dum exhibent spectaculum,
& in periculum adducunt
hos qui intus navigationem
participant. Fitque adeo
persepe, ut, qui vastissima
eluctati fuerint maria & tem-
pestates maxime insignes,
in ipso portu & ad terram
naufragium faciant. Quod
fane Atheniensium reip. sæ-
pius jam evenit: hæc enim,
propulsatis interdum populi
& principum civitatis virtu-

te maximis gravissimisque
periculis, nescio qua teme-
ritate & præter omnem rati-
onem, in facillimo rerum
cursu, ubi nullum erat pe-
riculum, subinde impegit.
Itaque de republ. Athenien-
sium ac Thebanorum, ubi
proprium secuta impetum
regit omnia atque admini-
strat turba hominum, apud
illos quidem præcipiti &
amarulento præ ceteris in-
genio prædicatorum, apud hos
violentiæ & iræ innutrito-
rum, nihil attinet plura pro-
ferre.

45. Nunc

Ἐπὶ δὲ τὴν Κρητῶν μεταβάντες, ἄξιον ἐπιστῆ- XLV.
 σαι κατὰ δύο τρόπους, πῶς οἱ λογιώτατοι τῶν ἀρ- Creten-
 χαίων συγγραφέων, Ἐφορος, Ξενοφῶν, Καλλιθένης, sium res-
 Πλάτων, πρῶτον μὲν ὁμοίαν εἶνὰί Φασι καὶ τὴν αὐ- publica
 τὴν τῇ Λακεδαιμονίων· δεύτερον δ' ἐπαινετὴν ὑπάρ- perperam
 χουσταν ἀποφαίνουσιν. ὣν οὐδέτερον ἀληθὲς εἶνὰί μοι confertur
 3δοκῇ· σκοπεῖν δ' ἐκ τούτων πάρεστι. Καὶ πρῶτον cum La-
 ὑπὲρ τῆς ἀνομοιότητος διεξιμεν. Τῆς μὲν δὴ Λακε- conica.
 δαιμονίων πολιτείας ἴδιον εἶνὰί Φασι, πρῶτον μὲν τὰ Instituta
 περὶ τὰς ἐργασίας κτήσεις, ὣν οὐδενὶ μίτεστι πλεῖον, Laconica.
 ἀλλὰ πάντας τοὺς πολίτας ἴσον ἔχειν δὲ τῆς πο-
 4λιτικῆς χώρας. δεύτερον δὲ, τὰ περὶ τὴν τοῦ δια-
 φόρου τήμησην· ἥς εἰς τέλος ἀδοκίμου παρ' αὐτοῖς
 ὑπαρχούσης, ἀρδὴν ἐκ τῆς πολιτείας ἀνηγεῖσθαι συμ-
 βαίνει τὴν περὶ τὸ πλεῖον καὶ τεύλαττον φιλοτιμίαν.

Mm 4 τρίτον,

XLV. 3. διέξιμεν. διέξιμεν Aug. διεξιμεν Reg.E. 4. τήμησην.
 πτήσιν Vob. Aug. Κεγ.D.E. Οσην.

45. Nunc ad Cretensium
 temp. conversa oratione, duo
 circa illam considerare nos
 operæ pretium fuerit, quæ
 sunt ab eruditissimis scripto-
 ribus antiquis prodita, *Epho-
 ro, Xenophonte, Callisthene,
 Platone*: qui illud primo
 dixerunt, *similem hanc esse
 atque adeo eandem cum
 Spartana*; deinde laude di-
 gnam pronuntiarunt. Quo-
 rum neutrum mihi quidem
 videtur esse verum: cete-
 rum ex iis, quæ dicemus,
 erit uniuscujusque æstima-
 tio. Ac primum quidem *de*

diffimilitudine agemus. Nem-
 pe *Lacedæmoniorum* reipub.
 proprium esse ajunt, primum
 illud circa *fundorum posses-
 siones*, quod in ea parte nemo
 alium superat, sed omnes ci-
 ves æqualem publici agri
 modum necesse est obtinere.
 Alterum est circa *pecuniæ
 & divitiarum æstimationem*:
 nam quum apud illos omnis
 pecuniæ auctoritas esset ad-
 emta; evenit, ut contentio
 illa funditus e civitate dele-
 retur, quæ ex eo solet ma-
 nare, quod plus minusve ali-
 quis possideat. Tertio, apud
 Lace-

τρίτον, παρὰ Λακεδαιμονίοις οἱ μὲν βασιλεῖς αἰδίων ἔχουσι τὴν ἀρχὴν, οἱ δὲ προσαγορευόμενοι Γέροντες διὰ βίου, δι' ὧν καὶ μεθ' ὧν πάντα χειρίζεται τὰ κατὰ τὴν πολιτείαν.

XLVI.
Contraria
instituta
Creten-
sium.

Παρὰ δὲ Κρηταιῦσι πάντα τούτοις ὑπάρχει τὰναντία· τὴν τε γὰρ χώραν κατὰ δύναμιν αὐτοῖς ἐφίᾳσιν οἱ νόμοι, τὸ δὲ λεγόμενον, εἰς ἅπειρον κτᾶ-
θαι· τό τε διάφορον ἐκτετίμηται παρ' αὐτοῖς ἐπὶ τὸ σούτον, ὥστε μὴ μόνον ἀναγκαίαν, ἀλλὰ καὶ καλ-
λίστην εἶναι δοκεῖν τὴν τούτου κτῆσιν. καθόλου δ' ἐς 3
περὶ τὴν αἰσχροκέρδεαν καὶ πλεονεξίαν τρόπος οὕ-
τως ἐπιχωριάζει παρ' αὐτοῖς, ὥστε παρὰ μόνοις Κρηταιῦσι τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων μηδὲν αἰσχρὸν νομίζεσθαι κέρδος. καὶ μὴν τὰ κατὰ τὰς ἀρχὰς 4
ἐπέτεια παρ' αὐτοῖς ἐστὶ, καὶ δημοκρατικὴν ἔχει διάθεσιν. Ὡστε πολλὰκις διαπορεῖν, πῶς ἡμῖν περὶς τῶν τὴν ἐναντίαν φύσιν ἔχόντων, ὡς οἰκείων καὶ συγ-
γενῶν

XLVI. 1. Κρηταιῦσι. Κρησὶ Reg. D. E. Oxon. ὅς sic hñtem deinde.
3. καθόλου δ' ὁ. καθόλου δ' ὁ Aug. 5. τὴν ἐναντίαν. ἐναντίαν τὴν φύσιν Reg. E.

Lacedæmonios *reges* liberi-
que ipsorum perpetuum im-
perium habent; qui vero di-
cuntur *Senes*, quoad vivunt:
atque isti sunt, quorum au-
spiciis & consiliis publica
omnia negotia tractantur.

46. Atqui apud *Cretenses*
contraria horum sunt omnia.
Nam & *agri* modum pro cu-
jusque viribus producere in-
finitum, quod ajunt, per
leges cuique licet: & *pecu-*
nia apud hos adeo sit magni,
ut non solum necessaria, ve-

rum etiam honestissima cen-
seatur ejus acquisitio. De-
nique sordidi avarique mo-
res adeo apud illos obtinent,
ut ex omnibus hominibus
solos *Cretenses* sit invenire,
apud quos nullum lucrum
turpe censeatur. Accedit,
quod *magistratus* in *Creta*
sunt annui, & facies reipubl.
popularem statum refert.
Itaque sæpe nobis in men-
tem venit dubitare, quomo-
do res, contrariam naturam
sortitas, prodiderint esse ad-
fines

6 γενησιν ὄντων ἀλλήλοις, ἐξηγητῆκασι. Καὶ χωρὶς τοῦ Refp. Cretensium dif- similis Laconi- ca.
 παραβλέπεν τὰς τηλικαύτας διαφορὰς, καὶ πο-
 λὺν δὴ τινα λόγον ἐν ἐπιμέτρῳ διατίθενται, φάσκον-
 7 τες, τὸν Λυκαῦτον μόνον τῶν γεγενησάντων τὰ συνέ-
 γχοντα τεθεωρηκέσθαι· δυοῖν γὰρ ὄντων, δι' ὧν σώζε-
 ται πολίτευμα πᾶν, τῆς πρὸς τοὺς πολεμίους ἀν-
 δρείας, καὶ τῆς πρὸς σφᾶς αὐτοὺς ὁμοιοῦς· ἀνη-
 ρηκότα τὴν πλεονεξίαν, ἅμα ταύτῃ συνανηρηκέσθαι
 8 πᾶσαν ἐμφύλιον διαφορὰν καὶ στάσιν· ἣ καὶ Λακε-
 δαιμονίους, ἐκτὸς ὄντας τῶν κακῶν τούτων, κάλλι-
 στα τῶν Ἑλλήνων τὰ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς πολιτεύε-
 9 θαι καὶ συμφρονεῖν ταυτά. Ταῦτα δ' ἀποφηνά-
 μενοι, καὶ θεωροῦντες ἐκ παραθέσεως Κρητικῆς διὰ
 τὴν ἔμφυτον σφίσι πλεονεξίαν ἐν πλείστοις ἰδίᾳ
 καὶ κατὰ κοινὸν στάσεσι καὶ φόνοις καὶ πολέμοις
 ἐμφυλίοις ἀναστρεφόμενους, οὐδὲν οἰοῦνται πρὸς σφᾶς
 Mm 5 εἶναι.

7. πολεμίους. πολέμου Aug. 9. ἰδίᾳ καὶ κατὰ κοινὸν ex consilij.
 edidit Casaubonus. Libri omnes ἐν πλείστοις δὲ κατὰ κοινόν, ex-
 cepto Reg. E. in quo est ἐν πλείστοις κατὰ κοινόν.

finēs inter se atque con-
 junctas. Qui præter illud,
 quod tantas hæc diversita-
 tes non animadverterunt,
 longa insuper oratione dis-
 putant, dicentes, solum in-
 ter omnes mortales Lycin-
 gum, quæ essent præcipua,
 vidisse. Quum enim omnis
 civitas duobus hisce continer-
 tur, fortitudine adversus ho-
 stes, consensu inter cives:
 Lycinum, ajunt, cum ava-
 ritiam sustulisset, omnem si-
 mul domesticam dissensionem

ac seditionem de republica
 sustulisse: ac propterea La-
 cedæmonios, hac peste libe-
 ratos, rempublicam omnium
 Græcorum optimam habere,
 Et concordiam inter se cole-
 re. Quæ ubi pronuntiarunt,
 quum ex comparatione in-
 telligant, Cretenses, ob in-
 sitam animis ipsorum avari-
 tiam, inter privatas discor-
 dias & publicas seditiones
 cædes ac bella civilia pluri-
 mum versari; nihil tamen
 hoc ad se putant pertinere:
 audent.

Resp. *Creten-* *sium dif-* *similis* *Laconi-* *ca.* εἶναι· θαυμάσουσι δὲ λέγειν, ὡς ὁμοίων ἔντων τῶν πολιτευμάτων. Ὁ δ' Ἐφορος, χωρὶς τῶν ἐνομμάτων,¹⁰ καὶ ταῖς λέξεσι κέχρηται ταῖς αὐταῖς, ὑπὲρ ἐκατέρωθεν ποιούμενος τῆς πολιτείας ἐξήγησιν· ὥστε, εἴ τις μὴ τοῖς κυρίοις ἐνόμασι προσέχοι, κατὰ μηδὲνα τρέπον ἂν δύνασθαι διαγινῶναι, περὶ ὅποτις ποιῶνται τὴν διήγησιν. ἢ μὲν εὖ μοι δοκοῦσι διαφέρειν αἰθιήλων, ταῦτά ἐστι· ἢ δὲ πάλιν οὐτ' ἐπαινετὴν, οὔτε ζηλωτὴν ἡγούμεθ' εἶναι τὴν Κρητικὴν πολιτείαν, νῦν ἤδη διέξιμεν.

XLVII. *Creten-* *sium dif-* *similis* *Laconi-* *ca.* Ἐγὼ γάρ οἵμαι, δύο ἀρχαὶς εἶναι πάσης πολιτείας, δι' ὧν αἰρεταὶς ἢ φευκταὶς συμβαίνει γίνεσθαι τὰς τε δυνάμεις αὐτῶν καὶ τὰς συστάσεις· αὐτὰι δ' εἰσὶν ἔθνη, καὶ νόμοι. ὧν τὰ μὲν αἰρετά,² τοὺς τε κατ' ἰδίαν βίους τῶν ἀνθρώπων ἐσίους ἀποτελεῖ καὶ σώφρονας, τό τε κοινὸν ἥθος τῆς πόλεως ἡμερον ἀπεργάζεται καὶ δίκαιον· τὰ δὲ φευκτά, τούτων-

10. προσέχοι. *Vulgo προσίχην.* 11. ἢ μὲν οἷς μὲν *Herv. Regii, Med. Oxon. & ora Aug. antiq. manu.*

XLVII. 2. ὧν τὰ μὲν. ὧν *alest vulgo: adjecti ex Reiskii conjectura.*

audentque affirmare, *similes esse invicem hosce respublicas.* Ephorus vero in describenda utraque republica iisdem etiam verbis est usus, propriis dumtaxat nominibus exceptis; ad quæ si quis minus attenderit, de utra loquatur, dignoscere nullo modo queat. Et differentix quidem inter illas mihi videntur esse istæ. At cur neque laudatione dignam, neque amulatione Creticam rei-

publ. formam judicem, nunc exponam.

47. Ego enim duo principia sive fundamenta esse autumo cujuslibet reipublicæ, propter quæ forma illius & constitutio vel optanda censeri debeat, vel fugienda. Ea sunt *mores, & leges.* Et optanda quidem illa sunt, quæ & civis cujusque vitam privatim sanctam reddunt & castam, & publica civitatis instituta mansueta atque iusta:

3 τούναντίαν. ὥσπερ οὖν, ὅταν τοὺς ἰθισμοὺς καὶ νό- Cretica
reip. for-
ma mini-
me lau-
danda.
μους κατῴδωμεν παρὰ τισι σπουδαίους ὑπάρχοντας. 1
4 θαρρύντες ἀποφαινόμεθα, καὶ τοὺς ἀνδρας ἐκ τού-
των ἔσεσθαι καὶ τὴν τούτων πολιτείαν σπουδαίαν·
4 οὕτως, ὅταν τοὺς τε κατ' ἰδίαν βίους τινῶν πλεονε-
κτικούς, τὰς τε κοινὰς πράξεις ἀδίκους θεωρήσω-
μεν, δηλόν, ὡς εἰκὸς λέγειν, καὶ τοὺς νόμους καὶ τὰ
κατὰ μέρος ἦδη καὶ τὴν ὅλην πολιτείαν αὐτῶν εἶναι
5 φαύλην. Καὶ μὴν οὔτε κατ' ἰδίαν ἦδη δολιώτερα
Κρηταίων εὗροι τις ἂν, πλὴν τελέως ὀλίγων· οὔτε
6 κατὰ λόγον ἐπιβολὰς ἀδικωτέρας. διόπερ οὐδ'
ἐμοῖαν αὐτὴν ἡγούμενοι τῇ Λακεδαιμονίῳ, οὔτε μὴν
ἄλλως αἰρετὴν, οὔτε ζηλωτὴν, ἀποδοκιμάζομεν ἐκ
7 τῆς προσηρημένης συγκρίσεως. Καὶ μὴν οὐδὲ τὴν Platonis
republi-
ca.
Πλάτωνος πολιτείαν δίκαιον παρεισαγαγαῖν· ἐπειδὴ 2
καὶ

4. τοὺς νόμους καὶ τὰ κατὰ. Sic Aug. Reg. E. & Vrsin. τοὺς νόμους καὶ τὰ κατὰ Hera. Med. τοὺς νόμους καὶ τὰ κατὰ Vrb. Reg. D. Oxon. Hinc Casaubonus ex conjectura fecit τοὺς νόμους καὶ τὰ κακούς, καὶ τὰ κατὰ. 5. κατὰ λόγον. Sic libri omnes ante Casaub. qui in καθύλου mutavit, & expressit publica consilia. Equidem κατὰ κοινόν malim. κατὰ πόλεμον. Insipiens erat Reisk.

sta: fugienda vero, quæ præstant contrarium. Quemadmodum igitur, quoties in aliquo populo mores legesque laudabiles vigere videmus, cives etiam & ipsam rempub. fore laudabilem non dubitamus affirmare: sic cum alibi & privatorum vitam avaritiæ deditam, & actiones publicas injustas observaverimus; quis dubitat, merito dici posse, & leges apud ipsos, & mores singulorum, & universam remp. esse vi-

tuperabilem? Atqui neque civium ingenia magis veteratoria, quam Cretensium, ullo invenias loco, si excipias oppido pauca; neque proinde consilia & facta iniquiora. Idcirco, qui nec similem eam Spartanæ judicemus, neque aliàs dignam laude aut æmulatione, ex instituta comparatione eam explodimus. Sed nec Platonis rempublicam (nam & hanc philosophi nonnulli dilaudant) ad comparationem addu-

Platonis
respubli-
ca.

καὶ ταύτην τινὲς τῶν φιλοσόφων ἐξυμνοῦσιν. ὥσπερ ἔ-
γὰρ οὐδὲ τῶν τεχνιτῶν ἢ τῶν ἀθλητῶν τοὺς γε μὴ
νενεμημένους, ἢ σεσωμασκηκότας, παρίεμεν εἰς τοὺς
ἀθλητικούς ἀγῶνας· οὕτως οὐδὲ ταύτην χρὴ παρ-
επαγαγεῖν εἰς τὴν τῶν πρωτείων ἀμιλλαν, ἐὰν μὴ
πρότερον ἐπιδείξηται τι τῶν ἑαυτῆς ἔργων ἀληθι-
νῶς. μέχρι δὲ τοῦ νῦν παραπλησίως ἂν ὁ περὶ αὐ-
τῆς φανείη λόγος, ἀγομένης εἰς σύγκρισιν πρὸς τὴν
Σπαρτιατῶν καὶ Ῥωμαίων καὶ Καρχηδονίαν πολι-
τείαν, ὡς ἂν, ἐκ τῶν ἀγαλμάτων τις ἐν προθέμενος,
τοῦτο συγκρίνοι τοῖς ζῶσι καὶ πεπνυμένοις ἀνδρά-
σιν. καὶ γὰρ ἂν ὅλως ἐπαινετὸν ὑπάρχει κατὰ τὴν
τέχνην, τὴν γε σύγκρισιν τῶν ἀψύχων τοῖς ἐμφύ-
χοις ἐνδεῇ καὶ τελείως ἀπεμφαίνουσας εἰκὸς προσ-
πίπτειν τοῖς θεωμένοις.

Διόπερ

8. νενεμημένους. νενικημένους Reg. E. Ibid. ἀθλητικούς. κτητι-
κούς Reg. D. Oxon. Ibid. οὕτως οὐδὲ ταύτην. οὕτως, quod ab-
est vulgo, adscitū ex Reg. E. Ibid. ἀληθινῶς. ἀληθινῶν reus
legendum. 9. παραπλησίως. παραπλήσιος atque malim. Ibid.
ἀγομένης. Vulgo alii ἀγόμενος. 10. τὴν γε. τὴν γε μὴν σύγκρ.
Aug.

adducere aequum fuerit. Vt enim artifices aut athletas, qui recepti in album non fuerint, neque ad id corpus præparaverint, ad athleticos agones & certamina non admittimus: sic neque hæc resp. admitti debet ad contendendum cum ceteris de principe loco, nisi prius aliquod opus suum re ipsa demonstraverit. Vt enim res se habet ad hunc usque diem, si quis, quæ de illa sunt scripta, contendere instituerit

cum Spartanorum, Romanorum & Carthaginienfium rebuspublicis, perinde videri debebit, ac si quis statuam aliquam deligat, & cum vivis spirantibusque hominibus eam comparet. Licet enim, ad artem quod attinet, laudem omni ex parte statua illa mereatur; comparisonem tamen rerum inanimatarum cum animatis imperfectam ac prorsus differentaneam visum iri spectantibus necesse est.

48. Quare

Διόπερ ἀφήμενοι τούτων, ἐπὶ τὴν Λακωνικὴν XLVIII.
Reip. La-
conice
laudes.
ἐπ'άνημεν πολιτείαν. Δοκεῖ δὴ μοι Λυκούργος πρὸς
μὲν τὸ σφίσιν ὁμονοῦν τοὺς πολίτας, καὶ πρὸς τὸ
τὴν Λακωνικὴν τηρεῖν ἀσφαλῶς, ἔτι δὲ τὴν ἐλευθε-
ρίαν διαφυλάττειν τῇ Σπάρτῃ βεβαίως, οὕτω νεο-
μοθετηκέναι καὶ προνοηθῆναι καλῶς, ὥστε θεοτέ-
ραν τὴν ἐπίνοιαν ἢ κατ' ἀνθρώπων αὐτοῦ νομίζεν.
3 ἢ μὲν γὰρ περὶ τὰς κτήσεις ἰσότης, καὶ περὶ τὴν
δίκαιαν ἀφίλειαν καὶ κοινότης, σώφρονας μὲν ἔμελλε
τοὺς κατ' ἰδίαν βίους παρασκευάζειν, ἀστασίαστον
δὲ τὴν κοινὴν παρέξειν πολιτείαν· ἡ δὲ πρὸς τοὺς
πόνους καὶ πρὸς τὰ δεινὰ τῶν ἔργων ἀσκησις, ἀλ-
4 γίμους καὶ γενναίους ἀποτελέσειν ἀνδρας. ἑκατέρων
δὲ τούτων ὁμοῦ συνδραμόντων εἰς μίαν ψυχὴν ἡ πό-
λιν, ἀνδρείας καὶ σωφροσύνης, οὗτ' ἐξ αὐτῶν φῦναι
κακίαν εὐμαρὲς, οὗθ' ὑπὸ τῶν πέλας χειρωθῆναι
ζῆαδιον. Διόπερ οὕτω καὶ διὰ τούτων συστήσάμενος
τὴν

XLVIII. 1. ἐπ'άνημεν. ἐπ'άνημεν *Ang.*

48. Quare his omiffis, ad
Laconicam Rempublicam ite-
rum orationem convertimus.
Igitur quod ad concordiam
inter cives servandam, &
finibus Laconicā securitatem
praestandam, ad hæc liber-
tatem tuto Spartaē conser-
vandam, puto equidem, *Ly-
curgum* eas *leges* tulisse, &
omnibus prudenter prospe-
xisse adeo præclare, ut in-
ventum divinius censeam,
quam ut ab homine sit pro-
fectum. Aequalitas enim
illa in possessionibus fundo-
rum, & victus ille facilis

simplexque ac communis,
ut *temperantem vitam* cives
instituerent, erat effecturus,
& ut in repub. nulla seditio
cooriretur; exercitatio vero
in laboribus, & in periculo-
sis factis, *fortes ac generosos*
viros erat redditura. Quæ
res si ambæ simul in eam-
dem mentem aut civitatem
concurrerint, *fortitudo*, in-
quam, & *temperantia*; non
facile est, ut aut vitium in-
trinsecus nascatur, aut ut
externa vi domita jugo cu-
jusquam subjiciatur. Quum
igitur hoc modo & ratio-
nibus

τὴν πολιτείαν, βεβαίαν μὲν τῇ συμπάσῃ Λακωνικῇ
 παρεσκεύασε τὴν ἀσφάλειαν· πολυχρόνιον δὲ τοῖς
 Σπαρτιάταις αὐτοῖς ἀπέλιπε τὴν ἐλευθερίαν.

Reip. La- conice
incon-
moda. Πρὸς μὲν τοί γε τὴν τῶν πέλας κατάκτησιν καὶ
 πρὸς ἡγεμονίαν, καὶ καθόλου πρὸς πραγμάτων ἀμ-
 φισβήτησιν, οὗτ' ἐν τοῖς κατὰ μέρος, οὗτ' ἐν τοῖς
 ὅλοις δοκεῖ μοι προσηθῆναι καθάπαξ εὐδέν. λοιπὸν γ
 ἦν, τοιαύτην τινὰ παρασάγαγεῖν τοῖς πολίταις
 ἀνάγκην, ἢ πρόθεσιν, δι' ἧς ὥσπερ καὶ περὶ τοὺς
 κατ' ἰδίαν βίους αὐτάρκεις αὐτοὺς παρεσκεύασε καὶ
 λιτοὺς, οὕτω καὶ τὸ κοινὸν ἔθος τῆς πόλεως αὐταρ-
 κες ἔμελλε γίνεσθαι καὶ σῶφρον. νῦν δ', ἀφιλοτιμο-
 τάτους καὶ νουνεχεστάτους ποιήσας περὶ τε τοὺς
 ἰδίου βίου καὶ τὰ τῆς σφετέρας πόλεως νόμιμα,
 πρὸς τοὺς ἄλλους Ἑλλήνας φιλοτιμοτάτους καὶ
 φιλαρχοτάτους καὶ πλεονεκτικοτάτους ἀπέλιπε.

Τοῦτο

6. ἡγεμονίαν. ἡγεμονίαν Λακ. 7. λοιπὸν ἦν ex coniect. posui. Val-
 ge omittit λοιπὸν, ἢ τοιαύτην τινὰ παρασάγαγεῖν δεῖ τοῖς πολί-
 ταις. Delevi δὲ, pro quo ēδε: saltem oportuit.

nibus hisce civitatem fun-
 dasset; cum Laconicæ uni-
 versæ securitatem firmam
 paravit, tum Spartanis ipsis
 libertatem diuturnam reli-
 quit. Ceterum ad paran-
 dum sibi in vicinos domina-
 tum, & ad principatum, at-
 que omnino ad disceptatio-
 nes de propagando imperio,
 prorsus nihil quidquam ne-
 que in partibus reip. neque
 in summa illius instituenda,
 videtur providisse. Itaque
 illud restabat, ut civibus
 ejusmodi necessitatem im-
 poneret, aut voluntatem ani-
 mis ingeneraret, ut, quem-

admodum in vitæ privatæ
 ratione, præsentī forte con-
 tentos ac frugi homines esse
 ipsos condocescerāt, sic &
 publicos civitatis mores effi-
 ceret moderatos & fortuna
 sua contentos. Nunc vero,
 quum ad vitam quod atti-
 net privatam, & publica
 etiam instituta inter ipsos,
 ab omni ambitione alienissi-
 mos & prudentissimos eos
 reddidisset; adversus reli-
 quos Græcos & ambitiosissi-
 mos eos reliquit, & domi-
 nandi ac ditescendi ex alie-
 no cupidissimos.

49. Nam

Τοῦτο μὲν γὰρ τίς οὐκ οἶδε, διότι πρῶτοι σχε-
 δὸν τῶν Ἑλλήνων, ἐπιθυμήσαντες τῆς τῶν ἀστυγε-
 τένων χώρας διὰ πλεονεξίαν, ἐπ' ἐξανδραποδισμῶ-
²Μεσσηνίαις πόλεμον ἐξήνεγκαν; τοῦτο δὲ τίς οὐχ
 ιστόρηκεν, ὡς διὰ Φιλανεκίαν ἐνέρκους σφᾶς ἐποίη-
 σαν, μὴ πρέσβην λύσειν τὴν πολιτοεξίαν, πρὶν ἢ κα-
 ῖτὰ κράτες ἐλεῖν τὴν Μεσσήνην; Καὶ μὴν τοῦτο γνώ-
 ριμον ὑπάρχει πᾶσιν, ὡς διὰ τὴν ἐν τοῖς Ἑλλήσιν
 Φιλαρχίαν, εὖς ἐνίκησαν μαχόμενοι, τούτοις αὖθις
 ἀπέμειναν πειεῖν τὸ πρεστατίζμενον. ἐπιπορευομέ-
 νους μὲν γὰρ τοὺς Πέρσας ἐνίκων, διαγωνιζόμενοι
 περὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας· ἐπανελθούσι δὲ
 καὶ φυγεῖσιν πρεῦδωκαν ἐκδότες τὰς Ἑλληνίδας
 πόλεις κατὰ τὴν ἐπ' Ἀνταλκίδου γενομένην εἰρήνην,
 χάριν τοῦ χρημάτων εὐπορεῖσθαι πρὸς τὴν κατὰ τῶν
 Ἑλλήνων δυναστείαν. ὅτε δὴ καὶ τὸ τῆς νομοθεσίας
 ἐλλι-

XLIX. 3. τούτοις αὖθις Ang. Regii & Oxon. τούτοις αὖτις Herv.
 Vrb. Sed τούτοις αὐτοῖς οἷα Herv. quod in context. recepit Ca-
 saub.

49. Nam quis est, qui
 sciat, primos ex omnibus
 Græcis *Spartanos*, cupidi-
 tate inflammatos vicini agri,
 propter avaritiam eo consilio
Messenii bellum indixisse,
 ut victos sub hasta vende-
 rent? Quis item est, qui
 ex historia non didicerit,
 eam fuisse tum pertinaciam
 Spartanorum, ut iurejuran-
 do fidem obstringerent, non
 prius ab obsidione disces-
 surus, quam per vim *Messenien*
 expugnassent? Iam vero &
 illud notum est omnibus,

ipfos præ cupiditate domi-
 nandi Græcis, dicto rursus
 audientes fuisse his quos pu-
 gnando vicerant. *Perfas*
 namque, Græciam invaden-
 tes, ipsi pro libertate dimi-
 cantes vicerunt: iisdem ta-
 men Persis, in patriam ex
 fuga reversis, iisdem *Spar-
 tani* urbes Græcorum a se
 proditas pace *Antalcidica*
 tradiderunt; idque eo fece-
 runt consilio, ut pecunia-
 rum copiam haberent ad
 subjiciendos dominatui suo
 Græcos. Quo quidem tem-
 pore

Reip. La-
conica
incom-
moda.

ἑλπίες συνώφθη παρ' αὐτοῖς. ἕως μὲν γὰρ τῆς τῶν Ἀστυγαιτῶν, ἔτι δὲ τῆς Πελοποννησίων αὐτῶν ἀρχῆς ἐφίεντο· συνεξεποιοῦντο ταῖς ἐκ τῆς Λακωνικῆς αὐτῆς ἐπαρκείαις καὶ χρηγίαις, προχέερας μὲν ἔχοντες τὰς τῶν ἐπιτηδείων παρασκευάς, ταχέας δὲ ποιούμενοι τὰς εἰς τὴν εἰκαίαν ἐπανόδους καὶ παρακομιδάς. ἐπεὶ δὲ στόλους μὲν ἐπεβάλλοντο κατὰ θάλατταν ἐκπέμπειν, στρατεύειν δὲ περὶ τοῖς στρατοπέδοις ἔξω Πελοποννήσου· δῆλον, ὥς οὔτε τὸ νόμισμα τὸ σιδηρεῦν, οὔθ' ἡ τῶν ἐπετείων καρπῶν ἀλλαγὴ πρὸς τὰ λείποντα τῆς χρείας ἔμελλεν αὐτοῖς ἐξαρκεῖν κατὰ τὴν Λυκούργου νομοθεσίαν. προσεδέοντο γὰρ τὰ πρᾶγματα κοινῷ νομίσματι, καὶ ξενικῆς παρασκευῆς. Ὅθεν ἠναγκάσθησαν ἐπὶ θυραίοιο μὲν πορεύεσθαι τὰς Περσῶν, φόρους δὲ τοῖς νησιώταις ἐπιτάττειν, ἀργυρολογεῖν δὲ πάντας τοὺς Ἕλληνας·

γνόντες,

6. ἑλπίς. ἑλπίς Aug. Reg. D. Opm. 7. ἐπαρκείαις. ἐπαρκίαις Reg. E.

pore satis apparuit, qua partem manca esset institutio ipsorum reipublicae. Quamdiu enim finitimorum populorum atque solius Peloponnesi imperium affestabant; sufficebant ipsis copiae atque comeatus ex solo Laconico agro, quum & haberent ad manum rerum necessariorum apparatus, & brevi tempore vel domum ipsi repetere, vel res necessarias advehendas curare possent. Vbi vero per mare classes emittere, ac terra expeditiones extra Pelopon-

nesum suscipere coeperunt; tum nimirum apparuit, neque ferream illam pecuniam, neque annuorum fructuum permutationem cum ceteris rebus quibus indigerent, *Lycurgi* legibus introductam, posse illis sufficere. Erat enim opus ad res gerendas communi pecunia, & copiis ab exteris regionibus comparatis. Quare ad colendas fores regis Persarum coacti sunt se conferre, insularis tributa imperare, ex omnibus denique Græcis pecuniam corrogare; intelli-
gentes

γνόντες, ὡς οὐχ εἶόν τε, κατὰ τὴν Λυκούργου νομοθεσίαν, οὐχ ὅτι τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας, ἀλλ' οὐδὲ πραγμάτων ἀντιποιῶσθαι τὸ παράπαν.

Τίνος οὖν χάριν εἰς ταῦτα παρεξίβην; ἵνα γέ-
νηται δι' αὐτῶν τῶν πραγμάτων συμφανές, ὅτι ^{L. Reip. Laconice comparanda,}
πρὸς μὲν τὰ τὰ σφέτερα βεβαίως διαφυλάττειν, καὶ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τηρεῖν, αὐτάρκης ἐστὶν ἡ τοῦ Λυκούργου νομοθεσία. καὶ τοῖς γε τοῦτο τὸ τέλος ἀποδεχομένοις τῆς πολιτείας συγχωρητέον, ὡς οὔτε ἐστὶν, οὔτε γέγονεν οὐδὲν αἰρετώτερον τοῦ Λακωνικοῦ καταστήματος καὶ συντάγματος. εἰ δέ τις ^{& incommoda.} μεζόνων ἐφίεται, καὶ κείνου κάλλιον καὶ σεμνότερον εἶναι νομίζει τὸ πολλῶν μὲν ἡγεῖσθαι, πολλῶν δ' ἐπικρατεῖν καὶ δεσπάζειν, πάντας δ' εἰς αὐτὸν ἀποβλέπειν, καὶ νεύειν πρὸς αὐτόν· τῇ δὲ πῃ συγχωρητέον, τὸ μὲν Λακωνικὸν ἐνδεὲς εἶναι πολίτευμα, τὸ

10. ἡγεμονίας. ἡγεμονίας Aug.

L. 1. συμφανές. ἐμφανές Aug. Ibid. ἡ τοῦ Λυκούργου. Αἰεὶ τοῦ ab Vrb. Aug. Regii & Oxon. 2. καταστήματος. πολιτεύματος Oxon. 3. κακίον. κακίος mendose Aug. & κακίον Vrb. Sed κακίον iteg. D. E.

gentes nempe, si Lycurgi legibus starent, nullam omnino rerum gerendarum fore sibi facultatem, nedum ut Græcorum imperium possent sibi vindicare.

50. Sed quorsum hæc a proposito digressio? Vt rebus ipsis attestantibus docerem, institutam a *Lycurgo* remp. ad propriorum sinuum tuitionem, libertatisque conservationem abunde sufficere. Atque adeo iis, qui reipublicæ hunc finem pro-

barit, debemus concedere, nullam esse aut fuisse umquam ullius civitatis compositionem aut ordinationem, quam Laconicæ jure possis antepone. Quod si quis vero majora molitur, & eo quem diximus sine pulcrius ac gloriosius ducat, præesse multis, late imperare & dominari, eum denique esse se, ad quem omnes respiciant & inclinent: tum enimvero fatendum est, *Laconicam reip. formam esse imperfectam, &*

Polybii Hist. T. II.

Na

longe

τὸ δὲ Ῥωμαίων διαφέρειν, καὶ δυναμικωτέραν ἔχειν τὴν σύστασιν. Δῆλον δὲ ταῦτ' ἐξ αὐτῶν γέγονε τῶν πραγμάτων. Λακεδαιμόνιοι μὲν γὰρ, ἐρηψάντες ἐπὶ τὸ κατακτᾶσθαι τὴν τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίαν, ταχέως ἐκπύνουσαν καὶ περὶ τῆς σφετέρας ἐλευθερίας· Ῥωμαῖοι δὲ, τῆς Ἰταλιωτῶν αὐτῶν ἐπιλαβόμενοι δυναστείας, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πᾶσαν ὑφ' ἑαυτοὺς ἐποίησαν τὴν οἰκουμένην· οὐ μικρὰ πρὸς τὸ καθικίδαι τῆς πράξεως ταύτης συμβαλλομένης αὐτοῖς τῆς εὐπορίας καὶ τῆς ἐτοιμότητος, τῆς κατὰ τὰς χρηγίας.

LI. Τὸ δὲ Καρχηδονίαν πολίτευμα, τὸ μὲν ἀνέκα-
 Respub. θέν μοι δοκεῖ καλῶς κατὰ γε τὰς ὁλοσχερεῖς δια-
 Carthagi- φορεῖς συνεστᾶσθαι. καὶ γὰρ βασιλεῖς ἦσαν παρ' αὐτοῖς, καὶ τὸ Γερόντιον ἔσχε τὴν ἀριστοκρατικὴν
 nienfium. ἐξουσίαν, καὶ τὸ πλῆθος ἦν κύριον τῶν καθηκόντων αὐτῶν.

5. ἡγεμονίαν. ἡγεμονίαν Aug. αρχὴν Regii, Oxon. ὁ ἄναξ.

LI. 1. συνεστᾶσθαι. συνεστάναι Reg. D. Oxon. καθιστάναι Reg. E. ὁ ἄναξ. 2. Γερόντιον. γερουσίαν Reg. E. ὁ ἄναξ. ant. manum.

longe præstare Romanam, ejusque constitutionem ad vires parandas & imperium esse aptiorem. Id vero ex ipsis rebus palam est factum. *Lacedæmonii* enim, quum ad occupandum Græciæ imperium se accinxissent, mox etiam libertatis propriæ periculum adierunt. At *Romani*, populorum ipsius Italiæ dominationem semel nacti, brevi tempore orbem terrarum sui-juris fecerunt; non mediocriter hoc uno adjuti ad perficiendum istud in-

ceptum, quod rerum omnium copia abundabant, facillimeque cuncta eis subministrabantur.

51. Iam *Carthaginienfium rempublicam* equidem puto, ad summas illas differentias quod attinet, præclare fuisse initio constitutam. Nam & *reges* apud illos erant, & *senatus* optimatibus convenientem potentiam habebat, & *populus* quoque potestatem habuit rerum nonnullarum, quæ ad ejus eorum pertinebant: summa denique resp.

αὐτῶ· καθόλου δὲ τὴν τῶν ὅλων ἀρμογὴν ἔχει πα-
 3ραπλησίαν τῇ Ῥωμαίων καὶ Λακεδαιμονίων. Κατά
 γε μὴν τοὺς καιροὺς τούτους, καθ' οὓς εἰς τὸν Ἀν-
 νιβιακὸν ἐπέβαινε πόλεμον, χεῖρον ἦν τὸ Καρχηδο-
 4νίων, ἄμεινον δὲ τὸ Ῥωμαίων. Ἐπειδὴ γὰρ πάντες ^{Incre-}
 καὶ σώματος καὶ πολιτείας καὶ πράξεώς ἐστί τις ^{mentum,}
 αὐξήσις κατὰ φύσιν, μετὰ δὲ ταύτην ἀκμή, κα- ^{vigor, se-}
 πτα φθίσις, κρείτιστα δ' αὐτῶν ἐστὶ πάντα τὰ ^{nectus}
 κατὰ τὴν ἀκμὴν· παρὰ τοῦτο καὶ τότε διέφερον ^{rerum-}
 5ἀλλήλων τὰ πολιτεύματα. καθ' ὅσον γὰρ ἡ Καρ- ^{publ.}
 χηδονίων πρότερον ἴσχυε, καὶ πρότερον εὐτύχει τῆς
 Ῥωμαίων, κατὰ τοσοῦτον ἢ μὲν Καρχηδὼν ἤδη τότε
 παρήκμαζεν· ἢ δὲ Ῥώμη μάλιστα τότε ἔχει τὴν
 N n 2 ἀκμὴν,

3. Ἀννιβιακὸν ἐπέβαινε. Ἀννιβιακὸν ὅ ἐπέβαινε Reg. E. Ἀννιβια-
 κὸν ἐπέβ. Reg. D. Oxon. Ibid. χεῖρον ἦν. In χεῖρον cum editis
 consentit (ni fallor) codex Mch. Sed obest illud vocab. ab Vrb. Aug.
 Regis & Oxon. Hinc ora Aug. (ab antiqua manu) exhibet tenēs
 μὲν καλὸν, inferenda post ἦν, ὅ sic Reg. E. in contextu habet ἦν
 μὲν καλὸν τὸ Καρχ. Sed ora Herv. ἢ τοῦ τῶν Καρχ. ὁμο-
 ιον τὸ Ῥωμ. 4. καὶ πράξεως. An καὶ τάξεως. constitutionis?
 Ibid. μετὰ δὲ ταύτην. ταύτ' Reg. E. ταῦτα Reg. D. 5.
 παρήκμαζεν. Vulgo παρήκμασεν.

resp. simili modo concinnata
 compactaque apud hos fuit,
 atque apud Romanos & La-
 cedæmonios. Verum enim
 vero ea tempestate, qua *bel-*
lum Hannibalicum resp. Car-
 thaginienfis suscepit, dete-
 rior illorum, potior Roma-
 norum erat conditio. Nam
 quum sit cujuslibet corporis,
 civitatis, aut actionis, natu-
 rale aliquod *crefcendi tem-*
pus, dein florem statumque
 suum obtinendi, ac demum
 vergendi ad interitum; sit-

que ita natura comparatum,
 ut tum maxime quæque vi-
 geant, quando in illo perfe-
 cto suo sunt statu: hac ipsa
 ex parte discrimen tunc in-
 ter illas obtinuit civitates.
 Quanto namque citius Car-
 thaginienfis & prius, quam
 Romana, suum illum præci-
 puum florem ac felicitatem
 fuerat adepta: tanto magis
Carthago quidem jam tum
 deflorebat & quasi *senesce-*
bat; *Roma* vero, integra
 vigente reipublicæ forma,
 cum

Incre-
mentum,
vigor, se-
nectus re-
rum publ.

ἀκμὴν, κατὰ γε τὴν τῆς πολιτείας σύστασιν. διὰ 6
καὶ τὴν πλείστην δύναμιν ἐν ταῖς διαβουλίαις παρὰ
μὲν Καρχηδόνις ὁ δῆμος ἤδη μεταλίφει, παρὰ δὲ
Ῥωμαίοις ἀκμὴν εἶχεν ἡ σύγκλητος. ἔθεν, παρ' εἰς 7
μὲν τῶν πολεμίων βουλευομένων, παρ' εἰς δὲ τῶν ἀρί-
στων, κατίσχυε τὰ Ῥωμαίων διαβούλια περὶ τὰς
κοινὰς πράξεις. ἥ καί, πταίσαντες τοῖς ὅλοις, τῶς 8
βουλεύεσθαι καλῶς τέλος ἐπεκράτησαν τῷ πολέμῳ
τῶν Καρχηδονίων.

LII.
Pieni re
nautica
praestant.

Τά γε μὴν κατὰ μέρος, εἰς εὐθείας τὰ πρὸς
ταῖς πολεμικαῖς χρεῖαις, τὸ μὲν πρὸς τὰς κατὰ
θάλατταν, ὅπερ εἰς, ἀμεινον ἀσκούσι καὶ παρα-
σκευάζονται Καρχηδόνις· διὰ τὸ καὶ πάτριον αὐ-
τῆς ὑπάρχεν ἐκ παλαιῶ τὴν ἐμπειρίαν ταύτην,
καὶ θαλαττουργεῖν μάλιστα πάντων ἀνθρώπων.
Τὸ δὲ περὶ τὰς πεζικαῖς χρεῖαις, πολὺ δὴ τι Ῥω- 2
μαῖσι

8. ἢ καὶ. οὐ καὶ Aug. ut voluit Vrsin. ex consilii.

LII. 1. πρὸς τὰς κατὰ θάλα. Vulgo πρὸς τὸ κ. 2.

cum maxime florebat. Ideo etiam in rerum deliberationibus apud Carthaginienses quidem plurimam populus auctoritatem sibi jam vindicaverat, quae apud Romanos illibata penes senatum adhuc erat. Ex quo factum, ut, illic plebe de omnibus consultante, hic vero civium optimo quoque, vincerent in rebus publice gestis Romanorum consilia: qui etiam eandem ob causam, quamvis penitus attritae eorum res fuissent, tamen, quia re-

ctis utebantur consiliis, ad extremum bello Carthaginienses superarunt.

52. Iam si particulatim singula consideremus, verbi gratia, quae ad bellicos usus spectant: *res nauticas*, uti par est, melius exercent meliusque ad eas se comparant *Carthaginienses*; ut qui hanc scientiam jam olim a maioribus suis acceperint, & qui usu majore navigandi ceteris mortalibus longe praestent. *Terrestres* vero militiae exercitationibus *Romani* Cartha-

3. μιᾷσι πρὸς τὸ βέλτιον ἀσχοῦσι Καρχηδονίαν. οἱ μὲν Militiā
pedestri
præstant
Romani.
 γὰρ, τὴν ὅλην περὶ τοῦτο ποιοῦνται σπουδὴν· Καρ-
 χηδόνιοι δὲ, τῶν μὲν πεζικῶν εἰς τέλος ὀλγωροῦσι,
 τῶν δ' ἵππικῶν βραχυῶν τινα ποιοῦνται πρῆνοισιν.
 4. αἰτίαν δὲ τούτων ἐστίν, ὅτι ξενικαῖς καὶ μισθοφόροις
 χρῶνται δυνάμεσι, Ῥωμαῖοι δ' ἐγχωρίοις καὶ πολι-
 στικάις. ἢ καὶ περὶ τοῦτο τὸ μέρος ταύτην τὴν πο-
 λιτείαν ἀποδεκτέον ἐκείνης μάλλον. ἡ μὲν γὰρ, ἐν Pæno-
rum mili-
tes pro
alienis
pugnant;
Romani
pro suis.
 ταῖς τῶν μισθοφόρων εὐψυχίαις ἔχει τὰς ἐλπίδας
 αἰετὶ τῆς ἐλευθερίας· ἡ δὲ Ῥωμαίων ἐν ταῖς σφετέ-
 ραις ἀρεταῖς, καὶ ταῖς τῶν συμμάχων ἐπαρκεῖται.
 5. διὸ καὶ ποτε πταίσωσι κατὰ τὰς ἀρχάς, Ῥωμαῖοι
 μὲν ἀναμάχονται τοῖς ὅλοις, Καρχηδόνιοι δὲ τούναν-
 τιον. [οἱ γὰρ] ὑπὲρ πατρίδος ἀγωνιζόμενοι καὶ τέ-
 κνων, οὐδέποτε δύνανται λῆξαι τῆς ἀγῆς, ἀλλὰ μέ-

N n 3

νουςι

3. περὶ τοῦτο. περὶ τούτων edd. & Med. 5. ἐπαρκεῖται. ἐπαρ-
 κείαι Ang. 6. κατὰ τὰς ἀρχάς. Pæf. κατὰ τὰς μάχας. Retic.
 7. Verba οἱ γὰρ ex Ritschii conjecit. adject. τούναντία ὑπὲρ Hist.
 & Med. τούναντίον ὑπὲρ Ang. Urb. Regii & Oxon. Sed Ang. in-
 terpongit post τούναντίον. Lacunæ signum interposuimus Cæsari.

ginienſes longo utique in-
 tervallo ſuperant. Nam illi
 omne ſuum ſtudium ei curæ
 applicant: Carthaginienſes
 vero de pedestri quidem mi-
 litia nihil quidquam prorsus
 curant; equeſtris rei levem
 aliquam curam habent. Cu-
 jus rei cauſa eſt, quod pere-
 grino & mercenario milite
 Pœni utuntur; Romani do-
 meſtico & urbano. Quare
 in hac quidem parte hæc
 potior, quam illa reſpu-
 blica, laudem meretur. Illa

enim ſpem libertatis ſuæ in
 mercenariorum fortitudine
 poſitam ſemper habet; Ro-
 mana in ſuorum virtute &
 ſociorum auxiliis. Ita-que
 licet initio nonnumquam da-
 mnus aliquod gravius ſit
 acceptum; *Romani* quidem
 integros exercitus mox re-
 parant; at *Carthaginienſes*
 e contrario ſacere idem non
 poſſunt. Adde quod Roma-
 ni, patriam ac liberos pro-
 pugnantes, iræ modum ne-
 ſciunt impoſcere, ſed per-
 cilius

νοῦσι ψυχομαχοῦντες, ἕως ἂν περιγέωνται τῶν ἐχθρῶν. Διὸ καὶ, περὶ τὰς ναυτικὰς δυνάμεις πο-
λύ τι λειπόμενοι Ῥωμαῖοι κατὰ τὴν ἐμπειρίαν, ὥς
προῤῥπον ἐπείνω, ταῖς ὅλοις ἐπικρατοῦσι, διὰ τὰς
τῶν ἀνδρῶν ἀρετάς. καίπερ γὰρ εὐ μικρὰ συμβαλ-
λομένης εἰς τοὺς κατὰ θάλασσαν κινδύνους τῆς
ναυτικῆς χρείας, ὅμως ἡ τῶν ἐπιβατῶν εὐψυχία

Italici, πλείστην παρέχεται βοήθην εἰς τὸ νικᾶν. Διαφέ-
natura & 10
usu for- ρουσι μὲν οὖν καὶ φύσει πάντες Ἰταλιῶται Φοινίκων
tiores καὶ Λιβύων, τῇ τε σωματικῇ βίωσιν, καὶ ταῖς ψυχι-
Afris. καῖς τόλμαις· μεγάλην δὲ καὶ διὰ τῶν ἐθισμῶν

Incita- σιν. Ἐν δὲ ῥηθὲν ἱκανὸν ἔσται σημῶν τῆς τοῦ πο-
menta 11
virtutis λιτεύματος σπουδῆς, ἣν ποιεῖ περὶ τὸ τοιοῦτους
apud Ro- ἀποτελεῖν ἄνδρας, ὥστε πᾶν ὑπεμένειν χάριν τοῦ
manos. τυχαῖν ἐν τῇ πατρίδι τῆς ἐπ' ἀρετῇ φήμης.

Ὅταν

10. μεγάλην δὲ. μεγάλην τε Her. Mal. 11. ἐν τῇ πατρίδι. ἐν
tam Vifino adjicit Casaub. U est in Reg. E. Absq̃ ante a ceteris.

cacibus animis in propo-
sito pugnandi manent, donec
hostem devicerint. Quare
licet rei navalis usu longe
inferiores sint Romani, ut
antea est dictum; virtute
tamen civium suorum uni-
versi belli victores semper
evadunt. Etsi enim non
parum ad praelia navalia
nauticæ rei scientia confert:
plurimum tamen ad victo-
riam momenti facit claffia-
rii militis virtus. Sane qui-
dem & a natura hoc habent

Italici populi, ut tam cor-
poris robore, quam audacia
ac præsentia animi, *Pænos*
atque *Ætros* superent. Sed &
instituta sunt publica, quæ
juvenes eodem vehementer
incitent. Vnum ex his com-
memorare satis fuerit, ut
hoc velut signo omnes in-
telligant, quantæ sit Roma-
nis curæ, quo juvenus in
viros evadat, omnia paratos
perpeti, dum modo præcla-
rum in patria nomen conse-
quantur.

53. Nam

Ὅταν γὰρ μεταβάλλῃ τις παρ' αὐτοῖς τῶν ἐπι-
 Φανῶν ἀνδρῶν, συντελουμένης τῆς ἐκφορᾶς, κομίζε-
 ται μετὰ τοῦ λοιποῦ κόσμου πρὸς τοὺς καλουμένους
 Ἐμβόλους εἰς τὴν ἀγορὰν, ποτὲ μὲν ἐστὼς ἐναργῆς,
 2 σπανίως δὲ κατακεκλιμένος. πένιζ δὲ παντὸς τοῦ
 δήμου στάντος, ἀναβάς ἐπὶ τοὺς Ἐμβόλους, ἂν μὲν
 υἷς ἐν ἡλικίᾳ καταλείπηται καὶ τύχῃ παρῶν, εὖ-
 τος· εἰ δὲ μὴ, τῶν ἄλλων εἴ τις ἀπὸ γένους ὑπάρ-
 χει· λέγει περὶ τοῦ τετελευτηκότος τὰς ἀρετὰς,
 3 καὶ τὰς ἐπιτετευγμένας ἐν τῷ ζῆν πράξεις. δι' ὧν
 συμβαίνει, τοὺς παλᾶς ἀναμνησκόμενους καὶ λαμ-
 βάνοντας ὑπὸ τὴν ὄψιν τὰ γεγονότα, μὴ μόνον τοὺς
 κεκοινωνηκότας τῶν ἔργων, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκτός,
 ἐπὶ τοσούτον γίγνεσθαι συμπαθεῖς, ὥστε μὴ τῶν
 κηδευσάντων ἰδίον, ἀλλὰ κοινὸν τοῦ δήμου φαίνεσθαι τὸ
 4 σύμπτωμα. Μετὰ δὲ ταῦτα θάψαντες, καὶ ποιή-

N n 4

σαντες

LIII. 3. κηδευσάντων scripti ex Casaub. & Gron. conjectura. Vulgo
 αἰσπεῖ κηδευσάντων.

53. Nam quoties aliquis
 vir illustis apud illos mi-
 gravit de vita; is, ubi exse-
 quia celebrantur, cum reli-
 quo cultu in forum ad Ro-
 stra, quæ vocant, effertur,
 stans interdum, ut sit omni-
 bus conspicuus, rarius ja-
 cens. Ibi populi totius co-
 rona circumstante, aut filius,
 si continet filium ætate
 adultum ab eo esse relictum,
 atque ille præfens astitit; si
 minus, e sanguine junctis
 aliquis rostra conscendit, de-
 functique laudes commemo-

rat, & si quæ, dum viveret,
 fortiter feliciterque ab eo
 fuerint gesta. Vnde evenit,
 ut populus, rediens in me-
 moriam anteaكتور, & ob
 oculos sibi ea ponens, sic
 afficiatur, (non illi dumta-
 xat, qui gerendis rebus, quæ
 sunt narratæ, interfuerunt;
 sed et etiam, qui plane ab-
 fuerunt ab iis quæ narran-
 tur;) ut publicus videatur
 is luctus esse, non eorum
 proprius, ad quos funus per-
 tinet. Deinde ubi cadaver
 sepelierunt, & iusta perege-
 runt,

Majorum
imagines
comitan-
tur exse-
quias.

σαντες τὰ νομιζόμενα, τιθείασι τὴν εἰκόνα τοῦ με-
ταλλάξαντος εἰς τὸν ἐπιφανέστατον τύπον τῆς εἰ-
κίας, ζύλινα ναΐδια περιτιθέντες. ἡ δὲ εἰκὼν, ἔστις
πρόσωπον εἰς ὁμοιότητα διαφερόντως ἐξεργασμένον,
καὶ κατὰ τὴν πλάσιν, καὶ κατὰ τὴν ὑπογραφὴν.
Ταύτας δὴ τὰς εἰκόνας ἐν τε ταῖς δημοτελέσι θυ-6
σiais ἀνοίγοντες κοσμοῦσι φιλοτίμως· ἐπὶ δὲ τῶν
οἰκείων μεταλλάξῃ τις ἐπιφανὴς, ἄγουσιν εἰς τὴν
ἐκφορὰν, περιτιθέντες ὡς ὁμοιοτάτοις εἶναι δοκοῦσι
κατὰ τε τὸ μέγεθος, καὶ τὴν ἄλλην περικοπήν.
οὗτοι δὲ προσαναλαμβάνουσιν ἐδῆτας, εἰάν μὲν ὕπα-7
τος ἢ στρατηγὸς ἢ γεγωνὴς, περιφορφόρους· εἰάν δὲ
τιμητὴς, πορφυρεῖς· εἰάν δὲ καὶ τεθριαμβευκὼς, ἢ τι
τοιούτων κατεργασμένοι, διαχρύσοις. αὐτοὶ μὲν οὖν
ἐφ' ἀεμάτων οὗτοι πορεύονται, ῥάβδοι δὲ καὶ πελέ-
και καὶ τᾶλλα, τὰ ταῖς ἀρχαῖς εἰωθῆτα συμπα-
ρακεῖ-

3. ἔστι πρόσωπον. πρόσωπός ἐστι Oxen. 6. ταύτας δὴ Anz.
Vrb. Ceteri uulgo ταύτας ἐδ. 7. ἡ στρατηγός. καὶ στρατηγός
edd. & Med.

runt, *imaginem defuncti* in
celeberrima aedium parte
ponunt, lignea aedícula cir-
cumtectam. Est autem hæc
imago, *persona* ad similitu-
dinem quam accuratissime
expressa, tam conformatio-
ne figuræ, quam colore.
Atque hæc nimirum ima-
gines per solennitates publi-
cas aperiunt, & cum studio
exornant: cum autem illu-
stris vir aliquis ex eadem
gente vel familia diem clausit
ultimum, ad funeris elatio-

nem easdem proferunt, im-
ponuntque hominibus quos
& statura & reliquo habitu
quam simillimos putant de-
functis. Hi igitur togas
assumunt, si vir consularis
aut prætorius quis fuerit,
prætextas; si censorius, pur-
pureas; si triumphalis, aut
qui digna triumpho gesserit,
auro radiantes. Et ipsi qui-
dem hi curru vecti proced-
unt; fasces autem & secu-
res & quæcumque alia ma-
gistratus comitari solent in-
signia,

ρακεῖσθαι, προηγείται κατὰ τὴν ἀξίαν ἐκάστῳ τῆς Majorum
imagines
comitan-
tur exse-
quias.
γεγεννημένης κατὰ τὸν βίον ἐν τῇ πολιτείᾳ προαγω-
9 γῆς. ἔταν δ' ἐπὶ τοὺς Ἑμβόλους ἔλθωσι, καθέξον-
ται πάντες ἐξῆς ἐπὶ δίσκων ἐλεφαντίνων. οὗ κάλλιον
οὐκ εὐμαρὲς ἰδεῖν θάμακα νέω Φιλοδόξῳ καὶ Φιλαγά-
10 θῳ. τὸ γὰρ τὰς τῶν ἐπ' ἀρετῇ δεδοξασμένων ἀν-
δρῶν εἰκόνας ἰδεῖν ὁμοῦ πάσας, οἷονεὶ ζώσας καὶ πε-
πνυμένας, τίν' οὐκ αὖ παραστήσαι; τί δ' αὖ κάλ-
λιον θάμακα τούτου φανείη;

Πλὴν ὅγε λέγων ὑπὲρ τοῦ θάπτεσθαι μέλλοντος, LIV.
ἐπ' αὖν διέλθῃ τὸν περὶ τούτου λόγον, ἄρχεται τῶν In oratio-
ne fune-
bri lau-
dantur &
facta ma-
jorum.
ἄλλων ἀπὸ τοῦ προγενεστάτου τῶν παρόντων, καὶ
2 λέγει τὰς ἐπιτυχίας ἐκάστου καὶ τὰς πράξεις. ἐξ
ᾧν καινοποιουμένης αἰεὶ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν τῆς ἐπ'
ἀρετῇ φήμης, ἀθανατίζεται μὲν ἡ τῶν καλόν τι
διαπραξαμένων εὐκλεια, γνῶριμος δὲ τοῖς πολλοῖς
καὶ παρὰδόσιμος τοῖς ἐπιγγινόμενοις ἢ τῶν εὐεργε-
N n 5 τησάν-

signia, præferuntur pro ho-
nore ac dignitate quam quis-
que in republica, dum vive-
ret, obtinuerat. Tum ad
Rostra postquam venerunt,
ordine omnes sellis insident
eburneis. Quo spectaculo
nullum facile pulcrius juve-
nis veræ laudis ac virtutis
amans queat intueri. Quis
est enim, quem impetus ad
laudem non capiat, cum ima-
gines virorum, quos sua vir-
tus fecit insignes, velut vi-
vas omnes spectet ac spi-
rantes? aut hoc spectaculo

quod potest aliud esse pul-
crius?

54. Ceterum qui sepelien-
dum laudat, absoluta hujus
laudatione, reliquorum etiam
qui adfunt, a maximo na-
tu orsus, laudes singulorum
ac res gestas commemorat.
Atque hoc modo bonorum
præstanti laude ac fama sub-
inde renovata, immortalis
sit eorum gloria qui facinus
aliquod memorabile edide-
runt; & nomen illorum, qui
de patria præclare sunt me-
riti, vulgo innotescens, ad
poste-

His rebus *τησαντων την πατριδα γιγνεται δόξα. τὸ δὲ μίγν-3*
juvenes ad prae- στον, οἱ νέοι παρορμῶνται πρὸς τὸ πᾶν ὑπομένειν
clara faci- ὑπὲρ τῶν κοινῶν πραγμάτων, χάριν τοῦ τυχεῖν τῆς
nora ex- συτακολουθείσης τοῖς ἀγαθοῖς τῶν ἀνδρῶν εὐκλείας.
citantur.

Πίστιν δ' ἔχει τὸ λεγόμενον ἐκ τούτων. πολλοὶ μὲν⁴
 γὰρ ἰμονομάχησαν ἐκουσίως Ῥωμαίων ὑπὲρ τῆς τῶν
 ἔλων κρίσεως· οὐκ ὀλίγοι δὲ προσήλους ἔλυντο θανα-
 τῶν· τινὲς μὲν ἐν πολέμῳ, τῆς τῶν ἄλλων ἕνεκεν
 σωτηρίας· τινὲς δ' ἐν εἰρήνῃ, χάριν τῆς τῶν κοινῶν
 πραγμάτων ἀσφαλείας. καὶ μὴν ἀρχαῖς ἔχοντες⁵
 ἔνιοι, τοὺς ἰδίους υἱοὺς παρὰ πᾶν ἔθος ἢ νόμον ἀπέ-
 κτεναν, περὶ πλείονος παιύμενοι τὸ τῆς πατρίδος
 συμφέρον, τῆς κατὰ φύσιν οἰκειότητος πρὸς τοὺς
 ἀνασκαυοτάτους. πολλὰ μὲν οὖν τοιαῦτα καὶ περὶ
 πολλῶν ἱστορεῖται παρὰ Ῥωμαίοις· ἐν δὲ ἀρκούν
 ἔσται πρὸς τὸ παρὲν ἐπ' ὀνόματος ρηθὲν, ὑποδείγ-
 ματος καὶ πίστεως ἕνεκεν.

Κόκλην

posteritatis memoriam pro-
 pagatur. Quod vero longe
 est maximum, juvenus ad
 omnia ferenda excitatur, quo
 tandem illam indispiscatur
 gloriam, quæ fortes viros
 solet comitari. Id vero pro-
 bari vel his exemplis potest.
 Exsistere namque inter Ro-
 manos multi, qui singula-
 ri certamine ultro suscepto
 summam rerum cernerent;
 nec pauci ad certum exitum
 caput suum devove-
 runt; pars in bello, ut ce-

teris essent saluti; pars in
 pace, ut rempublicam in tu-
 to collocarent. Alii, in im-
 perio constituti, filios suos
 præter omnem morem aut
 legem necaverunt, utilita-
 tem patriæ vinculis proximi-
 tatis, etiam cum maxime ne-
 cessariis & conjunctissimis,
 antepponentes. Ac multa qui-
 dem hujusmodi facta apud
 Romanos narrantur: verum
 unius nominatim in præsen-
 tia meminisse, & exempli &
 fidei causa satis fuerit.

55. Fer-

Κόκλῃν γὰρ λέγεται, τὸν Ὀράτιον ἐπικληθέν- LV.
Horatius
Coctes.
 τα, διαγωνιζόμενον πρὸς δύο τῶν ὑπεναντίων ἐπὶ
 τῷ καταντικρὺ τῆς γεφύρας πέρατι τῆς ἐπὶ τοῦ
 Τιβέριδος, ἣ κεῖται πρὸ τῆς πόλεως, ἐπεὶ πλῆθος
 ἐπιφερόμενον εἶδε τῶν βοηθούντων τοῖς πολεμίοις,
 δέσσαντα, μὴ βιασάμενοι παραπέσωσιν εἰς τὴν πό-
 λιν, βοᾶν ἐπιστραφέντα τοῖς κατόπιν, ὡς τάχος
 αἰνὰχωρήσαντας διασπᾶν τὴν γέφυραν. τῶν δὲ περ-
 θαρχησάντων, ἕως μὲν οὗτοι διέσπων, ὑπέμενε τραυ-
 μάτων πλῆθος ἀναδεχόμενος, καὶ διακατέσχε τὴν
 ἐπιφερὰν τῶν ἐχθρῶν· οὐχ οὕτω τὴν δύναμιν, ὡς
 τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ καὶ τόλμαν καταππληγμέ-
 ζων τῶν ὑπεναντίων. διασπαθείσης δὲ τῆς γεφύ-
 ρας, οἱ μὲν πολέμιοι τῆς ὀρμῆς ἐκωλύθησαν· ὁ δὲ
 Κόκλῃς ῥίψας ἑαυτὸν εἰς τὸν ποταμὸν ἐν τοῖς ὅπλοις,
 κατὰ προαίρεσιν μετήλλαξε τὸν βίον, περὶ πλείονος
 ποιησάμενος τὴν τῆς πατρίδος ἀσφάλειαν, καὶ τὴν
 ἔσο-

LV. I. Ὀράτιον ex Urb. dedi. Vulgo Ὀράτιον. Sedes autem nomi-
 num Κόκλῃν ὃ Ὀράτιον invicem mutatas voluit Reisk. ut fecit Co-
 sanct. in vers.

55. Fertur Horatius, cui cognomen Coctli, quum in ulteriore limine pontis, qui ante urbem Tiberi est impositus, adversus hostes duos dimicaret; multitudine ingruentium adversariorum, qui illis suppetias veniebant, animadverfa; metuens, ne per vim in urbem irrumperent, conversus ad eos qui pone stabant, clamore magno jussisse, ut celeriter pedem referrent ac pontem rescinderent. Quibus impe-

rata facientibus, duravit Coctes, dum pons rescinditur, quantumvis vulnera acciperet plurima, atque ita irruentium hostium impetum inhibuit; quos non adeo vis Coctitis, ut praesentia animi constantiaque & audacia, admiratione defixit. Ponte rescisso, hostes quidem a conatu sunt depulsi; at Coctes, in amnem cum armis sese projiciens, voluntariae morti se destinavit, anteposita salute patriae & gloria, quam mor-

ἐσπεμένην μετὰ ταῦτα περὶ αὐτὸν εὐκλεσαν τῆς παρούσης ζωῆς, καὶ τοῦ καταλεπομένου βίου. Τοιαύτη τις, ὡς εἴοικε, διὰ τῶν παρ' αὐτοῖς ἐθισμῶν⁴ ἐγενεῖσθαι τοῖς νέοις ὁρμὴ καὶ φιλοτιμία πρὸς τὰ καλὰ τῶν ἐργῶν.

LVI.
Avaritia
Pecunia-
rum Ro-
manorum
modera-
tio.

Καὶ μὴν τὰ περὶ τοὺς χρηματισμοὺς ἔθη καὶ νόμιμα, βελτίω παρὰ Ῥωμαίοις ἐστίν, ἢ παρὰ Καρχηδονίοις. παρ' αἷς μὲν γάρ, οὐδὲν αἰσχρὲν τῶν ἀνηκόντων πρὸς κέρδος· παρ' αἷς δὲ, οὐδὲν αἰσχρὸν τοῦ δωροδοκεῖσθαι καὶ τοῦ πλεονεκτεῖν ἀπὸ τῶν μὴ καθηκόντων. καθ' ὅσον γάρ ἐν καλῷ τίθενται τὸν ἀπὸ τοῦ κρατίστου χρηματισμὸν, κατὰ τοσούτον πάλιν ἐν ἐνείδεσι ποιοῦνται τὴν ἐκ τῶν ἀπειρημένων πλεονεξίαν. σημῆον δὲ ταῦτο· παρὰ μὲν Καρχηδο-⁴νίοις δῶρα φανερῶς δίδόντες λαμβάνουσι τὰς ἀρχάς· παρὰ δὲ Ῥωμαίοις θάνατός ἐστι περὶ τοῦτο πρῶστι-

4. ἐγγενεῖται. ἐγγενεῖσθαι Henr. Med.

LVI. 4. δὲ τοῦτο. δὲ τούτων Casaub. inuitis mistis. Ibid. περὶ τοῦτο. περὶ τούτου Henr. Med.

mortuum ipsum maneret, praesenti vitae, & iis, qui adhuc illi ad vivendum superessent, annis. Adeo nimirum magnus est ille impetus ad honesta facinora, & aemulatio virtutis, quae ex ipsorum institutis in animis juvenum ingeneratur.

56. Iam quod ad rem familiarem augendam attinet, melioribus Romani, quam Carthaginenses, moribus atque institutis utuntur. Nam

apud hos nihil turpe est, quod cum lucro sit conjunctum: apud illos nihil turpius, quam largitionibus corrumpi, & malis artibus rem facere. In quantum enim laudi ducunt honestis rationibus congestas opes, in tantum divitias parum legitimis factis cumulasse probro vertunt. Argumentum hujus rei est, quod Carthagine dignitates & honores palam largitionibus redimuntur: Romae idem fecisse, crimen

ἰπρέστιμον. ὅθεν, τῶν ἄλλων τῆς ἀρετῆς ἐναντίων
 τιθεμένων παρ' ἀμφοῖν, εἰκὸς, ἀνόμοιον εἶναι καὶ
 ἑτὴν παρασκευὴν ἑκατέρων πρὸς ταῦτα. Μεγίστην ^{Religio}
 δὲ μοι δοκεῖ διαφορὰν ἔχειν τὸ Ῥωμαίων πολίτευμα ^{Romano-}
 7 πρὸς τὸ βέλτιον, ἐν τῇ περὶ θεῶν διαλήψει. Καί
 μοι δοκεῖ τὸ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ὀνειδιζέ-
 μενον, τοῦτο συνέχεν τὰ Ῥωμαίων πράγματα, λέ-
 8 γω δὲ τὴν δεσποδαιμονίαν. ἐπὶ τασσῶν γὰρ ἐκτε-
 τραγάσθηται καὶ παρεισῆκται τοῦτο τὸ μέρος παρ'
 αὐτοῖς ἕς τε τοὺς κατ' ἰδίαν βίους καὶ τὰ κοινὰ
 9 τῆς πόλεως, ὥστε μὴ καταλιπεῖν ὑπερβολήν. ὁ καὶ
 δόξαιεν ἂν πολλοῖς εἶναι θαυμάσιον. ἐμοὶ γε μὴν δο-
 10 κοῦσι τοῦ πλήθους χάριν τοῦτο πεποιημένα. Εἰ
 μὲν γὰρ ἦν σοφῶν ἀνδρῶν πολίτευμα συναγαγεῖν,
 11 ἴσως οὐδὲν ἦν ἀναγκαῖος ὁ τοιοῦτος τρόπος. ἐπεὶ δὲ
 πᾶν πλήθος ἐστὶ ἐλαφρὸν καὶ πλήρες ἐπιθυμιῶν
 παρα-

5. ὅθεν τῶν. ὥστε τῶν Reg. E. 6. πρὸς τὸ βέλτιον. πρὸς βέλ-
 τιον Aug. Vrb. 8. ἐκτραγάσθηται. ἐκτραγάσθηται Henr. Med.
 Reg. D. Oxon. 10. οὐδὲν ἦν. οὐδὲν ἂν ἦν.

crimen est capitale. Quum igitur apud hosce duos populos contraria virtuti proposita sint præmia; vias etiam, quibus ad illas cives grassantur, contrarias esse apud utrosque, consentaneum est. Sed nulla re æque præstare ceteris populis Romanos arbitror, ac opinione illa, quam de diis habent. Atque adeo quæ res apud reliquos mortales vitio vertitur, ea ipsa continere Romanam remp. mihi videtur: *anxiam quamdam*

dico religionis curam. Nam usque eo apud hos superstitio in majus est exaggerata, & cum in privatam hominum vitam, tum in publica consilia est inducta, ut non queat magis. Quod mirum utique multis videbitur: ego vero multitudinis causa factum ab illis existimo. Enim vero si ex folis sapientibus constitui posset respublica, esset fortasse totum illud genus non necessarium. Nunc quum omnis multitudo sit levis, plena illicitarum cupida-

παρεστώμεν, ἐργῆς ἀλόγου, θυμοῦ βιαίου· λείπεται,
 τοῖς αἰδήλοισι φόβοις καὶ τῇ τειαύτῃ τραγωδίᾳ τὰ
 πλήθῃ συνέχεν. Διόπερ οἱ παλαιοὶ δοκεῦσι μοι¹²
 τὰς περὶ θεῶν ἐννοίας, καὶ τὰς ὑπὲρ τῶν ἐν αἵθου
 διαλήψεις οὐκ εἰκῇ, καὶ ὡς ἔτυχεν, εἰς τὰ πλήθῃ
 παρεσαγαγεῖν· πολὺ δὲ μᾶλλον οἱ νῦν εἰκῇ καὶ
 αἰλόγως ἐκβάλλειν αὐτά. Τοιγαρὺν, χωρὶς τῶν¹³
 ἄλλων, οἱ τὰ κοινὰ χειρίζοντες, παρὰ μὲν τοῖς
 Ἕλλησιν, εἰάν ταλάντου μόνον πιστευθῶσιν, ἀντι-
 γραφεῖς ἔχοντες δέκα, καὶ σφραγίδας τοσαύτας,
 καὶ μάρτυρας διπλασίους, οὐ δύνανται τηρεῖν τὴν
 πίστιν· παρὰ δὲ Ῥωμαίοις, κατὰ τε τὰς ἀρχαῖς¹⁴
 καὶ πρεσβείας πολὺ τι πλῆθος χρημάτων χειρίζον-
 τες, δι' αὐτῆς τῆς κατὰ τὸν ὅρκον πίστεως τηροῦσι
 τὸ καθήκον. καὶ παρὰ μὲν τοῖς ἄλλοις σπάνιόν ἐστιν¹⁵
 εὖρεῖν ἀπεχόμενον ἄνδρα τῶν δημοσίων, καὶ κατα-
 ρεύοντα

Iurisju-
 randi re-
 ligio
 Iapud Ro-
 manos.

12. ὑπὲρ τῶν κοινῶν Aug. & Vrb. scripsi. Valgo περὶ τῶν. 13. τα-
 λάντου. τάλαντον Hirt. Med. Reg. E.

ditatum, ira æstuet præcipi-
 ti, & ad vim iracundia im-
 pellatur; hoc restat, ut in-
 certis terroribus & ejusmo-
 di tragædiarum figmentis
 vulgus cohibeatur. Idcirco
 videntur mihi veteres, nec
 temere nec sine gravi causâ
 istas de diis opiniones, &
 de pœnis apud inferos, in
 vulgus introduxisse: contra
 autem, temere ac sine rati-
 one, qui nunc vivunt, illas
 rejicere. Itaque, ut alia ta-
 ceam, qui publicam pecu-
 niam apud Græcos quidem

tractant, si vel unum dum-
 taxat talentum fuerit eis
 creditum, decem rescripto-
 ribus adhibitis, sigillis toti-
 dem, testibus autem duplo
 pluribus, fidem tamen ut
 servant, impetrare ab iis ne-
 queas: iidem apud Roma-
 nos, quum & in magistrati-
 bus & in legationibus ma-
 gnam pecuniæ vim tractent,
 propter unicam jurisjurandi
 religionem, fidem servant.
 Et quum apud alios raro ali-
 quis inveniatur, qui publi-
 co manus abstineat, quique
 ejus-

ρεύοντα περὶ ταῦτα· παρὰ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις σπά-
γιόν ἐστι τὸ λαβεῖν τινα πεφωραμένον ἐπὶ τσιαύτῃ
πράξει.

VII.

Ἐπίλογος ταύτης τῆς Βίβλου.

Ὅτι μὲν οὖν πᾶσι τοῖς εὔσιν ὑπόκειται φθορὰ καὶ
μεταβολή, σχεδὸν εὖ προσδεῖ λόγων· ἰκανὴ γάρ ἡ
τῆς φύσεως ἀνάγκη, παραστῆσαι τὴν τσιαύτην πί-
στιν. LVII.
Futura
recip.
Rom.
ruina.
δυσὶν δὲ τρόπων ἄντων, καθ' αὖς φθείρεσθαι
πέφυκε πᾶν γένος πολιτείας, τοῦ μὲν ἔξωθεν, τοῦ
δ' ἐν αὐτοῖς φεομένου· τὸ μὲν ἐκτὸς ἄστατον ἔχειν
συμβαίνει τὴν θεωρίαν, τὰ δ' ἐξ αὐτῶν, τεταγμέ-
νην. Τί μὲν δὴ πρῶτον φύεται γένος πολιτείας,
καὶ

LVII. 1. λόγων. λόγου edd. cum Med. 2. ἐν αὐτοῖς. ἐν αὐτῇς
voluit Reisk. Ibid. τὸ μὲν. τὸν μὲν idem Reisk. Ibid. τὰ δ' ἐξ.
τῶν δ' dant Herv. Ang. & Med. quod rursus in τὸν mutatam voluit
Reisk. Ibid. τεταγμένην cum Vrsino correxit Casanb. & sic forte
est in Med. Reliqui omnes male τεταγμένων.

ejusmodi sceleris purus sit: manifesti peculatus aliquis
apud Romanos contra, ut arguatur, raro accidit.

VII.

Conclusio hujus Libri.

57. Iam vero, *manere hu-*
manas res omnes interitum
ac mutationem, ne admo-
nendi quidem sumus: ipsa
namque naturæ necessitas
ad firmandam huic rei fidem
abunde sufficit. Quum au-
tem duo modi sint, quibus
respublicæ omnes perire
possunt, scilicet vel extrin-

secus illata peste, vel in ipsis
ingenerata; ejus, quæ venit
extrinsecus, incerta & insta-
bilis est cognitio; ad illa au-
tem mala quod attinet, quæ
ex ipsa rerum publ. ratione
nascuntur, certam illa defi-
nitamque habent cognitio-
nem. Iam, quæ naturæ pri-
ma existat forma reipublicæ,
quæ deinceps, tum quomo-
do

Futura
reip.
Rom.
ruina.

καὶ τί δεύτερον, καὶ πῶς εἰς ἄλλα μεταπίπτου-
σιν, ἔρηται πρὸθεν ἡμῖν· ὥστε τοὺς δυναμένους τὰς
ἀρχὰς τῷ τέλει συνάπτειν τῆς ἐνεττώσεως ὑποθέ-
σεως, καὶ αὐτοὺς ἤδη πρὸς τὸ ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος.
ἔστι δὲ ὡς ἐγῶμαι δῆλον. Ὅταν γάρ, πολλοὺς καὶ
μεγάλους κινδύνους διωσαμένη πολιτεία, μετὰ ταῦ-
τα εἰς ὑπεροχὴν καὶ δυναστείαν ἀδύρετον ἀφίκηται·
φανερὸν, ὡς, εἰσοικιζομένης εἰς αὐτὴν ἐπὶ πολὺ τῆς
εὐδαιμονίας, συμβαίνει, τοὺς μὲν βίους γίνεσθαι πο-
λυτελεστέρους, τοὺς δ' ἄνδρας φιλονεκότερους τοῦ
δόντος περὶ τὰς ἀρχὰς, καὶ τὰς ἄλλας ἐπιβο-
λάς. ὧν προβαινόντων ἐπὶ πλέον, ἄρξει μὲν τῆς
ἐπὶ τὸ χεῖρον μεταβολῆς ἢ φιλαρχία, καὶ τὸ τῆς
ἀδοξίας ὄντος· πρὸς δὲ τούτοις ἢ περὶ τοὺς βίους
ἀλαζονεία καὶ πολυτέλεια. λήψεται δὲ τὴν ἐπιγρα-
φὴν

4. ἐγῶμαι. ἐγὼ οἶμαι Aug. 5. δυναστείαν ἀδύρετον. ἀδύρετον δυναστ.
Aug. Ibid. εἰσοικίζουσα. εἰσοικιζομένης Aug. Vrf. Forſan εἰσοικι-
μένης. 6. ὄντος ex Reik. conjicit. adſciit. μῖσος προφύσκει
Einfestl. Vnlko omnes ἀδοξίας εἶδος, præter Reg. E. in quo est εὐ-
δοξίας εἶδος.

do invicem mutantur alia in
aliam, antea docuimus: ita
fit, ut, si qui in proposito
argumento extremis prima
connectere potuerint, vel
ipsi per se, quid in posterum
immineat, prædicere valeant.
Et vero manifesta res est, ut
equidem arbitror. Postquam
enim civitas aliqua multa
eque magna pericula fuit
eluctata, jamque ad princi-
patum & potentiam non
controverſam pervenit; pa-
lam est, ubi beata fortuna

suam sedem in ea civitate
per ſat longum tempus fixe-
rit, fieri ut in mores luxus
irrepat, in animos virorum
major ſemper contentio,
cum circa magistratus, tum
circa alia incepta. Quæ ubi
ſemel creverint mala, mu-
tationis in deterius princi-
pium exiſtet ab honoribus
per ambitionem petitis aut
negatis: itemque ab illa ar-
rogantia & luxu, quo ci-
vium mores erunt depravati.
Perficiendæ vero mutationis
auſtor

Φὴν τῆς μεταβολῆς ὁ δῆμος, ὅταν ὑφ' ὧν μὲν ἀδι-
κῶνται δόξῃ διὰ τὴν πλεονεξίαν, ὑφ' ὧν δὲ χαυνω-
 Futura
reip.
Rom.
ruina.

8 ὧν κολακευόμενος διὰ τὴν φιλαρχίαν. τότε γὰρ
ἐξοργισθεὶς, καὶ θυμῷ πάντα βουλευόμενος, οὐκ ἔτι
θελήσει πειθαρχεῖν, οὐδ' ἴσον ἔχεν τοῖς πρεσβυ-
9 ται, ἀλλὰ πᾶν καὶ τὸ πλεῖστον αὐτός. οὗ γενομέ-
νου, τῶν μὲν ὀνομάτων τὸ κάλλιστον ἢ πολιτεία με-
ταλήψεται, τὴν ἐλευθερίαν καὶ δημοκρατίαν· τῶν
δὲ πραγμάτων τὸ χεῖριστον, τὴν ὀχλοκρατίαν.
 10 Ἡμεῖς δ' ἐπειδὴ τὴν τε σύστασιν καὶ τὴν αὐξήσιν
τῆς πολιτείας, ἔτι δὲ τὴν ἀκμὴν καὶ τὴν διάθεσιν,
πρὸς δὲ τούτοις τὴν διαφορὰν πρὸς τὰς ἄλλας τοῦ
τε χείρονος ἐν αὐτῇ καὶ βελτίονος διεληλύθαμεν·
τὸν μὲν περὶ τῆς Πολιτείας λόγον ὧδε πῃ κατα-
στρέφωμεν.

Τῶν

8. πᾶν καὶ τὸ πλεῖστον. πᾶν ἢ τὸ πλ. malim cum Reisk. 10. ὧδε
πε. ὧδε nus edd. cum Mad.

auctor erit populus, cum ab
his quidem injuria affectus
propter eorum avaritiam ac
rapinas sibi videbitur, ab
aliis vero propter ambitio-
nem assentatione corruptus
& vano tumore fuerit infla-
tus. Tunc enim incensus
ira, & solis iis, quæ iracun-
dia fuggererit, utens consi-
liis, parere amplius aut
æquo jure uti cum magi-
stratibus detrectabit; verum
pro omnibus unus ipse esse
volet, plurimumque posse.
Quo pacto, mutata facie rei-
publicæ, nomen quidem lon-

ge pulcerrimum civitas reci-
piet, *libertatem* inquam &
popularem statum; re vero
ipsa malum experietur longe
omnium gravissimum, *tur-
bæ inconditæ dominationem*.
Sed nos postquam institutio-
nem primam hujus reipubli-
cæ, & incrementum, item-
que illum ejus statum, quo
nunc maxime viget, ad hæc
quid distet a ceteris, & qui-
bus rebus vel deterior vel
melior hæc sit aliis; insti-
tuto sermoni *de Republica
Romana* finem hic facie-
mus.

Polybii Histor. T. II.

Ο Ο

58. Iam

LVIII.
Vigor &
constan-
tia reip.
Rom.
tempore
Anniba-
lis.
Ol. 140.4.

A.V. 538.

Captivos
Romani
redimere
nolunt.

Τῶν δὲ συναπτόντων μερῶν τῆς ἱστορίας τοῖς και-
ροῖς, ἀφ' ὧν παρεξέβημεν, παραλαβόντες ἐπὶ βρα-
χὺ, μιᾶς πράξεως ποιησόμεθα κεφαλαῖωδὴ μνήμην,
ἵνα μὴ τῷ λόγῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς πράγμασιν,
ὥσπερ ἀγαθοῦ τεχνίτου δαῖγμα τῶν ἔργων ἐν τι
προσευγόμενοι, φανεράν ποιήσωμεν τῆς πολιτείας
τὴν αἰκμὴν καὶ δύναμιν, οἷα τις ἦν κατ' ἐκείνους τοὺς
χρόνους. Ἀντίβας γὰρ ἐπειδὴ τῇ περὶ Κάνναν μά-
χῃ περιγεγόμενος Ῥωμαίων, ἐγκρατὴς ἐγένετο τῶν
τὸν χάρακα φυλαττόντων ὀκτακισχιλίων· ζωγρή-
σας ἅπαντας, συνεχώρησε διαπέμπεσθαι σφίσι πρὸς
τοὺς ἐν οἴκῳ περὶ λύτρων καὶ σωτηρίας. τῶν δὲ προ-
χειρισμένων δέκα τοὺς ἐπιφανεστάτους, ἐρκίσας,
ἢ μὴν ἐπανήξεν πρὸς αὐτὸν, ἐξέπεμψε τούτους.
ἔς δὲ τῶν προχειριζόντων, ἐκπορευόμενος ἐκ τοῦ
χάρακος ἤδη, καὶ τι φήσας ἐπιλεληθαι, πάλιν ἀνέ-

καμψε,

LVIII. In Cod. Vrb. est Titulus ad hoc Cap. pertinens: Περί τοῦ
μὴ καταπίπτειν ἐν ταῖς ἰλατρίωσιν. 1. παρεξέβη-
μεν. Vulgo παρίβημεν. Ibid. προσευγόμενοι. προσευχ. Reg. E.
4. ἐκπορευόμενος. ἐκπεπορευμένος edd. inde a Casaub. in vitis mistis.

58. Iam vero illas partes
historiæ paulisper refumen-
tes, quæ temporibus eis co-
hærent unde sumus digressi,
unius facti ex eisdem tem-
poribus brevem mentionem
faciemus; quo, non oratio-
ne solum, sed & rebus ipsis,
producto in medium, more
excellentium artificum, ali-
quo opere, quanta fuerit per
illa tempora reipublicæ Ro-
mæ vis, quantus vigor,
clare ostendamus. *Post vi-*
ctoriam de Romanis ad Can-
nas partam, Hannibal octo

millibus hominum, qui ca-
stra tuebantur, est potitus.
His omnibus quum vitam
concessisset, potestatem in-
super fecit mittendi ad suos
de pretio redemptionis &
reditu in patriam. Illi de-
cem e suo numero dignitate
præcipuos in eam rem dele-
gerunt; quos Hannibal ju-
rejurando prius adactos, uti-
que se redituros, Romam di-
misit. E decem vero illis
unus, castris jam egressus,
aliquid se oblitum dixit, &
castra repetiit: deinde, eo
assum;

καμψε, καὶ λαβὼν τὸ καταλεφθὲν, αἴθρις ἀπελύε-
 το· νομίζων, διὰ τῆς ἀναχωρήσεως τετηρηκέναι τὴν
 πίστιν, καὶ λελυκέναι τὸν ἔρκον. Ὡν παραγενομέ-
 νων εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ δεομένων, καὶ παρακαλούν-
 των τὴν σύγκλητον, μὴ φθονῆσαι τοῖς ἐαλωκόσι τῆς
 σωτηρίας, ἀλλ' ἐάσαι τρεῖς μνᾶς ἕκαστον καταβα-
 λόντα σωθῆναι πρὸς τοὺς ἀναγκαίους· τοῦτο γὰρ
 συγχωρεῖν ἔφασαν τὸν Ἀννίβαν. εἶναι δ' ἀξίους σω-
 τηρίας αὐτούς· οὔτε γὰρ ἀποδεδεσλιακέναι κατὰ τὴν
 μάχην, οὔτ' ἀνάξιον οὐδὲν πεποικέναι τῆς Ῥώμης·
 ἀλλ' ἀπολεφθέντας τὸν χάρακα τηρεῖν, πάντων
 ἀπελομένων τῶν ἄλλων ἐν τῇ μάχῃ, τῷ καιρῷ πε-
 ριληφθέντας ὑποχειρίους γενέσθαι τοῖς πολεμίσις.
 Ῥωμαῖοι δὲ, μεγάλοις κατὰ τὰς μάχας περιπε-
 πτωκότες ἐλαττώμασι, πάντων δ', ὡς ἔπος εἰπὲν,
 ἐστερημένοι τότε τῶν συμμάχων, ἔσαν οὐκ ὀλίγοι προσ-
 δοκῶντες τὸν περὶ τῆς πατρίδος αὐτοῖς ἐκφέρεσθαι κίν-
 Ο ο 2 δυνον,

5. τῆς σωτηρίας. Ὑπό τὴν σωτηρίαν. 6. τῶν ἄλλων ἐν τῇ μάχῃ.
 ἐν τῇ μάχῃ τῶν ἄλλων *Aug.*

assumpto quod omiserat, ite-
 neri denuo se accinxit; ra-
 tus, simulato illo reditu fi-
 dem se praestituisse, & reli-
 gione jurisjurandi semet ex-
 solvisse. Romam ut ven-
 tum, rogare & orare legati
 senatum, ne captis reditum
 invideret, sed ternas quem-
 que minas pro se suerit pen-
 dere, atque ita ad necessarios
 suos redire: per Hannibalem
 namque hoc licere sibi, affir-
 mabant. Dignos autem sa-
 lute esse; ut qui neque in

praelio ignave se gessissent,
 nec Romano nomine quid-
 quam indignum admisissent;
 sed ad tuitionem castrorum
 relictī, ceteris omnibus in
 acie occisis, circumclusi a for-
 tuna adversa, in potestatem
 hostium venissent. Romani
 vero quamvis ingentes di-
 micando in acie clades ac-
 cepissent, omnesque prope-
 modum socios tunc suos
 amisissent, in expectatione
 denique essent ultimi peri-
 culi, quod patriæ suæ vide-
 bant

Ol. 149.4.
Captivos
Romani
redimere
nolunt.

δυναν, διακούσαντες τῶν λεγομένων· οὔτε τοῦ πρέ-
ποντος αὐτοῖς, ἔχοντες ταῖς συμφεραῖς, ἀλγυρή-
σαν, οὔτε τῶν θεόντων οὐδὲν τοῖς λογισμοῖς παρῆδον.
ἀλλὰ, συνιδόντες τὴν Ἀντίβου πρέθεσιν, ὅτι βούλεται
διὰ τῆς πράξεως ταύτης ἅμα μὲν εὐπερῆσαι χρη-
μάτων, ἅμα δὲ τὸ Φιλότιμον ἐν ταῖς μάχαις ἐξε-
λέσθαι τῶν ἀντιταττομένων, ὑποδείξας, ὅτι τοῖς ἡ-
τημένοις ὅμως ἐλπίς ἀπολείπεται σωτηρίας· τού-
τον ἀπέσχετο τοῦ πειθῆσαι τι τῶν ἀξιουμένων, ὥστε
οὔτε τὸν τῶν οἰκείων ἔλεον, οὔτε τὰς ἐκ τῶν ἀνδρῶν
ἴσομένας χρεῖας ἐποιήσαντο περὶ πλείονος· ἀλλὰ
τούς μὲν Ἀντίβου λογισμοὺς, καὶ τὰς ἐν τούτοις
ἐλπίδας ἀπέδειξαν κενὰς, ἀπειπάμενοι τὴν διαλύ-
τῳσιν τῶν ἀνδρῶν· τοῖς δὲ παρ' αὐτῶν ἐνομοθέτησαν,
ἢ νικᾶν μαχομένους, ἢ θνήσκειν, ὡς ἄλλης οὐδεμιᾶς
ἐλπίδος ὑπαρχούσης εἰς σωτηρίαν αὐτοῖς ἡττωμένοις.

Romano
militi aut
vincen-
dum aut
morien-
dum.

Διὸ

9. πρέθεσιν. προαίρεσιν Reg. E.
cum Med. Ibid. ἡττωμένους.

11. παρ' αὐτῶν. παρ' αὐτοῦ Edd.
ἡττωμένους edd. ante a Casaub.

bant praefens imminere; nihilominus tamen, audita petitione legatorum, neque honesti decorique immemores, cedendo adversis, se praeberunt, neque quidquam praetermiserunt quod ad bene consulendum rebus suis pertineret. Hannibalis enim consilio intellecto, qui eo pacto & pecuniarum copiam sibi volebat parare, & simul acrem illam in dimicando pervicaciam hostibus suis adimere, ostentata victis spe salutis; tantum absuit,

ut legatorum petitis concederent Romani, ut contra neque miseratione proximorum moverentur, neque illius utilitatis, quam captivi, si rediissent, essent allaturi, rationem ullam haberent. Quin potius Hannibalis consilia & spes inde pendentes, negata captivorum redemptione, vanas reddiderunt: suis autem militibus legem sanxerunt, ut aut vincebant pugnando, aut morerentur: quippe viam salutis aliam nullam victis superesse. His igitur

- 12 Διὸ καὶ ταῦτα προθέμενοι, τοὺς μὲν ἐννέα τῶν πρεσ-
 βυτῶν ἐβελοντὴν κατὰ τὸν ἔρπον ἀναχωροῦντας
 ἐξέπεμψαν, τὸν δὲ σοφισάμενον πρὸς τὸ λύσαι τὸν
 ἔρπον, δῆσαντες ἀποκατέστησαν πρὸς τοὺς πολε-
 13 μίους· ὥστε τὸν Ἀννίβαν μὴ τοσούτον χαρῆναι νι-
 κήσαντα τῇ μάχῃ Ῥωμαίους, ὡς συντρηβῆναι κατα-
 πλαγίντα τὸ στάσιμον καὶ τὸ μεγάλῳψυχον τῶν
 ἀνδρῶν ἐν τοῖς διαβουλίαις.

VIII.

Ἀποσπασμάτια.

- 1 Πάντα χρεὶ τὰ τῆς ἀρετῆς ἔργα τοὺς καλῶς ἀσ-
 κούντας ἐκ παιδῶν ἀσκεῖν, μάλιστα δὲ τὴν ἀνδρείαν. LIX.
 2 Τὸ γὰρ ἀδύνατον ἐν τῷ ψεύδει, μόνον οὐδ' ἀπο-
 λογίαν ἐπιδέχεται τοῖς ἀμαρτάνουσι.

Ο ο 3

Περὶ ἄγματος

12. *βελοντὴν. Sic Aug. & Vrb. Ceteri vulgo βελοντάς.*

igitur ita decretis, novem
 quidem legatos, sponte sua
 ob jusjurandum revertentes,
 dimiserunt; illum vero, qui
 ad solvendam religionem
 fraudem adhibuerat, vin-
 ctum ad hostem remiserunt.
 Ex quo factum, ut non tam

lætaretur Hannibal, prælio
 victos a se Romanos, quam
 admiratione constantiæ &
 magnitudinis animi, quibus
 in capiendis consiliis lidem
 utebantur, percussus fran-
 gerecur.

VIII.

Varia Fragmenta minora.

59. Eos, qui rectæ institu-
 tioni student, cum omnes
 virtutes statim a puero con-
 didicere atque exercere oportet,
 tum maxime fortitudi-
 nem. (*Excerpt. Valesian.*)

Qui falsa ejusmodi pro-
 ferr, quæ etiam impossibilia
 sunt, ejus peccatum ne ex-
 cusationem quidem ullam ad-
 mittit. (*Ora Cod. Vrbian.*)

Fecit

Πρᾶγμα ποιῶν φρονίμου καὶ νουνεχοῦς ἀνδρὲς, τὸς
γυνῶνα κατὰ τὸν Ἡσίοδον, ἔσω πλέον ἤμισυ παντός.

Τὸ γὰρ μανθάνειν ἀψευστὲν πρὸς τοὺς θεοὺς,⁴
ὑπόθυψις ἐστὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀληθείας.

Ἐν γὰρ τοῖς πλείστοις τῶν ἀνθρωπείων ἔργων,⁵
οἱ μὲν κτησάμενοι, πρὸς τὴν τήρησιν, οἱ δ' ἑτοιμαί
παρελαβόντες, πρὸς τὴν ἀπώλειαν εὐφροῦς εἰσὶν.

Καὶ τόπος δὲ τις οὕτω καλεῖται, Ῥύγχος, περὶ⁶
στράτεον τῆς Αἰτωλίας, ὡς φησι Πολύβιος ἐν ἑκτῇ
ιστορίῳ.

Ὀλκίον, πόλις Τυρρηνίας. Πολύβιος ἑκτῶ. 7

LIX. 4. ὑπόθυψις correxi. ὑπόθυψις cod. ms. ὅ ex es Casaub. ὑπο-
τύπυσις V. m.

Fecit quod prudentis con-
sideratique viri est, qui novit,
secundum *h e s i o d u m*,
quanto plus sit dimidium to-
to. (*Ibidem*.)

Discere adversus Deos
non esse mendacem, fomes
est veracitatis cum homini-
bus colendæ. (*Ex eodem cod.*
Vrbm.)

In plerisque rebus huma-
nis fieri videmus, ut, qui eas

paraverint, ad easdem con-
servandas, qui paratas acce-
perint, ad dissipandas, natu-
ra sint proniores. (*Ex cod.*)

Atque etiam locus aliquis
ita vocatur, *Rhynchus*, cir-
ca Stratum in Aetolia; ut
Polybius ait Historiarum li-
bro sexto. (*Athenæus lib. III.*
c. 15. p. 95.)

Olciuni, oppidum Etruriæ.
Polybius VI. (*Steph. Byzant.*)

ΤΗΣ ἙΒΔΟΜΗΣ
ΤΩΝ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ
ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

I.
BELLVM HANNIBALICVM.

Olymp.
CXLI. I.
A.V. 539.

Πολύβιος ἐν τῇ ἑβδόμῃ, Καπυησίους, (Φησί,) I. Campa-
τούς ἐν Καμπανίᾳ, διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς γῆς norum
πλουτοῦ περιβαλομένους, ἐξοκῆλαί εἰς τρυφὴν καὶ defectio.
πολυτέλειαν, ὑπερβαλλομένους τὴν περὶ Κρότωνας
καὶ Σύβαριν παραδεδομένην φήμην. οὐ δυνάμενοι οὖν,
φησί, φέρειν τὴν παροῦσαν εὐδαιμονίαν, ἐκάλουν τὸν
Ἀννίβαν. διόπερ ὑπὸ Ῥωμαίων ἀνήκεστα δεινὰ ἔπα-
θεν.

Οο 4

Cap. I. 1. περιβαλομ. ex conjec. scripti. Vulgo περιβαλλομένους.
2. Vocabulum deinde sublatum voluit Cisaub. cum nonnullis codd.

LIBRI SEPTIMI
HISTORIARVM POLYBII
RELIQVIAE.

I.

Athenaenr Lib. XII. c. 6. p. 528.

1. Polybius Libro Septimo scribit: *Capuanos*, in Campania, ob agri bonitatem tantum opum congestisse, ut voluptati sumtuosaeque luxui sese dederint, ac eo vitio famam de Crotoniatis & Sybaritis vulgatam exsuperaverint. Praesentem igitur opulentiam, ait, quum ferre non possent, *Hannibalem* acciverunt: quamobrem a Romanis postea gravissimis atrocissimisque malis sunt affli-

Ol. 141 I. 3ον. Πετῆλαιοι δὲ, τηρήσαντες τὴν πρὸς Ῥωμαίους
 Petelini
 fame ex-
 pugnan-
 tur a Ro-
 nis.
 πίστιν, εἰς τοσούτον καρτερίας ἤλθεν πολιορκούμε-
 νοι ὑπ' Ἀντίβα, ὥστε μετὰ τὸ πάντα μὲν τὰ κατὰ
 τὴν πόλιν δέρματα καταφωγεῖν, ἀπάντων δὲ τῶν
 κατὰ τὴν πόλιν δένδρων τοὺς φλοιούς καὶ τοὺς
 ἀπαλοὺς πτέρους ἀνελαῶσαι, καὶ ἑνδεκα μῆνας
 ὑπομῆναι τὴν πολιορκίαν, οὐδενὲς βοηθοῦντος, συν-
 ευδοκούντων τῶν Ῥωμαίων, παρίδωκαν ἑαυτούς.

II.

RES SYRACVSANAE.

(I.) *Hieronymus rex ad amicitia Romanorum
 ad Paenos defecit.*

II.
 Hierony-
 mi lega-
 tio ad
 Hanniba-
 lem.

Μετὰ τὴν ἐπιβουλὴν τὴν κατὰ Ἰερωνύμου, τοῦ βα-
 σιλέως Συρακουσίων, ἐκχωρήσαντες τοῦ Θρασύαντος,
 εἰ

3. Πετῆλαιοι. *Vulgo Πετῆλαιοι. Ibid. συνευδοκούντων τῶν Ῥω-
 μαίων. Sic editio Basil. Athenae. nisi quod antea τῶν αὐτῶν συνευ-
 δοκούντων sonat, quem post hoc verbum verbi. Casaubonus addit
 οὐδὲ συνευδοκούντος Ῥωμαίων, & sic esse ait in scriptis cod. Athenaei
 Corrigere autem nō potest οὐδὲ συνευδοκούντος τὰ Ῥωμαίων, expe-
 nitque: cum nemo opem ferret, neque Romanorum partes cum
 ipsis sequeretur.*

afflicti. *Petelini* vero, ser-
 vata erga Romanos fide, ab
Hannibale obsessi, tam for-
 tes constantesque se praesti-
 terunt, ut, peresis omnibus
 coriis quae in oppido fue-
 rant, absumentisque corticibus
 cunctis & tenellis furculis

arborum quae intra muros
 erant, undecimo demum
 mense, quo obsidionem tol-
 leraverant, nemine auxilium
 ferente, consentientibus &
 (fidem ipsorum) collaudan-
 tibus Romanis, Paeo sese
 tradiderint.

II.

(I.) *Ecloga I. de Legationibus.*

2. Post conjurationem in
 caput *Hieronymi* regis Syra-
 cularum factam, Thrasone
 de medio sublato, *Zoippus*
 &

εἰ περὶ τὸν Ζώϊππον καὶ Ἀνδρανόδωρον πείθουσι τὸν Ἰερωνύμον, εὐθείας πρεσβευτὰς πρὸς τὸν Ἀννίβαν πέμψαι. Προχειρισάμενος δὲ Πολύκλειτον Κυρηναῖον, καὶ Φιλόδημον τὸν Ἀργεῖον, τούτους μὲν εἰς Ἰταλίαν ἀπέστειλε, δοὺς ἐντολαίς λαλεῖν ὑπὲρ κοινοπραγίας τοῖς Καρχηδονίοις· αἶμα δὲ καὶ τοὺς ἀδελφούς εἰς Ἀλεξανδρείαν ἀπέπεμψεν. Ἀννίβας δὲ τοὺς περὶ Πολύκλειτον καὶ Φιλόδημον ἀποδεξάμενος Φιλανθρώπως, καὶ πολλὰς ἐλπίδας ὑπογράψας τῷ μερακίῳ Ἰερωνύμῳ, σπουδῇ πάλιν ἀπέπεμπε τοὺς πρεσβείας, σὺν δὲ τούτοις Ἀννίβαν τὸν Καρχηδόνιον, ὄντα τότε τριήραρχον, καὶ τοὺς Συρακουσίους Ἰπποκράτη καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν νεώτερον Ἐπικύδη. Συνέβαινε δὲ, τούτους τοὺς ἀνδρας καὶ πλείω χρόνον ἤδη στρατεύεσθαι μετ' Ἀννίβου, πολιτευομένους παρὰ Καρχηδονίοις, διὰ τὸ φεύγειν αὐτῶν τὸν πάππον ἐκ Συρακουσῶν, δόξαντα προσενηγοχέου τὰς χεῖρας ἐνὶ τῶν Ἀγαθοκλέους υἱῶν, Ἀγαθάρε-

Ο ο 5

Χρ.

II. 4. παρὰ Καρχηδονίους. παρὰ Καρχηδονίους perperam editum erat inde a Gesnero.

& *Andranodorus* auctores sunt regi, ut legatos e vestigio ad *Hannibalem* mittat. Qui delectos ad id munus *Polycletum* Cyrenensem & *Philodemum* Argivum in Italiam proficisci jubet, datque eis mandata, ut de societate ineunda cum Carthaginienfibus verba faciant: simul vero fratres misit Alexandriam. *Hannibal* Polycletum & Philodemum humaniter excipit, adolescentique *Hieronymo* spes praeclaras ostentat, &

celeriter legatos remittit, cumque his *Hannibalem Carthaginienfem*, triremium tunc praefectum, & una cum superioribus viros Syracusios, *Hippocratem*, atque *Epicydem*, fratrem illius natu minorem. Multos jam annos hi fratres Hannibali militaverant, ut qui lares Carthagine haberent, postquam eorum avus, quod diceretur uni e filiis *Agathoclis* *Agatharcho* manus intulisse, patrium Syracusarum solum

vertere.

Ol 141. 1. **Χρ.** Πραξαγενομένων δὲ τούτων εἰς τὰς Συρακού-
 Hierony-
 mi lega-
 tio ad
 Hanniba-
 lem.
 σας, καὶ τῶν μὲν περὶ Πολύκλειτον ἀποπρεσβευ-
 σάντων, τῷ δὲ Καρχηδονίῳ διαλεχθέντος κατὰ τὰς
 ὑπ' Ἀννίβου δεδομένας ἐντολάς, εὐθέως ἑτοιμος ἦν
 κινῶναι Καρχηδονίαις τῶν πραγμάτων· καὶ τὴν τε
 παραγγεγνότα πρὸς αὐτὸν Ἀννίβαν ἔφη δεῖν πο-
 ρεύεσθαι κατὰ τάχος εἰς τὴν Καρχηδόνα, καὶ παρ'
 αὐτοῦ συμπέμπειν ἐπηλείλατο τοὺς διαλεχθησομέ-
 νους τοῖς Καρχηδονίαις.

III.
 Legatis
 Romanis
 illud
 Hierony-
 mus.
 Κατὰ δὲ τὴν καιρὸν τούτον ὁ τεταγμένος ἐπὶ
 Λιλυβαίου στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων, ταῦτα πυνθα-
 νόμενος, ἔπεμψε πρὸς Ἱερώνυμον πρέσβεις, τοὺς
 ἀνανεωσομένους τὰς πρὸς τοὺς προγόνους αὐτοῦ συν-
 τεθειμένας συνθήκας. Ὁ δὲ Ἱερώνυμος, ἅτε ἐν μί-
 σει ὄντων τῶν πρεσβευτῶν, ἔφη, συλλυπεῖσθαι τοῖς
 Ῥωμαίοις, ὅτι κακοὶ κακῶς ἐν ταῖς κατὰ τὴν Ἰτα-
 λίαν μάχαις ἀπολώλασιν ὑπὸ Καρχηδονίων. Τῶν
 δὲ

III. 2. ἅτε ἐν μίσει. ἅτε pro ἅτε fait in cod. Vrsini, quod correxit
 Casaub. Ibid. συλλυπεῖσθαι. οὐ συλλυπεῖσθαι voluerat Reisk.

vertere fuerat coactus. Hi
 igitur ubi Syracusas ve-
 nissent, & legationem Po-
 lycletus ac Philodemus re-
 nunciassent, mandata item,
 quæ ab Hannibale acceperat,
 Carthaginiensis exposuisset;
 nulla per regem mora fuit,
 quo minus societatem cum
 Carthaginiensibus statim jun-
 geret. Placuit vero illi, ut
 Hannibal, qui missus ad se
 fuerat, Carthaginem celeri-
 ter proficeretur; quo &
 ipse suos missurum se rece-
 pit, de communi re cum

Carthaginiensibus colloca-
 tuos.

3. Per idem vero tempus
 prætor Romanus, qui Lily-
 bæo præerat, certior factus
 de iis, quæ Syracusanus rex
 parabat, legatos ad eum mi-
 sit, renovandi fœderis causâ,
 quod cum ejus majoribus
 fuerat factum. Hieronymus,
 cui odiosa erat præfens le-
 gatio, vicem Romanorum se
 dolere, ait, quod mali male
 a Carthaginiensibus casti in
 præliis per Italiam habitis
 perierint. Hominis impor-
 tuni-

δὲ καταπλαγέντων τὴν ἀστοχίαν, ὅμως δὲ προσ-^{Legatis} Α. V. 539. ^{Romanis} ^{illudit} ^{Hieronymus.}
 πυθόμενων, τίς λέγει ταῦτα περὶ αὐτῶν· εἰς ἔτι
 τοὺς Καρχηδόνιους παρόντας, καὶ τούτους ἐκέλευσε
 4 διελέγχεσθαι, εἴ τι τυγχάνουσιν ψευδόμενοι. τῶν δὲ Φη-
 σάντων, οὐ πάτριον εἶναι σφίσι, πιστεύειν τοῖς πο-
 λεμίοις, παρακαλούντων δὲ, μηδὲν ποιεῖν παρὰ τὰς
 συνθήκας, ὅτι τοῦτο καὶ δίκαιόν ἐστι καὶ συμφέρον
 αὐτῷ μάλιστα· ἐκείνῳ· περὶ μὲν τούτων, ἔφη, βου-
 9 λευσάμενος αὐτοῖς πάλιν διασαφής· ἤρετο δὲ,
 πῶς πρὸ τῆς τελευταίας τοῦ πάππου πλεύσαντες
 ἕως τοῦ Παχύνου πεντήκοντα ναυσὶ, πάλιν ἀνα-
 6 κάμψαμεν; Συμβεβήκει δὲ, Ῥωμαίους, βραχὺ χρέ-
 νω πρότερον ἀκούσαντας, ἱέρωνα μετῃλαχίνας, καὶ
 δὴ ἀγωνιάσαντας, μή τι νεωτερίσωσιν οἱ ἐν ταῖς Συ-
 ρακούσαις καταφρονήσαντες τῆς τοῦ καταλελειμ-
 μένου παιδὸς ἡλικίας, πεποιῶσαι τὸν ἐπίπλου· πυ-
 3 θομένους δὲ τὸν ἱέρωνα ζῆν, αὐτοῖς εἰς τὸ Λιλύ-
 βαίον

6. οἱ ἐν ταῖς Συρακ. Caret οἱ editio Vsf. ὅ δὲ αὖτε habet καταφρονή-
 σαντας.

tunitatem stupere legati; quærerere tamen, quo auctore hæc diceret. Ille, Carthaginensibus qui aderant ostensis, isti, ait, mendacii vobis sunt arguendi, si quid forte præter verum narrarunt. Quum dicerent legati, non solere Romanos fidem hostibus habere; ipsum vero monebant, ne fidem mutaret, id enim & æquum esse, & rebus maxime illius ipsius expedire: Ego vero, rex inquit, super hoc deliberatione habita, quod statuerò, fa-

ciam vos ut sciatis. Pergit deinde illos interrogare, qui factum esset, quod, quum ante obitum avi sui quinquaginta navium classe Pachynum usque accessissent, cursum inde retro flexissent? Acciderat nempe aliquanto prius, ut Romani, accepto nuncio, Hieronem fato esse functum, anxii, ne quid ex contemptu ætatis relictæ pueri rerum novarum moveretur Syraculis, Pachynum usque navigarent; sed mox, ubi vi-

vere adhuc Hieronem acce-

Ol. 141. 1. *βαιον ἀναδραμεῖν. Διὸ καὶ τότε παρομολογούντων,*
 Legatis *πεποῖσθαι μὲν τὸν ἐπίπλουν, θέλοντας ἐφεδρεῦσαι*
 Rom. in is *τῇ νεότητι τῇ ἐκείνου καὶ συνδιαφυλάξαι τὴν ἀρχὴν*
 illud it *αὐτῷ, προσπεσόντος δὲ, ζῆν τὸν πάππον, ἀπο-*
 Hierony- *πλεῦσαι πάλιν· ἐξηθύντων δὲ τούτων, πάλιν ὑπο-*
 mus. *λαβὼν τὸ μεράκιον, ἑάσατε τοίνυν, ἔφη, καὶ με-*
νῶν, αἰῶρες Ῥωμαῖοι, διαφυλάξαι τὴν ἀρχὴν, πα-
λιανδραμέσαντα πρὸς τὰς Καρχηδονίων ἐλπίδας.
Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, συνέντες τὴν ἐρμῆν αὐτοῦ, τότε μὲν,
κατασιωπήσαντες ἐπανῆλθον, καὶ διεσάφουν τὰ λε-
γόμενα τῷ πέμψαντι· τὸ δὲ λοιπὸν ἤδη προσεῖχον,
καὶ παρεφύλαττον ὡς πολέμιον.

IV. *Ἱερώνυμος δὲ, προχειριστάμενος Ἀγάθαρχον καὶ*
 Foedus *Ὀνησιγένη καὶ Ἱπποδίην, πέμπει μετ' Ἀνίβου*
 Hierony- *πρὸς Καρχηδονίους, δούς ἐντολαῖς ἐπὶ τοῖςδε ποιῆ-*
 mi cum *θαι τὰς συνθήκας· Ἐφ' ᾧ Καρχηδονίους βοη-*
 Prenis, de *θεῖν καὶ πεζικαῖς καὶ ναυτικαῖς δυνάμεσι,*
 dividen- *καὶ*
 da Sicilia.

piſſent. Lilybaeum extem-
plo redirent. Tunc igitur
quum faſſi eſſent ingenue,
eo quidem ſe claſſe eſſe proſe-
ſſos, idque eo animo, ut ju-
ventuti illius adeſſent, parati
ad omne auxilium, quo re-
gnum illi ſuum communi ope-
ra conſervarent; ſimul atque
vero fuiſſet nunciatum, vive-
re ipſius avum, pedem retin-
ſiſſe: haec, inquam, quum
dixiſſent legati: ſubjicit ado-
leſcens: Sinite igitur, in-
quit, nunc me quoque, Ro-
mani, mutata pariter veli-
ficatione ſpes Carthagini-
ſium amplexum, meum mihi

conſervare imperium. Ro-
mani, cognito animi illius
impetu, nulla tum voce
edita, diſceſſerunt, & rem
omnem ei, a quo miſſi fue-
rant, ſignificarunt. Ex illo
vero tempore ipſum obſer-
vare, ſibiſque ab eo, ut ab
hoſte, cavere coeperunt.

4. Iam Hieronymus lega-
 tos cum Hannibale ad Car-
 thaginienses proficiſci jubet,
 Agatharchum, Onesigenem,
 & Hippodienem; mandans,
 ut foedus hiſce conditioni-
 bus facerent: Carthagi-
 nienſes ut terreſtribus
maritimisque copiis
opem

καὶ συνεκβαλόντας Ῥωμαίους ἐκ Σικελίας, A.V. 539.
Feodus
Hierony-
mi cum
Pennis, de
dividen-
da Sicilia.
οὕτω διελέσθαι τὰ κατὰ τὴν νῆσον, ὥστε
τῆς ἐκατέρων ἐπαρχίας ὅρον εἶναι τὸν Ἰμέ-
ραν ποταμὸν, ὃς μάλιστα πῶς δίχα διαι-
39 εῖ τὴν ὅλην Σικελίαν. Οὗτοι μὲν οὖν ἀφικό-
μενοι πρὸς Καρχηδόνιους, διελέγοντο περὶ τούτων,
καὶ ταῦτ' ἐπρατίον, εἰς πᾶν ἐτοίμως συγκαταβαί-
40 νόντων τῶν Καρχηδονίων. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἱπποκρά-
την, λαμβάνοντες εἰς τὰς χεῖρας τὸ μετράκιον,
τὰς μὲν ἀρχαῖς ἐψυχαγῶγουν, ἐξηγούμενοι τὰς ἐν
Ἰταλίᾳ πορείας Ἀννίβου καὶ παρατάξεις καὶ μά-
55 χας· μετὰ δὲ ταῦτα φάσκοντες, μηδεὶ καθήκειν
μᾶλλον τὴν ἀπάντων Σικελιωτῶν ἀρχὴν, ὥς ἐκείνῳ·
πρῶτον μὲν διὰ τὸ τῆς Πύρρου θυγατὸς υἱὸν εἶναι Hierony-
mus Pyr-
rhi ne-
pos.
Νηηίδος, ὃν μόνον κατὰ προαίρεσιν καὶ κατ' εὐνοίαν
Σικελιῶται πάντες εὐδόκησαν σφῶν αὐτῶν ἡγεμόνα
εἶναι καὶ βασιλέα· δεύτερον δὲ κατὰ τὴν Ἱέρωνος
60 τῷ

IV. 2. συνεκβαλόντας ex conjec. coddici. Vulgo συνεκβαλόντα.

opem sibi ferrent: ubi insinuare: quem initio nar-
Romanos communi ope- rationibus oblectabant, cum
ra expulissent Sicilia, illi exponerent, quomodo in
insulam ita dividerent, Italiam Hannibal venisset, &
ut Himera fluvius, qui quas ibi pugnas signis col-
mediam fere univer- latis edidisset. Postea vero
sam Siciliam dividit, hujusmodi sermones apud
utriusque populi pro- illum coeperunt habere: *Ad*
vinciarum esset termi- neminem magis, quam *ad*
nus. Vbi appulerunt lega- *ipsum, universæ Siciliæ impe-*
ti, agunt de hisce rebus cum *rium pertinere: primo, quia*
Carthaginensibus: quibus *Nereide Pyrrhi filia sit geni-*
paratis quascunque condi- *tus, quem solum omnes Si-*
tiones probare, negotium *culi & certo consilio Et ob be-*
conficiunt. Interea vero *nevolentiam ducem ac regem*
Hippocrates atque Epicydes habere consenserint; deinde,
in animum adolescentis se *propter Hieronis avi ipsius*
domi-

OL. 141. 1. τοῦ πάππου δυναστείαν. Καὶ τέλος ἐπὶ τοσούτον ἔξωμίλησαν τὸ μετράκιον, ὥστε καθόλου μηδενὶ προσέχεν τῶν ἄλλων, διὰ τὸ καὶ φύσει μὲν ἀνατάστατον ὑπάρχεν, ἔτι δὲ μᾶλλον ὑπ' ἐκείνων τότε μετεωριζέν. Ἀκμὴν τῶν περὶ Ἀγάθαρχον ἐν τῇ Καρχηδόνι τὰ πρσειρημένα διαπραττομένων, ἐπιπέμει πρεσβευτάς· τὴν μὲν τῆς Σικελίας ἀρχὴν Φάσκων αὐτῷ καθήκειν ἅπασαν, ἀξίων δὲ Καρχηδονίους μὲν βοηθεῖν περὶ Σικελίας, αὐτοὺς δὲ Καρχηδονίοις ὑπισχνούμενος ἐπαρκεῖν εἰς τὰς κατὰ τὴν Ἰταλίαν πράξεις. Τὴν μὲν οὖν ἔλην ἀκαταστασίαν καὶ μανίαν καλῶς συνθεωρούμενοι Καρχηδόνιοι τοῦ μετράκιου, νομίζοντες δὲ, κατὰ πολλοὺς τρόπους συμφέρον σφίσι τὸ μὴ προΐδαι τὰ κατὰ τὴν Σικελίαν· ἐκείνῳ μὲν ἅπαντα συγκατένευσαν, αὐτοὶ δὲ καὶ πρότερον ἤδη παρασκευασάμενοι ναῦς καὶ στρατιώτας, ἐγγίνοντο πρὸς τὸ διαβιβάζειν τὰς δυνάμεις εἰς τὴν Σικελίαν.

Οἱ

9. πρὸς τὸ. πρὸς τῷ malim.

dominatum. Ac tandem ita adolescentem hujusmodi fabulis isti ceperunt, ut ceterorum omnium nullam omnino rationem haberet; quippe qui & natura sua levis esset, & multo etiam magis tunc vana spe ab istis fuisset inflatus. Igitur cum maxime ea, quæ diximus, Carthagine agerentur ab Agatharcho; legationem aliam mittit *Hirronymus*, qua *universum Siciliae imperium ad se spectare* dicebat: & æquum censēbat, ut *sibi in dominatu Siciliae parando opem ferrent*

Carthaginienfes: quum vicissim ipse promitteret, se illis auxiliaturum ad ea perficienda, quæ in Italia gererent. Non fugit Carthaginienfes, quanta hujus adolescentis in omnibus rebus esset inconstantia, quis furor; sed, qui multis nominibus sua putarent interesse, ne res Siciliae negligerent, regi omnia concedunt, & quum jam ante præparassent naves atque milites, in eo erant ut copias in Siciliam transportarent.

5. His

Alio federe totam Siciliam sibi pacificatur.

Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, ταῦτα πυθθανέμενοι, πάλιν ^{A.V. 539.}
 ἔπεμψαν πρὸς αὐτὸν πρέσβεις, διαμαρτυρόμενοι, μὴ ^{V.}
 παραβαίνειν τὰς πρὸς τοὺς πρεσβότους αὐτοῦ τεθει- ^{Nova le-}
 γόμενας συνθήκας. Ὑπὲρ ὧν Ἰερώνυμος, ἀδραιοῖσας ^{gatio Ro-}
 τὸ συνέδριον, ἀνέδωκε διαβούλιον, τί δὲ ποιῶν. ^{manorum}
 3 Οἱ μὲν οὖν ἐγχώριοι τὴν ἡσυχίαν ἤγον, δεδιότες τὴν ^{ad Hiero-}
 τοῦ πρεστώτου ἀκρίσιαν· Ἀριστόμαχος δ' ὁ Κορίν- ^{nymum.}
 θιος, καὶ Δάμιππος ὁ Λακεδαιμόνιος, καὶ Αὐτόνους
 4 οὐκ ἔφη δὲν παρῆναι τὸν καιρὸν· εἶναι δὲ τὸν ἐνεστώτα μένον,
 ἐν ᾧ κατακτιήσασθαι δυνατόν ἐστι τὴν τῆς Σικελίας
 5 αἰσχήν. Τοῦ δὲ ταῦτ' εἰπόντος, ἤρετο τοὺς περὶ
 τὸν Ἱπποκράτην, ποίας μετέχουσι γνώμης; τῶν δὲ
 Φησάντων, τῆς Ἀνδρανοδώρου, πέρας εἶχε τὸ δια-
 βούλιον. καὶ τὰ μὲν τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς Ῥω-
 μαίους

V. 2. τί δὲ correxi. Perperam vulgo omitti εἰ δὲ. 5. ἤρετο cor-
 rexi. Vulgo omitti ἤρετο.

5. His auditis, *Romani* legatos denuo ad regem mit-
 tunt, qui illum monerent
 obtestarenturque, ne disce-
 deret a fœdere, quod cum
 ejus majoribus populo Ro-
 mano fuisset. Super ea re
 convocat *Hieronymus* con-
 cilium, & quid sit opus fa-
 cto consultat cum amicis.
 Ibi tum indigenæ silentium
 tenuerunt, stultitiam princi-
 pis reveriti: *Aristomachus*
 vero Corinthius, *Damippus*
 Lacedæmonius, & *Autonius*

Thestalus, ut in societate Ro-
 manorum maneret, auctores
 fuerunt. Solus *Andranodo-*
rus pro sententia dixit, non
 esse occasionem prætermitten-
 dam; esse autem occasionem
 unam eamque jam instantem,
 per quam *Siciliæ* imperium
 sibi parare possit. Quæ post-
 quam iste dixisset; *Hippocra-*
tes rex interrogavit, quo-
 rum sententiæ accederet?
 Qui ubi *Andranodoro* se af-
 sentiri significasset, sinem
 habuit deliberatio: atque ita
 quidem

ΟΙ. 141. 1. *μαίους ἐκεκύρωτο τὸν τρόπον τούτων. Βουλόμενος* 6
 Absorda δὲ μὴ σκαιῶς δεκτὴν ἀπεκρίνεσθαι τοῖς πρεσβευταῖς,
 a Roma- εἰς τηλικαύτην ἀστοχίαν ἐπέπεσε, δι' ἧς τοῖς Ῥω-
 non posu-
 lat Hie-
 tonymus. *μαίοις οὐ μόνον δυσαρρεστήσειν, ἀλλὰ καὶ προσκό-
 πτειν ἐμέλλε περὶφανῶς. Ἔφη γάρ, ἐμμένειν ἐν ταῖς
 συνθήκαις, εἰάν αὐτῷ πρῶτον μὲν τὸ χρυσίον ἀπο-
 δῶσι πᾶν, ὃ παρὰ Ἱέρωνος ἔλαβεν τοῦ πάππου·
 δεύτερον δὲ τὸν σίτην ἐκ παντός ἀποκαταστήσω-
 σι τοῦ χρόνου, καὶ τὰς ἄλλας ἀρεαῖς, αἷς ἔχον
 παρ' ἐκείνου· τὸ δὲ τρίτον ἐμελογίσωσι, τὴν ἐν-
 τὸς Ἱμέραις ποταμοῦ χώραν καὶ πόλεις ἔσται Συ-
 ρακουσίαν. Οἱ μὲν οὖν πρεσβευταὶ καὶ τὸ συνέ- 8
 Bellum δειν ἐπὶ τούτοις ἐχωρίσθησαν· οἱ δὲ περὶ τὸν Ἱε-
 adv. ράνυμον ἀπὸ τούτων τῶν καιρῶν ἐῆγγεν τὰ τοῦ
 Rom. pa-
 rat Hie-
 ronymus. *πολέμου, καὶ τὰς τε δυνάμεις ἤθροισεν καὶ καθά-
 πλυσεν, τὰς τε λοιπὰς χρηγίας ἡτοίμαζεν.**

(II.) Hie-

7. ἐμμένειν. Forf. ἐμμενῶν. 8. ἐῆγγεν. An ἐνέγγου?

quidem bellum cum Roma-
 nis est decretum. Ceterum
Hieronymus, dum id agit,
 ut in dando legatis responso
 dexteritate usus videatur, in
 eam absurditatem incidit,
 quæ non dicam parum gra-
 ta Romanis erat futura, sed
 omnino palam eos offensu-
 ra. Infit enim: *mansurum*
se in amicitia Romanorum;
si omne primo aurum illi red-
derent, quod ab avo Hierone
acceperunt; deinde si fru-
mentum, & quæcunque alia

munera ab eo collata fuissent
jani inde a principio fœderis,
omnia restituerent; tertio con-
cederent, omnem cis amneos
Himeram agrum atque ur-
bes ditionis Syracusiorum
esse. Post ista, soluto con-
cilio, legati discessere. Hie-
ronymus vero ex illo tem-
pore ad bellum cœpit se ac-
cingere, copias cogere, ar-
maque & cetera omnia ad
bellum necessaria compa-
rare.

(II.) Ex-

(II.) *Hieronimus occiditur Leontii.*

A.V. 539.

Ἡ γὰρ τῶν Λεοντίνων πόλις τῷ μὲν ὅλῳ κλί- VI.
 ματι τέτραπται πρὸς τὰς ἄρκτους. ἔστι δὲ δια- Situs ur-
bis Leon-
tinorum.
 μέσης αὐτῆς αὐλὴν ἐπίπεδος, ἐν ᾗ συμβαίνει τὰς τε
 τῶν ἀρχαίων καὶ δικαστηρίων κατασκευὰς καὶ κα-
 3 θόλου τὴν ἀγορὰν ὑπάρχειν. τοῦ δ' αὐλῶνος παρ'
 ἑκατέραν πλευρὰν παρήκει λόφος, ἔχων ἀποβῆῶνα
 συνεχῇ· τὰ δ' ἐπίπεδα τῶν λόφων τούτων ὑπὲρ τὰς
 4 ὀφρεὺς οἰκιῶν ἐστὶ πλήρη καὶ ταῶν. Δύω δ' ἔχει πυ-
 λῶνας ἢ πέλις, ὧν ὁ μὲν ἀπὸ τοῦ πρὸς μεσημβρίαν
 πέρατις ἐστὶν οὗ προῦπον αὐλῶνος, φέρων ἐπὶ Συ-
 ρακούσας· ὁ δ' ἕτερος ἐπὶ τοῦ πρὸς ἄρκτους, ἄγων
 ἐπὶ τὰ Λεοντῖα καλούμενα πεδία καὶ τὴν γεωργή-
 σιμον χώραν. ὑπὸ δὲ τὴν μίαν ἀποβῆῶνα, τὴν πρὸς
 τὰς δύσεις, παραβῆῃ ποταμὸς, ὃν καλοῦσι Λίσσον.

τούτῳ

VI. Titulus in ora Cod. Vrb. est: Οἷα ἡ τῶν Λεοντίνων πό-
 λις. 4. ἀπὸ τοῦ πρὸς, ἐπὶ τοῦ salutat Reisk.

(II.) *Excerpt. antiq. ex Lib. VII. cap. I.*

6. *Vrbs Leontinorum*, uni-
 versum situm si spectes, ver-
 git ad septemtriones. Per
 median vero urbem plana
 quædam porrigitur conval-
 lis; in qua magistratuum
 est curia, & judiciorum se-
 des, denique ipsum forum.
 Vtrumque hujus convallis
 latus colles prætexunt, con-
 tinuis præcipiitiis asperi: at
 quæ super collum horum
 supercilio est planities, do-

mibus templisque est refer-
 ta. Portæ oppidi sunt duæ:
 una, quæ ab extremitate
 prædictæ convallis meridio-
 nali Syracusæ ducit: altera,
 quæ ab extremitate septem-
 trionibus obversa ad *Leonti-
 nos campos*, quos vocant,
 & cultos agros ducit. Præ-
 ter alterum ex duobus præ-
 ruptis collibus, eum nem-
 pe qui ad occasum spectat,
 amnis infra præterlabitur,
 quem *Lissum* vocant. S. b

Polybii *Histor. T. II.*

P p

ima

OL. 141. I. ταύτω δὲ κῆνται παράλληλοι καὶ πλείους ὑπ' αὐτὸν⁶
τὸν κρημνὸν εἰκίαι συνεχεῖς, ὧν μεταξὺ καὶ τοῦ πο-
ταμοῦ συμβαίνει τὴν περσειημένην ὁδὸν ὑπάρχειν.

(III.) *Iudicium Polybii de Hieronymo, ejusque avo
Hierone, & patre Gelone.*

VII.
Hierony-
mi vitia
a nonnul-
lis exag-
gerata.

Τινὲς τῶν λογιγράφων, τῶν ὑπὲρ τῆς κατα-
στρεφῆς τοῦ Ἱερωνύμου γεγραφότων, πολὺν τινα
πεποιήνται λόγον, καὶ πολλὴν τινα διατίθενται τε-
ρατεῖαν· ἐξηγούμενοι μὲν τὰ πρὸ τῆς ἀρχῆς αὐτοῖς
γεγόμενα σημεῖα, καὶ τὰς ἀτυχίας τὰς Συρακου-
σίων· τραγωδοῦντες δὲ τὴν αἰμότητα τῶν τρέπων,²
καὶ τὴν ἀσέβειαν τῶν πράξεων, ἐπὶ δὲ πᾶσι τὸ
παράλογον καὶ τὸ δεινὸν τῶν περὶ τὴν καταστρε-
φὴν αὐτῷ συμβάντων, ὥστε μήτε Φάλαρην, μήτ'
Ἀπολλοδώρεν, μήτ' ἄλλον μηδένα γεγονέναι τύραννον
ἐκείνου

VII. 1. αὐτοῖς γεγόμενα. αὐτοῦ vel αὐτῷ malim. ἀρχῆς αὐτῆς
voluit Reisk.

ima rupe continua series ex- omnes a fluvio distant: in-
tenditur domorum multa- ter has & amnem via illa,
rum, quæ pari intervallo quam prædiximus, excurrit.

(III.) *Excerpt. Valeſian. ex Lib. VII.*

7. Quidam historiæ scri-
ptores, qui de *Hieronymi*
interitu scripsere, plurimis
verbis ad commovendam
admirationem abusi sunt;
dum partim prodigia, qui
illius tyrannidem præcesse-
re, narrant, & Syracusa-
norum calamitates; partim

crudelitatem ingenii ac res
ab eo impiè gestas tragico-
rum more exaggerant, ac
postremo novitatem atque
atrocitatem eorum, quæ in
ipsius obitu acciderunt; ut
nec Phalaris neque Apollo-
dorus, neque alius porro
quisquam, illo acerbior ty-
rannus umquam existitūse
videa-

3 ἐκείνου πικρότερον. * καὶ παῖς παραλαβὼν τὴν ἀρ- A.V. 539.
 χὴν, εἴτα μῆνας εὐ πλείους τριῶν καὶ δέκα βιώσας, Hierony-
mi vitia
 4 μετήλλαξε τὸν βίον. Κατὰ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον, a nonnul-
lis exag-
gerata.
 εἶνα μὲν τινα καὶ δεύτερον ἐστρεβλῶσαι, καὶ τινὰς
 τῶν φίλων καὶ τῶν ἄλλων Συρακουσίων ἀπεκτάνειν,
 δυνατὸν ὑπερβολὴν δὲ γεγονέναι παρανομίας καὶ
 5 παρηλασμένην ἀσέβειαν, οὐκ εἰκός. Καὶ τῷ μὲν
 τρέπῳ διαφερόντως εἰκαῖον αὐτὸν γεγονέναι καὶ πα-
 ράνομον, φατέον· εὐ μὲν εἰς γε σύγκρισιν ἀκτίον
 6 οὐδενὶ τῶν προειρημένων τυράννων. Ἀλλὰ μοι δοκοῦ-
 σιν οἱ τὰς ἐπὶ μέρους γράφοντες πράξεις, ἐπειδὴν
 ὑποθέσεις εὐπεριλήπτους ὑποστήσονται καὶ στε-
 νὰς, πτωχεύοντες πραγμάτων ἀναγκάζεσθαι τὰ
 μικρὰ μεγάλα ποιῆν, καὶ περὶ τῶν μηδὲ μνήμης
 ἀξίων πολλοὺς τινὰς διατίθεσθαι λόγους. ἔνιοι δὲ καὶ
 δι' ἀκρίσιαν εἰς τὸ παραπλήσιον τοῦτοις ἐμπίπτου-

P p 2 σιν.

3. * καί. Furf. καὶ τοι, ut suspicatus est Valesius, aut καὶ περ. Sic
 nulla sanis lacuna. Ibid. πλείους adficti ex Suidis. Vulgo πλείω.
 Ibid. βιώσας. ἔχοντας Suid. βασιλεύσας maluit Reisk.

videatur. Qui tamen cum
 admodum puer regnum sus-
 cepisset, atque exinde non
 amplius quam menses tre-
 decim vixisset, statim e vita
 discessit. Hoc autem tem-
 poris spatio fieri sane potuit,
 ut unus aut alter cruciatus
 sit, & ex ipsius amicis ac re-
 liquis Syracusanis nonnulli
 fuerint interfecti; singula-
 rem vero crudelitatem atque
 inauditam impietatem illam
 fuisse, minime credibile est.
 Ac natura quidem levem
 atque injustum illum fuisse,

fatendum omnino est: at
 nulli tamen ante dictorum
 tyrannorum est conferendus.
 Sed nimirum, qui *particula-
 res Historias* conscribunt,
 cum argumenta brevia atque
 angusta tractanda suscep-
 rint, mihi videntur rerum
 inopia laborantes eo necessi-
 tatis adduci, ut res exiguas
 in majus extollant, ac de re-
 bus ne mentione quidem di-
 gnis multa verba faciant.
 Quidam etiam prae iudicii
 inopia in idem vitium in-
 currunt. Quanto enim re-
 ctius

OL. 141. 1. σιν. Ὅσα γὰρ ἂν τις εὐλογώτερον καὶ περὶ ταύ-
τα τὸν ἀναπληροῦντα τὰς βιβλίου καὶ τὸν ἐπιμε-
τροῦντα λόγον τῆς διηγήσεως εἰς Ἱέρωνα καὶ Γέλω-
να διάγοιτο, παρεῖς Ἱερώνυμον. καὶ γὰρ τοῖς Φιλη-
κείοις ἰδίαν οὗτος, καὶ τοῖς Φιλομαθεῦσι τῷ παντὶ
χρησιμώτερος.

VIII. Ἱέρων μὲν γὰρ πρῶτον μὲν δι' αὐτοῦ κατακτή-
Laus Hieronis. σάτο τὴν Συρακουσίαν καὶ τῶν συμμάχων ἀρχὴν,
οὐ πλῆυτον, οὐ δόξαν, οὐχ ἕτερον οὐδὲν ἐκ τῆς τύ-
χης ἔτοιμον παραλαβών. καὶ μὴν οὐκ ἀποκτείνας, 2
οὐ φυγαδεύσας, οὐ λυπήσας οὐδένα τῶν πολιτῶν,
δι' αὐτοῦ βασιλεὺς κατέστη τῶν Συρακουσίων, ὃ
πάντων ἐστὶ παραδοξότατον. ἔτι δὲ τὸ μὴ μόνον 3
κτήσασθαι τὴν ἀρχὴν οὕτως, ἀλλὰ καὶ διαφυλάττει
τὸν αὐτὸν τρόπον. Ἔτη γὰρ ν'. καὶ τέτταρα βα- 4
σιλεύ-

7. Pro καὶ περὶ ταῦτα acite Reisk. καὶ περιττότερον legendum
suspiciatur ell. 8. Φιλομαθεῦσι. Φιλομαθῆσι Snid.

VIII. 1. δι' αὐτοῦ. δι' ἑαυτοῦ Snid. Satis fuerat δι' αὐτοῦ, ὅς τις
max tuius.

etius [atque copiosius] hu-
jusmodi sermo, qui libro-
rum explendorum causa nar-
rationibus cumuli vicem ad-
jici solet, ad *Hieronem* po-
tius ac *Gelonem* transferri po-
tuerat, omisso *Hieronymo*!
Hic enim audiendi discendi-
que cupidis longe gravior
sermo atque utilior erat fu-
turus.

8. Namque *Hiero*, pri-
mum quidem, Syracusanor-
um ac sociorum principa-
tum sua industria sibi com-

paravit, cum neque opes,
neque gloriam, neque aliud
porro quidquam a fortuna
paratum habuisset. Præter-
ea, nemine e civibus occiso
aut in exilium misso, nemi-
ne vel molestia affecto, suo
Marte Syracusanorum re-
gnum est adeptus, quod
quidem maximam habet ad-
mirationem. Illud vero non
minus mirabile, quod re-
gnum non modo ita est asse-
cutus, sed etiam iisdem ar-
tibus conservavit. Nam cum
annos quatuor & quinqua-
ginta

σιλεύσας, διετήρησε μὲν τῇ πατρίδι τὴν εἰρήνην, A.V. 539.
 διεφύλαξε δ' αὐτῷ τὴν ἀρχὴν ἀνεπιβούλευτον, Laus Hieronis.
 Φυγε δὲ τὸν ταῖς ὑπεροχαῖς παρεπόμενον φθόρον·
 ὥς γε πολλὰκις ἐπιβαλόμενος ἀποδέδωκε τὴν δυνα-
 στεῖαν, ἐκωλύθη κατὰ κοινὸν ὑπὸ τῶν πολιτῶν.
 εὐεργετικώτατος δὲ καὶ φιλοδοξέτατος γενόμενος
 εἰς τοὺς Ἑλληνας, μεγάλην μὲν αὐτῷ δόξαν, οὐ μι-
 κράν δὲ Συρακουσίοις εὐνοίαν παρὰ πᾶσιν ἀπέλιπε.
 καὶ μὴν ἐν περιουσίᾳ καὶ τρυφῇ καὶ θαυσιλείᾳ πλεί-
 στη διαγενόμενος, ἔτη μὲν ἐβίωσε πλείω τῶν ἐννεή-
 κοντα, διεφύλαξε δὲ τὰς αἰδήσεις ἀπάσας, διετή-
 ρησε δὲ πάντα καὶ τὰ μέρη τοῦ σώματος ἀβλαβῆ.
 τοῦτο δὲ μοι δοκεῖ σημεῖον οὐ μικρὸν, ἀλλὰ παμμέ-
 γεδες εἶναι βίου σώφρονος.

9 Γέλων, πλείω τῶν ἱβιώσας ἐτῶν, σκοπὸν προ- Laus Gelonis.
 ἔθηκε κάλλιστον ἐν τῷ ζῆν, τὸ πειθαρχεῖν τῷ γεν-

P p 3

νήσαντι,

9. Γέλων. Forfan Γέλων δὲ, ut cohercant haec cum precedentibus.

ginta regnaverit, patriæ qui-
 dem suæ pacem, sibi vero
 securum ab infidiis regnum
 præstitit; atque adeo invi-
 diam, quæ summa quæque
 comitari solet, effugit. Qui
 cum sæpius dominatu se
 abdicare tentasset, a civi-
 bus publice est prohibitus.
 Cumque esset liberalissimus
 in Græcos & gloriæ apud
 eos comparandæ cupidissi-
 mus; cum sibi maximam
 famam, tum Syracusanis
 non mediocrem apud omnes
 benevolentiam conciliavit.

Denique cum in omnium re-
 rum abundantia ac deliciis
 summaque copia degeret,
 annos tamen amplius nona-
 ginta vixit, sensusque omnes
 & cuncta corporis membra
 integra ac sana retinuit:
 quod mihi quidem certissi-
 mum temperantiæ argumen-
 tum videtur.

Gelo, annos amplius quin-
 quaginta cum vixerit, hunc
 pulcherrimum vitæ scopum
 sibi proposuit, ut parenti
 morem

Ol. 141. 1. νήσαντι, καὶ μήτε πλοῦτον, μήτε βασιλείας μέγεθος, μήτ' ἄλλο περὶ πλείονος ποιήσασθαι μηδέν, τῆς πρὸς τοὺς γονεῖς εὐνοίας καὶ πίστεως.

III.

RES PHILIPPI, REGIS MACEDONIAE.

(1.) *Fœdus Philippi cum Hannibale.*

IX.
Formula
fœderis.

✠ ✠ ✠
Ὁρκος, ὃν ἔθετο Ἀννίβας ὁ στρατηγός, Μάγωνος, Μύρκανος, Βαρμόκαρος, καὶ πάντες γερούσιασταὶ Καρχηδονίων οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ πάντες Καρχηδόνιοι στρατευόμενοι μετ' αὐτοῦ· πρὸς Ξενοφάνη Κλεομάχου Ἀθηναῖον, πρεσβευτὴν ὃν ἀπέστειλε πρὸς ἡμᾶς Φίλιππος ὁ βασιλεὺς, Δημοτρίου, ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ Μακεδόνων καὶ τῶν συμμάχων· ἐναντίον Διὸς καὶ Ἥρας καὶ Ἀπόλλ-

IX. 1. Titulus in ora Cod. V. b. est: Συνθήκη Ἀννίβου καὶ Φιλίππου.

morem gereret, ac nec divitias, nec regni majestatem, neque aliud quidquam benevolentia ac fide, quæ pareretur, nec regni majestatem, pluris faceret.

III.

(1.) *Excerpt. antiq. ex Lib. VII. cap. 2.*

✠ ✠ ✠
9. Hoc est fœdus jurejurando sancitum, quod citi Hannibal imperator, Mago, Myrcal, Barmocal, omnesque qui adsunt senatores Carthaginensium, & universi Carthaginenses, qui in ejus sunt exercitu; cum Xenophane Cleomachi filio, Atheniensi, quem ad nos legatum misit Philippus rex, Demetrii filius, pro se & Macedonibus atque joeciis: & est fœdus hoc idum coram Iove & Iunone atque Apolline: coram

Ἀπόλλωνος· ἐναντίον δαίμονος Καρχηδον-
 νίων καὶ Ἡρακλέους καὶ Ἰολαίου· ἐναντίον
 Ἀρεως, Τρίτωνος, Ποσειδῶνος· ἐναντίον
 Θεῶν τῶν συστρατευομένων, καὶ ἡλίου καὶ
 σελήνης καὶ γῆς· ἐναντίον ποταμῶν καὶ
 3 λειμῶνων καὶ ὑδάτων· ἐναντίον πάντων
 Θεῶν, ὅσοι κατέχουσι Καρχηδόνα· ἐναν-
 τίων Θεῶν πάντων, ὅσοι Μακεδονίαν καὶ τὴν
 ἄλλην Ἑλλάδα κατέχουσιν· ἐναντίον Θεῶν
 πάντων τῶν κατὰ στρατείαν, ὅσοι τινὲς
 4 ἐφειστήκασιν ἐπὶ τοῦδε τοῦ ὅρκου. Ἀντί-
 βας ὁ στρατηγὸς εἶπε, καὶ πάντες οἱ Καρ-
 χηδονίων γερουσιασταὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ
 πάντες Καρχηδόνιοι στρατευόμενοι μετ'
 αὐτοῦ, ὃ ἂν δοκῇ ὑμῖν καὶ ἡμῖν, τὸν ὅρκον.

Pp 4

τοῦτον

2. δαίμονος Καρχηδονίων. In mssis est δαίμονος καὶ Καρχηδονίων.
 Ibid. ποταμῶν καὶ λειμῶνων. Sic ex consell. correxit Casaubonus.
 Libri omnes por. καὶ δαιμόνων, pro quo Gronov. λειμῶν fortasse
 substituendum, Reiskias λειμῶν, suspicatus est. 4. γερουσιασταὶ.
 ἐξουσιασταὶ Herz. & Mol. Ibid. ὃ ἂν δοκῇ ex consentientibus
 libris (adulantes licet) repofuit, quod in dōn δοκῇ mutavit Casaub.
 An es ὃ ἂν?

coram Numine Cartha-
 ginienfium, & Hercule
 & Iolao: coram Mar-
 te, Tritone, Neptuno:
 coram diis expeditionis
 comitibus, & sole,
 & luna, & tellure: co-
 ram fluviis, pratis,
 aquis: coram omnibus
 diis, qui Carthaginem
 imperio tenent: coram
 diis univerfis, qui Ma-
 cedoniam & reliquam

Graciam imperio suo
 obtinent: coram diis
 omnibus praesidibus rei
 bellicae, qui huic fan-
 ciendo faederi praesen-
 tes interveniunt. Han-
 nibal imperator dixit,
 & omnes senatores, qui
 una cum eo sunt, &
 quicumque Carthagi-
 nienfes in ejus sunt
 exercitus: ex animi ve-
 stri noſtrique senten-
 tia

C. 146.1. τοῦτον θέσθαι περὶ Φιλίας καὶ εὐνοίας κα-
 Fœdus λῆς, φίλους καὶ οἰκείους καὶ ἀδελφούς· ἐφ' ὧ
 Philippi ὥτ' εἶναι σωζομένους ὑπὸ βασιλέως Φιλίπ-
 Hanni- που καὶ Μακεδόνων, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων
 nibale. Ἑλλήνων, ὅσοι εἰσὶν αὐτῶν σύμμαχοι, κυ-
 ρίους Καρχηδονίους, καὶ Ἀννίβαν τὸν στρα-
 τηγόν, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ τοὺς Καρ-
 χηδονίων ὑπάρχους, ὅσοι τοῖς αὐτοῖς νό-
 μοις χρεῶνται, καὶ Ἴτυκαίους, καὶ ὅσαι πό-
 λεις καὶ ἔθνη Καρχηδονίων ὑπήκοα, καὶ
 τοὺς στρατιώτας, καὶ τοὺς συμμάχους·
 καὶ πάσας πόλεις καὶ ἔθνη, πρὸς ἃς ἐστὶν ὡς
 ἡμῖν ἢ τε Φιλία, τῶν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Κελτίᾳ
 καὶ ἐν τῇ Λιγυστίνῃ, καὶ πρὸς οὐστίνας
 ἡμῖν ἐὰν γένηται Φιλία καὶ συμμαχία ἐν
 ταύτῃ τῇ χώρᾳ. Ἔσται δὲ καὶ Φίλιππος ὁ 7
 βασι-

5. σωζομένους. Forte adiciendum καὶ φυλαττομένους. Reisk. 6.
 πρὸς ἃς ἐστὶν. πρὸς ἃ ἐστὶν Reisk. Ibid. ἢ τε Φιλία. An excidit
 καὶ συμμαχία?

tia fœdus hoc esto ami- iisdem legibus utun-
 citia ac benevolentia, tur, & I'ticensium, &
 ut amici societate jun- omnium civitatum at-
 'Hi & fratres simus, que gentium, quæ Car-
 hisce legibus. A Phi- thaginiensibus parent,
 lippo, & Macedonibus, & militum, atque so-
 ceterisque Græcis quot- ciorum; tum omnium
 quot eorum socii, salus civitatum atque gen-
 propugnator domi- tium amicitia nobis
 rum Carthaginiensium, junctarum in Italia, in
 & Hannibalis impera- Gallia, & in Liguria,
 toris, & eorum quicum & quicumque in hac
 ipso sunt, & eorum qui ipsa regione amicitia
 in ditione sunt Cartha- ac societate nobiscum
 ginensium, quicumque se sunt juncturi. Pari-
 ter

βασιλεὺς, καὶ Μακεδόνες, καὶ τῶν ἄλλων
 Ἑλλήνων οἱ σύμμαχοι, σωζόμενοι καὶ φυ-
 λαττούμενοι ὑπὸ Καρχηδονίων τῶν συστρα-
 τευομένων, καὶ ὑπὸ Ἰτυκαίων, καὶ ὑπὸ πα-
 σῶν πόλεων καὶ ἔθνων, ὅσα ἐστὶ Καρχηδο-
 νίοις ὑπήκοα, καὶ συμμάχων, καὶ στρατιω-
 τῶν· καὶ ὑπὸ πάντων ἔθνων καὶ πόλεων,
 ὅσα ἐστὶν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Κελτίᾳ καὶ Λιγυ-
 στήνῃ, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων, ὅσοι ἂν γένωνται
 σύμμαχοι ἐν τοῖς κατ' Ἰταλίαν τόποις
 τούτοις. Οὐκ ἐπιβουλεύσομεν ἀλλήλοις,
 οὐδὲ λόχῳ χρησόμεθα ἐπ' ἀλλήλοις· μετὰ
 δὲ πάσης προθυμίας καὶ εὐνοίας ἀνευ δό-
 λου καὶ ἐπιβουλῆς ἐσόμεθα * πολέμιοι τοῖς
 πρὸς Καρχηδονίους πολεμοῦσι, χωρὶς βα-

P p 5

σιλέων

7. ὑπὸ Καρχ. τῶν συστρ. ὑπὸ τῶν Καρχ. συστρ. edd. cum Med.
 8. μετὰ δὲ πάσης. Conjunctionem, quæ abest, inserui cum Aug. &
 Vrb. Ibid. ἐσόμεθα *. Defectus vel depravationis notam ad-
 jeci. Proclive esset. eorūde reparare. Sed ad ἐσόμεθα intercidisse non-
 nihil videtur. Retinere suspicatus est ἐσόμεθα πολέμιοι, ὑμεῖς
 μὲν τοῖς πρὸς Καρχ.

*ter vero & Philippi re-
 gis salus, & Macedo-
 num, reliquorumque
 Græcorum sociorum,
 propugnabitur; atque
 ipsi conservabuntur a
 Carthaginienſium
 exercitibus, & ab Uti-
 censibus & a civitati-
 bus ac nationibus omni-
 bus, quæ Carthaginien-
 ſibus parent, & sociis,
 & militibus; ab omni-
 bus denique gentibus
 & civitatibus, quæ per*

*Italiam, Galliam &
 Liguriam ſocietate
 nobis junctæ ſunt, aut
 ſi qui alii in his Italia
 locis ad noſtram ſocie-
 tatem acceſſerint. Non
 appetemus nos mutuo
 occultis conſiliis, ne-
 que inſidias ſtruemus
 invicem: ſed cum omni
 promptitudine & bene-
 volentia, ſine dolo ma-
 lo aut inſidiis, hoſtes
 eritis hoſtibus Cartha-
 ginienſium; exceptis
 regi-*

OL. 141. 1. *σιλέων καὶ πόλεων καὶ λιμένων, πρὸς οὓς*
Feedus
Philippi
cum Hanni-
nibale.
 ὑμῖν εἰσὶν ὄρκοι καὶ φιλία. Ἐσόμεθα δὲ 9
 καὶ ἡμεῖς πολέμιοι τοῖς πολεμοῦσι πρὸς
 βασιλεία Φίλιππον, χωρὶς βασιλέων καὶ
 πόλεων καὶ ἐθνῶν, πρὸς οὓς ἡμῖν εἰσὶν ὄρκοι
 καὶ φιλία. ἔσεσθε δὲ καὶ ἡμῖν * πρὸς τὸν πό- 10
 λεμον, ὃς ἐστὶν ἡμῖν πρὸς Ῥωμαίους, ἕως
 ἂν ἡμῖν καὶ ὑμῖν οἱ θεοὶ διδῶσι τὴν εὐμε-
 ρίαν. βοηθήσετε δὲ καὶ ἡμῖν, ὥς ἂν χρεῖα 11
 καὶ ὥς ἂν συμφωνήσωμεν. Ποιησάντων δὲ 12
 τῶν θεῶν ὑμῖν μὲν καὶ ἡμῖν κατὰ τὸν πόλε-
 μον

8. *Λιμένων.* *δήμων suffragatus est Gronov.* Ibid. πρὸς οὓς ὑμῖν. Sic
omnino cum Kai h. fuit corrigendum. Vulgo omnes πρὸς οὓς ἡμῖν.
 10. *ἔσεσθε ex conjec. conici.* Vulgo omnes ἔσεσθα δὲ καὶ. Ibid.
 ἡμῖν πρὸς τὸν πόλεμον. Sic libri nostri omnes. Aug. Frb. duo
Regil. duo *Cassand.* *Vesont.* & *Tubing.* Solus *Herz.* cum *Med.*
habet ὑμῖν πρὸς τὸν πόλ. Unde *Cassand.* *absoluta partic.* πρὸς edi-
 dit *ἐσσεσθα* δὲ καὶ ὑμῖν τὸν πόλεμον. At *lectionem* *interueni* *adici*
signum *defectum* nam *excidisse videtur vocab.* *συμμάχους* vel
σύμμαχοι. Ibid. διδῶσι *conici.* Vulgo omnes διδῶσι, sed *Frb.*
δίδωσι. Ibid. εὐμερίαν *Alti* *εὐμερείαν.* 11. βοηθήσετε δὲ
 ex *conjectura* *scilicet* *βοηθήσει* δὲ *Hez.* cum *noti.* *omnibus;* quod
Cassand. in *βοηθήσει* δὲ *mutauit.* Ibid. ὥς ἂν χρεῖα ex *li-*
bris *venocit.* ὥς ἂν χρεῖα *Cassand.* 12. Ποιησάντων δὲ τῶν
 θεῶν *Hez.* *omnes* cum *coll.* *omnibus* ποιήσαι τῶν δὲ τῶν θεῶν.
 ὑμῖν μὲν καὶ ἡμῖν *Hez.* *Cassand.* ex *ingenio* *locum* *ita* *constituit:*
 συμφωνήσωμεν ποιήσεν. τῶν δὲ θεῶν οὐ δόντων ὑμῖν καὶ
 ἡμῖν * κατὰ τὸν πόλ. τοῦτον. Adhibita *notia* *concordatione,* *non*
opus

regibus & civitatibus
 ac portibus, quibus-
 cum fœdus vobis est at-
 que amicitia. Simili-
 ter vero & nos erimus
 hostes hostium regis
 Philippi; regibus eis
 exceptis & civitatibus
 atque populis, quibus-
 cum fœdus nobis est at-
 que amicitia. Eritis

autem nobis etiam so-
 cii in hoc bello, quod
 nobis cum Romanis est;
 donec nobis vobisque
 dii latum exitum du-
 int: & subministrabi-
 tis nobis auxilia, pro-
 ut opus fuerit, & pro-
 ut inter nos convene-
 rit. Quod si vero la-
 tum exitum hujus bel-
 li,

- μὲν τὸν πρὸς Ῥωμαίους καὶ τοὺς συμμά-
 χους αὐτῶν, ἂν ἀξιῶσι Ῥωμαῖοι συντίθε-
 σθαι περὶ φιλίας, συνθησόμεθα· ὥστ' εἶναι
 13 πρὸς ὑμᾶς τὴν αὐτὴν φιλίαν· ἐφ' ᾧ τε μὴ
 ἐξεῖναι αὐτοῖς ἄρασθαι πρὸς ὑμᾶς μηδέ πο-
 τε πόλεμον, μήδ' εἶναι Ῥωμαίους κυρίους
 Κερκυραίων, μήδ' Ἀπολλωνιατῶν καὶ Ἐπι-
 δαμνίων, μηδὲ Φάρου, μηδὲ Διμάλλης καὶ
 14 Παρθίων, μήδ' Ἀτιντανίας· ἀποδώσουσι
 δὲ καὶ Δημητρίῳ τῷ Φαρίῳ τοὺς οἰκείους
 πάντας, οἳ εἰσιν ἐν τῷ κοινῷ τῶν Ῥωμαίων.
 15 Ἐὰν δὲ αἴρωνται Ῥωμαῖοι πρὸς ὑμᾶς πόλε-
 μον, ἢ πρὸς ἡμᾶς, βοηθήσομεν ἀλλήλοις
 εἰς τὸν πόλεμον, καθὼς ἂν ἐκατέρωις ᾖ
 χρεία.

*opus est verbis ου δύναται, temere a Casaub. insertis. Sed deesse vide-
 tur vocab. ευημερίαν, in cuius locum fortasse verba ὑμῖν μὴ καὶ
 irreperunt. Ibid. τὸν πρὸς Ῥωμ. ὧς δεῖναι ἂν ἀξιῶσι, ex codd.
 Vrb. velle adscribit Casaub. pro τῷ πρὸς Ῥωμ. κ. τ. συμμα. αὐτῶν
 ἀξιῶσει, quod cum reliquis codd. doctisat Hic: agins. Ibid. Ῥω-
 μαῖοι ex conj. correxi. Vulgo Ῥωμαῖοι συντίθ.*

*li, quod cum Romanis
 eorumque sociis geri-
 mus, effecerint vobis
 nobisque dii, ac petie-
 rint a nobis Romani,
 ut sœdus & amicitiam
 cum ipsis jungamus;
 sic jungemus, ut eadem
 illa & vobiscum sit ami-
 citia cum ipsis: atque
 his quidem legibus, ne
 umquam illis fas sit
 bellum vobis inferre,
 neve in potestatem Ro-
 mani habeant Corcy-
 ræos, neque Apollonia-
 tas, neque Dyrrhachi-
 nos, neque Pharum, ne-
 que Dimallen & Par-
 thinos, neque Atinta-
 niam: reddantque ii-
 dem & Demetrio Pha-
 rio omnes ad ipsum
 pertinentes, qui intra
 Romanorum ditionem
 fuerint. Quod si ad-
 versus vos bellum Ro-
 mani susceperint, aut
 adversus nos; auxilia
 invicem ad id bellum
 nobis subministrabi-
 mus, prout fuerit utris-
 que*

Ol. 141. 1. **Χρεία.** ὁμοίως δὲ καὶ εἰάν τινες ἄλλοι· Χω-16
 Fœdus **ῥίς βασιλέων καὶ πόλεων καὶ ἐθνῶν, πρὸς**
 Philippi **ἃ ἡμῖν εἰσιν ὅρκοι καὶ φιλία.** Ἐάν δὲ δοκῇ
 cumflan- **ἡμῖν ἀφελεῖν ἢ προσθεῖναι πρὸς τόνδε τὸν**
 nibale. **ὅρκον, ἀφελοῦμεν ἢ προσθήσομεν, ὡς ἂν**
ἡμῖν δοκῇ ἀμφοτέροις.

(II.) *Philippus Messenæ.*

X. **Οὔσης δημοκρατίας παρὰ τοῖς Μεσσηνίοις, καὶ**
 Seditio **τῶν μὲν ἀξιολόγων ἀνδρῶν πεφυγαδευμένων, τῶν δὲ**
 Messenio- **κατακεκληρουχικῶτων τὰς τούτων οὐσίας ἐπικρα-**
 rum. **τούντων τῆς πολιτείας, δυσχερῶς ὑπέφερον τὴν**
τούτων ἰσχυρίαν οἱ μένοντες τῶν ἀρχαίων πο-
λιτῶν.

Γόργος,

17. δοκῇ ἡμῖν. Alii δοκεῖ ἡμῖν. Ibid. δοκῇ ἀμφοτ. correxi. Vulgo omnes δοκεῖ ἀμφ. In uno tamen ex Regiis fuerat δοκῇ a pr. μαμα.

que opus. Idem erit & amicitiæ. Huic vero ab aliis suscepto bello; fœderi si quid nobis vel regibus exceptis & civitatibus atque gentibus, quibuscum fœdera sunt nobis atque *amicitiæ. Huic vero ab aliis suscepto bello; fœderi si quid nobis vel demere vel adjicere visum erit, ex communi amborum sententia demus vel adjiciemus.*

(II.) *Suidas in Ἰσχυορίᾳ.*

10. Cum Democratia apud Messenios obtineret, & clarissimi quique viri in exilium fuissent pulsi, illi vero, quibus eorum bona sortito fuerant divisa, rerum in civitate essent potiti; veteres cives, qui in urbe remanserant, ægre ferebant, illos æquo secum jure gaudere.

Excerpt.

- 2 Γόργος, ὁ Μεσσήνιος, οὐδενὸς ἦν δεύτερος Μεσσηνίων πλούτῳ καὶ γένει· διὰ δὲ τὴν ἀθλῆσιν, κατὰ τὴν ἀκμὴν, πάντων ἐνδοξότατος ἐγγεγόνει τῶν περὶ τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας Φιλοστεφανεύονται.
- 3 Καὶ γὰρ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ κατὰ τὴν τοῦ λοιποῦ βίου προστασίαν, ἔτι δὲ καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν στεφάνων, οὐδενὸς ἐλείπετο τῶν καθ' αὐτόν. Καὶ μὴν, ὅτε, καταλύσας τὴν ἀθλῆσιν, ἐπὶ τὸ πολιτεύεσθαι καὶ τὸ πράττειν τὰ τῆς πατρίδος ᾤρησσε, καὶ περὶ τοῦτο τὸ μέρος οὐκ ἐλάττω δόξαν ἐξεφίετο τῆς πρότερον ὑπαρχούσης αὐτῷ· πλεῖστον μὲν ἀπέχεον δοκῶν τῆς τοῖς ἀθληταῖς παρεπομένης ἀναγωγίας, πρακτικώτατος δὲ καὶ νουνεχέστατος εἶναι νομιζόμενος περὶ τὴν πολιτείαν.

Κατὰ

- X. 4. ἐξεφίετο. ἐφίετο Smid. 5. ἀναγωγίας contemni cum Thorp.
Vulgo mendose ἀγωνίας.

Excerpt. Valesian.

Gorgus, Messenius, opibus ac splendore generis nulli Messeniorum erat secundus: quod ad athleticam vero laudem attinet, in adolescentia, omnium, qui gymniciis ludis coronæ studio decertant, celeberrimus fuerat. Nam & formæ dignitate, & totius vitæ exteriori cultu, ac præterea coronarum etiam numero, nulli suæ ætatis concedebat.

Quin etiam, postquam reliquis certaminibus gymniciis ad rempub. & ad negotia patriæ tractanda se contulit, hac quoque ex parte non minorem quam ex ante acta vita gloriam retulit. Nam & plurimum abesse visus est ab illa imperitia & rusticitate, quæ athletas fere comitari solet, & ad res gerendas solertissimus ac prudentissimus in repub. habitus est.

Excerpt.

Ol. 141.1.

XI. Κατὰ δὲ τὸν ἰδιωτὴν ἐκ τῶν τυθέντων ἱερείων
 Philippii περσιεχθέντων αὐτῷ τῶν σπλάγγων, δεξάμενος
 delib. ratio de Ithomata, εἰς τὰς χεῖρας, καὶ βραχὺ διακλήσας, ἤρετο προ-
 arce Met. f. n. orum. τείνων τοῖς περὶ τὸν Ἄρατον, τί δοκεῖ τὰ ἱερὰ ση-
 μαίνειν, πότερον ἐκχωρεῖν τῆς ἀκρας, ἢ κρατεῖν αὐ-
 Demetrii τῆς; Ὁ μὲν οὖν Δημήτριος αὐτίθεν ἐκ τοῦ πρεβε-
 confi- βηκότος· εἰ μὲν μάντεως φρίνας ἔχας, ἔφη, ἐκχα-
 lium. ρεῖν τὴν ταχίστην· εἰ δὲ βασιλείως πραγματικῶς,
 τηρεῖν αὐτήν, ἵνα μὴ, ἵνα αἰφείς, ζητῆς ἕτερον ἐπι-
 τήδεον καιρὸν. οὕτω γὰρ, ἐκατέρων τῶν κεράτων 3
 κρατῶν, μόνως ἂν ὑποχέριον ἔχας τὸν βουῖν· αἰνιτ-
 τόμενος τὰ μὲν κέρατα τὸν Ἰθωμάτην καὶ τὸν
 Ἀκροκόρινθον· τὴν δὲ Πελοπόννησον, τὸν βουῖν.
 Ὁ δὲ Φίλιππος ἐπιστρέψας πρὸς τὸν Ἄρατον, σὺ 4
 δὲ ταῦτά συμβουλεύεις; ἔφη. τοῦ δ' ἐπισχόντος,
 αὐτὸ

XI. Titulus in ora Cod. Vrb. est: Βουλαὶ πρὸς Φίλιππον.
 1. τὰ ἱερὰ τεύεσθαι ex Herv. & mss., cum a Cosant in τὰ ἱερὰ
 temere esse mutatum. 4. ταῦτά. ταῦτα Herv. cum mss.

Excerpt. antiq. ex Lib. VII. cap. 3.

II. Quum mactatarum vi-
 timarum exta de more ob-
 lata Philippo ad inspicien-
 dum fuissent; ille exta ma-
 nibus suscipit, ac leviter se
 inclinans in alteram partem,
 Arato illa ostendens, quid
 sacra significarent interro-
 gat: utrumne arce excedere,
 an eam tenere? Ibi tum De-
 metrius continuo e re nata,
 Si vatis, inquit, mentem ha-
 bes, excedere quamprimum:
 sin regis ad res gerendas &
 parandum imperium idonei,
 eam servare; ne, si nunc
 omittas, aliud requiras op-
 portunum tempus. Hoc enim
 solo modo, utrumque cornu
 tenens, bovem ipsum in po-
 testate habebis: significans
 per cornua, Ithomatam &
 Acrocorinthus: per bovem
 vero, Peloponnesum. At
 Philippus ad Aratum con-
 versus: Tu vero idemne sua-
 des? inquit: &, quum ille
 tace-

αὐτὸ λέγειν ἡξίου τὸ φαινόμενον. Ὁ δὲ διαπορῇ-
 σαι· εἰ μὲν χωρὶς, ἔφη, τοῦ παρασπονδῆσαι Μεσ-
 σηνίους δύνῃ κρατεῖν· εἰ δὲ τοῦτον καταλαβὼν φρου-
 ρᾷ, πάσας ἀποθῆναι μέλλεις τὰς ἀκροπόλεις καὶ
 τὴν φρουρὰν, ἣν παρέλαβες παρ' Ἀντιγόνου, φρου-
 ρούμενος τοὺς συμμάχους, (λέγων τὴν πίστιν)
 τσάκῃ, μὴ καὶ νῦν κρεῖττον ᾖ, τοὺς ἀνδρας ἐξαγα-
 γόντα, τὴν πίστιν αὐτοῦ καταλιπεῖν, καὶ ταύτη
 φρουρεῖν τοὺς Μεσσηνίους, ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς λοι-
 πούς συμμάχους. Ὁ οὖν Φίλιππος κατὰ μὲν τὴν
 ἰδίαν ὁρμὴν ἔτοιμος ἦν παρασπονδεῖν, ὡς ἐκ τῶν
 ὕστερον προχθέντων ἐγένετο καταφανές· ἐπιτετι-
 μημένος δὲ μικρῷ μὲν πρότερον ὑπὸ τοῦ νεωτέρου
 πικρῶς ἐπὶ τῇ τῶν ἀνδρῶν ἀπωλείᾳ· τότε δὲ μετὰ
 παύσης αἶμα καὶ μετ' ἀξιώσεως λέγοντος τοῦ
 πρεσβυτέρου, καὶ δεομένου μὴ παρακοῦσαι τῶν λε-
 γομένων,

A.V. 539.
 Confi-
 lium
 Arati.

Arati
 confilium
 sequitur
 Philip-
 pus.

4. αὐτὸ λέγειν ex conjec. correxi. Vulgo omnes αὐτὸν λέγειν.
 8. Ὁ οὖν Φίλ. Conjunctionem οὖν, qua caret vulgo omnes, ad-
 jeci ex conjec.

taceret, ut suam, quaecum-
 que esset, aperiret senten-
 tiam, postulavit. Ille, ali-
 quamdiu cunctatus: *Si qui-*
dem, ait, *potes, fide quam*
Messenis dedisti intemerata,
tene: sin, Ithomatam praesi-
dio occupans, omnes arces
amissurus es atque illud praesi-
idium ab Antigono accep-
ptum, quo socios tibi servas;
(fidem dicebat:) vide, ne
etiam nunc satius sit, edu-
dis militibus, fidem ibi re-
linquere, & per hanc Messe-

nios custodire, & reliquos
pariter socios. Iam quidem
Philippus, si animo suo ob-
 sequeretur, paratus erat fi-
 dem frangere; sicut ex iis,
 quae deinceps egit, palam
 est factum. Sed quum a ju-
 niore quidem *Arato* paullo
 ante acriter fuisset objurga-
 tus propter perniciem Messe-
 niis allatam; tum vero se-
 nior libere graviterque sen-
 tentiam dixisset, & rogasset,
 ne suum aspernaretur confi-
 lium, pudore est inhibitus:
 itaque

Ol. 141. γομένων, ἐνετράπη. καὶ λαβόμενος αὐτοῦ τῆς δε-
ξιάς, ἄγωνεν τοῖνον, ἔφη, πάλιν τὴν αὐτὴν ἐδόν.

(III.) *Observationes Polybii de Philippi moribus
in pejus mutatis.*

XII. Ἐγὼ δὲ, κατὰ τὸ παρὲν ἐπιστήσας τὴν διήγη-
Adv. σιν, βραχὺά βούλομαι διαλεχθῆναι περὶ Φιλίππου,
Messenios primūm διὰ τὸ ταύτην τὴν ἀρχὴν γειῶναι τῆς εἰς ταῦ πα-
peavos πρῶτον μεταβελῆς αὐτοῦ καὶ τῆς ἐπὶ χεῖρας ἐρμῆς καὶ
mores nu- λην μεταθέσεως. δοκεῖ γάρ μοι, τοῖς καὶ κατὰ βραχὺά
davit Phi- βουλομένοις τῶν πραγματικῶν ἀνδρῶν περιποιεῖσθαι
lyppus. τὴν ἐκ τῆς ἱστορίας διέξωσιν ἐναργέστατον ἔπαι-
τοῦτο παράδειγμα. καὶ γὰρ διὰ τὸ τῆς ἀρχῆς ἐπι-
3 Φανὲς, καὶ διὰ τὸ τῆς φύσεως λαμπρὸν, ἐκφανε-
στάτας συμβαίνει καὶ γνωριμωτάτας γεγονέναι πᾶ-
σι τοῖς Ἕλλησι τὰς εἰς ἑκάτερον τὸ μῆρες ἐρμᾶς
τοῦ βασιλείως τούτου, παραπλησίως δὲ καὶ τὰ συν-
εξακολουθήσαντα ταῖς ἐρμᾶς ἑκατέρωθεν ἐκ παρα-
θέσεως.

itaque Aratum dextra pre- dem, quatenimus, via redca-
hendens: Ergo, inquit, eu- nus.

(III.) *Excerpt. Valeſian.*

12. Hic vero orationis exemplum proponi posse ar-
cursum sistere, ac pauca de bitror. Nam cum ob regni
Philippo dicere lubet; eo ipsius famam, tum ob indo-
quod hoc illi initium muta- lis præstantiam, illustres at-
tionis & prout in pejora im- que omnibus Græcis notissi-
petus fuit. Etenim iis, qui mi in utramque partem ho-
republicam tractant, si vel jus regis impetus fuerunt:
modicum aliquem ex histo- pariter vero notissimi quo-
ria fructum percipere cu- que casus, qui utraque ejus
pient, nullum luculentius instituta e diverso sunt con-
secuti.

4Θέσεως. Ὅτι μὲν οὖν αὐτῷ μετὰ τὸ παραλαβεῖν ^{Ante id} τὴν βασιλείαν τὰ τε κατὰ Θετταλίαν καὶ Μακεδο- ^{tempus} νίαν, καὶ συληθῆναι τὰ κατὰ τὴν ἰδίαν ἀρχὴν, οὕτως ^{Græcis} ὑπετέτακτο, καὶ συνέκλινε ταῖς εὐνοίαις, ὥς εὐδενί ^{cunctis} τῶν πρότερον βασιλείων, καὶ τοι νῦν ὄντι παραλα- ^{fuerat} βόντι τὴν Μακεδόνων δυναστείαν, εὐχερὲς καταμα- ^{adamatus.} ρῆθ' ἐκ τούτων. συνεχίστατα γὰρ αὐτοῦ περισπα-
θέντες ἐκ Μακεδονίας, διὰ τὸν πρὸς Αἰτωλοὺς καὶ
Λακεδαιμονίους πόλεμον, οὐχ εἰς ἐστασιάσ' τι τῶν
πρειαρημένων ἔθνων, ἀλλ' εὐδὲ τῶν περιικούντων
ἐτέλμησε βαρβαρίων εὐδαίς ἀψαδαί τῆς Μακεδο-
νίας. καὶ μὴν περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Χρυσογόνου
καὶ τῶν ἄλλων φίλων εὐνοίας καὶ προθυμίας εἰς αὐ-
τὸν, οὐδ' ἂν εἰπεῖν τις δύναιτ' ἀξίως. τὴν δὲ Πελο-
ποννησίαν καὶ Βοιωτῶν, ἅμα δὲ ταύτοις Ἑπειρωτῶν,
Ἀκαρνανῶν, * * ὅσων ἐκάστοις ἀγαθῶν ἐν βραχέϊ
Χρόνῳ

XII. 7. τῶν δὲ τῶν δὲ *suspensus erat Valef. U cum eo Reisk. Mibi
videntur eo loco. ubi deficiat notam posui, verba nonnulla excidisse
in eam sententiam, quæ in text. lat. express.*

secuti. Nam, & Thessaliam
& Macedoniam, atque omnes
ominino proprii regni pro-
vincias, ex quo regnum sus-
cepit Philippus, omni obse-
quio ac benevolentia eum
amplexas esse, quanta nemi-
nem regum antea, quamvis
juvenis dominatum Macedo-
niæ suscepisset; id vero inde
perspici facile potest, quod,
cum belli causa adversus
Aetolos ac Lacedæmonios
suscepti continue a Macedo-
nia diffineretur, non modo
ex prædictis gentibus nulla

rebollavit, sed nec vicino-
rum quisquam barbarorum
Macedoniæ fines contingere
est ausus. Iam benevolen-
tiam erga illum ac studium
omnium amicorum, & ma-
xime *Alexandri ac Chryso-*
goni, ne quidem satis ex-
primere dicendo quisquam
possit. Peloponnesiorum ve-
ro & Bæotiorum, pariter-
que Epirotarum ac Acarna-
num quantum fuerit in eum-
dem studium, facile æstima-
re poterit, qui considerave-
rit, quot & quanta brevi

Polybii Histor. T. II.

Qq

tempo-

Ol. 141. l. 1. *Χρόνῳ παραιτίος ἐγένετο.* Καθόλου γε μὴν ἤδη μι-
 Philippus *κρὸν ὑπερβολικώτερον εἰπεῖν, οἰκειότατ' ἂν εἶμαι*
 olim Græc. *περὶ Φιλίππου τούτο εἰρηθῆναι, διότι κοινός τις εἶεν*
 eorum *ἐρώμενος ἐγένετο τῶν Ἑλλήνων, διὰ τὸ τῆς αἵρέσεως*
 delictis. *εὐεργετικόν. Ἐκφανέστατον δὲ καὶ μέγιστον δαῖγμα*
περὶ τοῦ, τί δύναται προαίρεσις καλοκαγαθική καὶ
πίστις, τὸ πάντας Κρηταῖς συμφρονήσαντας, καὶ
τῆς αὐτῆς μετασχόντας συμμαχίας, ἵνα προστά-
την ἐλθεῖν τῆς νήσου Φιλίππον, καὶ ταῦτα συντε-
λεθῆναι χωρὶς ὅπλων καὶ κινδύνων, ὃ πρότερον οὐ
ἐπαδίως ἂν εὖροι τις γεγονέναι. Ἀπὸ τοίνυν τῶν κατὰ
 Exinde *Μεσσηνίου ἐπιτελεζόντων, ἅπαντα τὴν ἐναντίαν*
 odiosus *ἐλάμβανε διάθεσιν αὐτῶ, καὶ τούτο συνέβαινε κα-*
 omnibus. *τὰ λόγον. Τραπεῖς γὰρ ἐπὶ τὴν ἀντικειμένην*
προαίρεσιν τῇ πρόθεν, καὶ ταύτῃ προστιθεὶς αἰὲ
τάκολουσθαι, ἔμελλε καὶ τὰς τῶν ἄλλων διαλήψεις
περὶ

8. ἤδη μικρόν. Forſan ei δεῖ μικρ. ut voluit Vales.

temporis spatio beneficia in eorum quosque contulerit. Omnino vero, si quid tantisper exaggerando dicere licet, jure optimo de *Philippo* dici posse existimo, velut communes quasdam *Græcorum* omnium delicias illum fuisse, ob illius prolixam de omnibus bene merendi voluntatem. Quantum autem valeat præclarum vitæ institutum ac fides, hoc celeberrimo & maximo testimonio demonstrari potest, quod omnes simul *Cretenses*, concordia inter se ac

focietate inita, unum *Philippum* dictatorem ad res infusæ constituendas publice elegerunt, quodque citra vim ac periculum cuncta effecta sunt; quod superiori memoria haud facile quis factum esse recordetur. At vero, ex quo ista adversus *Messenios* patravit, omnia illi in contrarium vertere, idque sane optimo jure. Nam cum vitæ institutum priori contrarium esset amplexus, ac quotidie malum malo cumularet; consentaneum erat, ut contrariam de illo opinionem

περὶ αὐτοῦ τρέψεν εἰς τὰναντία, καὶ ταῖς τῶν A.V. 539.
 πραγμάτων συντελείαις ἐγκυρήσεν ἐναντίας ἢ
¹²πρῶτον. ὃ καὶ συνίβη γενέσθαι. δῆλον δὲ τοῦτο
 ἔσται τοῖς προσέχουσιν ἐπιμελῶς, διὰ τῶν ἐξῆς ἐκ-
 θεσμένων πράξεων.

Ὁ Ἄρατος, θεωρῶν τὸν Φίλιππον ὁμολογουμέ- XIII.
 νως τὸν τε πρὸς Ῥωμαίους ἀναλαμβάνοντα πόλε- Aratus
 μον, καὶ κατὰ τὴν πρὸς τοὺς συμμάχους αἵρεσιν honesta,
 ὁλοσχερῶς ἡλλοικμένον, πολλὰς εἰσενεγκάμενος ἀπο- Deme-
 ρίας καὶ σκῆψεις, μέλιν ἀπετρέψατο τὸν Φίλιππον. tris pra-
 va suasit
 Philippo.

²Ἡμεῖς δὲ, τοῦ κατὰ τὴν ἐ. βίβλον ἡμῖν ἐν ἐπαγγελ-
 λία καὶ φάσει μένον εἰρημένου, νῦν δὲ αὐτῶν τῶν
 πραγμάτων τὴν πίστιν εὐληφότες, βουλόμεθα προσ-
 αιαμνησαί τοὺς συνεφιστάμεντας τῇ πραγματείᾳ,
 πρὸς τὸ μηδεμίαν τῶν ἀποφάσεων ἀναπέδεικτον

Q q 2

μηδ'

11. ἐγκυρήσεν correxi cum Reish. ἐγκυρήσεν ex ms. edidit Valesf. id-
 que in ἐγκύρσειν mutationem conficiat. 12. ἔσται ex conj. posui pro
 vulgato ἔστι.

XIII. 2. τοῦ κατὰ correxit Valesf. τοῦτο κατὰ est in ms.

nionem cuncti conciperent,
 & ipse contrarios longaque
 alios quam antea rerum suc-
 cessus experiretur. Quod
 quidem ei postea contigit:
 ut ex iis, quæ deinceps nar-
 rabimus, attentus historię
 lector manifeste perspiciet.

13. Aratus, cum Philip-
 pum videret bellum adver-
 sus Romanos aperte suscipe-
 re, atque erga socios longe

alia ac prius voluntate affe-
 ctum esse, variis difficulta-
 tibus ac rationibus in me-
 dium allatis, ægre Philip-
 pum ab incepto deterruit.
 Ceterum quod Libro quinto
 in antecessum & nude solum-
 modo a nobis dictum est, id
 nunc, ubi rebus ipsis confir-
 matum deprehenditur, in
 memoriam revocatum volumus
 attentis historię nostrę
 lectoribus; ne qua sorte
 propositio absque demon-
 stratione

Ol. 141. 1. μηδ' ἀμφισβητουμένην καταλιπεῖν. καὶ ὃν γὰρ 3
 Aratus
 & Deme- καιρὸν, ἐξηγούμενοι τὸν Αἰτωλικὸν πόλεμον, ἐπὶ
 trius con- τούτῳ τὸ μέρος τῆς διηγέσεως ἐπέστημεν, ἐν ᾧ Φί-
 suadent Philip- λιππον ἔφαμεν τὰς ἐν Θέρμῳ στεάς καὶ τὰ λοιπὰ
 τῶν ἀναθημάτων θυμικώτερον διαφθεῖραι, καὶ δὲν
 τούτων τὴν αἰτίαν οὐχ οὕτως ἐπὶ τὸν βασιλέα, διὰ
 τὴν ἡλικίαν, ὥς ἐπὶ τοὺς συνόντας αὐτῷ φίλους
 ἀναφέρειν· τότε, περὶ μὲν Ἀράτου τὸν βίον, ἐφύ- 4
 σαμεν, ἀπολογεῖσθαι τοῦ μηδὲν αὖ ποιῆσαι μοχθη-
 ρόν, Δημητρίου δὲ τοῦ Φαρίου τὴν τσιαύτην εἶναι
 προαίρεσιν. Ἀλλεν δὲ τοῦτο ποιήσεν ἐπηγελάμε- 5
 θα διὰ τῶν ἐξῆς ζητησόμενων, εἰς τοῦτον ὑπερτί-
 μενοι τὸν καιρὸν τὴν πίστιν τῆς στερηθείσης ἀπ-
 φάσεως· ἐν ᾧ παρὰ μ' ἂν ἡμέραν Δημητρίου μὲν 6
 παρόντος, ὡς ἀξιῶς ὑπὲρ τῶν κατὰ Μεσσηνίους
 ὑπεδείξαμεν, Ἀράτου δὲ καθυστερήσαντος, ἤρξατο
 Φίλιππος ἀπτεῖσθαι τῶν μεγίστων ἀσεβημάτων·
 καὶ,

5. τῆς στερηθείσης. τῆς τότε ῥηθείσης sufficit est Gron. Ὡς
 sic voluit Reisk.

stratione a nobis relinqua-
 tur. Nam cum bellum Ae-
 tolicum narrantes eo loci
 constitissemus, quo Philip-
 pus diximus nimio animi
 impetu porticus & reliqua
 donaria Thermi oppidi de-
 struxisse, atque hujus facti
 culpam non tam in ipsum re-
 gem, ob illius aetatem, quam
 in regis amicos & comites
 conferri debere: tunc de
 Arato quidem asseruimus,
 reliquam ejus vitam hujus-
 modi omne facinus ab eo

amoliri; Demetrii autem
 Pharii prorsus tale vitæ in-
 stitutum fuisse. Atque id
 nos postea ostensuros esse
 tum polliciti, hunc in locum
 demonstrationem nudi illius
 asserti distulimus: quando
 scilicet Philippus, Demetrio
 quidem praesente, ut paullo
 ante in Messeniarum rerum
 narratione ostendimus, Ara-
 to autem uno dumtaxat
 die tardius delato, teterri-
 ma facinora aggredi coepit;
 ac, veluti degustato semel
 humano

τκαί, καθάπερ ἂν ἐγλευσάμενος αἵματος ἀνδρωπέου, Α. V. 539.
καὶ τοῦ Φονεύειν, καὶ παρασπονδῆν τούς συμμαχούς,
οὐ λύκος ἐξ ἀνθρώπου, κατὰ τὴν Ἀρκαδικὴν μῦθον, Ex homi-
ne lupo.
ὡς φησιν ὁ Πλάτων, ἀλλὰ τύραννος ἐκ βασιλείας
ἐκέλευσε πικρός. τούτου δ' ἐναργέστερον ἐστὶ δῆγμα
τῆς ἐκατέρου γνώμης, τὸ περὶ τῆς ἄκρας συμβού-
λευμαί, πρὸς τὸ μηδὲ περὶ τῶν κατ' Αἰτωλοὺς δια-
πορεῖν.

Ὡν ὁμολογουμένων, εὐμαρὲς ἦδη συλλογίσασθαι XIV.
αὐτὴν διαφορὰν τῆς ἐκατέρου προαιρέσεως. Καθάπερ ATAEUS &
Demetr.
γὰρ νῦν Φίλιππος, πεσθεὶς Ἀρσάτῳ, διεφύλαξε τὴν contraria
suadent
Philippo.
πρὸς Μεσσηνίους πίστιν ἐν ταῖς κατὰ τὴν ἄκραν,
καὶ μεγάλῳ τὸ δὴ λεγόμενον ἔλκει, τῷ προγεγονότι
3 περὶ τὰς σφαγὰς, μικρὸν ἴαμα προσέθηκεν· αὐτῶς
ἐν ταῖς κατ' Αἰτωλοὺς, Δημητρίῳ κατακολουθήσας,
ἡτέρεα μὲν εἰς τοὺς θεοὺς, τὰ καθιερωμένα τῶν ἀνα-
θημάτων διαφθείρων, ἡμάρτανε δὲ περὶ τοὺς ἀνθρώ-
Qq 3 πους,

2. Post verba τὸ περὶ τ. ἀερ. συμβούλευμα, hæc instruit is, qui
hæc Excerpta congegit, τὸ ῥηθὲν ἐν τοῖς Πολιτικοῖς.

humano cruore, & initio
facto trucidandi socios soci-
dusque omne violandi, non
ex homine lupo, quod in
Arcadica est fabula, ut ait
Plato, sed ex iusto rege
acerbus tyrannus evasit. Sed
altero etiam longe certiori
argumento declarari potest
utriusque viri sententia, ex
hoc scilicet consilio, quod
de Messeniorum arce uterque
regi dedit; ut jam de iis,
quæ in Aetolia gesta sunt,
nullus sit dubitandi locus.

14. Quæ cum ita sint,
quæ in utroque fuerit insti-
tuti diversitas, facile colligi
potest. Nam quemadmo-
dum Philippus, Arati con-
siliu secutus, Messeniis,
quod ad arcem pertinet,
fidem nunc servavit, & in-
genti ut ajunt vulneri, cæ-
des dico in urbe patratas,
leve medicamentum adhi-
buit: sic in bello adversus
Aetolos, Demetrio obsecu-
tus, & deos impie offendit,
donaria eorum divastando,
& ho-

OL. 141. 1. *Aratus & Demetrius contraria suadent Philippo.* πους, ὑπερβαίνων τοὺς τοῦ πολέμου νόμους, ἡστέχει δὲ τῆς σφετέρως προαιρέσεως, ἀπαραίτητον καὶ πικρὸν ἐαυτὸν ἀποδεικνύων ἐχθρὸν τοῖς διαφερεμένοις.

Ο δ' αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τῶν κατὰ Κρήτην. καὶ γὰρ ἐπ' ἐκείνων Ἀράτω μὲν καθηγεμόνι χηρτάμενος περὶ τῶν ὅλων, οὐχ οἷον ἀδικήσας, ἀλλ' οὐδὲ λυπήσας οὐδένα τῶν κατὰ τὴν νῆσον, ἅπαντας μὲν ἔχει Κρηταῖς ὑποχείριους, ἅπαντας δὲ τοὺς Ἕλληνας εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν ἐπήγετο, διὰ τὴν σεμνότητα τῆς προαιρέσεως. Οὕτω πάλιν ἐπακλουθήσας Δημητρίῳ, καὶ παραίτιος γεγόμενος Μεσσηνίοις τῶν ἀρετῶν ἐπιδέοντων ἀτυχημάτων, ἅμα τὴν παρὰ τοῖς συμμάχοις εὐνοίαν, καὶ τὴν παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν ἀπέβαλε πίστιν. Τηλικαύτην τοῖς νέοις βασιλεῦσι βροπὴν ἔχει καὶ πρὸς ἀτυχίαν, καὶ πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς ἀρχῆς, ἢ τῶν παρεπεμμένων φίλων ἐκλογὴ καὶ κρίσις· ὑπὲρ ἧς οἱ πλείους οὐκ εἰδ' ὅπως ῥαθυμοῦντες, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην παιῦνται πρόνοιαν.

Deleſtus amico-
rum, ma-
ximi est
momenti.

IV.

XIV. 5. Οὕτω πάλιν. Ἄν Εἶτα πάλιν?

& hominibus injuriam fecit, jura belli transgrediendo, ac praeterea contra institutum ac propositum sibi ab initio scopum peccavit, dum implacabilem atque acerbum adversariis hostem se praebuit. Eadem rerum in Creta gestarum ratio est. Namque in iis quum Arati consilio esset usus, neminem ex tota insula non modo injuria, sed ne molestia quidem afficiens, cum omnes Cretenses dicto audientes habuit, tum vero omnes Grae-

cos gravitate consilii ad suum amorem pellexit. At contra magistro usus Demetrio, cum Messeniis eas quas memoravi calamitates intulisset, simul sociorum benevolentiam atque apud omnes Graecos fidei opinionem amisit. Tantum, in regum adolescentia, vel ad infelicitatem, vel ad confirmationem regni, valet deleſtus amicorum & comitum; de quo tamen plerique, nescio qua negligentia, minime laborant.

IV.

IV.

A.V. 539.

BELLVM ANTIOCHI CVM ACHAEO.

Sardes capit Antiochus.

Περὶ δὲ τὰς Σάρδεας ἀπαυσται καὶ συνεχεῖς ἀκρο- XV.
 βολισμοὶ συνίσταντο καὶ κίνδυνοι· καὶ νύκτωρ καὶ Iam in al-
 μεθ' ἡμέραν πᾶν γένος ἐνέδρας, ἀντενέδρας, ἐπιθέ- tatum an-
 σσεως ἐξευρεσκότων τῶν στρατιωτῶν κατ' ἀλλήλων num op-
 περὶ ὧν γράφειν τὰ κατὰ μέρος, εὐ μένον ἀνωφελεές, pugnans
 αἰθλα καὶ μακρὸν ἂν εἴη τελέως. Τὸ δὲ πέρας, ἥδη tur Sar-
 τῆς πολιορκίας δεύτερον ἔτος ἐνεστάσης, Λαγόρας des.
 ὁ Κρηῖς, τριβὴν ἔχων ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἱκανὴν, καὶ Muni-
 συνωρακὴς, ὅτι συμβαίνει τὰς ὀχυρωτάτας πόλεις tissime
 ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ῥᾶστα γίνεσθαι τοῖς πολεμικοῖς ὑπο- urbes in-
 χειρίους διὰ τὴν ἐλγωρίαν τῶν ἐνοικούντων, ὅταν terdum
facillime
capiun-
tur.

Q 9 4

πιστεύ-

XV. Titulus in ora Cod. Vñb. est: Περὶ τῆς ἀλώσεως Σάρδεων
 διὰ Λαγόρα Κρητοῦ. 2: δεύτερον. Forſan ἐς δεύτερον. Ibid.
 ὁ Κρηῖς. ὁ Κρητικὸς est in codd. omnibus: in Vespont. autem intra
 lineas interſeritur ex. Ibid. ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. Sic Vñb. & Aug.
 Vulgo ὡς ἐπιπολὺ.

IV.

Excerpt. antiq. ex Lib. VII. cap. 4-7.

15. Circa *Sardes* leves di-
 micationes & pugnae conti-
 nuæ sine ulla intermissione
 committebantur; cum mili-
 tes & noctu & interdum nul-
 lum non genus insidiandi,
 aut insidiatores captandi, in-
 vadendique se invicem, com-
 miniscerentur: de quibus fi-
 gillatim scribere, non solum
 inutile, verum & prolixum
 prorsus fuerit. Ei oppugna-
 tionī, cujus alter jam age-
 batur annus, *Lagoras* Cre-
 tensis finem imposuit: vir,
 qui rei bellicæ non medio-
 crem usum habebat, & qui
 observaverat, evenire ut plu-
 rimum, ut munitissimæ quæ-
 que urbes negligentia oppi-
 danorum capiantur; ubi na-
 turalibus aut manu factis
 munitionibus confisi custo-
 dias

Ol. 141.1.

Lagoras

Cretensis.

πιστεύσαντες ταῖς ὀχυρότησι ταῖς Φυσικαῖς ἢ χειρο-
ποιήτοις, ἀφυλακτῶσι καὶ ῥαθυμῶσι τὸ παρ᾽ ἅπαν·
καὶ τοῦτο δ' αὖ ἐπεγνώκως, διότι συμβαίνει, τὰς
ἀλώσεις γίνεσθαι κατὰ τοὺς ὀχυρωτάτους τόπους,
καὶ δοκῶντας ὑπὸ τῶν ἐναντίων ἀπηλπιδᾶι· καὶ
τότε θεωρῶν, κατὰ τὴν περὶ πᾶρχουσιν δόξαν περὶ
τῆς τῶν Σάρδεων ὀχυρότητος ἅπαντας ἀπεγνώκω-
τας, ὥς διὰ τῆς αὐτῆς πράξεως κυριεύσεν αὐτῆς,
μίαν δὲ ταύτην ἔχοντας ἐλπιδᾶ τοῦ διὰ τῆς ἐνδείας
κρητήσεν τῆς πόλεως· τοσούτω μᾶλλον προσῆχε, καὶ
πάντα τόπον ἡρεῖνα, σπεύδων ἀφορμῆς τινος
ἐπιλαβέσθαι τῆς αὐτῆς. Συνθεωρήσας δὲ τὸ κατὰ
τὸν καλούμενον Πρίονα τεῖχος ἀφυλακτούμενον,
(οὗτος δ' ἐστὶ τόπος ὁ συνάπτει τὴν ἄκραν καὶ τὴν
πόλιν,) ἐγένετο περὶ τὴν ἐλπιδᾶ καὶ τὴν ἐπίνοιαν
ταύτην. Τὴν μὲν οὖν τῶν φυλαττόντων ῥαθυμίαν
ἐκ

3. πάντα τόπον ex coniect. posui, pro πάντα τρόπον, quod habent
enim omnes. 6. ἀφυλακτούμενον contexit Casaub., ἀφυλακτον
μένον dant libri.

dias negligentius agere cœperint, aut etiam omnino agere contemserint: qui præterea hoc etiam animadvertat, ea parte capi solere urbes, qua sunt munitissimæ, & de qua ne spem quidem ullam hostes videntur posse habere. Hic igitur vir, intelligens tunc quoque, cunctos, pro ea opinione quam de munitione Sardiū ante conceperant, spem & cogitationem abjecisse de capienda urbe strenuo aliquo belli facinore, solamque spem ur-

bis potiundæ in eo repositam habere, si ad inopiam rerum omnium obsessi redigerentur: tanto acrius animum intendit, & locum omnem scrutatus est, cupidus aliquam huiusmodi occasionem deprehendere. Itaque postquam intellexit, partem illam muri, quæ est ad Prionem sive Serram, (is est locus qui arcem urbi iungit) incustoditam esse; in hanc spem & cogitationem totus incubuit. Ac custodum quidem negligentiam

ex

ἐκ τοιούτου τινὸς σημείου συνεθεώρησε. Τοῦ τόπου ^{A.V. 519.}
 κρημνάδους ὑπάρχοντος διαφερέντως, καὶ Φάραγος ^{Lagoras}
 ὑποκειμένης, εἰς ἣν ῥιπτεῖσθαι συνέβαινε τοὺς ἐκ τῆς ^{ex avibus}
 πόλεως νεκροὺς, καὶ τὰς τῶν ἵππων καὶ τὰς τῶν ^{cognoscit}
 ὑποζυγίων τῶν ἀποθνησκόντων κυλίας· εἰς τοῦτον ^{partem}
 αἰεὶ τὸ τῶν γυπῶν καὶ τῶν ἄλλων ὀρνέων πλήθος ^{incuslo-}
 9 ἤθροίζετο. συνεθεωρήτας οὖν ὁ περσειημένος ἀνὴρ, ^{ditam}
 ὅτε πληρωθεὶς τὰ ζῶα, τὰς ἀναπαύσεις ἐπὶ τῶν
 κρημνῶν καὶ τοῦ τείχους ποιούμενα συνεχῶς· ἔγνω,
 διστι κατ' ἀνάγκην ἀφυλακτεῖται τὸ τεῖχος, καὶ
 10 γίγνεται τὸν πλεῖστον χρόνον ἔρημον. λοιπὸν ἐπιμε-
 λῶς, τὴν νύκτα προσπορευόμενος, ἐξήταξε τὰς
 11 προσβάσεις καὶ θέσεις τῶν κλιμάκων. εὗρισκων δὲ
 κατὰ τινα τόπον καὶ καθ' ἓνα τῶν κρημνῶν δινα-
 τὴν οὔσαν, προσφέρει τῷ βασιλεῖ τὸν περὶ τούτων
 λόγον.

Q 9 5

Τοῦ

10. ἐξήταξε correxi. Vulgo omnes ἐξήταξε.

ex huiusmodi indicio intellexit. Quum sit is locus admodum præruptus, eique subjacent confragosa vallis, in quam moris erat mortuorum corpora & equorum atque jumentorum cadavera jacere: eo semper vulturum aliarumque avium multitudo ingens conveniebat. *Lagoras* igitur postquam animadvertisset, prædictas aves, ubi fatiatæ essent, in summis rupibus & super mœnibus

semper requiescere; intellexit, fieri non posse quin negligentius ibi custodiatur murus, & majori parte temporis sit desertus. Itaque silentio noctis accedens, sedulo perquisivit, qua parte adiri locus posset, & scalæ admoveri: quod quum ab una parte, & in una e dictis rupibus, commode fieri posse invenisset, agit de hoc incepto cum rege.

16. Ille,

OLIV. I.

XVI.

Lagora
confilium
probat
Antio-
chus.

Τοῦ δὲ δεξαμένου τὴν ἐλπίδα, καὶ παρακαλέ-
σαντος τὸν Λαγόραν ἐπιτελεῖν τὴν προᾶξιν, αὐτὸς
μὲν ὑπισχνέτο τὰ δυνατὰ ποιήσεν· ἡξίου δὲ τὸν³
Βασιλέα, Θεόδοτον αὐτῷ τὸν Λιτωλὸν καὶ Διενύσιον
τὸν ἡγεμόνα τῶν ὑπασπιστῶν παρακελεύσαντα συ-
στῆσαι, συνεπιδύναμιν σφᾶς καὶ κοινωνῆσαι τῆς ἐπι-
βολῆς, διὰ τὸ δοκεῖν ἑκάτερον ἰκανὴν δύναμιν ἔχον
καὶ τόλμαν πρὸς τὴν ἐπισουμένην προᾶξιν. Τοῦ δὲ³
Βασιλέως παραχρῆμα ποιήσαντος τὸ παρακαλού-
μενον, συμφρονήσαντες οἱ προσεκημένοι, καὶ κοινοσά-
μενοι περὶ πάντων ἑαυτοῖς, ἐτήρουν νύκτα τὸ περὶ
τὴν ἰωδινὴν μέρος ἔχουσαν ἀσέληνον. λαβόντες δὲ⁴
τοιαύτην, ἐν ᾗ πράττειν ἔμελλον ἡμέρα, τῇ πρότερον
ὀφίας δέλλης ἐπέλεξαν ἐκ πάντος τοῦ στρατοπέδου
πεντεκαίδεκα τοὺς εὐρωστοτάτους ἀνδρας καὶ τοῖς
σώμασι καὶ ταῖς ψυχαῖς· οἳ τινες ἔμελλον ἅμα μὲν
προσίσσιν τὰς κλίμακας, ἅμα δὲ συναναβήσεται
καὶ

XVI. 4. Post τοιαύτην temere ταύτης adjecit Casaub. Idemque τῇ
πρότ. sua auctoritate in τὴν πρότερον mutavit.

16. Ille, spem oblatam ne-
quaquam aspernatus, *Lago-
ram* hortari, perficeret, quod
moliebatur. Qui omnia pro
viribus se facturum pollici-
tus, petiit ab *Antiocho*, ut
Theodotum Aetolum, & *Dio-
nysum* praefectum satellitum
sibi adjungeret, monitos ut
confilii inceptique socios se-
se praeberent: ambo enim
idoneo praediti esse robore
atque audacia videbantur ad
exsequendum facinus exco-
gitatum. Quum protinus

postulationem hujus rex im-
pleffet, conjuncti animis
praedicti viri, ubi de rebus
omnibus confilia inter se
communicassent, noctem ca-
ptabant, quae circa dilucu-
lum esset illunis. Naeti au-
tem ejusmodi noctem, pri-
die quam confilium exseque-
rentur, viros quindecim &
corporis & animi robore va-
lidissimos ex omni exercitu
prima vespera delegerunt,
qui & in admovendis scalis
& in ascensione illarum au-
dacis

καὶ μετέξεν αὐτοῖς τῆς τέλης. μετὰ δὲ τούτους, ^{A.V. 539.}
 ἄλλους ἐπέλεξαντο τριακόντα, τοὺς ἐν ἀποστήματι ^{Lagore}
 συνεφεδρεύοντας, ἵν' ἐπειδὴν ὑπερβάντες αὐτοὶ ^{consilium}
 πρὸς τὴν παρακεκμένην παραγέγωνται πύλην, οὗτοι ^{probat}
 μὲν ἔξωθεν προσπεσόντες περῶνται διακόπτειν τοὺς ^{Antio-}
 στρεφεῖς καὶ τὸ ζύγωμα τῶν πυλῶν, αὐτοὶ δὲ τὸν ^{chus.}
 βροχλὸν ἐνδοθεν καὶ ταῖς βαλανάγρας· διαχιλίους
 δὲ, τοὺς κατέπιν ἀκολουθήσαντας τούτοις, εὖς συν-
 εσπεσόντας ἔδεε καταλαβέσθαι τὴν τοῦ θεάτρου
 στεφάνην, εὐφυῶς κειμένην πρὸς τε τοὺς ἐκ τῆς
 ἁκρεας, καὶ πρὸς τοὺς ἐκ τῆς πόλεως. τοῦ δὲ μὴ
 γενέσθαι μηδεμίαν ὑπόψιν τῆς ἀληθείας διὰ τὴν
 ἐπιλογὴν τῶν ἀνδρῶν, δίδωκε λόγον, ὥς τοὺς Αἰτω-
 λούς μέλλοντας εἰσπίπτειν διὰ τινος φάραγδος εἰς
 τὴν πόλιν, καὶ δεόν ἐνεργῶς τούτους παραφυλάττειν
 πρὸς τὸ μνηθέν.

Ἔτοι-

7. δίδωκε correni cum Reisk. Vulgo omnes dίδωκε.

dacis incepti participes erant futuri. Secundum hos, triginta alios designarunt, qui modico intervallo subsistentes subsidio ipsis forent; ut, postquam ipsi superatis moenibus ad proximam portam accessissent, illi, extrinsecus irruentes, cardines & jugamentum portarum effringere conarentur, dum ipsi veterem intus & claustra discuterent. Electi sunt & bis mille milites a tergo secuturi, quibus negotium datum erat, ut facta in urbem irru-

ptione, aream theatrum ambientem occuparent; cum iis, qui in arce erant, tum his, qui in urbe, opportune imminentem. Ne autem, propter istum virorum dilectum, suspicio ulla vulgo oboriretur ejus rei, quæ agebatur; rumorem rex sparsit, quasi per præruptam quamdam vallem Aetoli in urbem essent clam ingressuri: hos igitur esse electos, qui caverent strenue, ne id fieret, quod ex indicibus cognitum esset.

17. Πρα-

Ol. 141. 1.

XVII.

Felix

Lagoræ

audacia.

Ἐτοίμων δὲ πάντων αὐτοῖς γενομένων, ἅμα τῷ
 κρυφῶναι τὴν σελήην, λάθρα πρὸς τοὺς κρημνοὺς
 οἱ περὶ τὸν Λαγέραν ἀφικόμενοι μετὰ τῶν κλιμάκων,
 ὑπέστειλαν ἑαυτοὺς ὑπὸ τινα προπεπτωκυῖαν ὀφρύν.
 ἐπ' γενομένης δὲ τῆς ἡμέρας, καὶ τῶν μὲν Φυλάκων
 ἀπολυμένων ἀπὸ τοῦ τέπου τούτου, τοῦ δὲ βασι-
 λέως κατὰ τὸν ἔθισμὸν τοὺς μὲν εἰς τὰς ἐφεδρείας
 ἐκπέμποντος, τοὺς δὲ πολλοὺς εἰς τὸν ἱππέδρμον
 ἐξαγαγόντος καὶ παρατάττοντος· τὸ μὲν πρῶτον
 αἰνύοπτον ἦν πᾶσι τὸ γενόμενον. προστεθεισῶν δὲ
 δυοῖν κλιμάκων, καὶ δι' ἧς μὲν Διονυσίου, δι' ἧς δὲ
 Λαγέρᾳ πρῶτον πορευομένων, ἐγίνετο ταραχὴ καὶ

κίνημα περὶ τὸ στρατόπεδον. Συνέβαινε γὰρ τοῖς
 μὲν ἐκ τῆς πέλειας, καὶ τοῖς περὶ τὸν Ἀχαιὸν ἐκ τῆς
 ἄκρας, ἀδύλους εἶναι τοὺς προσβαίνοντας, διὰ τῆς
 προπεπτωκυίας ἐπὶ τὸν κρημὸν ὀφρύν· τοῖς δ' ἐκ
 τοῦ στρατοπέδου σύνοπτος ἦν ἡ τέλμα τῶν ἀναβαι-
 νόντων

XVII. 1. προπεπτωκυῖαν cum Reisk. posui pro vulgato προπεπτωκ.

4. διὰ τῆς προσπεπ. διὰ τὴν προπεπτωκυῖαν ε. τ. κρ. ὀφρύν ma-
 luit cum Reiskio. Rursus autem προσπεπ. dant vulgo omnes.

17. Præparatis rebus omni-
 bus, simul ac terram subiit
 luna, Lagoras & socii, sca-
 las gestantes, ad prædictas
 rupes ut venerunt, furtim
 sub prominenti quodam su-
 percilio illis se applicant.
 Exorto dein die, quum cu-
 stodes ex eo loco disces-
 sissent, & rex alios de more
 ad solitas stationes aman-
 dasset, pleramque vero mul-
 titudinem in Hippodromo
 coactam ordinaret in aciem;
 principio nemo id, quod age-

batur, suspicatus est. Ve-
 rum ubi duce sunt admotæ
 scalæ, quarum una Diony-
 sius, altera Lagoras primi
 adscendebant, tumultus qui-
 dam & motus in castris esse
 cœpit. Nam oppidanis qui-
 dem, & Achæo, qui arcem
 tenebat, propter rupis promi-
 nens supercilium nihil de
 his, qui muros conscende-
 bant, erat compertum: at
 qui in castris erant, audaciam
 adscendentium & præsentī
 periculo se objicientium ocu-
 lis

γινόντων καὶ παραβαλλομένων. διόπερ οἱ μὲν ἐκπε- A.V. 539-
 πληγμένοι τὸ παραδόξον, οἱ δὲ, προσερχόμενοι καὶ δε-
 διότες τὸ συμβησόμενον, ἀχανεῖς, ἅμα δὲ περιχα-
 ρεῖς ὄντες, ἔστασαν. ὅθεν ὁ βασιλεὺς, θεωρῶν τὸ ^{Antiochi}
 περὶ τὴν ὅλην παρεμβολὴν κίνημα, καὶ βουλέμενος ^{strategema.}
 ἀποσπᾶν ἀπὸ τοῦ προκειμένου τοὺς τε παρ' αὐτοῦ
 καὶ τοὺς ἐκ τῆς πόλεως, προῆγε τὴν δύναμιν, καὶ
 προσέβαλε πρὸς τὰς ἐπὶ θάτερα πύλας κειμένας,
 7 Περσίδας δὲ προσαγορευμένας. Ἀχαιοὺς δὲ, συν-
 θεωρῶν ἐκ τῆς ἀκρας τὸ περὶ τοὺς ὑπεναντίους κί-
 νημα παρηλαγμένον τῆς συνηθείας, ἐπὶ πολὺ διη-
 περεῖτο, δυσχρησταύμενος, καὶ συννοῆσαι τὸ γιγνώ-
 σμενον οὐδαμῶς δυνάμενος. πλὴν ὅμως ἐξαπέστειλε
 τοὺς ἀπαντήσαντας εἰς τὴν πύλιν· ἂν διὰ στενῆς
 καὶ κρημνώδους ποιουμένων τὴν κατάβασιν, βρα-
 γδεῖαν συνίβαινε γίνεσθαι τὴν ἐπικουρίαν. ὁ δ' ἐπὶ ^{Ariaba-}
 τῆς πόλεως τεταγμένος Ἀρίβαζος, ἀκάκως ὤρημσε ^{zus, urbis}
 πρὸς ^{præfe-}
^{ctus.}

6. προῆγε. Ex conjec. contexti vulgatum προσηγε.

lis spectabant. Itaque alii
 rei miraculo perculsi, alii,
 cum, quid esset eventurum,
 partim præviderent, partim
 metuerent, stupore defixi
 simul & lætitia gestientes
 stabant. Idcirco rex, coor-
 tam per universa castra tre-
 pidationem animadvertens,
 quo suorum oppidanorum-
 que animos ab eo quod age-
 batur avocaret, movit exer-
 citum, & adversus portam
 ab altera urbis parte sitam,
 Perlidem portam vocant,

adduxit. *Achæus*, qui in
 hostium castris motum ne-
 quaquam pro consuetudine
 concitum cerneret, perdiu
 fluctuans cum animo suo,
 hærebat consilii inops, nec,
 quid ageretur, ullo modo
 intelligere valebat. Tandem
 tamen ad portam illam, qui
 irrumpentibus obsisterent,
 misit; verum, quod per an-
 gustam & præruptam semi-
 tam descendendum esset, fe-
 rum auxilium fuerunt. *Ari-*
bazus vero, urbis præfectus,
 nihil

Ol. 141.1. πρὸς τὰς πύλας, αἷς ἰῶρα προσβάλλοντα τὸν Ἀντίσχον· καὶ τοὺς μὲν ἐπὶ τὸ τεῖχος ἀνελθίβαζε, τοὺς δὲ διὰ τῆς πύλης ἀφίεις, ἔβησαν τοὺς συνεγείζοντας καὶ συμπλέκεσθαι παρεκελεύετο τοῖς πολεμίοις.

XVIII. Lagoras in murum per praetura cecidit. Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τούτων οἱ περὶ τὸν Λαγόραν καὶ Θεόδοτον καὶ Διονύσιον, ὑπερβάντες τοὺς κρημνοὺς, ἦγον ἐπὶ τὴν ὑποκαμένην πύλην. καὶ τινὲς μὲν αὐτῶν διεμάχοντο πρὸς τοὺς ἀπαντῶντας, οἱ δὲ διέκοπτον τοὺς μοχλοῦς. αἷμα δὲ τούτοις προσπεσόντες ἔξωθεν οἱ τεταγμένοι πρὸς τοῦτο τὸ μέρος, τὸ παραπλήσιον ἐποίουν. Ταχὺ δὲ τῶν πυλῶν ανοιχθεσῶν, εἰσελθόντες οἱ διτχιλίαι κατελάβοντο τὴν τοῦ Θεάτρου στεφάνην. οὗ γιγνομένου, πάντες ὥρμησαν ἀπὸ τῶν τευχῶν καὶ τῆς Περσίδος προσεγεγενημένης πύλης, ἐφ' ἣν πρότερον ἐβοήθησαν οἱ περὶ τὸν Ἀρίβαζον, σπεύδοντες παρῆλθαι ἐπὶ τοὺς εἰσπεπτωκότας. Τούτου δὲ συμβαίνοντες, κατὰς τὴν

XVIII. 3. κατελάβοντο. Μενδοφέ οὐλοε οἱμοι κατέλαβόν τε.

nihil mali suspectans, ad eam portam se confert, quam peti ab *Antiocho* videbat: & milites alios moenia jubet adscendere, alios porta emitit, appropinquantem hostem arcere & manus cum eo conferre iussos.

18. Inter hæc *Lagoras*, *Theodotus*, *Dionysius*, & qui cum his erant, superatis rupibus, ad portam subiectam perveniunt. Iamque alii ex his cum occurrente hoste dimicant, alii seras effringunt.

Eodemque tempore, quibus id negotium fuerat datum, extrinsecus irrumpentes idem faciunt. Mox patefactis portis, irruunt delecti milites bis mille, & aream theatrum ambientem occupant. Quo facto, e moenibus & porta *Perside* (quo antea praesidio venerat *Aribazus*) ruere omnes; signum ad conveniendum adversus eos, qui erant ingressi, cunctis dare festinantes. Hoc autem pacto, difficu

τὴν ἀποχώρησιν ἀνεωγμένης τῆς πύλης, συνεστέπε-^{Λ.V. 539.}
 σόν τινες τῶν παρὰ τοῦ βασιλέως, ἐπόμενοι τοῖς
 εὐποχωρεῦσιν. ὧν κρατησάντων τῆς πύλης, ἤδη τοῦ-^{Sardium}
 τοις κατὰ τὸ συνεχὲς οἱ μὲν εἰσέπιπτον, οἱ δὲ τὰς^{urbe po-}
 παρακειμένας διέκοπτον πύλας. Οἱ δὲ περὶ τὸν^{Antiochus.}
 Ἀρήβαζον, καὶ πάντες οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἐπὶ βρα-
 χύ διαγωνιστάμενοι πρὸς τοὺς εἰσεληλυθότας, ὥρ-
 1 μισαν φεύγον πρὸς τὴν ἄκραν. Οὗ συμβάντος, οἱ
 μὲν περὶ τὸν Θεόδοτον καὶ Λαγόραν ἔμμενον ἐπὶ τῶν
 κατὰ τὸ θίατρον τόπων, κενεχῶς καὶ πραγματι-
 κῶς ἐφεδρεύοντες τοῖς ὅλοις· ἡ δὲ λοιπὴ δύναμις,
 εἰσπεσοῦσα πανταχόθεν ἅμα, κατελήφει τὴν πό-
 9 λιν. καὶ τὸ λοιπὸν ἤδη, τῶν μὲν φανεύοντων τοὺς ἐν-
 τυγχάνοντας, τῶν δὲ τὰς εἰκήσεις ἐμπιπρώντων,
 ἄλλων δὲ πρὸς τὰς ἀρπαγαῖς καὶ τὰς ὠφελείας ὠρ-
 2 μηκότων, ἐγένετο παντελής ἡ τῆς πόλεως κατα-
 10 φθερὰ καὶ διαρπαγή. Καὶ Σάρδεων μὲν τοῦτον τὸν
 τρέπον ἐγένετο κύριος Ἀντίοχος.

V.

6. ἤδη τοῖς τοῖς. πύλης ἤδη ταύτης edd. Ὡς Med. Probare ἤδη
 καὶ ταύτης. 7. ἐπὶ βραχύ cum Ricck. posui pro vulgato ἐπὶ
 βραχὺ.

cessu horum patefacta porta,
 quidam e regibus, secuti re-
 trocedentes oppidanos, ur-
 bem irrumpunt. A quibus
 quum ista occupata porta
 esset, jam continuo post
 hos alii urbem intrare, alii
 proximas portas effringere.
 Aribazus & omnes qui in
 urbe erant, posteaquam le-
 ve cum ingressu hoste cer-
 tamen habuissent, in arcem
 fuga sese proripiunt. Quo
 facto, Theodotus & Lagoras
 loca circa theatrum occupa-

ta tenere pergunt, cauto &
 prudenti consilio rei totius
 eventum observantes: reli-
 quus vero exercitus, omni
 jam ex parte simul irrum-
 pens, urbem occupat. De
 cetero, quum jam alii passim
 obvios obtruncarent, alii do-
 mos incenderent, alii ad ra-
 pinas & prædam ruent,
 divastata direptaque urbs est
 universa. Atque hoc qui-
 dem modo in Antiochi pote-
 statem Sardes venerunt.

V.

V.

Ἀποσπασμάτια.

XIX. Μασσύλοι, Λιβυκὸν ἔθνος. Πολύβιος ἐν ἐβδόμῳ
Μασσυλεῖς αὐτοὺς φησί.

Οἱ δὲ τὸν Ὀρικὸν κατοικοῦντες, οἱ καὶ πρῶτοι
κεῖνται παρὰ τὴν εἰσβολὴν πρὸς τὸν Ἀδρίαν, ἐκ δε-
ξιῶν εἰσπλέοντι.

XIX. 1. Μασσυλαῖς. Μασσυλαῖς legitur apud Euseb. ad Dionys.
v. 187.

V.

Fragmenta minora.

1. *Maffylos*, Libyæ popu-
lum, *POLYBIUS lib. VII.*
Maffyleneſes appellat.
(*Steph. Byz.*)

2. Qui vero *Oricum* habi-
tant, qui etiam primi sui
sunt ad ingressum in Adriam,
ab dextera intro naviganti.
(*Idem.*)

I N D E X

RELIQVIARVM LIBRI VI.

<i>Edit. nostrae</i> Cap. 1	I. ARGUMENTVM LIBRI VI. (petitum ex Polybii Historiar. III. 2, 6.)	<i>Editionis Gronov.</i>	<i>Edit. Lipsiens.</i>
2	II. EX VETUSTIORI POPVLI ROM. HISTORIA.		
	Kατὰ τὸ δεύτερον ἔτος. (<i>Dionys. Halicarn.</i> I. 74.)	<i>Fragm. p. 1508</i>	225
	Παλαιοὶ ἀγέται. (<i>Dionys. I. 32.</i>)	<i>Fragm. p. ead.</i>	<i>ead.</i>
	Παρά Ῥωμαίους. (<i>Athenens X. 11.</i>)	<i>Fragm. p. 1437</i>	201
	Ἐκπύς δὲ. (<i>Steph. Byz. in Ὀστία.</i>)	<i>Fragm. p. ead.</i>	202
	Λεύκιος, ὁ Δημαράου. <i>Excerpt. Valesian. p. 1367 sq.</i>		9 sq.
3-10	III. De VARIIS RERVM PVBLICARVM FORMIS.	<i>Excerpta Antiqua</i>	Cap. 1 - 2.
11-18	IV. De REIPVBLICAE ROMANAE CONSTITVTIONE.	<i>Exc. Antig.</i>	Cap. 9-16.
19-42	V. De MILITIA ROMANA.	<i>Ibid.</i>	Cap. 17-40.
43-56	VI. REIPVBLICAE ROMANAE CVM ALIIS, praecipue cum Laconica & Carthaginienſi, COLLATIO.	<i>Ibid.</i>	Cap. 41-54.
57 seq.	VII. CONCLVSIO LIBRI VI.	<i>Ibid.</i>	Cap. 55 seq.
59	VIII. VARIA FRAGMENTA MINORA.		
	Πάντα χρῆ.	<i>Exc. Vales. p. 1368</i>	10
	Τὸ γὰρ ἀδύνατον. (<i>Ors. Cod. Vaticani.</i>)	<i>Fragm. p. 1541</i>	263
	Πρῶγμα ποιῶν. (<i>Ibid.</i>)	<i>Fragm. p. ead.</i>	<i>ead.</i>
	Τὸ γὰρ μακρόν. (<i>Ibid.</i>)	<i>Fragm. p. ead.</i>	<i>ead.</i>
	Ἐν γὰρ τοῖς πλείστοις. (<i>Ibid.</i>)	<i>Fragm. p. 1487</i>	201
	Ὀλλικον. (<i>Steph. Byz.</i>)	<i>Fragm. p. ead.</i>	<i>ead.</i>

I N D E X

RELIQVIARVM LIBRI VII.

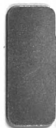
A. V. 539.

Cap. 1	I. BELLVM HANNIBALICVM.	<i>Fragm. p. 1488</i>	202
	(<i>Athen. XII. 6.</i>)		
	<i>Polybii Histor. T. II.</i>	R r	II. RES

INDEX RELIQUIAR. LIBRI VII.

<i>Edit. nostræ Cap. 2-5</i>	II. RES SYRACVSANÆ.	<i>Editionis Gronov. Lipsiens.</i>	<i>Edit. Lipsiens.</i>
	(I.) Hieronymus Rex ab amicitia Romanorum deficit ad Pœnos.		<i>Legatio I.</i>
6	(II.) Hieronymus occiditur Leontii.	<i>Exc. Antiq.</i>	<i>Cap. 1.</i>
7 seq.	(III.) Iudicium Polybii de Hieronymo, ejusque avo Hierone, & patre Gelone.		
	<i>Τὸς τῶν λογογράφων.</i>	<i>Exc. Vales. p. 1368 sq.</i>	<i>10 sq.</i>
	<i>Γέλων πλείων.</i>	<i>Ibid. p. 1370</i>	<i>12</i>
	III. RES PHILIPPI, REGIS MACE- DONIÆ.		
9	(I.) Fœdus Philippi cum Hannibale.	<i>Exc. Antiq.</i>	<i>Cap. 2.</i>
10	(II.) Philippus Messenæ.		
	<i>Ὅσῃ δημοκρατίας. (Suidas in Ἰσηγορίᾳ.)</i>	<i>Fragn. 25. p. 1522</i>	<i>241</i>
	<i>Γόργος ὁ Μεσσηνίος.</i>	<i>Exc. Vales. p. 1370</i>	<i>12</i>
11	<i>Κατὰ δὲ τὸν θῆσμον.</i>	<i>Exc. Antiq.</i>	<i>Cap. 3.</i>
	(III.) Observationes Polybii de Philippi moribus in pejus mutatis.		
12	<i>Ἐγὼ δὲ κατὰ τὸ παρὸν.</i>	<i>Exc. Vales. p. 1371 sq.</i>	<i>13 sqq.</i>
13 seq.	<i>Ὁ Ἄρατος ἡμερῶν.</i>	<i>Ibid. p. 1372 sqq.</i>	<i>15 sqq.</i>
15-18	IV. BELLVM ANTIOCHI CVM ACHÆO.		
	Sardes capit Antiochus.	<i>Exc. Antiq.</i>	<i>Cap. 4-7.</i>
19	V. FRAGMENTA MINORA.		
	<i>Μασούλου. (Steph. Byz.)</i>	<i>Fragn. p. 1488</i>	<i>202</i>
	<i>Οἱ δὲ τὸν Ἄρενόν. (Idem.)</i>	<i>Ibid. p. ead.</i>	<i>ead.</i>

Finis Tomi Secundi.

005654133

